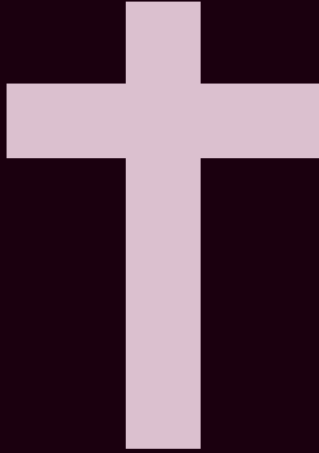

Ooratha Caaquwaa

New Testament in Dawro (ET:dwr:Dawro)

Ooratha Caaquwaa

New Testament in Dawro (ET:dwr:Dawro)

copyright © 2011 The Word for the World

Language: Dawro

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Contributor: The Word for the World Ethiopia

Dawro New Testament

The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
5b570ff5-a6e8-534a-b573-14968b5f3d71

Contents

Maatoossa	1
Marqqoossa	44
Luuqaasa	71
Yohaannisa	116
Kiitetteeddawantu Oosuwaa	148
Roome	188
1 Qoronttoosa	206
2 Qoronttoosa	223
Galaatiyaa	234
Efesoona	241
Piliphphisiyoosa	247
Qlaasiyaasa	252
1 Teselonqqiyaa	257
2 Teselonqqiyaa	261
1 Ximootoosa	264
2 Ximootoosa	269
Tiita	273
Pilimoona	276
Ibraawe	278
Yayiqooba	292
1 Phexiroosa	297
2 Phexiroosa	302
1 Yohaannisa	305
2 Yohaannisa	310
3 Yohaannisa	311
Yihudaa	312
Saxaa	314

Maatoossi Xaafeedda Mishiraachchuwaa Qaalaa Geluwaa

Maatoossi xaafeedda mishiraachchuu, Yesuusi yaana geetettiyaa hidootay kase odetti utteedda dhaliyaa gidiiyaawaanne Xoossay kase Eca Caaquwaan bare asaassi immeedda hidootaa qaalaa poleeddawe Yesuusa bagganna gidiiyaawaa odiiyaa mishiraachchuwaa qaalaa oyqqeeddawaa. Ha mishiraachchuwaa qalay Yesuusi untuntu gidдон yelettiide dicceeddawe Ayihudatu xalalaassa gidennaan, alamiyaa ubbaan de7iyaa asaassa.

Maatoossi xaafeedda Mishiraachchuwaa Qaalay daro akeekan xaafetteedda maxaafaa. Yesuusa yeletan doommiide, I xammaqetteeddawaanne I paacetteeddawaa odi simmiide, Galilaan I qaalaa odeeddawaa, tamarisseeeddawaanne hargganchchatuwaa patheed-dawaa odee. Hewaappe kaalliide Yesuusi Galilaappe Yeerusalaame beeddawaanne I ha alamiyaan gami77eedda wurssethaa saamintaan haneedda yewatuwaa qonccissee. Hewantukka I kaqettowaa, hayqqeeddawaanne dendeeddawaa odiino.

Ha Mishiraachchuwaa Qaalay Yesuusa, Xoossaa higgiiyaa bilethaa immanaw maatay de7iyaawaanne Xoossaa Kawutethaabaa erissiyaa wolqqaama tamarisseyawaa oothiiide shiishsheedda. A timirttiyaappe dariya baggay, dumma dumma ogiyaan giigetteedda ichcheshu saan shaakettee.

1@ Xoossaa kawutethaan de7ana asaa eeshshaa, oosuwaa, maataanne wurssethaa qaadaa odiiyaa Deriyaa Bolla Timirttiyaa (Mat 5:1-7:28).

2@ Tammanne laa77u Yesuusa kaalliyaawanttu Mishiraachchuwaa Qaalaa tamaris-sanaw beedda wode untuntu imetteedda kaaalethuwwaa (Mat 10).

3@ Xoossaa kawutethaabaa tamarisshishshin shiiqeedda dumma dumma leemisat-uwaa (Mat 13).

4@ Yesuusa kaalliyaawantubaa billi odiiyaa timirttiyaa (Mat 18).

5@ Ha77i wodiya wurssethaanne Xoossaa Kawutethaa yuussaa xeelliyawaan imet-teeedda timirttiyaa (Mat 24-25).

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Yesuusi Kiristoosa guyye zerethaanne yeletaa (1:1-2:23)

Xammaqiiyaa Yohaannisa oosuwwaa (3:1-12)

Yesuusi xammaqettowaanne paacettowaa (3:13-4:11)

Yesuusi oosuwwaa Galilaan doommowaa (4:12-18:35)

Yesuusi Galilaappe Yeerusalaame boowaa (19:1-20:34)

Yeerusalaameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssethaa saaminttaa (21:1-27:66)

Nu Godaa Yesuusa dendduwaanne qonccethaa (28:1-20)

Yesuusi Kiristoosa Yeletaa Maaraa

(Luq 3:23-38)

¹ Hawe Daawita zariyaanne Abraahaame zare gideedda Yesuusi Kiristoosa yeletaa odiiyaa maxaafaa.

² Abraahaame, Yisaaqa yeleeedda; Yisaaqi, Yayiqooba yeleeedda; Yayiqoobi, Yihudaanne A ishatuwaa yeleeedda. ³ Yihuday Ti7imaarippe Paareesanne Zaraahaa yeleeedda; Paareese, Hexiroona yeleeedda; Hexiroone, Raama yeleeedda. ⁴ Raame Aminadaaba yeleeedda; Aminadaabe, Na7asoonaa yeleeedda; Na7asoone, Selimoonaa yeleeedda. ⁵ Selimoone, Ra7aabo geetettiyaa mishirattippe Boo7eeza yeleeedda; Boo7eezi, Uruuto geetettiyaa mishirattippe Iyyoobeeda yeleeedda; Iyyoobeede, Issey yeleeedda. ⁶ Issey Kaatiyaa Daawita yeleeedda.

Kaatiyaa Daawite, Ooriyaa machchattippe Solomona yeleeedda. ⁷ Solomone, Robi7aama yeleeedda; Robi7aame, Aabiyaa yeleeedda; Aabiyay, Aasaafa yeleeedda. ⁸ Aasaafe, Yoosaafe-exa yeleeedda; Yoosaafeexe, Iyyooraama yeleeedda; Iyyooraame, Ooziiyaana yeleeedda. ⁹ Ooziiyaane, Iyyoo7aataama yeleeedda; Iyyoo7aataame, Akaaza yeleeedda; Akaaze, Hizqqiiyaasa yeleeedda. ¹⁰ Hizqqiiyaase Minaasa yeleeedda; Minaase, Amooxa yeleeedda; Amooxe, Iyyoosiiyaasa yeleeedda. ¹¹ Isra7eeliya asay omodettiide, Baabiloone gadiya beedda wode, Iyyoosiiyaase Ikkoniyaananne * A ishatuwaa yeleeedda.

¹² Baabiloone omodduwaappe guyyiyan, Ikkoniyaananne Salaatiyaala yeleeedda; Salaatiyaale, Zerubaabeela yeleeedda. ¹³ Zerubaabeeli, Abiyuuda yeleeedda; Abiyuude,

^{1:5} Uru 4:18-22; 10d 2:13-15 * ^{1:11} Hewaa guussay, Yo7aakina giyawaa; qassi payduwaa 12 de7iyaawookka bilethay ittuwaa. ^{1:11} 2Ka 24:14-15; 2Od 36:10; Erm 27:20

Eeliyaaqeema yeleedda; Eeliyaaqeemi, Azoora yeleedda. ¹⁴ Azoore Saadooqa yeleedda; Saadooqe, Akiima yeleedda; Akiime Eliyuuda yeleedda. ¹⁵ Eliyuude, Ali7aazare yeleedda; Ali7aazare, Maataana yeleedda; Maataane, Yaiqooba yeleedda. ¹⁶ Yaiqoobe, Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa yeleedda Mayraamo oochcheedda Yooseefa yeleedda.

¹⁷ Simmi yeletay ubbay Abraahaamoppe Daawita gakkanaw tammanne oydu yeleta; Daawitpe doommiide, asay Baabiloone gadiya omodettiide beedda wodiya gakkanaw tammanne oydu yeleta; asay Baabiloone gadiya omodettiide beedda wodiyaappe Kiristtoosi † yeletteedda wodiya gakkanaw tammanne oydu yeleta.

Yesuusi Kiristtoosa Yeletaa
(Luq 2:1-7)

¹⁸ Yesuusi Kiristtoosa yeletay hawaa mala; A daaya Mayraama Yooseefoo ooshetta qashetta uttaaddu. He wode Yooseefonna gakettennaan de7aadde, Geeshsha Ayyaan shahaaraaddu. ¹⁹ Izo giigissi wotheedda Yooseefo xillo asa ‡ gideedda diraw, izo kawushshanaw koyyibeenna; iibaa qonccissennaan izo agganaw qoppeedda. ²⁰ Shin I hewaa qoppishshin, Godaa kiitanchchay akumuwan § aananna gaketttiide, “Daawite na7aa Yooseefoo, Mayraama Geeshsha Ayyaan shahaareedda diraw* izo akkanaw yayyoppa. ²¹ Iza attuma na7aa yelanawunnu; neenikka, I asaa nagaraappe ashshiyaa diraw A sunthaa Yesuusa gaade xeesanaassa” yaageedda.

²²⁻²³ Qassi Goday nabiyaa bagganna, “Wodoratta shahaaranawunnu; na7aakka yelanawunnu; A sunthaykka Ammaneela geettanawaa” yaageeddawe polettana mala, hawe ubbay haaneedda; “Ammaneela” yaagiyaawe, “Xoossay nuunanna de7ee” yaagiyaawaa.

²⁴ Yooseefo gemi77ishuwaappe beegottiide, Godaa kiitanchchay barena azazowaadan, Mayraamo bare golle afeedda. ²⁵ Shin na7ay yelettana gakkanaw Yooseefo izikko shiqibeenna; qassi na7aakka Yesuusa giide suntheedda.

2

Awayfi Doliyaa Baggappe Yeedda Xoolinttiyaa Paydiyaa Asatuwaa

¹ Yesuusi Yihudaa gadiyan Beeteliheeme geetettiyaa katamaan Heroodise kawuttiide de7iyaa wode yeletteedda; hewaappe guyyiyan, xoolinttiyaa paydiyaa asay * awayfi doliyaa baggappe Yeerusalaame yiide, ² “Ayihuda kaatiyaa gidanaw yeletteedda na7ay haqan de7ii? Nuuni awayfi doliyaa bagganna kseeedda A xoolinttiyaa be7iide, aw goynnaw yeedo” yaagiide oochcheeddino.

³ Kaatiyaa Heroodise, hewaa sisiide dagammeedda; Yeerusalaamen de7iyaa asay ubbaykka wozanaa bayeeddino. ⁴ Heroodise qeesatuwaa kaappatuwaa ubbatuwaanne Muse higgiiya tamarissiyaawantta xeesiide, “Kiristtoosi haqan yelettanddeeshsha?” yaagiide oochcheedda.

⁵⁻⁶ Untunttu zaariide, “Yihudaa gadiyan Beeteliheeme katamaan yelettanawaa. Nabii, Yihudaa gadiyan de7iyaa Beeteliheeme,

neeni Yihudaa gadiyan de7iyaa woliqqama katamatuwaappe laafakka.

Isra7eeliya mooddiyaawe neeppe kesanaawaa’
giide xaafeedda” yaageeddino.

⁷ Hewaappe kaalla, Heroodise awayfi doliyaa baggappe yeedda asatuwaa geeman xeesiide, xoolinttii untunttoo beetteedda wodiya untuntuppe geeshshiide ereedda. ⁸ Yaatiide Beeteliheeme untuntta yeddiide, “Biide na7aa loythi koyyite; A demmeedda wode taanikka baade aw goynnanaadan, taanikka erissite” yaageedda.

⁹ Untunttu kaatii geeddawaa sisi biide ogiyaan awayfi doliyaa bagganna untunttu kase be7eedda xoolinttiyaa be7eeddino; na7ay de7iyaasaa gakkiiide eqqana gakkanaw, xoolinttii untuntta kaaletheedda. ¹⁰ Untunttu he xoolinttiyaa be7eedda wode, zaway bayinna daro nashechchaa nashetteeddino. ¹¹ Golle geliide, na7ay bare daayi Mayraaminna de7iyaawaa be7eeddino; gulbbatiide aw goyinneeddino; hewaappe kaalla,

† **1:17** Kiristtoosa, giyaawe Griike qaalaana gidoode, Mesh guussay Ibraayisxxe qaalaana gidide laa77uwaa bilethaykka “Oketteeddawaa” guussaa. ‡ **1:19** Yooseefo xillo asa giyaa qofaw heezzu ogiyaan bilethay imettana danddayee: 1@ Xoossaabaw ubbaw eeno giide azazettiyaa asa; amaliyaa lo77o asa. 2@ Garaa (qaretanchchaa). 3@ Lo77uwaa. Hewaa guussay, ubba kaalla lo77obaa oothiyaa asa guussa. § **1:20** Akumuwan guussay, cookka go77enna akumuwa gidennaadan Ayihudatuwaa akumuwa guussay, Xoossay likke qoncciyaa ogiyaa. * **1:20** Geeshsha Ayyaan shahaareedda diraw, guussay iza hawaa gakkanaashshin yelettanaadan naagiya Na7ay, Xoossaa Geeshsha Ayyaanaappe yee guussaa. **1:21** Luq 1:31 **1:22-23** Isa 7:14 **1:25** Luq 2:21 * **2:1** Xoolinttiyaa paydiyaa asaa guussay, eretteedda maaraa bilethaan eranchcha asatuwaa guussaa. **2:5-6** Mik 5:2

barenttu saaxiniyaa dooyyiide, worqqaa, ixaanaanne kawaraa † aw imotaa shiishsheed-dino.

¹² Unttuntu Heroodisakko simmenna mala, Xoossay akumuwan unttunta, “Hinttena erite” giina hara ogiyaanna barenttu gade simmeeddino.

Gibxe Betussaa

¹³ Unttuntu beeddawaappe guyyiyan, Godaa kiitanchchay akumuwan Yooseefoo beettiide, “Heroodise na7aa wodhanaw koyyiyaa diraw, denddaade na7aanne A daayo akkaade Gibxe gadiyaa beta; taani new odana gakkanaw, yaani de7ashsha” yaageedda.

¹⁴⁻¹⁵ Yooseefo qamma denddiide, na7aanne A daayo akkiide, Gibxe gadiyaa beedda; Goday nabiyaa bagganna, “Taani ta na7aa Gibxe gadiyaappe xeesaaddi” yaageeddawe polettana mala, Heroodise hayqqana gakkanaw I yaani de7eedda.

Heroodise Qeeri Naanaa Wodhisseedda

¹⁶ Hewaappe guyyiyan, Heroodise awayfi doliyaa baggappe yeeddawantu barena cimmeeddawaa ereedda wode, daro hanqqettiide, xoolintii kase beetteedda wodiya untuntuppe siseeddawaadan, wottaaddaratuwaa yeddiide, Beeteliheemeninne yushshuwaan de7iyya laa77u laythaa attuma naanaanne laa77u laythaappe garssanna de7iyya attuma naanaa ubbaa wodhisseedda.

¹⁷⁻¹⁸ Nabiyaa Ermiyaasi,

“Yeekuunne zilassay Raama geetettiyaa katamaan sissetteedda;

Raaheela bare naanaw yeekkaw.

Unttuntu hayqqidiggo diraw,

agga giina, aggennaan ixxaaddu”

giide odeeddawe poletteedda.

Gibxeppe Simaa

¹⁹ Heroodise hayqqeeddawaappe guyyiyan, Godaa kiitanchchay Gibxen Yooseefoo akumuwan beettiide ²⁰ A, “Dendda; na7aanne A daayo akkaade, Isra7eeliya gadiya simma. Na7aa wodhanaw koyyiyawantu hayqqidiggeeddino” yaageedda. ²¹ Yooseefo denddiide, na7aanne A daayo akkiide, Isra7eeliya simmeedda.

²² Shin Yooseefo Arkkelawoosi bare aawuwaa Heroodisa oydiyaan Yihudaa gadiyan kawuteeddawaa siseedda wode, yaa baanaw yayyeedda; Xoossay aw akumuwan hinttena erite giina, Galiilaa gadiya beedda. ²³ Nabatuu, “Asay A, Naazireetiyaa asa’ ‡ giide xeesana” yaageeddawe polettana mala, Naazireete geetettiyaa katamaa biide de7eedda.

3

Xammaqiyaa Yohaannisi Qaalaa Odeedda

(*Mar 1:1-8; Luq 3:1-18; Yoh 1:19-28*)

¹⁻² He wode Xammaqiyaa Yohaannisi asaa, “Saluwaa kawutethay matatteedda diraw, hintte nagaraappe simmite” yaagiidde, Yihudaa mela biittaaan odiidde yeedda. ³ Ayissi goppe, nabiyaa lisiyaase, Yohaannisabaa odiidde,

“Ittuu mela biittaaan bare qaalaa dhoqqu udiide,

‘Godaa ogiyaa giigissite.

I hemettana loossuwaakka

aw sitti udite’ geedda”

yaageedda.

⁴ Yohaannisaw gaaluwaa iskiyan dadetteedda mayuu de7ee; qassi bare xeessan dafuwaa dancceedda; I miyaa qumaykka booliyaanne bazuwaa eessaa. ⁵ Asay he wode Yeerusalaameppe, Yihudaa gadiyaa ubba saappenne Yorddaanoosa Shaafaa heeran de7iyya gadiya ubbaappe aakko yiino. ⁶ Barenttu nagaraa paaxina, Yorddaanoosa Shaafan asaa xammaqeedda.

⁷ Shin Yohaannisi daro Parisaawatuunne * Saduqaawanatuu † xammaqettanaw barekko yiyaawantta be7iide, “Ha shooshshatoo, Xoossaa hanqquu yaana haniyawaappe attana

† **2:11** ixaanaanne kawaraa: Ixaanay, maaddiyaa dhiilliyaa gidiiide, tamaan yeggiyaa wode sawanaassa; kawaraykka sawoo maaddiyaa dhiilliyaa gidiiide shittuwaadan maaddee. **2:14-15** Hos 11:1 **2:17-18** Erm 31:15 ‡ **2:23** Hawaa geeddawe oonentto eretenna. **2:23** Mar 1:24; Luq 2:39; Yoh 1:45 **3:1-2** Mat 4:17; Mar 1:15 **3:3** Isa 40:3 **3:4** 2Ka 1:8 * **3:7** Parisaawatuwaa, guussay Ayihuda asatuwaa kaaletthiyaa asatuwaa gididoppe gidiiide Geeshsha Qaalaa kase Eca Caaquwaa giddon de7iyya Qaalaa Wogaa ubbaan ammaniyaawantta. † **3:7** Saduqaawanatuwaa, guussay Ayihuda asatuwaa kaaletthiyaa asatuwaa gididoppe gidiiide Geeshsha Qaalaa kase Eca Caaquwaa giddon de7iyya Qaalaa Wogaappe Muse xaafeedda koyro ichcheshu maxaafatuwaa giddon de7iyya Wogatuwaa xalalaan ammaniyaawantta.

mala, hinttew oone odeeddawe? ⁸ Simmi hintte, hinttenttu nagaraappe simmeeddawaa erissiyaa oosuwaa, oothite. ⁹ Hintte hinttenttu wozanaan, 'Abraahaame nu aabba' giide qoppiyaawaa hinttew malatoppo. Ayissi gooppe, taani hinttenttussi oday; Xoossay ha shuchchatuwaappe Abraahaamossi naanaa udi denthanaw danddayee. ¹⁰ Beexi mithaa xaphuwan qanxanaw giigi utteedda; lo77o ayfiyaa ayfenna mithaa ubbay qanxxettiide, tamaan yegettana.

¹¹ "Hintte hinttenttu nagaraappe simmiyaawaa bessanaw, taani hinttena haathan xammaqay; shin taappe guyyenna yiyaawe, hinttentta Geeshsha Ayyaanaaninne tamaan xammaqana. [‡] I taappe daro minnee; A caammaa tookkanawukka taani bessiyaa asa gidikke. ¹² A kushiyan katha sexxiyaa layday de7ee. Uddummaan de7iyaa kaathaa loythi geeshshee; bare zargгаа diyyiyan qolana; shin dalaa to7enna tamaan guuddana" yaageedda.

Yesuusi Xammaqetteedda

(Mar 1:9-11; Luq 3:21-22)

¹³ Yesuusi he wode Yohaannisan xammaqettanaw, Galiilaappe Yorddaanoosa geetetiyyaa shaafaa akko beedda. ¹⁴ Shin Yohaannisi, "Taani neenan xammaqettanaw bessiyaa wode, neeni taakko yay?" yaagiide, A digganaw koyyeedda.

¹⁵ Shin Yesuusi zaariide A, "Nuuni xillotethaa oosuwaa ubbaa hawaadan polanaw bessiyaa diraw, ha77i taw eno ga" yaageedda. Yohaannisikka aw eno geedda.

¹⁶ Yesuusi xammaqettowaappe guyyiyan, ellekka haathaappe keseedda; saluu dooyetina, Xoossaa Ayyaanay haraphphiyaadan saluwaappe wodhdhiide bare bolla yiyaa wode be7eedda; ¹⁷ qassi saluwaappe, "Taani siiqiyaa, taana nashechchiyaa, ta Na7ay hawaa" yaagiyyaa qaalay yeedda.

4

Yesuusi Paacetteedda

(Mar 1:12-13; Luq 4:1-13)

¹ Hewaappe guyyiyan, xalahiyan paacettana mala, Geeshsha Ayyaanay asay de7enna sa7aa Yesuusa afeedda. ² Yesuusi oytamu gallaasanne oytamu qammaa xoomowaappe guyyiyan koshatteedda. ³ Xalahii yiide A, "Neeni Xoossaa Na7aa gidoope, ane ha shuchchatuwaaw ukithaa gidana mala ga" yaageedda.

⁴ Shin Yesuusi zaariide, "Xoossaa maxaafaan, 'Asay Xoossay haasayiyaa qaala ubbaan de7anaappe attin, ukithaa xalalaan de7enna' yaagetti xaafetteedda" yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyan, xalahii Yesuusa geeshsha katamaa afi Geeshsha Golliyaa xeeraan essiide, ⁶ "Neeni Xoossaa Na7aa gidoope, ane duge kundda. Ayissi gooppe, Xoossaa maxaafaan,

'Xoossay bare kiitanchchatuwaaw

new azazanawaa'

gassi 'Unttuntu ne gedi shuchchaan dhubettenna mala,

barenttu kushiyan neena denthanawantta'

yaagetti xaafetteedda" yaageedda.

⁷ Yesuusi zaariide A, "Qassikka Xoossaa maxaafaan, 'Godaa ne Xoossaa paaccoppa' yaagetti xaafetteedda" yaageedda.

⁸ Qassi xalahii Yesuusa itti daro wolqqaama deriyaa xeeraa kessiide, ha alamiyaan de7iyaa kawutethaa ubbaanne unttuntu bonchchuwaaw ⁹ bessiiide A, "Neeni taw gulbataade goyinnoope, taani hawaa ubbaa new immana" yaageedda.

¹⁰ He wode Yesuusi zaariide A, "Laa ha Seexaanaw haakka; ayissi gooppe, Xoossaa maxaafaan, 'Godaw, ne Xoossaw goyinna; A xalalaa gosheta' geetetti xaafetteedda" yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyan, xalahii Yesuusa aggina, kiitanchchatuu yiide, aw ootheeddino.

Yesuusi Bare Tamarissiyaa Oosuwaaw Galiilaan Doommeedda

(Mar 1:14-15; Luq 4:14-15)

¹² Yohaannisi qashetteeddawaa Yesuusi siseedda wode, Galiilaa geetetiyyaa gadiyaa beedda. ¹³ Naazireeteppe kesiide, Qifirinaahooma katamaa biide, yaani de7eedda; Qifirinaahoomi Zaabiloonaninne Niftaaleeme gadiyan de7iyaa Galiilaa abbaa mataan de7ee.

¹⁴ Hawe haneeddawe nabiyaa Iisiyaasi,

¹⁵ "Zaabiloone gadiyaninne Niftaaleeme gadiyan,

‡ 3:11 Geeshsha Ayyaanaaninne tamaan xammaqana, guussay Yesuusi yiide asaa garssa ayyaanaa asatethaa laamiyaawaa tamarissiyaaawaa. 3:17 Dom 22:2; Maz 2:7; Isa 42:1; Mat 12:18; 17:5; Mar 1:11; Luq 9:35 4:4 Zar 8:3

4:6 Maz 91:11-12 4:7 Zar 6:16 4:10 Zar 6:13

abbaa ogiyaan Yorddaanoosa Shaafaappe hefintha baggan,
 Ayihuda gidenna asay de7iyaa Galiilaan,
¹⁶ dhumaani de7iyaa asay
 wolqqaama poo7uwaa be7eedda.
 Qassi hayquwaa kuway de7iyaa gadiyan
 utteeddawanttoo poo7uu keseedda”
 yaageeddawe polettana malaassa.

¹⁷ He wodiyaappe doommiide Yesuusi,
 “Hintte nagaraa paaxite; ayissi gooppe,
 saluwaa kawutethay matatteedda diraassa”
 giide qaalaa oduwaa doommeedda.

Yesuusi Barena Kaalliyaa Oyddatuwaa Xeegeedda
(Mar 1:16-20; Luq 5:1-11)

¹⁸ Yesuusi Galiilaa Abbaa mataanna aadhhiidde, laa77u ishatuu Phexiroosa geetet-
 tiyaa Simooninne A ishaa Inddiraasi, moliyaa oyqqiyaawantta gido diraw, dabbaa *
 abbaan yeggiyaawantta be7eedda. ¹⁹ Unttuntta, “Taana kaallite; taani hinttena moliyaa
 oyqqiyaawaadan asaa taakko ahiyaa ogiyaa tamarissana” yaageedda. ²⁰ Unttunttu
 ellekka barenttu dabbaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino.

²¹ Yesuusi hewaappe sinthakko biidde, hara laa77u ishatuwaa, Zabiddiyoosa naanaa
 Yayiqoobanne A ishaa Yohaannisa be7eedda; untunttu barenttu aawuwaa Zabiddiy-
 oosanna haathaa bolla biyaa wonggiriya gidдон barenttu dabbaa giigissiyaawantta
 be7iide, xeeseedda. ²² Unttunttu ellekka haathan biyaa wonggiriyaanne barenttu
 aawuwaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino.

Yesuusi Cora Asaa Tamarisseeddanne Patheedda
(Luq 6:17-19)

²³ Yesuusi Ayihuda woosa golletuwan tamarissiidde, kawutethaa mishiraachchuwaa
 qaalaa odiiddinne qassi harggiyaa ubbaappenne sakuwaa ubbaappe asaa pathiidde,
 Galiilaa gadiyaa ubbaan yuuyeedda. ²⁴ A waarii Sooriyaa gadiyaa ubbaa gakeedda;
 dumma dumma harggiyaan oyqettiide hargeedda asaa ubbaa, xalahuuwan oyqetteed-
 dawantta, yiicuwaa sakuu de7iyaawantta, qassi gunddeeddawantta asay Yesuusakko
 aheedda; I untuntta patheedda. ²⁵ Cora asay Galiilaappe, tammu katamatuwappe,
 Yeerusalaameppe, Yihudaappenne Yorddaanoosappe hefinthan de7iyaa gadiyaappe
 Yesuusa kaalleeddino.

5

Yesuusi Deriyaa Bolla Gidiide Tamarisseedda Timirttiyaa
(Mat 5:1-7:29)

¹ Yesuusi cora asaa be7iide, pude deriyaa kesiide utteedda. A kaalliyaawanttu aakko
 shiiqeeddino. ² Untuntta hawaadan yaagi tamarissuwaa doommeedda.

Tumu Anjuwaa Akkiya Asatuwaa
(Luq 6:20-23)

³ “Barenttu ayyaanaa de7uwaan hiyyeesaa gideeddawaa
 eriyaawanttu anjjetteddawannta;

ayissi gooppe, saluwaa kawutethay untunttussa.

⁴ Kayyottiyaawanttu anjjetteddawannta;
 ayissi gooppe, Xoossay untuntta minissana.

⁵ Ashikke gideeddawanntu anjjetteddawannta;
 ayissi gooppe,

untunttu sa7aa laattana.

⁶ Xillotethaa koshattiyaawanttunne saamettiyaawanttu *
 anjjetteddawannta;

ayissi gooppe, Xoossay untuntta kalissana.

⁷ Maariyaawanttu anjjetteddawannta;
 ayissi gooppe,

Xoossay untuntta maarana.

⁸ Wozanaa geeshshatuu anjjetteddawannta;
 ayissi gooppe,

4:16 Isa 9:1-2 * **4:18** dabbaa: Hawaa guussay moliyaa phiranaw woy oyqqanaw haathan yeggiyaa
 amaraathuwan marabiyaa giyaawaa. **5:4** Isa 61:2 **5:5** Maz 37:11 * **5:6** Hawaa bilethay Xoossaw eeno
 giyaawantta woy lo77obaa woy tumobaa oothiyaawantta guussaa.

unttuntu Xoossaa be7ana.

⁹ Asaa sigethiyaawanttu anjetteeddawantta; ayissi gooppe, Xoossay unttunta, bare naanaa giide xeesana.

¹⁰ Xillotethaa diraw

yedersettiyaawanttu anjetteeddawantta;

ayissi gooppe, saluwaa kawutethay untuntussa. †

¹¹ "Hintte taana kaaliyaa diraw, asay hinttena boriyaa wodenne waayissiyaa wode, qassi hintte bolla iitabaa ubbaa wordduwan haasayiyaa wode, hintte anjetteeddawantta.

¹² Hintte saluwan wolqqaama woytay de7iyaa diraw, nashettite; hashshu giite; ayissi gooppe, asay hintteppe kase de7eedda nabatuwaa hewaadan yedersseeddino.

Maxiniyaanne Poo7uwaa Leemisuwaa

(Mar 9:50; Luq 14:34-35)

¹³ "Asaa ubbaassi hintte maxine mala; shin maxinii mal77ana dhayooppe, zaariide A wooti mal77ethanee? Kare olina, asay A yedhdhi hamettanaappe attin, sinthaw aynne maaddenna.

¹⁴ "Ha alamew hintte poo7o; deriyaa huuphiyan keexetteedda katamay gemmana danddayenna. ¹⁵ Xomppiyaa xomppiide, soyin de7iyaa asaa ubbaw poo7ana mala, dhoqqiyaa saan wotheepe attin, kammiyaa miishshaa gidon qum77i wothiyaa asay ooninne baawa. ¹⁶ Hewaadankka, asay hintte oothiyaa lo77o oosuwaa be7iide, saluwan de7iya hintte Aawuwaa bonchhana mala, hintte poo7uu asaa sinthaan poo7o.

Muse Higgiyaabaa

¹⁷ "Taani Muse higgiyaanne nabatuu tamarissiyaawaa ‡ dhayissanaw yeeddawaa hintew malatoppo; taani polanaw yeeddawaappe attin, dhayissanaw yabeykke. ¹⁸ Ayissi gooppe, taani hinttew tumuwaa oday; saluunne sa7ay aadhdhana gakkanaw, qassi ubbabaykka polettana gakkanaw,[§] higgiyaappe itti cachchaykka woy qeeri pidoliikka aadhdhenna. ¹⁹ Hewaa diraw, ha azazuwaa ubbaappe guuxxiyaa itti azazuwaa menthiyaa uray ooninne, qassi haratuukka barewaa hananaadan tamarissiyaa uray ooninne, saluwaa kawutethaan ubbaappe guutha gidana; shin azazuwaa oothiyaawenne haranttukka oothanaadan tamarissiyaawe ooninne saluwaa kawutethaan dhoqqa gidana. ²⁰ Ayissi gooppe, hintte xillotethay Muse higgiyaa tamarissiyaawanttu xillotethaappenne Parisaawatuwaa xillotethaappe darana dhayooppe, saluwaa kawutethaa hintte mule gelennawaa taani oday.

²¹ "Beni asaw, 'Asaa wodhoppa; asaa wodheedda ooninne pirddeetana' geeddawaa siseedditaa. ²² Shin taani hinttew oday; bare ishaa hanqquettiyyaa ubbay pirddeetana; bare ishaa boriyaa ubbay shanguwaa pirddaw shiiqana; qassi bare ishaa, 'Dhullowe' giyaa ubbay Gaannamiyaa tamaa pirddaw shiiqana. ²³ Hewaa diraw, neeni yarshshiyaasaan yarshshishshin, ne ishaa naaqqueddabay new hewaan hassayettooppe, ²⁴ ne yarshshuwaa hewaan aggaade ba; kasetaade ne ishaanna sigetta digga; hewaappe kaalla yaade, ne yarshshuwaa yarshsha.

²⁵ "Neena mootiyaawaanna wodii de7ishshin elle aananna sigetta digga; hewe dhayooppe, I neena daannaa sintha aathana; qassi daannay neena polisew aathi immina, polisii neena qasho gollen yeggana. ²⁶ Taani new tumuwaa oday; neeni itti santtimii attennaan, ne maggaccuwaa wurssaade ciggana gakkanaw, mulekka qasho gollepe kesakka.

Woshummaabaw Imetto Timirttiyaa

²⁷ "Woshummoppa' geeddawaa siseedditaa. ²⁸ Shin taani hinttew yaagay; 'Maccawunno xeelliide amottiyyaa ubbay, bare wozanaa gidon he wode iinanna woshummeedda.' ²⁹ Ne ushechcha ayfii neena nagaraa oosisooppe, neeppe woocaade olaa agga; ayissi gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe, aappe ittuu paccintto new lo77a.

³⁰ Qassi ne ushechcha kushii neena nagaraa oosisooppe, neeppe qanxxaade olaa agga; ayissi gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe, aappe ittuu paccintto new lo77a.

Machchiyaa Yeddennaadan Imetto Timirttiyaa

(Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luq 16:18)

† 5:10 saluwaa kawutethay untuntussa: Guussay he asatuu saluwaa kawutethaa laattanaw danddayiyaawantta gidiaawaa bessee. ‡ 5:17 Muse higgiyaanne nabatuu tamarissiyaawaa: Guussay Ayihudiyaa Geeshsha Maxaafaa; hewenneekka Eca Caaquwaa. § 5:18 Ubbabaykka polettana gakkanaw: guussay qaalay tamarissiyaa ubbay tumatethaan qonccana gakkanaw. 5:21 Kes 20:13; Zar 5:17 5:27 Kes 20:14; Zar 5:18 5:29 Mat 18:9; Mar 9:47

³¹ “ ‘Qassi bare machchatto yeddiyaa ooninne izo yeddiyaa paramaa immo’ geetteedda. ³² Shin taani hinttew yaagay; ‘Bare machchatta woshummennaan de7ishshin yeddiyaa ooninne izo woshumma kessee; qassi asinay yeddeedda mishiratto akkiyyawe ooninne woshummee.’

Caaqqennaadaan Imetto Timirttiyaa

³³ “Qassi beni asaw, ‘Wordduwan caaqqoppa; shin ne Godaw caaqqeeddawaa pola’ geeddawaa siseeddita. ³⁴ Shin taani hinttew yaagay; ‘Ubbakka caaqqoppite’; saluu Xoossaa kawutethaa oydiyaa gidiyaa diraw, ‘Saluwan caaqqoppite’ ³⁵ qassi sa7ay A gedi yedhdhiyaasaa gidiyaa diraw, ‘Sa7aan caaqqoppite’; qassikka, Yeerusalaame wolqqaama kaatiyaa katamaa gidiyaa diraw, ‘Yeerusalaamenikka caaqqoppite’ ³⁶ Neeni itti bin-nanaakka bootha woy karethaa kessanaw danddayenna diraw, ‘Ne huuphiyanka caaqqoppa.’ ³⁷ Shin hintte, ‘E’ woy, ‘Gidenna’ giite; hawantuppe haray Seexaanaappe yee.

Iitaa Iitan Zaarenaadan Imetto Timirttiyaa

(Luq 6:29-30)

³⁸ “ ‘Ayifiyaa diraw ayifiyaa; achchaa diraw achchaa’ geeddawaa siseeddita. ³⁹ Shin taani hinttew yaagay; ‘Hinttew iitabaa oothiyaa uraw iitan zaaroppite; ooninne ne ushechcha bagga shayyiyyaa baqqooppo, ne haddirssa bagga shayyiyaakka A besa; ⁴⁰ ne shaamiciyaa akkanaw itti uray neena mootooppo, he uraw ne kootiyaakka gujja imma. ⁴¹ Ooninne neena itti saatiyaa ogiyaa barenanna baanaadan wolqqanthooppe, aananna laa77u saatiyaa ogiyaa ba. ⁴² Neena woossiyaa uraw imma; qassi neeppe tal77ana koyiyaa urawukka diggoppa.’

Morkkiyaa Siiqana Mala Imetto Timirttiyaa

(Luq 6:27-36)

⁴³ “ ‘Ne laggethatuwaa siiqa; ne morkkiyaa morkka’ geeddawaa siseeddita. ⁴⁴⁻⁴⁵ Shin taani hinttew yaagay; saluwan de7iyaa hintte Aawuwassi naanaa gidana mala, hintte morkketuwaa siiqite; hinttenu sheqqiyaawantta anjijite; hinttenu ixxiyaawant-too lo77ooba udite; hinttenu yederssiyaawanttoo, Xoossaa woossite; ayissi gooppe, iita asawukka lo77o asawukka Xoossay bare awaa awaxxissee; qassi xillatuwassikka nagaranchchatuwaassikka bare iraa bukissee. ⁴⁶ Hintte hinttenu siiqiyaawanttu xalalaa siiqooppo, hinttew ay woytay de7ii? Haray atto, nagaranchchatuukka hewaadan uudiino. ⁴⁷ Hintte hinttentu ishatuwaa xalalaa sarotooppo, haratuu udiyaawaappe aadhdhiyaabaa ayaa udeedditee? Haray atto, Ayihude gidenna asayikka hewaadan udee. ⁴⁸ Hewaa diraw, saluwan de7iyaa hintte Aawuu polo gidowaadan, hinttekkka polo gidite.

6

Hiyyeesaw Immiyaa Maaraa Tamaarissuwaa

¹ “Hintte lo77o oosuwaa asaa bessanaw asaa sinthaan oothenna mala naagetite; hewe dhayooppo, saluwan de7iyaa hintte Aawuu hinttew gatiyaa immenna.

² “Hewaa diraw, hintte awudenne hiyyeesaw immiyaa wode, lo77a malatiyaa iitatu barentta bonchchissanaw, Ayihuda woosa golleninne ogiyaan haraani be7ettanaw udiyaawaadan udoppite; taani hinttew tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa akkidiggeeddino. ³⁻⁴ * Shin neeni hiyyeesaw immiya wode, geeman immanaadan, ne ushechcha kushii oothiyaawaa haddirssa kushii eroppo. Geeman ootheeddawaa be7iyaa ne Aabbu, ne lo77o oosuwaa gatiyaa zaaranawaa.

Woosabaa

(Luq 11:2-4)

⁵ “Xoossaa woosiidde, lo77a malatiyaa iitatuwan hanoppite; ayissi gooppe, barentta asay be7ana mala, Ayihuda woosa golleninne ogiyaa doonana eqqiide, Xoossaa woos-siyaawaa dosiino; taani hinttew tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa ubbaakka akkeeddino. ⁶ Shin neeni Xoossaa woossiyaa wode, ne golle gela; ipithaa qachchaade, beet-tenna ne Aawuwaa woosa; geeman oosettowaa be7iyaa ne Aabbu new immanawaa.

⁷ “Xoossaa hintte woossiyaa wode, Xoossaa ammanenna asaadan, coo mela zaarethuwa darissoppite; untunttu haasayaa daruwan sisetee giide qoppiino. ⁸ Hewaa diraw, he asaadan hanoppite; ayissi gooppe, hintte Aabbu hinttenu koshshiyaawaa hinttentu woosanaappe kasetiide eree. ⁹ Simmi hinttentu hawaa mala woosaa woossite;

5:31 Zar 24:1-4; Mat 19:7; Mar 10:4 5:32 Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luq 16:18; 1Qo 7:10-11 5:33 Wog 19:12; Pay 30:2; Zar 23:21 5:35 Isa 66:1; Maz 48:2 5:38 Kes 21:24; Wog 24:20; Zar 19:21 5:43 Kes 19:18 5:48 Kes 19:2; Zar 18:13 * 6:3-4 ushechcha kushii ootheeddawaa haddirssa kushiikka eroppo, guussay Xoosaaappe attin, ooninne eroppo guussaa.

‘Saluwan de7iyaa nu Aabboo,
ne geeshsha sunthay anjjetto.

¹⁰ Ne Kawutethay yo;

ne shenii saluwan haneeddawaadan,
sa7ankka hano.

¹¹ Gallasaan gallassan koshshiyaa qumaa
nuussi hachche immma.

¹² Nuuni nuuna naaqqowantussi
atto yaagiyaawaadan,
neenikka nu naaquwaa atto ga.

¹³ Nuuna iitabaappe ashshappe attin,
paaciyaan gelissoppa.
Kawutethay, wolqqayne bonchchuu
medhinawukka neessa.

Amen77i'

¹⁴ “Hinttenttu hinttena naaqgeedda hara asaa naaquwaa atto gooppe, saluwan de7iyaa hinttenttu Aawuukka hinttew atto gaana.

¹⁵ “Shin hinttenttu hinttena naaqgeedda hara asaa naaquwaa atto gaana dhayooppe, hinttenttu Aawuukka hintte naaquwaa atto geenna.

Xoomaabaa

¹⁶ “Qassi hinttenttu xoomiyaa wode, lo77a malatiyaa iiatuwaadan, kayyottiyaawaa malatoppite; ayissi gooppe, untunttu xoomiyaawaa asay be7ana mala, barenttu som77iyaa bullaaliisino; taani hinttenttoo tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa akkeeddino.

¹⁷⁻¹⁸ “Shin hinttenttu xoomiyaa wode, hinttenttu Aabbu hintte xoomiyaawaa erooppe attin, asay erenna mala, hintte som77iyaa meecettite; hintte huuphiyaakka okettite; yaa-tooppe, beettena hintte Aawuu hinttenttu oothiyaawaa geeman be7iide, hintte gatiyaa immanawaa.

Saluwan De7iyaa Miishshaabaa

(Luq 12:33-34)

¹⁹ “Miishshaa bil77ay miyasaaninne biratay shi7iide bayizziyaasan, kayisuukka bookkiide wuu77iyaasan, ha sa7aan hinttenttu huuphiyaassi dagayoppite. ²⁰ Shin bil77ay meennasaaninne shi7enna saan, kayisuukka bookkiide wuu77enna saan hinttenttu huuphiyaassi saluwan miishshaa dagayite. ²¹ Ayissi gooppe, ne wozanay ne miishshay de7iyaasaan de7ana.

Bollaa Poo7uwaabaa

(Luq 11:34-36)

²² “Bollaa poo7uu ayfiyaa; hewaa diraw, ne ayfii paxa gidooppe, ne bollaa ubbay poo7o gidana. ²³ Shin ne ayfii paxa gidana dhayooppe, ne bollaa ubbay dhumana; simmi neenan de7iyaa poo7uu dhumooppe, dhumay ay keena daranee!

De7uwaassi Hirgganaw Bessenna

(Luq 16:13; 12:22-31)

²⁴ “Laa77u godatuwaassi moodettanaw danddayiyaawe ooninne baawa; ayissi gooppe, ittuwaa ixxiide, yokkuwaa siigee; woy ittuwaa bonchchiide, yokkuwaa kadhee; itti asay Xoossaassinne shaluwaassi moodettanaw danddayenna.

²⁵ “Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; hintte de7oo maanabawunne ushanabaw, woy hintte bollaw mayyanabaw hirggoppite; shemppuu qumaappe aadhdennee? Qassi bollaw mayuwaappe aadhdennee? ²⁶ Paalliyaa kafatuwaa xeellite; untunttu zerikkino; cakkikkino; diyyiyankka qolikkino; shin saluwan de7iyaa hinttenttu Aawuu untunttu mizee; hinttenttu untunttuppe loythi darkkatee? ²⁷ Hinttenttu giddon darissi hirggiide, bare geesaa bolla itti wadhaa gujjanaw danddayiyaawe oonee?

²⁸ “Ayissi mayuwassi hirggiitee? Dembban de7iya ciishshatuu wooti dicciinontto, akeeki xeellite; untunttu daaburikkino woy puuttuwaa suqqikkino. ²⁹ Shin taani hinttenttoo oday; haray atto, Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa gididde, he ciishshatuwaappe ittuwaa malaakka mayyibeenna. ³⁰ Shin laafa ammanuu de7iyaawanttoo, Xoossay, hachche de7iide, wontti tamaan eexxiyaa dembbaa maataa mayizziyawe, hinttena unttuwaappe aathiide wooti mayizzennee? ³¹ Simmi, ‘Nuuni ayaa maanee? Woy ayaa ushanee? Woy ayaa mayyane?’ yaagiide hirggoppite. ³² Ayissi

gooppe, he ubbabaa Xoossaa ammanennawanttu darissiide koyyiino; he ubbay hinttena koshshyaawaa saluwan de7iyaa hinttenttu Aawuu eree. ³³ Shin kasetiide, Xoossaa kawutethaanne A xillotethaa koyyite; I hinttenttoo he ubbabaa immna. ³⁴ Hewaa diraw, wonttibaassi hirggoppite; ayissi gooppe, wontti gallassay barew hirggana; gallassaa ubbawukka A huuphew gidiyaa waayyii de7ee.

7

Hara Asaa Bolla Pirddanaw Koshshenna (Luq 6:37-42)

¹ “Xoossay hinttenttu bolla pirddenna mala, hintteikka haratuwaa bolla pirddoppite. ² Ayissi gooppe, hinttenttu haratuwaa bolla pirddiyaawaadan, Xoossay hinttenttu bolla pirddana; qassi hinttenttu haratuwaassi immanaw makkiyaabaan I hinttew makkana. ³ Ne ayfiyan de7iyaa tuussaa be7akka; shin ne ishaa ayfiyan de7iyaa suullaa ayissi xeellay? ⁴ Woy ne ayfiyan tuussay de7ishshin, neeni ne ishaa, ‘Taani ne ayfiyaappe suullaa kessoo’ waanaade gaanaw danddayay? ⁵ Laa ha lo77uwa malatiyaa iitaw! Kasetaade ne ayfiyaappe tuussaa kessadigga; hewaappe guyyiyan, ne ishaa ayfiyaappe suullaa kessanaw geeshshaade xeellanaw danddayaa. ⁶ “Geeshshabaa kanatuwassi immoppite; untunttu guyye simmiide, hinttena sa77ana. Qassi inqquwaa geetettiyaa hinttenttu al77o shuchchaa gudunthatuwaa sinthan oloppite; untunttu barenttu gediyan yedhdhana.

Woossite, Koyyite, Kariyaakko Yiide Xeesite (Luq 11:9-13)

⁷ “Woossite; hintte akkana. Koyyite; hintte demmana. Kariyaakko yiide xeesite; hinttew penggi dooyettana. ⁸ Ayissi gooppe, woossiyaa ubbay akkana; koyyiya uray demmana; qassi kariyaakko yiide xeesiyaa uraw penggi dooyettana. ⁹ Woy hinttenttu gidon bare na7ay, ‘Ukithaa immna’ gooppe, shuchchaa immiyaa aawuu de7ii? ¹⁰ Qassi, ‘Moliyaa immna’ gooppe, aw shooshshaa immanawee? ¹¹ Hinttenttu iita gidiiide, hinttenttu naanatuwassi lo77obaa immiyaawaa erooppe, yaatina, saluwan de7iyaa hinttenttu Aawuu barena woossiyaawanttussi lo77obaa wooti darissi immennee! ¹² “Hewaa diraw, hara asay hinttew oothanaw koyyiya ubbabaa hintteikka asaw oothite; ayissi gooppe, Muse higgiiya bilethaynne nabatuu tamarissiyaawe hawaa.

Un77a Penggiyaabaa (Luq 13:24)

¹³ “Un77a penggiyaanna gelite. Ayissi gooppe, bayethaw afiyaa penggi aakuwaa; ogiikka woggaa. Hewaanna geliyaa asaykka cora. ¹⁴ “Shin, de7oo afiyaa penggi un77a; ogiikka xunthaa. Qassi hewaa demmiyaawantukka guutha.

Mithay Bare Ayfiyan Erettee (Luq 6:43-44)

¹⁵ “Bolla bagganna dorssaa malatiide, hintteikko yiyaa worddo nabatuwaappe naagetite; shin untunttu garssa bagganna wallatuwaa mala. ¹⁶ Untunttu ayfiya ayfiyaawaan hintte untuntta erana; agunthay woddenthaa ayfiya ayfenna; gomi77oriikka kookiyaa ayfiyaa ayfenna. ¹⁷ Hewaadankka, lo77o mithaa ubbay lo77o ayfiya ayfee; shin iita mithay iita ayfiya ayfee. ¹⁸ Lo77o mithay iita ayfiya ayfanaw danddayenna; qassi iita mithaykka lo77o ayfiya ayfanaw danddayenna. ¹⁹ Lo77o ayfiya ayfenna mithaa ubbay qanxettiide, tamaan yegettana. ²⁰ Hewaa diraw, hintte untunttu ayfiya ayfiyaawaan untuntta eranita.

²¹ “Saluwan de7iyaa Ta Aabbu geeddawaa oothiyaa uray saluwaa kawutethaa gelanaappe attin, ‘Godaw, Godaw’ giyaa ubbay gelenna. ²² Pirdda gallassi daro asay taana, ‘Godaw, Godaw, nuuni ne sunthan Xoossay kiittowaa odibeykkoo? Ne sunthan xalahatuwaa kessibeykkoo? Qassi nuuni Xoossay oothiyaa maalalissiyaabaa ne sunthan oothibeykkoo?’ yaaganawantta. ²³ Taani he wode untuntta, ‘Taani hinttena ubbakka erikke; iitabaa oothiyaawanttu hintte ta matappe haakkite’ yaagana.

Laa77u Mala Gollatuwaa (Luq 6:47-49)

²⁴ “Hewaa diraw, hawaa ta qaalaasiide oothiyaa ubbay mino zaallaa bolla bare golliyaa keexxeedda wozanaama asaa mala. ²⁵ Iray bukkiide, di7uu di77eedda; carkkuukka carkkiide, he golliyaa sugeedda. Shin gollii mino zaallaa bolla keexetteedda diraw, kund-dibeenna.

²⁶ “Hawaa ta qaalaa sisiide oothenna asay ubbay, bare golliya shafiyaa bolla keexxeedda boozaa asaa mala. ²⁷ Iray bukkiide, di7uu di77eedda; carckkuukka carckkiide, he golliya sugina, golli ellekka kunddeedda. He golli wolqqaama kunddethaa kunddeedda.”

²⁸ Yesuusi bare haasayiyawaa wursseedda wode, asay I tamarissiyawaan maalalteeeddino. ²⁹ Ayissi gooppe, I untuntunta tamarissiidde, Muse higgiiya tamarissiyawaanttudaan gidennaan, maatay de7iyaa asaadan tamarisso diraassa.

8

Yesuusi Oolluu Oyqqeedda Bitaniyaa Patheedda (Mar 1:40-45; Luq 5:12-16)

¹ Yesuusi deriyaappe wodhdheedda wode, cora asay A kaalleedda. ² He wode oolluu * oyqqeedda itti bitani Yesuusakko yi A sinthaan gulbbatiide, “Godaw, ne shene gidoope, taana pathaade geeshshanaw danddayaa” yaageedda.

³ Yesuusi bare kushiyaa yeddi A bochchiide, “Taani koyyay; paxaade geeyya!” yaageedda. Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggeedda. ⁴ Yesuusi A, “Simmi hawaa oossinne odoppa; shin qeesaakko baade ne paxaade geeyyeeddawaa A besa; ne paxaade geeyyeeddawaa asaa erissanaw Muse azazeedda yarshshuwaa Xoossaw yarshsha” yaageedda.

Yesuusi Xeetuwwa Kaappuwaa Qoomaa Patheedda (Luq 7:1-10)

⁵⁻⁶ Yesuusi Qifirinaahooma katamaa geleedda wode, itti Roomaa gade Xeetuwwa Kaappuu aakko yiide, “Ta Godaw, ta qoomaa bollay guddina, daro sakettiidde, soyin giseedda; hayyagodo taw pathaarikki” yaagi woosseedda.

⁷ Yesuusi, “Taani baade A pathana” yaageedda.

⁸ Shin xeetuwwa kaappuu zaaride, “Ta Godaw, neena ta soy gelissanaw taw bessenna; shin neeni qaalaa xalalaa haasaya; ta qoomay paxanawaa. ⁹ Ayissi gooppe, taani taappe bollanna de7iyaawanttoo eeno giyaa asa; qassi taappe garssaanna wottaaddaratuu de7iino. Taani ittuwaa, ‘Ba!’ gooppe bee; qassi yokkuwaa, ‘Haaya!’ gooppe yee; ta qoomaa, ‘Hawaa ootha!’ gooppe oothee” yaageedda.

¹⁰ Yesuusi hewaa siseedda wode maalalettiide, barena kaalliyaa asaa, “Taani hintew tumuwaa oday; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Isra7eeliya gadiyankka be7abeykke. ¹¹ Cora asay awayfi doliyaa baggappenne wulliyaa baggappe yiide, Abraahaamonna, Yisaaqannanne Yayiqoobanna saluwaa kawutethaa gayitaan ittippe uttanawantta yaagay. ¹² Shin kawutethaan de7anaw bessiyaa asay wolqqaama dhumaa garssa kare olettana; hewaan untuntuu yeekkananne barentuu achchaa dhaganawantta” yaageedda.

¹³ Hewaappe kaalla Yesuusi xeetuwwa kaappuwaa, “Ne soy ba; neeni ammaneeddawaadan new hano” yaageedda; xeetuwwa kaappuwaa qoomay he saatiyankka paxi aggeedda.

Yesuusi Cora Asatuwa Untuntuu Harggiyaappe Patheedda (Mar 1:29-34; Luq 4:38-41)

¹⁴ Yesuusi Phexiroosa soy biide, A bollotatta qoxuwaa harggaade giseeddawunno be7eedda. ¹⁵ Izi kushiyaa Yesuusi bochchina, qoxuu izo bashi aggeedda; izakka dendaade aw miyaabaa giigisaaddu.

¹⁶⁻¹⁷ Sa7ay omarsseedda wode, asay iita ayyaanatu oyqqeedda cora asaa Yesuusakko aheedda; nabiyyaa iisiyaasi, “I nu daaburaa barew akkeedda; qassi nu harggiyaakka tookkeedda” yaageeddawe polettana mala, Yesuusi iita ayyaanatuwaa bare qaalaan kessiide, harggeedda asaa ubbaakka patheedda.

Yesuusa Kaalliyawaantta Gakkiyaa Metuwaa (Luq 9:57-62)

¹⁸ Yesuusi cora asay bare yuushshuwaan de7iyaawantta be7iide, abbaappe hefintha pinnana mala, barena kaalliyawaantta azazeedda. ¹⁹ Hewaappe guyyiyaan Muse higgiiya tamarissiyaa ittuu aakko yiide, “Tamarissiyawoo, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana” yaageedda.

²⁰ Yesuusi A, “Worakanatuwassii ollay de7ee; kafatuwaassikka keethay de7ee; shin Taw, Asaa Na7aw, shemppa akkiyaasaykka baawa” yaageedda.

* **8:2** Oolluu oyqqeedda asaa bollay booxxee. Hawe sakkiiyaa asay hewode de7uwan asaanna de7iyaa wogaa ubbaappe shaakettiide de7ee. Qaykka geeshsha gidenna geetettiide hara asaan xeessettee. **8:4** Wog 14:1-32 **8:16-17** Isa 53:4

²¹ Qassi kaalliyawanttuppe ittuu Yesuusa, “Godaw, taani sinthata baade ta aabba mooganaw ba yaagaarikkii” yaageedda.

²² Shin Yesuusi A, “Neeni taana kaalla; hayqqeeddawanntu barenttu anhaa moogino” yaageedda.

Yesuusi Gotuwanne Beetaa Co77u Ootheedda
(Mar 4:35-41; Luq 8:22-25)

²³ Yesuusi wonggiriyaan geloode, A kaalliyawanttu aananna beeddino. ²⁴ Beetay wonggiriyaan mittana gakkanaw, abbaan wolqqaama hobbii dendeedda; shin Yesuusi gemi77isheedda. ²⁵ A kaalliyawanttu aakko biide, gemi77ishuwaappe dentheeddino; hewaappe simmiide A, “Godaw, nuuni dhayeetto; nuuna ashshaarikkii” yaageeddino.

²⁶ Yesuusi untuntta, “Ha ammanuu paccceeddawanntoo, ayissi yayyiitee?” yaageedda. Hewaappe guyyiyan denddiide, gotuwanne beetaa aggite giina, gotuunne beetay co77u geedda.

²⁷ Asay maalalettiide, “Hawe laa haray atto, gotuunne beetay azazettiyaawe ayba asee?” yaageeddino.

Yesuusi Iita Ayyanay Oyqqeedda Laa77u Asatuwaa Patheedda
(Mar 5:1-20; Luq 8:26-39)

²⁸ Yesuusi Galiilaa abbaa hefinthan de7iyaa Gerggesenoona geetettiyaan gadiyaa pinneedda; iita ayyaanatuu oyqqeedda laa77u asatuu he gadiyaan de7iyawanttu duufuwaappe kesiide, aananna gaketteddino. Untunttu daro iita gidiyaa diraw, ooninne he ogiyaanna aadhhdhanaw danddayibeenna. ²⁹ Untunttu barenttu qaalaan dhoqqu oothiide, “Xoossaa Na7aw, nuunanna new ayi allaalli de7ii? Wodii gakkennaan nuuna muranaw yaaddii?” yaageeddino.

³⁰ Untunttuppe laafaa haakkiyaasan gudunthaa wudii heemettee. ³¹ Iita ayyanatuu Yesuusa, “Neeni nuuna kessiyawaa gidoope, hini gudunthaa wudiyaa giddo yeddaarkkii” yaagiide woosseeddino.

³² Yesuusi untuntta, “Biite!” giina untunttu bitanatuwaappe kesi biide, gudunthatuwan geleeddino. Gudunthaa wudii ubbay kakaa lanqqiyanna kajjottiide, abbaan geliide, mitetti aggeeddino.

³³ Gudunthaa wudiyaa heemmiyaawanttu baqatiide katamaa bi aggeeddino; beed-dasaan iita ayyanatuu oyqqeedda asatuu haneeddabaa ubbaa odeeddino. ³⁴ Hewaa siseedda katamaan de7iyaa asay ubbay Yesuusanna gakettanaw keseeddino; A be7eedda wode, barenttu gadiyaappe baana mala woosseeddino.

9

Yesuusi Bollay Gunddeedda Bitaniyaa Patheedda
(Mar 2:1-12; Luq 5:17-26)

¹ Hawaappe kaalla Yesuusi wonggiriyaan geliide, abbaa pinniide, bare katamaa yeedda.

² Amareedda asay bollay gunddeedda itti bitaniyaa shanchchamaan tookkiide, Yesu-usakko aheeddino; Yesuusi untunttu ammanuwaa be7iide, bollay gunddeedda bitaniyaa, “Ta na7aw, yayyoppa; ne nagaray atto geettedda” yaageedda.

³ Higgiyaa tamarissiyaawanttuppe ittu ittu barenttu wozanaan, “Laa ha bitani Xoossaa bolla iitabaa haasayeettee!” yaagi qoppeeddino.

⁴ Yesuusi untunttu qofaa eriide, untuntta hawadaan yaageedda; “Hinttenttu hintte wozanaan hawa mala iitabaa ayissi qoppiitee?” ⁵ ‘Ne nagaray atto geettedda’ yaagiyaawe mateeyee? Woy, ‘Dendda eqqaade hametta’ yaagiyaawe matee? ⁶ Shin sa7aa bollan nagaraa atto gaanaw taw, Asaa Na7aw, maatay de7iyawaa taani hinttena erissana” yaagiide, hewaappe guyye I he bollay gunddeedda bitaniyaa, “Dendda eqqa; yaataade ne shanchchamaa tookkaade, ne golle ba” yaageedda.

⁷ Gunddeedda bitaniikka denddi eqqiide, bare golle beedda. ⁸ Shin daro asay hewaa be7iide yayyeeddino; asaw hawaa mala maataa immeedda Xoossaa galateeddino.

Yesuusi Leewiyaa Maatoossa Xeeseedda
(Mar 2:13-17; Luq 5:27-32)

⁹ Yesuusi hewaanna aadhdiide, Maatoossa yaagiyaawe qaraxaa qanxxiyaa saan utteeddawaa demmiide A, “Taana kaalla” yaageedda.

Maatoossikka denddi eqqiide, A kaalleedda.

¹⁰ Yesuusi Maatoossa gollen qumaa maanaw utti de7ishshin, qaraxaa akkiya cora asayne nagaranchchatuu yiide, aanannanne A kaalliyawanttunna ittippe gayitaan utteeddino. ¹¹ Itti itti Parisaawatuu hewaa be7iide, Yesuusa kaalliyawantta, “Hinttena

tamaarissiyaawe qaraxaa qanxxiyaawanttunne nagaranchchatuwanna qumaa ayissi ittippe mii?" yaageeddino.

¹² Shin Yesuusi untunttu yaagiyaawaa sisiide, "Hargganchchatuwaassappe attin, pax-atuwaassi aakimii kosshenna. ¹³ Shin hinttentu biide, Xoossaa Maxaafay, Taani maarotethaa koyyayppe attin, yarshshuwaa koyyikke' yaagiyaawe waagiyaawentto erite; ayissi gooppe, taani nagaranchchatuwaa xeesanaw yeeddawaappe attin, xillatuwaa xeesanaw yabeykke" yaageedda.

Xoomaabaa Oochcheedda Ooshaa
(Mar 2:18-22; Luq 5:33-39)

¹⁴ He wode Yohaannisa kaalliyawanttu Yesuusakko yiide, "Nuuninne Parisaawatuu ubba wode xoometto; shin neena kaalliyawanttu ayissi xoomikkinoo?" yaagiide A oochcheeddino.

¹⁵ Yesuusi untunttu, "Bullachchaa yeedda asay machchatto akkiyawe barenttunna de'ishshin, kayyottanaw danddayiinoo? Danddayikkinoo; shin machchatto akkiyawaa untunttu matappe afana wodii yaana; untunttu he wode xoomanawantta" yaageedda.

¹⁶ "Eca mayuwaa bolla ooratha dhefiyaa wothiide sikkiyaa asay baawa; ayissi gooppe, ooratha dharii eca mayuwaa peedhereethana; peedhethaykka kasewaappe daranawaa. ¹⁷ Ho77o woyiniyaa eessaa eca ogoruwan naa77iyaa asay baawa. Shin naa77ooppe, he woyiniyaa eessay ogoruwaa daakkana; barewukka woofettana; ogoruukka bayanawaa. Shin, ho77o woyiniyaa eessaa ooratha ogoruwaan naa77anaw bessee; laa77uukka baykkinoo" yaageedda.

Yaa7iirraa Naattibaanne Yesuusa Mayuwaa Bochcheedda Mishirattibaa
(Mar 5:21-43; Luq 8:40-56)

¹⁸ Yesuusi untunttu hewaa odishshin, Ayihude Woosa Golle kaappatuwaappe ittuu aakko yi A sinthaan gulbatiide, "Ta naatta ha77i hayqqaaddu; shin neeni yaade ne kushiyyaa izi bolla wothaarikkii; iza de7uwaan de7anawunnu" yaageedda.

¹⁹ Yesuusi denddiide, barena kaalliyawantunna ittippe bitaniyaa kaalliide beedda. ²⁰ He wode tammanne laa77u laythaa kumenthaa, izi bollaappe suuthay goggiyaa itti mishiratta guyyenna shiiqaade, Yesuusa mayuwaa macaraa bochchaaddu. ²¹ Hawaa iza udowe, iza bare wozanaan, "Taani A mayuwaa xalalaa bochchantto paxana" yaagaade qoppaaddu.

²² Shin Yesuusi yuuyyi izo xeelliide, "Ta naatee, yayyoppa; neena ne ammanuu patheedda" yaageedda. He man77iyankka mishiratta paxaa aggaaddu.

²³ Yesuusi Ayihuda Woosa Golle kaappuwaa soy gakkeedda wode, yeekuwan dinkkaa punniyaa asaanne yeekkiyaa asaa be7iide, ²⁴ "Kare kesite; guutha naatta gemi77ishaadduppe attin, hayqqabeykku" yaageedda. Hewaappe guyyiyan asay A bolla darii miicceedda. ²⁵ Shin cora asaa kare I kesseeddawaappe guyyiyan, golle geliide, naatti kushiyyaa oyqqeedda; naattakka dendda aggaaddu. ²⁶ He waarii, he man77iyankka he gadiyan ubbaan sisettedda.

Yesuusi Laa77u Qooqatuwaa Patheedda

²⁷ Yesuusi hewaana aadhdiide biyaa wode, laa77u qooqatuu barenttu qaalaa dhoqqu udiide, "Daawite na7aw, nuuna maaraarikki" yaagiide A kaalleeddino.

²⁸ Yesuusi golle geleeddada wode, qooqatuu aakko yeeddino; Yesuusi untunttu, "Taani hawaa oothanaw danddayiyaawaa ammaniitee?" yaageedda.

Untunttu, "E Godaw" yaagi zaareeddino.

²⁹ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi untunttu ayfiyaa bare kushiyaan bochchiide untunttu, "Hintew hinttentu ammanuwaadan hano" yaageedda. ³⁰ Untunttu ayfi dooyetti aggeedda; Yesuusi untunttu, "Hawaa oossinne odoppite" yaagiide minissiide odeedda. ³¹ Shin untunttu biide, he gadiyaa ubbaan Yesuusabaa odeeddino.

Yesuusi Itti Duudiyaa Patheedda

³² Untunttu kesiide biya wode, amareedda asay iita ayyanay oyqqina duudeedda bitaniyaa Yesuusakko aheeddino. ³³ Yesuusi iita ayyaanaa kesseeddawaappe guyyiyan, duude bitani haasayeedda. Asay, "Hawe oorathabaa; hawaa malabay Isra7eeliyaa gadiyaan ubbakka hanibeenna" yaagi maalaletteeddino.

³⁴ Shin Parisaawatuu, "I iita ayyaanatuwaa kaappuwaa wolqqaan xalahatuwaa kessee" yaageeddino.

Yesuusi Asaassi Qaretteedda

³⁵ Yesuusi untuntunta Ayihuda woosa golletuwan tamaariissiidenne kawutethaa wongalaa mishiraachchuwaa odiidde, qassi harggiyaa ubbaappenne sakuwaa ubbaappe asaa pathiidde, wogga katamatuwaninne qeeri katamatuwaa ubbaan yuuyyeedda. ³⁶ Cora asaa be7iide, heemmiyaa asay baynna dorssaadan asay hirggettiyaa dirawunne asaa maaddiyaabay baynna diraw, asaw qaretteedda. ³⁷ Yaatiide barena kaalliyaawantta, “Qoychhaw gakka kathay dara; shin cakkiiyaa asay guutha. ³⁸ Simmi kathaa Goday kathaa cakkanaw oosanchchatuwaa yeddana mala, A woosite” yaageedda.

10

Yesuusi Kiitteedda Tammanne Laa77u Asatuwaabaa

(Mar 3:13-19; Luq 6:12-16)

¹ Yesuusi bare tammanne laa77u kaaliyawannta xeesiide, untunttu iita ayyaanaa kessana mala, qassi harggiyaa ubbaanne sakuwaa ubbaa pathana mala, untunttoo maataa immeedda. ² Yesuusi kiitteedda tammanne laa77atuwaa sunthay, koyrowe Phexiroosa geetetiyyaa Simoonanne A ishaa Inddiraasa, Zabiddiyoosa naanaa, Yayiqoobanne Yohaannisa, ³ Piliphphoosa, Bartalamoosa, Toomaasa, qaraxaa akkiya Maatoossa, Ilppiyoosa na7aa Yayiqoobanne Taadoosa; ⁴ bare gadew qarettiyyaa Simoonanne Yesuusa aathi immeedda Asqoroootu Yihudaa.

Yesuusi Kiitteedda Tammanne Laa77atu Tamaariissanaw Kiitetteeddino

(Mar 6:7-13; Luq 9:1-6)

⁵ Yesuusi ha tammanne laa77atuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; “Ayihuda gidenna asaa gadiyaa booppite; qassi Samaaretuwaa katamaakka geloppite; ⁶ hewaa diraa bayeedda dorssaakko, Isra7eeliya asaakko ⁷ biide, ‘Saluwaa kawutethay mateedda’ yaagiide odite. ⁸ Hargganchchatuwaa pathite; anhaa hayquwaappe denthite; oolluu oyqqeeddawannta pathite; iita ayyanatuwakka kessite. Hinttenttu coo akkeeddita; coo immite. ⁹ Worqqaa woy biraa woy santimiyaa hinttenttu kiisiyan oyqqoppite; ¹⁰ woy ogew qarcciiyyaa, woy laa7ethiyaa mayuwaa, woy caammaa woy xam77aa oyqqoppite. Ayissi gooppe, oosanchchaw koshshiyaabay qumaa.

¹¹ “Hinttenttu geliyaa katamaan woy qeeri katamaa ubbaan hinttena mokkanaw nashetiyaawe oonento akeekan xomoosite; hinttenttu hewaappe kesana gakkanaw, hewaan uttite. ¹² Qassi golle geliidde sarotite. ¹³ He gollen de7iyaa asay hinttena mokkooppe, hinttenttu saroteedda sarotay untuntta gakko. Shin untunttu hinttena mokennaan ixxooppe, hinttenttu saroteedda sarotay hinttew guyye simmo. ¹⁴ Qassi itti itti gollu woy katamay hinttena mokennaan woy hinttenttu odiyaawaa sisennaan ixxooppe, he golleppite woy he katamaappe kesiidde, hinttenttu gediyaappe baanaa shocite. ¹⁵ Taani hinttew tumuwaa oday; Xoossay pirddiyaa gallassi he katamaa asaappe, Sodoomaa katamaa asawunne Gamooraa katamaa asaw pirddaa kawushissana.

Goday Yaanaappe Kasetiide, Yederssuunne Metuu Hanana

(Mar 13:9-13; Luq 21:12-17)

¹⁶ “Be7ite! Taani hinttena dorssaa wallatuwaa giddo yeddiyaawaadan yedday. Hewaa diraw, shooshshaadan cincca gidite; qassi haraphphiyaadan, ashikke gidite. ¹⁷ Shin asaappe naagetite. Ayissi gooppe, asay hinttena pirdda gollew aathiide immana; qassi bare Ayihuda woosa golletuwaanikka hinttena lissuwan peeddana. ¹⁸ Gadiyaa ayisiyaawanttu sinthaaninne kaatatuwaa sinthaan ta diraw hinttenttu eqquide, untunttussinne Ayihuda gidenna asaa sinthaan taw markka gidanita. ¹⁹ Shin untunttu hinttena pirddaw aathiyaa wode, hinttenttu haasayanabaa he saatiyaan Xoossay hinttew immiya diraw, hinttenttu gaanabawunne woy waagiide haasayanenttonne hirggoppite. ²⁰ Ayissi gooppe, hinttentun aqiide haasayiyaawe hinttenttu Aawuuwaa Geeshsha Ayyaanaappe attin, haasayiyaawanttu hinttentta gidikkita.

²¹ “Ishay bare ishaa, aawuu bare na7aa bolla denddana; naanay barentu aattinne aawuwaa bolla denddiide, untunttu wodhissana. ²² Qassi asay ubbay hinttentta ta sunthaa diraw ixxana; shin wursethay gakkanaw gencciyaawe attanawaa. ²³ Untunttu hinttena itti katamaappe yederssooppe, hara katamaa biite. Ayissi gooppe, taani hinttew tumuwaa gay; taani, Asaa Na7ay, yaana gakkanaw, hinttenttu hintte oosuwaan Isra7eeliyaa katamaa ubbaan oothiide wurssikkita.

²⁴ “Tamaariyaawe barena tamaariissiyaawaappe darena; qoomaykka bare godaappe darena. ²⁵ Tamaariyaawe barena tamaariissiyaawaa keena gidiyaawe, qoomaykka bare

godaa keena gidiiyaawe aw gidana; untuntu golle godaa Bi7eel-Zeebula giide xeesoophe, A golle asaa waagi xeesaneeshsha!

Oossi Yayyanaw Bessintto
(Luq 12:2-7)

²⁶ “Simmi asaassi yayyoppite; ayissi gooppe, genthi wotheeddabay qoncciyaa kesenna attenna; qoseeddabaykka erettennaan attenna. ²⁷ Taani hinttenttoo dhumaani odiiyaabaa poo7uwan haasayite; hinttew haythaan saasukkiide odeeddawaa, dhoqqa saan awaayyite. ²⁸ Ashuwaa wodhiyaawantoo yayyoppite; untuntu, shemppuwaa wodhanaw danddaykkino. Shin shemppuwaanne ashuwaa Gaannamiyan dhayissanaw dandayiyaa Xoossaassi yayyite. ²⁹ Laa77u suunniyaa kafatuu santtimiyaan zali77ettikkino? Hinttenttu Aawuwaa sheniya gidana dhayoope, he suunniyaa kafatuwaappe ittinnakka sa7aan wodhdhaade bayukku. ³⁰ Shin haray atto, hinttenttu huuphiyan de7iyaa binnanay ubbaykka payduwaan de7ee. ³¹ Simmi yayyoppite; daro suunniyaa kafatuwaappe hinttenttu aadhdhiita.

Kiristoosabaa Markkattanaw Bessee
(Luq 12:8-9)

³² “Hewaa diraw, asaa sinthaan tabaa markkattiyaa oossi gidooppenne, taanikka saluwan de7iya ta Aabbu sinthan markkattana; ³³ shin asaa sinthaan taana kaddiyaa oonanne taanikka qassi saluwan de7iya ta Aabbu sinthaan A kaddana.

³⁴ “Taani sa7aassi sarothaa ahanaw yeeddawaa hinttessi malatoppo; taani tooraa ahanaw yeeddawaappe attin, sarothaa ahanaw yabeykke. ³⁵ Ayissi gooppe, taani na7aa A aabbuppe, naatto izi daayippe, na7aa machchattokka izi bollotattippe shaakkanaw yaaddi; ³⁶ asaassi morkketuu A golle asatuwaa gidanawantta.

³⁷ “Bare aabba woy bare daayo taappe aathiide siiqiyaawe tawaa gidanaw bessenna; bare attuma na7aa woy bare macca naatto taappe aathiide siiqiyaawe tawaa gidanaw bessenna. ³⁸ Bare masqqaliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennawe tawaa gidanaw bessenna. ³⁹ Bare shemppuwaa ashshiyaawe bayizzanawaa; shin ta diraw bare shemppuwaa bayizziyaawe ashshanawaa.

⁴⁰ “Hinttentta mokkiyaawe taana mokkee; qassi taana mokkiyaawe taana kiitteeddawaa mokkee. ⁴¹ Nabiya, nabiya sunthaan mokkiyaawe, nabiya gatiyaa aananna gishetanawaa; qassi xilluwwa, xilluwwa sunthaan mokkiyaawe, xilluwwa gatiyaa aananna gishetanawaa. ⁴² Ooninne ha taana kaalliyawantuppe guuxxiyaa ittoo, haray atto buliyaa haathaa xalalaa ushanaw immooppekka, taani hinttenttoo tumuwwa gay; I bare gatiyaa akkana” yaageedda.

11

Xammaqiyaa Yohaannisappe Yesuusakko Kiitetteedda Asatuwaa
(Luq 7:18-35)

¹ Yesuusi bare tammanne laa77u kaalliyawantta azaziyaawaa poleedda wode, hewaappe denddiide, katamatuwaan tamarissanawunne odanaw beedda.

² Xammaqiyaa Yohaannis qasho gollen de7iidde, Yesuusi ootheeddawaa sisiide, barena kaalliyawantta aakko kiittiide, ³ “Yaanaawe neeneeyee? Woy haraa naagane?” yaagi oochchanaadan udeedda.

⁴ Yesuusi zaariide, untuntu hawadaan yaageedda; “Biide hinttenttu be7iyaawaanne sisiyaawaa Yohaannisaw odite; ⁵ qooqatuu xeelliino; wobbatuu hamettiino; oolluu oyqqeeddawatntu paxiide geeyyiino; * tullatuu sisiino; hayqqeeddawatntu denddiino; hiyyeesatuu wonggalaa mishiraachchuwwa sisiino. ⁶ Tabaa sidhenna uray anjetteeddaawaa” yaageedda.

⁷ Yohaannisa kaalliyawanttu simmi beedda wode, Yesuusi Yohaannisabaa shiiqueedda asaassi hawaadan yaagi haasayeedda; “Aya be7anaw asay de7enna mela biittaa kesseeditee? Carakuu qaathiyaa maqqaa be7anaw kesseeditee? ⁸ Yaatina, aya be7anaw kesseeditee? Lo77iyaa mayuwwa mayyeedda bitaniyaa be7anaw kesseeditee? Lo77iyaa mayuwwa mayyeeddawatntu kaatuwwa gollen de7iino. ⁹ Yaatina, aya be7anaw kesseeditee? Nabiya be7anaw kesseeditee? E, Taani hinttew oday; nabiyaappekka aadhdhiyaawaa be7eeddita. ¹⁰ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafan, ‘Xoossay, “Be7a, taani kiittiyaawaa neeppe sinthaw yeddana. I new ogiyaa giigissanawaa” yaageedda

geetettiin Yohaannisabay xaafetteedda. ¹¹ Taani hinttentoo tumuwaa oday; aatti uluwaappe yeletteedda asaa ubbaan Xammaqiya Yohaannisappe aadhdhiyaawe ooninne denddibeenna; shin saluwaa kawutethaan ubbaappe laafiyaawe aappe aadhdhana. ¹² Xammaqiya Yohaannisa wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, saluwaa kawutethatta daro naaqettaw; minni baaxetiyaawanttu izo demmiino. ¹³ Ayissi gooppe, nabatuu ubbatuunne Muse higgii Yohaannisa wodii gakkanaw, timbbitiyaa haasayeeddino; ¹⁴ simmi hinttentu untunttu haasayowaa ammananawaa gidoope, yaanawaa geeteeedda Eelaas ha Yohaannisa. ¹⁵ Sisiyaa haythay de7iyaawe siso!

¹⁶ “Shin taani ha wodiya asaa ayaanna leemisoo? Untunttu qocaan uttiyaa naanaa malatiino; untunttu barenttu laggethatuwaa xeesiide, ¹⁷ ‘Nuuni hinttentoo hixixiyaa punneeddo; shin duribeykkita; yeekuwa yethaakka kesseeddo; shin yeekibeykkita’ yaagiino. ¹⁸ Ayissi gooppe, Yohaannisi xoomiidinne woyiniyaa eessaa ushennaan yiina untunttu, ‘A bolla iita ayyanay de7ee’ yaageeddino. ¹⁹ Taani, Asaa Na7ay, maaddenne ushaadde yiina, untunttu taana, ‘Ha nafiisaamaanne woyiniyaa eessaa ushiyaawaa be7ite; qaraxaa qanxxiyaawanttunanne nagaranchchatuwanna siiqettee’ yaagiino; shin Xoossaa aadhdheedda eratethay bare oosuwaan tuma gidiiide beettee” yaageedda.

Ammanennaan Ixreedda Diraw Toshetteedda Katamatuwaa
(Luq 10:13-15)

²⁰ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi bare malaataappe dariya baggaa otheedda katamatuwaan de7iya asay barenttu nagaraappe simmibeenna diraw, untunttu hawadaan yaagiide, toshiyaa doommeedda; ²¹ “Koraaziine katamaw, new aayyero; Beetesayda katamaw, newukka aayyero; ayissi gooppe, hinttentu bolla Xoossay otheedda malaatay Xiirsoo katamaaninne Sidoonaa katamaan oosettowaa gidintto, untunttu maaqiyaa mayyiide, bidinthaa okettiide, beni barenttu nagaraappe simmanawanttashshin. ²² Taani hinttew oday; pirddaa gallassi Xoossay hintteppe Xiirsoo katamawunne Sidoonaa katamaw pirddaa kawushissana. ²³ Qassi Qifirinaahooma katamaw, neeni saluwaa pude dhoqqu gaanaw koyyaaddii? Neeni Si7ooliyaa duge yegettana; ayissi gooppe, ne bolla Xoossay otheedda malaatay Sodoomaa katamaan oosettowaa gidintto, Sodoomaa katamay hachche gakkanaassikka de7anawaashshin. ²⁴ Taani hinttew oday; pirddaa gallassi Xoossay neeppe Sodoomaw pirddaa kawushissana” yaageedda.

Yesuusan Shemppuwaa Demmiyaawaa
(Luq 10:21-22)

²⁵ Yesuusi he wode zaariide, hawadaan yaageedda; “Ta Aabboo, saluwaa sa7aa Godaw, neeni hawaa aadhdheedda eranchchatuwaappenne akeekanchchatuwaappe genthaade, erenna naanatuwassii qonccisseedda diraw, neena galatay; ²⁶ E ta Aabboo, ayissi gooppe, hawe ne sheniyaadan oosetteedda.

²⁷ “Ta Aabbu taw ubbabaa immeedda; Aawuwaappe haray Na7aa erenna; Na7aappenne Na7ay Aawuwaa qonccissanaw koyiyaa asaappe attin, haray Aawuwaa erenna.

²⁸ “Daaburanchchatoo, deexuwaa tookkowanntoo ubbatoo, taakko haa yiite; taani hinttentta shemppissana. ²⁹ Taani garanne ta wozanaan ashikke gido diraw, ta morgge mithaan waaxettite; taappe tamarite; hinttenttu sheemppuwassikka hintte shemppuwaa demmana. ³⁰ Ayissi gooppe, ta morgge mithay giigaa; qassi taani hinttentta toosseeddawekka kawushsha” yaageedda.

12

Sambbataabaassi Shiiqueedda Ooshaa
(Mar 2:23-28; Luq 6:1-5)

¹ Yesuusi he wode Sambbata gallassi, tisha banggaa gidonna aadhdhishshin A kaaliyaawanttu koshattiide, tisha banggaa duuthiide, muussaa doommeeddino. ² Shin Parisaawatuu hewaa be7iide Yesuusa, “Be7a, neena kaaliyawanttu Sambbata gallassi oothanaw woga gidennabaa oothiino” yaageeddino.

³ Shin Yesuusi untunttussi hawadaan yaageedda; “Daawitenne aananna de7iyaawanttu koshatteedda wode, Daawite otheeddawaa nabbabibeykkitee? ⁴ Daawite Xoossaa golle geliide, qeesatuwaa xalalay maanaappe attin, iinne aananna de7iyaawanttu maanaw woga gidenna Xoossaassi yarshsheedda qumaa meedda. ⁵ Woy Sambbataa ubbaan Geeshsha Golliyan de7iya qeesatuu Sambbataa wogaa menthiyaawaa, qassi untunttussi hewe bayizzo gidennawaa Muse higgiiyan nabbabibeykkitee? ⁶ Shin

taani hinttew oday; Geeshsha Golliaayappe aadhdiyaawe hawaan de7ee. ⁷ Xoossaa Maxaafay, 'Taani maarotethaa kooyayppe attin, yarshshuwaa koyyikke' yaagiyaawe waagiyaawentto hinttenttu eriihentto, bayizzuu bayinna asaa bolla pirddikkita. ⁸ Ayissi gooppe, taani, Asaa Na7ay, Sambbataa Godaa" yaageedda.

Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa Patheedda
(Mar 3:1-6; Luq 6:6-11)

⁹ Yesuusi hewaappe denddiide, Ayihuda woosa golle beedda. ¹⁰ Hewaan kushii gunddeedda itti bitani de7ee; Yesuusa mootanaw gaasuwa kooyiyaa asatuu, "Sambbataan, hargganchchaa pathiyaawe wogee?" yaagiide A oochcheeddino.

¹¹ Yesuusi untuntta, "Hinttenttu gidдон itti dorssay de7iya uray, he dorssay Sambbata gallassi ollaan kunddooppe, oyqqiide kessennawe oone? ¹² Yaatina, asay dorssaappe wooti loythiide darennee! Hewaa diraw, Sambbata gallassi lo77obaa oothiyaawe woga" yaageedda. ¹³ Hewaappe guyyiyan bitaniyaa, "Ne kushiya piddi ootha" yaagina bitani piddi oothawaappe guyyiyan, A kushii yokko kushiyaawadanka paxi aggeedda. ¹⁴ Shin Parisaawatuu kare kesiide, Yesuusa wooti wodhanentto maqqetteeddino.

Xoossay Dooreedda Ayilliyaa

¹⁵ Shin Yesuusi untunttu zorettaa eriide, hewaappe aggiide biya wode, daro asay A kaalleedda; harggeedda ubbaa patheedda. ¹⁶⁻¹⁷ Xoossay nabiyaa Isiyaasa bagganna odeeddawe polettana mala, Yesuusi asatuwassi, "Tabaa hara asaassi odoppite" yaageedda. ¹⁸ Xoossay Isiyaasa bagganna hawadaan yaageedda;

"Taani dooreedda ta ayillii,

taani siiqiyaa, taana nashechchiyaawe haweku.

Taani ta Ayyaanaa A bolla wothana.

I suure pirddaa asaw ubbaw odanawaa.

¹⁹ I palumettenna; woy waasseenna.

Bare qaalaakka ogiyaan sissenna.

²⁰ Suure pirdday xooni kesana gakkanaw,

tincetteedda maqqaa menthenna *

qassi cuwattiyaa muqaaddaa qunccuutiyaakka I toyissenna.

²¹ Ayihuda gidenna asay ubbay

aabolla barenttu hidootaa wothana"

yaageedda.

Yesuusabaanne Bi7eel-Zeebulabaa
(Mar 3:20-30; Luq 11:14-23)

²² Hewaappe guyyiyan, amareedda asatuu iita ayyanay oyqqina duudeedda itti qooqa bitaniyaa Yesuusakko aheeddino; Yesuusi he duude bitaniyaa patheedda; bitaniikka haasayaanne xeelaa doommedda. ²³ Asay ubbay maalalettiide, "Laa hawe Daawite na7aa gidanddeeshsha?" yaageeddino.

²⁴ Shin Parisaawatuu hewaa sisiide, "Ha bitani iita ayyaanatuwaa kaappuu 'Bi7eel-Zeebuli' barew wolqqaa immina, xalahatuwaa kesse" yaageeddino.

²⁵ Shin Yesuusi untunttu qofaa eriide, untuntta hawadaan yaageedda; "Bare gidдон shaakettiyaa kawutethay ubbay dhayana; qassi bare gidдон shaakettiyaa katamay woy gollen de7iyaa asaykka minnenna. ²⁶ Qassi Seexaanay Seexaanaa kessiyaawaa gidoope, bare gidдон shaakettee; yaatina, A kawutethay waaniide minni eqqanawee? ²⁷ Taw Bi7eel-Zeebuli wolqqaa immina, taani xalahatuwaa kessiyaawaa gidoope, hinttenttu asaw wolqqaa ooni immina xalahatuwaa kessanee? Hewaa diraw, untunttu hintte bolla pirddana. ²⁸ Shin Xoossaa Geeshsha Ayyaanay taw wolqqaa immina, taani xalahatuwaa kessiyaawaa gidoope, simmi Xoossaa kawutethay hintte bolla yidiggeedda.

²⁹ "Woy asay kasetiide, wolqqama asaa qachchennaan de7iidde, A golle geliide, A miishshaa bonqqanaw waaniide danddayii? Qachcheeddawaappe guyyiyan, A miishshaa bonqqanaw danddayee.

³⁰ "Ta bagga gidenna uray tawaa ixxee; qassi taananna ittippe shiishshennawe laalee.

³¹ Hewaa diraw, taani hinttew oday; Xoossay asaw ay nagaraa gidinakka, qassi ay bore gidinakka atto gaana; shin Geeshsha Ayyaanaa boriyaawaa atto geenna. ³² Ta bolla, Asaa Na7aa bolla, iitabaa haasayiyaa O nagaraanne Xoossay atto gaana; shin Geeshsha

12:7 Mat 9:13; Hos 6:6 **12:18** Isa 42:1-4 * **12:20** A@ Tincetteedda maqqaa menthenna; hawaa guussay, maaduu baynnavanttussinne daaburanchchatuwaassi Yesuusi keekanne garaa guussa. B@ Cuwattiyaa muqaaddaa qunccuutiyaakka I toyissenna guussay, Yesuusi daaburanchchatuwaassi guzuma gidennaadan keeka guussaa.

Ayyaanaa bolla iitabaa haasayyaa O nagaraanne sa7aan gidina, saluwankka Xoossay atto geenna.

Lo77o Mithay Bare Ayfiyan Erettee
(Luq 6:43-45)

³³ “Lo77o ayfiyaa demmanaw lo77o mithaa dichchanaw bessee; iita mithaa hinttentu dichchooppe, iita ayfiyaa demmanita; ayissi gooppe, mithay erettiyaawe bare ayfiyaa ayfiyawaana. ³⁴ Shooshshatoo, hinttentu iita gididde, wooti lo77obaa haasayanaw danddayiitee? Ayissi gooppe, doonay wozanaa gidдон kumeeddawaa haasayee. ³⁵ Lo77o asay bare lo77o minjuwaappe lo77obaa kessee; qassi iita asay bare iita minjuwaappe iitabaa kessee. ³⁶ Taani hinttentoo oday; asay bare haasayeedda maaddenna haasayaa ubbay pirddaa gallassi zaaruwaa immanawaa. ³⁷ Ayissi gooppe, ne haasayay neena xillissana; woy ne haasayay ne bolla pirddissana” yaageedda.

Malaataa Be7anaw Shiiqeedda Ooshaa
(Mar 8:11-12; Luq 11:29-32)

³⁸ Hewaappe guyyiyan, higgiiya tamarissiyaa itti itti asayenne Parisaawatuu zaariide Yesuusa, “Tamaariissiyawoo, neeni malaataa oothishshin, nuuni be7anaw koyyeetto” yaageeddino.

³⁹ Shin I zaariide, untunttoo hawadaan yaageedda; “Ha wodiya asay iitanne Xoos-saa ammanenna diraw, malaataa koyyee; nabiyaa Yoonasa malaataappe attin, hara malaatay immetenna. ⁴⁰ Yoonasi wogga moliyaa uluwaan heezzu gallaasaanne heezzu qammaa de7eeddawaadan, Asaa Na7aykka, biittaa gidдон heezzu gallaasaanne heezzu qammaa de7anawaa. ⁴¹ Nennewe asay Yoonasi odeeddawaan barenttu nagaraappe simmeedda diraw, pirddaa gallassi dendiide, hinttentta mootanawantta; beyte, Yoonas-appe aadhdiyaawe hawaan de7ee. ⁴² Duge bagga gadiya kaatatta Solomonew de7iyaa aadho eratethaa sisanaw sa7aa gaxaappe yeedda diraw, pirddaa gallassi dendaade, hinttentta mootanawunnu; beyte, Solomoneppekka aadhdiyaawe hawaan de7ee.

Iita Ayyaanay Asaa Garssa Simmiide Geliyaawaa
(Luq 11:24-26)

⁴³ “Iita ayyaanay asaappe keseedda wode, barew shemppiyaasaa koyyiide, haathay baynna melasaanna yuuyyee; shin demmenna. ⁴⁴ He wode, ‘Taani aggaade yeedda ta golle simmana’ yaagee; simmiide yiya wode, gollii mela de7iyawaanne pitetti geeyyiide, giigi utteeddawaa demmee. ⁴⁵ Hewaappe guyyiyan, biide bareppe iitiya laappu hara ayyaanatuwa akkiide yee; he ayyaanatuu geliide, hawaan de7iino. He bitaniyaa de7uu kasawaappe darii iitee. Ha wodiya iita asawukka qassi hewaadan hanana” yaageedda.

Yesuusa Daayonne A Ishatuwa
(Mar 3:31-35; Luq 8:19-21)

⁴⁶ Yesuusi daro asaw haasayishshin, A daayanne A ishatuu aananna haasayanaw koyyiide, karen eqqeeddino. ⁴⁷ Hewaan de7iyaa asaappe ittuu A, “Ne daayanne ne ishatuu neenanna haasayanaw koyyiide, karen eqqeeddino” yaageedda. †

⁴⁸ Shin Yesuusi zaariide, “Ta daaya oone? Ta ishatuu oone?” yaageedda. ⁴⁹ Bare kushiyan barena kaalliyaa wanttukko xorssiide, “Beyte, ta daayanne ta ishatuu hawant-tushi. ⁵⁰ Ayissi gooppe, saluwan de7iyaa ta Aabbu sheniya oothiyaa ubbay, ta ishaa, ta michchattonne ta daayo” yaageedda.

13

Zeriyaawaa Leemisuwaa
(Mar 4:1-9; Luq 8:4-8)

¹ Yesuusi he gallassi soyippe kesiide, abbaa gaxaan utteedda. ² Daro cora asay bare yushshuwaan yuuyyi aadhdiide shiiqina, wonggiriya gidдо geliide utteedda; asay ubbay abbaa gaxaan eqqeedda. ³ Asaassi leemisuwan darobaa hawaadan yaagiide odeedda; “Itti bitani zerethaa zeranaw keseedda. ⁴ I zerishshin, itti itti zerethay ogiyaa doonan wodhdheedda; yaatina kafuu yiide meedda. ⁵ Qassi itti itti zerethay ancco gideedda biittaa bolla wodhdheedda; daro biittay baynna diraw, he zerethay ellekka doleedda. ⁶ Shin away keseedda wode carshshay shulleedda; adussa xaphuwaa yeddibeenna diraw melii aggeedda. ⁷ Itti itti zerethay agunthaa gidдон wodhdheedda; hawaan doleeddawaa agunthay dicciide cuulleedda. ⁸ Itti itti zerethay tu7e biittaaan wodhdhiide doleedda; ittuu xeetu ayfiyaa, ittuu usuppun tammuwaa, ittuu hattamuwaa ayfeedda. ⁹ Sisiyaa haythay de7iyaa uray siso!” yaageedda.

*Yesuusi Leemisuwan Odo Gaasuwaa**(Mar 4:10-12; Luq 8:9-10)*

¹⁰ Yesuusa kaalliyaa wanttu aakko shiiqiide, “Neeni ayissi asaassi leemisuwan oday?” yaageeddino.

¹¹ Yesuusi zaariide, untunttussi hawadaan yaageedda; “Hinttenttussi saluwaa kawutethaa xuuraa erussay imetteedda; shin untunttussi imettibeenna. ¹² Ayissi gooppe, de7iyaawoo gujettana; aw daranawaa; shin baynnawaappe haray atto, he de7iyaawekka akettanawaa. ¹³ Taani untunttu xeelliidde xeellennawaadan, sisiidde sisennawaadan haniyaa diraw, woy qassi akeekenna diraw untunttoo leemisuwan oday.

¹⁴ “Isiyaasi untunttubaa hawaadan odowe polettanawaa;
‘Hinttenttu sissaa sisana;
shin hinttenttoo gelenna;
hinttenttu xeelaa xeellana;
shin be7ikkita.

¹⁵ Ayissi gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda;
barenttu haythaa tullisseeddino;
barenttu ayifiyaakka ciilummeeddino.

Hawe baawentto, untunttu barenttu ayfiyan be7ana;
barenttu haythaa sisana;
barenttu wozananka akeekaanna;
untunttu taakko, Xoossaakko simmana;
taanikka untuntta pathana’

yaagee.

¹⁶ “Shin hinttenttu ayfi xeelliyaa dirawunne hinttenttu haythaykka sisiyaa diraw, hinttenttu anjetteeddawanta. ¹⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; daro nabatuunne xillatuu hinttenttu be7iyaawaa be7anaw amotteeddino; shin be7ibeykkino. Hinttenttu sisiyaawaa sisanaw amotteeddino; shin sisibeykkino.

*Yesuusi Zeriyawaa Leemisuwaa Bilethaa Odeedda**(Mar 4:13-20; Luq 8:11-15)*

¹⁸ “Simmi kathaaz zeriyawaa leemisuwaa bilethay giyawaa sisite. ¹⁹ Kawutethaa qaalaa sisiide, akeekenna ooninne ogiyaa doonan wodhdheedda zerethaa mala; xalahiyaa kaappuu yiide, untunttu wozanaan zeretteeddawaa maxi diggee. ²⁰ Ancco biittaaan wodhdheedda zerethay qaalaa sisiide, ellekka nashechchaan akkiyawanta malatee. ²¹ Shin he asatuu ha77issaappe attin, untunttun xaphuu baawa; qaalaa gaasuwan metuu woy yedesay yiyaa wode, ellekka dhubetti aggiino. ²² Qassi agunthaa gidon wodhdheeddawe qaalaa sisiyaawaa bessee; shin ha sa7aa de7uwaassi hirgussaynne duretethaa siiqussay qaalaa cuulle; ha gasuwaan he zerethaykka ayfennaan atti aggee. ²³ Tu7e biittaaan zeretteeddawe, qaalaa sisiide, akeekiyaa asaa bessee; ikka ayfee; ittuu xeetuwwa, ittuu usuppun tammuwaa, ittuu hattamuwwa ayfee” yaageedda.

Zaaringgiyaa Leemisuwaa

²⁴ Yesuusi untunttoo hara leemisuwaa hawaadan yaagiide odeedda; “Saluwaa kawutethay bare goshshan lo77o zerethaa zereedda bitaniyaa malatee. ²⁵ Shin qamma asay gemi77ishidiggina, A morkkii yiide, zarggaa zereeddawaa bolla zaaringgiyaa zeriide beedda. ²⁶ Shin zarggay doli ayfeedda wode, zaaringgi he wode beetteedda.

²⁷ “A qoomatuu aakko yiide, ‘Godaw, neeni ne goshshan lo77o zerethaa zerabeykkii? Yaatina, zaaringgi haqappe yeeddee?’ yaageeddino.

²⁸ “Hewaappe guyyiyan goday, ‘Hewaa morkkii otheedda’ yaageedda.

“Qoomatuu, ‘Nuuni biide shoddanaadan dosay?’ yaageeddino.

²⁹ “Shin I, ‘Aggite, zaaringgiyaa hinttenttu shoddiidde, zarggaanna shoddanita. ³⁰ Bochchoppite; qoyciyaa wodii gakkanaw, ittippe diccino. Qoyciyaa wodii gakkooode, taani qoyciyaawanta, kasetiide zaaringgiyaa maxite; tamaan guddanaw pochchiyan pochchiyan qachchite; shin zarggaa shiishshiide diyyiyan qolite’ gaana” yaageedda.

*Sannaaficiyaa Geetettiyaa Mithatti Zerethaa Leemisuwaa**(Mar 4:30-32; Luq 13:18-19)*

³¹ Yesuusi untunttoo hara leemisuwaa yaagiide odeedda; “Saluwaa kawutethay sannaaficiyaa geetettiyaa guutha mithatti ayfiya malatee; he mithatti ayfiya asay akkiide, bare goshshan zereedda. ³² He zerethatta hara zerethaa ubbaappe buuxxaw; shin dicceedda wode, hara atakiltiyaa ubbaappe daraw; kafuu yiide, izi qankkaan keexxiyaawaa keena wogga mithaa gidaaddu” yaageedda.

*Irshshuwaa Leemisuwaa**(Luq 13:20-21)*

³³ Qassikka Yesuusi hara leemisuwaa untuntntoo yaagiide odeedda; “Saluwaa kawutethay itti mishiratta heezzu keriyaa dhiilliyaa akkaade, munaqqeedda munaqay ubbay denddana gakkanaw, aani tigeedda irshshuwaa malatee” yaageedda.

*Yesuusi Leemisuwan Tamariseedda Gaasuwaa**(Mar 4:33-34)*

³⁴⁻³⁵ Yesuusi asaw he ubbaa leemisuwan odeedda; leemisuu baynnaan I ittibaakka odenna; nabii,

“Taani untuntntoo haasayiyaa wode,
leemisuwan haasayay.

Alamii medhettoodeppe doommiide
geemmeedda yewatuwaa oday”

yaageeddawe polettana mala, hewaa I odeedda.

Yesuusi Zaaringgiyaa Leemisuwaa Bilethaa Odeedda

³⁶ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi asaa aggiide, soy geleedda; A kaalliyaa wanttu aakko biide, “Goshshan de’iyaa zaaringgiyaa leemisuwaa bilethaa nuussi oda” yaageeddino.

³⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; “Lo77o zerethaa zeriyaawe Asaa Na7aa; ³⁸ goshshay ha alamiyaa; lo77o zerethay Xoossaa kawutethaa asaa; zaaringgi xalahiyaa kaappuwaa naanaa. ³⁹ Zaaringgiyaa zereeddawe morkkiyaa xalahiyaa; qoychchaa wodii, wodiyyaa wurssethaa; qassi qoyciyaawanttu kiitanchchatuwaa.

⁴⁰ “Hewaa diraw, zaaringgiyaa maxiide, tamaan guddiyyaawaadan, wodiyyaa wurssethaan hewaa mala gidanawaa. ⁴¹ Asaa Na7ay, kiitanchchatuwaa kiitanawaa; untuntntu A kawutethaa giddon nagaraw gaaso gidiyaa ubbatuwaanne iitabaa oothiyyaawantta maxiide kessanawantta. ⁴² Yaatiide to7enna tamaan olanawantta; hewaan untuntntu yeekkanawanttanne achchaa dhaqanawantta. ⁴³ He wode xillatuu barenttu aabbu kawutethaan awaadan poo7ana. Sisiyaa haythay de’iya uray siso!

Moogetteedda Miishshaa Leemisuwaa

⁴⁴ “Saluwaa kawutethay goshshaan moogetteedda miishshaa bessee; itti bitani he miishshaa demmiide, zaariide moogi aggeedda; daro nashettiidde biide, barew de’iyaawaa ubbaa zali77iide, he goshshaa shammeedda.

Inqquwaa Geetettiyyaa Daro Al77o Shuchchaa Leemisuwaa

⁴⁵ “Qassi saluwaa kawutethay inqquwaa geetettiyyaa daro al77o shuchchaa shammanaw koyyiyaa zali77anchchaa malatee. ⁴⁶ He zali77anchchay daro al77o inqquwaa demmiide, biide barew de’iyaawaa ubbaa zali77iide, A shammeedda.

Dabbaa Leemisuwaa

⁴⁷ “Qassi saluwaa kawutethay ubba qommo moliyaa oyqqiyaa, abbaan yegetteedda dabbaa malatee. ⁴⁸ Moliu dabbaa kumeedda wode, moliyaa oyqqiyaa asatuu abbaappe gaxaa kesiide utteeddino; yaatiide lo77o moliyaa qoriide, yeggiyaa miishshaan yeggeeddino; shin iita moliyaa wora oleeddino. ⁴⁹ Wodiyya wurssethaan hawaadan hanana; kiitanchchatuu yiide, nagaranchchatuwaa xillatuwaa gidoope qoriide, ⁵⁰ to7enna tamaan olanawantta; hewaan untuntntu yeekkanawanttanne achchaa dhaqanawantta.

⁵¹ “Hawe ubbay hintenttoo geleeddee?” yaagiide untuntnta oochcheedda.

Untuntntu, “E,” yaageeddino.

⁵² I, “Hewaa diraw, saluwaa kawutethaa xuuraa loyhi eriyaa, higgiiyaa tamaariissiyaa ubbay, bare miishshaa shiishshi wotheedda goliyyaappe ooratha miishshaanne eca miishshaa shaakki kessiyaa izawa malatee” yaagi zaareedda.

*Naazireeten Yesuusa Gakkeedda Ixuwaa**(Mar 6:1-6; Luq 4:16-30)*

⁵³ Yesuusi ha leemisatuwaa odi wurssoawaappe guyyiyan, hewaappe denddiide, ⁵⁴ bare katamaa Naazireete beedda. Ayihuda woosa gollen tamaariissiyaaawaa siseedda asay maalaattiide, hawaadan yaageedda; “Hawe ha aadho eratethaanne Xoossay oothiyyaa malaataa oothanaw wolqqaa haqappe akkeeddee? ⁵⁵ Hawe anaaxiyaa na7aa gidennee? A daaya Mayraamo gidekkee? A ishatauu Yayiqoobaa, Yoosefa, Simoonanne Yihudaa gidikkinoo? ⁵⁶ A michchatuu ubbay nuunanna de7ikkinoo? Yaatina, I ha eraa ubbaa haqappe demmeeddee?” yaageeddino. ⁵⁷ Untuntntu I giyaabaa akkennaan ixxeeddino.

Shin Yesuusi he asaassi, “Nabii bare gadiyaninne bare soy asaan bonchchettenna; shin harasaa ubbaan bonchchettee” yaageedda. ⁵⁸ Untuntu ammanibeenna diraw, Yesuusi daro malaataa he saan oothiibeenna.

14

Xammaqiyaa Yohaannisa Hayquwaa
(Mar 6:14-29; Luq 9:7-9)

¹ He wode Galiilaa gadiyaa ayissiyaa Heroodise Yesuusabaa siseedda; ² yaatiide bare qoomatuwaassi, “Hawe hayquwaappe dendeedda Xammaqiyaa Yohaannisa; Xoossay oothiyyaa wolqqaama malaataa I oothiyaawe hewaassa” yaageedda.

³ Ayissi gooppe, Heroodisi bare ishaa Piliphphoosa machchatti Heeroodiyaadi gaa-sotaan Yohaannisa oythi qashissiide, qasho gollen yeggi wotheedda. ⁴ Ayissi gooppe, Yohaannisi Heroodisa, “Neeni Heeroodiyaado, ne ishaa machchatto akkanaw higgii diggee” yaageedda. ⁵ Heroodisi Yohaannisa wodhanaw koyyeedda; shin Yihudaa asay nabiyaaadan Yohaannisa xeelleedda diraw, asaw yayyeedda.

⁶ Shin Heroodisi yeletteedda gallasaa baalay gakkina, Heeroodiyaadi naatta asaa sinthaan duraade Heroodisa nashechchaw. ⁷ Heroodisi naatto, “Neena lo77eeddawaa ayaanne gidooppe, taana oochcha; taani new immana” yaagiide iziw caaqeedda. ⁸ Naatta bare daay zoriyaa akkaade Heroodisa, “Xammaqiyaa Yohaannisa huuphiyaa ha wociitiyaan wothaade taw imma” yaagaaddu. ⁹ Kaatii aw qaretteedda; shin bare caaquwaa dirawunne barenana maaddaan utteedda imathaa diraw, iziw Yohaannisa huuphii imettana mala azazeedda. ¹⁰ Kaatii kiittiide, Yohaannisa qoodhiyaa qasho gollen muucisseeedda. ¹¹ Huuphiyaa wociitiyaan wothi ahiide, naattiw immeeddino; naatta he huuphiyaa bare aattikko afaaddu. ¹² Yohaannisa kaalliyawanttu yiide, A anhaa afiide moogeeddino; hewaappe simmiide ha yewuwaa Yesuusaw biide odeeddino.

Yesuusi Ichcheshu Sha77a Asaa Mizeedda
(Mar 6:30-44; Luq 9:10-17; Yoh 6:1-14)

¹³ Yesuusi hewaa sisiide, wonggiriyaan geliide, hewaappe barekka asay baynnasaa beedda; asay hewaa sisiide, katamaappe denddiide, gediyan A kaalleeddino. ¹⁴ Yesuusi wonggiriyaappe keseedda wode, daro asaa be7iide, he asaw qaretteedda; yaatiide untuntunna de7iyaa hargganchchatuwaa patheedda.

¹⁵ Sa7ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyawanttu aakko yiide, “Hawe sa7ay asay baynnasaa; ha77i sa7ay qammidiggeedda; asay ubbay qeeri katamatuwaa biide, barenttoo qumaa shammana mala, asaa moyizza” yaageeddino.

¹⁶ Shin Yesuusi untuntta, “Asay baanaw koshshenna; asaw meetettiyaabaa hinttenttu immite” yaageedda.

¹⁷ Untunttu zaariide A, “Nuussi hawaan ichcheshu ukithaappenne laa77u moliyaappe attin, haray baawa” yaageeddino.

¹⁸ Yesuusi untuntta, “Hewantta, haa taakko ahite” yaageedda. ¹⁹ Asay maataani uttana mala, Yesuusi azazeedda; ichcheshu ukithaanne laa77u moliyaa oyqqiide, saluwaa pude xeelliide, Xoossaa galateedda; he ukithaa menthiide, barena kaalliyawanttussi immina, untunttu cora asaw gisheeddino. ²⁰ Asay ubbay miide kalleedda; atteedda suuppa dokkaa tammanne laa77u zambbeeliyaa kumeeddawaa dentheeddino. ²¹ Meedda asay macca saanne naanaa paydennaan, ichcheshu sha77aa gidiyawaa keena.

Yesuusi Abbaa Bollanna Hameettiide Beedda
(Mar 6:45-52; Yoh 6:15-21)

²² Yesuusi cora asaa moyizziide, barena kaalliyawantta wonggiriyaan geliide, bareppe sinthatiide, abbaappe hefintha pinnana mala azazeedda. ²³ Asaa moyizziide, Xoossaa woossanaw deriyaa huuphiyaa barekka keseedda; sa7ay qammi digginakka hewaan barekka de7ee. ²⁴ Shin wonggirii he wode, abbaa bollann de7ishshin, sintha bagganna carkkuu carkkiyaa diraw, beetay wonggiriyaan yaanne haanne sugee.

²⁵ Bayra kuttuu waassi simmina, Yesuusi abbaa bolla hamettiide, untunttukko yeedda. ²⁶ A kaalliyawanttu abbaa bolla I hamettishshin be7i dagammiide, “Hawe moyitiliyaa gidennee!” gi yayyiide waasseeddino.

²⁷ Shin Yesuusi ellekka untuntta, “Aynne baawa; taanattennee; yayyoppite!” yaageedda.

²⁸ Phexiroosi zaariide A, “Ta Godaw, hawe neena gidoope, taani haathaa bollanna neekko baana mala, taana azazaarikii” yaageedda.

²⁹ Yesuusi Phexiroosa, “Haaya!” yaageedda.

Phexiroosi wonggiriyaappe wodhdhiide, haathaa bollanna hamettiide, Yesuusakko buussaa doommeedda. ³⁰ Shin carkkuwaa wolqqaa be7iide, yayyeedda; haathay barena mituwaa doommeedda wode, bare kooshshaa dhoqqu oothiide, “Ta Godaw taana ashshaarikkii!” yaagi waasseedda.

³¹ He man77iyankka Yesuusi bare kushiya yeddi Phexiroosa oyqqiide, “Laa ha amanuu laafeeddawoo! Ayissi sidhaaddii?” yaageedda.

³² Unttuntu laa77uu wonggiriyaan geleedda wode, carkkuu woppu geedda. ³³ Wonggiriya gidдон de7iyaa A kaalliyawanttu Yesuusa, “Neni Xoossaa Na7aa gideeddawe tuma” yaagiide aw goyinneeddino.

Yesuusi Gensaareexen Hargganchaa Patheedda
(Mar 6:53-56)

³⁴ Unttuntu abbaa pinniide, Gensaareexa geetettiyaa gadiyaa gakeeddino. ³⁵ He gadiyaa asay Yesuusa gidiyawaa ereeddino; hewaa heeraa gadiyaa ubbaa kiittiide, harggiyaa asaa ubbaa aakko aheeddino. ³⁶ Harggiyaa asay A mayuwaa macaraa xalalaa bochchana mala, A woosseeddino; A mayuwaa macaraa bochcheedda ubbaykka paxeedda.

15

Aawatuwaa Wogaabaa
(Mar 7:1-13)

¹ Hewaappe guyyiyan, higgiiya tamarissiyaa itti itti asayenne Parisaawatuu Yeerusalaameppe Yesuusakko yiide, ² “Neena kaalliyawanttu ayissi nu aawotuwa wogaa bayzziinoo? Ayissi gooppe, unttuntu qumaa maanaappe kasetiide, barenttu kushiya meecettikkino” yaageeddino.

³ Yesuusi zaariide, unttunta hawadaan yaageedda; “Hinttentu hintte wogaa diraw, Xoossaa azazuwaa poliyaawaa ayissi ixxiitee? ⁴ Ayissi gooppe Xoossay, ‘Ne aabbanne ne daayo bonchcha’ qassi, Bare aabba woy bare daayo boriyaawe hayqqo yaageedda. ⁵⁻⁶ Shin hinttentu, ‘Itti asay bare aabba woy bare daayo maaddiyaabay barew de7iina, ‘Hewe Xoossaawaa’ gooppe, bare aabba woy bare daayo bonchchanaw bessenna’ yaagiita; yaatiide hinttentu hinttentu wogaa polanaw Xoossaa qalaw azazettikkita. ⁷ Ha lo77a malatiyaa iita asatoo, Isiyaasi balennaan hinttentubaw timbbitiyaa odiidde,

⁸ ‘Xoossay hawadaan yaageedda;

“Hawe asay taana

bare bolla doonan bonchchee;

shin unttuntu wozanay

taappe haakuwan de7ee.

⁹ Asay taw mela goyinnee;

ayissi gooppe, asay ootheedda azazuwaa

Xoossaa higgiiya malatiisiide

tamarisseeddino” geedda’ ”

yaageedda.

Asaa Tunissiyaawantta
(Mar 7:14-23)

¹⁰ Yesuusi daro asaa barekko xeesiide, “Sisitenne akeekite; ¹¹ asaa tunissiyaawe doona giddo geliyaawaa gidenna; shin asaa tunissiyaawe doonaappe kesiyaawaa” yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyan, A kaalliyawanttu aakko yiide, “Parisaawatuu neni haasayeeddawaa sisiide, hanqqetteeddawaa akeekay?” yaageeddino.

¹³ Shin Yesuusi zaariide, “Saluwan de7iya ta Aabbu tokkibeenna mithaa ubbay shodetanawaa. ¹⁴ Unttuntu hirgoppite; unttuntu qooqaa kaaletthiyaa qooqatuwaa; qooqay qooqaa kaaletthoippe, laa77uukka ollaan kunddee” yaageedda.

¹⁵ Phexiroosi zaariide, “Ha leemisuwaa bilethaa nuussi odaarikkii” yaageedda.

¹⁶ Yesuusi untntunta hawadaan yaageedda; “Hinttentoo qassi ha77i gakkanawukka gelibeennee? ¹⁷ Doonaanna geliyaa ubbay uluwaa giddo biide, qassi uluwaappe kare kesiyaawaa erikkitee? ¹⁸ Shin doonaappe kesiyaawe wozanaappe kesse; asaa tunissiyaawe hewaa malaa. ¹⁹ Ayissi gooppe, wozanaa gidloppe iita qofay, wodhiyaawe, woshummiyaawe, qassi woshummanaw kajeeliyaawe ubbay, wuu77iyaawe, worduwaan markkatiyaawe, borii kesse. ²⁰ Hewaa malatiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, meecibeenna kushiyaan miyaawe asaa tunissenna” yaageedda.

*Kanaane Asa Gideedda Itti Maccawunni Ammanuwaa
(Mar 7:24-30)*

²¹ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi hewaappe aggiide, Xiirrosanne Sidoonaa geetettiyyaa katamatuu de7iya gadiya beedda. ²² Kanaane geetettiyyaa gadiya maccawunna ittinna hewaappe Yesuusakko yaade, bare kooshshaa dhoqqu oothaade, “Ta Godaw, Daawita na7aw, taw qarettariikkii; ta naatto iita ayyanay lo77enna oythaa oyqqeedda” yaagaaddu.

²³ Shin Yesuusi iziw ay qaalaanne qaattibeenna; A kaalliyawanttu aakko yiide, “Ha mishiratta nu geeduwaa kaalla kaallaade, bare kooshshaa dhoqqu oothaade odaw; hewaa diraw, neeni izo yeddaarkkii” yaagiide woosseeddino.

²⁴ Yesuusi zaariide, “Taani bayeedda dorssaw, Isra7eeliya asa xalalaw kiitettaadi” yaageedda.

²⁵ Shin iza yaade, “Ta Godaw, taana maaddaarikkii!” yaagaade aw goyinnaaddu.

²⁶ Qassi I zaariide, “Naanaa qumaa akkiide, kana maraw oliyaawe lo77a gidenna” yaageedda.

²⁷ Mishiratta, “E ta Godaw, hewe tuma; shin haray atto kana maratuu barenttu godatuu miina, samppaappe laalettseedda suuppaa miinottennee” yaagaaddu.

²⁸ Yesuusi zaariide izo, “Ha mishirattee, ne ammanuu wolqqaama; neeni koyyeed-dawaadan new hano” yaageedda. Izi naatta ellekka paxa aggaaddu.

Yesuusi Cora Hargganchchatuwaa Patheedda

²⁹ Yesuusi hewaappe denddiide, Galiilaa Abbaa mataa beedda; qassi itti deriyaa bolla kesiide, hewaan utteedda. ³⁰ Daro asay wobbatuwaa, qooqatuwaa, quunatuwaanne duudetuwaa, qassi hara coratuwaa aakko ahiide, A mataan wotheedda. Yesuusi untuntta patheedda. ³¹ Hewaa diraw, asay duudatuu haasayishshin, quunatuu suurishshin wobbatuu hamettishshin, qooqatuu xeellishshin be7i maalalettiide, Isra7eeliyaa Xoossaa galateeddino.

*Yesuusi Oyddu Sha77a Asaa Mizeedda
(Mar 8:1-10)*

³² Yesuusi barena kaalliyawantta barekko xeesiide, “Ha cora asay taananna heezzu gallassay gakkanaw gami77eedda diraw, taani ha asaw qarettay; untunttoo ha77i miyaawe baawa. Qassi untunttu ogiyaan daaburiide kunddenna mala, qumaa mizennaan untuntta mela yeddawukka koyyikke” yaageedda.

³³ A kaalliyawanttu zaariide Yesuusa, “Nuuni ha bazuwan hawaa keena asaa kalissiyaa qumaa haqappe demmanee?” yaageeddino.

³⁴ Qassi Yesuusi untuntta, “Hinttenttoo aappun ukithay de7ii?” yaagiide oochcheedda. Untunttu, “Laappu ukithayenne moletuwaappe amareddawanttu de7iino” yaageeddino.

³⁵ Yesuusi asaa, “Sa7aan uttite” yaageedda. ³⁶ He laappu ukithaanne moliyaa oyqqiide, Xoossaa galateedda; menthereethiide barena kaalliyawanttussi immeedda; qassi untunttu cora asaassi immeeddino.

³⁷ Asay ubbay miide kalleedda; miina atteedda laappu zambbeeliyaa kumeedda suuppaa A kaalliyawanttu dentheeddino. ³⁸ Meedda asay macca asaanne naanaa paydenaan, oyddu sha77a attuma asaa. ³⁹ Yesuusi asaa yeddowaappe guyyiyan, wonggiriyaan geliide, Megedoone geetettiyyaa gadiya beedda.

16

*Malaataa Be7anaw Oochcheedda Ooshaa
(Mar 8:11-13; Luq 12:54-56)*

¹ Itti itti Parisaawatuunne Saduqaawanatuu Yesuusakko yiide, A paaccanaw koyyeeddino; yaatiide barentta saluwaappe malaata bessana mala woosseeddino. ² Shin Yesuusi zaariide, untuntta hawadaan yaageedda; “Sa7ay qammiiyaa wode hinttenttu, ‘Saluu zo77eedda diraw, sa7ay shammanawaa’ yaagiita; ³ wonttumaathan qassi, ‘Saluu zo77iide gubbaneedda diraw, hachche iray bukkanaawaa’ yaagiita; saluwaa xeelliide, sa7ay hananawaa eranaw danddayiita; shin ta yuussaa wodiyyaa malaataa shaakki eranaw danddaykitee? * ⁴ Ha wodiyyaa asay iitayenne woshummiyaawe, Xoossaw amanettennawe, malaataa koyyee; nabiiyaa Yoonaasa malaataappe attin, hara malaatay aw imettenna” yaageedda. Hewaappe simmiide, untuntta aggiide beedda.

*Parisaawatuwanne Saduqaawanatuwaa Irshshuwaa
(Mar 8:14-21)*

* **16:3** Itti itti Geeshsha Maxaafaa beni bilethatuwan Yesuusa qaalatuu ha paydatuwan baawa.

⁵ A kaalliyawanttu abbaa pinneeda wode, qumaa afanawaa dogeeddino. ⁶ Yesuusi untuntta, "Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduqaawanatuwaa irshshuwaappe hinttentta eriide naagettite" yaageedda.

⁷ Untunttu barenttu gidдон, "I hawaa yaagiyaawe nuuni qumaa ahibeenna diraassa" yaagiide haasayaa doommeeddino.

⁸ Shin untunttu giyaawaa Yesuusi eriide, "Ha ammanuu paccceeddawayntoo, qumay bayinna diraw, ayissi hinttenttu gidдон haasayiitee? ⁹ Ha77ikka hinttenttoo gelibeennee? Taani ichcheshu ukithaa ichcheshu sha77a asaa mizaade kalisseeddawaa, qassi hinttenttu aappun zambbeeliyaa kunthiide atteedda suuppaa dentheeditentto wozanaa aathikkitee? ¹⁰ Woy taani laappu ukithaa oyddu sha77a asaa miza kalisseeddawaa, qassi hinttenttu aappun zambbeeliyaa kunthiide atteedda suuppaa dentheeditentto wozanaa aathikkitee? ¹¹ Taani hinttentta Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduqaawanatuwaa irshshuwaappe naagettite giyawaappe attin, ukithaabaa hinttenttoo haasayabeennaawaa hinttenttu waaniide akeekikkitee?" yaageedda.

¹² A kaalliyawanttu Yesuusi barenttoo odeeddawaa, Parisaawatuwaa timirttiyaappenne Saduqaawanatuwaa timirttiyaappe untunttu naagettana mala odettowaappe attin, mu-naqaan tigiya irshshuwaappe naagettana mala gidennaawaa he wode akeekkeeddino.

Phexiroosa Ammanuwaanne Markkatethaa

(Mar 8:27-30; Luq 9:18-21)

¹³ Yesuusi Qiisaariyaa Piliiphhoosa geetettiya gadiya gakteedda wode, barena kaalliyawantta, "Asay taana, Asa Na7aa oona gii?" yaagiide oochcheedda.

¹⁴ A kaalliyawanttu zaariide, "Neena itti itti asay, Xammaqiya Yohaannisa yaagee; haranttu qassi Eelaasa yaagiino; qassi haranttu Ermiyaasa woy nabatuwaappe ittuwaa yaagiino" yaageeddino.

¹⁵ Yesuusi untunttu, "Yaatina hinttenttu taana oona giitee?" yaageedda.

¹⁶ Simooni Phexiroosi zaariide, "Neeni de7uwa Xoossaa Na7aa Kiristtoosa" yaageedda.

¹⁷ Yesuusi zaariide, hawadaan yaageedda; "Yoona na7aa Simoonaa, hawaa new saluwan de7iya ta Aabbu erisseeddawaappe attin, asay ooninne neena erissibeenna diraw, neeni anjetteeddaawaa. ¹⁸ Phexiroosaa, taani new oday; neeni shuchchaa; taani ha zaallaa bolla ta woosa golliya keexxana; ta woosa golliya haray atto, Si7ooliyaa wolqqaykka xoonanaw danddayenna. ¹⁹ Taani new saluwaaw kawutethaa qulppiyyaa immana; neeni sa7an hano goowe ubbay saluwan Xoossaa sinthan hanana; shin neeni sa7aan hanoppo geeddawe saluwankka hanenna" yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyan, I Kiristtoosa gideeddawaa A kaalliyawanttu oossinne odenna mala, untunttu azazeedda.

Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabanne Hayquwaabaa Koyro Oduwaa Odeedda

(Mar 8:31-33; Luq 9:22-27)

²¹ He wodiyaaappe doommiide Yesuusi, "Taani Yeerusalaame biina, taana cimatu, qeesatuwaa kaappatuunne higgiiya tamarissiyaawanttu darii waayissanaw bessee; untunttu taana wodhanawunne taani heezzenotho gallassi hayquwaappe denddanaw bessee" yaagiide, barena kaalliyawanttussi geeshshiide oduwaa doommeedda.

²² Phexiroosi A itti bagga zaariide, "Ta Godaw, Xoossay neena hewaappe ashsho; hawe ne bolla ubbakka yeenna" yaagiide A zoranaw doommeedda.

²³ Shin Yesuusi guyye simmiide Phexiroosa, "Ha Seexaanaw, neeni ta matappe kichcha; neeni asay dosiyaawaa qoppiyaawaappe attin, Xoossay dosiyaawaa qoppenna diraw, taw dhubo gidaadda" yaageedda.

Yesuusa Kaallanaw Bessiyaa Ogiyaa

(Mar 8:34-9:1; Luq 9:23-27)

²⁴ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi barena kaalliyawantta hawadaan yaageedda; "Taana kaallanaw koyiyaa uray de7ooppe, barena kaado; yaatiide bare masqqaliyaa tookkiide, taana kaallo. ²⁵ Ayissi gooppe, bare shemppuwaa ashshanaw koyiyaa uray bayiz-zanawaa; shin bare shemppuwaa ta diraw bayizziya uray ashshanawaa. ²⁶ Itti uray sa7an de7iya ubbabaa barew shiishshiide, bare shemppuwaa bayizzooppe, A ayaa maaddanee? Woy itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa immana danddayii? ²⁷ Ayissi gooppe, taani, Asa Na7ay, ta Aabbu bonchchuwan ta kiitanchchatuwaana yaana hanay; asaa ub-baw he wode A oosuwaaw gatiyaa immana. ²⁸ Taani hinttenttoo tumuwaaw gay; amareedda asatu, taani, Asa Na7ay, kaatiyaa gidaade yiyaawaa be7ana gakkanaaw, hayqqennawanttu hawaan de7iino" yaageedda.

17

*Yesuusa Malay Laametteedda**(Mar 9:2-13; Luq 9:28-36)*

¹ Yesuusi usuppun gallassaappe guyyiyan, barenanna Phexiroosa, Yayiqoobanne, Yayiqooba ishaa Yohaannisa akkiide, untunttu xalalaa wogga deriyaa huuphiyaa kesseedda.

² Qassi untunttu xeellishshin, untunttu sinthaan laametteedda; A deemuu awayfiyaadaan poo7eedda; A mayuukka poo7uwaadan phooleedda. ³ Musenne Eelaas Yesuusanna haasayishshin, ha heezzu A kaalliyawanttu be7eeddino. ⁴ Phexiroosi Yesuusa, “Ta Godaw, nuuni hawaan de7iyaawe nuussi lo77a; neeni dosooppe, nuuni hawaan heezzu daasiyaa ittuwa new, ittuwa Musew, ittuwa Eelaasaw keexxana” yaageedda.

⁵ I haasayishshin, poo7iyaa shaarii yiinne untuntta kammi aggeedda; shaariyaa gid-doppe, “Hawe taani siiqiya taana nashechchiyaa ta Na7aa; I giyaawaa sisite” giya qaalay yeedda.

⁶ A kaalliyawanttu he qaalaa siseedda wode, daro yayyiide, guufanni aggeeddino.

⁷ Yesuusi untunttukko yiide, untuntta bochchiide, “Denddite; yayyoppite” yaageedda.

⁸ Untunttu dhoqqu giide xeelliyaa wode, Yesuusa xalalaappe attin, hara asaa oonanne be7ibeykkino.

⁹ Untunttu deriyaappe wodhdhishshin, Yesuusi untuntta, “Taani Asa Na7ay, hayquwaappe denddana gakkanaw, ha hinttenttu be77eeddawaa oossinne odoppite” yaagiide azazeedda.

¹⁰ A kaalliyawanttu Yesuusa, “Yaatina, higgiiyaa tamarissiyaawanttu ayissi, ‘Eelaas kasetiide yaanaw bessee’ giinoo?” yaagiide oochcheeddino.

¹¹ I zaariide yaageedda; “Eelaas kaset yiide, ubbabaa giigissanawaa. ¹² Shin taani hinttenttoo oday; Eelaas hawaappe kase yidiggeedda. Hewode asay A, barenttoo koyyeeddawaadan ubbaa ootheddawaappe attin A eribeykkino; hewaadankka, qassi taana, Asa Na7aa, asay waayissanawaa” yaageedda.

¹³ A kaalliyawanttu he wode barenttoo Yesuusi Xammaqiyyaa Yohaannisabaa odiyaaawaa akeekeddino.

*Yesuusi Iita ayyanay Oyqqeedda Na7aa Patheedda**(Mar 9:14-29; Luq 9:37-43)*

¹⁴ Untunttu daro asaakko yeedda wode, itti bitani Yesuusakko yiide, A sinthaan gullbatiide, ¹⁵ “Ta Godaw, ta na7aa wozanaa bayizziyaa harggii oyqqina, I daro wode tamaan, qassi daro wode haathaana kunddiyaa diraw, I darii sakettee; A pathaarikki. ¹⁶ Neena kaalliyawanttukkokka A ahaadi; shin pathanaw danddayibeykkino” yaageedda.

¹⁷ Yesuusi zaariide untuntta, “Ammanenna ha wodiyaa geella asaw! Taani hinttenanna awude gakkanaw de7anee? Qassi hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Na7aa taakko haa akkiide yiite” yaageedda. ¹⁸ Yesuusi iita ayyaana, “Aappe kesa” giide azazina, iita ayyanay na7aappe kesi aggeedda; ellekka na7ay paxi aggeedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyan, A kaalliyawanttu barenttu xalala Yesuusakko yiide, “Nuuni iita ayyaana kessanaw ayissi danddayibeykkoo?” yaageeddino.

²⁰ Yesuusi untuntta yaageedda; “Hewe hinttenttu ammanuu guuxxeedda diraassa; taani hinttenttoo tumuwaaw oday; hinttenttoo sannaaficiyaa geetettiyaa guutha mithatti ayfiya keena ammanuu de7intto, hinttenttu ha deriyaa, ‘Hawaappe yaa shiiqa’ yaagintto I shiiqana; hinttenttu ayaanne oothanawukka danddayanita. ²¹ Shin hawaa malaa woosaappenne xoomaappe harabay kessanaw danddayenna” yaageedda.

*Yesuusi Bare Hayquwaabaa Laa7enthuwaa Odeedda**(Mar 9:30-32; Luq 9:43-45)*

²² A kaalliyawanttu Galiilaan, ittippe shiiqi utti de7ishshin, Yesuusi untuntta, “Taana, Asa Na7aa, asay asaw aathiide immana. ²³ Asay taana wodhanawaa; hewaappe guyyiyan taani heezzenhiyaa gallassi hayquwaappe denddana” yaageedda. A kaalliyawanttu daro qaretteeddino.

Geeshsha Golliyaa Giiraa Giiriyaawaa

²⁴ Yesuusinne A kaalliyawanttu Qifriinaahooma katamaa yeedda wode, Geeshsha Golliyaassi qaraxaa akkiyawanttu Phexiroosakko yiide, “Hinttentta tamarissiyaawe Geeshsha Golliyaa giiraa giirennee?” yaageeddino.

²⁵ I zaariide, “Giiree” yaageedda.

Phexiroosi soy geleedda wode, Yesuusi kasetiide A, “Simoonaa, ne qofay ayee? Ha sa7aa kaatatuu qaraxaa woy giiraa ooppe akkiinoo? Barenttu gadiya asaappe akkiinoo woy hara gadiya asaappe akkiinoo?” yaageedda.

²⁶ Phexiroosi, “Hara gadiya asaappe akkiino” yaageedda.

Yesuusi Phexiroosa, “Yaatooppe, gadiya asay giiranaw bessenna. ²⁷ Shin nuuni ha asatuwa hanqqethanaw koyyokko; neeni abbaa baade aani dabbaa yegga; yaataade koyro kesiyaa moliyaa oyqqaade, A doonaa pooqiyaa wode, giiraw gidiyaa miishshaa neeni demmana. Hewaa akkaade, ta giiraanne ne giiraa untunttoo imma” yaageedda.

18

Ubbaappe Aadhdhiyaawe Oonee?

(*Mar 9:33-37; Luq 9:46-48*)

¹ A kaalliyawanttu Yesuusakko he wode yiide, “Saluwaa kawutethaan ubbaappe aadhdhiyaawe oone?” yaageeddino.

² Yesuusi itti guutha na7aa xeesi untunttu gidдон essiide, hawadaan yaageedda; ³ “Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Xoosaaakko hinttenttu simmiide, guutha naanaadan hanana dhayooppe, saluwaa kawutethaa ubbalka gelanaw danddayikkita. ⁴ Simmi ha guutha na7aadan, barena kawushshiyaa ooninne saluwaa kawutethaan ubbaappe aadhdhiyaawaa. ⁵ Qassi hawaa mala na7aa ta sunthaan mokkiyaa ooninne taana mokkee. ⁶ Shin taana ammaniyaa ha guutha naanaappe ittuwa balethiya ooninne, gaacciyaa wogga woxaa bare qoodhiyaan qachchiide, abbaa ciimmuwaan mitettiyaawe aw lo77a.

Dhubuwaassi Gaaso Gidiyaawaa

(*Mar 9:42-48; Luq 17:1-2*)

⁷ “Alamii asaa dhubbiyaa diraw, sa7aw aayyero; ayissi gooppe, dhubbiyaabay yuussaa aggenaa; shin dhubuu A gaasotaan yiyaa uraw aayyero.

⁸ “Neena kushii woy ne gedi neena balethooppe, neeppe qanxxa ola; neeni laa77u kushiyaannanne laa77u gediyaanna medhinaa tamaan olettiyaawaappe wobba woy duuxa kushiyaanna medhinaa de7uwaa geliyaawe new lo77a. ⁹ Qassi ne ayfii neena balethooppe, neeppe wooca kessa ola; neeni laa77u ayifiyanna Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe itti ayifiyanna medhinaa de7uwaa geliyaawe new lo77a.

¹⁰ “Hinttenttu ha guuthatuwappe ittuwanne kadhenna mala, hinttentta naagite; ayissi gooppe, taani hinttenttoo oday; saluwan untunttu kiitanchchatuu ubba wode, saluwan de7iya ta Aabbu sinthaan de7iino. ¹¹ Ayissi gooppe, taani, Asa Na7ay, bayeeddawaa ashshanaw yaaddi.

Bayeedda Dorssaa Leemisuwaa

(*Luq 15:3-7*)

¹² “Itti asaw xeetu dorssatuu de7iyaawantuppe ittuu bayooppe, udduppu tammanne udduppuuwaa deriyaan aggiide, he bayeeddawaa koyyanaw beennee? Hinttenttu waagiitee? ¹³ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; I demmooppe, bayibeenna udduppu tammanne udduppu dorssatuwaappe aathiide, he itti dorssaan nashettee. ¹⁴ Hewaadankka, saluwan de7iya hinttenttu Aabbu ha guuthatuwappe ittuu bayanawaakka koyyenna.

Bayzeeedda Aasaasi Oothanaw Bessiyaabaa

¹⁵ “Ne ishay asana naaqqooppe, neerekkaa aakko baade, A naaquwaa aw oda; I newaa sisooppe, ne ishaa balaappe zaaraadda. ¹⁶ Shin I newaa sisennaan ixxooppe, laa77u woy heezzu markkay markkattowaan yewuu ubbay tumattiyaa diraw, hara itti woy laa77u asaa neenanna ittipe afa. ¹⁷ I untuntubaa sisennaan ixxooppe, ubbabaa ammaniyaa asaw oda; qassi ammaniyaa asay giyaawaakka I sisennaan ixxooppe, ammanenna asaadaanninne qaraxaa shiishshiyaa asaadan A payda.

¹⁸ “Taani hinttenttoo tumuwaa gay; neeni sa7aan hano goowe ubbay saluwan Xoosaa sinthaan hanana; shin neeni sa7aan hanoppo geeddawe saluwankka hanenna.

¹⁹ “Qassikka taani hinttenttoo oday; hintteppe laa77u uray sa7an Xoosaa woosiyawaan ay yewuwaaninne itti wozanaa gidoooppe, saluwan de7iya ta Aabbu hewaa hinttenttoo immana. ²⁰ Ayissi gooppe, laa77u uray woy heezzu uray ta sunthaan shi-igiyaaasaan, taani hewaan untunttu gidduwan de7ay” yaageedda.

Atto Giyaawaa

²¹ Phexiroosi; he wode Yesuusakko yiide, “Godaw, ta ishay taana aappu kaalla naaqqooppe taani aw atto gaanaw bessii? Laappunuwaa gakkanaw naaqqineeyee?” yaagiide A ochcheedda.

²² Yesuusi zaariide A, “Gidenna, taani neena laappun tammu kaalla laappunuwaa gayippe attin, laappunuwaa xalalaa giikke.

²³ “Ayissi gooppe, saluwaa kawutethay bare qoomatuwaanna miishshaa heetettanaw qoppeedda kaatiyaa bessee. ²⁴ He kaatii miishshaa heetettanaw doommeedda wode, daro miilooone biraa acuu de7iyaa itti bitaniyaa aakko aheeddino. ²⁵ Shin he qoomaw acuwaa ciggiyaawe dhayina, A goday he acuwaa cigganaw, A machchattanee iinne A naanay, qassi aw de7iya ubbabay zali77ettana mala, A azazeedda. ²⁶ Hewaa diraw, qoomay bare godaa sinthaan gulbbatiide, ‘Ta godaw, hayyagodo guutha wodiya naagarikkii; taani new ubbabaakka ciggana yaagiide A woosseedda. ²⁷ A goday aw qarettiide, A yeddi aggeedda; A acuwaaakka aw maarii aggeedda.

²⁸ “Shin he qoomay kesiide, bare laggethaa qoomatuwaappe ittuu bareppe xeetu biraa santimiyaa tal77eeddawaanna gaketiiide, ‘Ne bolla de7iya ta miishshaa cigga’ yaagi oyqqiide, A cuulleedda.

²⁹ “Yaatina he A laggethaa qoomay A sinthaan gulbbatiide, ‘Ha77i ta7ishay guutha wodiya naagarikkii; taani new ubbabaakka ciggana’ yaagiide A woosseedda.

³⁰ “Shin ixxi akki biide, A laggethay he acuwaa qanxxana gakkanaw, qasho golle geliseedda. ³¹ Hewaa diraw, A laggethaa qoomatuw hewaa be7iide, daro yiloteeddino; barenttu godaakko biide, I ootheedda ubbabaa aw odeeddino.

³² “Hewaappe guyyiyan, goday he qoomaa xeesiide, ‘Ha iita qoomaw, neeni taana woosseedda diraw, taani he acuwaa ubbaa new maaraa aggaaddi. ³³ Taani new he acuwaa maareeddawaadaan, neenikka ne laggetha qoomaw maaranaw bessennee?’ yaageedda. ³⁴ Hewaappe simmiide aw daro hanqqettiide, bare acuwaa ubbaa I ciggi wurssana gakkanaw, paxa kaa7ettana mala, qasho golle geliseedda.

³⁵ “Hinttentu huuphiyan huuphiyan hinttentu ishaw wozanappe atto gaana dhayooppe, he goday bare qoomaa ootheeddawaadaan, saluwan de7iya ta Aabbukka hinttentta hewaadan oothana” yaageedda.

19

Yesuusi Geluwaabaanne Akaabaa Tamaarisseedda (Mar 10:1-12)

¹ Yesuusi he haasayaa wurssowaappe guyyiyan, Galiilaappe dendiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefinthan de7iya Yihudaa gadiya beedda. ² Daro asay A kaalliide beeddawaa hewaan patheedda.

³ Itti itti Parisaawatuu paaccanaw Yesuusakko yiide, “Itti asay ay gaasuwaaninne, bare machchatto yeddananaw nu higgii azazii?” yaagiide A oochcheeddino.

⁴ Yesuusi zaariide, hawaadaan yaageedda; “Xoossay koyro untunttu medhdhiidde, atumawaanne maccawunno ootheedda. ⁵ Hewaa diraw, ‘Itti asay bare aabbanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittippe de7ee; untunttu laa77uu itti asaa gidiiino’ yaagiyaa qaala nabbabibeykkitee? ⁶ Hewaa diraw, untunttu itti asa gidiiyaawaappe attin, laa77u asa gidikkino; hewaa diraw, Xoossay ittippe de7anaadan gathowaa asay shaakkoppo” yaageedda.

⁷ Parisaawatuu Yesuusa, “Yaatina, Muse ayaw itti uray bare machchatto pirimaa peedhiide yeddana mala azazeeddee?” yaageeddino.

⁸ Yesuusi zaariide, “Hinttentu hinttentu machchatuwaa yeddana mala, Muse hinttentta azazeeddawe, hinttentu odina sisenna guzuma gido diraappe attin, koyro hewaa mala gidenna. ⁹ Taani hinttentoo oday; bare machchatto woshummennaan de7ishshin yeddiide, hararo akkiya ooninne woshumme; haray yeddeeddawunno akkiyawekka woshumme” yaageedda.

¹⁰ Yesuusa kaalliyawanttu A, “Asinaa gidduwaninne machchatti gidduwaan de7iya wogay hewaa mala gidoope, akkennaaninne gelennaan de7iyaawe lo77a” yaageeddino.

¹¹ Shin Yesuusi untunttu yaageedda; “Hewaa mala timirttii Xoossay immowantussappe attin, asaa ubbaassa gidenna; ¹² ayaw gooppe, barenttu daayi uluwaappe yelettiyaa wodekka, shuufa gideeddawanttu de7iino; qassi asay qaaratina mureesa gideeddawanttu de7iino; qassi saluwaa kawutethaa diraw, barentta shuufa udeeddawanttu de7iino; ha timirttiyaa akkanaw danddayaawe ooninne akko” yaageedda.

Yesuusi Qeeri Naanaa Bolla Bare Kushiyaa Wotheedda (Mar 10:13-16; Luq 18:15-17)

¹³ Yesuusi he wode bare kushiya guutha naanaa bolla wotheide, Xoossaa woossana mala, itti itti asay naanaa aakko aheedda; shin Yesuusa kaalliyawanttu he asaa ahenna

mala hanqqetteeddino. ¹⁴Shin Yesuusi, “Qeeri naanay taakko yiyaawaa diggoppite; ayaw gooppe, saluwaaw kawutethay hewanttu malaassa” yaageedda.

¹⁵Hewaappe simmiide bare kushiyaaw untunttu bolla wotheeddawaappe guyyiyan, hewaappe bashi beedda.

Yalaga, Dure Bitaniyaa Ooshaa
(*Mar 10:17-31; Luq 18:18-30*)

¹⁶Itti bitani Yesuusakko yiide, “Tamaarissiyaawoo, taani medhinaa de7uwaaw demmanaw lo77obaa ayaa oothoo?” yaageedda.

¹⁷Yesuusi A, “Lo77obay ayentto taana ayaw oochchay? Ittuwaaw xalalay lo77a; shin neeni medhinaw de7anaw koyyooppe, azazatuwaaw naaga” yaageedda.

¹⁸Bitani, “Haqawantta?” yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide, “Wodhoppa; woshummoppa; wuu77oppa; wordduwaaw markkatoppa; ¹⁹ne aabbanne ne daayo bonchcha; ne shooruwaakka ne huuphiyaadaan siiqa” yaageedda.

²⁰He yalaga bitani Yesuusa, “Taani hewaa ubbaakka guuthatethaappe doommaade naagaaddi; yaatina, taw pacciyaawe ayee?” yaageedda.

²¹Yesuusi bitaniyaa, “Neeni polo asa gidanaw koyyooppe, baade new de7iyaawaa zali77aade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neeni saluwan durettana; yaataade yaade taana kaalla” yaageedda.

²²Shin he yalaga bitani hewaa siseedda wode, I daro dure gidiyaa diraw, qarettiide bashi beedda.

²³Yesuusi barena kaalliyawanttussi, “Taani hinttenttoo tumuwaaw gay; dure asay saluwaaw kawutethaa gelanawe daro meto gidanawaa. ²⁴Taani gujjaadekka hinttenttoo oday; dure asay Xoossaa kawutethaa gelanaappe, gaaluu marppiyaa lukuwaanna aadhdhanawe matattee” yaageedda.

²⁵A kaalliyawanttu hewaa sisi maalalettiide, “Yaatina, ooni attanaw danddayii?” yaageeddino.

²⁶Yesuusi untunttu caddi xeelliide, “Hawe asaw danddayettenna; shin Xoossaw ubbabay danddayettee” yaageedda.

²⁷Phexiroosi he wode zaariide Yesuusa, “Be7a, nuuni nuussi de7iya ubbabaa bashiide, neena kaalleeddo; yaatiide nuuni ayaa demmaneeshsha?” yaageedda.

²⁸Yesuusi untunttu hawadaan yaageedda; “Taani hinttenttoo tumuwaaw gay; taani, Asa Na7ay, ooratha gadiyan ta kawutethaa oydiyaan uttiyaa wode, taana kaalleedda hinttenttukka tammanne laa77u Isra7eeliya zaratuwaaw bolla pirddanaw, tammanne laa77u kawutethaa oydiyaan uttanita. ²⁹Ta sunthaa diraw, golliya woy ishatuwaaw woy michchatuwaaw, woy aawuwaaw woy aatto woy machchatto, woy naanaaw woy gadiyaa aggeedda ooninne, xeetu dakuwaappe daruwaaw akkana; qassi medhinaa de7uwaakka laattana. ³⁰Shin coratuu ha77i sinthateeddawanttu guyyetanawantta; qassi coratuu ha77i guyyen de7iyaawanttu sinthatanawantta.

20

Woyiniyaa Turaa Giddon Oothiyyaa Oosanchatuwaaw Leemisuwaa

¹“Saluwaaw kawutethay woyiniyaa geetettiyaa turaa gidduwaa oothiyaawantta uniyaa oosissanaw, wontta guuraan kaseedda woyiniyaa turaa godaa bessee. ²The oosanchatoo hachche hachche otheeddawaa wolqqaa gatiyaa cigganaw untuntunna giigiide, bare woyiniyaa turaa gidduwaa oosissanaw untunttu yeddeedda.

³“Qassi heezzu saatiyaa gidooode kesiide, oosuu baynnaan gocaan eqqeedda hara asatuwaaw be7iide, ⁴untunttu, ‘Hinttenttukka qassi ta woyiniyaa turaa gidduwaa oothanaw biite; taani hinttenttoo bessiyaa gatiyaa ciggana’ yaageedda; hewaappe guyyiyan untunttu beeddino. ⁵Laa7ethuwaakka usuppun saatiyaaninne udduppu saatiyaan kesiide, hewaadan otheedda. ⁶Tammanne itti saatiyaa heran I kesiyaaw wode, haranttu hewaaw eqqeeddawantta demmiide, ‘Oosuwaa oothennaan kumentha gallassaa hawaan ayaw eqqi peesheddittee?’ yaageedda.

⁷“Untunttu, ‘Nuuna oosissiyaa asay dhayeedda diraw eqqi peesheeddo’ yaageeddino.

‘I, ‘Hinttenttukka qassi ta woyiniyaa turaa gidduwaa oothanaw biite’ yaageedda.

⁸“Sa7ay omarssiyaa wode, woyiniyaa turaa goday oothiyaawanttu kaappuwaa, ‘Oosanchatuwaaw xeesaade, wurssethaan oosuwan geleeddawanttuppe doommaade koyro geleeddawantta gakkanaw, untunttu oosuwaaw dirgguwaa cigga’ yaageedda.

⁹ “Tammanne itti saatiyaa heeran oosuwaa doommeeddawanttu yiide, huuphiyan huuphiyan oothiide peesheedda wolqqa gatiyaa akkeeddino. ¹⁰ Koyro oosuwaa doommeedda asay yeedda wode, daruwaa akkanaw qoppeeddino; shin untuntukka huuphiyan huuphiyan barenttu oosuwaa wolqqa gatiyaa akkeeddino. ¹¹⁻¹² Hewaappe guyyiyan, ‘Ha guyyeppe yeeddawanttu itti saatiyaa xalalaa ootheeddino; kumentha gallasaa daaburiide cawotteedda nuwaanna untunttu oosuwaa dirguwaa qaraa oothaadda’ yaagiide barentta oosuwan gelisseeddawaa bolla zuuzummeeddino.

¹³ “Shin I untuntuppe ittuwa hawadaan yaageedda; ‘Ta laggew, taani neena naaqqabeykki; oothaade peesheedda wolqqa gatiyaa taananna giigabeykkiyee? ¹⁴ Newaa akkaade ba; taani ha77i wurssethaan oosuwan geleeddawookka newaa keenaa immanaw koyyay. ¹⁵ Taani ta miishshaan ta koyyeeddawaadan oothanaw taw maatay baawee? Woy taani lo77a gideedda diraw, neeni qanaatay?’ yaageedda.

¹⁶ “Hewaadankka, qassi guyyeteeddawanttu sinthatanawantta; sinthateeddawanttu qay guyyetanawantta; ayaw gooppe, xesetteeddawanttu cora; shin doortteeddawanttu guutha” yaageedda.

Yesuusi Bare Hayquwaabaa Heezzenhuwaa Odeedda

(Mar 10:32-34; Luq 18:31-34)

¹⁷ Yesuusi Yeerusalaame biidde, ogiyaan barenanna biya tammanne laa77u barena kaalliyaawantta gaxaa kessiide, dumma untuntussi yaageedda. ¹⁸ “Be7ite, nuuni Yeerusalaame ha77i kesoetto. Yaani taana, Asa Na7aa qeesatuwaa kaappatuwaassinne higgiiya tamarissiyaawantussi aathiide immanawantta; untunttu ta bolla hayquwaa pirddaa pirddanawantta. ¹⁹ Qassi Ayihuda gidenna asaassikka taana aathiide immanawantta; he Ayihuda gidenna asay ta bolla qilliicanawanttanne taana lissuwan shocanawantta; yaatiide masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide, taana kaqqanawantta; taani heezzenhiyaa gallasi hayquwaappe denddana” yaageedda.

Zabiddiyoosa Naanaa Daayi Woosaa

(Mar 10:35-45)

²⁰ He wode Zabiddiyoosa naanaa daaya bare naanaana Yesuusakko yaaddu; A sinthaan gullbataade ittibaa A woossaaddu.

²¹ Yesuusi izo, “Ayaa koyyay?” yaagiide oochcheedda.

Iza zaaraade, “Ha ta laa77u naanay ne kawutethaan ittuu neeppe ushechcha bagganna, qassi ittuu neeppe haddirssa bagganna uttino yaagaarikki” yaagaade woossaaddu.

²² Shin Yesuusi zaariide naanaa, “Hinttenttu ayaa woossanaw bessintto erikkita. Taana gakkiiya woliqqaama metuwaa metootanitee? Taani xammaqettana xinqqataa xammaqettanaw danddayiitee?” yaageedda.

Untunttu, “E danddayana” yaageeddino.

²³ Yesuusi, “Taana gakkiiya woliqqaama metuwaa tumakka hinttenttu metootanitee; shin taappe ushechcha baggananne haddirssa bagganna uttanawantta dooranaw taw maatay baawa; shin he sa7ay ta Aabbu immanaw giigissi wotheeddawanttussa” yaageedda.

²⁴ Yokko tammu Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode, he laa77u ishatuwassi hanqqetteeddino. ²⁵ Shin Yesuusi untunttu ubbatuwakka barekko xeesiide, hawadaan yaageedda; “Ahizaabe asatuwaa kaappatuunne hawannta kaaletthiyaa asatu barenttu asaa ayissiyaawaa eriita. ²⁶ Hinttenttu gidduwaan hewaa mala gidenna; shin hinttenttu gidduwaan dhoqqatethaa koyyiya ooninne hinttenttoo qooma gidanaw bessee. ²⁷ Qassi hinttenttu gidduwaan ubbaappe bolla gidanaw koyyiyaawe ooninne hinttenttoo ayille gidanaw bessee. ²⁸ Hewaadan taani, Asaa Na7ay, asaw oothanawunne daro asaa wozanaw ta shemppuwaa immanaw yeeddawaappe attin, asay taw oothana mala yabeykke” yaageedda.

Yesuusi Laa77u Qooqatuwaa Patheedda

(Mar 10:46-52; Luq 18:35-43)

²⁹ Yesuusinne A kaalliyaawanttu Iyarkkoppe kesishshin, daro asay untuntta kaalleedda. ³⁰ Laa77u qooqa asatuwaa ogiyaa doonaan utteeddawanttu Yesuusi hewaanna aadhdhiyaawaa sisiide, barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “Godaw, Daawita na7aw, nuussi qarettaarikki” yaageeddino.

³¹ Daro asay untuntta, “Hayzite” giide hanqqetteedda; shin untunttu barenttu kooshshaa darii dhoqqu oothiide, “Godaw, Daawita na7aw, nuuna maaraarikki” yaageeddino.

³² Yesuusi ogiyaan eqqiide, untunttu xeesiide, “Taani hinttenttoo ayaa oothana mala koyyiitee?” yaageedda.

³³ Qooqatuu, “Godaw, nu ayfiyaa pathaarikki” yaageeddino.

³⁴ Yesuusi untuntntoo qarettiide, untuntntu ayfiyaa bochcheedda; ellekka untuntntu ayfi xeelli aggina, A kaallii aggeeddino.

21

Yesuusi Wolqqaama Bonchchuwan Yeerusalaame Geleedda

(*Mar 11:1-11; Luq 19:28-40; Yoh 12:12-19*)

¹ Untuntntu Yeerusalaame matiide, Debre Zayte geetettiyaa deriyaa lanqqiyan de7iya Beetefaage geetettiyaa qeeri katamaa gakkeeddino; Yesuusi barena kaalliyaa wanttuppe laa77uwaa sinthaw kiittiide, ² untuntnta hawadaan yaageedda; “Hinttentuppe sinthaan de7iya qeeri katamaa biite; hewaan itti haratta qashuwan de7ewunno izi maraanna hinttenttu bi simmo sankka demmanita; untuntnta billiide, taw akki yiite. ³ Ooninne hinttenttu oochchooppe, ‘Goday hawantta koyyee’ yaagite; ellekka I untuntnta yeddi agganawaa.” * ⁴⁻⁵ Timbbitiyaa odiyaa nabii, “Xiyoonne katamaa asaw,

‘Be7a, ne kaatii ashikke gidiide,
hariyaa bolla, hare maraa bolla uttiide,
neekko yee’ yaagite”

yaagiide haasayeeddawe polettana mala, hawe haaneedda.

⁶ A kaalliyawanttu biide, Yesuusi barentta azazowaadan otheeddino. ⁷ Harattonne hare maraa ahiide, barenttu mayuwaa untuntntu zokkiyaan wotheddino; hewaappe simmina Yesuusi toggeedda. ⁸ He cora asaappe dariya baggay bare mayuwaa ogiyaan hiixeedda; qassi haranttu mithaa haythaa kar kariide, ogiyaan yeggeeddino. ⁹ Yesuusappe sinthanna hamettiyaa cora asayenne qassi A geeduwaa kaalliyaa cora asay, barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “Daawita na7ay galatetto!

Godaa sunthaan yiyaawe anjjetteddawaa!
Xoossay galatetto!”
yaageedda.

¹⁰ Yesuusi Yeerusalaame katamaa geleedda wode, katamaan de7iya asay ubbay, “Hawe oone?” yaagiide shabbiretteeddino.

¹¹ Asay, “Hawe Galiilaan de7iya Naazireete geetettiyaa katamaappe yeedda nabiyaa Yesuusa” yaageedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyaa Geleedda

(*Mar 11:15-19; Luq 19:45-48; Yoh 2:13-22*)

¹² Yesuusi Geeshsha Golliyaa geliide, hewaan zali77iyaawanttanne shammiyaawantta ubbaa kare yedersseedda; qassi miishshaa laammiyaawanttu xaraphpheezaanne dogommuwaa zali77iyaawanttu odiyaa guphi yeggiide, ¹³ untuntnta, “Xoossaa Maxaafan, ‘Ta gollii Xoossaa woossiyaa golliyaa geetettana’ yaagettiide xaafetti utteedda; shin hinttenttu A bonqqiyaawanttu qosettiyaa gonggoluwaa kesseeddita” yaageedda.

¹⁴ Qooqatuunne gedi sileeddawanttu Yesuusakko Geeshsha Golliyaa yiina, I untuntnta patheedda. ¹⁵ Shin qeesatuwaa kaappatuunne higgiiya tamarissiyaawanttu Yesuusi oothiyaa oorathabaa be7eedda wodenne, guutha naanay Geeshsha Golliyaa barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “Daawita na7ay galatetto” yaagiyaawaa be7eedda wode hanqqetteeddino.

¹⁶ Yaatiide Yesuusa, “Hawanttu giyaawaa sisay?” yaageeddino.

Yesuusi, “E sisay; Xoossaa Maxaafay, ‘Guutha naanayenne dhammiyaa naanay neena galatana mala, untuntnta erissaadda’ yaagiyaawaa ubbakka nabbabibeykkitee?” yaageedda. ¹⁷ Yesuusi untuntnta aggiide, he katamaappe Biitaaniyaa geetettiyaa katamaa biide, yaani aqeedda.

Ayfi dhayeedda Balasiyaa Mithatto

(*Mar 11:12-14,20-24*)

¹⁸ Yesuusi wontta guuraanna katamaa beedda diraw koshatteedda. ¹⁹ Ogiyaa doonaan itti balasiyaa geetettiyaa mithatto be7iide, iikko beedda; bi gakkiiya wode he mithattin haythaa xalalaappe attin, ayfiya aynne demmibeenna; izo, “Laa7ethuwaa medhinawukka ayfoppa” yaagina, he balasatta man77iyan mela aggaaddu.

²⁰ A kaalliyawanttu hewaa be7iide maalalettiide, “Ha balasatta waanaade itti kuthaan mela aggaaddee?” yaageeddino.

* **21:3** Goday: Haratuwaa godaa guussaa.

21:4-5 Zak 9:9

21:9 Maz 118:25,26

21:13 Isa 56:7; Erm 7:11

²¹ Yesuusi zaariide, “Taani hinttentoo tumuwaa gay; hinttentu ammanuu de7iyaawantanne sidhennawantta gidoope, ha balasatto taani otheeddawaa mala xalalaa oothikkita; shin haray atto hinttentu ha deriyaa, ‘Denddaade abbaan kundda’ gintokka hanana; ²² hinttentu ammaniide Xoossaa woossiyaawaa ayaa gidintokka akkana” yaageedda.

Yesuusa Maatay Yeeddasaa

(Mar 11:27-33; Luq 20:1-8)

²³ Yesuusi Geeshsha Golliyaa yiide tamaarissishshin, qeesatuwaa kaappatuunne Ayihuda cimatu aakko yiide, “Neeni hawaa oothanaw new ay maatay de7ii? New ha maataa oone immeeddawee?” yaageeddino.

²⁴ Yesuusi zaariide untuntta, “Taanikka hinttentta ittibaa oochchana; hinttentu taw hewaa odooppe, taani hawaa ay maataani oothaytantto, hinttentoo odana; ²⁵ Yohaannisi xammaqiyyaa maatay haqappe yeeddee? Xoossaappe yeeddeyee asaappe yeeddee?” yaageedda.

Untunttu barenttu gidduwaan palumaa doommiide, “Nuuni, ‘Xoossaappe yeedda’ yaagooppe I nuuna, ‘Yaatooppe, Yohaannisi odeeddawaa ayaw ammanibeykkitee?’ yaaganawaa. ²⁶ Shin nuuni, ‘Asaappe yeedda’ yaagooppe, asay ubbay Yohaannisi nabiyaa gideeddawaa eriya diraw, asaw yayyeetto” yaageeddino. ²⁷ Untunttu Yesuusaw, “Nuuni erokko” yaagiide zaareeddino.

Yesuusi, “Taanikka hawaa ay maataani oothaytantto, hinttentoo odikke” yaageedda.

Laa77u Naanaa Leemisuwaa

²⁸ “Shin hinttentu ayaa qoppiitee? Laa77u naanay de7iya itti bitani de7ee; he bitani bayra na7aakko biide, ‘Ta na7aw, hachche baade ta woyiniyaa turaa ootha’ yaageedda. ²⁹ Na7ay zaariide, ‘Biikke’ geedda; shin guyyeppe bare wozanaan qoppi akkiide, woyiniyaa turaa oothanaw beedda. ³⁰ Aawuu yokko na7aakko biide, bayraw geeddawaadankka aw geedda; teefa na7ay zaariide, ‘Lo77a ta godaw’ yaageedda; shin bibeenna. ³¹ Ha laa77u naanaappe bare aawuu koyyeeddawaa otheeddawe haqawee?” yaageedda.

Untunttu, “Bayraa” yaageeddino.

Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda; “Taani hinttentoo tumuwaa gay; qaraxaa akkiyawantunne woshummiyaawanttu hintteppe sinthatiide, Xoossaa kawutethaa gelana. ³² Ayissi gooppe, Xammaqiyyaa Yohaannisi xillotethaa ogiyaa tamaarissiidde, hinttekkko yiina, I giyaawaa ammanibeykkita. Shin qaraxaa akkiyawantunne woshummiyaawanttu I giyaawaa ammaneeddino; hinttentu haray atto hewaa be7iidikka, hinttentu nagaraappe simmiide, I giyyawaa ammanibeykkita” yaageedda.

Woyiniyaa Turaa Giddon Oothiyaa Goshshanchatuwaa Leemisuwaa

(Mar 12:1-12; Luq 20:9-19)

³³ Qassikka Yesuusi hawaadan yaageedda; “Hara leemisuwaakka sisite; woyiniyaa geetettiyyaa turaa tokkeedda itti bitani de7ee; woyiniyaa turaa yuushshi aathiide direedda; qassi he woyiniyaa gumi77iyaa ollaakka bookkeedda; hewaa naagiyaa asaw adussa shuchchaa gimbbeedda. Hewaappe guyyiyan, kothaa oothiyaa asaw immiide, hara gade beedda. ³⁴ Woyiniyaa ayfiyaa maxiyaa wodi gakkina, barena gakkiiyawaa akkiide yaana mala, bare qoomatuwaa bare kothawatuwaakko kiiteedda. ³⁵ Kothaawatu A qoomatuwaa oyqqiide, ittuwa wodheeddino; qassi yokkuwaa shuchchan phalqqeeddino. ³⁶ Qassikka he bitani kasewanttupe dariya hara qoomatuwaa kiiteedda; kothawatu he qoomatuwaakka kasewanttuwaadaan otheeddino.

³⁷ “Shin wurssethaan I, ‘Ta na7aa untunttu bonchchanawantta’ yaagiide bare na7aa untunttukko kiiteedda.

³⁸ “Shin kothawatu na7aa be7iide, barenttu gidduwaan, ‘Gadiyaa laattanawe hawaa; biide A wodhiide, gadiyaa nuuni laattana’ yaageeddino. ³⁹ Na7aa oyqqiide, woyiniyaa turaa giddoppe gaxaa kessiide wodheeddino.

⁴⁰ “Simmi woyiniyaa turaa goday yiya wode, he kothawatuwaa wootanee?” yaagiide oochcheedda.

⁴¹ Untunttu, “I he iita asatuwa wodhi wurssiide, woyiniyaa turay ayfiya wode barena gakkiiyawaa wodiyaan sheedhdhiyaa hara kothaawatuwaassi immana” yaageeddino.

⁴² Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda;

“Gimbbiyaawanttu kadhiide ixceedda shuchchay

godaa xaphuwaa minissiyaa, ubbaappe aadhdhiyaa shuchchaa gideedda.

Hawe Goday otheeddawaa;

qassi nu xeelawukka maalalissiyaawaa’

yaagiyaawaa Xoossaa maxaafaappe ubbakka nabbabibeykkitee?

⁴³“Hewaa diraw, taani hinttentoo oday; Xoossaa kawutethay hintteppe akettiide, lo77o ayfiyaa immiya asaw imettanawa. ⁴⁴He shuchchaa bolla kunddiyaa ubbay me7erettana; qassi he shuchchay asaa bolla kunddooppe, he kunddeedda uraa liiqissana” yaageedda.

⁴⁵Qeesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuuu Yesuusi odeedda leemisuwaa siseedda wode, barenttuwaa haasayiyawaa ereeddino. ⁴⁶Untuntuu Yesuusa oyqqanaw koyyeeddino; shin Yesuusa daro asay nabiya giide qoppi utteedda diraw, he asaw yayyeeddino.

22

Akaanne Geluwaa Oduwaa Leemisuwaa (Luq 14:15-24)

¹Yesuusi asaw laa7ethuwaa leemisuwan hawadaan yaagiide haasayeedda; ²“Saluwaa kawutethay bare na7aw machchiyaa immanaw ubbabaa makkeedda kaatiyaa mala. ³He kaatii bullachchaw odi wotheedda asatuwa xeesanaw bare qoomatuwaa kiitteedda; shin asatu yaanaw koyyibeykkino.

⁴“Qassi hara qoomatuwaa, ‘Xeesetteeddawantta, “Taani qumaa giigissaaddi; ta sang-gatuunne ta modhdho miyatuu shuketteeddino; ubbayyaka maketteedda. Bullachchaa haa yiite’ yaagite’ yaagiide kiitteedda. ⁵Shin xeesetteeddawanttu koyyennaan ixxiide, barenttu oosoo beeddino; ittuu bare goshshaw biina, yokkuu bare zali77ew beedda. ⁶Atteeddawanttu qassi kaatiyaa qoomatuwaa oyqqi wadhhiide wodheeddino.

⁷“Kaatii daro hanqqetteedda; qassi bare wottaaddaratuwaa yeddiide, he shemppuwaa wodheeddawantta wodhissiide, untunttu katamaa guudisseedda. ⁸Hewaappe guyyiyan, bare qoomatuwaa, ‘Bullachchay maketteedda; shin xeesetteeddawanttu bullachchaw bessiyaa asa gidikkino. ⁹Hewaa diraw, wogga qadhdhaa biide, hinttenttu demmeedda asaa ubbaa bullachchaw xeesite’ yaageedda. ¹⁰He qoomatuu qadhdhaa biide, barenttu demmeedda asaa ubbaa lo77uwaa iitaa shiishshiide, bullachchaa daasiyaa kuntheeddino.

¹¹“Shin kaatii qumaa maanaw utteedda asaa be7anaw geleedda wode, bullachchaa mayuwaa mayyibeenna itti bitaniyaa hewaan be7iide, ¹²‘Ta laggew, bullachchaa mayuwaa mayyennaan waanaade hawaa gelaaddii?’ yaagina bitani co77u geedda.

¹³“Hewaappe guyyiyan, kaatii bare qoomatuwaa, ‘Ha bitaniyaa kushiyaanne gediya qachchiide, kare dhumaa kessi olite; I hewaan yeekkananne achchaa dhaqana’ yaageedda.

¹⁴“Ayissi gooppe, xeesetteeddawanttu dara; shin doortteeddawanttu guutha” yaageedda.

Giiraa Wooti Giiranentto Oochcheedda Ooshaa (Mar 12:13-17; Luq 20:20-26)

¹⁵Hewaappe guyyiyan, Parisaawatuuu biide, A haasayaappe balaa demmiide, A oyqqana mala maqqetteeddino. ¹⁶Qassi barentta kaaliyaawanttupenne Heroodisa baggatuwaappe amareeddawantta aakko kiitteeddino. Untunttu, “Tamaariissiyaawoo, neeni tumuwaa haasayiyaawaanne Xoossaa ogiyaa tumatethaan tamaariissiyaawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, neeni asaappe asaa shaakkakkanne dummayakka. ¹⁷Ne qofay ayentto nuussi oda; nuuni Roome gadiya Kaatiyaa Qeesaarew giiraa giiriyaawe wogeeyee woga gidennee?” yaageeddino.

¹⁸Shin Yesuusi untunttu iita qofaa eriide, “Ha lo77a malatiyaa iita asatoo, ayaw taana paacciitee? ¹⁹Giiraa giiriya miishshaa taana bessite” yaageedda. Hewaappe guyye untunttu biraa santtimiyaa aw aheeddino. ²⁰I, “Ha malayanne sunthay oowee?” yaageedda.

²¹Hewaappe simmiide untunttu oochchina, untunttu, “Roome gadiya Kaatiyaa Qeesaarewaa” yaageeddino.

Hewaappe guyyiyan, Yesuusi untunttu, “Yaatooppe, Qeesaarewaa Qeesaaressi, Xoosaawaa Xoossaassi immite” yaageedda. ²²Untunttu hewaa siseedda wode, maalalettiide A aggiide beeddino.

Hayqqeeddawanttu Dendduwaabaa (Mar 12:18-27; Luq 20:27-40)

²³Hayqqeedda asay denddenna giyaa Saduqaawanatuwaappe itti itti asatuu he gallassi Yesuusakko yiide, hawadaan yaagiide, A oochcheeddino; ²⁴“Tamaariissiyaawoo, Muse, ‘Itti asay na7aa yelennaan hayqqooppe, he hayqqeeddawaa ishay A machchatto laattiide, bare ishaw na7aa yelanaw bessee’ yaageedda. ²⁵Nuunanna laappu ishatuu de7iino; bayray machchatto akkiide, na7aa yelennaan hayqqeedda; hewaappe guyyiyan A machchatto

A ishay akkeedda. ²⁶ Qassi laa7ethiyaawekka hayqqeedda; heezethiyaawekka, laappuntha gakkanawukka hewaadan haneeddino. ²⁷ Ubbaappe guyyiyan, he mishiratta hayqqaaddu. ²⁸ Yaatina, hayqqeedda asay hayquwaappe denddiyaa gallassi he mishiratta laappunatuwaappe haqawoo machche gidanee? Ayissi gooppe, laappunatuu ubbaykka izo akkeeddino” yaageeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; “Xoossaa Maxaafatuwaa woy A wolqaa hinttentu erenna diraw baliita. ³⁰ Ayissi gooppe, hayqqeedda asay hayquwaappe denddiyaa gallassi, saluwan de7iya kiitanchchatuwa mala gidanaappe attin, attuma asaynne akkenna; macca asaynne gelenna. ³¹⁻³² Shin hayqqeeddawanttu dendduwaabaa gidoope, Xoossay, ‘Taani Abraahaame Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yayiqooba Xoossaa’ yaagiide hinttew odeeddawaa ubbakka nabbabibeykkitee? Xoossay paxa de7iyaawanttu Xoossaa gidiyaa waappe attin, hayqqeeddawanttu Xoossaa gidenna” yaageedda.

³³ Daro asay hewaa sisiide, A timirttiyaan maalaletteeddino.

Ubbaappe Aadhdhiyaa Azazuwaa

(Mar 12:28-34; Luq 10:25-28)

³⁴ Shin Yesuusi Saduqaawanatuwaa co77u ootheeddawaa Parisaawatuu siseedda wode, ittisaa shiiqeeddino. ³⁵ Unttuntu giddoppe higgiiya tamarissiyaa ittuu, Yesuusa paacanaw ittibaa oochcheedda. ³⁶ “Tamarissiyaa woo, higgiiya gidduwaan ubbaappe aadhhiyaa azazu haqawee?” yaagiide A oochcheedda.

³⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; “ ‘Neeni Godaa ne Xoossaa ne kumentha wozanaappe, ne kumentha shemppuwaappe, ne kumentha qofaappe siiqa’ yaageedda. ³⁸ Hewe ubbaappe dariya azazuwaanne qassi ubbaappe aadhhiyaa azazuwa. ³⁹ Qassi laa7ethiyaa azazuukka A mala; hewe, ‘Neeni ne shooruwaa ne huuphiyaadaan siiqa’ giyaawaa. ⁴⁰ Muse higgiiya ubbaynne nabatuwaa timirtii ha laa77u azazatuwaan qashettee” yaageedda.

Kiristoosabaa Oochcheedda Ooshaa

(Mar 12:35-37; Luq 20:41-44)

⁴¹⁻⁴² Parisaawatuu ittisaa shiiqeeddasaan Yesuusi untunttu, “Kiristoosabaa waagiide goppiitee? I O na7ee?” yaagiide oochcheedda.

Untunttu, “Kiristoosi Daawita na7aa” yaageeddino.

⁴³ Yesuusi untunttu, “Yaatina, Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina Kiristoosa waagiide, ‘Godaa’ giide xeesii? ⁴⁴ Qassikka Daawite, ‘Goday ta Godaa,

“Taani ne morkketuwaa neeni yedhdha eqqiyaawaa oothana gakkanaw, hawaan taappe ushechcha bagganna uttaade taananna ittippe daannata geedda’ yaageedda. ⁴⁵ Daawite Kiristoosa, ‘Godaa’ giide xeesooppe, yaatina, Kiristoosi waaniide Daawita na7aa gidii?” yaageedda.

⁴⁶ Yesuusaw itti qaalaa zaaranaw danddayeedda itti asaynne baawa; qassi he gallasaaappe doommina, hara ooshaa A oochchanaw xaleeddawe ooninne baawa.

23

Muse Higgiiyaa Tamarissiyaaawantunne Parisaawatuwaa Itatethaa

(Mar 12:38-39; Luq 11:43-46; 20:45-46)

¹ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi shiiqeedda asawunne barena kaalliyaaawanttoo hawaadan yaagiide haasayeedda; ² “Higgiiyaa tamarissiyaaawantunne Parisaawatuu Muse higgiiyaa tamarissiyaa maataanna de7iino. ³ Hewaa diraw, hinttentu oothana mala, untunttu hinttentta azaziya ubbabaa oothitenne qassi naagite; shin untunttu oothiyaawaadan oothoppite; ayaw gooppe, untunttu barenttu oodiyaawaa oothikkino. ⁴ Tookkanaw deexiyaa tooquwaa untunttu qachchiide, asaa toossiino; shin barenttu huuphiyaan haray atto, he tooquwaa biradhdhiyan bochchanawukka koyyikkino.

⁵ “Shin untunttu barenttu oosuwa ubbaa asay be7anaadan oothiino; ayaw gooppe, barenttu som77iyaaninne barenttu kushiyaa qessiyan qachchiyaa xiqisiyaanna de7iya kitaafaa aassiinonne barenttu mayuwaa macaraakka adussiino. ⁶ Asay barentta shoobbiide afosaan bonchcho utuwaa dosiino; qassi Ayihuda woosa golletuwaanikka daro lo77iyaa oydiyaa dosiino. ⁷ Asay gewaan barentta bonchchiide sarotana malanne ‘Tamarissiyaaawoo’ giide barentta seesanaadan koyyiino.

⁸ “Shin hinttentta tamarissiyaaawe ittuwa xalalaa gideedda dirawunne hinttenttu ubbay ishatuwaa gideedda diraw, ittuu ittuwa, ‘Tamarissiyaaawoo’ giide xeesoppite. ⁹ Ha

sa7an oonanne 'Aawuwaaw' giide xeesoppite; ayaw gooppe, hinttenttoo saluwan de7iya itti Aawuu de7ee. ¹⁰ Ittu ittuwaa, 'Tamaariissiyaawoo' giidekka xeesoppite; ayaw gooppe, hinttenttoo itti Goday, Kiristoosa xalalay de7ee. ¹¹ Hinttenttu gidдон ubbaappe dariyaawe hinttenttoo qooma gidanaw bessee. ¹² Barena darissiyaawe ooninne tooshettana; qassi barena toochchiyaawe ooninne dhoqqu gaana.

Higgiyaa Tamaariissiyaawanttunne Parisaawatuu Boretteeddino
(Mar 12:40; Luq 11:39-42,44,52; 20:47)

¹³ "Lo77a malatiyaa iitattoo, higgiya tamarissiyaawanttoonne Parisaawatoo, asaw saluwaa kawutethaa hinttenttu gorddiya diraw, hinttenttoo aayyero; ayaw gooppe, hinttenttu huuphewunne gelikkita; qassi gelanaw koyiyaawantakka gelissikkita.

¹⁴ "Lo77a malatiyaa iitattoo, higgiya tamarissiyaawanttoonne Parisaawatoo am77etuwaaw golliyaa hinttenttu bonqqiide, hinttenttoo lo77a malatanaw Xoossaa woosaa adussiita; hewaa diraw, hinttenttoo aayyero; ubbaappe aadhdhiyaa pirddaa hinttenttu akkana.

¹⁵ "Lo77a malatiyaa iitattoo, higgiya tamarissiyaawanttoonne Parisaawatoo hinttenttu itti uraa ammanthanaw abbaaninne sa7an yuuyiyaa dirawunne qassi hinttenttu A ammanthiya wode, he uraa hinttenttuwaappe laa77u kushiyaa iiteedda Gaannamew na7a oothiyaa diraw, hinttenttoo aayyero.

¹⁶ " 'Ooninne Geeshsha Golliyaa caaqqooppe, aynne baawa; shin Geeshsha Golliyaa de7iya worqqaan caaqqooppe, he caaquu A gakkee' giya hinttenttoo qooqi uttiide asaa kaaletthiyaawanttoo, hinttenttoo aayyero. ¹⁷ Ha eeyatuu, ha qooqatuu, worqqay aadhdhiyee? Worqqaa geeshsha oothiyaa Geeshsha Golli aadhdhi? ¹⁸ Qassi hinttenttu, 'Ooninne yarshshuwaaw yarshshiyaaban caaqqooppe, aynneekka baawa; shin ooninne A bolla de7iya yarshshuwaan caaqqooppe, he caaquu A gakkee' yaagiide tamarissiita. ¹⁹ Ha eeyatuu, ha qooqatuu, yarshshuu aadhdhiyee? Woy yarshshuwaaw geeshsha oothiyaa A yarshshiyaabay aadhdhi? ²⁰ Hewaa diraw, yarshshuwaaw yarshshiyaaban caaqqiya uray he yarshshiyaawaanikka caaqqee; qassi A bolla de7iya ubbabankka caaqqee. ²¹ Geeshsha Golliyaa caaqqiya uray, he Geeshsha Golliyanninne A gidдон de7iya Xoossaan caaqqee. ²² Saluwan caaqqiya uray, Xoossaa kawutethaa oydiyaaninne he oydiyaan uttiyaawan caaqqee.

²³ "Lo77a malatiyaa iitattoo, higgiya tamarissiyaawanttoonne Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayissi gooppe, karethaa anuugaappe, shillaariyaappenne okashiyaappe asirataa hinttenttu immiita; shin higgiyan de7iya darii koshshiyaawantta aggiita; hewanttu pirddaa, maarotethaanne xillotethaa. Harantakka aggennaan, hinttenttu oothanaw bessiyaa yewatuu hawantta. ²⁴ Hinttenttoo qooqi uttiide, asaa kaaletthiyaawanttoo, hinttenttu ushshaappe udunxxiyaa gacciide, gaaluwaaw mittiita.

²⁵ "Lo77a malatiyaa iitattoo, higgiya tamarissiyaawanttoonne Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayissi gooppe, hinttenttu shaataanne keriyaa bolla baggaa geeshshiita; shin A gidduwan bonqqiyaaninne uuzetethaan kuntheeddita. ²⁶ Ha qooqa Parisaawew, shaataanne keriyaa garssaa kasetaade geeshsha digga; hewaappe guyyiyan, bolla baggaykka geeshsha gidanawa.

²⁷ "Lo77a malatiyaa iitattoo, higgiya tamarissiyaawanttoonne Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayissi gooppe, kare bagganna booshinchchaan okettiide, lo77i uttiide, qassi garssa bagganna hayqqeedda asaa meqethayenne wooqqeeddabay ubbabay kumeedda duufotuwa malatiita. ²⁸ Hewaadankka, qassi bolla bagganna asaa ubbaw xilluwaaw malatiita; shin hinttenttoo garssa bagganna lo77a malatiyaa iitathayenne makkalay kumi utteedda.

²⁹ "Lo77a malatiyaa iitattoo, higgiya tamarissiyaawanttoonne Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayissi gooppe, nabatuwaaw duufuwaaw bolla golliyaa keexxiita; qassi xillatuwaaw duufuwaakka loythiita. ³⁰ Qassi hinttenttu, 'Nuuni beni nu aawotuwa wode de7eeddawantta gidintto, untuntunna ittipe nabatuwaaw wodhokko shin' yaagiita. ³¹ Hewaa gidoope, nabatuwaaw wodheeddawanttu naanaa hinttenttu gideeddawaa hinttenttu huuphiyaan markattiita. ³² Simmi hinttenttu aawotuu doommeeddawaa polikki-tee!

³³ "Ha shooshshatoo, shooshshaa naanaw, Gaannamiyaa pirddaappe waaniide atanitee? ³⁴ Hewaa diraw, beyte, taani nabatuwaaw aadho eranchchatuwaanne higgiya tamarissiyaawantta hinttekko kiittana. Untuntuppe ittuwa ittuwa hinttenttu

wodhananne masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqanita; qassi ittuwa ittuwa hinttenttu woosa golletun lissuwan shocanitanne katamaappe katamaa yeder-ssanita. ³⁵ Hewaa diraw, xilluwaa Aabeela wodhoodeppe doommiide, Geeshsha Golliyaappenne yarshshiyaasaappe gidduwan hinttenttu wodheedda Baraakiyya na7aa Zakkaraasa wodiya gakkanaw, hayqqeedda xillatuwa ubbatuwaa suuthaa diraw, hinttenttu murettanita. ³⁶ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbay ha wodiya asaa bolla gakkanawaa.

Yeerusalaaressi Odetteedda Mino Oduwaa

(Luq 13:34-35)

³⁷ “Yeerusalaaressi katamaa asaw, Yeerusalaaressi katamaa asaw, nabatuwaa hinttenttu wodhiita; Xoossay hinttenttukko kiitteeddawantakka shuchchan caddiita; kuttatta bare maratuwaa bare qefiyan haphphiyaawaadan, taani hinttenttu asaa ittisa shiishshanaw aappu kaalla koyyaaddita! Shin taana diggeeddita. ³⁸ Be7ite, hinttenttu gollii ubbakka ona gidanawa. ³⁹ Ayissi gooppe, taani hinttenttoo oday; hinttenttu, ‘Godaa sunthaan yiyaawe anjetteeddawaa gaana gakkanaw, laa7enthuwaa taana be7ikkita’ gay” yaageedda.

24

Yesuusi Geeshsha Golli Kolettanawaa Kasetiide Odeedda

(Mar 13:1-2; Luq 21:5-6)

¹ Yesuusi Geeshsha Golliyaappe kesiide biya wode, Geeshsha Golliya dirssaa gidдон de7iya golliya bessanaw A kaalliyawanttu aakko yeeddino. ² Yesuusi zaariide untuntta, “Hewaa ubbaa be7iite? Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha golletuwan de7iya itti shuchchaynne attennaan ubbay kolettana” yaageedda.

Wodiya Wurssethaabaa

(Mar 13:3-13; Luq 21:7-19)

³ Yesuusi Debre Zayte geetettiya deriyaa bollan uttide7ishshin, A kaalliyawanttu barenttu xalalaa aakko yiide A, “Hewe awude hananentto, nuussi odaarikkii; qassi ne yuussawunne wodiya wursethaw mallay ayaa gidanee?” yaageeddino.

⁴ Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; “Hinttentta ooninne balethenna mala naagettite. ⁵ Ayissi gooppe, daro asay ta sunthaan, ‘Taani Kiristoosa’ yaagiidde yaana; yaatiide daro asaa balethana. ⁶ Matan de7iya olaa waasuwanne haakuwan de7iya olaa oduwaa sisanaw hinttenttu de7iita; hewaa malabay hananaw bessiyaa diraw, naagettite; hirgoppite; shin wursethay bira. ⁷ Ayissi gooppe, itti gadiya asay hara gadiya asaanna olettana; qassi itti kawutethay hara kawutethaanna olettana; koshaynne biittaa qaathay ubbasan de7anawaa. ⁸ Hewe ubbaykka koyro oythaa mala.

⁹ “Asay he wode hinttentta wayyissananne wodhanawaa; ta sunthaa diraw, gade ubbay hinttentta ixnanawaa. ¹⁰ He wode cora asay ammanuwaa agganawantta; barenttu gidдон ittuu ittuwa aathiide immananne ittuu ittuwa ixnanawaa. ¹¹ Qassi worddo nabatuu coratuu denddiide, daro asaa cimmanawantta. ¹² Makkalay dariya diraw, cora asaa siiquu irxnanawaa. ¹³ Shin wurssethay gakkanaw gencciyaa uray attanawaa. ¹⁴ Asaw ubbay marka gidana mala, kawutethaa wonggalaa mishiraachchuu sa7aa ubbaan odettanawaa; hewaappe guyyiyan, wursethay gakkanawaa.

Bashshaa tunatethaa

(Mar 13:14-23; Luq 21:20-24)

¹⁵ “Hewaa diraw, nabiyaa Daaneel odeedda bashshaa tunatethay geeshsha saan eqqeedawaa hinttenttu be7ana; hewe waagiyaawentto, nabbabiyaawe akeeko.

¹⁶ “Yihudaa gadiyan he wode de7iyaawanttu deriyaakko kesino. ¹⁷ Golliya huuphiyan de7iya uraykka bare soyin de7iyaawaa akkanaw wodhdhoppo. ¹⁸ Gaden de7iyaawe bare mayuwaa akkanaw guyye simmoppo. ¹⁹ He wode shahaara maccawanttusinne dhanthiyaa maccawanttussi aayyero. ²⁰ Balguwan woy Sambbataan hinttenttu betenna mala, Xoossaa woossite; ²¹ ayaw gooppe, alamii medhettoodeppe hachche gakkanaw de7ibeennabaynne qassi hawaappe sinthawukka ubba de7enna iita waayyii he wode de7anawaa. ²² Xoossay he gallassatuwaa payduwaa guuthiyaawe baawentto, asaa gideedda ooninne attenna; shin I bare dooreedda asatuwa diraw, he gallassatuwaa payduwaa guuthanawaa.

²³ “He wode ooninne hinttentta, ‘Be7ite. Kiristoosi hawaan de7ee’ woy, ‘Hewaan de7ee’ yaagooppe awaa ammanoppite. ²⁴ Ayissi gooppe, worddo Kiristoosatuunne worddo nabatuu denddana; yaatiide barenttoo danddayettooppe, haray atto Xoossay

dooreeddawanttakka balethanaw wolqqaama malaataanne maalalissiyaabaa bessanawaa. ²⁵ Be7ite, taani hinttew hewaa kasetaade odaaddi.

²⁶ “Hewaa diraw, asay hinttentta, ‘Be7ite, Kiristtoosi bazzuwan de7ee’ gooppe, yaa booppite; woy hinttentta, ‘Be7ite, qol77on de7ee’ ginttokka, untuntubaa ammanoppite. ²⁷ Ayissi gooppe, walqqanthay awayfi doliyaa baggappe walqqammiide, awayfi wulliyaa bagga gakkanaw pholqqugiyaawaadan, ta yuussay, Asaa Na7aa yuussay, hewaadan hananawaa.

²⁸ “Bakutay de7iyaasaa shorttii shiiqana.

Asaa Na7ay, Kiristtoosi Laa7ethuwaa Yaana
(*Mar 13:24-27; Luq 21:25-28*)

²⁹ “He wode waayyiyaappe guyyiyan, man77iyan away dhumaana;

agenay poo7iyaawaa agganawaa;
xoolintatuu saluwaappe kunddanawantta;

qassi saluwan de7iya wolqqatuukka qaaxettanawantta.

³⁰ He wode ta mallay, Asa Na7aa mallay, saluwan beettanawaa; sa7an he wode de7iya asaa zarii ubbay yeekkanawantta. Qassi taani, Asaa Na7ay, wolqqaannanne wolqqaama bonchchuwaana saluwaappe shaariyaa gidonna yiishshin, untunttu be7ana. ³¹ I bare kiitanchchatuwa wolqqaama malakataanna kiitana; kiitanchchatuu alamew ha gaxaappe ya gaxaa gakkanaw, qassi sa7aan oydu baggappe aw doorettedda asaa shiishshanawaa.

Goday Yaana Gallassaa Malaataa
(*Mar 13:28-31; Luq 21:29-33*)

³² “Leemisuwaa balasatto geetettiyaa mithattippe akeekite; balasatta aaciya wodenne izi haythay qolettiiyaa wode, bonii mateeddawaa hinttenttu eranita. ³³ Hewaadankka, hinttenttu he ubbabaa be7iyaa wode, I matiide penggiyaa shiiqeeddawaa erite. ³⁴ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay hanana gakkanaw, ha wodiya asay hayqqidiggenna. ³⁵ Saluunne sa7ay aadhdhana; shin ta qaalay ubbakka aadhdhenna.

Goday Yaana Gallassaa Ooninne Erenna
(*Mar 13:32-37; Luq 17:26-30,34-36*)

³⁶ “Shin he gallassaanne he saatiyaa Aawuwaa xalalaappe attin, haray atto saluwan de7iya kiitanchchatuwa gidina, woy taana Na7aa gidinakka ooninne eriyaawe baawa. ³⁷ Ta yuussay, Asaa Na7aa yuussay, Nohe wode hanowaa mala gidanawa. ³⁸ Ayissi gooppe, bashshaa haathaa yuussaappe kase wode, Nohe markkabiyaan geleedda gallasay gakkanaw, asay meenne usheenne; qassi attuma asay akkeenne macca asay asinaa gelee. ³⁹ Bashshaa haathay yiide, untuntta ubbaa afana gakkanaw, untunttu akeeki beykkino; taani, Asa Na7ay, yiyaa wodii, hewaa mala gidanawa.

⁴⁰ “He wode laa77u asatuu gaden oothiyaawantuppe ituuwa afana; ituu attanawaa. ⁴¹ Laa77u maccawanttu woxaan gaacciyaawantuppe ittinno afana; itinna attana.

⁴² “Simmi hintte Goday ay gallassi yaanawentto hinttenttu erenna diraw, naagi uttite. ⁴³ Shin kayisuu qammaappe woysa wodiyaan yaanentto golliya goday ereeddentto, bare gollii bookettenna mala, beegottiide naagi uttanawaa erite. ⁴⁴ Hewaa diraw, hinttenttukka giigi uttite; ayaw gooppe, taani, Asaa Na7ay, hinttenttu qoppenna saatiyaan yaana.

Itanne Lo77o Qoomaa Leemisuwaa
(*Luq 12:41-48*)

⁴⁵ “Yaatina, bare soy asaw qumaa koshshiyaa wodiyaan immana mala, A goday suntheedda ammanetteedda wozanaama qoomay oonee? ⁴⁶ I hewaadan oothishshin, A goday yiide demmiyaa qoomay anjetteeddaawaa. ⁴⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; goday he qoomaa barewaa ubbaa bolla sunthana. ⁴⁸ Shin qoomay iita gidooppe, ‘Ta goday gami77iide yaanawaa’ yaagiide bare wozanaan qoppiide, ⁴⁹ bare laggethaa qoomatuwaa wadhaa doommoooppe, mathottiyaawantunna mooppenne ushooppe, ⁵⁰ he qoomaa goday I qoppibeenna gallasaaninne I eribeenna saatiyaan yaana. ⁵¹ Hewaappe guyyiyan A qanxxereethiide, * lo77a malatiyaa iita asatuu de7iyaasaan wothana; hewaan I yeekkananne achchaa dhaqana.

25

Tammu Wodoratuwaa Leemisuwaa

¹ “He wode saluwaa kawutethay barenttu kuraaziyaa oyqqiide, machchatto akkiyawaa mokkanaw kare keseedda tammu wodoratuwaa malatana. ² Unttuntuppe ichcheshatuu boozatuwaa; qassi ichcheshatuu cincca. ³ Boozatuu barenttu kuraaziyaa oyqqeeddino; shin lambbaa oyqqibeykino. ⁴ Shin cinctatuu barenttu kuraaziyaanne xaarumusiyan lambbaa oyqqeeddino. ⁵ Machchatto akkiyawe yeennaan gami77ina, he wodoratuu barenttu gami77ishissina gisii aggeeddino.

⁶ “Bilahe gideedda wode, ‘Be7ite, machchatto akkiyawe gakkeedda; A mokkanaw kare kesite’ yaagiyaa wolqqaama cabbuu denddeedda.

⁷ “He wode he wodoratuu ubbatuu beegottiide, barenttu kuraaziyaa giigisseeddino. ⁸ Boozatuu cinctatuwaa, ‘Nu kuraazi to7ana haniyaa diraw, hinttenttu lambbaappe nuussi immeerikkitee’ yaageeddino.

⁹ “Shin cinctatuu zaariide untuntta, ‘Aggite, nuussinne hinttenttussi gidenna; hewaa dira hinttew zali77iyaawanttukko biide shammi akkite’ yaageeddino. ¹⁰ Hewaappe guyye boozu wodoratuu lambbaa shammanaw bidiggina, machchatto akkiyawe puttu giina, giigi utteedda ichcheshu wodoratuu aananna ittippe bullachchaa golliyaa geleeddino; ipithaykka gorddetti aggeedda.

¹¹ “Guyyeppe qassi yokko wodoratuu yiide, ‘Godaw, godaw, nuussi dooyyaarikki’ yaageeddino.

¹² “Shin machchatto akkiyawe zaariide, ‘Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani hinttentta erikke’ yaageedda.

¹³ “Simmi taani, Asaa Na7ay, yaana gallassaa woy saatiyaa hinttenttu erenna diraw, naagi uttite.

Heezu Qoomatuwaa Leemisuwaa

(Luq 19:11-27)

¹⁴ “Ayissi gooppe, saluwaa kawutethay bare qoomatuwaa xeesiide, barew de7iyaawaa untunttoo sheedhdhiide, ogiyaa baana haniyaa bitaniyaa bessee. ¹⁵ Unttunttu huuphiyan huuphiyan untunttu wolqqa keenaa ittoo ichcheshu sha77a biraa, ittoo laa77u sha77a biraa, qassi ittoo itti sha77a biraa immiide, bare ogiyaa beedda. ¹⁶ Ichcheshu sha77a biraa akkeedda qoomay ellekka biide zali77iide, hara ichcheshu sha77a biraa wodhisseedda. ¹⁷ Hewaadankka, qassi laa77u sha77a biraa akkeedda qoomay hara laa77u sha77a biraa wodhisseedda. ¹⁸ Shin itti sha77a biraa akkeeddawe biide, ollaa bookkiide, bare godaa miishshaa moogi aggeedda.

¹⁹ “Daro wodiyaappe guyyiyan, he qomatuwaa goday yiide, bare miishshaa untunttuna heetetteedda. ²⁰ Ichcheshu sha77a biraa akkeedda qoomay yiide, hara ichcheshu sha77a biraa sheedhdhiide, ‘Ta godaw, neeni taw ichcheshu sha77a biraa immaadda; be7a, hara ichcheshu sha77a biraa wodhissaaddi’ yaageedda. ²¹ A goday A, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77anne ammanettiya qoomaa; neeni guuthaban ammanettaadda. Taani neena darobaw kaappo oothana; haa gelaade ne godaanna nashetta’ yaageedda.

²² “Qassi laa77u sha77a biraa akkeeddawekka yiide, ‘Ta godaw, neeni taw laa77u sha77a biraa immaadda; be7a, taani hara laa77u sha77a biraa wodhissaaddi’ yaageedda. ²³ A goday A, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77anne ammanettiya qoomaa; neeni guuthaban ammanettaadda. Taani neena darobaw kaappo oothana; haa gelaade ne godaanna nashetta’ yaageedda.

²⁴ “Itti sha77a biraa akkeeddawe qassi yiide, ‘Ta godaw, neeni zerabeennasaappe qoyciyaa asa gidiaawaanne kathaa laalabeennasaappe maxiyaa meqethi bayna asa gidiaawaa taani eray. ²⁵ Taani yayyaaddi; yaataade baade ne biraa biittaaan moogaaddi; be7a, ne biray haweku’ yaageedda.

²⁶ “A goday zaariide, A hawadaan yaageedda; ‘Ha iita azalla ashikkarew, taani zerabeennasaappe qoyciyaa asa gidiaawaanne kathaa laalabeennasaappe maxiyaa asa gidiaawaa eraaddii?’ ²⁷ Yaatina, neeni ta miishshaa wodhissiyaawanttu matan wotheddawaa gidintto, taani simmiyaa wode ta miishshaa wodhiyaanna akkanawaashshin atteedda. ²⁸ Hewaa diraw, he miishshaa aappe wothi akkiide, tammu sha77a biray de7iyaawoo immite. ²⁹ Ayissi gooppe, de7iya ubbaw haray gujettana; I barew gidiaawaappe darissiide akkana; shin baynawoo haray atto, he aw de7iya guuthaykka aappe akettanawaa. ³⁰ Go77enna qoomaa kare dhumaa kessi olite; hewaan I yeekkananne bare achchaa dhaqana’ yaageedda.

³¹ “Taani, Asaa Na7ay, kiitanchchatuwa ubbatuwanna bonchchuwan yiyaa wode, ta bonchcho kawutethaa oydiyaan uttana. ³² Sa7aan de7iya asay ubbay ta sintha shiqanawantta; heemmiyaawe dorssatuwaa deeshshatuwaappe shaakkiyawaadan, taani he asaa laa77u kessaade shaakkana. ³³ Qassi dorssatuwaa taappe ushechcha bagganna essaade, deeshshatuwaa taappe haddirssa bagganna essana.

³⁴ “Hewaappe guyyiyan, taani kaatii taappe ushechcha bagganna de7iyaawantta hawaadan yaagana; ‘Ta Aabbu anjeeeddawantto, haa yiide sa7ay medhettoodeppe hachche gakkanaw, hinttentoo giigeedda kawutethaa laattite. ³⁵ Ayissi gooppe, taani koshattina mizeeddita; saamettina ushsheeddita; imatha gidaade biinakka mokkeed-dita. ³⁶ Taani kallottina mayizzeeddita; harggina be7eeddita; qashettina taakko gakkiiide oochcheeddita’ yaagana.

³⁷ “Hewaappe guyyiyan, xillatuu zaariide, A hawaadan yaagana; ‘Godaw, neeni koshattina, awude be7iide mizeeddoo? Woy neeni saamettina, awude be7iide ushsheeddoo? ³⁸ Neeni imatha gidaade yiina awude be7iide mokkeeddoo? Woy neeni kallottina awude mayizzeeddo? ³⁹ Qassi neeni harggina, woy qashettina neekko biide awude neena be7eeddoo?’ yaaganawantta. ⁴⁰ Taani kaatii zaaraade, ‘Taani hinttentoo tumuwaa oday; hinttentu ha ta ishatuwaa ubbaappe haray atto, laafiyaa ittoo otheeddawaa gidintokka, hewaa taw ootheeddita’ yaagana.

⁴¹ “He wode, taappe haddirssa bagganna de7iyaawantta taani yaagana; ‘Ha sheqetteeddawanttoo, ta matappe kichchite; biide xalahiyaa kaappoonne A kiitanchchatuwaassi giigeedda medhinaa tamaan gelite. ⁴² Ayissi gooppe, taani koshattina, taana mizibeykkita; saamettina ushsibeykkita. ⁴³ Taani imatha gidaade biina, taana mikkibeykkita; kallottina mayizibeykkita; qassi harggina, qashettinakka taana be7ibeykkita’ yaagana.

⁴⁴ “He wode untunttu qassi hawaadan yaagiide zaaranawantta; ‘Godaw, neeni koshattina woy saamettina, woy imatha gidaade biina woy kallottina, woy harggina woy qashettina, awude be7iide, neena maaddennaan ixceeddoo?’ yaaganawantta.

⁴⁵ “He wode taani kaatii zaaraade untunttu, ‘Taani hinttentoo tumuwaa oday; hinttentu ha ubbaappe laafiyaa ittuwa maaddennaan ixceeddawe, taana maaddennaan ixceeddawaa’ yaagana. ⁴⁶ Hewanttu medhinaa muraw baana; shin xillatuu medhinaa de7oo baana” yaageedda.

26

Yesuusa Bolla Maqqetteeddino

(*Mar 14:1-2; Luq 22:1-2; Yoh 11:45-53*)

¹ Yesuusi ha timirttiyaa ubbaa wurisseedda wode, barena kaalliyawantta, ² “Laa77u gallasaappe guyyiyan, Paasigaa Baalaa bonchchiya gallassa gidiyawaa eriita. He gallassi Taana, Asa Na7aa, asay masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqanaw aathiide immana” yaageedda.

³ He wode qeesatuwaa kaappatuunne gadiyaa cimatuu Qayaafaa geetettiyaa qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa wogga golliiyan shiiqiide, ⁴ asay erennaan Yesuusa oyqqiide, wodhanaw maqqetteeddino. ⁵ Shin untunttu, “Asay walassaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiyaa gallassi hewaa oothokko” yaageeddino.

Itti Macca Mishiratta Yesuusa Shittuwaa Caccafaaddu

(*Mar 14:3-9; Yoh 12:1-8*)

⁶ Yesuusi Biitaaniyaa katamaan oolluwaa harggiyaa Simoona soyin de7ishshin, ⁷ itti mishiratta albbasxxiroosa geetettiyaa shuchchaappe oosetteedda bilqqaasiyaa kumeedda darii al77o shittuwaa akkaade yeeddawunna qumaa I miina, he shittuwaa Yesuusa huuphiyan caccafaaddu. ⁸ Shin Yesuusa kaalliyawanttu hewaa be7iide, “Ha shittuwaa coo bayizussay ayaassee? ⁹ Ayissi gooppe, ha shittuwaa al77o gatiyaan zali77iide, miishshaa hiyyeesaw immanaw danddayettee” yaageeddino.

¹⁰ Yesuusi untunttu giyaawaa eriide, untunttu hawaadan yaageedda; “Ha mishiratto ayaw waayyissiitee? Iza taw lo77obaa oothaaddu. ¹¹ Hiyyeesatuu ubba wode hinttenanna de7iino; shin taani hinttenanna ubba wode de7ikke; ¹² Iza ha shittuwaa ta bolla tigiyaawe taana mooganaw giigissanaassa. ¹³ Taani hinttentoo tumuwaa oday; sa7aa ubbaan ha wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaaan haqaninne, asay izo wozanaa aathana mala, iza ootheeddawe odettanawaa” yaageedda.

Yihuday Yesuusa Aathiide Immanaw Yewuwaan Giigeedda

(*Mar 14:10-11; Luq 22:3-6*)

¹⁴ He wode tammanne laa77u Yesuusa kaalliyawantuppe ittuu Yihudaa Asqqo-rootu yaagettiyaawe qeesatuwaa kaappatuwakko ¹⁵ biide, “Taani hinttentussi Yesuusa oythoophe, taw ayaa immanitee?” yaagina untunttu aw hattamu biraa qoppiide immeeddino. ¹⁶ Hewaappe guyyiyan, Yihuday Yesuusa aathi immanaw injjetiyya wodiyya wochchee.

Yesuusi Ayihudatu Paasigaa Kawuwaa Barena Kaalliyawantunna Meedda
(Mar 14:12-21; Luq 22:7-14,21-23; Yoh 13:21-30)

¹⁷ Baalaa daabbuwaa miyaa gallassaa bonchchiya koyro gallassi, Yesuusa kaalliyawanttu aakko yiide, “Paasigaa bonchchiya gallassi neeni maana qumaa haqan giigisane?” yaageeddino.

¹⁸ Hewaappe guyye Yesuusi untuntta, “Katamaa biide, itti bitaniyya, ‘Tamaarissiyaawe neena, ‘Taw wodii gakeedda; taani taana kaalliyawantunna Paasigaa bonchchiya gallassaa ne soyin aathana” geedda’ giite” yaageedda.

¹⁹ A kaalliyawanttu Yesuusi barentta azazowaadan oothiide, Paasigaa bonchchiya gallassi maana qumaa giigiseeddino.

²⁰ Sa7ay omarsseedda wode, Yesuusi tammanne laa77u A kaalliyawantunna qumaa maanaw utteedda. ²¹ Untunttu miishshin, Yesuusi untuntta, “Taani hinttentoo tumuwaa oday; hintteppe itti uray taana aathiide immanawaa” yaageedda.

²² Untunttu darii dagammiide, huuphiyan huuphiyan, “Godaw, tumu taaneeshsha?” guussaa doommeeddino.

²³ Yesuusi zaariide, “Bare kushiyya taananna ittippe wociityaappe yeddiide tushiyaawe taana aathi immana. ²⁴ Taani, Asaa Na7ay, Xoossaa Maxaafay hayqqana geeddawaadan hayqqana; shin Taana, Asaa Na7aa, aathi immiyya uraw aayyero; he uray yelettennaan atteeddentto aw lo77ashshin” yaageedda.

²⁵ A aathi immiyya Yihuday zaariide, “Tamaarissiyaawoo, neeni giyaawe tanee?” yaageedda.

Yesuusi zaariide A, “Neeni ne huuphiyaan gaadda” yaageedda.

Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa

(Mar 14:22-26; Luq 22:15-20; 1Qo 11:23-25)

²⁶ Untunttu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, Xoossaa galateedda; he daabbuwaa menthereethiide, barena kaalliyawantussi immiide, “Heyte; miite; hawe ta ashuwaa” yaageedda.

²⁷ Xuu7aa akkiide, Xoossaa galateedda. Untunttoo immiide, “Ubbay hawaappe ushite; ²⁸ ayaw gooppe, hawe daro asaa nagaray atto geetettana diraw gukkiyaa ta suuthaa; ta suuthay ooratha caaquwaa. ²⁹ Shin taani hinttentoo oday; taani ta Aabbu kawutethaan ooratha woyiniyya eessaa hinttentunna ushana gallassay gakkanaw, laa7ethuwaa ha woyiniyya eessaa ubbakka ushikke” yaageedda.

³⁰ Mazimuriyya yexxowaappe guyyiyan, Debre Zayte geetettiyya deriyaa beeddino.

Yesuusi Phexiroosi Kaddanawaa Kasetiide Odeedda

(Mar 14:27-31; Luq 22:31-34; Yoh 13:36-38)

³¹ Yesuusi he wode untuntta, “Hachche qamma hinttentu ubbay taana aggiide kichchana; ayaw gooppe, Xoossaa Maxaafay, ‘Xoossay dorssaa heemmiyaawaa wodhanawaa;

hewaappe guyyiyan dorssaa wudii laalettanawaa’ yaagee. ³² Shin taani hayquwaappe denddoowaappe guyyiyan, hintteppe kasetaade Galiilaa baana” yaageedda.

³³ Phexiroosi zaariide, “Untunttu ubbatuu neena aggiide kichchanawantta; taani neena ubbakka yeggaade kichchikke” yaageedda.

³⁴ Yesuusi Phexiroosa, “Taani new tumuwaa oday; hachche qamma kuttuu waasanaappe kase, neeni taana heezzu kaalla kaadanaassa” yaageedda.

³⁵ Phexiroosi zaariide, “Taani haray atto, neenanna ittippe hayqqintokka, neena ubbakka kaddikke” yaageedda. Qassi Yesuusa kaalliyawanttu ubbatuukka hewaadan geeddino.

Yesuusi Geetesemaaniyaan Woosseedda

(Mar 14:32-42; Luq 22:39-46)

³⁶ Yesuusi he wode barena kaalliyawantunna Geetesemaaniyya geetettiyaasaa biide untuntta, “Taani hini baade Xoossaa woossishshin, hinttentu hawaan uttiishshite”

yaageedda. ³⁷ Hewaappe guyye Phexiroosanne Zabiddiyoosa naanaa laa77uwa bare-nanna afide, daro kayyuwaanne uga doommeedda. ³⁸ Qassi untuntta, “Taani hayqqana gakkanaassikka kayyottay; hawaan beegottiide, taananna naagite” yaageedda.

³⁹ Laafaa sinthakko shiiqiide, sa7aan guufanniide, “Ta Aabboo, danddayettiyaawaa gidoope, ha xuu7aa taappe digga; shin neeni koyyiyaawadan hanoppe attin, taani koyyiyaawadan hanoppo” yaagiide Xoossaa woosseedda.

⁴⁰ Yesuusi barena kaalliyawanttukko simmiide yeedda; gemi77ishowantta demmiide Phexiroosa, “Hinttenttu itti saarenttonneekka gemi77ishennaan taananna naaganaw danddayibeykkitee? ⁴¹ Paaciyaan hinttenttu gelenna mala, minnitenne Xoossaa woosseite; ayyaanay giigi utteedda; shin asatethaa eeshshay daaburanchchaa” yaageedda.

⁴² Yesuusi qassi laa7enthuwaa biide, “Ta Aabboo, taani ha woliqqaama metuwaa akkennaan de7ishshin xuu7aa denthanaw danddayettenawaa gidoope, neeni giyaawe hano” yaagiide Xoossaa woosseedda. ⁴³ Qassikka simmi yiide, A kaalliyawanttu afiyaa gemi77ishuu goozzi wotheedda diraw, gemi77ishowantta demmeedda.

⁴⁴ Qassikka untuntta yeggi biide, hezenthuwaa kase qaalaa zaariide, Xoossaa woosseedda. ⁴⁵ Hewaappe guyyiyan, barena kaalliyawanttoo yiide, “Ha77i gakkanawukka gemi77ishiiteenne shemppiitee? Be7ite, Taana, Asaa Na7aa, nagaranchcha asatuwassi aathiide immiyya wodi gakkedda. ⁴⁶ Denddina boytte; be7ite, taana aathi immiyyaawe haweku gakkedda” yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwan Oyqetteedda
(Mar 14:43-50; Luq 22:47-53; Yoh 18:3-12)

⁴⁷ Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa77u A kaalliyawanttuppe ittuu, Yihuday, gakkii wodhdheedda; qassi qeesatuwaa kaappatuunne gadiyaa cimatuu kiitina, mashshaanne xam77aa oyqqeedda cora asay aananna ittippe yeedda. ⁴⁸ Yesuusa aathi immiyyaawe he cora asaa, “Taani yeriyaawe A; A oyqqite” yaagiide mallaa odi wotheedda. ⁴⁹ Ellekka Yesuusakko shiiqiide, “Tamaariissiyaawoo, saro de7ay” yaagiide A yeri akkeedda.

⁵⁰ Yesuusi Yihudaa, “Ta laggew, neeni oothanabaa ootha agga” yaageedda.

Hewaappe guyyiyan, he cora asay shiiqiide, Yesuusa loythi oyqqeedda. ⁵¹ Yesuusanna de7iyaawanttuppe ittuu bare mashshaa kessiide qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa qoomaa haythaa qanxxi oleedda. ⁵² Yesuusi he wode A hawaadan yaageedda; “Ne mashshaa akkeeddasaani zaaraade wotha; ayaw gooppe, mashshaa denthiiya ubbay mashshaan hayqqana. ⁵³ Ta Aabbu daro sha77a kiitanchchatuwa itti kuthaan yeddiide, taana maaddana mala, taani A woossanaw danddayiyaawaa erikkii? ⁵⁴ Yaatina, Xoossaa qaalay hawaadan hananaw bessee yaageeddawe waaniide polettanaw danddayii?” yaageedda.

⁵⁵ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi hewaan shiiqeedda cora asaa hawaadan yaageedda; “Taana kayiso kessiide, kayisuwaa oyqqiyaawaadan oyqqanaw mashshaanne xam77aa oyqqiide yeeddiitee? Taani Geeshsha Golliiyan tamarissaadde, gallasan gallasan hinttentfunna oothiiya wode taana oyqqibeykkita; ⁵⁶ shin hawe ubbay haneeddawe nabatuu Xoossaa qaalaa xaafeeddawe polettanaassa” yaageedda.

Yesuusa kaalliyawanttu he wode ubbatuu A yeggi beeddino.

Yesuusi Pirdda Shanggoo Aadhdheedda
(Mar 14:53-65; Luq 22:54-55,63-71; Yoh 18:13-14,19-24)

⁵⁷ Yesuusa oyqqeeddawanttu qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa Qayaafaakko, higgiiya tamarissiyaawanttunne cimatuu shiiqeeddasaa aakkiide beeddino. ⁵⁸ Shin Phexiroosi qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa dirrsaa giddo gakkanaw, haakuwan A kaalleedda; yewuwaa wurssethaa be7anaw dirrsaa giddo geliide, naagiyaawanttunna utti aggeedda.

⁵⁹ Qeesatuwaa kaappatuunne shiiqeedda asay ubbay Yesuusa wodhanaw A bolla worduwa markkaa demmanaw koyyeeddino. ⁶⁰ Shin haray atto cora asay yiide, A bolla wordduwaan markkatinakka aappe aynne demmibeykkino. Guyyeppe laa77atuu yiide, ⁶¹ “Ha bitani, “Taani Xoossaa Geeshsha Golliiya kolaade, heezzu gallasaan zaaraade keexxanaw danddayay’ geedda” yaageeddino.

⁶² Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu dendi eqqiide Yesuusa, “Hawanttu neena mootiyya mootoo new zaariyaabay baawee?” yaageedda. ⁶³ Shin Yesuusi co77u geedda; qassikka qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu A, “Taani neena de7uwa Xoossaa sunthaan callay; neeni Xoossaa Na7aa Kiristoosa gidoope nuussi oda” yaageedda.

⁶⁴ Yesuusi zaariide, “Neeni ne huuphewukka gaadda; shin taani hinttentussi oday; hawaappe sinthaan, hinttenttu taana, Asaa Na7aa, woliqqaama Xoossaa ushechcha bagganna utteeddawaanne saluwaa shaariyaanna yiishshin be7ana” yaageedda.

⁶⁵ Hewaappe guyyiyan, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu bare mayuwaa pheedhi oliide, “Hawe boreedda; nuuna hawaappe sinthan yaw hara markkaa koshsii? I ha77i boriyaawaa hinttenttu siseeddita. ⁶⁶ Hinttenttu qofay ayee?” yaageedda.

Unttenttu, “Aw hayquu bessee” yaagiide zaareeddino.

⁶⁷ Hewaappe guyyiyan, untunttu A deemuwaan cuchchiide, A dechcheeddino; haranttu qassi A baqqiide, ⁶⁸ “Kirisstoosaa! Neen neena nabe gaasashshin, neena shoceeddawe oonentto ane nuussi oda!” yaageeddino.

Phexiroosi Yesuusa Kaddeedda

(Mar 14:66-72; Luq 22:56-62; Yoh 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Phexiroosi golliyaappe karenna dirssaa gidдон uttide7ishshin, itti ashikkaratta aakko yaade, “Neenikka Galiilaa Yesuusanna ittippe de7aa” yaagaaddu.

⁷⁰ Shin I untunttu ubbaa sinthaan he ashikkaratto, “Neeni giyaawe ayentto taani erikke” yaagiide kaadeedda.

⁷¹ Qassi biide dirssaa penggiyaakko kesishshin, hara ashikkaratta A be7aade, hewaan de7iya asatuwassi, “Ha bitani Naazireetiyya Yesuusanna de7ee” yaagaaddu.

⁷² Phexiroosi laa7enthuwaa caaqqiide, “Taani hewaa bitaniyya erikke” yaageedda.

⁷³ Laafaa gami77ishshin, hewaan eqqeedda asay Phexiroosakko yiide, “Neenikka tuma untuntunna ittippe de7aa; yaw gooppe, neeni haasayiyya haasayaaykka neena erissee” yaageeddino.

⁷⁴ Hewaappe guyyiyan Phexiroosi, “Taani hewaa bitaniyya erikke!” yaagiide, barena sheqaanne caaquwaa doommeedda.

He wode ellekka kuttuu waassi aggeedda. ⁷⁵ Phexiroosi barena Yesuusi, “Neeni kuttuu waassanaappe kase heezzu kaalla taana kaadanaassa” geeddawaa hassayiide, kare kesiide, seeletti yeekkeedda.

27

Yesuusi Philaaxoosa Sintha Pirdaw Shiiqeedda

(Mar 15:1; Luq 23:1-3; Yoh 18:28-32)

¹ Wontta guuraan qeesatuwaa kaappatuu ubbatuunne gadiyaa cimatuu Yesuusa wodhanaw maqqetteeddino; ² untunttu Yesuusa qachchi afiide, gadiyaa ayissiyaa Philaaxoosaw aathi immeeddino.

³ Yesuusa he wode oytheedda Yihuday Philaaxoosi Yesuusa bolla pirddeeddawaa be7iide, “Aayyeero! Oythennaan aggaarikkita!” yaagiide, he man77iyankka hattamu biraa qeesatuwaa kaappatoonne gadiyaa cimatooye zaariide, ⁴ “Taani geeshsha asaa oythaade nagaraa oothaaddi” yaageedda.

Shin untunttu A, “Hewe nuussi ayaa metee? Hewe ne shene” yaageeddino.

⁵ Yihuday biraa Geeshsha Golliiyan oli aggeedda; untunttu matappe biide, suletti hayqqeedda.

⁶ Qeesatuwaa kaappatuu biraa akkiide, “Ha biray suuthaa miishshaa gidishshin, nuuni Geeshsha Golliyaa miishshaanna gathiyaawe woga gidenna” yaageeddino. ⁷ Hewaappe guyye ittippe zorettiide, imatha asaw moogo gadiya oothanaw urqqaappe miishshaa medhdhiyaawanttu gadiyaa shammeeddino. ⁸ Hewaa diraw, he gadii hachche gakkanawukka, suuthaa gadiya geetettiide xeestee.

⁹ Nabiyya Ermiyaasi, “Untunttu aw immanaw qoppeedda hattamu shuchchaa biraa akkiide, ¹⁰ Goday taana azazowaadan, urqqaappe miishshaa medhdhiyaawanttu gadiya shammanaw immeeddino” geetettowe he wode poletteedda geedda.

Philaaxoosi Yesuusa Ubbabaa Oochcheedda

(Mar 15:2-5; Luq 23:3-5; Yoh 18:33-38)

¹¹ Yesuusi gadiyaa ayissiyaawaa sintha shiiqina, gadiyaa ayissiyaawe A, “Neeni Ayihudatuwaa kaatee?” yaagiide oochcheedda.

Yesuusi A, “Neenikka gade7aa” yaageedda.

¹² Qeesatuwaa kaappatuunne gadiyaa cimatuu A mootina, untunttoo aynne zaaruwaa immibeenna. ¹³ He wode, Philaaxoosi Yesuusa, “Hawanttu neena mootiyaabaa ubbaa sisikkii?” yaageedda.

¹⁴ Yesuusi haray atto, itti qaalaakka zaarennaan ixxina, gadiyaa ayissiyaawanttu darii maalaletteedda.

Yesuusi Hayqoo Pirddeetteedda

(Mar 15:6-15; Luq 23:13-25; Yoh 18:39-40; 19:1-16)

¹⁵ Gadiyaa ayissiyaawe Paasigaa bonchchiya gallasaan, asay koyyiyaa itti uraa qashuwaappe billiyaa wogay de7ee. ¹⁶ He wode itti Barbbaana geetettiyaa Yesuusi daro eretteedda iita bitani qasho gollen de7ee. ¹⁷ Hewaa diraw, cora asay ittisaa shiiqeeddaasan Philaaxoosi, “Taani hinttentoo Barbbaana giyaa Yesuusa billoo, woy Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa billoo?” yaagiide asaa oochcheedda. ¹⁸ Ayissi gooppe, untunttu qanaatiide Yesuusa ootheeddawaa I eree.

¹⁹ Philaaxoosi pirdda gollen uttide7ishshin, A machchatta aw, “He xillo bitaniyaa aynne oothoppa; ayaw gooppe, taani hachche qamma akumuwan aabaan daro metootaaddi” yaagaade kiittaaddu.

²⁰ Shin qeesatuwaa kaappatuunne gadiyaa cimatuu Philaaxoosi Barbbaana billiide, Yesuusa wodhanaadan, shiiqeedda asay A woossana mala, asaa cimmeeddino.

²¹ Philaaxoosi zaariide untunttu, “Taani untunttu laa77atuwaappe hinttew oona bilanaadan koyyiitee?” yaagina untunttu, “Barbbaana billanaadan koyyeetto” yaageeddino.

²² Philaaxoosi, “Yaatina, Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa wootoo?” yaagiide untunttu oochchina ubbay, “Masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide kaqetto” yaageeddino.

²³ Philaaxoosi asaa, “Ayissi? Ay iitabaa ootheeddee?” yaageedda.

Shin asay kasewaappekka barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “Masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide I kaqetto” yaageeddino.

²⁴ Walassay dendanawaappe attin, aynne hanennawaa Philaaxoosi be7iide, haathaa akkiide, “Ha bitani hayqqiyaawaan taani gelikke; hewaa hinttenttu erite” yaagiide shiiqeedda asaa sinthaan bare kushiya meecetteedda.

²⁵ Shiiqeedda asay ubbay zaariide, “A suuthaa gomii nuunanne nu naanaa gakko” yaageedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyan, Philaaxoosi Barbbaana untunttoo billeedda; lissuwan Yesuusa shochiide, masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqanaw untunttoo aathiide immeedda.

Wottaaddaratuu Yesuusa Bolla Qilliiiceddino

(Mar 15:16-20; Yoh 19:2-3)

²⁷ Hewaappe guyyiyan, Philaaxoosa wottaaddaratuu Yesuusa gadiyaa ayissiyaawaa beeruwaa afina, wottaaddaratuu ubbay A miyyiyaan yuuyyi aadhdhiide eqqeeddino. ²⁸ A mayuwaa qaari akkiide, zo7o mayuwaa A mayizzeeddino. ²⁹ Qassi agunthaa akililiyaa giigissiide, A huuphiyan wotheeddino; A ushechcha kushiyan maqkaa xam77aa oythiide, A sinthan gulbbatiide, “Ayihudatuwaa kaatew, saro de7ay!” yaagiide, A bolla qilliiiceddino. ³⁰ A bolla cuchiaeddino; he maqkaa xam77aa akkiide, A huuphiyaa shoceeddino. ³¹ Untunttu A bolla qilliiiceddawaappe guyyiyan, zo7o mayuwaa aappe qaari akkiide, A mayuwaa A mayizzeeddino; qassi masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide A kaqqanaw afeeddino.

Yesuusi Kaqetteedda

(Mar 15:21-32; Luq 23:25-43; Yoh 19:17-27)

³² Untunttu kare kesiide, itti Simoona geetettiyaa Qereena gade asaa demmiide, Yesuusa masqqaliyaa wolqqaan toosseeddino. ³³ Golgootaa geetettiyaasaa gakeeddino. “Golgootaa” yaagettiyaawe “Huuphiyaasaa” giyaawaa. ³⁴ Hewaan untunttu cammeedda woyiniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw immeeddino; I hewaa ganxxi xeelliide, ushennaan ixceedda.

³⁵ Untunttu masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide A kaqqowaappe guyyiyan, A mayuwaa shaakkiide, saamaa yeggiide akkeeddino. ³⁶ Hewaappe guyyiyan, A naaganaw hewaan utti ageeddino. ³⁷ Qassi, “Hawe Ayihudatu Kaatiyaa Yesuusa” yaagiide mootuu xaafettowaa A huuphe bagganna wotheeddino. ³⁸ Yesuusanna he wode laa77u kayisatuwaa ittuwa aappe ushechcha bagganna, qassi ittuwa aappe haddirssa bagganna, masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqeeddino.

³⁹ Ogiyaanna aadhdhiya asay Yesuusa kadhiide, barenttu huuphiyaa qaathiidde boreeddino. ⁴⁰ “Geeshsha Golliyaa kolaade heezzu gallassa gidдон keexxiyaawoo, ne huuphiyaa ashsha; neeni Xoossaa Na7aa gidoope, ane masqqaliyaa bollappe wodhdha” yaageeddino.

⁴¹ Hewaadankka, qeesatuwaa kaappatuu higgia tamarissiyaawanttunanne cimatuwaanna ittippe Yesuusa bolla qilliiiciidde, hawaadan yaageeddino; ⁴² “Harantaa ashsheedda; shin barena ashshanaw danddayenna. I Isra7eeliya kaatiyaa; ane masqqaliyaa bollappe ha77i wodhdho; nuunikka qassi aani ammanana. ⁴³ Xoossaan

I ammanettee; Xoossay A ashshanaw koyyooppe ane ashsho; yaw gooppe, I barena, 'Taani Xoossaa Na7aa' gee" yaageeddino.

⁴⁴ Qassi haray atto, aananna masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide kaqetteedda kaysiatuukka hewaadan giide, A bolla qilliicceeddino.

Yesuusi Hayqqeedda

(Mar 15:33-41; Luq 23:44-49; Yoh 19:28-30)

⁴⁵ Usuppun saatiyaappe doommiide, udduppu saatiyaa gakkanaw, biittay ubbay dhumeedda. ⁴⁶ Udduppu saate gidiyaa heeran Yesuusi bare qaala dhoqqu oothiide, "Elohee, Elohee, laamaa sabaqitaanii?" yaageedda. Hewaa guussay, "Ta Xoossaw, ta Xoossaw, taana ayissi co77u gaaddi?" guussaa.

⁴⁷ Hewaan eqqeedda asaappe ittuu hewaa sisiide, "Ha bitani Eelaasa xeese" yaageedda. ⁴⁸ He man77iyankka untuntuppe ittuu woxxiidde, ispponjjiiyaa akkiide, caala woyiniyaa eessaa giddo yeggiide, hewaa maqqa xam77aa xeeraan wothiide, ushshanaw A doon-aakko shiishsheedda. ⁴⁹ Shin yokkonttu, "Ane de7ashsha, Eelaas A ashshanaw yaanawento be7ana" yaageeddino. ⁵⁰ Yesuusi laa7enthuwaa bare qaala dhoqqu oothi waassiide, hayqqi aggeedda.

⁵¹ Akeekite; Geeshsha Gollayan kaqetteedda gaariiduu qommoppe duge gakkanaw, laa77u kesiide, pooshetti wodhdheedda; sa7ay qaaxxeedda. Qassi zaallaykka phalqetteedda; ⁵² cora duufuu dooyetteedda. Xoossaa asaappe coratuu hayqqeeddawanntu, hayquwaappe denddeeddino. ⁵³ Untuntuu duufuwaappe kesiide, Yesuusi hayquwaappe denddowaappe guyyiyan, geeshsha katamaa beeddino; hewaan untuntuu cora asay be7eedda.

⁵⁴ Xetuwaa kaappuunne aananna Yesuusa naagiya wottaaddaratuu sa7ay qaaxxiyaawaanne hewaan haneeddawaa ubbaa be7eedda wode daro yayyeeddino; yashshaa gaasuwaan, "Tumu hawe Xoossaa Na7aa" yaageeddino.

⁵⁵ Hewaan cora maccawantuu, Galiilaappe doommiide, Yesuusa maaddiidde kaaliyaawantuu, haakuwan eqqiide xeelliino. ⁵⁶ Untuntuu gidon Magdala geetettiya katabaappe yeedda Mayraama, Yayiqoobanne Yooseefo daaya Mayraamanne Zabiddiyoosa naanaa daaya de7iino.

Yesuusi Moogetteedda

(Mar 15:42-47; Luq 23:50-56; Yoh 19:38-42)

⁵⁷ Sa7ay omarssiyaa wode, Yooseefa geetettiya itti dure bitani, Armmaatiyaasa kataba bitani yeedda; I bare huuphewukka Yesuusa kaaliyaawaa. ⁵⁸ Yooseefo Philaaxoosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda; Philaaxoosi Yooseefo imettana mala azazeedda. ⁵⁹ Yesuusa anhaa akkiide, geeshsha mooguwaa mayuwaan ⁶⁰ xaaxiide barew moogettanaw shuchchaa wooceddoo oratha gonggoluwaa gidon A anhaa wotheedda; qassi he gonggoluwaa doonan wogga shuchchaa gonddorssi wothiide, bashi beedda. ⁶¹ Magdala katabaappe yeedda Mayraamanne yokko Mayraama hewaan gonggoluwaaakko simmiide utteeddino.

⁶² Sambbataassi giigetettiya gallasaappe wonttetha gallassi, qeesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Philaaxoosanna gaketttiide, hawaadan yaageeddino; ⁶³ "Godaw, he wordduu paxa de7iya wode, 'Taani heezzu gallasaappe guyyiyan, hayquwaappe denddana' yaagowaa nuuni hassayeeddo. ⁶⁴ Hewaa diraw, A moogeedda gonggoluwaa heezzu gallassa gakkanaw, loythi naagana mala azazaarikki; hewe dhayyooppe A kaaliyaawantuu biide, A anhaa wuu77iide asaw, 'Hayquwaappe denddeedda' yaaganawantuu; laa7enthuyaa balay kase balaappe ubba yaa iitana" yaageeddino.

⁶⁵ Philaaxoosi untuntuu, "Hinttentoo naagiyaawantuu de7iino; biide hinttentoo dandayettiya keenaa naagishshite" yaageedda.

⁶⁶ Hewaappe guyye untuntuu biide, shuchchaa bolla maatafaa attamiide, qassi naagiyaawaa yaani wothiide, Yesuusa moogeedda gonggoluwaa naagisseeddino.

28

Yesuusi Hayquwaappe Denddeedda

(Mar 16:1-10; Luq 24:1-12; Yoh 20:1-10)

¹ Sambbatay aadhdhina Woggaa gallassi wonttaa bakkaaliyan, Magdala geetettiya katabaappe yeedda Mayraamanne yokko Mayraama Yesuusi moogeedda gonggoluwaa be7anaw beeddino. ² Godaa kiitanchchay saluwaappe wodhdheedda diraw, sa7ay daro qaaxxeedda; he kiitanchchay yiide, shuchchaa gonddorssi oliide, A bolla kesi utteedda.

³ A malay walqanthal malatee; A mayuukka shachchaadan boothaa. ⁴ Naagiyaawanttu kiitanchchaw yashshaa kokkoriide, hayqqeedda asaadan haneeddino.

⁵ Kiitanchchay maccawantta hawaadan yaageedda; “Yayyoppite; ayaw gooppe, masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqeedda Yesuusa hinttenttu koyyiyaawaa taani eray. ⁶ I hawaan baawa; ayaw gooppe, I bare geeddawaadanka hayquwaappe dendi diggeedda; haa yiide, I moogetti gisosaa be7ite. ⁷ Hinttenttu ha77i ellekka biide, Yesuusa kaalliyaaawanttoo, ‘Yesuusi hayquwaappe dendi diggeedda. Qassi I hintteppe kasetiide, Galiilaa bee; hinttenttu A yaani be7ana’ yaagiide odite. Be7ite, taani hinttentussi odaaddi” yaageedda.

⁸ Unttuntu yayyiiddinne qassi daro nashettiide, Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa matappe ellekka kichchiide, Yesuusa kaalliyaaawanttoo odanaw woxxeeddino.

⁹ He man77iyankka Yesuusi untuntunna gaketiiide untuntta, “Saro de7iitee” yaagi aggeedda; untunttu aakko shiiqi A gediya oyqqiide, aw goyinneeddino. ¹⁰ Yesuusi he wode untuntta, “Yayyoppite; ta ishatauu Galiilaa baana mala, biide untunttoo odite; untunttu taana yaani be7anawantta” yaageedda.

¹¹ He maccawanttu biya wode, gonggoluwaa naagiya wottaaddaratuwaappe amareeddawanttu katamaa biide, haneeddawaa ubbaa qeesatuwaa kaappatoo odeeddino.

¹² Qeesatuwaa kaappatuu cimatuwanaa ittippe shiiqi zorettiide, wottaaddaratoo daro miishshaa immiide, ¹³ “Nuuni gemi77ishuwaan de7ishshin A kaalliyaaawanttu qamma yiide, A anhaa wuu77eeddino’ yaagite. ¹⁴ Ha yewuwaa gadiyaa ayissiyaawe sisooppe, nuuni aw odi ammanthana; qassi hinttentta aynne hirggissennaadan oothana” yaageeddino.

¹⁵ Wottaaddaratuu miishshaa akkiide, barenttoo odeeddawaadan ootheeddino. Ha yewuu Ayihudatuwaa mataan hachche gakkanaw, odettiide de7ee.

Yesuusi Barena Kaalliyaaawanttoo Beetteedda

(Mar 16:14-18; Luq 24:36-49; Yoh 20:19-23; Kit 1:6-8; 1Qo 15:3-8)

¹⁶⁻¹⁷ Shin tammanne itti A kaalliyaaawanttu Yesuusi barentta biite geedda Galiilaa gadiyaa biide A be7eedda wode, aw goyinneeddino; shin untuntuppe ittu ittu sidheeddino.

¹⁸ Yesuusi untunttukko shiiqiide, untuntta hawaadan yaageedda; “Maatay ubbay saluwaaninne sa7aan taw imetteedda. ¹⁹ Hewaa diraw, hinttenttu biide, asaa ubbaa taana kaalliyawantta oothite; Aawuwaa sunthaan, Na7aa sunthaaninne Geeshsha Ayyaanaa sunthaan untuntta xammaqite. ²⁰ Taani hinttentta azazeeddabaa ubbaa untunttu naagana mala, untuntta tamarissite; taani wodiya wursethay gakkanaassikka ubba wode hinttentunna de7iyaawaa akeekite” yaageedda.

Marqqoossi Xaafeedda Mishiraachchuwaa Qaalaa Geluwaa

Marqqoossi xaafeedda mishiraachchuu koyro doommiiddikka, “Hawe Xoossaa Na7aa Yesuusi Kiristtoosa mishiraachchuwaa qaalaw doomethaa” yaagee. Ha mishiraachchuwaa qaalaa gidдон Yesuusi oosuwaa asanne maatay de7iyaa asa gidiide shiiqeedda. Yesuusa maatay A timirttiyaan, xalahiyaa citaa bolla aw de7iyaa wolqqaaninne asaa nagaraa atto giyaawaan be7etteedda. Yesuusi, “Taani Asaa Na7ay yeeddawe, asaa, nagaraa ayilletehaappe la77a kessanaw ta de7uwaa aathaade immanaassa” yaagiide I bare huuphew haasayeedda.

Marqqoossi Yesuusa taarikiyaa suurennen wolqqa kumeedda ogiyaan odeedda. I gaanaw koyyo qofaykka Yesuusa qaalaanne timirttiyaa gidennaan I ootheedda maalalisiyaa oosatuwaa bollana. Xammaqiyyaa Yohaannisa taarikiyaa, Yesuusa xinqqataanne paaciyaa qanthaan erissi simmiide, Yesuusa timirttiyaanne pathuwaabaa aassiide odeedda. Wodiyaappe guyyiyan Yesuusa kaalliyaawanttu A loythi eri beeddawaa keena aananna egettiyaawanttu A loythi ixceeddino. Wurssethaa shemppatuu Yesuusa de7uwan wurssethaa saaminttaa gidдон poletteedda oosatuwaa; hewanttukka A kaqethaabaanne A dendduwaabaa odiaawantta.

Marqqoossa mishiraachchuwaa wurssethaan qinnfiyaa gidдон de7iyaa 16:9-20 paydatuu Geeshsha Qaalaa itti itti bilethaan xalalaan de7iyaawantta.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Mishiraachchuwaa doomethaa (1:1-13)

Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommeeddawaa (1:14-9:50)

Yesuusi Yeerusalaaman oothowaa (10:1-52)

Yeerusalaameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssethaa saaminttaa (11:1-15:47)

Godaa Yesuusa dendduwaa (16:1-8)

Hayquwaappe denddeedda Godaa qonccethaanne saluwa buussaa (16:9-20)

Xammaqiyyaa Yohaannisa Awaajjuwaa

(Mat 3:1-12; Luq 3:1-18; Yoh 1:19-28)

¹ Xoossaa Na7aa * Yesuusi Kiristtoosa wonggalaa mishiraachchuwaa doomethaa.
² Nabiyyaa Isiyaasi xaafeedda Maxaafan Xoossay, “Be7a; ta kiittiyaawaa taani neeppe sinthaw yeddana.

I new ogiyaa kessanawaa.

³ Itti bitani biittaa bazuwan bare kooshshaa dhoqqu oothiide,

‘Godaa ogiyaa giigissite.

I hamettana loossuwakka

aw suurissite’ geeddawaadan”

haneedda.

⁴ Xammaqiyyaa Yohaannisi asaa xammaqiiddinne, “Xoossay hintte nagaraa atto gaana mala, hinttentu nagaraappe simmiide xammaqettite” yaagi qaalaa odiidde biittaa bazuwan kesi wodhdheedda. ⁵ Yihudaa gadiyaan de7iyaa asay ubbayne Yeerusalaame katamaa asay ubbay Yohaannisi daro minniyaawe yee; Barenttu nagaraakka paaxina, Yohaannisi he asaa Yorddaanoosa Shaafan xammaqeedda.

⁶ Yohaannisi gaaluwaa iskiyaappe dadetteedda mayuwaa mayyiide, bare xeessan dafuwaa dancceedda; qassi booliyaanne woraa eessaa meedda. ⁷ Yohaannisi qaalaa odiidde, “Taappe guyyenna daro minniyaawe yee; haray atto, A caammaakka gediyaappe kessa tookkanaw taani bessikke. ⁸ Taani hinttentta haathan xammaqay; shin I hinttentta Geeshsha Ayyaan xammaqanawaa” yaageedda.

Yesuusi Xammaqetteeddawaanne Paacetteeddawaa

(Mat 3:13-17; 4:1-11; Luq 3:21-22; 4:1-13)

⁹ Yesuusi he wode Galiilaa gadiyaan de7iyaa Naazireete katamaappe yiina, Yohaannisi Yorddaanoosa Shaafan A xammaqeedda. ¹⁰ Yesuusi haathaappe kesosaanna saluu dooyet-tishiinanne Geeshsha Ayyaanay bare bolla haraphphiyaadan wodhdhishshin be7eedda. ¹¹ Qassi saluwaappe, “Taani siiqiyyaa ta Na7ay neena; taana nebay nashechchee” yaagiyyaa qaalay sisettedda.

* 1:1 Xoossaa Na7aa: Beni xaafetteedda itti itti bilethaan hawe baawa. 1:2 Mil 3:1 1:6 2Ka 1:8 1:11 Dom 22:2; Maz 2:7; Isa 42:1; Mat 3:17; 12:18; Mar 9:7; Luq 3:22

¹² Ellekka Geeshsha Ayyaanay asay bayinna melasaa A yeddeedda. ¹³ Yesuusi asay bayinnaasaani barena Seexaanay paaccishshin, oytamu gallassaa gatheedda; du7aannakka de7eedda; kiitanchchatuukka yiide, aw ootheeddino.

Yesuusi Moliyaa Oyqqiyaa Oyddu Asatuwaa Xeeseedda
(Mat 4:12-22; Luq 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Yohaannisi qashettowaappe guyyiyan, Yesuusi Xoossaa kawutethaa wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, Galiilaa gadiyaa biide, ¹⁵ “Wodii gakteedda; Xoossaa kawutethay akka matatteedda. Hinttenttu nagaraappe simmiide, wonggalaa mishiraachchuwaa ammanite” yaageedda.

¹⁶ Yesuusi Galiilaa Abbaa lanqqiyanna aadhdhiidde, moliyaa oyqqiyaawantta, Simoonanne A ishaa Inddiraasa, barenttu dabbaa abbaan yeggiyaawantta be7eedda. ¹⁷ Yaatiide untuntta, “Taana kaallite; taani hinttentta moliyaa oyqqiyaawaadan asaa taakko ahiyaa ogiyaa tamarissana” yaageedda. ¹⁸ Hewaappe guyyiyan untunttu ellekka barenttu dabbaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino.

¹⁹ Yesuusi guuthaa sinhawukko biide, Zabiddiyoosa naanaa laa77u ishatuwaa, Yayiqoobanne Yohaannisa wonggiriya giddon barenttu dabbaa giigissiyaawantta be7eedda. ²⁰ I be7osanka untuntta xeesina, barenttu aawuwaa, Zabiddiyoosa, A oosanchchatuwanna wonggiriya giddon aggiide, Yesuusa kaalliide beeddino.

Iita Ayyaanay Oyqqeedda Bitani Paxeedda
(Luq 4:31-37)

²¹ Untunttu Qifrinaahooma geetettiyaa katamaa yiide geleeddino; Yesuusi Sambbata gallassay gakkoo wode, Ayihuda woosa golle geliide, tamarissuwaa doommi aggeedda. ²² Barew maataay de7iyaa asaadan, asaa I tamarissiyaawaappe attin, higgiiyaa tamarissiyaawanttun tamarissenna diraw, asay A timirttiyaan maalaletteedda.

²³ He wode iita ayyaanay de7iyaa itti bitani Ayihuda woosa golle gelosaannakka bare kooshshaa dhoqqu oothiide, ²⁴ “Naazireetiyaa Yesuusaa, Neeni nuuppe ayaa koyyay? Nuuna dhayissanaw yaaddi? Neeni oonentto eray; neeni Xoossaa kiietteedda geeshshaa gidikkii!” yaageedda.

²⁵ Yesuusi he iita ayyaanaa, “Hayzza; bitaniyaappe kesa” yaagiide azazeedda.

²⁶ Iita ayyaanay bitaniyaa bucerethi, darii waasissiiide, aappe kesii aggeedda. ²⁷ Asay ubbay maalalettiide, “Hawe ayee? Ha bitani bare maataani haray atto, iita ayyaanatuwakka azazeedda; untunttukka qassi aw azazettiino; hawe aybe ooratha timirttee?” yaagiide, bare giddon ittu ittuwaa oochcheedda.

²⁸ Galiilaa gadiyaan de7iyaa heeray ubbay ellekka Yesuusa waariyaa siiseeddino.

Yesuusi Daro Hargganchchatuwaa Patheedda
(Mat 8:14-17; Luq 4:38-41)

²⁹ Yesuusi Ayihuda woosa golliyaappe kesosaan, Yayiqoobannanne Yohaannisanna ittippe Simoonanne Inddiraasa soy bi aggeedda. ³⁰ Simoonna bollotatta qoxuwaa harggaade giseeddawunnibaa I yaa gakkosaannakka aw odi aggeeddino. ³¹ I izikko shiiqiide, izi kushiyaay oyqqiide, izo denthi esseedda; qoxuu izo aggina, iza untunttoo oothaaddu.

³² Hargeedda asaa ubbaanne iita ayyaanatuu oyqqeedda asaa ubbaa omarsii away wulleeddawaappe guyyiyan, asay aakko aheeddino. ³³ Katamaan de7iyaa asay ubbay he kariyaa shiiqeedda. ³⁴ Yesuusi dumma dumma harggiyan oyqetteedda cora asaa pathiide, cora xalalatuwakka kesseedda. I Kiristooosa gidiyaawaa iita ayyaanatuu ereedda diraw, untuntta haasayissennaani diggeedda.

Yesuusi Galiilaan Tamarisseedda
(Luq 4:42-44)

³⁵ Yesuusi guura wontumaathaani denddiide, soyippe kesiiide, asay baynnaasa biide yaani Xoossaa woosseedda. ³⁶ Simooninne aananna de7iyaawanttu A koyyiidde beeddino. ³⁷ Untunttu A demmiide, “Asay ubbay neena koyyee” yaageeddino.

³⁸ Hewaappe guyye Yesuusi qassi untuntta, “Hewaa heeran de7iyaa hara katamatuwaa boyyte; taani hewaan qaalaa odanaw bessee; ayissi gooppe, taani yeeddawe hewaassa” yaageedda. ³⁹ Ayihuda woosa gollatuwaan qaalaa odiiddinne iita ayyaanatuwaa kessiidde, Galiila gadiyaa ubbaa yuuyeedda.

Yesuusi Oolluu Oyqqeedda Bitaniyaa Patheedda
(Mat 8:1-4; Luq 5:12-17)

⁴⁰ Oolluu oyyqeedda itti bitani Yesuusakko yiide, A sinthan gulbbatiide, “Neeni koyyoope, taana geeshsha pathanaw † danddayaa” yaagiide woosseedda.

⁴¹ Yesuusi aw qaretteedda; bare kushiya yeddi, A bochchiide, “Taani koyyay; geeyya; paxal!” yaageedda. ⁴² Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggina, bitani geeyyi paxi aggeedda. ⁴³ Yesuusi darii hanqqettiide, ellekka A kessi yeddeedda. ⁴⁴ I bitaniyaa, “Neena era! Hawaa oossinne odoppa; shin baade ne bollaa qeesaa bessa; qassi neeni ha77i geeshsha gideeddawaa asaa erissanaw, Muse azazeedda yarshshuwaa yarshsha” yaageedda.

⁴⁵ Shin bitani biide, yewuwaa ubbasan asaa ubbaw oduwanne laalethaa doommeedda; hewaa diraw, Yesuusi qoncciyaa kesiide, katamaa gelanaw danddayibeenna; shin asay bayinnasaa gaxaan de7eedda; qassi asay ubbasaappe aakko yeeddino.

2

Yesuusi Bollay Sileedda Bitaniyaa Patheedda

(Mat 9:1-8; Luq 5:17-26)

¹ Amareedda gallasaappe guyyiyan, “Yesuusi Qifirinaahooma guyye simmiide, soyin de7ee” giyaa haasayay sissetteedda. ² Gollii akkennaan ixgina, haray atto, kariikka un77ana gakkanaaasi cora asay shiiqeedda; hewanttussi Yesuusi qaala odee. ³ Oyddu asatuu bollay sileedda itti bitaniyaa tookkiide, aakko aheeddino. ⁴ Asay coreedda diraw, bitaniyaa Yesuusakko afanaw untunttoo danddayettennan ixgina, Yesuusi de7iyaa bagganna golliya qaariide, kaaraa lukkeeddino; he lukkeeddasanna bitaniyaa I giseedda shanchchamaana duge wotheeddino. ⁵ Yesuusi untunttu ammanuwaa be7iide, he bollay sileedda bitaniyaa, “Ta na7aw, ne nagaray atto geetetteedda” yaageedda.

⁶ Higgiiyaa tamarissiyaawantuppe hewaan utteedda ittu ittu barentu wozanaani, ⁷ “Laa ha bitani hawaa mala iitabaa Xoossaa bolla ayissi haasayi? Xoossaa xalalaappe attin, haray oone nagaraa atto gaanaw danddayiiaawe?” yaagiide qoppeeddino.

⁸ Untunttu barentu wozanaan hewaadan qoppowaa Yesuusi ellekka bare ayyaanan eriide, untunttu “Hinttenttu hintte wozanaan ayissi hewaadan qoppiitee?” ⁹ Bollay sileedda bitaniyaa, ‘Ne nagaray atto geetetteedda’ giyaawe mateeyee? Woy, ‘Dendda eqqaade ne shanchchamaa tookkaade hametta’ giyaawe matee? ¹⁰ Shin taani, Asaa Na7aw, sa7aa bollan nagaraa atto gaanaw maatay de7iyaawaa taani hinttentta erisana” yaagiide he bollay sileedda bitaniyaa, ¹¹ “Neena gay; dendda eqqa; yaataade ne shanchchamaa tookkaade ne soy ba” yaageedda.

¹² Bitani ellekka denddi eqqiide, bare shanchchamaa tookkiide, asay ubbay xeellishshin biina asay ubbay maalalettiide, “Nuuni hawaa malabaa ubbakka be7i erokko” yaagiide Xoossaa galateeddino.

Yesuusi Leewiyaa Xeeseedda

(Mat 9:9-13; Luq 5:27-32)

¹³ Yesuusi gujjikka Galiilaa Abbaa doonaa beedda; asay ubbay aakko yeeddawantta tamarisseedda. ¹⁴ Hewaana aadhdiidde, Ilppiyoosa na7aa Leewiyaa, giyaawe qaraxaa qanxxiyaasaan utteeddawaa demmiide, “Taana kaalla” yaageedda. Hewaappe guyye Leewii denddi eqqiide, A kaalleedda.

¹⁵ Yesuusi qumaa maanaw Leewiyaa soyin utteedda wode, qaraxaa akkiya cora asayne nagaranchchatuu aanannanne A kaalliyawanttunna ittippe utteeddino. A kaalliyawanttu giddon hewanttu mala asatuu dareeddino. ¹⁶ Higgiiyaa tamarissiyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusi nagaranchchatuwaannanne qaraxaa akkiyawanttunna qumaa miishshin be7iide, “I ayissi nagaranchchatuwaannanne qaraxaa akkiyawanttunna qumaa mii?” yaagiide, A kaalliyawantta oochcheeddino.

¹⁷ Yesuusi untunttu giyaawaa sisiide, “Hargganchchatuwappe attin, paxa asaw aakimii koshshenna; taani nagaranchchatuwaa xeesanaw yeeddawaappe attin, xillatuwaa xeesanaw yabeykke” yaagiide untunttoo zaareedda.

Xoomaabaa Eranaw Shiiqueedda Ooshaa

(Mat 9:14-17; Luq 5:33-39)

¹⁸ Xammaqiyaa Yohaannisa kaalliyawanttunne Parisaawatuu xoomiino; amareedda asatuu Yesuusakko yiide, “Yohaannisa kaalliyawanttunne Parisaawatuwaa kaalliyawanttu xoomiino; shin neena kaalliyawanttu ayissi xoomikkinoo?” yaageeddino.

¹⁹ Yesuusi untunttu “Bullachchaa yeedda asatuu machchatto akkiyawe barenttunna de7ishshin, xoomanaw danddayiino? Machchatto akkiyawe untunttunna de7ishshin,

† 1:40 taana geeshsha patha: Hawaa guussay, ha harggii qofetteeddawe laamettanaw danddayenna eretteedda gade wogaanne maaraani, hara asaa qofaan itti asay geeshsha gidenna gaana mala odiyaawaa.

xoomanaw danddaykino. ²⁰Shin machchatto akkiyawaa untunttu matappe afana wodii yaanawaa; untunttu he wode xoomanawantta.

²¹“Eca mayuwaa bolla ooratha dhefiyaa wothi sikkiyaa asay baawa; ecaa wothi sikkooppe, ooratha dhefi eca mayuwaa peedherethee; peedhethaykka koyrowaappe darana. ²²Qassi ho77o woyiniyaa eessaa eca ogoruwan naa77iyaa asay baawa; shin naa77ooppe, he woyiniyaa eessay ogoruwaa daakke; barewukka woofettee; ogoruukka bayee; shin ho77o woyiniyaa eessaa ooratha ogoruwan naa7ettee” yaageedda.

Sambbataabaa Eranaw Shiiqeedda Ooshaa

(Mat 12:1-8; Luq 6:1-5)

²³Yesuusi itti Sambbata gallassi tisha bangaa gidonna aadhdhishshin, A kaalliyaawantunna aananna biidde, bangaa tishaappe duusaa doommeeddino.

²⁴Parisaawatuu Yesuusa, “Be7a; neena kaalliyaawanttu Sambbata gallassi higge gidennabaa ayissi oothiinoo?” yaageeddino.

²⁵Yesuusi untuntta, “Daawite koshattiide, miyaabaa koyyeedda wode, barenanna de7iyaawantunna ootheeddawaa ubbakka nabbabibeykkitee? ²⁶Abiyaataari qeesatoo ubbatoo kaappo gideedda wode, Daawite Xoossaa golliya geliide, qeesatuwaa xalalay maanaappe attin, ooninne maanaw higge gidennawaa Godaa sinthan wotheedda qumaa miide, barenanna de7iyaawanttookka immeedda” yaageedda.

²⁷Qassikka Yesuusi untuntta, “Sambbatay asaw medhetteeddawaappe attin, asay Sambbataw medhettibeenna. ²⁸Hewaa diraw, taani, Asaa Na7ay, haray atto, Sambbatawukka Godaa” yaageedda.

3

Kushii Sileedda Bitaniyaa

(Mat 12:9-14; Luq 6:6-11)

¹Yesuusi Ayihuda woosa golliyaa shirettikka geleedda; hewaan kushii sileedda itti bitani de7ee. ²Itti itti asay Yesuusa mootanaw koyyiide, kushii sileedda bitaniyaa Sambbataan I pathooppe be7anaw naagee. ³Yesuusi he kushii sileedda bitaniyaa, “Dendda eqqaade sinthaw haa ya” yaageedda. ⁴Hewaappe guyyiyan asaa, “Sambbataan lo77obaa oothiyaawe wogeeyee iitabaa oothiyaawe wogee? Asaa shemppuwaa ashshiyaawe wogeeyee wodhiyaawe wogee?” yaagiide oochcheedda.

Shin asay co77u geedda. ⁵Yesuusi hanqqettiide, untuntta yuushshi aathi xeelliide, untunttu odina sisennawantta gidiyaa diraw, untunttoo darii kayyotteedda; he bitaniyaa, “Ne kushiyaa pididi ootha” yaageedda; bitani pididi oothina, A kushii paxi aggeedda. ⁶Parisaawatuu Ayihuda woosa golliyappe kare kesiide, Yesuusa wooti wodhanentto Heroodisanna de7iyaawantunna maqqetteeddino.

Asay Abbaa Lanqqiyan Yesuusakko Shiiqeeddino

⁷Yesuusi barena kaalliyaawantunna Galiilaa Abbaa beedda; Galiilaappe cora asay A kaalleedda. ⁸Qassikka cora asay Yihuudaappe, Yeerusalaampe, Eedomiyaasappe, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintha baggappe, Xiirsoosa katamaappenne Sidoonaa katamaappe Yesuusi ootheeddawaa sisiide, aakko yeedda. ⁹Yesuusi cora asay barena sugi un77ethenna mala, barena kaalliyaawantta wonggiriya barew gami77ethana mala azazeedda. ¹⁰Daro asaa I patheedda diraw, harggiyaa asay ubbay A bochchanaw sugerettee. ¹¹Iita ayyaanay de7iyaa asatuukka A be7eedda wode ubbaan A sinthan guufanniide, barentu qaalaa dhoqqu oothiide, “Neen Xoossaa Na7aa gidikkii!” yaageeddino.

¹²Yesuusi he iita ayyaanatu barebaa asaw odiide, barena qoncciyaa kessenna mala, untuntta minissiide azazeedda.

Yesuusi Bare Kiittiyaawantta Dooreedda

(Mat 10:1-4; Luq 6:12-16)

¹³Yesuusi deriyaa bolla kesiide, bare koyyeedda asatuwaa barekko xeseedda; hewaappe guyye aakko beeddino. ¹⁴⁻¹⁵Untunttu barenanna de7ana malanne qaalaa odanaw untuntta kiittana mala, iita ayyaanatuwaa asaappe kessanaw untunttoo maatay de7ana mala, tammanne laa77u asatuwaa dooreedda.

¹⁶I dooreedda tammanne laa77atuu hawantta: Phexiroosa yaagiide suntheedda Simoona, ¹⁷Bo7aanerggeessa yaagiide suntheedda Zabiddiyoosa naanaa Yayiqoobanne Yayiqooba ishaa Yohaannisa. “Bo7aanerggeessa” giyaawe “Wolqqaama asatuwaa” giyaawaa. ¹⁸Inddiraasanne Piliphooosa, Barttalamoosanne Maatoossa, Toomaasanne Ilpooosa na7aa Yayiqooba, Taadoosanne bare biittaw seelettiiyaa Simoona, ¹⁹Yesuusa aathi immeedda Yihudaa Asqorroota.

*Yesuusanne Bi7eel-Zebuula**(Mat 12:22-32; Luq 11:14-23; 12:10)*

²⁰ Yesuusi soy beedda; laa7enthuwaa akka qassi cora asay shiiqina, inne A kaalliyaa wantunna haray atto, qumaa maanawukka danddaybeykino; ²¹ asay A, “Gooyee” giyaa diraw, A dabbatuu hewaa sisiide, A akkanaw beeddino.

²² Higgiyaa tamaarissiyaa itti itti asatuu Yeerusalaameppe yiide, “Yesuusa bolla Bi7eel-Zebuul de7ee” yaageeddino; qassi, “Xalahatuwaa kaappuu barew wolqqa immina, iita ayyaanatuwaa kessee” yaagiide haaseyeeddino.

²³ Yesuusi asaa barekko xeesiide, leemisuwaa odiide, “Seexaanay Seexaanaa wooti kessanaw danddayi?” ²⁴ Itti kawutethay bare gidдон shaakettooppe, he kawutethay eqqanaw danddayenna; ²⁵ qassi itti golle asaykka bare gidдон shaakettooppe, he golle asaykka eqqanaw danddayenna. ²⁶ Seexaanay barenanna walaqettiide shaakettooppe, bayanaappe attin, de7ana danddayenna.

²⁷ “Shin wolqqaama asaa golle geliide kasetiide A qachchennaan de7iidde, A miishshaa bonqqanaw danddayiyaa asay baawa; qachcheeddawaappe guyyiyan, A golliya bonqqanaw danddayee.

²⁸ “Taani hinttentoo tumuwaa gay; Xoossay asaa naanaw nagaraa ubbaanne untunttu boriyaa boriyaa * ubbaa atto gaana; ²⁹ shin Geeshsha Ayyaanaa bolla iita boriyaa haasayiyaa oossinne medhinaw nagaraa gidanaappe attin, Xoossay ubbakka atto geenna” yaageedda. ³⁰ Yesuusi hewaa geeddawe, itti itti asatuu, “Yesuusa bolla iita ayyaanay de7ee” yaageedda diraassa.

*Yesuusa Daayonne Ishatuwaa**(Mat 12:46-50; Luq 8:19-21)*

³¹ Yesuusa daayanne A ishatuu yiide, karen eqqi aakko asaa kiittiide, A xeesiseeddino. ³² Cora asay A matan utteeddino; he kiittetteeddawe A, “Be7a; ne daayanne ne ishatuu karen eqqiide, neenanna gakettanaw koyyiino” yaageedda.

³³ Yesuusi zaariide, “Ta daaya oone? Qassi ta ishatuu oone?” yaageedda. ³⁴ Bare matan utteedda asaa yuushshi aathi xeelliide, “Be7ite; ta daayanne ta ishatuu hawanttushi. ³⁵ Xoossay koyyiyaawaa oothiyyaa ubbay ta ishaa, ta michchattonne ta daayo” yaageedda.

4*Zerethaa Zeriyawaa Leemisuwaa**(Mat 13:1-9; Luq 8:4-8)*

¹ Yesuusi shirettikka Galiilaa Abbaa mataan tamarissuwaa doommeedda; cora asay bare miyyiyaan yuuyyi aadhdhiide shiiqi uttina, abbaan de7iyaa wonggiriyyaa giddo geliide, aani utteeddino; qassi he asay ubbay abbaa miyyiyaan de7ee. ² I untuntta darobaa leemisuwan tamarissiide,

³ “Sisite; itti bitani zerethaa zeranaw keseedda. ⁴ I zerishshin, itti itti zerethay ogiyaa doonan wodhdheedda; hewaa kafuu yiide meedda. ⁵ Itti itti zerethay ancco biittaa bolla wodhdheedda; daro biittay baynna diraw, he zerethay ellekka mokkeedda. ⁶ Away keseedda wode shulleedda; adussa xaphuwaa yeddibeenna diraw, melii aggeedda. ⁷ Itti itti zerethay agunthaa gidдон wodhdheedda; hewaan mokkeeddawaa agunthay dicciide cuullina, ayfennaan atteedda. ⁸ Itti itti zerethay tu7e biittaaan zerettiide mokkeedda; dicciide ittu hattamuwaa, ittu usuppun tammuwaa ayfina, ittu xeetuwwaa ayfeedda.” ⁹ Qaykka Yesuusi, “Sisanaw haythay de7iyaa uray siso” yaageedda.

*Yesuusi Leemisuwan Odeedda Gaasuwwaa**(Mat 13:10-17; Luq 8:9-10)*

¹⁰ Tammanne laa77u Yesuusa kaalliyaa wantunne I odeeddawaa siseedda hara asatuu I barekka de7ishshin aakko shiiqiide, he leemisuwaa bilethaa A oochcheeddino. ¹¹⁻¹² Yesuusi untunttussi, “Hinttentoo Xoossaa kawutethaa xuuraa yewuwaa eray imetteedda; shin haratuu kawutethaappe karenna de7iyaa wantu, xeelaa xeelliide be7enna mala, qassi sissaa sisiiddikka akeekenna mala, untunttu shirettiide Xoossaakko simina, I untunttu nagaraa atto geenna mala, untunttoo ubbay leemisuwan odettee” yaageedda.

*Zeriyawaa Leemisuwaa Bilethaa**(Mat 13:18-23; Luq 8:11-15)*

¹³ Yesuusi untuntta, “Ha leemisuwaa erikkitee? Yaatina, leemisuwaa ubbaa wooti eranitee? ¹⁴ Zeriyaawe Xoossaa qaalaa zeree. ¹⁵ Qaalay zerettiyaa ogiyaa doonan de7iyaawanttu hawantta; untunttu qaalaa sisiyaa wode, Seexaanay ellekka yiide, untunttu wozanaan zeretteedda qaalaa afdiggeedda. ¹⁶ Hawaadanka qassi anccotiyaa biittaaan zeretteeddawanttu hawantta; untunttu qaalaa sisiide, ellekka nashechchaan akkiino. ¹⁷ Untunttu ha77iw de7iinoppe attin, untunttoo mino xaphuu baawa; guyyeppe qaalaa gaasuwan waayyii woy yederessuu yiyaa wode, untunttu ellekka dhubetti aggiino. ¹⁸ Qassi agunthaa gidдон zeretteeddawanttu hawantta; untunttu qaalaa sisiyaawantta. ¹⁹ Shin ha sa7aa de7oo hirggiyaawe duretethaa dosiyaawenne harabaa amottiyaawe untunttu wozanaan geliide, qaalaa cuullina ayfennaan atti aggeedda. ²⁰ Shin tu7e biittaaan zeretteeddawanttu qaalaa sisiide akkiyawantta; ittu hattamuwaa, ittu usuppun tammuwaa ayfina, ittu xeetuwaa ayfeedda” yaageedda.

Xomppiyaa Leemisuwaa

(Luq 8:16-18)

²¹ Yesuusi gujjiide, “Xomppiyaa ahiide, gillaappe woy arssaappe garssanna wothiyaa asay de7ii? Dhoqqasaan wothennee? ²² Ayissi gooppe, qoseeddabay ubbay qoncciyaa kesanawaa; qassi geeman wotheeddabay ubbay beettennaan antenna. ²³ Sisanaw haythay de7iyaa uray de7ooppo siso” yaageedda.

²⁴ Qassikka untuntta, “Hinttenttu sisiyaawaa akeekiide sisite; Xoossay hintte makkeedda qun77aan hinttenttoo makkanawaa. I hinttenttoo darissiide immana; ²⁵ de7iyaa uraw gujji immana; baynawaappe haray atto, aw de7iyaa he guuthattokka akkidiggana” yaageedda.

Dicciyaa Zerethaa Leemisuwaa

²⁶ Yesuusi qassikka, “Xoossaa kawutethay gaden kathaa zeriya asaa mala. ²⁷ He bitani qamma gemi77ishee; guura denddee; I bare huuphew waaninto erennaan, he zerethay mokkeenne diccee. ²⁸ Biittay kathaa barekka mokkeenne ayfee; koyro carshshay caaree; guyyeppe ayfanaw kuukumnee; qassi wurssethaan kumentha ayfiyaa ayfee. ²⁹ Shin kathay gakkiiyaa wode, kathaa shiishshiyaa wodii gakteedda diraw, bitani ellekka baacaan cakuwaa geli aggeedda” yaageedda.

Sannaaficiyaa Zerethaa Leemisuwaa

(Mat 13:31-34; Luq 13:18-19)

³⁰ Yesuusi, “Nuuni Xoossaa kawutethaa ayaa malatee gaanee? Woy ayaanna leemisaanee? ³¹ Xoossaa kawutethay sannaaficiyaa ayfatto malatee. He ayfatta zeriya wode, sa7aan de7iyaa mithaa ayfiyaa ubbaappekka guuxxaw; ³² henno zerina mokkaade hara atakilttiyaa ubbaappe daraw; daro daashshaa daashaw. Kafuu izi qankkaa kuwaan golliya keexxana danddayee” yaageedda.

³³ Yesuusi hawaa mala daro leemisuan asay sisanaw danddayiyaawaa keenaa, bare qaalaa odeedda. ³⁴ Asaw leemisu baynnaan odenna; shin Yesuusi barena kaalliyaawanttu xalalaanna de7iyaa wode, untunttoo ubbabaa billiide odee.

Yesuusi Beetaa Co77u Ootheedda

(Mat 8:23-27; Luq 8:22-25)

³⁵ He gallasi sa7ay omarsina, Yesuusi barena kaalliyaawantta “Abbaappe hefintha pinnoyte” yaageedda. ³⁶ A kaalliyaawanttu asaa aggiide, Yesuusi kase geli utteedda wonggiriyaan geliide, Yesuusa barenttunna afeeddino; hara wonggiratuukka hawaan de7iino. ³⁷ Wolqqaama gotuu denddina, beetay wonggiriya shocina, haathay kumana gakkanaw wonggiriya giddo geleedda. ³⁸ He wode Yesuusi wonggiriyaan guyye bagganna borkkothaa borkkotiide gemi77isheedda. Yesuusa kaalliyaawanttu A dentiide, “Tamarissiyaawoo, nuuni dhayiyaa wode co77u gaade xeellay?” yaageeddino.

³⁹ I beegottiide gotuwaa, “Co77u ga” giide, abbaakka, “Woppu ga” geedda; gotuukka co77u giina, ubbabaykka woppu geedda. ⁴⁰ Yesuusi barena kaalliyaawantta “Ayissi hawaadan yayyiitee? Hinttenttu waani ammanikkitee?” yaageedda.

⁴¹ Untunttu daro yayyiide barenttu gidдон, “Hawe laa haray atto, gotuunne abbay azazettiyaawe oone?” yaageeddino.

5

Yesuusi Iita Ayyaanay Oyyaqeedda Bitaniyaa Patheedda

(Mat 8:28-34; Luq 8:26-39)

¹ Yesuusinne A kaalliyaawanttu abbaappe hefinthaw pinniide, Gerggesenoona geetetiya gadiyaa gakteeddino. ² Asaa moogiyaa duufuu de7iyaasaappe iita ayyaanay de7iyaa

itti bitani kesiide, Yesuusi wonggiriyaappe keseedda wode, Yesuusanna gakettedda. ³ Bitani he duufuu de7iyaasaan aqi peeshiide, yaani de7ee; A ooninne haray atto, santhalaan qachchanawukka danddaybeenna. ⁴ Ayissi gooppe, I daro wode uqqinnaaninne santhalataan qashettiide de7ee; shin santhalataa duseretheedda; uqqinnaakka menthereetheedda; A xoonanaw danddayeeddawe ooninne baawa. ⁵ I ubba wode gallassinne qamma, he duufuu de7iyaasaaninne deriyaa bolla waassee; bare bollaakka shuchchan gaaree.

⁶ Yesuusa haakuwaan be7eedda wode, aakko woxxi yiide aw goyinneedda. ⁷ He bitani bare kooshshaa dhoqqu oothiide, “Ubbaappe Bolla Xoossaa Na7aw, Yesuusaa, neenanne taana ayee gathii? Taana mureenna mala, taani neena Xoossaa sunthan woossay” yaageedda. ⁸ I hewaa ayissi geeddee gooppe, Yesuusi A, “Laa ha iita ayyaanaw, ha bitaniyaappe kesa” yaageeddawaassa.

⁹ Yesuusi A, “Ne sunthay oone?” yaagiide oochcheedda.

I, “Nuuni cora gidiyaa diraw, ta sunthay Leegiyoona” yaageedda. ¹⁰ Iita ayyaanatuwaa he gadiyaappe kessi yeddenna mala, Yesuusa minissiide woosseedda.

¹¹ He deriyaa bollan cora gudunthaa wudii heemettee; ¹² iita ayyaanatuu Yesuusa, “Nuuna hini gudunthaa wudiyaakko yeddaarkkii; untuntun biide gelana” yaagiide woossina, ¹³ Yesuusi, “Biite” yaageedda. Iita ayyaanatuu bitaniyaappe kesiide, gudunthatuwaan geleeddino; laa77u sha77a gidiyaa gudunthaa wudii kakaa huuphiyaanna kajjottiide, abbaan geliide, mitetti aggeedda.

¹⁴ Gudunthaa wudiya haemmiyaawanttu baqatiide, haneeddawaa katamaaninne katamaappe gaxaa gadiyaan odeeddino; hewaa be7anaw asay yeedda. ¹⁵ Asay Yesuusakko yiide, cora iita ayyaanatuu beni oyqqeedda bitani bare wozanay simmina, mayuwaa mayyiide, hewaan utteeddawaa be7iide, ubbay yayyeedda. ¹⁶ Hewaa be7eedda asatuu iita ayyaanatuu oyqqeedda bitani haneeddawaanne qassi gudunthaa wudiyaabaa he asaasi odeeddino. ¹⁷ Hewaa diraw, asay barenttu gadiyaappe Yesuusi baana mala, woosaa doommeedda.

¹⁸ Yesuusi wonggiriyaan gelishshin, iita ayyaanatuu oyqqeedda bitani Yesuusanna de7ana mala, Yesuusa woosseedda. ¹⁹ Shin Yesuusi ixxiide A, “Ne soy simmaade, Goday new ay mala wolqqaamabaa ootheeddenttonne qassi I new ay mala keekentto ne soy asaw oda” yaageedda. ²⁰ Bitani biide, Tammu Katamaa * giyaasan yuuyyiide, Yesuusi barew ay mala wolqqaamabaa ootheeddentto, oduwaa doommeedda; I odeeddawaa siseedda asay ubbay maalaletteedda.

Yaa7iroosa Naattonne Yesuusa Mayuwaa Bochcheedda Mishiratto
(Mat 9:18-26; Luq 8:40-56)

²¹ Yesuusi simmiide, wonggiriyaan geliide, abbaa pinneeddawaappe guyyiyan, cora asay abbaa mataan Aakko yuuyyi aadhdhiide shiiqqeeddino. ²² Yaa7iroosa giyaawe, Ayihuda woosa golliya kaappatuwaappe ittuu, Yesuusa be7eedda wode aakko yi A gediyaan kunddiide, ²³ “Ta naatta harggaade hayqqana hanaw; iza paxaade lo77o de7ana mala, yaade ne kushiyaa izi bolla wothaarikkii” yaagiide Yesuusa minissiide woosseedda.

²⁴ Yesuusi Yaa7iroosanna beedda; I biishshin cora asay A kaalliide metootheeddino.

²⁵ Tammanne laa77u laythaa ubbaa izi bollaappe suuthay goggiyaa itti mishiratta de7aw. ²⁶ Cora aakimatuu izo aakimishshinkka, iza paxa kaa7ettaaddu; bare miishshaa ubbaa wurssinakka iziw haa iiteeddawaappe attin, aynne izo maaddibeenna. ²⁷ He mishiratta Yesuusabaa sisaade, asaa gidonna Yesuusappe guyyenna yaade, A mayuwaa bochchaaddu. ²⁸ Ayissi gooppe iza, “Taani haray atto, A mayuwaa bochchooppekka paxana” yaagaade qoppaaddu.

²⁹ Tippe goggiyaa suuthay ellekka eqqi aggeedda; iza bare waayyiyaappe paxeeddawaa bare bollaana eraa aggaaddu. ³⁰ Yesuusi bareppe wolqqay kesseeddawaa bare huuphew eriide, ellekka cora asaa gidon guyye simmiide, “Ta mayuwaa bochcheeddawe oone?” yaageedda.

³¹ Yesuusa kaalliyaawanttu A, “Asay neena sugiyaa wode be7aadda, ‘Taana oone bochcheeddawe?’ yaagay?” geeddino.

³² Yesuusi hewaa oone ootheeddenttonne be7anaw yuushshi aathiide xeelleedda; ³³ shin mishiratta barew haneeddawaa eraade, yashshaa kokkoraade yaade Yesuusa sinthan guufannaaddu; qassi tumatethaan haneeddawaa ubbaa aw odaaddu. ³⁴ Yesuusi izo, “Ta naatee, neena ne ammanuu patheedda; saruwan ba; ne waayyiyaappenne paxa” yaageedda.

* 5:20 Tammu Katamaa: Hawanttu itti cita gideedda katamatuu Sammaariyaappenne Galiilaa gadiyaa away doliyaa bagganna de7iyaawanta gidiide, hewantun de7iyaa asatuwaa eeshshaykka Griike asatuwaa de7uwaa ogiyaa kaaliyaawaa bessee.

³⁵ Yesuusi biro hewaa giishshin, Ayihuda woosa golliya kaappuwaa soyippe kiitetteedda asatuu yiide, “Ne naatta hayqqadiggaaddu; simmi tamarssiyaawaa ayissi daaburssay?” yaageeddino.

³⁶ Shin Yesuusi untunttu giyaawaa sisiide, Ayihuda woosa golliya kaappuwaa, “Ammano xalalaa ammanappe attin, yayyoppa” yaageedda. ³⁷ Yesuusi Phexiroosappe, Yayiqoobappenne Yayiqooba ishaa Yohaannisappe haray ooninne barena kaallenna mala diggeedda. ³⁸ Untunttu Ayihuda woosa golliya kaappuwaa soy gakteedda wode, Yesuusi asay loythi yeekkiyaawaanne zilaliyaawaa be7eedda. ³⁹ Geliide asaa, “Ayissi loythi yeekkiitee? Naatta gemi77ishaadduppe attin, hayqqabeykku” yaageedda.

⁴⁰ Hewaappe guyye asay A bolla miicceedda; shin asaa ubbaa kare kessiide, naatti aawuwaanne aatto hewaan barenanna de7iyaa A kaalliyaawantanne akkiide, naatta de7iyaasaa geleedda. ⁴¹ Yesuusi naatti kushiyaay oyyqide, “Xaalitaa, quumii” † yaageedda; hewaa bilethay, “Guutha naattee, taani neena dendda gay” giyaawaa.

⁴² Naatta ellekka dendda eqqaade hamettaaddu; iza tammanne laa77u laythaa naatto; hewe haniyaawaan asay daro maalaletteedda. ⁴³ Yesuusi hewaa untunttu oossinne odenna mala, untuntta minissi azaziide, “Iziw miyaabaa immite” yaageedda.

6

Yesuusa Naazireeten Akkennaan Ixxeeddino (Mat 13:53-58; Luq 4:16-30)

¹ Yesuusi hewaappe kesiide, bare gadiyaa Naazireete katamaa beedda; A kaalliyaawantukka A kaalliide beeddino. ² Sambbataa gallassi Ayihuda woosa golliyan tamarissuwaa doommedda; I tamarssiyaawaa siseedda cora asay maalalettiide, “Hawe ha ubbabaa haqappe demmeddee? Ha aw imetteedda aadho eratethay aye? Xoossay oothiyaa malaataa I wooti oothii? ³ Hawe anaaxiyaa * gidennee? Mayraami na7aa, Yayiqooba ishaa, Yoosa ishaa, Yihudaa ishaa, Simoona ishaa gidennee? A michchatuu nuunanna hawaan de7iyaawantta gidikkino?” yaagiide, I giyaawaa akkennaan ixceeddino.

⁴ Yesuusi he asaasi, “Nabii bare gadiyaan, bare dabbatuwaaninne barenttu soy asaan bonchchettennawaappe attin, ubbasan bonchchettee” yaageedda. ⁵ I hewaan bare kushiyaay amareedda asatuwaa bolla wotheide, untuntta patheeddawaappe attin, cora malaataa oothanaw aynne danddaybeenna. ⁶ Asay ammanibeenna diraw maalaletteedda.

Yesuusi Tammanne Laa77u Barena Kaalliyaawanttu Tamarissanaadan Kiitteedda (Mat 10:5-15; Luq 9:1-6)

Hewaappe guyyiyan, Yesuusi hewaa heeran de7iyaa qeeri katamatuwaan yuuyyi yuuyyiide, asaa tamarssheedda. ⁷ Yesuusi tammanne laa77u barena kaalliyaawantta barekko xeeksiide, laa77uwaa laa77uwaa kiitteedda; qassi untunttoo iita ayyaanatuwaa kessiyaa maataa immeedda. ⁸ Untuntta, “Ogiyaa xam77aappe attin, qumaa, qarcciiyyaa, hinttew miishshaa ayaanneekka oyyqoppite. ⁹ Hinttenttu gediyaan caammaakka wothite; shin laa77u mayuwaa mayyoppite” yaageedda. ¹⁰ Qassikka untuntta, “Hinttentta asay haqan mokkooppenne, hewaappe kesana gakkanaw, he golliyan utti aggite. ¹¹ Hinttentta asay mokennasaa woy hintte odiyaabaa sisennasaa haqa gidoopeekka, he gadiyaan de7iyaa asaw hewe markka gidana mala, hewaappe kesiidde, hintte gediyaappe baanaa shocite” † yaageedda.

¹² Tammanne laa77u A kaalliyaawanttu biide, asay barenttu nagaraappe simmanaadan, qaalaa odeeddino. ¹³ Untunttu asaappe daro iita ayyaanatuwaa kessiide, harggiyaa asaa coraa zaytiyaa okkiide patheeddino.

Xammaqiyaa Yohaannisa Hayquwaa (Mat 14:1-12; Luq 9:7-9)

¹⁴ Asay Yesuusa sunthaa denthiyaa diraw, Kaatiyaa Heroodise hewaa ubbaa siseedda; itti itti asay, “Xammaqiyaa Yohaannisa hayquwaappe denddeedda; hewaassi aw wolqqaama malaataa oothiyaa wolqqay de7ee” yaageedda.

¹⁵ Shin haranttu A, “Hawe Eelaasa” yaageeddino.

Haranttu qassi, “Hawe beni wode nabatuwaa malatiyaa nabiyaa” yaageeddino.

¹⁶ Shin Heroodise hewaa siseedda wode, “Hewe taani qoodhiyaa muucisheedda xammaqiyaa Yohaannisa. I hayquwaappe paxeedda” yaageedda.

† **5:41** Xaalitaa, quumii: Ha qaalatuu Aramaayike geetettiyaa qaalaan Yesuusa wodiyaan Paalestine gaden haasayettiyaawaa. Xaalitaa giyaawenne quumi giyaawe amaarithuwaa qaalaa gidenna. Shin Griikiyaa qaalaa. * **6:3** anaaxiyaa: Griike bilethaan shuchchaa woy urqaa melissiide medhdiyaay asaa giide go77ettee. † **6:11** hintte gediyaappe baanaa shocite: Hawe asay ixceeddawaa bessiyaawaa. **6:13** Yay 5:14

¹⁷ Ayissi gooppe, Heroodise bare ishaa Piliphphoosa machchatto Heroodiyaado akki wotheedda; Heroodise izi diraw, bare huuphew asaa kiittiide, Yohaannisa oythiide, qashissi wotheedda. ¹⁸ Ayissi gooppe, Yohaannisi Heroodisa, “Neeni ne ishaa machchatto akkanaw bessenna” yaagi wotheedda.

¹⁹ Heroodiyaada Yohaannisaw uluwaan morkkiyaa oyqqaade A wodhissanaw koyyaaddu; shin danddayabeykku. ²⁰ Yohaannisi xillo asanne geeshsha asaa gideeddawaa Heroodise ereedda diraw, aw yayyiide, loythi naagi wotheedda; Yohaannisi giyaawaa sisiide, bare wozanaan darissi metootiiddeikka aabaa nashechchaan siseedda.

²¹ Heroodise bare yeletteedda gallassi, gadiyaa ayissiyaawantoo, shaalaqatuwaassinne Galiilaan de7iyaa wolqqaama asaw shoobiyya giigisseedda wode, wurssethaan Heroodiyaada injje gallassaa demmaaddu. ²² Heroodiyaadi naatta imathaa mokkiyaasaa gela duraade, Heroodisanne A imathatuwaa nashechchaaddu; Hewaappe guyye kaatii naattiw, “Neena lo77eeddawaa ayaa gidooopenne taana oochcha; taani new immana” yaageedda. ²³ Qassi iziw darii caaqqiide, “Neeni oochcheeddawaa ayaa gidoopekka, taani new immana; haray atto, ta kawutethaappe baggaa gidoopekka, taani new immana” yaageedda.

²⁴ Naatta kare kesaade bare daayo, “Ayaa imma goo?” yaagaade oochchaaddu.

I daaya, “Xammaqiyya Yohaannisa huuphiyaa imma ga” yaagaaddu.

²⁵ Naatta ellekka kaatiyaakko baade A, “Xammaqiyya Yohaannisa huuphiyaa wociitiyaan wothaade, neeni ha77i taw immanaadan koyyay” yaagaaddu.

²⁶ Hewaappe guyye kaatii darii qareteedda; shin bare caaquwaa dirawunne bare imathatuwaa diraw iziw caaqqeedda caaquwaa kolanaw koyyibeenna. ²⁷ Hewaa diraw, ellekka naagiyaawaa kiittiide, Yohaannisa huuphiyaa ahana mala azaeedda; naagiyaawe qasho golle biide, Yohaannisa qoodhiyaa muuceedda. ²⁸ He muuceeddawaa wociitiyaan wothi ahiide, naattiw immeedda; naatta qassi bare aattiw immaaddu. ²⁹ Yohaannisa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode yiide, A anhaa afiide moogeeddino.

Yesuusi Ichcheshu Sha77a Asaa Miziide Kalsseedda Taarikiyaa

(Mat 14:13-21; Luq 9:10-17; Yoh 6:1-14)

³⁰ Yesuusi kiitteeddawanttu simmiide, Yesuusanna gakettiide, barenttu otheed-dabaanne barenttu tamarseeeddabaa ubbaa Yesuusassi odeeddino. ³¹ Biya asaynne yiyya asay darina, haray atto qumaa maanawukka untuntta gathennaan ixxeedda diraw, Yesuusi untuntta, “Nuurekka guuthaa shemppi akkanaw asay baynnasaa boytte” ‡ yaageedda. ³² Yesuusinne untunttu barenttu xalalaa wonggiriyaan uttiide, asay baynnasaa beeddino.

³³ Untunttu biishshin, cora asay untuntta be7iide ereedda; katamaa ubbaappe gediyaan woxxiide, untunttu biyaasaa untunttuppe kasetiide gakkeeddino. ³⁴ Yesuusi wonggiriyaappe kesiide, cora asaa be7eedda; asay heemmiyaa asay baynna dorssaa mala gideedda diraw, qarettiide asaa darobaa tamarissuwaa doommeedda.

³⁵ Sa7ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, “Hawe sa7ay asay baynna sa7aa; ha77i sa7aykka qammidiiggeedda; ³⁶ asay heeraanee qeeri katamatuwaa giddo biide, barenttoo miyaabaa shammana mala, asaa moyizza” yaageeddino.

³⁷ Shin Yesuusi zaaride untuntta, “Asaw miyaabaa hintte immite” yaageedda.

Hewaappe guyye untunttu, “Nuuni biide, laa77u xeetu biraa santimiyaa § qumaa shammiide, asay maanaw immanee?” yaagiide A oochcheeddino.

³⁸ Yesuusi untuntta, “Hinttentoo aappun daabbuu de7ii? Biide be7ite” yaageedda.

Untunttu be7iide, “Ichcheshu daabbuwaanne laa77u moliyaa” yaageeddino.

³⁹ Yesuusi barena kaalliyaawantta asaa ubbaa citan citan shaakki shaakkiide, maataan uttissana mala azaeedda. ⁴⁰ Asay xeetuu xeetunne ishatamuu ishatamuu citan citan utteeddino. ⁴¹ Yesuusi ichcheshu daabbuwaanne laa77u moliyaa oyqqiide, pude saluwa xelliide, Xoossaa galateedda; daabbotuwa menthiide asaw gishana mala, barena kaalliyaawanttussi immeedda; qassi laa77u moliyaakka untunttu ubbaw shaakkeedda. ⁴² Asay ubbay miide kalleeddino. ⁴³ Hewaappe guyye atteedda daabbotuwa dokkaynne moliyaa dokkay tammanne laa77u zambbeeliyaa kumeeddawaa Yesuusa kaalliyaawanttu dentheeddino. ⁴⁴ Daabbuwa meedda attuma asay ichcheshu sha77a.

Yesuusi Abbaa Bollan Hamettiide Beedda

(Mat 14:22-33; Yoh 6:15-21)

⁴⁵ Ellekka Yesuusi he cora asaa moyizziide, barena kaalliyaawanttu wonggiriyaan geliide, abbaappe hefinthan de7iyaa Beetesayda giyaa katamaa bareppe sinthatiide

‡ 6:31 asay baynnasaa: Hawe Galiilaa geetettiyaa wombaappe pudehaa dola bagganna de7ee. 6:45 xeellite. 6:34

Pay 27:17; 1Ka 22:17; 2Od 18:16; Hiz 34:5; Mat 9:36 § 6:37 biraa santimiyaa: Beni wodiyaan asaa gadiyan itti gallassaa uniyya oothi peesheedda asaw itti biraa santimii immettee. Mat 20:2 xeellite.

baanaadan azazeedda. ⁴⁶ Unttunta moyizzeeddawaappe guyyiyan, Xoossaa woossanaw zootiyaa keseedda.

⁴⁷ Sa7ay qammiyaa wode wonggirii wombbaa gidduwan de7ishshin, Yesuusi wombaappe gaxaan barekka de7ee. ⁴⁸ Carckuu A kaalliyaawanttukko carckkiyaa diraw, barena kaalliyaawantta wombbaa beetay metoothiyaawaa Yesuusi be7iide, kuttuu waassana haniyaa wode wombbaa bollan hamettiide, untuntukko yeedda; untuntta yeggi aadhdhanaw koyyeedda. ⁴⁹ Shin wombbaa bollan I hamettishshin, untunttu A be7iide, barenttoo moytilliyaa malatina waasseeddino. ⁵⁰ Ayissi gooppe, untunttu ubbay A be7iide, yashshaa kokkoreeddino; shin ellekka Yesuusi untuntta, “Aynne baawa; taanattennee yayyoppite” yaageedda. ⁵¹ Yesuusi untuntunna ittippe wonggiriyaan gelina, carckuu woppu geedda; untunttu daro maalaletteeddino. ⁵² Ayissi gooppe, untunttu wozanay jolleedda diraw, untunttu ukithaabaa akeekibeykkino.

Yesuusi Gensaareexen Hargganchchatuwaa Patheedda

(Mat 14:34-36)

⁵³ Unttuntu abbaa pinniide, Gensaareexa giyaa biittaa gakteeddino; yaani wongiriya gaxaa shiishshi qachcheeddino. ⁵⁴ Unttuntu wonggiriyaappe wodhdhiyaawaan, asay ellekka Yesuusa erinne ⁵⁵ hewaa heeran de7iyaa gadiyaa ubbaan woxerettiide, hargganchchatuwaa shanchchamaan tookkiide, “Yesuusi de7ee” giina siseeddasaa ahuwaa doommeedda. ⁵⁶ Yesuusi beeddasaa ubbaan qeeri katamaan gidina, wolqqaama katamaan gidina, heeraa gidдон gidinakka, geyaa denbbaan asay hargganchchatuwaa aakko afee. Yesuusi bare mayuwaa macaraa gidooppenne hargganchchatuwaa boshissana mala, asay A woosseedda; bochcheedda ubbay paxeedda.

7

Yesuusi Asaa Wogaappe Koshshennawaa Phalqqeedda

(Mat 15:1-9)

¹ Parisaawatuunne Yeerusalaameppe yiide, Muse higgiiyaa tamarissiyaa amareedda asatuu Yesuusakko shiiqeeddino. ² Yesuusa kaalliyaawantuppe ittu ittu tuna kushiyan, hewaa giyaawe meecettennaan qumaa miyaawantta* be7eeddino.

³ Ayissi gooppe, Parisaawatuunne Ayihuda asay ubbay barenttu aawatuwa wogaa naagiide, barenttu kushiya loythi meecettennaan miikkino. ⁴ Qassi geyaappe yiidekka meecettennaan de7iide miikkino. Qassi untunttu barenttu aawatuwappe akkeedda hara cora wogay de7ee; hewekka wanccaa, keriyaa, birataappe medhdheedda miishshaanne arssaa meeciyaa wogaa.

⁵ Parisaawatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu Yesuusa, “Neena kaalliyaawanttu ayissi nu aawatuwa wogaa kaallennaan ixxiide, barenttu kushiya meecettennaan qumaa miinoo?” yaagiide oochcheeddino.

⁶⁻⁷ Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda; “Isiyaasi timbbitiyaa odeedda wode, hinttentubaa, lo77a malatiyaa iitatubaa xaafeeddawaadanka,

‘Xoossay, “Hawe asay taana
bare bolla doonan bonchchee.

Shin untunttu wozanay taappe haakuwaan de7ee;
asay taw mela goyinnee.

Ayissi gooppe, asay ootheedda azazuwaa
Xoossaa higgiiyaa malatissiide tamarsssee” geedda’
yaagiide timbbitiyaa tumuwaa odeedda.

⁸ “Xoossaa azazuwaa hintte aggiide, asaa wogaa minissiide naagiita” yaageedda.

⁹ Qassikka Yesuusi, “Hinttenttu hintte wogaa naaganaw Xoossaa azazuwaa aggiita.
¹⁰ Ayissi gooppe Muse, ‘Ne aabbanne ne daayo bonchcha’ Qassi, ‘Bare aabbanne bare aatto boriyaawe hayquwan muretto’ yaageedda. ¹¹ Shin itti uraw bare aawuwaa woy bare aatto maaddiyaabay de7ishshin I, ‘Hawe qurbaaniyaa; hawaa guussay Xoossaabaa giyaawaa’ gooppe, ¹² I bare aawuwaa woy bare aatto wodeppe maaddanaawaa aynne koyyikkita. ¹³ Ha hanotaan hintte hinttenttu wogaa naaganaw, Xoossaa qaalaa koliide, hewaa mala darobaa oothiita” yaageedda.

Asaa Tunissiyaawantta

(Mat 15:10-20)

* 7:2 meecettennaan qumaa miyaawantta: Ayihude asatuwaa wogaan meecettenna kushiyan qumaa muussay tunaadan paydettee. Hewaassi qumaa maanappe kasenna kushiya meechee loythi minissiino. 7:6-7 Isa 29:13

¹⁴ Yesuusi cora asaa qassikka barekko xeesiide, “Ubbay taani giyaawaa sisitenne akeekite. ¹⁵ Asaappe kesiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, kareppe asaa giddo geliide, asaa tunissiyaabay aynne baawa; ¹⁶ sisanaw haythay de7iyaa uray ooninne siso” yaageedda.

¹⁷ Yesuusi cora asaa aggiide soy geleedda wode, A kaalliyaawanttu he leemisuwaabaa A oochcheeddino. ¹⁸ I untuntta, “Hinttenttookka qassi gelibeennee? Kareppe asaa wozanaan geliyaabay aynnee asaa tunissanaw danddayennawaa akeekiitee? ¹⁹ Ayissi gooppe, qumay asaa uluwaaw giddo geliide, karew kesiyaawaappe attin, asaa wozanaa giddo gelenna” yaageedda. Hawaadanka Yesuusi qumaa ubbay tuna gidennawaa eriseedda.

²⁰ Qassikka Yesuusi hawaadan yaageedda; “Asaa tunissiyaabay asaa wozanaa gidroppe kesiyaabaa. ²¹ Ayissi gooppe, asaa wozanaa gidroppe kesiyaawe iita qofaa; woshumiyaawaa; wuu77iyaawaa; wodhiyaawaa; caaratethaa; ²² yoratethaa; uuziyaa woy barena dosiyaawaa; iitatethaa woy cimmiyaawaa; geniyaa; maccawaa amottiyaawaa; qanaatiyaawaa; boriyaawaa woy zigiriyaawaa; ayyuwaaw; eeyatethaa. ²³ Ha iitabay ubbay asaa wozanaa gidroppe kesiide, asaa tunissee” yaageedda.

Itti Giriike Mishiratti Ammanuwaa
(Mat 15:21-28)

²⁴ Yesuusi hewaappe aggiide, Xiiroosanne Sidoonaa giyaa katamatuwaa matan de7iyaa gadiyaa biide, itti golliya geleedda; qassi I yaani de7iyaawaa ooninne eranawaa koyyibeenna; shin qosettiide gami77anaw danddayibeenna. ²⁵ Shin bare guutha naatti bolla iita ayyaanay de7iyaa itti mishiratta Yesuusabaa sisaade, ellekka aakko yaanne A gediyaan guufannaa aggaaddu. ²⁶ He mishiratta Ayihuda asa gidukku; A yelletteddawekka Sooriyaa giyaa gadiyaana; A bare naattippe xalahiyaa kessana mala, Yesuusa woossaaddu.

²⁷ Shin Yesuusi zaariide, “Naanay kasetiide qumaa kallino; ayissi gooppe, naanaa qumaa akkiide, kanatuwassi † oliyaawe lo77a gidenna” yaageedda.

²⁸ Mishiratta zaaraade, “Tumakka ta Godaw, haray atto samppaa miyyiyaan de7iyaa kanatuukka naanatuwappe atteedda suuppaa miino” yaagaaddu.

²⁹ Yesuusi qassi izo, “Ha neeni hasayeedda qaalaal diraw, xalahii ne naattippe keseedda; simmi ne soy ba” yaageedda.

³⁰ Mishiratta bare soy biyaa wode, izi naattippe xalahii kesina, hiixan giseeddawunno demmaaddu.

Yesuusi Tullenne Duude Gideedda Itti Bitaniyaa Patheedda

³¹ Yesuusi Xiiraa gadiyaappe kesiide, Sidoonaannanne Tammu Katamaa giyaa gadiyaana kanthiide, Galilaa Abbaakko beedda. ³² Asay tullenne duude gideedda bitaniyaa Yesuusakko ahiide, bare kushiyaa A bollan wothana mala, Yesuusa woosseeddino. ³³ Yesuusi barekka he bitaniyaa cora asaappe gaxaa kessiide, bare biradhiyaa A haythaan yeddeedda; qassi cuchchaaw cuchchiide, A inxxarssaa bochcheedda. ³⁴ Saluwaaw pude xeelliide, tookki shemppiide, “Eftahi” ‡ yaageedda; hewaa giyaawe dooyetta giyaawaa. ³⁵ Bitaniyaa haythay ellekka dooyetti aggeedda; qassi A haasayenna inxxarssaykka biletti aggeedda; bitani aynne waayyettennan haasayii aggeedda.

³⁶ Yesuusi asaw, “Hawaa oossinne odoppite” yaagiide odeedda; shin I darissi minissi odina, asay qassi oduwaa yaa darisseedda. ³⁷ Hewaa siseedda asay ubbay daro maalalettiide, “Ubbabaakka I loythi oothee. Haray atto tulliyaakka sisee; qassi duudiyaakka haasayissee” yaageeddino.

8

Yesuusi Oyddu Sha77a Asaa Mizeedda
(Mat 15:32-39)

¹ Hewode, cora asay qassi Yesuusakko shiiqeedda; asaw miyaabay dhayina, Yesuusi barena kaalliyaawantta barekko xeesiide, ² “Ha cora asay taananna heezzu gallassay gakkanaw gami77iide, miyaabaa aynne demmibeenna diraw, taani untunttoo qarettay. ³ Taani untuntta kosaanna soy yeddooppe, biidde ogiyaan daaburiide kunddana; ayissi gooppe, ittu ittu haakosaappe yeedda” yaageedda.

⁴ A kaalliyaawanttu zaariide, “Ha asay bayinna saan ha asaa ubbaa mizanaw gidiyaa qumaa demmanaw danddayiyaawe oone?” yaageeddino.

⁵ Yesuusi untuntta, “Hinttenttoo aappun daabbuu de7ii?” yaagiide oochcheedda.

† 7:27 kanatuwaassi: Ha qaalaal itti itti Ayihude asay, Ayihude gidenna asatuwaassi go77ettiyaawaa. ‡ 7:34 “Eftahi”: Ha qaalay Yesuusi ha alamiyaan de7iide tamarissiyaa wode, go77ettiyaaw Aramaayike yaagettiyaaw qaalaal haasayeeddawaa.

Unttuntu, “Laappu daabbuu de7ee” yaageeddino.

⁶ Yesuusi asaa, “Sa7aan uttite” yaagiide azazeedda; gassi laappu daabbuuwaa akkiide, Xoossaa galateedda; he daabbuwaa menthiide, asaw gishana mala, barena kaalliyaaawantoo immeedda. Yesuusa kaalliyaaawantuu he cora asaassi gisheeddino. ⁷ Unttuntu qassikka amareedda suuppaa moletuu de7iino; Yesuusi hewantookka Xoossaa galatiide, asaw gishana mala, barena kaalliyaaawantaa azazeedda. ⁸ Asay ubbay miide kallina atteedda dokkay laappu zambbeeliyaa kumeeddawaa A kaalliyaaawantuu dentheeddino. ⁹ Qumaa meedda asay oyddu sha77a gidana; hewaappe guyyiyan, Yesuusi asaa yeddeedda. ¹⁰ I qassi barena kaalliyaaawantunna ellekka wonggiriyaan geliide, Dalmanutaa * giyaa gadiyaa beedda.

Parisaawatuu Barenttoo Malaatay Oosettana Mala Oochcheeddino
(Mat 16:1-4)

¹¹ Parisaawatuu yiide, Yesuusanna palumaa doommeeddino.

Yesuusa paaccanaw koyyiide, saluwaappe malaataa barentta bessana mala oochcheeddino. ¹² Yesuusi darissi tookki shemppiide, “Ha wodiyaa asay ayissi malaataa koyyii? Taani hinttentoo tumuwaa oday; ha wodiyaa asaw malaatay ubbaakka imettenna” yaageedda. ¹³ Qassi untuntta hewaan aggiide, zaari wonggiriyaan geliide, abbaappe hefintha pinneedda.

Parisaawatuwaa Irshshuwaanne Heroodisa Irshshuwaa
(Mat 16:5-12)

¹⁴ Yesuusa kaalliyaaawantuu qumaa afanawaa dogeeddino; untunttuu wongiriyaan gidon itti ukithaappe haray baawa. ¹⁵ Yesuusi untuntta, “Hinttentta erite; Parsaawatuwaa irshshuwaappenne Heroodisa † irshshuwaappe naagetite” yaagiide azazeedda.

¹⁶ Unttuntu barenttu gidon, “I hawaa giyaawe nuussi qumay bayinna diraassa” yaagiide haasayaa doommeeddino.

¹⁷ Yesuusi untunttu giyaawaa eriide, “Hinttenttoo daabbuu bayinnawaa ayissi haasayitee? Ha77i gakkanaaw hinttew gelennee? Woy akeekikkitee? Hintte wozanay jolleeddee? ¹⁸ Hinttenttoo ayfii de7ee; be7ikkitee? Qassi haythay de7ee; sikkitee? Hinttenttoo hasayettennee? ¹⁹ Taani ichcheshu daabbuwaa ichcheshu sha77a asaw mentha immeedda wode, aappun zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentheedditee?” yaageedda.

Unttuntu, “Tammanne laa77u zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentheeddo” yaageeddino.

²⁰ “Taani qassikka laappu daabbuwaa oyddu sha77a asaw menthaade immeedda wode, aappun zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentheedditee?” yaageedda.

Unttuntu, “Laappu zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentheeddo” yaageeddino.

²¹ I qassi, “Ha77ikka akeekibeykkitee?” yaageedda.

Yesuusi Beetesaydan Itti Qooqaa Patheedda

²² Yesuusinne A kaalliyaaawantuu Beetesayda giyaa katamaa beeddino; asatuu qooqa bitaniyaa Yesuusakko ahiide, he bitaniyaa bochchana mala, A woosseeddino. ²³ Yesuusi qooqa bitaniyaa kushiyaay oyyiide, heeraappe gaxaa kesseedda; A ayfiyaan cuchchiide, bare kushiyaay A bolla wotheide, “New ayentto beettii?” yaagiide oochcheedda.

²⁴ Bitani dhoqqiide, “Taani asaa be7ay; shin asay hamettiide, mithaa malatee” yaageedda.

²⁵ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi shirettiide bitaniyaa ayfiyaan bare kushiyaay wotheedda. A ayfii paxeedda; bitaniikka loyathi xeelleedda; qassi ubbabaakka geeshshiide be7eedda.

²⁶ Yesuusi bitaniyaa, “Heeraa geloppa” yaagi A soy yeddeedda.

Phexiroosa Ammanuwaanne A Markkatethaa
(Mat 16:13-20; Luq 9:18-21)

²⁷ Yesuusi barena kaalliyaaawantunna Qiisaariyaa Piliiphphoosa de7iyaa qeeri heeratuwaa beedda; I biishshin ogiyaan Yesuusi, “Taana asay oona gi?” yaagiide barena kaalliyaaawantaa oochcheedda.

²⁸ A kaalliyaaawantuu, “Itti itti asay neena, ‘Xammaqiyaay Yohaannisa’ gee; haranttuu, ‘Eelaasa’ giino; qassi haranttuu, ‘Nabatuwaappe ittuwaa’ giino” yaageeddino.

²⁹ Yesuusi untuntta, “Hinttेशhi taana oona giitee?” yaagiide oochcheedda.

Phexiroosi, “Neeni Dooretteedda Kiristoosa” yaagiide zaareedda.

³⁰ Yesuusi, “Tabaa oossinne odoppite” yaagiide untuntta azazeedda.

* **8:10** Dalmanutaa: Hawe erettenna sa7aa. † **8:15** Heroodisa: Hawe Heroodise Anttiphaasa geettetiyaay wogga Heroodisa geettetiyaawaa na7aa. **8:18** Erm 5:21; Hiz 12:2; Mar 4:12

Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne Waayyiyaabaa Koyruwaa Haasayee
(*Mat 16:21-28; Luq 9:22-27*)

³¹ Yesuusi barena kaalliyaawantta, “Taani, Asaa Na7ay, darii waayyetanaw bessee; cimatuu, qeesatuwaa kaappatuunne higgiiyaa tamarssiyaawanttu taana ixnanaw bessee; untunttu taana wodhanawunne taani heezzeenthiiyaa gallassaappe guyyiyan, hayquwaappe dendanaw bessee” yaagiide tamarssiwaa doommeedda. ³² Hewaa I untunttoo geeshshiide odeedda; Phexiroosi A itti bagga zaariide, zorettaa doommeedda.

³³ Shin Yesuusi guyye simmiide, barena kaalliyaawantta xeelliide Phexiroosa, “Ha Seexaanaw, kichcha ta matappe! Neen asay qoppiyaawaa qoppaasappe attin, Xoossay qoppiyaawaa gidenna” yaageedda.

Yesuusa Kaalussay Oochchiyaa Gatiyaa
(*Mat 10:38-39; 16:24-28; Luq 9:23-27; 14:26-27*)

³⁴ Yesuusi cora asaanne barena kaalliyaawantta barekko xeesiide, “Taana kaalana koyyiyaay uray de7ooppe, barena kaddo; yaatiide bare masqqaliyaa tookkiide, taana kaallo. ³⁵ Ayissi gooppe, bare shemppuwaa † ashshana koyyiyaay uray bayiz-zanawaa; shin ta dirawunne wonggalaa mishiraachchuwaa diraw bare shemppuwaa bayizziyaa uray ashshanawaa. ³⁶ Itti uray sa7aan de7iyaa ubbabaa barew shiishshiide, bare shemppuwaa bayizzooppe, A ayaa maaddanee? ³⁷ Itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa immana danddayi? ³⁸ Xoossaa ammanenna ha nagaranchcha yeletaa wodiyaan, itti uray taananinne ta qaalaan yeellatooppe, taanikka, Asaa Na7ay, qassi ta Aawuwaa bonchchuwaa geeshsha kiitanchchatuwaanna yiyaa wodekka, aani yeellatana” yaageedda.

9

Yesuusa Malay Laametteeddawaa Odiyaa Taarikiyaa
(*Mat 17:1-13; Luq 9:28-36*)

¹ Yesuusi untuntta, “Taani hinttentoo tumuwaa gay; amareedda asatuu Xoossaa kawutethay wolqqaanna yiyaawaa be7ennaan hayqqennawanttu hawaan de7iino” yaageedda.

² Yesuusi usuppun gallassaappe guyyiyan, barenanna Phexiroosa, Yayiqoobanne Yohaannisa akkiide, untunttu xalalaa wolqqaama deriyaa bolla kesseedda; untunttu sinthaan laametteedda; ³ A mayuukka phooleedda; sa7aan mayuwaameecchiyaa ooninne geeshshanaw danddayennawaa keenaa darii booxeedda. ⁴ He heezzu Yesuusa kaalliyaawanttu, Eelaasinne Muse Yesuusanna haasiyaawantta be7eeddino.

⁵ Phexiroosi Yesuusa, “Tamarssiyaawoo, nuuni hawaan de7iyaawe nuussi lo77a; nuuni heezzu daasatuwaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, qassi ittuwaa Eelaasassi keexxana” yaageedda. ⁶ I waaganenttonne eribeenna; ayissi gooppe, ikka yokkonttukka darii yayyeeddino.

⁷ Hewaappe guyyiyan, shaarii yiide untuntta kammina shaariyaappe, “Hawe taani siiqiyaa ta Na7aa; I giyaawaa sisite” giyaa qaalay yeedda. ⁸ Ellekka untunttu yuushshi aathi xeelliyaa wode, Yesuusappe attin, haraa oonanne barenttu matan be7ibeykkinno.

⁹ Untunttu deriyaappe wodhdhishshin, Yesuusi untuntta, “Taani, Asaa Na7ay, hayquwaappe denddana gakkanaw, hintte be7eeddabaa oossinne odoppite” yaagiide azazeedda.

¹⁰ I azazeeddawaa untunttu, “‘Eeno’ giide, ha hayquwaappe denddiyaawaa giyaawe waagiyaawe” yaagiide, barenttu gidдон haasayetteeddino.

¹¹ Untunttu Yesuusa, “Higgiiyaa tamarssiyaawanttu ayissi, ‘Eelaas kasetiide yaanaw bessee’ giinoo?” yaagiide oochcheeddino.

¹² I zaariide yaageedda; “Tumakka, Eelaas kaset yiide, ubbabaa giigissee; yaatina, ayissi Xoossaa Maxaafay, ‘Asaa Na7ay darii waayyetananne ixzettana’ yaagii? ¹³ Shin taani hinttentoo oday; Eelaas yeedda; qassi aabay Xoossaa Maxaafan xaafetteeddawaadankka, asay A bare koyyeeddabaa ootheedda” yaageedda.

Yesuusi Iita Ayyaanay Oyqqeedda Na7aa Patheedda
(*Mat 17:14-21; Luq 9:37-43*)

¹⁴ Yesuusi, Phexiroosi, Yayiqoobinne Yohaannisi yokko Yesuusa kaalliyaawanttukko simmiide yiyaa wode, cora asay he kaalliyaawanttu yuushshuwaan eqqeeddawaanne higgiiyaa tamarssiyaa amareedda asatuu untunttunna palumettiyaawantta be7eeddino. ¹⁵ He cora asay Yesuusa be7eedda wode maalaletti dagammiide, ellekka aakko woxxi yiide,

A saroteedda. ¹⁶ Yesuusi barena kaalliyaawantta “Unttuntunna ayaa palumettiitee?” yaagiide oochcheedda.

¹⁷ He cora asaa giddoppe itti bitani zaariide, “Tamaarissiyaaawoo, ta na7aa bollan haasayaa diggiyaa iita ayyaanay de7iyaa diraw, A neekko akkaade yaaddi. ¹⁸ Ha iita ayyaanay A oyqqiyaa wode ubbaan, A olee; A doonaannakka hoommuu paarottee; qassi achchaa garccissee; bollaakka zoolissee. Aappe ha iita ayyaanaa kessana mala, neena kaalliyaawanttoo odaaddi, shin kessanaw danddaybeykkino” yaageedda.

¹⁹ Yesuusi zaariide untuntta, “Ammanenna ha wodiyaawoo! Taani hinttentunna awude gakkanaw de7anee? Qassi hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Na7aa taakko haa akki yiite” yaageedda. ²⁰ Unttunttu na7aa aakko aheeddino; he iita ayyaanay Yesuusa be7eedda man77iyankka na7aa kokkorssii aggeedda; na7ay sa7aan kunddiide, doonaanna hoommuu goppu giishshin gondoretteedda. ²¹ Yesuusi he na7aa aawuwaa, “Hawe ne na7aa oyqqoodeppe woysa wode gidanee?” yaagiide oochcheedda.

Na7aa aabbu, “I na7atethaan de7iyaa wodiyaappe doommeedda. ²² A wodhanaw daro wode tamaaninne haathaana oleedda; shin neeni danddayooppe, nuussi qarettade nuuna maaddaariikkii” yaageedda.

²³ Yesuusi A, “Neeni danddayooppe gay? Ammaniyaa asaw ubbabay danddayettee” yaageedda.

²⁴ Ellekka na7aa aabbu bare kooshshaa dhoggu oothiide, “Taani ammanay; shin gujja ammananaadan, taana maaddaariikkii” yaageedda.

²⁵ Yesuusi asay dari dari biyaawaa be7iide, iita ayyaanaa, “Na7aa tulenne duude udeedda ayyaanaw, ha na7aappe kesa gaade neena ta azazay; qassi zaarethaade aani geloppa” yaageedda.

²⁶ He iita ayyaanay waassiiide, na7aa darissii kokkorssiide, aappe keseedda. Na7ay hayqqeeddawaawaa malatina, daro asay, “Na7ay hayqqeedda” yaageedda. ²⁷ Shin Yesuusi na7aa kushiyaa oyqqiide denthina, na7ay dendi eggeedda.

²⁸ Yesuusi soy geleeddawaappe guyyiyan, A kaalliyaawanttu Yesuusa dumma, “Nuuni he iita ayyaanaa kessanaw ayissi danddaybeykkoo?” yaagiide oochcheeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide, “Hewaa malay woosappenne xoomaappe attin, harabaan kessanaw danddayenna” yaageedda.

Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne Hayquwaabaa Laa7enthuwaa Odeedda
(Mat 17:22-23; Luq 9:43-45)

³⁰ Unttunttu hewaappe dendiide, Galiilaanna aadhhiide beeddino; Yesuusi bare de7iyaasaa ooninne erana mala koyyibeenna. ³¹ Ayissi gooppe, I barena kaalliyaawantta “Taana, Asaa Na7aa, asay asaw aathiide immananne wodhana; taani qassi heezzu gallasaaappe guyyiyan, hayquwaappe denddana” yaagiide tamaarissee.

³² Shin untunttoo I giyaawe gelibeenna; qassi A oochchanawukka yayyeeddino.

Ubbaappe Aadhdhiyaawe Oonee?
(Mat 18:1-5; Luq 9:46-48)

³³ Unttunttu Qifirinaahooma giyaa katamaa beeddino; soy geleeddawaappe guyyiyan, Yesuusi untuntta, “Ogiyaan ayaa palumettiitee?” yaagiide oochcheedda. ³⁴ Shin untunttu biidde ogiyaan, “Nu giddon nu ubbaappe aadhhiyaawe oone?” yaagiide palumetteedda diraw, co77u geeddino. ³⁵ Yesuusi uttiide, tammanne laa77u barena kaalliyaawantta xeesiide untuntta, “Ooninne sinthaw aadhhdhana koyyoooppe, ubbaappe guyye aadhhiide, he ubhaw qooma gidanaw bessee” yaageedda.

³⁶ Itti guutha na7aa oyqqiide, untunttu giddon esseedda; he guutha na7aa idimmiide untuntta, ³⁷ “Hawanttu mala guutha naanaappe ittuwaa ta sunthan mokkiyaa ooninne taana mokkee; qassi taana mokkiyaa ooninne taana kiitteeddawaa mokkiyaawaappe attin, ta xalalaa morkenna” yaageedda.

Yesuusi, “Nubaa Eqettenna Uray Nu Bagga” Yaageedda
(Luq 9:49-50)

³⁸ Yohaannisi A, “Tamaarissiyaaawoo, itti asay ne sunthan iita ayyaanatuwaa kessiyaaawaa nuuni be7iide, nu bagga gidenna diraw, A diggeeddo” yaageedda.

³⁹ Shin Yesuusi yaageedda; “Ooninne ta sunthan malaataa oothiide, ellekka ta bolla iitabaa haasayanaw danddayiyaawe bayinna diraw diggoppite; ⁴⁰ ayissi gooppe, nubaa eqettenna uray nu bagga. ⁴¹ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hintte tawantta Kiristoosawantta gidiyaa diraw, ooninne hinttenttoo ta sunthan buliyaa haathaa ushanaw immooppekka, bare gatiyaa akkanawaa.

Nagaraa Gaasuwaa
(Mat 18:6-9; Luq 17:1-2)

⁴² “Taana ammaniyaa ha guuthatuwaappe ittuwaa balethiya oonanne, gaaciyaa wogga woxaa A goodhiyaan qachchiide, abbaan A oliyaawe aw lo77a. ⁴³⁻⁴⁴ Ne kushii neena balethooppe, qanxxa ola; neeni laa77u kushiyaanna * qassi ubbakka to7enna Gaannamiyaa tamaan geliyaawaappe, duuxa kushiyaanna de7uwaa geliyaawe new lo77a. ⁴⁵⁻⁴⁶ Ne gedi neena balethooppe, qanxxa ola; neen laa77u geliyaanna ubbakka to7enna Gaannamiyaa tamaan yegettiyaawaappe, dooma gidaade de7uwaa geliyaawe new lo77a. ⁴⁷⁻⁴⁸ Ne ayfii neena balethooppe, wooca ola; neeni laa77u ayfiyaanna ubbakka to7enna Gaannamiyaa tamaan yegettiyaawaappe, itti ayfiyaanna Xoossaa kawutethaa geliyaawe new lo77a.

⁴⁹ “Qumaan maxiniyaa yeggiyaawaadan, tamay asaa ubbaa bolla yegettana. ⁵⁰ Maxinii lo77a; shin I mal77ana dhayooppe, zaariide A wooti mal77ethanitee? Hinttentun maxinii de7o; † yaatiide ittu ittuwaanna sarotethaan de7ite” yaageedda.

10

Machchatto Yeddanaaw Bessenna

(Mat 19:1-2; Luq 16:18)

¹ Yesuusi hewaappe denddiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintha bagganna Yihudaa gadiyaa beedda. Cora asay shirettiide aakko shiiqina, kase I oothiyaawaadankka he asaa tamarissuwaa doommeedda.

² Itti itti Parisaawatuu paaccanaw Yesuusakko yiide, “Itti asay bare machchatto yeddanaw nuussi higgii azazii?” yaagiide A oochcheeddino.

³ I zaariide, “Muse hinttentta waagi azazeeddee?” yaageedda.

⁴ Untunttu, “Muse, ‘Itti asay bare machchatto paramaa immiide yeddo’ gedda” yaageeddino.

⁵ Yesuusi zaariide untunttu, “Hinttenttu odina sisennawantta gidiyaa diraw, Muse ha azazuwaa hinttenttoo xaafeedda. ⁶ Shin Xoossay koyro medhdhiyaa wode, attuma asanne macca asa oothiide, untunttu medhdheedda. ⁷ Hewaa diraw, itti asay bare aabbanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittuwaa gidee; ⁸ untunttu laa77atuu itti asho gidiiino; hewaa diraw, untunttu itti asa gidiyawaappe attin, laa77u asa gidikkino. ⁹ Hewaa diraw, Xoossay ittippe gatheeddawaa asay shaakkoppo” yaageedda.

¹⁰ Untunttu soy simmeedda wode, Yesuusa kaalliyawanttu ha yewuwaabaa Yesuusa zaari oochcheeddino. ¹¹ Yesuusi untunttu, “Bare machchatto yeddiide, hararo akkiyaa uray ooninne izinna woshummee. ¹² Qassi maccawunnakka bare asinaappe kesaade hara asinaa gelooppe woshummaw” yaageedda.

Yesuusi Guutha Naanaa Anjeedda

(Mat 19:13-15; Luq 18:15-17)

¹³ Yesuusi guutha naanaa bochchana mala, itti itti asay naanaa aakko aheedda; shin Yesuusa kaalliyawanttu he asaa seereeddino. ¹⁴ Yesuusi hewaa be7iide, barena kaalliyawantta hanqqetteedda; untunttu, “Guutha naanay taakko yiyaawantta diggoppite; ayissi gooppe, Xoossaa kawutethay hawanttu malaassa. ¹⁵ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; Xoossaa kawutethaa guutha na7aadan akkenna uray ooninne he kawutethaa ubbakka gelenna” yaageedda. ¹⁶ Guutha naanaa idimmiide, bare kushiyaaw untunttu bolla huuphiyan huuphiyan wothiide, untunttu anjeedda.

Miishshaa Siiqussay Ahiyaa Metuwaa

(Mat 19:16-30; Luq 18:18-30)

¹⁷ Yesuusi baanaw keseedda wode, itti bitani woxxiidde yi A sinthan gulbbatiide, “Lo77o tamarissiyaawoo, medhinaa de7uwaa laattanaw taani ayaa oothoo?” yaagiide A oochcheedda.

¹⁸ Yesuusi, “Ayissi taana lo77oo gay? Xoossaa xalalaappe attin, hara lo77uu ooninne baawa. ¹⁹ Xoossaa azazuwaa, ‘Wodhoppa; woshummoppa; wuu77oppa; wordduwaa markkattoppa; cimmoppa; ne aabbanne ne daayo bonchcha’ yaagiyaawaa eraasa” yaageedda.

²⁰ Bitani Yesuusa, “Tamarissiyaawoo, taani hewaa ubbaa na7atethaappe doommaade ha77i gakkanaawukka naagay” yaageedda.

* **9:43-44** Hara Geeshsha Maxaafaa bilethatu, guxinii mule hayqqennasanne qassi mulekka to7enna Gaannamiyaa tamaan, yaagee. 9:45, 47 xeellite. † **9:50** Hinttentun maxinii de7o: Hawaa guussay Yesuusan ammaniyaawanttu barentu ammanuwaappe dendo gaasuwan untunttu bolla metuu gakkintokka ittu ittuwana sarotethaan de7anaw bessee. **10:4** Zar 24:1-4; Mat 5:13 **10:6** Dom 1:27; 5:2 **10:8** Dom 2:24 **10:19** Kes 20:12-16; Zar 5:16-20

²¹ Yesuusi bitaniyaa doseedda; A caddi xeelliide, “New ittibay pacceedda; baade new de7iyaabaa ubbaa zal77aade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neen saluwan durettana. Yaatawaappe guyyiyan yaade taana kaalla” yaageedda. ²² Shin bitani hewaa sisiide, I daro dure gidiyaa diraw, bare som77iyaa dhumissiide, nashettennaan aggiide beedda.

²³ Yesuusi barena kaalliyawantta yuushshi aathi xeelliide, “Daro dure asay Xoossaa kawutethaa gelanaw waani metanddeeshsha!” yaageedda.

²⁴ A kaalliyawanttu A haasayaa sisiide maalaletteeddino; shin Yesuusi qassikka untuntta, “Naatoo, Xoossaa kawutethaa gelanaw wooti metanddeeshsha! * ²⁵ Dure asay Xoossaa kawutethaa gelanawaappe, gaaluu marppiyaa xoo7iyaanna aadhhanawe matattee” yaageedda.

²⁶ Yesuusa kaalliyawanttu maalalettiide, “Yaatina, oone attanaw danddayiyaawe?” yaagiide ittu ittuwaa oochcheeddino.

²⁷ Yesuusi untuntta caddi xeelliide, “Hawe Xoossaw danddayettiyaawaappe attin, asaw danddayettenna; ayissi gooppe, Xoossaw ubbabaykka danddayettee” yaageedda.

²⁸ Phexiroosi Yesuusa, “Be7a; nuuni nubaa ubbaa aggiide, neena kaalleeddo” yaageedda.

²⁹ Yesuusi, “Taani hinttentoo tumuwaa gay; ta dirawunne wonggalaa mishiraachchuwaa diraw, golliya woy ishatuwaa woy michchatuwaa, woy aawuwaa woy aatto woy machchatto, woy naanaa woy gadiyaa ageedda asay ooninne, ³⁰ ha77i ha wodiyaan xeetu dakuwaappe dariya golletuwaa, ishatuwaa, michchatuwaa, aatto, naanaa, gadiyaa, qassi metuwakka akkanawaa. Sinthappe yaana wodiyanikka medhinaa de7uwaa akkanawaa. ³¹ Shin coratuu ha77i sinthan de7iyaawanttu guyye aadhhana; qassi coratuu ha77i guyyen de7iyaawanttu sinthaw aadhhana” yaageedda.

Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne Hayquwaabaa Heezzenhuwaa Odeedda
(Mat 20:17-19; Luq 18:31-34)

³² Untunttu Yeerusalaame biidde, ogiyaan de7iino; Yesuusi barena kaalliyawanttuuppe sinthanna hamettee. Untunttu maalaletteeddino; A kaalliyawanttu yayyeeddino. Zaariide tammanne laa77u barena kaalliyawantta gaxaa kessiide, barena gakkanabaa dummayiide untunttussi hawaadan yaagiide odeedda; ³³ “Be7ite; nuuni Yeerusalaame ha77i kesoytte; yaani taana, Asaa Na7aa, qeesatuwaa kaappatuwassinne Muse higgiiyaa tamarssiyaawanttussi aathiide immana. Untunttu ta bolla hayquwaa pirddaa pirddana; qassi Ayihuda gidenna asaassikka taana aathiide immana. ³⁴ He Ayihuda gidenna asay ta bolla qilliiicananne cuchhana; taana lissuwan shocananne wodhana; taani qassi heezzu gallasaappe guyyiyan, hayquwaappe denddana.”

Yayiqoobinne Yohaannisi Woosseedda Woosaa
(Mat 20:20-28)

³⁵ Zabiddiyoosa naanay Yayiqoobinne Yohaannisi Yesuusakko yiide, “Tamarssiyaawoo, nuuni neena woossiyaabaa ubbabaa nuussi oothaariikkii” yaageeddino.

³⁶ Yesuusi untuntta, “Taani hinttentoo ayaa oothoo?” yaageedda.

³⁷ Untunttu A, “Ne bonchcho kawutethaan neeni uttiyaa wode, nuuppe ittuwaa neeppe ushechcha bagganna qassi ittuwaa haddirssa bagganna utissaariikkii” yaageeddino.

³⁸ Shin Yesuusi untuntta, “Hinttentu ayaa woossanaw bessintokka erikkita; taani ushanaw bessiyaa metuwaa xuu7aa ushanaw danddayiitee? Qassi taani xammaqettanaw bessiyaa xinqqataa † xammaqettanaw danddayiitee?” yaageedda.

³⁹ Hewaappe guyye untunttu zaariide, “E danddayeetto” yaageeddino.

Yesuusi qassi, “Taani ushanaw bessiyaa metuwaa xuu7aa hintte ushana; taani xammaqettanaw bessiyaa xinqqataakka hintte xammaqettana. ⁴⁰ Shin taappe ushechcha baggannanne haddirssa bagganna uttanawantta dooriyawe taana gidikke; shin he sa7ay Xoossay immanaw giigissi wotheeddawanttussa” yaageedda.

⁴¹ Yokko tammu Yesuusa kaalliyawanttu hewaa siseedda wode, Yayiqoobanne Yohaannisa hanqjetteddino. ⁴² Yesuusi untuntta ubbaa barekko xeessiide, hawaadan yaageedda; “ ‘Ayihuda gidennawantta mooddiyaawantta’ giide qoppiyaawantunne hewantta kaaalethiyaa asatuu barenttu asaa mooddiyaawaa eriita. ⁴³ Shin hintte giddon hewaa mala gidenna; hintte giddon woggatana koyiyaa ooninne hinttentoo qoomaa gidanaw bessee. ⁴⁴ Qassi hintte giddon ubbaappe bolla gidana koyiyaa ooninne hintte ubbaw ayille gidanaw bessee. ⁴⁵ Ayissi gooppe, haray atto taani, Asaa Na7aykka, asaw oothanawunne coratuwaa wozanaw yeeddawaappe attin, asay taw oothana mala yabeykke” yaageedda.

* **10:24** wooti metanddeeshsha: Hawaa itti itti bilethay barew de7iyaabaan ammanettiya asaa yaage. † **10:38** xinqqataa: Hawaa guussay Yesuusa gakkkeedda metuwaa xuu7aa guussaa.

*Yesuusi Qooqaa Barxxamoosa Ayfiyaa Patheedda**(Mat 20:29-34; Luq 18:35-43)*

⁴⁶ Unttuntu Iyarkko giyaa katamaa beeddino; Yesuusi barena kaalliyaaawanttunne cora asaanna Iyarkkoppe kesishshin, Ximoosa na7ay qooqay, Barxxamoosa giyaawe, ogiyaa doonan woossiidae utteedda. ⁴⁷ Barxxamoos Naazireetiyya Yesuusa gideeddawaa sisiidae, bare kooshshaa dhoqqu oothiide, “Daawite na7aa † Yesuusaa, taana maaraarikki!” yaagussaa doommeedda.

⁴⁸ Cora asay A, “Hayzza!” giide hanqqetteedda.

Shin, I bare kooshshaa kasewaappekka darissi dhoqqu oothiide, “Daawite na7aw, taana maaraarikki!” yaageedda.

⁴⁹ Yesuusi ogiyaan eqqiide, “A haa xeesite” yaageedda.

Unttuntu qooqaa, “Aynne baawa; dendda eqqa; neena xeesee” yaagiide xeeseeddino.

⁵⁰ Qooqay bare mayuwaa olii aggiide, guppi denddi eqqiide, Yesuusakko beedda.

⁵¹ Yesuusi A, “Taani new ayaa oothanaw koyyay?” yaageedda.

Qooqay, “Tamaarissiyaawoo, taani xeellanawaa koyyay” yaageedda.

⁵² Yesuusi A, “Ba; ne ammanuu neena patheedda” yaageedda. Elekka A ayfii xeellii aggina, ogiyaan Yesuusa kaallii yaageedda.

11*Yesuusi Wolqqaama Bonchchuwan Yeerusalaa Geleedda**(Mat 21:1-11; Luq 19:28-40; Yoh 12:12-19)*

¹ Unttuntu Yeerusalaa matiidde, Debre Zayte Deriyaa matan de7iyaa Beetefaa-genne Biitaaniyaa gakteeddino; Yesuusi barena kaalliyaaawanttuppe laa77uwaa sinthaw kiittiide, ² “Hinttentuppe sinthan de7iyaa heraa biite; yaa gelosaanna ooninne ubba toggiibeenna qashuwan de7iyaa hare maraa hintte demmana; A billi haa akkiide yiite. ³ Ooninne hinttentta, ‘Hewaa ayissi oothite?’ yaagiide oochchooppe, ‘Godaw * hawe koshshee; ellekka zaari haa yeddanaawaa’ yaagite” yaageedda.

⁴ Unttuntu biide, hare maraa penggiyaa matan ogiyaan qachchi wotheeddawaa dem-miide billeeddino. ⁵ Hewaan eqqeedda itti itti asatuu untuntta, “Hare maraa wootanaw billiitee?” yaageeddino. ⁶ Yesuusa kaalliyaaawanttu Yesuusi barentta azazeeddawaa odina, asatuu yeddii aggeeddino. ⁷ Unttuntu hare maraa Yesuusakko ahiide, barenttu mayuwaa A zokkiyaan wotheeddino; Yesuusi he hare maraa toggeedda. ⁸ Cora asay barenttu mayuwaa ogiyaan hiixxeedda; qassi harantuu mithaa haythaa kar kariide, ogiyaan hiixxeeddino. ⁹ Yesuusappe sinthanna hamettiyya asaynne A geeduwaa kaalliyaa asay barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “Xoossay galatetto!

Godaa sunthan yiyaawe anjjetteddawaa.

¹⁰ Godaa sunthan yiyaa nu aawuwaa

Daawite kawutethay anjjetteddawaa.

Saluwaa ubbaappe bolla saluwan

de7iyaa Xoossay galatetto”

yaageeddino.

¹¹ Yesuusi Yeerusalaa biide, Geeshsha Golliyaa geleedda; qassi ubbabaa yuuyyi yuuyyi xeelleeddawaappe guyyiyan, sa7ay qammiyaa diraw, tammanne laa77u Yesuusa kaalliyaaawanttunna Biitaaniyaa beedda.

*Yesuusi Sheqqeedda Balasiyaa Mithatto**(Mat 21:18-19)*

¹² Wonttetha gallassi untunttu Biitaaniyaappe kesiide biishshin, Yesuusi koshatteedda. ¹³ Haakuwan itti balasiyaa giyaa mithatto haythaa mayya utteeddawunno be7iide, onni eri I bolla ayfii beettooppenne giide, be7anaw izikko beedda; shin izikko I biyaa wode, haythaa xalalaappe attin, aynne ayfiyaa demmibeenna; ayissi gooppe, balasii ayfiyaa wodii gakkibeenna. ¹⁴ Yesuusi he balasatto, “Neepe shirettiide medhinaw ooninne ayfiyaa mooppo” yaageedda. Yesuusa kaalliyaaawanttu I giyaawaa siseeddino.

*Yesuusi Geeshsha Golliyaa Zali77iyaawantta Kesseedda**(Mat 21:12-17; Luq 19:45-48; Yoh 2:13-22)*

† **10:47** Daawite na7aa: Ayihude asatuu Xoossaan Okettowe Daawite zerethaappe yelettanawaa yaagiide qooppiyaa diraw, Xoossaan Okettowe “Daawite na7aa” yaagetti xeeseetee. * **11:3** Godaa: Hawaa guussay hariyaa godaa. **11:9** Maz 118:25-26

¹⁵ Unttuntu Yeerusalaa beeddino; Yesuusi Geeshsha Golliyaa geliide, hewaan zali77iyaawantanne shammiyaawantta kare yederssuwaa doommeedda; qassi miishshaa laammiaawanttu xaraphpheezanne dogommuwaa zali77iyaawanttu oydiyaa aathi yeggiide, ¹⁶ ooninne ayentto tookkiide, Geeshsha Golliyaa gibbiyaa gidonna aadhdhanawaa diggeedda. ¹⁷ Yesuusi asaa hawaadan yaagiide tamaarisseedda: “Xoossaa Maxaafan, ‘Ta golli Ayihuda gidenna asay ubbay Xoossaa woossiyaa golle geetettana’ yaagettiide xaafetti utteedda; shin hintte A bonqqanchchatuu qosettiyyaa gonggoluwaa kesseeddita.”

¹⁸ Qeesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamarssiyaawanttu hewaa sisiide, A wodhana ogiyaa kosshaa doommeeddo; shin cora asay I tamarssiyaawaan malalettiyaa diraw, aw yayyeeddino.

¹⁹ Sa7ay omarsseedda wode, Yesuusinne A kaalliyaaawanttu katamaappe gaxaa keseeddino.

Balasiyaa Giyaa Mithatta Melaaddu

(Mat 21:20-22)

²⁰ Unttuntu wonttetha gallassi guura ogiyaanna aadhdhiidde, he balasatta xaphuwaanna meladiggeeddawunno be7eeddino. ²¹ Phexiroosi hassayiide, “Tamarssiyaawoo, be7a; neen sheqqeedda balasatta meladiggaaddu” yaageedda.

²² Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; “Xoossaa ammanite. ²³ Taani hinttentoo tumuwaa gay; ooninne bare wozanaan sidhennaan bare geeddabay hananawaa ammaniide, ha deriyaa, ‘Denddaade abbaan kunda’ gooppe hanana. ²⁴ Hewaa diraw, Xoossaa hintte woossiyaabaanne oochchiyaabaa ubbaa akkidiggowaadan ammanite; hintte akkana. ²⁵ Xoossaa woossanaw hintte eqqiyaa wode, saluwan de7iyaa hintte Aawuu hintte nagaraa atto gaana mala, ooninne hinttentta naaqqeeddabay de7ooppe, aw atto giite. ²⁶ Shin asaa nagaraa hintte atto gaana dhayooppe, saluwan de7iyaa hintte Aawukka hintte nagaraa hinttentoo atto geenna.”

Yesuusi Ayaa Maataani Oothii Giyaa Ooshaa

(Mat 21:23-27; Luq 20:1-8)

²⁷ Unttuntu qassikka Yeerusalaa beeddino; Yesuusi Geeshsha Golliyaa hamet-tishshin, qeesatuwaa kaappatuun, Muse higgiiyaa tamarssiyaawanttunne cimatuu Yesuusakko yeeddino. ²⁸ A, “Neeni hawaa oothanaw new ay maatay de7ii? Woy new ha maataa immeeddawe oone?” yaageeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide untuntta, “Taanikka hinttentta ittibiaa oochchana; taw odite; taani qassi hawaa ay maataan oothayantto, hinttentoo odana. ³⁰ Yohaannisi xammaqiyaa maataa akkeeddawe Xoossaaappeeyee woy asaappee? Taw odite” yaageedda.

³¹ Unttuntu barenttu gidon palumaa doommiide, “Nuuni, ‘Xoossaaappe yeedda’ yaagoooppe, I nuuna, ‘Yaatina, Yohaannisi odeeddawaa ayissi ammanibeykkitee?’ yaagana. ³² Shin, ‘Asaappe yeedda gaanee?’ ” yaageeddino; qassi asay ubbay Yohaannisi nabiyaa gideeddawaa eriyaa diraw, asaw yayyeeddino. ³³ Hewaa diraw, untunttu Yesuusaw, “Nuuni erokko” yaagiide zaareeddino;

Yesuusi, “Taanikka hawaa ay maataan oothayantto, hinttentoo odikke” yaageedda.

12

Woyiniyaa Turaa Tokkiyaa Oosanchchatuwaa Leemisuwaa

(Mat 21:33-46; Luq 20:9-19)

¹ Yesuusi untunttoo oduwaa leemisuwan yaagiide doommeedda; “Itti bitani woyiniyaa giyaa turaa tokkiide, dirrsaa yuushshi aathiide direedda; qassi he woyiniyaa gumi77iyaa ollaakka bookkeedda; hewaa naagiyaa asaw naagiyaasaa keexseedda; hewaappe guyyiyan, kothaa oothiyaa asaw immiide, hara gade beedda. ² Woyiniyaa ayfiyaa maxiyaa wodii gakkina, barena gakkiiyawaa akkiide yaana mala, itti qoomaa bare kothaawatuwaakko kiitteedda. ³ Kothaa oothiyaawanttu A qoomaa oyqqi wadhdiide, kushe mela yeddeeddino. ⁴ Laa7ethuwaa hara qoomaa untunttukko kiitteedda; untunttu he qoomaa huuphiyaa phalqqiide pokkissi yeddeeddino. ⁵ Woyiniyaa turaa goday qassikka hara qoomaa kiitteedda; he qoomaa wodheeddino; qassi hara coratuwakka hewaadan ootheeddino; ittuwaa ittuwaa wadhdiide, haratuwaa wodheeddino.

⁶ “Woyiniyaa turaa godaw kiittanaw ubbaappe wurssethaan I darii siiqiyaa A na7aa xalalay atteedda; I, ‘Unttuntu ta na7aa bonchennaan aggikino’ giide, bare na7aa untunttukko kiitteedda.

⁷ “Shin kothaa oothiyaawanttu barenttu gidдон, ‘Laattanawe hawaa; biide A wodhoytte; aw de7iyaawe nuwaa gidana!’ yaageeddino. ⁸ Na7aa oyqqi wodhiide, A anhaa woyiniyaa turaa gidloppe gaxaa kessi oleeddino.

⁹ “Simmi woyiniyaa turaa goday wootanee? Yiide he kothawatuwaa wodhi wurssiide, woyiniyaa turaa kothaa oothiyya hara asaw immanawaa.

¹⁰⁻¹¹ ‘Gimbbiyaawanttu kadhi ixceedda shuchchay godaa xaphuwaa minissiyaa,

ubbaappe aadhdiyaa shuchcha gideedda.

Hawe Goday ootheeddawaa;

qassi nuunakka maalalissiyaaawaa’

yaagiyaawaa Xoossaa maxaafaappe nabbabibeykkitee?” yaageedda.

¹² Qeesatuwaa kaappatuu, higgiiyaa tamaarissiyaawanttunne cimatuu Yesuusi he leemisuwaa barenttun leemiseeddawaa ereedda diraw, A oyqqanaw koyyeeddino; shin asaw yayyiide, bashi beeddino.

Giiraa Giirane Aggane Giyaa Ooshaa

(Mat 22:15-22; Luq 20:20-26)

¹³ Qassi A haasayaappe balaa demmana mala, Parisaawatuwaappenne Heroodisa bag-gatuwaappe * amareeddawanttu aakko kiittina yiide, ¹⁴ “Tamaarissiyaawoo, neeni tu-muwaa haasayiawaanne asaappe asaa shaakkeennawaa nuuni ereetto; ayissi gooppe, neeni asaa dummayakka; qassi Xoossaa ogiyaa tumatethaan tamaarissaa. Nuuni Roomaa Kaatiyaa Qeesaarew giiraa giiriyaawe wogeeyee woga gidennee? Giiraa giiraneeyee digganee?” yaageeddino.

¹⁵ Shin untunttu lo77a malatiyaa iita asaa gideeddawaa Yesuusi eriide, “Taana ayissi paaccitee? Itti santimiyyaa haa taakko ahite; taani ane be7ana” yaageedda. ¹⁶ Untunttu aw aheeddino; “Ha malaynne sunthay oowee?” yaagiide untuntta oochcheedda.

Untunttu, “Qeesaarewaa” yaageeddino.

¹⁷ Yesuusi zaariide untuntta, “Yaatooppe, Qeesaarewaa Qeesaaressi, Xoossawaa Xoos-saasi immite” yaagina untunttu aabaa maalaletteeddino.

Hayquwaappe Dendduwaa Ooshaa

(Mat 22:23-33; Luq 20:27-40)

¹⁸ Hayqqeedda asay denddenna giyaa Saduqaawanatuwappe itti itti asatuu Yesuusakko yiide, hawaadan yaagiide, A oochcheeddino; ¹⁹ “Tamaarissiyaawoo, Muse nuusi higgiiyaa xaafiide, ‘Machchatto akkeedda asay na7aa yelennaan hayqgooppe, he hayqqeeddawaa ishaya A machchatto laattiide, bare ishaya na7aa yelanaw bessee’ yaagiyaawaa xaafeedda.

²⁰ Itti wode laappu ishatau de7iyaawanttuppe bayray machchatto akkiide, na7aa yelennaan hayqqeedda. ²¹ Laa7ethiyaa ishaya izo akkeedda; ikka na7aa yelennaan hayqqeedda; heezenthiaawekka hewaadan haneedda. ²² Laappunatuukka izo akkiide, na7aa yelennaan hayqqeeddino; ubbaappe guyyiyan, qassi he mishiratta hayqqaaddu. ²³ Yaatina, hayqqeedda asay hayquwaappe denddiyaa wode, iza untunttuppe haqawoo machche gidanee? Ayissi gooppe, laappunatuukka izo akkeeddino”.

²⁴ Yesuusi zaariide untuntta, “Hinttenttu balettiyaawe, Xoossaa Maxaafatuwaanne A wolqqaa erenna diraassa! ²⁵ Ayissi gooppe, hayqqeedda asay hayquwaappe dend-diyaa wode, saluwan de7iyaa kiitanchchatuwaa mala gidanaappe attin, attuma asaynne akkenna; macca asaynne gelenna. ²⁶ Shin hayqqeeddawanttu dendduwaabaa gidoope, Muse maxaafan xaafetteedda xaragay miyaa buuraabaa odiyaa sa7aan, Xoossay Musa, ‘Taani Abraahaame Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yayiqooba Xoossaa’ gidiyaawaa ubbakka nabbabibeykkitee? ²⁷ I paxa de7iyaawanttu Xoossaa gidiyaawaappe attin, hayqqeed-dawanttu Xoossaa gidenna; hintte darissi baleedditaa” yaageedda.

Ubbaappe Aadhdiyaa Azazuwaa

(Mat 22:34-40; Luq 10:25-28)

²⁸ Higgiiyaa tamaarissiyaawanttuppe ittu untunttu palumettiyaawaa shiiqiide siseedda; qassi Yesuusi untunttu lo77o zaareeddawaa sisiide, “Azazuwaa ubbaappe aadhdiyaa azazuu haqawee?” yaagiide Yesuusa oochcheedda.

²⁹ Yesuusi zaariide, A “Azazuwaa ubbaappe aadhdiyaa azazuwaa, ‘Israa7eeliyaa asay sisite, Goday nu Xoossay itti Godaa. ³⁰ Hinttenttu Godaa hintte Xoossaa hintte kumentha

12:10-11 Maz 118:22-23 * **12:13** Heroodisa baggatuwaa: Hawantta guussay hewode de7iyaa kawutethaa pol-etikaa bagganna kase wogga Heroodisanne A na7aa Herood Anttiphaasa baggatuwanne untuntta kaalliyaa asatuwaa.

12:19 Zar 25:5 **12:26** Kes 3:6 **12:29** Zar 6:4-5

wozanaappe, hintte kumentha shemppuwaappe, hintte kumentha qofaappe, hintte kumentha wolqqaappe siiqite' yaagee. ³¹ Qassi azazuwaa ubbaappe aadhdhiyaa laa7entho azazuu hawaa; 'Neeni ne shooruwaa ne huuphiyaadan siiqa' giyaawaa; hawantuppe aadhdhiyaa hara azazuu baawa" yaageedda.

³² Higgiyaa tamaarissiyaawe Yesuusa yaageedda; "Tamaarissiyaawoo, tumuwaa gaadda; neeni 'Xoossay itti Xoossa xalala. Aappe attin, haray baawa' geeddawe tuma.

³³ Xoossaa kumentha wozanaappe, kumentha qofaappenne kumentha wolqqaappe dosiyaawenne qassi bare shooruwaakka bare huuphiyaadan siiqiyaawe, guddiyaa yarshshuwaappenne hara yarshshuwaa ubbaappe aadhdhee" yaageedda.

³⁴ Yesuusi higgiyaa tamaarissiyaawaa zaaruu aadho eranchcha asaa zaaruwaa gideed-dawaa be7iide, "Neeni Xoossaa kawutethaappe haakkabeykka" yaageedda; hewaappe guyyiyan, Yesuusa harabaa oochchanaw ooninne xalibeenna.

"Yesuusi O Na7ee" Yaagiyaa Ooshaa

(Mat 22:41-46; Luq 20:41-46)

³⁵ Yesuusi Geeshsha Golliyan tamaarissiidde, "Higgiyaa tamaarissiyaawanttu Kiristtoosa wooti Daawite na7aa giinoo? ³⁶ Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayisina, 'Goday ta Godaa, "Taani ne morkketuwaa

neeni yedhdha eqqiyaabaa oothana gakkanaw, hawaan taappe bonchchetaade ushechcha bagganna utta" geedda' yaageedda. ³⁷ Daawite bare huuphew Kiristtoosa, 'Godaa' giide xeesoeppe, yaatina, Kiristtoosi waaniide, Daawite na7aa gidii?" yaageedda.

Cora asay Yesuusi giyaawaa nashechchaan siseedda.

Yesuusi, "Muse Higgiyaa Tamaarissiyaawantuppe Naagetite" Yaageedda

(Mat 23:1-36; Luq 20:45-47)

³⁸ Yesuusi tamaarissiidde, "Higgiyaa tamaarissiyaawantuppe naagetite; untunttu adussa mayuwaa mayyiide yuuyiiaawaanne geyaa heerankka asay untunttu bonchchide sarotiyaawaa dosiino. ³⁹ Untunttu Ayihuda woosa golletuwaaan darii lo77iyaa oydiyaa dosiino; qassi asay barentta imathatethaan mokkiyaasankka bonchcho sa7aa dosiino. ⁴⁰ Untunttu am77etu golliya bonqqiide, barenttoo lo77a malatanaw Xoossaa woosaa adussiino; untunttu ubbaappe aadhdhiyaa muraa akkanawantta" yaageedda.

Am77atti Mixuwaataa

(Luq 21:1-4)

⁴¹ Yesuusi Geeshsha Golliyan imotaa yeggiyaa saaxniyaa matan uttiide, asay bare miishshaa he saaxniyaan yeggiyaawaa be7eedda; cora dure asay daro miishshaa he saaxniyaan yeggeeddino. ⁴² Iti hiyyeesaa am77atta yaade, itti santtimiyaan laamettiya laa77u semberatuwaa he saaxniyaan yeggaaddu. ⁴³ Yesuusi barena kaalliyaawantta xeesiide, "Taani hinttenttoo tumuwaa gay; imotaa saaxniyaan yeggeedda asaa ubbaappe ha hiyyeesaa am77atta darissaade yeggaaddu. ⁴⁴ Ayissi gooppe, haratuu ubbay barenttoo palaheedda miishshaappe yeggeeddino; shin iza bare pacaappe, barew de7iyaa de7uwaa mulekka immaa aggaaddu" yaageedda.

13

Yesuusi Geeshsha Golli Kolettanawaa Kasetiide Odeedda

(Mat 24:1-2; Luq 21:5-6)

¹ Yesuusi Geeshsha Golliyaappe kesishshin, A kaalliyaawantuppe ittu A, "Tamaaris-siyaawoo, hawe aybe lo77o shuchchatenttonne qassi aybe lo77o shuchchaa gollatuwaa be7ay!" yaageedda.

² Yesuusi zaariide, "Ha wolqqaama shuchchaa gollatuwaa be7ay? Ha gollatuwaan de7iyaa itti shuchchayanne attennaan ubbay kolettana" yaageedda.

Goday Yaanaappe Kasetiide Gakkana Yederssuwaanne Waayiyaa

(Mat 24:3-14; Luq 21:7-19)

³ Yesuusi Geeshsha Golliyaappe hini bagganna Debre Zayte Deriyaa bollan utteedda wode, Phexiroosi, Yaiqoobi, Yohaannisinne Inddiraasi barenttu xalala aakko yiide A, ⁴ "Hewe awude hananentto, nuussi odaarikkii; qassi hewe ubbay polettana wodiyaa erissiyaa mallatuu ayaa gidanee?" yaagiide oochcheeddino.

⁵ Yesuusi qassi untunttoo hawaadan yaagiide, oduwaa doommeedda; "Hinttentta ooninne balethenna mala naagetite. ⁶ Cora asatuu ta sunthan, 'Taani Kiristtoosa' yaagi-ide yaanawaa; cora asaa balethana. ⁷ Matan de7iyaa olaa kooshshaanne haakuwaan

de7iyaa olaa oduwaa hintte sisiyaa wode, hirgoppite; hewaa malabay hananaw bessee; shin wurssethay bira. ⁸ Ayissi gooppe, itti gade asay hara gade asaanna olettana; qassi itti kawutethay hara kawutethaanna olettana; biittaa qaathay ubbasan de7ana; koshaykka de7ana; shin hewe koyro yeluwaa oythaa mala.

⁹ “Shin hintte hinttentu huuphew naagettite; ayissi gooppe, asay hinttentta oyqqiide, pirdda gollew aathiide immana; qassi bare Ayihuda woosa golletuwanikka hinttentta lissuwan shocana; gadiyaa mooodiyaawanttu sinthaaninne kaatatuwaa sinthan ta diraw hintte markkattanaw eqqana. ¹⁰ Mishiraachchuwaa qaalay koyronna asaw ubbaw odettidigganaw bessee. ¹¹ Untunttu hinttentta pirdda golle ahiyaa wodenne aathiide immiyaa wode, wooti haasayanitentto koyronna hirgoppite; he saatiyaan Xoossay hinttenttoo immiyaabaa haasayite. Ayissi gooppe, Geeshsha Ayyaanay haasayanaappe attin, haasayiyaawanttu hinttentta gidikkita.

¹² “Ishay bare ishaa, aawuu bare na7aa wodhissana; qassi naanay barenttu aawatuwa bollaninne barenttu aayetuwa bolla denddiide, untuntta wodhissana. ¹³ Asay ubbay hinttentta ta sunthaa diraw ixkana; shin wurssethay gakkanaw gencciyaawe attana.

Yerusalaame Gakkana Wolqqaama Iita Metuwaa
(Mat 24:15-28; Luq 21:20-24)

¹⁴ “Shin nabiyya Daaneel odeedda bashshaa tunatethay eqqanaw bessennasan eqqishshin hintte be7iyaa wode, hewe waagiyaawentto, nabbabiyaawe akeeko; Yihudaa gadiyaan he wode de7iyaawanttu deriyaakko betino. ¹⁵ Golliyaa huuphiyan de7iyaa uraykka ittibaa akkanaw duge wodhdhiide, bare soy geloppo. ¹⁶ Gaden de7iyaawekka bare mayuwaa akkanaw guyye simmoppo. ¹⁷ He wode shahaara maccawanttoonne dhanthiyaa maccawanttoo aayyeero. ¹⁸ Shin hawe ubbay haniyaa wodi balguwaa gidenna mala, Xoossaa woossite; ¹⁹ ayissi gooppe, Xoossay sa7aa koyro medhdheeddawaappe doommiide, ha77i gakkanaw, ubbakka de7ibeenna metuu, qassi hawaappe sinhawukka ubba de7enna metuu asaa bolla he wode de7ana. ²⁰ Goday he gallassatuwaa payduwaa guuthiyaawe baawentto, asaa gideedda ooninne attenna; shin I bare dooreedda asatuwaa diraw, he gallassatuwaa payduwaa guutheedda.

²¹ “He wode ooninne hinttentta, ‘Be7ite; Kiristoosi hawaan de7ee’ woy, ‘Be7ite; Kiristoosi hawaan de7ee’ yaagoooppe, hewaa ammanoppite. ²² Ayissi gooppe, word-danchcha Kiristoosatuunne worddo nabatuu denddiide barenttoo danddayettooppe, haray atto Xoossay dooreeddawanttakka balethanaw malaataanne maalalissiyaabaa bessana. ²³ Shin hintte naagettite; taani hinttenttoo ubbabaa kasetaade odaaddi.

Kiristoosa Laa7entho Yuussaa
(Mat 24:29-31; Luq 21:25-28)

²⁴ “Shin he wode he waayiyaaappe guyyiyan, away dhumaana;

agenay poo7iyaawaa aggana;

²⁵ xoolinttatu saluwaappe kunddana;

qassi saluwan de7iyaa wolqqatuukka qaaxettana.

²⁶ He wode taani, Asaa Na7ay, wolqqaama wolqqaannanne bonchchuwaanna shaariyaa gidonna yiishshin, untunttu be7ana. ²⁷ He wode taani kiitanchchatuwaa sa7aa oydu bagga kiittana; sa7aa gaxaappe saluwaa gaxaa gakkanaw, Xoossay dooreedda asaa shiishshana.

Wodiyaa Wurssethay Gakkeeddawaa Malaataa Bessiyaa Balasiyaa Mithatto
(Mat 24:32-35; Luq 21:29-33)

²⁸ “Leemisuwaa balasatto giyaa mithattippe tamarite; balasatta aaciya wodenne izi haythay haytiyaa wode, bonni mateeddawaa hintte eriiita. ²⁹ Hawaadanka hintte he ubbabay haniyaawaa be7iyaa wode, I * matattiide penggiyaa shiiqeeddawaa † erite. ³⁰ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay hanana gakkanaw, ha wodiyaa yeletay hayqqidiggenna. ³¹ Saluunne sa7ay aadhdhana; shin ta qaalay ubbakka aadhdhenna.

Wurssetha Gallassanne Saatiyaa Ooninne Erenna
(Mat 24:36-44)

³² “Shin he gallassanne he saatiyaa Aawuwaa xalalaappe attin, haray atto saluwan de7iyaa kiitanchchatuwaa gidina, woy taana Na7aa gidinakka ooninne eriyaabay baawa.

13:14 Dan 9:27; 11:31; 12:11 **13:19** Dan 12:1; Sax 7:14 **13:24** Isa 13:10; Hiz 32:7; Iyu 2:10,31; 3:15; Sax 6:12
13:25 Isa 34:4; Iyu 2:10; Sax 6:13 **13:26** Dan 7:13; Sax 1:7 * **13:29** I: Yesuusa guussaa. † **13:29** matiide penggiyaa shiiqeeddawaa: Guussay, Yesuusa yuussay mateedda guussaa.

³³ He wodii awude gidanentto, hintte erenna diraw, naagettite; minnite; Xoossaa woos-site. ³⁴ Ta yuussay bare golliya aggiide, ogiyaa biyaa bitaniyaa mala; bitani bare qoomatuwassi huuphiyaan huuphiyaan oosuwaaw immiide, untuntunna bare oosuwaassi kaappo ootheedda; qassi kariyaa naagiyaawekka minniiside naagana mala azazeedda.

³⁵ “Hewaa diraw, minnite; ayissi gooppe, golliyaawu omarssa gidina, woy qamma bilaha gidina, woy kuttuu waassiyaa wode gidina, woy guura wontumaathaana gidina awude yaanentto, hintte erikkita. ³⁶ Hinttenttu akeekennaan I yooppe, hinttentta gemi77isheeddawantta demmenna mala minnite. ³⁷ Taani hinttenttoo odiiyaawaa asaa ubbaw oday; minnite.”

14

Kiristtoosa Bolla Maqqetteeddino

(Mat 26:1-5; Luq 22:1-2; Yoh 11:45-53)

¹ Paasigaa Baalaa giyaawaa bonchchiya gallassaynne Caalibeenna ukithaa muussaa bonchchiya baalaa gallassay gakkanaaw laa77u gallassay atteedda; qeesatuwaa kaappatu-unne higgiiyaa tamaarssiyaawanttu asay erennaan Yesuusa oyqqiide wodhana ogiyaa koyyiino. ² “Asay walassaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiya gallassi hewaa oothokko” yaageeddino.

Yesuusa Shittuwaa Okkeedda Mishiratto

(Mat 26:6-13; Yoh 12:1-8)

³ Yesuusi Biitaaniyaa gadiyan oolluwaa harggiyaa Simoona soyin qumaa maanaw utteedda wode, itti mishiratta bilqqaasiyaa kumeedda narddoosa giyaa darii al77o shittuwaa * akkaade yaaddu; he bilqqaasiyaa menthaade shittuwaa Yesuusa huuphiyan tigaaddu. ⁴⁻⁵ Hewaan de7iyaa asaappe ittu ittu hanqqettiide, “Ha shittuwaa coo ayaw bayyizzay? Ha shittuwaa heezzu xeetu biraa santimiyaan † zali77iide, miishshaa hiyyeesaw immanaw danddayettee” yaagiide barenttu giddon haasayiino; yaatiide he mishiratto darissi hanqqetteeddino.

⁶ Shin Yesuusi hawaadan yaageedda; “Ha mishiratto aynne gooppite; izo ayissi metoothiitee? Iza taw lo77obaa oothaaddu. ⁷ Hiyyeesatuu ubba wode hinttentunna de7iino; hintte koyyeedda wode awudenne untuntunna maaddanaw danddayiita; shin taani ubba wode hinttentunna de7ikke. ⁸ Iza barew danddayetteeddawaa oothaaddu; qassi ta asatethay moogettanaappe kasaade moogoo giigissanaw shittuwaa okkaaddu. ⁹ Taani hinttenttoo tumuwaaw oday; sa7aa ubbaan wonggalaa mishiraachchuwaaw odiiyaasan haqaninneekka, asay izo qoppaana mala, ha iza ootheeddawe odettana” yaageedda.

Yihudaa Asqqorootu Yesuusa Aathiide Immanaw Zoretta Eeno Geedda

(Mat 26:14-16; Luq 22:3-6)

¹⁰ Tammanne laa77u Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu Yihudaa Asqqorootu ‡ giyaawe, Yesuusa qeesatuwaa kaappatuwaassi aathiide immanaw untuntukko beedda. ¹¹ Untunttu hewaa siseedda wode nashettiide, “Nuuni new miishshaa immana” yaageeddino; Yihudaa Asqqorootu Yesuusa aathiide immanaw injjetiyaa wodiyaa wochchee.

Yesuusi Barena Kaalliyaawantunna Paasigaa Quumaa Meedda

(Mat 26:17-25; Luq 22:7-14,21-23; Yoh 13:21-30)

¹² Caalibeenna ukithaa miyaa baalaa gallassaa bonchchiya koyro gallassi, Paasigaa qumaa maanaw dorssaa shukkiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu A, “Paasigaa bonchchiya gallassi neeni maana qumaa nuuni haqa biide giigissanee?” yaagiide oochcheeddino.

¹³ Yesuusi barena kaalliyaawanttuppe laa77atuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; “Katamaa biite; hintte biishshin, otuwan haathaa tookkeedda itti bitani hinttentunna gaketanawaa; A kaallite. ¹⁴ I biide geliyaa golliyaawuwaa, “Tamaarissiyaawe neena, “Taani taana kaalliyaawantunna Paasigaa qumaa maanaw ta imathaa kifili haqanee?” yaagee’ yaagite. ¹⁵ Golliyaawuu hinttentta pooqiyaa bollan de7iyaa giigi utteedda aako kifliiyaa bessana; hewaan nuussi giigissite” yaageedda.

¹⁶ He laa77u Yesuusa kaalliyaawanttu kesiide, katamaa beeddino; Yesuusi barenttoo odeeddawaadankka ubbaaw demmiide, Paasigaa qumaa giigsseeddino.

¹⁷ Sa7ay omarssiyaaw wode Yesuusi tammanne laa77u barena kaalliyaawantunna yaa beedda. ¹⁸ Untunttu uttiide samppaappe qumaa miishshin, Yesuusi untuntunna, “Taani

^{14:1} Kes 12:1-27 * ^{14:3} darii al77o shittuwaa: Guussay loythi sawiyaawaa guussaa. † ^{14:4-5} biraa santimiyaaw: 6:37 xeellite. ^{14:7} Zar 15:11 ‡ ^{14:10} Yihudaa Asqqorootu: 3:19 xeellite.

hinttenttoo tumuwaaw oday; hinttenttuppe ittu taananna miyaawe, taana aathiide immanawaa” yaageedda.

¹⁹ A kaalliyaa wanttu loythy sisetina, huuphiyan huuphiyan A, “Tumu taaneeshsha?” giyaawaa doommeeddino.

²⁰ Yesuusi zaariide, “I ha hinttenttu tammanne laa77atuwaappe ittuwaa; I taananna ittippe tushanaw bare daabbuwaaw shaataan yeddiyaawaa. ²¹ Taani, Asaa Na7ay, Xoossaa maxaafay hayqqana geeddawaadan hayqqana; shin taana, Asaa Na7aa, aathiide immiyaa uraw aayyeero; he uray yelettennaan atteeddentto, aw lo77a shin” yaageedda.

Godaa Kawuwaaw Akkiyaa Wogaa

(Mat 26:26-30; Luq 22:14-20; 1Qo 11:23-25)

²² Unttuntu miishshin, Yesuusi daabbuwaaw akkiide, Xoossaa galateedda; he daabbuwaaw menthiide, barena kaalliyaa wanttoo immiidde, “Heyte; hawe ta ashuwaaw” yaageedda.

²³ Xuu7aa akkiide, Xoossaa galatiide, untuntntoo immeedda; ubbay he xuu7aappe usheeddino. ²⁴ Yesuusi, “Hawe ooratha caaquwaan § cora asaa diraw gukkiyaa ta suuthaa.

²⁵ Taani hinttenttoo tumuwaaw oday; taani Xoossaa kawutethaan ooratha woyiniyaa eessaa ushana gallassay gakkanaw, laa7enthuwaa ha woyiniyaa eessaa ubbakka ushikke” yaageedda.

²⁶ Mazimuriyaa yexxeeddawaappe guyyiyan, Debre Zayte Deriyaa beeddino.

Phexiroosi Kaddanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda

(Mat 26:31-35; Luq 22:31-34; Yoh 13:36-38)

²⁷ Yesuusi barena kaalliyaa wanttoo,

“Hinttenttu ubbay taana yeggiide woxxanita; ayissi gooppe,

Xoossaa Maxaafay, Xoossay dorssaa heemmiyaawaa wodhana;

hewaappe guyyiyan dorssay ubbay laalettana gee’

yaageedda. ²⁸ Shin taani hayquwaappe dendeeddawaappe guyyiyan, hinttenttuppe kasetaade Galiilaa baana” yaageedda.

²⁹ Phexiroosi zaariide, “Unttuntu ubbatuu neena yeggiide booppekka, taani neena mulekka yeggikke” yaageedda.

³⁰ Yesuusi Phexiroosa, “Taani new tumuwaaw oday; hachche gamma kuttuu laa7ethuwaa waassanaappe kase, neen taana heezzu gede kaddanaassa” yaageedda.

³¹ Shin Phexiroosi kasewaappekka minissiide, “Taani haray atto, neenanna ittippe hayqqinttokka, neena mulekka kaddikke” yaageedda. Qassi haratuu ubbatuukka hewaadan geeddino.

Yesuusi Geetesemaaniyaan Woosseedda

(Mat 26:36-46; Luq 22:39-46)

³² Geetesemaane giyaa sa7aa beeddino; Yesuusi barena kaalliyaa wantta “Taani Xoossaa woossanaassi, hinttenttu hawaan uttiishshite” yaageedda.

³³ Yesuusi Phexiroosa, Yayiqoobanne Yohaannisa barenanna afeedda; darii kayyotteeddanne metooteedda. ³⁴ Qassi untuntnta, “Taani hayqqana gakkanawukka kayyottay; hawaan takkishshite; gemi77ishoppite” yaageedda.

³⁵ Guuthaa sinthakko shiiqiide, sa7aan guufanniide, danddayettiyaawaa gidoope, he wodii bareppe aadhdhana mala, Xoossaa woosseedda. ³⁶ Qassikka, “Abbabbo,* ta Aabboo, ubbabay new danddayettee; ha xuu7aa taappe digga; shin ne sheniyaadan hanoppe attin, ta sheniyaadan hanoppo” yaageedda.

³⁷ Yesuusi barena kaalliyaa wanttukko simmi yiide, gemi77isheeddawannta demmiide Phexiroosa, “Simoonaa, gemi77ishaaddii? Neen itti saatenntonne naaganaw danddayabeykkii? ³⁸ Paaciyaan hintte gelenna mala, naagetitenne Xoossaa woosite; ayyaanay giigi utteedda; shin ashuu daaburanchcha” yaageedda.

³⁹ Qassikka biide kasewaadankka Xoossaa woosseedda. ⁴⁰ A kaalliyaa wanttukko guyye simmiide I yiyya wode, gemi77isheeddawannta demmeedda; untuntntu ayfiyaa gemi77ishuu goozzi wotheedda diraw, aw ayaa haasayinonttokka eribeykkino.

⁴¹ Heezzenhuwaa untuntntukko yiide, “Ha77i gakkanawukka gemi77ishiiteenne shemppiitee? Gidana; wodii gakkedda; be7ite, taana, Asaa Na7aa, nagaranchcha

14:18 Maz 41:9 § **14:24** ooratha caaquwaa: Xoossay bare asaassi Yesuusa hayquwaa bagganna qaalaa geleedda ooratha qaalaa caaquwaa. Hewenneekka A gakkiiyaa xuu7aa, I bare suuthaa gussiide aathi immeedda A de7uwaa. Hewenneekka, nu eca asatethay ubbay laamettina, ooraxxeedda Xoossaa higgii nu wozanaani xaafetteeddawaa odee.

14:24 Kes 24:8; Erm 31:31-34 * **14:27** Zak 13:7 * **14:36** Abbaa: Guussay Griike qaalanlanka “Abbaa” gidiiyaa wode, Aramaayike qaalaani “Aabba” giyaawaa.

asatuwaa kushiyaan aathiide immiyaa wodii gakteedda. ⁴² Denddina boytte; be7ite, taana aathiide immiyaawe haweku gakteedda” yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyaa Oyqetteedda
(Mat 26:47-56; Luq 22:47-53; Yoh 18:3-12)

⁴³ Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa77u A kaalliyaawantuppe ittuu, Yihudaa Asqgorootu, ellekka gakkii wodhdheedda; qassi qeesatuwaa kaappatu higgiiyaa tamarissiyaawantunne cimatu kiittina, mashshaanne xam77aa oyqeedda cora asay aananna ittippe yeedda. ⁴⁴ Yesuusa aathi immiyaawe he cora asaw, “Taani yeriyaawe A; A oyqqiide loythi naagiide, afite” yaagiide mallaa odi wotheedda.

⁴⁵ Yihudaa Asqgorootu gakkosaannakka Yesuusakko shiiqiide, “Tamarissiyaawoo” yaagiide Yesuusa yeri akkeedda. ⁴⁶ He cora asay Yesuusa minissi oyqeedda. ⁴⁷ Shin matan eqqeeddawantuppe ittuu bare cubiyaa shoddinne qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa qoomaa shociide, A haythaa qanxxi oleedda.

⁴⁸ Yesuusi zaariide, he shiiqeedda cora asaa, “Taana bonqqanchcha kessiide, bonqqanchchaa oyqqiyaawaadan oyqqanaw cubiyaanne xam77aa oyqqiide yeedditee? ⁴⁹ Taani Geeshsha Golliyaa tamarissaadde, gallasan gallasan hingtuntunna de7iyaa wode taana oyqqibeykkita; shin Xoossaa Maxaafatuu geeddawe polettanaw bessee” yaageedda.

⁵⁰ Yesuusa kaalliyaawanttu ubbatuu A yeggiide bii aggeeddino.

⁵¹ Naxalaa xalalaa mayyeedda itti yalaga bitani Yesuusa kaalliyaawaa asay oyqeedda. ⁵² Shin he bitani naxalaa oliide, kallo xiira woxxeedda.

Yesuusa Pirddiyaa Shangatuwaakko Afeeddino
(Mat 26:57-68; Luq 22:54-55,63-71; Yoh 18:13-14,19-24)

⁵³ Asay Yesuusa qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa soy, qeesatuwaa kaappatuwaa ubbatuu, cimatuunne higgiiyaa tamarissiyaawanttu shiiqeeddasaa afeeddino. ⁵⁴ Phexiroosi qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa dirssaa gidduwaa gakkanaassi haakuwaan A kaalleedda; yaani naagiyaawaanna tamaa kashiide, utti aggeedda.

⁵⁵ Qeesatuwaa kaappatuunne hewaan shiiqeedda asay ubbay Yesuusa wodhanaw A bolla markkaa koyyeeddino; shin aynne demmibeykkino. ⁵⁶ Ayissi gooppe, cora asatuu A bollan wordduwaa markkatteeddino; shin untuntu markkatethay itti mala gidbeenna.

⁵⁷⁻⁵⁸ Itti itti asatuu denddi eqqiide Yesuusa bolla, “I, ‘Taani asay keexxeedda ha Geeshsha Golliyaa kolaade, asay keexxiibeenna hara Geeshsha Golliyaa heezzu gallassaa gidдон keexxana’ giishshin, nuuni siseeddo” yaagiide wordduwaa markkatteeddino. ⁵⁹ Shin haray atto untuntu markkatethay hewaan itti mala gidbeenna.

⁶⁰ Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu asaa ubbaa sinthan denddi eqqiide Yesuusa, “Hawantu neena mootiyaa mootoo new zaariyaabay baawee?” yaagiide oochcheedda.

⁶¹ Shin Yesuusi co77u giide, aynne zaaribeenna; qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu A, “Anjjettedda Xoossaa Na7ay Kristoosi neenee?” yaagiide laa7enthuwaa oochcheedda.

⁶² Yesuusi zaariide, “E, taana; hintte taana, Asaa Na7aa, wolqqaama Xoossaappe ushechcha bagganna uttide7ishshinanne saluwaa shaariyaanna yiishshin be7ana” yaageedda.

⁶³ Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu bare mayuwa peedhi oliide, “Nuuna hawaappe sinthan ayissi hara markkaa koshshii? ⁶⁴ Hinttenttu A boriyaa siseeddita; hintte qofay ayee?” yaageedda; untuntu ubbay, “I hayqqana bessee” yaagiide A bolla pirddeeddino.

⁶⁵ Untuntuppe ittu itu A bolla cushethaa doommeeddino; A afiyiyya kammi dechchiide, “Neena dechcheeddawe oone? Ane timbbitiyaa oda!” yaageeddino; qassi naagiyaawanttukka A qinxalliyaa baqqiide afeeddino.

Phexiroosi Yesuusa Kaddeedda
(Mat 26:69-75; Luq 22:56-62; Yoh 18:15-18,25-27)

⁶⁶ Phexiroosi dirssaa gidдон hirkinna de7ishshin, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa macca ashikkaratuwaappe ittina yaaddu. ⁶⁷ Phexiroosi tamaa kashiyaawaa be7aade, cadda xeellaade, “Neenikka Naazireetiyya Yesuusanna ittippe de7aa” yaagaaddu.

⁶⁸ Shin Phexiroosi, “Neeni giyaawe ayentto taani erikke; taw akeekettenna” yaagiide kaddeedda; yaatiide dirssaa penggiyaakko keseedda; kuttuukka waasseedda. †

⁶⁹ He ashikkaratta Phexiroosa be7aade, A matan eqqeedda asatuwaa, “Ha bitaniikka untuntunna de7ee” gaade gujjaade oduwaa doommaaddu. ⁷⁰ Shin Phexiroosi qassikka kaddeedda.

14:62 Dan 7:13 14:64 Wog 24:16 † 14:68 kuttuukka waasseedda: Ha qaalay beni biletteedda itti itti bilethaani baawa.

Guuthaa gami77ishshin, matan eqqeedita asatuu laa7enthuwaa Phexiroosa, “Neeni tuma untuntunna ittippe de7aa; ayissi gooppe, neeni Galilaa gadiyaa asaa” yaageeddino.

⁷¹ Shin Phexiroosi, “Taani hewaa hintte giyaa bitaniyaa erikke!” yaagiide barena sheqaanne caaquwaa doommeedda.

⁷² Elekka kuttuu laa7ethuwaa waassii aggeedda; Phexiroos barena Yesuusi, “Neeni kuttuu laa7ethuwaa waassanaappe kase heezzu gede taana kaddanaassa” geeddawaa hassayiide, darii yeekkeedda.

15

Yesuusa Philaaxoosakko Afeeddino

(Mat 27:1-2,11-14; Luq 23:1-5; Yoh 18:28-38)

¹ Wonnta guuran ellekka qeesatuwaa kaappatuu cimatuwaannanee Muse higgiiyaa tamarissiyaawaantunna hewaan shiiqeedda Ayihuda shanggatuwaa ubbaanna maqqettiide, Yesuusa qachchi afiide, Philaaxoosaw aathiide immeeddino.

² Philaaxoosi A, “Neeni Ayihudatuwaa kaatee?” yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide A, “Ne giyaawaadana” yaageedda.

³ Qeesatuwaa kaappatuu Yesuusa daroban mooteeddino. ⁴ Philaaxoosi shirettiide Yesuusa, “New zaariyaabay baawee? Untunttu ne bolla woyisa mootuwaa ahintto be7ikkii?” yaagiide oochcheedda.

⁵ Shin Yesuusi harabaa zaarennaan ixxina, Philaaxoosi maalaletteedda.

Yesuusa Bolla Hayquwaa Pirddeeddino

(Mat 27:15-26; Luq 23:13-25; Yoh 18:39-40; 19:1-16)

⁶ Philaaxoosaw Paasigaa Baalaa bonchchiya gallasaan asay kooyiyaa itti uraa qashuwaappe billiyaa wogay de7ee. ⁷ He wode itti Barbbaana giyaa bitani walassaa kessiide shemppuwa wodeedda asatuwaanna ittippe qasho gollin de7ee.

⁸ Shiiqeedda cora asay Philaaxoosi kase erttowaadankka barenttoo maarotaa oothana mala, A oochcheeddino. ⁹ Philaaxoosi asaa zaariide, “Taani hinttentoo Ayihudatuwaa kaatiyaa billiyaawaa kooyiitee?” yaagiide oochcheedda. ¹⁰ Ayissi gooppe, qeesatuwaa kaappatuu Yesuusa qanaatiide aathi immeeddawaa Philaaxoosi ereedda.

¹¹ Shin qeesatuwaa kaappatuu Yesuusa kotaa Barbbaana billanaadan, he shiiqeedda asay Philaaxoosa woossana mala, asaa maqqeeddino. ¹² Philaaxoosi laa7enthuwaa zaariide, “Yaatina, ha Ayihuda kaatiyaa hinttentu giyaawaa wootoo?” yaageedda.

¹³ Asay Philaaxoosaw zari zari barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “A kaqqa” yaageeddino.

¹⁴ Philaaxoosi asaa, “Ayissi? I ay iitabaa ootheeddee?” yaageedda.

Shin asay kasewaappekka bare kooshshaa dhoqqu oothiide, “A kaqqa” yaageeddino.

¹⁵ Philaaxoosi asaa nashechchanaw kooyiide, Barbbaana asaw billeedda; yaatiide lissuwan Yesuusa wottaaddaratuwaan shocissiide, kaqqana mala untunttoo aathi immeedda.

Wottaaddaratuu Yesuusa Qilllicceeddino

(Mat 27:27-31; Yoh 19:2-3)

¹⁶ Hewaappe guyyiyan, wottaaddaratuu Yesuusa gadiyaa mooddiyaawaa gibbiyaa afiide, hara wottaaddaratuwa ubbaa ittippe xeeseeddino. ¹⁷ Qassi zo7o mayuwa A mayizzeeddino; agunthaa akiliiyaa giigissiide, A huuphiyan wotheddino. ¹⁸ Hewaappe guyyiyan A, “Ayihudatuwaa kaatew, sarotay new gido” yaagi sarotiide, A qillliccuwaa doommeeddino. ¹⁹ Yesuusa huuphiyaa maqqa xam77aan shoceeddino; qassi A bollan cuchcheeddino; gulbbatiide aw goyinneeddino. ²⁰ A bolla qilllicceeddawaappe guyyiyan, zo7o mayuwa aappe qaari akkiide, A mayuwa A mayizzeeddino; yaatiide masqqaliyaa bollan misimaariyan dhishiide, A kaqqanaw afeeddino.

Yesuusa Kaqqeeddino

(Mat 27:32-44; Luq 23:26-43; Yoh 19:17-27)

²¹ Untunttu biide, Iskkinddiranne Rufoosa yeleeedda aawuwaa, itti Simoona giyaa Qereena gadiyaa asay, gaxaappe katamaa yiyaawaanna gaketiiide, Yesuusa masqqaliyaa wolqqaan toosseeddino. ²² Yaatiide Golgootaa geetettiyaasaa Yesuusa afeeddino. “Golgootaa” giyaawe “Huuphiyaa Gosiyaasaa” * giyaawaa. ²³ Kawaraa giyaa dhali walaketteedda woyiniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw immeeddino; shin I ushennaan ixceedda.

^{15:21} Rom 16:13 * ^{15:22} “Huuphiyaa Gosiyaasaa” geetettiyaawe, asaa huuphiyaa malatiyaa shuchchay hewaan de7iyaa diraw, huuphiyaa gosiyaasaa geetetteedda.

²⁴Unttuntu A kaqqeeddino; qassi oona oona gakkanentto eranaw A mayuwa shaakkiide, saamaa yeggeeddino.

²⁵Unttuntu A kaqqiyaa wode, wonttaappe heezzu saate. ²⁶“Ayihudatuwaa kaatiyaa” yaagi A mootiyaa xaafuu xaafeetti utteedda. ²⁷Yesuusanna laa77u kayisatuwaa ittuwaa aappe ushechcha bagganna, qassi ittuwaa aappe haddirssa bagganna masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqeeddino. ²⁸Xoossaa Maxaafay, “Iitabaa ootheedda asatuwaanna I paydetteedda” yaagiyaawe poletteedda.

²⁹Ogiyaanna aadhdiyaa asay Yesuusa kadhiide, barenttu huuphiyaa qaathiidde boreeddino; “Simmi, Geeshsha Golliyaa kolaade heezzu gallassaa gidдон keexxiyaawoo, ³⁰ane masqqaliyaa bollappe wodhdhaade, ne huuphiyaa ashsha” yaageeddino.

³¹Hawaadankka qeesatuwaa kaappatuu Muse higgiyaa tamarissiyaawaantunna ittippe Yesuusa bolla, “Hara asatuwaa ashsheedda; shin barena ashshanaw danddayenna; ³²nuuni be7iide ammanana mala, Kiristoosi Israa7eeliyaa kaatii, ane masqqaliyaa bollappe ha77i wodhdho” giide qilliicceeddino. Qassi haray atto, aananna masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide kaqetteeddawantukka A bolla qilliicceeddino.

Yesuusa Hayquwabaa

(*Mat 27:45-56; Luq 23:44-49; Yoh 19:28-30*)

³³Usuppun saatiyaappe doommiide, udduppu saatiyaa gakkanaw, gadiyaa ubbay dhumeedda. ³⁴Udduppu saatiyaan Yesuusi bare qaalaa dhoqqu oothiide, “Elohee, Elohee, laamaa sabaqitaanii?” † yaageedda. Hewaa giyaawe, “Ta Xoossaw, ta Xoossaw, taana ayissi aggaaddii?” giyaawaa.

³⁵Hewaan eqgeedda asaappe ittu ittu hewaa sisiide, “Be7ite; Eelaasa xeesee” yaageedda. ³⁶He asaappe ittu woxxi yiide, zanzaa malatiyaawaan caala woyiniyaa eessaa kuntheedda; hewaa maqqaa gatimaa xeeraan wothiide, “De7ishshite ane; Eelaas masqqaliyaappe A wothanaw yaanenttonne ane be7oytte” yaagiidde Yesuusa doonaakko ushsanaw shiishsheedda.

³⁷Yesuusi qaalaa dhoqqu oothi waassiide, hayqqi aggeedda.

³⁸Geeshsha Golliyan qashetteedda gaariduu qommoppe duge gakkanaw, laa77u kesiide pooshetti wodhdheedda. ³⁹Masqqaliyaappe sintha bagganna hewaan eqgeedda itti xeetuwa Kaappuu, hewaa keenaa Yesuusi waassiide hayqqeeddawaa be7eedda wode, “Ha bitani tumu Xoossaa Na7aa” yaageedda.

⁴⁰Hewaan haakuwaan eqqiide xeelliyaa amareedda maccawanttu de7iino; unttuntu gidдон Magdala giyaa katamaappe yeedda Mayraama, tefaa Yayiqoobanne Yoosa daaya Mayraamanne Salooma de7iino. ⁴¹He macca asatuu Yesuusi Galiilaan de7iyaa wode, A kaalleeddawantanne A maaddeeddawantta; qassi Yesuusanna ittippe Yeerusalaa beedda hara cora macca asatuu hewaan de7iino.

Yesuusa Mooguwaabaa

(*Mat 27:57-61; Luq 23:50-56; Yoh 19:38-42*)

⁴²⁻⁴³Sa7ay omarsseedda wode, hewaan shiiqeedda asaan bonchchetteedda itti Yooseefa giyaa bitani, Xoossaa kawutethay yaanawaa naagi utteeddawe, Armmaatiyaasa giyaa katamaa asay yeedda; he gallassay wonttetha Sambbataw giigettiyyaa gallassaa gideedda diraw, Yooseefo xaliide Philaaxoosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda. ⁴⁴Philaaxoosi, Yesuusi man77iyankka hayqqidiggeeddawaa siseedda wode maalaletteedda; xeetuwa kaappuwaa xeesiide, “I hayqqoodeppe gami77eeddee?” yaagiide oochcheedda. ⁴⁵Philaaxoosi Yesuusi hayqqeeddawaa xeetuwa kaappuwaappe sisiide, A anhaa Yooseefo akkanaadan udeedda. ⁴⁶Yooseefo mooguwa mayuwa shammeedda; Yesuusa anhaa masqqaliyaappe wothi mayuwan xaaxiide, shuchchaa wooceedda asaa moogiyaa gonggoluwaa gidдон A anhaa wotheedda; qassi he gonggoluwaa doonaan wolqqaama shuchchaa gonddorssiide wotheedda. ⁴⁷Magdala katamaappe yeedda Mayraamanne Yoosa daaya Mayraama Yesuusa anhaa unttuntu haqan wothinto be7iino.

16

Yesuusi Hayquwaappe Denddeedda

(*Mat 28:1-8; Luq 24:1-12; Yoh 20:1-10*)

15:24 Maz 22:18 **15:28** Isa 53:12 **15:29** Maz 22:7; 109:25; Mar 14:58; Yoh 2:19 † **15:34** “Elohee ... laamaa sabaqitaani”: Ha qaalatuu Yesuusi ha alamiyaan ashuwaa mayyiide simerettiyyaa wode haasayettiyyaa Aramaayike geetettiyyaa qaalaan haaseyettowaa. **15:34** Maz 22:1 **15:36** Maz 69:21 **15:38** Kes 26:31-36

¹ Sambbatay aadhdeeddawaappe guyyiyan, Magdala katamaappe yeedda Mayraama, Yayiqooba daaya Mayraamanne Salooma biide, Yesuusa anhaa okkanaw shittuwaa shammeeddino. ² Woggaa gallassi wonttumaatha daro guuran xalqqii kesishshin, he gonggoluwaa beeddino. ³ Unttuntu barenttu gidдон ittu ittuwaanna, “Gonggoluwaa doonaappe nuussi shuchcha oone gondorssiide digganaweeshsha?” yaagiide haasiyiino.

⁴ Unttuntu xeelliyaa wode, he daro wolqqaama shuchchaa gondorssidiggeeddawaa be7eeddino. ⁵ Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa gidдо geliyaa wode, itti wodalla bitani bootha mayuwaa mayyiide, ushechcha bagganna utteeddawaa be7iide dagammeeddino.

⁶ Shin I unttunta, “Dagammoppite. Masqqaliyaa bolla kaqetteedda Naazireetiyya Yesuusa hinttenttu koyyiyaawaa eray. I hawaan baawa; denddidiggeedda. Unttuntu A wotheeddasaa hawaa be7ite. ⁷ Shin biide Yesuusi barena kaalliyaa wanttoonni Phexiroosaw, ‘Yesuusi hinttenttuppe kasetiide Galiilaa bee; I hinttenttoo odeeddawaadanka hinttenttu A yaani be7ana’ yaagiide hawaa odite” yaageedda.

⁸ Macca asatuu yashshaan kokkoriidde, Yesuusi moogetteedda gonggoluwaappe kesiide baqati aggeeddino; qassi unttuntu yayyeedda diraw, asaw hewaa oossinne aynne odibeykkino.

Macca asatuu biide, barenttoo odetteeddabaa ubbaa Phexiroosawunne aananna de7iyaawanttoo qanthaan odeeddino; hewaappe guyyiyan, Yesuusi bare huuphew barena kaalliyaa wanttu bolla, medhinaw ashshiyaa laamettenna geeshsha mishiraachchuwaa qaalaa, away mokkiyaasaappe wulliyaasaa gakkanaw kiitteedda.

Yesuusi Magdala Mayraamiw Beetteedda

(Mat 28:9-10; Yoh 20:11-18)

⁹ Yesuusi hayquwaappe denddeeddawaappe guyyiyan, Woggaa gallassi guura, laappu iita ayyaanatuwaa kesseedda Magdala katamaappe yeedda Mayraamiw kasetiide beetteedda. ¹⁰ Iza baade kase aananna de7iyaawanttoo, qarettiiddinne yeekkiidde utteeddawanttoo odaaddu; ¹¹ shin Yesuusi paxa de7iyaawaanne iziw beetteeddawaa unttuntu siseedda wode, Izi oduwaa tuma gibeykkino.

Yesuusi Laa77u Barena Kaalliyaa wanttussi Beetteedda

(Luq 24:13-35)

¹² Hewaappe guyyiyan, unttunttuppe laa77atuu katamaappe kesiide biishshin, ogiyaan Yesuusi koyrowaappe dummatiide, unttunttoo beetteedda. ¹³ Unttuntu guyye simmiide, haratuwassii odeeddino; shin hewanttu unttuntu oduwaa tuma gibeykkino.

Yesuusi Tammanne Itti Barena Kaalliyaa wanttussi Beetteedda

(Mat 28:16-20; Luq 24:36-49; Yoh 20:19-23; Kit 1:6-8)

¹⁴ Guyyeppe tammanne itti Yesuusa kaalliyaa wanttu qumaa miishshin, Yesuusi untunttoo beetteedda. Unttunttoo ammanuu bayinna diraw, I unttunta seereedda; qassi hayquwaappe I denddeeddawaa be7eeddawanttu untunttoo odina, unttuntu ammanennaan ixceedda dirawunne odina sisennawantta giddiyaa diraw, I unttunta seereedda.

¹⁵ I unttunta hawaadan yaageedda; “Alamiyaa ubbaa biide, asaa ubbaw wonggalaa mishiraachchuwaa qaalaa odite. ¹⁶ Ammanowenne xammaqettowe attana; shin ammanennawaa bolla Xoossay pirddana. ¹⁷ Taanan ammaniyaawanttu ha malaatatuwaa oothanawantta: unttuntu ta sunthan iita ayyaanatuwaa kessanawantta; qassi unttuntu dumma dumma oratha qaalaan haasayanawantta. ¹⁸ Unttuntu shooshshaa oyqqoopekka, woy ayaanne wodhiyaa marzziyaa ushinttokka unttunta qohenna. Qassi unttuntu barenttu kushiyaa hargganchchatuwaa bolla wothana; he hargganchchatuu paxana” yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Pude Keseedda

(Luq 24:50-53; Kit 1:9-11)

¹⁹ Godaa Yesuusi barena kaalliyaa wanttunna haasayeeddawaappe guyyiyan, Xoossay A pude saluwaa afina, Xoossaappe ushechcha bagganna utteedda. ²⁰ A kaalliyaa wanttu biide, ubbasan wongalaa mishiraachchuwaa odeeddino. Godaykka unttuntunna ittippe oothee; unttuntu odiyaa qaalaykka tuma gideeddawaa unttuntu oothiyaa malaatatuwaan eriseedda.*

* 16:20 Itti itti beni Geeshsha Maxaafatuwan ha paydatuu baawa.

Luuqaasi Xaafeedda Mishiraachchuwa Qaalaa Geluwa

Luuqaasi xaafeedda mishiraachchuu, Yesuusa koyro yaanawaa yaagetti nabatuwaan ababay odetteeddawaa, daro wodiyaappe naagetteedda hidootaw huuphe gideeddawe, Israa7eeliyaa asay naagiidde de7iyaa Xoossaani Oketteeddawe, asaa zerethaa ubbaa ashshiyaa gidiyaawaa qonccissee. Yesuusi Xoossaa Aawuwaappe hiyyeesatoo mishiraachchuwa qaalaa odanaw kiitetteeddawaa gidiyaawaanne ha Mishiraachchuwa Qaalay asaasi de7iyaa dumma dumma metuwaa qaariyaa wolqaa oyqqeeddawaa gidiyaawaa Luuqaasi odee. Luuqaasa Mishiraachchuwa Qaalaa gidдон, Yesuusa yuusaa odiyaa koyro shemppatuwaaninne qassikka Yesuusi saluwaa pude keseeddawaa odiyaa wursethaa shemppatuwaan loythiide, odetteeddawe nashechchaabaa. Yesuusi saluwaa keseeddawaappe guyyiyan ammanuwaabay waani dicceeddentonne waani aakkeeddentoo odiyaa taarikiyaa ha maxaafaa xaafeedda bitani Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwa maxaafaan odeedda.

Kiitanchchatuwa yethaabay, Yesuusi yeletteedda wode wudiya heemmiyaawanttu biide be7eeddawaa odiyaa taarikii, Yesuusi na7atethaan de7iide Geeshsha Golliyaa beed-dabay, qaretanchcha Saamiraawiyaanne bayiide beetteedda na7aa taarikii Luuqaasa Mishiraachchuwa xalalaan beettiyaawantta. Ha Mishiraachchuwa Qaalaa gidдон ha gaxaappe hini gaxaa gakkanaw huuphe gidiide xeeletteeddabay woosaabaa, Geeshsha Ayyaanaabaa, Yesuusa oosuwa gidдон macca asaw de7iyaa saabaanne Xoossay nagaraa atto yaagiyaabaa.

Shemppatuwa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwa

Geluwa (1:1-4)

Xammaqiyaa Yohaannisane Yesuusa yeletaa (1:5-2:52)

Xammaqiyaa Yohaannisa oosuwa (3:1-20)

Yesuusa xinqqataanne paaciyaa (3:21-4:13)

Yesuusi oosuwa Galiilaan doommowaa (4:14-9:50)

Yesuusi Galiilaappe Yeerusalaame boowaa (9:51-19:27)

Yeerusalaameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssethaa saamintaa (19:28-23:56)

Godaa Yesuusa dendduwaa, qonccethaanne saluwaa buussaa (24:1-53)

¹⁻⁴ Bonchchetteedda Toofiilosa, koyro barenttu ayfiyan be7eeddawanttunne barenttu qaalaan markkateeddawanttu nuussi odeeddino. Xaafetteedda yewuwa ta baggan ubbaa xaphuwappe bidda xeellowaappe guyye, taarikiyaa maaraa naageedda ogiyaan new xaafanaw lo77a gideeddawe taw beetteedda.

Xammaqiyaa Yohaannisa Yeletay Koyro Odetteedda

⁵ Yihudaa gadiyaa Kaatiyaa Heroodisa wodiyaan, * Aabiyaa qeesatethaa oosuwa baggappe gideedda Zakkaraasa geetettiyaa itti qeesay de7ee. Machchattakka Elssaabeexo geetettiyaa Aaroone yaraappe yeletteeddawunno. ⁶ Laa77atuukka Godaa azazuwanne seeraa darissiide naagiyaawanttanne kadhee banttaan Xoossaa sinthan de7iyaa xil-latuwaa. ⁷ Gidoppe attin Elssaabeexa mantha gido diraw, yeluu untunttoo baawa. Laa77atuukka laythaa sugeeddawantta.

⁸ Itti gallassi Zakkaraasi bare bagga kaallaan Xoossaa sinthan Qeesatethan oothiyaa wode, ⁹ bare Qeesatethaa wogaa dooyaadan Geeshsha Golliyaa geliide ixaanaa cuwisuwaa † saamay A gakeedda. ¹⁰ Ixaanay cuwiyaa wode asay ubbay karen eqqiide woossi de7ee.

¹¹ Godaa kiitanchchay ixaanaa yarshshuwaasaappe ushechchanna eqqiide aw beetteedda. ¹² Zakkaraasikka be7eedda wode dagammiide yashshaan mitteedda. ¹³ Kiitanchchaykka qassi yaageedda, "Zakkaraasaa, yayyoppa; ne woosay sisetteedda, ne machchatta Elssaabeexa attuma na7aa yelanawunnu. ¹⁴ A yeletaan nashetaynne ishaluu new hananawaa; coratuukka I yeletto diraw hashshu gaanawantta; ¹⁵ Ikka Godaa sinthan dara gidanawaa. Mathoyiyaa woyiniyaa ushshaa gido haraa mathoyiyaa ushshaa aynne ushenna; bare daay uluwaan de7ishshin Ayyaanaa Geeshshay aani kumanawaa.

* 1:5 Yihudaa: Hawaani Yihudaa gadiyaa geetteeddawe Filxseeme gadiyaa ubbaa bessiyawaa. 1:5 10d 24:10

† 1:9 ixaanaa cuwisuwaa: Hawaa guussay cuway woosaa kotaa Xoossaakko gakkee giide wonttanne omarssi wode cuwisiyaa wogaa. 1:15 Pay 6:3

¹⁶ “Isra7eeliyaa asatuwaappekka coratuwaa untuntu Godaa Xoossaakko, I zaaranawaa. ¹⁷ Ikka giigenna asaa Godaw giigissanaw, aawatuwaa wozanaa naanatuwaakko, azazettennawanttakka xillotethaa eraakko zaaranaw, Eelaasa[‡] ayyaanaaninne wolqqaan Godaappe sinthanna bee.”

¹⁸ Zakkaraasikka kiitanchchaa, “Taani cimaaddi, tamachchattakka bare laythaan sugeddawunno, hawaa taani ayaan eranitaa?” geedda.

¹⁹ Kiitanchchaykka zaariide, “Taani Xoossaa sinthan eqqiyyaa Gabreela; hawaa mishi-raachchuwaa new odanaw neekko kiitettaaddi; ²⁰ Hekko he wodiyaan hanana ta qaalaa ne ammana beenna diraw, ha yewuu hanana gallassay gakkanaw neeni duude gidanaassa; haasayanawukka danddayakka” geedda.

²¹ He wode asay, Zakkaraasi Geeshsha Golliyaappe kesennaan ayaw gami77eeddentto maalalettiide naagiino. ²² Keseedda wodiyanikka haasayanaw danddaybeenna; Geeshsha Golliyan saxaa I be7eeddawaa akeekkeeddo; ikka haasayanaw danddaybeennawaa xorssi beessiide, duude gidide de7eedda.

²³ Zakkaraasikka bare oosuwaa wodiyaan wursso wode, bare golle simmeedda. ²⁴ Hewaappe guyyiyan A machchatta Elssaabeexa shahaaraade ichcheshu agenaa barena genthaaddu. ²⁵ Elssaabeexakka, “Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw[§] Goday bare maarotethaan taana xeello wode, hawaadan taw ootheedda” gaaddu.

Yesuusa Yeletay Kasetiide Odetteedda

²⁶ Usuppuntha agenaan Xoossaa kiitanchchaa Gabreel Galilaa gadiyaan Naazireete Katamaa ²⁷ Daawita yaraappe gideedda Yooseefa geetettiyyaa bitanew ooshetta qashetteedda wodorattikko Xoossaa matappe kiitetteedda; wodoratti sunthaykka Mayraamo geetettee. ²⁸ Kiitanchchaykka Mayraamikko yiide, “Darissaade dosettawunne, sarotethay new gido; Godaykka neenanna gatho de7ee; Neenikka maccawanttu gidдон anjjetteddawunno” * yaageedda.

²⁹ Mayraamakka A haasayaappe denddowaan darissa dagammaade, “Hawe ayaa mala sarotaa gidanee” gaade yewuwaa qoppaaddu. ³⁰ Kiitanchchay izo, “Hanne Mayraamee, Xoossaa matan sabaa demmaadda yayyoppa. ³¹ Neeni shahaaraade, attuma na7aa yelanaassa; A sunthaakka Yesuusa gaanaassa. ³² Ikka dara gidanawaa; Ubbaappe Dhoqqa Xoossaa Na7aa geetettana; Godaa Xoossay A aabbu Daawita kaawutethaa oydiyaa aw immanawaa. ³³ Ikka Yayiqooba gollen medhinaw kawutanawaa; A kawutethawukka wurssethay baawa” yaageedda.

³⁴ Mayraamakka kiitanchchaa, “Taani wodoratto gido diraw, hawe wooti hananawee?” yaagaaddu.

³⁵ Kiitanchchaykka zaariide iziw, “Ayyaanaa Geeshshay ne bolla yaanawaa; Dhoqqa Xoossaa wolqqay neenan shemppanawaa. Hewaa diraw, neeppe yelettiyaawe geeshsha Xoossaa Na7aa geetettana. ³⁶ Ne dabbatta Elssaabeexa bare cimathethaa wodiyaan attuma na7aa shahaaraaddu. Mantha geetetteeddawunna Elssaabeexa shahaarodeppe usuppuntha agenaa oyqqaaddu. ³⁷ Xoossaa xooniyaa yewuu baawa” yaageedda.

³⁸ Mayraamakka, “Taani Godaa ayllatto; neeni goowaadan hano” gaaddu. Hewaappe guyyiyan kiitanchchay izi matappe beedda.

Mayraamakka Elssaabeexo Oochchanaw Baaddu

³⁹ Mayraamakka he agenaa gidдон denddaade killi zozetiyyaa Yihudaa gaden de7iyaa itti katamaa elleella kesaaddu. ⁴⁰ Zakkaraasa golle gelaade Elssaabeexo sarotaaddu. ⁴¹ Elssaabeexakka Mayraami sarotaa siseedda wode, izi uluwaan de7iyaa shahaaray guppeedda; Elssaabeexakka Ayyaanaa Geeshshaan kumaaddu. ⁴² Bare kooshshaakka dhoqgu oothaade, “Neeni maccawanttu giddoppe anjjetteddawunno. Neeppe yelettiyaawekka anjjettoowa. ⁴³ Neeni ta Godaa daaya taakko yaanaw taani oone? ⁴⁴ Hekko ne sarotaa kooshshay ta haythaan sisettedda wode, ta uluwaan de7iyaa shahaaray nashechchaan guppeedda. ⁴⁵ Goday polettee giide iziw odeeddawaa ammaneeddawunna iza anjjetteddawunno” yaagaaddu.

Mayraami Galataa Yethaa (1:46-53)

[‡] **1:17** Eelaasa: Hawe geetetteeddawe, kase Eca Caaquwaa maxaafaan Nabiyya Eelaas oorathabaa oothiyyaa wolqqaani eretteeddawaa diraassa. **1:17** Mil 4:5,6 **1:19** Dan 8:16; 9:21 **§ 1:25** Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw: Asinaa geleedda mishiratta na7aa yelennaan attooppe, Isiraa7eeliyaa asaa qofaan, “Xoossay izo muri de7ee” yaagettaw.

1:27 Mat 1:18 * **1:28** Neenikka maccawanttu gidдон anjjetteddawunno: Ha qofay beni cimeedda Griikiyaa maxaafaan baynnawaa gididiyan diraw, itti itti Ingilizeethuwaaninne Amaaraathuwwaa maxaafaanikka baawa. **1:31** Mat 1:21 **1:33** 2Sa 7:12,13,16; Isa 9:7 **1:37** Dom 18:14

- ⁴⁶ Mayraamakka,
 “Ta shemppatta ta Godaa bonchchaw,
⁴⁷ Ta ayyaanaykka ta Xoossaa, ta dhaliyan
 loytha nashettaw.
⁴⁸ Ikka bare ayllatti tooshiyaa
 xeelleedda.
 Hachcheppe dommiide yeletay ubbay
 anjjetteeddawunnee giino.
⁴⁹ Wolqqaama gideedda I daro
 yewuwaa taw ootheedda;
 A sunthaykka geeshshaa.
⁵⁰ A maarotay yayyiyaawantussi yeletaappe yeletay
 gakkanaw de7ee.
⁵¹ Bare wolqqaan mino kiitaa kiitetteedda;
 barenttu wozanaa qofaan otorettiyaawantta
 laaleedda.
⁵² Mooodiyaawantta kawutethaa maataa oydiyaappe wotheedda;
 ashikkatuwaakka qassi dhoqqu dhoqqu ootheedda.
⁵³ Koshatteeddawantta lo77o yewuwaan kalisseedda;
 duratuwaa qassi mela yedersseedda
⁵⁴ Bare maarotethaa qoppiide
 bare ayliiyaa Israa7eeliyaa maaddeedda.
⁵⁵ Nu aawatoo I odeeddawaadan
 Abraahaamewunne A yaraw geeddawaa
 medhinaw naagana diraassa”
 yaagaaddu.
⁵⁶ Mayraamakka heezzu agenaa keena Elssaabeexi matan gami77owaappe guyyiyan
 bare golle simmaaddu.

Xammaqiyaa Yohaannisa Yeletaa

⁵⁷ Elssaabeexiwukka yeliyaa wodii gakkina, attuma na7aa yelaaddu. ⁵⁸ Izi shooratuunne
 izi dabbo gideeddawanttu, Goday maarotethaa iziwi ootheeddawaa sisiide izinna ittippe
 nashetteeddino.

⁵⁹ Hospuntha gallasaan na7aa qaxxaranaw yeeddino; A, aawuwaa sunthaan Za-
 kkaraasa giide sunthanaw koyyeeddino. ⁶⁰ A daaya qassi, “Hanenna, Yohaannisa
 geetettanaw koshshee” yaagaaddu.

⁶¹ Untuntukka izo, “Ne dabbatuwaappe hachche gakkanaw ittuukka ha sunthaan
 xeeseetibeenna” yaageeddino.

⁶² A aabba, oona giyaa sunthan xeegettanaw koyyintto xorssi oochcheeddino.

⁶³ A aabbukka xaafiyaabaa oochchi akkiide, “Na7aa sunthay Yohaannisa” giide xaafina,
 ubbatuukka yewuwaan maalaletteeddino. ⁶⁴ Hewankka Zakkaraasa doonay dooyet-
 teedda, A inxxarssaykka biletina haasayaa doommeedda, Xoossaakka galateedda.

⁶⁵ A shooratuukka de7iyaasaa ubbaan yashshaan kumeeddino. Ha yewuukka
 zoozetiyaa Yihudaa gadiyaa ubbaan darii haasayetteedda. ⁶⁶ Hawaakka siseeddawanttu
 ubbatuu, “Ha na7ay ayaa gidaneeshsha?” yaagiide yewuwaa barenttu wozanaan
 oyqqeeddino; Xoossaykka aananna de7iyaawaa ereeddino.

Zakkaraasa Galataanne Timbbitiyaa Oduwaa

⁶⁷ Yohaannisa aabbu Zakkaraasi Ayyaanaa Geeshshaan kumiide timbbitiyaa yaagi
 odeedda:

⁶⁸ “Israa7eeliyaa Goday Xoossay anjjetto;
 yiide bare asaa xomooseeddanne wozeedda.

⁶⁹ Bare ayliiyaa Daawite golliyan;
 wolqqaama ashshiyaawaa nuussi giigisseedda.

⁷⁰ Hawekka beni Godaa geeshsha nabatuwaa
 doonan odettowaadan,

⁷¹ I nuuna, nu morkketuwaappenne
 nuunanna eqettiyaawanttu kushiyaappe ashshanaassa.

⁷² Hawaakka I ootheeddawe, nu aawatoo
 maarotethaa bessanaassanne,
 bare geeshsha caaquwaa wozanaa aathanaassa.

⁷³ Nu aawuwaa Abraahaamossi

- caaqqeedda caaquwaa qoppanaw,
⁷⁴ nu morkketuwaa kushiyaappe kesiide
 yashshay banttaan aw oothanaadan
 maataa nuussi immeedda.
- ⁷⁵ Hawenneekka, nuuna nu wodiya ubbaan
 geeshshatethaaninne xillotethaan
 bare sinthaan essana diraassa.
- ⁷⁶ Zaariidekka, neenoo, ta na7aw,
 Dhogga Xoossaa nabiya
 geetettanaassa;
 ogiyaa giigissanaw Godaappe sinthanna
 baanaassa.
- ⁷⁷ Asaa nagaraa maariyaa atotethaa eraa
 untunttoo immanaassa.
- ⁷⁸ Hewekka killippe yeedda poo7uu,
 nuuna xomooseeddawe nu Xoossaa maarotethaanne
 qaretaa gaasuwana.
- ⁷⁹ A poo7uukka dhumaaninne hayquwaa kuwaan
 utteeddawanttoo poo7issee;
 nu gediyaakka sarotethaa ogiyaan suurissee.”
- ⁸⁰ Na7aykka dicciide, ayyaanaan minneedda; Israa7eeliyaa asaw beetteedda gallassay
 gakkanaw mela biittaaan de7eedda.

2

Yesuusa Yeletaabaa

(Mat 1:18-25)

- ¹ He wode * Roomaa kawutethaa garssan de7iyaa asay ubbay sunthaa
 xaafettanaadaninne paydettanaadan Awugisxxoose Qeesareppe † azazuu keseedda.
² Hewenneekka, Qereneyoose‡ Sooriyaa gadiyaa mooddiyaa wode haneedda koyro asaa
 payduwaa.
- ³ Hawaa diraw itti itti asay xaafettanaw bare katamaa bare katamaa beedda.
⁴ Yooseefokka Daawita golliyaappenne yaraappe gidiyaa diraw Galiilaa Awuraajjaan
 de7iyaa Naazireete katamaappe denddiide Daawita katamaa gideeddawunnikko Yihu-
 daan de7iyaa Beeteliheeme geetettiyaa katamaa keseedda. ⁵ He wode yeliyaa wodii
 mateedda aw ooshetta utteedda Mayraamakka aananna ittippe baaddu. ⁶ Unttuntu
 hewaan de7ishshin iziw yeliyaa wodii gakkii aggeedda. ⁷ Izakka bayra Na7aa § gideedda
 attuma Na7aa yelaaddu; imathay shemppiyaasaa demma beenna diraw, na7aa mayuwan
 xaaxaade gaphatiyaan * qeraaddu.

Wudiyaa Heemmiyaawanttanne Kiitanchchatuwaa

- ⁸ He gadiyaan qamma barenttu wudiyaa heemmiidde dembban aqiyaawanttu de7iino.
⁹ Xoossaa kiitanchchay qoppennaan yiide untuntu miyyiyaan eqqeedda; Godaa
 bonchchuu untuntu yuushshuwaan poo7eedda wode, wolqqaama yashshay unt-
 tuntta oyqqeedda. ¹⁰ Kiitanchchay untuntta, “Yayyoppite, asaw ubbaw haniyaa daro
 nashechchiyaa mishiraachchuwaa taani hinttenttoo ahaaddi. ¹¹ Hachche Daawita kata-
 maan ashshiyaawe yelteeedda. Ikka Godaa Kiristtoosa. ¹² Hawe hinttenttoo malla
 gido: Gacino na7ay mayuwan xaaxettiide gaphatiyaa gidдон giseeddawaa demmanita”
 yaageedda.
- ¹³ Qoppennaan cora Xoossaa kiitanchchatuu koyro kiitanchchaanna ittippe qonceed-
 dino.
- ¹⁴ Xoossaakka galatiide, hawadan geeddino:
 “Bonchchuu Xoossaw
 bolla saluwan gido.
 sa7an I dosiyaa asaw

* **2:1** Hewode, geetettowe Xammaqiyaa Yohaannisi yeletti simmiide biro guuthatethaan de7ishshin Yesuusi yelotto
 wodiyaana. † **2:1** Qeesaara, giyaa sunthay kaatiyaa guussa. Hewenneekka cora gadiyaa mooddiyaa wolqqay
 de7iyaa cora kaatatuwaa kaatiyaa guussaa. ‡ **2:2** Qereneyoosa, geetettiyaawe Roomaa kaatii Awugisxxoose,
 Sooriyaa geetettiyaa Yihudaanne Galiilaa Awuraajjatuwaa oyqqeedda gadiyan sunthayeeddawaa. § **2:7** bayra
 na7aa: Israa7eeliyaa asay yelteeedda na7aa ubba golliyaanka Xoossaw bessiyaawaa giino. * **2:7** gaphatiyaa:
 Ha miishshay miyay miyaabay sa7aan laalettennaan maana mala yeggiide imniyaabaa.

sarotethay gido”
yaageeddino.

¹⁵ Kiitanchchatuu untuntuppe shaakettiide saluwaa kesowaappe guyye, wudiyaa heemmiyaawantuu, “Goday nuussi qonccisseeddawaa, hawaa haneedda yewuwaa be7anaw Beeteliheeme boytte” geetetteeddino.

¹⁶ Unttuntukka elleelliide beeddino. Mayraamonne Yooseefa demmiide, gacino na7aykka gaphatiyaan giseeddawaa be7eeddino. ¹⁷ Hewaappe guyyiyan guutha na7aa diraw odetteeddawaa qonccissiide odeeddino. ¹⁸ Hawaa siseedda ubbay untuntu odeedda yewuwaan maalaletteeddino. ¹⁹ Mayraama qay hawaa ubbaa bare wozanaan oyqqaade qoppaadde gami77aaddu. ²⁰ Wudiyaa heemmiyaawantukka ubba yewuu untunttoo odetteeddawaadan hanina demmo diraw, siseeddawoonne be7eeddawoo ubbaw Xoossaa bonchchiiddinne galatiidde simmeeddino.

²¹ Na7aw hosppun gallassa gidina qaxxarettiyyaa wodii gakko wode, I aatti uluwaan attanaappe kase, kiitanchchay kesso sunthaan, Yesuusa geetetteedda.

Yesuusi Geeshsha Golliiyan Xoossaw Sheedhettedda

²² Muse wogaa maaraadan geeyiyaa wodii † poletteedda wode Yoosefonne Mayraama gacino na7aa Xoossaw sheedhdhanaw Yeerusalaame akki beeddino. ²³ Hewenneekka Godaa wogaan, “Attuma na7aa gideedda bayra na7ay ‡ ubbay Xoossaw dummateeddawaa gidanawaa” geetetti xaafetteeddawaadaninne, ²⁴ qassikka Godaa wogaan, “Laa77u dogommatuwaa woy laa77u haraphphe maratuwaa” geetettowaadan, Godaw yarshshuwaa yarshshanaw afeeddino.

²⁵ He wode xillonne gencca gideedda Simoona geetettiyyaa itti bitani Yeerusalaamen de7ee. Ikka, Israa7eeliyaa asaw atotethaa hidootaa naagiyaawaanne Ayyaanaa Geeshshay A bollaan shemppeedda asa. ²⁶ Godan oketteedda Kiristtoosa be7ennaan hayqqennawaa Ayyaanaa Geeshshaan aw qonccisseedda.

²⁷ Ikka he wode Ayyaanaa Geeshshay kaaletthina, Geeshsha Golliiyaa geleedda. Na7aa yelawantuu eriya wogaa maaraadan, koshshiyawaa aw polanaw guutha na7aa Yesuusa oyqqiide gelo wode, ²⁸ Simoone mokki akki na7aa idimmiide Xoossaa galatiidde hawaa yaageedda:

²⁹ “Godaw, Neeni qaalaa gelo maaraadan
ha77i taana ne aylliyyaa saruwan neekko afa.

³⁰⁻³¹ Gaasuukka, ta ayfatuu
asaa ubbaa sinthan Neeni giigisseedda,
ashshiyaa hidootaa be7eeddino.

³² Hewekka Israa7eeliyaa gidenna asaw
qonccethaa immiyya poo7uwaa.

Qassi Ne asaw Israa7eelew bonchchuwaa.”

³³ Yoosefonne A daaya A diraw haasayetteedda yewuwaassi maalaletteeddino.

³⁴ Simoonikka anjiide Mayraamo, “Hawe Na7ay Israa7eeliyan coratuwassi dendumwassinne kunddethaw gaaso gidanaw, qassikka ittaa haasayiawantussi malla gidanaw dooretteedda. ³⁵ Coratookka wozanaa qofay qonccowaa gidanaw, ne shemp-puukka mashshaan qanxxowaadan seelettanawaa” yaageedda.

³⁶ Qassikka Aaseera yiraappe gideedda Paanu7eela naatta Haanno geetettiyyaa nabatta de7aw; Izakka loythaa amaaddu. Bare wodorotethaan geleedda asinaanna laappu laythaa de7eeddawunno. ³⁷ Izi laythaykka hosppun tammanne oyduwaa gidana gakkanaw gallasaanne qammaa geeshsha golliiyaappe shaakettennaan xoomaaninne woosaan kitettaadde am77e § gidaade gami77aaddu.

³⁸ He wodekka shiiqaade Xoossaa galataaddu; Qassikka Yeerusalaame asay wozettanaw naagiyaawanttoo ubbatoo gacino Na7aa Yesuusabaa odaaddu.

Yoosefonne Mayraama Naazireete Simmeeddino

³⁹ Yoosefonne Mayraama Godaa higgiiyan azazetteeddawaa ubbaa polowaappe guyye Galiilaa Awuraajaan de7iyaa barenttu katamaa Naazireete simmeeddino. ⁴⁰ Guutha na7aykka dicciidenne minniidde beedda; aadho eraanikka kumeedda; Xoossaa aadho keekatethay Aabollaan shemppeedda.

2:21 Wog 12:3; Luq 1:31 † **2:22** geeyiyaa wodi: Ayihudatuwaa macca asay attuma na7aa yelowaappe guyyiyyaan, “Geeshsha gidukku” yaagi qoppiino. Qaykka he na7ay qaxxarettana gakkanaw iza soyippe kesennaadaan udettaw. Ha wodii, geeyiyaa wodiyya geetettee. ‡ **2:23** bayra na7ay: 2:7 xeellite. **2:23** Kes 13:2,12 § **2:37** am77e: Am77e guussay asinay hayqqina gelennaan gami77eedda maccawunno. Ha payduwaan xaafetteedda mishiratta laappu laythaa xalalaa asinaanna gami77owaappe guyye 84 laythaa ubbaa am77e gidaade gami77aaddu. **2:39** Mat 2:23

Guutha Na7aa Yesuusi Geeshsha Golliaan

⁴¹ Yooseefonne Mayraama laythaan Paasigaa Baalaa bonchchanaw Yeerusalaame katamaa biino. ⁴² Na7awukka tammanne laa77u laythaa gido wode dooyaadan baalaw hini Yeerusalaame keseeddino. ⁴³ Baalaa polowaappe kaalla barenttu golle untunttu simmoode guutha na7aa Yesuusi Yooseefonne Mayraama erennaan Yeerusalaamen atti aggeedda. ⁴⁴ Untuntunna ittippe de7iyaawaa malatina itti gallassaa ogiyaa hametteeddino. Guyyeppe qassikka barenttu dabbatuwaannanne barenttu siigettiyaawanttu matan koshshaa dommeeddino.

⁴⁵ Dhayo wode koyyiidde hini Yeerusalaame simmeeddino. ⁴⁶ Heezzu gallasaappe guyye, tamaarissiyaawanttu gidдон Yesuusi uttiide untunttu giyaawaa sisiidenne untunttu oochchiidde Geeshsha Golliyaa garssan de7iyaawaa be7eeddino. ⁴⁷ Sisiyaawanttu ubbatuukka, A akeekaaninne A zaaruwan maalaletteeddino.

⁴⁸ Yooseefonne A daaya A be7o wode maalaletteeddino. A daayakka, “Ta Na7aw, ayaw nuuna hawadan oothay? Ne aabbunne taanne Neena koyyiidde, daro metooteeddo” yaagaaddu.

⁴⁹ Yesuusikka untunttoo, “Ayaw taana koyyiitee? Ta aabbu gollen* de7anaw taw koshshiyaawaa eribeykkittee?” yaagi zaareedda. ⁵⁰ Hewaa yaagi odoppe attin, untunttoo I odeedda yewuu ayaa gintto gelibeenna.

⁵¹ Hewaappe simmiide, untuntunna ittippe hini Naazireete beedda; hewankka untunttoo azazettee. A daayakka hewaa ubbaa bare wozanaan wothaaddu. ⁵² Yesuusikka eraaninne geesan, sabaanikka Xoossaanne asaa sinthan dicceedda.

3*Xammaqiyaa Yohaannisi Yesuusaw Ogiyaa Giigissee (Mat 3:1-12; Mar 1:1-8)*

¹ Xibaariyoosa geetettiyyaa kaatii kawuteedda tammanne ichcheshethiyaa laythaan Phenxenaawiyaa Philaaxoosi Yihudaa mooddiyaa wode, Heroodise Galiilaan oyddenthiyaa shaakuwaa mooddiyaa wode, A ishay Piliphphoosikka Ixuuriyaaninne Xirkkondosan oyddenthiyaa shaakuwaa mooddiyaa wode, Lisaaniyoosikka Abileeney oyddenthiyaa shaakuwaa mooddiyawaa gidiide mooddi de7ishshin, ² Haanninne Qeyyaafay qeesatuwaa kaappatuwaa* gidiide de7ishshin, Xoossaa qaalay Zakkaraasa na7aa Yohaannisakko mela biittaaan yeedda. ³ Yohaannisi Yorrdaanooosa Shaafaa heeraa ubbaa biide, “Hintte nagaray atto geetettana mala nagaraa paaxiide xammaqettite” yaagi tamaarisseedda.

⁴ Nabiyyaa Iisiyaasa maxaafan xaafetteedda qaalaadan,

“Mela biittaaan waassiyaa bitaniyyaa kooshshay,

‘Godaw ogiyaa giigissee;

A ogiyaakka suurissee.

⁵ “Ollay ubbay kumo;

deriinne zozii denbbaa gido,

giigenna ogi ubbay giigo,

hanchchiro ogi ubbay liiqo.

⁶ “Hewaa gidoope Asay ubbay Xoossay ashshiyaawaa be7ana” yaageedda.

⁷ Hawaa diraw Yohaannisi A kushiyan xammaqettanaw keseedda asaw hawaadan oduwaa doommeedda. “Hentteno, shooshshaa naatoo; yiyya hanqquwaappe attana mala hinttentta ooni maqqeeddee?” ⁸ Simmi hinttenttu nagaraappe simmeeddawanttoo bessiyaa ayfiyyaa ayfite. Hinttenttu wozanaan Abraahaamo nu aabbu de7ee gooppite. Xoossay Abraahaamossi† naanaa ha shuchchatuwaappe denthanaw danddayee yaagaade taani hinttenttoo oday. ⁹ Ha77i ubba beexi mithaa xaphuwan qanxxanaw giigi utteedda; simmi lo77o ayfiyyaa ayfenna mithay ubbay qanxxettiide tamaan olettanawaa.”

¹⁰ “Yaatina ha77i nu ayaa udanee?” yaagiide A cora asay oochcheedda.

¹¹ Yohaannisikka, “Laa77u mayuu de7iyaawe baynnawoo immo; qumay de7iyaawekka baynnawoo gisho” yaagi zaareedda.

2:41 Kes 12:1-27; Zar 16:1-8 * **2:49** Ta aabbu gollen: Guussay, Ta aabbu kiitteedda oosuwaa polanaw bessee guussaa. **2:52** 1Sa 2:26; Lem 3:4 * **3:2** qeesatuwaa kaappatu Haanninne Qeyyaafay: Haanna kaappotethaa wodi Yesuusi yelettanaappe kase 6-15 laythaa gakkanaassa. Qeyyaafaa geetettiyyaa Haanna bolluu 18-37 laythaa kaappo giidiide Yesuusa yeletaappe kase gami7eedda. **3:4** Isa 40:3-5 **3:7** Mat 12:34; 23:33 † **3:8** Abraahaamossi naanaa: Ayihuda asatuu barentta Xoossay dooreedda asaa yaagi qoppiino. Gaasunneekka, beni hidootaa qaalay Xoossaaappe nu aabbu Abraahaamossi imetteedda yaagiide qoppiyaa diraassa. **3:9** Mat 7:19

¹² Qaraxaa shiishshiyaawanttukka xammaqettanaw yiide, “Tamaarssiyaawoo, nu ayaa udanee?” yaagi oochcheeddino.

¹³ I untunttoo, “Geetettowaappe aadho qaraxaa aathi shiishshoppite” yaagi odeedda.

¹⁴ Hewaappe kaalla wottaaddaratuu, “Nuunishi, ayaa udanee?” yaagi A oochcheeddino. Yohaannisikka, “Asaa shaluwaa naaguwaan bonqqi akkoppite, oonanne wordduwan mootoppite, hinttenttu dirguu hinttentto gidana” yaagi zaareedda.

¹⁵ He wode asay ubbay Kiristtoosa yuussaa naagiidde de7iyaa diraw Yohaannisa, “Hawekka Kiristtoosa gidennaan antenna” yaagiidde barenttu wozanaan maleeddino.

¹⁶ Yohaannisi ubbatuwaakka, “Taani haathaan xammaqay; gidoppe attin taappe wolqqamayne taanikka A caammaa qashuwaa billana danddayennawe † biro yaanawaa; ikka Ayyaanaa Geeshshaaninne tamaan xammaqanawaa; ¹⁷ A kushiyan kathaa dalaappe shaakki geeshshiyaa layday de7ee. Kathaa uddummaan bukkowaa geeshshi punniide ayfiyaa diyyiyan qolee; shin dalaa to7enna tamaan guuddee.”

¹⁸ Yohaannisikka hara cora qaalaan cora asaa maqqiidde mishiraachchuwaa qaalaa odeedda.

Herodise Xammaqiya Yohaannisa Qachcheedda

¹⁹ Galiilaa mooddiyaa Heroodisa qassi bare ishaa Piliphphoosa machchatto Herodiyaado I akkeedda dirawunne haraakka cora iita kiitaa kiitetto diraw, Yohaannisi seereedda. ²⁰ Hawaa diraw ha ubbaa gujiide Heroodise Yohaannisa qasho golle gellsheedda.

Yohaannisi Yesuusa Xammaqeedda

(Mat 3:13-17; Mar 1:9-11)

²¹ Asay ubbay xammaqetti simmowaappe guyyiyan Yesuusi xammaqetteedda. I woossi de7ishshinka saluu dooyetti aggeedda. ²² Geeshsha Ayyaanaykka haraphphiya malatiide A bollaan wodhdheedda. Saluwaappekka, “Ta dosiyaa na7ay neena; neenan Taani nashettay” yaagiya qaalay yeedda.

Yesuusa Yeletay Kase Guyye Mayizzaappe De7iyaa Payduwaa

(Mat 1:1-17)

²³ Yesuusi tamarssuwaa doommoode aw hattamu laythaa gideedda; cora asaykka barenttoo malatowaadan A Yooseefo na7aa yaagiino; Yooseefo Eele na7aa; ²⁴ Eele Maate na7aa; Maate Leewiyaa na7aa; Leewii Milkke na7aa; Milkke Yoon na7aa; Yooni Yooseefo na7aa; ²⁵ Yooseefo Maataatiyaa na7aa; Maataati Amooxe na7aa; Amooxe Naahooome na7aa; Naahooome Esiliime na7aa; Esiliime Naage na7aa; ²⁶ Naage Maa7aate na7aa; Maa7aate Maataatiyyu na7aa; Maataatiyyu Seemeye na7aa; Seemeyi Yooseefo na7aa; Yooseefo Yooda na7aa; ²⁷ Yoodi Yoonana na7aa; Yoonani Reese na7aa; Reese Zerubaabeela na7aa; Zerubaabeeli Salaatiyaala na7aa; Salaatiyaale Neele na7aa; ²⁸ Neeli Milkke na7aa; Milkke Haadde na7aa; Haadde Yoosaase na7aa; Yoosaase Qoosaama na7aa; Qoosaami Elmaadoome na7aa; Elmaadoome Eere na7aa; ²⁹ Eere Yoosee7e na7aa; Yoosee7e, Eli7eezere, Yooraa na7aa; Yooraaami Maaxaate na7aa; Maaxaate Leewiyaa na7aa; ³⁰ Leewii Simoona na7aa; Simoone Yihudaa na7aa; Yihuday Yooseefo na7aa; Yooseefo Yoonana na7aa; Yoonani Eeliyaaqeeema na7aa; ³¹ Eeliyaaqeeemi Meeliya na7aa; Meeliye Mayinaana na7aa; Mayinaani Maaxaate na7aa; Maaxaate Naataane na7aa; Naataane Daawite na7aa; ³² Daawite Issey na7aa; Issey Iyyoobeeda na7aa; Iyyoobeedi Boo7eeza Na7aa; Boo7eezi Salmoona na7aa; Salmooni Nahishoona na7aa; ³³ Nahishooni Aminadaaba na7aa; Aminadaabi Raama na7aa; Raami Ariina na7aa; Ariinay Hezroona na7aa; Hezrooni Preeza na7aa; Preezi Yihudaa na7aa; ³⁴ Yihuday Yayiqooba na7aa; Yayiqoobi Yisaaqa na7aa; Yisaaqi Abraahaamo na7aa; Abraahaamo Taara na7aa; Taari Naakoora na7aa; ³⁵ Naakoori Seeroohe na7aa; Seeroohe Ragawa na7aa; Ragawi Pelega na7aa; Pelegi Abeera na7aa; Abeeri Saalla na7aa; ³⁶ Saalli Qaynaana na7aa; Qaynaani Arfaakisiide na7aa; Arfaakisiide Seeme na7aa; Seemi Nohe na7aa; Nohe Laameehe na7aa; ³⁷ Laameehi Maatusaala na7aa; Maatusaali Heenooke na7aa; Heenooki Yaareda na7aa; Yaaredi Malaali7eela na7aa; Malaali7eeli Qaynaana na7aa; ³⁸ Qaynaani Heenoosa na7aa; Heenoosi Seete na7aa; Seeti Addaama na7aa; Addaami Xoossaa na7aa.

4

Yesuusaw Shiiqueedda Xalahiyaa Paaciyaa

(4:1-13; Mat 4:1-11; Mar 1:12,13)

3:12 Luq 7:29 † **3:16** A caammaa qashuwaa billana danddayennawe: Hawe qoomaa woy danggaaxiratti oosuwaa.

3:20 Mat 14:3-4; Mar 6:17-18 **3:22** Dom 22:2; Maz 2:7; Isa 42:1; Mat 1:17; Mar 1:11; Luq 9:35

¹ Yesuusi Geeshsha Ayyaanaan kumiide Yorddaanoosa Shaafaappe simmeedda; Ayyaanaan mela sa7aa kaalesettiide beedda. ² Hewaan oytamu gallassaa daabiloosan paacetteedda. He gallassatuwan ayaanne mibeenna diraw wursethaa poluwaa heeran I koshatteedda.

³ Daabiloosikka, “Neeni Xoossaa Na7aa gidoope ha shuchchaa, ‘Ukitha gida’ gaade azaza” yaageedda.

⁴ Yesuusikka, “‘Asay Xoossaa Qaalaa ubbaappe attin ukithaa xalalaan de7enna’ geetetti Xoossaa Qaalaa xaafetteedda” yaagi zaareedda.

⁵ Daabiloosikka dhoqqa gideedda deriyaa Yesuusa kessiide alamiyaa kawutethaa ubbaa liphoo ayfii simmanaw besseedda. ⁶ Daabiloosikka, “Ha kawutethaa maataayne bonchchuu ubbay taw imetteedda. Taani ta dosiyaa oossinne immana; newukka immana. ⁷ Hewaa gidiyaa diraw, ne ta sinthaan taw goyinnoope ha ubbay neessa gidanawaa” yaageedda.

⁸ Yesuusikka zaariide, “‘Godaa Xoossaw goyinna, A xalalaa Godaya’ geetetti Xoossaa Qaalaa xaafetteedda” yaageedda.

⁹⁻¹¹ Daabiloosikka Yesuusa Yeerusalaame afiide Geeshsha Golliyaa huuphiyaa kessiide, “‘Xoossay neena naagana mala

kiitanchchatuwaa kiittanawaa,

untuntukka ne gedi shuchchaan dhubettenna mala

barenttu kushiyaan neena denthanawantta’

yaagettiide Geeshsha Maxaafaan xaafetteedda;

ane Neeni Xoossaa Na7aa gidoope

hawaappe duge neena ola”

yaageedda.

¹² Yesuusikka zaariide, “‘Ne Godaa Xoossaa paaccoppa’ geetetteedda” yaageedda.

¹³ Daabiloosikka paacyyaa ubbaa wurssowaappe guyye guutha wodew Yesuusappe shaaketteedda.

Yesuusi Galiilaa Oosuwaa Doommeedda

(Mat 4:12-17; Mar 1:14,15)

¹⁴ Yesuusikka Ayyaanaa wolqqaan Galiilaa gadiyaa simmeedda. A waariikka yushshuwaan de7iyaa ubbaa gakteedda. ¹⁵ Yesuusikka Ayihudatuwaa Woosa Golliyaa tamaariisiiide aasaan ubbaan galatetteedda.

Naazireeten Yesuusa Ixxeeddino

(Mat 13:53-58; Mar 6:1-6)

¹⁶ I bare dicco katamaa Naazireete yeedda; kase oothiyaawadankka sambbata gallassi Ayihudatuwaa woosa golle geliide nabbabanaw denddiide eqqeedda. ¹⁷⁻¹⁹ Nabiyaa Isiyaasan xaafettiide xaaxetteedda maxaafaa aw immeeddino. He maxaafaa billiide:

“Taani hiyyesatuwassi mishiraachchuwaa odanaw oketteedda diraw Godaa Ayyaanay Ta bollan de7ee.

Qashetteeddawantussi bilethaa,

qooqatuwassi xeellana mala odanaw,

qaykka naaqetteeddawantta naaquwaappe

kessana mala dosetteedda Godaa laythaa

odana mala, Taana kiitteedda”

geetetti xaafetteeddasa demmeedda.

²⁰ Maxaafaakka xaaxiide Ayihudatuwaa woosa golliyaa oothiyaawoo immiide utteedda. Ayihudatuwaa woosa Golliyaa de7iyaa asay ubbay A caddi xeelleedda. ²¹ Yesuusikka, “Hachche hinttew nabbabettina hinttentu siseedda qaalay poletteedda” yaageedda.

²² Ubbay aw markkatteeddino. A doonaappe kesiyaa aadho keekatethaa qaalaappe denddeeddawaan maalalettiide, “Hawe Yoosefo na7aa gidennee?” geeddino.

²³ Yesuusikka sidhe banttaan ha leemisuwaa, “Hinttentu taw ‘Dhaliyaa Godaw, ne huuphiyaa patha, neeni Fifirinaahooman oothina nu sisowaa ubbaa ha ne katamaanikka qassi ootha’ yaagiide odiita” yaageedda. ²⁴ Qassikka, “Tumuwaa yaagay, nabii bare yeletto gadiyaan gammakka bonchchettenna.

²⁵ “Yewuwaa qassi tumuwaa oday: Eelaasa wodiyaan heezzu laythanne usuppun agenaar iray bukkennaan ixxina sa7aa ubbaan wolqqaama koshay geleedda wode, Is-
raa7eelen cora am77atu de7iino. ²⁶ Eelaasikka Sidoonaa gadiyaan de7iyaa Seraafta heeraa itti am77attikko kiitetteeddappe attin ookkonne kiitetti beenna. ²⁷ Nabiyaa

Elssaa7a wodiyancka Israa7eeliyaan cora oolluwa harggiyan * oyqetteeddawanttu de7iino; Sooriyaa biittaaan de7iyaa Ni7imaaneppe attin untuntuppe ooninne paxi beenna” yaageedda.

²⁸ Ayihudatuwaa woosa golliyan de7iyaawanttu ubbatuu hawaa sisiide darissiide hanqqetteeddino. ²⁹ Untunttu denddiide Yesuusa katamaappe gaxaa kessiide duge olanaw katamay keexetteedda deriyaa huuphiyaa afeeddino. ³⁰ Shin Yesuusi untunttu gid-duwana aadhhiide beedda.

Iita Ayyaanay Oyqqeedda Bitaniyaa
(4:31-37; Mar 1:21-28)

³¹ Hewaappe guyyiyaan Yesuusi Galiilaa gadiyaan de7iyaa Qifrinaahooma katamaa beedda. Sambbata gallassaanka asaa tamarisseeedda. ³² I tamarisseyaa timirttii maataan gidiyaa diraw siseedda asay ubbay maalaletteeddino.

³³ Ayihudatuwaa woosa golliyan iita ayyaanay oyqqeedda bitani de7ee; bare kooshshaa dhooqqu udi waassiide, ³⁴ “Haya goda aggaarikki Naazireetiyyaa Yesuusa; nuussi neenanna ay ittippetethay de7ii? Nuuna bayizzanaw yaaddi? Neeni oonento eraaddi; Neeni Xoossaa Aawuu kiitteedda geeshshaa gidikkii!” yaageedda.

³⁵ Yesuusikka, “Co77u ga, aappekka kesa” yaagi seereedda. Iita ayyaanay bitaniyaa untunttu gidduwan kundissiide aynne qohennaan aappe keseedda.

³⁶ Asay ubbay maalaletteedde ittu ittoo, “Hawe ayaa qaalee? Barew de7iyaa maataaninne wolqqaan iita ayyaanatuwaa seeree; qassi iita ayyaanaykka kesee” yaagiidde haasayeeddino. ³⁷ A waariikka he yuushshuwaan de7iyaa gadiyaa ubbaa gakkeedda.

Yesuusi Cora Hargganchcha Asaa Patheedda
(Mat 8:14-17; Mar 1:29-34)

³⁸ Yesuusi Ayihudatuwaa woosa golliyappe denddiide Simoona golliyaa geleedda, Simoona bollotatta wolqqaama qoxuwaa harggiyan harggettaade giseeddawunniw Yesuusi izo pathanaadan asay A woosseedda. ³⁹ I matan eqqiide qoxuwaa harggiyaa seerina, harggii yeddiisheedda; hewodiyancka denddaade untunttoo kiitettaaddu.

⁴⁰ Away wullo wodiyaan dumma dumma harggiyan oyqetteedda harganchchatuwa ubbaa aakko aheeddino; ikka ittuwa ittuwa bolla bare kushiyya wothiide patheedda.

⁴¹ Iita ayyaanatuukka, “Neeni Kiristtoosa Xoossaa Na7aa” yaagi waassiidde cora asaappe keseeddino. I Kiristtoosa gidowaa untunttu ereedda diraw haasayenna mala diggeedda.

Yesuusi Galiilaan Tamarisseeedda
(Mat 4:23-25; Mar 1:35-39)

⁴² Sa7ay wontto wode asay baynnasaa beedda; asay ubbay A koyyiidde I de7iyaasaa yeeddino. Barenttuppe shaaketti beennaadan digganaw koyyeeddino. ⁴³ I qay, “Hini hara katamatuwassi baade Xoossaa Kawutethaa mishiraachchuwaa Qaalaa odanaw koshshee; taani kiitetteeddawe hawaa diraassa” yaageedda.

⁴⁴ Galiilaan de7iyaa Ayihudatuwaa woosa gollen Qaalaa tamarisseyidde gami77eedda.

5

Yesuusi Koyro Barena Kaalliyaaawantta Dooreedda
(Mat 4:18-22; Mar 1:16-20)

¹ Itti gallassi Yesuusi Gensaareexe Abbaa * gaxaan eqqiide de7ishshin cora asay aakko shiiqiide Xoossaa qaalaa sisanaw sugetti de7iino. ² He wode laa77u wongiratuw † Abbaa gaxaan eqqowaa I be7eedda; moliyaa phiriyaawanttu qassi wonggiratuwappe wodhdhiide barenttu dabbaa meecci de7iino. ³ Yesuusi wonggiratuwaa giddoppe Simoonawunno gideeddawunnini geliide sa7aappe yaa abbaakko guuthaa shiishshanaadan oochcheedda. Hewaappe guyye wonggiriyya bollan uttiide asaa tamarisseyuwaa doommeedda.

⁴ Tamarisseyuwaa bethowaappe guyyiyaan Simoona, “Wonggiriyya yaa abbaa ciim-muwakko shiishshite; hinttenttu dabbaakka moliyaa phiranaw olite” yaageedda.

⁵ Simoonikka, “Godaw, qammaa kummenthaa daaburi aqiide ayinneekka oyiqqibeykko; shin ha77i Neeni goowaadan dabbaa oleetto” yaagi zaareedda.

⁶ Hewaadankka ootheedda wode, daro cora moliyaa oyqqeeddino. Untunttu dab-batuukka duuxerettanaw haneeddino. ⁷ Hara wonggiriyaan de7iyaa laggethatuu yiide

* **4:27** oolluwa harggiyaa: Xoossaa qaalay tamarisseyiyaa wodiyya ubbaan, “Oolluwa” giyaa qaalay galbbaa bollan sakkiiyaa sakuwaa ubbaassi akettiyaawaa. **4:27** 2Ka 5:1-14 **4:32** Mat 7:28,29 * **5:1** Gensaareexe Abbaa: Galiilaa Abbaassi imetteedda dumma sunthaa. **5:1** Mat 13:1,2; Mar 3:9,10; 4:1 † **5:2** wonggiriyya: Wonggiriyya geetetowwe, wogga haathaa woy abbaa bollaas asay hefintha bagga pinnanaw go77etiyyaa miishshaa. Hayqqo asay moogettiyaawaa gidennawaa eranaw koshshee. **5:5** Yoh 21:3 **5:6** Yoh 21:6

maaddanaadan wutteeddino; untunttu laa77u wonggiratuwanka moliyaa kunthina wonggiratuwu mitettussaa doommeeddino.

⁸ Simooni Phexiroosikka hawaa be7eedda wode Yesuusa gulbbatan kunddiide, “Godaw, taani nagaranchcha asa gido diraw taappe shaaketta” yageedda. ⁹ Hawaa geeddawe inne aananna ittippe de7iyaawanttu ubbay barenttu oyqheedda moliyaa coratethaan maalaletteeddino. ¹⁰ Hewaadanka qay Simooni laggethaa gideeddawanttu Zabiddiy-oosa naanatu Yaiqoobinne Yohaannisi maalaletteeddino.

Yesuusikka Simooni, “Yayyoppa hawaappe guyyiyan asaa phiriyaawaa gidanaassa” geedda.

¹¹ Untunttukka wonggiratuwaa haathaappe gaxaa kessiide, ubbabaa aggiide Yesuusa kaalleeddino.

Yesuusi Oolluu Oyqqeedda Bitaniyaa Patheedda
(Mat 8:1-4; Mar 1:40-45)

¹² Yesuusi katamatuwaappe ittuwan de7ishshin oolluu ‡ bollaa ubbaa meedda bitani de7iyaawe Yesuusa be7iide A sinthanka kunddiide, “Godaw, neeni koyyoope taana pathanaw danddayaa” yaagiide woosseedda.

¹³ Yesuusikka bare kushiya yeddi bochchiide, “Dosay geeyya!” geedda. Heman77iyanka oolluu A yeddeedda.

¹⁴ Yesuusi A, “Hawaa oossinne odoppa. Shin qeesaakko baade neena bessa. Hewaappe guyye oolluwaa harggiyaappe paxeeddawaassi markka gidanaadan Muse higgian azazetteedda yarshshuwaa shiishsha” geedda.

¹⁵ Gidoshshin A waarii loythi aakkiide beedda; daro cora asaykka Yesuusi odiyaawaa sisanawunne barenttu harggiyappe paxanaw shiiqueeddino. ¹⁶ Yesuusi cora wode gemasaa biide woossee.

Yesuusi Bollay Sileedda Bitaniyaa Patheedda
(5:18-26; Mat 9:2-8; Mar 2:3-12)

¹⁷ Itti gallassi Yesuusi tamarissiidde de7ishshin Galilaappenne Yihuudaa heeraa ubbaappe, Yeerusalaame yeedda Parisaawatuunne higgiiyaa tamarissiyaawanttu utti de7ishshin hargganchchatuwaa pathana mala Xoosaa Aawuwaa wolqqay aw imetteedda. ¹⁸ He wode bollay sileedda § itti bitaniyaa amareedda asay shanchchamaan tookki ahi golle gelssiide Yesuusa sinthan wothanaw koyyeeddino. ¹⁹ Asaa coratethaappe dendeeddawaan Yesuusakko shiiqanaw danddayi beykkino. Hewaa diraw bollaw gi77i golliyaa kaaraa * qaariide A, shanchchamaana asaa gidon Yesuusa sinthaan wotheeddino.

²⁰ Yesuusikka untunttu ammanuwaa be7iide, “Ha bitanew, ne nagaray atto geettedda” yaageedda.

²¹ Muse higgiiyaa tamarissiyaawantunne Parisaawatuu, “Hawe Xoosaa boriyaawe oone? Itti Xoosaaappe attin nagaraa atto gaanaw ooni danddayii?” yaagi qofaa doommeeddino.

²² Yesuusikka untunttu qofaa ero diraw hawaadan geedda, “Ayissi hinttentu wozanaan hawaadan qoppiitee? ²³ ‘Ne nagaray atto geettedda’ gaanawaappenne ‘Denddaade ba’ gaanawaappe haqawe matee? ²⁴ Yewuwaan qassi hawaa taani geeddawe, Asaa Na7ay biittaa bollan nagaraa maaranaw maatay de7iyaawaa hinttentu eranaadana.” Hewaappekka gundeedda bitaniyaa, “Dendda ne shanchchamaa tookkaade ne golle ba gay” yaageedda.

²⁵ Gunddaykka asaa sinthaan dendowaashshin bare shanchchamaa tookkiide Xoosaa galatiidde bare soy beedda. ²⁶ Ha wode ubbatuukka darii maalaletteeddino; Xoosaa akka galatiidde, “Hache malabaa be7eeddo” yaagiide yashshaan kumeeddino.

Yesuusi Leewiyaa Dooreedda
(5:27-32; Mat 9:9-13; Mar 2:13-17)

²⁷ Hewaappe guyyiyan Yesuusi kessiide beedda; Leewiyaa geetettiyaa qaraxaa shishshiyaawe, qaraxaa shiishshiyaasan uttowaa be7iide, “Taana kaalla” geedda. ²⁸ Ikka denddiide ubbabaa aggiide A kaalleedda.

‡ 5:12 oolluwaa: 4:27 xeellite. § 5:18 bollay sileedda: Hawaa guussay Griike qaalaan “Paralumo07ay” geetettiyawaa. Ha qaalaale biletay Inggilizeethuwaan “Paraalayizid” guussaa. Ha laa77atuwaakka Dawuroothuwan biletthaa immoode, keechcheeddawaa woy qaaxxenna mala daabureeddawaa guussaa. * 5:19 kaaraa: Ha payduwaan geettedda golliyaa kaaray Dawurowaa mala gidennaadan, Palestine gaden golliyaa bollan de7iyaa kaaray gede qerettiide keexettee. Hewe yaatiide qay dufettiide gaxaan gaxaan hara mithay tecttina loythi keexettee. Hewaa mala keexay ooratha qaalaale caaquwaa wodiyaan eretteeddawaa.

²⁹ Hewaappe simmiide Leewii bare gollen daro shoobiyaa giigissedda; cora qaraxaa shiishshiyaawanttunne hara cora asaykka untuntunna uttiide mide7iino. ³⁰ Parisaawatuunne higgiiya tamarissiyaa, untuntunna oothiyaawanttu, Yesuusa kaalliyaa wanttu bollan, "Ayissi qaraxaa qanxxiyaawantunne nagaranchchatuwaanna miiteennee ushiitee?" yaagiide zuuzummeeddino.

³¹ Yesuusikka, "Harganchcha asaappe attin paxa asaassi aakimiyaa kosshenna. ³² Taani yeeddawe, nagaranchchatuu barenttu nagaraa paaxiide simmanaadanappe attin, xillatuwaa xeesanaw yabeykke" yaagi zaaredda.

Yesuusi Xoomaabaa Ooshetteedda
(5:33-39; Mat 9:14-17; Mar 2:18-22)

³³ Hawaappe guyyiyan Yesuusa, "Yohaannisa kaalliyawantunne Parisaawatuwaa kaalliyaa wanttu ubba wode xoomiinonne woossiino; shin Neena kaalliyaa wanttu qassi ubba gallassi miinonne ushiino" yaagiide oochcheeddino.

³⁴ Yesuusikka, "Mishiray untuntunna de7ishshin miyaatatu xoomanaw danddayiino? ³⁵ Yewuwaan qassi mishiray untuntuppe shaakettiide baana wodii yaanawaa; he wode xoomanawanta" yaagi zaaredda.

³⁶ Yesuusikka kaalliyaa leemisuwaa odeedda: "Ooratha mayuwaappe peedhi akkiide eca mayuwa bollan dheppiyaawe baawa; gaasuukka hawaada udooppe ooratha mayuwa peedhee; ooratha dhefiikka eca mayuwaan giigena. ³⁷ Hawaadanka eceedda cilggiyaan † ooratha woyiniyaa eessaa wothiyaawe baawa; wothooppe qay ooratha woyiniyaa eessay cilggiyaa dhuussee; eessaykka gukkee; cilggayikka bayee. ³⁸ Ooratha woyiniyaa eessaa, ooratha cilggiyaan wothanaw bessee. ³⁹ Eca woyiniyaa eessaa ushiide oorathaa koyiyyaawe ooninne baawa; gaasuukka eca mal77ee giya diraw."

6

Yesuusa Kaalliyaa wanttu Sambataan Tishaa Duutheeddino
(Mat 12:1-8; Mar 2:23-28)

¹ Sambataa gallassi Yesuusi barena kaalliyaa wanttunna ittippe itti goshshaa giduwanna aadhdhiya wode A kaalliyaa wanttu zarggaappe tishaa duuthiide barenttu kushiyaa shigechchiide muussaa doommeeddino. ² Parisaawatuwaa gidloppe, "Sambataa gallasaan oothanaw woga gidennawaa ayaw oothiitee?" yaageeddino. ³ Yesuusi, "Kaatiyaa Daawitenne ittippe de7iyaawanttu koshatteedda wode ootheddawaa nabbabi beykkitee? ⁴ Daawite Xoossaa golliya geliide qeesatuwaappe attin hara asay meennaadan digetteedda, Xoossaw yarshshetteedda qumaa meedda. Ittippe de7iyaawanttukka I immi-naade meeddino" yaagi zaaredda.

⁵ Hawaappe kaalliide Yesuusi, "Asaa na7ay sambataw Godaa!" geedda.

Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa Patheedda
(Mat 12:9-14; Mar 3:1-6)

⁶ Hara sambataa gallasaan Yesuusi Ayihudatuwaa woossiyaa golliyaa geliide tamarissi de7ee. Hewankka ushechcha kushii sileedda bitani de7ee. ⁷ Higgiiyaa tamarissiyaawantunne Parisaawatu Yesuusa mootiyaa gaasuwa demmanaw I sambataan asaa pathooppe be7ana giide naagi de7iino. ⁸ Ikka untunttu qofaa eriide kushii sileedda bitaniyaa, "Dendda asaa gidduwan eqqa" yaageedda. Bitaniikka denddi eqqeedda.

⁹ Hewaappe simmiide Yesuusi, "Haninttonne sambataa gallasaan lo77obaa oothanaw bessiyee iitabaa oothanaw bessii? Shemppuwaa ashshanaw bessiyee wodhanaw bessii?" yaageedda. ¹⁰ Yesuusi bare yuushshuwaan de7iyaa asaa ubbaa xeellowaappe guyyiyan bitaniyaa, "Ne kushiyaa micca!" yaageedda. Ikka micciide paxeedda.

¹¹ Untunttu loythi hanqqeettiide Yesuusa bolla oothanawaa barenttu gidдон maqqet-teeddino.

Yesuusi Tammanne Laa77u Kiitetteeddawantta Dooreedda
(Mat 10:1-4; Mar 3:13-19)

¹² He wodiyaan Yesuusi deriyaa bolla woossanaw keseedda; hewankka qammaa kumenthaa Xoossaakko woossiide ageedda. ¹³ Sa7ay wonttowaan barena kaalliyaa wantta xeeseedda. Hewantuppekka tammanne laa77atuwaa dooriide, "Kiitetteeddawantta" * yaagiide suntheedda. ¹⁴ Untunttu sunthaykka: Phexiroosa giide I suntheedda Simoona, A ishaa Inddiraasa, Yayiqooba, Yohaannisa, Piliphphoosanne Barttalamoosa, ¹⁵ Maatoosaa,

5:30 Luq 15:1,2 † 5:37 cilggiyaa: Hawoo Dawuroothuwan imettiyaa guja bilethay eessaa naa77iyaa ogoruwa.

6:4 Wog 24:9 * 6:13 Kiitetteeddawantta: Hawaa guussay tammanne laa77u Yesuusi kiitteedda hawaaratuwaa guussaa.

Toomaasa, Ilppiyoosa na7aa Yayiqooba, bare gadew seelettiyaa Simoona, ¹⁶ Yayiqooba na7aa Yihudaanne Yesuusa aathi immeedda asqquorttu Yihudaa. †

Yesuusi Cora Asaa Tamaarisseeddanne Patheedda
(Mat 4:23-25)

¹⁷ Yesuusikka untuntunna ittippe deriyaappe wodhdhiide dembbasaan eqqeedda. A kaalliyaa wanttuppekka cora asay hewaan de7ee. Qaykka Aappe sisanawunne barenttu harggiyaappe paxanaw Yihudaa gadiyaappe, Yeerusalaaime katamaappe, abbaa matan de7iyaa Xiirrosappenne Sidonaappe yeedda cora asay hewaan de7iino. ¹⁸ Ha asaykka A sisanawunne barenttu harggiyaappe paxanaw yeeddino. Tuna ayyaanan oyqettiide metootiyaawantukka paxeeddino. ¹⁹ Wolqqay aappe kesiide ubbaa pathiyaa diraw asay ubbay A bochchanaw koyyee.

Anjuwaabaanne Metuwaabaa
(Mat 5:1-12)

²⁰ Barena kaalliyaa wantta xeelliide yaageedda:

“Hinttenttu manqqatuu anjjetteddawannta;

Ayissi gooppe, Xoossaa kawutethay hinttentuwaa.

²¹ Hinttenttu ha77i koshattiyaawanttu anjjetteddawannta;

gidini kaallanita; hinttenttu ha77i yeekkiyaawanttu anjjetteddawannta;

gidini miicanita.

²² “Asaa na7aa diraw hinttentta asay ixxiyaa wodenne toochchiyaa wode, hinttenttu sunthaakka iitaan denthiyaa wode, anjjetteddita. ²³ Saluwan hinttenttu akkana woytay dara gidiyaa diraw he gallassi nashechchaan guppite; gaasuukka kase hinttenttu aawotuu nabatuwaa bolla hawaadan oothiide de7eeddino.

²⁴ Yewuwaan qassi dure asatoo

hinttenttoo aayyee; hinttenttu ishala de7uwan de7eeddita.

²⁵ Hinttenttoo ha77i kalleeddawanttoo aayyee;

gidini koshattanita;

hinttenttoo ha77i miicciyaawanttoo aayyee;

gidini kayyottanitanne yeekkanita.

²⁶ Asay ubbay hinttenttu lo77otethaabaa haasayiyaa wode,

hinttenttoo aayyee;

kase hinttenttu aawotuu worddo nabatoo

hawaadan ootheeddino.

Morkkiyaa Siqanaw Bessee
(Mat 5:38-48; 7:12)

²⁷ “Shin Taani odiyaa waa sisiyaawanttoo yaagay: hinttenttu morkketuwaa dosite; hinttena ixxiyaawanttoo, lo77uwaa oothite; ²⁸ hinttena sheqqiyaawantta anjjite, hinttena naaqqiyaawanttoo, woossite. ²⁹ Itti bagga shayyiyaa baqqiyaawoo, laa7ethuwaakka bessa; ooninne ne kootiya akkiyawoo, ne shaamiciyaakka diggoppa.

³⁰ “New de7iyaawaa neena woossiyawoo, imma; newaa akkeeddawaa, zaara gaade oochchoppa. ³¹ Asay hinttenttoo oothana mala hinttenttu dosiyaawadan, hinttenttukka haraw hawaadan oothite.

³² “Hinttentta dosiyaawantta xalalaa dosooppe ay galatay de7ii? Hawaa gidooppe nagaranchchatuukka barena dosiyaawantta dosiino. ³³ Hinttenttoo lo77obaa oothiyaawanttu xalalaw hinttenttu lo77obaa oothooppe hewoo ay galatay de7ii? Nagaranchchatuukka hawaadan oothiino. ³⁴ Tal77iide hinttew zaaranaw danddayiyaawanttu xalalaw tal77ooppe ay galatay de7ii? Bare tal77eeddawaa zaariide akkanaw nagaranchchatuukka barenttu garssan tal77ettiino. ³⁵ Shin hinttenttu, hinttenttu morkkiyaa dosite; untunttookka lo77obaa oothite; hinttenttuppe tal77owaa zaariidi akkanaw qoppoppite. Hawaa hinttenttu polooppe hinttenttoo gatii daranawaa. Qassi hinttenttu Ubbaappe Bolla Xoossaa naanaa gidanita. I iitatoonne galatennawanttookka keeka. ³⁶ Hinttenttu aabbu maariyaawaa gidowaadan hinttenttukka maariyaawantta gidite.

Hara Asaa Pirdanaw Bessenna
(Mat 7:1-5)

† **6:16** asqquorttu: Hawaa guussay Ayihuda gadiyaan de7iyaa Asqqorootu geetettiyyaa gadiyaappe yeennaan antenna guussa. Ha sunthaa bilethay, “Worddanchchaa”. Qaykka, “Hayqoo aathi immiyaawaa” guussaa.

³⁷ “O bollankka pirdoppote, hinttenttu bollankka pirdettenna; haraa bolla kunaaniyaa oothoppote; hinttenttu bollankka kunaani oosettenna. Atto giite; Xoossay hinttenttoo atto gaana. ³⁸ Immite; hinttenttoo imettana. Hinttenttu makkeedda makaan hinttenttoo makettana. Baqqi naaqqina silli kumi palah laalettiiyaa makaa hinttenttu kiwuwaan idinthana” geedda.

³⁹ Qassikka Yesuusi hawaappe kaalliyaa leemisuwaa odeedda; “Qooqay qooqaa kaaletanaw danddayii? Qooqay qooqaa kaalet hooppe laa77atuukka oyqettiide ollaan kunddikkinoo? ⁴⁰ Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaappe aadhdhenna; tamariyaawe minni tamarooppe barena tamarissowaa mala gidanaw danddayee.

⁴¹ “Ne ayfiyaa gidдон de7iyaa tuussaa kessennaan de7aadde hara ne laggiiyaa ayfiyaa gidдон de7iyaa suullaa ayaw xeellay? ⁴² Ne ayfiyaa garssan de7iyaa tuussaa be7ennaan hara asaakko shiigaade, ‘Ta ishaw, ne ayfiyaa garssappe suullaa ta kessoo?’ yaaganaw woota danddayay? Ha lo77uwwa malatiyaa iitaw, koyrottaade ne ayfiyaa gidдон de7iyaa tuussaa kessa. Hewaappe guyyiyan ne ishaw ayfiyaa gidдон de7iyaa suullaa kessanaw geeshshaade xeellanaw danddayaa.

Mithattonne Iza Ayfeedda Ayfiyaa

(Mat 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ “Lo77o mithay iita ayfiyaa ayfenna; hewaadankka iita mithay lo77o ayfiyaa ayfanaw danddayenna. ⁴⁴ Mithay ubbay bare ayfiyaa ayfiyaawan erettee. Agunthaappe wod-denthaa ayfii maxettenna; hawaadankka, xundduqiiyaappe † laadiyaa ayfiyaa maxanaw danddayettenna. ⁴⁵ Lo77o asay bare lo77o wozanaappe lo77o yewuwaa haasayee. Qay iita asay bare iita wozanaappe iita yewuwaa haasayee. Ayissi gooppe, asay bare doonan haasayiyawe bare wozanaan kumeeddawaa doonay haasayiyaa diraassa.

Laa77u Qommo Golliyaa Keexxiyaa Asaa

(Mat 7:24-27)

⁴⁶ “Taani odowaa oothikkita, shin ayaw Godaw, Godaw, yaagiide Taana xeegiitee? ⁴⁷ Taakko yiyaa ubbay ta qaalaakka sisiide oosuwan peeshshiyaaawe oona malatintto ta hinttentta bessana; ⁴⁸ ikka golliyaa keexxiidde daro ollaa bookkiide zaallaa bolla ginbbiide keexxeedda asaa malatee; di7uu di77iide he golliyaa suginakka, mino zaallaa bolla keexetto diraw qaathanaw danddaybeenna. ⁴⁹ Qay Ta qaalaa sisiide oosuwaan peeshshenna uray baasuu banttasaa shafiyaa bollan golliyaa keexxeeddawaa malatee. Di7uu di77iide he golliyaa sugo wode man77iyankka kunddeedda; he golliiikka iita wodaa woddiide bayeedda” yaageedda.

7

Yesuusi Xeeuwaa Kaappuwaa Qoomaa Patheedda

(Mat 8:5-13; Yoh 4:43-54)

¹ Yesuusikka hawaa ubba asaa sinthan haasay wurssowaappe guyyiyan hini Qifriinaa-hooma beedda. ² Hewankka itti xeeuwaa kaappuu de7ee. I daroppe dosiyaa A qoomay harggiide hayyanaw mateedda. ³ Ikka Yesuusabaa siseedda wode, bare qoomaa woossiide pathana mala Yihudaa cimatuwaa hini aakko kiitteedda.

⁴ Untunttukka Yesuusakko yiide, “Ha bitani, Neeni A maaddanaadan daroppe koyy-eedda; ⁵ gaasuukka nu asaa I daroppe dosiide Ayihudatuwaa woossiyaa golliyaa keexis-sowekka A” yaagiide daroppe woosseeddino.

⁶ Yesuusikka untunttunna ittippe beedda. Ikka hini golliyaa heeraa gakeedda wode xeeuwaa kaappuu bare laggethatuwaa barekko xeesiide, “Ta Godaw, daaburooppa; ayissi gooppe, neena ta golliyaa kaaraappe garssa bagganna gelssanaw taw bessenna. ⁷ Hawaa diraw ne sinthaan eqqanawukka haray atto bessiyaawaa gidikke. Shin neeni qaalaa xalalaa oda; ta qoomaykka paxanawaa. ⁸ Taani taappe bollanna maatay de7iyaawanttussi eeno gaade de7iyaa asa. Taappe garssannakka taani kiitissiyaa wottaaddaratuu de7iino. Ittuwaa, ‘Ba’ yaagiyya wode, bee; haraakka qay, ‘Haaya’ gooppe yee. Ta qoomaykka, hawaa ‘Ootha’ giyaa wode azazettee; oothee” yaageedda.

⁹ Yesuusikka hawaa sisiide A yewuwaan maalaletteedda; guyye simmiide A kaalliyaa daro asaa, “Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Israa7eeliyaa garssannakka be7abeykke” yaageedda. ¹⁰ Kase kiitetteedda asatuukka xeeuwaa kaappuwaa golle guyye simmiyaa wode, A qoomay paxowaa be7eeddino.

Yesuusi Am77atti Na7aa Hayquwaappe Dentheedda

¹¹ Wonttissa gallassi Yesuusi barena kaalliyaawanttunanne cora asaanna ittippe Nayno geetettiyaa katamatto beeddino. ¹² Yesuusi katamaa gakkana mato wode, asay hayqqeedda anhaa tookkiide keseeddino. Hayqqowekka bare daayiw mexxi itti na7aa; aattakka asinay bayinna am77atto. Daro katamaa asaykka izo kaalleeddino.

¹³ Yesuusikka izo be7eedda wode qarettiide, “Yeekkoppa!” yaageedda. ¹⁴ Shiiqiide shanchchamaa bochcheedda; tookkowantukka eqqeeddino. Yesuusi, “Neeno yalagaw, dendda gay!” yaagina, ¹⁵ bitani suuri utteedda. Hasayaakka doommeedda. Yesuusikka A, A daayiw immeedda.

¹⁶ Ubbaykka yashshaan kumiide, “Wolqqaama nabii nu garssan denddeedda; Xoo-saykka bare asaa ashshanaw yeedda!” yaagiide Xoossaa galateeddino. ¹⁷ Hewenneekka Yesuusa waarii Yihudaa yuushshuwaan de7iyaa gadiyaa ubbaan sisettedda.

Xammaqiyaa Yohaannisa
(Mat 11:1-19)

¹⁸ Yohaannisa kaalliyaawanttu hanowaa ubbaa aw odeeddino. Yohaannisikka barena kaalliyaawantuppe laa77atuwaa xeesiide, ¹⁹ “Yaanawe neeneyee? Woy nuuni haraa naagane?” yaagi, untunttu oochhana mala hini Yesuusakko kiitteedda.

²⁰ Asatuukka Yesuusakko yiide, “Xammaqiyaa Yohaannisi, yaana getetteeddawe neeneyee? Woy haraa naagane? Yaagiide oochhana mala neekko kiitteedda” yaageed-dino.

²¹ He wodiyaan Yesuusi cora asaa dumma dumma harggiyaappe patheedda; tuna ayyaanatuwaakka asaappe kesseedda; cora qooqatuwaa ayfiyaa dooyeedda. ²² Yesuusikka Yohaannisi kiittowanttoo, “Biide hinttenttu be7eeddawaanne siseeddawaa Yohaannisaw odite; qooqatuu xeellanawantta; gunddatuu hamettanawantta; oolluu oyqqowanttu geeyyanawantta; tulleeeddawanttu sisanawantta; hayqqeeddawatntu denddanawantta; hiyyeesatuwaasikka mishiraachchuwaa qaalay odettanawaa. ²³ Taanan dhubettenna asay ubbay anjjetteddawatnta” yaageedda.

²⁴ Yohaannisi kiitteeddawatntu bidiggowaappe guyyiyan Yesuusi asaw Yohaannisabaa oduwaa doommeedda: “Ayaa be7anaw biittaa bazzuwa keseedditee? Carckuu qaathiyaa uusunthaa? ²⁵ Woy ayaa be7anaw keseedditee? Lo77o mayuwaa mayyeedda asaa de7uwaa? Lo77o mayuwaa mayyeeddawatntunne barena giigissiyaawanttu kaatiyaa gollen de7iino. ²⁶ Woy ayaa be7anaw keseedditee? Nabiyya be7anaw keseedditee? E; taani hinttenttoo yaagay; hinttenttu be7anaw kesowe nabiiyaappekka aadhuwaa. ²⁷ Xoossaa Maxaafan, ‘Ne ogiyaa neeppe sinthanna giigissiyaa kiitanchchaa neeppe sinthayaade kiitana’ geetetti Yohaannisabay xaafetteeddawe hawaa. ²⁸ Maccawantuppe yeletteed-dawatntu garssan xammaqiyaa Yohaannisappe aadhdhiyaa ooninne baawa. Xoossaa kawutethaan qassi ubbaapne laafa geetettiyaaawekka aappe aadhdhanawaa” yaageedda.

²⁹ Haray attoshshin qaraxaa kessiyaawanttu attennaan hawaa Yesuusi haasayowaa siseedda ubbay Yohaannisa kushiyan xammaqettowanttu Xoossaw bessiyya bonchchuwaa immeeddino. ³⁰ Shin higgiiyaa tamarissiyaawantntunne Parisaawatuu Yohaannisan xammaqettiibeenna diraw, Xoossay untunttoo qoppeeddawaa ixceeddino.

³¹ Yesuusi, “Simmi Taani ha wodiyya asaa ayaanna leemisoo? Untunttu ayaa malati-ino?” ³² Untunttu geyaasan uttiide ittu ittuwa xeesiide, ‘Suusulliyaa hinttenttoo punni-nakka

kaa7ibeykkita;
yeekuwa yethaa kesseeddoshshinkka
yeekkibeykkita
yaagettiyaa naanaa malatiino’ geedda.

³³ Xammaqiyaa Yohaannisi qumaa meennaan woyiniyaa eessaakka ushennaan yiina, ‘A bolla gaaleenay de7ee’ yaageeddita. ³⁴ Taani Asaa Na7ay maaddenne ushaadde yiina, ‘Hawe nafisaamaa; woyiniyaa eessaakka ushiyaawaa; qaraxiyaawanttoonni n-garanchchatoo dabbuwa’ yaagiita. ³⁵ Gidoppe attin Xoossaa aadho eratethay bare oosuwan tuma giidiide beetteedda” yaageedda.

Parisaawiyaa Simoona

³⁶ Parisaawatuwaappe ittu barenanna qumaa maana mala shoobbina, Yesuusi A soy biide maanaw utteedda. ³⁷ He katamaan nagaranchchaa geetteddeeda itti mishiratta de7ewunna, Yesuusi A soyin utteeddawaa siseede, albasxxiroosa geetettiyaa shuchhaappe oosetteedda bilqqaasiyaa kumeedda shittuwaa akkaa yaaddu. ³⁸ Guyyenna A gadiyaa mataan eqqaade, yeekkaade A gediyaakka bare afothaan okaa doommaaddu; izi afothay bayizzeedda A gediyaakka bare huuphiyaa binnanaan

quccaaddenne A gediya yeraadde gediyan shittuwaakka caccafaaddu. ³⁹ Yesuusa bare soy eeseedda Parisaawiikka hawaa be7iide, “Hawe nabiyaa gideeddentto, hanna A bochchiyaa mishiratta oonenttonne qaykka iza nagaranchchaa gidiyaawaa I eranashshin” yaageedda.

⁴⁰ Yesuusikka zaariide, “Simoonna, taani new odiyaa yewuu de7ee” yaagina, Simoonikka, “Tamaariissiyaawoo, oda” yaageedda.

⁴¹ Yesuusi, “Itti bitaniyaappe miishshaa tal77eedda laa77u asatuu de7iino. Ittuwaa matan ichcheshu xeetu diinaari, qay yokkuwaa matan ishatamuu de7ee. ⁴² Laa77atookka ciggiyaawe dhayina, laa77atuwaa acuwaakka maarii aggeedda. Hawantuppe haqawe loythi dosiyawaa malatii?” yaageedda.

⁴³ Simoonikka zaariide, “Daruwaa aggowa malatee” yaageedda. Yesuusikka, “Tumuwaa zaaraadda” yaageedda.

⁴⁴ Yesuusi mishirattikko xeelliide, Simoonna hawaadan yaageedda; “Hanno mishiratto be7aaddii? Taani ne golle yiina haray attoshshin haathaakka ta gedew immabeykka; shin iza bare afothaan tagediyaa irxxissaaddu; bare huuphiyaa binnanaanikka quccaaddu.

⁴⁵ Neeni Taana yera beykka; shin iza taani geloodeppe doommaade tagediyaa yeriyaawaa agga beykku. ⁴⁶ Neeni ta huuphiyan zaytiyaa okka beykka; shin iza ta gediyan shittuwaaw caccafaaddu. ⁴⁷ Hawaa diraw ta hinttentoo oday: daroppe iza doseeddawaa diraw, daro nagaray iziw de7iyaawe maaretteedda; guuthay maarettiyaawe guuthaa dose” yaageedda.

⁴⁸ Yesuusi mishiratto, “Ne nagaray qucetteedda” yaageedda.

⁴⁹ Yesuusanna ittippe qumaa maanaw utteeddawanttu barenttu wozanaan, “Nagaraa maaranaw danddayyaawe hawe oone?” yaageeddino.

⁵⁰ Yesuusi mishiratto, “Ne ammanuu neena ashsheedda, sarotethaan ne golle ba” yaageedda.

8

Yesuusa Kaalleedda Maccawantta

¹ Yesuusi hawaappe simmiide, sabbakiiddinne Xoossaa kawutethaa mishiraachchuwaa qaalaa katamaaninne heeraan odiidde aadhdheedda. Tammanne laa77u Yesuusa kaalliyawanttukka aananna ittippe de7iino. ² Iita ayyaanaappenne wolqqama harggiyaappe paxeeddawanttu itti itti maccawanttukka de7iino. Hewanttukka: Laappu xalahii keseedda Magdala geetettiyaaw katamaappe yeedda Mayraamonne, ³ Heroodisa golliyan suntha gideedda Kuuza machchatti Yohaanno, Soosina geetettewunanne hara coratuwanna ittippe giidiide, Yesuusanne A kaalliyawantta miishshaan maaddeeddino.

Zerethaa Leemisuwaa (Mat 13:1-9; Mar 4:1-9)

⁴ Cora asay daro katamatuwaappe shiiqiide, Yesuusakko yeedda wodiyaan leemisuwan, ⁵ “Zeriyaawe zerethaa zeranaw keseedda. Zeriyaaw wode itti itti zerethay, ogiyaa doonan wodhdhiide yedhetteeedda. Yatina saluwaa kafuu hewaa meedda. ⁶ Haray qay zaal-laa bolla wodhdhiide doleedda wode koshshiyaa haathaa demmenna diraw meleedda. ⁷ Hara zerethay agunthaa garssan wodhdheedda. Agunthay ittippe dicciide mitteedda. ⁸ Haraylo77iyaa tu7e biittaaan wodhdheedda. Dolowaappe guyyiyan, zerettowaappe xeetu kushiyaa dakuwaa mokkeedda” yaageedda.

Yesuusi Leemisuwan Haasayeedda Gaasuwaa (Mat 13:10-17; Mar 4:10-12)

Yesuusi hawaa haasayiide, “Haythay de7iyaa ubbay siso” yaagi qaalaa dhoqqu udiide waaseedda.

⁹ A kaalliyawanttu, “Ha leemisuu ayaa guussee?” yaagi A oochcheeddino. ¹⁰ Ikka zaariide,

“Hinttentoo Xoossaa kawutethaa xuuraa eray imetteedda; shin haratoo, xeelliiddikka erenna mala, sisiiddikka akeekenna mala leemisuwan oday” yaageedda.

Yesuusi Zerethaa Leemisuwaa Billiide Odeedda (Mat 13:18-23; Mar 4:13-20)

¹¹ Yesuusi, “Zerethaa leemisuu hawaa: Zerethay Xoossaa qaalaa. ¹² Ogiyaa gaxaan wodhdheedda zerethay, guutha wodew qaalaa sisiyaa asaa; ellekka xalahii yiinne, untunttu sisowaan amman antenna malanne qaalay wozanaappe dogettana mala oothee. ¹³ Zaalaa bolla wodhdheedda zerethay, koyro qaalaa nashechchaan sisiyaawantta. Hewanttukka

guutha wodiya ammaninne paacii gakkiiyaa wodiyaan xaphuu bantta diraw ellekka ammanuwaa kaddiino. ¹⁴ Agunthaa garssan wodhdhedda zerethay, qaalaa sisiyaawantta; shin de7uwaa hirggayne duretethaa ishaluu cuulleeddawantta. Hewanttu lo77o ayfiyaa immanaw danddayikkino. ¹⁵ Lo77o tu7e biittaaan wodheedda zerethay bessiyaawe, lo77anne xillo wozanaan qaalaa sisiide naagiya asaanne he qaalaan minni eqqiide lo77o ayfiyaa ayfiyaawantta.

Xomppiyaa
(Mar 4:21-25)

¹⁶ “Xomppiyaa sathiide ittibaan qum77i aggiyaawe woy arssaappe garssanna wothiyaawe ooninne baawa. ¹⁷ Qonccennaan qosuwan attiyaabay itti yewuunne baawa. Erettennaaninne beettiyaasaa kesennaan attanabay aynne baawa. ¹⁸ Hewaa gidiyaa diraw loythi akeekaan sisite. Wozanaappe sisiyaawoo ubbaw gujji akeekay imettana; akeekennawaappe he aw de7iyaawaa malatiyaa akeekaykka akettanawaa” yaagedda.

Yesuusa Daayonne A Ishatuwaa
(Mat 12:46-50; Mar 3:31-35)

¹⁹ He wodiyaan aattanne ishatuu Yesuusanna gaketanaw aakko yeeddino; shin asaa coratethaappe dendo gaasuwan A demmanaw danddaybeykkino. ²⁰ Itti bitani, “Ne daayanne ne ishatuu neenanna gaketanaw koyo diraw karen yiide eqqeeddino” yaagi odedda.

²¹ Ikka, “Ta daayanne ta ishatuu, Xoossaa qaalaa sisiide oosuwaa bollan peeshshiyaawantta” yaagi zaaredda.

Yesuusi Beetaa Co77u Ootheedda
(Mat 8:23-27; Mar 4:35-41)

²² Itti gallassi Yesuusi barena kaalliyawantunna ittippe wonggiriya geliide, “Abbaappe hefintha boytte” geedda. Untuntukka denddiide hametaa doommeeddino. ²³ Pinni de7iyaa wode, Yesuusi gemi77isheedda. Abbaan gotuwa carkkuu dendo diraw, wonggiriya garssan haathay kumina daro metooteeddino. ²⁴ Untuntu Yesuusakko shiiqiide, “Godaw, Godaw! Nuuni bayoyttette!” yaagiide A beegotheeddino.

Ikka beegottiide gotuwaanne haathaa beetaa seerina, gotuunne haathaa beetay eqqeedda; ubbabaykka co77u geedda. ²⁵ Ikka, “Hinttentoo ammanuu haqan de7ii?” yaageedda.

Untuntukka yayyi maalalettiide ittu ittuwaa, “Hawaadan carkkuunne haathay co77u giite giina azazettiyaawe hawe oone?” yaagetteeddino.

Yesuusi Xalahii Oyqqeedda Bitaniyaa Patheedda
(Mat 8:28-34; Mar 5:1-20)

²⁶ Galiilaa Abbaappe hefinthanna de7iyaa Gergesenoonna geetettiya gadiyaa, Yesuusinne A kaalliyaawanttu, wonggiriyaan pinniide gakkieeddino. ²⁷ He haathaappe pinni sa7aa wodhdho wode, iita ayyaanay oyqetteedda itti bitani, katamaappe kesiide aananna gakettedda. Daro wodiyaappe doommiide mayuwaa mayyennaan kallo golliyaa aggiide duufuwan de7ee.

²⁸ Yesuusa demmowaappe guyyiyan, waassi A sinthaan gufanniide wolqqaama kooshshaan, “Wolqqaama Xoossaa na7aa Yesuusaa, tawunne new aybe ittippetethay de7ii? Taana waayissoppaarikki; ta neena woossay” yaageedda. ²⁹ Hewaa ayissi geeddee gooppe, bitaniyaa yeggi kesana mala Yesuusi A azazo diraassa.

Iita ayyaanay bitaniyaa oyqqodeppe daro wode gido diraw, birataa santhalataan gediyaanne kushiyaa qashettiide naagetee. Santhalataa duuthi akkiide iita ayyaanay kaaletthina bazuwaa bee.

³⁰ Yesuusikka, “Ne sunthay oone?” yaagi oochcheedda. Ikka cora iita ayyaanay geli utto diraw, “Leegiyoona” * yaageedda. ³¹ Barentta Yesuusi, “Hini ciimmo ollaa biite” yaagenna mala woosseeddino.

³² Hewaan de7iyaa zooziyaa gaxaan hemettiyaa cora gudunthatuu de7iino. Cora tuna ayyaanatuu, he gudunthatuwaa garssa, “Gelite” gaana mala Yesuusa woosseeddino. Ikka, “Biide gelite” geedda. ³³ Iita ayyaanatuukka bitaniyaappe kesiide gudunthatuwaa garssa geleeddino. Gudunthaa wudiikka lanqqiyappe kajjottiide ellekka abbaan mitetteeddino.

³⁴ Gudunthaa heemmiyaawanttu hanowaa ubbaa be7o wode harasaa biide, he kamaaninne yuushshuwaan hanowaa odeeddino. ³⁵ Ayee haneeddento be7anaw kesiide,

asay Yesuusakko yeeddino. Iita ayyaanay kaseedda bitani, A wozanay simmina mayuwaa mayyiide Yesuusa gediya mataan uttowaa be7iide yayyeeddino.

³⁶ Iita ayyaanay oyqetteedda bitani wooti paxeeddentto be7eedda asay, hara asaw odeeddino. ³⁷ Gerggesenoonaa gadiyaaninne he heeran de7iyaa asay ubbay darii yayyeedda diraw, Yesuusi barenttu matappe baana mala woosseeddino. Ikka wonggiriyaaan geliide beedda. ³⁸ Iita ayyaanay kaseedda bitaniikka Yesuusanna baana giide, A woosseedda; shin Yesuusi, ³⁹ “Ne golle simmaade Xoossay new ootho wolqqaamabay ayentto markkatta” yaagi yeddeedda.

Hayqqeedda Naattonne Sakettiyaa Mishiratto
(Mat 9:18-26; Mar 5:21-43)

⁴⁰ Yesuusi simmeedda wode asay ubbay naagi de7iyaa diraw, A mokki akkeeddino. ⁴¹ He wode, Ayihude asaa woosa gollew sunthaa gideedda Yaa7iroosa yaagettiyyaa bitani aakko yeedda. Ikka Yesuusa gediya sinthaan kunddiide, bare golle gelana mala woosseedda. ⁴² Gaasotethaykka tammanne laa77u laythay kumeedda aw de7iyaa itti naatta hayqqanaw mata utto diraassa.

Yesuusi biya wode cora asay A yuushshuwaan sugettiide metootheeddino. ⁴³ He asaa gidдон he wodiyaan tammanne laa77u laythaa ubbaa suuthay goggiyaa mishiratta de7aw. Bare de7iyaa shaluwaa ubbaa dhaliyaa eriyaawantoo wurssinakka pathanaw danddayowe ooninne baawa.

⁴⁴ Guyyenna yaade A mayuwaa macaraa bochchaaddu; he man77iyankka iippe goggiyaa suuthay eqqii aggeedda. ⁴⁵ Yesuusi, “Oone taana bochchowe?” yaageedda.

Ubbay kaddina Phexiroosi, “Godaw, asay sugettiide metoothiyaa wode, ‘Oone taana bochchowe’ yaagay?” geedda.

⁴⁶ Shin Yesuusi, “Itti asay taana bochcheedda; wolqqaaykka taappe kesowaa taani eray” yaageedda. ⁴⁷ Mishirattakka, Yesuusa iza bochchowe erettennaan attibeennawaa eraade, kokkoraadde yoonna Yesuusa sinthaan kunddaa aggaaddu. Aya gaasuwan Yesuusa bochchaaddentto iza paxowaa ubba asaa sinthaan odaaddu.

⁴⁸ Ikka iziwi, “Ha mishirattete! Ne ammanuu neena patheedda; saro ba” yaageedda.

⁴⁹ Yesuusi haasay de7ishshin, Ayihuda asaa ammaniyaawanttu sunthaa soyippe itti bitani yeeddawe, “Ne naatta hayyaaddu; simmi tamarissiyaawaa metoothoppa” yaageedda.

⁵⁰ Yesuusi hawaa sisiide, “Yaa7iroosaa, ammanappe attin, yayyoppa! Iza paxanawunnu” yaagi zaareedda.

⁵¹ Soy geliide: Phexiroosappe, Yayiqoobappe, Yohaannisappe, naatti aabbuppenne naatti daayippe attin, ooninne gelanaadan eeno gibeenna. ⁵² Ubbay he naattiw yeekkiidenne kayyottiidde de7iino. Shin Yesuusi, “Yeekkoppe, gisaadduppe attin hayyabeykku” yaageedda.

⁵³ Iza hayqqeeddawaa eriide A bolla miicceeddino. ⁵⁴ Gidoppe attin Yesuusi izi kushiya ooyqqiide, “Ha naattee, beegotta!” yaageedda. ⁵⁵ Izi shemppuukka simmina ellekka dendda eqqina maanabaa immana mala, Yesuusi azazeedda. ⁵⁶ Izi aabbunne izi daaya maalaletteddino; shin Yesuusi untuntta, hano yewuwaa oossinne odenna mala azazeedda.

9

Yesuusi Barena Kaaliyaa Tammanne Laa77atuwaa Kiitteedda
(Mat 10:5-15; Mar 6:7-13)

¹ Yesuusi tammanne laa77u A kaaliyaawantta ittipe barekko xeesiide, xalahiyaa ubba asaappe kessanawunne harggiyaawantta pathana mala wolqqaanne maataa immeedda. ² Xoossaa kawutethaabaa odanawunne hargganchchatuwaa pathana mala untuntta kiitteedda. ³ I untuntta kiittiide, “Ogiyaa biidde, xam77aa gidinakka, woy qarccitiyaa, woy qumaa, woy miishshaa gidinakka ayaanne oyqqoppite; laa7ethiyaa mayuwaakka oyqqoppite. ⁴ Hinttana asay haqan mokkooppenne, hewaappe kesana gakkanaw, hinttenttu geleedda golliyan gami77ite. ⁵ He katamaa asay hinttana mokkennaan ixxoope, hewaappe kesiidde, untunttu hinttana mokkennaan ixxowoo markka gidana mala, hinttenttu gediyaappe baanaa shoci diiggiide biite” yaageedda.

⁶ A kaaliyaawanttu biide, qeeri katamaa ubbaan mishiraachchuwaa qaalaadiidenne hargganchchaa pathiidde yuuyyeeddino.

Heroodise Ootheedda
(Mat 14:1-12; Mar 6:14-29)

⁷ Ha77i Galiilaa biittaa kaatiyaa Heroodisekka haneedda yewuwaa sisiide yatti geedda. Gaasotethaynneekka itti itti asay, “Yohaannisi hayquwaappe denddeedda” yaagee. ⁸ Hara asay, “Eelaasi kesiide beeteedda” yaagiyaa wode, haranttu qassi, “Beni nabatuwaappe ittu hayquwaappe denddeedda” yaagiino. ⁹ Heroodisekka, “Taani Yohaannisa qoodhiyaa qanxxisa diggaaddishshin, hawaadan asay haasayiyaa bitani oonee?” yaagiide, Yesuusa be7anaw koyyeedda.

Yesuusi Ichcheshu Sha77a Asaa Miziide Kalisseedda

(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Yoh 6:1-14)

¹⁰ Yesuusi kiittowanttu simmiide, untuntuntu otheeddawaa ubbabaa Yesuusaw odeed-dino. Ikka untuntta akkiide, Beetesayda yaagettiyyaa katamaa matan de7iyaa takkasaa beedda. ¹¹ Asay I de7iyasaa eriide kaallina, untuntta mokki akkiide Xoossaa kawutethaabaa odeedda; harggiyaappe paxanaw bessiyaawanttakka patheedda.

¹² Sa7ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaa tammanne laa77atuu aakko yiide, “Ha asay ubbay nu yuushshuwaan de7iyaa heeraa gidonne qeeri katamatuwaa giddo biide, aqiyaaasanne qumaa demmana mala moyizza; yaw gooppe nuuni hawaan asay bayn-nasan de7eetto” yaageeddino.

¹³ Shin Yesuusi untuntta, “Asaw meetettiyaabaa hinttentu immite” yaageedda.

Untunttu zaariide, “Ane biide, ha ubba asaw qumaa shammennaan dhayooppe nuusi ichcheshu soolluwaappenne laa77u moliyaappe haray baawa; hewaassi nuuni ha cora asaw qumaa shammaa mala koyyay?” yaageeddino. ¹⁴ (Gaasuukka, hewaan de7iyaa asay ichcheshu sha77aa keena) *

Yesuusi barena kaalliyawantta, “Ishatamu ishatamu asaa citan citan shaakki shaakki utissite” yaageedda.

¹⁵ Untunttukka I gowaadan ubba asaakka utisseeddino. ¹⁶ Yesuusikka ichcheshu sool-luwanne laa77u moliyaa oyqqiide, pude saluwaa bonggotti xeelliidde Xoossaa galateedda; duuthiide, asaw gishana mala A kaalliyawanttoo immeedda. ¹⁷ Asay ubbaykka miide kalleeddino. Untuntuppe atteedda dokkaa, tammanne laa77u sampkaa kumeeddawaa dentheeddino.

Phexiroosi Yesuusabaa Awaayyeedda

(Mat 16:13-19; Mar 8:27-29)

¹⁸ Itti gallassi Yesuusi barekka woossiyaa wode, A kaalliyawanttukka aananna ittippe de7ishshin, “Asay taana oona giino?” giide untuntta oochcheedda.

¹⁹ Untunttu zaariide, “Asay neena xammaqiyaa Yohaannisa yaagee; hara asay qassi Eelaasa † yaagee; haray qassi beni nabatuwaappe ittu denddeedda yaagee” yaageeddino.

²⁰ Yesuusi untuntta, “Hinttेशi, taana oona giitee?” yaageedda.

Phexiroosikka zaariide, “Neeni Xoossay okkeedda Kiristtoosa” yaageedda.

Yesuusa Kaalliyawanttu Hananaw Bessiyaabaa

(Mat 10:38-39; 16:24-26; Mar 8:34-38; Luq 14:26-27)

²¹ Yesuusikka untuntta, “Hawaa oossinne odoppite” yaagi minissi azaziidde, ²² “Taani, Asaa Na7ay, daro metuwaa akkanaw bessee; cimatuwan, qeesatuwaa kaappatuwaaninne Muse higgiiyaa tamarissiyaawantun ixettanaw koshshее; untunttu taana wodhanawantta; taanikka heezzenotho gallassi hayquwaappe denddanaw bessee” yaageedda.

²³ Yesuusikka asaa ubbaa, “Taana kaallanaw dosiyaawe de7ooppe, bare huuphiyaa kaddo; bare masqaliyaa ‡ gallasaan gallasaan tookkiide taana kaallo. ²⁴ Bare shemp-puwaa ashshanaq dosiyaawe ubbay bayizzee; shin ta diraw bare shempuwaa bay-izziyaawe ubbay ashshee. ²⁵ Itti uray ha alamiyaabaa ubbaa ashshiide bare shempuwaa bayizzooppe woy barew pacissooppe, ayaa maaddii? ²⁶ Asay taananinne taqalaan yeellatooppe, taani Asaa Na7ay, ta bonchchuwaannanne geeshsha kiitanchchatuwa bonchchuwana yiyaa wode aani yeellatanawaa. ²⁷ Taani hinttentoo tumuwaa yaagay; hawaan de7iyaa asaappe, Xoossaa kawutethaa be7ana gakkanaw hayquwaa hayqqen-nawanttu ittu ittu de7iino” yaageedda.

* **9:14** ichcheshu sha77a: Israa7eeliyaa wogaan maccawenne qeeri naanay paydettenna diraw, ichcheshu sha77aa guussay maccawaanne qeeri naanaa paydennaan kumeeddawaa. Ha payduu de7iyaa koyro maaray beni maxaafaa ittuwa ittuwan baawa. † **9:19** Eelaasa: Ha nabii I hayqqoodeppe daro wodeppe guyye, Yesuusi Kiristtoosi biittaa bollan tamarissiidde deriyaa bolla woosaw kesiide laametti booxeeddawaappe guyye baggaan aanannanne Musenna haasayeedda. Hewaa guussay hayqqi simmiide daro cora wodiyaappe guyye paxa qonceedda guussaa. **9:19** Mat 14:1,2; Mar 6:14,15; Luq 9:7,8 **9:20** Yoh 6:68,69 **9:23** Mat 10:38; Luq 14:27 ‡ **9:23** masqaliyaa: Hawaa guussay, itti asay bare laythaa ubbaan Xoossaa kaalliidde shaakettennaan tookkanaw bessiyaa metuwaanne waayiyaa.

*Yesuusa Malay Laametteedda**(Mat 17:1-8; Mar 9:2-8)*

²⁸ Yesuusi hawaa goowaappe guyyiyan, itti saamintaa keena gami77iide, Phexiroosanne Yohaannisa, Yayiqoobakka akkiide, woossanaw deriyaa huuphiyaa keseedda. ²⁹ I woossishshin, A deemuwaa malay laametteedda; A mayuukka booxxiide pholqqeedda. ³⁰ Qoppennaan laa77u asatuu, Musenne Eelaas kesi beettiide, Yesuusanna haasay de7iino. ³¹ Unttuntu bonchchuwan qoncci beettiide, Yesuusi Xoossaa qofaa polanaw Yeerusalaamen hayqqanawaa § aananna haasayeeddino. ³² Phexiroosanne aananna ittippe de7iyaawantta gemi77ishuu geeroyeeddashshin, ellekka beegottiide A bonchchuwanne aananna gatho eqgeedda laa77u asatuwaa be7eeddino. ³³ He laa77u asatuu, Yesuusa miyyiyaappe shaakettiyyaa wode, Phexiroosi Yesuusa, “Godaw, hawaan de7iyaawe nuusi lo77a gidiyaa diraw, heezzu daasiyaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, ittuwaa Eelaasaw keexxana” yaageedda.

³⁴ Phexiroosi hewaa haasay de7ishshin, shaarii yiide untuntta kammi aggina Yesuusa kaalliyaa wanttu yayyeeddino. ³⁵ Shaariyaappekka, “Taani dooreedda ta Na7ay hawaa; I giyaawaa sisite” yaagiyaa qaalay yeedda.

³⁶ Qaalay sisettoowaappe guyyiyan, Yesuusi bare xalalaa gidiiide beetteedda; unt-tunttukka yewuwaa barenttu wozanaan oyqqiide he wodiyan ooninneekka ayaanne odibeenna.

*Yesuusi Iita Ayyaanaan Oyqetteedda Laa77u Asatuwaa Patheedda**(Mat 17:14-18; Mar 9:14-27)*

³⁷ Wonttetha gallassi, Yesuusinne heezzu A kaalliyaa wanttu deriyaappe duge wod-hdhiyaa wode, cora asay Yesuusanna gakettedda. ³⁸ He wode asaappe itti bitani bare kooshshaa dhoqqu oothiide, “Tamaarissiyaawoo, taw de7iyaawe itti na7aa gido diraw, neeni A be7ana mala neena woosay; ³⁹ qassi iita ayyaanay wozanaa aathennaan dendiide A waasissee; doonaanna paaroyana gakkanaw A kokkorssiide, ubba gallassi metoohiyaa waappe attin, A elle yeddenna. ⁴⁰ Neena kaalliyaa wanttu he iita ayyaanaa kessana mala, taani untuntta woosaa addi; shin danddaybeykino” yaageedda.

⁴¹ Yesuusi zaariide untuntta, “Ammanenna ha wodiya desha asaw, taani hinttenanna awude gakkanaw de7anee? Qassi hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Ne na7aa haa akkaaya” yaageedda.

⁴² Na7ay yiide de7ishshin, iita ayyaanay A sa7aan oliide kokkorsseedda; Yesuusi iita ayyaanaa agga gi na7aa pathiide A aabboo zaariide immeedda. ⁴³ Asay ubbaykka Xoossaa wolqqaama wolqqaappe denddowaan maalaletteeddino.

*Yesuusi Bare Hayquwaabaa Laa7enthuwaa Odeedda**(Mat 17:22-23; Mar 9:30-32)*

⁴⁴ “Taana Asaa Na7aa, asay asaa kushiyaan aathiide immanawaa; hinttenttu ha yewuwaa dogoppite” yaageedda. ⁴⁵ Shin I giyaawaa untunttu akeekibeykino. Unttuntoo gelenna mala untunttuppe geemmeedda diraw, ha yewuwaa Yesuusa oochchanaw yaayeeddino.

*Ubbaappe Aadhdhiyaawe Ooneeshsha? Yaagiyaa Ooshaa**(Mat 18:1-5; Mar 9:33-37)*

⁴⁶ A kaalliyaa wanttu, “Nu gididoppe dariyawe oonee?” yaagiide palumetteeddino. ⁴⁷ Yesuusi untunttu wozanaa qofaa eriide, guutha na7aa ahiide, bare matan essiide, ⁴⁸ “Ha guutha na7aa ta sunthaan mokkiyaawe ooninne taana mokkeedda; qassi taana mokkiyaa ubbay, taana kiitteedda ta aabba mokkee. Hinttenttu ubbaappe guuxxiyaawe ubbaappe dara” yaageedda.

*Hinttenttu Giyaawaa Phalqqenna Uray Hinttenttu Bagga**(Mar 9:38-40)*

⁴⁹ Yohaannisikka zaariide, “Godaw, itti asay ne sunthaan iita ayyaanatuwaa kessiyaawaa nuuni be7iide, nu bagga gidenna diraw, A diggeeddo” yaageedda.

⁵⁰ Shin Yesuusi A, “Hinttenttu giyaawaa phalqqennawe hinttenttu bagga gidiyaa diraw, A diggoppite” yaageedda.

Sammariyaa Katamaa Asatuu Yesuusa Mokkanaw Koyiybeykino

⁵¹ Yesuusi saluwaa biyaa wodii matina, bare wozanaa qofaa Yeerusalaamekko zaaredda. ⁵² Bareppe sinthaw ubba yewuwaa giigissana mala, kiitettiyaa asaa Samariyaa katamaa kiitteedda. ⁵³ Shin I Yeerusalaame baanaw denddeedda diraw, asay A mokkibeykkino. ⁵⁴ A kaalliyaa wanttu Yayiqoobinne Yohaannisi hewaa be7iide, "Godaw, nuuni Eelaasi udowaadan, * tamay saluwaappe yiide untunttu maanaadan xeesana mala koyyay?" yaageeddino.

⁵⁵ Shin Yesuusi guyye simmiide, untunttu seereedda. † ⁵⁶ "Taani, Asaa Na7ay, asaa shemppuwaa ashshanaw yoowaappe attin, bayizzanaw yabeykke" yaageedda. Untunttu harasaan de7iyaa qeeri katamaa beeddino.

Yesuusa Kaalliyaa wantta Gakkiyaa Paaciyaa
(Mat 8:19-22)

⁵⁷ Untunttu ogiyanna biishshin, itti bitani Yesuusa, "Godaw, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana" yaageedda.

⁵⁸ Yesuusi A, "Worakanatoo ollay, saluwaa kafatookka gollii de7ee; shin taani, Asaa Na7ay, gela shemppa akkiyasay taw baawa" yaageedda.

⁵⁹ Yesuusi hara uraa, "Taana kaalla" yaageedda.

Shin, bitani, "Godaw, taani kasiyan baade ta aabba moogana" yaageedda.

⁶⁰ Yesuusi, "Hayqqowantta barenttu hayqqowanttu moogino; neeni baade, Xoossaa kawuteethaabaa oda" yaageedda.

⁶¹ Qassi hara bitani, "Godaw, taani neena kaallana; shin koyruwaan ta soy asaa baade sarotana" yaageedda.

⁶² Shin Yesuusi A, "Booraa goshanaw doommowe ooninne guyye xeellooppe Xoossaa kawutethaw bessenna" yaageedda.

10

Mishiraachchuwaa Qaalaw Kiitetteedda Asatuwaa

¹ Hawaappe kaalla Goday hara laappun tammu * asaa sunthiide laa77uwaa laa77uwaa udiide I baanaw de7iyaa katamaa ubbaa kiitteedda. ² Yesuusi untunttu,

"Qoychchaw gakkeedda kathay dara; kiitettiyaa asay guutha. Simmi qoycettiyaa kathaa Goday, qoychchaw kiitettiyaa wantta yeddana mala woossite. ³ Taani dorrsatuwaadan wallatuwaa giddo hinttana kiittay, biite. ⁴ Hinttentu ogew ayaanne oyqqoppite: borssaa, qarcciitiyaa, caammaa, gidinakka oyqqoppite; asaanna sarotettiide ogiyaan wodiyyaa wurssoppite. †

⁵ "Hinttentu geliyaa golle ubbaa kasiyan, 'Sarotethay ha gollew gido' yaagite. ⁶ He golliyann sarotethaa dosiyaa asay de7ooppe, hinttentu sarotay he golliyann aqanawaa; koyyennawaa gidoope, hinttentu sarotay hinttentoo simmanawaa. ⁷ He golliyann untunttu de7iyaa waappe miiddinne ushiidde de7ishshite; oosanchchaw A dirguwaa cigay koshshee; itti golliyaa hara golliyaa yuuyyoppite.

⁸ "Ay katamaanne hinttentu geliyaa wode, asay hinttana mokki akkiide mizanaw shiishshowaa ayaanne miite. ⁹ He katamattin de7iyaa harganchchatuwaa pathiidde asaw, 'Xoossaa Kawutethay hinttekkoo mateedda' yaagiide odite. ¹⁰ Yewuwaan qassi ay katamaanne geloode, asay hinttentu mokki akkennawantta gidoope he katamaa qadhdhaakko kesinnee, ¹¹ 'Nuuni hinttana yeellayanaw, haray atto nu gediya bollan de7iyaa hinttentu katamaa baanaakka hinttentoo qoqqofoetto'; yewuwaan qassi, Xoossaa Kawutethay hinttentukko mateeddawaa erite' yaagite. ¹² Pirda gallassi ha katamatippe Sodoomaa katamaa gakkeedda muray kawushanawaa yaagaade taani hinttew oday.

* **9:54** Eelaas udowaadan: Itti itti Geeshsha Maxaafaa bileethaan, "Ha asaa wurssanaw" yaagee. † **9:55** untunttu seereedda: Itti itti Geeshsha Maxaafaan de7iyaa bileethay, "Neeeni ayi mala ayyaanentto, neena erikkii? Asaa Na7ay asaa shemppuwaa ashshanaw yeeddappe attin, bayizzanaw yibeenna" yaagee. **9:61** 1Ka 19:20 * **10:1** laappun tammu: Itti itti Geeshsha Maxaafaa bileethaan, "Laappun taamanne laa77a". Ayihuda wogaan biittaa bollan de7iyaa asaa zereythay laappun tamma. Shin kase Eca Griike Maxaafaa bileethaan de7iyaawe, "Laappun tammanne laa77a". Ooni eri Yesuusi bare qaalaa alamiyaa yuushshuwaan gathanaw ha payduwaanna qara asaa sunthiide kiittennaan aggenna yaagiyyaa qofay de7ee. **10:2** Mat 9:37,38 **10:3** Mat 10:16 † **10:4** asaanna sarotettiide ogiyaan wodiyyaa wurssoppite: He gallasaan garatethaan udiyyaa sarotay wodiyyaa loythi miyaa diraw, hawe haasayetteedda. **10:4** Mat 10:7-14; Mar 6:8-11; Luq 9:3-5 **10:7** 1Qo 9:14; 1Xi 5:18 ‡ **10:9** Xoossaa Kawutethay hinttekkoo mateedda: Hawaa guussay, "Xoossaa Kawutethay hawaan woy hinttentu gidдон de7ee" guussaa. § **10:11** baanaakka hinttentoo qoqqofoetto: Hawaa guussay, ixuwaa bessiyaa waa. **10:11** Kit 13:51 **10:12** Dom 19:24-28; Mat 10:15; 11:24

Ammanennaan Ixxeedda Katamatuwaa
(Mat 11:20-24)

¹³ “Aayye new Koraaziine; aayye new Beetesayde; hinttentun haneedda malaatatuu Xiirsoosa katamaaninne Sidoonaa katamaan haneeddentto, hewaan de7iyaa asatuu kayyuwaa mayuwa mayyiide, bidinthaa bollan uttiide, benippe barenttu nagaraappe simmanawanttashshin. ¹⁴ Hawaa diraw, murettiyyaa gallassi hinttentuppe aathiide Xiirsoosa katamawunne Sidoonaa katamaw muray kawushanawaa. ¹⁵ Hanne Qifirinaahoomme, neeni saluwaa pude dhoqqu gaanaw koyyaaddi? Duge Si7ooliyaa wodhdhanaassa.

¹⁶ “Hinttenttu giyaawaa sisiyaa asay, taani giyaawaa sisee; hinttentta ixxiyaa uray taana ixxee; taana ixxiyaa uray taana kiitteeddawaakka ixxee” yaageedda.

A Kaalliyaaawanttu Kiitetteeddasaappe Simmeeddino

¹⁷ Laappun tammu asatuukka, “Godaw, iita ayyaanatuukka ne sunthaan nuussi azazetteeddino” yaagiidde nashechchaan simmeeddino.

¹⁸ Yesuusikka untunttoo, “Seexaanay walqqanthaadan saluwaappe wodhdhishshin be7aaddi. ¹⁹ Simmi shooshshaanne sogguwaa yedhdhanaadan hinttenttu morkkiyaa xalahiyya wolqqaa xoonana mala maataa immaaddi. Hinttentta qohanawe aynneekka de7enna. ²⁰ Gidoppe attin hinttenttu sunthay saluwaa maziggobiyaan xaafetto diraw, nashettiteppe attin iita ayyaanatuu azazetto diraw nashettoppite” yaageedda.

Yesuusi Bare Nashechchaa Qonccisseedda

(Mat 11:25-27; 16:13-17)

²¹ He wodiyaan Yesuusi Ayyaanaa Geeshshaan daro nashettiide, “Saluwaanne sa7aa Godaw, neeni ha yewuwaa tamaarowanttuppenne aadho eranchchatuwaappe genthaade, qeeri naanaw qonccisso diraw, neena galatay; E, ta Aabboo, ayissi gooppe, hawaa oothanaw ne lo77o shene gideedda.

²² “Ubba yewuu taw ta Aabbuppe imetteedda. Na7ay oonentto Aawuwappe attishshin ooninne eriyaawe baawa; hewaadankka Aawuu oonentto Na7aappenne I qonccissanaw koyyo uraappe attin, haray ooninne eriyaawe baawa” yaageedda.

²³ Kaalliiddeekka Yesuusi barena kaalliyaaawanttukko simmi wodhdhiide, untunttu xalalaa, “Hinttenttu be7iyaawaa xeelliyaa ayfatuu anjjetteddawannta. ²⁴ Ta hinttew odiyaaawe ayee gooppe, cora nabatuunne kaatatu hinttenttu be7iyaawaa be7anaw amotteeddinoshshin be7ibeykkino; hinttenttu sisiyawaakka sisanaw amotteeddino; shin sisibeykkino” yaageedda.

Asaw Qarettiyyaa Sammaariyaa Bitaniyaa

²⁵ Itti gallassi higgiiyaa eriyaawe ittu Yesuusa paaccanaw aakko yiide, “Tamaarissiyaa-woo, medhinaa de7uwa laattanaw, taani ayaa udoo?” yaagi oochcheedda.

²⁶ Yesuusi zaariide, “Muse higgiiyaa maxaafan xaafettowe ayee? Neeni ayaa gaade billay?” yaageedda.

²⁷ Bitaniikka, “Muse higgiiyaa maxaafay, ‘Xoossaa ne Godaa polo ne wozanaappe, polo ne shemppuwaappe, polo ne wolqqaappenne polo ne qofaappe siiqa; hewaadankka ne laggethaakka ne huuphiyaadan dosa’ gee” yaageedda.

²⁸ Yesuusi A, “Likke, tumuwaa gaadda; simmi neenikka hawaa ootha; de7uwan de7anaassa” yaageedda.

²⁹ Muse higgiiyaa tamaarissiyaa bitani qay barena xillo oothanaw koyyiide Yesuusa, “Hanoshshin, ta laggethay oonee?” yaagiide oochcheedda.

³⁰ Yesuusi zaariide, “Itti bitani Yeerusalaameppe Iyyarkko biidde de7ishshin, ogiyaa bollan paannatuu A demmiide, A mayuwaa qaarowaappe guyye shociide, hayqqanaw pollu goode oliide beeddino. ³¹ Qoppennaan itti qeesay he ogiyaanna bide7iyaawe, shocettiide kunddeedda bitaniyaa be7eedda wode, ayaanne udennaan miyyiyaanna aadhdhiide beedda. ³² Hewaadankka itti Leewii he ogiyaanna bide7ee. Ikka bitaniyaa be7iide, miyyeti aadhdheedda. ³³ Shin Sammaariyaa asa gideedda itti bitani, he bagganna aadhdhiide, ha bitaniyaakko yeedda. A be7eedda wode aw qaretteedda. ³⁴ Aakkokka shiiqiide, zaytiyaanne woyiniyaa eessaa * A maythaan tigiide, qachcheedda. Hewaappe guyye bare hariyaa togissiide, imathay aqiyaa golliyaa akki beedda; hewaan bidhayiide naageedda. ³⁵ Wonttetha gallassi guutha biraa bare kiisiyaappe kessiide, imathay aqiyaa

10:15 Isa 14:13-15 **10:16** Mat 10:40; Mar 9:37; Luq 9:48; Yoh 13:20 **10:27** Wog 19:18; Zar 6:5 **10:33** 20d

28:15 * **10:34** zaytiyaanne woyiniyaa eessaa: Ooratha Caaquwaa wodiyaan hawanttu dhalliyaaawantta geetettiide akettiino. Ubba hawaani xaafetteedda zaytii, ooratha dhalliyaa malaataa geetettee. Yay 5:14 xeellite.

golliyaa godaw immiide, ‘Ha bitaniyaa taw loytha bidhaya; hawaappe daruwaa neeni kessooppekka, taani simmiyaa wode new ciggana’ yaageedda.

³⁶ “Simmi ha heezzu asatuwaappe, paannatuwaa kushiyan shocettiide kunddeedda bitanew, lagge gideeddawe haqawaa malatii?” yaageedda.

³⁷ Higgiyaa tamaarissiyaawekka, “He aw qarettowaa” yaageedda.

Yesuusikka A, “Simmi baade neenikka hewaadan ootha” yaageedda.

Yesuusi Marttinne Mayraami Soy Beedda

³⁸ Yesuusi barena kaalliyaaawantunna ogiyaa biidde, itti heeraa garssa gakteedda. Hewaan Martto geetettiyaa itti mishiratta bare gollen mokkaaddu. ³⁹ Iziwukka Mayraamo geetettiyaa michchatta de7aw; hennakka Yesuusa gediya mataan uttaade, I odiyaawaa hayzaadde de7aw. ⁴⁰ Martta qay soybaa giigissaadde daabura de7aw; hewaa diraw Yesuusakko shiiqaade, “Hanna ta michchatta, kiitaa ubbaa ta bolla olina, taani taarekka labbanooxe xeellaadde co77u gay? Hayyanaa taana maaddanaadan iziw oda” yaagaaddu.

⁴¹ Yesuusikka zaariide izo, “Marttee, Marttee, neeni cora yewuwaa qoppaadde hirggaa; qassikka metootaa. ⁴² Shin kosshsiyaawe ittibaa; Mayraama bareppe ooninne akkenna lo77obaa dooraaddu” yaageedda.

11

Yesuusi Woosaabaa Tamaarisseedda

(Mat 6:9-13; 7:7-11)

¹ Itti gallassi Yesuusi ittisaan woosaa woossi de7ee. Woosaa wursowaappe guyye A kaalliyaaawantuppe ittuu, “Godaw! Yohaannisi barena kaalliyaaawantta woosaa tamaaris-sowaadan, nuunakka neeni waagi woossanentto tamarissa” yaageedda.

² Ikka untuntta, “Xoosaa woossiide yaagi woossite:

‘Saluwan de7iyaa nu aabboo,

ne sunthay anjjetto;

ne kawutethay yo;

ne shenii saluwan hanowaadan sa7ankka hano;

³ “‘Gallasaan gallasaan kosshsiyaa qumaa

nuussi hachche imma;

⁴ “‘Nuuni nuuna naaqgeeddawanttuwaa

ubbaa atto goowaadan,

neenikka nunaaguwaa atto yaaga;

nuuna iitaappe naagappe attin,

paaciyaan gelssoppa’

yaagite” yaageedda.

⁵ Qaykka Yesuusi barena kaalliyaaawantta, “Hinttentuppe ittoo siiqo laggi de7intto giddo bilahiyan aakko yiide, ‘Ta siiqo laggew, taw heezzu soolluwaa tal77a; ⁶ Ayissi gooppe, itti ta laggethay yiina A miziyaawaa dhayaaddi’ yaagi woosseedda goytte. ⁷ Bare gollen de7iyaa A siiqo laggi soyippe haasayiide, ‘Taana metoothoppa; penggi qashet-teedda; tanaanaykka taananna giseeddino; hewaa diraw taani denddaade new aynne immanaw danddaykke’ gaanawee? ⁸ Taani hinttentoo odiyaawe aye gooppe, I aw siiqo laggiyaa gido diraw, immennenttonneekka un77etho diraw I koyyiyaawaa ubbaa immee. ⁹ Hawaa diraw, ‘Woossite, hinttentookka imettanawaa; koyyite, demmanita; kariyaa yiide xeesite, hinttentoo dooyettanawaa’ yaagay. ¹⁰ Gaasuukka, woossiyaa ubbay akkanawaa; koyyiya uraykka demmanawaa; kariyaa yiide xeesiyaa uraw, kari dooyettanawaa.

¹¹ “Hinttenttu giddoppe bare na7aw, moliyaa woossina shooshshaa, qumaa imma giina shuchchaa immiya aawuu de7ii? ¹² Woy quuqulliyaa woossina sogguwaa immiyee? ¹³ Hinttenttu iita gidi de7iide hinttenttu naanaw lo77obaa immiyaawaa erooppe, yaatina saluwan de7iyaa hinttenttu aawuu barena woossiyaaawantto Ayyaanaa Geeshshaa wooti darissiide immandeeshsha?” yaageedda.

Yesuusanne Bi7eel-Zebuula

(Mat 12:22-30; Mar 3:20-27)

¹⁴ Itti gallassi Yesuusi itti bitaniyaappe duudissiyaa ayyaanaa kessowaappe guyye du-ude bitani haasayaa doommina, asay maalaletteedda. ¹⁵ Shin untuntuppe ittu ittu, “Gaalenuwaa kaappuwaa Bi7eel-Zebuuli aw wolqqa immina gaalenatuwaa kessee” yaageeddino.

¹⁶ Ittu ittu qassi Yesuusa paaccanaw saluwaappe malaataa bessanaadan aappe koyyeed-dino. ¹⁷ Shin Yesuusikka untunttu qofaa eriiide untuntta hawaa yaageedda: “Bare giddon shaakettiyaa kawutethay ubbay dhayanawaa; shaakettiyaa golliiikka kunddee. ¹⁸ Yaatina Seexaanaa kawutethay bare giddon shaakettooppe A kawutethay wooti eqqanawee? Hinttenttu taana, ‘Xalahiyaa kaappuwaa Bi7eel-Zebuuli new wolqqa immiina kessaa’ yaagi haasayita. ¹⁹ Simmi taani bi7eel-zebuula wolqqaan gaaleenatuwaa kessiyaawaa gidoooppe hinttenttu naanay O wolqqaan kessanawanttee? Hawaa gidiyaa diraw, untunttu hinttenttu bollan pirddiyaawantta gidanawantta. ²⁰ Shin taani gaaleenatuwaa kessiyaawe Xoossaa wolqqaana gidoooppe, simmi Xoossaa kawutethay hinttenttukko yeeddawaa erite.

²¹ “Wolqqaana asay bessiyaawaadan minniide bare golliiyaa naagooppe, A shaluu loythi naagetanawaa. ²² Yewuwaan qassi aappe minuwaa dariyaawe yiide A qohooppenne xoonooppe I ammanetteedda tooraanne gondalliyaa aappe wothi akkiide, aw de7iyaa miishshaa gishetti akkee.

²³ “Ta bagga gidennawe taananna eqettee; taananna shiishshi beennawekka laalee.

Tuna Ayyaanay Kase Yeggi Beedda Asaakko Simmiide Yiyaa Gaasuwwa
(Mat 12:43-45)

²⁴ “Tuna ayyaanay asaappe keseedda wode, barew shemppiyaasaa koyyiide, haathay banttasaana aadhdi bee. Shemppiyaasaa demmennaan attooppe, “Taani kase yegga keseedda ta golliyaa simmana’ yaagee; ²⁵ simmiyaa wodekka gollu pitettiide giigowaa demmee. ²⁶ Hewaappe kaalla, biide haraa aappe iita laappu tuna ayyaanatuwaa akki yaa geliide, hewaan de7iino; he bitaniyaa de7uu koyrowaappe kaallawe iitowaa gidee” yaageedda.

²⁷ Yesuusi hawaa haasay de7ishshin, itti mishiratta cora asaa gidoppe bare kooshshaa dhoggu oothaade, “Neena yeleeddawunanne dhantheedda ne daaya anjetteeddawunno” yaagaaddu. ²⁸ Yesuusi qassi, “Anjetteeddawanttu Xoossaa qaalaa sisiide azazettiyaawantta” yaagi zaareedda.

Xoossaa Oosetto Malaataa
(Mat 12:38-42; Mar 8:12)

²⁹ Cora asay shiiqo wode Yesuusi, “Ha yeletay iita; ooratha malaataa koyyee; shin nabiyya Yoonaa malaataappe haray imettenna. ³⁰ Gaasuukka Yoonaa Nennewe katamaa asaw malaata gidowaadan, Taani, Asaa Na7aykka, ha yeletaw malaata gidana. ³¹ Away mokkiyaasaa xeelliyaa wode, ushechcha dugebaganna de7iyaa gadiyaa kaatatta Solomonew de7iyaa aadho eratethaa sisanaw biittaa gaxaappe yeedda diraw, pirddaa wode ha yeletaan denddaade pirddanawunnu; be7ite, Solomonepekka aadhdiyaawe hawaan de7ee. ³² Nennewe asay pirddaa wode hinttenttu bolla denddiide pirddanawantta; ayaw gooppe, untunttu Yoonaa odowaa sisiide barenttu nagaraa paaxi simmeedda diraassa; be7ite, Yoonasappe aadhdiyaawe hawaan de7ee.

Bollaa Poo7issiyaa Xomppiyaa
(Mat 5:15; 6:22-23)

³³ “Soy geliyaa asaw poo7anaadan, Xomppiyaa xomppiide dhogqasaan wothanaappe atin, geemasaan woy poo7uwaa kammiyaa yewuwaappe garssanna wothiyaawe ooninne baawa. ³⁴ Ne asatethaw ne ayfii xomppiyaa mala; ne ayfi paxa gidoooppe ne kumentha asatethaykka poo7uwaa demmee; shin ne ayfii harggooppe ne kumentha asatethaykka dhumaa. ³⁵ Akeeka; hewaa gidiyaa diraw, ne garssan de7iyaa poo7uu dhumennaadan naagetta. ³⁶ Simmi ne asatethay ubbay poo7uwan kumeeddawaa gidoooppenne, dhumeedda asatethay neenan baynnawaa gidoooppe, ne asatethay ubbay, xomppii bare poo7uwaa ne bollan poo7issiyaawadan, ne bollan wagagga poo7uwaa gidanawaa” yaageedda.

Yesuusi Parisaawatuwaanne Muse Higgiiyaa Tamarissiyaawantta Kunaaneedda
(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40; Luq 20:45-47)

³⁷ Yesuusi haasayaa wurssowaappe kaalla, itti Parisaawe bitani bare gollen qumaa maanaadan ataalleedda; Yesuusikka ittippe geliide gayitaan utteedda. * ³⁸ Parisaawiiikka Yesuusa qumaa maanaappe kasiyan kushiyaa meecetti beennawaa be7iide maalalettina, ³⁹ Godaykka, “Hinttenttoo Parisaawatoo, xuu7aanne shaataa bolla bagga geeshshiita; shin hinttenttu garssay uuziyaaninne iitatethaan kumeedda. ⁴⁰ Hinttenttoo eeyatoo! Bolla bagga medhdheeddawe garssaa medhdhibeennee? ⁴¹ Shin hinttenttu xuu7aanninne

shaataa garssan de7iyaawaa hiyyeesatoo immite; hewode ubbabaykka hinttew geeshsha gidanawaa.

⁴² Shin hinttentoo Parisaawatoo, hinttew aayyee! Ayaw gooppe, anuugaappenne xalotiyaappe, aguppiyaa do7uwaappe, tammu kushiyaappe itti kushiyyaa Xoossaw immi-ita; shin tumu pirddaanne Xoossaa siiqiyawaa hinttentu aggiita. Yewuwaan qassi hewaa aggennaan hawaa oohanaw bessee.

⁴³ Hinttentoo Parisaawatoo, hinttew aayyee! Ayaw gooppe, Ayihuda asaa woosa gollen bonchcho utuwaa, geyaa giddonikka bonchcho sarotaa koyyiita.

⁴⁴ Asay erennaan bollanna hamettiyyaa beettenna duufuwaa malatiyaa diraw hinttew aayyee!" yaageeda.

⁴⁵ Muse higgiyaa tamarissiyaawantuppe ittuu, "Tamarissiyaawoo, neeni hawaa yaaga haasayo diraw nuuna boraadda" yaagi zaaredda.

⁴⁶ Yesuusi, "Hintteno higgiyaa eriyaawantto, henttew aayyee! Ayaw gooppe, asay tookkiide danddayenna deexo tooquwaa haraa toossiita; shin hinttentu hintte huuphew biradhdhiyanikka bochchikita.

⁴⁷ Hinttentu aawotuu wodheedda nabatuwaa duufuwaa loythiyaa diraw hinttew aayyee! ⁴⁸ Simmi hinttentu aawotuu nabatuwaa wodhina, hinttentu untuntu duufuwaa bollan golliyyaa keexxiyaa diraw, 'Nabatuwaa oosuu lo77a' yaagiide, untuntuwaa markkattiita. ⁴⁹ Hawaa diraw, Xoossaa aadho eratethay, 'Taani nabatuwaanne Yesuusi kiittowantta untuntukko kiittana; untuntukka hewantuppe ittuwaa ittuwaa wodhanawantta; ittuwaa ittuwaa metoohanawantta' yaageedda. ⁵⁰ Hawaa gidiyaa diraw, ha alami medhettoodeppe doommiide gukkeedda nabatuwaa suuthaw ha yeletay ooshettee. ⁵¹ Aabeelappe doommiide yarshshuwaasaappenne geeshsha golliyaappe gidduwan gukkeedda Zakkaraasa † suuthaa gakkanaw koyettee. E! Taani gay; ha yeletay hawoo ooshettiyaawaa.

⁵² "Hinttentoo Muse higgiyaa eriyaawantto, hinttew aayyee! Ayaw gooppe eraa pengiyaa dooyiyaa qulppiyaa akkeeddita. Hinttentu hintte huuphewukka gelibeykita; qassi gelanaw koyyiyaawanttakka diggeeddita" yaageedda.

⁵³ Yesuusi hewaappe kesowaappe guyyiyaan, higgiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu A ooshaan urgunthussaanne eqettussaa doommeeddino. ⁵⁴ A doonaappe lo77ennabay kesooppe ooyqqanaw geeddiino; shin demmibeykino.

12

Lo77a Malatiyaa Iitatethaappe Naagettana Mala Seeraa (Mat 10:26,27)

¹ He wodiyaan cora sha77aan paydettiyyaa asay ittu ittuwaa yedhdhana gakkanaw shiiqi de7ishshin, Yesuusi barena kaalliyaawantto koyro odanaw doommiide, "Parisaawatuwaa irshshuwaappe naagettite; hawekka lo77a malatiyaa untuntu immiyaa iita timirtiyaa. ² Shin ayaanne kametteedda yewuu qoncciyaa kesennaan antenna; qassikka geemmedda yewuu erettennaan antenna. ³ Hewaa diraw hintte dhumaani haasayowe ubbay, gallassi poo7uwan sissetanawaa; hinttentu asay baynasaan hini giso golliyaan haythaan saasukkowe ubbay dhoqqu geedda sissetiyaa qonccesaan awaajjettanawaa.

Itti Xoossaa Xalalaw Yayyana Bessee (Mat 10:28-31)

⁴ "Taanaadan ammaniyaawantto, taani hinttew yaagay; ha77i ashuwaa wodhiyaawantta, hewaappe kaalla qay ayaanne oohanaw danddayennawantta yayyoppite. ⁵ Yewuwaan qassi hinttentu oossi yayyanaw bessinto taani hinttentta erissana; hawekka wodhowaappe guyyiyaan gaannamiyan olanaw maatay de7iyaa Xoossaa xalalaw yayyite; E, aw yayyite yaagay.

⁶ "Ichchesu suunniyaa kafatuu santtimiyaan shamettikkinoyee? Hewantuppe ittinnonne usa Xoossay dogenna. ⁷ Shin haray atto hinttentu huuphiyan de7iyaa binanay ubbaykka paydetteeddawaa; hawaa diraw yayyoppite; hinttentu cora suunniyaa kafatuwaappe dariita.

11:42 Wog 27:30 † **11:51** Aabeelappe doommiide ... Zakkaraasa: Ayihudatuwaa Maxaafatuwaa garssan doomethaa maxaafay koyro maxaafaa. Ikka, Aabeeli asaa ubbaappe koyruwaan ishay A wodheeddawaa odee. Ayihudatuwaa Geeshsha Maxaafatuwaan wursethaa maxaafay Laa7ethiyaa Oduwaa Maxaafaa. He maxaafaan Zakkaraasi wursethaan hayqqeeddawaa odiyaa diraassa Luuqaasi Aabeelappe Zakkaraasa gakkanaw geeddawe. **12:1** Mat 16:6; Mar 8:15

*Yesuusan Ammaniyaawantanne A Ixxiyaawantta**(Mat 10:32,33; 12:32; 10:19,20)*

⁸ “Taani hinttew oday; tabaa asaa sinthan markkattiyaawoo oossinne Taanikka Asaa Na7ay, qassi Xoossaa kiitanchchatuwaa sinthan markkattana; ⁹ shin asaa sinthan taana kaddiyawantta taanikka asaa na7ay, qassi Xoossaa kiitanchchatuwaa sinthan kaddana.

¹⁰ “Ta bolla, asaa na7aa bolla, boriyaa qaalaa haasayiyaawe de7ooppe A naaquu atto geetettana; shin Geeshsha Ayyaanaa bolla boriyaa qaalaa haasayiyaawe de7ooppe qay A naaquu atto geetettenna.

¹¹ “Asay hinttentta Ayihude woossiyaa golliyaakko, gadiyaa ayissiyaawanttukkonne maatay de7iyaawanttu sintha pirddaassi shiishshiyaa wode, ‘Waagi zaaraneeshsha? Woy ayaa giide haasayaneeshsha?’ yaagiide hirgoppite; ¹² ayaw gooppe, hinttenna Ayyaanaa Geeshshay hinttenttu he saatiyaan haasayanaw bessiyaabaa tamarissanawaa” yaageedda.

Dure Bitaniyaa Boozatethaa Odiyaa Leemisuwaa

¹³ Asaa garssappe itti bitani Yesuusa, “Tamarissiyaawoo, nu aabbu hayqqina nuuni laattana mala atteeddabaa, taw gishana mala hayyagodo ta ishaw oda” yaageedda.

¹⁴ Yesuusi qay, “Ha bitanew, hinttenttu bollan pirddiyaawaa gidanaadanne hewaa hinttew gishanaadan taana oone suntheeddawe?” yaageedda.

¹⁵ Gujjiidekka ubbatuwaa, “Asaa shemppuwaassi shaluwaa duretethay de7uwaa immenna diraw, yaaretiyaawaappenne yorattiyaawaappe naagettite; duretethaa amuwaa ubbaappekka hinttenna naagite” yaageedda.

¹⁶ Kaalliidekka hawaadan yaagi leemisuwaa untunttoo odeedda: “Aw de7iyaa biittay darissiide kathaa mokkeedda itti dure bitani de7ee. ¹⁷ Ha bitani, ‘Taw ta kathaa wothanaw gidiyaa sa7ay banttawaa diraw ayaa udooshsha?’ yaagiide, bare wozanaan qoppeedda; ¹⁸ hawaadan yaagi maleedda; ‘Taani wootane gooppe, taw de7iyaa yeesiya kolaade, hara aakkiya yeesiya medhdhana yaagiide maleedda; hewaan ta kathaanne taw de7iyaa miishshaa ubbaa wothana. ¹⁹ Yaataade taana, ‘Ne kaacay daro lo77a; new daro wodiyaassi gidiyaa maxuwaa shiishshaadda; simmi shemppaade ma, usha, nashetta’ gaana’ yaageeddu.

²⁰ “Shin Xoossay A, ‘Ha boozaw, hachche qamma neeni hayqqaa. Yaatina ha neeni shiishsheedda maxuu ubbay oossi gidanawee?’ yaageedda.

²¹ “Barew biittaa bollan shaluwaa shiishshiyaaawe, Xoossaa sinthan qay manqqo gideedda asay habitaniyaa mala” yaageedda.

*Ubba Wode Xoossaan Ammanettussaa Koshshee**(Mat 6:25-34)*

²² Hawaappe kaalla Yesuusi barena kaalliyaawantta, “Hawaa diraw, ta hinttew oday: hinttenttu paxa de7anaw ayaa maanee? Hinttenttu bollaassi ayaa mayyanee? yaagiide hirgoppite.

²³ “Gaasuukka, shemppuu qumaappe, qassi asatethay mayuwaappe aadhdennee? ²⁴ Ane quratuwaa xeellite; untuntu zerikkino; cakkikkino; untunttoo kathaa shiishshiyaa sa7ay woy yeessii baawa; hanoppe attin, untuntta Xoossay mizee; hinttenttu kafatuwaappe daroppe darikkitee? ²⁵ Hinttentuppe darii qoppiide daro wodiya de7anaw danddayiyaawe oonee?

²⁶ “Simmi hinttenttu ha laafabaa oothanaw danddayennawantta gidoope ayaw harabaw hirgettitee? ²⁷ Ciishshatuu wooti diccinontto ane xeellite; untuntu kiitaan daaburikkino; puuttuwaa suqqikkino; gidoshshin taani hinttew odiyaaawe, Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa * gidide, he ciishshatuwaappe ittuwaa malaanne mayyibeenna. ²⁸ Hinttenttoo laafa ammanuu de7iyaawanttoo, yaatoope Xoossay hachche beetiide, wontti tamaan eexxanaw olettiiya, denbban doliyaa maataa hawaadan mayzziyaawaa gidoope, hinttentta wootiide untuntuppe aathiide mayzizennee?

²⁹ “Hawaa diraw, ‘Ayaa maanee? Ayaa ushanee?’ yaagiide ubba wode koyyoppitenne hirgoppite. ³⁰ Ayaw gooppe, hawaa demmanaw ha alamiyaan de7iyaa Xoossaan ammanettenna asay hirgettiino. Hinttenttoo hawe ubbay koshshiyaaawaa saluwan de7iyaa hinttenttu aawuu eree. ³¹ Hewaa haniyaawaa aggiide, Xoossaa kawutethaa koyyite; I hinttentta koshshiyaaawaa ubbaa immanawaa.

12:10 Mat 12:32; Mar 3:29 **12:12** Mat 10:19-20; Mar 13:11; Luq 21:14-15 * **12:27** Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa: Ayihuda asay Solomone bare de7eedda laythaa ubbaan daro duretethaan de7eedda giide qoppiino. **12:27** 1Ka 10:4-7; 2Oid 9:3-6

*Sa7aan Bare Duretethaan Ammanettowe Saluwan Waanii?**(Mat 6:19-21)*

³²“Hinttenttu guutha gidinttonne, saluwaa hinttenttu aawuu bare kawutethaa hinttenttoo immanaw nashetteedda diraw yayyoppite.

³³“Hinttew de7iyaawaa zali77iide manqqoo immite; kayisuu shiiqennasaan, bil77aykka meennasaan, saluwan wurena miishshaa dagayiide, ecena qarccitatuwaa hinttenttu huuphew wothite. ³⁴ Ayaw gooppe, hinttenttu wozanay hintte miishshay de7iyaasaan de7anawaa.

Mino Oosanchchaa

³⁵ “Hintte xeessay dancsettowaa, hintte xomppiikka po7eeddawaa gido. ³⁶ Hinttenttukka, barenttu Goday yiide penggiyaa qoxxiyaa wode, ellekka dooyyanaw bullachhaappe simmana gakkanaw naagiya oosanchchatuwaa malatite. ³⁷ Barenttu Goday soy yeedda wode beegotti de7ishshin demmiyaa he oosanchchatuu anjjetteddawannta. Taani tumuwaa gay; I untuntta, ‘Uttite’ giide, bare dancuwaa minissiide untunttoo qumaa aathiide shoobbanawaa. ³⁸ Goday hekka bilahiyan woy hekka bilahiyyape kaalla yeedda wode, beegottiide genci naagiidde beettiyaa qoomatuu anjjetteddawannta. ³⁹ Hawaa qay erite; kayisuu ay saatiyaan yintto golliyaawuu erintto, golli bookettiyaa wode co77u giide xeellennashshin. ⁴⁰ Asaa na7ay qoppenna saatiyaan yaanawaa; hinttenttu gigetti naagite” yaageedda.

⁴¹ Phexiroosikka “Godaw, ha leemisuwaa neeni odiyaaawe nuxalalaassee haraa ubbaasikka ittippe oday?” yaageedda.

⁴² Godaykka, “Simmi untunttu bare soy asaw qumaa immanaw bessiyaa saatiyaan immana mala, A goday sunthiyaa ammanetteeddanne eranchcha miziyaa qoomay oonee?” yaageedda. ⁴³ Goday simmiyaa wode hawaadan kiitettiina demmiyaa qoomay I anjjetteddawaa. ⁴⁴ Taani hinttew tumuwaa oday; de7iyaa maxuwaa ubbaa bollan A sunthanawaa. ⁴⁵ Yewuwaan qassi he qoomay, “Ta goday elle yeenna; gami77anawaa” yaagi bare wozanaan qoppooppenne attumanne macca qoomatuwaa shochhaa doommooppe, qaykka koyyoowaadan muusaaanne ushshaa, mathottussaakka doommooppe, ⁴⁶ he qoomaa goday, I qoppenna gallassinne sidhibeenna saatiyaan yaanawaa; he wodiyan A qanxxereethiide, A gishuwaa maadaaraakka ammanennawantunna ittisaa udanawaa.

⁴⁷ Bare godaa sheniya eriiide giigennawenne aasheniyaadan kiitettenna qoomay, I iita dhoobaa dhoobettanawaa. ⁴⁸ Eribeennawe qay dhoobettanaw bessiyaawaa udeeddawe, guuthaa dhoobettee. Darobay imetteedda asaa ubbaappe, aappe darobay koyettee; wolqqaama hadaray imettowaappe, aappe darissiide koyettee.

⁴⁹ Yesuusi, “Taani yeeddawe, ha sa7aa bolla tamaa sathanaassa; ha77ikka eexxeeddento, taana ay keena nashchchanaweeshsha. ⁵⁰ Taani xammaqettana metuwaa xinqqatay polettana gakkanaw waanaade un77ettaytaa! ⁵¹ Ha sa7aa taani yeeddawe, sarotethaa ahanaassa malatiyyee? Hinttew malatoppo. Taani yoowe, sarotaassi gidennaan shaakkanaassappe attin. ⁵² Ayaw gooppe, ha77ippe doommina itti golliaan de7iyaa ichcheshu asatuu shaakettanawantta; heezzatuu laa77atuwaa bolla, laa77atuukka heez-zatuwaa bolla dendiide walaqettanawantta. ⁵³ Aawuu na7aa bolla, na7aykka aawuwaa bolla, aatta naatti bolla, naattakka aatti bolla, bollotatta na7aa machchi bolla, na7aa machchakka bollotatti bolla, walassaan dendiide shaakettanawantta” yaageedda.

*Wodiyaa Hanotaa Eruwaa**(Mat 16:2-3)*

⁵⁴ Qaykka Yesuusi asaassi, “Away wulliyaa bagganna hintte shaariyaa be7ooppe, ‘Ha77i ha saatiyan hekko wolqqaama iray bukkana hanee’ yaagiita; tumukka qay bukkee. ⁵⁵ Duge bagganna carckuu carckooode, ‘Hachche shammanawaa’ yaagiita; geetettowaadanka qay hanee. ⁵⁶ Hinttenno lo77a malatiyaa iitattoo, sa7aanne saluwaa xeelliide, hananawaa eriita; shin ha wodiyaabaa wooti eranaw danddaykkitee?”

*Sigatethaabaanne Mootuwaabaa**(Mat 5:25-26)*

⁵⁷ “Wode hinttenttu xillo gideedda yewuwaa hinttenttoo ayaw pirdikkitee? ⁵⁸ Ne morkkiyaanna ittippe pirddiyaa daannaa sinthan shiiqanaw boode, biro ogiyaa bolla de7ishshin sigetta digga. Hewe dhayooppe neena goochhiide pirddiyaa daannaakko afana; daannaykka polisew aathi immanawaa; polisii qasho gollen yegganawaa. ⁵⁹ Taani new odiyaaawe, wursethaa acuwaa ciggana gakkanaw hewaappe kesakka” yaageedda.

13

Nagaraappe Simmenna Ubbay Dhayana

¹ He wodiyaan itti itti asatuu Yesuusakko yiide Philaaxoosi Galiilaa asaa wodhiide untunttu suuthaa jaarshshuwanna ittippe walakkeeddawaa aw odeeddino. ² Yesuusikka zaariide, “Hawanttu Galiilaa asatuu hayqqeedda diraw, yaatina untunttoo hara Galiilaa asaa ubbaappekka aadhdhiide nagaranchchatuwaa gidowantta malatiinoo? ³ Taani yaagay, hawaadan gidenna; yewuwaan qassi hintte nagaraa paaxiide nagaraappe simmennaan ixxooppe, hinttentu ubbatuukka hewaadan hayqqiita. ⁴ Woy Salihooma gimbbii untunttu bolla kunddiide, wodheeda tammanne hospun asatuwaa Yeerusalaamen de7iyaa wanttu ubbaappe aadhdhiide naaqqowantta malatiinoo? ⁵ Hawaadan gidenna yaagay; yewuwaan qassi nagaraa paaxana dhayooppe ubbatuukka hawaadan bayanita” yaageedda.

⁶ Yesuusikka hawaadan yaagi leemisuwaa odeedda, “Itti bitanew woyiniyaa turaa goshshaa gaden toketteedda balasiyaa geetettiyaa ayfi meetettiyaa mithatta de7aw; he bitaniikka mithatta ayfaaddenttonne giide yeeddawe, aynneekka ayfiyaa demmibeenna. ⁷ Woyiniyaa turaa naagiyaawaa I, ‘Taani ha balasiyaa geetettiyaa mithattippe ayfiyaa demmanaw heezzu laythaa simerettaade ayaanne demmabeykke. Hewaa diraw deka denta digga; ayaw biittaa coo melissay?’ yaageedda. ⁸ Naagiyaawekka zaariide, ‘Godaw, taani I yuushshuwa harumanaassinne pituwaa olanaassi, ha laythaa xalalaw basha. ⁹ Sinthaw ayfooppe lo77a; shin ayfennaan ixxooppe dekettu’ geedda” yaageedda.

Yesuusi Quuna Mishiratto Sambbata Gallassa Patheedda

¹⁰ Yesuusikka itti Sambbataa gallassi Ayihudaa woosa gollatuwappe ittuwaan tamarissi de7ee. ¹¹ Hewaanikka tammanne hospun laythaa kumenthaa tuna ayyaanay qunissheedda mishiratta de7aw. Izakka suuraade eqqanaw aynne danddayabeykku. ¹² Yesuusikka izo be7eedda wode xeesiide, “Ha mishirattee, ne harggiyaappe paxaadda” yaageedda. ¹³ Yesuusi bare kushiya izi bolla wothina, hewode suura sitti ga eqqaade bare Xoosaa galataaddu.

¹⁴ Shin Ayihuda woosa golle kaappuu qassi Yesuusi Sambbataan patheeddawaa diraw hanqqetti zaarowaashshin asatuwaa, “Kiitettanaw bessiyaa usuppun gallassatuu de7iino; he gallassatun yiide paxiteppe attin Sambbataan gidenna” yaageedda.

¹⁵ Godaykka zaariide, “Ha lo77a malatiyaa iita asatoo, hinttentuppe ittuunneekka Sambbata gallassi booraa magaduwappe woy hariyaa gaaxaataappe billiide haathaa ushshanaw afennee? ¹⁶ Hanna Abrahaamo yaraa gideeddawunna, tammanne hospun laythaa kumenthaa xalahii qachcheeddawunna sambbata gallassi he qashuwaappe biletanaw bessekkee?” yaageedda. ¹⁷ Hawaa odeedda wode eqettiyaawanttu ubbay yeella-teeddino; asay ubbay qay I ootheedda maalalissiyaa oosuwan ubbaan nashetteeddino.

Sannaaficiyaa Ayfiyaa Zerethaa Leemisuwaa

(Mar 4:30-32)

¹⁸ Yesuusikka, “Xoosaa kawutethay ayaa malatii? I ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo? ¹⁹ Xoosaa kawutethay sannaaficiyaa geetettiyaa qeeri mithatti ayfiyaa malatee. He mithatti ayfiyaa asay akkiide goshshaa garssan zereedda; zerettoonna diccaade wogga mithaa gidaaddu; yaatina saluwaa kafatuukka izi aacaa bolla barenttoo golliyaa keexxeeddino” yaageedda.

Irshshuwa Leemisuwaa

(Mat 13:33)

²⁰ Yesuusikka zaariide, “Xoosaa kawutethay ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo? ²¹ Itti mishiratta heezzu keriyaa dhiilliyaa akkaade, munaqqeedda munaqay ubbay denddana gakkanaw, aani tigeedda irshshuwaa malatee” yaageedda.

Un77a Penggiyaabaa

(Mat 7:13,14,21,22)

²² Hewaappe kaalla Yesuusi Yeerusalaame biide, wogga katamaaninne qeeri katamaan de7iyaa asaa tamarissiide aadhdheedda. ²³ He wode itti bitani shiiqiide A, “Godaw, Xoosaa pirdaappe attiyaawanttu guutha asa xalalee?” yaageedda.

Hewaappe guyye Yesuusi untuntta,

²⁴ “Taani hinttenttoo oday; un77a penggiyaanna gelanaw baaxetite. Cora asay gelanaw koyyiino; shin danddaybeykino. ²⁵ Golliyawuu denddiide, ipithaa qachchowaappe guyye hinttenttu karen eqqiide, ‘Godaw, Godaw, nuussi dooyyaarikki’ yaagiide xeessaa

doomniyaa wode, ikka zaariide, 'Haqappe yeedditentto, taani hinttentta erikke' yaaganawaa.

²⁶ "He wode hinttenttu, 'Nuuni neenanna ittippe meeddo; usheeddo; neeni nu heer-ankka tamarissaadda' yaaganawantta.

²⁷ "Yesuusi qassi, 'Taani hinttenttoo oday; hinttenttu haqappe yeedditentto, taani hinttentta erikke; ubbatuukka makkalanchchatuu tamatappe haakkite' yaaganawaa.

²⁸ "Abraahaamo, Yisaaqi, Yayiqoobinne nabatuu ubbay hinttenttu karen eqqishshin, Xoossaa kawutethaan de7iyaawantta hinttenttu be7iyaa wode, hinttenttoo yeekonne achchaa dhaquwaa gidanawaa.

²⁹ "Asay away doliyaasaappenne wulliyaasaappe, qassi killibaggappenne hirkkibaggappe yiide, Xoossaa kawutethaa gayitaan uttiino. ³⁰ Be7ite; guyyeteeddawanttu, sinthatanawantta; sinthateeddawanttu qay guyyetanawantta" yaageedda.

Yesuusi Yeerusalaamen Ootheedda

(Mat 23:37-39)

³¹ He wode Parisaawatuwaappe ittu ittu Yesuusakko yiide, "Heroodise neena wodhanaw koyyiyaa diraw, hawaappe badigga" yaageeddino.

³² Yesuusi zaariide, "Biide he worakanaassi, 'Hachchenne wontti iita ayyaanatuwaa kessana; hargganchchatuwakka pathana; heezzenno gallassi ta osuwwaa wurssana' yaagite. ³³ Hanoppe attin nabii Yeerusalaameppe harasaan hayqqanaw bessenna diraw, taani hachche, wonttinne wonttipeeshi ogiyaa bolla de7anaw bessee.

³⁴ "Yeerusalaame katamaa asaw, Yeerusalaame katamaa asaw, Nabatuwaa wodihiyaawanttoo, hinttenttukko kiitettowantta shuchchaan caddiyaawanttoo, kuttatta bare maratuwaa bare qefiyaappe garssanna shiishsha haphphiyaawaadan, taani hinttenttu naanaa itti gadiyaa shiishshanaw aappu gede koyyaadditaa! Shin taana diggeeddita.

³⁵ Be7ite; Xoossay hinttenttu golliyaa aynne olibeenna; taani hinttenttoo yaagay; hinttenttu, 'Godaa sunthaan yiyaawe anjetteeddawaa' gaana gakkanaw, taana be7ikkita" yaageedda.

14

Yesuusi Hargganchchaa Sambbataan Patheedda

¹ Sambbata gallassi Parisaawatuwaa sunthatuwaappe ittuwaa golle Yesuusi qumaa maanaw geleedda wode, ayya kiitettintto be7anaw asatuu naagide7iino. ² Bolla gaafna metootiyaa itti bitani Yesuusappe sinthanna de7ee. ³ Yesuusi higgiiyaa tamarissiyaawantanne Parisaawatuwaa, "Sambbataan pathanaw danddayetti danddayettennee?" giide oochcheedda.

⁴ Unttuntukka co77u geeddino. I he bitaniyaa bollaa bochchi pathiide A moyizzeedda. ⁵ Yesuusi unttunta, "Hinttenttuppe harii woy booray ollaan kunddintto, Sambbataa giide elleelli kessennawe oonee?" geedda.

⁶ Unttuntukka ha yewuwaassi itti zaaruwanne immanaw danddayibeykino.

Ashikketethaabaa

⁷ Yesuusi shoobettowanttu bonchchosaa dooriyaa wode xelliide, ⁸ "Ooninne bullachchaa xeesooppa, bonchcheteeddasaan uttoppa; ooni eri neeppe aathiide bonchchettowe xeeseteeddawaa gidanawaa. ⁹ Neenanne aanne xeesawe yiide, 'Hawo, utuwaa aw yeedda' yaagina; hewodiyaa yeellataade xadenna de7iyaasaan utuwaa doommaasa; ¹⁰ Yewuwaan qassi neeni xeesetto wode neena xeesowe yiide, 'Ta laggew, killi dhoqqasaan utta' gaana mala, baade ubbaappe hokasaan utta; he wode neenanna ittippe utteeddawanttu ubbatuwaa sinthan new bonchchuu imettanawaa; ¹¹ Bare huuphiyaa dhoqqu udiyaa ubbay tooshettanawaa; bare huuphiyaa toochchiyaawanttu dhoqqu giino" yaagi leemisuwaa untunttoo odeedda.

¹² Yesuusi barena xeeseeddawaa zaariide, "Neeni laaxaa woy kawuwaa giigisseedda wode, ne laggethatuwaa woy ne ishathuwaa woy dure ne shooratuwaa xeesoppa; ayaw gooppe, untunttu neena barenttu taraan xeesiide kushiya ciggana danddayiino. ¹³ Shin aallaayaabaa giigisseedda wode, hiyyeesatuwaa, gunddatuwaa, doomatuwaanne qooqatuwaa xeesa. ¹⁴ Unttuntu new kushiya zaaranaw danddayennawantta gidiyaa diraw, neeni anjettanaassa. Xillatuu hayquwaappe danddiyaa wode Xoossay new kushiya zaaranawaa" yaageedda.

Wolqqaama Baalaa Leemisuwaa

(Mat 22:1-10)

¹⁵ Yesuusi haasayaa wurssiyaa wode, qumaa maanaw utto asaappe ittuu hawaa sisiide, “Xoossaa kawutethaa gayitaan uttiyaawe anjetteeddawaa” geedda.

¹⁶ Yesuusikka hawaadan geedda; “Itti bitani daro lo77o kawuwaa giigissiide, cora asatuwaa xeeseedda. ¹⁷ Kawuwaa wodii gakkina, kase xeasettowantta, ‘Ha77i kawuu giigeedda, haayite’ giide xeesana mala bare gollen kiitettiyyaa qoomaa untuntutukko kiit-teedda. ¹⁸ Shin ubbatuukka ittippe, beennaadan aggana mala woosseeddino; koyro bitani qoomaw odiidde, ‘Taani biittaa shammeedda diraw baade be7anaw koshshee; hewaa diraw hayya godo taw hanqqettoppaarikki’ geedda.

¹⁹ “Laa7ethiyaawe qassi, ‘Taani ichcheshu waatha booratuwaa shammeeddawantta waaxa be7anaw biya diraw, hayya godo taw hanqqettoppaarikki’ geedda.

²⁰ “Haray qassi, ‘Taani machchatto akkeedda diraw, yaanaw daanddayabeykke’ geedda.

²¹ “Qoomaykka yiide bare godaw, hanowaa ubbaa odeedda. He wode Goday daro hanqqettiide, bare golliyan kiitettiyyaa qoomaa, ‘Hini katamaa ogiyaanne loosso ogiyaa elleellaade kesa; manqqatuwaanne gunddatuwaa, doomatuwaanne qooqatuwaa haa akkaade ya’ geedda.

²² “A qoomaykka, ‘Godaw, neeni taana azazowaadan oothaaddi; shin ha77ikka hara asaa akkiyasay de7ee’ geedda. ²³ Godaykka bare qoomaa, ‘Ta gollii kumanaadan hini ogiyaappe kare bagganne dirssaa gaxaa ubbaa kesaade, asaa ta golle akkaade ya. ²⁴ Ayaw gooppe, koyro ta golle shoobetteeddawanttuppe itti asaynne ta qumaa meenna’ geedda” yaageedda.

Yesuusa Kaallanaw Barena Yarshshussaa Koshshee

(Mat 10:37-38)

²⁵ Cora asay Yesuusanna ittippe bide7iyaa wode, ikka asaakko guyye simmiide, ²⁶ “Ooninne taakko yiyaawe de7ooppo bare aabbanne aatto, bare machchattonne bare naanaa, bare ishātuwaanne michchatuwaa, bare de7uwaa ashshennaan taappe aathi dosooppo, taana kaalliyaa waa geettetanaw danddayenna. ²⁷ Ooninne bare masqaliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennaan dhayooppe, taana kaalliyaa gidanaw dand-dayenna.

²⁸ “Hinttenttuppe ittuu shuchchaa golliyaa keexxanaw koyyoooppe, kiitaa wurssanaw gidiyaa shaluwaa kasetiide utti heettennawe oonee? ²⁹ Hewe dhayooppe, golliyaa doommiide, kiitaa wurssanaw wolqqay ixoooppe, ³⁰ be7eeddawatntu ubbay, ‘Ha bitani keexxanaw doommeedda; shin kiitaa wurssanaw ixetteedda’ giide qilliiciino.

³¹ “Woy tammu sha77a olanchchatuwaa oyqqeedda itti kaatii, hara laatamu sha77a olanchchatuwaa oyqqeeddawatntunna olettanaw danddayooppenne koyronna, taani xoonanee xoonikkitaashha giide utti qoppennee? ³² Barew danddayettennaan dhay-oooppe, olaw yiyaa yokko kaatii haakuwan de7ishshin kiittiide sigettanaw woossee.

³³ Simmi hawaadankka hinttenttuppe ooninne barew de7iyaawaa ubbaa aggenawee, taana kaalliyaa gidanaw danddayenna.

Go77enna Maxiniyaabaa

(Mat 5:13; Mar 9:50)

³⁴ “Maxinii lo77a; shin loqilogennaan dhayooppe, laa7etho A wooti loqilogissanaw danddayettii? ³⁵ Biittawukka lo77enna; tu7eyanawukka maaddennawaa gido diraw, asay A oli aggee. Sisiyaa haythay de7iyaawe hawaa siso” yaageedda.

15

Bayeedda Dorssaa

(Mat 18:12-14)

¹ Itti gallassi, qaraxaa shiishshiyaawanttunne nagaranchchatuu ubbay Yesuusa sisanaw aakko shiiqeeddino. ² Parisaawatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu, “Ha bitani, nagaranchchatuwaa shiishshiyaawaanne untuntunna qumaa miyaawaa” yaagiide zu-uzummeeddino. ³ Yesuusikka leemisuwan zaaruwaa hawaadan yaagi odeedda:

⁴ “Xeetu dorssay de7iyaa uray hinttenttu gidoppe de7into hewaappe ittuu bay-intto udduppu tammanne udduppuwaa denbban aggiide bayeeddawaa beettana gakkanaw koyyennawe oonee? ⁵ Demmeedda wode nashechchaan bare hashiyaa bol-lan dorssaa tookki, ⁶ bare golle simmiide, bare dosiyaawanttanne shooratuwaa ittippe xeesiide, ‘Bayeedda ta dorssaa demmo diraw, taananna ittippe nashettite’ yaagiide odee. ⁷ Hewaadankka nagaraa paaxethaa koshshenna udduppu tammanne udduppu xillatuwaappe aathiide nagaraa paaxiyaa itti nagaranchchaan saluwan daro nashechchay gidanawaa.

Bayiide Beetteedda Santtimiyaa

⁸ “Qaykka tammu nahaasiyaa santtimii * de7iyaa mishiratta tammuwappe ittuu bayinto demmana gakkanaw xomppiyaa xomppaade, golliyaa pittaade loythaa koyyennawunna iza oonee? ⁹ Izakka demmeedda wodiyaan bare dosiyaawanttanne bare shooratuwaa ittippe xeesaade, ‘Taappe bayeedda santtimiyaa demmeedda diraw, taananna ittippe nashettite’ yaagaade odaw. ¹⁰ Hewaadanka nagaraa paaxiyaa itti nagaranchchaa gaasotethaan Xoossaa kiitanchatuwaa sinthan nashechchay hananawaa” yaageedda.

Baya Na7aa

¹¹ Gujjiide Yesuusi, “Laa77u naanay de7iyaa itti bitani de7ee; ¹² untuntuppekka teefa na7ay, ‘Ne maxuwaappe taana gakkiiyawaa imma’ geedda. Aawuukka bare maxuwaappe naanattoo gisheedda. ¹³ Guutha wodiyaappe guyyiyan teefa na7ay barena gakkeeddawaa ubbaa shiishshi akkiide hini haako gade beedda; hewaan bare akkeedda miishshaa ubbaa laali wurssi aggeedda. ¹⁴ Ikka de7iyaawaa ubbaa wurseeeddawaappe guyyiyan he gaden wolqqaama koshay geleedda; ikka metuwan un77ettussaa doommeedda. ¹⁵ Hawaa diraw he gaden de7iyaawanttuppe ittuwakko shiiqiide, ‘Taana new qoomaa oothaarikkii?’ yaagina, bitaniikka bare gudunthaa wudiyaa heemmana mala A dembbaa yeddeedda. ¹⁶ Gudunthaa wudii miyaa hal77uwaa maanaw amotteedda; shin hewenttokka aw im-miyaawe beettibeenna.

¹⁷ Bare bayizzuwaa ero wode, ‘Qumay xooniide sa7aan attiyaa ta aabboo oothiyaawanttu aappunee; shin taani hawaan koshaan hayqqana mataytaa? ¹⁸ Denddaade ta aabbukko baanne’ hawaadan yaagana; ‘Ta aabboo, Xoossaakka neenakka naaqqaaaddi; ¹⁹ Hannippe guyye ne na7aa yaagettaade xesettanaw bessikke; new kiitettiyaawanttuppe ittuwaadan taana wothaarikkii gaana’ geedda. ²⁰ He man77iyanka dendiide bare aabbukko yeedda.

“I biro haakuwan de7ishshin, aawuu be7iide, aw qarettedda; aakko woxxi biide, A idimmi yereedda.

²¹ “Na7aykka, ‘Ta aabboo, taani Xoossaakka neenakka naaqqaaaddi; hannippe guyye ne na7aa geetettaade xesettanaw bessikke’ yaageedda.

²² Shin aawuu bare oosanchatuwaa, ‘Elleelli biide, ubbaappe dooretteedda lo77o mayuwaa ahiide, A mayizizite; A biradhdhiyan migiduwwaa, A gediyanikka caammaa † wothite. ²³ Modhdheedda korumaa ahiide shukkite; moytte, nashettoytte. ²⁴ Ayaw gooppe, hawe ta na7ay hayqqeedda; shin ha77i paxeedda; bayeedda; shin ha77i beetteedda’ yaagina, nashechchaa doommeeddino.

²⁵ “He wodiyaan, bayra na7ay gaden de7iyaawe yiide gollekkoo matiyaa wode, yethaanne duruwaa kooshunchchaa siseedda. ²⁶ Ikka yewuu ayentto eranaw koyyiide, qoomatuwaappe ittuwaa xeesiide, ‘Hawe ayee?’ giide oochcheedda. ²⁷ Qoomatuukka, ‘Ne ishay saro yeedda diraw, ne aabbu modhdho korumaa aw shukkeedda’ yaagi odeeddino.

²⁸ Bayra na7ay hanqqettiide golle gelikke yaagi ixxina, aawuu karew keesiide, gelanaada woosseedda. ²⁹ Shin I zaariide bare aabba, ‘Hekko hawaa keena wodiyaaw qoomaadan new kiitettaaddi; ne azazowaappe ittuwanneekka pacissa beykke; ta laggethatuwanna ittippe nashettana mala haray atto itti deeshshaa bul77uwanne taw imma beykka; ³⁰ shin hawe ne na7ay ne miishshaa caaratuwaanna ittippe diiffisiide yiina, dhiikoo booraa shukkaadda’ yaageedda.

³¹ Aawuukka A, ‘Ta na7aw, neeni ubba gallassa taananna ittippe de7aa; taassa gideed-dabay ubbaykka newaa. ³² Shin hawe ne ishay, hayqqeeddawe paxo dirawunne bay-eeddawe beetto diraw, nuuni miiddinne ushiidde nashettanaw bessee’ yaageedda” giide odeedda.

16*Garssanna Sunthatethaa Akkeedda Cincca Bitaniyaa*

¹ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo odiidde, “Itti dure bitani, bare golliyaa ubbaa bolla suntheedda itti bitani de7ee; shin ha bitani A miishshaa bayizzee yaagiyaa zigirssay A gakkeedda; ² hewaa diraw bare suntheedda bitaniyaa xeesiide, ‘Hawe taani sisiyaa yewuu ayee? Hannippe guyye neeni ta Golliyaaninne ta miishshaa bolla taappe garssanna

* **15:8** nahaasiyaa santtimii: Griike qaalaale biletthaani ittinna, itti gallassaa muumiyaa oothi peesheedda wolqqa oosanchchaw cigettiyyaa miishshaa keena gidiyaawaa odee. † **15:22** migiduwwaa ... caammaa: Ha qaalatu na7aa aabbu. A polo wozanaappe akkooa bessiyaawantta. Migiduu, he na7ay gollen de7iyaa asatuwaa ubbaappe lo77o xeeletteeddawaa bessee. Caammaay qay, I bare aabbusi ayile gidennaadan na7aa gidiyaawaa bessee. Aylalatu hewode caammaa wothikkino.

sunthettaade kiitettanaw danddayabeenna diraw, hachche gakkanaw kiitetteeddawaa heettaade sheedhdha' yaageedda.

³ "Sunthetteeddawe bare wozanaan, 'Ta goday taana sunthatethaappe kolana hane; shin ta waanooshsha? Goshanaw wolqqay taw baawa; woossanaw qassi taw pokkee. ⁴ Ta oothanabaa ta eray; I taana sunthatethaappe kessooppe, barenttu golle biina, taana mokkiyaa laggethatuwa taani demmana' yaageedda.

⁵ "Bare godaappe shaluwaa tal77eedda asatuwaa huuphiyan huuphiyan xeesiide, koyro bitaniyaa, 'Neeni ta godaappe woysa keena shaluwaa tal77aaddii?' yaageedda.

⁶ "Ikka, 'Taani xeetu baareetaa kumeedda zaytiyaa tal77aaddi' yaageedda. "Sunthetteedda bitaniikka, Neeni paramana waraqataa hey; uttaade ellekka 'Ishatama' gaade xaafa yaageedda.

⁷ "Hewaappe hara bitaniyaa, 'Neeni aappunuwa tal77aaddii?' yaageedda.

"Xeetu qun77aa zarggaa' yaageedda.

"Sunthaykka, 'Waraqataa hey; hosppun tamma gaade xaafa' yaageedda.

⁸ "He sunthay cinnactethaan ootheedda diraw, A goday A galateedda; ayaw gooppe, ha alamiyaa asay barenttuwoo poo7uwaa asaappe aadhdeedda cinnatuwaa.

⁹ "Taani hinttentoo yaagay, 'Ha alamiyaa shaluu wuriyaa wode, medhinaw wureenna gollayan hinttentta mokkana mala, ha miishshaan hinttenttoo laggiyaa demmite. ¹⁰ Laafa yewuwaan ammanetteeddawe, woggabaanikka ammanettee. Shin laafa yewuwaan ammanettibeennawe, woggabaanikka ammanettenna. ¹¹ Simmi hinttenttu ha alamiyaa shaluwaan ammanettennawaa gidoope, tumatethaa shaluwaa hinttenttoo oone hadara giide immanawe? ¹² Hinttenttu hara asaa shaluwaan ammanettennawaa gidoope, hinttenttu miishshaa oone hinttenttoo immanawe?' geedda.

¹³ "Itti kaalla laa77u godatoo qoomatanaw danddayaawe ay qoomaykka baawa; ayaw gooppe, ittuwaa ixiiide, haraa dosee; woy ittuwaa bonchchiide, haraa kadhee; Xoossawunne shaloo modettanaw danddaykkita' yaageedda. ¹⁴ Shaluwaa dosiyaa Parisaawatu hawaa ubbaa siiside, Yesuusa bolla qilliicceeddino. ¹⁵ Shin Yesuusi untuntta, "Hinttenttu asaa sinthan hinttentta xillo asa oothiyaawantta; shin Xoossay hinttenttu wozanaa eree; ayaw gooppe, asaa sinthan bonchchetteeddawe Xoossaa sinthan tuna gidee.

*Muse Higgiyaabanne Geluwaa Akaabaa
(Mat 5:31-32; 11:12-13; Mar 10:11-12)*

¹⁶ "Muse higgiyaanne nabatuu xaafeedda maxaafaa * Yohaannisa wodiyaa gakkanaw asay azazettiidde de7eeddino; hewaappe kaalla qay Xoossaa kawutethay odetteedda; asay ubbay yaa gelanaw keesettee. ¹⁷ Shin higgiyaappe ittibay attiyaawaappe saluunne sa7ay aadhhiyaawe matattee.

¹⁸ "Bare machchatto billiide hararo akkiyawe ubbay woshumme; qassi asinaappe biletteedda maccawunno akkiyawe ooninneekka woshummee.

Dure Bitaniyaabanne Manqqo Gideedda Ali7aazarabaa

¹⁹ "Gatii loythiide al77o gideedda mayuwaa mayyiiddinne gallasaan gallasaan otoruwan nashettiidde de7iyaa itti dure bitani de7ee. ²⁰ Qassikka kumentha asatethan maythay de7iyaa itti Ali7aazara geetettiyaa hiyyeesay, ha dure bitaniyaa kariyan giseedda. ²¹ Ha dure bitaniyaa samppaappe laaletteedda suuppaa maanaw amotte; haray atto kanatuukka yiide A maythaa laaccino.

²² "Ha hiyyeesaa bitani hayqqina, kiitanchchatuu A Abraahaamo bagga bonchchosaa afeeddino; dure bitaniikka qassi hayqqiide moogetteedda. ²³ Si7ooliyan daro seelettiidde de7ishshin, dhoqqu giide haakuwan Ali7aazara, Abraahaamo baggan de7iyaawaa be7eedda.

²⁴ "Ikka bare kooshshaa dhoqqu udiide, 'Abraahaamo, ta aabboo, taw qaretta. Ha tamaa seelaan metoota de7iyaa diraw, Ali7aazar bare biradhdhiyaa xeraa haathan bochchiide, ta inxxarssaa irxxissanaadan hayyanaa taakko kiittaarikki' yaageedda.

²⁵ "Abraahaamo qassi, 'Ta na7aw, neeni paxa de7aadde, lo77o de7uwaa de7ina, Ali7aazar lo77enna meto de7uwaa de7eeddawaa qoppa. Ha77i qay I hawaani nashettiyaa wode, neeni metuwaa bolla de7aa.

²⁶ "Hawaappe haray qay, hawaappe yaa hinttenttukko aadhhanaw koyyiyaawanttu aadhhennaan, yaani de7iyaawanttukka qassi haa nuukko pinnennaadan, nu gidoninne hinttenttu gidon wogga aafuu medhetteedda' yaageedda.

* **16:16** Muse higgiyaanne nabatuu maxaafaa: Ayihudatuwaa Geeshsha Maxaafatuwaa; hewantta guussay Eca Caaquwaa maxaafaa. **16:16** Mat 11:12,13 **16:17** Mat 5:18 **16:18** Mat 5:32; 1Qo 7:10,11

²⁷ “Dure bitaniikka, ‘Abraahaamo, simmi hewaa gidoope, neeni Ali7aazara ta aabbu golle yeddana mala, neena woossay. ²⁸ Ayaw gooppe, taw ichcheshu ishata de7iyaa diraw, untuntutu qay ha metuwasaa yeenna mala, untuntutoo Ali7aazar biide markkatto’ yaageedda.

²⁹ “Abraahaamo qassi, ‘Musenne nabatuu xaafeedda maxaafay untuntutoo de7ee; he maxaafay giyaawaa untuntutu sisiino’ yaageedda.

³⁰ Dure bitani, ‘Hi77ii; Abraahaamo, ta aabboo, hewaa gidenna; shin itti bitani hayquwaappe denddiide, untuntutukko bintto, untuntutu barenttu nagaraa paaxiide, simmanawantta’ yaageedda.

³¹ “Abraahaamokka, ‘Untuntutu Musenne nabatuu xaafeedda maxaafaa sisennawaa gidoope, haray atto itti uray hayquwaappe dendi yinttokka ammanikkino’ geedda” yaageedda.

17

Nagaraabaa Yesuusi Odeedda

(*Mat 18:6,7,21,22; Mar 9:42*)

¹ Yesuusi barena kaalliyaawantta, “Asaa balethiyaawe yeennaan antenna; shin balethiyaawaa ahiyaa uraw aw aayyee; ² He bitani ha guuthatuwappe ittuwaa balethiyaawaaappe, gaacciyaa woxaa bare qoodhiyaan qashettiide abbaan mitettiyaawe aw lo77a. ³ Hintte huuphew naagetite.

“Ne ishaya neena naaqqooppe, A zora. Qassi nagaraappe I simmoope, aw atto yaaga. ⁴ Itti gallassi I neena laappu gede naaqqiide, laappu gedekka, ‘Neena ta naaqaaddi, taana maara’ giidde neekko yooppe, aw atto ga” yaageedda.

⁵ Kiitetteeddawanttukka Godaa, “Nuussi ammanuwaa gujja” yaagiide oochcheeddino.

⁶ Godaykka, “Hintte w sannaaficiyaa ayfiyaa keena ammanuu de7intto, hinttenttu ha boo7iyaa, ‘Hawaappe shodettaade, abbaan tooketta’ gintto hintte w eeno gaana” yaageedda.

Qoomay Oothanaw Bessiyaa Oosuwaa

⁷ Qassikka Yesuusi, “Hintteppe goshiyaawe woy miyaa heemmiyaa qoomay de7iyaa asay haqet de7ooppe, goshsha gadeppa woy miyaa gadeppa simmo wode ellekka, ‘Haaya shemppa akka, qumaa maanaw utta’ yaagiyaawe oonee? ⁸ Yewuwaan qassi, ‘Ta maana kawuwaa giigissa; ta maananne ushana gakkanaw minnaade taana eqqaade miza. Hewaappe guyye new ma, usha’ yaagiyaawaa gidennee? ⁹ He qoomay kiitetteeddabaa ootheedda diraw, he bitani galatanaw bessennee? ¹⁰ Hewaadankka hintte qassi asay hinttena kiitto oosuwaa ootheedda wode, ‘Nuuni maaddenna qoomatuwaa; nu ooso xalalaa ootheeddo’ yaagiide” yaageedda.

Yesuusi Oolluu Oyqqeedda Tammuu Asatuwaa Patheedda

¹¹ Yesuusi Yeerusalaame biidde, Galiilaappenne Sammaariyaa giyaa gadatuwaappe giduwanna aadhdheedda. ¹² I itti guutha katamatto geliyaa wodiyaan, haakuwan eqqeedda tammuu oolluwan oyqetteeddawanttu A be7eeddino. Untuntutukka haakuwan eqqiide, ¹³ barenttu kooshshaa dhoqqu udiide, “Yesuusa, Godaw, hayya godo nuuna pathaarikki!” yaageeddino.

¹⁴ Yesuusi untuntuta be7iide, “Biide, hinttenttu bollaa qeesatuwaa bessite” yaageedda.

Untuntutukka qeesatuwaakko bide7iide oolluwaappe paxeeddino.

¹⁵ Untuntutuppe ittu bare harggiyaappe paxeeddawaa be7iide, bare kooshshaa dhoqqu udiide, Xoossaa bonchchiidde simmeedda. ¹⁶ Galatiiddeikka Yesuusa gediyaan matan gulbbateedda. He bitani Sammaariyaa asa.

¹⁷ Yesuusi zaariide, “Tammuu paxibeykkinoo? Yaatina uduppunatu haqan de7iinoo? ¹⁸ Ayihuda asa gidenna Sammaariyaa bitaniyaappe attin, Xoossaa bonchchanaw simmeeddawanttu baawa guussee?” yaageedda. ¹⁹ Yesuusi A, “Dendda ba; ne ammanuu neena patheedda” yaageedda.

Xoossaa Kawutethaa Yuussaabaa

(*Mat 24:23-28,37-41*)

²⁰ Parisaawatuu itti gallassi, “Xoossaa kawutethay awude yaanee?” giide oochchina Yesuusi, “Xoossaa kawutethay hinttenttu naagiyaan ogiyaan yeenna” yaagi zaareedda. ²¹ Qassikka, “Ooninne, ‘Xoossaa Kawutethay hawaan de7ee’, woy ‘Hawaan de7ee’ gaanaw danddayenna; Xoossaa Kawutethay hinttenttu wozanaa gidдон de7ee” yaageedda.

²² Yesuusi barena kaalliyyawanttoo odiidde, “Asaa Na7ay qoncciyaa gallasatuwaappe ittuwaa be7anaw hinttenttu amottiyaa wodii yaana; shin be7ikkita. ²³ Qassi untuntutu

hinttana, 'Haweku hawaana' woy 'Hewaana' yaaganawantta. Shin untuntunna kaalliide, untuntunna booppite. ²⁴ Walqanthey saluwan wolqqaamiyaa wode, ha gaxaappe hini gaxaa poo7uu po7iyaawaadan, asaa na7aa yuussaykka hewaadan hananawaa. ²⁵ Shin koyrottiide Asaa Na7ay daro metuwaa metootanawunne he wodiyan de7iyaa yeletaan ixettanaw bessee.

²⁶ "Nohe wodiyaan hanowaadankka, Asaa Na7ay qoncciyaa gallassankka hewaadan hananawaa. ²⁷ Nohe markkabiya golo gallassay gakkanaw untuntunna, miiddinne ushiidde, akkiiddinne akettiidde de7ishshin, bashshaa haathay yiide ubba asaakka bayizeedda.

²⁸ "Hewaadankka, Looxe * wodiyaan, asay miiddinne ushiidde, zali7iidde, tokkiiddinne goliyaa keexxiidde de7eeddino. ²⁹ Shin Looxe, Sodoomaappe keso gallasaan qassi saluwaappe tamaynne eexxiyaa bonqo shuchchay bukkeedda; ubbabaakka miide wursseedda.

³⁰ "Asaa na7ay qoncciyaa gallasaan hawaadan hananawaa. ³¹ He gallasaan, goliyaa huuphiyaan de7iyaawe, golle garssan de7iyaa miishshaa akkanaw wodhdhoppo; hawaadankka goshsha gaden de7iyaawe, guyye simmoppo. ³² Ane Looxe machchattibaa qoppite! ³³ Bare shemppuwaa ashshanaw koyyiyaa ubbay, bayizzee; bare shemppuwaa bayizziyaa ubbay, de7uwan naagee. ³⁴ Ta hintte wodiyaawe ayee gooppe, he qammaan laa77u asatuu itti gisuwan gisanawantta; untuntunna ittuu akettina laa7ethiyaawe atanawaa. ³⁵ Laa77u macca asatuu itti woxaan gaaccanawantta; ittinna akettina, ittinna atanawunnu. ³⁶ Laa77u asatuu goshsha garssan de7iino; ittuu akettanawaa, laa7ethiyaawe atanawaa" yaageedda.

³⁷ A kaaliyaawanttu Yesuusa, "Godaw, hewe haqan hananawee?" yaageeddino. Ikka zaariide, "Bakutay de7iyaasaa shortii shiiqanawaa" yaageedda.

18

Manqo Gideedda Am77attibaanne Makkalanchcha Daannaabaa

¹ Yesuusi barena kaaliyaawnttoo, salettennaan ubba gallassi woossanaadan leemisuwan odeedda. ² Ikka, "Itti katamaan Xoossaw yayyennawe, asaakka bonchchenna itti daannay de7ee. ³ He katamaan am77e mishiratta de7aw. Izakka he daannaakko yaade, 'Ta morkkewunne taw de7iyaa yewuwaa pirdda' yaagaaddu.

⁴ "Daro wodiyaan iziw pirddenaan ixceedda. Shin bare wozanaan qoppiide, 'Taani, ubba Xoossaw yayyana dhayooppekka, asaakka qay bonchchana dhayooppe, ⁵ ha am77e mishiratta taana labbanthiyaa dirawunne ubba wode taakko yaade taana daabursenna mala, taani iziw pirddana' geedda.

⁶ "He makkalanchcha daannay goowaa akeekite. ⁷ Xoossay gallassinne qamma barentta maaddana mala, danddayaan aakko waassiyaa doorettawantussi pirddenneyee? I untunttoo ellekka zaarennee? ⁸ Taani hinttentoo yaagay; untunttoo ellelli pirddana; shin Asaa Na7ay yiya wode ha biittaa ammanuwaa demmaneesha?" yaageedda.

Otorettiyaa Parisaawiyaanne Barena Kawushisseedda Qaraxaa Qanxxiyaa Bitaniyaa

⁹ Barentta geeshsha giide ammanettiyaawanttoonne haraa ubbaa darii kadhiyaawanttoo, Yesuusi ha leemisuwaa odeedda: ¹⁰ "Laa77u asatuu woossanaw geeshsha goliyaa * geleeddino. Hewantunna ittu Parisaawiyaa; ittu qay qaraxaa qanxxiyaawaa. ¹¹ Parisaawii dendi eqqiide bare wozanaan woosiiidde, 'Xoossaw, taani hara asaan: bonqiyaaawanttudun, makkaliyaawanttudun, woshummiyaawanttudun, woy hawaadan qaraxaa shiishshenna diraw neena galatay. ¹² Saaminttaan laa77u kaalla xoomay; taani demmiyaa ubbaappe tammu kushiyaappe ittuwaa immay' yaageedda.

¹³ "Shin qaraxiyaa bitani haakuwan eqqiide, bare afyifan pude saluwaa dhoqqu giide xeellanawukka koyyibeenna. Shin bare tiraa baqqiide, 'Xoossaw, taani nagaranchchaa; taana maara' yaageedda. ¹⁴ Taani hinttentoo odiyaawe ayee gooppe, kase bitaniyaappe aadhdhiide ha bitani xillo giidiide bare golle simmeedda; barena dhoqqu oothiyaa ubbay kawushana; barena qay kawushisseyaa uray dhoqqu gaana" yaageedda.

Yesuusi Guutha Naanaa Anjeedda (Mat 19:13-15; Mar 10:13-16)

17:26 Dom 6:5-8 **17:27** Dom 7:6-24 * **17:28** Nohe ... Looxe: Xoossay biittaa bashshaa haathan bayizeedda wode, I Nohanne A golle asaa ashsheedda. Xoossay Sodoomaanne Gamooraa katamatuwaa, izin de7iyaa iitaa asatuwaa ubbaa tamaan bayizeedda wode, Looxanne A golle asaa ashsheedda (Dom 19:1-29 xeellite). **17:29** Dom 18:20-19:25
17:31 Mat 24:17,18; Mar 13:15,16 **17:32** Dom 19:26 **17:33** Mat 10:39; 16:25; Mar 8:35; Luq 9:24; Yoh 12:25
17:36 Mat 24:40 * **18:10** woossanaw geeshsha goliyaa: Ayihuda asay ubba wode Geeshsha Goliyan wontta guuraaninne gallassa woossino.

¹⁵ Yesuusi bare kushiya wothiide anjana mala asay guutha naanaa akkiide aakko yeeddino. A kaalliyawanttukka be7iide, asaa ahenna mala geeddino. ¹⁶ Yesuusi qassi guutha naanaa barekko xeesiide, “Guutha naanay taakko yaana mala aggite, diggoppite; Xoossaa kawutethay hawanttu malaassa. ¹⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Xoossaa kawutethaa guutha na7aadan akkennawanttu ubbay he kawutethaa mulekka gelenna” yaageedda.

¹⁸ Yihudaa biittaa Mooodiyaawanttuppe ittu, “Lo77o tamaarissiyaawoo, taani medhinaa de7uwaa laattanaw ayaa oothanaw bessii?” yaagiide Yesuusa oochcheedda. ¹⁹ Yesuusikka aw, “Ayaw taana lo77oo, yaagay? Itti Xoossaappe attin, lo77uu ooninne baawa; ²⁰ Xoossaa azazatuwaa, ‘Woshummoppa, wodhoppa, wuu77oppa, wordduwaa markkattoppa, ne aabbanne ne daayo bonchcha yaagiyaawaa eraa’ ” yaagiide zaareedda. ²¹ Bitani zaariide, “Hawaa ubbaa, na7atethaappe doommaade naagaaddi” yaageedda.

²² Yesuusikka hawaa sisiide, “Ittibay neeni biroon oothennaani attowe de7ee; hewen-neekka, new de7iyaawaa ubbaa zali77aade manqatoo imma; hawaa oothoophe saluwanka neeni durretana; hewaappe guyye ta geeduwaa kaalla” yaageedda. ²³ He bitani qassi hewaa sisiide daro dure gido diraw daro kayyotteedda.

²⁴ Yesuusikka ha bitani daro kayyottowaa be7iide, “Dure asay Xoossaa kawutethaa gelanaw wooti metanddeesha! ²⁵ Dure asay Xoossaa kawutethaa gelanawaappe gaaluu marppiyaa xoo7iyaanna aadhdhanawe matattee” yaageedda. ²⁶ Hewaa siseedda asay, “Simmi ooni attanaw danddayii?” yaageeddino.

²⁷ Ikka qay zaariide, “Asaw danddayettennawe Xoossaw danddayettee” yaageedda. ²⁸ Phexiroosi zaariide, “Simmi nuuni nuussi de7iyaa ubbaa aggiide neena kaalleeddo” yaageedda. ²⁹ Ikka, “Tumuwwaa gay, Xoossaa kawutethaa diraw bare golliyyaa, woy barena yelawantta, woy bare machchiyyaa, woy bare naanaa, woy ishatuwaa aggeeddawe, ³⁰ hawodiyaw daro dakuwaa, sintha yiyyaa kawutethaanikka medhinaa de7uwaa akken-nawe ooninne baawa” yaageedda.

Yesuusi Bare Hayquwaabaa Heezenthuwaa Odeedda
(Mat 20:17-19; Mar 10:32-34)

³¹ Yesuusikka tammanne laa77u barena kaalliyawantta barekko xeesiide, “Simmi Yeerusalaame baana; Asaa Na7aabaykka nabatuu maxaafan xaafetteeddabay ubbay yaani polettana. ³² Ayihude gidennawanttoo A aathi immana, qilliicana, daro metothana, A bollan cuchchana; ³³ shocowaappe guyyiyan wodhana, heezenthiiyya gallassi I denddana” yaageedda.

³⁴ Unttunttukka ha yewuwaappe ayaanne akeekibeykkino; hayiquukka unttunttoo akeekettebeenna diraw I haasayobaakka eribeykkino. ³⁵ Yesuusi Iyarkkokko mateedda wodiyaan, itti qooqa bitani woosiiide ogiyaa gaxaan utteedda. ³⁶ Cora asay aadhdhiyaawaa sisiide, “Hawe ayeeshsha?” yaagi oochcheedda. ³⁷ Asaykka aw, “Naazireetiyya Yesuusi hawaanna aadhdhiide de7ee” yaagi zaareeddino.

³⁸ Ikka, “Daawite na7aa Yesuusaa, taana maaraarikki” giide waasseedda. ³⁹ Aappe sinthanna biide de7iyaawanttukka, co77u gaanaadan hanqqetteeddino. I qay, “Daawite na7aw, taana maaraarikki” giide darii waasseedda.

⁴⁰ Yesuusikka eqqiide, barekko ahanaadan asaw odeedda. ⁴¹ Yesuusakko I mato wodiyaan, Yesuusi, “Taani new ayaa oothanaadan koyyay?” yaagiide A oochcheedda.

Ikka zaariide, “Godaw, xeellanaw koyyay” geedda.

⁴² Yesuusikka, “Xeella, ne ammanuu neena patheedda” yaageedda. ⁴³ He wodiyanikka xeellii aggeedda; Xoossaakka bonchchiide A geeduwaa kaalleedda.

Asay ubbay bitaniyya xeelliide, Xoossaa galateeddino.

19

Yesuusanne Zakkiiyoosa

¹ Yesuusi hini Iyyarkko katamaa geliide, hewaanna aadhdhi de7ee. ² Sunthay Zakkiiyoosa geetetiyya itti dure bitani hewaan de7ee. Ikka qaraxiyaawanttussi kaappuwaa. ³ Zakkiiyoosi Yesuusa geetetiyyaawe haqawentto be7anaw koyyishshin qantha gideed-dawaa diraw, asaa coratethaappe denddowaan be7anaw danddayibeenna. ⁴ Yesuusi he ogiyanna aadhdhiyya diraw, sinthaw aadhdhiide itti boo7iyaa bolla keseedda.

⁵ Yesuusi he sa7aa gakkiiide, dhooqq gi pude xeelliide, “Zakkiiyoosa, hachche ne gollen peeshanaw bessiyaa diraw elle wodhdha” yaageedda. ⁶ Ikka elleelli boo7iyaappe wodhdhiide, nashechchaan Yesuusa mokkeedda. ⁷ Hewaan de7iyaa asaa ubbay hawaa be7iide, “Hawe nagaranchchaa gollen geliide imatha giidiide shoobettana hanee” giide ubbatuukka zuuzunthaa doommeeddino.

⁸ Zakkiiyoosikka qassi eqqiide Godaa, “Godaw, simmi taw de7iyaawaa ubbaappe bag-gaa hiyyesatoo immana; ooppenneekka wordduwan akkeeddawaa gidoope, ooyddu dakuuwa udaade zaarana” yaageedda.

⁹ Yesuusikka Zakkiiyoosaw odiidde, “Neenikka Abraahaamo sheeshshaa gidiyaa diraw, hachche atotethay ha golle asaw yeedda. ¹⁰ Ayaw gooppe, Asaa Na7ay bayeeddawaa koyyanawunne ashshanaw yeedda” yaageedda.

Tammu Qoomatuwaa Leemisuwaa
(Mat 25:14-30)

¹¹ Asay hawaa sisiidde de7ishshin Yesuusi, hini Yeerusalaame mato dirawunne untunttoo Xoosaa kawutethay ha77ikka qoncciyaawaa malato diraw leemisuwaa odeedda. ¹² Hawaadan yaagi doommeedda; “Itti wolqqaama bitani barew kaawutethaa bonchchuwaa akkiide simmanaw, hini haako gadiyaa beedda. ¹³ Bare qoomatuwaa gidoppe tammuwaa xeesiide, untunttoo tammu miinaa * geetettiyaa miishshaa immowaashshin, ‘Taani simmaade yaana gakkanaw, hamiishshaan zali77ishshite’ yaageedda.

¹⁴ “Shin A gadiyaa asay A ixxo diraw, ‘Ha bitani nu bolla kawutanaadan nuuni kooyyokko’ yaagiide, guyyenna I de7iyaasaa asaa kiitteeddino. ¹⁵ Gidoppe attin, ha bitani kaate gidiiide hini bare gade simmeedda. He qoomatuu huuphiyan huuphiyan I immo miishshaan zali77iide ay keena wodhisseeddinontto eranaw xeesisseedda.

¹⁶ “Koyro qoomay shiiqiide, ‘Godaw, neeni taw immeedda tammu miinaa wodhiyaa tammuwaa demmaaddi’ yaageedda. ¹⁷ A Goday A, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77o qoomaa; neeni guutha yewuwaan ammanetteeddawaa gidaade beetto diraw, tammu katamatuwaa bollan maataw new imetteedda’ yaageedda.

¹⁸ “Laa7ethiyaawekka shiiqiide, ‘Godaw, neeni taw immeedda ichcheshu miinaa geetettiyaa miishshay ichcheshuwa wodhdheedda’ yaageedda. ¹⁹ A Godaykka A, ‘New ichcheshu katamatuwaa bollan maataw imetteedda’ yaageedda. ²⁰ Hara heezzen-thiyaa qoomay shiiqiide, ‘Godaw, curqqaan xaaxa wotheedda ne miishshaa hawaa be7a. ²¹ Ayaw gooppe, neeni wothabeennasaappe akkiyawaa; zerabeennawaa qoyciyaa meqethi baynna asa gidiyaa diraw, new yayyaaddi’ yaageedda.

²² “Godaykka, ‘Ha iita qoomay; neeni haasayo qaalaan ne bolla taani pirddana. Wothabeennawaa akkiyawaa, zerabeennawaa qoyciyaa meqethi baynna asa gidiyawaa erooppe, ²³ taani yaade ta miishshaa wodhiyaanna akkana mala, ayissi wodhissiyaawant-too immabeykkii?’ yaageedda.

²⁴ “Godaykka, hewaan eqqowantta, ‘Ha miishshaa aappe wothi akkiide tammu miinay de7iyaawoo immite’ yaageedda. ²⁵ Untunttukka, ‘Godaw, aw tammu miinay de7ee’ yaageeddino.

²⁶ “Ikka, ‘Taani hinttentto odiyaawe, de7iyaawoo ubbaw gujettanawaa; bayn-nawaappe qassi he de7iyaawekka akettanawaa. ²⁷ Yewuwaan qassi taani untunttu bollan kawutennaadan koyyeedda ta morkkatuwaa taakko ahiide ta sinthaan shukkite’ geedda” yaageedda.

Yesuusi Daro Bonchchuwan Yeerusalaame Geleedda
(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Yoh 12:12-19)

²⁸ Yesuusi hawaa goowaappe kaalla hini Yeerusalaame kesana barena kaalliyawant-tuppe sinthatiide beedda. ²⁹ Debre Zayte geetettiyaa deriyaa matan de7iyaa hini Beete-faagan Biitaaniyaa geetettiyaa heeraa katamatuwaakko shiiqeedda wode barena kaal-liyaawanttuppe laa77atuwaa, ³⁰ “Hinttenttuppe sinthan de7iyaa qeeri katamatuwaa biite; yaa hinttenttu geliyaa wode, ooninne biro uttibeenna hare maray qashetti utteeddawaa demmanita; A billiide haa akki yiite. ³¹ Ooninne hinttentta, ‘Hawaa ayaw billiitee?’ giide oochchooppe, ‘I bare godaw † koshshiyaa diraassa’ yaagite” yaageedda.

³² Kiitetteeddawanttukka biide, Yesuusi untunttoo odowaadan hanina demmeeddino. ³³ Untunttu hare maraa billiyaa wode be7iide hariyaa Goday, “Hare maraa ayaw billi-itee?” yaageedda. ³⁴ Untunttukka, “Godaw hawe koshshee” yaagiide, ³⁵ hare maraa Yesu-usakko aheeddino; barenttu mayuwaa A bollan wothiide Yesuusa hariyaa togisseeddino. ³⁶ Asaykka Yesuusi biya ogiyaa bolla barenttu mayuwaa hiixxeeddino. ‡

19:10 Mat 18:11 **19:11** Mat 25:14-30 * **19:13** miinaa: Miinaa geetettiyaaawe, Griike qaalaan ‘Minas’ giyaawaa. Hawaa bilethay, hewode de7iyaa oosanchcha asaw imettiyaa heezzu agenaa dirguwaa. **19:26** Mat 13:12; Mar 4:25; Luq 8:18 † **19:31** godaw: Haawaan godaw geetettowe, hare maraa godaappeshshin, Xoosaa gidenna. ‡ **19:36** mayuwaa hiixxeeddino: Hawaa guussay, Ayihuda asaa wogaan, eretteeddanne bonchchettiyaa asaw udettiyaa imathaa mokaa wogaa.

³⁷ I Debre Zayte geetettiyya deriyaa dugethaa afiyaa ogiyaa mateedda wode, daro cora gideedda A kaalliyaa wanttu be7eedda Xoossay ootheedda malaataw ubbaw nashettiide, barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, ³⁸ “Godaa sunthaan yiyaa kaatii anjjetteeddawaa;

saluwan sarotay gido.

Qassi killi dhoqqa saluwan
de7iyaa Xoossay bonchchetto”
yaageeddino.

³⁹ Asaa garssan de7iyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusa, “Tamarssiyaawoo, neena kaalliyaa wanttu co77u oothaarikki” yaageeddino. ⁴⁰ Ikka zaariide, “Taani hinttentoo oday, untunttu co77u gooppe, shuchchaykka waassanawaa” yaageedda. ⁴¹ Yesuusi Yeerusalaame mateedda wode, katamatto be7iide, yeekkiide, ⁴² “Ne sarotaw gidiyaa waa neeni hachche eraaddintto lo77a; shin ha77i hewe ne ayfiyaappe geemmeedda. ⁴³ Ayaw gooppe, ne bolla yaana wodii de7ee; he wode neena ixxiyaawanttu ne yuushshuwaan dirssaa diriide, yaappenne haappenne dooddiide, neena un77ethiyaa wodii yaanawaa. ⁴⁴ Neenanne ne dirssaa garssan de7iyaa ne asaa menthereethana. Xoossay neena be7anaw yeedda wodiya neeni erabeenna diraw, neena ixxiyaawanttu shuchchaa ubbaa ittuwaa ittuwaa bollappe denthiiide laalanawaa” yaageedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyaa Zali77iyaawantta Yedersseedda
(Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Yoh 2:13-22)

⁴⁵ Hawaappe kaalla Yesuusi geeshsha golliyaa geliide, zali77iyaawantta hewaappe kesseedda. ⁴⁶ Yesuusi zaariide, “Ta gollu Xoossaa woossiyya golliya gidanawaa” geetettiide Xoossaa qaalaan xaafetteedda. Shin hinttentu A paannuwaa gonggoluwaa ootheeddiita” yaageedda. ⁴⁷ Yesuusi ubba wode geeshsha golliyaa tamarissi de7ishshin, qeesatuwaa kaappatuu, Muse higgiiyya tamarissiyaawanttunne asaa ayissiyaawanttu A wodhanaw koyyiino. ⁴⁸ Shin asay ubbay A haasayaappe ittuunne attennaan sisi utto diraw, A wodhiyaa ogiyaa untunttu dhayeeddino.

20

Yesuusa Maataa Bolla Dendeedda Ooshaa
(Mat 21:23-27; Mar 11:27-33)

¹ Itti gallassi Yesuusi asaa geeshsha golliyaa tamarissiidenne mishiraachchuwaa qaala oodiide de7iyaa wode, qeesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyya tamarissiyaawanttu gadiyaa cimatuwanaa ittippe Yesuusakko yeeddino. ² Untunttukka, “Itte yewuwaa neeni udiyaawe ay maataanentto oda; ha maataakka new immeeddawe I oonee?” yaagiide oochcheeddino. ³ Ikka, “Ta hinttena itti ooshaa oochchiyawe de7iyaawaa ane zaarite. ⁴ Yohaannisa xinqqatay Xoossaappee woy asaappee?” yaagi oochcheedda.

⁵ Untunttu bare giddon maqqettiide, “Xoossaappe gooppe, hewaa gidoope ‘Ayaw ammanibeykkitee’ nuuna yaaganawaa; ⁶ ‘Asaappe’ gooppe, asay ubbay Yohaannisi nabiyaa gidiyaa ammaniyaa diraw shuchchaan nuuna dechchanawantta” yaageeddino. ⁷ Hawaassi, “Haqappe yeeddentto erokko” giide aw zaareeddino. ⁸ Yesuusikka, “Hawaa gidoope taakka, taani O maataan ha yewuwaa oothaytanno hinttentoo odikke” yaageedda.

⁹ Hawaappe simmiide Yesuusi asaw ha leemisuwaa yaagi oduwaa doommeedda: “Itti bitani daro woyiniyaa turatuwaa tokkeedda. Goshshanchchatuwassi kothaw immiide, I hini hara gadiyaa biide cora wodiya gami77eedda. ¹⁰ Woyini ayfiyaa ayfo wode, woyiniyaa goshshaa Goday barena gakkiiyawaa ahanaadan itti qoomaa kothaawatuwakko kiitteedda. Kiitetti beeddawaakka dhoobbiide, mela kushiyaa yedeeddino. ¹¹ Hewaappe hara qoomaa kiitteedda. Untunttu hewaakka qassi dhoobbiide, toochchiide, mela kushiyaa yeeddino. ¹² Ha77ikka haraa hezzenthiyaa qoomaa kiitteedda. Untunttukka qassi A masunthiide, hini kare oleeddino.

¹³ “He woyiniyaa turaa Godaykka, ‘Simmi ayaa udoo? Ane ha77i ta dosiyaa na7aa kiit-tana; ooni eri A bonchchooppenne’ geedda. ¹⁴ Goshshanchchatuu qassi na7aa be7eedda wode, ‘Hawe A laattiyaa wode diraw, hayite wodhooyte; hewaappe guyye, biittay nuussa gidanawaa’ giide zoretteeddino. ¹⁵ Woyiniyaa turaa sa7aappe, hini karew kessiide A wodheeddino.

“Woyiniyaa turaa Godaykka untuntta ayaa oothanddeeshsha? ¹⁶ Yooppe he goshshanchchatuwaa, wadhanawaa; woyiniyaa turaa sa7aakka haranttoo immanawaa” yaageeddino.

Asatuukka hawaa siso wode, “Hawaa malabaa ahoppo” yaageeddino. ¹⁷ Yesuusikka hini untunttukko xeelliide,

“Simmi shuchchaa golliyaa keexxiyaawanttu kadheedda shuchchay,

I waanna golliyaa minissiyaa huuphe shuchchaa gideedda’

geetetiide xaafetteeddawaa bilethay aye? ¹⁸ Ha shuchchaa bolla kunddiyaa ubbay me7erettee; shuchchaykka A bolla kunddiyaa ubbay bunchchettanawaa” yaageedda.

Giiraa, Giirane Aggane Giyaa Ooshaa

(Mat 22:15-22; Mar 12:13-17)

¹⁹ Muse higgiiyaa xaafiyaawantunne qeesatuwaa kaappatuu Yesuusi haasayeedda leemisuu, untunttu bolla geetettowaa ero diraw, he saatiyanka A oyyqanaw koyyeeddino. Shin asaw yayyeeddino. ²⁰ Yesuusa, he gadiyaa mooddiyawaassinne A maataassi aathiide immanaw A doonaappe kesiyaa qaalaan oyyqanaw injetiyaa wodiya naagiino. Hewaa diraw geeshshaa malatiide oythanaw wochchiyaawantta kiitteeddino. ²¹ He kitettowanttukka Yesuusa, “Tamaarissiyaawoo, neeni tuma yewuwaa haasayyaawaanne tamaarissiyaawaa, hewaadanka qay Xoossaa ogiyaa tumatethaan tamaarissiyaawaanne oossinne dummayennawaa nuuni ereetto. ²² Qassikka untunttu, Roomaa kaatiyaa Qeesaarew giiraa ciganaw koshshii woy koshshennee?” yaagi oochcheeddino.

²³ I qassi untunttu deshathaa eriide, ²⁴ “Ane taana itti diinaariyaa * bessite; hewaa bolla de7iyaa misiliinne xaafettowee oona bessii?” geedda. ²⁵ Untunttukka, “Qeesaarewaa” giide zaareeddino. Inneekka, “Hewaa gidoope: Qeesaarewaa, Qeesaarew immite; Xoossaa, Xoossaw immite” yaageedda. ²⁶ Untunttukka, I haasayeedda qaalaan asaa sinthan oyyqanaw danddayi beykino. A zaaruwan maalalettiide co77u geeddino.

Hayquwaappe Dendduwaabaa Ooshaa

(Mat 22:23-33; Mar 12:18-27)

²⁷ Saduqaawanatuppe ittu ittuu Yesuusakko yiide, ooshaa aw shiishsheeddino. ²⁸ Untunttukka Yesuusa, “Tamaarissiyaawoo, itti bitani machchatto akkiide na7aa yelennaan haayiyaawaa gidoope, mishiratto hewaa ishaya laataa akki na7aa yeliide bare ishaw zerethaa wothana mala Muse nuussi xaafeedda. ²⁹ Itti wodiyaan laappu ishatau de7iyaawantuppe, bayray machchatto akkiide yelennaan hayqqii aggeedda. ³⁰ Laa7ethiyaawekka izo laateedda. ³¹ Heezzenhiyaawekka qassi izo akkeedda; laappunatuukka izo akkiide na7aa yelennaan hayqqeeddino. ³² Wursethaan mishirattakka hayqqaa aggaaddu. ³³ Simmi laappunatuukka he mishiratto akkeedda diraw, hayquwaappe denddeedda wode, iza oossi machche gidanee?” yaagi oochcheeddino.

³⁴ Yesuusikka, “Ha alamiyaa naanay akkiinonne akettiino. ³⁵ Shin hayquwaappe denddiide, sinthappe yiyaa wodiyaan de7anaw bessiyaawanttu akkiinonne aketikino. ³⁶ Untunttu Xoossaa kiitanchchaa malatiide de7iyaa diraw, hewaappe simmiide hayqqikkino. Hayquwaappe denddiyaawantta gidiyaa diraw untunttu Xoossaa naanaa. ³⁷ Muse, Xoossay aw qoncceedda woraabaa xaafeedda taarikiyaa garssan, Godaa Xoossaa, “Abraahaamo Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yayiqooba Xoossaa” yaagiide xeesussay, hayqqawanttu denddiyaawaa bessee. ³⁸ Ubbaykka aw hayqqi beennawantta gidiyaa diraw, I hayqqibeennawanttu Xoossaa attin, hayqqowanttuwaa gidenna” yaageedda.

³⁹ Itti itti Muse higgiiyaa xaafeddawanttukka, “Tamaarissiyaawoo, lo77uwaa haasayaadda” yaageeddino. ⁴⁰ Hawaappe simmiide, ittuukka A oochchanaw xalowe baawa.

Yesuusi Oonee Giya Ooshaa

(Mat 22:41-46; Mar 12:35-37)

⁴¹ Hawaappe kaalla Yesuusi untunttu, “Asay Kiristoosa wooti ‘Daawite na7aa’ yaagiinoo? ⁴²⁻⁴³ Gasotethayneekka, Daawite bare huuphew Mazimure Maxaafaa garssan, ‘Goday ta Godaa, “Taani ne morkketuwaa

ne gediyaappe garssanna de7anaadan oothana gakkanaw, ta ushechchaan utta’ geedda’ yaageedda.

⁴⁴ “Simmi Daawite Kiristoosa, ‘Godaa’, giide xeesiyaawaa gidoope, wooti aw na7aa gidana danddayii?” yaageedda.

Muse Higgiyaa Tamaarissiyaawantuppe Naagettana Mala, Yesuusi Seereedda Seeraa
(*Mat 23:1-36; Mar 12:38-40*)

⁴⁵ Asay ubbay sisishshin barena kaalliyaaawanttoo, ⁴⁶ “Muse higgiyaa tamaaris-siyaawantuppe naagettite; untunttukka, adussa qamishiyyaa mayyiide yuuyyanaw, geyay de7iyaasaan bonchcho sarotaa akkanaw, woossiyyaa gollen bonchcho oydiyan uttanaw, shoobetteeddasan bonchchosaa koyyiyaawantta. ⁴⁷ Hewanttukka am77atuwaa golliyaa kalloyiyaawantta; barentta bessanaw woosaa adussiyaawantta; untuntta iita pirdday naage” yaageedda.

21

Am77atti Imotaa
(*Mar 12:41-44*)

¹ Yesuusi dhoqqu giide xeelliyaa wode, dure asay geeshsha golliyan imotaa shiishshiyaa miishshaa gidдон barenttoo de7iyaawaappe untunttu yeggiyaa wode be7eedda. ² Qassikka itti hiyyeesaa am77e mishiratta laa77u semberiyaa hewaan yeggiyaa wode be7iide, ³ “Ta hinttew tumuwaa gay, ha hiyyeesaa am77e mishiratta, ooppenne daruwaa immaaddu. ⁴ Ha asay ubbay barenttoo palahowaappe immeeddino; shin iza bare hiyyeesatethaa wolqqaan barew de7iyaawaa ubbaa immaaddu” yaageedda.

Geeshsha Golli Kolettanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda
(*Mat 24:1-2; Mar 13:1-2*)

⁵ A kaalliyaaawantuppe ittu ittuu, “Geeshsha golli lo77o shuchchaaninne baalaa shiquwaa imotaan lo77eeddawaa” yaagi haasayiyaa wode Yesuusi, ⁶ “Hawe hinttenttu be7iyaawe ubbay kolettennaan, shuchchay shuchchaa bollan keelettiide attenna wodii yaanawaa” yaageedda. ⁷ Untunttukka, “Tamaarissiyaawoo, simmi hawe hananawe awudee? Qassikka hawe hananaw mallay ayee?” yaagiidi oochcheeddino.

Yesuusi Metuwaa Wodiinne Nashechchaa Wodii Yaanawaa Odeedda
(*Mat 24:3-13; Mar 13:3-13*)

⁸ Ikka, “Ooninne balethennaadan naagettite; cora asay, ‘Taani Kiristtoosa’ yaagiidde qassikka, ‘Wodii mateedda’ yaagiidde ta sunthaan yaanawantta; hinttenttu qassi untuntta kaaloppite. ⁹ Olaa yewuwaanne asaa makkalaabaa sisiyaa wode dagammoppite; hawe koyro hananaw bessiyaawaa gido diraappe attin wursethay bira” yaageedda.

¹⁰ Hewaappe kaalliide asaw, “Asay asaa bolla, kawutethaykka kawutethaa bolla, dendanawaa; ¹¹ wolqqaama biittaa qaathay hananawaa; koshayenne harggii, dumma dummasaan medhettanawaa; yashshiyaa yewuunne ubbaakka wolqqaama malaatay saluwaappe hananawaa.

¹² “Hawe ubbay hananaappe kasiyan qassi asay hinttentta oyqqanawantta, metoohanawantta; hini Ayihudatuwaa woosa golle asaw aathi immanawantta; qasho gollekka gelissanawantta; kaatatuwaa sinthaninne mooddiyaawanttu sinthan shiishshanawantta; hawe ubbay ta sunthaa gaasuwan hinttentta gakkanawaa. ¹³ Hawekka markkattanaw hinttew lo77o qaada gidanawaa. ¹⁴ Hawaa gidiyaa diraw, ay zaaruwaa immanee giidde koyrottiide hinttenttu un77etenna mala hawaa wozanaa aathite. ¹⁵ Eqettiyaawanttu ubbay, eqettanawunne lakanaw danddayenna qaalaanne aadho cincatethaa taani hinttenttoo immna. ¹⁶ Hinttentta yeleeddawantunne hinttenttu ishataa, hinttenttu dabbatuunne hinttenttu laggethatuukka attennaan hinttentta aathi immanawantta; hinttenttuppekka ittuwaa ittuwaa wodhanawantta. ¹⁷ Ta sunthaa diraw asaa ubbaa matan ixetteeddawantta gidanita. ¹⁸ Yewuwaan qassi hinttenttu huuphiyaa binnanaappekka ittinnanne bayukku. ¹⁹ Minni eqqiide hinttenttu shemppuwaa ashshiita.

Yesuusi Yeerusalaame Bayethaabaa Odeedda
(*Mat 24:15-21; Mar 13:14-19*)

²⁰ “Yeerusalaame olaa asaan doodetteedda wode, izi bayethay mateeddawaa erite. ²¹ He wode Yihudaan de7iyaawanttu deriyaakko baqatino; katamaan de7iyaawanttu qay hewaappe kesino; baalaagariyan de7iyaawanttukka yaa katamaakko geloppino; ²² Xoossaa qaalaan xaafetteeddawe ubbay polettanaadan hawe haluwaa kesiyaa wodiyya.

²³ Biittaa bollan wolqqaama metuu hananawaa; ha77i de7iyaa asaa bollan hanqquu yaanawaa; hewaa diraw hewodiyaa shahaarowanttoonni dhanthiyawanttoo aayyee! ²⁴ Asay ubbay mashshaan hayqqanawantta; Xoossaa erenna gadiyaa ubbatuukka omodduwaan baanawantta; Yeerusalaamekka Ayihudaa gidennawanttu wodii polettana gakkanaw, untuntun yedhetteddawunno gidanawunnu.

*Kiristoosa Laa7etho Yuussaa**(Mat 24:29-31; Mar 13:24-27)*

²⁵ “Awaa, agenaaninne xoolinttiyaa bolla malaatay hananawaa; abbaappenne beetaa koosshaappe dendo gaasuwan biittaa bollan de7iyaa asay ubbay un77ettanawantta; hirgganawantta. ²⁶ Saluwaa wolqqay ubbay qaaxxiyaa * diraw asay yashshaaninne alamiyaa bolla aye yaaanaweesha yaagiidde naaguwaan daaburanawantta. ²⁷ He wode Asaa Na7ay wolqqaaninne wolqqaama bonchchuwana shaariyaan yiyaa wode be7anawantta. ²⁸ Hinttentukka, ha yewuu polettussaa doommiiyaa wode, wozuu mato diraw sitti giide eqqite; pude dhoqqu giide xeellite” geedda.

*Balasiyaa Geetettiyaa Mithaa Leemisuwaa**(Mat 24:32-35; Mar 13:28-31)*

²⁹ Kaalliiddeekka, hawaa yaagi leemisuwaa odeedda, “Woddenthaappenne hara mithaa ubbaappe xeellite; ³⁰ Haythay aacina be7iyaa wode, he wode bonii mateeddawaa hinttentu eriita. ³¹ Hewaadanka qassi yewatuu polettiaawaa be7iyaa wode, Xoossaa Kawutethatta mateeddawunno erite.

³² “Taani hintew tumuwaaw gay; hawe ubbay polettana gakkanaaw ha yeletay aadhdhenna. ³³ Saluunne sa7ay aadhdhana; shin ta qaalay aadhdhenna. ³⁴ Simmi zaway baynna de7uwan, ushshaa daruwanne de7uwaaban un77ettishshin hinttentu wozanay leppennaadaninne he gallasay phiriyaadan qoppennaan hinttena gakkennaadan naagetite; ³⁵ Hawe biittaa ubbaan de7iyaawanttu ubbatuwaaw bollan gakkanaawaa. ³⁶ Simmi yiyaa iitabaa ubbaappe hinttentu attanaadaaninne asaa na7aa sinthankka eqqanaw danddayana mala, ubba wode minni woossite” yaageedda.

³⁷ Yesuusi gallassi gallassi geeshsha golliyan tamaariisiiide, qamma qamma Debre Zayte yaagetiyaa deriyaakko kesiide aqee. ³⁸ Asay ubbay A sisanaw guuran yaa geeshsha golliyaa aakko yiino.

22*Kiristoosa Wodhanaw Maqqetteeddino**(Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Yoh 11:45-53)*

¹ Paasigaa geetettiyaa magaage Ukithaa Miyaa Baalay mateedda. ² Qeesatuwaa kaapatuunne Muse higgiiyaa xaafiyaawanttu Yesuusa wooti wodhanentto, wodhiyaa ogiyaa geeman koyyiino; shin asaw yayyiino. ³ Xalahiikka tammanne laa77u kaalliaawantuppe ittuwaa gideedda Asqorrootu Yihudaan geleedda. ⁴ Ikka biide, Yesuusa wooti aathi immanentto qeesatuwaa kaapatuwaannanne geeshsha golliyaa naagiyaawanttu kaapatuwaanna ittippe haasayeedda. ⁵ Untuntukka nashettiide, miishshaakka Yihudaw immanaw wuletteeddino. ⁶ Ikka eeno geedda; asay baynna saan Yesuusa aathi immanaw injjetiyaa wodiyaaw koyyee.

*Yesuusi Ayihudatuwaa Paasigaa Maanaw Giigteedda**(Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Yoh 13:21-30)*

⁷ Magaage Ukithaa Miyaa Baalaa bonchchiya wodi gakeedda; he wodiikka Paasigaw dorssaa shukkanaw bessiyaa wodiyaaw. ⁸ Yesuusi Phexiroosanne Yohaannisa, “Paasigaa qumaa nuuni maanaadan biide giigissite” giide kiitteedda.

⁹ Untuntukka zaariide, “Haqaan giigissanaadan koyyaay?” yaagi oochcheeddino. ¹⁰ Ikka, “Hinttentu, katamaa geliyaa wode otuwaanna haathaa tookkeedda bitani * hinttentunna gaketanawaa; I geliyaa golliyaa A kaalliide gelite; ¹¹ He golliyaawaakka, ‘Tamaariisyaawe neena, ‘Taani, taana kaalliaawantunna ittippe Paasigaa qumaa miyaa imathaa kifili haqa bagganna de7ii?’ yaagee’ giite. ¹² He bitaniikka pooqiyaa bollan de7iyaa hiixetti utteedda aako kifiliyaa hinttentta bessanawaa; hewaanikka sa7aa giigissite” yaageedda.

¹³ Untuntuu biide, Yesuusi goowaadanka bitaniyaa demmiide Paasigaa qumaa giigisseeddino. ¹⁴ Paasigaa qumay meetettiyaa saati gakko wode, tammanne laa77u kitettowantunna ittippe qumaa maanaw utteedda. ¹⁵ Ikka, “Taana metuu gakkanaappe kasiyan hinttentunna ha Paasigaa qumaa maanaw daro amottaadde de7ay. ¹⁶ Ayissi gooppe, ta hintew odiyaaawe, hawe Xoossaa kaawutethan polettana gakkanaaw, taani laa7ethuwaa hawaappe miikke” yaageedda.

21:25 Isa 13:10; Hiz 32:7; Iyu 2:31; Sax 6:12,13* **21:26** Saluwaa wolqqay ubbay qaaxxee: Hawaa guussay, beni wode asay, saluwan de7iyaa xoolinttii ubbay ayyaanaa wolqqaana de7ee giide qoppee. **21:27** Dan 7:13; Sax 1:7**22:1** Kes 12:1-27* **22:10** haathaa tookkeedda bitani: He wode he gaden asaa gollen kiitettiyaa attuma qoomay haathaa tookkooppe, he golli dure gidiaawaa bessee.

¹⁷ Xuu7aa akkiide, Xoossaa galatiide, “Hawaa heyte, hinttenttu gidduwan gishetti ushite. ¹⁸ Ayissi gooppe, ta hinttenttoo yaagay, Xoossaa Kawutethay yaana gakkanaw, hachcheppe doommaade woyiniyaa eessaa ushikke” yaageedda.

¹⁹ Qassi magaage ukithaa akkiide, Xoossaa galateedda; he ukithaa menthi untunttoo immiide, “Hawe hinttenttoo imettiyawe ta ashuwaa; hawaan taana qoppaana mala hama miite” yaageedda. ²⁰ Kawuwaa moowaappe guyyiyan, kasewaadan xuu7aa denthii untunttoo immiide, hawaadan yaageedda: “Ha xuu7ay, ta hinttenttu diraw gussiyaa ta suuthaa qopethiyaa ooratha caaquwaa. ²¹ Shin be7ite, taana aathi immanaw de7iyaa bitani gayitaan taananna ittippe mee. ²² Ayaw gooppe, taani Asaa Na7ay Xoossay goowaadan bay; shin taana aathiide immiyaa uraw aw aayyee” yaageedda. ²³ Untunttu gidloppe hewaa oothanaw de7iyaawe oona gidanentto, barenttu gidдон ooshaa doommeeddiino.

Ubbaappe Aadhdhiyaawe Oonee? Yaagiya Ooshaa

²⁴ Qassi barenttu gidloppe ooni aadhentto yaagettiyyaa palumay untunttu gidдон keseedda. ²⁵ Yesuusi untunttu yaageedda: “Ha alamiyaa mooddiyaawanttu barenttu asaa bolla godattiino; untunttu mooddiyaawanttu keekatuwaa geetettiino. ²⁶ Shin hinttenttu hawaadan hanoppite; yewuwaan qassi hinttenttuppe dhoqqa gideeddawe hintte ubbaappe guxxiyawaa; hinttentta moddiyaawekka, hinttenttoo qoomaadan hano.

²⁷ “Qumaa maanaw utteeddawaappenne qumaa asaw aathiyawaappenne ooni bonchchettii? Qumaa maanaw utteeddawaa gidennee? Taani qassi hinttenttu gidдон qumaa aathiyaa qoomaa mala. ²⁸ Qassi taani paacettiyyaa wodiyaan hinttenttu taananna ittippe minni eggeeddawantta. ²⁹⁻³⁰ A kawutethaa oydiyaan uttana mala Ta aabbu taana sunthowaadan, Taani qassi Ta kawutethaan ta gaytaappe maanaadaaninne ushanaadan, tammanne laa77u Israa7eliyaa yaratuwaa bolla pirddiide, kawutethaa oydiyaan uttana mala hinttentta sunthaaddi” yaageedda.

Phexiroosi Kaadanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda

(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Yoh 13:36-38)

³¹ Goday, “Simoonaa, Simoonaa, taani odiyaawaa sisa; xalahii hinttentta asay zarggaa hal77iyaawaadan, hal77anaw Xoossaa woosseedda. ³² Shin taani ne ammanuu bayennaadan ne diraw gaannataaddi. Neeni taakko simmiyaa wode ne ishatuwaa minissa” yaageedda. ³³ Simooni zaariide, “Godaw, taani neenanna qashettanawunne neenanna ittippe hayqqanaw giiga uttaaddi” yaageedda.

³⁴ Yesuusi qassi, “Phexiroosa, taani new yaagay; hachche bilahiyan, kuttuu waasanaassi heezzu gede taana neeni, ‘A taani erikke’ gaade kaadanaassa” yaageedda. ³⁵ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, “Korojuu, qarcciitiinne caammay banttaan taani hinttentta kiittoo wode, hinttenttoo ittibay paccowe de7ii?” yaageedda.

Untunttukka, “Itti baynne nuussi pacci beenna” yaageeddiino.

³⁶ Ikka zaariide, “Ha77i qassi korojuu de7iyaawe akki bo; qarcciiti de7iyaawekka hewaadan udo; baynaw qay bare mayuwaa zali77iide mashshaa shammo. ³⁷ Ayaw gooppe ta hinttew yaagay, ‘Hawe makkalanchchatunna ittippe paydetteedda’ yaagetti Xoossaa Maxaafan xaafetteeddawe, taanan polettennaan antenna. E, taw geetetteeddawe ha77i polettanawaa” yaageedda.

³⁸ A kaalliyaawanttu, “Godaw, hawaan laa77u mashshay de7ee” yaagina ikka, “Hewe gidanawaa” yaageedda.

Yesuusi Debre Zayte Deriyaan Woosseedda

(Mat 26:36-40; Mar 14:32-42)

³⁹ Yesuusi katamaappe kesiide, hara gallassi biyaawaadankka Debre Zayte beedda. Qassi A kaalliyaawanttukka A geeduwaa beeddiino. ⁴⁰ He sa7aa gakkiiide, “Paaciyaan hinttenttu gelennaan attana mala, woosite” yaageedda. ⁴¹ Shuchchaa olina gakkiiyaasaa keena untunttuppe haakki beedda. Gulbbatiide, ⁴² “Ta Aabbu, neeni koyyiyaawaa gidoope, ha metuwaa xuu7aa taappe digga; shin ta shene gidoppo; ne shene gidoppe attin” yaagiide woosseedda. ⁴³ Saluwaappe yiide minissiyaa kiitanchchay aw beetteedda. ⁴⁴ Bare wozanaa gidдон seelettiide, darii woosseedda. I cawottiyaa cawuukka sa7aa bolla xokiyaa suuthaa malateedda.

⁴⁵ Woosaappe dendiide, barena kaalliyaawanttukko guyye biide, untunttu daroppe qaretteedda diraw, daaburiide gemi77ishowantta xeelliide, ⁴⁶ “Ayaw gemi77ishiitee? Paaciyaan gelennaan dendi woosite” yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyqetteedda

(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Yoh 18:3-11)

⁴⁷ Yesuusi hewaa haasay de7ishshin, cora asay yeeddino. Tammanne laa77u A kaalliyaawantuppe ittuwaa gideedda Yihudaa geetettiyaawe he asaa kaalethiide yeranaw Yesuusakko shiiqeedda. ⁴⁸ Yesuusi qay, “Yihudaw, neeni taana Asaa Na7aa yeraade aatha immay?” yaageedda.

⁴⁹ A yuushshuwan de7iyaa A kaalliyaawanttu hanettiyaaw yewuwaa be7o wode A, “Godaw, ha asaa nuuni mashshaan qanxxanee?” yaageeddino. ⁵⁰ Untuntutuppe ittu, Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa qoomaa shociide, A ushechcha haythaa qanxxi oleedda.

⁵¹ Yesuusi qay zaariide, “Aggite, bashite” yaageedda. Bitaniyaa haythaakka bochchiide patheedda. ⁵² Yesuusikka barekko yeedda qeesatuwaa kaappatoo, geeshsha golliyaa naagiyaawanttoo, sunthatuwaassinne gadiyaa cimattoo, “Paanuwaa oyqqiyaawaadan mashshaanne xam77aa oyqqiide yiitee?” ⁵³ Geeshsha golliyaa taani gallasaan, gallasaan hinttentunna de7iyaa wode, taana oyqqibeykkita; shin ha77i hawe hinttentu wodenne dhuma wolqqa wode” yaageedda.

Phexiroosi Yesuusa Kaddeedda

(*Mat 26:57-58,69-72; Mar 14:53-54,66-72; Yoh 18:12-18,25-27*)

⁵⁴ Yesuusa oyqqi qachchiide, Qeesatuwaa ubbaa kaappuwaa golle afiide gelisseeddino. Phexiroosikka untuntutuppe guyye haakuwan untunttu geeduwaa kaallee. ⁵⁵ Dirssaa gidдон tamaa eethiide, ittippe utti de7ishshin, Phexiroosi untunttu gidдон yiide utti aggeedda. ⁵⁶ Tamay poo7iyaa bagganna Phexiroosi uttiide de7ishshin, itti ashikkaratta loytha xeellaade, “Hawekka aananna ittippe de7ee” yaagaaddu.

⁵⁷ Phexiroosi qay, “Hanne mishiratee, taani A erikke” yaagi kaddeedda. ⁵⁸ Guutha wodiyaappe guyyiyan, hara bitani Phexiroosa be7iide, “Neeni untuntunna gatho de7aa” yaagina;

Phexiroosi qassi, “Hawo bitanew, taani aananna gatho de7ikke” yaageedda.

⁵⁹ Itti saate gidiyawaa gammii7iide hara bitani qonccissiide, “I Galiilaa gade asa gidiyaa diraw, ha bitani aananna ittippe de7iyaawe tuma” yaageedda. ⁶⁰ Phexiroosi qassi, “Ha bitanew, neeni giyawee ayentto taani erikke” yaageedda. He wodiyan I birokka haasay de7ishshin, ellekka kuttuu waassi aggeedda. ⁶¹ Goday guyye simmiide, Phexiroosa xeelleedda. Phexiroosi Goday barena, “Hachche kuttuu waassana gakkanaw, heezzu gede taana kaddanaassa” geedda Godaa qaalay aw qofetti aggeedda. ⁶² Phexiroosi dirsaappe kare kesiide, seelettiide yeekkeedda.

⁶³ Yesuusa oyqqeedda asay qilliiccinonne shociino. ⁶⁴ A ayfiya goozzi baqqiide, “Neena baqqeeddawe oonee? Nabiyya gidoope neena dechhawaa ane oda” yaagiide A oochcheeddino. ⁶⁵ Qassi A hara cora boriya boreeddino.

Yesuusa Pirddaw Afeeddino

(*Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Yoh 18:19-24*)

⁶⁶ Sa7ay wonttina gadiyaa cima asatuu, qeesatuwaa kaappatunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu, Yesuusa barenttu shiiqeeddasaa afiide, ⁶⁷ “Kirisstoosi neenee? Ane nu oda” yaageeddino.

Shin I, “Taani hinttenttoo odooppe taana ammanikkita; ⁶⁸ Qassi hinttentta taani oochchooppe odikkita; woy qashuwaappe taana billikkita. ⁶⁹ Shin ha saatiyaappe doomin taani Asaa Na7ay, ha77ippe doommaade, wolqqaama Xoossaa ushechcha bagganna uttana” yaageedda.

⁷⁰ Untunttu ubbay Yesuusa, “Yaatina neeni Xoossaa Na7ee?” yaageeddino.

Ikka zaariide, “Taani Xoossaa Na7aa gidowaa hinttenttu haasayeeddita” yaageedda. ⁷¹ Untunttukka, “Nuuni nu huuphew A doonaappe siseeddo; hawaappe sinthaw ay markkaa koshsii?” yaageeddino.

23

Philaaxoosi Yesuusa oochcheedda

(*Mat 27:1,2,11-14; Mar 15:1-5; Yoh 18:28-38*)

¹ Hewaan shiiqeedda ubbatuukka ittippe denddiide, Yesuusa Philaaxoosakko afeeddino. ² Untunttukka, “Habitani nu asaa balethiide, asay Roome biittaa kawuwaa Qeesaraw giiraa immenna mala diggiide, qassi, ‘Taani Kaatiyaa’ yaagishshin demmeeddo” yaagiide mootuwaa doommeeddino.

³ Philaaxoosikka Yesuusa, “Hawo, Ayihudatuwaa kaatii neenee?” yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide A, “Neeni ga de7aasa” yaageedda. ⁴ Philaaxoosi qeesatuwaa kaappatuwaassinne asaasi odiide, “Taani ha bitaniyaa bollan aynne iita oosuwaa demma beykke” yaageedda.

⁵ Gidoppe attin untunttu, “Ha bitani Galiilaappe doommiide, haray atto hawaa gakkanawukka, Yihudaa gadiyaa ubbaa bare timirttiyaan qaathiidde de7ee” yaagiide minissi odeeddino.

Yesuusi Heroodisa Sintha Shiiquedda

⁶ Philaaxoosikka hawaa sisiide, “I Galiilaa asee?” yaagiide eranaw oochcheedda. ⁷ Philaaxoosi Heroodise mooddiyaa gadiyaappe Yesuusi yeeddawaa ereedda wode, Heroodisekka qay hewodiyaa Yeerusalaaamen de7iyaa diraw, aakko Yesuusa yeddeedda.

⁸ Heroodise daro wodiyaappe doommiide Yesuusa be7anaw amotti de7iyaa diraw, A be7eedda wode daroppe nashetteedda. Yesuusa waariyaa siseeddawaa diraw, I oorathabaa oothishshin be7anaw hidootaan gami77eedda. ⁹ Heroodise Yesuusa darobaa oochcheedda; shin Yesuusi aw ayaanne zaaribeenna. ¹⁰ Qeesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawantu hewaan eqqiide, Yesuusa loythi mootiide de7iino. ¹¹ Heroodisenne A wottaaddaratuu Yesuusa kadhiide, A bolla qilliicceeddino. Boncheteedda mayuwaa A mayizziide, Philaaxoosakko zaariide yeddeeddino. ¹² Heroodisenne Philaaxoosi hawaappe kasenna morkkiyan de7iino; shin he gallassi sigetteeddino.

Yesuusa Hayqqana Mala Mooteeddino

(Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Yoh 18:39-19:16)

¹³ Philaaxoosi qeesatuwaa kaappatuwaa, ayissiyaawantanne hara cora asaa ittippe xeessiide, ¹⁴ Hawaadan yaageedda, “Ha bitani asaa makkalathaw denthethee, yaagiide taakko aheeddit; taakka hinttentu sinthaan bidda xeellaade, hinttentu shiishsheedda mootuwan itti balaanne A bollan demma beykke. ¹⁵ Qassi Heroodisekka A bollan aynne demmibeenna diraw, haa nuukko zaari yeddeedda; hinttentu be7iyaawaadanka, habitani A hayqoo gathiyaabaa aynne udibeenna. ¹⁶ Hawaa diraw taani A muraade billana” yaageedda. ¹⁷*

¹⁸ Asay ubbay ittippe gidiiide, “Ha bitaniyaa yaa digga! Barbbaana giya Yesuusa nuussi billa!” yaagiide cabbotteeddino. ¹⁹ Barbbaan katamaan walassaa dentiide, asaa wodehedda diraw, qashetteedda.

²⁰ Philaaxoosi Yesuusa billanaw koyyiide, asaw laa7ethuwaa gujjiide haasayeedda. ²¹ Shin untunttu, “Masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishaade kaqqa! Kaqqa!” yaagi waaseeddino.

²² Philaaxoosikka heezzenhuwaa untunttu, “Ayaw? Habitani ootheedda iita oosuu aye? Taani A hayqoo gathiya naaquwaa aynne aappe demmabeykke; hawaa diraw, A muraade billa yeddana” yaageedda. ²³ Shin untunttu barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, kaqettanaadaan darii waaseeddino. Untunttu wasuukka Philaaxoosa qofaa laammeedda. ²⁴ Hawaa diraw, Philaaxoosikka untunttu ooshay simanaadan Yesuusa bollan pirddeedda. ²⁵ Asaa makkalaw denthethiiddenne shemppuwaa wodhiide, qasheteedda bitaniyaa bilettanaadan untunttu woosso diraw, he bitaniyaa billeedda. Shin Yesuusa barenttu sheniyaadan koyyowaa oothana mala, aathi immeedda.

Yesuusi Masqqaliyan Kaqetteedda

(Mat 27:31-44; Mar 15:21-32; Yoh 19:17-27)

²⁶ Yesuusa oyqqi afiidde de7ishshin, Simoona geetettiyyaa Qereena bitani heeraappe yiide de7ishshin demmiide, masqqaliyaa toossiide Yesuusanna baana mala udeeddino. ²⁷ Daro cora asayenne yeekkiyaa maccawantu guyyenna kaalliino. ²⁸ Yesuusi guyye simmiide untunttu, “Hintteno, Yeerusalaaame maccawantoo, hinttentu huuphewunne hinttentu naanaw yeekkiteppe attin, taw yeekkoppite; ²⁹ ‘Mantha gideeddawantunne yelibeenna uluu, dhanthibeenna dhanthay, anjetteeddawanta’ geetettiyya wodii yaanawaa. ³⁰ He wodiyan, ‘Zoozato, nu bolla woddite; zukkullatuwaakka, nuuna qosite’ yaaganita. ³¹ Simmi qayye mithaan hawaadan hanoope, mela mithaan waananawee?” yaageedda.

³² Yesuusanna ittippe kaqettana mala, iita oosuwa ootheedda hara laa77u asatuwaakka afeeddino. ³³ Qeeraanew geetettiyaasaa gakeedda wodiyaan, Yesuusa kaqqeeddino. Iitaa oothowantakka, ituwaa ushechanna, yokkuwaa haddirssanna kaqqeeddino.

³⁴ Yesuusi, “Ta Aabboo, untunttu barenttu oothiyaawaa erenna diraw, untunttu nagaraa atto ga” yaageedda.

* **23:17** Ha payduu, “Philaaxoosaw Paasigaa Baalaa bonchuwaa gallasaan itti uraa qashuwaappe billiyaa dooyay de7ee” yaagee. Shin, Dawroothuwaa Geeshsha Maxaafaa Ooratha Caaquwaa gidduwaan ha payduu xaafetti beenna gaasuu, hara Geeshsha Maxaafatuwaa bilethatuwaan ubbatuwanka xaafetti beenna diraassa. **23:30** Hos 10:8; Sax 6:16

Unttuntukka A mayuwaa saamaa yegettiide gishetti akkeeddino. ³⁵ Asay eqqii xeelishshin, gadiyaa mooddiyaawanttu, “Haranta ashshes; Xoossaan dooretteedda Kiristoosi A gidoope, ane bare huuphiyaa ashshennee?” yaagiide qilliicceeddino.

³⁶ Qassi wottaaddaratuukka shiiqiide qilliicceeddino; cammeedda woyiniyaa eessaa aw ahi immiide, ³⁷ “Hawo, neeni Ayihudaa kaatiyaa gidoope, ne huuphiyaa ashsha!” yaageeddino.

³⁸ Huuphissannakka, “Hawe Ayihudaa kaatiyaa” yaagiyaa xaafuwaa xaafeeddino. ³⁹ Iitaa oothiide kaqetteeddawantuppe ittuu, boriiddinne toochchiidde, “Hawo neeni Kiristoosa gidikkii? Ane A gidoope, ne huuphiyanne nuuna ashsha” yaageedda.

⁴⁰ Yokkuu qay A, “Neeni hawaa malatiyaa pirddaa bolla de7aaddeka Xoossaw yayyikkii?” ⁴¹ Nuuni kiitetteedda balaan muraa akkiidde de7eetto; nuussi bessiyaa muraa bollan de7eetto; shin ha bitani itti itabaanne oothiibeenna” yaagi zaareedda.

⁴² I Yesuusa, “Neeni ne kawutethaa wolqqaan yiyaa wode, taana qoppa” yaageedda. ⁴³ Yesuusikka, “Taani new tumuwaa oday, hachche taananna ittippe gannatiyaan de7anaassa” yaageedda.

Yesuusa Hayquwaa

(*Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Yoh 19:28-30*)

⁴⁴ He wode usuppun saate gidiyaa keena; hewaappe udduppu saatiyaa gakkanaw, biittaa ubbaa bollan dhuma gideedda. ⁴⁵ Awaykka bare poo7uwaa digeedda; geeshsha golliyaa gaariduukka peedhettiide laa77uwaa keseedda. ⁴⁶ Yesuusikka daro dhooqqu geedda qaalaan waassiide, “Ta Aabboo, taani ta shemppuwaa ne kushiyaan aatha immay!” yaagi simmowaappe guyyiyan I hayqqeedda.

⁴⁷ Xeetuwwaa kaappuu haneedda yewuwaa be7eedda wode, “Ha bitani tumakka xillo asa” yaagiide Xoossaa galateedda. ⁴⁸ Hawaa be7anaw ittisa shiiqeedda asay ubbay haneedda yewuwaa be7iide, barenttu tiraa baqqiidde simmeeddino. ⁴⁹ Yesuusa eriyaa asay ubbayne Galiilaappe doommiide A kaalleedda maccawanttu hawaa xeelliide, haakuwan eqqeeddino.

Yesuusi Moogetteedda

(*Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Yoh 19:38-42*)

⁵⁰ Ayihudaa shanggatuwaa gideeddawantuppe ittuu, Yooseefa geetettiyaa lo77anne xillo bitani de7ee. ⁵¹ Ha bitani shanggatuwaa maqquwaanne untunttu oosuwan ittipetethaa oothiibeenna. Xoossaa kawutethaa yuussaa hidootaan naagiidde de7ee. ⁵² Yooseefokka Philaaxoosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda. ⁵³ Akkanaadan geettetowaappe guyye, anhaa bollappe wothiide, lo77o mooguwaa mayuwaan xaaxiide, shuchchaappe woocettiide medhetteedda, ooninne kase moogetti beenna ollaa gidдон wotheedda. ⁵⁴ Gallassaykka sambbataa mokkanaw giigiyaa gallassaa; sambbataykka gelana hanee.

⁵⁵ Galiilaappe doommiide Yesuusanna ittippe yeedda maccawanttu kaalliidde, duufuwan A anhaa wootiide wotheeddinontto be7eeddino. ⁵⁶ Unttuntu hawaappe soy simmiide, shittuwanne okkiyaawaa anhaw giigiseeddino.

Higgiyaa maaraadan sambbata gallassi shempeeddino.

24

Yesuusi Hayquwaappe Denddeedda

(*Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Yoh 20:1-10*)

¹ Saamintaappe koyro gallassa, maccawanttu giigiseedda shittuwaa oyqqiide darii guuriide duufuwakko beeddino. ² Shuchchaykka duufuwaa doonaappe gondorettina be7eeddino. ³ Unttuntu duufuwaa garssa ollaa gelo wode, Godaa Yesuusa anhaa demmibeykkinno. ⁴ Maccawanttu sidhiidde de7ishshin, waciwaciya mayuwaa mayyeedda laa77u asatuu, qoppennaan untunttu miyyiyaan eqqeeddino.

⁵ Maccawanttukka yashshaappe denddowaan sa7aa xeelliidde de7ishshin, laa77u asatuu, “De7uwan de7iyaawaa, A ayaw hayqqowanttu gidoppe koyyiitee?” ⁶⁻⁷ I denddeedda; hawaan baawa. Qaykka Galiilaan de7iyaa wodiyaan, ‘Asaa na7ay nagaranchchatuwaa kushiyan aadhdi imettanawaa; masqqaliyaa bollan kaqettanawaa, heezzenho gallassi hayquwaappe denddanawaa’ yaagettowaa qoppite’ yaageeddino.

⁸ Maccawanttukka he wode qaalaa akekeeddino. ⁹ Unttuntukka duufuwappe simmiide ha ubba yewuwaa tammanne itti kiittowanttoonne untntta kaalliyaawanttoo ubbattoo odeeddino. ¹⁰ Hawaa Yesuusi kiittowanttoo odeeddawanttu: Magdalappe yeedda Mayraamo, Yohaanno, Yayiqooba daayo Mayraamonne untntunna ittippe de7iyaa hara Maccawantta. ¹¹ Untntunnto maccawanttu odiyaa qaalay qaajjiyaawaa malatina ammanibeykkinno.

¹² Shin he wode Pexhiroosi denddiide duufuwakko woxxeedda. Yaa gakkiiide hokki xeel-liyaa wode, garssan mooguwaawaa mayo xalalay de7iyaa waa be7eedda. Hano yewuwankka maalalettiide, golle simmeedda.

Emaahuusa Ogiyaan Yesuusi Laa77u Asatuwassi Qonccceedda
(Mar 16:12,13)

¹³ He gallassi Yesuusa kaalliyaa wantuppe laa77u asatuu Yeerusalaameppe laa77u saatiyaa haakkiiyaa Emaahuusa geetettiyaa heeraa biidde; ¹⁴ ittu ittuwanna haneedda yewuwaa ubbaa haasay de7iino. ¹⁵ Unttuntu haasayiiddinne zorettiide de7ishshin, Yesuusi bare huuphew yiide untuntu miyyiyaa shiiqiide untuntunna biidde de7ee. ¹⁶ Shin untuntu bare ayfiyan xeelliidde A gidyaawaa shaakki eranaw danddaybeykkino.

¹⁷ Yesuusi, "Hinttentu ogiyya bollan ittu ittuwanna haasayiyaawe ayee?" yaagi oochcheedda. Unttuntukka dagaman lechchummiide eqgeeddino. ¹⁸ Unttuntuppe ittuu Qeliyoophaa geetettiyaawe, "Ha gidduwan Yeerusalaamen hano yewuwaa erennawe ne xalalay hagadew imathee?" yaagi zaareedda.

¹⁹ Yesuusi, "I ayee?" yaagina, untuntukka, "Xoossaa sinthaninne asaa ubbaa sinthan qaalaaninne kiitaan mino nabiyaa gideedda Naazireetiyaa Yesuusabaa haasayeetto. ²⁰ Aakka qeesatuwaa kaappatuunne nuuna mooddiyaawanttu hayquwaa pirddaw aathi immeeddino; masqqaliyaa bollan wodheeddino. ²¹ Nuuni kasenna, 'Israa7eeliyaa asaa wozanawaa' yaagi hidootowe A; shin ha yewuu hanettiide aadhloodeppe heezzu gamba gideedda. ²² Nu giddoppe itti itti maccawanttu nuuna maalalisseeddino. Unttuntu guuraan hini duufuwaa beeddino, ²³ shin Yesuusa anhaa untuntu dhayo wode shiretti simmiide, "I denddeedda; yaagiyaawaa kiitanchchatuu odishshin be7eeddo" yaagi odeeddino. ²⁴ Nu giddoppeka itti itti asay duufuwaa biide untuntu goowaadan hanina be7eeddino; shin Yesuusa anhaa demmibeykkino" yaageeddino.

²⁵ Yesuusi untunttoo, "Hintteno, akeekenna asatoo, hinttentu wozanaan nabatuu odowaa ubbaa elle ammanennawantoo; ²⁶ Kiristoosi ha metuwaa akkanawunne bare bonchchuwaakko gelanaw bessennee?" yaageedda. ²⁷ Hewaappe simmiide Yesuusi Muse maxaafatuwaappenne Nabatuu xaafedda maxaafatuwaappe doommiide, Xoossaa Maxaafatuwaa ubbaan xaafetteedda barebaa untunttoo billiide odeedda.

²⁸ Unttuntu bide7iyaa heeraa mateedda wode, Yesuusi harasaa biyaawaa malateedda. ²⁹ He wode untunttu A, "Gallassay qammiide de7iyaa diraw, omarsay mateedda; nuunnana ittippe aqa!" yaagi minissi woosseeddino. Hawaa diraw, ikka untuntunna ittippe aqanaw geleedda. ³⁰ Unttuntu ittippe gayitaan utteedda wode, daabbuwaa dentiide anjjeedda; mentiide untunttoo immeedda. ³¹ Unttuntu ayfiikka A akeekaanna mala dooyettina, Yesuusa gidyaawaa ereeddino. Ikka untuntu sinthaappe geemmeedda. ³² Unttuntukka ittu ittuwaa, "Qadhdhaan ittippe nu de7ishshin, nuuna I haasayissiyaa wodiyaaninne Xoossaa maxaafatuwakka nuussi qonccissiide I odiyaa wodiyaan, nu wozanaa giddon tamaadan seellee gidennee?" geetteeddino.

³³⁻³⁴ He woddiyankka denddiide Yeerusalaame simmeeddino. Yesuusi kiitto tammanne ittatoonne untuntunna ittippe de7iyaa wanttoo, "Goday tumuwaakka denddeedda, Simoonawukka beettedda" yaagi hewaan ittippe shiiqi utteeddawantta demmeeddino.

³⁵ He laa77atuu, qadhdhaan haneeddawaanne Yesuusi daabbuwaa menthiyaa wode wooti A ereeddinontto untunttoo odeeddino.

Yesuusi Barena Kaalliyaa wanttoo Beettedda
(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Yoh 20:19-23; Kit 1:6-8)

³⁶ Hawaa untunttu haasay de7ishshin, Yesuusi untunttu gidдон eqqiide, "Sarotethay hinttew gido" yaageedda. ³⁷ Unttunttoo moytilliyaa be7owaa malatina dagammiide, yashshaan kumeeddino. ³⁸ Ikka untunttu, "Ayaw dagammiitee? Ayaa diraw hinttentu wozanay sidhii?" ³⁹ Taani Yesuusa gidyaawaa eranaw, ane ta kushiyaanne ta gediya be7ite; taanan hinttentu be7iyaa waadan, moytillew ashuunne meqethay baawa. Ane taana hinttentu kushiyaan oyqqi be7ite" yaageedda.

⁴⁰ Hawaa yaagi simmiide, bare kushiyaanne bare gediya besseedda. ⁴¹ Unttuntukka nashechchaappe denddowaan, ammanennaan maalaletti de7ishshin I, "Hawaan meetettiyaawe hinttentoo de7ii?" yaagi untunttu oochcheedda. ⁴² Unttuntukka, xiixetteedda moliyaappe laafa puruwaa aw immeeddino. ⁴³ Ikka akkiide untunttu sinthaan meedda.

⁴⁴ Ikka, "Taani hinttentunna ittippe de7aadde, 'Muse maxaafaan, nabatuwaa maxaafaaninne qaalaan xaafetto mazimuratun ta diraw xaafetteedda ubbay polettanaw bessee' yaagaade hinttentoo odeedda yewuu hawaa" yaageedda.

⁴⁵ He wodiyanikka Xoossaa Maxaafatuwan geetettowaa akeekaanna mala, untunttu wozanaa dooyeedda. ⁴⁶ Untunttoo, " 'Kiristoosa metuu gakkanawaa; heezzeethiyaa

gallassi hayquwaappe dendanawaa. ⁴⁷ A asunthan nagaraa paaxethaynne maarotaa demussay Yeerusalaameppe doommiide asaw ubbaw odettanawaa' yaagettiide xaafettedda.

⁴⁸ "Hinttentukka hawoo markkatuwaaw. ⁴⁹ Ta hinttentoo, Ta aabbu qaalaa geleedda hidootaa yeddana; hewe gakkanawunne hinttentoo wolqqay saluwaappe imettana gakkanaw, Yeerusalaame katamaan naagishshite" yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Simmiide Beedda
(*Mar 16:19,20; Kit 1:9-11*)

⁵⁰ Hawaappe guyyiyan, Biitaaniyaa geetettiyaa katamaa gakkanaw, untunta afeedda; bare kushiya micciide untunta anjeeedda. ⁵¹ Untuntuppe shaakettiide, saluwaa beedda. ⁵² Untuntu aw goyinniide, daro nashechchaan Yeerusalaame simmeeddino. ⁵³ Qassi paccennaan Xoossaa galatiidde, Geeshsha Golliyan de7eeddino.

Yohaannisi Xaafeedda Mishiraachchuwaa Qaalaa Geluwaa

Yohaannisi xafeedda mishiraachchuu, Yesuusi ashuwaa mayyiide asaa gidduwan beeteedda De7uwaa Xoossaa Qaalaa gidiyaawaa qonccissee. Ha maxaafay bare huuphew qonccissiyaawaadan ha Mishiraachchuwaa Qaalay xaafetteeddawee, A nabbabiyyaa asay Yesuusi asaa ashshiyaa dhaliyaa gidiide yaanawaa getetteedda Xoossaa Na7aa gidiyaawaa ammanana malanne aani ammano gaasuwan medhinaa de7uu untuntussii de7anaawaa untunttu erana mala xaafetteedda (20:31).

Mishiraachchuwaa Qaalaw koyro shaakuu Medhinaa Xoossaa qaalaynne Yesuusinne ittuwa gidiyaawaa odi simmiide, Yesuusi ashshiyawaa gidiide yaana geetetteedda Xoossaa Na7aa gidiyaawaa bessiyaa dumma dumma malaatatuwaa shiishshee. Hewaappe kaalliide qasi ha malaatatuwappe beeteedda ayfiyaa odiyaa taarikatuu kaalliino. Ha kifili itti itti asay Yesuusan ammaniide, A kaalliyaawantta gideeddawaa odee; haratuu qassi A ayaw ixceeddenttonne aani ayaw ammanokko geeddentto odiino. (Shemppuwaa 13-17) Yesuusi oyqetteedda omarssi aw A kaalliyaawantunna ay keena mino ittipetethay de7inttonne, qassi I kaqettanaw mateedda wonttetha gallassi untuntussii giigettana malanne minnana mala I haasayeedda qaalaa odiino. Wurssethaa shemppatuu Yesuusi oyqetteeddawanne pirddaw shiiqeeddawaa, A kaquwaanne A denduwwaa, qassikka denduwwaappe guyyiyan barena kaalliyaawantussii I qoncceedda hanotaa odiino.

Yohaannisi Godaa Yesuusi Kiristoosa bagganna beettiyaa Medhinaa De7uwaa qoncciyaaan bessiyaa ha aadho keekatethay ha77ippe doommiide Yesuusi oge, tumanne de7o gidiyaawaa ammaniyaawantussa. Yohaannisi xafeedda mishiraachchuwaa qaalaa haratuwappe dummayiyaawe, ayyaanaa tumatethatuwaa tamarissanaw de7uwaa ubbaan asay meezeteedda qaalatuwaa go77ettiyaa diraassa. Hewanttukka, haathaa, sooluwaa, poo7uwaa, henthanchchaa, dorssaa, woyiniyaa mithaa, woyiniyaa ayfiyaanne hewantta malatiyaawantta.

Woshummaade oyqetteedda mishiratti taarikiyaa 7:53-8:11 cora bilethatuunne beni maxaafatuu barenttun gujjikkino; haratuu Yohaannisa mishiraachchuwaan 21:24 guyyiyan gelissiino; haranttu qassi Luuqaasa mishiraachchuwaa 21:38 guyyiyan gelissiino; itti beni xaafetteedda bilethay Yohaannisa mishiraachchuwaa 7:36 guyyiyan gelisseedda.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Ha Maxaafaa xaafeddawaa qofaa (1:1-18)

Xammaqiyaa Yohaannisanne Yesuusa koyro kaalleeddawantta (1:19-51)

Yesuusa oosuwaa domethaa (2:1-12:50)

Yeerusalaaameninne izi yuushshuwaan wurssethaa gallasatuwan haneedda Yesuusa oosuwaa (13:1-19:42)

Godaa Yesuusa denduwwaanne qonccethaa (20:1-31)

Wurssethaa qutiyyaa, Galiilaan zaariide barena kaalliyaawantussii Yesuusi qoncceddawaa (21:1-25)

De7uwa Qaalaa

¹ Qaalay koyro de7ee; qaalaykka Xoossaanna ittippe de7ee; qaalaykka Xoossaa. ² I koyroppekka Xoossaanna de7ee. ³ Ubbabay qaalaa bagganna medhetteedda. Medhetteed-dabaani ubbabaani I baynnaan ittibaynne medhettibeenna. ⁴ Aani de7uu de7ee; de7uu asaw poo7uwaa. ⁵ Poo7uu dhumaani poo7ee; dhumay poo7uwaa xoonibeenna.

⁶ Xoossaaappe kiitetti yeedda A sunthay Yohaannisa geetettiyaa itti bitani de7ee.

⁷ Asay ubbay A bagganna ammanana mala, poo7uwaabaa markkattanaw yeedda. ⁸ Poo7uwaabaa markkattanaw yeeddappe attin, I bare huuphew poo7uwaa gidenna.

⁹ Ikka tumu poo7uwaa gideeddawee asaw poo7issanaw ha sa7aa yiyaawaa.

¹⁰ Qaalay alamiyaan de7ee; Xoossay Qaalaa alamiyaa medhdheedda; shin alami A eribeenna. ¹¹ I bare baggatuwakko yeedda; shin untunttu A shiishshi akkibeykkino.

¹² Gidoppe attin I barena shiishshi akkeedda ubbatoo, bare sunthaani ammaneeddawat-too. Xoossaa naanaa gidana mala, maataa immeedda. ¹³ Untunttu Xoossaaappe yeletteed-dinoppe attin, asay yeliyaa maaraani woy ashuwaa sheniyaan woy attuma asaa sheniyaan xalalaan yelettibeeykkino.

¹⁴ Qaalay asa gidiide, aadho keekatethaaninne tumatethaan kumiide nu gidduwan de7eedda. Nuuni, I bare aaboo itti Na7aa gidiide akkeedda aw de7iyaa bare Aawuwaa bonchchuwaa be7eeddo.

¹⁵ Yohaannisi aabaa bare kooshshaa dhoqqu oothiide, “Taani, ‘Taappe kaalla yiyaawe taappe bollaa; ayissi gooppe, ta yellettanaappe kasenna I de7iyaawaa’ gaade hinttenttoo odowe hawaa” yaagi markkatteedda.

¹⁶ Nuuni ubbay A mumentha aadho keekatethaan palaheedda anjuuwaa akkeeddo. ¹⁷ Xoossay higgiiyaa Muse bagganna immeedda; shin aadho keekatethaynne tumatethay Yesuusi Kiristtoosa bagganna yeedda. ¹⁸ Xoossaa be7eedda asay ooninne baawa; bare Aawuwaa matan de7iyaa bare huuphew Xoossaa gideeddawe itti Na7aa xalalay aabaa markkatteedda.

Xammaqiyaa Yohaannisa Markkatethaa
(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luq 3:1-18)

¹⁹ Yeerusalaamen de7iyaa Ayihudatuwaa ayissiyaawanttu qeesatuwaanne Leewatuwaa Yohaannisakko, “Neeni oonee?” giide A oochchana mala kiittina, Yohaannisi untuntussi markkatteedda markkatethay hawaa.

²⁰ Yohaannisi, “Taani Kiristtoosa gidikke” yaagiide geeshshi markkatteeddawaappe attin, markkattussa ixxibeenna.

²¹ Untunttu, “Yaatina, neeni oonee? Neeni Eelaasee?” yaagiide oochcheeddino.

Yohaannisi, “A gidikke” yaageedda.

Qassikka untunttu, “Neeni nabee?” yaagiide oochcheeddino.

Yohaannisi, “Gidikke” yaagi zaareedda.

²² Untunttu, “Yaatina neeni oonee? Nuuni nuuna kiitteeddawanttoo odana mala, neeni neena oona gay?” yaageeddino.

²³ Yohaannisi zaariide, “Nabiyaa Isayaase geeddawaadan, woraan bare qaalaa dhoqqu udiide,

‘Godaa ogiyaa sitti oothite!’

giyaa kooshshay tawaa”
yaageedda.

²⁴ Qassi Parisaawatuu kiitteedda asatuu ²⁵ Yohaannisa, “Neeni Kiristtoosa woy, Eelaasa woy nabiyaa gidana dhayooppe, yaatina ayissi xammaqay?” yaagiide oochcheeddino.

²⁶ Yohaannisi, “Taani haathaan xammaqay; shin hinttenttu erennawe ittu hawaani hinttenttu gidduwan de7ee. ²⁷ I taappe kaalla yee. Taani A caammaa qashuwaa billanawukka bessikke” yaagi zaareedda.

²⁸ Hawe ubbay Yorddaanoosa Shaafaappe hefintha bagga Yohaannisi xammaqiyaaasaa Biitaaniyaan haneedda.

Xoossaa Orgge Dorssaa

²⁹ Yohaannisi wonttetha gallassi Yesuusi barekko yiyaawaa be7iide, “Xoossaa orgge dorssaa, * Alamiyaa asaa nagaraa dhayissiyaawe, haweshi! ³⁰ Taani, ‘Taappe kaalla ittu yaanawaa; I taappe bollaa; ayissi gooppe, ta yellettanaappe kasenna I de7iyaawaa’ gaade odeeddawe hawaa. ³¹ I oonento taani erikke; shin Israa7eliyaa asaw A qonccissanaw haathaan xammaqaadde yaaddi” yaageedda.

³² Yohaannisi markkattiide, “Geeshsha Ayyaanay saluwaappe haraphphiyaadan wodhdhishinanne A bollan uttishshin, taani be7aaddi. ³³ Taani A erikke; shin haathaani xammaqana mala taana kiitteedda Xoossay, ‘Geeshsha Ayyaanay wodhiide, itti asaa bolla shemppishshin, neeni be7ana; ikka Geeshsha Ayyaanaan xammaqee’ yaagiide taw odeedda. ³⁴ Taani hewaa be7aaddi; I Xoossaa Na7aa gidiyaawaakka markkattay” yaageedda.

Yesuusi Koyro Barena Kaalliyaaawantta Dooreedda

³⁵ Wonttetha gallassi Yohaannisi shirettiidekka barena kaalliyaaawanttuppe laa77atuwanna ittippe eqqeedda; ³⁶ I Yesuusi aadhdhishshin be7iide, “Xoossaa dorssay haweshi!” yaageedda.

1:21 Zar 18:15,18; Mil 4:5

1:23 Isa 40:3

*

1:29 Xoossaa orgge dorssaa: Paasigaa (kessuwaa), Ayihude asatuwaa payduwaan Niisaan geetettiyaa agenaar gidiide Tophiyaa asaa payduwaan laappuniyaanne hospuniyaa agenatuwaa. Ayihude asaan Paasigaa geetettowe, Xoossay Israa7eliyaa asatuwaa Gibxeppe wolqqaama malaataan kesseedda wodiya gidiyaa diraassa. Wog 23:5-8 xeellite. Xoossaa Orgge Dorssaa, Ooratha Caaquwaan Kiristtoosan xeeseetto gaasuu, I ha alamiyaa asaa hayquwassi barena aathi immiide medhinaa muraappe kessi akko diraassa. 1Qo 5:7; 1Ph 1:18-19 xeellite.

³⁷ Yohaannisa kaalliyaa laa77atuu Yohaannisi giyaawaa sisiide, Yesuusa kaalleeddino. ³⁸ Yesuusi barena kaalliyaawantta guyye simmi be7iide, “Aya kooyiitee?” yaagi oochcheedda.

Unttuntu zaariide, “Rebii, neeni haqan de7ay?” yaageeddino. “Rebii” guussay “Tamaarissiyaawoo” giyaawaa.

³⁹ Yesuusi untuntunta, “Haa yiide be7ite” yaageedda. Unttuntu biide, I de7iyaasaa be7eeddino; he gallassi sa7ay tammu saate heera gidiyaa diraw, untuntutu aananna peesheeddino.

⁴⁰ Yohaannisi geeddawaa sisiide, Yesuusa kaalleedda laa77u asatuwaappe ittuu, Simoona Phexiroosa ishaa Inddiraasa. ⁴¹ Inddiraase koyro bare ishaa Simoona demmiide, “Nuuni Xoossay kiitteeddawaanna gaketteddo” yaageedda. Hewaa guussay “Kiristoosa” giyaawaa. ⁴² Inddiraase Simoona Yesuusakko aheedda.

Yesuusi Simoona be7iide, “Neeni Yohaannisa na7aa Simoona; ne sunthay Keefaa geetetanawaa” yaageedda. “Keefaa” giyaawaa bilethay “Phexiroosa” woy “Zaallaa” giyawaa.

Yesuusi Piliphoosanne Naatinaa7eela Xeegeedda

⁴³ Wonttetha gallassi Yesuusi Galiilaa baanaw qofaa qachcheedda; I Piliphoosanna gakettiide, “Taana kaalla!” yaageedda. ⁴⁴ Piliphoosi, Inddiraasinne Phexiroose de7eedda Beetesayda geettetiyya katamaappe yeedda asa.

⁴⁵ Piliphoosi Naatinaa7eelanna gakettiide, “Muse maxaafatuwaaninne Nabatuwaa maxaafatuwaan † aabay xafetteeddawaadan, Yoosefo na7aa Yesuusi Naazireete katamaan de7iyaawaanna nuuni gaketteddo” yaagi odeedda.

⁴⁶ Naatinaa7eeli zaariide, “Naazireete katamaappe lo77obay kesanaw danddayii?” yaageedda.

Piliphoosi, “Yaade be7a” yaageedda.

⁴⁷ Naatinaa7eeli barekko giyaawaa Yesuusi be7iide, “Makkalay bayinna tumu Israa7eliyaa asay hawaa!” yaageedda.

⁴⁸ Naatinaa7eeli Yesuusa, “Neeni taana haqan eray?” yaagi oochcheedda.

Yesuusi zaariide, “Piliphoosi neena xeesanaappe kase, neeni balasiyaa geettetiyya mithaappe hirkkinna de7ishshin, taani neena be7aaddi” yaageedda.

⁴⁹ Naatinaa7eeli zaariide, “Tamaarissiyaawoo, neeni Xoossaa Na7aa! Neeni Israa7eliyaa kaatiyaa!” yaageedda.

⁵⁰ Yesuusi, “Taani neena balasiyaa geettetiyya mithaappe hirkkinna be7aaddi geedda diraw ammanay? Neeni hawaappe aahdhhiyaawaa be7ana!” yaageedda. ⁵¹ Qassikka Yesuusi, “Taani hinttentussi tumuwaa oday; saluu dooyettina, Xoossaa kiitanchchatuu ta bolla, Asa Na7aa bolla, pude kesishshinanne duge wodhdhishshiina, hinttenttu be7ana” yaageedda.

2

Yesuusi Qaanaa Katamaa Bullachchaasaa Beedda

¹ Heezzentho gallassi Galiilaa gadiyan Qaanaa geettetiyya katamaan bullachchay bullachchetteedda; Yesuusa daaya he bullachchaan de7aw. ² Yesuusikka barena kaalliyawantunna ittipe he bullachchaa xesetteedda. ³ Woyiniyaa ushshay wuridiggina, Yesuusa daaya A, “Unttuntussi woyiniyaa ushshay wuridiggeedda” yaaga oochchaaddu.

⁴ Yesuusi zaariide, “Ta daayee, hawe ta oosuwaa gidiyaa diraw, ne yayyana kosshenna. Ta wodii * biro gakkibeenna” yaageedda.

⁵ Yesuusa daaya kiitetiyyaawantussi, “I hinttentussi odiyaawaa aya giddoppennee oothite” yaaga odaaddu.

⁶ Ayihudatu kase oothiyaa dooyaadan, meechchaa wogaw ittu ittuu xeetu xaarimusiyya oyqqiyaa usuppun shuchchaa baathatu hewan de7iino. ⁷ Yesuusi kiitetiyyaawantta, “Baathatuwani haathaa kunthite” yaageedda; geetettowaadanka untuntutu baathatuwani doonaa gakkanaw haathaa kuntheeddino. ⁸ Yesuusi untuntta, “Ha77i duuqqiide, bullachchaa kaappoo immite” yaageedda; untuntutu aw afiide immeeddino.

⁹ Bullachchaa kaappuu woyiniyaa ushshaa gideedda haathaa ganxxi xeelliide, haqappe yeeddentu eribeenna; shin haathaa kuntheedda oosanchchatuu eriino. Bullachchaa kaappuu machchatto akkiyawaa xeesiide, ¹⁰ “Ooninne ayife gideedda woyiniyaa ushshaa

† 1:45 Muse maxaafatuwaaninne Nabatuwaa maxaafatuwaan: Ayihudatuwaa maxaafaa, Eca Caaquwaa. 1:51 Dom 28:12 * 2:4 Ta wodii: Hawaa guussay Yesuusa tumu bonchchuu be7ettanaw besseenne I Xoossaa Na7aa gidowe erettanaw bessee giyaawaa.

imatha asaa kasetiide ushshée; yaatiide asay darissi usheeddawaappe guyyiyaan, qiraariyaa ushshée. Shin neeni ayife gideedda woyiniyaa ushshaa hanno gakkanaw naagaadda!” yaageedda.

¹¹ Yesuusi bare otheedda wolqqaama malaatatuwaappe hawaa koyruwaa Galiilaa gadiyan Qaanaa geetettiyaa heeraan otheedda; hewan bare bonchchuwaa I qonccissina, A kaalliyaa wanttu aani ammaneeddino.

¹² Hewaappe guyyiyan, Yesuusi bare daayinna, bare ishātuwaannanne barena kaalliyaawanttunna ittippe Qifirinaahooma geetettiyaa katamaa biide amareedda gallassaa takkeeddino.

Yesuusi Geeshsha Golliyaa Gibbiyaappe Zali77iyaawantta Kesseedda

(Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luq 19:45-46)

¹³ Ayihudatu bonchchiya Paasigaa Baalaa gallassay matattina, Yesuusi Yeerusalaa beedda. ¹⁴ Geeshsha Golliyaa gibbiyan mizzaa, dorssaanne dogommatuwaa zali77iyaa asaa demmeedda; qassi haratuu barentu oydiyan uttiide, miishshaa laammiiyaawantta demmeedda. ¹⁵ I golaa jiraafiyaa dooqqiide, asaa ubbaa dorssaannanne miyaanaa Geeshsha Golliyaa gibbiyaappe karew kessiide yederisseedda. Miishshaa laammiiyaawanttu oydiyaakka aathi yeggiide, untunttu miishshaa laaleedda. ¹⁶ Dogommuwaa zali77iyaawantta I, “Ha dogommatuwaa hawaappe kessite; Ta Aabbu golliyaa geyaa oothoppite!” yaageedda.

¹⁷ Yesuusa kaalliyaawanttu Xoossaa maxaafan, “Taani ne gollewe seelettiiyaa seelay taana tamaadan guuddee” geetetiide xaafetteeddawaa hassayeeddino.

¹⁸ Hewaappe guyye, Ayihude asaa ayissiyaawanttu zaariide, “New hawaa oothanaw danddayiyaa maatay de7iyaawaa nuuna ayaa malaataa bessanii?” yaageeddino.

¹⁹ Yesuusi, “Ha Geeshsha Golliyaa kolite; taani heezzu gallassaani zaaraade keexxana” yaageedda.

²⁰ Qassikka Ayihude asaa ayissiyaawanttu, “Ha Geeshsha Golliyaa keexxanaw oytamanne usuppun laythaa akkeedda; shin neeni heezzu gallassaani keexxanii?” yaageeddino.

²¹ Shin I haasayeedda Geeshsha Golli bare asatethaabaa. ²² Hewaa diraw, Yesuusi hayquwappe dendeeddawaappe guyyiyan, Yesuusa kaalliyaawanttu I hewaa geeddawaa hassayeeddino. Qassi untunttu Xoossaa Maxaafay geeddawaanne Yesuusi haasayeeddawaa ammaneeddino.

²³ Paasigaa baalaa bonchchiya wode, Yesuusi Yeerusalaa de7ishshin, I otheedda malaataa be7iide, cora asay A ammaneeddino. ²⁴ Shin Yesuusi asaa ubbaa eriya diraw, hewantta ammanibeenna. ²⁵ Asaabaa ooninne aw markkattana mala koyyibeenna; ayissi gooppe, asaa wozanaani ayee de7intto, I bare huuphew eriyaa diraassa.

3

Yesuusanne Niqoodimoosa

¹ Parisaawatuwaappe gideedda kaappuwaa Niqoodimoosa geetettiyaa itti bitani de7ee.

² Niqoodimoosi gamma Yesuusakko yiide, “Tamaariissiyaawoo, neeni nuuna tamarissana mala Xoossay kiiteedda gidiaawaa nuuni ereetto; ayissi gooppe, Xoossay aananna de7iyaa asaappe attin, ha neeni oothiyaa wolqqaama malaatatuwaa oothanaw danddayiyaa asay baawa” yaageedda.

³ Yesuusi zaariide, “Taani new tumuwaa oday; asay laa7enthuwa yelettana dhayooppe, Xoossaa kawutethaa be7anaw danddayenna” yaageedda.

⁴ Niqoodimoosi, “Cima asay waaniide laa7enthuwa yelettanaw danddayii? Bare daay uluwaa simmi geliide, laa7enthuwa yelettanaw asay danddayii?” yaageedda.

⁵ Yesuusi zaariide, “Taani new tumuwaa oday; asay haathaappenne Geeshsha Ayyaanaappe yelettana dhayooppe, Xoossaa kawutethaa gelanaw danddayenna. ⁶ Asay ashuwan asaappe yelettee; shin asay ayyaanaani Geeshsha Ayyaanaappe yelettee; ⁷ ‘Hinttenttu laa7enthuwa yelettanaw bessee’ gaade taani odeedda diraw, maalalettoppa. ⁸ Carckuu bare koyyeeddasaa carckee. Neeni A kooshunchchaa sisaasa; shin I haqappe yintto woy haqa bintto erakka. Geeshsha Ayyaanaappe yeletteedda ubbay hewaa mala” yaageedda.

⁹ Niqoodimoosi, “Hawe waaniide hananaw danddayii?” yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Yesuusi zaariide, “Neeeni Israa7eelatuwaa tamarissiyaawaa gidaadde hawaa erikkii?”

¹¹ Taani new tumuwaa oday; nuuni eriyaawaa haasayeetonne be7eeddawaa markkatteetto; shin nuuni markkattiyawaa hinttenttu akkikkita. ¹² Taani hinttenttussi sa7aabaa odina, ammanennawantta gidoooppe, saluwaabaa odina waani ammananitee?”

¹³ Saluwaappe wodhdheedda taappe attin, saluwaa keseeddawe ooninne baawa; saluwan de7iyaa Asaa Na7ay taana.

¹⁴⁻¹⁵ “Muse woraan xanqqimaaluwaa shooshshaa sulleeddawaadan, taana amma-needda ubbay medhinaa de7uwa akkana mala, taani Asa Na7ay masqqaliyaa bolla pude denddana bessee.

¹⁶ “Xoossaa Na7aa ammaniyaa ubbay medhinaa de7uwa akkanaappe attin, dhayenna mala, Xoossay ha alamiyaa asaa loythi siiqeedda diraw, bare mexxi itti Na7aa immeedda.

¹⁷ Ayissi gooppe, Xoossay bare Na7aa ha alamiyaa asaa pirddanaw kiitibeenna; shin untuntunta A bagganna ashshanaw kiitteedda.

¹⁸ “A Na7aa ammaniyaa ooninne pirddettena; shin Na7aan ammanenna ooninne, Xoossaa Na7aa ittuwa ammanibeenna diraw, ha77ikka pirddetti utteedda. ¹⁹ Asaa bolla yiyaa pirdday hawaa: Poo7uu ha alamiyaa yeedda; shin asaa kiitay iita gidiyaa diraw, poo7uwaappe aathiide, dhumaa siiqeedda. ²⁰ Itabaa oothiyaa ooninne poo7uwaa ixxee; ayissi gooppe, bare kiitay qonccenna mala, poo7uwaakko shiiqenna. ²¹ Shin tumuwaa oothiyaa ooninne Xoossay azazeeddawaadan, I ootheeddawaa poo7uu qonccissana mala, poo7uwaakko shiiqee” yaageedda.

Yesuusanne Xammaqiyaa Yohaannisa

²² Hewaappe guyyiyan, Yesuusinne A kaalliyawanttu Yihudaa gadiyaa beeddino; Yesuusi he gadiyan untuntunna amareedda wodiyaattiide, asaa xammaqiide de7ee.

²³ Qassi Yohaannisi Saaleeme mataan de7iyaa Henoonaa giyaa saan wogga haathay de7iyaa diraw, asay aakko yiina xammaqee. ²⁴ Hewe haneeddawe Yohaannisi qashetanaappe kasenna.

²⁵ Hewaappe guyyiyan, Yohaannisa kaalliyaawantunna amareedda Ayihudatuwaa meechchaa wogaabaa * palumetteeddino. ²⁶ Untunttu Yohaannisakko biide, “Tamaaris-siyaawoo, Yorddaanoosa Shaafaappe hefinthan neenanna de7iyaawe, neeni aabaa markkattowe, be7a ha77i xammaqee; asay ubbaykka aakko bee” yaageeddino.

²⁷ Yohaannisi zaariide, “Xoossay immana dhayooppe, asay aynne akkanaw dand-dayenna. ²⁸ ‘Taani Kiristtoosa gidikke; shin taani aappe sinthaw kiitettaaddi’ geed-dawaassi hintte hinttentu huuphew markka. ²⁹ Mishira maccawunna de7iya uray iikka mishiraa; he mishiraa miyaatay eqqiide, I giyaawaa sisiyaawe A haasayaan daro nashettee. Hewaa diraw, hawe ta nashECHchay poletteedda. ³⁰ I darina ta guuxxana bessee” yaageedda.

³¹ Bollappe yiyaawe ubbaappe bollaa. Sa7aappe beetteeddawe sa7aassa. Ikka sa7aabaa haasayee. Saluwaappe yiyaawe ubbaappe bollaa. ³² I bare be7eeddabaanne siseed-dabaa markkattee; shin A markkattethaa akkiyawe baawa. ³³ A markkattethaa akkiya ooninne Xoossay tumanchcha gidiyawaa hewan markkattee. ³⁴ Xoossay kiitteeddawe Xoossaa qaalaa odee; ayissi gooppe, Xoossay bare Geeshsha Ayyaanaa palahisside immee. ³⁵ Xoossay bare Na7aa siiqiide ubbbaa A kushiyan wotheedda. ³⁶ Na7aa ammaniyaa uraw medhinaa de7uu de7ee; shin Na7aa ammanennaawaa bolla Xoossaa hanqquu de7anaawaappe attin, I de7uwa be7enna.

4

Yesuusanne Sammaariyaa Mishiratto

¹⁻³ Yesuusi Yohaannisawaappe dariyaa barena kaalliyaawantta barekko shiishsheennee xammaqee giyaawaa Parisaawatuu siseeddawaa Yesuusi ereedda wode, Yihudaa aggiide, Galiilaa beedda; gidooppenne, Yesuusa kaalliyaawanttu xammaqeeddawaappe attin, Yesuusi bare huuphew oonanne xammaqibeenna. ⁴ Galiilaa biidde, Sammaariyaana aadhdhanawe A ashshennabaa gideedda.

⁵ Hewaa diraw, Yayiqoobi bare na7aa Yooseefoo immeedda gadiyaa matan de7iya Sikaaro geetettiyaa Sammaariyaa katamaa beedda. ⁶ He sa7an Yayiqooba haathaa ollay de7ee; Yesuusi hametan daaburiide, he haathaa ollaa matan utteedda. He wode sa7ay usuppun saatiyaa heera.

⁷ Sammaariyaa mishiratta haathaa duuqqanaw yeeddawunno Yesuusi, “Taana haathaa ushshaarikkii!” yaageedda. ⁸ Yesuusa kaalliyaawanttu qumaa shammanaw katamaa beeddino.

^{3:14-15} Pay 21:9 * ^{3:25} Ayihudatuwaa meechchaa wogaabaa: Hawaa guussay Ayidatuu barenttu goynaanna gathanaw oothiyaa dumma dumma barentta meechchaabayenne barenttu saaniyaa meeciyyaa wogatuu de7iyaawaa bessee. ^{4:5} Dom 33:19; Iya 24:32

⁹ He Mishiratta zaaraade A, “Neeni Ayihuda asaa gidaadde, Sammaariyaa macca asa gideedda taana, woota de7uwa immiyaa haathaa ushsha gay?” yaagaaddu; ayissi gooppe, Ayihudatoonne Sammaariyaa asaw ittippetethay baynna diraassa.

¹⁰ Yesuusi zaariide izo, “Neeni Xoossaa imotaanne qassi neena ‘Taana haathaa ushsha’ giyaawe oonentto eriyaawaa gidintto, A woossanaassa; ikka new de7uwa immiyaa haathaa immnana” yaageedda.

¹¹ Mishiratta zaaraade, “Godaw, new duuqqiyaabay baawa; ollaykka ciimmuwaa. Yaatina, de7uwa immiyaa haathaa haqappe akkani? ¹² Nuussi ha haathaa ollaa immeedda nu aawuwaa Yayiqoobappe neeni daray? I, A naanaynne A mehii hawaappe usheeddino” yaagaaddu.

¹³ Yesuusi zaariide, “Ha haathaappe ushiyaa ooninne laa7enthuwaa saamettanawaa. ¹⁴ Shin taani immiyaa haathaa ushiyaa ooninne laa7enthuwaa saamettenna. Taani immiyaa haathay he A gidдон medhinaa de7uwaassi pulttiyyaa pulttuwaa gidanawaa” yaageedda.

¹⁵ Mishiratta, “Godaw, taani saamettenna malanne haathaa tikkanawukka haa yeenna mala, taw he haathaa imma!” yaagaaddu.

¹⁶ Yesuusi izo, “Baade ne asinaa xeesaade haa simma” yaageedda.

¹⁷ Mishiratta zaaraade, “Taw asinay baawa” yaagaaddu.

Yesuusi, “Taw asinay baawa giyaawaan tumuwaa gaadda. ¹⁸ Neeni ichcheshu asinaa gelaadda; ha77i neenanna de7iyaa bitani ne asinaa gidenna. Neeni ha77i taw odeeddawe tuma” yaageedda.

¹⁹ Mishiratta qay, “Godaw, neeni nabiyaa gidiyawaa ta ha77i eraaddi; ²⁰ nu Sammaariyaa asaa aawatu ha deriyaan * goyinneeddino; shin Ayihudatu hinttenttu asay Xoossaw goyinnanaw bessiyaa sa7ay Yeerusalaamena yaagiita” yaagaaddu.

²¹ Yesuusi, “Ha mishirattee, taana ammana; ha deriyaan woy Yeerusalaamen Aawuwaa Xoossaw hinttenttu goyinnenna wodii yaanawaa. ²² Hinttenttu Sammaariyaa asay hintte erennabaw goyinniita; Xoossay nuuna Ayihudatuwaa go77ettiide atotethaa ahiyaa diraw, nuuni nu eriyaawoo goyinneetto. ²³ Shin Aawuwaa Xoossaw tumuwaappe goyinniyaawanttu A, Geeshsha Ayyaanaa wolqqaaninne Xoossaa Xoossatethaadan goyinniya wodii matatteedda; ubba ha77ikka gakeedda. Ayissi gooppe, asaa barew goyinnana mala, Aawuu Xoossaykka ha ogiyaan goyinniyaawanttu koyyee. ²⁴ Xoossay Ayyaanaa; aw goyinniyaawanttukka Geeshsha Ayyaanaa wolqqaani Xoossaa Xoossatethaadan goyinnanaw bessee” yaageedda.

²⁵ Mishiratta, “Masihiyaa geetettiyya Okettowe yaanawaa taani eray. I yiyaa wode nuussi ubbabaa odanawaa” yaagaaddu.

²⁶ Yesuusi, “Ha neenanna haasayiyaawe taani A” yaageedda.

²⁷ Hawaa untunttu haasayishshin, Yesuusa kaalliyaawanttu beeddasaappe simmeeddino. Yesuusi mishirattinna haasayishshin untunttu be7iide darissi maalaletteeddino; shin mishiratto, “Aya koyyay?” woy Yesuusa, “Iinanna ayissi haasayay?” giide ochchowee ooninne baawa.

²⁸ Hewaappe guyyiyan, Mishiratta bare haathaa otuwaa agga basha guyye katamaa baade asaw, ²⁹ “Taani ootheeddawaa ubba taw odeedda bitaniyaa be7anaw denddiko; hewe Kiristtoosa gidaanddeeshsha?” yaagaaddu. ³⁰ Asay katamaappe kesiide, Yesuusakko beedda.

³¹ Hewe hanishshin, A kaalliyaawanttu Yesuusa, “Guuthabaa maarikkii!” yaagiide woosseeddino.

³² Shin I, “Taw hinttenttu erenna qumay taani miiyaawe de7ee” yaageedda.

³³ Hewaa diraw, A kaalliyaawanttu barenttu gidдон, “Aw miyaabaa aheedda asay de7anddeeshsha?” yaageeddino.

³⁴ Yesuusi untunttussi, “Ta qumay taana kiitteeddawaa sheniyya udusaaanne A oosuwaa polussaa. ³⁵ Hinttenttu, ‘Oydu agenaappe guyyiyan, kathay cakettanawaa’ giikkiteeyee? Taani hinttenttussi oday; goshshaa loythi xeellite; kathay caka besseedda. ³⁶ Zeriyaawenne cakkiiyaawe ittipee nashettana mala, cakkiiyaawe dirguwaa akkeenne kathaa medhinaa de7oo shiishshee. ³⁷ Ha gaasuwaan, ‘Ittu zeree; qassi ittu cakkee’ giyaa haasayay tuma. ³⁸ Hinttenttu daaburibeennawaa cakkana mala, taani hinttenttu kiittaaddi; haratuu oothi daabureeddino; hinttenttu haratuwaa daaburan geleeddita” yaageedda.

³⁹ Mishiratta, “I taani ootheedda ubbabaa odeedda” gaade markkatteedda diraw, he katamaan de7iyaa Sammaariyaa asaappe coray Yesuusa ammaneedda. ⁴⁰ Sammaariyaa

^{4:9} Ezr 4:1-5; Nah 4:1-2 * ^{4:20} ha deriyaan, giyaawe deriyaa Geerizaana gidiide Seekeema geetettiyya katamaa matan de7iyaawaa.

asay Yesuusakko yeedda wode, barenttu mataan gami77ana mala, Yesuusa woossina I yaani laa77u gallassaa utteedda.

⁴¹ I odiyaa gaalaa diraw, kasewaappe cora asay ammaneedda; ⁴² qassi untunttu mishiratto, “Nuuni nu huuphew I giyaawaa sisiide ammaneeddawaappe attin, neeni markkatteedda diraassa gidenna; I tumu alamiyaa asaa ashshiyaawaa gidiyaawaakka nuuni ereeddo” yaageeddino.

Yesuusi Itti Kaappuwaa Na7aa Patheedda

⁴³ Laa77u gallassaappe guyyiyan, Yesuusi Sammaariyaappe kesiide, Galiilaa gadiya beedda. ⁴⁴ Ayissi gooppe, I bare huuphew, “Nabii bare gadiyan bonchchettenna” yaagi odeedda. ⁴⁵ Yesuusi Galiilaa gakkedda wode, Galiilaa asay A mokkeedda; Paasi-gaa bonchchiya gallassi untunttu Yeerusalaamen de7iya diraw, I ootheedda ubbabaa be7eeddino.

⁴⁶ Yesuusi haathaa woyiniyaa ushshaa kesseedda, Galiilaan de7iya Qaanaa katamaa beedda. Qifirinaahooman A na7ay sakettiyaa, kaatiyaa gollen oothiyaa itti kaappuu de7ee. ⁴⁷ Yesuusi Yihudaappe Galiilaa yeeddawaa he kaappuu sisiide, aakko yiide hayqqanaw mateedda bare na7aa biide pathana mala, Yesuusa woosseedda.

⁴⁸ Yesuusi he kaappuwaa, “Xoossay oothiyaa malaataanne hechcho giissiyaabaa be7ennaani de7iidde, hinttenttu ayinne ammanikkita” yaageedda.

⁴⁹ He kaappuu zaariide, “Godaw, ta na7ay hayqqennan de7ishshin, taananna baarikki” yaageedda.

⁵⁰ Yesuusi, “Ba; ne na7ay paxa de7anawaa!” yaageedda.

He kaappuu Yesuusi geeddawaa ammaniide beedda. ⁵¹ I bare golle biishshin, A qoomatuu aananna ogiyaan gakkettiide A, “Ne na7ay paxa de7ee” geeddino.

⁵² I bare qoomatuwaa bare na7aw ay saatiyaan keekeddentto oochchina untunttu, “Zino laappu saatiyaan qoxxuu A aggeedda” yaageeddino. ⁵³ Na7aa aawuu Yesuusi barew, “Ne na7ay paxa de7anawaa” geeddawe he saatiyaana gideeddawaa hassayeedda. Hewaa diraw, inne A soy asay ubbay ammaneeddino.

⁵⁴ Hawe Yesuusi Yihudaappe Galiilaa yiide ootheedda laa7entho malaataa.

5

Yesuusi Gundda Bitaniyaa Dagatti Utteedda Haathaa Mataan Patheedda

¹ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi Ayihudatuu bonchchiya baalaw Yeerusalaame beedda.

² Yeerusalaamen dorssaa penggiyaa matan Ibraayisxxe qaalaan Beetesayda geetettiyya dagatti utteedda haathay de7ee; he dagatti utteedda haathaa yuuyyi aadhdheedda ichcheshu kashay de7ee. ³ Hewaan cora hargganchchatuu, qooqatuu, wobbatuunne silleeddawanttu giseeddino. [Haathay qaaxxiyaawaa naagini. ⁴ Ayissi gooppe, itti itti gede Godaa kiitanchchay he dagatteedda haathaakko geliide, haathaa qaathee; haathay qaaxxeeddawaappe guyyiyan, koyro geleedda uray barena oyqqeedda ay harggiyaappekka paxee.] ⁵ Hewaan hattamanne hospun laythaa saketteedda itti bitani de7ee. ⁶ He bitani hewaan giseeddawaa Yesuusi be7iide, daro wodiyaawaa saketteeddawaakka eriide bitaniyaa, “Paxanaw koyyay?” yaageedda.

⁷ Sakettiyaa bitani zaariide, “Godaw, haathay qaaxxiyaa wode, taana haathan yeggiyaa asay dhayeedda; taani gelana haniyaa wode, hara uray taappe kasetiide geli aggee” yaageedda.

⁸ Yesuusi A, “Dendda eqqa; neeni gisuwaa tookkaade ba” yaageedda. ⁹ Bitani elekka paxi aggeedda; bare gisuwaa tookkiide beedda.

Hewe haneeddawe Sambbata gallassaana. ¹⁰ Hewaa diraw, Ayihudatuu paxeedda bitaniyaa, “Hachche sa7ay Sambbataa; neeni ne gisuwaa tookka biyaawe woga gidenna” yaageeddino.

¹¹ Shin bitani, “Taana patheeddawe, ‘Ne gisuwaa tookkaade ba’ yaageedda” giide untunttussi zaareedda.

¹² Untunttu A, “Neena, ‘Ne gisuwaa tookkaade ba’ geeddawe I oonee?” giide oochcheed-dino.

¹³ Shin hewaan cora asay de7iyaa dirawunne, Yesuusikka geemetteedda diraw, bitani barena patheeddawe oonntto erenna. ¹⁴ Yesuusi guyyeppe he bitaniyaa Geeshsha Golliyaa demmiide, “Be7a, neeni ha77i paxaadda; hawaappekka iitabay neena gakkenna mala, laa7entho nagaraa oothoppa” yaageedda. ¹⁵ Hewaappe guyyiyan, bitani biide, barena patheeddawe Yesuusa gidiyaawaa Ayihuda asaa kaappatoo odeedda.

* 5:4 Ha payduu itti beni koyrottii de xaaftteedda Geeshsha Maxaafatuwan baawa. 5:10 Nah 13:19; Erm 17:21

¹⁶ Yesuusi hawaa Sambbataa ootheedda diraw, untunttu Yesuusa yedesaan waayisuwaa doommeeddino. ¹⁷ Yesuusi zaariide untunttussi, “Ta Aabbu ubba wode oothee; taanikka oothanaw bessee” yaageedda.

¹⁸ Hewaa diraw, Yesuusi Sambbata gallassaa bonchchenna diraa xalalaassa gidennaan, barena Xoossaa qarayiide, “Xoossay ta Aabba” geedda diraw, Ayihuda asaa kaappatuu A wodhanaw kasewaappe minissiide koyyiino.

Xoossaa Na7aa Maataa

¹⁹ Yesuusi zaariide untunttussi, “Taani hinttenttussi tumuwaa oday; Na7ay barekka aynne oothenna. I bare Aabbu oothishshin be7iyaawaa xalalaa oothee; Aawuu oothiyaawaa Na7aykka oothee. ²⁰ Ayissi gooppe, Aawuu bare Na7aa siiqee; qassi I oothiyaawaa osuwaa ubbabaa bare Na7aa bessee. Ubbaa hinttenttu maalalettana gakanaw, I hawaappe aadhdhiya osuwaakka bare Na7aa bessanawaa. ²¹ Gaasunnee, Aawuu hayqqeeddawannta hayquwaappe dentiide shemppuwaanna wothiyawaadan, Na7aykka qassi bare koyyowantta shemppuwaanna wothee. ²²⁻²³ Asay ubbay Aawuwaa bonchchiyawaadan, Na7aakka bonchchana mala, Aawuu pirddaa ubbaa Na7aw immeeddawaappe attin, I oonanne pirddenna; Na7aa bonchchenna uray, A kiiteedda Aawuwaakka bonchchenna.

²⁴ “Taani hinttenttussi tumuwaa oday; ta qaalaa sisiyaawoonne taana kiiteeddawaan ammaniyaawoo medhinaa de7uu de7ee. Hayquwaappe de7oo I pinneeddawaappe attin, pirddetenna. ²⁵ Taani hinttenttussi tumuwaa oday; hayqqeedda asay Xoossaa Na7aa kooshshaa sisiyaa wodi yaanawaa; hewenneekka ha77a. He kooshshaa sisiyawanttu shemppuwaanna de7ana. ²⁶ Ayissi gooppe, Aawoo de7uwaa immiyaa wolqqay de7iyaawaadan, de7uwaa immiyaa he wolqqaa bare Na7awukka immeedda. ²⁷ Xoossaa Aawuu bare Na7aw pirddiyaa maataa immeedda; ayissi gooppe, Na7ay Asaa Na7aa.

²⁸ “Hawaan malalettoppote; ayissi gooppe, duufuwan de7iyaawanttu A kooshshaa sisiyaa wodi yee. ²⁹ Sisiide untunttu duufuwaappe gaxaa kesana; lo77obaa ootheed-dawanttu de7uwaan de7anaw denddana; qassi iitabaa ootheeddaawanttu pirddetanaw dendanawantta.

Yesuusassi Markkatteedda Asatuwaa

³⁰ “Taani taappe aynne oothanaw danddayikke; Xoossay taw odeeddawaadan pirdday. Ta pirdday tuma; ayissi gooppe, taani taana kiiteeddawaa sheniyaawaa poliyaawaappe attin, taani dosiyaawaa oothikke.

³¹ “Taani ta huuphew tabaa markkattooppe, ta markkatethay tuma gidenna. ³² Tabaa markkattiyaawe haray de7ee; I tabaa markkattiyaawe tuma gidiyaawaa taani eray.

³³ “Hinttenttu Yohaannisakko asaa kiittina, I untunttoo tumuwaa markkatteedda. ³⁴ Taani hewaa hinttentta attino gaade giyaawaappe attin, asaa markkatethay taw koshshina gidenna. ³⁵ Yohaannis muqaaddaadan, eexeeddanne poo7isseedda; hinttenttukka amareedda wodiyaawaa poo7uwan nashettanaw koyyeeddita.

³⁶ “Shin taw Yohaannisawaappe aadhdhiyaa markkatethay de7ee; ayissi gooppe, taani wurssanaw Ta Aabbu taw immeedda kiitay, ha taani oothiyaawe, I taana kiiteeddawaa gidiyaawaa markkattee.

³⁷ “Qassi taana kiiteedda Ta Aabbu bare huuphew tabaa markkattee. Hinttenttu A kooshshaa aynne sisibeykkita; A malaakka be7ibeykkita. ³⁸ I kiiteeddawaa ammanenna diraw, A qalay hinttenttu wozanaan baawa.

³⁹ “Xoossaa Maxaafatuwaappe medhinaa de7uwaa demmiyaawaa hintteew malatina, untuntta biddiita; untunttukka tabaa markkattiyaawantta. ⁴⁰ Shin de7uwaa demmanaw taakko yiyaawaa hinttenttu koyyikkita.

⁴¹ “Taani asaappe bonchchuwwaa koyyikke. ⁴² Shin taani hinttenttu wozanaan Xoossaa siiquu baynawaa eray. ⁴³ Taani ta Aabbu sunthan yaaddi; shin taana akkibeykkita. Shin hara asay bare sunthan yiyaawaa wode, A akkiita. ⁴⁴ Hinttenttu ittu ittuwaa bonchchiita; shin itti Xoossaaappe yiyaawaa bonchchuwwaa koyyikkita. Yaatina, waaniide ammananaw danddayiite?

⁴⁵ “Taani Ta Aabbu sinthan hinttentta mootiyaawaa hintteew malatoppo; hinttentta mootiyaawe, hintte hidootaa wothiyaa Musa. ⁴⁶ Hinttenttu Musa ammaneeddabaa gidintto, taanakka ammananita; ayissi gooppe, tabaa xaafeeddawe A. ⁴⁷ Shin hinttenttu I xaafeeddawaa ammanennaan ixsooppe, taani giyaawaa wooti ammananitee?” yaageedda.

6

*Yesuusi 5000 Asaa Mizeedda**(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luq 9:10-17)*

¹ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi Galiilaa Abbaappe woy Xibiriyadoosa Abbaappe hefintha pinneedda. ² I hargganchchatuwaa bolla otheeedda wolqqaama malaataa be7eedda diraw, cora asay A kaalleedda. ³ Yesuusi deriyaa kesiide, yaani barena kaalliyaawantunna ittipe utteedda. ⁴ Ayihudatuu bonchchiya Paasigaa gallassay gakteedda. ⁵ Yesuusi sinthakko xeelliide, cora asay barekko yiyaawaa be7iide Piliphphoosa, “Ha asaa ubbaa mizanaw gidiyaa qumaa haqappe shammanee?” yaageedda. ⁶ I hewaa Piliphphoosa paaccanaw geedda; ayissi gooppe, I bare huuphew ayaa oothana bessintto oothanabaa eree.

⁷ Piliphphoosi zaariide Yesuusa, “Huuphiyan huuphiyan, haray atto itti itti barssuwa gathanaw, laa77u xeetu dinaariyaan shammeedda ukithaykka gidenna” yaageedda.

⁸ Qassi Yesuusa kaalliyaawantuppe ittu, Simooni Phexiroosa ishay Inddiraasi, ⁹ “Banggaa ukithaa ichcheshuunne laa77u molii de7iyaa itti na7ay hawana de7ee; shin ha asaa ubbaw hewe wooti gidanee?” yaageedda.

¹⁰ Yesuusi barena kaalliyaawantta, “Asay uttanaadan udite” yaageedda. He sa7an daro maatay de7ee. Asay ubbay utteedda; attuma asay ichcheshu sha77aa gidiyawaa. ¹¹ Yesuusi ukithaa akeedda; Xoossaa galatiide, hewana utteedda asaw gisheedda. Moliyaakka hewaadan oothina asay bare koyyeeddawaa keenaa meedda. ¹² Unttuntu ubbay kalleeddawaappe guyyiyan, Yesuusi barena kaalliyaawantta “Ittibaykka coo bayenna mala, atteedda dokkaa shiishshite” yaageedda. ¹³ Hewaa diraw, untuntu ubbaakka shiishsheeddino; asay kallina atteedda banggaa ukithaa dokkaa shiishshiide, tammanne laa77u zambbeeliyaa kuntheeddino.

¹⁴ Asay Yesuusi otheedda wolqqaama malaataa be7eedda wode, “Hawe tumuwaappe ha sa7aa yaana geedda nabiyyaa” yaageeddino. ¹⁵ Unttuntu yiide barena wolqqan oyyqi kaatiyaa oothanaw haniyaawaa Yesuusi eriide, barekka deriyaa bolla shirettiide keseedda.

*Yesuusi Abbaa Bolla Hamettiide Beedda**(Mat 14:22-33; Mar 6:45-52)*

¹⁶ Sa7ay omariiseedda wode, Yesuusa kaalliyaawanttu abbaakko beeddino; ¹⁷ Sa7ay qammeedda; shin Yesuusi untuntukko he saati gakanaw yibeenna; hewaassi untuntu wonggiriyaan geliide, abbaa pinni hefintha Qifrinaahooma beeddino. ¹⁸ Wolqqaama carkkuu carkkeedda diraw, abbay qaaxxeedda; ¹⁹ itti saatiyaa keenaa untuntu abbaa shaagowaappe guyyiyan, Yesuusi abbaa bollanna hamettiide yiyaawaa be7iide yayyeeddino. ²⁰ Shin I, “Yayyoppite; taanattee!” yaageedda. ²¹ Untuntu wonggiriyaan A gelissanaw koyyeeddino; wonggirii untuntu biyaasaa abbaa gaxaa ellekka gakki aggeedda.

Yesuusi De7uwa Ukithaa

²² Wonttetha gallassi, abbaappe hefinthanna atteedda cora asay abbaa bolla itti wonggiriyaan xalalay de7iyaawaa be7eeddino; Yesuusi barena kaalliyaawantunna wonggiriyaan geliide, untuntunna beennaan, untuntu barekka beeddawaa akeekeddino. ²³ Shin Xibiriyadoosappe hara wongiratuu Yesuusi Xoossaa galatina, asay ukithaa meeddasaa mataa yeeddino. ²⁴ Asay Yesuusi woy A kaalliyaawanttu hewana baynawaa be7iide, Yesuusa koyyanaw wonggiriyaan geliide, Qifrinaahooma beeddino.

²⁵ Asay Yesuusa abbaappe hefinthana demmeedda wode, “Tamaariisyaawoo, hawaa awude yaaddii?” yaageeddino.

²⁶ Yesuusi zaariide, “Taani hinttentussi tumuwaa oday; hinttentu taana koyyiyaawe ukithaa meedda diraassanne kalleedda diraassa gidiyawaappe attin, wolqqaama malaataa be7eedda diraassa gidenna. ²⁷ Medhinaa de7uwa qumaw, taani Asa Na7ay hinttentussi immanawoo, oothiteppe attin, samiyaa qumaw oothoppite; ayissi gooppe, Aawuu Xoossay hewaa dhiishissanaw maatafaa attami wotheedda” yaageedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyan untuntu, “Nuuni Xoossaa oosuwaa oothanaw ayaa oothanaw bessii?” yaagiide Yesuusa oochcheeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide, “Hinttentu oothana mala, Xoossay koyyiya kiitay hawaa; I kiitteed-dawaan ammanite” yaageedda.

³⁰ Unttuntu zaariide, “Nuuni be7iide, neenan ammanana mala, ay wolqqaama malaataa oothanii? Ayaa kiitettanii?” ³¹ Xoossaa maxaafaan, ‘Unttuntu mannaa * mala saluwaappe ukithaa immeedda’ yaagetti xaafettowaadan, nu aawatuu mela biittaaan mannaa meeddino” yaageeddino.

³² Yesuusi, “Taani hinttentussi tumuwaa oday; hinttentussi saluwaappe tumu ukithaa immiyaawe ta Aabbappe attin, hinttentussi saluwaappe ukithaa immeeddawe Musa gidenna. ³³ Ayissi gooppe, tuma gideedda Xoossaa ukithay, saluwaappe wodhdhiyaawe ha alamiyaa asaw de7uwaa immee” yaageedda.

³⁴ Unttuntu zaariide, “Godaw, nuukka he ukithaa ubba wode imma” yaageeddino.

³⁵ Yesuusi, “Taani de7uwaa ukithaa; taakko yiyaa uray ubbakka koshattenna. Qassi taana ammaniyaa uray aynne saamettenna. ³⁶ Shin taani hinttentussi odeeddawaadan, hinttentu taana be7eeddita; shin ammanikkita. ³⁷ Ta Aabbu taw immiya ubbay taakko yaanawaa; qassi taakko yiyaa oonanne ubbakka taani kare yeddikke. ³⁸ Ayissi gooppe, taani taana kiitteeddawaa sheniyaa polanaw saluwaappe yaaddippe attin, ta sheniyaa polanaw yabeykke. ³⁹ Taana kiitteeddawe koyyiyaawe hawaa; taani I taw immeedda ubbatuwaakka wurssethaa gallassi denthanaappe attin, ittuwakka bayizzana mala koyyenna. ⁴⁰ Ayissi gooppe, ta Aabbu koyyiyaawe hawaa; taana Na7aa be7iide, ammaniyaa ubbatuu medhinaa de7uwa akkanawantta; taanikka he ubbatuwaaw wurssethaa gallassi denthana” yaageedda.

⁴¹ Yesuusi, “Taani saluwaappe wodhdheedda ukithaa” geedda diraw, Ayihudatuu A bolla zuuzummeeddino. ⁴² Unttuntu, “Hawe nuuni A aawuwanne A aatto eriya Yooseefo na7aa Yesuusa gidennee? Yaatina, I waagiide, ‘Taani saluwaappe wodhdhaaddi’ gaanaw danddayii?” yaageeddino.

⁴³ Yesuusi zaariide, “Ittu ittuwaanna zuuzummiyaawaa aggite. ⁴⁴ Taana kiitteedda ta Aabbu taakko aheedda asaappe attin, taakko yaanaw danddayiyaa asay baawa; taanikka wurssethaa gallassi A denthana. ⁴⁵ Nabatuu ‘Xoossay asaa ubbaa tamarissana’ yaagiide xaafeeddino; Aawuu giyaawaa sisiyaawenne Aawuwaappe tamariyaawe ooninne taakko yee. ⁴⁶ Xoossaa matappe yeeddawaappe attin, Xoossaa be7eedda asay baawa; A xalalay Xoossaa be7eedda.

⁴⁷ “Taani hinttentussi tumuwaa oday; taana ammaniyaa uraw medhinaa de7uu de7ee.

⁴⁸ Taani de7uwa ukithaa. ⁴⁹ Hinttentu aawatuu mela biittaaan mannaa meeddino; shin hayqqeeddino. ⁵⁰ Asay aappe miide hayqqenna ukithay saluwaappe yiyaawe hawaa. ⁵¹ Saluwaappe wodhdheedda de7uwaa ukithay taana; ooninne ha Ukithaappe mooppe, medhinaw de7anawaa; qassi ha alamiyaa asaw de7o gidana mala, taani immana ukithay ta ashuwaa” yaageedda.

⁵² Ayihudatuu, “Ha bitani bare ashuwaa nuuni maana mala, nuussi wootiide immanaw danddayii?” yaagiide barentu gidduwan palumetteeddino.

⁵³ Hewaa diraw, Yesuusi untuntta, “Taani hinttentussi tumuwaa oday; ta ashuwaa, Asa Na7aa ashuwaa, hinttentu maana dhayooppe, qassi ta suuthaakka ushana dhayooppe, hinttew de7uu baawa. ⁵⁴ Ta ashuwaa miyaa urawunne, ta suuthaa ushiyaa uraw medhinaa de7uu de7ee. Taani wurssethaa gallassi untuntta denthana. ⁵⁵ Ayissi gooppe, ta ashuu tumu qumaa; ta suuthaykka tumu ushshaa. ⁵⁶ Ta ashuwaa miyaa uraynne ta suuthaa ushiyaa uray taanan de7ee; taanikka aanani de7ay. ⁵⁷ De7uwa Aawuu taana kiittina, taani A gaasuwan de7iyaawaadan, taana miyaa uraykka ta gaasuwan de7ana. ⁵⁸ Saluwaappe wodhdheedda ukithay hawaa; hinttentu aawatuu miide hayqqeedda mannaa mala gidenna; ha ukithaa miyaa uray medhinaw de7ana” yaageedda.

⁵⁹ Yesuusi Qifirinaahooma katamaan Ayihuda woosa gollen tamarissiidde, hawaa odeedda.

Medhinaa De7uwa Qaalaa

⁶⁰ Yesuusa kaalliyawantuppe dariya baggay hewaa siseedda wode, “Hawe gelenna timirttiyaa; hawaa ooni akkanawee?” yaageeddino.

⁶¹ Shin Yesuusi barena kaalliyawanttu hewoo zuuzummeeddawaa eriide, “Hawe hinttentta dhubbii?” ⁶² Simmi taani, Asaa Na7ay, kase de7iyaasaa pude kesishshin be7intto ayaa gaanitee? ⁶³ Geeshsha Ayyaanay de7uwaa immee; asaa minotay aynne go77enna. Taani hinttentussi odeedda qaalay ayyaanaanne de7uwaa. ⁶⁴ Shin hinttentu gidduwan ammannawanttu de7iino” yaageedda; ayissi gooppe, ammannawanttu haqawanttentonne barena aathi immanawe oonentto Yesuusi koyroppe doommiide ereedda. ⁶⁵ Qassikka

* **6:31** mannaa: Israa7eliyaa asay Gibxe gadiyaappe kesi Kanaane biidde mela biittaaan hamettiidde biyaa wode, untunttu maanaadan Xoossay immeedda mal7iyaa qumaa. Manna guussay Ibraayisxxiyaa qaalaa “Hawe ayee?” giyaawaa. **6:31** Kes 16:4,15; Maz 78:24 **6:45** Isa 54:13

Yesuusi, “Ta Aabbuppe gidana dhayooppe ooninne taakko yaanaw danddayenna yaa-gaade ta odeeddawe hewaa diraassa” yaageedda.

⁶⁶ Hewaa gaasuwan, Yesuusa kaalliyaawantuppe coratuu A aggiide, guyye simmeed-dino; laa7enthoo A kaallibeykkino. ⁶⁷ Yesuusi qassi tammanne laa77u barena kaalliyaawantta “Hinttekkka aggiide baanaw koyyiitee?” yaageedda.

⁶⁸ Simooni Phexiroose zaariide, “Godaw, nuuni ookko baanee? New medhinaa de7uwaa qaalay de7ee. ⁶⁹ Neeni Xoossaa Geeshshaa gidiaawaa nuuni ammaneeettonne ereetto” yaageedda.

⁷⁰ Yesuusi untuntta, “Taani hinttentta tammanne laa77atuwaa doorabeykkita? Qassi hintteppe ittu xalahiyaa” yaageedda. ⁷¹ Yesuusi hewaa Simoonaa na7aa Yihudaa Asqqo-roota † gee; ayissi gooppe, Yihuday Yesuusa kaalliyyaa tammanne laa77atuwaappe ittuwa; I Yesuusa aathi immanawaa.

7

Yesuusi Daasiyaa Baalaassi Yeerusalaame Beedda

¹ Hewaappe guyye, Yesuusi Galiilaan yaa haa yuuyyeedda; Ayihudatuu A wodhanaw koyyiyyaa diraw, Yihudaan yuuyyana koyyibeenna. ² Ayihudatuu bonchchiya Daasiyaa Baalay gakkii utteedda. ³ Hewaa diraw, Yesuusa ishatuu A, “Neena kaalliyaawanttu neeni oothiyaawaa be7ana mala, hawaappe denddaade Yihudaa gadiya ba. ⁴ Ayissi gooppe, barew erettanaw koyyiyyaa asay ooninne bare oosuwaa genthenna. Neeni hawantta oothina, nebaa alamiyaa ubbay ero!” yaageeddino. ⁵ Ayissi gooppe, haray atto A ishatuukka A ammanibeykkino.

⁶ Yesuusi untuntta, “Taw injjetiyaa wodii gakkibeenna; shin hinttenttussi ay wodekka injjetee. ⁷ Sa7ay hinttentta ixnanaw danddayenna; shin taani sa7aa kiittay iita gidiaawaa markkattiyaa diraw, taana ixxeedda. ⁸ Baalaa bonchchiyaasaa hinttenttu biite; taw inj-jetiyaa wodii gakkibeenna diraw, taani baalaa bonchchiyaasaa baanawe bira” yaageedda. ⁹ I hawaa giide, Galiilaan atteedda.

Yesuusi Daasiyaa Baalaasan Beetteedda

¹⁰ Shin A ishatuu baalaa gallassaa bonchchiyaasaa beeddawaappe guyyiyan, ikka asay be7ennaan geeman yaa beedda. ¹¹ Ayihudatuu baalaa gallassaa bonchchiyaasan A koyyiinonne, “I haqan de7ii?” yaagiidde, A labiino.

¹² Asaa gidduwan daro zuuzunthay denddeedda. Amareedda asay, “I lo77o asa” yaagee; haratuu qassi, “A, I asaa balethee” yaagiino. ¹³ Shin Ayihudatuu yayyeedda diraw, ooninne aabaa qoncciyaan haasayenna.

¹⁴ Baalaa bonchchiya gallassaa baggan, Yesuusi Geeshsha Golliyaa biide, tamarissuwaa doommeedda. ¹⁵ Ayihudatuu maalalelttiide, “Ha bitani aynne tamaarennaan hawaa keena waani ereeddee?” yaageeddino.

¹⁶ Hewaa diraw, Yesuusi zaariide, “Taana tamarissiyaawe taana kiiteedda Xoossaa matappe yiyaawaappe attin, tawaa gidenna. ¹⁷ Xoossaa sheniyyaa oothanaw dosiyaa ooninne ha taani tamarissiyaawe Xoossaa matappe yinttu woy qassi taani taappe haasayayitanto erana. ¹⁸ Barewaa haasayiyaa uray bare huuphiyaassi bonchchuwaa koyyee; shin barena kiiteeddawe bonchchettana mala koyyiyyaa uray tumanchchaa; aani worddobay baawa. ¹⁹ Muse hinttenttussi higgiiyaa immibeennee? Shin hintteppe ittuunne higgiiyaa naagenna. Taana ayissi wodhanaw koyyiitee?” yaageedda.

²⁰ Asay zaariide, “Neenan xalahii de7ee; neena wodhanaw oonee koyyeeddawe?” yaageedda.

²¹ Yesuusi, “Taani itti wolqqaamabaa oothina, hinttenttu ubbay maalaletteedda. ²² Hinttenttu naanaa hinttenttu dookaalana mala, Muse hinttentta azazeedda. Shin dookaalussay hinttenttu aawatuwanna yeeddawaappe attin, Musenna yibeenna; hewaassi hinttenttu Sambataan attuma naanaa dookaaliita. ²³ Muse higgii azazeedda diraw, hinttenttu Sambataan dookaaliyaawaa gidoope, yaatina taani itti asaw kumantha bollaa patheedda diraw, taana ayissi hanqettiitee? ²⁴ Tumu pirddaa pirdditeppe attin, asaa deemuwaa xeelliide pirddoppite” yaageedda.

Hawe Kiristtoosee?

²⁵ Hewaa diraw, Yeerusalaame asaappe ittu ittuu, “Untunttu wodhanaw koyyiyyaa bitani hawaa gidennee? ²⁶ Be7ite, qoncciyaan I haasayee; untunttu A aynne giikkino. Hawe Kiristtoosa gidiaawaa nu kaappatuu tumu eriinooshsha? ²⁷ Shin nuuni A haqappe yeed-dentto eroytte; Kiristtoosi yiyaa wode, I haqappe yinttonne ooninne erenna” yaageeddino.

† 6:71 Asqqoroota: Ha qaalaa bilethay, “Woretiyaa bitaniyaa” woy “Hayqoo aathi immiyaa bitaniyaa” giyaawaa. 7:2 Wog 23:34; Zar 16:13 7:22 Dom 17:10; Wog 12:3

²⁸ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi Geeshsha Golliyaa tamaariissiidde, bare qaalaa dhoqqu udiide, “Hinttenttu taana eriita; qassi taani haqappe yeeddentokka eriita. Taani ta sheniyaan yabeykke; shin taana kiitteeddawe tumanchchaa; hinttenttu A erikkita. ²⁹ Shin taani A eray; ayissi gooppe, I taana kiittina, taani A matappe yaaddi” yaageedda.

³⁰ Hewaa diraw, untunttu A oyqqanaw koyyeeddino; shin A wodii biro gakkibeenna diraw, ooninne A bolla kushiyaaw wothibeenna. ³¹ Shin daro asay Yesuusa ammaniide, “Kirsttoosi yiyaa wode, ha bitani ootheedda malaataappe dariyaawaa oothaneeyee?” yaageeddino.

Yesuusa Oyqqanaw Wottaaddaratuu Kiitetteeddino

³² Parisaawatuu daro asay Yesuusabaa zuuzummiyaawaa siseeddino; geesatuwaa kaapatuunne Parisaawatuu A oyqqi qashissanaw amareedda wottaddaratuwaa kiitteeddino.

³³ Yesuusi, “Taani hinttenanna laafaa gami77ana; hewaappe guyyiyan, taana kiitteeddawaakko baana. ³⁴ Hinttenttu taana koyyana; shin demmikkita; ayissi gooppe, taani de7iyaa sa7aa hinttenttu baanaw danddayikkita” yaageedda.

³⁵ Ayihudatuu ittu ittuwanna, “Hawe nuuni A demmennaassa haqa baana hanii? Ayihudatuu de7iya Giriike katamaa biide, Giriike asatuwaa tamaariissana hanii? ³⁶ I, ‘Hintte taana koyyana; shin demmikkita’ qassi, ‘Taani de7iyaasaa hinttenttu baanaw danddayikkita’ yaagee; hewaa giyaawe waagiyaawee?” yaageeddino.

De7uwa Immiyaa Haathaa

³⁷ He baalaa gallassaa bonchchiya gallasaappe waannatiyaa wurssetha gallasaani Yesuusi dendi eqqiide, bare qaalaa dhoqqu udiide, “Saametteedda uray ooninne taakko yiide usho. ³⁸ Taanan ammaniyaawoo, Xoossaa Maxaafay giyawaadan, A uluwaappe de7uwa immiyaa haathaa pulttuu gogganawaa” yaageedda. ³⁹ I hewaa A ammaneeddawatuu akkana Geeshsha Ayyaanaabaa haasayeedda. Yesuusi biro bare bonchchuwaakko kesibeenna * diraw, he wode Geeshsha Ayyaanay untunttoo imetibeenna.

Asaa Giddon Medhetteedda Phalqqethaa

⁴⁰ He asaappe dariya baggay I giyaawaa sisiide, “Tumu hawe naagettiyyaa Nabiyyaa” yaageeddino.

⁴¹ Haranttu, “Hawe Kirsttoosa” yaageeddino.

Shin haranttu qassi, “Kirsttoosi Galiilaappee yeenna. ⁴² Xoossaa Maxaafay, ‘Kirsttoosi Daawite zariyaappe, Daawite de7eedda Beeteliheeme katamaappe yaana’ geenneyee?” yaageeddino. ⁴³ Yesuusa gaasuwan asay bare gidduwan shaaketteedda. ⁴⁴ He asaappe ittu ittu A oyqqanaw koyyeeddino; shin kushiyaaninne A bochhibeykkino.

⁴⁵ Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu geesatuwaa kaappatuwaakkonne Parisaawatuwaakko simmi yeedda wode untunttu naagiyaawantta, “Ayissi A ahibeykkitee?” yaagiide oochcheeddino.

⁴⁶ Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu untunttussi, “Ha bitani haasayeeddawaadan, ubbakka ooninne haasayibeenna!” yaagiide zaareeddino.

⁴⁷ Parisaawatuu zaariide, “I hinttenakka balethuwaaw? ⁴⁸ Kaappatuwaappe woy Parisaawatuwaappe A ammaneedda asay de7ii? ⁴⁹ Shin higgiiyaa erenna ha asay sheqetteeddawaa” yaageeddino.

⁵⁰ Untunttuppe ittuu kasenna Yesuusakko beedda Niqoodimoosi untuntunta, ⁵¹ “Itti uray giyaabaa sisennaan woy I ayaa ootheeddento erennaan de7iidde, kasetiide A bolla pirdiyyaawe nu higgiiyan de7ii?” yaageedda.

⁵² Untunttu zaariide A, “Neenikka qassi Galiilaa gadiya asee? Galiilaa gadiyaappe Nabii beettennawaa Xoossaa Maxaafatuwaa biddaade era” yaageeddino.

Woshummaade Oyqetteedda Mishiratto

⁵³ Asay ubbay aggiide, bare soy bare soy beedda.

8

¹ Shin Yesuusi Wogaraa Mithaan eretteedda Deriyaakko beedda. ² Wonttetha gallassi guuran Geeshsha Golliyaa simmeedda; ubba asay aakko yiina, uttiide untuntta tamaariissuwaa doommeeedda. ³ Muse higgiiyaa tamaariissiyaawanttunne Parisaawatuu woshummishshin oyqetteedda itti mishiratto aakko aheeddino. Untunttu asaa ubbaa

7:37 Wog 23:36 7:38 Hiz 47:1; Zak 14:8 * 7:39 Yesuusi biro bare bonchchuwaakko kesibeenna: Yohaannisa mishiraachchuwaaw qaalaan, Yesuusaw kumetha bonchchuu imetteeddawe, I masqqaliyaa bollan kaqetteedda wodenne bare Aabbu ushechcha baggan uttanaw hayquwaa xooniide dendeedda wodiyaana gidyaawaa qonccissee.

7:42 2Sa 7:12; Mik 5:2

sinthan izo essiide Yesuusa, ⁴ “Tamaariissiyaawoo, ha mishiratta woshummaade oyyet-taaddu. ⁵ Higgiyaa bollan Muse hanni mala macca asaa shuchchaan caddana mala, nuuna azazeedda. Yaatina neeni waagay?” yaageeddino.

⁶ Unttuntu hewaa geeddawe Yesuusa mootiyaawaa demmiide A paaccanaassa; shin Yesuusi hokkiide, bare biradhdhiyan biittaa bolla xaafeedda. ⁷ Unttuntu A oochchiide aggennaan ixgina, pude dhoqqu giide, “Hintenttu gidduwan nagaraa oothiibenna asay kasetiide, izo shuchchan caddo” yaageedda. ⁸ Qassikka hokkiide, biittaa bolla xaafeedda.

⁹ Unttuntu hewaa siseedda wode, kasetiide cimatuu kesina, ittu ittuu kesiidde wureed-dino; A sinthaan mishiratta eqqa de7ishshin, Yesuusi bare xalalaa atteedda. ¹⁰ I pude dhoqqu giide mishiratto, “Mishirattee, asatuu haqan de7iino? Ooninne ne bolla pird-dibeennee?” yaageedda.

¹¹ Mishiratta, “Godaw, ooninne ta bolla pirddibeenna” yaagaaddu.

Yesuusi izo, “Taanikka ne bolla pirddikke; ba; laa7enthaade nagaraa oothoppa” yaageedda. *

¹² Qassikka Yesuusi asaw, “Taani alamew poo7uwaa; Taana kaaliyaa ooninne de7uwa immiyaa poo7uwaa demmanappe attin, dhumaani ubbaakka hamettenna” yaagiide haasayeedda.

¹³ Hewaappe guyye Parisaawatuu, “Neeni nebaa markkattaasa; ne markkatethay tuma gidenna” yaageeddino.

¹⁴ Yesuusi zaariide, “Taani Tabaa markkattooppekka, Ta markkatethay tuma; ayissi gooppe, Taani haqappe yaadditanttonne qassi haqa baytantto eray; shin hinttenttu erikkita. ¹⁵ Asay pirddiyaa ogiyaan hinttenttu pirddiita; Taani itti uraa bollaakka pird-dikke. ¹⁶ Shin Taani pirddiyaawaa gidoppenne, Ta pirdday tuma; ayissi gooppe, Taana kiitteedda Ta Aabbu Taananna de7eepe attin, Taani Taarekka de7ikke. ¹⁷ Laa77u asaa markkatethay tuma gidiyaawe hinttenttu higgiyaan xaafetti utteedda. ¹⁸ Taani Tabaa Ta huuphew markkattaaddi; qassi Taana kiitteedda Ta Aabbukka Tabaa markkattee” yaageedda.

¹⁹ Unttuntu, “Ne aabbu haqan de7ii?” yaagiide Yesuusa oochcheeddino.

Yesuusi zaariide, “Hinttenttu Taanakka woy Ta Aabbakka erikkita; Taana ereeddawaa gidintto, Ta Aabbakka eranita” yaageedda.

²⁰ Yesuusi Geeshsha Golliyaa tamaariissiidde, imotaa miishshay uttiyaa saaxiniyaa matan hewaa haasayeedda. A ooninne oyyqibeenna; ayissi gooppe, A wodii biro gakkidig-gibenna.

Ammanennaan Ixxeeddawanttussi Imetteedda Mino Akeekissuwaa

²¹ Qassikka Yesuusi untuntta, “Taani baana hinttenttu Taana koyyana; shin hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayqqanita. Taani biyaa sa7akka baanaw hinttenttu danddayikkita” yaageedda.

²² Ayihudatuu, “I, ‘Taani biyaasaa hinttenttu baanaw danddaykkita’ yaagee; I barena barekka wodhaneeyee?” yaageeddino.

²³ Yesuusi zaariide, “Hinttenttu garssa asa; Taani bolla asa. Hinttenttu ha alamiyaa asa; Taani ha alamiyaa asa gidikke. ²⁴ Hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayiqqanawaa Taani hinttenttussi odeeddawe hawaassa; Taani Taana † gidiyaawaa hinttenttu ammanana dhayooppe, hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayyanita” yaageedda.

²⁵ Unttuntu, “Neeni oonee?” yaagiide oochcheeddino.

Yesuusi zaariide, “Taani Taana. ²⁶ Taani hinttebaa haasayiyabayne pirddiyaabay darobay de7ee. Shin Taana kiitteeddawe tumanchchaa; qassi Taani aappe siseeddawaa alamiyaa asaw oday” yaageedda.

²⁷ I bare Aawuwabaa haasayiyawaa unttuntu akeekibeykino. ²⁸ Hewaa diraw, Yesuusi untuntta, “Taana Asaa Na7aa hinttenttu masqqaliyaa bolla pude denthiiyaa wode, Taani Taana gidiyaawaanne qassi Taani Ta Aabbu Taana tamaariisseeddawaadan haasayiyawaappe attin, Ta sheniyaan aynne oothennawaa hinttenttu eranita. ²⁹ Qassi taana kiitteeddawe Taananna de7ee; Taani ubba wode A nashechchiyaawaa oothiiyaa diraw, I Ta xalalaa aggibeenna” yaageedda.

³⁰ Yesuusi hewaa haasayishshin siseedda daro asay A ammaneeddino.

Nagaraa Aylletthaappe La77a Kessaa

8:5 Wog 20:10; Zar 22:22-24 * 8:11 Itti itti beni xaafetteedda Geeshsha Maxaafatuwan ha payduu baawa. 8:17 Zar 19:15 † 8:24 Taani Taana: Ayihude asaassi wolqqaamanne geeshsha gideedda Xoossaa sunthay “Yahweh” gidiide, hawaa bilethaykka Taani Taana giyaawaa.

³¹ Yesuusi barena ammaneedda Ayihudatuwaa, “Hinttenttu Taani tamarissiyaawoo azazettooppe, tumu Taana kaalliyaawantta. ³² Hinttenttu tumatethaakka eranita; qassi tumatethay hinttentta aylletethaappe kessanawaa” yaageedda.

³³ Unttuntu zaariide, “Nuuni Abraahaamo zare; nuuni oossinneekka aylletibeykko. Yaatina neeni waagaade, ‘Aylletethaappe hinttenttu ksanita’ gay?” yaageeddino.

³⁴ Yesuusi, “Taani hinttenttussi tumuwaa oday; nagaraa oothiyaa ooninne nagaraa ayliiyaa. ³⁵ Ayllii ubba wode soyin de7enna; shin na7ay medhinaw gollen de7ee.

³⁶ Na7ay hinttentta aylletethaappe kesoooppe, hinttenttu aylletethaappe tumu kessanita.

³⁷ Hinttenttu Abraahaamo zare gidiaawaa Taani eray; shin Ta tamarissiyaawaa hinttenttu akkenna diraw, Taana wodhanaw koyyiita. ³⁸ Taani Ta Aabbu Taana besseddawaa haasayay; qassi hinttenttukka hinttenttu aawuwaappe siseeddawaa oothiita” yaageedda.

³⁹ Unttuntu zaariide, “Nu aabbu Abraahaama” yaageeddino.

Yesuusi untuntta, “Hinttenttu Abraahaamo naanaa gideeddentto, I ootheedda oosuwaa malaa oothanita. ⁴⁰ Shin Xoossaa siseedda tumuwaa odeedda Taana hinttenttu wodhanaw koyyiita; Abraahaame hewaadan oothibeenna. ⁴¹ Hinttenttu, hinttenttu aawuu ootheeddawaa oothiita” yaageedda.

Unttuntu zaariide, “Nuuni woshumaan diqaalatethaa yelettibeykko; nuussi itti Aawuu, Xoossaa xalalay de7ee” yaageeddino.

⁴² Yesuusi untuntta, “Hinttenttu Xoossaa naanaa tumu gideeddentto, Taana siiqana; ayissi gooppe, Taani Xoossaa matappe yaade hawaan de7ay. Taana I kiitheeddawappe attin, Taani Ta sheniyaan yabeykke. ⁴³ Taani tamarissiyaawaa hinttenttu akeekennawe ayaassee? Taani tamarissiyaawaa hinttenttu akkenna diraassa. ⁴⁴ Hinttenttu, hinttenttu aawuwaa iita ayyaanaa naanaa; qassi hinttenttu, hinttenttu aawuu amottiyaawaa oothanaw koyyiita. Ikaseppe doommiide, shemppuwaa wodheeddawaa; tumatethay aani bayna diraw, tumatethaakko shiiqi erenna. I wordduwaa haasayiyaa wode, bareppe haasayee; ayissi gooppe, I worddanchchaanne qassi worddookka aawuwaa. ⁴⁵ Shin Taani tumuwaa haasayiyaa diraw, hinttenttu Taana ammanikkita. ⁴⁶ Hintteppe Taana nagaraa oothishshin be7aaddi gaanaw danddayiyaawe oonee? Taani tumuwaa haasayiyaawaa gidoppe, Taana ayissi ammanikkitee? ⁴⁷ Xoossaa asa gideedda uray Xoossay giyaawaa sisee; hinttenttu Xoossaa asa gidenna diraw, Xoossay giyaawaa sisikkita” yaageedda.

Yesuusi Abraahaamoppe Kasennakka De7ee

⁴⁸ Ayihudatu zaariide, “Nuuni neena, ‘Neeni Sammaariyaa asa; neenan iita ayyaanay de7ee’ gidde bayizzeeddoo?” yaageeddino.

⁴⁹ Yesuusi untuntta, “Ta bolla iita ayyaanay baawa. Taani Ta Aabba bonchchay; shin hinttenttu Taana kawushshiita. ⁵⁰ Taani Ta huuphiyassi bonchchuwa koyyikke; hewaa Taw koyyiyaawenne pirdiyaawe de7ee. ⁵¹ Taani hinttenttussi tumuwaa oday; Taani tamarissiyaawaa naagiya ooninne ubbakka hayqqenna” yaageedda.

⁵² Ayihudatu zaariide, “Ne bolla iita ayyaanay de7iyaawaa nuuni ha77i ereeddo. Abraahaame hayqqeedda; nabatu hayqqeeddino; shin neeni, ‘Ta qaala naagiya ooninne ubbakka hayqqenna’ yaagaa. ⁵³ Neeni hayqqeedda nu aawuwaa Abraahaamoppe daray? Nabatu qassi hayqqeeddino. Neeni neena oona gaade qoppay?” yaageeddino.

⁵⁴ Yesuusi, “Taani Taana bonchchooppe, Ta bonchchuu mela; hinttenttu nu Xoossaa giya Ta Aabbu Taana bonchchee. ⁵⁵ Hinttenttu A erana dhayooppeekka, Taani A eray. Taani A erikke gooppe, hinttenttuwaan worddo giday; shin Taani A eray; qassi A qaalaakka naagay. ⁵⁶ Hinttenttu aawuu Abraahaame, Ta yuussaa wodiya be7anaw laamoteedda; be7iidekka nashetteedda” yaageedda.

⁵⁷ Ayihudatu zaariide A, “New haray atto ishatama laythaa kumibeennawe Abraahaama be7aaddii?” yaageeddino.

⁵⁸ Yesuusi untuntta, “Taani hinttenttussi tumuwaa oday; Abraahaamo yelettanaappekka kase Taani Taana” yaageedda.

⁵⁹ Hewaa diraw, untunttu Yesuusa caddanaw shuchchaa akkeeddino; shin Yesuusi untunttupe geemettiide, Geeshsha Golliyaappe beedda.

9

Yesuusi Qooqa Gidiide Yeletteedda Bitaniyaa Patheedda

¹ Yesuusi biidde, yelettooppe qooqa gidiide de7iya itti bitaniyaa be7eedda. ² Yesuusa kaalliyaawanttu Yesuusa, “Tamarissiyaawoo, ha bitani qooqa gidiide yelettanaadan, nagaraa ootheeddawe oonee? I otheeddeyee? Woy A yeleddawanttu otheeddinoo?” yaagiide oochcheeddino.

³ Yesuusi, “Xoossaa kiitay A bollan qonccana mala qooqeeddappe attin, I woy A daayanne A aabbu nagaraa oothibeykkino. ⁴ Nuuni sa7ay qammennaan de7ishshin,

Taana kiitteeddawaa oosuwaa oothanaw bessee. Ooninne oothanaw danddayenna qam-may yee. ⁵ Taani alamiyaan de7aadde alamew poo7o” yaageedda.

⁶ Yesuusi hewaa giide, sa7an cuchcheedda; bare cuchchaani guutha urqqa shugissiide, he urqqaani qooqa bitaniyaa ayfiyaa okkiide, ⁷ “Baade Saliihooma giya dagatteedda haathaan ne ayfiyaa meecca” yaageedda. “Saliihooma” giyaawe “Kiitteeddawaa” guus-saa. Hewaa diraw, bitani biide, bare ayfiyaa meecettiide, xeelliidde simmeedda.

⁸ Bitaniyaa shooratuunne bitani kase woossishshin be7eedda asay, “Hawe uttiide woos-siyaa bitaniyaa gidenneeyee?” yaageeddino.

⁹ Qassi amareeddawanttu, “Hawe aattennee” yaageeddino.

Haranttu qassi, “Tuytti, hawe A malatiyaawappe attin, A gidenna” yaageeddino.

Shin bitani, “Taani aattee” yaageedda.

¹⁰ Unttuntu bitaniyaa, “Yaatina, ne ayfi waani xeelleeddee?” yaagiide oochcheeddino.

¹¹ I zaariide, “Yesuusa geetettiyaa bitani guutha urqqa shugissiide, ta ayfiyaa okkiide, ‘Saliihooma geetettiyaa dagatteedda haathaani baade ne ayfiyaa meecetta’ yaageedda. Taani baade meecettaade xeellaaddi” yaageedda.

¹² Unttuntu A, “I haqan de7ii?” yaagiide oochcheeddino.

Bitani, “Taani erikke” yaageedda.

¹³ Unttuntu kase qooqiide xeelleedda bitaniyaa Parisaawatuwakko afeeddino.

¹⁴ Yesuusi urqqa shugissiide, bitaniyaa ayfiyaa patheedda gallassay Sambbata gallassaa.

¹⁵ Hewaa diraw, bitani waani xeelleeddenttonne Parisaawatu A gujjiide oochcheeddino. Bitani untuntussi, “I ta ayfiyan guutha urqqa wotheedda. Ta ayfiyaa meecettaade ha77i xeellaaddi” yaageedda.

¹⁶ Parisaawatuwaappe ittu ittuu, “Hawaa ootheedda bitani Sambbataa higgiiyaa na-genna diraw, Xoossaa mataaappe yibeenna” yaageeddino.

Shin haranttu, “Nagaranchcha asay hawaa mala wolqqaama malaataa waani oothanaw danddayii?” yaagiide untuntu barenttu gidduwan shaaketteeddino.

¹⁷ Hewaa diraw, Parisaawatu bitaniyaa itti kaalla gujjiide, “I ne ayfiyaa dooyeedda diraw, aabaa waagay?” yaageeddino.

Bitani, “I nabiyaa” yaageedda.

¹⁸ Ayihudatu he xeelleedda bitaniyaa aattonne aawuwaa xeesiide oochchana gakkanaw, bitani qooqa gideeddawaanne ha77i I xeelliyawaa ammanibeykkino.

¹⁹ Ayihudatu A aattonne aawuwaa, “Hinttentu, ‘Qooqa gidiide yeletteedde’ giya hinttentu na7ay hawee? Yaatina, ha77i waaniide xeelleeddee?” yaagiide oochcheeddino.

²⁰ Bitaniyaa daayanne aawuu, “Hawe nu na7aa gideeddawaanne qooqa gidiide yelet-teeddawaa nuuni ereetto. ²¹ Shin ha77i I waani xeelleeddentto, nuuni erokko; woy A ay-fiyya ooni patheeddentto, nuuni erokko. A oochchite; I donzza asa; barebaa haasayanaw danddayee!” yaageeddino. ²² Bitaniyaa daayanne aawuu Ayihudatu yayyeedda diraw, hewaa geeddino; ayissi gooppe, Ayihudatu Yesuusi Kiristoosa yaagiide markkattiyaa uray de7ooppe, he uraa Ayihuda woosa golliyaaappe kessanaw kaset qofaa qachchi wotheeddino. ²³ A daayanne aawuu, “I donzza asa; A oochchite!” geeddawe hawaassa.

²⁴ Hewaa diraw, qooqa gidiide yeletteedda bitaniyaa untuntu laa7enthuwaa xeesiide, “Xoossaa galata; ha bitani nagaranchcha gidiyawaa nuuni ereetto” yaageeddino.

²⁵ Bitani, “I nagaranchcha gidiyawaaanne, gidennawaa erikke; taani qooqa gidiyawaaanne ha77i xeelliyawaa he ittiba eray” yaageedda.

²⁶ Unttuntu zaariide bitaniyaa, “I new ayaa otheeddee? I ne ayfiyaa wooti patheeddee?” yaageeddino.

²⁷ I untunttu, “Taani hinttentussi odaaddi; sisibeeykkita. Ayissi laa7enthuwa sisanaw koyyiitee? Hinttekka Yesuusa kaalliyawantta gidanaw koyyiitee?” yaageedda.

²⁸ Unttuntu A boriidde, “Neeni he bitaniyaa kaalliyawaa; nuuni Musa kaalliyawantta.

²⁹ Xoossay Musessi haasyeeddawaa nuuni ereetto; shin ha bitaniyaa gidoope, I haqappe yeeddenttonne nuuni erokko” yaageeddino.

³⁰ Bitani, “I haqappe yeeddenttonne hinttentu erennawe maalalissiyawaa; shin I ta ayfiyaa patheedda! ³¹ Xoossaw yayyiyaa urayne Xoossay koyyiyawaa oothiyaa uray de7ooppe, he uraabaa Xoossay sisiyaawappe attin, nagaranchchatuwaabaa sisenna. ³² Qooqa gidiide yeletteedda asaa ayfiyaa ooninne pathina, sa7ay medhettoodeppe doommina, sisetti erenna. ³³ Ha bitani Xoossaappe yibeennawaa gidintto, ittibaanne oothanawukka danddayenna” yaageedda.

³⁴ Unttuntu zaariide aw, “Neeni nagaraan yelettaade dicceeddawe nuuna tamaris-sanaw koyyay?” yaageeddino; Ayihuda woosa golliyaaappe kare A kesseeddino.

³⁵ Unttuntu bitaniyaa kare kesseeddawaa Yesuusi siseedda; Yesuusi bitaniyaa demmiide, “Asa Na7aa ammanay?” yaageedda.

³⁶ Bitani Yesuusa, “Godaw, taani A ammananaadan I oonee? Taw odarikkii!” yaageedda.

³⁷ Yesuusi bitaniyaa, “Neeni A be7aadda; ha neenanna haasayiyaawekka A” yaageedda.

³⁸ Bitani zaariide, “Godaw, ammanay” yaagiide Yesuusaw goyinneedda.

³⁹ Yesuusi, “Qooqatuu xeellana malanne xeelliyaawanttu qooqana mala, taani pirdanaw ha sa7aa yaaddi” yaageedda.

⁴⁰ Aananna de7iya amareedda Parisaawatuu hewaa sisiide, “Nuunikka qooqeyee?” yaagiide oochcheeddino.

⁴¹ Yesuusi, “Hinttenttu qooqa gideeddentto, hinttenttussi nagaraa gidenna; shin ha77i hinttenttu, ‘Nuuni xeelleetto’ yaagiita; hinttenttu nagaraanna de7iita” yaageedda.

10

Yesuusi Lo77o Henthanchaa

¹ Yesuusi, “Taani hinttenttussi tumuwaa oday; dorssaa sikkuwaa penggiyaanna gelennaan harasaanna geliyaa ooninne kaysuwaanne paanuwa. ² Shin penggiyanna geliyaawe dorssaa heemmiyaa asaa. ³ Penggiyaa naagiyaawe aw penggiyaa dooyyee; dorssatuukka A kooshshaa sisana; I bare dorssatuwaa untuntu sunthan sunthan xeesiide, kare kaalethana. ⁴ I barewantta kare kesseeddawaappe guyyiyan, untuntuppe sinthanna hamettee; untuntukka A kooshshaa eriya diraw, A kaalliino. ⁵ Hara uraa kooshshaa untuntu erenna diraw, aappe baqatanaappe attin, A geeduwaa kaallikkino” yaageedda.

⁶ Yesuusi untunttussi ha leemisuwaa odeedda; shin I untunttussi ay odinttonekka untuntu akeekibeykkino.

⁷ Yesuusi qassikka untunttussi, “Taani hinttenttussi tumuwaa oday; taani dorssatoo geliyaa penggiyaa. ⁸ Taappe kase yeedda ubbay kayisuwaanne paanuwa; shin dorssatuu untuntu giyaawaa sisibeeyikkino. ⁹ Penggi taana; taanan geliyaa ooninne attanawaa. I gelananne kesana; qassi lo77o maatay de7iyaa sa7akka demmanawaa. ¹⁰ Kayisuu wuu77anaw, wodhanawunne dhayissanaw yiyaawaappe attin, harabaw yeenna; taani untunttussi de7uu de7ana malanne kumiide palahana mala yaaddi.

¹¹ “Taani dorssaa loythaa heemmiyaawa; dorssaa loythi heemmiyaawe he dorssatuwaa diraw hayqqee. ¹² Miishshaa akkiide heemmiyaa uray walliyaa yiyaawode be7iide, dorssatuwaa yeggi bashiide baqatee. Ayissi gooppe, dorssatuu aawantta gidikkino; qassi ikka dorssatuwaa heemmiyaawa gidenna. Hewaa diraw, dorssatuwaa oyqqeenne laalee. ¹³ Shaluwaa akkiide heemmiyaawe bare shaloo heemmiyaa dirawunne dorssaabay A qofethenna diraw, dorssatuwaa aggiide baqatee.

¹⁴⁻¹⁵ “Taani dorssaa loythaa heemmiyaawa; Ta Aabbu Taana eriyawaadan, Taanikka qassi Ta Aabba eray, Hewaadankka, Taani Ta dorssatuwaa eray; Ta dorssatuukka Taana eriino. Qassi Taani Ta dorssatuwaa diraw, hayqqanaw koyyaaddi. ¹⁶ Ha sikkuwan baynna hara dorssatuukka Taw de7iino. Taani untunttakka ahanaw bessee. Qassi untuntu Ta kooshshaa sisana; itti wudii de7ana; heemmiyawekka ittuwa gidanawaa.

¹⁷ “Taani Ta shemppuwaa zaaraadde akkana mala, aathaade immanaw koyyiyaa diraw, Ta Aabbu Taana siiqqee. ¹⁸ Taani dosaade Ta shemppuwaa aatha immiyaawaappe attin, Taappe ooninne akkenna. Taw Ta shemppuwaa aatha immiyaa maatay de7ee; qassi zaaraadde akkanawukka maatay de7ee. Taani ha azazuwaa Ta Aawuwaappe akkaaddi” yaageedda.

¹⁹ He haasayaa diraw, Ayihudatuwaa gidduwaan qassikka shaakuu medhetteedda. ²⁰ Untunttuppe dariya baggay, “Aani xalahii de7ee! I gooyee! A haasayaa ayissi sisiitee?” yaageeddino.

²¹ Haratuu qassi, “Xalahii oyqqeedda asay hawaadan haasayenna; xalahii qooqa asaa ayfiya xeelissanaw danddayiyyee?” yaageeddino.

Yesuusi Ixetteedda

²² Yeerusalaamen Geeshsha Golliyaa anjisseedda gallassaa hassayissiyaa Baalay gakeedda; sa7ay he wode balguwa. ²³ Yesuusi Geeshsha Golliyaan Solomona baranddaan, yaanne haanne hamettee. ²⁴ Ayihudatuu Yesuusa matan yuuyyi aadhdhiide, “Neeni nuuna awude gakkanaw sidhisaadde wothanii? Neeni Kiristtoosa gidloppe, nuussi geeshshaade oda” yaageeddino.

²⁵ Yesuusi untunttussi zaariide, “Taani hinttenttussi odaaddi; shin Taana ammanikkita; Taani Ta Aabbu sunthan oothiyaa kiitay Tabaa markkattee. ²⁶ Shin hinttenttu Ta dorssaa gidenna diraw ammanikkita. ²⁷ Ta dorssatuu Ta kooshshaa sisiino; Taani untuntta eray; untunttukka Taana kaalliino. ²⁸ Taani untunttussi medhinaa de7uwaa immay; qassi

untunttu ubbakka hayqqikkino. Ooninne Ta kushiyaappe untuntta wothi akkanaw danddayenna. ²⁹ Untuntta Taw immeedda Ta Aabbu ooppenne * aadhdhee; ooninne Ta Aabbu kushiyaappe untuntta wothi akkanaw danddayenna. ³⁰ Tanne Ta Aabbu ittuwa” yaageedda.

³¹ Ayihudatuu Yesuusa caddanaw qassikka shuchcha dentheeddino. ³² Yesuusi untuntta, “Taani oothanaw Ta Aabbu Taw immeedda daro lo77o oosuwaa hinttentta bessaadi; hewantuppe haqawanttu diraw, Taana shuchchan caddanaw kooyiitee?” yaageedda.

³³ Ayihudatuu zaariide, “Nuuni neena lo77o oosuwaa diraw, shuchchan caddanaw koyyokko; shin neeni Xoossaa bolla boriyaa qaalaa haasayyaa dirawunne qassi asaa gidaadde ne huuphiyaa Xoossaa ootheedda diraw, caddanaw kooyeetto!” yaageeddino.

³⁴ Yesuusi zaariide, “Hinttenttu higgiiyan Xoossay, ‘Hintte xoossatuwaa’ geeddawe xaafettibeennee? ³⁵ Xoossaa Maxaafatuwaa laammanaw danddayettenna; Xoossay bare qaalay yeedda asatuu, ‘xoossatuwaa’ giide xeeseeddawaa gidoope, ³⁶ Taani, ‘Taani Xoossaa Na7aa’ geedda diraw, Ta Aabbu anjjiide, sa7aa kiitteedda Taana, ‘Xoossaa bolla boriyaa qaalaa haasayaa’ yaagiitee? ³⁷ Taani Ta Aabbu oothiyaawaa oothana dhayoope, Taana ammanoppite. ³⁸ Shin Taani oothiyaawaa gidoope, haray atto hinttenttu Taana ammanana dhayoopeppa, Ta Aabbu Taanan de7iyaawanne Taanikka Ta Aabbun de7iyaawaa eranaadaaninne akeekanaadan, Ta oosuwaa ammanite” yaageedda.

³⁹ Qassikka untunttu A oyqqanaw kooyeeddino; shin I untuntuppe kessi akkiide beedda.

⁴⁰ Yohaannisi kase xammaqiyaasaa Yorddaanoosa Shaafaappe hefintha Yesuusi pinnide, yaani de7eedda. ⁴¹ Daro asay Yesuusakko yiide, “Yohaannisi wolqqaama malaata oothibeenna; shin I ha bitaniyaabaa haasayeeddabay ubbay tuma” yaageeddino. ⁴² Yaani daro asay Yesuusa ammaneedda.

11

Ali7aazara Hayquwaa

¹ Biitaaniyaa giya qeeri katamaan Ali7aazara giya itti bitani harggeedda; he katamay Mayraamane izi michchatta Martta de7eedda katamaa. ² Godaa gediya shittuwaa okkaade, bare binnanna A gediya quceeddawunna he Mayraamo; harggeeddawe qassi izi ishaa Ali7aazara. ³ Hewaa diraw, michchatuu, “Godaw, neeni siiqiyaawe harggeedda” giide Yesuusaw kiitteeddino.

⁴ Yesuusi hewaa siseedda wode, “Taani Xoossaa Na7ay harggiyaa gaasuwan bonchchetana mala, Xoossaa bonchchuwaassi ha harggi Ali7aazara oyqqeeddappe attin, wodhiyaa harggiyaa gidenna” yaageedda.

⁵ Yesuusi Martto, izi michchattonne Ali7aazara siiqee; ⁶ Ali7aazar harggeeddawaa Yesuusi siseedda wode, bare de7iya sa7an laa77u gallassaa peesheedda. ⁷ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi barena kaalliyaawantta “Laa7enthuwaa Yihudaa gadiya boytte” yaageedda.

⁸ Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide, “Tamaariisyyaawoo, guutha wodiyaaappe kase Ayihudatuu neena shuchchan caddanaw kooyeeddino; qassikka yaa baanii?” yaageeddino.

⁹ Yesuusi, “Itti gallassan tammanne laa77u saati de7enneeyee? Gallassi hamettiyaa asay dhubettenna; ayissi gooppe, I ha sa7aa poo7uwaa be7ee. ¹⁰ Shin qamma hamettiyaa uray de7oope, poo7uu aani bayinna diraw, dhubettee” yaageedda. ¹¹ Yesuusi hewaa geeddawaappe guyyiyan, qassikka untuntussi, “Nu dabbu Ali7aazar gemi77isheedda; shin gemi77ishuwaappe A denthanaw Taani bay” yaageedda.

¹² Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide, “Godaw, I gemi77isheeddawaa gidoope, aw lo77anawaa” yaageeddino.

¹³ Ali7aazar hayqqeeddawaa Yesuusi odeedda; shin Ali7aazar gemi77ishiide giseeddawaa odeedda giide, untunttu qoppeeddino. ¹⁴ Hewaa diraw, Yesuusi geeshshiide untuntta, “Ali7aazar hayqqeedda. ¹⁵ Hinttenttu ammanana mala, taani he sa7an de7ennawoo, hinttenttu diraw nashettay. Shin denddite; aakko boytte” yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyan, manttiyaa geetettiyaa Toomaasi bare laggethatuwaa Yesuusa kaalliyaawantta, “Yesuusanna hayqqanaw nuunikka qassi boytte!” yaageedda.

Yesuusi, Dendduwaanne De7uwaa

¹⁷ Yesuusi gakkiiya wode, Ali7aazaraw moogettoodeppe oyddu gallassa gideeddawaa demmeedda. ¹⁸ Biitaaniyaa katamay Yeerusalaameppe heezzu kiilo miitiriya keenaa

haakkee. ¹⁹ Daro Ayihudatu Marttonne Mayraamo untunttu ishay hayqqeeddawoo menthethanaw yeeddino.

²⁰ Martta Yesuusi yeeddawaa sisaadde, A mokkanaw kessaaddu; shin Mayraama gollen attaaddu. ²¹ Martta Yesuusa, “Godaw, neeni hawaan de7eeddawaa gidintto, ta ishay hayqqenna. ²² Shin neeni woossiyaawaa ay gidooппenne, Xoossay new haray atto ha77ikka immanawaa taani eray” yaagaaddu.

²³ Yesuusi, “Ne ishay hayquwaappe denddana” yaageedda.

²⁴ Martta, “Wodiya wurssethaan * dendduwaa gallassi, I hayquwaappe denddanawaa taani eray” yaagaaddu.

²⁵ Yesuusi iziw, “Taani dendduwaanne de7uwa; Taana ammaniyaa uray haray atto, hayqqoppekka de7uwan de7anawaa. ²⁶ Qassi de7uwan de7iya uraynne Taana ammaniyaa uray ubbay ubbaakka hayqqenna; hewaa neeni ammanay?” yaageedda.

²⁷ Martta zaaraadde, “Godaw, E taani ammanay; neeni Xoossaa Na7aa, sa7aa yaanaw de7iya Kiristoosa gidiyaawaa taani ammanay” yaagaaddu.

²⁸ Martta hewaa geeddawaappe guyyiyan, baade bare michchattiw geeman xeessaade, “Tamaarissiyaawe yiide, neena koyyee” yaagaaddu. ²⁹ Mayraama hewaa siseedda wode, elleela dendda eqqaade Yesuusakko baaddu. ³⁰ Yesuusi Martta A mokkeedda sa7an de7eepe attin, biro qeeri katamaa gakkibeenna. ³¹ Mayraamo menthethiide, gollen izinna de7iya Ayihudatu, iza ellekka dendda eqqaade kare kesiyaawaa be7iide, Ali7aazar moogetteedda duufuwaa baade yaani yeekkanaw hanaw yaagiide, izo kaalliide keseeddino.

³² Mayraama Yesuusi de7iyaasaa baade Yesuusa be7eedda wode, A gediya bollan kunddaaddu; “Godaw, neeni hawaan de7eeddawaa gidintto, ta ishay hayqqenna shin!” yaagaaddu.

³³ Yesuusi iza yeekkiyaawaanne qassi izinna yeedda Ayihudatuukka yeekkiyaawaa be7iide, bare wozanaan daro seleetteedda; qassi tookki shemppeedda. ³⁴ Untuntta, “Haqan moogeedditee?” yaagiide oochchina, “Godaw, yaade be7a” yaagiide zaareedino.

³⁵ Yesuusi afoxxeedda. ³⁶ Hewaa diraw, Ayihudatu, “Ali7aazara I ay keenaa siiqintto be7ite!” yaageeddino.

³⁷ Shin untuntuppe ittu ittu, “Hawe qooqa bitaniyaa xeelisseeddawe ha bitani hayqqennaadan udanaw danddayennee?” yaageeddino.

Yesuusi Ali7aazara Hayquwaappe Dentheedda

³⁸ Yesuusi qassikka wozanaappe qarettiide, Ali7aazar moogetteedda duufuwaakko beedda; he duufuu gonggoluwaa gidiide shuchchan qum77etti utteedda. ³⁹ Yesuusi, “Shuchchaa diggite!” yaagiide azazeedda.

Hayqqeedda bitaniyaa michchatta Martta, “Godaw, I hayqqoodeppe oyddu gallassa gideedda diraw, ha77i xinqqanawaa!” yaagaaddu.

⁴⁰ Yesuusi Martto, “Ammaniyaawaa gidooппe, neeni Xoossaa bonchchuwaa be7anawaa Taani new odabeykittaa?” yaageedda. ⁴¹ Untunttu shuchchaa dentheeddino; Yesuusi saluwaa pude xeelliide, “Aawoo, Taani giyaawa neeni siseedda diraw, neena galatay. ⁴² Neeni ubba wode sisiyaawaa Taani eray; shin hawaan yuuyyi aadhhiide eqqeedda asay neeni Taana kiitteeddawaa ammanana mala, hawaa Taani untunttu diraw gay” yaageedda. ⁴³ Yesuusi hewaa geeddawaappe guyyiyan, bare qaalaa dhoqqu udiide, “Ali7aazaraa, haa kessa!” yaageedda. ⁴⁴ Hayqqeedda Ali7aazara kushiinne gedi shaluwaan qashetti uttiide A deemuuka afilan kametti utteeddawe kesina Yesuusi untuntta, “Billii aggite! Bo!” yaageedda.

Kiristoosa Bolla Maqqetteeddino

(Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luq 22:1-2)

⁴⁵ Hewaa diraw, Mayraamikko yeedda Ayihudatuwaappe coratuu Yesuusi otheeddawaa be7iide, A ammaneeddino. ⁴⁶ Shin untuntuppe ittu ittuu Parisaawatuwaakko biide, Yesuusi otheeddawaa untunttussi odeeddino. ⁴⁷ Hewaappe guyyiyan, qeesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuun yaa7aa shiishshiide, “Ha bitani daro wolqqaama malaataa oothiyya diraw, ayaa oothanee? ⁴⁸ Nuuni A co77u giide, aggooppe, asay ubbay A ammananawaa; qassi Roome gadiya asatu yiide, nu Geeshsha Golliyaanne nu asaa dhayissana” yaageeddino.

⁴⁹ Untuntuppe ittu Qayaafaa giya, he laythi qeesatuwaa ubbatuwaa kaappo gideeddawe, “Hinttenttu aynne erikkita! ⁵⁰ Asay ubbay dhayiyawaappe asa ubbaa diraw, itti asay hayqqiyaawe lo77a gidiyaawaa hinttenttu akeekite?” yaageedda. ⁵¹ I hewaa bareppe gibeenna; shin he laythi qeesatuwaa ubbatuwaa kaappo gidiyaa diraw, Yesuusi Ayihuda

* **11:24** Wodiya wurssethaan: Xoossay asaa zerethaa ubbaa pirddaw shiishshiyaa wode guussaa.

asaa diraw hayqqanaw bessiyawaa Nabii odeedda. ⁵² Qassi Yesuusi Ayihuda asaa xalalaw hayqqenna; shin laaletti de7iya Xoossaa naanaa ittuwaa udi shiishshanaw hayqqanawaa.

⁵³ He gallassaappe doommiide, untuntu A wodhanaw maqqetteeddino. ⁵⁴ Hewaa diraw, Yesuusi Ayihudatu gidduwaan qoncciyaan yaa haa hametibeenna; shin mela biittaa gaxaan de7iya gadiya, Efireema geetettiyaa katamaa beedda. Barena kaalliyaawantunna hewaan takkeedda.

⁵⁵ Ayihudatu Paasigaa bonchchiya gallassay mateedda; qassi daro asay barena geeshshanaw, Paasigaa bonchchiya gallassay gakkanaappe kase duma duma saappe Yeerusalaame beedda. ⁵⁶ Untuntu Yesuusa koyyiino; Geeshsha Golliyaan eqqiide, "Ayaa qoppiitee? Paasigaa bonchchiyaasaa Yesuusi yeennee?" yaagiide ittu ittuwaa oochcheeddino. ⁵⁷ Qassi qeesatuwaa kaappatuunne Parisaawatu Yesuusa qachchanaw, I de7iyaasaa eriyaawe ooninne barenttoo odana mala azazeeddino.

12

Yesuusa Shittuwaa Okkeedda Mishiratto

(Mat 26:6-13; Mar 14:3-9)

¹ Paasigaa bonchchiya gallassaappe usuppun gallassaa kasetiide, Yesuusi I hayquwaappe dentheedda Ali7aazar de7iya Biitaaniyaa giya katamaa beedda. ² He sa7an untuntu aw kawuwaa katheeddino; Ali7aazar aananna uttiide ittippe miyaawanttu giddon utti de7ishshin, Martta kawuwaa gisha mizaaddu. ³ Mayraama daro shalluwaan zali77ettiyaa itti xaarimusiya gidiyaa narddoosa geetettiyaa geeshsha shittuwaa ahaade, Yesuusa gediya okkaade bare binnanaan A gediya quccaaddu; golliyaa ubbay shittuwaa sawuwaan toshikku gee.

⁴ Shin Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuu, Yesuusa aathi immanawe, Yihudaa Asqqo-rootu, ⁵ "Ha shittuu heezzu xeetu diinaariyaani zali77ettina, ayaassi hewe hiyyesaw imettennee?" yaageedda. ⁶ I kayisuwaa gideedda diraw, hewaa geeddappe attin, hiyyesaw qarettiide gibeenna; I miishshaa qarccitiyaa oqqiyaawaa gidiyaa diraw, ubba wode aappe barew akkeedda.

⁷ Yesuusi, "Ha shittuwaa Taani moogettiyaa gallassay gakkanaw iza ayaw minjane? Izo aggitte. ⁸ Hiyyesatu ubba wode hinttenanna de7ana; shin Taani ubba wode hinttenaana de7ikke" yaageedda.

⁹ Ayihudatuwaappe daro asay Yesuusi Biitaaniyan de7iyaawaa sisiide, yaa beedda; untuntu Yesuusa be7ana gishsha xalalaw gidennaan, I hayquwaappe dentheedda Ali7aazarakka be7anaw beeddino. ¹⁰ Hewaa diraw, qeesatuwaa kaappatu Ali7aazarakka qassi wodhanaw maqqetteeddino. ¹¹ Ayissi gooppe, Ali7aazara gaasuwaan daro Ayihudatu barena kaaletthiyaawantta aggiide, Yesuusa ammaniino.

Yesuusi Bonchchuwan Yeerusalaame Geleedda

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luq 19:28-40)

¹² Wonttetha gallassi Paasigaa bonchchiyaasaa yeedda daro asay Yesuusi Yeerusalaame biyaawaa siseedda. ¹³ Yaatiide zambaa haythaa oqqiide, * A mokkanaw keseeddino. Barenttu kooshshaa dhoqqu udiide, "Xoossay galatetto!

Xoossaa sunthan yiyaa Israa7eeliyaa kaatii anjjetteddawaa!" yaageeddino.

¹⁴⁻¹⁵ Xoossaa Maxaafay, "Xiyoone katamaw, yayyoppa!

Be7a, ne kaatii hare maraa bolla uttiide yee" giyawaaddan, Yesuusi hare maraa demmiide, A toggeedda.

¹⁶ Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa kase akeekibeykino; shin Yesuusi bonchchetteddawaappe guyyiyaan, Xoossaa Maxaafay hewaa ubbaa geeddawaanne qassi untunttukka hewaa ubbaa Yesuusaw otheeddawaa hassayeeddino.

¹⁷ Ali7aazar moogetteedda gonggoluwaappe Yesuusi A xeesiide, hayquwaappe dentheedda wode, Yesuusanna de7iya daro asay Yesuusaw markkatteedda. ¹⁸ Daro asay A mokkanaw kesseeddawu, I he wolqqama maalaliyaawaa otheedda diraassa. ¹⁹ Hewaa diraw, Parisaawattu ittu ittuwaa, "Hinttenttu aynne oothanaw danddayennawaa be7iite! Be7ite, gade ubbay A geeduwaa kaalleedda" yaageeddino.

²⁰ Paasigaa bonchchiya gallassi goyinnanaw Yeerusalaa beeddawanttu gidдон itti itti Giriike asatuu de7iino. ²¹ Untunttu Galiilaa gadiyan Beetesayda geetettiya kata-maappe yeedda Piliphphoosakko biide, “Godaw, nuuni Yesuusa be7anaw koyetto” yaagi-de woosseeddino. ²² Piliphphoosi biide, Inddiraasaw odina laa77atuukka biide, Yesuusaw odeeddino.

²³ Yesuusi untunttussi hawaadan yaageedda; “Taani, Asa Na7ay, bonchchettiyaa saati gakkedda. ²⁴ Taani hinttentussi tumuwaa oday; itti zarggaa ayfatta biitaan wodhdhaade wooqqana dhayooppe, barekka attaw. Shin he zarggaa ayfatta wooqqooppe, daro ayfiyaa ayfaw. ²⁵ Bare shemppuwaa siiqiyaa ooninne bayizzee; qassi bare shemppuwaa ha sa7an ixxiyaa ooninne medhinaa de7oo ashshee. ²⁶ Ooninne Taw oothooppe, Taana kaallanaw bessee; qassi Taani de7iya sa7an Taw oothiyaawekka de7anawaa. Taw oothiyaa oonanne, Ta Aabbukka A bonchchanawaa.

²⁷ “Ha77i Ta shemppuu daro un77etteedda; yaatina waagoo? Taani, ‘Ta Aabboo, Taana ha saatatippe ashsharkki’ yaagoo? Tuytti, Taani ha saatiyaan yeeddawe hawaa diraassa. ²⁸ Ta Aabboo, ne sunthaa bonchcha” yaageedda.

He wode saluwaappe, “Taani Ta sunthaa bonchchaaddi; qassikka gujjaade bonchchana” yaagiya qaalay yeedda.

²⁹ He sa7an eqgeedda cora asay he qaalaa sisiide, “Hewe guugunthaa” yaageedda.

Haranttu qassi, “Kiitanchchay aw haasayeedda” yaageeddino.

³⁰ Yesuusi zaariide untunttu, “Ha qaalay hinttentu diraw yeeddawaappe attin, Ta diraassa gidenna. ³¹ Ha sa7ay pirdettiya wodii ha77a; ha sa7aa † mooddiyaawe ha77i kare olettanawaa. ³² Qassi Taani masqqaliyaa bolla kaqettiya wode, asa ubbaa Taakko goochchana” yaageedda. ³³ I hewaa geeddawe ay mala hayquwaa I hayqqanenttonne untunttu erissanaassa.

³⁴ Daro asay zaariide Yesuusa, “Nu higgii Kiristoosi medhinaw de7iyaawaa odee. Yaatina, neeni waagaade, ‘Asa Na7ay masqqaliyaa bolla kaqettana’ gay? He Asa Na7ay oonee?” yaageeddino.

³⁵ Yesuusi, “Poo7uu hinttenanna guutha wodiya gami77annawaa. Hinttentussi dhummenna mala, poo7uu de7ishshin, poo7uwaan hamettite. Dhumaani hamettiya uray haqa binttonne erenna. ³⁶ Poo7uwaasa gidana mala, hinttentussi poo7uu de7ishshin, poo7uwaa ammanite” yaageedda.

Ayihudatu Ammanennaan Ixxeedda Hanotaa

Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyan, biide untunttuppe geemetteedda. ³⁷⁻³⁸ I hewaa keena wolqqaama malaata untunttu sinthan oothooppekka, nabiyaa Isayaase, “Godaw, nu markkatethaa ooni ammaneeddee?”

Goday bare wolqqa oona besseedee?”

geeddawe tuma gidana mala, untunttu A ammanibeykkino.

³⁹⁻⁴⁰ Isayaase qassikka,

“Untunttu ayfi xeellenna mala,
untunttu wozanaykka akeekenna mala,
untunttu Xoossaakko simmina, I untunttu pathenna mala,
Xoossay untunttu ayfiyaa qooqisseedda.

Untunttu wozanaa dammissseedda”
geedda diraw, untunttu ammananaw danddayibeykkino.

⁴¹ Isayaase Yesuusa bonchchuwaa be7eedda dirawunne qassi aabaa haasayeedda diraw, ‡ hewaa geedda.

⁴² Hewaa gidinakka, haray atto Ayihudatu kaappatuwaappekka coratuu Yesuusa ammaneeddino. Shin Parisaawatuu barena Ayihudatu woosa golliyaappe kessiino giide yayeedda diraw, ammaneedda giide markkattibeykkino. ⁴³ Ayissi gooppe, untunttu Xoossaa sabaappe aathiide, asa sabaa siiqeeddino.

⁴⁴ Yesuusi bare qaalaa dhoqqu udiide yaageedda; “Taana ammaniyaa ooninne Taana kiitteeddawaakka ammaniyaawaappe attin, Ta xalalaa ammanenna. ⁴⁵ Taana be7iyaa ooninne Taana kiitteeddawaakka be7ee. ⁴⁶ Taana ammaniyaa ubbay dhumaani de7enna mala, Taani poo7uwaa gidaade sa7aa yaaddi. ⁴⁷ Ta qaalaa sisiide azazetenna uraa oonanne Taani pirdikke; ayissi gooppe, Taani alamiyaa ashshanaw yeeddawaappe attin, pirdanaw yabeykke. ⁴⁸ Taana ixxiyaa oonanne qassi Ta qaalaa akkenna oonanne

† **12:31** ha sa7aa: Guussay ha alamiyaa gidide ha Yohaannisa mishiraachchuwaan de7iyaa ha sa7aa giyaawe ha sa7aa bolla de7iyaa asaanne untunttu kahaa baressa udiide mooddiya iitaa ayaanaa wolqqa bessee. **12:34** Maz 110:4; Isa 9:7; Hiz 37:25; Dan 7:14 **12:37-38** Isa 53:1 **12:39-40** Isa 6:10 ‡ **12:41** Isayaase Yesuusa bonchchuwaa be7eedda dirawunne qassi aabaa haasayeedda diraw, Woy Isayaase Xoossaa bonchchuwaa be7eedda dirawunne qassi Yesuusabaa haasayeedda diraw,

pirddiyaawe de7ee. Taani odeedda qaalay wurssethaa gallassi he uraa pirddana. ⁴⁹ Ayissi gooppe, Taani hawaa Taappe haasayabeykke; shin Taana kiitteedda Ta Aabbu Taani gaanawaanne haasayanawaa Taana azazeedda. ⁵⁰ Qassi A azazuu medhinaa de7uwa ahiyaawaa Taani eray; hewaa diraw, Taani odiyaawe Ta Aabbu Taana oda giide odeed-dawaa” yaageedda.

13

Yesuusi Bare Kaalliyaawanttu Gediya Meeceedda

¹ Paasigaa bonchchiya gallassay gakkanaappe kasetiide, ha sa7aappe shaakettiide, Aawuwaakko biya wodii gakkeeddawaa Yesuusi ereedda; ha sa7an de7iya barewanttu ubba wode siiqeedda; wurssethay gakkanaw untuntta siiqqeedda.

² Yesuusinne kaalliyaawanttu kawuwaa miishshin, Simoona na7aa Yihudaa Asqgoroootu Yesuusa aathi immanaadan, xalahii A qofissi wotheedda. ³ Yesuusi bare Aawuu ub-babaa A kushiyan wotheedawa, qassi Xoossaa matappe I yeeddawaanne, simmiide aakko baanawaa ereedda. ⁴ Yesuusi miyasaappe denddi eqqiide, bolla bagga mayuwaa qaari wotheide, pooxaa bare xeessan danceedda. ⁵ Hewaappe guyyiyan, haathaa meechchaa mi-ishshaan tigiide, barena kaalliyaawanttu gediya meechchaanne bare xeessan danceedda pooxan qucussaa doommeedda.

⁶ Yesuusi Simooni Phexiroosakko yiina Phexiroose, “Godaw, neeni ta gediya meeccanaw hanayiyee?” yaageedda.

⁷ Yesuusi zaariide A, “Taani oothiyaawaa neeni ha77i erakka; shin guyyeppe eranaassa” yaageedda.

⁸ Phexiroose, “Neeni ta gediya ubbakka meeccakka!” yaageedda.

Yesuusi A, “Taani ne gediya meeccana dhayooppe, newunne Tawunne ittipeethay baawa” yaagiide zaareedda.

⁹ Simoona Phexiroose Yesuusa, “Godaw, yaatoope, ta gediya xalalaa meeccoppa; ta kushiyaakka ta huuphiyaakka meecca!” yaageedda.

¹⁰ Yesuusi zaariide, “Bollaa meecettidiggeedda uray ooninne gediyaappe harabaa meecettanaw koshshenna; aw ubbasaykka geeshsha. Qassi hinttentukka geeshsha; shin ubbay geeshsha gidikkita” yaageedda. ¹¹ Ayissi gooppe, Yesuusi barena aathi immana uray oonenttonne ereedda; I, “Hinttenttu ubbay geeshsha gidikkita” geeddawe hawaassa.

¹² Untunttu gediya meeceeddawaappe guyyiyan, Yesuusi bare mayuwaa mayyiide, baresaa guyye simmi bi uttiide untunttu yaageedda; “Taani hinttenttussi ootheeddawaa akeekiitee? ¹³ Hinttenttu Taana, tamarissiyaawoonne Godaw giita; Taani he hinttenttu giyawaa gidiyaa diraw, loytheeddita. ¹⁴ Taani hinttenttussi Godaanne hinttentta tamarissiyaawaa gidaadde, hinttenttu gediya meecciyaawaa gidoope, hinttenttukka ittu ittuwa gediya meeccanaw bessee. ¹⁵ Ayissi gooppe, Taani hinttenttussi ootheeddawaadan, hinttenttukka oothana mala, hinttenttussi leemisuwaa gidaaddi. ¹⁶ Taani hinttenttussi tumuwaa oday; qoomay bare godaappe aadhdhenna. Qassi kiiteteedda uraykka barena kiitteeddawaappe aadhdhenna. ¹⁷ Hinttenttu hewaa eriide oothiyaawaa gidoope anjjet-teeddawantta.

¹⁸ “Taani hinttenttoo ubbabaa haasayikke. Taani dooreeddawantta eray; shin Xoos-saa Maxaafay, ‘Taani barsseeddawe Ta kushiyaawaa sa77eedda’ geeddawe tuma giddanaw bessee.

¹⁹ Hewe haniyaa wode Taani Taana * gidiyaawaa hinttenttu ammanana mala, hewe hananaappe kasetaade hinttenttussi hananawaa oday. ²⁰ Taani hinttenttussi tumuwaa oday; Taani kiittiya oonanne mokkiyaa uray taanakka mokkee; qassi Taana mokkiyaa ooninne Taana kiitteeddawaa mokkee” yaageedda.

Yesuusi Barena Aathi Immanawe Oonentto Kasetiide Odeedda

(Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luq 22:21-23)

²¹ Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyan, bare wozanaan daro metootiide, “Taani hinttenttussi tumuwaa oday; Taana hintteppe ittuu aathi immanawaa” giide qoncciyaan odeedda.

²² I oona haasayinttonne, kaalliyaawanttussi ubbaakka erettennaan ixxina, ittuu ittuwa xeelleeddino. ²³ Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu, Yesuusi siiqiyaawe, Yesuusa matan utteedda. ²⁴ Hewaa diraw, Simoona Phexiroose he kaalliyaawaa simi77iide, “I oona ginto, ane A oochcha” yaageedda.

²⁵ Hewaa diraw, he kaalliyaawe Yesuusa haythaakko shiqiide, “Godaw, I oonee?” yaageedda.

²⁶ Yesuusi zaariide, “Taani ukithaan cabbaa tushaade immiyaawe A” yaageedda. Qassi ukithaa menthi akkiide, cabbaa tushiide, Simoona na7aa, Yihudaa Asqgorooutussi immeedda. ²⁷ Yihuday ukithaa menthowaa akowaappe guyyiyan, Seexaanay elekka Yihudaan geleedda. Yesuusi A, “Neeni oothanawaa elleella ootha!” yaageedda. ²⁸ Shin he sa7an utteeddawantuppe ooninne Yesuusi hewaa A ayissi geeddenttonne eribeenna. ²⁹ Yihuday miishshaa qarcciiyaa oyqqiyaa diraw, kaalliyawantuppe ittu ittuu Yesuusi Yihudaa, “Paasigaa bonchchiya gallassaw barena koshshiyaawaa baade shamma woy hiyyeesaw mixuwaataa imma geedda” yaagiide qoppeeddiino.

³⁰ Yihuday ukithaa menthowaa akkiide, elekka kare kesseedda; he wode sa7ay gamma.

Ooratha Azazuwaa

³¹ Yihuday kare kesseeddawaappe guyyiyan, Yesuusi yaageedda; “Ha77i Taani Asa Na7ay bonchchettaaddi: Xoossaykka Ta bagganna bonchchetteedda. ³² Xoossay Ta bagganna, Asa Na7aa bagganna bonchchettooppe, I bare huuphew Taana Asa Na7aa bonchchanawaa; qassi I Taana elekka bonchchanawaa. ³³ Ta naatoo, Taani hinttenanna daro wodiya gami77ikke. Hinttenttu Taana koyyana; shin Taani Ayihudatuwaa, ‘Taani biyaasaa hinttenttu baanaw danddayikkita’ geeddawaadan, hinttewukka ha77i oday. ³⁴ Taani hinttentta ooratha azazuwaa azazay; ittu ittuwa siiqite. Taani hinttentta siqeeddawaadanka, hinttenttu ittu ittuwa siiqana bessee. ³⁵ Hinttenttu ittu ittuwaanna siiqettooppe, Taana kaalliyawanta gidiyaawaa asay ubbay erana” yaageedda.

Phexiroose Kaddanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda

(*Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luq 22:31-34*)

³⁶ Simooni Phexiroose Yesuusa, “Godaw, neeni haqa bay?” yaageedda.

Yesuusi zaariide, “Taani biyaasaa neeni ha77i Taana kaallanaw danddayakka; shin guyyeppe kaallana” yaageedda.

³⁷ Phexiroose, “Godaw, taani neena ha77i kaallanaw ayissi danddayikkita? Taani ne diraw, hayqqanawukka giiga uttaaddii!” yaageedda.

³⁸ Yesuusi zaariide, “Ta diraw hayqqanaw ha77i tumu giiga uttaaddii? Taani new tumuwaa oday; kuttuu waassanaappe kase, neeni Taana heezzu gede kaddanaassa” yaageedda.

14

Yesuusi Aawuwaakko Afiyaa Ogiyaa

¹ Yesuusi kaalliyawanta “Hinttenttu wozanay hirggoppo; Xoossaan ammanite; Taananka ammanite. * ² Ta Aabbu gollen daro sa7ay de7ee. Hewaa gidennentto, Taani hinttenttussi hewaa odikke; Taani hinttenttussi sa7aa giigissanaw bay. ³ Taani baade sa7aa giigisseeddawaappe guyyiyan, Taani de7iya sa7an hinttenttukka de7ana mala, simma yaade hinttentta Taakko aakka afana. ⁴ Qassi hinttenttu Taani biya ogiyaa eriita” yaageedda.

⁵ Toomaasi, “Godaw, neeni biyaasaa nuuni erokko; ogiyaa waaniide eranaw danddayeetto?” yaageedda.

⁶ Yesuusi zaariide, “Ogii, tumuunne de7uu Taana; Ta baggannappe attin, ooninne Ta Aabbukko baanaw danddayenna. ⁷ Hinttenttu Taana eriyaawaa gidintto, Ta Aabbakka erana; ha77ippe doommiide, hinttenttu A eriitanne qassi A be7eeddiita” yaageedda.

⁸ Piliphphoosi Yesuusa, “Godaw, Aawuwaa nuuna bessa; hewe nuussi gidanawaa” yaageedda.

⁹ Yesuusi zaariide yaageedda; “Piliphphoosaa, Taani hawaa keena wodiya hinttenanna de7inakka Taana erikkii? Taana be7eedda uray Aawuwaakka be7eedda; yaatina, neeni waagaade, ‘Aawuwaa nuuna bessa’ gay?” ¹⁰ Taani Aawuwaa gidдон de7iyaawaa qassi Aawukka Ta gidдон de7iyaawaa neeni ammanikkii? Taani hinttenttussi odiyaa qaalaa Taani Taappe odikke; shin Ta gidдон de7iya Aawuu bare oosuwa oothee. ¹¹ Taani Aawuwaa gidдон de7iyaawaanne qassi Aawukka Ta gidдон de7iyaawaa Taana ammanite; hewe dhayooppe, Ta oosuwaabaw Taana ammanite.

¹² “Taani hinttenttussi tumuwaa oday; Taana ammaniyaay uray Taani oothiya oosuwa oothana. Taani Aawuwaakko biya diraw, he uray hawaappe aadhdiyaa oosuwa oothana. ¹³ Aawuu Na7aa gasuwan, Ta bagganna bonchchettana mala, Ta sunthan hinttenttu woossiyaa ubbabaa Taani hinttenttussi polana. ¹⁴ Hinttenttu Ta sunthan Taana ayaanne oochchooppekka, Taani polana.

Yesuusi Ayyaana Geeshshaa Kiittanaw Immeedda Hidootta

* **14:1** Xoossaa ammanite; taananka ammanite. Xoossaan ammanuu hinttew de7ee guussay, Taananka ammanuu de7ee guussaa.

¹⁵ “Hinttenttu Taana siiqiyaa waa gidoope, Ta azazuwaa naagana. ¹⁶⁻¹⁷ Taani Aawuwaa woossana; hinttenanna medhinaw de7ana mala, tumatethaa Ayyaanaa, hara menthethiyaa hinttenttussi I immana. Ha sa7ay he tumatethaa Ayyaana be7ennawaanne erennaawaa gidiyaa diraw, A akkanaw danddayenna; shin I hinttenanna de7iya dirawne hinttenttu giddon de7ana diraw, hinttenttu A eriita.

¹⁸ “Taani hinttentta aawuunne aatta baynna yii7o naanaadan hintterekka aggabashikke; Taani simmaade hinttenttukko yaana. ¹⁹ Guutha wodiyaappe guyyiyan, alamii Taana laa7enthuwa be7enna; shin hinttenttu Taana be7ana; Taani de7uwan de7iya diraw, hinttenttukka qassi de7uwan de7ana. ²⁰ Taani Ta Aawuwaa giddon de7iyaawaanne hinttenttu Ta giddon de7iyaawaa, qassi Taani hinttenttu giddon de7iyaawaanne hinttenttu he gallassi erana.

²¹ “Ta azazu A matan de7iya asay, qassi he azazuwaakka naagiyaawe, I Taana siiqiyaa asa. Taana siiqiyaa asa Ta Aabbukka siiqee; Taanikka A siiqay. Taani aw qonccana” yaageedda.

²² Yihudaa Asqorroota gidenna Yihuday Yesuusa, “Godaw, neeni ne huuphiya alamiyaa bessennaan, nuuna bessana giyaawaa waagaade gay?” yaageedda.

²³ Yesuusi, “Taana siiqiyaa ooninne Ta qaala naagee; Ta Aabbu A siiqanawaa; qassi Ta Aabbunne Taaninne aakko yiide, aananna de7ana. ²⁴ Taana siiqenna uray ooninne Ta qaala azazettenna; hinttenttu sisiyaa qaalay Taana kiiteedda Aawuwaappe attin, Tawaa gidenna.

²⁵ “Taani hinttenanna ittippe de7aadde hawaa hinttenttussi odaaddi; ²⁶ shin Geeshsha Ayyaanay, menthethiyaawe, Aawuu Ta sunthan kiitanawe, hinttentta ubbaba tamaarisanaawaa. Taani hinttenttussi odeedda ubbabaakka hinttentta hassayissanawaa.

²⁷ “Taani sarotethaa hinttenanna wothay; Ta sarotethaa hinttenttussi immay. Taani alamii immiya sarotethaa malaa immikke. Hinttenttu hirgoppitenne yayyoppite. ²⁸ Taani hinttenttussi, ‘Taani bay; shin simmaade hinttenttukko yaana’ geeddawaa siseedda; hinttenttu Taana siiqeeddawaa gidintto, Taappe Aawuu dariya diraw, Taani Aawuwakko biyaawan hinttenttu nashettanitta. ²⁹ Hewe haniyaa wode hinttenttu amanana mala, hewe hanennaan de7ishshin, haananna kasetaade Taani hinttenttussi odaaddi.

³⁰ “Ha alamiyaa mooddiyaawe yiyaa diraw, Taani hawaappe sinthan hinttenanna loythaa haasayikke. Taana I ayne oothanaw danddayenna. ³¹ Shin Taani Aawuwaa siiqiyaa alama eranaw bessee; qassi Taanikka Aawuu Taana azazeeddawaadan oothay. Denddi eqqite; hawaappe boyyte.

15

Woyiniyaa Giya Turaw Tumu Anuu Yesuusa

¹ “Taani woyiniyaa geetettiyaa turaw tumu ano; goshshanchchay Ta Aabba. ² Ta giddon de7iya ayfiya ayfenna turaa maraa ubbaa I karee; ayfiya turaa maraa ubbay kasewaappe loythi ayfanaadan, he maraa xeeraa I ciggiide geeshshana. ³ Taani hinttenttussi ha77i odeedda qaala gaasuwan, hinttenttu geeshsha. ⁴ Ta giddon de7ite; Taanikka hinttenttu giddon de7ana. Woyiniyaa turaa maray anuwaanna ittippe de7ennaan dhayoope, he maray barekka ayfiya ayfanaw danddayennawaadan, hinttenttukka Ta giddon de7ennaan dhayoope, ayfiyaa ayfanaw danddayikkita.

⁵ “Taani woyiniyaa turaw ano; hinttenttu he turaa maratuwaa. Ta giddon de7iya uray, Taanikka A giddon de7iya uray, daro ayfiya ayfana; ayissi gooppe, Taani baynnaan hintterekka ayne oothanaw danddayikkita. ⁶ Ta giddon de7enna uray turaa maraadan, karen yeggina meleeddawaa shiishshiide tamaan wothina, I eexanawaa. ⁷ Hinttenttu Ta giddon de7oope, qassi Ta qaalayka hinttenttu giddon de7oope, hinttenttu koyyeeddawaa ayaa gidinakka woosite; hinttenttu akkanita. ⁸ Hinttenttu daro ayfiyaa ayfooppenne qassi Taana kaalliyaawanta gidoope, hewan Ta Aabbu bonchchettanawaa. ⁹ Aawuu Taana siiqeeddawaadan, Taanikka hinttentta siiqaaddi; Ta siiquwan de7ite. ¹⁰ Taani Ta Aabbu azazuwaa naagaade A siiquwan de7eeddawaadan, hinttenttukka Ta azazuwaa naagooppe, Ta siiquwan de7anita.

¹¹ “Ta nashechchay hinttenanna de7ana malanne, hinttenttu nashechchay kumentha gidana mala, Taani hawaa hinttenttussi odaaddi. ¹² Ta azazu hawaa; Taani hinttentta siiqiyaaawaadan, hinttenttukka ittu ittuwana siiqettite. ¹³ Bare shemppuwaa bare laggew aathiide immiyaawaappe aadhdiyaa siiqu oossinneekka baawa. ¹⁴ Taani hinttentta azazeeddawaa ubbaa oothoope, hinttenttu Ta laggetuwaa.

¹⁵ “Ayllii bare goday oothiyaawaa erenna diraw, Taani hinttentta hawaappe sinthaw ayllatuwaa giikke; shin Taani hinttentta Ta laggetuwaa gaaddi. Ayissi gooppe, Ta

Aawuwaappe siseedda ubbaba Taani hinttentussi odaaddi. ¹⁶Taani hinttentta dooreed-dawaappe attin, hinttenttu Taana dooribeykkita. Hinttenttu biide ayfiyaa ayfana malanne de7ana mala, Taani hinttentta sunthaaddi. Qassi Aawuukka hinttenttu Ta sunthan * wooseeddawaa ubbaa immana. ¹⁷Taani hinttentta azaziyaawe hawaa; ittu ittuwaanna siiqettiite.

Yesuusi Ha Alami Ixxiyaawaa Odeedda

¹⁸“Alami hinttentta ixxoopspe, kasetiide Taana ixxeeddawaa akeekite. ¹⁹Hinttenttu alamiyaassa gideendentto, alamii barewaaadan hinttentta siiqana; shin Taani hinttentta alamiyaappe dooreeddawaappe attin, hinttenttu alamiyaassa gidikkita; alamii hinttentta ixxiyaawe hawaassa. ²⁰‘Aylli bare godaappe darena’ gaade Taani hinttenttussi odeeddawaa hassayite. Untunttu Taana yedersseeddawaa gidoope, hinttenttu qaalaakka naaganawanta. ²¹Shin untunttu Taana kiitteeddawaa erenna diraw, ha ubbaa Ta gaasuwan untunttu hinttenttu bolla oothanawanta. ²²Taani yaade untunttussi odennawaa gidintto, untunttussi nagaraa gidenna; shin ha77i untunttu oothiyaa nagaraa gaasoyiyaawe baawa. ²³⁻²⁴Taana ixxiyaawe Ta Aawuwaakka ixxeedda. Ooninne oothibeenna oosuwa untunttu giddon Taani oothabeennabaa gidintto, untunttussi nagaraa gidennaan attanawaa; shin ha77i untunttu Taani ootheedda oosuwa be7iide, Taanakka Ta Aawuwaakka ixxeedino. ²⁵Shin untunttu higgayan, ‘Taana coo ixxeeddino’ geetettiide xaafetteeddawe polettana mala, hawe haneedda.

²⁶“Shin Aawuwaappe yiyaa tumatethaa Ayyaanay menthethiyaawe yaanawaa. Taani Aawuwaappe hinttenttussi A yeddana; qassi I Tabaa markkattanawaa. ²⁷Hintteekka qassi kaseppe doommiide, Taananna de7iya diraw, Tabaa markkattana.

16

¹“Taani hawaa hinttenttu dhubettenna mala, hinttenttussi odaaddi. ²Untunttu hinttentta barenttu Ayihuda woosa golliyaaappe kessi yeddananawanta. Hewaa bolla qassi hinttentta wodhiyaa uray Xoossaw oothiyaaawaa aw malatiyaa wodii yaanawaa. ³Untunttu hewaa hinttenttu bolla oothiyaaawe Taananne Aawuwaawe erenna diraassa. ⁴Shin untunttu hewaa hinttenttu bolla oothiyaa wodii gakkiiya wode, Taani hinttenttussi odeeddawaa hinttenttu hassayana mala, Taani hinttenttussi hawaa odaaddi.

Geeshsa Ayyaanaa Oosuwa

“Taani hinttentta de7iya diraw, koyro hewaa hinttenttussi odabeykke. ⁵Shin ha77i Taani Taana kiitteeddawaakko bay; shin hintteppe ooninne, ‘Haqa bay?’ giide Taana oochchiyaawe baawa. ⁶Shin Taani hawaa odeedda diraw, hinttenttu wozanaan daro kayyuu de7ee. ⁷Shin Taani hinttenttussi tumuwaawaa oday; Taani biyaawe hinttenttussi lo77a. Ayissi gooppe, Taani baana dhayooppe, menthethiyaawe hinttenttukko yeenna; shin Taani booppe, A hinttenttukko yeddana. ⁸Qassi menthethiyaawe yiide, untunttu nagaraabaa, Xoossaa xillotethaabaanne pirddaabaa ha sa7aa asay bayizeeddawaa bessanawaa. ⁹Nagaraabay asay Taana ammanenna diraassa. ¹⁰Xillotethaabay qassi Taani Aawuwakko biya diraw, hinttenttu Taana laa7enthuwa be7ikkita. ¹¹Xoossaa pirddaabay qassi alamiyaa mooddiyaawe pirddettedda diraassa.

¹²“Taani hinttenttussi odiyaabay darobay de7ee; shin ha77i hinttenttussi gelenna. ¹³Tumatethaa Ayyaanay yiyaa wode, hinttentta tumatethaa ubbaakko kaallethanawaa. Ayissi gooppe, I bare siseeddawaa odanaappe attin, bareppe aynne odenna. Qassi sinthappe yaanabaa hinttenttussi I odanawaa. ¹⁴I Taana bonchchanawaa; ayissi gooppe, I Taw de7iyaawaappe akkiide, hinttenttussi odanawaa. ¹⁵Aawoo de7iyaabay ubbay Tawaa; menthethiyaawe Taw de7iyaabaappe akkiide, hinttenttussi odanawaa Taani geeddawe hawaassa.

Yesuusa Kaalliyaaawanttu Kayyuu Nashechaw Laamettana

¹⁶“Guutha wodiyaappe guyyiyan, hinttenttu Taana be7ikkitta; qassi guutha wodiyaappe guyyiyan, hinttenttu Taana be7ana” yaageedda.

¹⁷Yesuusa kaalliyaaawantuppe ittu ittuu barenttu giddon, “‘Guutha wodiyaappe guyyiyan, hinttenttu Taana be7ikkitta; qassi guutha wodiyaappe guyyiyan, hinttenttu Taana be7anita; ayissi gooppe, Taani Aawuwaakko bay’ giyawe hewe waagiyaawe?” yaageeddino. ¹⁸“‘Guutha wodiyaappe guyyiyan’ giyawe waagiyaawe? I ayissi haasayinttonne nuussi erettenna” yaageeddino.

¹⁹Untunttu barena oochchanaw koyyiyaawaa Yesuusi eriide, untunttu yaageedda; “Taani, ‘Guutha wodiyaappe guyyiyan, hinttenttu Taana be7ikkitta; qassi guutha

* 15:16 ta sunthan: woy “Taana kaalliyaaawantta gidiyaa diraw”

wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be7ana' geeddawoo hinttenttu ittu ittuwaa oochchiitee? ²⁰ Taani hinttenttussi tumuwaa oday. Hinttenttu yeekkananne kayyottana; shin ha alamii nashettana. Qassi hinttenttu kayyottana; shin hinttenttu kayyottowe nashechchaa gidanawaa. ²¹ Itti mishiratta na7aa yelana haniyaa wode, bare yeliyaa wodii gakteedda diraw, oyqettaw; shin na7ay yeletteeddawaappe guyyiyaan, na7ay ha sa7an yeletteedda nashechchaa diraw, bare oythaa hassayukku. ²² Hewaa diraw, hinttenttukka hinttenttu wozanaan kayyottiita; shin Taani laa7enthuwa hinttentta be7ana; qassi hinttenttu wozanay loythi nashettana; hinttenttu nashechchaa ooninne hintteppe akkenna.

²³ "He gallassi hinttenttu Taana aynne woossikkita. Taani hinttenttussi tumuwaa oday; hinttenttu Ta sunthan woossiyaawaa ubbaa Aawuu hinttenttussi immanawaa. ²⁴ Ha77i gakkanaassi Ta sunthan aynne woossibeeykkita; hinttenttu nashechchay polettana mala, Xoosaa woossite; hinttenttu akkana.

²⁵ "Hawaa Taani hinttenttussi leemisuwan odaaddi; shin Taani leemisuwan odenna wodii yaanawaa; shin Aawuwaabaa Taani hinttenttussi qoncciyaan odana. ²⁶ Taani he gallassi, hinttenttu Ta sunthan Aawuwaa woossana; qassi hinttenttu diraw, Taani Aawuwaa woossana giikke. ²⁷ Ayissi gooppe, Aawuu bare huuphew hinttentta siiqee; hinttenttu Taana siiqiyaa dirawunne Taani Aawuwaa matappe yeeddawaa ammano diraw, I hinttentta siiqee. ²⁸ Taani Aawuwaa matappe ha alamiyaa yaaddi; qassi ha alamiyaa aggaade Aawuwaakko baana" yaageedda.

²⁹ Yesuusa kaalliyaa wanttu zaariide Yesuusa, "Be7a, ha77i neeni qoncciyaan haasayaasa; leemisuwan aynne haasayakka. ³⁰ Neeni ubbabaa eriyaawaa nuuni ha77i ereetto; qassi neena ooninne oochchana mala, neeni koyyennawaa ereetto. Hewe nuuna neeni Xoosaaappe yeeddawaa ammanthee" yaageeddino.

³¹ Yesuusi zaariide untunttu, "Ha77i ammaniitee? ³² Be7ite, hinttenttu hinttenttu golle golle laalettiiyaa wodiinne Ta xalalaa yeggi bashiyaa wodii yaanawaa; ha77ikka yidiggeedda. Shin Aawuu Taananna de7iya diraw, Ta xalalaa gidikke. ³³ Hinttenttu Ta giddon de7iidde, saro de7ana mala, Taani hawaa hinttenttussi odaaddi. Alamiyan hinttenttu waayyettana. Shin minnite; Taani alamiyaa xoonnaaddi" yaageedda.

17

Yesuusa Woosaa

¹ Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, pude saluwaa xeelliide, hawaadan yaageedda; "Ta Aabboo, wodii gakteedda; ne Na7ay neena bonchchana mala, neenikka ne Na7aa bonchcha. ² Ayissi gooppe, neeni aw immeedda ubbaw medhinaa de7uwwa I immana mala, asaa ubbaa bollan aw maataa immaadda. ³ Asay neeni itti tumu Xoosaa gideeddawaa erana malanne, qassi neeni kiitteedda Yesuusi Kiristtoosa erana mala, hawe medhinaa de7uwwa. ⁴ Neeni Taw oothanaw immeedda oosuwwa polaade, neena sa7an bonchchaaddi. ⁵ Ha77ikka qassi Aawoo, alamii medhettanaappe kase ne matan Taw de7iya bonchchuwan ne sinthan Taana bonchcha.

⁶ "Alamiyaa asaappe neeni Taw immeeddawanttoo ne sunthaa erissaaddi; untunttu newantta; qassi neeni untunttu Taw immaadda. Untunttu ne qaalawukka azazetteeddino. ⁷ Ha77i neeni Taw immeedda ubbabay neeppe yeeddawaa untunttu eriino. ⁸ Ayissi gooppe, neeni Taw immeedda qaalaa Taani untunttussi immaaddi; untunttukka he qaalaa akkeeddino. Taani ne matappe yeeddawe tuma gidiyawaa eriide Neeni Taana kiitteeddawaakka ammaneeddino.

⁹ "Taani untunttussi woosay; alamew neena woossikke. Shin Neeni Taw immeedda asaw woosay; ayissi gooppe, untunttu newantta. ¹⁰ Taw de7iya ubbabay nebaa; qassi New de7iyaa ubbabayikka Tabaa. Taani untunttu bagganna bonchchettaaddi. ¹¹ Taani hawaappe guyyiyaan, alamiyan de7ikke; untunttu alamiyan de7iino; Taani ha77i neekko bay. Geeshsha Aawoo, ha Neeni Taw immeeddawanttu Neeninne Taani ittuwaa gidiyawaadan, untunttu ittuwaa gidana mala, untunttu ne sunthan naaga. ¹² Taani untuntunna alamiyan de7aadde, neeni Taw immeedda ne sunthaa wolqqan untunttu naagaaddi. Taani untunttu naagaaddi; Xoosaa Maxaafay geeddawe polettana mala, bashshay bessiyaa uraappe attin, untunttuppe haray ooninne baybeenna.

¹³ "Ha77i Taani Neekko bay; untunttu wozanaan Ta nashechchay polettana mala, hawaa Taani alamiyan haasayay. ¹⁴ Taani untunttussi ne qaalaa immaaddi; Taani alamiyaassa gidennawaadan, untunttukka alamiyaassa gidenna diraw, alamii untunttu ixceedda. ¹⁵ Neeni xalahiyaappe untunttu naagana mala woossiyaawaappe attin, alamiyaappe kessana mala woossikke. ¹⁶ Taani alamiyaassa gidennawaadan, untunttukka alamiyaassa gidikkino. ¹⁷ Neeni tumatethaan untunttu newantta ootha; ne

qaalaykka tumatethaa. ¹⁸ Neeni Taana alamiyaa kiitteeddawaadan, Taanikka untunttu alamiyaa kiittaaddi; ¹⁹ qassi untunttu tumatethaan new dummataana mala, untunttu diraw, Taani Ta huuphiya new dummayaaddi.

²⁰ “Taani untunttu xalalaw woossikke; shin untunttu qaala odina, Taana ammaneed-dawanttookka woossay. ²¹ Untunttu ubbay ittuwa gidana mala, Taani woossay. Aawoo, Neeni Ta gidдон de7iyaawaadan, qassi Taanikka Ne gidдон de7iyaawaadan, untunttu nu gidдон de7iino. Qassi neeni Taana kiitteeddawaa alamii ammanana mala, untunttu ittuwa gidino. ²² Neeninne Taani ittuwa gidiyaawadan, untunttu ittuwa gidana mala, neeni Taana bonchcheeddawaadan, Taanikka untunttu bonchchaaddi. ²³ Taani untunttu gidдон de7ina, Neeni Ta gidдон de7ina, qassi Neeni Taana siiqiyaawaadan, untunttakka siiqowaanne Neeni Taana ha alamiyaa kiitteeddawaa alamii eranaadan, untunttu ubba ittuwaa gidino.

²⁴ “Aawoo, sa7ay medhettanaappe kase Neeni Taana siiqeedda diraw, Taw immeedda Ta bonchchuwaa untunttu be7ana mala, Neeni Taw immeeddawanttu Taani de7iya sa7an Taananna de7ana mala koyyaaddi.

²⁵ “Xillo Aawoo, alamiyaa asay Neena erenna; shin Taani neena eray. Qassi Neeni Taana kiitteeddawaa hawanttu eriino. ²⁶ Neeni Taana siiqeedda siiquu untunttu gidдон de7ana mala, qassi Taanikka untunttu gidдон de7ana mala, Taani Ne sunthaa untunttu erissaaddi; sinthawukka erissana” yaageedda.

18

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyqetteedda

(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luq 22:47-53)

¹ Yesuusi hewaa giide, Xoossaa woosseeddawaappe guyyiyan, barena kaalliyawant-tunna Qediroona giya zanggaaraa pinneedda. He sa7an atikilttiyaa sa7ay de7ee; Yesu-usinne Yesuusa kaalliyawanttu geleeddino. ² Yesuusa aathi immeedda Yihuday he sa7aa ereedda; ayissi gooppe, Yesuusi ubba wode barena kaalliyawantunna hewan shi-ique. ³ Hewaa diraw, kaalethiyaa qeesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yihudaanna baanaadan immeedda Roomaa wottaaddaratuunne Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu kuraaziya, yabbiyaanne toora ayqqiide he sa7aa beeddino.

⁴ Yesuusi barena gakkanaw haniyaa ubbabaa eriide, gaxaa kesiide, “Oona koyyiitee?” yaageedda

⁵ Untunttu zaariide, “Naazireetiyaa Yesuusa koyyeetto” yaageeddino.

Yesuusi zaariide, “Taani A” yaageedda.

Yesuusa aathi immeedda Yihudaykka hewan untuntunna eqqeedda; ⁶ Yesuusi, “Taani A” geedda wode, untunttu guyyekko shiiqiide, sa7an kunddeeddino. ⁷ Yesuusi qassikka, “Oona koyyiitee?”

Yaagi oochchina untunttu, “Naazireetiyaa Yesuusa” yaageeddino.

⁸ Yesuusi zaariide, “Taani A gidiyaawaa hinttentussi odaaddi; simmi hinttentu Taana koyyiyaawaa gidoope, hawantta yeddite” yaageedda. ⁹ I, “Ta Aabboo, neeni Taw immeed-dawanttuppe haray atto, ittuwaakka bayizzabeykke” geeddawe polettana mala, hewaa geedda.

¹⁰ Simooni Phexiroosaw mashshay de7ee; I he mashshaa shoddinne qeesatuwaa ub-batuwaa kaappuwaa qoomaa ushechcha haythaa shociide, qanxxi yeggeedda. He qoomaa sunthay Malkkoosa. ¹¹ Yesuusi Phexiroosa, “Ne mashshaa shookuwan zaaraade wotha! Ta Aabbu Taw immeedda metuwaa xuu7aa Taani ushikkita?” yaageedda.

Yesuusi Qeesatuwaa Kaappuwaa Haanna Sintha Shiiqeedda

¹² Shaalaqay, daro wottaaddaratuunne qassi Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu Yesu-usa ayqqiide qachcheeddino. ¹³ Koyro Yesuusa Haannakko afeeddino; Haanni he laythi qeesatuwaa kaappuwaa gideedda Qayaafaa holluwa. ¹⁴ “Asa ubbaa diraw, itti asay hayqqintto lo77a” giide Ayihudatuwaa zoreeddawe Qayaafaa.

Phexiroose Yesuusa Kaddeedda

(Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luq 22:55-57)

¹⁵ Simooni Phexiroosinne hara itti kaalliyawe Yesuusa kaalliide beeddino. He hara kaalliyawaa qeesatuwaa kaappuu ereedda; hewe Yesuusanna qeesatuwaa kaappuwaa dirssaa garssa geleedda. ¹⁶ Shin Phexiroose karenna dirssaa penggiyan eqqeedda. Qeesat-uwaa ubbatuwaa kaappuu eriyaa hara kaalliyawe kare kesiide, penggiyaa naagiya naattiw odiide, Phexiroosa dirssaa garssa gelisseedda. ¹⁷ Penggiyaa naagiya naatta Phexiroosa, “Neni ha bitaniyaa kaalliyawantuppe ittuwa gidikkiyee?” yaagaaddu.

I, “Tuyti, taani gidikke” yaageedda.

¹⁸ Sa7ay meeggiyaa diraw, ayllatuunne Geeshsha Golliiyaa naagiyaawanttu tamaa eexxiidde, bonqqeeddawaa yuuyyi aadhdi eqqiide kashiino; Phexiroosikka untuntunna eqqiide, he tamaa kashshee.

Qeesatuwaa Kaappuu Yesuusa Oochcho Ooshaa

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luq 22:66-71)

¹⁹ Qeesatuwaa ubbatuwaa Kaappuu, Yesuusa kaalliyaawanttubaane A timirttiyaabaa oochcheedda. ²⁰ Yesuusi aw zaariide, “Taani asaa ubbaw qoncciyaan odaaddi. Taani Ayihuda ubbay shiiqiyaa Ayihuda woosa golleninne Geeshsha Golliyaan ubba wode tamaarisaaaddi; geeman ayinne haasayabeykke. ²¹ Yaatina, neeni Taana ayissi oochchay? Taani odeeddawaa siseedda asaa oochcha; he asay Taani odeeddawaa ereedda” yaageedda.

²² Yesuusi hewaa geedda wode, hewaan eqqeedda wottaaddaratuwaappe ittuu Yesuusa baqqiide, “Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa bolla hawaadan zaaray?” yaageedda.

²³ Yesuusi zaariide, “Taani balabaa haasayeeddawaa gidoope, hawaan de7iya asaa ubbaw oda; shin Taani tumuwaa haasayeeddawaa gidoope, Taana ayissi baqqay?” yaageedda.

²⁴ Hewaa diraw, Haanni, qashetti utteedda Yesuusa, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa, Qayaafaakko yeddeedda.

Phexiroosi Yesuusa Laa7enthuwa Kaddeedda

(Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luq 22:58-62)

²⁵ Phexiroosi hewan eqqiide, tamaa kashshee; haranttu A, “Neni ha bitaniyaa kaalliyaawanttuppe ittuwa gidikkiyee?” yaageedda.

Phexiroose, “Tuytti; taani gidikke” yaagiide kaddeedda.

²⁶ Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa qoomatuwaappe ittuwaa, Phexiroose haythaa qanxeedda bitaniyaa dabbu Phexiroosa, “Taani neena aananna daro ataakilttiyaa gidдон be7abeykkitayee?” yaagiide oochcheedda.

²⁷ Phexiroose qassikka kaddeedda; elekka kuttuu waassii aggeedda.

Yesuusi Philaaxoosa Sintha Shiiqeedda

(Mat 27:1-2,11-14; Mar 15:1-5; Luq 23:1-5)

²⁸ Untunttu Yesuusa Qayaafaa golleppe Roome asaa ayissiyaawaa ooso golliya afeeddino. Sa7ay wonnta guura; Ayihudatu Paasigaa bonchchiya gallassa qumaa maanaw, barenttu huuphiyassi tunenna mala, Roome asaa ayissiyaawaa ooso golliya geliibeykkino. ²⁹ Hewaa diraw, Philaaxoosi untunttukko kare kesiide, “Ha bitaniyaa hinttentu ayaani mootiitee?” yaageedda.

³⁰ Untunttu, “I itabaa oothiibeennawaa gidintto, nuuni A neekko ahokko” yaageeddino.

³¹ Philaaxoosi zaariide untunttussi, “Hinttentu A afiide, hinttentu higgii giyawaaddan, A bolla pirddite” yaageedda.

Ayihudatu, “Oonanne wodhiyaa maatay nuussi baawa” yaageeddino. ³² Hawe haneeddawe Yesuusi ay mala hayquwaa hayqqanentto erissanaw haasayeeddawe polettanaassa.

³³ Philaaxoosi bare oosuwaa golle laa7ethuwa geliide, Yesuusa xeesiide, “Neni Ayihuda katee?” yaagiide A oochcheedda.

³⁴ Yesuusi Philaaxoosa, “Ha ooshaa neeni neeppe oochchayiyee woy hara asay new tabaa odeeddee?” yaageedda.

³⁵ Philaaxoosi zaariide, “Taana Ayihuda asa gay? Ne zaretuunne qeesatuwaa kaappatu neena taw aathi immeeddino; neeni ayaa oothaddii?” yaageedda.

³⁶ Yesuusi, “Ta kawutethay ha alamiyaana gidenna. Ta kawutethay ha alamiyaana gideeddentto, Taana Ayihudato aathi immennaadan, Taw oothiyaawanttu Taw olettana; shin Ta kawutethay ha alamiyaana gidenna” yaageedda.

³⁷ Hewaa diraw, Philaaxoosi Yesuusa, “Yaatina, neeni kaateyee?” yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide, “Neni Taana kaatiyaa gaadda. Taani tumaa markkattana diraw yelettaaddi; qassi hewaa diraw, ha alamiyaa yaaddi. Tumuwa bagga gideedda ooninne Taani giyaawa siseedda” yaageedda.

³⁸ Philaaxoosi, “Tumuu ayee?” yaageedda.

Philaaxoosi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Ayihudatuwaakko kare kesiide, “Taani aani ay balaanne demmabeykke. ³⁹ Shin Paasigaa bonchchiya gallassi, itti asaa taani hinttentussi qashuwaappe billiyaa dooyay de7ee; taani hinttentussi Ayihudatu kaatiyaa billiyawaa koyyiitee?” yaageedda.

⁴⁰ Untunttu zaariide, barenttu kooshshaa dhoqqu udiide, “Barbbaana billappe attin, A gidenna!” yaageeddino. Shin Barbbaani paannuwaa.

19

Wottaaddaratuu Yesuusa Bolla Qilllicceeddino
(*Mat 27:27-32; Mar 15:15-21*)

¹ Hewaappe guyyiyan, Philaaxoosi Yesuusa oyqqiide, lissuwan shoceedda. ² Wottaaddaratuu agunthaappe akililiyaa giigissiide, A huuphiyaan wotheeddino; qassi zo7o mayuwaakka A mayizzeeddino. ³ Aakko shiiqiide, “Ayihuda kaatew, shemppuwaa gami77a!” yaagiide A shayyiyaa baqqeeddino.

⁴ Philaaxoosi qassikka kare kesiide Ayihudatuwaa, “Be7ite, taani aani ay balaanne demmabeennawaa hinttenttu erana mala, A hinttenttukko kare kessana” yaageedda. ⁵ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi agunthaa akililiyaa bare huuphiyaan wothiide, zo7o mayuwaawaa mayyiide, kare kesseedda; Philaaxoosi Ayihudatuwaa, “Bitaniyaa hawaa be7ite” yaageedda.

⁶ Qeesatuwaa kaappatuunne wottaaddaratuu A be7eedda wode, barenttu kooshshaa dhoqqu udiide, “Masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishaade A sulla! Sulla!” yaageeddino.

Philaaxoosi untunttu, “Hinttenttu A afiide, masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide sullite; ayissi gooppe, taani ay balaanne demmabeykke” yaageedda.

⁷ Ayihudatu zaariide, “Nuussi higgii de7ee; nu higgii giyawaaddan, I hayqqanaw bessee; ayissi gooppe, I barena Xoossaa Na7aa ootheedda” yaageeddino.

⁸ Philaaxoosi hewaa siseedda wode, kasewaappe loythi yayyeedda. ⁹ Qassikka Philaaxoosi bare oosuwaa golle simmi geliide Yesuusa, “Neeni haqappe yaaddii?” yaagiide oochcheedda; shin Yesuusi aw aynne zaaribeenna. ¹⁰ Hewaa diraw, Philaaxoosi A, “Taw odikkii? Neena billanaw woy masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishaade kaqqanaw taw maataw de7iyaawaa erikkiyee?” yaageedda.

¹¹ Yesuusi, “Xoossay new bollappe maataa immibeennabaa gidintto, new Ta bolla maataw de7enna shin. Hewaa diraw, Taana new aathi immeeddawe aadhdiyaa nagaraa ootheedda” yaageedda.

Yesuusa Hayqoo Pirddeeddino

(*Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luq 23:13-25*)

¹² Philaaxoosi hewaa siseedda wode, Yesuusa billanaw ogiyaa koyyeedda; shin Ayihudatu barenttu kooshshaa dhoqqu udiide, “Neeni A billiyawaa gidooppe, Kaatiyaa Qeessaare dabbo gidakka! Barena kaatiyaa giya ooninne Qeessaare morkke!” yaageeddino.

¹³ Philaaxoosi hewaa sisiide, Yesuusa kare kesseedda. Yaatiide shuchchaa baasuwaawaa giya sa7an pirdda oydiyaan utteedda; Ibraayisxxe qaalaan he sa7ay gaytaa giyaawaa.

¹⁴ He gallassay Paasigaa bonchchiyaa gallassaw giigissiyaa gallassaa; sa7ay usuppun saatiyaa heera gidanawa. Philaaxoosi Ayihudatuwaa, “Hinttenttu kaatiyaa hawaa be7ite!” yaageedda.

¹⁵ Ayihudatu barenttu kooshshaa dhoqqu udiide, “Digga! Digga! Masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishaade sulla!” yaageeddino.

Philaaxoosi zaariide, “Hinttenttu kaatiyaa taani masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishaade sulliyaawaa koyyiitee?” yaagiide oochcheedda.

Qeesatuwaa kaappatu, “Qeessaareppe hara kaatii nuussi baawa!” yaageeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyan, untunttu masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide, Yesuusa kaqqana mala, Philaaxoosi untunttussi aathi immeedda.

Yesuusa Sulleeddino

(*Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luq 23:26-43*)

Untunttu Yesuusa oyqqiide, afeeddino. ¹⁷ Yesuusi bare masqqaliyaa tookkiide, Guuggiyaasaa geetettiyaasaa beedda. “Guuggiyaasaa” * giyaawe Ibraayisxxe qaalaan “Golgotha” giyaawaa. ¹⁸ Untunttu he sa7an masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide, Yesuusa kaqqeeddino; qassi aananna hara laa77u asatuu, ittuwa ya bagganna qassi ittuwa ha bagganna Yesuusa gidduwan wothiide, masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqeeddino. ¹⁹ Philaaxoosi xifatiyaa xaafiide, masqqaliyaa bolla wotheedda. I xaafeddawe, “Ayihudatu Kaatiyaa, Naazireetiyyaa Yesuusa” yaagee. ²⁰ Yesuusi masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide sulletteedda sa7ay katamaa matan de7iya diraw, daro Ayihudatu he xifatiyaa nabbabeeddino. Xifatii Ibraayisxxe qaalaan, Roomaysxxe qaalaaninne Giriike qaalaan xaafetteedda. ²¹ Hewaa diraw, Ayihuda qeesatuwaa kaappatu Philaaxoosa, “ ‘Ha bitani barena Ayihuda kaatiyaa yaageedda’ gaade xaafappe attin, ‘Ayihuda kaatiyaa’ gaade xaafoppa” yaageeddino.

* **19:17** “Guuggiyaasaa” Hewaan asaa guuggiyaa malati medhetteedda wogga shuchchay de7iyaa diraw, “Guuggiyaasaa geetetteedda”.

²² Philaaxoosi, “Taani xaafeeddawaa xaafa diggaaddi” yaagiide zaareedda.

²³ Wottaaddaratuu masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide, Yesuusa kaqqeed-dawaappe guyyiyan, A mayuwaa akkiide, oyddu kessi shaakkeeddino; itti itti wottaad-daraa itti shaakuu gakteedda. A adussa mayuwaakka akkeeddino; adussa mayuu hashiyaappe doommüide, duge gakkanaw yeddi mayettiyaawaappe attin, qanxxettiide sikettiibeenna. ²⁴ Wottaaddaratuu ittu ittuwaa, “Oona gakkanentto, saamaa woy exaa yegganaappe attin, mayuwaa peedhokko” yaageeddino. Hewe haneeddawe Xoossaa Maxaafay, “Ta mayuwaa shaakki akkeeddino; ta adussa mayuwaan saamaa yeggeeddino” giyaawe polettanaassa. Hewaa diraw, wottaaddaratuu hewaa ootheeddino.

²⁵ Shin Yesuusa masqqaliyaa matan A daaya, A aatti michchatta, Qaliyoophaa machchatta Mayraamanne Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama eqqeed-dino. ²⁶ Yesuusi bare daayanne I siiqiyaa kaalliyaaawe hewan eqqeeddaawantta be7iide, bare daayo, “Ha mishirattee, ne na7aa hawaa be7a!” yaageedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyan, he kaalliyaaawaa “Ne daayo hanna be7a!” yaageedda. He kaalliyaaawe izo he saatiyaappe doommüide, bare soy afeedda.

Yesuusa Hayquwaa

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luq 23:44-49)

²⁸ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi ubbabay ha77i poletteeddawaa eriide, Xoossaa Maxaafay geeddawe polettana mala, “Taana saammee” yaageedda.

²⁹ He sa7an itti xuggaa kumeedda caala woyiniyaa eessay de7ee. Unttuntu ispponjiiyaa he woyiniyaa eessaan yeggiide, hisoophiyaa geetettiyaa mithaa xeeraan wothiide, Yesuusa doonaakko shiishsheeddino. ³⁰ Yesuusi woyiniyaa eessaa ganxxi be7eeddawaappe guyyiyan, “Poletteedda” yaageedda.

Yesuusa Miyiyaa Tooraan Caddeeddino

Qassi hewaappe guyyiyan, bare huuphiya toochchiide, bare shemppuwaa immeedda.

³¹ He gallassay Ayihudatuwaassi gigettiiyaa gallassaa † gidiyaa dirawunne qassi he Sambbatay daro bonchcho gidiyaa diraw, Sambbataan asatuwa anhay masqqaliyaa bolla peeshenna mala, suletteedda asatuwa suyiliyaa menthiide, ‡ masqqaliyaappe wothana mala, Ayihudatu Philaaxoosa woosseeddino. ³² Hewaa diraw, wottaaddaratuu yi-ide, Yesuusanna suletteedda koyro bitaniyaa suyiliyaa mentheeddino; qassi aananna suletteedda laa7etho bitaniyaa suyiliyaakka mentheeddino. ³³ Shin Yesuusakko yeedda wode I hayqqidiggeeddawaa be7iide, A suyiliyaa menthibeykkino. ³⁴ Gidoopenne, wottaaddaratuuwaappe ittu A miyyiyaa tooraan caddeedda. Elekka suuthaynne haathay goggi aggeedda. ³⁵ Hinttentu ammanana mala, hawaa be7eeddawe markkatteedda; I markkattiyaaawekka tumuwaa; qassi bare haasayay tuma gidiyaawaa I ereedda. ³⁶ Hewe haneeddawe Xoossaa Maxaafay, “A meqethatuwaappe ittunne me77enna” geeddawe polettanaassa. ³⁷ Qassikka Xoossaa Maxaafay haray, “Asay bare caddeeddawaa be7ana” yaagee.

Yesuusi Moogetteedda

(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luq 23:50-56)

³⁸ Hewaappe guyyiyan, Armmaatiyaasa geetettiyaa katamaappe yeedda Yooseefo Yesuusa anhaa akkiide afanaw Philaaxoosa woosseedda; Yooseefo Ayihudatoo yayyeedda diraw, asay erennaan Yesuusa kaalliyaaawaa.

Yooseefo woossina Philaaxoosi, “Afa” yaageedda. Hewaa diraw, Yooseefo biide, Yesuusa anhaa afeedda. ³⁹ Qassi Niqoodimoosi hewaappe kase Yesuusakko qamma yeeddawe, kawaraannanne godare uuthaanna walaketteedda oytamanne ichcheshu kiilo giraame gidiyaawaa keena shittuwaa oyqqi akkiide, Yooseefonna yeedda. ⁴⁰ He laa77u asatu Yesuusa anhaa akkiide, Ayihudatu anhaa xaaxiyaa wogaadan, shittuwaanna gathiide, mooguwaafilaan xaaxeeddino. ⁴¹ Yesuusi masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide suletteedda sa7an daro atikilttiyaa sa7ay de7ee; he atikilttiyaa sa7aa gidon shuchchaa wooci kesseedda biro ooninne mogettibeenna ooratha duufuu de7ee. ⁴² He duufuu matan de7iya dirawunne qassi Ayihudatu Sambbatay gigettiiyaa gallassa gidiyaa diraw, Yesuusa yaani wotheeddino.

19:24 Maz 22:18 **19:28** Maz 69:21; 12:15 † **19:31** Ayihudatuwaassi gigettiiyaa gallassaa: Paasigay saamintaappe itti gallassa awudenne gidana danddayee; shin Yohaannisa mishiraachchuu tamarissiyaawaadan, Paasigaa wodii hananaw bessiyaawe, laythaa laythaan Yesuusi masqqaliyan kaqetti hayqqeedda sambbataana gidana koshshee. ‡ **19:31** suletteedda asatuwa suyiliyaa menthiide: Ha wogay Roome kawutethaa wogaadan, masqqaliyan suletteedda asatuwaawee elekka hayqqana mala udiyaa ogiyaa guussaa. **19:36** Kes 12:46; Pay 9:12; Maz 34:20 **19:37** Zak 12:10; Sax 1:7

20

Yesuusi Hayquwaappe Denddeedda
(*Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luq 24:1-12*)

¹ Woggaa gallassi guuran, biro daabidaabiyaawaan, Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama Yesuusi moogetteedda duufuwaakko baade shuchchay he gong-goluwaa doonaappe denddikiichcheeddawaa be7aaddu. ² Simooni Phexiroosakkonne Yesuusi siiqiya yokko kaalliyaaawaakko, iza woxxaadde baade, “Duufuwaappe Godaa afidiggeeddino; haqan A wotheeddinonttonne nuuni erokko” yaagaaddu.

³ Hewaa diraw, Phexiroosinne yokko kaalliyaaawe aggiide, duufuwaakko beeddino. ⁴ Laa77uukka ittippe woxxeeddino; shin yokko kaalliyaaawe Phexiroosappe aadhdhi kasetiide, he duufuwaakko gakteedda. ⁵ He kaalliyaaawe hokkiide, mooguwaafila be7eedda; shin giddo gelibeenna. ⁶ Simooni Phexiroose A kaalli yiide, duufuwaafila giddo geleedda. Yaatiide mooguwaafilay hewaan de7iyaawaa be7eedda; ⁷ qassi Yesuusa huuphiyaan xaaxetti utteedda afilay he xaaxetteeddawaadankka dumma itti sa7an de7iyaawaa be7eedda; he afilay dumma de7eeppe attin, mooguwaafilaanna ittippe de7enna. ⁸ He wode, kasetiide gonggoluwaaakko gakteedda yokko kaalliyaaawe geli be7iide ammaneedda. ⁹ Yesuusi hayquwaappe denddanaw bessiyaawaa odiiya Xoossaa maxaafaa untunttu biro akeekibeykkinno. ¹⁰ Hewaappe guyyiyan, kaalliyaaawanttu barenttu golle simmiide beeddino.

Yesuusi Magdala Mayraamiw Beetteedda
(*Mat 28:9-10; Mar 16:9-11*)

¹¹ Shin Mayraama he duufuwaafila doonan eqqaade yeekkaadde hokkaade duufuwaafila giddo xeellaaddu. ¹² Bootha mayuwaa mayyeedda laa77u kiitanchchatuu Yesuusa an-hay giseedda sa7an ittu huuphiissanna ittuu gedissanna utteeddawaanttu be7aaddu. ¹³ Untunttu iza, “Mishirrattee, ayissi yeekay?” yaagiide oochcheeddino.

Iza, “Asatu ta Godaa afidiggeeddino; untunttu haqqan wotheeddinonttonne taani erikke” yaagaaddu.

¹⁴ Hewaa geeddawaappe guyyiyan, guyye simma xeellaade, Yesuusi eqqeedawaa be77aaddu. Shin I Yesuusa gideeddawaa akeekabeykku. ¹⁵ Yesuusi iza, “Mishirrattee, ayissi yeekay? Oona koyyay?” yaagiide oochcheedda.

Mayraama atikkiltiyaa naagiyaawaa gaade, “Godaw, neeni akkeeddawaa gidoope, A haqan wothaaddintto, taw odaarikki; taani A akkana” yaagaaddu.

¹⁶ Yesuusi iza, “Mayraamee” yaageedda.

A aakko simmaade, Ibraayisxxe qaalaan “Rabunii” yaagaaddu; hewaa bilethay “Tamaariissiyaawoo” giyaawaa.

¹⁷ Yesuusi iza, “Taani biro Ta Aawuwaakko babeenna diraw, Taana bochchoppa; shin Ta ishatuwaakko baade, ‘Taani Ta Aawuwaakkonne hinttenttu Aawuwaakko, Ta Xoos-saakkonne hinttenttu Xoosaaakko, pude bay geedda’ gaade untunttussi oda” yaageedda.

¹⁸ Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama Godaa be7eeddawaanne iziwi I hewaa odeeddawaa baade kaalliyaaawanttussi odaaddu.

Yesuusi Bare Kaalliyaaawanttoo Beetteedda
(*Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luq 24:36-49*)

¹⁹ He Woggaa gallassi omarssi, kaalliyaaawanttu Ayihudatuw yayyeedda diraw, peng-giyaa gorddiidde, shiiqi utti de7ishshin, Yesuusi yiide, untunttu gidduwan eqqiide, “Sarothay hinttenttussi gido” yaageedda. ²⁰ Hewaa geeddawaappe guyyiyan, bare kushiyaanne bare miyyiyaa untunttu besseedda; kaalliyaaawanttu Godaa be7eedda wode loythi nashetteeddino. ²¹ Yesuusi laa7enthuwa untunttussi, “Sarothay hinttenttussi gido; Ta Aabbu Taana kiitteeddawaadan, Taanikka hinttentta kiittay” yaageedda. ²² Hewaa geeddawaappe guyyiyan, untunttu bolla uffu giide shemppeedda; qassi, “Geeshsha Ayyaanaa akkite. ²³ Hinttenttu atto geedda asaa nagaray atto geettanawaa; hinttenttu atto geennaawanttu nagaray atto geettenna” yaageedda.

Yesuusanne Toomaasa

²⁴ Shin tammanne laa77u kaalliyaaawanttuppe ittuu, Manttiyaafila giyaafila Toomaasi, Yesuusi yeedda wode untunttunna baawa. ²⁵ Hewaa diraw, yokko kaalliyaaawanttu Toomaasaw, “Nuuni Godaa be7eeddo!” yaageeddino.

Shin Toomaasi untunttussi, “Misimaariyan I cadetteedda A kushiyan de7iya mallaa be7ennaanne he mallaa ta biradhdhiyan bochchennan, qassi ta kushiyaafila miyyiyaan yeedda be7ennaan taani ammanikke” yaageedda.

²⁶ Saamintaappe guyyiyan, Yesuusa kaalliyaaawanttu qassikka gollen shiiqi utteeddino; Toomaasikka untunttunna de7ee. Penggi qashetti utti de7ishshin, Yesuusi yiide,

unttuntu gidduwaan eqqiide, “Sarotethay hinttenttussi gido” yaageedda. ²⁷ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi Toomaasa, “Ne kushiyaa haa ahaade, Ta kushiyaa be7a, qassi ne kushiyaa haa ahaade, Ta miyyiyaan yeedda be7a, neeni ammaniyaawaa gidappe attin, ammanennawaa gidoppa!” yaageedda.

²⁸ Toomaasi zaariide, “Ta Godaw, ta Xoossaw!” yaageedda.

²⁹ Yesuusi, “Neeni Taana be7eedda diraw ammanaadda; be7ennaan ammaneed-dawanttu anjjetteddawannta” yaageedda.

Ha Maxaafaa Qofaa

³⁰ Yesuusi ha maxaafan xaafettiibeenna hara daro malaatatuwaa barena kaalliyaawanttu sinthan ootheedda. ³¹ Shin Yesuusi, I Kiristtoosa, Xoossaa Na7aa gididiyaawaa hinttenttu ammanana malanne, qassi A ammaniide A sunthan de7uwwa hinttenttu demmana mala, hawe xaafetteedda.

21

Yesuusi Laappu Kaalliyaawanttoo Beetteedda

¹ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi Xibiriyaadoosa geetettiyaa abbaa gaxaan bare kaalliyaawanttussi laa7enthuwaa beetteedda. I untunttussi hawaadan beetteedda. ² Simooni Phexiroosinne manttiyaa geetettiyaa Toomaasi, Qaanaa Galiilaappe yeedda Naatinaa7eeli, Zabiddiyoosa naanaynne * Yesuusa kaalliyaawantuppe hara laa77atu ittippe de7iino.

³ Simooni Phexiroose untnttussi, “Taani moliyaa oyqqanaw bay” yaageedda.

Untnttutu, “Nuunikka neenanna baana” yaagiide, kesiide wonggiriya giddo geleeddino; shin untnttutu he gallassi qamma moliyaa aynne oyqqibeykkino.

⁴ Wonttiyaa wode away kessanaappe kase, Yesuusi abbaa gaxaan eqqeedda; shin A kaalliyaawanttu Yesuusa gideeddawaa eribeykkino. ⁵ Yesuusi untnttutu, “Naatoo, moliyaa oyqqibeykkiteyee?” yaageedda.

Untnttutu zaariide, “Aynne oyqqibeykko” yaageeddino.

⁶ I zaariide, “Hinttenttu dabbaa wonggiriyaappe ushechcha baggakko yeggite; amareeddawa hinttenttu oyqqana” yaageedda. Hewaa diraw, dabbaa ushechcha baggakko yeggina, molii dareedda diraw, goochchi kessanawe untnttutu xooneedda.

⁷ Yesuusi siiqiyaa A kaalliyaawe Phexiroosa, “Hawe Godaattennee!” yaageedda. Simooni Phexiroose Godaa I gideeddawaa siseedda wode, kallo de7iya diraw, bare mayuwwa mayyiide, abbaa giddu guppi geleedda. ⁸ Shin yokko kaalliyaawanttu molii kumi utteedda dabbaa goochchiide, wonggiriyan abbaappe gaxaa kesseeddino; untnttutu abbaappe laa77u xeetu wadhaa keena haakkiide de7iinoppe attin, loythi haakkiide de7ikkino. ⁹ Untnttutu abbaappe gaxaa kesseedda wode, xiixuntha bonquwan molii de7iyaawaanne ukithaa be7eeddino.

¹⁰ Yesuusi untnttutu, “Ha77i hinttenttu oyqqeedda moliyaappe amareeddawaa haam-mite” yaageedda.

¹¹ Simooni Phexiroose wonggiriyan geliide, xeetanne ishatamane heezzu wogga moletuu kumi utteedda dabbaa goochchiide, abbaappe gaxaa kesseedda; molii hewaa keena daro gidinakka dabbaa daakettibeenna.

¹² Yesuusi untnttutu, “Ha yiide, qan77iyaa qan77ite” yaageedda. Yesuusa kaalliyaawant-tuppe ittunne, “Neeni oonee?” giide A oochchanaw xalibeenna; ayissi gooppe, Godaa I gideeddawaa untnttutu ereeddino. ¹³ Yesuusi yiide, ukithaa akkiide, untnttussi immeedda; moliyaakka hewaadan immeedda.

¹⁴ Yesuusi hayquwaappe denddeeddawaappe guyyiyan, bare kaalliyaawanttussi beet-tishshin hawe heezzenthuwaa.

Yesuusanne Phexiroosa

¹⁵ Untnttutu qumaa meeddawaappe guyyiyan, Yesuusi Simooni Phexiroosa, “Yohaannisa na7aa Simoonaa, Taana hawanttuppe aathaade siiqay?” † yaageedda.

Simooni Phexiroose, “E Godaw, taani neena dosiyaawaa neeni eraasa” yaageedda.

Yesuusi A, “Ta dorssa maratuwaa heemma” yaageedda.

¹⁶ Yesuusi qassikka, “Yohaannisa na7aa Simoonaa, Taana siiqay?” yaageedda.

Simooni Phexiroose, “E Godaw, taani neena dosiyaawaa neeni eraasa” yaageedda.

Yesuusi, “Ta dorssatuwaa heemma” yaageedda.

¹⁷ Yesuusi heezzenthuwaa, “Yohaannisa na7aa Simoonaa, Taana dosay?” yaageedda.

* **21:2** Zabiddiyoosa naanaa: Ishatuwaa gideedda Yayiqoobanne Yohaannisa. † **21:15** “... taana hawanttuppe aathaade siiqay?” Hawaa guussay, “Taana ha yewatuwaa siiqiyawaappe aathaade siiqay?” guussaa.

Yesuusi heezzenhuwaa Simooni Phexiroosa, “Taana dosay?” yaagiide oochcheedda diraw, Phexiroose azzaniide, “Godaw, neeni ubbabaa eraasa; taani neena dosiyaawaa neeni eraasa” yaageedda.

Yesuusi, “Ta dorssatuwaa heemma. ¹⁸ Taani new tumuwaa oday; neeni wodallatethaan de7iya wode, ne xeessan saqqiyaa neerekka danccaadde, neeni koyyeeddasa baasa. Shin cimeeddawaappe guyyiyan, ne kushiya micca bessaasa. Neena hara uray dancisanawaa; neeni dosennasaakka afee” yaageedda. ¹⁹ Yesuusi hewaa Phexiroose ay mala hayquwaa hayqqiide, Xoossaa bonchchissanenttonne erissanaw geedda; qassi hewaa geeddawaappe guyyiyan, Yesuusi Phexiroosa, “Taana kaalla” yaageedda.

Yesuusanne Yokko Kaalliyawaa

²⁰ Phexiroose guyye simmiide, Yesuusi siiqiyaa kaalliyawe bareppe guyyenna yiyaawaa be7eedda; he kaalliyawe kawuwaa miyaa sa7an Yesuusakko shiiqiide A, “Godaw, neena aathi immanawe oonee?” yaageeddawaa. ²¹ Phexiroose he kaalliyawaa be7iide Yesuusa, “Godaw, ha bitani qassi waanane?” yaageedda.

²² Yesuusi A, “Taani yaana gakkanaw I de7ana mala Taani koyyooppe, hewe neena ayaa metii? Neeni Taana kaalla” yaageedda.

²³ Hewaa diraw, he kaalliyawe hayqqenna giya haasayay ishatuwaa ubbaakko gakeedda; shin Yesuusi, “Taani yaana gakkanaw, I de7ana mala, Taani koyyooppe, neena ayaa metii?” geeddawaappe attin, “Hayqqenna” gibeenna.

²⁴ He yewuwaabaa markkatteeddawenne qassi hewaa xaafeddawe he kaalliyawaa A markkatethay tuma gidiyaawaa nuuni ereetto.

²⁵ Yesuusi ootheedda hara darobaykka de7ee; ubbabay huuphiyaan huuphiyaan xaafetintto, xaafettiya maxaafatoo ha mule alamii gidanawaa taw malatenna.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwa Geluwa

Yesuusi kiitteeddawanttu oosuwa geetettiyaa maxaafay, Luuqaasa mishiraachchuwa kaalliide xaafetteedda maxaafaa. Aw de7iyaa huuphe qofay koyro Yesuusa kaalleedda asatuu Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiide, aabaa odiyaa mishiraachchuwa qaalaa “Yeerusalaamen, Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaaryan, sa7aa gaxaa gakkanaw” mishiraachchuwa qaalaa wooti gadiyaa ubbaa gatheeddentto odanaassa (Kit 1:8). Maxaafay Kiristinnaa ammanuu Yesuusi ayihuda asatuwa giddon doomettiide, kumentha alamiyaan de7iyaa asaa ubbaa ammanuwa gidana gakkanaw waani aakkeeddentto odiyaa taarikiyaa. Xaafii, ammaniya asatuu Roomaa kawutethaa olanaw garssanna maqqettiyaa asaa gidennawaanne Kiristinnaa ammanuu Ayihudatuwa ammanuwa kumentha udiyaawaa gidyaawaa erissanaw darissi daaburiide ootheedda.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuu Yesuusabaa odiyaa mishiraachchuwa qaalay gakkiiyaa sa7ay wodiyaan wodiyaan aakki aakki biyaawaanne woosa golli eqqeeddawaa qonccissiyaawaa heezzu huuphe saan shaakkanaw danddayettee:

- 1@ Kiristinnaa ammanuu Yesuusi saluwa pude bi simmina doometteeddabaa;
- 2@ Israa7eeliyaa gadiyaa ubbaa gakeeddabaanne
- 3@ Roome gujjiide Meediteraaniyaa Abbaa yuushshuwaan de7iyaa gadiyaan aakkeeddawaa odee.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwa maxaafan daroppe erettowe Geeshsha Ayyaanaa oosuwa gidishshin, Phenxxeqostte gallassi Yeerusalaamen de7iyaa ammaniyaawanttu bolla wolqqaappe I wodhdheeddawaa, hawaadankka maxaafaa giddon odetteedda oosatuwa ubbaan beetteeddawaadan, Geeshsha Ayyaanaa woosa golliyaanne woosa golliyaa kaaletthiyaawanta kaaletheeddawanne minisseeddawaa gujjiide odee. Beni wode oosettiyaa Kiristinnaa kiitay dumma dumma odeedda qaalaa gidoppe maxi kessina, qanthaan shiiqeedda. Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwa giddon poletteedda kiitatuukka he oosuu ammaniya asaa de7uwaanne ammaniyaawanttu ittippetethaan de7iyaa wolqqaay ay keenaa darentto odee.

Shemppatuwa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwa

- Markkatethaw giiguwaa (1:1-26)
- Wursethaan Yesuusi immeedda azazuwaanne hidootaa (1:1-14)
- Yihudaa kotaa geleeddawaa (1:15-26)
- Yeerusalaamen osetteedda markkatethaa (2:1-8:3)
- Yihudaanne Sammariyaan osetteedda markkatethaa (8:4-12:25)
- Phawuloosi kiitetteedda oosuwaabaa (13:1-28:31)
- Phawuloosi kiitetteedda oosuwaassi koyro hametaa (13:1-14:28)
- Yeerusalaame shiiquwaa (15:1-35)
- Phawuloosi kiitetteedda oosuwaassi laa7etho hametaa (15:36-18:22)
- Phawuloosi kiitetteedda oosuwaassi heezzenno hametaa (18:23-21:16)
- Yeerusalaamen, Qeesariyaanne Roomen haneedda Phawuloosa qashuwa (21:17-28:31)

¹⁻² Toofiilosa, Yesuusi saluwa beedda gallassay gakkanaw, oohanawunne tamarisanaw doommeeddawaa ubbabaa taani ta koyro maxaafaan * xaafaaddi. Saluwa baanaappe kase I bare dooriide kiitteeddawantta Geeshsha Ayyaanaan azazeedda. ³ I bare kiitteeddawanttoo oytamu gallassaa beettiiddinne qassi Xoosaa kawutethaabaa untunttoo odiidde, bare waayyiyaappe guyyian, hayquwaappe denddeeddawaa sidhe baynnaan loythi ammanthiide, barena untunta besseedda. ⁴ Untuntunna ittippe de7iidde, untunta hawaadan yaagiide azazeedda; “Yeerusalaameppe kesoppite; shin hinttentu Taappe siseedda Ta Aabbu hinttentoo immana giide hidooteeddawaa naagite. ⁵ Ayissi gooppe, Yohaannisi haathan xammaqeedda; shin guutha wodiyaappe guyyian, Geeshsha Ayyaanaan hinttentu xammaqettanita” yaageedda.

Yesuusi Saluwa Beedda
(Mar 16:19-20; Luq 24:50-53)

⁶ Yesuusi kiitteeddawanttu Yesuusanna gakettedda wode A, “Godaw, ha wodiyaan Israa7eelatuwassi kawutethaa zaaranii?” yaagiide oochcheeddino.

⁷ Yesuusi untunttu, “Ta Aabbu bare godatethaan keereedda agenaanne wodiya hinttenttu eranaassa gidenna. ⁸ Shin Geeshsha Ayyaanay hinttenttu bolla wodhdhiyaa wode, wolqqa hinttenttu akkanita; yaatiide Yeerusalaameninne Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaariyaaninne gadiyaa gaxaa ubbaa gakkanaw Taw markkattiyaawantta gidanita” yaageedda.

⁹ Hewaa geeddawaappe guyyiyan, untunttu xeellishshin, dhoqqu dhoqqu giidde, saluwaa biina, untunttu ayfiyaappe shaarii A gentheedda.

¹⁰ Yesuusi bollow denddiyaa wode, untunttu saluwaa caddi xeellishshin, bootha mayuwa mayyeedda laa77u asatu ellekka untunttu matan eqqiide, ¹¹ “Galiilaa asatoo, saluwaa xeelliidde, hinttenttu ayissi eqqeedditee? Ha hinttentuppe saluwaa beedda Yesuusi saluwaa biyaawaa hinttenttu be7eeddawaadankka, simmiide yaanawaa” yaageed-dino.

Yihudaa Kotaa Maatiyaasi Dooretteedda
(Mat 27:3-10)

¹² Hewaappe guyyiyan, Yesuusi kiitteeddawanttu Debre Zayte geetettiyaa Wogaraa mithaa deriyaappe Yeerusalaame simmeeddino. Wogaraa mithaa derii Yeerusalaameppe itti kiilo mitiriyaa keena. ¹³ Yesuusi kiitteeddawanttu Yeerusalaame geliide, barenttu de7iyaa sa7aa dhoqqa pude keseeddino; yaa keseeddawanttu sunthay Phexiroosa, Yohaannisa, Yayiqooba, Inddiraasa, Piliphhoosa, Toomaasa, Barrtalamoosa, Maatoossa, Ippiyooosa na7aa Yayiqooba, bare gadiyaassi seelettiiyaa † Simoonanne Yayiqooba na7aa Yihudaa. ¹⁴ Hawanttu ubbatuu maccawanttunna, Yesuusa dayi Mayraamminnan Yesuusa ishatawanaa ubbay itti wozanaa gidiide, ubba wode ittippetethaan woossaw shiiqiino.

¹⁵ He wode, Phexiroosi xeetanne laatama gidiyaa ammaniyaa asaa shiiquwaan ittippe de7iyaa bare ishatawaa giddu dendi eqqiide, hawaadan yaageedda; ¹⁶ “Taanaadan ammaniyaawanttoo, Yesuusa oyqqeeddawatnta kaaletheedda Yihudaabaa Geeshsha Ayyaanay kase Daawite doonaan odeedda Xoosaa maxaafaa qaalay polettanaw bessee. ¹⁷ Ayissi gooppe, Yihudaa Asqqorootu nuunanna de7ee; qassi nuunanna ittuwaa gidi paydettiide oosuwa baggay de7ana mala dooretteedda” yaageedda.

¹⁸ Yihudaa Asqqorootu bare iita oosuwan demmeedda miishshaan gadiyaa shammeedda; sinhaw guufanniide kuiddina, A uluu gidduwaappe daaketteedda; A maraccii ubbaykka karew phulxetti kesi aggeedda. ¹⁹ Yihudaa bolla haneeddawaa Yeerusalaamen de7iyaa asay ubbay siseedda; hewaa diraw, he gadiyaa barenttu qaalaan Akelddaamaa giide suntheeddino; hewaa bilethay suuthaa gadiyaa giyaawaa.

²⁰ Phexiroosi odiidde, “Ayissi gooppe, Mazimuriyaa Maxaafaan, ‘A gollu mela atto;

ooninne hewaan de7oppo’

qassi

‘A sunthatethaakka haray akko’

geetettiide xaafetteedda. ²¹⁻²² Hewaa diraw, itti asay Godaa Yesuusa dendduwaa markkattanaw, nuunanna gaketanaw bessee; Yohaannisi xammaqeedda wodiyaappe doommiide, Yesuusi nuuppe saluwaa beedda wodii gakkanaassi, Godaa Yesuusi nuunanna hametteedda wodiya ubbaan I nuunanna de7iyaawanttuppe ittuwaa gidi sunthetanaw bessee.”

²³ Hewaappe guyye ammaniyaa asay dooruwaassi Yosxxoosa giyaa Barssaabaa geetettiyaa Yooseefanne Maatiyaasa laa77uwa esseeddino. ²⁴⁻²⁵ Hewaappe guyyiyan, Xoosaa woossiide, “Ubbaa wozanaa eriyaa Godaw, Yihudaa Asqqorootu baresaa baanaw yeggiide beedda oosuwaanne Yesuusi kiitteedda oosuwa hadaraa akkanaadan, ha laa77u asatuwaappe ittuwaa neeni dooreeddawaa nuuna bessa” yaageeddino. ²⁶ Untuntun saamaa yeggeeddino; saamay Maatiyaasa bollan wodhdhina, Maatiyaasi Yesuusi kiitteedda tammanne itti kiitettawanttunna paydetteedda.

2

Yesuusa Kaalliyawanttu Bolla Geeshsha Ayyaanaa Wodhethaa

¹ Phenxxeqostte * giyaa gallassay gakkeedda wode, ammaniyaawanttu ubbatuu ittippe giidiide, ittisaa shiiqi de7ishshin, ² wolqqaama gotuwaadan guummiyaa gunthay wozanaa

† **1:13** bare gadiyaassi seelettiiyaa: Ha sunthay kaallappe Roome asaana eqettiide oletteedda Ayihude asaassi imetteeddawaa. **1:20** Maz 69:25; 109:8 * **2:1** Phenxxeqostte: Ayihudiyaa asay Paasigaa Baalaa bonchchoodeppe ishatamu gallassay aadhhi simmina bonchchettiyaa zargaa qoychchaa baalaa geetettiyawaa. **2:1** Wog 23:15-21; Zar 16:9-11

aathennaan saluwaappe yiide, untunttu utteedda golliyaa ubbaa kumeedda. ³ Qassi tamaa lacuwaadan poddugiyaawe untunttu beettiide, shaaketti shaaketti, untunttu ubbaa bolla wodhdheedda. ⁴ Untunttu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumiide, dumma dumma qaalaan haasayana mala, untunttu danddayissina, haasayaa doommeeddino.

⁵ Sa7aan de7iyaa asaa zerethaa ubbaappe yiide, Xoossaw yayyiyaa ittippe de7iyaa Ayihudatuu Yeerusalaamen de7iino. ⁶ Ha gunthaa siseedda wode, asay ubbay shiiqeedda; untunttu barenttu qaalaan qaalaan haasayishshin siseedda diraw, giyaawaa dhayeeddino.

⁷ Asay ubbay maalalettiidenne hawe oorathabaa giidde, “Be7ite; ha haasayiiaawanttu ubbatuu Galiilaa asatuwaa gidikkinoo?” ⁸ Yaatina, nuuni nu yeletteedda gade qaalaan untunttu haasayishshin waaniide siseetoo? ⁹ Nuuni Phartte asatuu, Meedoone asatuu, Elaameexe asatuu, laa77u shaafatuwaappe gidduwan de7iyaawanttu, Yihudaan, Qaph-phadooqiyan, Phanxxoossan, Iisiyan, ¹⁰⁻¹¹ Pirggiyan, Phinifliyan, Gibxen, Qereena bagan de7iyaa Liibiyaa woradatuwan de7iyaawanttu, Roomeppe yeedda immathatuu, Ayihudatuu, Ayihudatethaw laametteedda nuuppe amareeddawanttu, Qarixxeese asatuu, Arabiyaa asatuu, Xoossay ootheedda wolqqaama oosuwaa nu qaalaan untunttu haasayishshin siseeddo” yaageeddino. ¹² Ubbaykka maalalettiide, yewuu barenttu gelessaan ixina barenttu gidдон, “Laa hawe waagiyaawee?” yaageeddino. ¹³ Shin hara asatuu ammaniyaawanttu bollan Qilliicciidde, “Hawanttu ushiide mathotteeddino” yaageeddino.

Phexiroosa Haasayaa

¹⁴ Shin Phexiroosi, Yesuusi kiitteedda hara tammanne itti kiitettowanttunna dendi eqqiide, bare kooshshaa dhoqqu oothiide, untunttu hawaadan yaagi odeedda; “Ayihudatoo, qassi Yeerusalaamen de7iyaa ubbatoo, taani odiaawaa sisite. Hawe hinttenttoo eretto; hinttenttu qoppiyaawaadan, hawanttu mathottibeykkinoo. ¹⁵ Ayissi gooppe, wonttaappe biro heezzu saate gidee. ¹⁶ Shin hawe Nabiyaay Iyu7eel haasayeeddawaa.

¹⁷ “I haasayiide, Xoossay hawaadan yaageedda;
wodiyaaw wurssethaan hawaadan hananawaa.

Taani asaa ubbaa bollan ta Ayyaanaa gussana.
Hinttenttu attuma naanaynne hinttenttu macca naanay
timbbitiyaa odanawantta.

Hinttenttu wodalla naanaykka saxaa be7anawantta;
hinttenttu cimatuukka akumuwaa akumettanawantta.

¹⁸ He gallassatun ta attuma qoomatuwaa bollaninne
ta macca ashikkaratuwaa bollan
Taani Ta Ayyaanaa gussana.

Hewaappe guyye untunttu timbbitiyaa odanawantta.

¹⁹ Qassi Taani bolla saluwan oorathabaa,
garssa sa7ankka malaataa bessana.
Suuthay, tamaynne shaariyaadan
kammeedda cuway de7ana.

²⁰ Wolqqaamanne bonchcho gideedda Godaa gallassay
gakkanaappe kase away dhumaana;
agenaykka suuthaa malatana.

²¹ He wode hawaadan hananawaa;
Godaa sunthaa xeesiyaa ooninne attana’
yaageedda.

²² “Israa7eeliyaa asatoo, ha qaalaas sisite; Naazireetiyaay Yesuusi hinttenttu gidдон Xoossay barenan ootheedda wolqqaama oosuwaa, oorathabaaninne malaatan hinttenttoo dhiishisheedda asa; hewaa hinttenttukka eriita. ²³ Yesuusi hinttenttoo imettana mala, Xoossay kase bare sheniyaaninne bare eraan bare qofaa qachchi wotheedda; yaatina, A hinttenttu nagaranchchatuwaa kushiyan masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishisiide, kaqissi wodhisheedda. ²⁴ Shin hayquu Yesuusa oyqqanaw danddayibeenna diraw, Xoossay hayquwaa seelaa aappe dhayissiide, A dentheedda. ²⁵ Ayissi gooppe, Daawite Yesuusabaa hawaadan yaageedda;

“Taani metootennaadan,

Goday ta ushechchaan de7iyaa diraw,
taani ubba wode Godaa ta matan be7ay.

²⁶ Hewaa diraw, ta wozanay nashetteedda;
ta inxxarssankka nashechchay kumeedda.

Qassi ta bollaykka lo77o de7ana giide,
nashechchaan naagee.

²⁷ Ayissi gooppe, ta shemppuwaa
Si7ooliyan aggakka.

Qassi ne Geeshsha Na7aa anhaakka wooqethakka.

²⁸ Neeni taana de7uwaa ogiyaa erssaadda.

Neeni taananna de7iyaawaan
taani darii nashettay'

yaageedda.

²⁹ "Ishatoo, nu aawatuwa kaappuwaa Daawitebaa taani hinttentoo geeshshaade odanaw bessee; Daawite hayqqiide moogetteedda; A duufuu hachche gakkanawukka nu matan de7ee. ³⁰ Daawite Nabiyya gideedda dirawunne Xoossay A naanaa zerethaappe ittuwaa A kawutethaa oydiyaan utissanaw aw caaqqeeddawaa ereedda diraw, ³¹ Kiristoosa dendduwaa sinthaw xeelliide, 'A shemppuu Si7ooliyan attibeenna; A bollaykka wooqqibeenna' giide odeedda.

³² "Xoossay Yesuusa hayquwaappe dentheeddawaassi nuuni ubbay markka. ³³ Hewaa diraw, Xoossay bareppe ushechcha baggan † A dhoqqu dhoqqu udiide, aw Geeshsha Ayyaanaa immana geeddawaadan, Geeshsha Ayyaanaa akkiide, hawaa hinttentu ha77i be7iyaawaanne sisiyaawaa nu bolla gusseedda. ³⁴⁻³⁵ Ayissi gooppe, Daawite bare huuphew saluwaa kesibeenna; shin yaageedda;

'Goday ta Godaa; "Taani ne morkketuwaa

neeni gediyaan yedhdha eqqiyaawaa oothana gakkanaw hawaan taappe ushechcha bagganna utta" geedda' yaageedda.

³⁶ "Hewaa diraw, Xoossay masqqaliyaa bolla misimaariyan ha hinttentu dhiishiide kaqqeedda Yesuusa Godanne Kiristoosa ootheeddawaa Israa7eeliyaa asaa zerethay ubbay tumuppe ero" yaageedda.

³⁷ Asay Phexiroosi geeddawaa siseedda wode, asaw wozanay daroppe boshettina, Phexiroosanne Yesuusi kiitteedda haratuwaa, "Nu ishatoo, yaatina nuuni ayaa udanee?" yaageeddino.

³⁸ Phexiroosi untuntta, "Hinttentu nagaray atto geetettana mala, nagaraappe simmiide, hinttentu huuphiyan huuphiyan Yesuusi Kiristoosa sunthan xammaqettite. Xoossay immiyaa Geeshsha Ayyaanaa hinttentu akkana. ³⁹ Ayissi gooppe, Xoossay immana geedda qaalay hinttentussa, hinttentu naanatuwassanne Goday nu Xoossay barekko xeesiya haakuwaan de7iyaawanttu ubbaassa" yaageedda.

⁴⁰ Phexiroosi untunttoo qaalaa haraakka guuji markkattiide, "Ha wodiya geella asaappe hinttentu huuphiyaa ashshite" yaagiide zoreedda. ⁴¹ Phexiroosi odeeddawaa akkeeddawanttu xammaqetteeddino; he gallassi heezzu sha77a gidiyaa asay ammaneeddino. ⁴² Untunttu Yesuusi kiitteeddawanttu timirtiyaan, ittipetethaan ukithaa menthi miyaawaaninne Xoossaa woosan gencciino.

Ammaniyya Asay Ishatethaaninne Ittipetethaan De7iyaa De7uwaa

⁴³ Yesuusi kiitteeddawanttu kushiyan daro oorathabayanne malaatatu oosettina, asaa ubbaa yashshay oyqqeedda. ⁴⁴ Ammaneedda ubbatuu ittippe de7iino; qassi barenttoo de7iyaabaa ubbaakka ittippe shaakki akkeeddino. ⁴⁵ Untunttu barenttu gadiyaanne barenttoo de7iyaabaa zali77i zali77iide, oonanne koshsheedda keena miishshaa ubbaw shaakkeeddino. ⁴⁶ Qassi ubba gallassi, itti wozanaa gidiiide, Geeshsha Golliyaan paccennaan gaketiiide, barenttu golle golle xesettiide nashechchaaninne pashikka wozanaan qumaa miino. ⁴⁷ Xoossaa galatiidde, asaa ubbaan sabetteeddino. Qassi Goday ammani attiyaawantta gallassi gallassikka untunttu bolla gujjee.

3

Itti Wobba Bitani Paxeedda

¹ Itti gallassi, Phexiroosinne Yohaannisi Xoossaa woossanaw udduppu saatiyaan Geeshsha Golliyaa beeddino. ² Yellettoeppe doommiide, gundda gidiiide de7iyaa itti bitani Geeshsha Golliyaa geliyaa asaappe miishshaa woossanaw, ubba gallassi darii lo77a giyaa Geeshsha Golliyaa penggiyan asay afiide wothiyaawe de7ee. ³ He wobba bitani, Phexiroosinne Yohaannisi Geeshsha Golliyaa gelana hanishshin be7iide, miishshaa untuntta woosseedda.

⁴ Phexiroosi Yohaannisanna A caddi xeelliide, “Nuukko haa xeella” yaagedda. ⁵ Wobba bitika A gediinne meeshi meqethay minni aggeedda. ⁶ Shin Phexiroosi A, “Taw miishshay baawa; shin taw de7iyaabaa taani new immana; Naazireetiyaa Yesuusi Kiristoosa sunthan denddaade hametta” yaageedda.

⁷ Yaatiide, wobba bitaniyaa bare ushechcha kushiyan oyqqiide, pude dentheedda; ellekka A gediinne meeshi meqethay minni aggeedda. ⁸ Bitani pude guppiide, dendi eqqeedda; yaanne haanne hametaa doommeedda. Hewaappe guyyiyan hamettiide, guppiiddinne Xoossaa galatiide, untuntunna ittippe Geeshsha Golliyaa geleedda.

⁹ I hamettishshiinne Xoossaa galatishshin, asay ubbay A be7eedda. ¹⁰ Yaatiide, miishshaa woossanaw darii lo77a giyaa Geeshsha Golliyaa penggiyaan utteeddawe A gideeddawaa akeekeddino; I haneeddawaa be7iide maalaletteeddino.

Phexiroosi Geeshsha Golliyaa Haasayeedda Haasayaa

¹¹ Bitani Phexiroosanne Yohaannisa oyqqi utteedda wode, asay ubbay maalalettiide, Solomone baranddaa * giyaasan ittippe untuntukko woxxeeddino. ¹² Phexiroosi asaa be7eedda wode untuntoo yaageedda; “Israa7eeliyaa asatoo, ayissi hawoo maalalettiitee? Woy ayissi nuuna caddi xeelliitee? Nuuni nu wolqqaan woy Xoossaa malatiyaawaan ha bitaniyaa hametheeddawaa hinttentoo malatii?” ¹³ Abraahaamo Xoossay, Yisaaqa Xoossay, Yayiqooba Xoossay, nu aawatuwa Xoossay, hinttentu aathi immeeddawaa Philaaxoosi billanaw qoppi utteedda wode, hinttentu A sinthan, ‘Nuuni A erokko’ geedda bare Na7aa Yesuusa bonchcheedda. ¹⁴ Shin hinttentu geeshshaanne xilluwaa, ‘Nuuni A erokko’ giide, shemppuwaa wodheeddawaa A diraa hinttentoo billanaw Philaaxoosa woosseedita. ¹⁵ De7uwaaw immiyaawaa hinttentu wodheedita; shin Xoossay hayquwaappe A dentheeddawaassi nuuni marka. ¹⁶ Ha wobba bitaniyaa Yesuusa sunthaa wolqqay miniseedda; hinttentu be7iyaawenne eriyaawekka I A sunthan ammaniyaawaan oosetteedda; ha hinttentu ubbaa sinthan A hawaadan loytheeddawe, Yesuusa I ammaniyaawaa.

¹⁷ “Ha77ikka taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttentukka hinttentta kaalliyaaawantudan, erennaan ootheeddawaa taani eray. ¹⁸ Shin Xoossay beni, nabatuwaa ubbatuwaa doonaan, ‘Kiristoosi waayettana bessee’ yaagiide odeedda; bare odeeddawakka hawaadan poleedda. ¹⁹⁻²⁰ Simmi Xoossay hinttentu nagaraa maaranaadan, Godaa matappe ayyaanaa minotethaa wodii hinttentoo yaanaadaaninne Xoossay Yesuusi Kiristoosa kase hinttentoo odettowaadan yeddaanaan, hinttentu nagaraa paaxiide Xoossaa simmite. ²¹ Xoossay geeshshaa gideedda bare nabatuwaa doonan benippe doommiide haasayeeddawaadan, ubbabay ooraxxiyaa wodii gakkanaw, Yesuusi saluwan gami77anaw bessee. ²² Muse, ‘Goday Xoossay, hinttentu zariyaa gidloppe hinttentoo taanaadan nabiyaa denthana; hinttentu I giyaawaa ubbaa sisite. ²³ He nabii odiyaawaa sisenna asay ooninne asaa gidloppe shaaketti dhayo’ yaageedda.

²⁴ “Qassi Saameelappe doommiide, aappe kaalla denddeedda nabatuu ubbatuu, ha wodiyaabaa odeeddino. ²⁵ Hinttentu nabatuwaa naanaa; qassi Xoossay Abrahaamossi, ‘Sa7aan de7iyaa asaa ubbaa taani ne zereetha bagganna anjana’ yaagiide nu aawatuwanna caaqqeedda caaquwaa laattiyaa naanaa. ²⁶ Xoossay hinttentu ubbatuwaa hinttentu iita oosuwaappe zaariide anjana mala, bare Qoomaa † dentiide, hinttentoo koyro yeddeedda” yaageedda.

4

Phexiroosinne Yohaannisi Ayihudatuwaa Shanggatuwaa Sintha Shiiqueeddino

¹ Phexiroosinne Yohaannisi asaassi odishshin, qeesatuwaa kaappatuu, Geeshsha Golliyaa wottaaddaratuwaa azaziyaawenne Saduuqaawanatuu, ² untuntuu asaa tamarisiyaa dirawunne hara asatuu hayquwaappe denddanawoo marka gidana mala, Yesuusi hayquwaappe denddeeddawaa odeedda diraw, darii yilotiide, untuntukko yeeddino. ³ Untuntuu oyqqiide, sa7ay omarsidiggo diraw wonttanaassi qasho golle geliseeddino. ⁴ Shin qaalaa siseeddawantuppe coratuu ammaneeddino; attuma asaa payduu ichcheshu sha77a keena gideedda.

⁵⁻⁶ Wonttetha gallassi, untuntuu mooddiyaawantuu, Ayihuda asaa cimatu, Muse higyiyaa tamarssiyaawantuu, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappatuu Haanni, Qayaafi, Yohaannisi Iskkindirinne qeesatuwaa ubbatuwaa kaappatuwaa dabbatuu ubbay Yeerusalaamen shiiqueeddino. ⁷ Yesuusi kiitteeddawantta barentu gidduwan essiide, “Ayaa wolqqaan woy O sunthan hawaa hinttentu ootheeddiitee?” yaagiide oochcheeddino.

* **3:11** Solomone baranddaa: Geeshsha golliyaa away doliyaa sintha bagganna cora asay shiigiyaa adussanne aako sa7aa. **3:22** Zar 18:15,18 **3:23** Zar 18:19 **3:25** Dom 22:18 † **3:26** Qoomaa: Xoossaa Aawuwan dooretteedda Na7aa.

⁸ He wode Phexiroosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, untunttu hawaadan yaageedda; “Asaa kaaletthiyaawanttoo, Ayihuda asaa cimato, ⁹hachche ha hargganchcha bitaniyaassi oosetteedda lo77o oosuwaabaanne I waani paxeeddentto, hinttenttu nuuna oochchooppe, ¹⁰masqqaliyaa bolla misimaariyan hinttenttu dhishiide kaqqina, Xoossay hayquwaappe denthedda Naazireetiyyaa Yesuusi Kiristtoosa sunthan ha bitani paxiide, hinttenttu sinthan eqqeeddawe hinttenttu ubbaassinne Israa7eeliyaa asaa ubbaw eretto. ¹¹Golliyaa keexxiyaawanttu hinttenttu kadhiide ixceedda tuussay golliyaa ubbaa tookkiyaa koshshiyaa tuussaa gideedda. ¹²Asay atotethaa Yesuusa bagganna demmanaappe attin, hara O baggannanne demmenna; nuuni A sunthan oothanaw bessee; ayissi gooppe, Xoossay saluwaappe garssan asaassi immeedda hara sunthay baawa” yaageedda.

¹³Shiiquwaa asay Phexiroossinne Yohaannisi xaleedda xalaa be7eedda wode, untunttu tamaariibeenna coo asaa gideeddawaa akeekiide malaletteeddino; untunttu Yesuusanna de7iyaawaakka ereeddino. ¹⁴Qassi paxeedda bitani Phexiroossannanne Yohaannissanna eqqeeddawaa asay be7iide, giyaawaa dhayeeddino. ¹⁵Shin Phexiroossinne Yohaannisi shiiquwaappe kare kesana mala asay azaziide, bare gidдон zorettiide, ¹⁶“Ha asatuwaa ayaa udanee? Ayissi gooppe, untunttu kushiyan oosetteedda wolqqaama malaatatu Yeerusalaamen de7iyaa ubbaw beetteedda. Nuuni hewaa erokko gaanaw danddayokko. ¹⁷Shin yewuu asaw laalettenna mala, hawaappe sinthaw ha asatuu Yesuusa sunthaa oossinne odennaadan, minissiide untunttu, ‘Hinttena erite’ goytte” yaageeddino.

¹⁸Untunttu xeesiide, Yesuusa sunthaa mulekka denthenaadaninne aabaa tamaaris-sennaadan azazeeddino. ¹⁹Shin Phexiroossinne Yohaannisi zaariide, “Xoossaw eeno giyaawaa aggiide, hinttenttoo eeno giyaawe Xoossaa sinthan lo77enttonne ane hintte pirdдите. ²⁰Ayissi gooppe, nuuni be7eeddabaanne siseeddabaa odennaan agganaw danddayokko” yaagiide shiiqeedda asaw odeeddino.

²¹Shiiqeedda asay untunttu muranaw gaasottiyaabay dhayina, laa7ethuwaa darissi palumettiide, haneeddabaw asay ubbay Xoossaa galatiyaa diraw, untunttu billiide yed-deeddino. ²²He harggiyaappe pathiyaa malaatatu aw oosetteedda bitani yelettoodeppe laythay aw oytamuwaappe aadhheedda.

Yesuusi Kiitteeddawanttunne Hara Ammaniyaa Asatuu Dhuma Wode Woosseedda Woosaa

²³Phexiroossinne Yohaannisi bilettiide, barenttu dabbatuwakko biide, qeesatuwaa kaappatuunne Ayihuda cimatu barentta geeddabaa ubbaa untunttoo odeeddino. ²⁴Untunttu hewaa siseedda wode, itti wozana gidiide, Xoossaa hawaadan yaagiide woosseeddino; “Ubbaa Mooddiyaa Godaw, saluwaa, sa7aa, abbaanne untunttu gidдон de7iyaa ubbabaa medhdheeddawoo, ²⁵Neeni New oothiyaa nu aawuwaa Daawite doonaan Geeshsha Ayyaanay haasayaadde, ‘Ayihuda gidenna asay ayissi yiloteeddee?

Qassi asay ayissi danbennabaw maqqetteeddee?

²⁶Sa7aa kaatatu giigetteeddino; gadiyaa mooddiyaawanttu Godaa bollanninne

I okkeedda Kiristtoosa bolla ittippe denddeeddino’ yaagaade haasayaada.

²⁷“Ayissi gooppe, Heeroodisinne Phenxxenaawiyaa Philaaxoosi Ayihuda gidenna asaannanne Israa7eeliyaa asaanna, neeni okkeedda Kiristtoosa ne Geeshsha Na7aa Yesuusa bolla denddanaw, ha katamaan shiiqeeddawe tuma. ²⁸Qassi neeni ne wolqqaaninne ne sheniyaan hanana gaade qoppa utteeddabaa ubbaa oothanaw shiiqeeddino. ²⁹Ha77ikka Godaw, untunttu naasiyaa xeella; nuuni neena kaalliyaaawanttu, ne qaalaa kumentha qonccetethaan odanaadan, nuuna danddayissa. ³⁰Pathanaw ne wolqqa besa; qassi ne Geeshsha Na7aa Yesuusa sunthan oorathabaanne malaataa oossisa” giide woosseeddino.

³¹Untunttu Xoossaa woosseeddawaappe guyyiyan, he untunttu shiiqeeddasay qaaxseedda. Untunttu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumina, Xoossaa qaalaa qonccetethaan odeeddino.

Koyro Ammaneedda Asatuwaa Ittipetethaa De7uwaa

³²Ammaniyaawanttu ubbatuu qofaaninne wozanaan ittuwaa gideeddino. Untunttu mehii ubbay ittippe de7iyaawaappe attin, barew de7eeddabaa ooninne barenttubaa gibeenna. ³³Yesuusi kiitteeddawanttu Godaa Yesuusi hayquwaappe denddeeddawaa wolqqaama wolqqaan markkattiino; qassi Xoossay untunttoo ubbaw aadho keekatethaa

darissiide immeedda. ³⁴ Ammaniyaawanttu gidдон metootanchchay ittuunne baawa; ayissi gooppe, biittay woy golli de7iyaawanttu ubbatuu zali77iide, akkeedda miishshaa ahiide, ³⁵ Yesuusi kiitteeddawanttussi immiino; he miishshay asaw koshshiyaawaadan shaaketti, huuphiyan huuphiyan imettee.

³⁶ Qophiroosa geetettiyaa saan yeletteedda Yooseefa giyaa Leewiyaa zarii ittuu de7ee; A sunthaa Yesuusi kiitteeddawanttu Barnaabaasa geeddino. Hewaa bilethay “Menthethiyaa Na7aa” giyaawaa. ³⁷ Barnaabaasi barew de7iyaa gadiyaa zali77eedda miishshaa ahiide, Yesuusi kiitteeddawanttussi immeedda.

5

Hanaaniyaanne A Machchatti Saphphiiro

¹ Itti Hanaaniyaa geetettiyaa bitani bare machchatti Saphphiirinna gadiyaa zali77eedda. ² He zali77eedda miishshaappe bare machchatta erishshin ashshiide, attowaa Yesuusi kiitteeddawanttussi immeedda.

³ Shin Phexiroosi Hanaaniyaa, “Neeni Geeshsha Ayyaanaa cimmaade ne gadiyaa zali77eedda miishshaappe shaakka ashshana mala, xalahii ne wozanaan ayissi geleeddee? ⁴ Neeni zali77anaappe kase gadii newaa gidennee? Qassi neeni zali77a simminakka miishshay neessa gidennee? Yaatina, hawaa malabaa oothanaw ayissi ne wozanaan qoppaaddii? Neeni Xoossaw worddotowaappe attin, asaw worddotabeykka” yaageedda.

⁵ Hanaanii he qaala siseedda man77iyankka kunddiide hayqqi aggeedda; hewaa siseedda ubbay daro yayyeedda. ⁶ Wodalla asatuu soy geliide, A anhaa xaaxiide, karew kesi A moogeeddino.

⁷ Heezzu saate gidowaappe guyyiyan, Hanaaniyaa machchatta hewaa erennaan de7aadde gelaaddu. ⁸ Phexiroosi izo, “Hinttenttu gadiyaa hanni keena miishshaan zali77eedditee? Ane taw oda” yaageedda.

Iza, “E hanni keena miishshaan zali77eeddo” yaagaaddu.

⁹ Phexiroosi mishiratto, “Neeninne ne asinay Godaa Ayyaanaa paaccanaw ayissi zoretteeddittee? Be7a; ne asinaa moogeedda asatuu karen de7iino; ne anhaakka untuntutu kare kessana” yaageedda.

¹⁰ Mishiratta he man77iyankka Phexiroosa gediya matan kundaade hayqqaa aggaaddu; wodalla asatuu geliyaa wode hayqqeeddawunno demmiide, kare kesseeddawaappe guyye, izi asinaa duufuwaa matan moogeeddino. ¹¹ Ammaniya asaa ubbayne hewaa siseedda hara asay ubbay darii yayyeedda.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Kushiyan Oosetteedda Oorathabatuwanne Maalalisiyaawantta

¹² Yesuusi kiitteeddawanttu daro malaataanne oorathabaa asaa gidдон oothiino; amaniyaa ubbatuu Solomone baranddaan ittipe shiiqiino. ¹³ Hara asaappe untuntunna gaketanaw haray atto ittuunne xalibeenna; shin asay untuntunna bonchchee. ¹⁴ Ammaniya attuma asayne macca asay kasewaappe coray Godaassi gujettee. ¹⁵ Hewaa diraw, asay harganchchatuwaa shanchchamaaninne saleenan qeri tookkiide, Phexiroosi hewaanna aadhdhiyaa wode haray atto, aw kuwenttonne untuntuppe ittuwaa ittuwaa bollanna aadhdhana mala, katamaa ogiyaa doonaa kessiide wothee. ¹⁶ Qassi cora asay Yeerusalame matan de7iyaa katamatuwaappe harganchchatuwanne iita ayyaanan oyqetteedda asatuwaa akki yeeddino; ubbatuukka paxeeddino.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Bolla Yedesay Denddeedda

¹⁷ Hewaappe siminna qeesatuwaa kaappuunne aananna de7iyaa Saduqaawanatuu ubbatuu Yesuusi kiitteeddawantta daro qanaatiide, untunttu bolla denddeeddino. ¹⁸ Qassi Yesuusi kiitteeddawantta oyqqiide, ubba asaa qachchiyaa golliyaan yeggeeddino. ¹⁹ Shin Godaa kiitanchchay qamma qasho golle penggiyaa dooyyiide, Yesuusi kiitteeddawantta kare kessiide, ²⁰ “Hinttenttu biide, Geeshsha Golliyan eqqiide, ha ooratha de7uwaa qaala ubba asaw odite” yaageedda. ²¹ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa siseedda wode, wontumaathan Geeshsha Golliyaa geliide, tamarssanaw doommeeddino.

Qassi qeesatuwaa kaappuunne aananna de7iyaawanttu yiide, shiiqeedda asaanna Israa7eeliyaa cimatuwaa ubbatuwaa ittipe xeessiide, Yesuusi kiitteeddawantta barenttu sintha ahana mala, wottaaddaratuwaa qasho golle kiitteeddino. ²²⁻²³ Shin wottaaddaratuu qasho golle biide, Yesuusi kiitteeddawantta demmibeykkino; guyye simmiide shiiqeedda asaw, “Nuuni biyaa wode qasho golle kariyaa daro minissi qachchina, naagiyaawanttukka penggiyaan eqqeeddawantta demmeeddo; shin nuuni qasho golliyaa dooyiyaa wode, golle garssan haray atto itti asayne baawa” yaageeddino. ²⁴ Geeshsha Golliyaa

wottaaddaratuwaa kiittiyaawenne qeesatuwaa kaappatuu hewaa siseedda wode, “Hawe waanuwashshaa? Qassi gidini aye hananddeeshsha?” yaagiide hirgheeddino.

²⁵ Hewaappe guyyiyan, itti bitani untuntukko yiide, “Be7ite; qasho golliyaan hintte qachcheedda asatuu Geeshsha Golliyan eqqiide, asaa tamarissiino” yaagiide untunttoo odeedda. ²⁶ Geeshsha Golliya wottaaddaratuwaa azaziyaawe wottaaddaratuwaanna biide, Yesuusi kiitteeddawanta aheedda; shin untunttu barenta asay shuchchan cad-danawantta giide yayyeedda diraw, untuntta loddaan aheeddino.

²⁷ Untunttu Yesuusi kiitteeddawantta ahiide, hewaa shiiqeedda shangguwaa sinthan essina, qeesatuwaa kaappuu untuntta, ²⁸ “Hinttentta nuuni he bitaniyaa sunthan tamarissenna mala minissiide azazibeykoo? Be7ite; hintte timirttiyaa Yeerusalaame katamaa ubbaa gatheeddita; qassi he bitaniyaa shemppuwaan nuuna oythanaw qoppi-ita!” yaagiide oochcheedda.

²⁹ Phexiroossinne Yesuusi kiitteedda haranttu zaariide yaageeddino; “Nuuni asaw azazettanaappe Xoossaw azazettanaw bessee. ³⁰ Masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishi kaqqiide, hintte wodheedda Yesuusa nu aawatuwa Xoossay hayquwaappe dentheedda; ³¹ Israa7eelatuwassi nagaraappe simaanne nagaraa atto guussaa Yesuusi immana mala, Xoossay mooddiyaawaanne ashshiyawaa A oothiide, bareppe ushechcha baggan dhoqqu dhoqqu ootheedda. ³² Hewaassi nuuni markka; qassi Xoossay barew azazettiyaawanttussi immeedda Geeshsha Ayyaanaykka markka” yaageeddino.

³³ Shiiqeedda asay hewaa siseedda wode, daro yilotiide, Yesuusi kiitteeddawantta wodhanaw qoppeeddino. ³⁴ Shin asaa ubbaan daro bonchchetteedda Gamaaliyaala geetettiya, higgiiyaa tamarissiyyaa itti Parisaawii, shiiquwaan dendi eqqiide, Yesuusi kiitteeddawanttu guutha wodiya kare kesana mala ³⁵ azaziide hewaana shiiqeedda asaa hawaadan yaageedda; “Israa7eeliyaa asatoo, hintte ha asatuwaa oothana qoppiyaawaan hinttentta naagite. ³⁶ Ayissi gooppe, hawaappe kase wodiyaan Tewodaasa geetettiyaawe barena wolqqaama giide dendeedda; dendina oyduu xeetu gidiiya asatuu aanana gaketteeddino; shin A wodhina, A kaalleedda ubbatuukka laaetiide, maaddenna asa gidiiide atteeddino. ³⁷ Hewaappe guyyiyan, asay paydettiya wode, Galiilaa Yihuday dendiiide, daro asaa paannuwaa udiide kaaletheedda; shin aakka wodhina, A kaalleedda asay abbay laaletheedda.

³⁸ “Ha77ikka taani hinttentoo oday; ha asatuwaappe shaakettite; untuntta bochchop-pite. Ayissi gooppe, ha qofaynne ha oosuu asay ootheeddawaa gidoope dhayana. ³⁹ Shin ha qofaynne ha oosuu Xoossaappe yeeddawaa gidoope, hintte untuntta dhayissanaw danddaykkita; ooni eri hawaa haniide Xoossaana hintte iitettennaadan” yaageedda.

⁴⁰ Hewaappe guyye shiiqeedda asay Gamaaliyaala zoriyaa akkiide, Yesuusi kiitteed-dawantta xeesiide, lissuwan shocisseeddino; hewaappe guyyiyan untuntta, “Yesuusa sunthaa laa7ethuwaa ubbakka denthoppite” gi billiide yeddeeddino. ⁴¹ Yesuusa sunthaa diraw, untunttu ugatiide yeellatanaw bessiyaabaa qoppeedda diraw, shangguwaa sinthaappe nashetiide kesseeddino. ⁴² Untunttu ubba gallassi Geeshsha Golliyaaninne asaa soyin Yesuusi, Kiristtoosa gideeddawaa tamarissiyaawaanne odiyaawaa yaa guj-jeeddino.

6

Woosa Golliyaa Maaddiyaa Laappu Asatuu Dooretteeddino

¹ He wode, kaalliyaawanttu payduu dari dari biishshin, Giriike qaalaa haasayiyaa Ayihudatuunne Yihudaan de7iyaa Ayihudatu walaqetteeddino; ayissi gooppe, Giriike qaalaa haasayiyaa Ayihudatu, “Ubba gallassi gishettiya qumaan nu asinay hayqo maccawanttu naaqqetiino” yaageeddino. ² Yesuusi kiitteedda tammanne laa77atuu woosa golle asaa ubbaa xeesiide, hawaadan yaageeddino; “Nuuni Xoosaa qaalaa odiyaawaa aggiide, qumaa gishanaw nuussi bessenna. ³ Ishatoo, lo77a geetettiyaawantta Geeshsha Ayyaanaynne aadho eratethay kumeedda laappu asatuwaa hintte gidoope doorite; nuuni qassi untuntta ha oosuwaassi sunthana. ⁴ Shin nuuni Xoosaa woosaaninne qaalaa oduwan minnana” yaageeddino.

⁵ Yesuusi kiitteeddawanttu haasayeedda haasayay asaa ubbaa nashechcheedda; hewaappe guyye, ammanuunne Geeshsha Ayyaanay kumeedda Isxxifaanoosa, Piliphpoosa, Phirookoroosa, Niqaaroonaa, Ximoona, Pharimeenanee Ayihudatuwaa ammanuwan geleedda Anxxookiyaa Niiqolaawoosa doorreeddino. ⁶ Yaatiide Yesuusi kiitteeddawanttu sinthaan untuntta essina, Yesuusi kiitteeddawanttu Xoosaa woosseeddawaappe guyyiyan, barenttu kushiya untunttu bolla wodheeddino.

⁷ Xoosaa qaalay aakki aakki beedda; kaalliyaawanttu payduwaan Yeerusalaamen darissi dari dari beedda; qassi cora qeesatuukka ammaneeddino.

Woosa golliyaa Kaaletthiyaa Isxxifaanoosi Oyqetteedda

⁸ Aadho keekatethayanne wolqqay kumeedda Isxxifaanoosi, asaa gidдон oorathabaanne wolqqaama malaataa oothee. ⁹ Aylletethaappe keseedda asaa giyaa Ayihuda ammaniyaawantuppe, Qereenappe, Iskkindiriya asatuwaappe, Kilqqiyaappenne Iisiyappe yeedda itti itti asatuu denddiide, Isxxifaanoosanna palumetteeddino. ¹⁰ Shin Isxxifaanoosi aadho eratethaaninne Ayyaanaan haasayiawaa digganaw danddaybeykino.

¹¹ He wode untunttu, “Muse bollanne Xoossaa bolla I boriyaa qaala haasayishshin siseeddo” giyaa worddo asatuwaa shammeeddino. ¹² Asaa ubbaa, cimatuwaanne Muse higgiyaa tamarissiyaawantta hanqqetheeddino; Isxxifaanoosakko yiide A oyqqiide, shi-iqueedda asaakko ahina, ¹³ A bolla xeeseedda worddo markkatuu, “Ha bitani ha Geeshsha Golliyaanne Muse higgiyaa boriyaawaa awudenne aggenna. ¹⁴ Ayissi gooppe I, ‘Hawe Naazireetiya Yeesuusi ha Geeshsha Golliyaa kolana; Muse nuussi immeedda higgiyaakka laammana’ yaagishshin, nuuni siseeddo” yaageeddino.

¹⁵ Shiiguwaan utteedda asay ubbay Isxxifaanoosa akeekiide xeelliyaa wode, A som77i kiitanchchaa som77iyaa malatee.

7*Isxxifaanoosa Haasayaa*

¹ Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Isxxifaanoosa, “Hawe tumee?” yaagiide oochcheedda.

² Isxxifaanoosi “Tanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawattoo, sise! Nu aawuwaa Abraahaamo biro Kaaraane baanaappe kase Masiphphexoomiyan de7ishshin, bonchcho Xoossay aw beettiide, ³ ‘Ne biitaappenne ne dabbatuwaappe shaakettaade, taani neena bessiyaa gadiyaa ba’ yaageedda. ⁴ He wode Abraahaamo Kaladaawatuu gadiyaappe ke-side, Kaaraan de7anaw beedda. A aabbu hayqqeeddawaappe guyyiyan, Xoossay A ha gade hintte ha77i de7iyaasaa aheedda. ⁵ I ha gadiyaappe haray atto, gediyaan yedhdhiyaa sa7aakka Abraahaamossi immibeenna; shin aw na7ay dhayooppekka, Xoossay A, ‘Taani newunne neeppe guyyiyan, ne zerethaw ha gadiyaa laata oothaade immana’ yaageedda. ⁶ Xoossay Abraahaamossi, ‘Ne zaratuu hara gadiyan de7ana; yaani oyddu xeetu layhaw untunttu aylletananne naaqtana. ⁷ Shin taani ne zerethaa mooddiyaa asaa bolla pirddana; hewaappe guyyiyan, untunttu he gadiyaappe kesiide, hawaan taw goynnana’ yaageedda. ⁸ Xoossay Abraahaame zerethay qaxxarettana mala aananna caaqqina, Yisaaqa Yeliide, hospuntha gallassi qaxxareedda; Yisaaqi Yayiqooba qaxxarina, qassi Yayiqoobi tammanne laa77u aawatuwa kaappatuwaa qaxxareedda.

⁹ “Aawatuwaa kaappatuu Yooseefa qanaatiide, Gibxe gadiyaanne aylletanaadan, A zali77eeddino; shin Xoossay aananna ittippe de7ee. ¹⁰ Xoossay waayiyaa ubbaappekka A kesseedda; qassi Gibxe kaatiyaa sinthankka nashshuwaanne aadho eratethaa aw im-meedda; Gibxe kaatii Yooseefossi Gibxe gadiyaanne bare golliyaa ubbaa mooddanaadan, sunthatethaa immeedda.

¹¹ “Gibxe gadiyaaninne Kanaane gadiyan ubbaan koshay geliide, cora asaa metootheedda; he gaasuwaan nu aawatuu qumaa demmibeykino. ¹² Yayiqoobi Gibxe gadiyan kathay de7iyaawaa sisiide, nu aawatuwaa koyro yaa yeddeedda. ¹³ Laa7ethuwaa buusan Yooseefo bare ishatuwaassi eretteedda; qassi Gibxe kaatiikka Yooseefo zariyana ereedda. ¹⁴ Yooseefo bare aawuwaa Yayiqoobinne bare dabbu ubbay mulekka laappun tammanne ichcheshu asay barekko yaana mala, kiittiide xeggisseedda. ¹⁵ Yayiqoobi Gibxe gadiyaa wodhdhiide hayqqeedda; nu aawatuukka yaani hayqqeeddino. ¹⁶ Untunttu anhay hewaappe Sekeema geetettiyaa gadiyaa tookettiide, yaani Abraahaamo Hamoora naanaappe daro biraan shammeedda duufuwan moogetteedda.

¹⁷⁻¹⁸ “Shin Xoossay Abraahaamossi immana geeddawe polettiiyaa wodii gakkana matina, Yooseefa erenna hara kaatii Gibxe gadiyan denddana gakkanaassi, asay dari dari beedda.

¹⁹ He kaatii nu zariyaa cimmiide, guutha naanay hayqqana mala, kare untuntta kessi olanaadan, nu aawatuwa un77etheedda.

²⁰ “Muse yeletteeddawe he wode; Xoossaa sinthan I daro lo77o na7aa gideedda; bare aawuwaa golliyaan heezzu agenaa gakkanaassi dicceedda. ²¹ Muse wora oletteedda wode, Gibxe kaatiyaa naatta demmaade bare na7aadan A dichchaaddu. ²² Muse

Gibxatuwaa aadho eratethaa ubbaa tamaariide, qaalaaninne oosuwan wolqqaama asa gideedda.

²³ “Shin Musew yelettoodeppe laythay oytamuwaa kumeedda wode, bare ishatuwaa, Israa7eeliyaa asatuwaa be7anaw bare wozanaan qoppeedda. ²⁴ Israa7eelatuwappe ituwaa Gibxeppe ittu naaqqishshin be7iide, he Israa7eeliyaa maaddeedda; he naaqqeedda Gibxe bitaniyaa wodhiide, A haluwaa kesseedda. ²⁵ Muse bare ishatuwaa bare bagganna Xoossay ashshana haniyaawaa untunttu akeekeddino giide qoppeedda; shin untunttu akeekibeykkino.

²⁶ “Wonttetha gallassi laa77u Israa7eeliyaa asatuu ittu ittuwaanna wadhettiyaawantta demmiide, untunttu sigethanaw koyyiide, ‘Asatoo, ishataa hinttenttu ayissi ittu ittuwaa naaqqiitee?’ yaageedda.

²⁷ “Shin he bare shooruwaa naaqqiyaawe Musa, ‘Neena nu bolla mooddiyaawaanne daannaa udiide, suntheeddawe oonee?’ ²⁸ Neeni zino Gibxe bitaniyaa wodheeddawaadan, taan akka wodhanaw koyyay?’ yaagiide, Musa karew sugi yegeedda. ²⁹ Muse hewaa siseedda wode Gibxeppe kesiide, Midiyaama gadiyan bete gidi de7iide, laa77u attuma naanaa yaani yeledda.

³⁰ “Godaa kiitanchchay oytamu laythaappe guyyiyan, Siinaa Deriyaa matan de7iyaa bazzuwaa buuran eexxiyaa tamaa lacuwaa giddon Musew beetteedda. ³¹⁻³² Muse bare be7eeddawoo maalalettiide, akeeki xeellanaw buuraa mataan I shiiqide7ishshin, Godaa gaalay, ‘Taani ne aawatuwa Xoossaa, Abraahaame Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yayiqooba Xoossaa’ yaagiide Musekko yeedda. Muse yashshaa kokkoriide, xeellanaw xalibeenna.

³³ “Goday Musa, ‘Neeni eqqeedda biittay geeshsha gidiyaa diraw, ne gadiyaan de7iyaa caammaakka kessa. ³⁴ Taani Gibxen de7iyaa Ta asaa waayiyaa geeshsha be7aade, qassi untunttu ooliyaakka sisaade, untunttu ashshanaw wodhdhaaddi. Ha77i haa ya. Taani neena Gibxe kiitana’ yaageedda.

³⁵ “He Musa Israa7eelatuu; ‘Neena nuuna mooddiyaawaanne daannaa udiide suntheeddawe oonee?’ yaagiide ixceeddino; buuraa giddon aw beetteedda kiitanchchan mooddiyaawaanne ashshiyaawaa gidana mala, Xoossay A kiitteedda. ³⁶ He Muse Israa7eelatuwaa Gibxe gadiyan Zo7o Abbaaninne mela biittaaan, oytamu laythaw oorathabaanne malaataa oothiide, Gibxeppe kaaletheedda.

³⁷ “Israa7eeliyaa asaassi, ‘Xoossay taana dentheeddawaadan, hintte zariyaa giddoppe ta mala nabiyaa hinttenttoo denthanaawaa’ yaageeddawe he Musa. ³⁸ I Israa7eeliyaa asaa maabaraanna ittippe mela biittaaan de7eeddawaa; I nu aawatuwannanne Siinaa Deriyaa bollan barew haasayeedda kiitanchchaanna ittippe de7eedda. Yaatiide Xoossaappe de7uwaa qaalaa nuussi immanaw akkeedda.

³⁹ “Musew nu aawatuu azazettanaw dosibeykkino; shin gede A sugi oliide, guyye Gibxe simmanaw amotteeddino. ⁴⁰ Qassi Aaroon, ‘Nuuna kaaletthiyaa xoossatuwaa nuussi medhdha; ayissi gooppe, ha nuuna Gibxeppe aheedda Muse waaneeddentto nuuni erokko’ yaageeddino. ⁴¹ Miizaa Maraa malatissiide, he wode eeqaa ootheeddino; he eeqaassi yarshshuwaa yarshshiide, barenttu kushii ootheedda oosuwan nashetteeddino.

⁴² Shin Xoossay untunttoo zokkiyaa zaareedda; untunttu saluwaa xoolinttiyaassi goyinnanaadan, untunttu aggeedda; nabatuwaa maxaafan, ‘Israa7eeliyaa asatoo, oytamu laythaa asay bayinna saan shukkeedda mehiyaanne yarshshuwaa taw yarshsheedditee?’

⁴³ Hinttenttu hinttenttoo goyinnanaw ootheedda eeqatuwaa, Molooka dunkkaaniyaanne

Refaana giyaa hintte xoossaa xoolinttiyaa tookkeeddit.

Taani hinttentta Baabiloneppe

hini bagga yeddana’

geetettiide xaafetteedda.

⁴⁴ “Muse bare be7eeddawaa malatissiide, Goday aw odeeddawaadan medhdheedda markkaa dunkkaanii nu aawatuwassi mela biittaaan de7ee. ⁴⁵ Qassi nu aawatuu dunkkaaniyaa barenttu aawatuwappe kaallaan akkiide, Xoossay kase yedersseedda Ayihuda gidenna asaa biittaa oyyqeedda wode, Iyyaasunna gelisseeddino; he dunkkaanii Daawite de7iyaa wodii gakkanawukka hewaan de7eedda. ⁴⁶ Daawite Xoossaan sabetteedda; qassi Yayiqooba, Goday de7ana golliyaa keexxanaw Xoossaa woosseedda. ⁴⁷ Shin aw golliyaa keexxeeddawe Solomona.

48-50 “Shin nabii,
 ‘Goday, “Saluu ta kawutethaa oydiyaa;
 sa7aykka ta gedi yedhdhiyaasaa.
 Yaatina, taw ayaa mala golliyaa keexxanitee?
 Woy taani shemppanasay haqanee?”

Ha ubbabaa ta kushiyan medhdhabeykkitaa?” yaagee’
 geeddawaadan, Ubbaappe Bolla Xoossay asay keexxeedda golliyaan de7enna.

⁵¹ “Hinttenttu aybe morggii mino asee? Hinttenttu wozanay Xoossaa qaalaa akkanaw aybe dammeeddawee? Hinttenttu haythaykka waani tulleeddee? Ubba wode Geeshsha Ayyaanaassi azazettannan ixxiita. ⁵²⁻⁵³ Nabatuwan hinttenttu aawatuu yederssibeennawee onnee? Xoossaa Na7ay Xilluu yaanawaa kasetiide odeeddawanttakka wodheeddino. Ha77i hinttenttukka kiitanchchatuwaa kushiyaappe Xoossaa higgiiyaa akkiide azazetibeennawanttu, Xilluwaa aathi immiide wodheeddita” yaageedda.

Isxxifaanoosa Shuchchan Dechchiide Wodheeddino

⁵⁴ Untunttu hewaa siseedda wode, barenttu wozanaan Isxxifaanoosassi daro yiillotiide, barenttu menttershshaa sa77iide naaseeddino. ⁵⁵ Shin Isxxifaanoosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, saluwaa pude caddi xeelliide, Xoossaa bonchchuwaanne Yesuusi Xoossaappe ushechcha baggan eqqeeddawaa be7eedda. ⁵⁶ Yaatiide, “Xeellite, taani saluu dooyettina, Asaa Na7ay Xoossaappe ushechcha baggan eqqeeddawaa be7ay” yaageedda.

⁵⁷ Kooshshaa dhoqqu oothi waassiide, barenttu haythaa tucciide, ittippe gidi aakko woxxeeddino. ⁵⁸ Katamaappe gaxaa A kessiide, shuchchan caddeeddino. Markkatuukka barenttu mayuwaa kessiide, itti Saa7oola geetettiyaa wodallaa matan wotheeddino.

⁵⁹ Isxxifaanoosi, “Ta Godaa Yesuusaa, ta shemppuwaa akka” yaagiide xeeqishshin, untunttu shuchchan A dechchiino. ⁶⁰ He wode I gulbbatiide, bare kooshshaa dhoqqu oothiide, “Ta Godaw, ha nagaraa untunttoo atto ga” yaageedda. Hewaa giinne hayqqi aggeedda.

8

Saa7ooli Ammaniyaaya Asaa Yedersseedda

¹ Saa7ooli Isxxifaanose hayquu lo77a gi akkeedda. He gallassi Yeerusalaamen de7iyaa ammaniyaawanttu bolla wolqqaama yederssuu denddeedda; Yesuusi kiitteeeddawanttu attin, ammaniyaawanttu ubbatuu Yihudaa gadiyaaninne Sammaariyaa gadiyan laaletteeddino. ² Xoossaa asatuu Isxxifaanoosa moogeeddino; qassi aw daro yeekkeeddino. ³ Shin Saa7ooli ammaniyaaya asaa dhayissanaw baaxetee; ubbaa golliyaa geli geliide, attuma asaanne macca asaa goochchi goochchiide, qasho golle yeddee.

Wonggalaa Mishiraachchuu Sammaariyan Odetteedda

⁴ Laaletteedda ammaniyaawanttu qaalaa odiidde, ubbasaa beeddino. ⁵ Piliphphoosi Sammaariyaa katamaa wodhdhiide, Kiristtoosabaa asaassi odeedda. ⁶ Cora asay Piliphphoosi geeddawaa darissi akeekiide siseedda; I oothiyaa malaataakka be7eedda. ⁷ Ayissi gooppe, iita ayyanatuu kooshshaa dhoqqu oothi haasayiide, cora asaappe keseeddino; qassi cora sileeddawanttunne wobbattuu paxeeddino. ⁸ He katamaan asay daro nashetteedda.

⁹ Shin Simoona geetettiyaa itti bitani kase, barena wolqqaama gi kaayiiddi, Sammaariyaa asaa, “Laa hawe aybe oorathabee” giissiidde he katamaan de7eedda. ¹⁰ Guthatethaappe doommiide, woggatethaa gakkanaw, asay ubbay, “Xoossaa wolqqay daro wolqqaamay hawaa” giide aabaa sisee. ¹¹ Daro wodiyaappe doommiide, kaayuwan Sammaariyaa asaa “Laa hawe ayba oorathabee” giisseedda diraw, asay aabaa sisee. ¹² Shin Piliphphoosi Xoossaa kawutethaabaanne Yesuusi Kiristtoosa sunthaabaa attumawanttussinne maccawanttussi mishiraachchuwaa odiidde, untunttu aabaa ammaniide xammaqetteeddino. ¹³ Qassi Simoonikka bare huuphew ammaniide xammaqetteeddawaappe guyyian, Piliphphoosanna ittippe de7iide, oosettiyaa malaataanne Xoossay ootheedda wolqqaama malaataa be7iide maalaletteedda.

¹⁴ Yesuusi kiitteeedda Yeerusalaamen de7iyaawanttu, Sammaariyaa asay Xoossaa qaalaa akkeeddawaa siseedda wode, Phexiroosanne Yohaannisa untunttukko yedeeddino. ¹⁵ Phexiroosinne Yohaannisi wodhdhiide, ammaniyaawanttu Geeshsha Ayyaanaa akkana mala, untunttoo Xoossaa woosseeddino; ¹⁶ ayissi gooppe, Sammaariyaa asatuu Godaa Yesuusa sunthan xinqqataa xalalaa xammaqetteeddawaappe attin, untunttuppe ittuwaa bollaninne Geeshsha Ayyaanay wodhdhibeenna. ¹⁷ He wode

Phexiroossinne Yohaannisi barenttu kushiya untunttu bolla wothowaappe guyyiyaan untunttu Geeshsha Ayyaanaa akkeeddino.

¹⁸ Yesuusi kiitetteeddawanttu barenttu kushiya untunttu bolla wothina, untunttoo Geeshsha Ayyaanay imetteeddawaa Simooni be7eedda wode, Phexiroosassinne Yohaannisassi miishshaa ahiide, ¹⁹ “Taanikka ta kushiyaa wothiyaa ubbay Geeshsha Ayyaanaa akkana mala, ha maataa tawukka ammeerikkitee” yaageedda.

²⁰ Shin Phexiroosi aw hawaadan yaageedda; “Neeni Xoossaa imotaa miishshaan shammanaw qoppeedda diraw, ne miishshay neenanna coo dhayo. ²¹ Ne wozanay Xoossaa sinthan suure gidenna diraw, new hawaan gishuu baawa. ²² Yaatowaappe guyyiyaan ha ne wozanaa iita qofaa diraw, nagaraappe simma; ooni eri ne wozanaan de7iyaa iita qofaa Xoossay atto gaanenttonne Xoossaa woossa. ²³ Ayissi gooppe, neeni daro qanaatiyaa oyqqaade nagaraa qashuwan de7iyaawaa taani be7ay” yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyye Simooni Phexiroosassinne Yohaannisassi zaariide, “Hinttenttu geeddawaappe ittibaynne taana gakkenna mala, hintte taw Xoossaa woossite” yaageedda.

²⁵ Phexiroossinne Yohaannisi markkatteddawaappenne Godaa qaalaa odeeddawaappe guyyiyan, guyye Yeerusalaame simmeeddino; yaatiide Sammaariyan de7iyaa daro qeeri katamatuwaan mishiraachchuwaa qaalaa odeeddino.

Piliphphoosi Tophphiyaa Asaa Gideedda Shuufaa Xammaqeedda

²⁶ Godaa kiitanchchay Piliphphoosa, “Denddaade Yeerusalaameppe Gaaza afiyaa asi baynna mela sa7aa ogiyaakko ba; he ogii away kesiyaasaa xeelliyaa wode ushechcha dugehaa bagganna de7ee” yaageedda. ²⁷ Piliphphoosi denddiide beedda. Hinddeko geetettiyaa Tophphiyaa kaatattissi biittaa mooddiyaa I miishshaa ubbaakka naagiya Tophphiyaa asa gideedda itti shuufay de7iyaawe goynnaw Yeerusalaame beedda. ²⁸ Paray goochchiyaa gaariyaan uttiide, Yeerusalaameppe guyye simmiide, nabiyaa Isiyaasa maxaafaa nababee.

²⁹ Geeshsha Ayyaanay Piliphphoosa, “He gaariyaakko shiiqaade ittippe gida” yaageedda.

³⁰ Piliphphoosi woxxi yiide, nabiyaa Isiyaasa maxaafaa shuufay nabbabishshin sisiide A, “Neeni nabbabiyaawaa akeekay?” yaageedda.

³¹ Shuufay, “Taw odiide akeekissiya asay baynnaan waaniide akeekettii?” yaageedda; qassi barenanna gaariyaan kesiide uttana mala, Piliphphoosa woosseedda. ³² Shuufay nabbabiya maxaafay

“Dorssaadan I shukettanaw laagettee.

Dorssa maray bare isikiyaa

qanxxiyaawaa sinthan co77u giyaawaadan,

ikka bare doonaa pokibeenna.

³³ I kawusheeddawaadan aw xillo pirdday dhayeedda.

Yesuusa de7uu ha sa7aappe pude akettidiggeedda diraw, A zariyaabaa onnee odanawe?” yaageedda.

³⁴ Shuufay zaariide Piliphphoosaw, “Nabii hawaa oowaa odii? Barebaa odiyee woy hara asaabaa odii? Taw odaarikkii” yaageedda. ³⁵ Piliphphoosi zaariide, Xoossaa maxaafaa I nabbabiyaasappe doommiide, Yesuusabaa mishiraachchuwaa qaalaa aw odeedda.

³⁶ Untunttu ogiyaa oyqqi biidde, haathay de7iyaasaa gakeeddino; shuufay, “Haathaa hawaa be7a; xammaqettiyaawaa taana diggiyaawe ayee?” yaageedda.

³⁷ Piliphphoosi A, “Neeni ne kumentha wozanaappe ammanooppe, danddayaa” yaageedda.

I zaariide, “Yesuusi Kiristtoosi Xoossaa Na7aa gidiyaawaa taani ammanay” yaageedda.

³⁸ Gaari eqqana mala shuufay azazina, inne Piliphphoosi laa77atuu duge wodhdhiide, haathan gelina Piliphphoosi A xammaqeedda. ³⁹ Untunttu haathaappe gaxaa keseedda wode, Godaa Ayyaanay Piliphphoosa liphphi udiide, afi aggeedda; laa7ethuwaa shuufay Piliphphoosa be7ibeenna; shin bare ogiyaa nashettiide beedda. ⁴⁰ Piliphphoosi bare huuphew Azoxxoosan de7iyaawaa ereedda; qassi Qiisaariyaa yaana gakkanawukka, katamaa ubbaan yuuyiide mishiraachchuwaa qaalaa odee.

9

Saa7ooli Kiristtoosan Ammaneedda

(Kit 22:6-16; 26:12-18)

¹ Shin Saa7ooli Godaa kaalliyawantta wodhanaw manddiide, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaakko beedda. ² Yaatiide Godaa ogiyaa kaalliyaa asatuwaa maccawantanne

attumawantta demmooppe, qachchiide Yeerusalaame ahanaw, Damasqqon de7iyaa Ayihuda woosa golleto dabidaabbiyaa xaafanaw A woosseedda.

³ I biidde, Damasqqo katamaa gakkana matoode, qoppennaan saluwaappe wolqqaama poo7uu A yuushshuwaa ubbaani poo7eedda. ⁴ Saa7ooli sa7aan kunddi utina, “Saa7oolaa Saa7oolaa, ayissi Taana waayissay?” giyaa qaalaa siseedda.

⁵ Saa7ooli, “Ta Godaw, neeni oonee?” yaagiide oochseedda.

Yesuusikka, “Taani neeni yederssaadde de7iyaa Yesuusa.” yaageedda.

⁶ Shin Saa7ooli kokkoriiddinne maalalettiide, “Ta Godaw, taani ayaa oothanaadan koyyay?” yaageedda.

Goday A, “Denddaade katamaa gela; neeni oothanaw bessiyaabay new yaani odetanawaa” yaageedda.

⁷ Saa7oolanna ogiyaan biyaa asatuu aynne haasayennan eqqi aggiide, kooshshaa sisiino; shin oonanne be7ibeykino. ⁸ Saa7ooli sa7aappe denddina, A ayfii doyettedda wode, aynne xeellanaw danddayibeenna; hewaa diraw, untunttu A kushiyaa oyqqi goochchiidde, Damasqqo gelisseeddino. ⁹ Heezzu gallassa gakkanawukka I xeellibeenna; aynne mibeenna; ayaanneekka ushibeenna.

¹⁰ Damasqqon itti Hanaaniyaa giyaa kaalliyaaawe de7ee; Goday saxaan A, “Hanaanew” yaageedda.

Hanaanii, “Ta Godaw, hawaan de7ay” yaageedda.

¹¹ Goday A, “Denddaade Suure geetettiyyaa ogiyaa baade, Yihudaa soyin itti Saa7oola giyaa Xersseeseppe yeedda bitaniyaa koyya; ayissi gooppe, I woossee. ¹² Qassi Hanaaniyaa giyaa bitani geliide, Saa7ooli laa7enthuwaa xeellanaadan, bare kushiyaa A bolla wothiyaawaa saxaan be7eedda” yaageedda.

¹³ Hanaanii zaariide, “Ta Godaw, Yeerusalaamen ne geeshsha asaa bolla he bitani ay keena iitabaa ootheddentto, taani daro asaappe sisaaddi. ¹⁴ Qassi Damasqqon ne sunthaa xeesiyaawantta ubbaa qachchanaw, qeesatuwaa kaappatuu aw maataa immeeddino” yaageedda.

¹⁵ Shin Goday A, “Saa7ooli Ayihuda gidenna asaa sinthan, kaatatuwaa sinthaaninne Israa7eeliyaa asaa sinthan, Ta sunthaa erissanawunne Taw oothanaadan dooretteedda miishshaa gidiyaa diraw, neeni ba. ¹⁶ Ayissi gooppe, Ta sunthaa diraw, I ayikeenaa waayyetanaw bessintto, Taani A bessana” yaageedda.

¹⁷ Hanaanii biide, soy geliide, bare kushiyaa Saa7oola bolla wothiide, “Ta ishaw Saa7oolaa, neeni yiyaa ogiyaan new beetteedda Yesuusi, neeni xeellana malanne Geeshsha Ayyaanay neenan kumana mala, taana kiitteedda” yaageedda. ¹⁸ Ellekka, ayentto poquwaa malay Saa7oola ayfiyaappe wodhdhina, Saa7ooli laa7enthuwaa xeelleedda; qassi denddiide xammaqetteedda. ¹⁹ Qumaa miide minetti, Damasqqon de7iyaa kaalliyaaawantunna amareedda gallassaa gami77eedda.

Saa7ooli Damasqqon Tamaarisseedda

²⁰ Ellekka, “Yesuusi Kiristtoosi Xoossaa Na7aa” yaagiide, Ayihuda woosa golletuwaan qaalaa odeedda.

²¹ Hewaa siseedda ubbay maalalettiide, “Hawe Yeerusalaamen Yesuusa sunthaa xeesiyaawantta dhayissiyaawaa gidennee? Qassi untunttu qachchiide, qeesatuwaa kaapatuwaa sintha afanaw yibeenneeyee?” yaageeddino.

²² Shin Saa7ooli qaalaa odiyaa oduu minni minni beedda; Yesuusi qassi Kiristtoosa gidiyawaakka I akeekissiide odeedda diraw, Damasqqon de7iyaa Ayihudatu waa zaariyaawaa dhayeeddino.

²³ Cora gallassaappe guyyiyan, Ayihudatu shiiqiide, Saa7oola wodhanaw zoretteeddino. ²⁴ Shin Ayihudatu barena wodhanaw qoppowaa Saa7ooli siseedda; untunttu A wodhanaw qammanne gallassi katamaa penggiyaa naagiino. ²⁵ Shin kaalliyaaawantta A gamma afiide, dirssaa huuphiyaanna taayiyiyan duge wotheeddino.

Saa7ooli Yeerusalaamen Tamaarisseedda

²⁶ Saa7ooli Yeerusalaame gakeedda wode, kaalliyaaawantunna ittipe gaketanaw shiipi be7eedda; shin kaalliyaaawaa I gideeddawaa ubbay ammanennaan ixxiide, aw yayyeeddino. ²⁷ Shin Barnaabaasi Saa7oola Yesuusi kiitteeddawanttukko afeedda; ogiyaan Godaa I waaniide be7eeddentto, aw Goday wooti haasayeeddentonne qassi Saa7ooli Damasqqon Yesuusa sunthan yayyennaan wooti qaalaa odeeddentto, untunttu geeshshiide odeedda. ²⁸ Saa7ooli Yeerusalaamen yuuyyiiddenne Godaa Yesuusa sunthan yayyennaan qaalaa odiidde, Yesuusi kiitteeddawantunna ittipe de7eedda. ²⁹ Qassi Saa7ooli Giriike qaalaa haasayiyaa Ayihudatuwaanna haasayeenne palumettee; shin untunttu A wodhanaw koyyeeddino. ³⁰ Ishatuu hewaa sisiide, Saa7oola duge Qiisaariyaa afiide, Xersseese yeddeeddino.

³¹ Yihudaan, Galiilaaninne Sammaariyan ubbaan de7iyaa ammaniyaa asatu sarotethaan de7eeddino; qassi minneeddino; Godaassi yayyiyaawaaninne Geeshsha Ayyaanaa maaduwan geemettiidde, payduwanka dari dari beeddino.

Phexiroosi Lidiyaninne Yoophphen Tamaarisseedda

³² Phexiroosi ubbasan yuuyyiidde, Liidaan de7iyaa geeshsha asatuwaakko qassi wodhd-heedda. ³³ Yaatiide hewaan hosppun laythaa siliide, arsaan gisiide de7iyaa itti Eeniya giyaa bitaniyaa demmeedda. ³⁴ Phexiroosi Eeniya, “Eenaw, Yesuusi Kiristtoosi neena pathee; denddaade ne hiixaa yegga” * yaageedda. Hewaappe guyye ellekka denddi eqqeedda. ³⁵ Liidaaninne Saaronan de7iyaa asay ubbay Eeniya be7iide, Godaakko simmeeddino.

³⁶ Yoophphe katamaan itti Xaabito geetettiyaa ammanewunna de7aw; Xaabito guus-say Giriike qaalan Dorqo giyaawaa. Iza bare de7eedda wodiya ubbaan lo77obaa oothaaddenne hiyyeesaa maaddaadde de7aw. ³⁷ He wode iza harggaade hayqqina, asay izi anhaa meecciide, pooqiyaa pude kessiide gisisseedda. ³⁸ Liiday Yoophphessi mata; kaalliyaawanttu Phexiroosi Lidiyan de7iyaaawaa Yoophphen sisiide, “Hayyanaa nuukko ellekka yaarikii” yaagiyaa kiitaa laa77u asatuwaa bolla aakko kiitteeddino.

³⁹ Hewaappe guyye Phexiroosi denddiide, untuntunna bi gakkina, pooqiyaa pude A kessiide, kifiliyaa gelisseeddino. Asini baynna am77e maccawanttu ubbay yeekkiidenne Dorqqa untuntunna de7iyaa wode ootheedda qamishatuwanne mayatuwaa ubbaa Phexiroosa bessiide, A yuushshuwaan yuuyyi aadhdiide eqqeeddino. ⁴⁰ Phexiroosi untuntta ubbaa bare kessiide, gulbbati Xoossaa woosseedda; qassi anhaakko simmiide, “Xaabitee, dendda” yaageedda; Xaabitakka bare ayfiyaa dooyya Phexiroosa be7aade, dhoqqa uttaaddu. ⁴¹ Phexiroosi izo bare kushiyan maaddiide, denthi esseedda; hewaappe guyyiyan, ammaniyaawanttanne asini baynna am77e maccawantta xeesiide, paxeed-dawunno untunttoo immeedda.

⁴² Ha yewuu Yoophphe katamaa ubbaan laalettina cora asay Godaa ammaneeddino. ⁴³ Phexiroosi Yoophphen itti Simoona giyaa galbbaa qaaciyaawaanna daro wodiya gami77eedda.

10

Phexiroosanne Qornneliyooosa

¹ Qiisaariyaan “Xaalatuwaa Olaa asatuwaa” geetettiyaa olanchchatoo itti xeetatuwaa kaappuu Qornneliyooosa giyaawe de7ee. ² Qornneliyooosi Xoossaa loythide ammaniyaa asanne, bare soy asaa ubbaanna ittipe Xoossaassi goyinniyaa asa; Ayihuda hiyyeesaakka I daro maaddee; qassi Xoossaa ubba wode woossee. ³ Itti gallassi udduppu saatiyaa heeran, “Qornneliyooosa” giide xeesiyaa Xoossaa kiitanchchay barekko gelishshin, Qornneliyooosi saxaan geeshshiide be7eedda.

⁴ Qornneliyooosi yayyiide, kiitanchchaa caddi xeelliide, “Ta Godaw, I aye?” yaageedda. Kiitanchchay zaariide, hawaadan yaageedda; “Ne woosayenne neeni hiyyeesaa maad-diyawe Xoossaa sinthan hassayettanaw saluwaa beedda. ⁵ Ha77i Yoophphe asaa kiittaade, Phexiroosa geetettiyaa Simoona ahissa. ⁶ Phexiroosi abbaa doonan de7iyaa galbbaa qaaciya Simoona gollen imathatethaani utteedda; neeni oothanaw bessiyaawaa I new odanawaa” yaageedda.

⁷ Qornneliyooosi barew odeedda kiitanchchay biina, bare qoomatuwaappe laa77atuwaanne Xoossaassi goyinniyaa bareppe shaakettenna wottaaddaratuwaappe ittuwaa xeesiide, ⁸ untunttoo ubbbaa odiide, untuntta Yoophphe kiitteedda.

⁹ Wonttetha gallasi untunttu biide, Yoophphe katamaakko matishshin, Phexiroosi usuppun saatiyaa heeran golliya bollan dembbayiide ootheeddasaa Xoossaa woos-sanaw keseedda. ¹⁰ Qassi koshattiide, qumaa maanaw koyyeedda; shin qumay ka77ishshin, saxaa be7eedda. ¹¹ Saluu dooyettina, wolqqaama mayuwaa malatiyaabay oydu bagganna oygettiide, sa7aan wodhdhishshin, Phexiroosi be7eedda. ¹² Hewaan oydu gediyaanna de7iyaa mehii, do7ay, shooshshay, zariinne kafuu ubbay de7ee. ¹³ “Phexiroosaa, dendda eqqaade shukka ma” giyaa qaalay aakko yeedda.

¹⁴ Shin Phexiroosi, “Ta Godaw, hanenna! Taani tunabaanne sheneyiyaabaa ubbakka ma erikke” yaageedda.

¹⁵ Qassi laa7enthuwaa, “Xoossay geeshsheeddawaa neeni tunissoppa” giyaa qaalay aakko yeedda. ¹⁶ Heezzu gede hewaadan geedda; hewaappe guyyiyan, ellekka he wolqqaama mayuwaa malatiyaawe pude saluwaa aketti aggeedda.

* 9:34 hiixaa yegga: Hawaa guussay meetettiyaabaa giigissa guussaa.

¹⁷ Phexiroosi bare be7eedda saxaa bilethay ayaa gidanddeeshsha? Yaagiide, bare wozanaa gidon, “Laa hawe ayee?” giishshin, Qornneliyooosi kiitteedda asatuu Simoona golli de7iyaasaa koyyiidde, A penggiyaan eqqeeddino. ¹⁸ Barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “Phexiroosa geetettiyaa Simoona giyaa imathay hewaan de7ii?” yaagiide oochcheeddino.

¹⁹ Phexiroosi saxaan be7eeddabaa akeekanaw qofaan sheekkide7ishshin, Geeshsha Ayyaanay A, “Be7a, heezzu * asatuu neena koyyiino; ²⁰ denddaade wodhdha; Taani untuntunta kiitteedda diraw, sidhennaan untuntunna ba” yaageedda.

²¹ Phexiroosi asatuwaakko wodhdhiide, “Hinttentu koyyiyaawe taana. Ayaa akkana yeedditee?” yaageedda.

²² Untunttu, “Xoossaassi yayyiyaa xilluu Ayihuda asaa ubbaan daro bonchchetteedda xeetatuwaa kaappuwaa Qornneliyooosi, neena bare soy afissiide, qaala neeppe siana mala, Xoosaa geeshsha kiitanchchay aw odeedda” yaageeddino. ²³ Phexiroosi asatuwaa immatha udi shoobbanaw soy mokkeedda.

Wonttetha gallassi, denddiide untuntunna beedda; Yoophphe katamaan de7iyaa ishatuwaappe ittu ittu aananna ittippe beeddino. ²⁴ Wonttetha gallassi, Qiisaariyaa gakeeddino; Qornneliyooosi bare dabbatuwanne bare laggethatuwaa ittippe xeesi shishhiide, Phexiroosa naagee. ²⁵ Phexiroosi gelana hanishshin, Qornneliyooosi aananna gaketthiide, A sinthan kunddiide, aw goyinneedda. ²⁶ Shin Phexiroosi, “Dendda! Taanikka ta huuphew asa” yaagiide A dentheedda.

²⁷ Phexiroosi Qornneliyooosanna haasayiide, soy geleedda; I geliyaa wode cora asay shiqeeddawaa demmiide, ²⁸ asaa, “Ayihuda asay hara zariyaanna ittippetethaan de7anaw, woy gakettanaw woga gidennawaa hintte huuphew eriita; shin taani onanne tunaa woy sheneyiyaabaa geenna mala, Xoossay taana besseedda. ²⁹ Hewaa diraw, hintte taw kiittina, palumay baynnaan yaaddi. Ha77i, ‘Taana ayissi ahisseedditee?’ yaagaade hinttentta oochchay” yaageedda.

³⁰ Qornneliyooosi hawaadan yaageedda; “Taani hachche oydu gallasaappe kase ha saatiyaan udduppu saatiyaa woosaa ta soyin Xoosaa woossishshin, pholqqiyaa mayuwaa mayyeedda asay ta sinthaan eqqiide, ³¹ taana, ‘Qornneliyooosa, Xoossay ne woosaa siseedda; neeni hiyyeesaa maaddiyaawaakka hassayeedda. ³² Simmi asaa Yoophphe kiit-taade, Simooni Phexiroosa giyaawaa xeesissa; Simooni Phexiroosi Simoona giyaa galbbaa qaacciyaawaa gollen abbaa doonaan imathatethaa utteedda’ yaageedda. ³³ Hewaa diraw, taani neekko ellekka kiittaaddi; neeninne yaadde loythaaadda; simmi neeni nuussi odanaw Xoossay neena azazeeddawaa ubbaa sisanaw ha77i nuuni ubbay hawaan Xoosaa sinthan de7eetto” yaageedda.

Phexiroosa Haasayaa

³⁴⁻³⁵ Phexiroosi haasayaa hawaadan yaagi doommeedda; “Xoossay asaa som77iyaa xeellenna; shin gade ubbaan barew yayyiyaawaanne xillo oosuwaa oothiyaawaa galatiyaawaa taani tumu akeekaaddi. ³⁶ Xoossay asaa ubbaa Godaa, Yesuusi Kiristoosa bagganna, sarotethaa odidde, ha wonggalaa mishiraachchuwaa Israa7eeliyaa asaassi kiitteeddawaa hinttentu eriita. ³⁷ Yohaannisi qaala odeedda xinqqataappe guyyiyan, Galilaappe doommiide, Yihudaa gadiyaa ubbaan haneeddawaa hintte eriita. ³⁸ Xoossay Naazireetiyyaa Yesuusa Geeshsha Ayyaanaaninne wolqqaan kuntheedda; Xoossay aananna de7iyaa diraw, lo77obaa I oothiiddinne xalahiyaa kaappuwaassi moodteedda ubbaa pathiide yuuyyeedda.

³⁹ “Ayihuda gadiyaaninne Yeerusalaaamen I ootheedda ubbabaassi nuuni markka. Untunttu masqqaliyaa bolla misamaariyan dhishi kaqqiide, A wodheeddino. ⁴⁰ Shin Xoossay heezzenhiyaa gallasan hayquwaappe A dentiide besseedda. ⁴¹ Xoossay koyro dooreedda markkatuwaa nuuna, A besseeddappe attin, asaa ubbaa gidenna; hayquwaappe I denddeeddawaappe guyyiyan, nuuni aananna meeddonne usheeddo. ⁴² Xoossay wonggalaa mishiraachchuwaa asaassi nuuni odanawunne, paxa de7iyaawanttu bollaninne hayqeeddawatntu bollan pirdanaw I suntheeddawe Yesuusa gideeddawaa nuuni markkattanaw nuuna azazeedda. ⁴³ Xoossay aani ammaniyyaa ubbaa nagaraa A sunthan atto gaanawaa nabatuu ubbatuu markkattiino” yaageedda.

Ayihuda Gidenna Asatuu Ammaniide Geeshsha Ayyaanaa Akkeeddino

⁴⁴ Phexiroosi biro he yewuwaa odishshin, qaala sisiyaa ubbaa bolla Geeshsha Ayyaanay wodhdhii aggeedda. ⁴⁵ Phexiroosanna Yoophpheppe yeedda, ammaniyyaa qaxxaretteedda Ayihuda ubbatuu Ayihuda gidennawatntu bollankka Geeshsha Ayyaanaa

* **10:19** heezzu: Itti itti maxaafatuu coraa giino; itti maxaafay laa77uu yaagee. **10:34-35** Zar 10:17

imotay gukkeedda diraw maalaletteeddino. ⁴⁶ Ayissi gooppe, untunttu dumma dumma qaalaan haasayishhiininne Xoossaa darotethaa sabbishshin siseeddino.

He wode Phexiroosi zaariide, ⁴⁷ “Hawanttu qassi nuunaadan Geeshsha Ayyaanaa akkeeddawanttu xammaqettennaadan, haathaa untuntta digganaw danddayiyaawe oonee?” yaageedda. ⁴⁸ Untunttu Yesuusi Kiristtoosa sunthan xammaqettana mala, untuntta azazeedda; hewaappe guyyiyan, untunttu barenttunna amareedda gallassaa uttana mala, A woosseeddino.

11

Phexiroosi Ayihuda Gidenna Asaappe Ammaneeddawanttu Soy Ayaw Geleeddentto Odeedda

¹ Yesuusi kiitteeddawanttunne Yihudaa ubbaan de7iyaa ishatuu, Ayihuda gidennawanttukka Xoossaa qaalaa akkeeddawaa siseeddino. ² Phexiroosi Yeerusalaame beedda wode, qaxxarettedda asatuu aananna palumettiide, ³ A, “Neeni qaxxarettibeennawanttukko gelaade, untunttunna qumaa maadda” yaageeddino.

⁴ Shin Phexiroosi haneeddawaa koyruwaappe doommiide, maaran maaran hawaadan yaagiide odeedda; ⁵ “Taani Yoophphe katamaan Xoossaa woossishshin, taani ayyaanaani gidaade saxaa be7aaddi; wolqqaama mayuwaa malatiyaawe oydu bagganna oyqettiide, saluwaappe wodhdhiide, taakko yeedda. ⁶ Hewaa gidduwaa taani cadda xeelliyaa wode, oydu gedi de7iyaa mehiyaa, du7aa, shooshshaa, zariyaanne kafuwaa be7aaddi. ⁷ Qassi, ‘Phexiroosaa, dendda; shukka ma’ giyaa qaalaa taani sisaaddi.

⁸ “Shin taani, ‘Ta Godaw, hanenna! Tunabay woy sheneyiyaabay ubbakka ta doonaakko shiiqi erenna’ gaaddi.

⁹ “Qaalay saluwaappe laa7ethuwaakka, ‘Xoossay geeshsheeddawaa neeni tunaa gooppa’ yaagiide taw zaareedda.

¹⁰ “Hewe heezzu gede hanina, wurssethaan ubbay saluwaa pude gooshetteedda. ¹¹ He man77iyankka heezzu asatuu Qiisaariyaappe taakko kiitettiide, taani de7iyaa goliyaa gakki aggeeddino. ¹² Taanikka sidhennaani untunttunna baana mala, Geeshsha Ayyaanay taw odeedda. Qassi ha usuppun ishatuu Yoophpheppe taananna Qiisaariyaa biina, nuuni Qornneliyoosa soy geleeddo. ¹³⁻¹⁴ Kiitanchchay bare soyin eqqiide barena, ‘Phexiroosa geetettiyaa Simoona xeesanaw asaa Yoophphe kiitta; neeninne ne golle asay ubbay attiyaa qaalaa I new odanawaa’ geeddawaa Qornneliyoosi wooti siseeddentto, nuussi odeedda.

¹⁵ “Taani haasayanaw doommiyaawan Geeshsha Ayyaanay koyro nu bolla wodhdheeddawaadan, untunttu bollaakka wodhdhii aggeedda. ¹⁶ Goday, ‘Yohaannisi haathaan xammaqeedda; shin hinttenttu Geeshsha Ayyaanaan xammaqettanita’ yaageedda qaalaa taani hassayaaddi. ¹⁷ Xoossay nuussi Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammaneeddawanttussi immeedda imotaa malaa Ayihuda gidennawanttookka qassi immooppe, simmi Xoossaa digganaw taani oonee?” yaageedda.

Ammaniyaawanttu Kiristtaane Geetetteeddino

¹⁸ Untunttu hawaa siseedda wode barenttu palumaa aggiide, “Yaatina, Xoossay Ayihuda gidennawanttukka qassi nagaraappe simmiide de7anaadan, untuntta qaadeedda” yaagiide Xoossaa galateeddino.

¹⁹ Isxxifaanoosa bolla gakkedda waayiyaa geeduwan laaletteedda ammaniyaawanttu qaalaa Ayihudatuwaa xalalaappe attin, haraassi ittuwaassinne odennaan, Pinqqe, Qophiroosanne Anxxookiyaa gakkanaw yuuyyeeddino. ²⁰ Shin Qophiroosappenne Qereenappe yeedda itti itti ammaniyaasatuu Anxxookiyaa biide, Godaa Yesuusa wonggalaa mishiraachchuwaa odiiide, Giriike asaassikka * odeeddino. ²¹ Godaa wolqqay untunttunna de7ee; qassi cora asay ammaniide, Godaakko simmeeddino.

²² Ha yewuu Yeerusalaamen de7iyaa ammaniyaasaa sisettina, ammaniyaasay Barnaabaasa Anxxookiyaa kiitteedda. ²³ Barnaabaasi Anxxookiyaa beedda wode, Xoossaa aadho keekatethaa oosuwaa be7iide nashetteedda; untunttu ubbay Godan barenttu kumentha wozanaappe minni de7anaadan, untuntta zoreedda. ²⁴ Ayissi gooppe, Barnaabaasi Geeshsha Ayyaanaynne ammanuu kumeedda lo77o asaa; he gaasuwan cora asay Godaakko yeeddino.

²⁵ Hewaappe guyyiyan, Barnaabaasi Saa7oola koyyanaw Xersseese beedda. ²⁶ Yaatiide Saa7oola demmeedda wode, Anxxookiyaa aheedda. Barnnaabaasinne Saa7ooli ammaniyaasaa itti laythaa kumenthaa uttiide, cora asaa tamarisseeeddino; kaaliyaawanttu Anxxookiyan Ammaniyaasaa geetettiide, koyro xesetteeddino.

* 11:20 Griike asaa: Hawaa guussay Griike qaalaa haasayiyaa Ayihude woy hara asaa.

²⁷ Nabatuu Yeerusalaameppe Anxxookiyaa he wode wodhdheeddino. ²⁸ Unttuntu giddoppe Agaaboosa giyaawe denddiide, sa7aa ubbaan wolqqaama koshay denddanawaa Ayyaanaa wolqqaan timbbitiyaa odeedda; hewe haneeddawe Qalawudeyoosa kawutethaa wodiyaana. ²⁹ Kaalliyaaawanttu huuphiyan huuphiyan barenttu wolqqa keena miishshaa kessiide, Yihudaan de7iyaa barenttu ishatsuwaassi maaduwa yeddanaw qofaa qachcheeddino. ³⁰ Unttuntu hewaadan oothiide, miishshaa Barnaabaasa bol-laninne Saa7oola bolla woosa golle cimatooy yeddeeddino.

12

Woosa Gollen Wolqqaama Iita Yedesay Doommeedda

¹ Kaatiyaa Heroodise * he wode woosa golle asaappe amareeddawantta waayissuwaa doommeedda. ² Yohaannisa ishaa Yayiqooba mashshaan wodhisseedda. ³ Hewe Ayihudatuwaa nashechcheeddawaa be7iide, gujji Phexiroosakka oyqqeedda; hewe Maagage Ukithaa Baalaa bonchchiya gallassatuwana. ⁴ Phexiroosa oyqqiide qachcheedda. Paasi-gaa Baalaa Bonchchiya gallassatuwaappe guyyiyan, gade asaa sintha aathanaw qoppiide, oyddu oyddu wottaaddaratuu A naaganaadan, tammanne usuppun wottaaddaratuwaassi aathiide immeedda. ⁵ Hewaa diraw, Phexiroosi qasho golliyaan naagetee; shin woosa golle asay aw minissiide Xoossaa woossee.

Kiitanchchay Phexiroosa Qasho Golleppe Kesseedda

⁶ Heroodise Phexiroosa asaa sintha aathanaw qoppaanaappe kase qamma, Phexiroosi laa77u santhalataan qashettiide, laa77u wottaadaratuwaappe gidduwan gemi77isheedda; naagiyaawanttukka qasho golle penggiyaan eqqiide naagiino. ⁷ Akeekennaan de7ishshin, Godaa kiitanchchay hewaan eqqi aggeedda; qasho gollenkka poo7uu poo7ii aggeedda. Kiitanchchay Phexiroosa miyyiyaa dechchi beegothiide A, “Elle dendda” yaageedda; he man77iyankka santhalatay A kushiyaappe wodhdhii aggeedda. ⁸ Kiitanchchay A, “Ne suriyaa dancca; ne caammaakka wotha” yaagina, Phexiroosi hewaadan otheedda; kiitanchchay, “Ne mayuwaa mayyaade taana kaalla” yaageedda.

⁹ Phexiroosi qasho golliyaappe kesiide, kiitanchchaa kaalleedda; aw saxaa be7iyaawaa malateeddappe attin, kiitanchchay oothiyaabay tuma gideeddawaa eribeenna. ¹⁰ Kiitanchchayenne Phexiroosi koyro wottaaddaraappenne laa7entho wottaaddaraappe aadhdhiide, katamaa afiyaa birataa penggiyaakko gakkeeddino; penggiikka untunttoo barekka dooyetti aggeedda; untunttu kesiide itti ogiyaana biishshin, kiitanchchay ellekka Phexiroosappe shaaketti aggeedda.

¹¹ Phexiroosi barena gakkeeddabaa akeekiide, “Taana Goday bare kiitanchchaa kiittiide, Heroodisa kushiyaappenne Ayihuda asay naagi utteedda ubbabaappe ashsheeddawaa ha77i tumu eraaddi” yaageedda.

¹² I hewaa akeekeddada wode, cora asay ittippe shiiqiide Xoossaa woossiyaasaa, Marqqoossa giyaa Yohaannisa dayi Mayraami soy ¹³ biide penggiyaan xeesina, itti Roodo giyaa ashikkaratta dooyanaw yaaddu. ¹⁴ Rooda Phexiroosa qaalaa gideeddawaa ereedda wode, barena nashechchina, penggiyaa dooyennan guyye woxxaadde, Phexiroosi karen eqqeeddawaa asaassi odaaddu.

¹⁵ Asay izo, “Hanne, neeni gooyaa” yaageedda. Rooda Phexiroosa gideeddawaa geeshshaade odaaddu. Unttuntu, “Hewe A kiitanchchaa” † yaageeddino.

¹⁶ Shin Phexiroosi karen xeesiide aggennaan ixgina, asay kariyaa dooyi, A be7iide maalaletteeddino. ¹⁷ Shin untunttu co77u gaana mala, Phexiroosi bare kushiyan xorssiide, Goday qasho golliyaappe A wooti kesseeddentto, untunttoo qonccissi odiide, “Hawaa Yayiqoobassinne ‡ ishatsuwaassi § odite” giide, kesi harasaa beedda.

Heroodisa Hayquwaa

¹⁸ Sa7ay wontteedda wode, Phexiroosi haqa bidiggeeddentto giina wottaaddaratuwa gidдон daro walassay keseedda. ¹⁹ Heroodise Phexiroosa koyyishshin, I dhayeedda wode, naagiyaawantta qoriide, untuntta wodhana mala azazeedda; hewaappe guyyiyan, Yihudaappe Qiisaariyaa wodhdhiide, hewaan amareedda wodiya utteedda.

²⁰ Heroodise Xiiroosa asaassinne Sidoonaa asaassi loythi hanqqetteedda; untunttu gade asay kathaa Heroodisa gade asaappe demmiyaa diraw, untunttu ittippe giidiide, A golliyaa kaappuwaa Bilasxoosa barenttu bagga oothiide, sigettana mala woossanaw Heeroodisakko beeddino.

* **12:1** Heroodisa: Hawaa guussay Heroodise Agriiphpa koyruwaa giidiide, Paalestine giyaa gadiyaa ubbaa mood-diyaawaa. Hewenneekka wogga Heroodise heezzeeta yeleeta. **12:4** Kes 12:1-27 † **12:15** A kiitanchchaa: A naagiya kiitanchchaa gidennaan aggenaa guussaa. ‡ **12:17** Yayiqooba: Godaa ishaa. § **12:17** ishatsuwaassi: Ammaniya haratuwaassi.

²¹ Heroodise sunthetteedda gallassi, bare kawutethaa mayuwa mayyiide, kawutethaa oydiyan uttiide, asaassi haasayeedda. ²² Asay, “Hawe Xoossaa qaala; asaa qaala gidenna” yaagiide kooshshaa dhoqqisside haasayeedda. ²³ Heroodise Xoossaa bonchchibeenna diraw, he man77iyankka Godaa kiitanchchay A dechchina, guxuniyan meetettiide, hayqqi aggeedda.

²⁴ Shin Xoossaa qaalay dicceenne dar dar bee.

²⁵ Barnnaabaasinne Saa7ooli barenttu oosuwaa poliide, Marqqoossa giyaa Yohaannisa barenttunna akkiide, Yeerusalaameppe simmeeddino.

13

Barnnaabaasinne Saa7ooli Geeshsha Ayyaanay Doorina, Tamaarissanaw Kiitetteeddino

¹ Anxxookiyan de7iyaa ammaniyaa asaa gidдон nabatuunne tamaarssiyaawanttu de7iino; untunttukka Barnnaabaasa, Karethaa giyaa Simoona, Qreenappe yeedda Luuqiyoosa, gadiyaa mooddiyaa Heroodisanna * dicceedda Minaahanne Saa7oola. ² Untunttu Godaassi goyinnishshinanne xoomishshin, Geeshsha Ayyaanay, “Taani xeeseedda oosuwaassi Barnnaabaasanne Saa7oola taw dummayite” yaageedda.

³ Untunttu xomeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyan, barenttu kushiya Barnnaabaasa bollaninne Saa7oola bollan wotheide, untuntta yeddeeddino.

Barnnaabaasinne Saa7ooli Qophiroosa Beeddino

⁴ Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay untuntta kiittina, Seeluqiyya wodhdheeddino; hewaappe wonggiriyaan geliide, Qophiroosa haathaani doodetteeddasaa beeddino. ⁵ Untunttu Silmaana galkiide, Ayihuda woosa golletuwaan Xoossaa qaala odeeddiyo; untuntta maaddanaw Yohaannisi † untuntunna de7ee.

⁶ Untunttu Qophiroosa haathan doodetteedda sa7aa ubbaa Phaafu gakkanaw yuuyyiide, nabiyya itti woddanchchaa, Ayihuda asaa Bar-Yesuusa giyaa shareechchuwa demmeeddino. ⁷ He shareechhuu gadiyaa mooddiyaa Sarggiyoosa Phawuloosa giyaa akeekanchcha bitaniyaanna de7ee. Sarggiyoosa Phawuloosa Barnnaabaasanne Saa7oola barekko xeeseide, Xoossaa qaala sisanaw koyyeedda. ⁸ Shin shareechchuwa Elimaasi (Giriike qaalaan hewe A sunthaa) gadiyaa mooddiyaawaa ammanuwa digganaw koyyiide, untunttu haasayaa phalqqeedda.

⁹ Shin Phawuloosa giyaa Saa7ooli barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, shareechchuwa caddi xeelliide, ¹⁰ A, “Laa ha xalahiyaa kaappuwa na7aw, genetethay ubbayne iitatethay ubbay kumeeddawoo, xillotethaa ubbaa morkkew, Godaa ogiyaa suuriyaa geellayiaawaa aggikkii?” ¹¹ Be7a; ha77i Godaa kushii ne bolla de7ee; neeni qooqa gidana; amareedda wodii gakkanaw, awaa poo7uwa be7akka” yaageedda.

He man77iyankka shaannochchayanne dhumay A ayfiyaa goozzina, bare kushiya oyqqiide, kaalethiyaa uraa koyyiide yuuyyeedda. ¹² He wode gadiyaa mooddiyaawe hewaa be7eedda wode, Goday tamaarissiyaawaan maalalettiide ammaneedda.

Barnnaabaasinne Phawuloosi Phiisiidiyan De7iyaa Anxxookiyya Beeddino

¹³ Phawuloosinne aananna de7iyaawanttu Phaafuppe denddiide, Pinifiliyan de7iyaa Phergge wonggiriyaan beeddino; Yohaannisi untunttuppe shaaketti, Yeerusalaame simmeedda. ¹⁴ Shin untunttu Pherggeppe aadhdhiide, Phiisiidiyan de7iyaa Anxxookiyya gakkkeeddino; Sambbata gallassan Ayihuda woosa golle geliide utteeddino. ¹⁵ Muse higginne nabatuwaa maxaafay ‡ nabbabetteeddawaappe guyyiyan, Ayihuda woosa golle kaapatuu, “Nu ishatoo asaa minissiyya qaalay hinttentoo de7ooppe, asaw haasayerikkitee” yaagiide untunttoo kiitteeddino.

¹⁶ Phawuloosi denddi eqqiide, bare kushiyan xorssiide, hawaadan yaageedda; “Israa7eeliyaa asatoo, Xoossaassi yayyiyaawanttoo sisite. ¹⁷ Ha Israa7eeliyaa asaa Xoossay nu aawatuwa dooriide, Gibxe gadiyan imathatethaan untunttu de7ishshin, untuntta corisseedda; bare wolqqaama wolqqaanikka Gibxe gadiyaappe untuntta kesseedda. ¹⁸ Bazzuwan oytamu laythaa keenaa nu aawatuwa I danddayeedda. ¹⁹ Kanaane giyaa gadiyan Ayihuda gidenna laappu kawutethaa dhayissiide, untunttu gadiyaa bare asaa laatisseedda. ²⁰ Hewaappe guyyiyan, nabiyya Saameela wodiya gakkanaassi, oydu xeetanne ishatamu laythaa keenaa daannatuwaa untunttoo immeedda. ²¹ Hewaappe guyyiyan, untunttu barenttoo kaatiyaa immana mala woossina, Xoossay Biiniyaama

* **13:1** Heroodisa: Herod Anttiphaasa geetettiyya wogga Heroodise na7aa. Hewenneekka Galilaa giyaa gadiyaa mooddiyaawaa. Luq 3:1 xeellite. † **13:5** Yohaannisa: Hara sunthay Marqqoossa. 12:12,25 xeellite. ‡ **13:15** Muse higgiiyaanne nabatuwaa maxaafaa: Ayihudatuwaa maxaafaa, Eca Caaquwaa Maxaafaa. **13:17** Kes 1:7; 12:51
13:18 Pay 14:34; Zar 1:31 **13:19** Zar 7:1; Iya 14:1 **13:20** Daa 2:16; 1Sa 3:20

zariyaappe Qiisa na7aa Saa7oola oytamu laythaw kawutana mala, untuntntoo immeedda.
²² Xoossay Saa7oola shaareeddawaappe guyyiyan, untuntntu bolla Daawite kawutana mala, A dentheedda; Daawitebaa markkattiidde, 'Taani koyyiyaa ubbabaa ta wozanaadan oothiyaa Issey na7aa Daawita demmaaddi' yaageedda.

²³ "Xoossay, 'Taani Daawita zariyaappe Israa7eeliyaa asaa ashshiyawaa ahana' qaalaa geleeddawaadanka, Yesuusa aheedda. ²⁴ Yesuusi yaanaappe kase Israa7eeliyaa asay ubbay barentnu nagaraappe simmiide xammaqettana mala, Yohaannisi qaalaa odeedda.

²⁵ Qassi Yohaannisi bare oosuwaa wurssana haniidde asaa, 'Taana oona giide qoppi-itee? Taani hintte naagiyaawaa gidikke; shin be7ite, A gediyaqa caammaa qashuwaakka gediyaappe billanaw taw bessennawe taappe guyyenna yee' yaageedda.

²⁶ "Taanaadan ammaniyaawanttoo, Abraahaame zerethatoo, qassi hawaan Ayihuda gidennawanttoo Xoossaassi yayyiyaawanttoo, ha atotethaa qaalay nuussi kiitetteedda.

²⁷ Ayissi gooppe, Yeerusalaamen de7iyaa asayenne untuntntu kaappatuu Yesuusanne Sambbata gallassaa ubbaan nabbabettiyaa nabatuwaa qaalaa akeekibeenna diraw, A bolla pirddiide, nabatuwaa qaalaa poleeddino. ²⁸ Yesuusa wodhissanaw itti gaasuukka untuntntoo beettennaan ixxina, Philaaxoosi A wodhana mala woosseeddino.

²⁹ "Untuntntu Yesuusabay Xoossaa Maxaafan xaafetteeddawaa ubbaa poleedda wode, masqqaliyaappe A wothiide moogeeddino. ³⁰ Shin Xoossay hayquwaappe Yesuusa dentheedda. ³¹ Hewaappe guyyiyan I barenanna Galilaappe Yeerusalaame yeedda asatoo cora gallassaa beetteedda untuntntu ha77i aabaa asaassi markkattiino.

³² "Xoossay nu aawatuwassi immana geedda wonggalaa mishiraachchuwaa nuuni hinttenttoo odeotto. ³³ Daawite Mazimuriyaa Maxaafaan laa7etho shemppuwaan, 'Neeni Ta Na7aa.

Hachche Taani ne Aawuwaa gidaaddi'

geetettiide xaafetteeddawaadan, Xoossay Yesuusa dentiide, nu aawatuwassi immana geeddawaa nuussi untuntntu naanaassi poleedda. ³⁴ Laa7enthuwaa I hayqqenna mala, hayquwaappe A dentheeddawaassi Xoossay, 'Taani Daawitew immana geedda ammanetteedda geeshsha anjuwaa hinttenttoo immana' yaagiide haasayeedda. ³⁵ Hewaa diraw, Mazimuriyaa Maxaafaan harasaan qassi, 'Ne Geeshsha Na7aa anhaakka musissakka' yaageedda. ³⁶ Ayissi gooppe, Daawite bare wodiyaan Xoossaa qofaa ootheeddawaappe guyyiyan hayqqiide, bare aawatuwanna hayqqi museedda. ³⁷ Shin Xoossay hayquwaappe dentheeddawe musibeenna.

³⁸⁻³⁹ "Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, nagaraa atto geetetteeddawe hinttenttoo Yesuusa bagganna odetteeddawenne, Muse higgayan xillanaw hinttenttoo dandayettenna ubbabaappe aani ammaniya ubbay xillanawe hinttenttoo eretto. ⁴⁰ Hewaa diraw, nabatuu geeddawe hintte bolla gakkenna mala naagettiite;

⁴¹ 'Xoossay geeddabaa qilliicciyaawanttoo,

be7ite; haray atto itti uray hinttenttoo odinttokka,

hintte ammanenna oosuwaa taani hinttenttu wodiyaan

oothiyaa diraw, poora giite; hayqqite'

geeddino" yaageedda.

⁴² Phawuloosinne Barnaabaasi Ayihuda woosa golliyaappe kesishshin, asay untuntntu laa7enthuwaa Sambbatanka hewaa gujjiide odana mala woosseeddino. ⁴³ Shiiquu laaletteeddawaappe guyyiyan, cora Ayihudatuunne Ayihudatuwaa ammanuwan geliide Xoossaw yayyiya coratuu, Phawuloosanne Barnaabaasa kaalleeddino; Yesuusi kiitteeddawanttu Xoossaa aadho keekatethaan minni de7ana mala, untuntntoo odiide minisseeddino.

⁴⁴ Laa7enthuwaa Sambbataan amareedda asatuwaappe attin, katamaa asay ubbay Xoossaa qaalaa sisanaw shiiqeedda. ⁴⁵ Shin Ayihudatuu cora asaa be7eedda wode, Phawuloosa qanaateeddino; A haasayaa phalqqiide, A boreeddino.

⁴⁶ Phawuloosinne Barnaabaasi xaliide, "Xoossaa qaalay kasetiide hinttenttoo odettanaw koshshe; shin qaalaa hintte iixeedda dirawunne medhinaa de7uwaa akkanaw hinttenttoo bessenna giide, hintte hinttenttu huuphiyan pirddeedda diraw, be7ite, nuuni Ayihuda gidennawanttukko simmeetto. ⁴⁷ Ayissi gooppe, Goday nuuna,

" 'Asay ubbay hintte bagganna attana mala,

hinttentta taani Ayihuda gidennawanttoo poo7uwaa oothaaddi'

yaagi azazeedda"

yaageeddino.

⁴⁸ Ayihuda gidennawanttu hewaa siseedda wode, nashettiide Xoossaa qaalaa bonchcheeddino; qassi medhinaa de7uwaassi dooretteedda ubbay ammaneeddino.

⁴⁹ Godaa qaalay he gadiyaa ubbaa gakteedda. ⁵⁰ Shin Ayihudatu Xoossaw goyinniyyaa bonchcheteedda maccawantanne katamaan de7iyaa wolqqaama asatuwaa Phawuloosa bollaninne Barnaabaasa bolla denthethina, asatu untuntta yederssuwaa doomiide, barenttu gadiyaappe keseeddino. ⁵¹ Shin Yesuusi kiitteeddawanttu untuntta ixiiyaawantussi malaata gidana mala, barenttu gediyaappe baanaa shociide, § Iqooniyoonne katamaa beeddino. ⁵² Qassi Anxxookiyan de7iyaa kaalliyaawantunikka Geeshsha Ayyaanayenne nashechchay kumeedda.

14

Phawuloosinne Barnaabaasi Iqooniyoonne Beeddino

¹ Kasewaadanka Phawuloosinne Barnaabaasi Iqooniyoonen Ayihudatuwaa woosa golle geliide, qaalaa odeeddino; hewaappe guyyiyan cora Ayihudatuwaa Ayihuda gidennawanttu ammaneeddino. ² Shin ammanibeenna Ayihudatu Ayihuda gidennawanttu wozanaa laammiide, ishatuwaa bolla hanqqetheeddino. ³ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaan daro wodiya gami77eeddino; untunttu Godaabaa yayyennaan odeeddino; Goday malaataanne oorathabaa untunttu oothana mala, untunttoo wolqqa immeeddawaan bare aadho keekatethaa qaalaabay tuma gideeddawaa markkatteedda. ⁴ Shin katamaa asay shaaketti, baggay Ayihudatuwakko, baggay Yesuusi kiitteeddawanttukko simmeeddino.

⁵ Ayihuda gidennawanttunne Ayihudatu barenttu kaappatuwaana ittippe Yesuusi kiitteeddawantta gohanawunne shuchchan caddanaw qoppeedda wode, ⁶ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa eriide, Lisxxiraanne Derbbe geetettiyya Liqaa7ooniyyaa katamatuwaanne untunttu heeran de7iyaa gadiyaa bii aggeeddino; ⁷ hewaan wonggalaa mishiraachchuwaadi.

⁸ Bare dayi uluwaappe yelettoodeppe doomiide, laa77u gedi silina, ubbakka hametenna itti bitani Lisxxiraan de7ee. ⁹ He bitani Phawuloosi odishshin sisee; Phawuloosi A caddi xeelliyaa wode, paxanaw aw ammanuu de7iyaawaa be7iide, ¹⁰ kooshshaa dhoqqissiide A, “Sitti gaade ne gediyaan eqqa” yaageedda; guppi denddiide, hametaa doomneedda.

¹¹ Phawuloosi otheeddawaa asay be7iide, bare kooshshaa Liqaa7ooniyyaa qaalaan dhoqqu oothiide, “Xoossatu asaa malatiide nuukko wodhdheeddino” yaageedda. ¹² Asay Barnaabaasa, “Diyaa”^{*} giide, Phawuloosi haasayaassi waannatiyya diraw, A, “Hermesa” giide suntheedda. ¹³ Geeshsha Golli katamaa matan de7iyaa Diya qeesayenne asay korumatuwaanne darii lo77iyaa ciishshatuwaa Yesuusi kiitteeddawanttussi yarshshuwaa yarshshanaw koyyiide, penggiyaa aheeddino.

¹⁴ Shin Yesuusi kiitteedda Barnaabaasinne Phawuloosi hewaa siseedda wode barenttu mayuwa peedhiide, asaa giddo woxxiide, ¹⁵ barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, hawaadan yaageeddino; “Asaw, hawaa ayissi oothiide? Nuunikka hinttentuwaadan medhettedda asaa; ha pathenna yewuwaappe saluwaanne sa7aa, abbaanne untunttu gidon de7iyaa ubbabaa medhdheedda de7uwa Xoossaakko hintte simmana mala, hinttenttoo nuuni wonggalaa mishiraachchuwaadi odeetto. ¹⁶ I beni asaa zerethay ubbay barenttu ogiyaa baana mala yeddii aggeedda. ¹⁷ Hinttenttoo iraa saluwaappe bukkiseedda; kathaakka I wodiyaan immeedda; qassi qumaa immiide, hinttentta loythi nashechchee; yaatiide hinttenttoo lo77obaa oothiide, ubba wodekka barew markkaa dhayibeenna” yaageeddino. ¹⁸ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa giide, barenttoo asay yarshshenna mala, metootiide diggeeddino.

¹⁹ Anxxookiyaappenne Iqooniyooneppe yeedda Ayihudatu asaa barenttu bagga zaaride, shuchchan Phawuloosa caddeeddino; untunttoo hayqqeeddawaa malatina, katamaappe karew A goochchi kesseeddino. ²⁰ Shin kaalliyaawanttu A matan yuuyyi aadhdhiide eqqishshin, I denddiide, katamaa geleedda. Wonttetha gallassi Barinabaasanna ittippe Derbbe beedda.

Phawuloosinne Barnaabaasi Anxxookiyya Simmeeddino

²¹⁻²² Untunttu Deribe katamaan wonggalaa mishiraachchuwaadi odiide, cora asay Yesuusa ammanana mala otheeddawaappe guyyiyan, Lisxxiraa, Iqooniyoonenne Phiisiidiyan de7iyaa Anxxookiyya simmeeddino; yaatiide hewaan kaalliyaawantta

§ **13:51** barenttu gediyaappe baanaa shociide: Hawe asay akkennaan ixowaa bessiyaa ogiyaa. * **14:12** Diyaa: Guussay Griikatuwaa xoossatuwaa ubbatuwaappe bolla geetetti paydettiyya untunttu eqqa. **14:15** Kes 20:11; Maz 146:6

minissiiddenne untunttu ammanuwan minni de7ana mala zoriidde, “Nuuni Xoossaa kawutethaa gelanaw loythi waayyettana bessee” yaageeddino. ²³ Qassi ammaniyaawanttoo de7iyaasan de7iyaasan cimatuwaa dooriide, xomeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyan, untunttu ammaneedda Godaassi untuntta hadaraa immeeddino.

²⁴ Phiisiidiyaa gadiyaappe aadhdiide, Phinifiliyaa yeeddino; ²⁵ Pherggen qaalaa odeeddawaappe guyyiyan, Axaaliyaa beeddino. ²⁶ Hewaappe untunttu barenttu poleedda oosuwaa diraw, asay untunttu hadaraa Xoossaa aadho keekatethaw immeedda Anxxookiyaa Markkabiyan simmeeddino.

²⁷ Anxxookiyaa gakteedda wode ammaniyaa asaa shiishshiide, Xoossay barenttunna ittippe ootheedda ubbabaanne, Ayihuda gidenna asay ammanana mala, untunttoo pengiyaa dooyeeddawa, asaw odeeddino. ²⁸ Yaatiide hewaan kaalliyaawanttunna daro wodiya gami77eeddino.

15

Yeerusalaame Shiiquwaa

¹ Itti itti asatuu Yihudaappe Anxxookiyaa wodhdhiide, “Muse wogaadan, hintte qaxxarettennawaa gidoppe, attanaw danddaykita” yaagiide ishatuwaa tamarissuwaa doommeeddino. ² Phawuloosinne Barnaabaasi untuntunna darissi walaqettiide palumettina, Anxxookiyan de7iyaa itti itti hara asatuu he palumaa diraw, Phawuloosannanne Barinabaasanna Yeerusalaame biide, Yesuusi kiitteeddawanttunanne cimatuwaana gaketanaw qofay qashetteedda.

³ Ammaniyaa asatuu untuntta kiittiide ogiyaan maaddishshin, Ayihuda gidennawanttu Xoossaakko simmeeddawaa odiidde, Pinqqiyaannanne Sammaariyaanna aadhdheeddino; hewe ishatuwaa ubbaa loythi nashechcheedda. ⁴ Untunttu Yeerusalaame gakteedda wode, ammaniyaawanttu, Yesuusi kiitteeddawanttunne cimatu untuntta mokkeeddino; Xoossay barenttun ootheeddawaa ubbaa odeeddino. ⁵ Shin Parisaawatuwaa baggappe ammaneedda itti itti asatuu dendi eqqiide, “Hinttenttu untuntta qaxxaranawunne Muse higgiiyaa naagana mala azazanaw bessee” yaageeddino.

⁶ Yesuusi kiitteeddawanttunne cimatu hewaa zoretanaw shiiqeeddino. ⁷ Loythi haasayeeddawaappe guyyiyan, Phexiroosi dendi eqqiide, untuntta hawaadan yaageedda; “Taanaadan ammaniyaawanttoo, Ayihuda gidennawanttu wonggalaa mishiraachchuwaa qaalaa ta doonaappe sisiide ammanana mala, taana Xoossay hintte gidoppe beni dooreeddawaa hinttenttu eriita. ⁸ Asaa wozanaa eriyaa Xoossay Geeshsha Ayyaanaa nuusi immeeddawaadan, untunttookka immiide tumayeedda. ⁹ Untunttu ammaneedda diraw, I untunttu wozanaa geeshshiide, nu gidduwaaninne untunttu gidduwan dummatethaa wothibeenna. ¹⁰ Hewaa diraw, nu aawatuunne nuuni tookkanaw danddayibeenna wolqqaama tookuwaa kaalliyaawanttu morggiyan wothiide, ha77i hintte ayissi Xoossaa paaciiitee? ¹¹ Shin Godaa Yesuusi Kiristoosa aadho keekatethaan untunttu atteeddawaadan, nuunikka atteeddawaa ammaneeetto” yaageedda.

¹² Asay ubbay co77u giide, Barnaabaasinne Phawuloosi Ayihuda gidenna asaa gidon barenttu bagganna Xoossay ootheedda malaataanne oorathabaa ubbaa odishshin sisee.

¹³ Untunttu haasayaa wursseeddawaappe guyyiyan, Yayiqoobi hawaadan yaagiide zaareedda; “Ishatoo, taani giyaawaa sisite. ¹⁴ Xoossay Ayihuda gidennawanttu gidoppe barew haniyaa asaa akkanaw Ayihuda gidennawanttoo koyro wooti qoppeeddntoo Simooni odeedda. ¹⁵⁻¹⁸ Nabiyaa qaalay hawaanna giigee; Goday daro wodiyaappe doommiiide, asaa hawaa erissiide, Xoossaa Maxaafan hawaadan yaageedda;

‘Hawaappe guyyiyan, sa7aan de7iyaa

hara asay ubbaynne tawaa gidanaw

taani xeeseedda Ayihuda gidenna asay ubbay

Godaa koyyana mala, taani simmana.

Taani kolettiide kunddeedda golliyaadan

haneedda Daawite kawutethaa denthana.

Koletteeddawaakka zaaraade keexxana;

taani laa7ethuwaa A essana’

yaageedda.

¹⁹ “Hewaa diraw, ta qofaa gidoppe, Ayihuda gidennawanttuppe Xoossaakko simmiyaawantta nuuni metothanaw koshshenna. ²⁰ Shin untunttu eeqaani tuneeddawaa meenna mala, woshummenna mala, bakuteedda mehiyaa ashuwaa meenna malanne

suuthaa ushenna mala, untunttoo nuuni dabidaabbiyaa xaafanaw koshshee. ²¹ Ayissi gooppe, Muse higgiiyaa kase yeletaappe doommiide Sambbataan Sambbataan Ayihuda woosa gollatuwaan nabbabiidde, A qaalaa katamaa ubbaan odiyaawanttu de7iino” yaageedda.

²² Hewaappe guyyiyan, Yesuusi kiitetteeddawanttunne cimatuu woosa golle asaa ubbaanna ittippe barenttu giddoppe amareedda asatuwaa dooriide, Phawuloosannanne Barinabaasanna Anxxookiyaa yeddanaw qofaa qachcheeddino; untuntu daro bonchcheteedda laa77u asatuwaa Barsaabaa geetettiyaa Yihudaanne Sillaasa dooreeddino. ²³ Yaatiide hawaadan giyaa dabidaabbiyaa xaafiide, untuntu bola kiitteeddino; “Nuuni Yesuusi kiitteeddawanttunne cimatuu hintte ishatuu, Anxxookiyan, Sooriyaaninne Kilqqiyaan de7iyaa Ayihuda bagga gidenna ishatuwaassi nu sarotaa kiitteetto.

²⁴ “Nuuni azazibeenna asatuu nu giddoppe biide, ‘Hinttenttu qaxxarettanawunne Muse higgiiyaa naaganaw bessee’ giide, hinttentta metootheeddawaanne yiloyeeddawaa sisiide, ²⁵⁻²⁶ nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunthaa diraw, barenttu shemppuwaa oleedda nuuni siiqqiyaa Barnaabaasannanne Phawuloosanna dooretteedda asatuwaa hinttenttukko kiittanaw itti wozanaan nu qofaa qachcheedo. ²⁷ Hewaa diraw, nuuni xaafeeddawaa untuntu barenttu huuphew barenttu doonaan hinttenttoo odana mala, Yihudaanne Sillaasa kiitteeddo.

²⁸⁻²⁹ “Ayissi gooppe, eeqaw yarsheeddawaa mooppite; suuthaa ushoppite; bakuteedda mehiyaa ashuwaa mooppite; woshummoppite. Ha koshsiiyaawanttuppe attin, hara deexiyaa yewuwaa hinttentta toossenna mala, nuuninne Geeshsha Ayyaanay yewuwaa eeno giide akkeeddo; ha ubbabaappe hintte huuphiyaa naagooppe, hinttenttu lo77obaa oothiita. Simmi saro de7ite” yaageeddino.

³⁰ Hewaa diraw, kiitetteeddawanttu moyizzetti, Anxxookiyaa wodhdhiide, ammaniyaa asaa shiishshiide, dabidaabbiyaa asaassi immeeddino. ³¹ Untuntu he minissiyaa dabidaabbiyaa nabbabeedda wode, nashetteeddino. ³² Qassi Yihudayenne Sillaase barenttu huuphew nabatuwaa gidiyaa diraw, ishatuwa loythi maqqiide minisseeddino. ³³ Untuntu Anxxookiyan amareedda gallassaa utteeddawaappe guyyiyan, ishatuu sarotethaan moyizzina, barentta kiitteeddawanttukko simmeeddino. ³⁴ Shin Sillaase yaani attanaw bare qofaa qachcheedda. *

³⁵ Qassi Phawuloosinne Barnaabaasi hara cora asatuwaanna ittippe Godaa qaalaa tamarissiiddenne wongalaa mishiraachchuwaa odiidde, Anxxookiyan utteeddino.

Phawuloosinne Barnaabaasi Shaaketteeddino

³⁶ Amareedda gallasaappe guyyiyan, Phawuloosi Barnaabaasa, “Nuuni Godaa qaalaa odeedda katamaa ubbaan nu ishatuu wooti de7iinontto, guyye simmiide, xomoosi be7oytte” yaageedda. ³⁷ Hewaappe guyye Barnaabaasi Marqqoossa geetettiyaa Yohaannisa barenttunna afanaw koyyeedda. ³⁸ Shin Phawuloosi Marqqoossa barenttunna afanaw koyyibeenna; ayissi gooppe, I untunttuppe Phinifiliyan shaaketteedda; qassi untunttunna oosuwaassi bibeeenna. ³⁹ Untuntu gidduwan lo77enna walassay kesina, ittu ittuwaappe shaaketteedda; Barnaabaasi Marqqoossa akkiide, markkabiyaan Qophiroosa beedda. ⁴⁰ Shin Phawuloosi Sillaasa akkina, ishatuu A hadaraa Xoosaa aadho keekatethaw immeeddawaappe guyyiyan beedda. ⁴¹ Yaatiide ammaniyaa asatuwaa minissiide, Sooriyaannanne Kilqqiyaanna aadhdheedda.

16

Ximootoose Phawuloosannanne Sillaasenna Gakettedda

¹ Phawuloosi qassi Derbenne Lisxxiraa beedda; hewaana Ximootoosa geetettiyaa kaalliyaaawe, itti ammaniyaa Ayihuda mishiratti na7ay de7ee; A aabbu Giriike asa. ² Lisxxiraaninne Iqooniyoonen de7iyaa ishatuu Ximootoosabaa loythi markkatteeddino. ³ Phawuloosi Ximootoosa barenanna afanaw koyyiide, A aabbu Giriike * asa gideeddawaa hewaana de7iyaa Ayihuda ubbay eriyaa diraw, A oyqqiide qaxxareedda. ⁴ Untuntu katamatuwaanna biidde, Yesuusi kiitteedda Yeerusalaamen de7iyaawanttunne cimatuu wotheedda higgiiyaa ammaniyaawanttu naagana mala, untunttoo odiidde aadhdheeddino. ⁵ Hewaa diraw, ammaniyaawanttu ammanuwan minni, payduwankka gallasaappe gallassan dari dari beeddino.

15:20 Kes 34:15-17; Wog 17:10-16; 18:6-23 * **15:34** Sillaase Anxxookiyan attanaw bare qofaa qachcheedda, giyaawe cora hara qaalaa bileethaan baawa. * **16:3** A aabbu Giriike ... A oyqqiide qaxxareedda: Giriike asay barenttu naanaa qaxxarikkino. Shin Ximootoosa qaxxarettana dhayooppe, Ayihude asay A akkena diraw, Phawuloosi A oyqqiide qaxxareedda.

Phawuloosi Maqidooniyaa Baanaadan Xeegetteedda

⁶ Iisiyan qaalaa odenna mala, Geeshsha Ayyaanay untuntta diggeedda diraw, Pirggiyaa gadiyaannanne Galaatiyaa gadiyaanna aadhdheeddino. ⁷ Untunttu Miisiyaa zawaa gakteedda wode, Biitiiniya baanaw koyyeeddino; shin Yesuusa Ayyaanay untuntta diggeedda. ⁸ Hewaa diraw, untunttu Miisiyaa mataanna aadhdhiide, Xiro7aadaa wodhdheeddino. ⁹ Phawuloosi qamma saxaan itti Maqidooniyaa bitani barena, “Maqidooniyaa pinnaade nuuna maaddaarikkii” yaagiidde eqqi woossishshin be7eedda. ¹⁰ Saxaa I be7eeddawaappe guyyiyan, nuuni ellekka Maqidooniyaa baanaw koyyeeddo; ayissi gooppe, wonggalaa mishiraachchuwaa yaani de7iyaa asaassi odanaw, Xoossay nuuna xeeseeddawaa nuussi malateedda.

Liidiyaa Piliphisiyoosan Kiristtoosa Ammanaaddu

¹¹ Hewaa diraw, Xiro7aadappe dendiide, sitti giide markkabiyaan Saamootiraage beeddo; wonttetha gallassi Naaphphule beeddo. ¹² Hewaappe Piliphisiyoosa beeddo; Piliphisiyoosi Maqidooniyaa biittaw huuphe katamaa; qassi Roome asay de7iyaa kata-maa; nuuni he katamaan amareedda gallassaa utteeddo.

¹³ Sambbata gallassi, katamaappe gaxaan shaafaa doonaan Ayihudatu Xoossaa woos-siyaa sa7ay de7iyaawaa akeekiide beeddo; hewaan uttiide shiqeedda macca asaassi qaalaa odeeddo.

¹⁴ Itti Liidiyaa geetettewunna, Tiyaaxiroona katamaappe yaade Xoossaa ammanewunna, zo7o mayuwaa zali77iyaa mishiratta, nuuni odiaawaa sisaaddu; Phawuloosi odiaawaakka iza sisana mala Xoossay I wozanaa doyyeedda. ¹⁵ Liidiyaa bare soy asaanna ittippe xammaqetteeddawaappe guyyiyan nuuna, “Hinttentu taana Godaa tumatethaan ammanaw giide qoppooppe, ta soyin de7ishshite” gaade woossaaddu; minissaade shoobbaaddu.

Phawuloosinne Sillaase Qashetteeddino

¹⁶ Nuuni Xoossaa woossiyaasaa biishshin, iita ayyaanay izi bolla aqina kaayiyaa itti ashikkare naatta nuunanna gakettaaddu; he naatta kaayaade daro miishshaa bare go-datuwaassi demmaaddu. ¹⁷ Gakettaade Phawuloosanne nuuna kaallaadde, “Hawanttu hinttentoo attana ogiyaa odiaawanttu, Ubbaappe Bolla Xoossaa ayyeltuwwaa” gaade kooshshaa dhoqqu oothaade haasayaw.

¹⁸ Ubba gallassi hewaaadan gaw; shin Phawuloosi yilottiide guyye simmi, he iita ayyaanaa, “Neeni iippe kesana mala Yesuusi Kiristtoosa sunthan neena azazay” yaageedda; he man77iyankka iita ayyaanay iippe kesi aggeedda.

¹⁹ Shin izi godatuu barenttu miishshaa demmana ogii dhayeeddawaa be7iide, Phawuloosanne Sillaasa oyqqiide, geyaa sa7aan de7iyaa daannatuwwaa sintha goochchi kessee-dino. ²⁰ Daannatuwwaa sintha untuntta afiide, “Hawanttu Ayihuda asaa gidiide, nu katamaa asaa loythi metoothiino. ²¹ Nuuni Roome gadiyaa asaa gidiide, akkanawunne oothanaw woga gidennabaa tamarriisino” yaageeddino.

²² Asay itti bagga gidiide, Phawuloosa bollaninne Sillaasa bolla dendiide; daan-natuukka untunttu mayuwaa qaari akkiide, xam77aan untuntta shocana mala azazeed-dino. ²³ Untunttu darissi wadhdheeddawaappe guyyiyan, qasho golliyaan yeggeeddino. Qasho golliyaa naagiyaawekka untuntta minissi naaganaadan azazeeddino. ²⁴ Qasho golliyaa naagiyaawe he azazuwaa akkiide, Phawuloosanne Sillaasa qasho golliyaa qol77o gelisseedda; untunttu gediyaakka miithaanna gathi daraxiide qachcheedda.

²⁵ Shin qamma bilahe gidiyaa heeran Phawuloosinne Sillaase Xoossaa woossiide, maz-imuriyaa yexxiide Xoossaa galatiino; qashetto asay untunttu giyaawaa sisee. ²⁶ Qasho golliyaa xaphuu qaaxxana gakkanaw wozanaa aathennaan biittay darissi qaaxxeedda; he man77iyankka penggiikka ubbay dooyetti aggina, qashetteedda asaa ubbaa santhalatay biletti wodhdheedda. ²⁷ Qasho golliyaa naagiyaawe gemi77ishuwaappe beegottiyaa wode, qasho golliyaa penggiikka ubbay dooyetteeddawaa be7iide, qashetto asay kessi akkiide bidiggeeddawaa aw malatina, barena wodhanaw qoppiide, cubiyaa akkeedda. ²⁸ Shin Phawuloosi kooshshaa dhoqqu oothiide, “Neeni neena ayanne udoppa; ayissi gooppe, nuuni ubbay hawaan de7eetto” yaageedda.

²⁹ Qasho golliyaa naagiyaawe xomppiyaa woossi akkiide, ellekka qol77o woxxeedda; kokkoriide Phawuloosa sinthaninne Sillaase sinthan guufanneedda; ³⁰ untuntta kare kesside, “Ta godatoo, taani attanaw ayaa oothana bessii?” yaageedda.

³¹ Phawuloosinne Sillaase A, “Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammana; neeni attana; ne soy asaykka” yaageeddino. ³² Untunttu awunne A soyin de7iyaa ubbaw Godaa qaalaa odeed-dino. ³³ Qamma he saatiyankka qasho golliyaa naagiyaawe untuntta afiide untunttu maythaa meeceedda; he man77iyankka bare soy asaa ubbaanna xammaqetti aggeedda.

³⁴ Phawuloosanne Sillaasa pude bare soy afiide, untuntntoo qumaa aatheedda; I bare soy asaa ubbaanna Xoossaa ammaneedda diraw, nashetteedda.

³⁵ Wonttina daannatuu, “He asatuwaa billa” yaagiide, polisiyaa kaappatuwaa aakko kiitteeddino. ³⁶ Hewaappe guyye qasho golliyaa naagiyaawe, “Hinttentu biletta mala, daannatuu taw kiitteeddino; simmi ha77i kesiide sarotethaan biite” yaagiide he kiitaa Phawuloosaw odeedda.

³⁷ Shin Phawuloosi he polisiyaa kaappatuwaa, “Nuuni Roome gade asaa † gidishshin, untuntntu nuuna pirdday baynnaan asaa sinthan wadhdiide, qasho golliyaan yeggeeddino. Ha77i nuuna geeman kessi yeddiino? Hanenna; untuntntu barenttu huuphew yiide, nuuna kessino” yaageedda.

³⁸ Polisiyaa kaappatuu daannatuwaassi hewaa odina, Phawuloosinne Sillaase Roome gade asa gideeddawaa siseedda wode, yayyeeddino. ³⁹ Hewaa diraw, daannatuu yiide untuntnta, “Nuuni hinttentta naaqqeedo” geeddino. Qasho golliyaappe kare untuntnta kessiide, katamaappe kesiide baana mala woosseeddino. ⁴⁰ Phawuloosinne Sillaase qasho golliyaappe kesiide, Liidiyaa soy beeddino; yaani ishatuwaanna gaketiiide, untuntnta minissiide hewaappe beeddino.

17

Teselonqen Denddeedda Walassaa

¹ Phawuloosinne Sillaase, Ampipholiisaannanne Apholoonyanna aadhdiide, Teselonqee yeeddino; Teselonqen Ayihuda woosa golli de7ee. ² Phawuloosi bare dooyaadanka yaa geleedda; hewaan heezzu Sambbata gallassatuwan Xoossaa Maxaafatuwaappe asaanna haasayeedda; ³ Kiristtoosi waayiyaa akkanawunne hayquwaappe denddanaw bessiyaawaa untuntntoo billiide odiiddinne tuma gideeddawaakka untuntnta erissiide, “Yesuusi ha taani hinttentoo odiaawe Kiristtoosa” yaagee. ⁴ Untuntntuppe ittu ittuu yewuu tuma gideeddawaa akeekiide, Phawuloosannanne Sillaasenna gaketteddino; hawaadanka, Xoossaassi goyinniyaa cora Giriike asaynne cora bonchchetteedda maccawanttu, Phawuloosannanne Sillaasenna gaketteddino.

⁵ Shin Ayihudatuu qanaatiide, itti itti oosuu bayinna iita asatuwaa qocaappe shiishshiide katamaa asaa walasseeddino; Phawuloosanne Sillaasa asaakko kessana mala koyyiide, Yaasoonna golliyaa doodeeddino. ⁶ Phawuloosinne Sillaase untuntntoo beettennaan ixgina, Yaasoonanne itti itti ishatuwaa katamaa kaappatuwaakko afiide, “Hawanttu gadiyaa ubbaa metooteeddawanttu, hawaakka yeeddino. ⁷ Yaatina Yaasooni untuntnta bare soyin wotheedda; hawanttu ubbay, ‘Yesuusa giyaa hara kaatii de7ee’ giide Qeesaare azazuwaa minissiino” yaagiide, kooshshaa dhoqqiiside haaseyeddino.

⁸ Shiiqueedda asaynne katamaa kaappatuu hewaa sisiide metooteeddino. ⁹ Kaappatuu Yaasoonanne haratuwaa waasiyan billeeddino.

Phawuloosinne Sillaase Beeriyaa Beeddino

¹⁰ Ammaniyaawanttu Phawuloosanne Sillaasa sa7ay gammiyaawaani ellekka Beeriyaa yeddeeddino. Yaa gakkiiide, Ayihuda woosa golle geleeddino. ¹¹ Beeriyaa asatuu Teselonqen de7iyaa asatuwaappekka aadhdi dooyetto wozanay de7iyaa diraw, “Phawuloosi geeddawe tumenttonne” yaagiide, ubba gallassi Xoossaa Maxaafatuwaa tamaariide, qaalaa kumentha laamotaan akkeeddino. ¹² Hewaa diraw, untuntntuppe coratuu, Giriikatuwaappe bonchchetteedda cora maccawantntunne cora attuma asatuu ammaneeddino.

¹³ Shin Teselonqen de7iyaa Ayihudatuu Phawuloosi Xoossaa qaalaa Beeriyanka odeeddawaa siseedda wode, Beeriyaa yiide, asaa aananna walasseeddino. ¹⁴ Hewaappe guyyin, ishatau ellekka Phawuloosa abbaa mataan yeddi aggeeddino; shin Sillaasenne Ximootoose Beeriyann atteeddino. ¹⁵ Phawuloosa moyizzeedda asatuu Ateenaa gath-eeddino; he asatuu Sillaasenne Ximootoose barenttoo danddayetteeddawaadan, ellekka barekko yaana mala, Phawuloosi kiitteedda kiitaa akkiide, Beeriyaa simmeeddino.

Phawuloosi Ateenaa Beedda

¹⁶ Phawuloosi Ateenaan Sillaasanne Ximootoosa naagiide, katamaan eeqay kumeeddawaa be7iide yiloteedda. ¹⁷ Hewaa diraw, Ayihuda woosa golliyaan Ayihudatuwananne Xoossassi goyinniyaa Ayihuda gidenna asatuwaanna palumettee; qassi ubba gallassi geyaan barenanna gaketiiyaa asaannakka palumettee. ¹⁸ Qassi Eppi qoroosappenne

† 16:37 Roome gade asa: Roome kawutethaan erettiide de7iyaa guutha asay he gade asatuwaa geetettiino. Hewanttookka qay haratuwaappe dummatiyaa maataynne kaacay de7ee.

* Isxxo7ikiyaappe † yeedda itti itti eranchchatuu Phawuloosanna palumetteeddino; untuntuppe ittu ittuu, “Ha toofinay ayaa haasayanaw koyyii?” yaageeddino.

Haratuu Phawuloosa Yesuusabaanne hayquwaappe I dendeeddawaa barenttoo odiyaa diraw, “Ooratha xoossatubaa odiyaaawaa malatee” yaageeddino.

¹⁹⁻²⁰ Phawuloosa oyqqiide, “Ha neeni tamarissiyaa ooratha yewuu ayentto nuuna erissaarikki? Ayissi gooppe, neeni nuussi oorathabaa odaasa; simmi hawe ayentto nuuni eranaw koyyeetto” yaagiide Phawuloosa Ariyosppaagoosa geetettiyaasaa afeeddino. ²¹ Ateenaa asay ubbayne hewaan de7iyaa immathatuu oorathabaa haasayiiddinne sisiidde peeshiyaawaappe attin, harabaan peeshukino.

²² Phawuloosi Ariyosppaagoosan de7iyaa shiiquwaa sinthan eqqiide, hawaadan yaageedda; “Ateenaa asatoo, xoossatuwassi ubbabaani hinttenttu darii yayyiyaawaa taani be7ay. ²³ Ayissi gooppe, taani hinttenttu goyinniyaawaa xeellaadde aadhdhishshin, ‘Erettena Xoossaasi’ geetetiide xaafetteedda yarshshuwaa sa7aa qassi demmaaddi; hewaa diraw, ha hintte erennaan goyinniyaawaa taani hinttenttoo oday.

²⁴ “Alamiyaanne alamiyaan de7iyaa ubbabaan medhdheedda Xoossay saluwaanne sa7aa Goday, asay keexxeedda Geeshsha Golliyaa de7enna. ²⁵ Ayentto paccceedda asaadan, asaa kushiya I xeellenna; ayissi gooppe, I bare huuphew de7uwaa shemppuwaanne ubbabaan asaa ubbaw immeedda. ²⁶ Xoossay asaa zariyaa ubbaa itti uraappe medhdhiide, gadiyaa ubbaan wotheedda; I bare huuphew untunttu de7ana wodiyaanne sa7aa kase zawayeedda.

²⁷ “I hewaa otheeddawe untunttu oyqqi oyqqi xeelliide, barena koyyiide, ooni eri demmanawanteeshsha giyaawaana; gidoppenne, Xoossay nuuppe oossinne haako gidenna. ²⁸ Ayissi gooppe, hinttentuppe itti itti eranchchatuu, ‘Nuuni A naanaa’ geed-dawaadan, nuuni aani paxa de7eettonne qaaxetteetto. ²⁹ Simmi nuuni Xoossaa naanaa gideedda diraw, Xoossay asaa cincatethaaninne qofaan worqqaappe woy biraappe woy shuchchaappe oosetteeddawaa malatee yaagiide, qoppanaw bessenna. ³⁰ Hewaa diraw, Xoossay asay eribeenna wodiya aatheedda; shin ha77i ubbaan asay ubbay nagaraappe simmana mala azazeedda. ³¹ Ayissi gooppe, Xoossay wodiya keeri wotheedda; he wodiyaan bare dooreedda uraan sa7aan de7iyaa asaa ubbaa bolla xillo pirdaa I pirdana; asaa ubbaw hayquwaappe Yesuusa dentheeddawaan hewaa tumayeedda” yaageedda.

³² Untuntuppe itti itti asatuu hayquwaappe dennduwaabaa Phawuloosappe sisiide, A bolla qilliicceeddino; shin hara asatuu A, “Nuuni hawaa neeppe gujiide sisana koyyeetto” geeddino. ³³ Hewaa diraw, Phawuloosi untunttu giddoppe kaseedda. ³⁴ Shin itti itti attuma asatuu Phawuloosanna gaketiiide ammaneeddino; untunttu gidduwan Ariyosppaagoosan de7iyaa pirda golle daannay Diyonaasiyoosi, Damaariiso geetettiya itti mishirattinna hara asatuu de7iino.

18

Phawuloosi Qoronttoosa Beedda

¹ Hewaappe guyyiyan, Phawuloosi Ateenaa kesiide, Qoronttoosa beedda. ² Hewaan Aqiilaa giyaa itti Ayihuda bitaniyaa demmeedda; Aqiilay Phanxxoossan yeletteedda; Ayihuda asay ubbay Roomeppe kesana mala, Qalawudeyoosi azazeedda diraw, amareedda wodiyaappe kase, I bare machchatti Phirisqqillaanna Xaaliyappe yeedda; Phawuloosi untuntunna gaketanaw beedda. ³ A oosuunne untunttu oosuu itti mala dunkkaaniyaa sikaa gidiyaa diraw, untuntunna uttiide, ittippe otheedda. ⁴ Phawuloosi Sambbataa ubbaan Ayihudatuwaanna Giriikatuwaa ammanthanaw Ayihuda woosa golliyaan palumettee.

⁵ Sillaasenne Ximootoose Maqidooniyaappe yeedda wode, Phawuloosi Ayihudatuwaassi Yesuusi bare huuphew Kiristtoosa gideeddawoo qaalaa oduwaa toleedda. ⁶ Shin untunttu Phawuloosa haasayaa phalqqinanne A borina, Phawuloosi bare mayuwaappe baanaa qoqqofiide, * “Hinttenttu iitatethay hinttentta oyqqo; taani hewaan gelikke; hawaappe hini baggan taani Ayihuda gidenna asaakko bay” yaageedda.

* **17:18** Eppi qoroosa: Hawe gadiyaa gidiide, ha gadiyaan de7iyaa asatuu nashechchiya asaa de7uwaassi koyro sa7aa oyqqeedda yaagi tamarissiyaa Eppi qoroosa giyaa bitaniyaa timirttiyaa kaalliyawantta. † **17:18** Isxxo7ikiya: Hawekka gadiyaa gidiide, ha gaden de7iyaa asatuu, barena moodussaanne bare qofaan kaalesettiyaawaa asay tamarana bessee, yaagiya timirttiyaa taamarissiyaa Zeeno yaagettiya bitaniyaa timirttiyaa kaalliyawantta.

17:24 1Ka 8:27; Isa 42:5; Kit 7:48 * **18:6** mayuwaappe baanaa qoqqofee: Hawaa guussay gediyaappe baanaa qoqqofiyaawaanna itta.

⁷ Hewaappe kesiide, Xoossaassi goyinniyaa Yosxxoosa giyaa bitaniyaa soy beedda; Yosxxoosa gollu Ayihuda woosa golliyaa matan de7ee. ⁸ Ayihuda woosa golle kaappuu Qarisiphphoosi bare soy asaa ubbaanna Godaa ammaneedda; Qoronttoosa asatuwaappekka coratuu Xoossaa qaala siseedda wode, ammaniide xammaqetteeddino.

⁹⁻¹⁰ Goday itti gamma saxaan Phawuloosa, “Yayyoppa; oda; co77u gooppa. Taani neenanna de7iyaa diraw, neena qohanaw iitabaan yeggana asay ooninne baawa; ayissi gooppe, taw ha katamaan cora asay de7ee” yaageedda. ¹¹ Phawuloosi Xoossaa qaala asaa tamarissiidde, itti laythanne usuppun agenaa untuntunna utteedda.

¹² Gaaliyoose Akaaiyaa gadiyaa mooddiyaa wode, Ayihudatu uttippe Phawuloosa bolla dendiide, pirda golle A afiide, ¹³ “Ha bitani Muse higgiiyaa ixsiide, asay Xoossaassi goynnana mala cimnee” yaageeddino.

¹⁴ Phawuloosi haasayana hanishshin, Gaaliyoose Ayihudatuwaa, “Ayihudatu, hewe bala oosuwaa woy iita naaqqo gidoope, taani hinttentubaa danddayaade sisanaw bessee.

¹⁵ Shin qaalaassi sunthaassinne hintte huuphe higgiiyaa hinttentu palumettoope, hintte huuphew erite; hawaa taani pirddikke” yaageedda. ¹⁶ Pirda golliyaa karew untunta kesseedda. ¹⁷ Hewaappe guyyiyan, Giriike asay ubbay Ayihuda woosa golle kaappuwaa Sosteniisa oyqqiide, pirda golliyaa sinthan shoceeddino; shin Gaaliyoosa hewe aynne metibeenna.

Phawuloosi Anxxookiyaa Beedda

¹⁸ Phawuloosi daro wodiya Qoronttoosan utteeddawaappe guyyiyan, ishatuwaa sarotide, Phirisqillinnanne Aqillaanna markkabiyaan Sooriyaa beedda; barew shiiqqeedda gasuu de7iyaa diraw, Kinkkiriyaa katamaan bare huuphiyaa meedetteedda. ¹⁹ Untuntu Efesoone gakteedda wode, Phawuloosi Phirisqillonne Aqilla yaani yeggi yeedda; shin barew Ayihuda woosa golle geliide, Ayihudatuwaanna palumetteedda. ²⁰ Untuntu barenttunna daro wodiya uttana mala Phawuloosa woossina I ixseedda. ²¹ Shin untuntuppe shaakettiide, “Xoossay gooppe, laa7ethuwaa hinttentukko simmana” yaagiide Efesoona markkabiyaan beedda. ²² Qiisaariyaa gakteedda wode Yeerusalame biide, ammaniyaa asaa saroteeddawaappe guyyiyan, Anxxookiyaa wodhdheedda.

²³ Yaani amareedda wodiya gami77iide beedda; kaalliyaawantta ubbaa minissiide, Galatiyaannanne Pirqgiyaanna aadhdheedda.

Aphiloosi Efesoona Qoronttoosa Beedda

²⁴ Iskkindiriyaa yeletteedda Ayihuda asaa itti Aphiloosa giyaa lo77o haasaiyaawe Efesoone beedda; Xoossaa Maxaafatuwaa I darissi eriyaa asa. ²⁵ Godaa ogiyaakka tamarreedda asa; Yohaannisa xinqqataa xalalaa eriide, ayyaan bare garssan exettiide, Yesuusabaa suurissiide haasayeeddanne tamarreedda. ²⁶ Yaatiide Ayihuda woosa golliyaan yayyennaan haasayaa doommeedda. Phirisqillaynne Aqilay I odiyaawaa siseedda wode, barenttunna soy A afiide, Xoossaa ogiyaa kaseppe suurissiide, aw geeshsi odeeddino.

²⁷ Aphiloosi Akaaiyaa pinnana koyyina, ishatau A minissiide, Akaaiyaan de7iyaa kaalliyaawanttu A morkkana mala, untunttoo dabidaabbiyaa xaafeddino; I yaa gakkide, Xoossaa aadho keekatethaan ammaniyaawantta daro maaddeedda. ²⁸ Ayissi gooppe, Yesuus bare huuphew Kiristoosa gideeddawaa Ayihudatuwaassi Xoossaa Maxaafatuwaappe qonccissiide, asaa sinthan minissiide odeedda.

19

Phawuloosi Efesoone Beedda

¹ Aphiloosi Qoronttoosan de7ishshin, Phawuloosi qommo bagganna aadhdhiide, Efesoone beedda; itti itti kaalliyaawantta demmeedda. ² Phawuloosi untuntta, “Hinttentu ammaneedda wode Geeshsha Ayyaan akkeedditee?” yaagiide oochcheedda.

Untuntu, “Tuytti, akkibeykko; haray atto, Geeshsha Ayyaanay de7iyaawaakka sisi-beykko” yaageeddino.

³ Phawuloosi untuntta, “Yaatina, Ayaan xammaqetteedditee?” * yaageedda.

Untuntu, “Nuuni Yohaannisa xinqqataani xammaqetteeddo” yaagiide zaareeddino.

⁴ Phawuloosi, “Yohaannisi bareppe guyyiyan yiyaa Yesuus Kiristoosan asay ammanana mala, asaassi odiide, nagaraappe simmiyaa xinqqataani xammaqeedda” yaageedda.

† **18:18** huuphiyaa meedetteedda: Phawuloosi guutha wodiyaassi “dummatana” giide caaqqeedda. Hawaa guussay, bare huuphiyaakka meedettenna; woyiniyaakka ushenna guussaa. Shin I caaqqeedda wodi wuroode, bare huuphiyaa meedettiide Xoossaw yarshshuwaa yarshshanaw bessee guussaa. **18:18** Pay 6:18 * **19:3** Ayaan xammaqetteed-ditee? Hawaa guussay O sunthaan xammaqetteedditee, guussaa.

⁵ Unttuntu hewaa siseedda wode, Godaa Yesuusi Kiristtoossassi gidanaw xammaqet-teeddino. ⁶ Phawuloosi bare kushiyaa untuntu bolla wotheedda wode Geeshsha Ayyaanay untuntu bollan wodhdhina, dumma dumma qaalaan haaseyeddiino; qassi timbbitiyaakka odeeddino. ⁷ Hewaan tammanna laa77u asatuwaa gidiaaawanttu de7iino.

⁸ Phawuloosi Ayihuda woosa golle geliide, Xoossaa kawutethaabaa palumettiiddinne akeekisiidde, asaanna heezzu agenaar gidiaawaa keenaa yayennaan haasayee. ⁹ Shin untuntuppe ittu ittuu makkaliide, cora asaa sinthan Godaa ogiyaa boriidde ammannanna ixxina, Phawuloosi untuntuppe shaaketti, barena kaalliyaaawantta barenanna afeedda; Xiraanoosa giyaa timirtte golliyaan ubba gallassi palumettee. ¹⁰ Phawuloosi laa77u laythaa gakkanaw qaala odeedda; hewaa diraw, Iisiyan de7iyaa asay ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawanttukka Godaa qaala siseeddino.

Xoossay Phawuloosa Kushiyay Ootheedda Oorathabaa

¹¹ Xoossay Phawuloosa bagganna dumma malaataa ootheedda. ¹² Hewaa diraw, asay A bolla bochcheedda maarabiyaa woy mayuwaa hargganchchatuwassii afee; hargganchchatuukka paxiino; iita ayyaanatuukka untuntuppe kesiino.

¹³ Iita ayyaanatuwaa kessiidde yuuyiyaa Ayihudatuwaappe ittu ittuu, “Phawuloosi qaala odiyaa Yesuusa sunthan nuuni hinttentta kesite giide azazeetto” yaagiide, iita ayyaanatu de7iyaa asatuwaa bolla Godaa Yesuusa sunthaa xeesi be7eeddino. ¹⁴ Qeesatuwaa kaappuwaa Asqqeewa giyaa itti Ayihuda bitaniyaassi hewaa ootheedda laappu naanay de7iino.

¹⁵ Iita ayyaanay untunttoo zaariide, “Taani Yesuusa eray; Phawuloosakka eray. Shin hinttenttu oonee?” yaageedda.

¹⁶ Iita ayyaanay de7iyaa bitani untuntu bolla guppi wodhdhina, untuntu masunxxiide, he golliaaappe kallo woxxana gakkanaassi, wolqqaamiide xoneedda. ¹⁷ Efesooneen de7iyaa Ayihudatuunne Ayihuda gidennawanttu ubbay hewaa sisiide ubbay daro yayyeddiino; Godaa Yesuusa sunthayikka daro bonchchetteedda. ¹⁸ Ammaniyaawantuppe cora asatu barenttu ootheeddawaa paaxiiddinne qoncciyaan oodiide yiino. ¹⁹ Bitiyaawantuppe coratu barenttu maxaafatuwaa shiishshide, asaa ubbaa sinthan guddeeddino; he maxaafatuwaa gatiyaa heettiyaa wode, ishatamu sha77a Biraa santimiya gideedda. ²⁰ Hewaa mala wolqqaama ogiyaan Xoossaa qaalay dicceenne aakkee.

Efesoone Katamaan Walassay Denddeedda

²¹ Hewe poleteeddawaappe guyyiyan Phawuloosi, “Taani Yeerusalaame baade Roomekka qassi be7anaw bessee” † yaagiide, Maqidooniyaannanne Akaayiyaanna aadhdhiide, Yeerusalaame baanaw qofaa qachcheedda. ²² Qassi barena maaddiyaawantuppe laa77atuwaa Ximootoosanne Erasxxoosa Maqidooniya kiittiide, barew Iisiyan amareedda wodiya gamm77eedda.

²³ Godaa ogiyaa diraw, he wode daro walassay keseedda. ²⁴ Ayissi gooppe, xagaraa biraa muushisiide tigi medhdhiyaa Dimexiroosa giyaa itti bitani Arxxemiisi Geeshsha Golliyaa misiliyaa biraappe tigi tigiide, oosanchchatuwaassi daro wodhiyaa demmee. ²⁵ Hewantanne untuntuwaa mala oosuwa oothiyaawantta ittippe shiishshide, hawaadan yaageedda; “Asaw, nu duretethay ha oosuwaana gidiaawaa hintte eriita. ²⁶ Hewe Phawuloosi, ‘Asaa kushii medhdheeddawanttu xoossatuwaa gidikkino’ yaagiide, Efesoone xalalaan gidenna amareedda gadatuwaappe attin, Iisiyan ubbaan cora asaassi odi ammantheeddawaa hinttenttu be7eedditanne siseeddita. ²⁷ Lo77ennabay, nu oosuu kadhettanawaa xalalaa gidenna; shin Iisiyan de7iyaa ubbatuunne sa7aa ubbaan de7iyaawanttu goyinniyaa wolqqaama xoossatto geettetiyyaa Arxxemiisi geeshsha gollii bonchchettanna attanawaanne, izi darotethay kunddanawaa” yaageedda.

²⁸ Asay hewaa siseedda wode loythi hanqqettiide “Efesoone Arxxemiisa wolqqaama” yaagiide cabbotteeddino. ²⁹ Katamaa ubbaan walassay denddeedda; Phawuloosanna hamettiyyaa Maqidooniya asatuwaa Gaayoosanne Arisxxirokoosa barenttunna oyqqi akkiide, ittippe kaassaa sa7aa woxxeeddino. ³⁰ Phawuloosikka asay shiiqeeddasaa gelanaw koyyeedda. Shin kaalliyaawanttu A diggeeddino. ³¹ Iisiyaa gadiyaa kaappatuwaappe Phawuloosa laggethatuwaappe ittu ittuu Phawuloosaw kiittiide, kaassaa sa7aan qoncciyaa kesiide I beettenna mala, A woosseeddino.

³² Shiiquwaan walassay denddina, dariya bagga asay haray atto ayissi shiiqeeddento erenna diraw, ittu ittibaw walaqettiyyaa wode, yokkuu qay arabaw walaqettee. ³³ Ayihudatu Iskkindira aathi bessina, itti itti asay I haasayana mala, asaa gid-doppe sinthaw A aatheedda; asay co77u gaana mala, I bare kushiyay xorssi besiiide,

† 19:21 Phawuloosi hawaa Ayyaanaa Geeshshaan kaalesettiide hasayeeddawaa.

asaassi mootettanaw koyyeedda. ³⁴ Shin Iskkinddire Ayihuda asaa gideeddawaa asay ereedda wode, laa77u saate gidiaawaa keenaa ubbay itti qaalaan, “Efesoone Arxxemiisa wolqqaama” yaagiide cabbotteeddiino.

³⁵ Katamaw xaafe gideeddawe asaa co77u oothiide, hawaadan yaageedda; “Efesoone asaw, Efesoone katamaw wolqqaama Arxxemiisissinne saluwaappe wodhdheedda eeqaa shuchchaassi eeqaa golliyaa naagiyaawaa gideeddawaa erenna asay oonee?” ³⁶ Hawaa kaddiyaa asay baynna diraw, hinttentu woppu gaanawunne dirbbennan agganaw bessee. ³⁷ Ayissi gooppe, hawanttu Geeshsha Golliyaa miishshaa wuu77ibeennawantta nu xoossatuwaakka boribeennawantta aheeddiita. ³⁸ Hewaa diraw, Dimexiroosinne aananna de7iyaa oosanchchatuu asaa mootanaw koyyoope, pirdda golli dooya de7ee; qassi gadiyaa mooddiyaawanttukka de7iino; untuntu barenttu giddon mootettiino. ³⁹ Shin hintte hara yewuwaa koyyoope, higgiiyaa shiiquwaan yewuwaa qachchana. ⁴⁰ Ayissi gooppe, hachche haneeddawaa shabbirethaa giide, Roome gadiyaa asatuu nuuna mootana; ha shiiqookka gaasuu bayinna diraw, nuuni gaasuwa odanaw danddayokko” ⁴¹ yaagiide shiiquwaa laaleedda.

20

Phawuloosi Maqidooniyaanne Giriike Beedda

¹ Walassay irxzeeddawaappe guyyiyan, Phawuloosi kaalliyaa wantta ahissiide zoreedda; untunta, “Saruwan de7ite” giide, Maqidooniya baanaw keseedda. ² He gadiyaanna aadhdiide, qaala odiide, asaa loythi miniseeddawaappe guyyiyan, Giriike gade yeedda. ³ I hewaan heezzu agenaa uttiide, markkabiyaan Sooriyaa baanaw qoppishshin, Ayihudatu barena wodhanaw koyyiyaawaa be7iide, Maqidooniyaanna guyye simmanaw bare qofaa qachcheedda.

⁴ Phawuloosa moyizzeeddawanttu, Beeriyaappe Pharihaasa na7aa Sosiiphaaxiroosa, Teselonqeppe Arisxxirokoosanne Sikonddisa, Derbbeppe Gaayoosanne Iisiyappe Tik-iqoosanne Xirofimoosa, qassi Ximootoosa. ⁵ Hewanttu sinthaw biide, nuuna Xiro7aadan naagiino. ⁶ Nuuni Ukithaa Baalaa gallassaa bonchchowaappe guyyiyan, Piliphphiyoosa giyaa gadiyaappe markkabiyaan denddiide, ichcheshu gallassan Xiro7aadan untunta gakkiiide, yaani laappu gallassaa utteeddo.

Phawuloosi Xiro7aadaa Beedda

⁷ Nuuni Woggaa gallassi * ukithaa menthanaw shiiqide7ishshin, Phawuloosi wonttina baanaw qoppeedda diraw, untunttoo qaala odiide, qamma bilahii gakkanaw yewuwaa adusseedda. ⁸ Nuuni shiiqi utteedda pooqiyaa cora xomppii de7ee. ⁹ Ewuxikoosa giyaa itti wodallay maskkootiyaa bolla uttiide, darissi gemi77isheedda. Phawuloosi haasayaa adusseedda wode, Ewuxikoosi gemi77ishuwan hayreeddawe heezzenhiyaa pooqiyaappe sa7aan kunddiide hayqqeeddawaa asay dentheedda. ¹⁰ Shin Phawuloosi wodhdhiide, A bolla gufanneedda. A idimmiide, “A shemppuu kesibeenna diraw hirgoppite” yaageedda. ¹¹ Yaatiide pude pooqiyaa kesiide, ukithaa menthiide meedda; sa7ay wonttana gakkanaassi, daro wodiya haasayeeddawaappe guyyiyan beedda. ¹² Wodallay paxina, soy afiide, darissi nashetteeddiino.

Phawuloosi Xiro7aadaappe Miliixe Beedda

¹³ Shin Phawuloosi barena yaappe nuuni mokkana mala, nuussi odeedda diraw, kasetiide markkabiyaakko biide, Asoosa baanaw denddeeddo; ayissi gooppe, gediyaan baanaw I qoppeedda diraw nuuna hewaadan azazeedda. ¹⁴ I nuunanna Asoosan gaketina, markkabiyaan A akkiide Mixiliine yeeddo. ¹⁵ Wonttetha gallassi yaappe markkabiyaan denddiide, Kiyooosa heeraa gakkeeddo; qassi wonttetha gallassi Saamoosa pinneeddo; Tirogilyoomen aqiide, wonttina Miliixe yeeddo. ¹⁶ Ayissi gooppe, Phawuloosi Iisiyan darii gami77ennaan Efesoone lanqqiyanna aadhhanaw bare qofaa qachcheedda; barew danddayettooppe, Phenxxeqostte geetettiya gallassi Yeerusalaaame gakkanaw elleellee.

Phawuloosi Efesoone Cimato Wursethaa Haasayaa Haasayeedda

¹⁷ Phawuloosi Miliixeppe Efesoone kiittiide, ammaniya asaa kaaletthiyaawantta xeegisseedda. ¹⁸⁻¹⁹ Woosa golle cimatu Phawuloosakko yiina, untunta I hawaadan yaageedda; “Taani Iisiya geleedda koyro gallassaappe doomin, kawushshatethaaninne daro afothaani Godaassi oothaadde, Ayihudatuwaa shiiquwaappe taana gakteedda paace gideedda wodiya ubbaan hinttentunna waanaade de7aadditanto hinttentu eriita. ²⁰⁻²¹ Nagaraappe Xoosaaakko simmiyaawaanne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammaniyaawaa Ayihudatuwassinne Ayihuda gidennawanttoo markkattaadde,

* **20:7** Woggaa gallassi: Griikiyaa maxaafaan, Sambbatatuwaappe ittuwan yaagee.

shiiquwanka hinttentu gollen gollenka hinttentoo odaadde tamarisseeddawaappe attin, hinttentta go77iyaabaappe itibaanne pacissa beykke.

²² “Be7ite; ha77ikka taani Geeshsha Ayyaanaassi azazettaade, Yeerusalaame bay; yaani taw aye kesianenttonne erikke. ²³ Geeshsha Ayyaanay qashuunne waayyii taana naagiyaawaa katamaa ubbaan taw odee. ²⁴ Shin ta wothaa polanawunne Godaa Yesuusi Kiristoosappe taani akkeedda oosuwaa Xoossaa aadho keekatethaa wonggalaa mishiraachchuwaa markkattiyaawaa polanaw, ta shempuwa maaddennawaadan payday.

²⁵ “Be7ite; taani ha77ikka Xoossaa kawutethaabaa odaadde, hinttentu ubbaa giddon yuuyyaaddi; simmi hawaappe sinthaw hinttentuppe ooninne taana be7ennawaa eray. ²⁶ Hewaa diraw, hinttentuppe itti uray bayooppeka taani hewaan gelennawaa hachehinttentoo geeshshaade oday. ²⁷ Ayissi gooppe, Xoossay oothanaw qoppeeddawaa ubbaa hinttentoo aynne ashshennaan odaaddi.

²⁸ “Yesuusi bare suuthaan wozeedda Xoossaa ammaniyaawantta naagite; qassi Geeshsha Ayyaanay hinttentta kaappatuwaa oothiide suntheedda wudiya ubbaane hinttenttu huuphiyaa naagite. ²⁹⁻³⁰ Taani beeddawaappe guyyiyan, wudiyaassi qarettenna iita worakanatuu hinttenttu giddo gelanawanttanne, kaalliyaawantta barenttu geeduwaa kaalethanaw wordduwaa haasayiyaa asatuu hinttenttu giddoppe dendanawaa eray. ³¹ Hewaa diraw, taani heezzu laythaa qammanne gallasaa afothaani hinttentta huuphiyan huuphiyan minissiyaawaa aggabeennawaa qoppiide genccite.

³² “Ha77ikka hinttentta minissanawunne geeshsha asaa ubbaa giddon laatissanaw danddayiyaa Xoossaassinne A aadho keekatethaa qaalaassi hinttentta hadaraa immay.

³³ “Taani ooppenne biraa woy worqqa woy mayuwa amottabeykki; ³⁴ taani ha ta kushiyaa taananne taananna ittippe de7iyaawantta kooshsheeddawaa ootheeddawaa hinttenttu hinttenttu huuphew eriita. ³⁵ Hinttenttu hawaadan daaburi oothiide, daaburanachatuwaa maaddanaassinne Godaa Yesuusi bare huuphew, ‘Akkiyawaappe immiyaawe anjetteeddawaa’ geeddawaadan, A qaalaa hinttenttu wozanaa aathanaw bessiyaawaa taani cora ogiyaan hinttentta besaaddi” yaageedda.

³⁶ Phawuloosi hewaa haasay wurssiide, untunttu ubbaanna ittippe gulbbatiide, Xoossaa woosseedda. ³⁷ Untunttu ubbay Phawuloosa idimmiide, yeekkiide yereeddino. ³⁸ Ubbaappe I, “Taana laa7ethuwa ubbakka be7ikkita” yaageedda qaalay untuntta daro qarethina markkabiya gakkanaaw A moyizeeddino.

21

Phawuloosi Yeerusalaame Beedda

¹ Nuuni Efesoone cimatuwaappe shaakettiide, Qoosa geetettiyaa haathan doodetto sa7aa yii aggeeddo; wonttissa gallassi Rooda gakkeeddo; hewaappe Phaaxira beeddo. ² Pinqqe pinniyaa markkabiya demmiide, aani geliide baanaw denddeeddo. ³ Nuuni Qophiroosappe be7anaw danddayiyaasaa yiide, away kesiyaasaa xeelliyaa wode Qophiroosa haddirsa bagga yeggiide, Sooriyaa beeddo; hewaappe guyyiyan Xiirsoosa gakeeddo; ayissi gooppe, markkabii bare caanaa Xiirsoosan wothee. ⁴ Yaani kaalliyaawantta demmiide, untuntunna laappu gallasaa utteeddo; Phawuloosi Yeerusalaame beenna mala, untunttu aw Ayyaanaan odeeddino. ⁵ Nuuni untuntunna uttiyaa wodii wurina, kesiide beeddo; untunttu ubbatuu barenttu maccawantunanne barenttu naanaanna ittippe katamaappe karew kessana gakkanaassi, nuuna moyizeeddino; nuuni abbaa doonaan gulbbatiide, Xoossaa woosseeddo. ⁶ Hewaappe guyyiyan, ittu ittuwaa sarotiide, markkabiyaan geleeddo; untunttu barenttu soy simmeeddino.

⁷ Nuuni abbaa ogiyaa wurssiide, Xiirsoosappe Phexelemayse gakeeddo; ishatuwaa sarotiide, untunttu matan itti gallassa peesheeddo. ⁸ Wonttissa gallassi kesiide, Qiisaariyaa beeddo; wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaa Piliphhoosa soy gakkide, A matan utteeddo; Yeerusalaamen dooretteedda laappunatuwappe I ittuwaa. ⁹ Piliphhoosassi nabatuwaa gideedda oydu wodoro macca naanatu de7iino.

¹⁰ Nuuni unddenneedda gallasaa utteedda wode, nabiyaa Agaaboosa giyaa bitani Yihudaappe Qiisaariyaa yeedda. ¹¹ Nuukko yiide, Phawuloosa saqqiyaa akkiide bare kushiyaanne bare gediya qachchiide, “Geeshsha Ayyaanay giyaawe hawaa; ha saqqiyaa godaa Yeerusalaamen Ayihudatu hawaadan qachchiide, Ayihuda gidenna asatuwaassi aathiide immana” yaageedda.

¹² Nuuni hewaa siseedda wode, nuuninne yaani de7iyaa asatuu Phawuloosi Yeerusalaame beenna mala woosseeddo. ¹³ Shin Phawuloosi zaariide, “Hinttenttu yeekkiidenne ta wozanaa qaretssiidde waaniitee? Taani Godaa Yesuusa sunthaa diraw qashettanawaa xalalaa gidennaan, haray atto Yeerusalaamen hayqqanawukka giiga uttaaddi” yaageedda.

¹⁴ Zoriyaa I akkennaan ixxina, “Goday geeddawe hano” yaagiide co77u geeddo.

¹⁵ Yaani amareedda wodiya gami77eeddawaappe guyyiyan, giigettiide Yeerusalaaame baanaw keseedda. ¹⁶ Qiisaariyaan de7iyaa kaalliyaa wanttuppe amareeddawantu qassi nuunanna beeddino; untunttu nuuni aqanasaa Minaasoonaa giyaa Qophiroosa bitaniyaa soy nuuna afeeddino; Minaasooni daro wodiyaappe doommiide kaalliyaaawaa.

Phawuloosi Yeerusalaaamen Yayiqooba Oochcheedda

¹⁷ Nuuni Yeerusalaaame gakeedda wode, ishatau nuuna nashechchaan mokkeeddino. ¹⁸ Wontissa gallassi, Phawuloosinne nuuni Yayiqoobanna gaketanaw beeddo. Woosa golle cimatauu ubbatuukka de7iino. ¹⁹ Phawuloosi untuntta saroteeddawaappe guyyiyan, Ayihuda gidenna asaa gidдон bare bagganna Xoossay ootheeddawaa untunttoo wurssiide oodeeda.

²⁰ Untunttu hewaa siseedda wode Xoossaa galatiide, Phawuloosa hawaadan yaageeddino; “Nu ishaw, Ayihudatuwaa gidдон Xoossaa ammaneeddawanttuppe aappun sha77ay de7iinontto be7aasa; untunttu ubbay higgiiyaa minissi naagiino. ²¹ Yeerusalaaame Ayihudatu, Ayihuda gidennawantu gadiyan de7iyaa Ayihuda ubbatuu barenttu naanaa qaxxareenna mala, woy Ayihudatu oothiyaawaa kaallenna mala, Muse higgiiyaakka bayizzana mala neeni tamarssiyaawaa siseeddino. ²² Yaatina, aye lo77uu? Neeni yeeddawaa coratuu sisiyaa diraw, shiiqennaan aggikkino.

²³ “Hewaa diraw, hawaa nuuni new odiyaawaa ootha; ittippe shiiquu de7iyaa oyddu asatuu nu matan de7iino. ²⁴ Untuntta akkaade untuntunna geeyya; qassi untunttu barenttu huuphiyaa meedettana mala, untunttoo miishshaa imma; untunttu ubbay newaa siiseeddawe tuma gidennawaanne neeni ne huuphewukka qassi Muse higgiiyaa naagaadde maaran de7iyaawaa erana.

²⁵ “Shin ammaneedda Ayihuda gidenna asatuwaa gidoope, untunttu eqgaw yarsheeddawaa meenna malanne suuthaa ushenna mala, bakuteedda mehiyaa ashuwaa meenna malanne woshummenna mala, nuuni yewuwaa qachchiide, untunttoo dabidaabbiiyaa xaafeeddo” yaageeddino.

²⁶ Hewaappe guyyiyan, Phawuloosi wonttissa gallassi asatuwaa akkiide, untuntunna geeyyeedda; I barentta geeshshussaa awude polintto erissanawunne qassi yarshshuwaa huuphiyan huuphiyan awude immanentto erissanaw Geeshsha Golliiyaa geleedda.

Phawuloosi Geeshsha Golliyaan Oyqetteedda

²⁷⁻²⁸ Laappu gallassay wurana hanooe, Iisiyappe yeedda Ayihudatu Geeshsha Golliyaan Phawuloosa be7iide, asaa ubbaa hanqqethiide, “Israa7eeliyaa asaw, nuuna maad-dite; Israa7eeliyaa asaa, Muse higgiiyaanne ha Geeshsha Golliyaa ixxiide, ubbasan asaa ubbaa tamarssiyaawe ha bitaniyaa; gujjiide qassi Giriike asaakka Geeshsha Golliyaa gelissiide, ha geeshsha sa7aa tunisseeedda” yaagi waassiide, Phawuloosa oyqqeeddino. ²⁹ Untunttu kase Efesoonen de7iyaa Xirofimoosa Phawuloosanna katamaan be7eedda diraw, Geeshsha Golliyaa Phawuloosi A gelisseeddawaa untunttoo malateedda.

³⁰ Katamaa ubbay shabbiretteedda; asay ubbay shiiqiide Phawuloosa oyqqiide, Geeshsha Golliyaappe karew goochchi kesseeedda; he man77iyankka Geeshsha Golliyaan penggetuu qashettii aggeeddino. ³¹ Asay Phawuloosa wodhana hanishshin, “Yeerusalaaame katamay mulekka shabbirettidiggeedda” giyaa haasayay Roome gadiyaa olaa kaappuwaassi gakeedda. ³² He olaa kaappuu wottaaddaratuwaanne xeetatuwaa kaappatuwaa ittippe akkiide, woxxiidde asaa bolla kesi wodhdheedda; asay olaa kaappuwaanne wottaaddaratuwa be7eedda wode, Phawuloosa shociyaawaa bashi aggeedda.

³³ He wode, he olaa kaappuu shiiqi, Phawuloosa oyqqiide, laa77u santhalataan qashettana mala azaziide, I oonenttonne qassi ayaa ootheeddenttonne asaa oochcheedda. ³⁴ Asaappe baggay ittibaw waassiyaa wode, baggay arabaw waassee; waasuu coreedda diraw, olaa kaappuwaassi tumuwaa eranaw danddayettennan ixxina, wottaaddaratuu Phawuloosa barenttu de7iyaasaa afana mala, untuntta azazeedda. ³⁵ Yedhdhiide kesiyaa dethaa Phawuloosi gakeedda wode, asaa sugethaa diraw, wottaaddaratuu A tookkeeddino. ³⁶ Ayissi gooppe, cora asay, “A wodha!” yaagiiddinne waassiide kaallee.

Phawuloosi Mootuwaassi Zaruwaa Immeedda

³⁷ Wottaaddaratuu Phawuloosa barenttu de7iyaasaa afana hanishshin Phawuloosi olaa kaappuwaa, “Taani new ittibaa odoo?” yaageedda.

He olaa kaappuu Phawuloosa, “Neeni Giriike qaala eray? ³⁸ Neeni hawaappe kase wode, walassaa kessaade shemppuwaa wodheeddawanttuppe oyddu sha77a asatuwaa asay bayinna mela sa7aa kaaletheedda Gibxe bitaniyaa gidikkii?” yaageedda.

³⁹ Shin Phawuloosi, “Taani Ayihuda asa; qassi Kilqqiyaan de7iyaa Xersseesen yelettedda huuphe katamaan de7iyaa asa. Hayyanaa taana asaassi haasayissarikii?” yaageedda.

⁴⁰ Olaa kaappuu A, “Haasaya” yaagina, Phawuloosi yedhdhiide kesiyaa dethaan eqqiide, asay co77u gaana mala, bare kushiyan asaakko xorsseedda. Asay co77u giina, Ibraayisxxe qaalaan haasayiidde, hawaadan yaageedda.

22

¹ “Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawatoo, taani ha77i hinttenttoo odiyaa yewuwaa sisite!” ² Phawuloosi untunttoo Ibraayisxxe qaalaan haasayiiaawaa sisiide, kaseppe loythi co77u giina I hawaadan yaageedda.

³ “Taani Kilqqiyaan de7iyaa Xersseesen yelettaade, ha katamaan Gamaaliyaali taana tamaarissina diccaade, nu aawatuwa higgiaaakka minissa tamaaraade, hachche hintte ubbay haniyaawaadanka, taani Xoossaa yewuwaassi seelettiyaa Ayihuda asa. ⁴ Taani macca asaanne attuma asaa oyqqa oyqqaade qasho gollen yeggeedda asaanne, ha ogiyaa kaalliyaa asaa wodhissana gakkanaassi metootheedda asa. ⁵ Hawaadanka, qassi, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuunne cimaa ubbaa shiiquu tawaa markkattanaw danddayee; taani Damasqqon de7iyaa untunttu ishatuwaa Ayihudatuwaassi, untuntuppe dabidaabbiyaa akkaade, hewaan de7iyaa asatuu qashettiide muretanaadan, Yeerusalaame untuntta ahanaw yaa baaddi.

Phawuloosi Kiristtoosakko Simmeedda Bare Simaabaa Odeedda (Kit 9:1-19; 26:12-18)

⁶ “Taani baade Damasqo mateedda wode, seeta gallassaa gidishshin, qoppennaan saluwaappe wolqqaama poo7uu ta matan yuuyyi aadhdhiide poo7eedda. ⁷ Taani sa7aan kundda uttaade, ‘Saa7oolaa, Saa7oolaa, taana ayaw yedderssay?’ giyaa qaalaa sisaaddi.

⁸ “Taani zaaraade, ‘Ta Godaw, neeni oonee?’ yaagaaddi.

“Hewaappe guyye, ‘Taani neeni yederssiyaa Naazireetiyya Yesuusa’ yaageedda. ⁹ Taananna ittippe de7iyaawanttu poo7uwaa be7iide yayyeeddino; shin taw haasayiiaawaa qaalaa sisibeykkino.

¹⁰ “‘Ta Godaw, taani ayaa udoo?’ yaagaaddi.

“Goday taana, ‘Denddaade Damasqo ba. Neeni oothanaw Xoossay qoppeedda ubbabay new yaani odettanawaa’ yaageedda. ¹¹ He wolqqaama poo7uwaa diraw, ta ayfi qooqina, taananna de7iyaa asatuu ta kushiya oyqqiide, taana goochchina, Damasqo gakkaaddi.

¹² “Damasqqon de7iyaa Ayihuda ubbay loythi bonchchiya itti Hanaaniyaa giyaa bitani, nu higgiaaassi azazettiide, Xoossaw imetteedda asa. ¹³ Hanaanii taakko yiide, ta matan eqqiide taana, ‘Ta ishaw Saa7oolaa, xeella’ yaageedda. Taani he wode he man77iyankka aakko xeellaa aggaaddi.

¹⁴ “I taana hawaadan yaageedda; ‘Nu aawatuwa Xoossay neeni A qofaa eranaw, A xillo Na7aa be7anawunne A doonaappekka haasayaa sisanaw neena kasenna dooreedda.

¹⁵ Ayissi gooppe, neeni be7eeddabaanne siseeddabaa asaa ubbaa sinthan aw markkattanaassa. ¹⁶ Ha77ikka ayaw gami77ay? Denddaade xammaqetta; A sunthaa xeesaadde, ne nagaraappekka meecetta’ yaageedda.

¹⁷ “Taani guyye Yeerusalaame simmaade Geeshsha Golliyaa woossishshin, ta ayyaanaan gidaaddi. ¹⁸ Goday taana, ‘Elleellaade, Yeerusalaame kesa ayaw gooppe, neeni taw hawaan markkattiyawaa ayw akkenna’ yaagishshin taani A be7aaddi.

¹⁹ “Taani, ‘Ta Godaw, Ayihuda woosa golliyaa ubbaan neena ammaniyaawanttu oyqqaade wadhdheeddawaanne qasho golliyaan yeggeeddawaa untunttu eriino. ²⁰ Untunttu ne markkaa Isxxifaanoosa wodhiyaa wode, taani he yewuwaa eeno gaaddi. Qassi untunttu miyyiyaan eqqaade, A wodhiyaawanttu mayuwaa naagay’ yaageedda.

²¹ “Goday taana, ‘Taani neena Ayihuda gidenna asaakko haakosaa kiittiyaa diraw ba’ geedda” yaageedda.

Phawuloosi Roome Asa Gidiyaawaa Qoncciseedda

²² Phawuloosi he qaalaa haasayana gakkanaw asay I giyaawaa sisee; hewaappe guyyian, barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “Hawaa gadiyaappe dhayissa; I de7anaw bessenna” yaageeddino.

²³⁻²⁴ Untunttu waassishshin, barenttu mayuwaa bollaw olishshininne baanaa carckuwan laalishshin, olaa kaappuu wottaaddaratuu Phawuloosa barenttu de7iyaasaa afana mala azazeedda. Qassi asay ayissi hawaadan aabolla waasseeddinonto eranaw, Phawuloosa lissuwan shocana mala, untunttu azazeedda. ²⁵ Shin wottaaddaratuu Phawuloosa dafuwan minissi qachcheedda wode, Phawuloosi bare matan eqqeedda

xeetatuwaa kaappuwaa, “Roome gadiyaa asaa pirdday baynnaan shociyaawe hinttenttoo wogee?” yaageedda.

²⁶ Hewaa xeetatuwaa kaappuu siseedda wode, olaa kaappuwaakko biide, “Ha bitani Roome asa. Neeni ayaa oothana qoppay?” yaagiide oochcheedda.

²⁷ Olaa kaappuu Phawuloosakko shiiqiide, “Neeni Roome asee? Taw oda” yaageedda.

Phawuloosi, “E” yaageedda.

²⁸ Olaa kaappuu Phawuloosaw zaariide, “Taani ha zaretethaa daro miishshaan shammaaddi” yaageedda.

Shin Phawuloosi, “Taani he zerethaappe yelettaaddi” yaageedda.

²⁹ Hewaa diraw, Phawuloosa biddanaw qooppeddawanttu man⁷⁷iyaa aappe shaaketti aggeeddino. Olaa kaappuukka Phawuloosi Roome asa gideeddawaa ereedda wode yayyeedda; ayissi gooppe, santhalataan A qashissi wotheedda.

Phawuloosi Ayihudatuwaa Shangatuwaakko Shiiqeedda

³⁰ Wonttetha gallassi olaa kaappuu, Ayihudatuu Phawuloosa ayissi mooteeddinontonne geeshshiide eranaw koyyiide, Phawuloosa billeedda. Yaatiide qeesatuwaa kaappatuunne asay ubbay shiiqana mala azazeedda; qassi Phawuloosa duge wothiide, untuntu sinthan esseedda.

23

¹ Phawuloosi hewaan shiiqeedda asaa caddi xeelliide, “Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hachche gakkanaawukka Xoossaa sinthan ta de⁷uwaa ubbaan tilla wozanaan de⁷aaddi” yaageedda. ² Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Hanaanii, Phawuloosa doonaa baqqana mala, A matan eqqeeddawantta azazeedda. ³ Phawuloosi he wode A, “Laa ha booshinchchaan okkeedda * godaw, Xoossay neena baqqana. Neeni ta bolla higgayan pirdanaw uttaade, wogay baynnaan taana baqqana mala azazay?” yaageedda.

⁴ Phawuloosa matan eqqeeddawanttu A, “Neeni Xoossaa qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa boray?” yaageeddino.

⁵ Hewaappe guyye Phawuloosi, “Taanaadan ammaniyaawanttoo, I qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gideeddawaa taani erabeykke; ayissi gooppe, ‘Ne gadiyaa mooddiyaawaa bolla iita qaalaa haasayoppa’ geetettiide Xoossaa Maxaafan xaafetteedda” yaageedda.

⁶ Shin Phawuloosi baggatuu Saduqaawanatuwaa; baggatuu Parisaawatuwaa gideeddawaa be⁷iide, “Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Parisaawiyaa Parisaawiyaa na⁷aa; ‘Hayqqeeddawanttu hayquwaappe dendanawantta’ gaade taani nashechchaan naagiyaa diraw, untuntu ta bolla pirdiino” yaagiide, dhoqqu oothiide haasayeedda.

⁷ Phawuloosi hewaa yaagina, Parisaawatuwaa gidдонinne Saduqaawanatuwaa gidдон walassay kesina, shiiqeedda asay laaletteedda. ⁸ Ayissi gooppe, Saduqaawanatuu, “Hayqqeedda asay denddenna; kiitanchchaykka ayyaanaykka baawa” yaageeddino; Parisaawatuu qassi laa⁷⁷uukka de⁷iyaawaa ammaniino. ⁹ Wolqqaama walassay dendeedda; Parisaawatuwaa baggappe Muse higgiyaa tamarssiyaawanttu dendi eqqiide, “Ha bitaniyaa bolla aynne balaa demmibeykko; aw ayyaanay woy kiitanchchay haasayenan aggenna” yaagiide palumetteeddino.

¹⁰ Walassay darina, olaa kaappuu Phawuloosa untuntu menthereethanenttonne gi yayyiide, bare wottaaddaratuu wodhdhiide, untuntu gidдoppe A ellekka kesiide, barenttu de⁷iyaasaa afana mala azazeedda.

¹¹ He qamma Goday Phawuloosa matan eqqiide, “Phawuloosaa, neeni taw Yeerusalaa-men markkatteeddawaadan, Roomenka markkattanaw bessee; minna; aynne baawa” yaageedda.

Phawuloosa Wodhanaw Oosetteedda Maquwaa

¹² Wonttissa gallassi, Ayihudatuu Phawuloosa wodhana gakkanaassi, meennaadaaninne ushennaadan, caaqettiide giigetteeddino. ¹³ Phawuloosa bolla hewaa maqqetteedda asatuu oytamuwaappe dariino. ¹⁴ Untuntu qeesatuwaa kaappatuwakkonne cimatuwaakko yiide, “Nuuni Phawuloosa wodhana gakkanaassi, aynne baarenaadan, giigetti utteeddo. ¹⁵ Hewaa diraw, hinttentunne shiiqeedda asay Phawuloosabaa geeshshiide biddiyaawaa malatiide, olaa kaappuu A hinttenttukko duge wothana mala oochchite; nuuni I haa shiiqanaappe kasenna A wodhanaw giigi utteeddo” yaageeddino.

* **23:3** booshinchchaan okkeedda: Itti uray lo⁷⁷a malatana mala oosussaa, shin gidenna. **23:5** Kes 22:28

¹⁶ Shin Phawuloosa michchatti na7ay he maqquwaa siseedda wode, biide wottaad-daratuu de7iyaaasaa geliide, Phawuloosaw odeedda. ¹⁷ Phawuloosi xeetatuwaa kaappatuwaappe ittuwaa xeesiide, “Ha na7aa olaa kaappuwaakko afa; ayissi gooppe, olaa kaappuwaassi I odiyaawe de7ee” yaageedda.

¹⁸ Hewaa diraw, xeetatuwaa kaappuu na7aa olaa kaappuwaakko afa, “Qasho gollen de7iyaa Phawuloosi, ha na7ay new ayentto odiyaabay de7iyaa diraw, taana barekko xeesiide, A neekko ahanaadan, taana woosseedda” yaageedda.

¹⁹ Olaa kaappuu na7aa kushiyaay oqqiide, dumma gaxaa kessiide, “Neeni taw odanabay ayee?” yaagiide oochcheedda.

²⁰ Na7ay olaa kaappuwaassi, “Ayihudatu Phawuloosabaa kaseppe minissi oochchiyaawaa malatiide, neeni shiiquwaa A utissanaadan, neena wontti woossanaw zorettaa qachcheeddino.

²¹ Shin neeni untunttu giyaawaa sisoppa; ayissi gooppe, oytamuwaappe dariya asatuu Phawuloosa wodhana gakkanaassi, qumaa meennaadaaninnee haathaa ushennaadan, caaqqiide geemetti uttiide A naagiino; neeni giyaawaa sisanaw ha77ikka giigetti uttiide naagiino” yaageedda.

²² Hewaa diraw, olaa kaappuu na7aa, “Ha yewuwaa neeni taana erisseeddawaa oossinne odoppa” yaagiide azazeeddawaaappe guyyiyan, A yeddeedda.

Phawuloosi Gadiyaa Mooddiyaa Filikisa Sintha Shiiqeedda

²³ Olaa kaappuu xeetatuwaa kaappatuwaappe laa77uwaa xeesiide, “Qiisaariyaa baanaw, laa77u xeetu wottaaddaratuwaa, laappun tammuu paraa oqqeedda asatuwaanne laa77u xeetu tooranchchatuwaa gambaappe heezzu saatiyaan giigissite;

²⁴ gadiyaa mooddiyaa Filikisakko Phawuloosa sarotethaan gathanaw togissiyaa mehiyaanne giigissite” yaagiide, untunttu azazeedda. ²⁵ Olaa kaappuu hawaadan giyaa dabidaabbiyaa xaafeedda.

²⁶ “Qalawudeyoosa Luusiyoosappe; gadiyaa mooddiyaa bonchchetteedda Filikisaa! Sarotethay new gido. ²⁷ Ayihudatu ha bitaniyaa oqqiide wodhana hanishshin, Roome katamaa asa I gideeddawaa eraade, wottaddaratuwaana gakkaa de A ashshaaddi.

²⁸ Untunttu A ayissi mooteeddinonto eranaw koyyaade, duge untunttu shiiquwaassi A afaaddi. ²⁹ Untunttu barenttu higgiaabaa I oochcheeddawaa A mooteeddawaaappe attin, A wodhissiyaa woy qashissiyaa mooto gidenna. ³⁰ Untunttu ha bitaniyaa bolla maqqetti utteedda zigorissay taana gakkina, taani he man77iyankka A neekko yeddaa aggaaddi; A mootiyaawanttukka biide, ne sinthan mootana mala odaaddi; saro de7a” yaageedda.

³¹ Hewaa diraw, wottaaddaratuu azazetteeddawaadankka Phawuloosa akkiide, gamma Anttiphaaxiriisa gatheeddino. ³² Wonttissa gallassi aanana baana mala paraa toggo asatuwaa wothiide, gediyaan biyaawanttu guyye wottaaddaratuu de7iyaaasaa simmeeddino.

³³ Paraawanttu Qiisaariyaa geliide, dabidaabbiyaa gadiyaa mooddiyaawoo immiide, Phawuloosa A sintha aatheeddino. ³⁴ Gadiyaa mooddiyaawe dabidaabbiyaa nabbabeeddawaaappe guyyiyan, Phawuloosi haqa awuraajjaa asentto A oochcheedda; Kilqqiyaa asa I gideeddawaa erreedda wode, ³⁵ “Taani nebaa neena mootiyaawanttu yiyaa wode siana” yaagiide, wottaaddaratuu Heroodisa kawutethaa gollen A naagana mala azazeedda.

24

Phawuloosa Ayihudatu Mooteeddino

¹ Ichcheshu gallasaappe guyyiyan, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu, Hanaaniyaa, cimatuwaannanee Xarxxaluusa giyaa itti xabaqaanna duge Qiisaariyaa wodhdheedda; untunttu gadiyaa mooddiyaawaa bolla Phawuloosa mooteeddino. ²⁻³ Phawuloosi xeesteedda wode, Xarxxaluuse A hawaadan yaagiide, mootuwaa doommeedda.

“Bonchchetteedda Filikisaa, nuuni ne baggana daro sarotethaa demmeeddoshshin, ne qofaan ha gadiyaassi ubbabaani ubbasankka lo77o laamii beettiyaawoo neena loythi galatiide, hawaa akkeetto. ⁴ Shin taani neena gami77ethennaan, dooya gideedda ne keekatethaan nubaa neeni qanthaan sisana mala, neena woossay. ⁵ Ayissi gooppe, ha bitani dhubo gidiide, sa7aa ubbaan de7iyaa Ayihudatu gidon walassaa dentheedda, Naaziraawatu bagga asaa kaaletthiyaawaa gideeddawaa erreeddo. ⁶ Haray atto Geeshsha Golliyaakka tunissanaw koyyishshin A oqqiide, nu higgiaadaan, A bolla pirddanaw qoppeeddo; ⁷ shin olaa kaappuwaa Luusiyoosi yiide, wolqqaan nu kushiyaappe A wothi akkeedda. ⁸ A mootiyaawanttukka neekko yaana mala azazeedda; neeni ne huuphew ha bitaniyaa biddaade, nuuni A mootiyaa yewuwaa ubbaa eranaw danddayaa” yaageedda.

⁹ Ayihudatuukka qassi, “Ha yewuu tuma” giide, A qofaa akkeeddino.

Phawuloosi Filikisa Sinthan Mootoo Zaruwaa Immeedda

¹⁰ Gadiyaa mooddiyaawe Phawuloosa yaanaadan wuttina, I hawaadan yaagiide zaareedda; “Neeni daro wodiyaappe doommaade, ha asaassi pirddaadde de7iyaawaa taani eraade, ta yewuwaa nashechchaan zaaray. ¹¹ Taani Yeerusalaame goyinnanaw ke-soodeppe tammanne laa77u gallassaappe darenawaa neeni ne huuphew erana dand-dayaa. ¹² Ayihudatu taana Geeshsha Golliyan gidina, Ayihuda woosa gollen gidina, katamaan gidina, oonannanne palumettishshin woy asaa shiishshaade maqqishshin, itti uraannanne be7ibeykkino. ¹³ Untunttu ha77ikka taana mootiyaawaa shatimmanaw danddaykkino.

¹⁴ “Shin taani hawaa new oday; taani Muse higgayan de7iyaawaanne nabatuu xaafeedda ubbabaa ammananaadan, nu aawatuwa Xoossaassi untunttu worddo giyaa ogiyaan goshetay. ¹⁵ Hawanttu barenttu huuphew, ‘Asay ubbay, wordduukka xilluukka hayquwaappe denddanawantta’ giyaawaadan, taanikka untunttu denddiyaawaa Xoosaani hidootaa wotheade amuwaani naagay. ¹⁶ Hewaa diraw, taani qassi, Xoossaa sinthaninne asaa sinthan ubba wode, pokkuu bayna tilla wozanay taw de7ana mala minnay.

¹⁷ “Taani Yeerusalaameppe ke-soodeppe cora laythaappe guyyiyan, ta gade hiyyeesaassi miishshaa immanawunne yarshshuwaa yarshshanaw Yeerusalaame baaddi. ¹⁸ Hewaa oothishshin, asay shiiqennaan, walassay denddenaan, taani Geeshsha Golliyan geeyishshin, untunttu taana demmeeddino. ¹⁹ Shin Iisiyappe yeedda itti itti Ayihudatu hewaan de7iino; untunttu ta bolla yewuwaa koyyoope, yiide taana ne bollan mootanaw bessee. ²⁰⁻²¹ Woy taani untunttu gidon eqgaade, ‘Hayqqeeddawanttu denddanawaa ammaniya diraw, hachche hintte sinthaan ta bolla pirddiino’ gaade haa dhoqqisaade hasayeedda itti qaalaappe attin, shiiquwaa sinthan eqqishshin, ta bolla itti bayizuwaa demmeeddawaa gidoope, hawanttu barenttu huuphew hawaan odanawantta” yaageedda.

²² Shin Filikise Xoossaa ogiyaabaa geeshshi ereedda diraw, “Taani hintte yewuwaa olaa kaappuwaa Luusiyooosi yiya wode ogiyaa oythana” yaagiide, pirddiyaa wodiya sinthaw keereedda. ²³ Filikise qassi Phawuloosa qachchennaan naagana malanne A dabatuwaappe ooninne aw oothishshin, woy aakko yiishshin diggenna mala, xeetatuwaa kaappuwaa azazeedda.

Phawuloosi Filikisanne Dirusilla Sintha Shiiqueedda

²⁴ Amareedda gallassaappe guyyiyan, Filikise Ayihuda asaa zare gideedda bare machchatti Dirusillinna yiide, Phawuloosa kiitti ahissiide, Yesuusi Kiristoosan amaniya ogiyaa I haasayishshin siseedda. ²⁵ Phawuloosi xillotethaabaa, bare huuphiyaa naaguwaabaanne yaana pirddaabaa haasayishshin, Filikise yayyiide, “Neeni ha77iw ba; taw miikkeedda wode, neena kiittaade xeejissana” yaageedda. ²⁶ He wode qassi Phawuloosi biletanaw, barew maganxxaa immandeeshsha giide qoppeedda; hewaa diraw, daro wode A ahissi ahissiide, aananna haasayee.

²⁷ Laa77u laythaa kumeeddawaappe guyyiyan, Filikisa kotaa Phorqqiyoosa Pisxxoosi akkeedda. Filikise Ayihudatuwaa nashechchanaw koyyiide, qasho gollen Phawuloosa bashi ageedda.

25

Phawuloosi Roome Kaatiyaakko Bare Yewuwaa Akkiide Baanaw Oochcheedda

¹ Pisxxoosi awuraajjaa geleedda heezzenhiyaa gallassaappe guyyiyan, Qiisaariyaappe Yeerusalaame beedda. ² Yaani qeesatuwaa kaappatuunne Ayihudatuwaa kaaletthiawanttu Phawuloosa mooteeddino. ³ Untunttu Phawuloosa wodhanaw ogiyaan qosetti uttanaw, barenttoo lo77obaa udiide A Yeerusalaame ahana mala, Pisxxoosa woosseeddino. ⁴ Pisxxoosi untunttoo, “Phawuloosi Qiisaariyaan qashetti utteedda; taani ta huuphewukka ellekka yaa guyye simmanaw qoppa uttaaddi. ⁵ Hewaa diraw, I ayentoo bayizzeeddawe de7oope, hinttentu gidon aawotiyawanttu taananna Qiisaariyaa biide, A mootino” yaagiide zaareedda.

⁶ Pisxxoosi Yeerusalaamen hospun woy tammu gallassaappe aathennaan uttiide, Qiisaariyaa beedda; wonttissa gallassi pirddiyaasan uttiide, Phawuloosa ahana mala azazeedda. ⁷ I gakkkeedda wode, Yeerusalaameppe yeedda Ayihudatu A matan yuuyyi aadhdhi eqgiide, barenttoo shatimmanaw danddayettenna daro deexo mootuwaa A bolla wotheeddino. ⁸ Phawuloosi mootettiide, “Taani Ayihudatuwaa higgiaakka Geeshsha Golliyaakka Roome Kaatiyaa Qeesaarakka aynne naaqqabeeyki” yaageedda.

⁹ Pisxxoosi Ayihudatuwaa nashechchanaw koyyiide Phawuloosa, “Pude Yeerusalaame kesaade, ha yewuwaabaa yaani ta sinthan ooshettanaw koyyay?” yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Shin Phawuloosi, “Taani ooshettanaw bessiyaa Qeesaara pirdda gollen eqqaaddi. Neenikka loythaa eriyaa waadan, taani Ayihudatuwaa aynne naaqqabeykki. ¹¹ Simmi taani naaqqeeddawaa woy hayqqanaw bessiyaawaa ootheeddawaa gidoope, hayquwaappe attana giikke; shin untuntu taana mootiyaa mootuu mela gideeddawaappe hini baggan, ooninne taana untuntu aathiide immanaw danddayenna; Qeesaare tabaa pirddo gaade oochchay” yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyan, Pisxxoosi barenanna zorettiyaawantunna zoretti simmiide A, “Neeni Qeesaare tabaa pirddo gaade oochchaadda; Qeesaarakko baanaassa” yaagiide zaareedda.

Pisxxoosi Phawuloosabaa Agriiphaanna Maqqetteedda

¹³ Amareedda gallasaappe guyyiyan, Kaatiyaa Agriiphayenne Bariniige Pisxxoosa sarotanaw Qiisaariyaa beeddino. ¹⁴ Yaani untuntu cora gallassaa utti de7ishshin, Pisxxoosi kaatiyaassi Phawuloosabaa hawaadan yaagiide odeedda; “Hawaan Filikise qachchiide bashi beedda itti bitani de7ee. ¹⁵ Taani Yeerusalaamen de7ishshin, qeesatuwaa kaappatuunne Ayihuda cimatu A bolla pirddana mala, taana woossiide, aabaa taw odeeddino. ¹⁶ Taani, ‘Mootetteedda uray barena mootiyaawantunna ittippe eggenaaninne barena mooteedda yewuwaassi zaaruwaa immennaan, oona gidooppen aathiide immiyaawe Roome asaassi woga gidenna’ yaagaade untuntu zaaraaddi.

¹⁷ “Hewaa diraw, untuntu hawaan shiigeedda wode, taani gami77ennaan wonttissa gallassi, pirdda golle gelaade Phawuloosa ahana mala azazaaddi. ¹⁸ A mootiyaawanttu eqqiide, iitabaan A mootennaan aggikkino gaade taani qoppeeddawaadan, aynne A mootibeykkino. ¹⁹ Shin untuntu barenttu ammaneeddabantubaanne Phawuloosi, ‘Paxa de7ee’ giyaa hayqqeedda itti Yesuusa geetettiyaa bitaniyaabaa aananna palumetteeddino. ²⁰ Taani ha yewuwaaw wootaade bidda demmanitanto, qofaa qachchennaan de7aadde, Phawuloosi Yeerusalaame biide, ha yewuwaaw yaani ooshettanaw koyyinttonne gaade A oochchaaddi; ²¹ shin Phawuloosi bare yewuwaaw Awugisxxoose Qeesaare ogiyaa oythana gakkanaw naagettanaadan oochchina, taani A Qeesaarakko yeddana gakkanaassi, I qashettana mala azazaaddi” yaageedda.

²² Hewaappe guyye Agriiphay Pisxxoosa, “Taani ta huuphewukka qassi he bitani giyaawaa sisana koyyay” yaageedda.

Pisxxoosi A, “Neeni wontti I giyaawaa sisanaassa” yaageedda.

²³ Wonttissa gallassi, Agriiphayenne Bariniige daro bonchchuwan olaa kaappatuwaannanne katamaan de7iyaa wolqqaama asaanna yiide, pirdda golle geleeddino; Pisxxoosi Phawuloosa ahana mala azazina aheeddino. ²⁴ Pisxxoosi hawaadan yaageedda; “Kaatiyaa Agriiphay, hawaan nuunanna de7iyaa asaa ubbaw, Ayihuda asay ubbay Yeerusalaamenikka hawankka waassiide, ‘I hawaappe sinthaw paxa de7anaw bessenna’ yaagiide, taana woosseedda bitaniyaa hawaa be7iita. ²⁵ Shin I aynne hayqqanaw bessiyaawaa ootheeddawaa taani demmabeykke; I bare huuphew, ‘Awugisxxoose Qeesaare tabaa pirddo yaagaade oochchaaddi’ geedda diraw, Qeesaarakko A yeddanaaw taani qoppaaddi. ²⁶ Taani aabaa ta godaa Awugisxxoose Qeesaaressi xaafanaw tumu yewuu taw aynnee baawa; hewaa diraw, I loythi ooshettowaappe guyyiyan, taani xaafiyaabaa demmana mala, hinttentu sintha, Kaatiyaa Agriiphay, ubba ne sintha A ahaaddi. ²⁷ Ayissi gooppe, qashetteedda uraa kiittiyaa wode, A ayaw mooteeddentto, erissennaan co77u gi bashiyaawe taw eeyatethaa malatee” yaageedda.

26

Phawuloosi Agriiphay Sinthan Haasayeedda Haasayaa

¹ Agriiphay Phawuloosa, “Neeni nebaa haasayanaw danddayaa” yaageedda. He wode Phawuloosi bare kushiya micciide hawaadan yaagi zaareedda.

²⁻³ “Kaatiyaa Agriiphay, Ayihudatuwaa wogaanne palumaa ubbaa neeni loythaaade eriyaa diraw, taana Ayihudatuwaa mootiyaa yewuwaaw ubbaa hachche taani ne sinthan zaariyaawoo ta qaaday darissi lo77a yaagaade qoppay; hewaa diraw, neeni ta haasayaa salettennaan sisana mala, neena woossay.

⁴ “Taani na7atethaappe doommaade ta asaa giddoninne Yeerusalaamen de7eedda ta de7uwaa Ayihuda ubbatuu kaseppe doommiide eriino. ⁵ Taani koyroppe doommaade, nu ammanuwaa higgiiya oopenne minissiide naagiyaa Parisaawatuwaa bagga Parisaawe gidaade de7iyaawaa, untuntu markkattanaw koyyooppe eriino. ⁶ Taani ha77ikka Xoossay nu aawatuwassi immana geeddawaa nashechchaan naagiyaa diraw, pirddetanaassi hawaan eqqay. ⁷ Qassi tammanne laa77u nu aawatuwa zaratu Xoossaw qammanne gallassi ubbaade minissi goyinniide, Xoossay immana geeddawaa akkanaw nashechchaan naagiino; Kaatiyaa Agriiphay, Ayihudatuwaa taana mootiyaawe taani

hewaa nashechchaan naagiya diraassa. ⁸ Ayihudatoo, Xoossay hayqqeeddawannta den-thiyyaawaa ayissi ammanikkitee?

⁹ “Taani ta huuphewukka Naazireetiyya Yesuusa eqettanaw bessee gaade kase qoppaaddi. ¹⁰ Taani Yeerusalaamen otheeddawe hawaa; qeesatuwaa kaappatuwaappe maataa akkaade, Xoossaa asatuwaappe coratuwaa qashissaaddi; untuntta wodhiyaa wodekka untunttu hayqqiyyaawaa dosaaddi. ¹¹ Ayihuda woosa golle ubbaan daro wode untuntta muraadde, barenttu ammanuwaa untunttu aggana mala godetaaddi; taani wogay baynnawaa untunttu hanqqettaade, haray atto, hara gadiyaa katamaa gakkanawukka untuntta metoothay.

Phawuloosi Bare Huuphew Kiristoosa Wooti Ammaneeddentto Odeedda
(Kit 9:1-19; 22:6-16)

¹² “Taani ha yewuwaassi qeesatuwaa kaappatuwaappe maataanne azazuwaa akkaade Damasqo baaddi. ¹³ Kaatew, taani seeta gallassi ogiyaan de7ishshin, awaa poo7uwaappe loythi aadhdiyaa poo7uu taananne taananna beeddawannta yuuyyi aadhdiide, saluwaappe poo7ishshin be7aaddi. ¹⁴ Nuuni ubbay sa7aan kunddeedda wode, Ibraayisxxe qaalaan, ‘Saa7oolaa, Saa7oolaa, taana ayaw yedesaan metoothay? Neeni taana ixussaana neena qohaasa’ yaagiide taw odishshin sisaaddi.

¹⁵ “Yaataade, ‘Ta Godaw, neeni oonee?’ yaagaaddi.

“Goday, ‘Taani neeni yedesaan metoothiyya Yesuusa. ¹⁶ Shin dendda eqqa; ayissi gooppe, hachche neeni taana bee7eeddawaanne taani neena sinthappe bessanawaa harantoo markattana mala, taw oothiyyaawaa udaade neena sunthanaw new qoncaaddi. ¹⁷⁻¹⁸ Untunttu taana ammanina, untunttu nagaray atto geetettanaadan, Xoossay dooreedda asaa giddon untunttu barenttu de7iyaasaa demmanaadan, qassi dhumaappe poo7uwaa simmanaadaaninne xalahiyya godatethaappekka Xoossaakko simmanaadan, untunttu ayfiyaa neeni dooyyana mala, Israa7eeliyya asaappenne taani neena untunttuko kiittiyaa Ayihuda gidennawantuppe neena ashshana’ yaageedda.

¹⁹ “Kaatiyaa Agriiphphaa, hewaa diraw, taw saluwaappe beetteedda saxaassi taani azazettanawaa ixxabeykke. ²⁰ Shin taani kasetaade, Damasqoninne Yeerusalaamen hewaappe guyyiyan, Yihudaa gadiyaa ubbaan de7iyaawantussinne Ayihuda gidennawantoo barenttu nagaraappe simmana mala, qassi nagaraappe simmanaw bessiyaawaa oothiide, Xoossaakko simmana mala qaala odaaddi. ²¹ Hewaa diraw, Ayihudatu taana Geeshsha Golliyaa oyqqiide wodhanaw koyyeeddino. ²²⁻²³ Hewaa diraw, taani Xoossaa maaduwa akkaade, daroonne guuthaw hachche gakkanawukka eqqaade markattay. Nabatuunne Muse, ‘Kiristoosi metootanaw bessee; qassi hayquwaappe koyro denddiide, Ayihudatuwassinne Ayihuda gidennawantoo atotethaa poo7uwaa odanaw bessee’ geeddawaadan, taanikka untunttu haasayeeddawaappe haraa itibaanne haasayeeddabay baawa” yaageedda.

²⁴ Phawuloosi barentubaa hawaadan yaagiide zaarishshin, Pisxxoosi kooshshaa dhoqqu udiide A haasayaa dhubbanaw, “Phawuloosaa, neeni gooyaa; neeni darii tamaareeddawe neena gooshshana hanee” yaageedda.

²⁵ Shin Phawuloosi hawaadan yaageedda; “Bonchchetteedda Pisxxoosaa, taani tumatethaan lo77o yewuwaanne wozanaa qofaa haasayiyaawaappe attin gooyikke. ²⁶ Taani Kaatiyaa Agriiphphaassi ha yewuwa qoncciyaan oodiyaawaa I eree; ayissi gooppe, ha yewuu geeman oosettebeenna diraw, hawaappe ittuunne aappe geemmennawaa taani geshshaade eray.

²⁷ “Kaatiyaa Agriiphphaa, neeni nabatuu geeddawaa ammanay? Neeni untunttu geeddawaa ammaniyaawaa taani eray” yaageedda.

²⁸ Kaatiyaa Agriiphphay Phawuloosa, “Ha77i ha qantha wodattinkka taana ammanthanaw koyyay?” yaageedda.

²⁹ Hewaappe guyye Phawuloosi, “Daro wode gidina, guutha wode gidina, ne xalalaa gidakka; shin hachche taani oodiyaawaa sisiyaa ubbay qassi tawaadan qashettoppino attin, ta mala gidanaadan Xoossaa woossay” yaageedda.

³⁰ Hewaappe guyyiyan kaatii, mooddiyya Pisxxoose, Bariniiqenne, untunttunna de7iyaa ubbay denddi, ³¹ itti bagga simmiide, ittu ittuwaanna, “Ha bitani hayquussay atto shin, qashuwaassikka bessiyaabaa oothiibeenna” yaagi haaseyeeddino. ³² Agriiphphay Pisxxoosa, “Ha bitani, ‘Qeesaari tabaa pirddo’ gibeennentto, biletanaw danddayee shin” yaageedda.

¹ Nuuni markkabiyaan Xaaliya baanaw qoppi utteedda wode, Phawuloosanne hara amareedda qashetteedda asatuwaa Awugisxxoosa wottaaddaratuwaa giyaawantuppe itti Yuuliyooosa giyaa xeetatuwaa kaappuwaassi aathiide immeeddino. ² Iisiya gaxaan de7iyaa gadatuwaa biyaa Adiraamixiyooona markkabiyaan geliide beeddo; Maqidooniyyaa asa gidiyaa Teselonqqe Arisxxirokoosi nuunanna de7ee.

³ Wonttissa gallassi nuuni Sidoonaa gakkishshin, Yuuliyooosi Phawuloosaw daroppe A, “Ne dabbatuu neena koshshiyaabaa maaddana mala, neeni untunttukko baanaw dandayaa” yaageedda. ⁴ Hewaappe dendiide, sinthanna nu bolla carkkiyaa diraw, Qophiroosa haathaana doodetteedda sa7aan carkkenna bagga beeddo. ⁵ Kilqqiyaa mataaninne Phinifliyyaa matan de7iyaa abbaa pinniide, Liqiyaa de7iyaa Muura gakteeddo. ⁶ Hewaan xeetatuwaa kaappuu Xaaliya biyaa Iskkindiriyaa markkabiyyaa demmiide, aani nuuna gelisseedda.

⁷ Nuuni cora wodiyyaa loddaan biidde, daro metuwan Qenidoosa katamaa gakteeddo; hewaanna baanaw nuuna carkkuu diggina Salmoonanna aadhdhiide, haathaana doodetteedda Qarxxeesan carkkuwaappe te7ettiide beeddo. ⁸ Qassikka daro metuwan gaxanna gaxanna aadhdhiide, Laasiya katamaa matan de7iyaa abbaa doonaan Markkabii Woppu Giide Shempipiyaasaa geetettiyaasaa yeeddo.

⁹ Nuuni hewaan cora wodiyyaa gami77eeddawaappe guyyiyan, Xoomay biletidiggeedda diraw, markkabiyaan biyaawekka hirggishshin Phawuloosi untuntta zoriidde, ¹⁰ “Asaw, nu buusan wolqqaama boshayne daro bashshay de7anawe taw beettee; bashshay yiyaawe caanaa bollanne markkabiyyaa bolla xalalaa gidenna; nu shempuwaaw bol-laakka yaanawaa” yaageedda. ¹¹ Shin xeetatuwaa kaappuu Phawuloosi geeddawaappe aathiide, markkabiyaan de7iyaawantta azaziyaawenne markkabiyyaa goday giyaawaa ammanee. ¹² He abbaa mataa katamay balguwaa shaaccanaw untunttoo miikkenna katamaa; hewaa diraw, cora asatuu barenttoo danddayettooppe, Pinqqe giyaa katamaa gakkiiide, balguwaa yaani shaaccana mala, yaappe dendanaw zoretteeddino; Pinqqen de7iyaa markkabii shempipiyyaa miikko sa7ay doyetteddawe, away wulliyaasaappenne ushechcha baggappe gidduwan, qassi wulliyaasaappenne haddirssappe gidduwana.

Abbaa Bollan Gotuu Denddeedda

¹³ Away kesiyaasaa xeeliyyaa wode ushechcha dugheaa bagga carkkuu loddaan carkeedda wode, barenttu qoppeeddawaadan haneeddawaa untunttoo malatina denddeeddino; markkabii beenna mala oyqqiyaa birataa pude dafiide, Qarxxeesa matattiide, lanqqiyanna aadhdheeddino. ¹⁴ Shin darii gami77ennaan, “Awuraaqiis” * giyaa daro wolqqaama gotuu haathaa giddon de7iyaa sa7aappe duge untunttu bolla denddeedda. ¹⁵ He gotuu markkabiyyaa dechchiide aathennaan diggina, baanaw nuussi danddayettenan ixceedda diraw, markkabiyyaa I afiyaasaa aggiide beeddo.

¹⁶ Nuuni Qeeda giyaa haathaana doodetteedda carkkuwaappe geemmeedda saanna aadhdhiyyaa wode, darissi metootiide markkabiyyaa wonggiriyaan naagi ashshanaw danddayeeddo. ¹⁷ Untunttu wonggiriyyaa pude kesseeddawaappe guyyiyan, gaadiyaan markkabiyyaa xaaxiide, minissi qachcheeddino; Sirxxisa giyaa shafii kumeedda saan barentta kuuddissanenttonne giide hirggiide, markkabiyyaa afiyaa sharaa wothiide, carkkuwan markkabiyyaa coo yeddii aggeeddino.

¹⁸ Gotuu wolqqaamiide nu bollan wolqqaameedda diraw, wonttissa gallassi caanaappe abbaan oluwaaw doommeeddino. ¹⁹ Heezzenhiyyaa gallassikka markkabiyaan de7iyaa miishshaa untunttu barenttu kushiyan oleeddino. ²⁰ Nuuni daro wodiyyaa awaanne xoolinttiyyaa be7ennaan, wolqqaama uushuu nu bolla bukkishshin, sinthappe dhayanaan attokko giide qoppeeddo.

²¹ Untunttu daro wodiyyaa qumaa meennaan gami77eeddawaappe guyyiyan, Phawuloosi he wode untunttu giddon dendi eqqiide, hawaadan yaageedda; “Asaw, hinttentu ta zoriyyaa akkeeddenttonne Qarxxeesappe denddenaan atteeddento, hawaa mala bayethayne qohuu nuuna gakkenna. ²² Shin ha77ikka taani hinttentta yayyoppite gaade zoray; ayissi gooppe, ha markkabii bayanaappe attin, hinttentuppe itti uraa shempuukka bayenna. ²³ Ayissi gooppe, Xoossaa kiitanchchay, taana mooddeedda taani goyinniyyaa Xoossaaawe, zino qamma ta matan eqqiide, ²⁴ Phawuloosaa, yayyoppa; neeni Roome gadiyyaa Kaatiyyaa Qeesaara sinthan eqqanaw bessee; be7a, Xoossay bare keekatethaan neenanna biyaa asaa ubbaa shempuwaaw ashshana” yaageedda. ²⁵ Hewaa diraw asaw, yayyoppite. Ayissi gooppe, he kiitanchchay taw odeeddawaadan hananawaa taani Xoossaa ammanay; ²⁶ shin carkkuu nuuna itti haathaana doodetteedda sa7aan abbaa doonaan dom77issana” yaageedda.

* 27:14 “Awuraaqiis” geetettiyyaa wolqqaama gotuu killi pudehaappe wulaa bagga carkkiyaawaa gidiyawaa beessee.

²⁷ Tammanne oydentho gallassi Meediteraaniyaa Abbaan nuuna carkkuu yaanne haanne sugishshin, markkabiyaan oothiyaawanttussi gamma bilahii biittaakko ma-teeddawaa malateedda. ²⁸ Unttuntu likkiyaa gaadiyaa xeeraan dexiyaabaa qachchiide, haathan yeggina, haathay oytamu mitiriyaa ciimmateeddawaa ereeddino. Guuthaa gami77iidde, laa7ethuwaa yeggiide, hattamu mitiriyaa ciimmateeddawaa ereeddino. ²⁹ Unttuntu shuchhattiyaasan kunddenna mala yayyiide, markkabii beenna mala oyqqiyaa oydu birataa markkabiyaappe guyyenna abbaan yeggiide, sa7ay wonttana mala, barenttu xoossatuwaa woossiino. ³⁰ Markkabiyaan oothiyaawanttu markkabiyaappe kichchanaw kooyiide, markkabii beenna mala oyqqiyaa amareedda biratatuwaa markkabiyaappe sintha bagganna abbaan yeggiyaawaa malatiide, wong-giriyaa abbaan wotheedda wode, ³¹ Phawuloosi xeetatuwaa kaappuwaanne wottaad-daratuwaa, “Hawanttu markkabiya giddon de7ana dhayooppe, hinttenttu attanaw dand-daykkita” yaageedda. ³² Hewaappe guyyiyan, wottaaddaratuu wonggirii qashetteedda gaadiyaa qanxxiide, yeddi aggeeddino.

³³ Sa7ay wonttana hanishshin, Phawuloosi ubbay qumaa maana mala, hawaadan yaagiide woosseedda; “Hinttenttu hachchenna tammanne oydu gallassaa naageeddita; qassi he ubbankka qumaa mibeykkita. ³⁴ Hewaa diraw, guutha qumaa hinttenttu maana mala, taani hinttentta woosay; ayissi gooppe, hinttenttu paxa de7anaw guutha qumaa maana koshshee; haray atto hinttenttu huuphiyaa binnanaappe ittuukka bayenna” yaageedda. ³⁵ Phawuloosi hawaa giide, ukithaa akkiide, ubbaa sinthan Xoossaa gala-teedda; menthi Muussaa doommeedda. ³⁶ Hewaappe guyyiyaan ubbay loythi, barenttoo qassi qumaa meeddino. ³⁷ Nuuni markkabiyaan de7iyaawanttu laa77u xeetanne laappun tammanne usuppuna. ³⁸ Unttuntu miide kaalleedda wode, caanaa zarggaa abbaan oliide markkabiya deexuwaa kawushisseeddino.

Markkabiya Me7ussaa

³⁹ Sa7ay wontteedda wode, markkabiyaan oothiyaawanttu gadiyaa eribeykkino; shin haathay goggiide abbaan geleeddasaa miyyiyaan de7iyaa shafiyaa akeekaan xeelleeddino. Barenttussi danddayettintto, markkabiya he shafiyaakko laagganaw barenttu qofaa qachcheeddino. ⁴⁰ Yaatiide markkabii beenna mala oyqqiyaa biratatuwaa billiide, abbaa giddo yeggeeddino; he wode, markkabiya koyyeeddasaa zaariide laaggiyaa mithaa qachcheedda gaadiyaa billeeddino; hewaappe guyyiyan, carkkuu markkabiya sinthaw sugana mala, markkabiya afiyaa sharaa sintha bagganna dhoqqu udiide, buussaa doommeeddino. ⁴¹ Shin markkabii ciimmuu de7iyaasaappe aadhdhiide haathan doo-detteedda sa7aa matan de7iyaa dethasaan dom77etti eqqeedda; markkabiyaassi guyye baggay beetaa sugethaan me7erettishshin, sintha baggay duge dhishettiide, qaaxxennaan ixxi aggeedda.

⁴² Wottaaddaratuu qashetteedda asaappe ittuunne haathaa wadhdhiide kessi akki beenna mala, untuntta wodhanaw zoretteeddino. ⁴³ Shin xeetatuwaa kaappuu Phawuloosa ashshanaw kooyiide, wottaaddaratuwaa maqquwaa ixceedda; haathaa wadhaa eriyaa ubbay markkabiyaappe haathan guppi guppiide kasetiide gaxaa kesana mala azazeedda. ⁴⁴ Atteeddawantuppe amareeddawanttu sanqqaan, amareeddawanttu qay markkabiya me7uwan kesana mala azazeedda; hewaadan ubbatuukka gaxaa sarotethaan keseeddino.

28

Phawuloosi Malttaa Giyaa Haathan Doodetteedda Sa7aa Beedda

¹ Nuuni gaxaa sarotethaan keseedda wode, he haathan doodetteedda sa7ay Malttaa geetettiyaawaa ereeddo. ² Haathan doodetteedda sa7aan de7iyaa asatuu nuussi daro keekatethaa keekeeddino; iray bukkana doommeedda dirawunne meeguwa diraw, tamma eethiide, nuuna ubbaa mokkeeddino.

³ Phawuloosi daro qayxeeriyaa mithaa mixiide tamaan yeggishshin, marzzaama shooshshay seelaa diraw kesiide, A kushiyan xaaxettiide, A dukkeedda. ⁴ Haathan doodetteedda sa7aan de7iyaa asatuu qirccantiyaa shooshshay Phawuloosa kushiyan xaaxetteeddawaa be7eedda wode ittu ituwaassi, “Tumu ha bitani shemppuwaa wodiyyaa asa; haray atto abbaappe I attinakka nu Xoossaa pirdday A paxa de7o gibeenna” yaageeddino.

⁵ Shin Phawuloosi bare kushiyaappe qirccantiyaa shooshshaa wuxakkiide, tamaan oleedda; A aynee oothiibeenna. ⁶ Unttuntu, “A bollay gaafee; woy akeekenna kunddiide hayqqee” yaagiide A naagiino; shin cora wodiyyaa naagiide, A bollay aynee dummateed-dabay dhayina, “Hawe xoossaa” yaagiide barenttu qofaa bashi aggeeddino.

⁷ Hewaa heeran haathan doodetti utteedda sa7aa kaappuwaa Pupiliyoosa giyaawaassi gadii de7ee; I nuuna imathatethaa, heezzu gallassaa siiquwan mokki moyizzeedda. ⁸ Pupiliyoosa aabbu qoxuwaa, seelaanne uluwaa kadhaa saketti gisiide de7ee; Phawuloosi A soy geliide, aw Xoossaa woosseedda; bare kushiya A bolla wothiide, A patheedda. ⁹ Hewaappe guyyiyan, he haathan doodetteedda sa7aan harggiyaa hara ubba asaykka qassi yiide paxeedda. ¹⁰ Hewaappe simmina nuuna daro bonchuwaa bonchceeddino; nuuni markkabiyaan baanaw denddeedda wode, ogew nuuna koshshiyaabaa nuussi immeeddino.

Phawuloosi Malttappe Roome Beedda

¹¹ Heezzu agenaappe guyyiyan, haathan doodetteedda sa7aan balguwaa aathiide, “mantte xoossaa” * giyaa Iskkindiriya markkabiyaan baanaw denddeeddo. ¹² Nuuni Siraakuse giyaa katamaa geliide, yaani heezzu gallassaa utteeddo. ¹³ Hewaappe yuuyyiide, Regiyume giyaa katamaa gakteeddo. Itti gallasaappe guyyiyan, away kesiyaasaa xeeliyaa wode ushechcha dugehaa bagga carkkuu carkkina, wonttissa gallassi Putiyaaluuusa giyaa katamaa yeeddo. ¹⁴ Hewaan nuuni itti itti ammaniyaawantta demmina, barentunna laappu gallassaa uttana mala, nuuna woosseeddino; hewaappe qassi Roome yeeddo.

¹⁵ Roomen de7iyaa ammaniyaawanttu nubaa sisiide, Afiyaasaa Geyaanne “Heezzu Aqiyaasaa geetettiyaasaa” gakkanaassi nuuna mokkanaw yeeddino; Phawuloosi untunta be7eedda wode Xoossaa galatiide, wozanaan minisseedda.

Phawuloosi Roomen Tamaarisseedda

¹⁶ Nuuni Roome geleedda wode, Phawuloosi barena naagiyaa wottaaddaraanna barekka de7anaadan udetteedda.

¹⁷ Heezzu gallasaappe guyyiyan, Phawuloosi Ayihudatuwaa kaappatuwaa barekko xeeseedda; untuntu shiiqeedda wode, untunta hawaadan yaageedda; “Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani nu asaa woy nu aawatuwa wogaa iitabaa aynne oothernaan, taana Yeerusalaamen qachchiide, Roome asaassi aathiide immeeddino. ¹⁸ Untuntu taana biddeeddawaappe guyye, hayqqanaw bessiyaabay ta bolla aynne bayinna diraw, taana billanaw koyyeeddino. ¹⁹ Shin hewaa Ayihudatu eeno geennaan ixceedda wode, ‘Tabaa Qeesaare pirddo’ gaanawe taana koshsheeddappe attin, taani ta zariyaa mootiyaabay taw de7ina gidenna. ²⁰ Taani hinttentunna gaketanawunne haasayanaw hinttentta xeeseeddawe hewaassa; ayissi gooppe, Israa7eeliyaa asay nashechchaan naagiyaawaa diraw taani ha santhalataan qashettaaddi” yaageedda.

²¹ Ayihuda cimatu Phawuloosa, “Nuuni Yihudaappe nebaw dabidaabbiyaa akkibeykko. Nu ishatuwaappekka haray atto, ittuukka yiide, nebaw odibeenna; woy ne sunthaa bayizziide, nuussi odibeenna. ²² Shin he asaa sunthaa ubbasan asay bayizziide haasayiaawaa nuuni eriyaa diraw, ne qofaa sisanaw koyyeetto” yaageeddino.

²³ Untuntu barenttu yaana gallassaa Phawuloosaw keeriide, he gallassi coriide I de7iyaasaa yeeddino; ikka untunttoo Xoossaa kawutethaabaa markkatteedda. Qassi untuntu Yesuusabaa ammanana mala, Muse higgiaappenne nabatu xaafeeddawaappe akkiide untunta tamaarissiidde, wonttappe omarssi gakkanaw loythi odeedda. ²⁴ Baggatuu Phawuloosi geeddawaa ammaneeddino; shin baggatuu ammanibeykkinno. ²⁵ Untuntu barenttu gidon yewuwaa eeno geennaan ixceedda wode, Phawuloosi ittibaa geeddawaappe guyyiyan beeddino; I hawaadan yaageedda; “Geeshsha Ayyaanay nu aawatuwaa nabiyaa Iisiyaasa maxaafaan,

²⁶ ‘Neni he asaakko baade hawaadan ga;

“Hinttenttu sissaa sisana,

shin hinttenttoo geleenna;

hinttenttu xeelaa xeellana,

shin be7ikkita.

²⁷ Ayissi gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda;

barenttu haythaa tullisseeddino;

barenttu ayifiyaakka ciilummeeddino.

Hewe baawentto, barenttu ayfiyaan be7ana;

untuntu haythaykka sisana;

untuntu wozanaykka akeekana;

untuntu taakko Xoossaakko simmana.

Qassi taanikka untunta pathana”

* **28:11** mantte xoossaa: Hawanttu laa77u attuma naanatu, Kastoorinne Paalokisa geetettiyaawanttu Zewusse naanatuwaa gidiiide, markkabiyaan de7iyaa asatuwaa naagiyaa xoossatuwaa geetettiide xeeseettiinno.

yaaga' yaageedda.

²⁸“Simmi hawe Xoossaa atotethay, Ayihuda gidennawanttoo kiitetteeddawe hinttenttoo eretto. Qassi untunttukka sisana” yaageedda.

²⁹ [Phawuloosi hewaa geeddawaappe guyyiyan, Ayihudatu barenttu gidдон daro palumettiide beeddino.][†]

³⁰Phawuloosi kiraa golliyaan laa77u laythaa kumenthaa de7iidde, barekko yiyaa ubbaa mokkee. ³¹Barena ooninne diggennan Xoossaa kawutethaabaanne Godaa Yesuusi Kirist-toosabaa odiidde, yayyennaan darii qonccissiide tamaarsseedda.

28:27 Isa 6:9-10 [†] **28:29** Dumma dumma maxaafatuu hawaa guujiyaawe, Phawuloosi haawaa geeddawaappe guyyiyan giyaawaana.

Phawuloosi Roome Asaw Xaafeedda Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiiteedda Phawuloosi Roome asaw xaafeedda kiitay, Phawuloosi Roomen de7iyaa woosa golliyaa xomoosanaw qoppeedda diraw, I baanaassi untuntu giigide naaganaadan oothanaassa. Phawuloosa qofay Roomen de7iyaa ammaniyaawantunna guutha wodiya ootheeddawaappe guyyiyan, untuntu maaddina Isippeene baanaassa. Kiristinnaa ammanuwaabaa bare ereeddawaanne hewaa qassi ammaniya asay oosuwan peeshshana hanotaa qonccissiide xaafeedda. Phawuloosa qofay kumentha hanotaan beettiyaawe ha kiitaana.

Phawuloosi Roomen de7iyaa ammaniyaawanttussi sarotaa aathowaappenne untuntu woossanawaakka hidoootaa immowaappe guyyiyaan, kiitaassi giddo qofay “Mishiraachchuwaa qalay Xoossay asaa xillissiyaawe, koyruwaappe wurssethaa gakkanaw ammanuwaana gidyaawaa odee” (1:17)

Hewaappe guyyiyan Phawuloosi ha qofaa aassiide xaafee. Ayihudatuwaa gidinakka Ayihuda gidenna asaa gidinakka ubbay nagaraw moodettiyaawantta gidiyaa diraw, untuntu Xoossaanna sigettanaw koshshee. Asay Xoossaanna sigettanaw danddayiyaawe Yesuusi Kiristtoosan ammaniyaawaana. Xoossaanna medhdiyyaa ooratha ittippetethaa ayfi ooratha de7uwaawaa gidyaawaa Phawuloosi aassiide odeedda. Ammaniya asay Xoossaanna saro de7ee. Qassi Xoossaa Ayyaanaa bagganna nagaraanne hayquwaa wolqqaappe bilettee. Phawuloosi Xoossaa qofayenne ammaniya asaa de7uwaawaa giddon oothiyaa Xoossaa Ayyaanaa wolqqaawaa qofay ayentto odee (5-8). Hewaappe kaalliide qassi Phawuloosi, “Xoossay asaa naanaassi qoppeedda qofaa giddon Ayihudatuunne Ayihuda gidenna asatuu waaniide ittipe waaxettanaw danddayanawantteeshsha?” yaagiya ooshaa zaaranaw baaxetiide de7ee.

Qassikka Phawuloosi, Ayihudatu Yesuusa akkennaan aggeeddawe Xoossaa qofaa gidyaawaa odee. Ayissi gooppe, hawaa mala hanotaan asaa zerethay ubbay Xoossay Yesuusa bagganna qonccisseedda aadho keekatethaan ittippetethaa oothanaassa. Gidoshshin, Ayihudatu Yesuusa akkanaw wodii yaanawaa Phawuloosi ammanee. Wurssethaan Phawuloosi Kiristinnaa de7uwaawaa waaniide de7anaw bessintto odee. Xoossaassi oothanabaa, ammaniya asatuu barenttu gadiyaassinne barenttu giddon ittuwaassi siiquwaaninne maataan oothanabaanne qofaa gaasuwan denddiyaa ooshatuwaabaa qonccissiide odee.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Roome kiitaa huuphe qofaa geluwaa (1:1-17)

Atotethay asaw koshshiyaawaa gidyaawaa (1:18-3:20)

Xoossaa ashshuwaa ogiyaa (3:21-4:25)

Yesuusan beettiyaa oratha de7uwaawaa (5:1-8:39)

Isra7eeliyaa asaw de7iyaa Xoossaa qofaa (9:1-11:36)

Kiristinnaassi bessiyaa oosuwaawaa (12:1-15:13)

Wurssethaa qofaanne sarotaa (15:14-16:27)

¹ Bare mishiraachchuwaa qaalaa odanaw Xoossay dooriide xeeseedda Kiristtoosa Yesuusa qoomay, Yesuusi Kiristtoosi kiiteedda Phawuloosi, taani ha dabidaabbiyaa xaafay.

² Xoossay daro wodeppe kase bare nabatuwaa bagganna mishiraachchuwaa qaalaa immana yaageeddawe Xoossaa Geeshsha Maxaafatuwan xaafetteedda; ³ he mishiraachchuwaa qalay asa gidiiide Daawite zariyaappe yeletteedda Xoossaa Na7aa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosabaa. ⁴ Qassi I bare Geeshsha Ayyaanaa * hayquwaappe dendeeddawaan, Xoossaa Na7aa gidyaawaa wolqqaama wolqqaan besseedda. ⁵ Ayihuda gidenna asay ubbay ammananaadaanne azazettanaadan, nuuni untuntta kaaletana mala, Xoossay Kiristtoosa sunthaa diraw, Kiristtoosa bagganna aadho keekatethaanne Yesuusi kiiteeddawantta gidiyaa maataa nuussi immeedda. ⁶ Yesuusi Kiristtoosawaa gidanaadan, Xoossay xeeseedda hinttentukka hewanttu giddon de7iita.

⁷ Xoossay siiqiyaawanttoonne geeshhabaa oothanaw xeeseedda Roome gadiyan de7iyaa ubbatoo Xoossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aadho keekatethayenne sarotethay hinttentoo gido.

Galataa Woosaa

* 1:4 bare Geeshsha Ayyaanaa: woy “Aani de7iyaa Geeshsha Ayyaanaa”

⁸ Kasetaade taani hinttenttu ammanuu sa7aa ubbaan sisettedda diraw, Yesuusi Kiristoosa bagganna hinttenttu taani Xoossaa galatay. ⁹⁻¹⁰ Ayissi gooppe, taani ubba wode ta woosaan hinttentta hassayissiyaawoo, Xoossay, taani A Na7aa mishiraachchuwaawaa qaala odiyawaan ta ayyaanan aw oothiyaawe markka. Xoossay, bare sheniyaan, taani ha77i hinttenttukko baanaw ta ogiyaa miikkoyanaadaan, ubba wode woossay. ¹¹ Ayissi gooppe, taani hinttentta minissanaw, hinttenttunna ittippe Ayyaanaa imotaa shaakkana mala, hinttentta be7anaw laamotay. ¹² Taani giyaawe, hinttenttukka takka itti wode minettana. Hinttenttu ta ammanuwan, qassi taanikka hintte ammanuwan minettana.

¹³ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani ubba wode hinttenttukko baanaw qoppaaddi. Shin taana diggiyaabay de7iyaawaa hintte eranaw bessee; taani haray atto Ayihuda gidenna hara asaappekka ayfiyaa demmeeddawaadan, hinttenttuppekka ayfiyaa demmanaw koyyay. ¹⁴ Taani asaa qabbaw, Giriike asawunne tamaribeenna asaw qassi aadho eranchchatoonne eeyatow qanxxana acuu de7ee.

¹⁵ Hewaa diraw, taw danddayettedda keenaan Roomen de7iyaa hinttentussikka mishiraachchuwaawaa qaala oadanaw amottay.

Mishiraachchuwaawaa Qaalay Xoossaa Wolqqaa

¹⁶ Mishiraachchuwaawaa qaalay taana yeellayenna; I ammaniyaawaa ubbaa, kasetiide Ayihuda asaa qassi Ayihuda gidenna asaa ashshanaw Xoossaappe yiyaa wolqqaa. ¹⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, "Killuu Xoossaan ammanettiide de7ana" yaagiyaawaadan, Xoossay asaa koyroppe wurssetha gakkanaw, ammanuwan xillissiyaawaa mishiraachchuwaawaa qaalay qonccissee.

Asaa Iita Oosuwaawaa

¹⁸ Tumatethay eretanawaa barenttu iita hanotaan diggiyaa nagaraa oosuwaawaa ubbaa bollanine asaa iita oosuwaawaa ubbaa bolla, Xoossaa hanqquu saluwaappe wodhdhiide qonccana. ¹⁹ Unttuntu Xoossaabaa erana danddayiiaawe untntu qonccsee; ayissi gooppe, Xoossay untntu qonccissee. ²⁰ Beetenna A hanotay, hewekka A medhinaa wolqqayenne A Xoosathay ittippe Xoossay ha alamiyaa medhdheeddawaappe doomiide, untntu qonccide beeteedda; untntu hewaa Xoossay medhdheeddabaappe be7anaw danddayiiaa diraw, untntu gaasoyiyaabay baawa.

²¹ Ayissi gooppe, untntu Xoossaa erooppekka, aw bessiyaa bonchchuwaawaa im-mibeykino; qassi A galatikino. Shin untntu allaalle kessennabaa qooppiino; qassi untntu akeekenna wozanay dhumeedda. ²² Untntu barentta aadhdheedda eranchcha giino; shin untntu eeya. ²³ Untntu hayqenna Xoossaassi goynniyaawaa ixxiide, hayqqiyaa asaa medhetaa, kafatuwaa medhetaa, do7atuwaa medhetanne tiraan gooshettiyaawanttu medhetaa medhetteeddawanttussi goynneeddino.

²⁴ Hewaa diraw, untntu ittu ittuwaanna pokkobaawaa oothana mala, Xoossay untntu wozanay amottiyaawaa tunabaa oothanaadan untntu aggeedda. ²⁵ Ayissi gooppe, untntu Xoossaa tumatethaa wordduwan laammeeddino; qassi medhdheedda Xoossaa aggiide, I medheeddabaw goynneeddinonne ootheeddino. Xoossay medhinaw galatteeeddawaa. Amen77i.

²⁶ Hewaa diraw, Xoossay untntu pokkobaawaa amottana mala, untntu aggeedda; haray atto untntu maccawanttu barenttu bessiyaawaa aggiide, bessennawaa haneeddino. ²⁷ Hawaadankka, attuma asay qassi barenttu bessiyaawaadan maccawanttunna gakettyaawaa aggiide, ittu ittuwaanna gaketanaw koyyeeddino; attuma asay ittu ittuwaanna pokkobaawaa oothiide, barenttu ootheedda balaan barenttu bessiyaa pirddaa akkeeddino.

²⁸ Untntu Xoossaa eranaw dosennaan ixxeeddawaa keenaawaa Xoossay untntu bessennawaa oothana mala, untntu pathenna qofaa immeedda. ²⁹ Untntu tunatethay, iitatethay, yoratethayenne iita hanotay kumeedda; qassi untntu qanaatii, shemppuwaa wodhiyaa qofay, palumay, cimmussayenne iita qofay kumeedda; qassi untntu soqiyaaawantta, ³⁰ zigiriyaawantta, Xoossaa ixxiyaawantta, boriyaawantta, otorettiyaawantta, ceqettiyaawantta, iitabaa oothanaw koyyiyaawantanne barentu aawoonne aattii azzettennawantta, ³¹ qofay baynnawantta, ammanuu baynnawantta, haranttu qarettennawantanne maarennawantta. ³² Untntu hawanttu malaa oothiyaawanttussi hayquu bessee giyaa Xoossaa higgiiyaawaa eriidde, hawantta oothiino; hewaa xalalaa gidennaan, hawantta oothiyaawanttakka oothiite giide minissiino.

2

Xoossaa Pirddaa

¹ Hewaa diraw, neenoo haranttu bolla pirddiyaawoo, new gaasoyiyaabaw baawa; ayissi gooppe, neeni haranttu bolla pirddaadde, he neeni untunttu bolla pirddiyaawaa malaa udooppe, ne bolla pirddaasa. ² Nuuni hawaa mala oosuwaa oothiyaawanttu bolla Xoossay xillo pirddaa pirddiyaawaa ereetto. ³ Neenoo, hawaa mala oosuwaa oothiyaawanttu bolla pirddiyaawoo, qassi he neeni pirddiyaawaa malaa oothiyaawoo, neeni Xoossaa pirddaadde attiyaawaa malatii? ⁴ Woy Xoossaa wolqqaama keekatethaa, gencuwaanne danddayaa kadhayishsha? Xoossay neena nagaraappe zaaranaw koyyiyaa diraw, I keeka gidiyawaa neeni eraasa.

⁵ Shin hinttentoo guzuma wozanayne nagaraappe simmenna wozanay de7ee; hewaa diraw, Xoossaa hanqqunne xillo pirdday qoncciyaa gallassi, neeni ne bolla hanqquwaa kasewaappe darissaasa. ⁶ Xoossay asaa ubbaw A oosuwaa malaa immanawaa. ⁷ Itti itti asatuu lo77obaa danddayan oothiino; qassi galataa, bonchchuwaanne bayenna de7uwaa koyyiino; untunttoo Xoossay medhinaa de7uwaa immana. ⁸ Shin haranttu itaabaa oothanaw yaaretiinonne tumatethaa ixxiino; Xoossay untunttu bolla bashshaanne hanqquwaa yeddana. ⁹ Iitabaa oothiyyaa asay ubbay metootananne waayyettana; hewe kasetiide, Ayihuda asaa gakkana; hewaappe qassi Ayihuda gidenna asaa gakkana. ¹⁰ Shin Xoossay lo77o oosuwaa oothiyyaa ubbatoo galataa, bonchchuwaanne sarotethaa immana. Kasetiide Ayihudatoo immana; hewaappe qassi Ayihuda gidennawanttoo immana. ¹¹ Ayissi gooppe, Xoossaa Ayifiyan asay ubbay itti mala.

¹² Muse higgii baynnaan nagaraa ootheedda ubbay higgii baynnaan dhayana. Muse higgii de7ishshin, nagaraa ootheedda ubbay higgiiyan pirddeetana. ¹³ Ayissi gooppe, Xoossaa sinthan higgiiyaa naagiyawanttu xilliinoppe attin, higgiiyaa sisiyaawanttu xillikkino. ¹⁴ Ayihuda gidenna asaw higgii baawa; shin barenttu tilla qofaan higgii azaziyaawaa oothiino; untunttoo higgii dhayooppekka, untunttu barenttu huuphew higge. ¹⁵ Higgii azaziyaawe untunttu wozanaa giddon xaafetteeddawaa untunttu hanotay bessee; itti itti kaalla untunttu tilla qofay untunttoo markkattiyaa dirawunne qassi itti itti kaalla untunttu qofay untunttu mootiyaa diraw, woy qassi untunttunna gaaddatiyaa diraw, hewe tuma gidiyawaa erissee. ¹⁶ Taani tamaarisseedda mishiraachchuwaa qaalaadan, asaa wozanaan geemmeedda qofaa Xoossay Yesuusi Kiristtoosa bagganna hawaadan pirddana.

Ayihudatuwaanne Muse Higgiiya

¹⁷ Shin neeni neena Ayihuda gaasa; higgiiyan zemppaade Xoossaan ceeqettaasa. ¹⁸ Neeni oothana mala, Xoossay koyyiyawe ayentto eraa; qassi tuma gidiyawaa dooranaw higgiiyaappe tamaaraada. ¹⁹⁻²⁰ Neeni qooqatuwaa kaalethiyawaa, qassi dhumaani de7iyawanttookka poo7issiyawaa, erennawantta erissiyawanne naanatuwaa tamaarissiyaawaa gidiyawaa eraaddi; higgiiyaappe neeni kumentha eratethaanne tumatethaa demmiyaawaa eraasa. ²¹ Yaatina, neeni haratuwaa tamarissiyawe neena ne huuphew ayissi tamarissikkii? Neeni, “Wuu77oppa” yaagaade qaalaada odaasa. Shin neeni ne huuphew wuu77ayee? ²² Neeni, “Woshummoppa” yaagaa. Shin neeni ne huuphew woshummay? Neeni eeqaa shenetaa. Shin eeqay de7iyaa golliyyaa bonqqay? ²³ Xoossaa higgii new de7iyaa diraw, neeni ceeqettaasa; shin he higgiiyaa menthaade Xoossaa yeellayay? ²⁴ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Ayihuda asatoo, hintte gaasuwan Ayihuda gidenna asatuwaa giddon Xoossaa sunthay bayee” yaagee.

²⁵ Neeni higgew azazettooppe, ne qaxxaray maaduwanne de7ee; shin neeni higgiiyaa menthooppe, neeni qaxxaretteddawe qaxxarettiennawaa paydettee. ²⁶ Ayihuda gidenna asay qaxxarettennan higgii azaziyaawaa naagooppe, Xoossay A qaxxaretteddawaa paydennee? ²⁷ Hinttentu, Ayihuda asatuu, hinttentoo xaafetteedda higgii de7ooppekka qassi hintte qaxxarettopppekka, higgiiyaa hintte menthiyaa diraw, Ayihuda gidenna asay bolla qaxxarettana dhayooppekka, higgew azazettiide, hintte bolla pirdana.

²⁸ Ayissi gooppe, Ayihuda asaa malatiyaa ubbay tumu Ayihuda asa gidenna; qassi asay bare ashuwaa asatethaa qaxxaretteddada diraw, tumu Ayihuda asa gidenna. ²⁹ Shin tumu Ayihuda asa giyaa uray garssa bagganna Ayihuda asa * gideeddawaa; qaxxarettiyaawaa Xoossaa Ayyaan an oosettiyyaa wozanaa qaxxaraappe attin, xaafetteedda higgiiyaana gidenna; he uray bare galataa Xoossaa akkiyawaappe attin, asaappe akkibeenna.

3

Ayihudatuu Ammanennaan Aggusnaan Bayizzeeddino

¹ Yaatina, Ayihuda asatuu ayaani Ayihuda gidenna asaappe aadhhiinoo? Woy qaxxarettiyaawaan ay maaduu de7ii? ² Hawe Ayihudatuwaa ubbabaani loythi maaddee; ubbabaappe kase Xoossay bare kiitaa hadaraa Ayihudatoo immeedda.

³ Yaatina untuntuppe ittu ittuu ammanetennawaa gidoope, waanii? Hewaa diraw, Xoossay ammanetenna yaagiyaawee? ⁴ Hewaa gidenna; asay ubbay worddanchchaa gidoopeppikka, Xoossay giyaawe tuma gidanaw bessee. Xoossaa Maxaafay, "Neeni haasayiyaa wode, neeni xillo gidiyawaa erissanaw koshshee; neeni mootettiyyaa wode, shatimmanaw bessee" yaagee.

⁵ Shin nu bayizzuu Xoossaa xillo oosuwaa erissintto, nuuni waagane? Nu bolla hanqquwaa ahiyaa Xoossay bayizzanchchee? Taani asay giyaawaadan gay. ⁶ Hewe waayyii hanana. Ayissi gooppe, hewaadan gidoope, Xoossay ha alamiyaa bolla wooti pirdanee?

⁷ Shin ta wordduwan Xoossaa tumatethay A bonchchoo darooppe, yaatina, hawaa gakkanaw ayissi ta bolla nagaranchchaadan pirdii? ⁸ Yaatina nuuni, "Lo77uu yaanaadan, ane iitabaa oothoytte" ayissi gookkoo? Itti itti asay hawaa taana mootiide boreeddino; untunttu Xoossaa besiyaa pirdaa akkana.

Asay Ubbay Nagarachchaa

⁹ Hewaa diraw, nuuni waagane? Nuuni Ayihudatuu, Ayihuda gidenna asaappe dareet-too? Hewaa gidenna; ayissi gooppe, Ayihudatuukka Ayihuda gidenna asatuukka ubbay ittippa nagaraappe garssan de7iyaawaa taani kase hinttentoo odaaddi.

¹⁰ Xoossaa Maxaafay hawaadan yaagee;

"Xillo asay ittuunne baawa.

¹¹ Akeekiyyaa asaykka baawa;

woy Xoossaa koyyiyaawekka baawa.

¹² Asay ubbay ogiyaappe kare keseeddino;

ubbay mulekka maaddennawaa gideedda.

Lo77obaa oothiyaa ooninne baawa;

haray atto ittuunne baawa.

¹³ Untunttu doonay dooya de7iyaa duufuwaa mala.

Barenttu inxxarssan worddoteeddino.

Untunttu doonaappe asaa wodhiyaa shooshshaa

yishsha mala haasayay kesse.

¹⁴ Untunttu doonaan sheqaynne camobay kumeedda.

¹⁵ Untunttu suuthaa gussanaw

darii elleelliino.

¹⁶ Bayzuunne kolethay

untunttu beeddasaan haqaninne dhayenna.

¹⁷ Untunttu sarotethaa ogiyaakka erikkino.

¹⁸ Qassi Xoossaw yayyiyaabay

untunttu qofaan baawa"

yaagee.

¹⁹ Asaa ubbaa haasayaa diggana malanne kumentha sa7aa Xoossaa pirdaappe gars-saw aathana mala, higgiiya gidon odetteedda ubbabay higgiiyaappe garssan de7iyaa asaw haasayiyawaa nuuni ereetto. ²⁰ Xoossaa sinthan ooninne higgii azaziyaawaa oothiyaawaan xillenna; higgii itti asay nagaraa ootheeddawaa eranaadan udee.

Asay Xilliyaawe Ammanuwaana

²¹ Shin Xoossay asaa xillissiyaa ogii higgii baynnaan ha77i qoncceddada; higgiiinne nabatuu he xillotethaabaa markkatteeddino. ²² Xoossay asaa Yesuusi Kiristtoosa ammaniyaawaan xillisse; Xoossay hewaa A ammaniyyaa ubbaw oothee; ay shaakotethaynne baawa.

²³ Ayissi gooppe, asay ubbay nagaraa ootheedda; Xoossaa bonchchuukka untunttoo guuxxeddada. ²⁴ Shin untunttu Xoossay immiyaa A aadho keekatethaan, barentta woziyaa Kiristtoosi Yesuusa bagganna coo xilleeddino. ²⁵ Yesuusa suuthaan asay A ammaniide, bare nagaraw maarotethaa demmanaw, Xoossay A immeedda; Xoossay hewaa bare xillotethaa bessanaw ootheedda; I beni wodiyaan asaa nagaraa danddayide, kadhi bashi aggeedda; shin ²⁶ ha wodiyaan bare xillotethaa bessanaw asaa nagaraa aggenna; Xoossay hewaa oothiyaawaan I bare huuphew xillo gidiyaaawaanne Yesuusa ammaniyyaa ubbaa xillissiyawaa bessee.

²⁷ Yaatina, nuuni ayaw ceeqettanee? Aynne baawa. Ayaa gasuwaanee? Nuuni higgew eeno giyaawaanee? Gidenna; ammanuwaa higgiiyaanappe attin. ²⁸ Ayissi gooppe, asay ammanuwan xillanaappe attin, higgii azaziyaawaa oothiyaawaana gidenna yaagiide qoppeetto.

²⁹ Woy Xoossay Ayihudatuwaa xalalaw Xoossee? Ayihuda gidenna asaw Xoossaa gidennee? Tuma, Ayihuda gidennawantookka I qassi Xoossaa. ³⁰ Itti Xoossaa xalalay de7ee; Ayihudatuwaa untunttu ammanuwan I xillissana; qassi Ayihuda gidennawantakka untunttu ammanuwan xillissana. ³¹ Yaatina, nuuni higgiiyaa ammanuwan gaxaa suganee? Gidenna; higgiiyaa minissoyetteppe attin.

4

Abraahaamo Ammanuwan Xilleedda

¹ Yaatina, nuuni nuussi ashuwan zare gidiyaa Abraahaamo ayaa demmeedda gaanee? ² Ayissi gooppe, Abraahaamo oosuwan xilleeddawaa gidoope, aw ceeqettiyaabay de7ee; shin Xoossaa sinthan ceeqettana danddayenna. ³ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay waagii? “Abraahaamo Xoossaa ammaneedda; Xoossay hewaa aw xillotethaan paydeedda” yaagee.

⁴ Oothiyya uray akkiya miishshaa barew bessina akkeeppe attin, aw coo imetiyyaawaadan paydettena. ⁵ Shin oosuwaa oothennaan, nagaranchchaa xillissiyaa Xoossaa ammaniyaa uraa, Xoossay A ammanuwan A xillissee. ⁶ Hawaadanka, ay oosuunne baynnaan, Xoossay xilluwaadan paydeedda asaa nashechchiyaabaa Daawite haasayeedda wode geeddawe hawaa.

⁷ “Xoossay untunttu bayizzuwaa
atto geeddawantunne
untunttu nagaraa kammeeddawanttu
anjjetteddawatnta.

⁸ Goday A nagaraa paydenna asay
anjjetteddawaa”
yaagee.

⁹ Yaatina, ha Daawite hasayeedda anjjuu qaxxarettedda asaa xalalaaseeyee? Woy qassi qaxxarettiibeenna asatuwaassee? Ayissi gooppe nuuni, “Xoossaa Maxaafay, ‘Abraahaamo Xoossaa ammaneedda; Xoossay hewaa aw xillotethaan paydeedda’ yaagee” goytte. ¹⁰ Yaatina, hawe awude haneeddee? Abraahaamo qaxxaretti simmineyee? Woy qaxxarettanaappe kasennee? Qaxxarettanaappe kasennappe attin, qaxxarettina gidenna.

¹¹ Guyeype I qaxxarettedda; Xoossay A ammanuwaa diraw, I qaxxarettanaappe kase A xillo udeeddawaa erissanaw, A qaxxaray malla gideedda. Hewekka qassi qaxxarettennan Xoossaa ammaniyaa ubbatuwaa Xoossay xillo oothiide paydanaadan, untunttu Abraahaamo aawuwaa gidanaassa. ¹² I qaxxaretteddawanttookka aawuwaa; gidoopeekka, untunttu qaxxarettedda diraassa gidenna; shin nu aawuwaa Abraahaamo qaxxarettanaappe kase ammaniyaa ammanuwaa malaa kaalliyaawanttookka aawuwaa.

Xoossay Immana Geeddabay Ammanuwan Akettee

¹³ Abraahaamossinne A zerethaw Xoossay, “Ha sa7aa taani hinttentoo immana” yaageeddawe, Abraahaamo Xoossaa ammaniide xilleedda diraassappe attin, higgew I azazetteedda diraassa gidenna. ¹⁴ Ayissi gooppe, higgew azazettiyaawanttu Xoossay immana geeddawaa laattiyaawantta gidoope, asaa ammanuu maaddennabaa gideedda; Xoossay geeddawekka mela gideedda; ¹⁵ higgii Xoossaa boshaa ahee; shin higgii baynanaan higgiiyaa menthiyaabay baawa.

¹⁶⁻¹⁷ Hewaa diraw, higgiiyaa naagiyaawanttu xalalaw gidennaan, qassi Abraahaamo ammaneeddawaadan, ammaniyaa Abraahaame zerethaa ubbaw Xoossay immana geeddawe, woytaadan tumattanawe ammanuwaana. Abraahaamo nuussi ubbaw aawuwaa. Xoossaa Maxaafay, “Taani neena cora kawutethatoo aawo oothaaddi” giyaawaadan, hayqgeeddawanttoo de7uwaa immiyaa, bare azazuwan baynnabaa de7iyaabaadan oothiide xeesiyaa, I ammaneedda Xoossaa sinthan Abraahaamo nuussi ubbaw aawuwaa.

¹⁸ Xoossaa Maxaafay Abraahaamossi, “Ne zerethay hawaa keena gidana” yaageeddawaadan, hawaa keena gidana giide, nashechchaan naaganaw danddayenna wode, Abraahaamo ammaniidenne sinthappe demmana giide, nashechchaan naagiide, cora zerethaw aawuwaa gideedda. ¹⁹ He wode, Abraahaamo yelettoodeppe xeetu laythaa

kumana haniyaa cimaa; shin bare daaburanchcha asatethaanne Saara na7aa yelanaw danddayannawaa qoppeedda wode, I bare ammanuwan daaburibeenna.

²⁰⁻²¹ Xoossaa I bonchchiidde, aw immana geedda Xoossay qassi polanaw danddayiiaawaa loythi eriide bare ammanuwan minneeddawaappe attin, ammanennaan ixiiide, Xoossay immana geeddawaa sidhibeenna. ²² Hewaa diraw, Xoossay qassi A ammanuwaa xillotethaan paydeedda.

²³ “Aw xillotethaan paydeedda” giyaa qaalay A xalalaw xaafettebeenna. ²⁴ He qaalay nu Godaa Yesuusa hayquwaappe dentheedda Xoossaa ammaniyaa nuussikka xillotethaan paydettana mala xaafetteedda. ²⁵ Xoossay A nu nagaraa diraw, hayqoo aathiide immina, I nuuna xillissanaw hayquwaappe dendeedda.

5

Ammanuwan Beettiyaa Sarotethaanne Sigatethaa

¹ Hewaa diraw, nuuni ammanuwan xilleeddawaan, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa bagganna nuussi Xoossaanna sarotethay de7ee; ² qassi I nuuna ha77i nuuni de7iyaa Xoossaa aadho keekatethaa giddo ammanuwan aheedda; yaatina, nuuni Xoossaa bonchchuwaa shaakkanaw nuussi de7iyaa hidootaan ceeqetteetto.

³⁻⁴ Hewaa xalalaa gidenna; nuuni nu waayiyankka nashetteetto; ayissi gooppe, waayiyaaappe danddayay, qassi danddayaappe paacyaan minniyaawe, paacyaan minotaappe hidootay yiyaawaa nuuni ereetto. ⁵ Xoossay nuussi immeedda Geeshsha Ayyaanaa bagganna bare siiquwaa nu wozanaan gusseedda diraw, he nuuni demmanaw nashechchaan naagi utteeddawe nuuna yeellayenna.

⁶ Ayissi gooppe, nuuni biro wolqqay baynnawantta gidiide de7ishshin, Xoossay dooreedda wodii gakkina, Kiristoosi nagaranchchatuwaa diraw hayqqeedda. ⁷ Xillo uraa diraw, itti uray hayqqanawe daro metobaa; shin lo77o asaa diraw hayqqanaw, “Eeno” giyaa uray ooni eri beentennaan aggenna. ⁸ Shin nuuni biro nagaranchcha gidiiide de7ishshin, Kiristoosi nu diraw hayqqeedda; hewe Xoossay nuuna ay keena siiqinttonne A siiquwaa erisee. ⁹ Simmi nuuni ha77i A suuthaan xilleeddawaa gidoope, A bagganna Xoossaa hanquwaappe attana. ¹⁰ Ayissi gooppe, nuuni Xoossaanna kase morkke; shin A Na7aa hayquwan aananna sigetteeddo. Hewaappe aathiide, ha77i nuuni Xoossaanna sigetteeddaawaappe guyyiyan, I paxa gidiyaa diraw nuuna ashshana. ¹¹ Shin hewaa xalalaa gidenna; ha77i nuuna Xoossaanna sigetheedda nu Godaa Yesuusi Kiristoosa bagganna nuuna Xoossaabay nashechchee.

Hayqu Addaaman Yiina, De7uu Kiristoosan Yeedda

¹² Hewaa diraw, nagaray ha sa7aa itti asaa bagganna geleedda; he nagaray bare-nanna hayquwaa aheedda; hewaa gaasuwan, asay ubbay Addaama bagganna nagaraa ootheedda diraw, hayqu asaa zariyaa ubbaa gakkeedda. ¹³ Higgii imettanaappe kase, ha alamiyaan nagaray de7ee; shin higgii bayna wode nagaray paydettenna. ¹⁴ Shin Addaama wodiyaappe, Muse wodiya gakkanaassi, hayqu asaa ubbaa mooddeedda; haray atto Addaami Xoossaa higgew azzettennan ixceeddawaadan, nagaraa oothiibeennawanttakka hayqu mooddeedda.

Ayissi gooppe, Addaami yaanawoo leemisuwaa. ¹⁵ Shin Xoossaa imotay Addaama nagaraa keena gidenna diraw, untunttu itti mala gidikkino; itti bitaniyaa nagaraa diraw, cora asay hayqqeeddawe tuma; shin Xoossaa aadho keekatethayne A imotay itti asaa aadho keekatethaa bagganna, Yesuusi Kiristoosa aadho keekatethaa bagganna cora asaw dareedda. ¹⁶ Xoossaa imotay nagaraa ootheedda bitaniyaa bagganna yeeddawaa mala gidenna; ayissi gooppe, Addaami itti nagaraa ootheeddawaappe guyyiyan, Xoossay A bayizeeddawaadan pirdeedda; shin asay daro nagaraa ootheeddawaappe guyyiyan Xoossay, “Hinttenttu bayizzibeykkita” giide, bare aadho keekatethaa untuntta bessee. ¹⁷ Ayissi gooppe, itti bitaniyaa nagaraa gaasuwan, A nagaraa bagganna, hayqu kawuteeddawe tuma; shin itti uray, Yesuusi Kiristoosi ootheeddabay ay keena daree; Xoossaa daro aadho keekatethaanne xillotethaa imotaa akkiya ubbay Kiristoosa bagganna xooniide de7ana.

¹⁸ Simmi itti uray nagaraa ootheedda gaasuwan asaa ubbaa bolla bayizeeddawaadan pirdday yeedda. Hewaadanka itti uray xillobaa ootheedda gaasuwan, Xoossay asaa ubbaa, “Bayzzibeykkita” giide untunttoo de7uwaa immeedda. ¹⁹ Ayissi gooppe, itti uray azzettennan ixceedda gaasuwan, daro asay nagaranchcha gideedda, hawaadanka qassi ittuu eno geeddawaan cora asay xillana.

²⁰ Nagaraa darissanaw, higgii yeedda; shin nagaray dariyaa wode Xoossaa aadho keekatethay loythi dareedda. ²¹ Nagaray hayquwaa wolqqaan kawuteeddawaadan, hawaadanka qassi Xoossaa aadho keekatethay xillotethaa wolqqaan kawutiide, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa bagganna, nuuna medhinaa de7oo kaalethee.

6

Nagaraappe Shaakettiide Kiristoosan De7ussaa

¹ Yaatina, nuuni waagane? Xoossaa aadho keekatethay daranaadan, nagaraan minniide de7anee? ² Gidenna; nuuni nagaraa oothenna mala hayqqidiggeeddo. Yaatina, nuuni hawaappe sinthaw wooti A giddon de7anee? ³ Woy nuuni ubbatuu Kiristoosa Yesuusanna ittipe gidanaw, xammaqetteedda wode, A hayquwanka aananna ittipe gidanaw xammaqetteeddawaa erikkitee? ⁴ Hewaa diraw, Kiristoosi bare Aawuwaa bonchcho wolqqaan hayquwaappe denddowaadan, nuunikka ooratha de7uwaa de7anaw, A hayquwaa aananna shaakkanaw xinqqataani aananna ittipe moogetteeddo.

⁵ Ayissi gooppe, nuuni I hayqqeeddawaadan hayqqiide, aananna ittuwaa gidooppe, hawaadanka, hayquwaappe I denddowaadan nuunikka denddiide, aananna ittuwaa gidana. ⁶ Nuuni hawaappe sinthaw nagaraw ayye gidenna mala, qassi nu nagaranchcha asatethaa wolqqay dhayana mala, nu eca asatethaa Kiristoosanna masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishetti kaqetteeddawaa ereetto. ⁷ Ayissi gooppe, itti uray hayqqiyaa wode nagaraa wolqqay A mooddenna; shin ⁸ nuuni Kiristoosanna hayqqeeddawaa gidooppe, aananna qassi de7anawaa ammanee. ⁹ Ayissi gooppe, Kiristoosi hayquwaappe denddeeddawaa, qassi laa7enthuwaa I hayqqennawaanne hayquu sinthappe A mooddenawaa nuuni ereetto. ¹⁰ Iitti kaallakka hayqqeedda; nagaraw A bolla wolqqay baawa; shin I ha de7iyaa de7uwaa Xoossaw de7ee. ¹¹ Hawaadan qassi hintte nagaraa oothennaadan, hinttentta hayqqeeddawaadan qoppite; shin Godaa Kiristoosa Yesuusa bagganna Xoossaw hintte paxa de7iyaawaadan, hinttentta qoppite.

¹² Hewaa diraw, hintte hinttenttu asatethaa amuwaassi azazettana mala, nagaray hayqqiyaa hintte asatethaa mooddoppo. ¹³ Qassi hintte asatethaappe itti saanne iita oosuwaa oothanaw nagaraw immoppite; shin hayquwaappe denddeedda asaadan hinttentta Xoossaw immite; qassi hintte kumentha asatethaakka xillo oosuwaa oothanaw Xoossaw immite; ¹⁴ ayissi gooppe, nagaray hinttentta mooddanaw danddayenna; hintte Xoossaa aadho keekatethaa garssanna de7iitappe attin, higgiiyaappe garssanna de7ikkita.

Xillotethaw Ayye Gidiyaawaa

¹⁵ Yaatina, waanane? Xoossaa aadho keekatethaa garssanna de7iinoppe attin, higgiiyaappe garssanna de7enna diraw, nagaraa oothaane? Gidenna; ¹⁶ hintte hinttentta itti uraw azazettanaw, ayyiyyaadan oothiide immiyaa wode, he hinttentta azaziyaawoo ayilletuwaa gidiyaawaa eriita; woy hintte hinttenttoo hayquwaa ahiyaa nagaraw eeno giita; woy hintte hinttentta xillo oothiyaa azazoo eeno giita. ¹⁷ Shin Xoossaw galatay gido; ayissi gooppe, nagaraw kase hintte ayye; shin guyyeppe hintte akkeedda timirttiyaa giddon de7iyaa tumatethaw hintte kumentha wozanaappe azazetteeddita. ¹⁸ Hinttenttu nagaraa ayilsethaappe kesiide, xillotethaw ayye gideeddita.

¹⁹ Hinttenttu medhetaan daaburanacha gidiyaa diraw, taani oossikka geliyaa haasayaa haasayay; hintte kase hintte kumentha asatethaa naaquwaa oothanaw, tunatethawunne naaqoo ayye udiide immeeddita; ha77i hewaadanka hintte kumentha asatethaa geeshshabaa oothanaw, xillotethaw ayye udiide immite.

²⁰ Hinttenttu nagaraw ayilseth de7iyaa wode, xillotethay hinttenttoo godaa gidenna. ²¹ Hinttentta ha77i yeellayiyaa yewatuwaa he wode ootheeddawaappe ay maaduwa demmeedditee? Ayissi gooppe, he yewatuwaa wurssethay hayquwaa. ²² Shin nagaraa ayilsethaappe hintte kesiide, Xoossaw eenogeeddita; qassi hintte oothiyaa ubbabaani hinttentta ubbakka aw aathiide immeeddita. Hewe hinttenttoo wore; hewaa wurssethay medhinaa de7uwaa. ²³ Ayissi gooppe, nagaraa gatii hayquwaa. Shin Xoossay nu Godaa Kiristoosa Yesuusa bagganna immiyaa imotay medhinaa de7uwaa.

7

Muse Higgiiyaa Qashuwaappe Bilettiyaawaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttu ubbay higgiiyaa eriyaa diraw, taani giyaawaa loythi eriita; higgii itti asay paxa de7eedda wode xalalaan A mooddee. ² Ayissi gooppe, asinaa geleedda mishiratta izi asinay paxa de7eedda keenan, higgiiyan aananna qashetta uttaaddu; shin izi asinay hayqqooppe, aananna caaqeedda higgii izo mooddenna. ³ Hewaa diraw, iza bare asinay paxa de7ishshin, hara attumawaa gelooppe, asay

izo, “Woshummewunno” gaana. Shin izi asinay hayqqooppe, higgii izo mooddenna; iza hara asinaa geloopenne izo ooninne, “Woshummewunno” geenna.

⁴ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hewaadan hinttenttu qassi Kiristoosa asatethaappe itti bagga gidiyaa diraw, hinttenttu aabagganna hayqqeeddita. Qassi nuuni Xoossaa maaddiyaa oosuwa oothana mala, hinttenttu Xoossay hayquwaappe dentheedda Kiristoosawantta. ⁵ Ayissi gooppe, nuuni nu asatethay koyeeddawaadan de7iyaa wode, higgii nuuni nagaraa oothanaadan, nuuna denthethee; nu asatethaa gidдон iita amuu de7iyaa diraw, nuuni hayqoo ayfiyaa ayfeeddo. ⁶ Shin ha77i nuuni nuuna qachcheeddawoo hayqqeedda diraw, Xoossay nuuna higgiiyaa qashuwaappe billeedda. Hewaa diraw, nuuni Geeshsha Ayyaanay giigisseedda ooratha ogiyaan Xoossaw eeno gaanawaappe attin, xaafetteedda higgii nuussi giigisseedda eca ogiyaan eeno gookko.

Higgiyaanne Nagaraa

⁷ Yaatina, nuuni waagane? Higgii bare huuphew nagaree? Hewaa gidenna; shin higgii nagaray ayentto taana erisseedda. Ayissi gooppe, taani higgii, “Asaabaa amotoppa” gibennentto, asaabaa amottiyaawe ayentto erikke. ⁸ Shin nagaray taani ubbaabaa amottana mala, azazuwaa bagganna ta bolla ogiyaa demmeedda; ayissi gooppe, higgii baawentto, nagaraw wolqqay baawa.

⁹ Kase higgii baynna wode taani paxa; shin azazuu yeedda wode nagaray de7oo simmina, ¹⁰ taani qassi hayqqaaddi; taana paxa wothanaw Xoossay qoppeedda azazuu, taw hayquwaa aheedda. ¹¹ Ayissi gooppe, nagaray azazuwaa bagganna taana cimmiyaa ogiyaa demmiide, he azazuwan taana wodheedda.

¹² Hewaa diraw, higgii geeshsha; azazuukka geeshsha, xillanne lo77a.

¹³ Yaatina, lo77obay taw hayquwaa aheeddee? Hewaa gidenna; shin taw hewaa nagaray aheedda; asay nagaray ayentto shaakkiide erana mala, nagaray lo77obaa bagganna, taw hayquwaa aheedda. Qassi azazuu, “Ooninne nagaraa oothanaw bessenna” yaagiyaa diraw, nagaray kasewaappe aadhdhi iiteedda.

Asaa De7uwaa Garssan De7iyaa Baaxiyaa

¹⁴ Nuuni higgii Xoossawaa gidiyaawaa ereetto; shin taani taana nagaraw zali77eedda hayqqiyaa asa; ¹⁵ taani oothiyaawaa wozanaa aathikke; ayissi gooppe, taani ixxiyaawaa oothayappe attin, taani oothanaw dosiyaawaa oothikke. ¹⁶ Taani ixxiyaawaa oothiyaawaa gidoooppe, higgii lo77a gidiyaawaa markkattay. ¹⁷ Hewaa gidoooppe, he yewuwaa ta bolla de7iyaa nagaray oothiyaawaappe attin, ha77i taani oothikke.

¹⁸ Taanan, hewenne ta asatethaan lo77obay de7ennawaa taani eray; ayissi gooppe, lo77obaa oothiyaawaa amuu ta bolla de7oooppekka, taani he lo77obaa oothananaw dand-dayikke. ¹⁹ Taani ixxiyaa iitabaa oothayappe attin, taani dosiyaa lo77obaa oothikke. ²⁰ Shin taani ixxiyaawaa oothiyaawaa gidoooppe, hewaa ta bolla de7iyaa nagaray oothiyaawaappe attin, ha77i hewaa oothiyaawe taana gidikke.

²¹ Simmi taani lo77obaa oothanaw dosishshin, iitabaa oothiyaawe taw higge gidiyaawaa demmaaddi. ²² Ayissi gooppe, taani ta wozanaa gidдон Xoossaa higgiiyan nashettay; ²³ shin ta bolla gidдон de7iyaa ta wozanaa qofaa higgiiyaana wadhettiyaa dumma higgiiyaa be7ay. He higgii ta bollaa gidдон de7iyaa nagaraa oosissiyaa higgiiyan taana qashisee. ²⁴ Taani ayba nashechchi baynna ase! Taana hayqoo afiyaa ha asatethaappe ashshanawe oonee? ²⁵ Nu Godaa Yesuusi Kiristoosa bagganna Xoossaw galatay gido.

Simmi taani ta wozanaa qofaan Xoossaa higgew eeno gay. Shin ta asatethaan taana nagaraa oosissiyaa higgew eeno gay.

8

Geeshsha Ayyaanay Koyiyawaadaan De7ussaa

¹ Hewaa diraw, Kiristoosa Yesuusanna de7iyaawanttu bollan pirdday ha77i baawa; ² ayissi gooppe, Kiristoosa Yesuusa bagganna nuussi de7uwaa immiyaa Geeshsha Ayyaanaa higgii taana * nagaraa higgiiyaa ayillettethaappenne hayquwaa higgiiyaa ayillettethaappe kesseeedda. ³ Asaa asatethay daaburanchcha gidiyaa diraw, higgii oothanaw danddayibeennawaa Xoossay ootheedda; nagaranchchatuwaa asatethaa mala asatethaana de7iyaa bare Na7aa, asay ootheedda nagaraw yarshshuwaa gidanaw Xoossay kiittiide, asaa asatethaa gidдон de7iyaa nagaraa pirddeedda. ⁴ Geeshsha Ayyaanay koyiyawaadaan de7iyaawanttuppe attin, nu asatethay koyiyawaadaan de7anawanttu bolla, nu bolla, higgiiyaa xillo azazuu polettana mala, Xoossay hawaa ootheedda.

⁵ Barenttu asatethay koyyiyaawaadan de7iyaawanttu barenttu asatethaabaa qoppiino; shin Geeshsha Ayyaanay koyyiyaawaadan de7iyaawanttu Geeshsha Ayyaanaabaa qoppiino. ⁶ Asatethaabaa qoppussay hayquwaa ahee; shin Geeshsha Ayyaanaabaa qoppussay de7uwaanne sarotethaa ahee. ⁷ Asatethaabaa qoppussay Xoossaw ixo; ayaw gooppe, asatethay Xoossaa higgew eeno geenna; qassi eeno gaanawukka aw danddayettenna. ⁸ Barenttu asatethaw eeno giyaawanttu Xoossaa nashechchanaw danddayakkino.

⁹ Shin Xoossaa Ayyaanay hinttentun de7ooppe, Geeshsha Ayyaanay giyaawaadan de7iitappe attin, hintte asatethay koyyiyaawaadan de7ikkita. Shin ooninne Kiristtoosa Ayyaanay baynnawaa gidooppe, he uray Kiristtoosawaa gidenna. ¹⁰ Shin Kiristtoosi hinttentun de7ooppe, hintte asatethay nagaraa gaasuwan hayqqeeddawaa; shin hintte ayyaanay xillotethaa gaasuwan hinttentun paxa de7ee. ¹¹ Shin Yesuusa hayquwaappe dentheedda Xoossaa Ayyaanay hintte gidon de7ooppe, hayquwaappe Kiristtoosa dentheedda Xoossay qassi hinttentun de7iyaa bare Geeshsha Ayyaanaan, hayqqiyaa hintte asatethawukka de7uwaa immna.

¹² Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni acuwaanna de7eetto; nu asatethay koyyiyaawaadan de7anaw nuussi bessenna. ¹³ Ayissi gooppe, hintte hintte asatethay giyaawaadan de7ooppe, hintte hayqqana; shin hintte hintte nagaraa oosuwa Geeshsha Ayyaanay wodhooppe, paxa de7ana. ¹⁴ Xoossaa Ayyaanay kaalethiyaa ubbatuu Xoossaa naanaa. ¹⁵ Ayissi gooppe, nuuni nu kooshshaa dhoqqu oothiide, "Abbaa! Ta Aabboo" yaagiide xeesiyaa, nuuna Xoossaa naanaa kessiyaa Geeshsha Ayyaanaa Xoossaappe akkeeddoppe attin, laa7ethuwaa yayyanaw ayile kessiyaa ayyaanaa akkibeykko. ¹⁶ Xoossaa Ayyaanay bare huuphew nu ayyaanaana gidiide, nuuni Xoossaa naanaa gidiyaawaa markkatte. ¹⁷ Nuuni A naanaa gidooppe, I bare asaw minjeedda anjuuwaa laattana; qassi nuuni Xoossay Kiristtoosaw minjeeddawaakka aananna laattana; nuuni Kiristtoosa waayiyaa aananna shaakkooppe, A bonchchuwaakka aananna shaakkana.

Xoossaa Naanaw Qonccanaw De7iyaa Bonchchuwaa

¹⁸ Ayissi gooppe, nuuni ha77i waayyettiyaa waayiyaa nuussi sinthappe qonccana bonchchuwaana gathanaw, ubbakka danddayettenna gaade taani qoppay. ¹⁹ Xoossay medhdheedda medhetaa ubbay Xoossaa naanay qonccanawaa loythi laamoti utteedda. ²⁰ Ayissi gooppe, medhetaa ubbay maaduu baynnabaa gidanaadan, Xoossay A bolla pirddeedda; sinthappe demmana giide nashechchaan naagi uttanaadan udeedda Xoossay koyyeedda diraw haneeddappe attin, medhetaa ubbay bare huuphew koyyeeddawaan gidenna. ²¹ Medhetaa ubbay bare huuphew bashshaa ayiletthaappe itti gallasi ke-sanawaa; qassi he medhetatuu Xoossaa naanay ayiletthaappe keseedda bonchcho kessaa shaakkana. ²² Ayissi gooppe, medhetaa ubbay ittippe hawaa gakkanaw, macca asaa yeluu oyqqina ooliyaawaadan, sakuun ooliyaawaa nuuni ereetto. ²³ Qassi hewaa xalalaa gidenna; nuuni, Geeshsha Ayyaanaa Xoossaa bayra imotaadaan udiide akkeeddawanttu, nu huuphew qassi Xoossay nuuna bare naanaa oothanaadaninne nu kumentha asatethaa wozanaadan naagiidde, nu gidon ooleetto. ²⁴ Ayissi gooppe, nuuni Xoossay immana geeddawaan atteeddo. Shin nuuni Xoossay immana geeddawaa be7ooppe, yaatina, hewe nashechchaan naagiyaawaa gidenna; ayissi gooppe, bare be7iyaawaa demmana giidde, nashechchaan naagiyaawe oonee? ²⁵ Shin nuuni be7ennawaa demmana giide, nashechchaan naagooppe, hewaa danddayiide naageetto.

²⁶ Hawaadan qassi Geeshsha Ayyaanay nu daaburaa maaddanaw yee; ayissi gooppe, nuuni Xoossaa wooti woossanaw bessintto erokko; shin Geeshsha Ayyaanay bare huuphew qaalaan qonccissanaw danddayettenna ooliyan nuussi gaannatee. ²⁷ Qassi asaa wozanaa biddiyaa Xoossay, Geeshsha Ayyaanay I koyyiyaawaadan, Xoossaa naatoo gaannatiyaa diraw, Geeshsha Ayyaanaa qofay ayentto eree.

²⁸ Xoossay barena siiqiyaawanttoo, bare qofaadan xeeseeddawanttoo, ubba yewuwaa lo77otethaw oothiyaawaa nuuni ereetto. ²⁹ Xoossay bare Na7ay cora ishatuwaa gidon bayra gidanaadan, I kase ereeddawantta qassi bare Na7aa malatanaadan, kasetiide qofaa qachcheedda. ³⁰ Xoossay kasetiide qoppeeddawantta, untuntta qassi xeeseedda; he xeeseeddawanttakka geeshsheedda; he geeshsheeddawanttakka qassi bonchcheedda.

Xoossaa Siiquwaa

³¹ Yaatina, nuuni hawaa ubbaa waagane? Xoossay nu bagga gidooppe, nuuna ooni eqettanawe? ³² I haray atto bare Na7aakka waayiyaaappe guyye ashshibeenna; shin A nuussi ubbaw aathiide immi aggeedda. I bare Na7aa immeeddawe qassi nuussi ubbabaa coo immennee?

³³ Xoossay dooreeddawantta oonee mootanawe? Xoossay bare huuphew untuntta xillisseedda. ³⁴ Yaatina, untunttu bolla pirddanaw danddayiyaawe oonee? Hewaa

gooppe, hayquwaappe denddiide, Xoossaappe ushechcha bagganna utteedda, Kiristtoosi Yesuusa; I qassi nuussi gaannate.

³⁵ Simmi nuuna Kiristtoosa siiquwaappe shaakkanawe oonee? Waayyii woy metuu woy yederssuu woy koshay woy kalluu woy yashshay woy olay nuuna shaakkanee? ³⁶ Xoossaa Maxaafay, “Nuuni ne diraw, ubba gallassi hayqqeetto; shukaw afiyaa dorssaadan paydetteetto” yaagee. ³⁷ Shin nuuni nuuna siiqeedda aani ha yewuwaa ubbaan nuuna xooniyaawantuppe aadhheetto.

³⁸⁻³⁹ Ayissi gooppe, hayquwaa gidina, de7uwaa, kiitanchchatuwaa gidina, mood-diyaawantta, ha77i de7iyaawantta gidina, sinthappe yaanawaa, wolqqaamatuwaa gidina, bolla saluwaa gidina, garssa sa7aa, ay medhetaa gidinakka, nu Godaa Kiristtoosa Yesuusan de7iyaa Xoossaa siiquwaappe nuuna shaakkanaw danddayennawaa taani eraaddi.

9

Xoossay Kase Dooreedda Israa7eeliyaa Asaa

¹ Taani tumuwaa haasayay; taani Kiristtoosassa; qassi worddotikke. Geeshsha Ayyaanay mooddiyaa ta tilla wozanay taani worddotennawaa taw markkattee. ²⁻³ Taw ashuwan zare gidiyaa taanaadan ammaniyaawanttoo, ta wozanaan daro qaretaynne aggenaa qofay de7ee. Ayissi gooppe, taani ta huuphew untunttu diraw, Xoossaa sheqaappe garssana de7aarikkitaashsha! Qassi Kiristtoosappekka shaakettaarikkitaashsha! ⁴ Untunttu Israa7eeliyaa asatuwaa; Xoossay untunttu bare naanaa udiide, bare bonchchuwaa untuntunna shaakkeedda. Untuntunna qaala geliide, higgiiyaa untunttoo immeedda. Untunttu Xoossaw bessiyaa ogiyaan goyinniino; qassi Xoossay immana geeddawaakka akkeeddino. ⁵ Untunttu zerethaani kase aawatuwa zare; qassi Kiristtoosikka ashuwan untunttu zare. I, ubbaappe bolla gidiiide mooddiyaa, medhinaw galatteeeddawe Xoossaa. Amen77i.

⁶ Shin taani, “Xoossay immana geeddawe attana” yaagikke. Ayissi gooppe, Israa7eeliyaa asaa ubbatuu Xoossay dooreeddawantta gidikkino. ⁷ Qassi Abraahaame zerethatuu ubbatuu Xoossaa naanaa gidikkino. Xoossay Abraahaamossi, “Ne zerethay Yisaaqa bagganna xeasettanawaa” yaageedda. ⁸ Hewaa guussay untunttu Xoossay immana geedda ogiyaan yeletteedda naanay zariyaadan paydettana; shin asaa qofaadan yeletteeddawanttu Xoossaa naanaa gidikkino guussaa. ⁹ Ayissi gooppe, Xoossay immana giide haasayeeddawe hawaa; “Taani ha geetteeddawaadan hewode yaana; Saarakka attuma na7aa yelana” yaageedda.

¹⁰ Hewaa xalalaakka gidenna; Irbbiqaa yeleeedda mantte naanaa aawuu ittuwaa; ikka nu aawuwaa Yisaaqa. ¹¹⁻¹² Shin itti na7aa dooreedda Xoossay bare huuphew qoppeeddawaa gidanaadan, Xoossay Irbbiqii, “Bayray teefaw azazettana” yaageedda; I hewaa untunttu yelettanaappenne iitabaa woy lo77obaa aynne oothanaappe kasenna geedda. Hewaa diraw, Xoossaa dooruu A xeeseeddawaadanippe attin, untunttu ootheeddawaana gidenna. ¹³ Xoossaa Maxaafay, “Yaiiqooba siiqaaddi; shin Eesaa ixxaaddi” yaagee.

¹⁴ Yaatina, nuuni waagane? Xoossay deshissiide pirdiit? Hewaa gidenna. ¹⁵ Ayissi gooppe, Musew I,

“Taani maaranaw koyyiyaawantta maarana;

qassi qaretanaw koyyiyaawanttussikka qarettana”

yaageedda. ¹⁶ Simmi Xoossay asaa maariyaawe I maaranaw koyyiyaaw diraassappe attin, asay koyyiyaaw woy oothiyaa diraassa gidenna.

¹⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay Gibxe kaatiyaassi, “Taani ta wolqqa neenan bessanawunne ta sunthay alamiyaa ubbaan odettanaw, hewaassi taani neena kawuthaaddi” yaagee. ¹⁸ Simmi Xoossay maarana koyyiyaawaa maaree; qassi wozanaa gorddana koyyiyaawaa wozanaa gorddee.

Xoossaa Hanquwanne Maarotaa

¹⁹ Simmi hintte taana, “Hewe tuma gidooppe, Xoossay asaa bayizzuwaassi ayaw toshii? Xoossay geeddawaa ixxaaddi gaanawe oonee?” yaaganaw danddayiita.

²⁰ Shin ta laggew, Xoossaassi zaaranaw neeni oonee? Urqqaappe medhettedda miishshay guyye zaariide barena medhdheeddawaa, “Taana hawaadan ayissi medhdhaaddii?” giide oochchanaw dandday? ²¹ Woy urqqa medhdhiyaawe bare medhdhiyaa urqqa bare koyyiyaawadaan oothanawunne itti mala urqqaappe ittuwaa bonchcho miishshaa udiide, qassi ittuwaa toshetteedda oosuwaa oothiyaa miishshaa udiide medhdhanaw aw maati baawee?

²² Xoossay ootheeddawe hawaanna ittuwaa. I bare hanqquwaa bessanawunne bare wolqqa erissanaw koyyeedda; I bare hanqquwan pirddanawantta, bayizzanaw giigi utteeddawantta, daro genccuwan danddayeedda. ²³ Qassi I maareeddawanttoo, bare bonchchuwaa akkanaw giigissi wotheeddawanttussi I ay keenaa bonchchettinttonne bessanaw koyyeedda. ²⁴ Nuuni I xeseeddawantta; shin Ayihuda asaa xalalaappe gidennaan, Ayihuda gidenna asaa gidopppekka xeseedda.

²⁵ Hoose7a maxaafan I giyaawe hawaa;

“Ta asaa gidennawantta,

Ta asa' gaade xeesana.

Taani siiqabeenna zariyaakka,

“Ta siiqaatoo' gaade xeesana.

²⁶ ‘Hinttenttu ta asaa gidikkita’ giyaawaa

untunttu siseedda he sa7aan,

untunttu, ‘De7uwaa Xoossaa naanaa’ geetettiide xesettanawantta”

yaagee. ²⁷ Isiyaasi Israa7eeliyaa asaabaa yaagiide haasayeedda;

“Israa7eeliyaa asay abbaa matan

de7iyaa shafiyaa keena gidopppekka,

untunttuppe amareeddawanttu xalalay attana.

²⁸ Ayissi gooppe, Goday sa7aa bollan

de7iyaa asaa ubbaa bolla

ellekka pirddana”

yaageedda. ²⁹ Isiyaasi kasetiide,

“Ubbaappe Wolqqaama Goday nuussi

amareedda zerethaa ashshennentto,

nuuni Sodoomaa katamaadaaninne

Gamoora katamaadan haneeddoshshin”

yaagi haasayeedda.

³⁰ Yaatina, nuuni waagane? Xillotethaa koyyibeenna Ayihuda gidenna asay ammanuwan xilleedda; ³¹ shin Israa7eeliyaa asay barentta xillissiyaa higgiiyaa koyyeeddawanttu he higgiiyaa demmibeykkino. ³²⁻³³ Ayissi demmibeykkino? Untunttu oosuwaanappe attin, ammanuwan xillotethaa koyyibeenna diraassa. Untunttu Xoossaa Maxaafay,

“Akeekite; taani Xiyoonen asaa dhubbiyaa shuchchaa,

untunttu ogiyaan zaallaa wothana.

Shin aani ammaniyaa ooninne yeellatenna”

yaagiide xaafettowaadan dhubbiyaa shuchchan dhubetteeddiino.

10

Israa7eeliyaa Asay Xoossaa Ogiyaa Kaallibeenna

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Israa7eeliyaa asaw ta kumentha wozanaappe amottiyaawenne Xoossaa woossiyaawe untunttu attanaassa; ² ayissi gooppe, untunttu Xoossaw oothanaw loythi koyyiyaawaa taani markkattay; shin untunttu Xoossaw oothanaw loythi koyyiyaawaa koshshay tumu eratethaappe gidenna. ³ Ayissi gooppe, Xoossay asaa xillissiyaa ogiyaa untunttu erennaan, barenttu huuphe xillotethaa essanaw koyyeeddino; qassi barenttu huuphew Xoossay asaa xillissiyaa ogew eeno gibeykkino. ⁴ Ayissi gooppe, ammaneedda ubbay xillanaadan, Kiristoosi higgiiyaa qofaa poleedda.

Atotethay Ubaassa

⁵ Asay higgew azazettiide xilliyaabaw Muse, “Higgii azaziyaawaa oothiyaa ooninne he higgiiyan paxa de7ana” yaagi xaafeedda; ⁶ shin ammanuwan xilliyaabaw geetetteeddawe hawaa; “Ne wozanaan, ‘Ooni saluwaa pude baanee?’ goppa. Hewe Kiristoosa duge wothanaassa; ⁷ woy ‘Duge sa7aa garssa wodhdhanawe oonee?’ gooppa. Hewe Kiristoosa hayquwaappe denthanaassa. ⁸ Shin I giyaawe hawaa; ‘Xoossaa qaalay ne mataana; ne doonaaninne ne wozanaan de7ee’ geetetteedda” yaagee. Hewekka nuuni hinttenttoo odiyaa ammanuwaa qaalaa.

⁹ Neeni, “Yesuusi Godaa” gaade ne doonaan markkattooppe, qassi Xoossay hayquwaappe A dentheeddawaa ne wozanaan ammanooppe, neeni attana. ¹⁰ Ayissi gooppe, asay bare wozanaan ammaniide xillee; bare doonanka markkattiide attee.

¹¹ Xoossaa Maxaafay, “Aani ammaniyaa ooninne yeellatenna” yaagee. ¹² Ayihuda asaanne Ayihuda gidenna asaa gidon dummatethay baawa. Itti Xoossay ubbaa Godaa; I

barena xeesiyaa ubbatoo daro keeka. ¹³ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Godaa sunthaa xeesiyaa ooninne attana” yaagee.

¹⁴ Yaatina, untunttu A ammanibeennawantta gidoope, wooti A xeesanaw danddayiinoo? Qassi qaalaa sisibeennawanttu waani ammananaw danddayiinoo? Qaalaa odiyaawe dhayooppe, untunttu waani sisanaw danddayiinoo? ¹⁵ Qassi qaalaa odiyaawanttu kiitettannan aggooppe, oosuu wooti odettanaw danddayii? Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Nashechchiyaa mishiraachchuwaa odiyaawanttu yuussay wooti lo77ii!” yaagee.

¹⁶ Shin untunttu ubbay wonggalaw azazettibeykkino; ayissi gooppe Isiyaasi, “Ta Godaw, nuuni markatteeddawaa ooni ammaneeddee?” yaageedda. ¹⁷ Simmi asay qaalaa sisiide ammanee; qassi itti uray Kiristtoosa qaalaa, odina sisee.

¹⁸ Shin untunttu qaalaa sisibeennawe tumee gaade taani oochchay. Tuma untunttu siseeddino; Xoossaa Maxaafay,

“Untunttu haasayaa kooshshay

sa7aa ubbaan laaletteedda;

untunttu qaalaykka sa7aa gaxaa gakteedda”

yaageedda. ¹⁹ Shin Israa7eeliyaa asatuu eribeykkinoyee gaade taani oochchay. Muse kase,

“Taani hinttentta asa gidenna asatuwan seelissana;

qassi eeya asatuwan taani hinttentta hanqqethissana”

yaageedda. ²⁰ Qassi Isiyaasi daro xaliide,

“Taana koyyibeennawanttoo beettaaddi;

taana oochchibeennawanttookka qonccaaddi”

yaagee. ²¹ Shin Israa7eelatuwabaa I haasayiide,

“Gallassaa ubbaa azazettennawanttoonni

tawaa ixxiyaawanttoo ta kushiya miccaaddi”

yaagee.

11

Xoossay Israa7eeliyaa Asaa Wurssi Olibeenna

¹ Yaatina, Xoossay bare asaa ixceedde gaade oochchoo? Hewaa gidenna; ayissi gooppe, taani ta huuphew Israa7eeliyaa asa; Abraahaame zare; Biiniyaama yaraa. ² Xoossay koyro dooreedda bare asatuwaa ixxenna; Xoossaa Maxaafay, Eelaasa taarikiyaa gidon, Eelaasi Israa7eelatuwaa Xoossaa sinthan wooti mootintto, hintte eriita. ³ “Godaw, untunttu he sunthan nabatuwaa wodheeddino; ne yarshshiyaasaakka koleeddino. Yaatina, taani ta xalalay attaaddi. Qassi untunttu taanakka wodhanaw koyyiino” yaageedda.

⁴ Xoossay aw waagi zaareeddee? “Taani Eeqaa Ba7aalaw gulbbatibeenna laappu sha77a asaa taw ashshaaddi” yaageedda.

⁵ Hawaadankka qassi ha wodiyaan, Xoossay bare aadho keekatethaan dooreedda amareedda asatuu de7iino. ⁶ Shin I bare aadho keekatethaan dooreeddappe attin, untunttu oosuwan untuntta dooribeenna; hewe dhayooppe, A aadho keekatethay tumu aadho keekatetha gidenna.

⁷ Yaatina, ayee? Israa7eeliyaa asatuu barenttu koyyiyaawaa demmibeykkino; shin Xoossay dooreedda amareeddawanttu demmeeddino. Yokkonttu wozanay minneedda.

⁸ Hawaadankka, Xoossaa Maxaafay,

“Xoossay untunttu barenttu ayfiyaan be7ennaadaaninne

barenttu haythaan sisennaadan,

hawaa gakkanaw untunttoo

azalla ayyaanaa immeedda”

yaageedda. ⁹ Qassi Daawite yaageedda;

“Untunttu miyaa gaytay untuntta phiriyaadan oyqqo;

untuntta guufantho; untunttoo kushiya shiri ciggo.

¹⁰ Untunttu xeellennaadan, untunttu ayfi goozetto;

ubba wode barenttu metuwan quunniide de7iino”

yaageedda.

¹¹ Yaatina, Ayihudatuu dhubetteedda wode, denddenaan kundeeddino? Hewaa gidenna; untunttu nagaraa ootheedda diraw, atotethay untunttu Ayihuda gidenna asatuwaa qanaatanaan, Ayihuda gidenna asaw yeedda. ¹² Shin Ayihudatuu nagaraa

ootheredda diraw, alamew daro anjjuu yeedda; qassi untunttu kunddethaykka Ayihuda gidenna asaw daro anjjuwaa aheedda. Yaatina, Ayihudatuubbay gujettiyaa wode, anjjuu woysa keena daranddeeshsha!

Ayihuda Gidenna Asay Attana Atotethaa

¹³ Shin taani ha77i hinttentoo, Ayihuda gidenna asaw haasayay; taani Ayihuda gidenna asaw Yesuusi kiitteeddawaa gidiyaa diraw, ta oosuwaa bonchchana. ¹⁴ Taani ta zare gidiyaa asatuwaa qanatanchchatuwaa udooppe, ooni eri untuntuppe amareeddawantta ashshennaan aggikke. ¹⁵ Ayissi gooppe, Xoossay untuntta ixceedda wode, ha alami Xoossaanna sigetteedda. Yaatina Xoossay untuntta shiishshi akkiya wode, hayqqeeddawe de7uwaa demmanaappe attin, ayee hananee?

¹⁶ Koyro ayfe bagga munaqay anjjetteddawaa gidooppe, muume munaqaykka qassi anjjetteddawaa gidana; itti mithaa xaphuu anjjetteddawaa gidooppe, haythay ubbaykka qassi anjjetteddawaa gidana. ¹⁷ Shin woraan doleedda wogaraa mithaa qankkaappe ittuwaa ittuwaa kareeddasaan, neena woraan doleedda wogaraa mithaa malaa he wogaraana gathi qachcheeddo; neeni qassi zaytii kesiyaa wogaraa mithaa xaphuwaana ittippe de7aa. ¹⁸ Simmi neeni he karetti wodhdheedda qankkatuwaa bollan otoretanaw bessenna; shin neeni otorettiyaawaa gidoopekka, xaphuu neena tookkeppe attin, neeni xaphuwaa tookkennawaa akeeka.

¹⁹ Hewaa diraw neeni, “E; shin qankkatuu taani untunttu sa7aan gelanaadan kareteeddino” yaagana. ²⁰ Hewe tuma; untunttu ammanibeenna diraw, kareteeddino; neeni ammaneedda diraw, he sa7aan eqqaadda. Shin yayyappe attin, ooro qofaa qoppoppa. ²¹ Ayissi gooppe, Xoossay medhetaa qankkaa malatiyaawanttoo, Ayihudatoo qarettibeenawaa gidooppe, new qarettiyaawaa malatii?

²² Simmi Xoossaa keekatethaanne xalatethaa be7a. Kunddeeddawanttoo I xalaa; shin neeni A keekatethaani minnaade de7ooppe, I new keeka; hewe dhayooppe, neenikka qassi karettana. ²³ Ayihudatuukka qassi ammanennaan ixxiyaawaa aggooppe, Xoossay kase untunttu de7iyaasaan zaariide wothana; ayissi gooppe, I untuntta zaariide wothanaw danddayee. ²⁴ Ayissi gooppe, Xoossay hinttentta woraan de7iyaa koyro medhetaa wogaraa mithaappe qanxxiide, hinttenttu medhetaan woraan dolowanttudan gidennaan gaden tokkeedda wogaraa mithaanna gathi oytheeddawaa gidooppe, yaatina, he karetti wodhdheedda koyro medhetaa qankkatuwaa zarethiide, untuntta koyro medhetaan doleedda barenttu wogaraa mithaanna gathi qachchanaw, A ayee xoonanawe?

Xoossaa Maarotay Ubbaassa

²⁵ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hintte eranaadan koyyiyaa tumu xuuraa yewuu de7ee; hewe hintte hinttentta hintereekka, nuuni aadhdheedda eranchcha yaagide qoppiyaawaa diggee; Israa7eeliyaa asaappe baggay sisennaan ixceedda; shin he sisennaan ixxiyaawe Ayihuda gidenna asaa kumentha payduu Xoossaa gakkanaassi gami77ana. ²⁶ Hawaadankka, Israa7eeliyaa asay ubbay attana; Xoossaa Maxaafay hawaadan yaagee;

“Ashshiyaawe Xiyoone geetettiyaa katamaappe yiide, nagaraa oosuwaa ubbaa Yayiqooba zariyaappe diggana.

²⁷ Taani untunttu nagaraa atto yaagiyaa wode, untunttunna gelana qaalaal caaquu hawaa” yaagee.

²⁸ Ayihuda gidenna asatoo, Ayihudatuu wonggalaa mishiraachchuwaa bagganna hintte diraw, Xoossaanna morkke; shin Xoossaa dooruwaa bagganna aawatuwa diraw, untunttu I siiqiyaaawantta. ²⁹ Ayissi gooppe, Xoossay bare immeeddawaa guyye akkenna; qassi bare xeeseeddawaa ixxaaddi geenna. ³⁰ Ayihuda gidennawanttoo, Xoossaw hintte kasenna azazettibeykkita; shin Ayihudatuu azazettennan ixceedda diraw, Xoossaa maarotethaa ha77i hintte akkeeddiita. ³¹ Hawaadana, hintte akkeedda maarotethaa diraw, Ayihudatuu qassi Xoossaa maarotethaa ha77i akkanaadan, Xoossaw azazettennan ixceeddino. ³² Ayissi gooppe, Xoossay asaa ubbaa maarana mala, asay ubbay aw azazettennan ixxiyaa hanotaan qachcheedda.

³³ Xoossaa duretethay woysa keena daree? A aadho eratethayenne A eratethay woysa keena ciimnee? A pirddaa odanawe oonee? I bare oothiyaawaa ayissi oothintto, oonee akeekiyaawee? ³⁴ Hewaa Xoossaa Maxaafay, “Godaa wozanaa eriyaawe oonee? A zoranaw danddayiyaawe oonee? ³⁵ Woy bare kushiya zaarana mala, aw ittibaa immeeddawe de7ii?” yaagee.

³⁶ Ayissi gooppe, ubbabaa I medhdheedda; qassi ubabaykka A maataaninne awunne de7ee; Xoossaw medhinaw bonchchuu gido. Amen77i.

12

Xoossaw Oothanaadan Nuuni Waaniide De7anaw Bessii?

¹ Simmi taanaan ammaniyaawanttoo, hintte hintte oonatethaa Xoossaa nashechchiyaa de7onne geeshsha yarshshuwaa udiide, Xoossaw shiishshanaadan, taani hinttentta Xoossaa maaretethaan woossay; Xoossaw hintte goyinnanaw bessiyaa tumu ogii hewaa. ² Xoossay hintte qofaa ubbanna dummayiide, hinttentta laammoppe attin, ha alamiyaa asaa malatoppite. He wode hintte, Xoossaa shenii, lo77obay, A nashechchiyaabayanne qassi polo gideeddabay ayentto eranita.

³ Xoossay taw immeedda aadho keekatethaan taani hinttenttoo oday. Hinttenttu qoppnanaw bessiyaawaappe aathiide, otoruwan qoppoppite; hewaa aggiide, wozanaama asaadan qoppite; Xoossay hinttenttoo huuphiyan huuphiyan immeedda ammanuwaa keenan hintte bolla pirddite. ⁴ Nu itti bolla gidon, cora bolla qommotuu de7iino; he qommotuwaa ubbawukka dumma dumma oosuu de7ee. ⁵ Hawaadan, nuuni cora asaa gidoopekka, Kiristtoosa bagganna itti asa. Qassi nuuni itti asatethaa qommotuwaadan, ittu ittuwaana oyqetti utteeddo. ⁶ Xoossay nuussi immeedda aadho keekatethaan dumma dumma imotay de7ee. Nu imotay nabetethaa gidoope, nuussi de7iyaa ammanuwaa keenaa odanaw bessee. ⁷ Haratuwaa maddussaa gidoope, he oosuwan minnanaw bessee; tamaarissussaa gidoope, he tamaarissuwan minnanaw bessee. ⁸ Hara asatuwaa minissussaa gidoope, he oosuwan minnanaw bessee. Bare huuphew de7iyaaabaappe haratuwassii immiyaa ooninne wozanaappe immo. Maatay de7iyaa uray minissi oothanaw bessee; haratuwassii keekiyaa uray nashechchaan keekanaw bessee.

⁹ Hinttenttu siiquu asaa bessanaw siiqettiyaawaa gidanaw bessenna. Iitabaa ixixite; lo77obaa minissiide oyqqite. ¹⁰ Ittu ittuwaana ishatuwaadan siiqettite; ittu ittuwaana bonchchiyaawan nashettite. ¹¹ Minniide oothite; azaloppite; hintte kumentha wozanaappe Godaw oothite. * ¹² Xoossay hinttenttoo immana geeddawaan nashettite; waayyiyan gencite. Ubba wode Xoossaa woossite; ¹³ Xoossaa asatuwaa koshshiyaaban maaddite; imathaa mokkite.

¹⁴ Hinttentta yederssiyaawanta anjite; untunta anjiteppe attin, sheqqoppite. ¹⁵ Nashettiyaawantunna nashettite; yeekkiyaawanttunnakka yeekkite. ¹⁶ Asaa ubbaw itti mala qofaa qoppite; oothiyaabaan ubbaan hinttentta toochchiide de7iteppe † attin, otorettoppote; hinttentta hintterekka aadho eranchcha giide qoppoppite.

¹⁷ Ooninne hinttenttoo iitabaa oothoope, he uraw iitabaa oothi zaaroppite; asaa ubbaw lo77obaa oothanaw qoppite. ¹⁸ Asaa ubbaanna sarotethaan de7anaw, hintte bagganna, hinttenttoo danddayetteeddabaa ubbaa oothite. ¹⁹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte hintte huuphew asaw haluwaa kesoppite. Xoossay haluwaa kesanaadan, A bolla olite. Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Goday, ‘Taani haluwaa kesana; taani kushiyaa ciggana’ gee”

yaagee.

²⁰ Shin Xoossaa Maxaafay, “Ne morkkii koshattooppe, miza.

Saamettooppe, ushsha.

Ayissi gooppe, neeni hewaa oothiyaawaan

A darissa yeellayaasa”

yaagee.

²¹ Iitabaa lo77obaan xoonappe attin, iitabay neena xoonoppo.

13

Gadiyaa Ayissiyaawantussi Eeno Gaanaw Bessee

¹ Asay ubbay gadiyaa ayissiyaawantussi eeno gaanaw bessee; ayissi gooppe, Xoossay geennaan de7ishshin, gadiyaa ayissiyaawe de7anaw danddayenna. Ha77i de7iyaa ayissiyaawanttukka Xoossay wotheeddawantta. ² Hewaa diraw, ha77i de7iyaa ayissiyaawantta ixixiyaa ooninne Xoossaa azazuwaa ixxee; bare bolla pirddaa ahee. ³ Ayissi gooppe, ayissiyaawanttu iitabaa oothiyaawantta yashshanawaappe attin, lo77obaa oothiyaawantta yashshikkino. Ayissiyaawoo yayyennaan agganaw koyyay? Yaattooppe

11:36 1Qo 8:6 * **12:11** kumentha wozanaappe Godaw oothite: Geeshsha ayyaanaani kaalesettiide kiitettiyaawantta gidite. † **12:16** hinttentta toochchiide de7ite: Ashikke gidite guussaa. **12:16** Lem 3:7 **12:19** Zar 32:35 **12:20** Lem 25:21-22

lo77obaa ootha; I neena galatana. ⁴ Ayissi gooppe, I new lo77obaa oothanaw, Xoossaw qooma. Shin neeni iitabaa oothooppe, iitabaa ootheddawaa I seeriyaa diraw, aw yayya; I Xoossaa qoomaa. Qassi iitabaa oothiyaawanttu bolla Xoossaa hanquuwaa I ahee. ⁵ Hewaa diraw, gadiyaa ayissiyaawanttussi eeno giyaawe Xoossaa muraa xalalaassa gidennaan, hinttentu wozanaa qofaa dirawukka eeno gaanaw bessee.

⁶ Ayissi gooppe, gadiyaa ayissiyaawanttu barenttu oosuwaa oothiyaa wode, Xoossaw oothiyaa diraw, hintte qaraxaa qanxxiyaawe hewaassa. ⁷ Ubbaa asawukka bessiyaawaa immite. Giiraa giiranaw bessiyaawoo giirite; qaraxaa qanxxanaw bessiyaawoo qanxxite; yayyanaw bessiyaawoo yayyite; bonchchuu bessiyaawaa bonchchite.

Ittu Ittuwaanna Siiqettite

⁸ Hinttentu ittu ittuwaanna siiqettanaappe attin, hara acuu O bollanne de7oppo. Ayissi gooppe, haraa siiqiyaa ooninne higgii giyaawaa poleedda. ⁹ “Woshummoppa; wodhoppa; wuu77oppa; asaabaa amottoppa” giyaa azazatuunne hara azazatuu ubbatuu, “Ne shooruwaan ne huuphiyaadan siiq” giyaa azazuwan kumiino. ¹⁰ Bare shooruwaan siiqiyaa ooninne aw iitabaa oothenna; hewaa diraw, shooruwaan siiqiyaawe higgiiyaa ubbaw eeno giyaawaa.

¹¹ Gemi77ushuwaappe hintte beegottiyaa saati ha77i gakteedda diraw, ha wodiya akeekite. Ayissi gooppe, nuuni koyro amaneedda wodiyaappe, nuuni attiyaa wodii ha77i nuukko matatteedda. ¹² Qammay aadhdhanaw hanee; gallassay matatteedda. Simmi nuuni dhumaa oosuwaa aggiide, poo7uwan olettanaw, olaa miishshaa mayyoytte; ¹³ gallassi poo7uwan de7iyaa asaadan, ane maara de7oytte. Yethaaninne mathuwan gidoppo; woshummusaaninne woshummanaw kajjeelussaana gidoppo; palumaaninne qanaatiyaan gidoppo. ¹⁴ Shin Godaa Yesuusi Kiristoosa, olaa miishshaa A mayyite; hintte nagaranancha asatethay bare wozanaa amuwaa polanaadan, aw qoppoppite.

14

Asaa Bolla Pirddennaan Aggussaa

¹ Ammanuwan azalliya uraa shiishshi akkite. Shin I bare huuphew qoppiyaabaan aananna palumettoppite. ² Itti uraa ammanuu I ayaa miinanne diggenna. Shin ammanuwan azalliya uray gaden mokkeeddabaa xalalaa mee. ³ Ubbabaa miyaa uray ubbabaa meenna uraa kadhoppo; ubbabaa meenna uraykka ubbabaa miyaa uraa bolla pirddoppo. Ayissi gooppe, Xoossay A shiishshi akkeedda. ⁴ Hara asaa qoomaa bolla pirddiyaawe neeni oonee? I kunddina woy denddina bare Godaassa; shin Goday A dentanaw danddayiyaa diraw, I eqqana.

⁵ Itti uray, “Hiqqa gallassay hara gallassatuwappe aadhdhee” yaagiide qoppiyaa wode, haray, “Ubbaa gallassatuukka itti mala” giide qoppee. Asay ubbay huuphiyan huuphiyan hewaadan ayissi qoppintto akeeko. ⁶ Itti gallassaa hara gallassatuwappe aathiide bonchchiya uray Godaa bonchchoo bonchchee; qumaa miyaa uraykka Godaa bonchchoo mee. Ayissi gooppe, I he qumaa diraw, Xoossaa galatee. Qumaa meennawekka Godaa bonchchoo meennaan aggeedda; qassi Xoossaa galatee. ⁷ Ayissi gooppe, nuuppe ooninne bare huuphe xalalaw de7enna; qassi ooninne bare huuphe xalalaw hayqqenna. ⁸ Nuuni paxa de7ooppe, Godaw de7eetto; qassi hayqqooppikka, Godaw hayqqeetto. Simmi nuuni paxa de7ooppe woy hayqqooppikka Godaassa.

⁹ Hewaa diraw, Kiristoosi paxa de7iyaawanttoonni hayqqeeddawattoo Godaa gidanaw hayqqiide, hayquwaappe denddeedda. ¹⁰ Yaatina, neeni ne ishaa bolla ayissi pirdday? Woy neeni ne ishaa ayissi kadhay? Nuuni ubbaykka Xoossaa pirddaa oydiyaa sinthan eqqana. ¹¹ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay,

“Taani Goday ta de7uwan caaqqay;
asay ubbay ta sinthan gulbbatana.

Qassi taani Xoossaa gidiyaawaa
asay ubbay markattana’ yaagay”

yaagee. ¹² Simmi nuuni huuphiyan huuphiyan nubaa Xoossaw odana.

Nagaraa Oosuwassi Gaasuwaan Gidoppa

¹³ Hewaa diraw, nuuni ittu ittuwa bolla pirddiyaawaa hawaappe sinthaw ane aggoytte. Shin ubbaappe aathiide, hintte ishaa dhubbiyaabaa woy nagaraan oliyaabaa oothennaadan qofaa qachchite. ¹⁴ Taani Godaa Yesuusi Kiristoosanna de7iyaawaan, bare huuphew tuna gidiyaabay baynawaa erayanne akeekay. Shin itti uray ittibaa tuna giide qoppo, hewe aw tuna gidee. ¹⁵ Neeni miyaabaa diraw, ne ishaa qohooppe, simmi neeni siiquwan de7akka. Kiristoosi A diraw hayqqeedda asaa ne miyaa qumaan bayizzoppa.

¹⁶ Simmi neeni lo77obaa giyaawaa asay kadhoppo. ¹⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa kawutethay Geeshsha Ayyaanay immiyaa xillotethaa, sarotethaanne nashechchaa gidiyaaawappe attin, muussaanne ushshaa gidenna. ¹⁸ Ayissi gooppe, Kiristtoosaw hawaadan oothiyaa uray ooninne Xoossaa nashechchee; asaykka A galatee.

¹⁹ Yaatooppe, ane nuuni sarotethaa ahiyaabaanne nuuna ittuwaa ittuwaanna minisiyaabaa ubbaa kooyyeetto. ²⁰ Xoossaa oosuwaa qumaa diraw bayizzoppa. Qumay ubbay geeshsha; shin hara uraa nagaraan yeggiyaawaa muussay iita. ²¹ Hewaassi ashuwaa meennaan woy ushshaa ushennaan aggiyaawe woy ne ishaa dhubbiyaabaa ayaanne oothennaan aggiyaawe lo77a.

²² Ha yewuwaan ne ammanuwaa neepenne Xoossaappe gidduwan naaga. Itti uray lo77a giide I ammanetteeddawaa oothiyaa wode, “Taani lo77uwaa oothaaddi” giide bare wozanaani ammanettooppe, he uray tumu anjjetteddawaa. ²³ Shin I he miyaabaan sidhooppe, A muussay ammanuwaana gidenna diraw, Xoossay A bolla pirddee; qassi ammanuu baynnaan ootheeddawe ayayinneekka nagara.

15

Asaa Nashechchanaw Bessiyaa Ogiyaa

¹ Nuuni ammanuwan minneeddawanntu daaburanchchatuwaa tookuwaa tookkanaw bessee; nuuni nu xalalaa nashechchanaw bessenna. ² Nuuni huuphiyan huuphiyan nu ishaa maaddanaw, ammanuwan A minissanawunne nashechchanaw bessee. ³ Ayissi gooppe, haray atto Kiristtoosikka barena nashechchibeenna. Shin Xoossaa Maxaafay, “Neena boreeddawanntu boredda borii ta bolla wodhdhedda” geeddawaadan haneedda. ⁴ Xoossaa Maxaafay nuussi immiyaa genccaaninne minotaan nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawe de7ana mala, Xoossaa Maxaafan xaafettedda ubbabay nuuna tamarssanaw xaafettedda.

⁵⁻⁶ Hinttenttu ubbay itti wozana gidiide, itti qaalaan Xoossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, bonchhana mala, gencuwanne minotethaa immiyaa Xoossay, hinttenttoo Kiristtoosi Yesuusi ootheeddawaadan, ittu ittuwaanna ittippe de7iyaa itti qofaa immo.

Phawuloosa Oosuwaanne Ammanenna Asaw Gakkeedda Mishiraachchuwaa Qaalaa

⁷ Hewaa diraw, Kiristtoosi hinttentta mokkeeddawaadan, Xoossaa bonchchoo ittu ittuwaa mokiite. ⁸⁻⁹ Ayissi gooppe, Xoossay ammanetteeddawaa gidiyaaawaa erissanaw, Xoossay aawatoo immana geeddawaa tumayanawunne Ayihuda gidenna asay Xoossaa A maarotethaa diraw bonchchanaw Kiristtoosi Ayihudatoo qooma gideeddawaa hinttenttoo oday. Hewaa Xoossaa Maxaafay,

“Hewaa diraw, taani neena

Ayihuda gidenna asaa gidдон galatana;
ne sunthaakka sabbana”

yaagee.

¹⁰ Qassikka,

“Ayihuda gidenna asatoo,

Xoossaa asatuwaanna nashettite”

yaagee.

¹¹ Qassikka gujjiide,

“Hinttenttoo, Ayihuda gidenna asatoo ubbatoo,

Godaa galatite; asaw ubbaw, A galatite”

yaagee.

¹² Qassikka Isiyaasi,

“Issey zerethay yiide

Ayihuda gidenna asaa mooddanaw denddana.

Qassi untunttu A bagganna demmana

giide nashechchaan naagana”

yaagee.

¹³ Hinttenttu akkana giide nashechchaan naagiyaawe Geeshsha Ayyaanaa wolqqaan diccanaadan, hinttenttoo immana geedda Xoossay, hintte A ammaniyaa diraw, hinttenttoo nashechchaanne sarotethaa kunthiide immo.

Phawuloosi Xaliide Xaafeedda Gaasuwwaa

¹⁴ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttun lo77otethayenne erathay ubbay kumeeddawaanne qassi ittu ittuwaa zoranaw danddayiyaawaa taani ta huuphew eraaddi. ¹⁵⁻¹⁶ Shin taani hinttentta ittibaa ittibaa gujja qofissanaw, ha dabidaabbiyaa

giddon aynne yayyennaan hinttentoo xaafaaddi. Taani Kiristoosa Yesuusa qooma gidaade, Ayihuda gidenna asaw oothanaadan, Xoossay taw aadho keekatethaa immeedda diraw, taani aynne yayyabeykke; Ayihuda gidenna asay Geeshsha Ayyaanaa bagganna Xoossaw geeshsha gidide, A nashechchiyaa yarshshuwaa gidanaadan, Xoossaa wonggalaa mishiraachchuwaa odiaawaan geeshshatethaan oothay.

¹⁷ Hewaa diraw, taani Kiristoosa Yesuusan gidaade Xoossaw oothiyaabaan ceqetanaw danddayay. ¹⁸⁻¹⁹ Ayihuda gidenna asay Xoossaw azzettanaadan, Kiristoosi ta bagganna qaalaan, oosuwaa, mallaan, malaataa wolqqaaninne Geeshsha Ayyaanaa wolqqaan ootheeddawaa xalalaa taani odanaappe attin, harabaa odanaw xalikke. Hewaa diraw, Yeerusalameppe doommaade, Iliwaariqoona geetettiyaa gadiyaa gakkanaw yuyyaade, Kiristoosa wonggalaa mishiraachchuwaa wurssa odaaddi. ²⁰ Hawaadankka, taani hara asay doommeeddawaa bollan doommennaadan, Kiristoosa sunthay xeesetibeennasan wonggalaa mishiraachchuwaa odanaw amottaaddi. ²¹ Shin Xoossaa Maxaafay, "Aabay hawaa gakkanaw odettibeennawanttu A be7anawantta; qassi aabaa sisibeennawanttu akeekanawantta" yaagee.

Phawuloosi Roome Baanaw Qoppedda

²² Hewaa diraw, taani cora wode hinttentukko yaanaw koyyay; shin yaanaw danddayabeykke. ²³ Shin taani ha77i ha heeraan ta oosuwaa wursseedda dirawunne cora laythaappe doommaade hinttentta baade be7anaw laamoteedda diraw ²⁴ ha77ikka hinttentukko baana gaade qoppay; taani Isippeene geetettiyaa gadiyaa baade hinttentta be7anaw koyyay; qassi amareedda wodiya hinttentta be7aade nashettowaappe guyyiyan, Isippeene biishshin, hintte taana maaddana mala koyyay.

²⁵ Shin ha77i taani Xoossaa asatuwaa maaddanaw, Yeerusalame bay. ²⁶ Ayissi gooppe, Maqidooniyaanne Akaayiyaa geetettiyaa gadiyaan de7iyaa woosa golle asatuu Yeerusalame de7iyaa hiyyeesatuwaassi miishshaa immanaw koyyeeddino. ²⁷ Untunttu barentu huuphew hawaa oothanaw qofaa qachcheeddino. Untunttu he hiyyeesatuwaa maaddanawe untunttoo acuu de7ee; ayissi gooppe, Ayihudatu barentu ayyaanaa anjuwaa Ayihuda gidenna asatuwaanna shaakkeeddawaa gidooppe, Ayihuda gidenna asatuukka qassi barenttoo de7eeddabaan Ayihudatuwaa maaddanaw bessee. ²⁸ Hewaa diraw, taani ha oosuwaa wursseeddawaappe guyyiyaninne untunttoo shiiqeedda miishshaa ubbaa immeeddawaappe guyyiyan, Isippeene baade hintte mataanna aadhdhana. ²⁹ Taani hinttentukko biyaa wode, Kiristoosa anjuu taanana kumina baanawaa eray.

³⁰ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taw Xoossaa hintte woossiidae, woosan hintte taananna minnanaadan, Godaa Yesuusi Kiristoosa baggannanne Geeshsha Ayyaanay immiyaa siiqotethan taani hinttentta woossay. ³¹ Taani Yihudaan de7iyaa ammanenawantuppe attanaadaaninne qassi taani Yeerusalame oothiyaa oosuu yaani de7iyaa Xoossaa asatuwaa nashechchiyaawaa gidanaadan, Xoossaa woosite. ³² Qassi Xoossay gooppe, taani hinttentukko nashechchaan baade, hintte matan shemppana. ³³ Sarotethaa Xoossay hinttentunna ubbaanna gido. Amen77i.

16

Sarotaa

¹ Kinkkiriya geetettiyaa katamaan de7iyaa ammaniyaasaanna oothiyaa nu michchatta Peeba lo77o macca asa gidiaawaa taani hinttentta erissay. ² Hinttenttu izo geeshshatuu Godaa sunthan mokkiyaawaadan mokkite; qassi iza hinttentuppe koyyiyaawe aya gaadooppekka, izo maaddite; ayissi gooppe, iza bare huuphew cora asaa maaddaw; qassi taana ta huuphewukka darissa maaddaw.

³ Kiristoosa Yesuusa oosuwaa taananna ittippe oothiyaa Phirisqillissinne izi asinaa Aqiilassi ta sarotowaa odite. ⁴ Untunttu ta shemppuwaa diraw, barenttu shemppuwaa aathi immeeddino. Untunttu ta xalalaa gidennaan, Ayihuda gidenna asaa ammaniyaasa ubbaykka galatee. ⁵ Qassi untunttu golliyaa ammaniyaasa shiiqiyaa udiide gaketiyaa asaa ubbaa saro giite. Iisiya gadiyan Kiristoosa koyro ammaneedda ta siiqiyaa Eppanetoosaw, ta sarotowaa odite. ⁶ Hinttenttoo loytha daaburedda Mayraamo sarotite. ⁷ Taananna qasho gollen de7eedda ta dabbo gideedda Ayihudatuwaa, Andironiqoosanne Yuuniyaasa sarotite. Yesuusi kiitteeddawanttu giddon untunttu loythi eretteeddawantta. Qassi untunttu Kiristoosa taappe kasenna ammaneeddino.

⁸ Godaanna ittippetethaan de7iyaa ta siiqo laggiyaa Amppliyaatoosaw ta sarotowaa odite. ⁹ Kiristtoosa oosuwaa nuunanna ittippe oothiyaa Urbbaanoosanne taani siiqiyaa Isxxaakusa sarotite. ¹⁰ Kiristtoosanna I de7iyaaawe erettina paaciyaa xooneedda Apheliisaw ta sarotowaa odite; Arisxxobiloosa soy asawukka ta sarotowaa odite. ¹¹ Ta dabbo gideedda Ayihudawiyaa Heeroodiyoosanne Kiristtoosa ammaniyaa Narssiisasa soy asaa sarotite.

¹² Godaa oosuwan daaburiyaa Tirufaynanne Tirufooso geetettiyaa maccawantta sarotite; qassi Godaw daro daaburaade oothiyaa siiqiyaa Perssiiso sarotite. ¹³ Godaa oosuwan loythi eretteedda Rufoosayewunne taana bare na7aadan maaddeedda A daayiw ta sarotowaa odite. ¹⁴ Ta sarotowaa Asinkkiriitoosaw, Pileegoonaw, Hermeesaw, Patirobaasawunne untuntunna de7iyaa ammaniyaa ishatuwaa ubbaw odite. ¹⁵ Pileegoonaa, Yuulo, Neeriyaa, A michchatto, Olumppoosanne untuntunna de7iyaa Xoossaa asatuwaa ubbaa sarotite.

¹⁶ Geeshsha asaw bessiyaa yeretaa yerettiidde, ittu ittuwaa sarotite; Kiristtoosan ammaniyaawanttu ubbatuu hinttentta saro yaageeddino.

Wurssethaa Zoriyaa

¹⁷ Taanaadan ammaniyaawanttoo, asaa gidдон shaakothaa medhdhiyaawantta, asaa ammanoo dhubo gidiyaaawantanne hintte tamaareedda timirttiyaanna gaketennawaa tamarissiyaawantta akeekanaadan, taani hinttentta woossay. Untuntukko shiiqoppite. ¹⁸ Ayissi gooppe, hewaa malabaa oothiyaawanttu barenttu uluwassi oothiinoppe attin, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosaw oothikino; barenttu labiyaa haasayaaninne qidhiyan iitabaa qoppenna asaa wozanaa balethiino. ¹⁹ Wonggalaw hintte azazetteeddawaa asay ubbay siseedda. Hewaa diraw, taani hintebaan nashettay; shin lo77otethaw hintte aadhdheedda eranchcha gidanaadaaninne qassi iitabaw ashikke gidanaadan koyyay. ²⁰ Sarotethaa Xoossay Seexaanaa hintte gediyaappe garssanna haakkenna mata wode gaaccana.

Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethay hinttentunna gido.

²¹ Taananna oothiyaa Ximootoose hinttentta saro yaagee; qassi hawaadankka, ta dabatuu Luuqiyoosi, Yaasooninne Sosiiphaaxiroosi hinttentta saro yaagiino.

²² Taani, Xarxxiyoosi, ha dabidaabbiyaa xaafeeddawe, hinttentoo Godaa sunthan sarotaa kiittay.

²³ Ammaniyaa asay ubbay A soyin shiiqiyaa ta siiraa Gaayoosi hinttentta saro yaagee; katamaa miishshaa oyqqiyaa Erasxxoosinne nu ishaya Quwarxxoosi hinttentta saro yaagiino. ²⁴ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethay hinttentunna ubbaanna gido. Amen77i.

²⁵ Nuuni Xoossaa galateetto. Taani wonggalaa bagganna Yesuusi Kiristtoosabaa odeeddawaadaninne daro wodiyaappe geemmiide, ha77i qoncceedda tumatethaadan, hintte ammanuwan hinttentta Xoossay minissanaw danddayee. ²⁶ Shin ha77i nabatuu xaafeeddawaa bagganna tumatethay qoncciyaan erettannaadan ootheedda; qassi asaa ubbay Xoossaa ammaniide azazettanaadan, medhinaa Xoossaa azazuwan, ha alamiyaan de7iyaa asaa zerethaa ubbaw qoncceedda.

²⁷ Aadhdheedda eratethay A xalalaw de7iyaa itti Xoossaw Yesuusi Kiristtoosa bagganna medhinaw bonchchuu gido. Amen77i.

Phawuloosi Qoronttoosa Asaw Xaafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Phawuloosi Qoronttoosa asaw xaafeedda koyro kiitay, Phawuloosi Qoronttoosa kataamaan de7iyaa ammaniyaawanttu gidдон Kiristinnaa de7uwaanne ammanuwaa xeeliyaabaan dendeedda metuwaa dhayissanaw qoppiide xaafeeddawaa. He wode Qoronttoosa katamay he gaden de7iyaa asay go77ettiyaa eretteedda Giriike katamaa. Hewaa bollaakka qassi Akaariyaa geetettiyaa Roomaa kawutethaassi huuphe katamaa. Ha katamay wolqqaama zali77iyaan, gami77iide minneedda wogaan, loythi aakki aakki biyaa yeda de7uwan woy giigennabaa haniyaawaaninne haymaanotiyaa coratethaan eretteeddawaa.

Yesuusi kiiteeddawe minissiide odanaw koyyeeddawe, he ammaniyaawanttu gidдон de7iyaa shaakotethaabaanne yeda de7uwaabaa, woshummaabaanne geluwaa akaabaa, woosa golle wogaabaa, Geeshsha Ayyaanaa imotatuwaabaanne hayquwaa denduwaabaa. Yesuusi kiiteeddawe ha Mishiraachchuwaa Qaalaa ha ooshatuwaa bolla minniisiide odiyaawaa naagiide shiishshee.

Siiquu Xoossay bare asaassi immeedda imotaa ubbaappe aadhdhiyaawaa gidyaawaa odiyaa shempuwwaa tammanne heezzuu, ha maxaafan daro eretteeddawaa geetettiide qofettee.

Shempatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-9)

Ammaniyaawanttu Giddon dendeedda shaakotethaa (1:10-4:21)

Yeda de7uwaabaanne soy asaa de7uwaabaa (5:1-7:40)

Ammaniyaawanttanne kiristinna ammanuwaa akkibeennawantta (8:1-11:1)

Ammaniyaawanttu de7uwaanne goshetaa wogaa (11:2-14:40)

Kiristtoosi hayquwaa xooni denddowaanne ammaniyaawanttu denduwaabaa (15:1-58)

Yihudaan de7iyaa meetootanchchatuwassi imetteedda maaduwaabaa (16:1-4)

Wurssethaa qutiyaa (16:5-24)

¹ Taani, Xoossaa sheniyaan Yesuusi Kiristtoosi kiiteeddawaa gidanaw xesetteedda Phawuloosinne, nu ishaa Sostteniisi, ² Qoronttoosan de7iyaa Xoossaa ammaniyaasatuwaassi, Yesuusi Kiristtoosan geeyeeddawatussinne, nuussi Godaa gidiyaa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunthaa ubba sa7aan xeesiyaa ubbatuwaanna geeshsha gidanaw xesetteeddawatussi ha dabidaabbiyaa xaafetto.

³ Xoossay, nu Aawuunne nu Goday Yesuusi Kiristtoosi hinttentussi aadho keekatethaanne sarotethaa immo.

Xoossaa Galatussaa

⁴ Xoossay Kiristtoosa Yesuusa bagganna hinttentussi immeedda aadho keekatethaa diraw, taani ubba wode hinttentussi Xoossaa galatay. ⁵⁻⁶ Taani Kiristtoosassi markkatiyaawe hinttentun minneedda diraw, hintte ubbabaani, haasayaa ubbaan eratethaa ubbaan, aani duretteeddita. ⁷ Hawaadani hintte nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa yuussaa naagishshin, ayyaanaa imotaappe haray atto ittuunne hinttentussi paccenna. ⁸ Qassi nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa gallasan hintte kadhee baynnawantta gidanaadan, wurssethay gakkanaw I hinttentta minissanawaa. ⁹ Bare Na7aa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa ittipetethaw hinttentta xeseedda Xoossay ammanetteeddawaa.

Ammaniyaasaa Giddon Shaakotethay Medhettoppo

¹⁰ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, itti wozanaaninne itti qofaan ittippe gidanaappe attin, shaakotethay hintte gidдон de7enna mala, hintte ubbay itti haasayaa haasayanaadan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunthan taani hinttentta woossay. ¹¹ Ayissi gooppe, taanaadan ammaniyaawanttoo, Qaloo7a soy asay hinttentubaa, hintte gidдон wallassay de7iyaawaa, taw odeeddino. ¹² Taani giyaawe hawaa; hinttentu huuphiyan huuphiyan, “Taani Phawuloosawaa. Taani Aphiloosawaa. Taani Keefaawaa. * Taani Kiristtoosawaa” yaagiita. ¹³ Kiristtoosi shaaketteeddee? Hinttentu diraw, masqqaliyaa

* 1:12 Keefaa: Hawe Griike sunthaa gididi, bilethay zaallaa giyaawaa. Hara Geeshsha Maxaafatuwan Keefaa sunthay Phexiroosa.

bolla misimaariyan dhishettiide kaqetteeddawe Phawuloose? Woy hintte Phawuloosassi gidanaw xammaqetteeddite?

¹⁴ Taani Qarisiphphoosappenne Gaayoosappe attin, hinttentuppe oonanne xammaqabeenna diraw, Xoossaa galatay. ¹⁵ Hewaa diraw, ooninne hinttentta taw gidanaadan xammaqetteeddita gaanaw danddayenna. ¹⁶ Qassi, E, Isxxifaanoosa soy asaakka taani xammaqaaddi. Shin haraa gujjaade xammaqaadditanttonne wozanaa aathikke. ¹⁷ Ayissi gooppe, Kiristtoosi taana mishiraachchuwaa qaala odana mala kiitteeddappe attin, xammaqana mala kiittiibeenna; qassi Kiristtoosi masqqaliyaa bolla hayqqeeddawe mela gidenna mala, taani asaa aadhdheeda eratethaa qaalaan tamarissikke.

Kiristtoosi Xoossaa Aadhdheeda Eraanne Wolqqaa

¹⁸ Ayissi gooppe, Kiristtoosi masqqaliyaa bolla hayqqeeddawaa odiyaa qaalay dhayiyaawantussi eeyatethaa. Shin nuussi attiyaawantussi Xoossaa wolqqaa. ¹⁹ Xoossaa Maxaafay,

“Taani eranchchatuwaa aadhdheeda eratethaa

bayizzana;

qassi akeekanchchatuwaa akeekaakka dhayissana”

yaagee. ²⁰ Aadhdheeda eranchchay haqan de7ii? Higgiyaa tamarissiyaawe haqan de7ii? Woy ha alamiyaa xoonanaw palumettiyaawanttu waananddinoossha? Xoossay ha sa7aa aadho eratethay eeyatethaa gidiyawaa bessedda!

²¹ Ayissi gooppe, asay bare huuphe aadho eratethaan barena Xoossaa erenna mala, Xoossay bare aadho eratethaan diggiide, nuuni odiyaa eeya qaalaan ammaniyaawantta ashshanaw qoppedda. ²² Ayihudatu malaataa oochchiino. Qassi Giriike asatuu aadho eratethaa wolqqaama koshshaa koyyiino. ²³ Shin nuuni masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide kaqetteedda Kiristtoosabaa odeetto. Hewe Ayihudatuwaassi dhubo; qassi Ayihuda gidennawantussi eeyatethaa. ²⁴ Shin Xoossay xeeseeddawantussi Ayihudatusikka Giriikatussikka nuuni odiyaa Xoossaa wolqqaynne A aadho eratethay Kiristtoosa. ²⁵ Ayissi gooppe, Xoossaa eeyatethay asaa aadhdheeda eratethaappe aadhdhee; qassi A laafatethaa geetettiyaawekka asaa minotethaappe minnee.

²⁶ Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, Xoossay hinttentta xeesiyaa wode hintte woysa mala asentto qoppite. Asaa qofaan hintte gidon aadho eranchchatuu, wolqqaamatuunne dhoqqa sheeshshatuu dara gidikkino. ²⁷ Shin Xoossay aadhdheeda eranchchatuwaa yeellayanaw, alamiyaan de7iyaa eeyatuwaa dooredda; qassi minatuwaa yeellayanaw, alamiyaan de7iyaa laafatuwaa dooredda. ²⁸ Xoossay ha alamiyaan wolqqaamabaa giide qoppiyaawaa dhayissanaw, ha alamiyaa maaddennabaa kadhetobaanne hanibeennabaa dooredda. ²⁹ Hewaa diraw, ooninne Xoossaa sinthan ceqettanaw bessenna. ³⁰ Shin Xoossay hinttenttussi Kiristtoosi Yesuusa de7uwaa udi immeedda. Kiristtoosi nuussi aadho eratethaa, xillotethaa, geeshshatethaanne atotethaa gideedda. ³¹ Hewaa diraw, Xoossaa Maxaafay,

“Ceeqettiyaa uray

ooninne Goday ootheeddawaan ceqetto”

yaagee.

2

Nuuni Kiristtoosa Kaqabaa Markkatteetto

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Xoossaa tumatethaa xuuraa * hinttenttussi odanaw hinttenttukko yeedda wode, dhoqqa qaalaaninne aadhdheeda eratethaan odanaw yabeykke. ² Ayissi gooppe, taani hinttenttunna de7aade, Yesuusi Kiristtoosappenne qassi masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide I kaqetteeddawaappe attin, harabaa erennaadan, ta qofaa qachchaaddi. ³ Taani daaburaaninne yashshaan daro kokkorssaan hinttenttunna de7aaddi. ⁴ Taani tamarissiyaawaanne odiyawaa Xoossaa Ayyaanaaninne wolqqaan qoncissayppe attin, ciimma gidiiide aadhdheeda eratethaa qaalaana gidenna. ⁵ Hewaa diraw, hintte ammanuu Xoossaa wolqqaanappe attin, asaa aadho eratethaan zempibeenna.

Xoossaa Aadhdheeda Eraa

⁶ Nuuni ayyaanan wozanaamatuwaa gidon aadho eratethaa hasayeetto. Shin hewekka ha alamiyaa aadho eratethaa gidenna; woy ha alamiyaa mooddiyaa dhayiyaawanttu aadho eratethaa gidenna. ⁷ Shin nuuni odiyaa aadho eratethay, Xoossay kasetiide, cora wodiyaappe kase nu bonchchuwaassi dooredda asaappe geemmeedda A xuuraa aadho

eratethaa. ⁸ Ha alamiyaa mooddiyaawantuppe ooninne ha aadho eratethaa eribeenna. Unttuntu ereeddawaa gidintto, bonchcho Godaa masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqikkino. ⁹ Shin Xoossaa Maxaafay, "Ooninne ayfiyaan be7ibeennawe, haythankka sisibeennawe, qassi ooninne bare wozanaan qoppibeennawe

Xoossay barena siiqiyaa wanttussi giigisseeddawaa" giyaawaadan nuuni hasayeetto. ¹⁰ Xoossay bare xuura yewuwaa bare Ayyaanaan nuuna erisseedda; ayissi gooppe, Geeshsha Ayyaanay Xoossaabaa haray atto geemmeedda yewuwaa ubbaa biddee. ¹¹ Ayissi gooppe, asaan de7iyaa asaa ayyaanaappe attin, asaabaa eriyaawe oonee? Hawaadankka, qassi Xoossaabaa Xoossaa Ayyaanaappe attin, ooninne erenna. ¹² Nuuni Xoossay nuussi immeeddabaa ubbaa eranaw I nuussi yeddeedda Ayyaanaa akkeeddoppe attin, alamiyaa ayyaanaa akkibeykko.

¹³ Nuuni ayyaanaa yewuwaa † ayyaanaa yewuwaanna gathiide, Geeshsha Ayyaanay nuuna tamarisseedda qaalaan hawaa haasayeettoppe attin, asaa aadho eratethay nuuna tamarisseedda qaalaan haasayokko. ¹⁴ Shin Geeshsha Ayyaanay bayinna asay Xoossaa Ayyaanaa yewuwaa akkenna; ayissi gooppe, hewe aw eeyatethaa. Yewuu Geeshsha Ayyaanay paacettiyyaa diraw, I eranaw danddayenna. ¹⁵ Shin Geeshsha Ayyaanay de7iyaa asay ubbaabaa shaakkee; shin I bare huuphew onaninne shaakettenna. ¹⁶ Ayissi gooppe, Xoossaa maxaafay, "Godaa wozanaa eriyaawe oonee?"

A zoranaw danddayiyaawe oonee?" yaagee. Shin nuussi Kiristoosa wozanay de7ee. ‡

3

Xoossaa Kaalliyaa wanttu Oosuwaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Geeshsha Ayyaanay de7iyaa asaassi haasayyaawaadan, hinttenttussi haasayanaw danddayabeykke. Shin ha alamiyaa asaassi haasayyaawaadaaninne ammanuwan minnibeenna Kiristoosan de7iyaa guutha naanaa mala asaassi haasayyaawaadan haasayaaddi. ² Hinttenttu biro mino qumaa maanaw danddaybeenna diraw, taani hinttentta maathaa pakaaddi; haray atto, ha77ikka danddaybeykkiti. ³ Ayissi gooppe, hintte ha77ikka ha alamiyaa asaadan de7iita. Hinttenttu ha alamiyaa asaa gidiyaaawaa hintte gididon de7iyaa qanaatiinne palumay erissennee? Qassi ha alamiyaa asaadan simerettiita. ⁴ Ayissi gooppe, hinttenttuppe ittuu, "Taani Phawuloosawaa" gooppe, haray qassi, "Taani Aphiloosawaa" gooppe, ha alamiyaa asaa mala gidikkitee?

⁵ Yaatina, Aphiloosi oonee? Phawuloosi oonee? Nuuni hinttentta ammantheedda Xoossaa kaalliyaa wantta. Xoossay nuussi huuphiyan huuphiyan immeedda oosuwaa ootheetto. ⁶ Taani puutiyyaa tokkaaddi; Aphiloosi haathaa ushsheedda; shin Xoossay puutiyyaa dichcheedda. ⁷ Hewaa diraw, dichchiyyaa Xoosaaappe attin, tokkiyaawekka haathaa ushshiyaaawekka ayaanne gidenna. ⁸ Tokkiyaawenne haathaa ushshiyaaawe itti mala; shin Xoossay huuphiyan huuphiyan A daaburaa keenaa aw woytana. ⁹ Nuuni Xoosaaassi ittippe oothiyyaa A oosanchchatuwaa gidiyaa diraw, hintte A oosuwaa sa7aa.

Qassikka hintte Xoossaa golliyaa. ¹⁰ Xoossay taw immeedda aadho keekatethaan eranchaa anaaxiyadan, golliyaa baasuwwaa baasaaddi. Hara uray A bolla keexxee. Shin A bolla keexxiyaa ooninne wooti keexxintto, bare huuphew naagetto. ¹¹ Ayissi gooppe, Xoossay Yesuusi Kiristoosa xalalaa baaso oothiide wotheedda. Aappe hara baasuwwaa baasanaw ooninne danddayenna. ¹² Shin ha baasuwwaa bolla ooninne worqqaan gidina, biraan gidina, al77o shuchchan gidina, mithaan gidina, gattan woy maqaan keexxoooppe, ¹³ asaa ubbaa oosuu qoncciyaa kesanaawaa. Ayissi gooppe, tamaan qonccana diraw, he gallassay asaa ubbaa oosuwwaa bessana. Asay ubbay bare oosuwwaa wooti ootheeddentonne tamay paaccana. ¹⁴ Ooninne baasuwwaa bolla keexxeedda oosuu minniide attooppe, I woytaa akkanaawaa. ¹⁵ O oosunne guudettooppe, he uray qohettana. I bare huuphew attana; shin tamaa gididoppe kessi akkawaadan attana.

¹⁶ Hinttenttu Xoossay aqiyaa geeshsha golliyaa gidiyaaawanne Xoossaa Ayyaanay hinttenttun de7iyaawaa erikkitee? ¹⁷ Ooninne Xoossaa geeshsha golliyaa kolooppe, Xoossay A kolana. Ayissi gooppe, Xoossay aqiyaa geeshsha gollii geeshsha; he geeshsha golliiikka hinttentta.

2:9 Isa 64:4 † 2:13 ayyaanaa yewuwaa: Geeshsha Ayyaanay immeedda qaala. ‡ 2:16 nuussi Kiristoosa wozanay de7ee: Hawaa guussay, nuuni Kiristoosi qoppiyaawaadan qoppeetto guussaa. 2:16 Isa 40:13

¹⁸ Ooninne bare huuphiyaa cimmooppo. Hinttentuppe ooninne barena ha alamiyaan aadho eranchcha yaagiide qoppooppe, aadho eranchcha gidanaw, eeya gido. ¹⁹ Ayissi gooppe, ha alamiyaa aadho eratethay Xoossaa sinthan eeyatethaa. Xoossaa maxaafay, “Xoossay aadho eranchchatuwaa untuntunta untuntutu geniyani oyqqee” yaagee. ²⁰ Qassi, “Aadhdheedda eranchchatuwaa qofaykka maaduu baynnawaa gidiyaawaa Goday eree” yaagee. ²¹ Hewaa diraw, ooninne asaan ceeqettoppo. Ayissi gooppe, ubbabaykka hintte-waa. ²² Phawuloosikka, Aphiloosikka, Keefaykka, * ha alamiikka, de7uukka, hayquukka, ha77i de7iyaawekka, sinthappe yaanawekk, ubbaykka hintte-waa. ²³ Hinttenttu Kiristtoosawantta; Kiristtoosikka Xoossawaa.

4

Kiristtoosa Kaalliyawantta

¹ Asay nuuna Kiristtoosaw oothiyaawanttudaniinne Xoossaa gollen de7iyaa Xuuraa naagiya asaadan qoppo. ² Yaatiide he asatuu barenttu Godaassi ammanetteeddawantta gidiide, beentanaw koshshee. ³ Shin hintte woy haray ta bolla pirddooppe, aynne gidenna. Haray atto, taanikka ta huuphiyan pirddikke. ⁴ Ayissi gooppe, taani ta huuphiyan ayaanneekka eriyaabay baawa; shin taana hewe xillissenna. Taana pirddiyaawe Godaa. ⁵ Hewaa diraw, Goday dhumaani geemmeeddabaa poo7uwa kessiyaawe, wozanaa qofaa qoncessiyaawe yaana wodii gakkanaassi O bollaniinne oonanne pirddoppite. He wode, asay ubbay huuphiyan huuphiyan Xoossappe sabaa demmanawaa.

⁶ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttentuppe ooninne ittuu tamarissiyaawaa sabbiide, haray tamarissiyaawaa borena mala, “Xoossaa maxaafan xaafetteeddawaa bonchcha” yaagiyaawaa hintte nuunanna tamarana mala, hintte diraw, tabaanee Aphiloosabaa leemisuwadan odaaddi. ⁷ Ayissi gooppe, haratuwappe neena oonee dhoqqisseeddawe? Neeni Xoossappe akkabeennabay new aye de7iyaawe? Yaatina, neeni akkeeddawaa gidoooppe, ayissi akkabeennawaadan ceeqettay?

⁸ Ha77i hintte kalleeddita. Ha77i duretteeddita. Nuuni baynnaan hinterekkka kawuteeddita. Nuunikka hinttenttunna kawutanaadan, hintte kawuteeditentto lo77a shin. ⁹ Ayissi gooppe, taw malatiyaawaadan, nuuni ha sa7aassi, kiitanchchatuwassinne asaassi kaassaa gideedda diraw, Xoossay nuuna Yesuusi kiitteeddawantta hayquwassi pirddetteedda asaadan, ubbaappe wurssethaa ootheedda.

¹⁰ Nuuni Kiristtoosa diraw eeya, shin hintte Kiristtoosan aadhdheedda eranchcha. Nuuni daaburanchcha, shin hintte mina. Hinttenttu bonchchetteeddawantta, shin nuuni tooshetteeddawantta. ¹¹ Ha wodii gakkanaassi, nuuni koshatteetto; saametteetto; kallotteetto; deshetteetto. Qassi de7iyaa sa7aa dhayiide yuuyyeetto. ¹² Nuuni nu kushiyan oothiide daabureetto. Nuuna asay sheqqiyaa wode, anjeetto. Nuuna yederssi yuuyiyaa wodekka danddayeetto. ¹³ Nu bolla iitabaa haasayiyaa wode, nuuni lo77o qaala zaaretto. Nuuni hawaa gakkanaassikka, ha sa7aa pituwanne ubbabaa buuraa gideeddo.

¹⁴ Taani ta siiqiyaa naanaadan, hinttentta seeranaw hawaa xaafaaddippe attin, yeel-layanaw xaafabeykke. ¹⁵ Ayissi gooppe, Kiristtoosan hinttentta dichchiyaa tammusha77a asay hinttenttussi de7ooppukka, hinttenttussi itti aawuwaappe haray baawa. Ayissi gooppe, taani mishiraachchuwa qaala hinttenttussi aheeddawaadan, Kiristtoosa Yesuusan hinttenttussi aawuwa gidaaddi. ¹⁶ Simmi taanaadan hanite yaagaade hinttentta woossay. ¹⁷ Hewaa diraw, Godan ammanetteedda ta siiqiyaa ta na7aa Ximootoosa hinttenttukko kiitaaddi. I ubba sa7aan de7iyaa ammaniya asaa ubbaw taani tamarissiyaa Kiristtoosa Yesuusan de7iyaa ta ogiyaa hinttentta hassayissanawaa.

¹⁸ Taani hinttentta be7anaw hinttenttukko yeennabaa malatina, otorettiya itti itti asatuu de7iino. ¹⁹ Shin Goday gooppe, taani hinttenttukko ellekka baade he otorettiya asatuuwaassi haasayaa gidennaan, untuntutu wolqqa erana. ²⁰ Ayissi gooppe, Xoossaa kawutethay Xoossaa wolqqaanappe attin, haasayaana gidenna. ²¹ Taani hinttenttukko muriyaa xam77aana yoyee woy siiquwaannanne ashikke ayyaanaana yoo? Haqawaa dooriitee?

5

Ammaniya Asaa Giddon Oosetteedda Pokkobaa

¹ Hinttenttu giddon pokko woshummaa oosuu de7iyaawe zigirettee; hewaa mala pokko woshummaa oosuu haray atto, Xoossaa ammanenna asaa giddoninne baawa. Ayissi gooppe, bare aawuwaa machchatto akkeedda asay de7ee. ² Hinttenttukka otoretteeddata. Hewaappe hintte kayyottanaw bessennee? Hewaa mala pokko oosuwaa ootheedda bitani hintte giddoppe kichchanaw bessee.

³⁻⁴ Aya gidinakka taani ta asatethaan hinttenttunna de7ennaani dhayooppekka, ayaanaan hinttenttunna de7ay. Ha77i hinttenttunna de7iyaawaadan hanaade, hewaa mala oosuwaa ootheedda bitaniyaa bolla nu Godaa Yesuusi Kiristoosa sunthan pirdadiggaaddi. Hinttenttunne ta ayaanaan nu Godaa Yesuusi Kiristoosa wolqqaanna ittippe shiiqiide, ⁵ he bitaniyaa ayyaanay Godaa Yesuusi pirddaw yiyaa gallansan attana mala, nagaraan kumeedda A bolla kolanaadan Seexaanaassi hintte immanaadan, taani pirddaaddi.

⁶ Hinttenttu ceegu lo77a gidenna. Guutha irshshuu munaqaa ubbaa denthiyaawaa erikkitee? ⁷ Hinttenttu ooratha gidana mala, nagaraa irshshuu caaleeddawaa kessite. Hinttenttu irshshuu baynna munaqaa mala. Ayissi gooppe, nu Paasigaa dorrssay, Kiristoosi yarshshetteedda. ⁸ Hewaa diraw, nuuni Ukithaa Baalaa suuretethaaninne tumatethaan bonchhanaappe attin, caala irshshuwan, iitathethaa irshshuwaaninne geelatethaa irshshuwan bonchchokko.

⁹ Woshummanaw qoppiyaawanttunna hintte ittippe gaytenna mala, hinttenttussi dabidaabbiyaa xaafaaddi. ¹⁰ Taani giyaawe ha alamiyaan de7iyaa woshummanaw qoppiyaawanttuppe woy yorattiyaawanttuppe, kayisotiyaawanttupenne woy eeqaw goyinniyaawanttuppe ubbakka shaakettana mala gidenna. Hewaa gidoooppe, ha alamiyaappe hintte shaaketti baanaw bessee guussaa. ¹¹ Shin ishatuwaa ha77i geetettiyaawanttuppe ittuunne woshummanaw qoppiyaawanttu woy miishshaw yorattiyaawanttu woy eeqaw goyinniyaawanttu woy asaa sunthaa bayzziyaawanttu woy mathottiyaawanttu woy wuu77iyaawanttunna hinttenttu ittipetethaa oothenna mala, taani hinttenttussi xaafaaddi. Hewanttu malaanna haray atto, qumaakka ittippe mooppite.

¹² Ayissi gooppe, woosa golleppe karenna de7iyaawanttu bolla pirddanaw taana aye gathii? Hinttenttu giddon woosa gollen de7iyaawanttu bolla hintte pirddikkiteeyee? ¹³ Shin karenna de7iyaawanttu bolla Xoossay pirddana. He iitabaa oothiyaa uraa hintte giddoppe kessidigite.

6

Ammaniya Asaa Giddon De7iyaa Walassaa Wootiide Dhayissanaw Bessii?

¹ Hinttenttuppe itti uraassi bare ishaanna mootuu de7iyaabaa gidoooppe, ammaniyaawanttu bolla pirddetanawaa bashiide, ammanennawanttu bolla pirddetanaw waani xaliide bii? ² Ammaniyaawanttu alamiyaa bolla pirddanawaa erikkitee? Yaatina, alamiyaa bolla hintte pirddanawanttu gidoooppe, ubbabaappe guuxxiyaawaa pirddanaw danddaykkitee? ³ Ha de7uwaabay atto shin, ammaniyaawanttu kiitanchchatuwaa bolla pirddanawaa erikkitee? ⁴ Yaatina, hinttentta ha alamiyaa de7uwaabaw pirdda golle buussay koshshooppe, ammaniya asay kadheedda asaan pirddissanaw afiitee? ⁵ Taani hinttentta yeellayanaw hawaa gay; hawaa gidanaw bessii? Hinttenttu giddon ishatuwaa sigethanaw danddayiyaa lo77o eranchcha asay ittuunne baawee? ⁶ Shin itti ishaya yokko ishaa pirdda gollen mootiide, he yewuwaa ammanenna asaan pirddissii?

⁷ Simmi ittu ittuwaa mootiyaawe hintte giddon de7ooppe, hewe hintte kundeeddawaa bessee. Hewaappe hintte naaqettiyaawenne cimettiyaawe lo77ennee? ⁸ Shin hintte hintte huuphew ittu ittuwaa haray atto, hintte ishatuwaakka naaqqiitanne cimmiita.

⁹ Woy makkalanchchatuu Xoossaa kawutethaa laattennawaa erikkitee? Baloppite. Woshummanaw qoppiyaawanttu woy eeqaw goyinniyaawanttu woy woshummiyaawanttu woy attumawaa gidiide, attumawaanna gisiyaawanttu, ¹⁰ woy kayisatuu woy miishshaw yorattiyaawanttu woy mathottiyaawanttu woy asaa sunthaa bayzziyaawanttu woy bonqqiyaawanttu Xoossaa kawutethaa laattikkino. ¹¹ Hinttenttuppekka itti itti asay hewanttu mala. Shin Godaa Yesuusi Kiristoosa sunthaaninne nu Xoossaa Ayyaanaan hintte meecettiide geeyeeddata; qassi xilleeddata.

Hinttenttu Asatethaa Xoossaa Bonchchuwaassi Peeshshite

¹² Itti uray, “Taani koyyeeddabaa ubbaa oothanaw danddayay” gaana danddayee. Shin ubbaykka taana maaddenna. Taani koyyeeddabaa ubbaa oothanaw danddayay. Shin ayeenneekka taana mooddenna. ¹³ Qay haraykka, “Qumay uluwassa; uluukka qumaassa” gee. Shin Xoossay uluwaakka qumaakka dhayissana. Asaa asatethay Godaa Yesuusas-sappe attin, woshummaassa gidenna. Godaa Yesuusikka asaa asatethaassa. ¹⁴ Xoossay Godaa Yesuusa hayquwaappe dentheedda; qassi nuunakka hayquwaappe bare wolqqaan denthana.

¹⁵ Hinttenttu asatethay Kiristtoosa asatethaanna ittuwaa gidyaawaa hintte erikkittee? Yaatina, taani Kiristtoosa asatethaanna ittuwaa gideeddawaa afaade, caaratti asatethaanna ittuwaa oothanaw bessii? Bessenna! ¹⁶ Woy caarattinna ittipetethaa medhdhiyaa uray izinna itti asatetha gidyaawaa erikkittee? Ayissi gooppe, Xoossaa maxaafay, “Untuntuntu laa77atuu itti asho gidana” yaagee. ¹⁷ Shin Godaanna ittipetethaa medhdhiyaa uray ayyaan ananna ittuwaa gidee.

¹⁸ Woshummaappe haakkite. Itti uray oothiyaa hara nagaraa ubbay A asatethaappe kareenna de7ee; shin woshummiyaawe bare bollan nagaraa oothie. ¹⁹ Woy hintte bollay Xoossay hinttenttussi immeedda hinttenttun de7iyaa Geeshsha Ayyaanay aqiyaa geeshsha golliyaa gidyaawaa erikkittee? Qassi hintte hintte huuphiyaassa gidikkita. ²⁰ Ayissi gooppe, Xoossay hinttentta gatiyaan shammeedda. Hewaa diraw, hintte asatethaan A bonchchite.

7

Geluwaa Akaabaassi Ooshetteedda Ooshaanne Imetteedda Zaaruuwa

¹ Hinttenttu taw xaafeedda yewuwaassi attuma asay maccawunno bochchennentto lo77a. ² Shin woshummaa gaasuwaaw diraw, attuma asaassi huuphiyan huuphiyan machchatta de7uu. Qassi macca asaassikka huuphiyan huuphiyan asinay de7o.

³ Asinay bare machchattiw asinatethaan bessiyaabaa udo; qassi hewaadan, machchat-takka bare asinaassi machchetethaan bessiyaabaa oothu. ⁴ Machchatta bare asatethaassi goda gidukku; shin izi asinay goda. Hawaadanka, qassi asinay bare asatethaassi godaa gidenna; shin A machchatta goda. ⁵ Hinttenttu hintte giddon Xoossaa woosaan genccanaw he wodiyaassi zoretan digettanaappe attin, ittu ittuwaa diggoppite. Hinttenttu hinttentta naagenna diraw, Seexaanay hinttentta paaccennaadan, ittippe de7ite. ⁶ Shin taani hinttentta hewaa hintte dosowaadan hanite gayippe attin, azazikke. ⁷ Taani asay ubbay taanaadan hanintto dosay. Shin Xoossay asaw huuphiyan huuphiyan dumma dumma imotaa immi wotheedda; ittuwaassi hawaadan, qassi yokkowassi hewaadan immi wotheedda.

⁸ Hewaa diraw, taani machchatto akkibeennawanttunne asinay hayqqo maccawanttu taanaadan coo de7iinontto, untuntntoo lo77a gay. ⁹ Shin amuwan guudettiyaawaappe akkiyawenne geliyaawe lo77a gidiyaa diraw, untuntntu barentta naaganaw danddayana dhayooppe, akkinonne gelino.

¹⁰⁻¹¹ Machchatta bare asinaappe shaakettuppu. Shin shaakettooppenne gelennaan de7uu; woy bare asinaanna sigetto. Asinaykka bare machchatto yeddoppo yaagaade, akkeeddawanttanne geleeddawantta azazay. Shin hawaa azaziyaawe Godaappe attin, taana gidikke.

¹² Taani haratuwaa hawaadan gay; Godaa gidenna. Ammanenna machchatta de7iyaa ammaniyaa asay ooninne de7ooppe, A machchatta aananna ittippe de7iyaawaa I dosooppe, izo yeddoppo. ¹³ Qassi ammanenna asinay de7iyaa ammaniyaa machchatta de7ooppe, izi asinay izinna ittippe de7iyaawaa iza dosooppe, aappe shaakettuppu. ¹⁴ Ayissi gooppe, ammanenna asinay bare ammaniyaa machchattinna de7iide geeyyeedda. Qassi ammanenna machchatta bare ammaniyaa asinaanna de7aade geeyyaaddu. Hewe baawentto, hinttenttu naanay tunaa; shin ha77i untuntntu geeshsha. ¹⁵ Shin ammanennawe shaakettana koyyoooppe shaaketto. Ammaniyaa machchatto gidina, woy asinaa gidina, hawaa mala yewuwaan qashettikkino. Ayissi gooppe, Xoossay nuuna sarotethaan de7anaw xeeseedda. ¹⁶ Ammaniyaa machchattee, neeni ne asinaa ashshaninttonne O eri? Woy ammaniyaa asinaw neeni ne machchatto ashshaninttonne O eri?

Xoossay Hinttentta Koyro Xeesiyaa Wode Hinttenttu De7iyaa Hanotaan De7ite

¹⁷ Gidooppenne, asay huuphiyan huuphiyan Goday aw immeeddawaadaninne qassi Xoossay barena xeeseeddawaadan de7o. Hewe ammaniyaa asaa ubbaa taani tamaaris-seedda higgiiyaa. ¹⁸ Ooninne qaxxaretti uttiide, Xoossaa ammaneeddawaa gidoooppe, bare

qaxxaraa mallaa diggoppo. Qassi ooninne qaxxarettennan de7iidde, Xoossaa ammaneed-dawaa gidoope qaxxarettoppo. ¹⁹ Ayissi gooppe, Xoossaa azazuwaa naaganaappe attin, qaxxarettina qaxxarettana dhayina allaallii baawa.

²⁰ Asay huuphiyan huuphiyan Xoossay barena xeesiyaa wode de7iyaawaadan de7o. ²¹ Xoossay neena xeesiyaa wode neeni aylllee? Aynne baawa; shin neeni ayllsethaappe kesanaaw danddayooppe kesa. ²² Ayissi gooppe, ayllle gidi utteedda asaa Goday xeesooppe, I Goday ayllsethaappe kesseedda asa. Hawaadankka, ayllle gidenna asaa Kiristtoosi xeesooppe, I Kiristtoosa ayllle. ²³ Xoossay hinttentta gatiyaan shammeedda. Asaa ayllle gidoppite. ²⁴ Taanaadan ammaniyaawanttoo, asay huuphiyan huuphiyan Xoossay A xeesiyaa wode de7iyaa de7uwaadan, Xoossaanna de7o.

Geletti Akettibeennawanttubaanne Am77etuwaabaassi Ooshetteedda Ooshaa

²⁵ Wodoratuwassi Goday taana azazeeddabay baawa. Shin taani Godaassi ammanetteeddawaa gideedda diraw, aappe maaretethaa akkeeddawaadan, hinttentta zoray. ²⁶ Simmi ha77i metuwassi taw hawe lo77a malatee; asay hawaadan haniide de7ooppe lo77a. ²⁷ Neeni machchatto akkadiggeeddawaa gidoope, izo yeddanaw koyyoppa. Machchatto akkabeennawaa gidoope, akkanaw koyyoppa. ²⁸ Shin neeni machchatto akkooppe, nagaraa oothabeykka. Wodorattaakka asinaa gelooppe, nagaraa oothabeykku. Shin akettiyaawanttoonni gelettiyaawanttoo untunttu de7uwan wolqqaama metuu de7ee. Taani hinttentta he metuwaappe ashshanaw koyyay.

²⁹ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, taani giyaawe hawaa; wodii wureedda. Hawaappe sinthaw akkeedda asatuu, akkibeenna asaadan hanino. ³⁰ Yeekkiyaawanttu yeekkennawaadan, nashettiyaawanttu nashettennawaadan, shammiyaawanttukka shammiide aynnee baynnawaadan, ³¹ ha alamiyaa de7uwan maadettiyaawanttu ubbakka maadettennawaadan hanino. Ayissi gooppe, ha alamiyaa de7uu attiyaawaa.

³² Hinttenttu hirggennan de7anawaa taani dosay. Akkibeennawe Godaa nashechchanaw koyyiyaa diraw, A oosuwaabaa qoppee. ³³ Shin akkeeddawe bare machchatto nashechchanaw koyyiyaa diraw, sa7aabaa qoppee. ³⁴ A qofay shaaketteedda. Asinaa gelabeenna wodoratta bare ashuwaaninne bare shemppuwaan geeyyanaw koyyiyaa diraw, Godaa oosuwaabaa qoppaw. Shin asinaa geleeddawunna bare asinaa nashechchanaw koyyiyaa diraw, sa7aabaa qoppaw.

³⁵ Taani hawaa hinttentta maaddana mala gayippe attin, hinttentta dhubbanaw giikke. Shin hintte bessiyaawaadan de7iidde, Godaa oosuwaa hinttena immiide oothana mala koyyay.

³⁶ Ooninne bare giigiseedda wodoratto akkiya wodii gakkina, barena naaganaw aw danddayettennaan ixkooppe, izo akko. I izo akkooppe, hewaan nagaray baawa. ³⁷ Shin I bare wozanaan minnooppe, akkennaan gami77ana danddayee. Qassi barena naagiide, bare giigiseedda wodoratto akkennaan gami77ana gooppe, ooninne wolqqantennaan bare wozanaan qofaa qachcheeddawaa gidoope loytheedda. ³⁸ Hewaa diraw, wodoratto akkiya uray loytheedda; qassi akkennawe ubba aathi loytheedda.

³⁹ Asinaa geleedda mishiratta bare asinay de7eedda keenan aananna itteppe de7anaadan qashetta uttaaddu. Shin I hayqqooppe, Godaa ammaniyaasaa oonanne gidoope, bare doseedda asinaa gelanaw danddayaw. ⁴⁰ Ta qofaa gidoope, gelennaan de7antto, iza nashechchaan de7ana. Qassi taanan Xoossaa Ayyaanay de7iyaawaa taani eray.

8

Eeqaassi Yarshshetteedda Qumaabaa

¹ Eeqaassi yarshsheedda qumaabaa gidoope, nuuni ubbaykka ereetto. Eray otorssee; shin siiquu ammanuwan dichchee. ² Ooninne barew ittibaa eriyaawaa malatooppe, I biro eranaw bessiyaawaa eribeenna. ³ Shin ooninne Xoossaa siiqooppe, Xoossay A eree.

⁴ Hewaa diraw, eeqaw yarshsheedda qumaa muussaabaa gidoope, eeqaa ubbay alamiyaan ayaanne gidennawaanne, itti Xoossaaappe attin, haray baynnawaa nuuni ereetto. ⁵ Ayissi gooppe, cora xoossatuunne cora godatuu de7iino. Shin haray atto, saluwan gidina sa7aan gidina, xoossatuwaa geetettiyaawanttu de7ooppekka, ⁶ ubbabaa medhdheeddawe nuuni aw de7iyaawe, itti Xoossay, Aawuu, nuussi de7ee. Qassi ubbabay aani medhetteeddawenne nuuni aani de7iyaawe itti Goday, Yesuusi Kiristtoosikka nuussi de7ee.

⁷ Shin ha eray asaa ubbaw de7enna. Itti itti asatuu eeqaa doyyeedda diraw, ha77i gakkanawukka, "Eeqaw yarshsheedda qumaa" yaagiidde miino. Qassi untunttu wozanay shuga gideeddawaan, untunttoo ha qumaan tuneeddawaa malatee. ⁸ Shin qumay nuuna

Xoossaakko shiiqanaadan maaddenna. Nuuni maana dhayinttokka nuussi aynnee pac-cenna; mooppennee nuussi aynnee gujettenna.

⁹Shin hawe hintte hintte dosowaadan haniyaawe shugo ammanuwanna de7iyaawantta nagaraan yeggenna mala naagettite. ¹⁰Ayissi gooppe, neeni eranchchay eeqaw yarshsheedda qumaa maanaw eeqaa golliyaan utteedda wode, shugo ammanuwanna de7iyaa itti asay neena be7ooppe, eeqaw yarshsheedda qumaa I maanaw A wozanay qoppenneeyee? ¹¹Hewaa gidoope ha shugo ammanuwanna de7iyaa ne ishay, Kiristtoosi A diraw hayqqeeddawe, ne eraan bayee. ¹²Hawaadankka, hintte hintte ishatawaa naaqqiyaawaaninne untunttu shugo wozanaa maythiyaawaan Kiristtoosa naaqqiita. ¹³Hewaa diraw, qumay ammaniya ta ishaa dhubbiiyaawaa gidoope, A dhubbenna mala, ta de7iyaa laythaan mulekka ashuwaa miikke.

9

Yesuusi Kiiteeddawantussi De7iyaa Maataanne Untunttu Oothanaw Bessiyaabaa

¹Taani ayyelletthay bayna asa gidikkitaa? Yesuusi kiiteeddawaa gidikkitaa? Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa be7abeykkitaa? Hinttenttu taani Godaassi otheedda ta oosuwaappe beetteeddawantta gidikkiteeyee? ²Taani haranttussi Yesuusi kiiteeddawaa gidana dhayooppeka, hinttentoo Yesuusi kiiteeddawaa gidiyaawe eretteeddawaa; ayissi gooppe, taani Godan Yesuusi kiiteeddawaa gidiyaawoo hintte markka.

³Taana boriyaawanttussi taani immiyaa zaaru hawaa. ⁴Maanawunne ushanaw nuussi maati baawee? ⁵Yesuusi kiiteedda haratuwaadaaninne Godaa ishatawaa, qassi Phexiroossawaadan, eeno giyaa machchatto ittippe akkiide baanaw nuussi maatay baawee? ⁶Woy nu de7uwassi oothiide baaxetanaw bessiyaawe taananne Barnaabaasa xalalee? ⁷Ay wodenne bare miishshaa miidde, wottaaddaratethaa oothiyaawe oonee? Woy woyiniyaa turaa tokkiide, A ayfiyaa meennawe oonee? Woy miizza wudiyaa heemmiidde, he miizza wudiyaa maathaa ushennawe oonee?

⁸Taani hawaa asaa qofaa xalalaan gaytaa? Woy higgii qassi hawaa geennee? ⁹Ayissi gooppe, Muse Higgiiyan, “Kathaa yedhdiyaa mehiyaa doonaa qachchoppa” geetettiide xaafetteedda. Xoossay mehiyaabaa qoppiide hawaa gii? ¹⁰Woy I hewaa giyaawe mulekka nu diraassa gidennee? Tumakka nu diraw xaafetteedda; goshiyaa bitaniikka kathaa bukkiiyaa bitaniikka, “Taana gakkiiyawaa akkana” yaagiidde oothanaw bessee. ¹¹Nuuni hintte gidon ayyaanaa yewuwaa zereeddawantta gidiiide, nu ashuwaassi maado gidiiyaawaa hinttentuppe cakkoope darobee? ¹²Haratuu hewaa hinttentuppe akkanaw untunttoo maatay de7ooppe, nuussi untunttuwaappe aadhdiyaa maatay baawee?

Shin nuuni Kiristtoosa mishiraachchuwaa qaalaassi dhubo gidennaadan, ubbaabaa genciiyaawaappe attin, he maataan go77ettibeykko. ¹³Geeshsa Golliiyan oothiyaa asatu barenttu qumaa Geeshsha Golliiyaappe akkiyawaa erikkitee? Qassi yarshshiyaasaan oothiyaawanttu yarshshuwaappe akkiyawaa erikkitee? ¹⁴Hawaadankka, qassi mishiraachchuwaa qaalaa odiiyaawanttu barenttu de7uwaassi koshshiyaabaa aappe demanaadan, Goday azazeedda.

¹⁵Shin taani ha maataa ubbaan aynne go77ettibeykke. Taani hawaa xaafeddawe hewaa mala maatay taw de7anaw bessee yaagiyaawaana gidenna. Ayissi gooppe, ta ceeguwa oninnee mela kessiyaawaappe hayqqiyaawe taw lo77a. ¹⁶Mishiraachchuwaa qaalaa odanaw taani azazetta utteedda diraw, A odooppeka taw ceeqettiyaabay baawa. Mishiraachchuwaa qaalaa odennaan aggooppe, taw aayyero. ¹⁷Ayissi gooppe, taani hawaa dosaade oothooppe, taw woytay de7ee. Shin taani dosennaan ixkooppeka, mishiraachchuwaa qaalaa diraw hadaraa Xoossay taw immeedda. ¹⁸Yaatina, ta woytay ayee? Mishiraachchuwaa qaalaa odaadde, taw wonggalan de7iyaa kumentha maataan go77ettennan, mishiraachchuwaa qaalaa coo odiiyaawaa.

¹⁹Taani oossinne ayye gidikke shin, coratuwaa zaaranaw taana ubbaw ayye kessaaddi. ²⁰Taani Ayihudatuwaa zaaranaw untuntunna untuntta gidaade de7aaddi. Ta huuphew higgiiyaappe garssanna de7ikke. Shin higgiiyaappe garssanna de7iyaawantta zaaranaw higgiiyaappe garssanna de7iyaa asaa mala gidaaddi. ²¹Taani higgii bayna asatuwaanna de7aadde, higgii bayna asaadan hanaaddi. Xoossaa higgii dhayina gidenna. Shin higgii baynawantta zaaranaw, Kiristtoosa higgiiyaappe garssanna de7aaddi. ²²Taani amanuwan daaburiyaawantta zaaranaw, untunttu mala gidaaddi. Taani ay ogiyaaninne amareedda asatuwaa ashshanaw, ubba asatuwaanna ubbaani untunttu mala gidaaddi. ²³Taani mishiraachchuwaa qaalaa anjuwaa shaakkanaw, mishiraachchuwaa qaalaa diraw, ubbaabaa oothay.

²⁴Wothaan xoonana giide woxxiyaa ubbay ittippe woxxee. Shin ittuwaa xalalay woytaa akkiyawaa erikkitee? Hawaadan hinttentukka woytaa akkanaw woxxite. ²⁵Kaassaw barena giigissiyaa ooninne ubbabaani barena naagee. Asay hewaa daaburiyaawe xooneeddawoo imettiyaa bayiyaa akliiyaa demmanaassa. Shin nuuni daaburiyaawe medhinaw de7iyaawaanne bayenna akliiyaa demmanaassa. ²⁶Hewaa diraw, taani qofi baynnaa woxxiyaawaadan woxxiikke. Carkkuwaa yimppiyaa asaadankka coo olettikke. ²⁷Shin taani haranttoo odeeddawaappe guyyiyan, ta huuphew woytaappe antenna mala, ta asatethaa naagettanaadan oothay.

10

Eeqaw Goyinnanaw Bessenna

¹Hewaa bollan taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hintte hawaa erana mala koyyay. Nu aawotuu ubbay shaariyaappe garssanna de7eeddino; ubbayka abbaa gidonna pinneeddino. ²Untunttu ubbay Mussenna itteppe gidanaw, shaariyaaninne abbaan xammaqetteeddino. ³Untunttu ubbay he itti ayyaanaa qumaa meeddino. ⁴Qassi ubbayka he itti ayyaanaa ushshaa usheeddino. Ayissi gooppe, untunttu barentta kaaletthiyaa ayyaanaa zaallaappe pulttowaa usheeddino; he zaallayka Kiristtoosa. ⁵Shin Xoossay untunttuppe dariya baggatuwan nashettibeenna diraw, untunttu anhay asay bayna saan laaletteedda.

⁶Untunttu itabaa amotteeddawaadan, nu wozanay qassi itabaa amuwaappe naagettanaadan, hewe ubbay nuussi timirte gideedda. ⁷Xoossaa maxaafay, "Asay maanawunne ushanaw utteeddino; qassi duroo dendi eqqeeddino" yaagiyaawaadan, untunttuppe ittu ittu eeqaw goyinneeddawaadan, hintte goyinnoppite. ⁸Untunttuppe ittu ittu woshummeeddawaadan, nuuni woshumanaw bessenna. Hewaa gaasuwan untunttuppe itti gallasi laatamanne heezzu sha77ay hayqqeedda. ⁹Untunttuppe ittu ittu Godaa paaccide, shooshshaan duketti hayqqeeddawaadan, nuuni Godaa paaccanaw bessenna. ¹⁰Untunttuppe ittu ittu zuuzummina, wodhiyaa kiitanchchaan untuntta dhayisseeddawaadan zuuzummoppite.

¹¹Hawe ubbay haratussi timirte gidanaadan untunttu bolla gakkedda. Qassi nuuna wodiyaawurssethay gakkana mateeddawantta seeranaw xaafetteedda.

¹²Hewaa diraw, minna eqqaadi giide qoppiyaa uray ooninne kundennaadan, barena naago. ¹³Hinttentta gakkiiyaa paacii, asaa ubbaa gakkiiyaa paaciyaa malappe attin, aynne dummatenna. Hinttenttu wolqqay danddayiawaappe aadhdhiyaa paaciyaan hintte paacettanaw koyyenna Xoossay ammanetteeddawaa. Shin hinttentta paacii gakkiiyaa wode, he paaciyaan I hinttentta danddayissana. Qassi he paaciyaappe hinttenttu kesiyaa ogiyaakka I immana.

¹⁴Hewaa diraw, ta dosiyaawanttoo, eeqaw goyinnoppite. ¹⁵Hinttenttu wozanaama asaa gideedda diraw, taani hinttenttoo oday. Taani giyaawaa hintte pirddite. ¹⁶Nuuni Xoossaa galatiide shaakkiyaa anjuuwaaw xuu7ay Kiristtoosa suuthaanaa ittippetethay de7iyaawaa gidennee? Qassi nuuni menthiyaa ukithay Kiristtoosa ashuwanaa ittippetethay de7iyaawaa gidennee? ¹⁷Itti ukithay de7iyaa diraw, nuuni cora gidooppekka, itti asatetha. Ayissi gooppe, nuuni ubbayka he itti ukithaa shaaketteetto.

¹⁸Israa7eeliyaa asaa xeellite. Yarshshuwaa miyaawanttu yarshshiyaasaanaa ittippetethay de7iyaawantta gidikkino? ¹⁹Simmi taani waagaytaa? Eeqaassi yarshshetteedda qumay maaddii woy eeqay maaddii? ²⁰Maaddenna; shin taani giyaawe Xoossaa ammanenna asatuu iita ayyaanatuwassii yarshshiyaawaappe attin, Xoossaw yarshshikkino. Iita ayyaanatuwaanaa hintte ittippe zuppetaana mala, taani koyyikke.

²¹Godaa xuu7aappe ushiidde qassi iita ayyaanatuwaa xuu7aappe ushanaw hintte danddayikkita. Godaa gaytaappe hintte gishettiidde qassi iita ayyaanatuwaa gaytaappe maanaw danddayikkita. ²²Hewaa udiide nuuni Godaana xiinottanaw koshshii? Nuuni aappe minneettoo?

²³Hintteppe ittu ittuu, "Ubbabaa oothanaw taana diggiyaabay baawa"; shin ubbabay maaddenna. "Ubbabaa oothanaw diggiyaabay baawa; shin ubbabay geeshshenna" yaagiino. ²⁴Ooninne hara asaa maaddiyaabaa qoppoppe attin, haray atto ittuunne barena maaddiyaabaa qoppoppo.

²⁵Geyaan axaare taraan zali77ettiyaaw ashuwaa hintte wozanaa qofaan, aynne sidhennaan miite. ²⁶Ayissi gooppe, alamiinne aani de7iyaabay ubbay Godaabaa.

²⁷ Itti ammanenna asay hinttentta immatha udi shoobbanaw xeesina baanaw kooyooppe, hintte wozanaa qofaan, aynne sidhennaan hintte sintha I aathiyaabaa ubbaa miite. ²⁸ Shin itti uray hinttenttoo, "Hawe eeqaw yarshsheeddawaa" gooppe, he hinttenttoo odeedda bitaniyaa dirawunne qassi hintte wozanaa qofaa diraw, he qumaa mooppite. ²⁹ Taani giyaawe ne wozanaa qofaa diraassa gidenna; shin yokko bitaniyaa wozanaa qofaa diraassa.

Taani ta hananaw danddayiyaa ta hanotaa hara asaa wozanay ayaw pirddii? ³⁰ Taani Xoossaa galataade qumaa mooppe, Xoossaa galataade meedda qumaw ayaw borettaytaa?

³¹ Simmi hintte ayaanne mooppe, woy ayaanne ushoooppe, woy hintte ayaanne udooppe, ubbabaa Xoossaa bonchchuwaassi oothiite. ³² Hinttenttu Ayihuda asatuwaassi woy Giriike asatuwaassi woy Xoossaa ammaniyaawantussi dhubo gidoppite. ³³ Taani qassi coratuu attana mala, untunttu ubbaa maaddanaadaanippe attin, ta huuphew maaduwa koyyennaan, asaa ubbaa ubbabaani nashechchiyaawaadan, hinttenttukka hewaada udite.

11

¹ Taani Kiristtoosa leemisuwaa kaalliyawaadan, hinttenttukka tawaa kaallite.

Asay Ittippe Woossiyaa Wode De7anaw Bessiyaa Wogaa

² Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte ubbabaani taana hassayiya dirawunne, wogaa taani hinttenttoo immeeddawaadan, hintte minissiide naagiya diraw, hinttentta galatay.

³ Shin Kiristtoosi attumawaa ubbaw huuphe gidiyawaa, attuma asay macca asaassi huuphe gidiyawaanne qassi Xoossay Kiristtoosassi huuphe gidiyawaa hintte erana mala koyyay. ⁴ Xoossaa woossiide, woy timbbitiyaa odiidde, woy bare huuphiyaa goozziyaa attuma asay ubbay Kiristtoosa toochchee. ⁵ Qassi Xoossaa woossaadde woy timbbitiyaa odaadde, bare huuphiyaa goozzena maccawunna bare asinaa toochchaw; ayaw gooppe, iza bare huuphiyaa meedettadiggoonninna itti mala.

⁶ Maccawunna bare huuphiyaa goozzana dhayooppe, qanxxissu. Shin iza bare huuphiyaa qanxxissanawe woy meedissanawe pokkooppe, bare huuphiyaa goozzu.

⁷ Attumawe Xoossaa leemisuwanne bonchchuwa gidiyaa diraw, bare huuphiyaa goozzanaw bessina; shin maccawunna attumawaassi bonchcho. ⁸ Ayissi gooppe, maccawunna attumawaappe beettaadduppe attin, attumawe maccawunnippe beettibeenna.

⁹ Ayissi gooppe, maccawunna attumawaa diraw medhettaadduppe attin, attumawe maccawunni diraw medhetteenna. ¹⁰ Hewaa diraw, maccawunna bare asinaa ayisuwaappe garssanna de7iyaawaa erissanawunne kiitanchchatuwaa diraw, iza huuphiyan goozziyaabay de7anaw bessee.

¹¹ Shin Godaan maccawunna attumawe baynnaan de7ukku; attumawekka maccawunna baynnaan de7enna. ¹² Ayissi gooppe, maccawunna attumawaappe medhetteddawaadan, qassi attumawekka maccawunnippe yeletteedda. Qassi ubbabaykka Xoossaappe yee.

¹³ Hinttenttu hintte huuphew pirddite. Maccawunna bare huuphiyaa goozzenaan Xoossaa woossanaw bessii? ¹⁴⁻¹⁵ Attumawe bare huuphiyaa dichchooppe, aw pokko. Shin maccawunna bare huuphiyaa dichchooppe, izi w bonchcho gidiyawaa haray atto, medhetenttonne hinttentta tamarissennee? Ayissi gooppe, maccawunni huuphi izo kammanaw izi imetteedda. ¹⁶ Shin ooninne ha yewuwaan palumettanaw koyyooppe, nuussi gidina woy Xoossaa ammaniyaawanttoo gidinakka, hawaappe hara wogay baawa.

Godaa Kawuwaa Akkiya Wogaa

(Mat 26:26-29; Mar 14:22-25; Luq 22:14-20)

¹⁷ Hintte shiiqiyaawe iitabaassappe attin, lo77obaassa gidenna diraw, taani ha aza-zuwaa immaadde hinttentta galatikke. ¹⁸ Shin hintte woosa gollen shiiqiya wode, hintte gidon phalqgethay de7iyaawaa taani sisay. Qassi hewe itti bagganna tuma gidiyawaa ammanay. ¹⁹ Ayissi gooppe, hintte matan ammanetteeddawanttu qoncci erettana mala, hintte gididnikka qassi shaakuu de7anaw bessee. ²⁰ Hewaa diraw, hintte ittippe shiiqiya wode, hintte shiiquu Godaa kawuwaa maanaassa gidenna. ²¹ Ayissi gooppe, hintte qumaa miyaa wode, ubbay huuphiyan huuphiyan barewaa barewaa miyaa diraw, ittuu koshattee; ittuu qassi mathottee. ²² Maanawunne ushanaw hinttenttoo golli baawee? Woy Xoossaa woosa golliyaa kadhiitee? Qassi aynnee baynnawantta yeellayitee? Taani hinttentta waagoo? Ha yewuwaan taani hinttentta galatoo? Galatikke.

²³ Ayissi gooppe, taani qassi hinttenttoo immeedda timirttiyaa Godaappe akkaaddi. Godaa Yesuusi untunttu A aathiide immeedda qamma daabbuwaa akkiide, ²⁴ Xoossaa

galateedda; daabbuwaa menthiide, “Heyte; miite. Hawe hintte gishshataw barena immeedda ta ashuwaa. Hawaan taana qoppite” yaageedda. ²⁵ Hawaadankka, kawuwaa miide simmina, xuu7aa qassi akkiide, “Hawe xuu7ay ta suuthaan taani caaqqeedda ooratha caaquwaa. Hinttentu aappe usheedda wode ubbaan hewaan taana qoppite” yaageedda. ²⁶ Ayissi gooppe, hintte ha daabbuwaa meedda wode ubbaaninne ha xuu7aappe usheedda wode ubbaan Goday yaana gakkanawukka, A hayquwaa odiita.

²⁷ Hewaa diraw, bessennaan de7iidde Godaa daabbuwaa miyaawe, woy Godaa xuu7aappe ushiyaawe ooninne A ashuwaanne A suuthaa acotee. ²⁸ Shin asay bare huuphiyaa paacco. Yaatiide daabbuwaa mo. Xuu7aappekka usho. ²⁹ Ayissi gooppe, Godaa ashuwaa shaakkiide erennaan daabbuwaa miyaawenne xuu7aappekka ushiyaawe bare huuphewa pirddaa meennee ushee. ³⁰ Hewaa diraw, hintte gidon coratuu daaburanchchanne hargganchcha gideeddino; qassi unddenneeddawanttu hayqqeeddino. ³¹ Shin nuuni nu huuphiyaa tumu paacceddentto, Xoossay nuuna pirddenna. ³² Nuuni pirddettiyaa wode, ha alamiyaanna ittippe pirddettenna mala, Goday nuuna seere.

³³ Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawantto, Godaa kawuwaa maanaw hintte shiiqiyaa wode, ittu ittuwaa naagite. ³⁴ Ooninne koshatteeddawaa gidoope, ittippe shiiqiyaa wode Xoossaa pirddan hintte gelenna mala, bare soyin mo.

Atteeddawaa taani yaa baade giigissana.

12

Geeshsha Ayyaanaa Imotatuwaa

¹ Taanaadan ammaniyaawantto, Geeshsha Ayyaanaa imotaabaa hintte eranaw koyyay. ² Hinttentu Xoossaa ammanenna wode, ubba wode kaalliyaaawaadankka, haasayenna eeqatuwaakko hintte beeddawaa eriita. ³ Hewaa diraw, Xoossaa Ayyaanay kaalethiyaa asay ooninne, “Yesuusi sheqetto” yaagiide haasayennawaanne qassi Geeshsha Ayyaanay kaalethooppette attin, haray atto itti asayenne, “Yesuusi Godaa” gaanaw danddayennawaa taani hinttentta erissay.

⁴ Ayyaanaa imotay dumma dumma; shin immiyaa Ayyaanay ittuwaa. ⁵ Qassi oothiyaa oosuu dumma dumma; shin Goday ittuwaa. ⁶ Oosuwaa oothanaw dumma dumma ogii de7ishshin, he oothiyaa ogiyaa ubbaa asaa ubbaw qonccissiyaa Xoossay ittuwaa. ⁷ Shin asaa ubbaa maaddanaw, Geeshsha Ayyaanaa qonccissiyaa wolqqay ubbaw huuphiyan huuphiyan imetteedda.

⁸ Ayissi gooppe, Geeshsha Ayyaanay ittuwaassi aadho eratethaa haasayaa immeedda; qassi ittuwaassi eratethaa haasayaa immeedda. ⁹ He Geeshsha Ayyaanay ittuwaassi ammanuwaa immiide, yokkowassi hargganchchaa pathiyaa wolqqaa immeedda. ¹⁰ Geeshsha Ayyaanay ittuwaassi malaataa oothiyaa wolqqaa immiide, ittuwaassi timbbitiyaa odiyaa wolqqaa immeedda. Ittuwaassi ayyaanatuwaa gidduwan de7iyaa dummatethaa eriyaa wolqqaa immiide, ittuwaassi dumma dumma qaalaan haasayiyaa wolqqaa immeedda. Qassi ittuwaassi dumma dumma qaalaan haasayeeddawaa billiyaa wolqqaa immeedda ¹¹ Shin ha ubbabaa oothiyaawe he itti Geeshsha Ayyaanaa. Asaa ubbaw I bare koyyiyaawaadan, dumma dumma imotaa shaakki shaakkiide immeedda.

Itti Bollaana De7iyaa Dumma Dumma Asatethatuwaa

¹² Kiristtoosi cora asatethatuu de7iyaa itti bollaa mala. Bollay cora asatethatuwaappe medhetteeddawaa gidoopekkka, itti bollaa. ¹³ Ayissi gooppe, nuuni Ayihuda asaa gidooppenne woy Giriike asaa gidoope, woy ayle gidooppenne woy womanno gidoope, ubbay itti Geeshsha Ayyaanaan itti bollaa gidanaw xammaqetteeddo. Qassi nuuni ubbay itti Geeshsha Ayyaanaa usheeddo.

¹⁴ Ayissi gooppe, bollaassi asatethay cora gidiyaaawaappe attin, ittuwaa gidenna. ¹⁵ Gedi, “Taani kushiya gidenna diraw, bollaa qommo gidikke” gooppe, I hewaa giyaawe bollaa qommo gidiyaa digganee? ¹⁶ Haythaykka, “Taani ayfiyaa gidenna diraw, bollaa qommo gidikke” gooppe, I hewaa giyaawe bollaa qommo gidiyaa digganee? ¹⁷ Bollay ubbay ayfiyaa xalalaa gidintto, wootiide sisanaw danddayii? Qassi bollay ubbay haythaa xalalaa gidintto, wootiide singganaw danddayii?

¹⁸ Shin Xoossay bare koyyeeddawaadan, bollaa asatethatuwaa ittuwaa ittuwaa bollan wotheedda. ¹⁹ Ubbay itti qommo gidintto, bollay haqan de7anee? ²⁰ Shin asatethatuu cora gidoopekkka, bollay ittuwaa.

²¹ Ayifii kushiya, “Neeni taana koshshakka” gaanaw danddayenna. Woy qassi huuphii gedatuwaa, “Hinttentu taana koshshikkita” gaanaw danddayenna. ²² Shin laafa

malatiyaa bollaas asatethatuu loythi koshshiyaawantta. ²³ Bollaas asatethatuwaappe bonchchettennawantta nuussi malatiyaawantta nuuni loythi bonchcheetto. Qassi nuuna yeellaiyaa bollaas asatethatuwaakka loythi bonchcheetto. ²⁴ Nu bollaappe beettiyaa baggaw mayuu koshshenna; shin pokkiyaa bagga asatethatuwaa loythi mayizanaadan, Xoossay asatethaa ittippe gatheedda. ²⁵ Bollaas asatethatuu ittu ittuwaassi itti mala qofaa qoppaanaappe attin, bollaas dummatahay de7anaw bessenna. ²⁶ Bollaas asatethatuwaappe ittuu seelettooppe, bollaas asatethatuu ubbaykka aananna seelettiino; bollaas asatethatuwaappe ittuu bonchchettooppe, bollaas asatethatuu ubbay aananna nashettiino.

²⁷ Hinttentu ubbay Kiristtoosa bollaas; qassi huuphiyan huuphiyan hintte ubbaykka A bollaas asatethatuwaa. ²⁸ Xoossay woosa gollen itti itti asatuwaa, koyruwaan Yesuusi kiitteeddawantta, laa7enthuwan nabatuwaa, heezenthuwan tamarissiyaawantta, hewaappe guyyiyan, malaataa oothiyaawantta, hewaappe guyyiyan, pathiyaa wolqqay de7iyaaawantta, maaddiyaawantta, woosa golliyaa ayissiyaawantta dumma dumma qaalaan haasiyaawantta ootheedda. ²⁹ Ubbatuu Yesuusi kiitteeddawanttee? Ubbatuu nabatee? Ubbatuu tamarissiyaawanttee? Ubbatuu malaataa oothiino? ³⁰ Ubbassii pathiyaa wolqqay de7ii? Ubbatuu dumma dumma qaalaan haasiyiino? Qassi dumma dumma qaalaan haasayeeddawa ubbatuu billiino? ³¹ Shin ubbaappe aadhdiyaa imotaa loythi koyyite.

Qassi ubbaappe loythi aadhdiyaa ogiyaa taani hinttentta bessana.

13

Tumu Siiquwaa

¹ Taani asaa qaalaaninne kiitanchchaa qaalaan haasayooppeka taw siiquu dhayooppe, ta hasayay coo waassiyaa dawalaa mala; woy qolccakattiyaa xinaaxiliyaa mala. ² Nabetethaa imotay taw de7ooppeka, taani geemmeedda yewuwaa ubbaanne eratethaa ubbaa erintokka, qassi deriyaa denthii diggiyaa ammanuu taw de7ooppeka, siiquu dhayooppe, taani ayaanne gidikke. ³ Taw de7iyaaawaa ubbaa hiyyeesatuwaa mizanaw immintokka haray atto, ta bollaas tamaan guddanaw aatha immintokka siiquu dhayooppe, taana aynne maaddenna.

⁴ Siiquu danddayanchchaa. Siiquu keekkee. Siiquu qanaatenna. Ceeqettenna; qassi otorettenna. ⁵ Siiquu barew bessennawaa oothenna; Uzettenna; Yilotenna; Siiquu naagetteddawaakka paydenna. ⁶ Siiquu tumatethaan nashettiyaawaappe attin, wordduwan nashettenna. ⁷ Siiquu ubbabaa danddayee. Ubbabaykka hananawaa giide, nashechchaan naagee. Ubbabaani genceen.

⁸ Siiquu mulekka dhayenna. Shin nabetethaykka attana. Dumma dumma qaalaan haasayiyaawekka attana. Eratethaykka dhayana. ⁹ Ayissi gooppe, nuuni eratethaappe pacaa ereetto; timbbitiyaappekka pacaa odeetto. ¹⁰ Shin kumentha gideeddawe yiyaa wode, pacay dhayana.

¹¹ Taani na7atethaan de7iyaa wode, na7aadan haasayay. Na7adan qoppay. Qassi na7adankka akeekay. Wodalla gideedda wode, na7atethaa hanuwaa aggaaddi. ¹² Nuuni ha77i be7iyaaawe masttootiyan be7iyaa lem77i lem77iyaa malaa mala; shin he wode nuuni nu ayfiyaan qoncciyaan be7ana. Ha77i taani eratethaappe pacaa eray; shin Xoossay taana wurssiide eriyaawaadan, he wode taanikka wurssa erana.

¹³ Shin hewaa gidoope, ammanuu, hananawaa giide nashechchaan naagiyaawenne siiquu, hawanttu heezzatuu minniide de7iino. Hawanttuppe aadhdiyaawe siiquwaa.

14

Geesha Ayyaanaa Imotaanne Untuntu Maaduwa

¹ Siiquwaa kaallite. Ayyaanaa imotaakka loythi koyyite. Shin ubbaappe aathiide, nabetethaa koyyite. ² Ayissi gooppe, dumma dumma qaalaan haasayiyaa uray Xoosaw haasayeepppe attin, asaassi haasayenna. Ayissi gooppe, I haasayiyaawaa ooninne akeekenna. Shin asaassi qonccibeenna yewuwaa Ayyaanaa wolqqaan haasayee. ³ Shin nabii asaa maaddanaw, zoranawunne minissanaw asaassi haasayee. ⁴ Dumma dumma qaalaan haasayiyaa uray barena maaddee. Shin nabii woosa golliyaa maaddee.

⁵ Hinttentu ubbay dumma dumma qaalaan hasayaanawaa taani dosay. Shin nabetethaa hewaappe aathaade dosay. Ayissi gooppe, dumma dumma qaalaan haasayiyaawe he haasayeeddawa woosa golliyaa maaddanaw billiyaa asay dhayooppe, dumma dumma qaalaan haasayiyaawaappe nabetethay aadhdehe.

⁶Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, ha77i taani hinttenttukko baade, dumma dumma qaalaan haasayaadde, saxaan woy eratethaan woy nabetethaan woy tamarissiyaawaan hinttenttussi odana dhayooppe, taani hinttentta ayaa maaddaytaa? ⁷Haray atto, shempuu baynnabay suusulliyaa gidina woy diithaa gidina kaa7iidde, bare kaassaa dummatethaa erissana dhayooppe, suusulliyaa punnooppenne, woy diithaa diixxooppe, asay wootiide eranee? ⁸Qassi xurumbbaa waasuu loythi erettana dhayooppe, olaw onee giigettanawee? ⁹Hawaadankka, qassi dumma dumma qaalaan hintte haasaayiaawe qoncce gidennaan dhayooppe, hintte haasayiaawaa asay wooti akeekanee? Ayissi gooppe, carckuwaassi hintte haasayiaa.

¹⁰Ha alamiyaan cora qaalay de7ee; shin bilethay baynna qaalay ittuunne baawa. ¹¹Shin itti asay haasayiaa qaalaan taani erana dhayooppe, he haasayiaawe taw imathaa gidee; taanikka aw imathaa giday. ¹²Hawaadankka, qassi Geeshsha Ayyaanaa imotaa hintte akkanaw loythi koyyiyaawantta gidiyaa diraw, woosa golliyya dichchanaw maaddawaa ubbabaappe aathiide koyyite.

¹³Hewaa diraw, dumma dumma qaalaan haasayiaawe bare haasayeeddawaa billanaw danddayana mala, Xoossaa woosso. ¹⁴Ayissi gooppe, taani dumma dumma qaalaan Xoossaa woosoooppe, ta ayyaanaykka woossee; shin ta garssa qofay aynne go77etenna. ¹⁵Yaatina, taani wootoo? Taani ta ayyaanan Xoossaa woossana; qassi ta qofankka Xoossaa woossana. Ta ayyaanan yexxana; qassi ta qofankka yexxana. ¹⁶Hewaa gidana dhayooppe, neeni ne ayyaanaa xalalaan Xoossaa galatiyaawaa gidooppe, he sa7aan neeni giyaawaa erenna asay neeni Xoossaa galatiyaawaa erennaan, neeni galateeddawaan wootiide, "Amen77i" gaanee? ¹⁷Neeni Xoossaa galatiyaawe lo77a; shin hewe yokko bitaniyaa maaddenna.

¹⁸Taani dumma dumma qaalaan hintte ubbaappe aathaade haasayiaa diraw, Xoossaa galatay. ¹⁹Shin taani woosa gollen haratuwaa tamarssanaw dumma dumma qaalaan tammu sha77a qaalatuwaa haasayiaawaappe ichcheshu qaalatuwaa ta wozanaa qofaan haasayanaw dosay.

²⁰Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte iita yewuwaan guutha naanaa mala gidanaappe attin, qofaan guutha naanaa mala gidoppite; hintte garssa qofaan wozanaamatuwaa gidite. ²¹Xoossaa Maxaafan,

"Goday, 'Taani ha asaw,

dumma dumma qaalaan haasayiaa asaaninne
imathatuwaa doonaan haasayana.

Shin hewankka,

taani giyaawaa untuntuu sisikkino' yaagee"

geetettiide xaafetteedda.

²²Simmi dumma dumma qaalaan haasaayiaawe ammanennawanttussi malaata gidiyawaappe attin, ammaniyaawanttussi malaata gidenna. Qassi nabatuwaappe haasayettiyaawe ammaniyaawanttussi malaata gidiyawaappe attin, ammanennawanttussi malaata gidenna.

²³Hewaa diraw, ammaniyaawe asay ubbay ittippe shiiqiide, qassi ubbaykka dumma dumma qaalaan haasayooppe, tamaribeenna asay woy ammanenna asay geliide, hinttentta ubbaa, "Gooyiita" geennee? ²⁴Shin tamaribeenna asay woy ammanenna asay woosa golle geliyaa wode, asay ubbay timbbitiyaa odooppe, I bare sisiyaawaan bare nagaraa akeekke. Qassi he siseeddabaa ubbankka I pirdettana. ²⁵A wozanaan gemmeedda qofaykka qonccana. Hawaadankka qassi, "Xoossay tumu hintte giddon de7ee" yaagiide markkattiide, guufanniide Xoossaw goynnana.

Asay Ittippe Woossiyaa Wode De7anaw Bessiyaa Wogaa

²⁶Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, ayee? Hinttenttu ittippe shiiqiyya wode, huuphiyan huuphiyan, ittuwaassi mazimuri de7ee; ittuwaassi tamarissiyaawe de7ee; ittuwaassi saxay de7ee; qassi ittuwaassi dumma dumma qaalaan haasaayiaawe de7ee; ittuwaassi billiyaawe de7ee. Ubbaykka woosa golliyya maaddiyaawaa gidanaw bessee. ²⁷Ooninne dumma dumma qaalaan haasayooppe, laa77u gidiide, woy darooppe heezzu gidiide, kaallaan kaallaan haasayanaw bessee. Qassi hara ittuu untuntuu haasayeeddawaa billo. ²⁸Shin billiyaa asay dhayooppe, dumma dumma qaalaan haasayiaawe woosa golliyaan co77u go. Bare huuphewunne Xoossaw haasayo.

²⁹Nabatuukka laa77u gidiide woy heezzu gidiide haasayino. Qassi harantuu untuntuu giyaawaa shaakkino. ³⁰Shin Xoossay he sa7aan utteedda haraassi ittibaa qonccissooppe, kasenna haasayiaawe co77u go. ³¹Ayissi gooppe, ubbay tamarana malanne ubbay minnana mala, kaallaan kaallaan timbbitiyaa odanaw danddayiita. ³²Timbbitiyaa

odiyaawanttu imotay untuntntoo azazettee. ³³ Ayissi gooppe, Xoossay sarotethaa Xoossaappe attin, cabbuwaa Xoossaa gidenna.

Geeshshatuu woosa gollatuwaa ubbaan, ³⁴ maccawanttu shiiquwaa garssan co77u giino. Ayissi gooppe, Ayihudatuwaa higgii giyaawaadanka untuntntoo moodettanaappe attin, shiiquwaa garssan haasayanaw untuntntoo maati baawa. ³⁵ Maccawanttu shiiquwaa garssan haasaayyaawe pokko gidiyaa diraw, ayento eranaw koyyoopenne soyin barenttu asinaa oochchino.

³⁶ Xoossaa qaalay koyro hintteppe yeeddee? Woy hintte xalalaakko yeeddee? ³⁷ Ooninne barena nabiyya woy Xoossaa Ayyaanay de7iyaa asaa yaagiide qoppooye, taani hinttentntoo xaafiyaawe Godaa azazuwaa gidiyawaa akeeko. ³⁸ Shin ooninne akeekana dhayoooye, akeekoppo bashi aggo.

³⁹ Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawantntoo, timbbitiyyaa odanaw loythi amotite. Qassi dumma dumma qaalaan haasiyaawaakka diggoppite. ⁴⁰ Shin ubbabaykka wogaaninne maaran hano.

15

Kiristoosi Hayquwaappe Denddeeddabaa

¹ Taanaadan ammaniyaawantntoo, taani hinttentntoo odeedda mishiraachchuwaa qaala hintte akkeeddawaanne qassi hintte ammanuu aani eqqeeddawaa hinttentnta qopethay. ² Hinttentntu ammanuu mela gidana dhayoooye, qassi taani hinttentntoo odeedda qaala loythi oyqoooye, hintte he mishiraachchuwaa qaalaan atteeddiita.

³ Ayissi gooppe, taani qassi akkeeddawaa ubbabaappe aadhdiide koshshiyawaa kastaade hinttentntussi immaaddi. Hewe ayee gooppe, Xoossaa maxaafay giyaawaadan, Kiristoosi nu nagaraa diraw ⁴ hayqqiide moogetteedda. Xoossaa Maxaafay giyaawaadanka, heezzenhiyyaa gallassi hayquwaappe ⁵ denddiide, Phexiroosaw qoncceedda. Hewaappe guyyiyan, bare kiitteedda tammanne laa77atoo qoncceedda. ⁶ Hewaappe guyyiyan, ichcheshu xeetuwaappe dariya barena kaaliyyaa asaw itti kaalla qoncceedda. Untuntntuppe dariya baggay hanno gakkanaassikka paxa de7iino; shin amareeddawantntu hayqqeeddino. ⁷ Hewaappe guyyiyan, Yayiqoobaw qoncceedda; guyyeppe bare kiitteedda ubbatoo qoncceedda.

⁸ Qassi ubbaappe wursethaan, wodii gakkennaan yeletteedda tawukka qoncceedda. ⁹ Ayissi gooppe, Yesuusi kiitteedda ubbaappe taani laafa; taani Xoossaa woosa goliyyaa waayisseedda diraw, Yesuusi kiitteeddawaa geetettaade xeesttanawukka bessikke. ¹⁰ Shin Xoossaa aadho keekatethaan taani taanakka. Qassi taw I immeedda aadho keekatethay mela gidibeenna; shin taani untuntnta ubbaappe aathaade oothaaddi. Shin taananna de7iyaa Xoossaa aadho keekatethay ootheeddappe attin, taana gidikke. ¹¹ Simmi taana gidoooyekka, woy untuntnta gidoooyekka, nuuni ubbay odiyaaawe hawaa; hinttentntukka hawaa ammaneeddiita.

Asay Hayquwaappe Denddanabaa

¹² Kiristoosi hayquwaappe denddeeddawaa odiyawaa gidoooye, hinttentntuppe itti itti asatuu yaatina wootiide, "Hayqqeedda asay hayquwaappe denddena" yaagiino? ¹³ Hayqqeedda uray hayquwaappe denddibeennawaa gidoooye, yaatina hekko Kiristoosikka hayquwaappe denddibeenna giyaawaa. ¹⁴ Kiristoosi hayquwaappe denddibeennawaa gidoooye, yaatina nuuni odiyaaawekka mela; qassi hintte ammanuukka mela. ¹⁵ Qassi nuuni, "Kiristoosa hayquwaappe dentheedda" yaagiide Xoossaabaa markkatteedda diraw, A worddo markkatuwaa gidiiide beetteeddo. Shin hayqqeeddawannta hayquwaappe I denthibeennawaa gidoooye, Kiristoosakka denthibeenna. ¹⁶ Ayissi gooppe, hayqqeeddawanntu hayquwaappe denddenawaa gidoooye, simmi Kiristoosikka denddibeenna. ¹⁷ Kiristoosi hayquwaappe denddibeennawaa gidoooye, hintte ammanuukka mela; qassi hintte hawaa gakkanawukka nagaraanna de7iita. ¹⁸ Simmi Kiristoosa ammaniide hayqqeeddawanntukka qassi dhayeeddino giyaawaa. ¹⁹ Nuuni ha de7uwaa xalalaw Kiristoosan hidooteedda *gidoooye, ha alamiyaan de7iyaa asaa ubbaappekka nubay lo77enna.

²⁰ Shin Kiristoosi hayqqeeddawanntu dendduwaassi bayra gidiiide, hayquwaappe denddeeddawe tuma. ²¹ Ayissi gooppe, hayquu itti asaa bagganna ha alamiyya yeedda, hayqqeeddawanntu dendduukka qassi itti asaa bagganna yeedda. ²² Ayissi gooppe,

15:3 Isa 53:5-12 15:4 Maz 16:8-10; Mat 12:40; Kit 2:24-32 15:5 Mat 28:16-17; Mar 16:14; Luq 24:34,36; Yoh 20:19 15:8 Kit 9:3-6 * 15:19 hidootaa: Kiristoosan nu wotheedda nu ubbaa hidootay, ha alamiyaan de7uwaassa gidoooye, ha alamiyaan de7iyaa hara asatuwaa ubbaappekka nubay aadhdiide itta, guussaa.

asay ubbay Addaamanna ittippetethaa medhdheedda diraw hayqqeeddawaadan, Kiristoosanna ittippetethaa medhdheedda diraw, ubbay de7uwaassi denddana. ²³ Shin ubbayka bare kaallaan kaallaan denddana. Kiristtoosi ubbaappe kasetiide denddeedda; hewaappe guyyiyan, Kiristtoosawanttu Kiristtoosi yiya wode denddana.

²⁴ Hewaappe guyyiyan, Kiristtoosi maataa ubbaa, godatethaa ubbaanne woliqqaa ubbaa dhayissiide, Xoossaw bare Aabboo kawutethaa immiyaa wode, wodiya wurssethayaanaawaa. ²⁵ Ayissi gooppe, Xoossay A morkketuwaa ubbaa A gediyaappe garssanna wothana gakkanaw, Kiristtoosi mooddanaw bessee. ²⁶ Ubbaaappe wurssethaan dhayiidde de7iyaa morkkii hayquwaa. ²⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Xoossay ubbabaa A gediyaappe garssanna wothiide moodisseedda” yaagee. Shin ubbabaa A gediyaappe garssanna wothiide moodisseedda giyaa wode, ubbabaa otheedda Xoossaappe attin, yokko ubbay moodetteedda giyaawe qoncce. ²⁸ Shin ubbabay Kiristtoosaw moodetteeddawaappe guyyiyan, Kiristtoosi qassi bare huuphew ubbabaa barena moodisseedda Xoossaw moodetana. Xoossay qassi ubbabaa wurssiide moodana.

²⁹ Hewaa gidana dhayooppe, hayqqeeddawatantu kotaa xammaqettiyaawanttu ayaa oothiinoo? Hayqqeeddawatantu ubbakka denddennawaa gidooppe, asay hayqqeeddawatantu kotaa ayissi xammaqettii?

³⁰ Yaatina, nuuni ubba wode ayissi hassayenna metuwan geleettoo? ³¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani nu Godaa Kiristtoosa Yesuusan taw de7iyaa hinttenan ceeqettaadde, gallasaan gallasaan hayqqay. ³² Taani Efesoonen asaa qofaadan du7aanna baaxeteeddawe taana ayaa maaddii? Shin hayqqeeddawatantu hayquwaappe denddennawaa gidooppe,

“Simmi moyttennee ushoytte;

ayissi gooppe, nuuni wontti hayqqana” giyaawaa mala.

³³ Cimettoppite; iita laggetethay lo77o hanotaa bayizzee. ³⁴ Xillotethaakko simmite. Nagaraa oothoppite. Hinttentuppe itti itti asay Xoossaa erenna; taani hawaa hinttentta yeellayanaw gay.

Hayquwaappe Denddeedda Bollaa Hanotaa

³⁵ Shin itti asay, “Hayqqeedda asay waaniide denddane? Unttuntu ayaa mala bollaanna yaanee?” yaagennaan aggenna. ³⁶ Neenoo eeyaw, neeni gadiyan zeriya zerethay hayqqennaan morkkenna. ³⁷ Neeni zeriyaawe zargaa gidina woy hara qommo kathaa gidina, ayfiyaa xalalaappe attin, lammi doliide kesiyaawaa gidenna. ³⁸ Shin Xoossay zerethaw bare doseedda bollaa imnee; qassi zerethaa ubbaassikka huuphiyan huuphiyan unttuntu bollaa imnee. ³⁹ Medhetaa ubbaa ashuu ittuwaa gidenna. Shin asaa ashuu ittuwaa; mehiyaa ashuu dumma; kafatuwaa ashuukka dumma; qassi moliyaa ashuukka dumma.

⁴⁰ Qassi saluwaasatethatuunne sa7aa asatethatuu de7iino. Shin saluwaas bollaa bonchchuu dumma; qassi sa7aa bollaa bonchchuu dumma. ⁴¹ Awayfiyaassi A huuphe bonchchuu de7ee. Agenaassikka A huuphe bonchchuu de7ee. Qassi xoolintatuuwasikka dumma bonchchuu de7ee; ayaw gooppe, itti xoolinttii yokko xoolinttiyaappe bonchchuwan dummatee.

⁴² Qassi hayqqeeddawatantu hayquwaappe denddiyaa wode hewaadan hanana; hayqqiyaa bollay moogettiide, hayqqenna bollaa giidiide denddana. ⁴³ Bollay tooshiyan moogettiide, bonchchuwan denddana. Qassi daaburaan moogettiide, wolqqaan denddana. ⁴⁴ Medhetaa bollay moogettiide, Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiya bollaa giidiide denddana. Medhetaa bollay de7ooppe, qassi Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiya bollayikka de7ee.

⁴⁵ Hawaadankka, qassi Xoossaa Maxaafan, “Koyro bitani, Addaami, paxa de7iyaa asa giidiide medhettedda” yaagee. Shin wurssethayaanaaw de7uwaas immiyaa asagideedda. ⁴⁶ Shin medhetaa asay koyro yiina, geedoppe ayyaanaasay yeeddappe attin, ayyaanaawe koyro yiibenna. ⁴⁷ Koyro Addaami biittaappe medhettedda; I biittaappe medhetteddawaa. Laa7enthuwaa Addaami saluwaappe yeedda. ⁴⁸ Ha sa7aa asatuu biittaappe medhetteddawaa malatiino. Qassi saluwaasatuu saluwaappe yeeddawaa malatiino. ⁴⁹ Nuuni biittaappe medhetteddawaa malaa mayyeeddawaadan, saluwaappe yeeddawaa malaakka qassi mayyana.

⁵⁰ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani giyaawe hawaa; ashuunne suuthay † Xoossaa kawutethaa laattana danddayenna. Qassi wooqqiyaawe wooqqennawaa laattenna.

⁵¹⁻⁵² Sisite! Taani hinttenttoo ittibaa xuuray. Nuuni ubbay hayqqokko. Shin wurssethaya xurumbbay punettiya wode, lipheedda ayfi xeellanaassi wozanaa aathennaan

laamettana. Ayissi gooppe, xurumbbay punettiyaa wode, hayqqeedda asay wooqqenna asa gidiide denddana; nuunikka laamettana. ⁵³ Ayissi gooppe, hawe wooqqiyaawe wooqqennawaa mayyanaw bessee; qassi hawe hayqqiyaawe hayqqennawaa mayyanaw bessee.

⁵⁴ Shin hawe wooqqiyaawe wooqqennawaa mayyiyaa wode, qassi hawe hayqqiyaawe hayqqennawaa mayyiyaa wode, he wode, Xoossaa Maxaafay,

“Hayquu xoonettiide mitetteedda.

⁵⁵ Hayqoo, ne yishshay haqanee?

Hayqoo, ne xoonuu haqanee?”

geedda qaalay polettana. ⁵⁶ Hayquu dukkiyaa wolqqa nagaraappe demmee; qassi nagaray wolqqa higgiaappe demmee. ⁵⁷ Shin nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa bagganna nuuna xoonissiyaa Xoossaa galatay gakkoo.

⁵⁸ Taani siiqiyaa taanaadan ammaniyaawanttoo, hewaa diraw, qaaxxennaan minni eqqite. Hinttenttu daaburay Godaa bagganna mela gidennawaa eriide, ubba wode Godaa oosuwaa azallennan oothite.

16

Yeerusalamen De7iyaa Ammaniyaa Asaw Shiqqeedda Miishshaa Maaduwa

¹ Xoossaa asatoo miishshaa shiishshanaw Galatiyaan de7iyaa ammaniyaa asatoo taani qaalaale geleeddawaadan, hinttenttukka qassi hewaadan oothite. ² Hinttenttu taani yaa biyaa wode, miishshaa shiishshenna mala, hintte ubbay Wogga gallassi gallassi, hintte demmiyaa keenaappe hintte gollen dagayite. ³ Taani yaa gakkiiyaa wode, hintte ammaniyaa asaa oona gidooппenne, hintte immeeddawaa gathana mala, dabidaabbiyaanna untuntta Yeerusalame kiittana. ⁴ Qassi taani untuntunna baanaw koshshoопpe, untunttu taananna ittippe baanawantta.

Phawuloosa Qofatuwaa

⁵ Taani Maqidooniyaanna aadhdhay. ⁶ Taani biyaasaa haqa gidooппenne, ta buusan hintte taana maaddana mala, hintte matan amareedda wodiyaа gami77ennaan aggikke. Woy balgguuwaakka hintte matan shaaccennan waayya aggana. ⁷ Ayissi gooppe, taani ha77i yaanna aadhdhaadde he ogiyaanna hinttentta be7anaw koyyikke. Goday gooppe, hintte matan amareedda wodiyaа takkanaw qoppay.

⁸ Shin taani Phenxeqostte giyaa gallassay gakkanaw Efesoonen gami77ana. ⁹ Taw oosuu kumeedda aako penggiikka yaani dooyetteedda. Qassi taw cora morkketuu de7iino.

¹⁰ Ximootoosse hinttenttukko yooppe, hintte matan I yayyennaan de7anaadan, A loythi oyyqite. Ayissi gooppe, ikka qassi Godaa oosuwaa oothee. ¹¹ Hewaa diraw, ooninne A kadhoppo. Shin I taakko saro simmana mala, A maaddiide sarotethaan moyizzite. Ayissi gooppe, taani I ishātuwaanna simmanawaa naaga uttaaddi.

¹² Shin nu ishaa Aphiloosi yokko ishātuwaanna hinttenttukko baana mala, taani A minissa woosaaddi. Shin ha77i hinttenttukko baanaw koyyibeenna; I barew miikkiyaa wode hinttenttukko baanawaa.

Wurssethaa Zoriyaanne Sarotaa

¹³ Beegottite. Ammanuwan minni eqqite. Xalite. Goobite. ¹⁴ Oosuwaa ubbaa siiquwan oothite.

¹⁵⁻¹⁶ Taanaadan ammaniyaawanttoo, Isxxifaanoosinne A soy asay Giriiken koyro amma-needdawantta gidiyaawaanne Xoossaa asatuwaassi oothanaw barentta immeeddawaa hintte eriita. Hinttenttukka untunttu mala asaassinne, untuntunna oothiyaa ubbaw daaburiyaa ubbaw eeno gaanaadan, taani hinttentta woossay.

¹⁷ Isxxifaanoosi, Paddonaaxisinne Akayqoosi hintte baynnaasan taana boorasissi-beenna diraw, untunttu yuussaan taani nashettay. ¹⁸ Untunttu hinttentta ayyaanan miniseeddawaadan, taan akka ayyaanan miniseedda diraw, hewanttu mala asatuwaa dogoppite.

¹⁹ Iisiyan de7iyaa ammaniyaa asay hinttentta, “Saree, lo77ee” giino. Aqilayenne Phirisqqilla barenttu soyin shiiqiyaa woosa golle asaannakka hinttenttoo Godaa sarotaa wozanaappe kiittiino. ²⁰ Ishatuu ubbay hinttenttussi sarotaa kiittiino.

Ittu ittuwaanna geeshsha yeretaa yerettiide sarotettite. ²¹ Taani Phawuloosi ha sarotaa ta kushiyaa xaafaaddi.

²² Godaa Yesuusi Kiristtoosa siiqenna asay de7ooppe, I sheqqetteeddawaa gido. Nu Godaw, haaya.

²³ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethay hinttentunna gido.

²⁴ Kiristtoosa Yesuusan de7iyaa hinttenttu ubbaanna ta siiquu gido. Amen77i.

Phawuloosi Qoronttoosa Asaw Xaafeedda Laa7entho Kiitaa Geluwaa

Phawuloosi Qoronttoosa asaw xaafeedda laa7entho kiitay xaafetteeddawe, Phawuloosaw Qoronttoosan de7iya ammaniyaa asaanna de7iya gakkethay daro metuwaa gidde geli utteedda wodiyaana. Itti itti ammaniyaa asatuu itti itti tooshiyaa Phawuloosa bolla wotheeddiino; gidoppenne Phawuloosi sigatethaa medhdhanaw laamotay barew de7iyaawaa bessiide, hewe haniyaa wode wolqqaama nashechchaa nashettanaw dand-dayiyaawaa qonccissee.

Ha kiitaa koyro doomethaan Phawuloosi Qoronttoosan de7iya ammaniyaawantunna barew de7iya gaketethaa qonccisiiide, ammaniyaawantuu giddon dendeedda tooshiyaassinne phalqqethaassi, I untunttoo ayaassi mino zaaruwaa immeeddentoo odee. Hewaannakka gathiide hawe A seeray untunta nagaraappe simaassinne sigatethaw kaaletheedda diraw, sisseteedda nashechchaa untunttussi qonccissee. Kaalliide qassi Yihudaan de7iya ammaniyaawantaa maaddiyaawaa barenttuwaappe coo immana mala, untuntta hassayissee. Wurssethaa shemppatuwaan Phawuloosi Yesuusappe Kiiteteeddawaa gidiyawaa bolla shiiqeedda mootuwaassi zaaruwaa qaalaal immee. Ayissi gooppe, Qoronttoosa ammaniyaawantuu giddon itti itti asatuu barentta tumu Yesuusi Kiiteteeddawantaa kessiide, “Phawuloosi Yesuusi Kiiteteeddawaa gidenna; I wordduwaa” yaagiide, A mootiino.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Ubbappe sinthatiyaa yewuwaa (1:1-11)

Phawuloosanne Qoronttoosan de7iyaa ammaniyaawantaa (1:12-7:16)

Yihudaan de7iyaa ammaniyaawantoo imetteedda maaduwa (8:1-9:15)

Phawuloosi bare kiiteteedda maataw eqettanaw shiishsheedda qaalaal markkaa (10:1-13:10)

Wursethaa qutiya (13:11-14)

¹ Taani Phawuloosi, Xoossaa sheniyaan, Kiristtoosi Yesuusi kiiteteeddawenne nu ishay Ximootoosi Xoossaw goyinniyya Qoronttoosa katamaan de7iyaa ammaniyaawantoonne Akaayiyaan de7iyaa Xoossaa naanattoo ha dabidaabbiyaa xaafheetto.

² Xoossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aadho keekatethayinne sarotethay hinttentoo gido.

Phawuloosi Xoossaw Shiishsheedda Galataa

³ Xoossaa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, maarotethaa Aawuwaanne menthetuwa ubbaa Xoossaa galatay gakko; ⁴ Xoossay nuuna nu huuphew menthetheedda menthetuwaadan, daro waayiyaa waayyettiyaawantaa nuunikka menthetanaadan, nu waayiyaa ubbaan I nuuna menthethee. ⁵ Ayissi gooppe, nuuni Kiristtoosa bagganna daro waayiyaa waayyettiyaawaadan, hewaadankka, qassi nuuna A bagganna daro menthetuhan menthethee. ⁶ Nuuni waayettooppe, hewe hinttena menthetanaassanne hinttena ashshanaassa; qassi nuuni minettooppe, nuuni danddayeedda waayiyaa malaa hinttekka gencciide danddayana mala, Xoossay hintteuwukka qassi menthetuwaanne danddayaa immanaassa. ⁷ Hintte demmana giide, hidootaan naagi utteeddawe daro mina; ayissi gooppe, hintte nuunanna waayetteeddawaadan, hewaadan menthetuwaakka nuunanna akkanawaa nuuni ereetto.

⁸ Nu nuunaadan Xoossaa kaalliyaawantoo, nuuni Iisiya gadiyan waayetteedda waayiyaa hinttena hassayissanaw koyyeetto; nu waayyii nu wolqqaappe darina, nuuna wodhee giide, hirggana gakkanaw, nuuna wogay bayinnawaa dexeedda. ⁹ Nuuni nu bolla hayiquwaa pirdday pirddeteedda yaagiide qoppeeddo; shin hewe haneeddawe hayqqeedda asaa hayquwaappe denthiyaa Xoossaan nuuni ammanettanappe attin, nu huuphiyan ammanettanaadaana. ¹⁰ Xoossay hawaa mala iita hayiquwaappe nuuna ashsheedda; I nuuna ashshana; sinthappekka I nuuna ashshanawaa giide, hidootaan naagi utteeddo. ¹¹ Hintte woosseedda daro woosan nuussi anjjuu simmeedda diraw, daro asay nu diraw Xoossaa galatana mala, hinttekka qassi nuuna woosan maaddana koshshee.

Laametteedda Phawuloosa Qofaa

¹² Nuuni ceeqettiyaawe hawaa; ha sa7an nuuni de7iya de7uu, ubba qassi hinttenanna nuussi de7iya ittippetethay Xoossaa aadho keekatethaanappe attin, asaa aadhdheedda eratethaana gidennawaa, qassi Xoossay immeedda geeshshatethaaninne suuretethaan

nuuni de7iyaawaa wozanaa qofay nuussi markkattee. ¹³⁻¹⁴ Ayissi gooppe, hintte nab-babanawunne akeekanaw danddayiawaa xalalaa hinttentoo xaafiyaawaappe attin, nuuni harabaa hinttentoo xaafokko. Nu Godaa Yesuusa gallassi nuuni hinttenan ce-qettanawaadan, hintteikka nuunan ceqettana mala, hintte ha77i wurssi akeekenna yewuwaaw gidini wurssi akeekana gaade qoppay.

¹⁵ Hewaa taani loythi ereedda diraw, hintte laa77u gede go77ettana mala, ubbaappe kasetaade hintteikko baanaw qofaa qachchaaddi. ¹⁶ Taani Maqidooniyaa baadde hinttenanna gakettanawaanne qassi yaappe simmaadde hintte mataanna Yihudaa aadh-hishshin, hintte taana maaddanawaa qoppa uttaaddi. ¹⁷ Hewaa diraw, taani hewaa qoppaadde taanan ammanettabeykkitaa? Taani ta qofaa qachchiyaa wode, sa7aa asaadan itti kuthaan, “E, E” woy, “Gidenna, gidenna” gaanaw giiga uttaadditaa?

¹⁸ Shin Xoossay ammanetteeddawaa gidiyaawe tuma gidiyaawaadan, nuuni hinttentoo odiyaa qaalay “E” giyaawaanne “Gidenna” giyaawaa gidenna. ¹⁹ Ayissi gooppe, taani, Sillaasenne Ximootoosi hintte giddon odeedda Xoossaa Na7ay, Yesuusi Kiristoosi “E” giyaawaappe attin, “Gidenna” giyaawaa gidenna. Shin Xoossaa bagganna I ubba wodekka “E”. ²⁰ Ayissi gooppe, Xoossay immana geeddabaw ubbaw eeno geeddawe Kiristoosa bagganna polettana; hewaa diraw, nuuni Kiristoosa bagganna Xoossaa bonchchoo, amen77i * geetto. ²¹ Xoossay Kiristoosa bagganna nuunanne hinttena menthethennee okkee. ²² Nuuni aawaa gidiyaawaa erissiyaa maatafaa I nu bolla wothiide, bare Geeshsha Ayyaanaa waasiyaadan, nu wozanaa giddon wotheedda.

²³ Qassi taani Qorontoosa beennaan aggeeddawe hinttena Qohennaadaana. Hewe worddo gidoope taana muranaw ta shemppuwaan Xoossay markka. ²⁴ Nuuni hinttena nashechchanaw hinttenanna ittippe oothiyaawantappe attin, hintte ammaniyaawan hinttena godetanaw koyiyaaawantta gidokko; ayissi gooppe, hinttentu hintte ammanusan minniide de7iita.

2

¹ Taani laa7enthuwaa hinttena kayyoyenna mala, hintteikko beennaadan, ta qofaa qachchaaddi. ² Ayissi gooppe, taani hinttena kayyoyiawaa gidoope, ha taani kayyoyeedda hintte taana nashechchaanappe attin, oonee taana nashechchanawe? ³ Taani hinttentoo he dabidaabbiyaa xaafeeddawe, taana nashechchanaw bessiyaa asatuwan taani kayyottanaw hintteikko baanaw koyyabeennawaassa; taani nashettiyaa wode, hintte ubbaykka qassi nashettanawaa hintte ubbaan ammanettay. ⁴ Ayissi gooppe, taani hinttentoo daro waayiyaaaninne tuggaan qassi daro afothaana xaafeeddawe, hinttena kayyoyanaassa gidenna; shin taani hinttena ubbatuwaa ay keenaa siiqaytantto hintte eranaadaana.

Bayizzanchchaw Atto Giyaawaa

⁵ Shin itti uray haraa kayyoyeeddawaa gidoope, taani A yewuwaa darissanaw koyyikke; I hinttena ubbatuwaa kayyoyeeddappe attin, ta xalalaa kayyoyibeenna. ⁶ Hintteppe dariya bagga asay he bitaniyaa mala asaa hewaadan murooppe, he muray aw gidanawa. ⁷ Hewaa diraw, he bitani loythi kayyottenna mala, hintte aw atto gaanawunne A menthethanaw bessee. ⁸ Hewaa diraw, hintte A minissiide siiqiyaawaa I erana mala, taani hinttena woossay. ⁹ Ayissi gooppe, hintte taw azazettanaw ubba wode giigi utteeditenttonne qassi paaciyaa hintte danddayintto eranaw, he dabidaabbiyaa hinttentoo xaafaaddi. ¹⁰ Itti uray naaqgeeddawaa hintte atto giya wode, taanikka qassi atto gay; taani atto geeddawaa gidoope, atto geeddawaa ayaanne Kiristoosa sinthan hintte diraw, atto gaaddi. ¹¹ Seexaanay nuukko yiide, nuuna cimmenna mala, taani aatto gaaddi; ayissi gooppe, nuuni A qofaa ereetto.

Ooratha Caaquwaa Oosanchchatuwaa Xoonuwaa

¹² Taani Kiristoosa mishiraachchuwaa qaalaa odanaw Xiro7aadaa beedda wode, Goday yaani taw penggiyaa dooyyi wotheedda. ¹³ Taani ta ishaa Tiita yaani demmabeenna diraw, taw ayyaanay shemppibeena. Hewaa diraw, yaani de7iya asaa, “Saro de7ite” gaade Maqidooniyaa baaddi.

¹⁴ Shin Kiristoosa bagganna ubba wode nuuna xoonoo kaaletiyaa Xoossaa, qassi Kiristoosa timirtiyaa nu bagganna shittuwaadan, ubbasaa gathiyaawaa galatay gakko. ¹⁵ Ayissi gooppe, nuuni attiyaa asaa gidduwaaninne dhayiyaa asaa giddon Kiristoosi Xoossaw yarshshiyaa sawuwaa toshikku giyaa shittuwaa mala. ¹⁶ Nuuni dhayiyaaawanttoo zee77iyaa hayquwaa; qassi attiyaawanttoo de7uwaa immiyaa sawiyaa shittuwaa; yaatina, hewaa oothanaw danddayiawaa oonee? ¹⁷ Nuuni Xoossaa qaalaa gelobaadan,

* 1:20 Amen77i: “Amen77i” giyaa qaalay hawaan “E” yaagettiyaa bilethaa oyqqee.

walakkiide zali77iyaa hara cora asatuwaa mala gidokko; shin Xoossay nuuna kiittina, ammanettiide Xoossaa sinthan Kiristtoosa bagganna qaalaa odeetto.

3

Xoossaa Ooratha Caaquwaa

¹ Nuuni shirettiide, nu huuphiyaa sabbanaw doommeeddoyee? Woy hara asatuwawaadan, sabaa dabidaabbiyaa hinttentoo yeddanaaw woy hintteppe akkanaaw koyyeettoo? ² Hinttentu hintte huuphiyan asay ubbay eranaadaaninne nabbabanaadan, nu wozanaan xaafetti utteedda nu dabidaabbiyaa. ³ Ha dabidaabbiyaa Kiristtoosi bare huuphiyan xaafiide, nu bolla kiitteeddawe tuma; ha dabidaabbi de7uwaaw Xoossaa Geeshsha Ayyaanay asaa wozanaan xaafetteeddawaappe attin, shuchchaa bolla qalamiyaan xaafettebeenna.

⁴ Nuussi Kiristtoosa bagganna Xoossaan hawaa mala ammanuu de7ee. ⁵ Nu danddayay Xoossaappe yiyaawaappe attin, ha oosuwaaw nuuni nu huuphiyan oothanaaw danddayeetto giyaawe nuussi ayayiinne baawa. ⁶ Nuuni Ooratha Caaqoo oothana mala, Xoossay nuuna danddayisseedda; he Ooratha Caaquu Geeshsha Ayyaanawaappe attin, xaafetteedda higgiiyaawaa gidenna. Xaafetteedda higgii hayiquwaa ahee; shin Geeshsha Ayyaanay de7uwaaw ahee.

⁷ Shuchchaa woociide xaafeedda higgii imettiyaa wode, Xoossaa bonchchuu beettedda; Muse som77iyaan de7iyaa phoolethay dhayiyaawaa gidoopekka, he phoolethay daro wolqqaama gidiyaa diraw, Israa7eeliyaa asay A som77iyaa tishshshi oothi xeellanaw danddayibeenna. Hayiquwaa ahiiyaa higgii oothiyaa oosuu hawaa mala bonchchuwaanna yiyaawaa gidoope, ⁸ Geeshsha Ayyaanay oothiyaa oosuwaaw bonchchuu ay keenaa daranee? ⁹ Ayissi gooppe, asay pirddaa akkiya oosuu bonchcho gidoope, asay xilliyaa oosuwaaw bonchchuu waaniide daranddeeshsha? ¹⁰ Ayissi gooppe, kase bonchchuu ha77i bareppe loythi aadhhiyaa bonchchuwaaw gaasuwan bonchuwaaw dhayeeddawe tuma. ¹¹ Ayissi gooppe, he dhayeeddawan bonchchuu de7iyaawaa gidoope, medhinaw de7iyaawaan ay keenaa wolqqaama bonchchuu de7anddeeshsha?

¹² Nuuni hidootaan naagiyaaw hawaa malabay nuussi de7iya diraw, qoncciyaan xaliide haasayeetto. ¹³ Israa7eeliyaa asay dhayiyaa bonchchuwaaw wurssethaa be7enna mala, bare som77iyaa naxalaan kammeedda Muse mala gidokko. ¹⁴ Shin untuntu wozanay donccilleedda; ayissi gooppe, untuntu Eca Caaquwaa nabbabiyaa wode, hachche gakkanaassikka, he naxalay untuntu wozanaa kammi wotheedda; ooninne Kiristtoosanna gakketiyaaw wode xalalaan he naxalay kichchee. ¹⁵ Shin untuntu Muse maxaafaa nabbabiyaa wode ubbaan hachche gakkanaassikka, he naxalay untuntu wozanaa kammi wotheedda. ¹⁶ Shin Xoossaa Maxaafay, "Ooninne Godaakko simmiyaa wode, awudenne he naxalay qaarettee" yaagee. ¹⁷ Goday Geeshsha Ayyaana. Godaa Ayyaanay de7iyaasaan ayilletethay baawa. ¹⁸ Nuuni ubbaykka naxalaan kamettibeenna som77iyaan Godaa bonchchuwaaw be7ana * qassi Geeshsha Ayyaana gidiyaa Godaappe yiyaaw he bonchchuu nuuna barena malattiide, bonchchuwaappe bonchchoo laammana.

4

Phawuloosi Bare Oosuwan Ammanetteedda Asa

¹ Simmi Xoossay nuussi ha oosuwaaw bare maarothan oothanaadan immeedda diraw, nuuni salettokko. ² Nuuni geeman oothiyaa yeellaiyaa oosuwaaw ubbaa aggoytte; qassi geniyaa oosuwaakka oothokko; woy Xoossaa qaalaa wordduwaanna walakkokko. Hewaadanka, tumuwaaw qoncciyaan haasayiide, Xoossaa sinthan suure wozanaw nuuna shiishshoytte.

³ Nuuni odiyaa wonggalaa mishiraachchuu geemmeeddawaa gidoopekka, dhayiyaa asatuwaa xalalaw geemmeedda. ⁴ Ha sa7aa xoossay ammanenna asatuwaa qofaa jollisseedda; Kiristtoosa bonchchuwaaw, wonggalaa mishiraachchuwaaw poo7uwaaw barentoo poo7iyaawaa, Xoossaa malatiyaawaa untuntu be7enna mala, untuntu diggeedda. ⁵ Ayissi gooppe, Yesuusi Kiristtoosi Godaa gidiyaawaanne A diraw nuuni nu huuphiyan hinttentoo qooma gidiyaawaa odettope attin, nubaa odokko. ⁶ Ayissi gooppe, "Dhumaappe poo7uu poo7ana" geedda Xoossay nu wozanaan bare poo7uwaaw poo7isseedda; qassi I bare bonchcho eratethaa poo7uwaaw Kiristtoosa sinthan poo7iyaawaa nuussi immanaw poo7isseedda.

3:3 Kes 24:12; Erm 31:33; Hiz 11:19; 36:26 3:6 Erm 31:31 3:7 Kes 34:29 3:13 Kes 34:33 3:16 Kes 34:34
* 3:18 naxalaan kamettibeenna som77iyaan: Iti asaa de7uwan sintha hananabay, kahaa garssan pholqqi beettiyaawadan guussaa. 4:6 Dom 1:3

⁷ Shin ubbaappe aadhdiyaa wolqqay Xoossawaappe attin, nuussa gidennawaa bessenaw nuussi ha minijay urqqaappe medhetteedda miishshaa gideedda nu giddon de7ee.

⁸ Nuuni ubba baggannakka nu77etteeddo; shin me7erettibeykko; qassi itti itti wode sidheetto; shin nu ubbannakka aggibeykko. ⁹ Nuuni yederssetteeddo; shin Xoossay nuuna olibeenna; qassi nu nu morkketuu nuuna oli aggeeddino; shin nuuni dhayibeykko. ¹⁰ Qassi Yesuusa de7uu nu asatethan beettana mala, nuuni ubba wode A hayiquwaa nu asatethan tookki yuuyyeetto. ¹¹ Ayissi gooppe, hayiqqiyyaa nu asatethaa bolla Yesuusa de7uu beettana mala, paxa de7iya nuuni A diraw, ubba wode hayqqeetto. ¹² Hewaa diraw, hayquu nu giddon oothē; shin de7uu qassi hintte giddon oothē.

¹³ Xoossaa Maxaafay, “Taani ammaneedda diraw haasayaaddi” yaage; he ammanuwaaw ayyaanay nuussikka de7iya diraw, nuunikka ammaneeetto; hewaa diraw, haasayeetto.

¹⁴ Xoossay, Godaa Yesuusa hayiquwaappe dentheeddawe, nuunakka qassi Yesuusa hayiquwaappe dentiide, hinttenanna ittippe bare sintha shiishshanawaa ereetto. ¹⁵ Hawe ubbay hintte diraassa; Xoossaa aadho keekatethay daro asaa gakkiiya wode, asay Xoossaa bonchchoo daro galataa immmana.

Ammanuwan De7ussaa

¹⁶ Hewaa diraw, nuuni salettokko; nuussi haray atto, bolla bagga asatethay wooqqintokka, garssa bagga asatethay gallassan gallassan ooraxxee. ¹⁷ Ayissi gooppe, ha77iw waayyettiyyaa ha guutha waayyii, ubbaappe loythi dariyaa medhinaa bonchchuwaaw nuussi beetissana. ¹⁸ Nuuni beettennawaa xeelleettoppe attin, beettiyaawaa xeellokko; ayissi gooppe, beettiyaabay ha77issa; shin beettennawe medhinaw de7iyaawaa.

5

¹ Ayissi gooppe, nuuni de7iya ha sa7aa dunkkaanii kolettoppe, nuussi asay keexibeenna gollii, Xoossay keexxeeddawe, saluwan medhinaw de7iyaawaa nuuni ereetto. ² Nuuni ha alamiyaan de7iidde daro ooleettonne saluwan de7ana nu golliiya mayyanaw loythi amotteetto. ³ Nuuni hewaa mayyiide, kallottokko; ⁴ nuuni ha sa7aa dunkkaaniyan de7iidde, deexettiide ooleetto; ayissi gooppe, hayiqqiyyaa asatethay de7uwan mitettana mala, nuuni mayyanaw koyeettoppe attin, kallottanaw koyyokko. ⁵ Nuuna hawoo giigiseeddawe Xoossaa; qassi I bare Geeshsha Ayyaanaa waase udiide, immeeddawe A.

⁶ Hewaa diraw, nuuni ubba wode ammanetteetto; qassi nuuni nu gollen ha asatethan de7eedda keenan, Godaappe shaakettiide de7iyaawaakka ereetto. ⁷ Ayissi gooppe, nuuni ammanuwaan de7eettoppe attin, be7iyaawan de7okko. ⁸ Nuuna ammanthee; qassi ha asatethan nu golliiya aggi golle biide Godaanna ittippe de7iyaawe nuuna nashechchee. ⁹ Hewaa diraw, nuuni qassi ashuwaan de7ina de7ana dhayina, nu qofay A nashechhanaa. ¹⁰ Ayissi gooppe, nuuni huuphiyan huuphiyan ootheedda oosuu lo77a gidina, woy iita gidina, nuussi bessiyaawaa akkanaw, Kiristoosa pirdda oydiyyaa sinthan ubbaykka shiiqanaw bessee.

Asaa Xoossaanna Dabboyiyaa Oosuwaaw

¹¹ Hewaa diraw, nuuni Xoossaw yayyussay ayentto eriide, hewaadan qassi asaakka ammantheetto; Xoossay nuuna ubbanna eree; qassi hintteikka hintte wozanaa qofaan nuuna eriita yaagaade qoppay. ¹² Beettiyaaban ceeqettiyaawanttupe attin, wozanaan de7iyaawan ceeqettenna asattoo hintte odi zaariyaabay de7ana mala, hintte nuunan ceeqettanaadan, nuuni hinttenttoo gaasuwaaw gidanaw koyiyyaawaappe attin, nuuna galatanaw koyyokko. ¹³ Nuuni gooyiyaawaa gidoope, Xoossaa bonchchuwaassa; woy qassi wozanaanna de7iyaawaa gidoopekka, hinttena go77anaassa. ¹⁴ Kiristoosa siiqu nuuna giddee; ayissi gooppe, itti asay asaa ubbaw hayiqqeeddawaa nuuni akeekeddoo; hewaa gidoope asay ubbay aananna hayiqqeedda. ¹⁵ Paxa de7iyaawanttu barenttu diraw hayiqqeeddawoonne qassi hayiquwaappe dendeeddawoo de7anaappe attin, sinthappe barenttu huuphew de7enna mala, I asaa ubbaa diraw hayiqqeedda.

¹⁶ Hewaa diraw, nuuni hawaappe sinthaw oonanne asaa qofaan pirddokko; haray atto, nuuni Kiristoosa kase asaa qofaan pirdeeddawaa gidoopekka, simmi sinthappe hewaadan pirddokko. ¹⁷ Hewaa diraw, ooninne Kiristoosanna de7ooppe, ooratha medhetaa; cimay aadhdeedda; be7ite, ubbaykka ooraxxeedda. ¹⁸ Kiristoosa bagganna nuuna barenanna sigetheedda Xoossay ubbabaakka ootheedda; qassi I nuussi haratuwaa barenanna sigethiyaa oosuwaaw immeedda. ¹⁹ Xoossay Kiristoosa bagganna asaa ubbaa barenanna sigethee; asaa nagaraakka asaa bolla paydenna; qassi asaa barenanna sigethiyaa kiitaakka nuussi immeedda.

²⁰ Simmi Xoossay nu bagganna hinttentoo haasayiyaawaadan, nuunikka Kiristtoosa diraw haasayiyya I kiiteeddawantta; qassi nuuni hinttena, “Xoossaanna sigettite” giide, Kiristtoosa diraw woossetto. ²¹ Nuuni Xoossaa xillotethaa Kiristtoosa bagganna akkana mala, nagaraa erenna Kiristtoosa nu diraw, Xoossay nagaranchcha ootheedda.

6

¹ Hintte nuunanna Xoossaa oosuwaa oothiidde, A aadho keekatethaa akkiide hanenna ogiyaan go77ettena mala, nuuni hinttena woossetto. ² Ayissi gooppe Xoossay, “Taani injje wodiyaan

neeni giyaawaa sisaaddi;

qassi atotethaa gallassi

neena maaddaaddi”

yaagee. Be7ite, injje wodi ha77a. Be7ite, atotethaa gallassay hachcha.

³ Nuuni nu oosuwaa ooninne boranawaa koyyokko; qassi oonanne dhubbanawaa koyyokko. ⁴ Shin ubbabaani nuuni Xoossaa oosanchchatuwaa gidiaawaa nu huuphiyan besseeddo; daro gencan, waayyiyaan, metuwan, wolqqaama tuggaan, ⁵ lissuwan shocettiyaawaan, qashuwan, shabbirettussa, daaburaan, gemi77ishuwaa dhayiyaawan, xoomaan, ⁶ geeshshatethan, eratethan, danddayan, keekatethan, Geeshsha Ayyaan, tumu siiquwan, ⁷ tumuwaa haasayiyaawan, Xoossaa wolqqan nuuni Xoossaa oosanchchatuwaa gidiaawaa nu huuphiyan besseeddo; qassi xillotethaa toraa ushechcha kushiyan, gondalliyyaa haddirsa kushiyan oyqqana. ⁸ Nuuni bonchchetteeddonne toshetteeddo; boretteeddonne galatetteeddo. Qassi tumuwaa haasayeetto; shin asay nuuna wordduwaa giide qoppee. ⁹ Nuuni asay erenna asaa mala; shin asay ubbay nuuna eree; nuuni hayqqeedda asaa mala; shin hintte be7iyaawaadanka de7eetto; muretteedda asaa mala; shin hayiqqibeykko. ¹⁰ Nuuni kayyottiyaawantta gidoopekka, ubba wode nashetteetto. Hiyyeesaa malateetto; shin daro asaa dureyeetto; qassi ayayenne bayna asaa malateetto; shin ubbabaykka nuwaa.

¹¹ Qoronttoosan de7iya asaw, nuuni hinttentoo qoncciyaan odeeddo; nu uluwaakka hinttena besseeddo; ¹² Nuuni hinttentoo dhibibeykko; dhibeeddawanntu hinttena. Nuuni nu uluwaa hinttentoo genthibeykko; shin hintte uluwaa nuussi gentheeddawanttu hinttena. ¹³ Ha77i taani ta naanaw haasayiyaawaadan, hinttentoo haasayay; nuuni hinttena nu uluwaa besseeddawaadan, hinttekka nuuna hintte uluwaa aassi dooyyiide bessite.

Ammanenna Asaanna Zuppenna Mala Seeraa

¹⁴ Ammanenna asatuwaanna zuppetiide, giigenna oosuwaa oothoppite. Ayissi gooppe, xillotethawunne nagaraw ayaan gakethay de7ii? Poo7oonne dhumaw ayaan ittippetethay de7ii? ¹⁵ Kiristtoosanne Daabiloosa * ittippe gathiyaabay ayee? Qassi ammaniyaawenne ammanennawe koxxiyaawe ayee de7ii? ¹⁶ Xoossaa Geeshsha Gollewunne eeqaw aybe zuppethay de7ii? Ayissi gooppe Xoossay,

“Taani untuntu giddon de7ananne

untuntu giddon hamettana.

Taani untuntu Xoossaa gidana;

qassi untuntukka ta asatuwaa gidana”

geeddawaadan, nuuni de7uwaa Xoossaa geeshsha golliyaa.

¹⁷ Hewaadanka, qassi Goday,

“Untuntu gidoppe kesite;

untuntuppe shaakettite.

Tunabaakka bochchoppite.

Taani hinttena mokka akkana.

¹⁸ Qassi taani hinttentoo aawuwaa gidana;

hinttekka taw attuma naanatuwaanne

macca naanatuwaa gidanita.

Taani Ubbaappe Wolqqaama Goday

hawaa oday”

yaageedda.

6:2 Isa 49:8 * 6:15 Daabiloosa: Griikiyaa maxaafay “Beliyar” gee. Hewaa guussay Ibrayisxxiyaan “Beliyal” giyaawaa. Laa77uwaa bilethaykka “Makkalanchchaa” woy “Maaddennawaa” guussaa. 6:16 Wog 26:12; Hiz 37:27; 1Qo 3:16; 6:19 6:17 Isa 52:11 6:18 2Sa 7:14; 1Od 17:13; Isa 43:6; Erm 31:9

¹⁰ Taani ha yewuwaa hinttana zoriyaawe hawaa; zillaythi hintte doommeeddawaa ha77i wurssiyaawe hinttenttoo lo77a; hintte ooso xalalaw gidennaan, oothana qofawukka kaseteeddawannta. ¹¹ Hintte oothanaw loythi amotteeddawe oothiide poleeddawaanna giiga gidana mala, hinttenttoo danddayetteeddawaadanka oosuwaa polite. ¹² Ayissi gooppe, itti uray immanaw loythi kooyyooppe, I barew de7eedda keenaa immanaappe attin, aw baynawaa aappe akenna.

¹³ Ayissi gooppe, taani haranttu waayyiyaappe shempina, hintte waayyettite giikke; hintte ubbaykka qaraa de7anaadanappe attin. ¹⁴ Unttuntu palahay hintte pacaa kunthana mala, hinttenttoo ha wodiyaan de7iya palahay unttuntu pacaa kunthana koshshee; laa77uukka hewan qaraan go77ettiino. ¹⁵ Xoossaa Maxaafan, “Darissiide shiishsheedda-woo palahibeenna; qassi guuthaa shiishsheeddawookka paccibeenna” geetettiide xaafettedda.

Tiitanne A Laggethaa

¹⁶ Shin nuuni hinttenttoo qoppiyaawaa mala, wolqqaama qofaa Tiita qofisseedda Xoossaa galatay gakko. ¹⁷ Tiito hinttekkoo baanaw bare qofaa qachcheeddawe, bare huuphiyan hinttana maaddanaw daro amotteedda gishshaappe attin, nu zoriyaa xalalaa akkeeddawaana gidenna. ¹⁸ Mishiraachchuwaa qaala odiyaa bare oosuwan ammanettiya ammaniyaawanttu sinthaa ubbaan daro bonchcheteedda ishaa nuuni aananna ittippe kiitteetto. ¹⁹ Hewaa bollan qassi, ha nuuni oothiyaa lo77o oosuwaa I nuunanna ittippe oothanawunne Godaa bonchchoo nuuni haratuwaa maaddanaassi loythi amottiyaawaa bessenaw amaniyaa asatuu A dooriide suntheeddino.

²⁰ Nuuni oothiyaa ha keeka imotaa diraw, oninne nuuna zigirena mala naagetteetto. ²¹ Ayissi gooppe, nuuni Godaa sinthaan lo77obaa oothanawaa xalalaa gidenna; shin asaa sinthankka lo77obaa oothanaw qoppeetto.

²² Nuuni daro gede paacci be7eedda nu ishaa, ubba wode hinttana maaddanaw daro amottiyaawaa, ha asatuwaanna hinttekkoo kiitteetto; qassi ha77i I hinttana daro amaniyaa diraw, hinttana maaddanaw kasewaappe aathiide loythi amottee. ²³ Tiitowaa gidooppe, I hinttana maaddanaw taananna ittippe oothiyaa ta laggiyaa; yokko ishātuwaabaa gidooppe, unttuntu amaniyaa asatuu kiitteeddawanttanne unttuntu de7uu Kiristoosa bonchchissiyaawaa. ²⁴ Simmi ammaniyaawanttu ubbatuu hintte siiquu tuma gidiyaawaa erana mala, qassi nuuni hinttewaa sabbiyaawe likke gidiyaawaa erana mala, hintte siiquwaa unttunta bessite.

9

Pacay De7iyaawantta Maadussaa

¹ Yihudaan de7iya geeshsha asatuwaa maaddanaw yeddiyaabaw taani hinttenttoo xaafanaw koshsheenna. ² Hintte maaddanaw loythi amottiyaawaa taani eriya diraw, Maqidooniyaa de7iya asaw hinttewaa sabbaaddi. Taani untunttoo, “Akaayiyaan de7iya ishātuu zillaythippe doommiide, maaddanaw giigetteeddino” yaagaade odaaddi; qassi hintte wolqqaama amuukka untuntuppe dariya baggaa denthetheedda. ³ Shin taani untunttoo geeddawaadanka nuuni ha yewuwaa hinttanan ceeqettiyaawe mela gidenna mala, hintte giigetteeddawannta gidanaadan, ha ishātuwaa hinttekkoo kiitay. ⁴ Maqidooniyaa asatuu taananna yiide, hintte giigettennan de7ishshin, hinttana demooppe, nu xalalaa gidennaadan, hintte nuuppe aadhuwaa yeellatanita; shin nuuni hinttana loythi amaniide ceeqetteeddawaassa. ⁵ Hewaa diraw, taani ha ishātuu taappe sinthati hinttekkoo biide, hintte immana geedda imotaa kasetiide giigissana mala, untuntta woossanaw koshshiyaawaa akeekaaddi. Hewaappe guyyiyan, he imotay taani gakkiiya wode giigi uttanawaa; hewe qassi wolqqaan hintte immiyaawaa gidennaan, dosiide immiyaawaa erissee.

⁶ Hawaa akeekite; guutha zereethaa zeriyaay uray guutha kathaa cakkana; daro zereethaa zeriyaay uray qassi daro kathaa cakkana. ⁷ Xoossay nashechchan immiya uraa siiqiyaay diraw, qarettiide woy dosennan immiyaawaa gidennaan, immiya uray huuphiyan huuphiyan bare wozanaan qoppeeddawaa immo. ⁸ Xoossay hinttenttoo gidiyaawe ubba wode de7anaadaaminne qassi haratookka hintte immanaw hinttiyaawe de7anaadan hinttana koshshiyaay ubbabaa hinttenttoo immanaw danddayee. ⁹ Xoossaa Maxaafay, “I hiyyeesaa asaw darissiide immee; qassi A xillotethay medhinaw de7anawaa”

yaagee. ¹⁰ Xoossay, zeriyaawoo zerethaanne maanaw qumaa immiyaawe, hinttena koshshiyaa zerethaa ubbaa hinttentoo immana; qassi hintte xillotethaappe daro ayfiyaa ayifissanaw he zerethaa dichchanawaa.

¹¹ Daro asay hintte immiya imotaa nuuppe akkiide, Xoossaa galatanaadan, hintte ubba wode darissiide immiyaawantta gidana mala, Xoossay hinttena ubba bagganna dureyana. ¹² Ayissi gooppe, ha hintte oothiyaa oosuu Xoossaa naanaw koshshiyawaa kunthi immiyaawaa xalalaa gidenna; shin Xoossaw daro galataa immiyaawan kumiide goggee. ¹³ Ha hintte oosuu hintte ammanuwaa erissiyaa diraw, daro asay Kiristtoosa wonggalaa hintte ammaniide markkattiyaawoonne hintte maaduwwaa untuntunnanne haraa ubbatuwaanna shaakkiide, darissi immiyaawoo Xoossaa bonchhana. ¹⁴ Untunttu hinttentoo Xoossaa woossiide, hinttenan de7iya Xoossaa aadho keekatethay zaway bayinnawaa diraw, hinttena laamoteetto. ¹⁵ Zaway bayinna Xoossaa aadho keekatethaa diraw, Xoossaa galatay gakko.

10

Phawuloosi Mootiyaawanttussi Zaaredda Zaaruwaa

¹ Taani Phawuloosi, hintte, “I nuunanna de7iya wode ashikke” giyaawe, qassi, “Nuuppe haakki de7iya wode nu bolla xalee” giyaawe, lo77anne ashikke gideedda Kiristtoosa bagganna hinttena woossay. ² Nuuna ha sa7aa dooyaadan de7iino giide qoppiyaa itti itti asatuwaa bolla taani xalanawaa eray; shin taani hintteko biya wode hintte taana xalissenna mala, hinttena woossay. ³ Ayissi gooppe, nuuni ha sa7an de7ooppekka, ha sa7aa asaadan olettokko. ⁴⁻⁵ Ayissi gooppe, nuuni olettiyaa tooray ha sa7aawaa gidenna. Shin geessuwaa laalanaw wolqqaana de7iya Xoossaa tooraa. Nuuni asaa qofaa dhayis-seetto; qassi Xoossaa eratethaa bolla dendiide dhubbiiyaa otoro qofaa ubbaa laaleetto. He qofaa ubbay Kiristtoosaw azazettana mala omoddeetto. ⁶ Hintte azazettiyaawaa poleeddawaappe guyyiyan, azazettenan ixxiyaawaa ubbaa nuuni muranaw giigetana.

⁷ Hintte sinthan de7iyaawaa xeellite; ooninne barena Kiristtoosawaa giide qoppooppe, hewaa gujji qoppo; Kiristtoosawaa I gideeddawaadan, nuunikka qassi aawaa. ⁸ Ayissi gooppe, Goday nuussi immeedda nu aawotethaani taani loytha otorettiyaawaa gidoopekka, hewaan yeellatikke; he nuussi immeedda aawotethay hinttena keexxanaas-sappe attin, kolanaassa gidenna. ⁹ Taani ta dabidaabbiyaan hinttena yashissanaw xaafo asa malaataade beettanaw koyyikke. ¹⁰ Ayissi gooppe, itti itti asay, “Phawuloosa dabidaabbi deexonne wolqqaama; shin xeelliyaa wode I daaburanchcha; A haasayaykka pathenna” yaagee. ¹¹ Hewaa mala asay nuuni haakuwan de7iidde xaafiyaa dabidaabbiyaaninne yaani hinttenanna de7iidde oothiyaa oosuwan dummatethi bayinnawaa akeekana koshshee.

¹² Nuuni barena nashshiyaa itti itti asatuwaanna nuuna paydanaw woy likkissanaw koyyokko; shin untunttu barena ittuu ituwaanna likkissiidinne qassi barena ittuu ituwaanna qarayiidde, ubbanna eeyeeddino.

¹³ Shin nuuni Xoossay nuussi esseedda zawaa gidon ceeqettiyaawaappe attin, he zawaappe pinniide ceeqettokko; he zaway hinttekkokka gakkee. ¹⁴ Nuuni hintteko gakkibeennawaa malatiide, zawaa pinnokko; ayissi gooppe, nuuni Kiristtoosa mishiraachchuwaa qaalaa odiide, hintteko kase gakeeddo. ¹⁵ Nuuni Xoossay esseedda zawaa pinniide, hara asay ootheedda oosuwan ceeqettokko; shin hintte ammanuu dicci dicci biya wode, nuuni hintte gidon oothiyaa oosuwaa zaway kasewaappe loythi aakki aakki baanawaa giide qoppeetto. ¹⁶ Nuuni mishiraachchuwaa qaalaa hintte de7iyaasaappe hini baggan odana; qassi hara zawaan ooseettidiggeedda oosuwaankka ceeqettokko. ¹⁷ Shin Xoossaa Maxaafay,

“Ceeqettiya uray ooninne

Godaa lo77otethaabaan ceeqetto”

yaagee. ¹⁸ Ayissi gooppe, Goday nashshiyaa uraappe attin, barena nashshiyaa uray galatettenna.

11

Phawuloosanne Barena Yesuusi Kiitteedda Giya Worddanchchatuwaa

¹ Hintte ta eeyatethaa guuthaa danddayintto lo77a. Hayyanaa danddayite. ² Xoossay qanaattiyaawaadan, taanikka hinttew qanaatay; ayissi gooppe, taani hinttena itti attumaawoo, Kiristtoosaw immana gaade, attumawaa erenna geeshsha wodorattiidan giigissa wothaaddi.

³ Shin shooshshay bare makkalaan Hewaano baletheeddawaadan, Kiristtoosaw hintte immeedda hintte suure qofay bayibeennawe wora banddeeshsha gaade hirggay. ⁴ Ayissi gooppe, itti uray yiide, nuuni hinttenttoo odeedda Yesuusappe hara Yesuusa hinttenttoo odooppe, woy hintte akkeedda Ayyaanaappenne wonggalaappe dumma ayyaanaanne wonggalaa hintte akkooppe, hintte eeno giide akkeeddita guussa.

⁵ Yesuusi kiiteedda ha waannatuwaappe taani ayanka laafiyaawaa taw malatenna. ⁶ Taani haasayiyaa haasayan tamaaraabeenna asaa gidoopeppka, eratethan gidikke; shin nuuni hinttenttoo ha yewuwaa asaa ubbaa giddon ubba bagganna qonccisseeddo.

⁷ Woy taani hinttena miishshaa oochchennan, Xoossaa mishiraachchuwaa qaalaa hinttenttoo coo odeeddawenne hinttena dhoqqu oothanaw ta huuphiyaa toochcheeddawe taw nagaraa gidandeeshsha? ⁸ Taani hinttenttoo oothanaw ha ammaniyaade asaappe miishshaa akkeeddawoo, hewantta bonqqaaddi. ⁹ Qassi taani hinttenanna de7ishshin, taana metina, hintteppe itti uraakka wayissabeykke. Ayissi gooppe, Maqidooniyaappe yeedda ishatuu taana koshsheedda ubbabaa taw immeeddino; taani hinttena waayissenna mala, kase tooko gidabeenawaadankka sinthawukka tooko gidikke. ¹⁰ Kiristtoosa tumatethay taanan de7ishshin, ha ta ceequu Akaayiyaa gadiyan haqaninne antenna. ¹¹ Taani hawaa ayissi gaytaa? Hinttena siiqenna dirassee? Taani hinttena siiqiyaawaa Xoossay eree.

¹² Shin he barenttu ceeqettiyaawaan nuuni oothiyaawaadan oothanaw gaasottiyaawanttu gaasuwa digganaw, ha77i taani oothiyaaw oosuwa guujaade oothana. ¹³ Ayissi gooppe, untunttu Yesuusi kiittibeenna worddo asatuwaa; hewanttu mala asatuu Kiristtoosi kiiteeddawantta malatanaw barenttu malaa laamerethiyaa kiittibeenna worddanchchatuwaanne labanchchaa oosanchchatuwa. ¹⁴ Hewe maalalissiyaawaa gidenna; ayissi gooppe, Seexaanay bare huuphew poo7uwa kiitanchchaa malatanaw bare malaa laammee. ¹⁵ Hewaa diraw, Seexaanaa oosanchchatuu xillotethaa oosanchchatuwa malatanaw barenttu malaa laamoope, hewe wolqqaamabaa gidenna; untunttu wurssethaan barenttu oosuwa malaa akkana.

Phawuloosa Gakkeedda Metuwa

¹⁶ Taani laa7ethuwaakka gay; taana ooninne eeya giide qoppoppo; shin hintte taana, I eeya goopekka, taani guuthaa ceeqettanaadan, taana eeya giite. ¹⁷ Taani hawaadan xalaade ceeqettaadde haasayiyawe, eeyatethaa haasayaappe attin, taana Goday azazina gidenna. ¹⁸ Daro asay ha sa7aaban ceeqettiyaaw diraw, taanikka ceeqettana. ¹⁹ Hintte aadhdheedda eranchcha gidiyaa diraw, eeya asaawaa nashechchan danddayiita. ²⁰ Ayissi gooppe, ooninne hinttena ayilleyooppe, woy hinttewaa mooppe, woy hinttewaa bonqgooppe, hintte bolla otorettooppe, woy hintte shayiyaa baqqooppe, danddayiita. ²¹ Nuuni hewaa oothanaw daro daaburanchcha gideeddawaa taani yeellataadde oday.

Shin ooninne ittiban xaliide ceeqettooppe, taanikka ceeqettanaw xalay; taani eeya asaadan haasayay. ²² Untunttu Ibraawee? Taanikka Ibraawe. Untunttu Israa7eeliyaa asee? Taanikka Israa7eeliyaa asaa. Untunttu Abraahaame zaree? Taanikka qassi Abraahaama zare. ²³ Untunttu Kiristtoosa qoomatee? Taanikka untunttuppe aadhdhiyaa qoomaa; taani gooyiyaa asaadan haasayay; taani daro ootha daaburaaddi; daro wodiyaaw qashettaaddinne lissuwan shocettaaddi; qassi daro wodiyaaw hayiqqaadde attaaddi. ²⁴ Ayihudatu taana ichcheshu gede, hattamanne uddupunuwaa lissuwan shoceeddino. ²⁵ Roome asay taana heezzu gede xam77aan shoceedda; itti gallassi shuchchan caddi caddiide aggeedda; markkabii heezzu gede me77ina, abbaa giddon itti qammaanne itti gallassaa aqaade peeshaaddi. ²⁶ Taani daro ogiyaa hamettaaddi; taana kuntho haathayinne bonqqanchchatuu bonqqi digiide ashsheedda; qassi ta biittaa asayne Ayihuda gidenna asay bonqqi digiide ashsheeddino. Qassikka katamay, bazzuu, abbay, taana yashisheedda; wordduwaa dabbatuukka taana bonqqi digiide ashsheeddino. ²⁷ Taani daaburaaddinne metootaaddi. Daro gede me77ishuwaa dhayaaddi; koshattaaddi; saamettaaddi. Daro gede xoomaaddi; qassi meegettaaddinne kallottaaddi.

²⁸ Harabaa ubbaappekka ubba gallassi taw tookuwaa gideeddabay, woosa golliyaa ubbaw hirggiyaawaa. ²⁹ Daaburiyaawe oonee? Taani daaburikkitaayee? Nagaraan geliyaawe oonee? Taani un77ettaade aw qarettikkitaayee?

³⁰ Taani ceeqettanaw koshshiyaawaa gidoope, taani daaburanchcha gidiyaawaa eris-siyaawan ceeqettana. ³¹ Medhinaw anjetteedda Xoossay, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuu, taani worddotennawaa eree. ³² Damasqoo katamaan Aretaasa giya kaatiyaappe garssanna gadiyaa moodiyaawe, taana oythanaw Damasqoo Katamaa naagissee. ³³ Shin Katamaa gimbbiyaa dirasaa maskkootiyaanna taana taayiyian duge wothina, aappe kessa akkaaddi.

12

Phawuloosa Saxaa

¹ Ceeqettiyaaw taw ayinne go77ennawaa gidoopekka, taani ceeqettanaw bessee. Shin taani saxaabaanne Godaappe qonceeddawaa haasayana. ² Tammanne oydu laythaappe kase, heezzenotho saluwaaw pude beedda itti bitaniyaa, Kiristtoosa ammaniyaawaa, taani eray; he bitani bare asatethaan beedde woy saxaan beeddentto, taani erikke; Xoossay eree. ³ He bitaniyaa, heezzenotho saluwaaw pude beeddawaa, eray; I bare asatethaan beeddenttonne woy saxaan beeddentto, taani erikke; Xoossay eree. ⁴ Hewan he bitani asay haasayanaw danddayennawaa, asaa inxxarssayikka haasayanaw danddayennawaa siseedda. ⁵ Taani he bitaniyaaban ceeqettana; shin taani daaburanacha gidiyaawaa erissiyaa diraw, ta huuphiyanaw ceeqettikke. ⁶ Taani ceeqettanaw koyyiyaawaa gidoopekka eeya gidikke; ayissi gooppe, taani tumuwaa haasayay. Shin asay tawaa taanan be7iyaawaappenne taappe sisiyaawaappe aathiide qoppenna mala naagetay.

⁷ Qassi Xoossay taw daro qonceedda wolqqaama yewuwaappe dendeeddawaan otorettanaadan digganaw taana caddi oyqqiyaa, Seexaanaa kiitanchchay, taana metoathanawunne taani otorettenna mala, taana naaganaw taw imetteedda. ⁸ Hewaa taappe shaakkana mala, taani Godaa heezzu gede woossaaddi. ⁹ Goday taana, "Ta aadho keekatethay new gidanawa; ayissi gooppe, ta wolqqay ne daaburan polettee" yaageedda; hewaa diraw, Kiristtoosa wolqqay taanan de7ana mala, ta daaburan ceeqettanaw taani daro nashettay. ¹⁰ Taani Kiristtoosa diraw daaburiyaawaan, asaan borettiyaawan, waayyettiyaawan, yederssettiyaawaan, metootiyaawan nashettay; ayissi gooppe, taani daaburiyaa wode, he wode minnay.

Phawuloosi Qoronttoosa Asaasi Un77ettiide Qoppeedda

¹¹ Taani ceeqetteeddawaan eeyaaddi; shin hewaa hintte taana wolqqan oosisseeddita; ayissi gooppe, hintte taana galatanaw bessee; taani ayaaninne erettenaan dhayoopppekka, Yesuusi kiitteedda dhoqqa geetteddedda ubbatuwaappe laafikke. ¹² Taana Yesuusi kiitteeddawe tuma gidiyaawaa erissiyaa mallay, oorathabaynne wolqqaama oosuu hintte giddon daro gencan oosetteedda. ¹³ Taani ta huuphiyan hinttena waayyissabeennawaappe attin, hara ammaniyaaw asatuwaappe hintte ayaani laafiitee? Hayyanaa taani hinttena naaqgeeddawaa taw atto giite.

¹⁴ Taani hinttekkoo baanaw giigoodeppe, hawe taw heezzenotho wode; taani hinttena waayissikke. Taani hinttena koyyiyaawaappe attin, hintte miishshaa koyyikke; ayissi gooppe, aawuunne aatta barenttu naanaw miishshaa minjiyaawaappe attin, naanay barenttu aawoonne aattii minjikkino. ¹⁵ Taani hintte shemppoo taw de7iyaawaa taananna gathaade nashechchaan immanna; yaatina, taani hinttena loytha siiqiyaa diraw, hintte taana laafaa siiqiitee?

¹⁶ Gidoopppekka, taani hinttena wayissabeykke; shin hintte taana, "Neeni nuuna cimmaade makkalaan oyqqaadda" yaaganita. ¹⁷ Taani haray atto, hinttekkoo kiitteedda itti asaa baggannakka hintteppe go77ettaadditaa? ¹⁸ Tiito hinttekkoo baana mala, taani woosaaaddi; qassi ammaniyaaw ishaakka aananna yeddaaddi. Tiito hintteppe go77etteeddee? Nuuni nu oosuwaa itti qofaan oothibeykkoo? Qassi nu hanuukka ittuwaa gidenneeyee?

¹⁹ Nuuni ubba wodekka hintte sinthaan nu huuphew mootettiyaawaa hinttentoo malatii? Nuuni Kiristtoosan de7iyaawantudan, Xoossaa sinthan ha77i gakkanaassikka haasayeetto. Nu siiqatoo, nuuni oothiyaa ubbabaykka hinttena maaddanaassa. ²⁰ Ayissi gooppe, taani hinttekkoo biya wode, ooni eri taani koyiyaawaa mala hintte gidennaan agganenttonne; qassi taanikka hintte koyiyaawaa mala gidennaan agganenttonne. Qassi ooni eri hewan palumii, qanaatii, haanquu, yoray, zigirssay, sarotethaa digussay, otoruu, metuuu de7ennaan waayyii aggana; taana yashshee. ²¹ Taani hinttekkoo laa7ethuwaa biya wode, ta Xoossay hintte sinthan taana kawushshanenttonne yayyay; taani nagaraa kase oothiide, barenttu ootheedda tunatethaappe, woshummiyaawaappenne amuwaappe simmibeenna daro asatoo yeekkennaan aggikke gaade yayyay.

13

Wurssethaa Zoriyaanne Sarotaa

¹ Hawe taw hinttekkoo yuussay heezzenotho wode. Ay mootuukka laa77u woy heezzu markkay markkattina pirddettanaw koshshee. ² Taani laa7enthuwaa hinttenanna gakettedda wode, hinttena naagettite gaaddi; ha77ikka haakuwan de7oopppekka, hinttena naagettite gay. Taani qassikka hinttekkoo biya wode, nagaraa kase ootheeddawanttakka qassi haratuwaa ubbatuwaakka murrennaan aggikke.

³ Ayissi gooppe, Kiristoosi ta bagganna haasayiyaawaa erissiyaawaa hintte koyyiita. I hinttenanna haasayiyya wode A wolqqaappe attin beettiyaawe A daaburaa gidenna. ⁴ Ayissi gooppe, Kiristoosi masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide, daaburan kaqetteedda; shin Xoossaa wolqqaan paxa de7ee. Ayissi gooppe, I daaburanchcha gideed-dawaadan, nuunikka daaburanchcha; shin hinttenanna haasayiyaawan nuuni Xoossaa wolqqaan aananna de7ana.

⁵ Ammanuwan hintte minni de7intto ane hinttena paaccite; hinttena biddite. Kiristoosi hinttenan de7iyaawaa hintte erikkitee? Hewe dhayooppe paacyaan kunddeeddita guussa. ⁶ Nuuni paacyaan kunddibeennawaa hintte eriyaawaa ammanay.

⁷ Hintte iitabaa mulekka oothenna mala, nuuni Xoossaa woosseetto. Nuuni paacyaa danddayaawantta gidiide beettanaassa gidenna; shin nuuni paacyaa danddayenawantta malatiide beettooppekka, lo77obaa hintte oothanaassa. ⁸ Ayissi gooppe, nuuni tumuwaa xalalaw oothanaappe attin, tumuwaappe haraa ayinne oothanaw danddayokko; ⁹ nuuni daaburanchcha shin hintte wolqqaama gidoode nashetteetto. Hintte polo gidana mala nuuni Xoossaa woosseetto.

¹⁰ Taani hintteppe haakuwan de7aadde xaafeddawe hewaa diraassa; taani hinttekkko biya wode, Goday taw immeedda maataani zemppaade, hinttena metoothanaw taana waayyii koshshana. He maatay taani hinttena keexxanaw taw imetteeddawaappe attin, hinttena kolanaw imettibeenna.

¹¹ Wurssethaan taanaadan Xoossaa kaalliyaawantto, saro de7ite; bali baynnaan de7ite; ta zoriyaa sisite; itti wozana gidiide de7ite; sarotethaan de7ite. Siiquwaanne sarotethaa Xoossay, hinttenanna ittipe de7ana.

¹² Ittuu ittuwaanna geeshsha yeretaa yerettiide sarotettite. ¹³ Xoossaa asaa ubbatuu hinttena saro saro giino.

¹⁴ Godaa Yesuusi Kiristoosa aadho keekatethay, Xoossaa siiquu, Geeshsha Ayyaanaa ittippetethay hinttenanna ubbaanna gido. Amen77i.

Phawuloosi Galaatiyaa Asaw Xaafedda Kiitaa Geluwaa

Yesuusi Ashshiyaaawaa gidiyaaawaa odiyaa mishiraachchuwaa qaalay, duma duma sa7aan odettishshiiinne Ayihuda gidenna asaykka ammaniide akki akki biishshin, “Ammaniyaa asa gidanaw Muse higgiiyaa polanaw koshshiiyee koshshennee?” giyaa walassay ittippe denddeedda. He wode Phawuloosi, “Ammaniyaa asa gidanaw Muse higgiiyaa polanaw koshshenna; Yesuusan ooratha de7uwaaw demmanaw aani ammano asay, Xoossaa sinthan xillanaw danddayiyaawe ammano xalalaa” yaagiide tamaaris-suwaa doommeedda. Shin Qeeri Iisiyaa gidдон, “Asay Xoossaa sinthan xillanaw Yesuusan ammaniyaawaa xalalaa gidennaan, Muse higgiiyaakka polanawunne qaxxarettanaw koshshee” yaagiide Phawuloosa timirttiyaa phalqqiyaa asatuu de7iino.

Phawuloosi hawaa Galatiyaa kiitaa xaafeddawe ha bala timirttiyaan cimetteedda asaa suure ammanuwaassinne Ammanuwaaw de7uwaassi zaariide kaaethanaassa. Phawuloosi koyro doommiide, I barena, “Taani Yesuusi Kiitteeddawaa” yaagi erissiidde doomee. Yesuusi Kiitteeddawaa oothiide A xeeseeddawe Xoossaappe attin, asaa gidennawaanne qassi I kiitteeddawe Ayihuda gidenna asatuwaassa gidiyaaawaa qonccissiide odee. Hewaannakka oyqettiide, asay xillanaw danddayiyaawe ammanuwaaw xalalaa gidiyaaawaa odee. Wurssetha shemppatuwaan Ammanuwaaw eeshshay Yesuusa ammaniyaa ammanuwaappe kesiyaa siiquwaappe pulittiyaawaa gidiyaaawaa odee.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-10)

Phawuloosi Xoossaappe kiitteedda maataa (1:11-2:21)

Xoossaa aadho keekatethaa mishiraachchuwaa qaalaa (3:1-4:31)

Kiristinnaa la77atethaanne ammanuwaaw (5:1-6:10)

Wurssethaa qutiyyaa (6:11-18)

¹ Taani Phawuloosi, Yesuusi Kiristtoosinne qassi hayquwaappe A dentheedda Xoossay Aawuu kiitteeddawaappe attin, asaappe woy asaa bagganna kiitteeddawaa gidikke. ² Ha taaninne taananna de7iyaa ammaniyaa ishatauu ubbay, Galaatiyaa gadiyan de7iyaa ammaniyaa asaa ubbaw sarotaa kiitteetto.

³ Xoossay nu Aawuunne nu Goday Yesuusi Kiristtoosi hinttentoo aadho keekatethaanne sarotethaa immo.

⁴ Nu Xoossaa, nu Aawuwaaw sheniyaan Kiristtoosi ha iita oosuu oosettiyya wodiyaappe nuuna ashshana mala, nu nagaraa diraw, bare huuphiyaa immeedda. ⁵ Xoossaw medhippe medhinaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen77i.

Mishiraachchuwaa Qaalaa Tumuu Ittuwaa Xalalaa

⁶ Kiristtoosa aadho keekatethaan hinttentta xeeseedda Xoossaa aggiide, hara wonggalaakko, hintte elleelliide, wooti simmeedditentto taw oorathabaa gideedda. ⁷ Hinttentta bul77akkiyaawantunne Kiristtoosa mishiraachchuwaa qaalaa geellayanaw koyyiyya amareedda asatuu de7iinoppe attin, tumuppe hara mishiraachchuwaa qaalay baawa. ⁸ Shin haray atto nuuna gidina, woy saluwaappe kiitanchchaa gidina, nuuni hinttenttoo kase odeedda mishiraachchuwaa qaalaappe dummatiyaawaa hinttenttoo odiyaawaa gidoope, I medhinaw sheqetteeddawaa gido. ⁹ Kase nuuni geeddawaadan, ha77ikka laa7enthuwaa taani oday; hintte akkeedda mishiraachchuwaa qaalaappe dummatiyaawaa ooninne hinttenttoo odooppe, he uray medhinaw sheqetteeddawaa gido.

¹⁰ Hawe taana asaappe sabaa koyyiyaawaa malattissii? Malattissenna! Taani Xoossay lo77a giyaawaa koyyay. Woy taani asaa nashechchanaw koyyaytaa? Taani ha77ikka asaa nashechchanaw koyyiyaawaa gidoope, Kiristtoosa ayye gidikke.

Phawuloosi Yesuusi Kiitteeddawaa Gideedda Hanuwaa

¹¹ Ta ishatao, taani hinttenttoo odeedda mishiraachchuwaa qaalay asaappe gidennawaaw hinttenttoo oday. ¹² Ayissi gooppe, taw Yesuusi Kiristtoosi qonccisseeddappe attin, taani mishiraachchuwaa qaalaa asaappe akkabeykke; asay taana tamarissibeenna.

¹³ Kase taani Ayihuda ammanuwan de7iyaa wode, waanaade de7aadditantto, hintte siseedditaa; taani Kiristtoosa ammaniyaawantta qaretay baynnaan yederssaaddinne

dhayissanaw baaxetaaddi. ¹⁴ Ta wode de7eedda asatuwaappe coratuwaa Ayihuda ammanuwaaw higgiiyaa naaguwaan aadhday; nu aawotuwa wogaa ooppenne aadhhaade siiqaaddi.

¹⁵⁻¹⁶ Shin Xoossay bare aadho keekatethaan, taani biro ta dayi uluwaan de7ishshin, barew oothanaw taana xeeseedda; aabaa odiiyaa mishiraachchuwaaw qaalaa Ayihuda gidenna asaw taani odana mala, Xoossay bare Na7aa taw qonccissanaw koyyeedda wode, zorettanaw ookkonne babeykki. ¹⁷ Woy taappe kase Yesuusi kiitteeddawantunna gaketтанaw Yeerusalaame babeykki; shin taani ellekka Arabiiyaa geetettiiyaa gadiyaa baaddi. Hewaappe Damasqqo giyaa katamaa simmaaddi. ¹⁸ Heezzu laythaappe guyyiyan, Phexiroosanna * gaketтанaw Yeerusalaame baade, aananna tammanne ichcheshu gallassaa uttaaddi. ¹⁹ Shin Yesuusi kiitteeddawantuppe Godaa ishaa Yayiqoobappe attin, haratuwaanna gakettabeykki.

²⁰ Taani hinttentoo xaafiyaaawaan worii baawa; taani hinttentoo wordduwaa odenawaa Xoossay marka!

²¹ Hewaappe guyyiyan, Sooriyaa geetettiiyaa gadiyaanne Kilqqiiyaa geetettiiyaa gadiyaa baaddi. ²² Yihudaan de7iyaa Kiristtoosan ammaniyaawanttu taananna ereta gidikkino. ²³ Shin hara asay, “Nuuna yederssi yuuyiyaa bitani hawaappe kase I dhayissanaw koyyiyaa ammanuwaabaa ha77i odee” giyaawaa untunttu ²⁴ sisiide tabaan Xoossaa galateeddino.

2

Phawuloosi Kiiteettowaa Gidiyaawe Haratuwaa Mataan Eretteedda

¹ Hewaappe simmaade taani tammanne oyddu laythaappe guyyiyan, Barinabaasanna laa7enthuwaa Yeerusalaame baadde, Tiitakka taananna akkaade baaddi. ² Xoossay taw saxaan qonccisseedda diraw baade taani ha77i oothiyaa oosuu woy kase ootheddawe mela attenna mala, Kiristtoosan ammaniyaawantta kaaletthiyaawantta dumma shiihshaade, Ayihuda gidenna asaw taani odiiyaa mishiraachchuwaaw qaalay ay malentto untunttoo odaaddi. ³ Shin haray atto taananna de7iyaa Tiita I Giriike gadiyaa asa gidishshin, qaxxaretto giide godetibeykkino. ⁴ Gidooppenneekka, wordduwaan nuussi ishatuwaa malati yiide, nuunanna walaketteedda cora asatuu A qaxxaranaw koyyeeddino. He asatuu Kiristtoosa Yesuusan nuussi de7iyaa nuuni koyyeeddawaadan hanana danddayiyaa la77atethaa wochchiide dhiishanaw, wuu7ettiide nu giddo geliide nuuna ayille oothanaw koyyeeddino. ⁵ Shin mishiraachchuwaaw qaalaa tumatethay hinttentunna minni de7ana mala, nuuni haray atto guutha wodiyaakka untunttoo moodettibeykko.

⁶ Shin kaappatuwaa malatiyaawanttu taw aynne ooratha qofaa immibeykkino; hawaa ayissi gaytaa gooppe, hawaappe kase untunttu oona gidinakka taana metiyaabaa gidenna; Xoossay asaa som77iyaa xeelliide pirdenna. ⁷ Shin guyyeppe Xoossay Phexiroosaw, Ayihudatoo mishiraachchuwaaw qaalaa odiiyaa hadaraa immeeddawaadan, tawukka Ayihuda gidenna asaw mishiraachchuwaaw qaalaa odiiyaa hadaraa immeeddawaa untunttu be7eeddino. ⁸ Ayissi gooppe, Phexiroosi Ayihudatoo Yesuusi kiiteeddawaa gideeddawaadan, taanikka Xoossaa wolqqaan Ayihuda gidenna asaw Yesuusi kiiteeddawaa gidaaddi. ⁹ Qassi kaaletthiyaawantta malatiide beettiiyaawanttu, Yayiqoobi, Phexiroossinne Yohaannisi, taw imetteedda aadho keekatethaa eriide, taananne Barnaabaasa nu kushiyaaw oyyqqiide saroteeddino. Taaninne Barnaabaasi Ayihuda gidenna asaa giddon oothanaadan, qassi untunttu Ayihudatuwaa giddon oothanaadan qachchiide dendeeddo. ¹⁰ Untunttu nuuna kaseppikka taani oothanaw qoppaadde de7iyaa hiyyeesatuwaa maaddanawaa xalalaa qofisseeddino.

Phawuloosi Anxxookiiyan Phexiroosa Timirttiyaa Phalqqeedda

¹¹ Shin Phexiroosi Anxxookiiyaa giyaa katamaa yeedda wode, I bayizzeedda diraw, qoncciyaan taani A, “Neeni bayizzanchchaa” yaagaaddi. ¹² Ayissi gooppe, Yayiqooba matappe kiitetteedda amareedda asay yaanaappe kase Ayihuda gidenna asatuwaanna qumaa mee; shin untunttu yeeddawaappe guyyiyan, Ayihuda gidennawanttu ammaniyaawantta gidanaw qaxxarettanaw koshshee giyaawanttoo yayyeedda diraw, miyaawaa essiide, Ayihuda gidennawanttuppe shaaketteedda. ¹³ Qassi yokko ammaneedda Ayihudatuu Phexiroosanna yashshaa doommeeddino; haray atto Barnaabaasikka untuntunna yashshanchcha gideedda.

¹⁴ Shin untunttu mishiraachchuwaaw qaalaa tumatethaadan, suure hamettennawaa be7aade, Phexiroosa he ubba asaa sinthan, “Neeni Xoossaa asaa Ayihuda gidaadde, untunttuudan gidennaan Xoossaa asa gidenna Ayihuda gidennawanttudan de7aa; shin

* 1:18 Phexiroosa: Griike maxaafay Keefaa yaagee. Bilethaykka Aramaayike qaalaan “Zaallaa” giyaawaa.

yaatina, wootaa de Ayihuda gidennawantta, ‘Ayihudatuwaadan de7ite’ gaade gidday?” yaagaaddi.

Ayihudatuukka Ayihuda Gidennawanttukka Attiyaawe Ammanuwaana

¹⁵ Nuuni yeletaan Ayihuda; “Nagaranchcha gideedda Ayihuda gidenna asatuwaa” gidokko. ¹⁶ Hewaa gidoopekka, asay Yesuusi Kiristoosa ammaniide Xoossaa sinthan xillanaappe attin, Muse higgiiya naaguwaan xillennawaa ereeddo; ashuwaa mayyeedda asay ubbay Muse higgiiya naaguwaan xillenna diraw, nuuni nu huuphewukka Muse higgiiya naaguwaan gidennaan, Kiristoosan ammaniide xillana mala, Kiristoosi Yesuusan ammaneeddo.

¹⁷ Shin nuussi Kiristoosan de7iyaa ittippetethaan xillanaw koyyiyaawantta gidiide, nu huuphew nagaranchcha gidiide beettoope, yaatina Kiristoosi nagaraa tamaaris-siyaawe? Hewe mulekka worddo! ¹⁸ Ayissi gooppe, itti kaallakka agga diggeeddawaa taani laa7ethuwaa oothiyaawaa gidoope, taani ta huuphew higgiiya menthiyaawaa gidiiyaawaa erissay. ¹⁹ Taani Xoossaw paxa de7ana mala, higgiiya bagganna higgew hayqqaaddi. ²⁰ Taani Kiristoosanna A masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettaade kaqettaaddi; simmi, ha77i paxa de7iyaawe taana gidikke. Shin Kiristoosi ta gidдон de7ee; taani ha77i de7iyaa de7uu, taana siiqiide, ta diraw, bare huuphiyaa immeedda Xoossaa Na7an de7iyaa ammanuwaana. ²¹ Taani Xoossaa aadho keekatethaa ixkikke; asay higgiiya bagganna xillotethaa demmiyaawaa gidoope, Kiristoosi coo mela hayqqeedda guussaa.

3

Xillotethay Ammano Xalalaa Beettee

¹ Akeekay baynna Galaatiyaa asatoo, taani hinttana Kiristoosi masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide kaqetteeddawaa qonccissaade tamaarissaaddi. Yaatina, tumoo hintte eeno geenna mala, hinttentta biteeddawe oonee? ² Ane taw ha itti yewuwaa xalalaa odite: Xoossaa Ayyaanaa, higgii giyaawaa naagiide akkeeddite woy ammanuwan sisiide akkeeddite? ³ Hinttenttu hewaa keena eeyee? Xoossaa Ayyaanan de7uwaaw doommiide, ha77i hintte wolqqaan poliitee? ⁴ Hinttenttu daaburaa ubbay aynne maaduu baawee? Tuma maaduu de7ee. ⁵ Yaatina, Xoossay hinttenttoo Geeshsha Ayyaanaa immiyaawenne hintte gidдон malaataa oothiyaawe, Muse higgiiya hintte ootheedda dirassee? Woy mishiraachchuwaa qaalaa sisiide, hintte ammaneedda dirassee?

⁶ Hawaadankka, Abraahaamo Xoossaa ammaneedda diraw, Xoossay A xilluwaadan xeelleedda. ⁷ Hewaa diraw, ammaniyaawanttu Abraahaame zare * gidiiyaawaa erite.

⁸ Xoossay Ayihuda gidenna asaa ammanuwan xillissanawaa Xoossaa Maxaafay kaset be7iide, “Ha alamiyaan de7iyaa asay ubbay neenan anjettana” yaagiide, mishiraachchuwaa qaalaa Abraahaamossi kasetiide odeedda. ⁹ Hewaa diraw, Abraahaamo ammaniide anjetteeddawaadan, ammaniyaawanttu aawaadakka anjettana.

¹⁰ Higgiiya oosuwan ammanettiide de7iyaawanttu ubbay sheqaa gidдон de7iino; ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Higgiiya maxaafan xaafetteedda ubbabaani de7ennawenne polennawe ooninne sheqetteeddawaa” yaagee. ¹¹ Xoossaa Maxaafay, “Xoossaa sinthaan xillatuu aani ammanettiide de7uwan de7ana” † giyaa diraw, ooninne Xoossaa sinthan higgiiya naagiyaawaan xillennawe eretteeddawaa. ¹² Higgii ammanuwan baasetti eqqi beenna; shin Xoossaa Maxaafay, “Higgii giyaawaa poliyaawe aani de7uwan de7ana” yaagee.

¹³ Xoossaa Maxaafan, “Mithaa bolla kaqetti hayqqiiya ooninne sheqetteeddawaa” geetetti xaafetteedda diraw, Kiristoosi nu diraw sheqetteeddawaa gidiide, nuuna higgiiya sheqaappe wazi akkeedda. ¹⁴ Kiristoosi hewaa ayissi ootheeddee gooppe, Xoossay immana gooppe, Geeshsha Ayyaanaa nuuni ammanuwan akkanaadaninne Abraahaame anjjuu bare bagganna Ayihuda gidenna asaa gakkana mala giide ootheedda.

Higgii Hidootaa Qaalaa Kolenna

¹⁵ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani asay giyaawaadan hinttenttoo gay; haray atto laa77u asatuu itti yewuwaa haasayiide, caaquwaa wotheeddawaappe hini baggan, ooninne he caaquwaa billanaw woy harabaa he caaquwaa bolla gujjanaw danddayenna. ¹⁶ Abraahaamonne A zarii Xoossay sinthappe immana giide haasayeeddawaa siseeddino.

2:16 Maz 143:2; Rom 3:20,22 * **3:7** ammaniyaawanttu Abraahaame zare: Xoossay Abraahaama dooreedda; he diraw ooninneekka Abraahaame na7aa geetetteeddawe, Xoossaa na7aa gidiiyaawe ammanetteedda. 3:29 xeellite. **3:7** Rom 4:16 **3:8** Dom 12:3 † **3:11** “Xoossaa sinthaan xillatuu aani ammanettiide de7uwan de7ana”: Xoossay akkeedda asay ammanuwaappe denddeeddawaan de7uwan de7ee. **3:12** Wog 18:5 **3:13** Zar 21:23

Xoossaa Maxaafay cora asaw haasayiyaawaadan, “Ne zerethatuwassi” geenna; waagii gooppe, “Ne zarew” yaagee. Hewenne, itti asa xalalaa gee; ikka Kiristtoosa.

¹⁷ Taani giyaawe hawaa; Xoossay Abraahaamossi caaqqiidde, ha caaquwaa taani naana yaageedda. Oyddu xeetanne hattamu laythaappe guyyiyan yeedda Muse higgii Xoossay wotheedda ha caaquwaa dhayissanawunne sinthappe immana giide haasayeeddawaa digganaw danddayenna. ¹⁸ Ayissi gooppe, Xoossay immiyaa laatay higgiiyan beettiyaawaa gidoope, yaatina Xoossay sinthappe immana giide, qaalaa geleeddawaana gidenna giyaawaa; shin Xoossay immana giide qaalaa geleeddawaana laataa Abraahaamossi immeedda.

¹⁹ Yaatina, higgii ayissi de7ii? Higgii bayizzo oosuwaa gidiyaabay ayentto bessanaw Xoossay immana giide haasayeedda Abraahaame zarii yaana gakkanaw gujetteedda; kiitanchchaa bagganna Muse gaannatiyaawaana imetteedda. ²⁰ Gaannay itti uraa xalalaassa gidenna; shin Xoossay ittuwaa.

Higgiyaa Qofaa

²¹ Yaatina, Xoossay sinthappe immana giide haasayeeddawaa, itti higgii, “Hanenna” yaagii? A77a! Hewaa geenna. Ayissi gooppe, higgii asaw de7uwaa immanaw danddayiiaabaa gidoope, xillotethaykka tumu higgiiyaa azazettiyaawaappe beettee giyaawaa.

²² Shin Yesuusi Kiristtoosa ammanina, Xoossay sinthappe immana giide qaalaa geleedda la77atethay, ammaniyaawantoo imettana mala, asay ubbay nagaraassi moodettiide de7iyaawaa, Xoossaa Maxaafay odee.

²³ Shin kase ha ammanuu yaanaassi, sinthappe qonccana ammanoo higgii nuuna qashetteedda asaadan gorddi wotheedda. ²⁴ Hewaa diraw, nuuni ammanuwan xillana mala, Kiristtoosi yaana gakkanaw higgii nuuna naagiyaawaa gideedda. ²⁵ Shin ha77i simmi ammanuu yeedda diraw, higgii hawaappe sinthaw nuuna naagiyaawaa gidenna.

²⁶ Hinttenttu ubbay ammanuwaa bagganna Kiristtoosa Yesuusan ittuwaa gideedda Xoossaa naanaa. ²⁷ Ayissi gooppe, hintte Kiristtoosanna ittuwaa gidana mala xammaqetteedda ubbatuu Kiristtoosa mayyeeddita. ²⁸ Hewaa diraw, Ayihuda asaa giddoninnee Giriike asaa giddon dummatethay baawa; ayliiyaa woy womaannuwaa giddon dummatethay baawa; attumawaa woy macca asaa giddon dummatethay baawa. Ayissi gooppe, hinttenttu ubbaykka Kiristtoosa Yesuusan itti asa. ²⁹ Hinttenttu Kiristtoosawaa gidoope, simmi hinttenttu Abraahaame zare; † qassi Xoossay sinthappe immana giide qaalaa geleeddawaa laattiyaawantaa.

4

Nuuni Xoossaa Naanaa Gidiyaawaa

¹ Shin akeekite; bare aabbuwaa laatiyaa na7ay na7atethaan de7iidde, de7iyaawaa ubbaw godaa gidoopeekka, ayllatuwaappe aw dummatiyaasay baawa. ² Shin bare aabbu geedda wodii wurana gakkanaw, A hadaraa akkeeddawantuu kushiyaaninne A miishshaa naagiyaawantuu kushiyan de7ee. ³ Hawaadan nuunikka qassi na7atethaan de7iyaa wode, ha alamiyaa moodidiyaa ayyaanatuwassi aylleteeddo. ⁴ Shin yaanaw bessiyaa wodii gakteedda wode, Xoossay maccawunnippe yelettowaa, Muse higgew moodettiyaasaa garsaan yeletteeddawaa, bare Na7aa kiitteenne. ⁵ Ayissi kiitteenne gooppe, higgiiyan moodettiide de7iyaawantaa wozanawunne nuuna bare naanaa oothanaw kiitteenne.

⁶ Xoossay hintte A naanaa gidiyaa diraw, “Abbabboo, ta Aabboo” giide waassiyaa bare Na7aa Ayyaanaa, nu wozanaa giddo kiitteenne. ⁷ Hewaa diraw, hawaappe sinthaw neeni Xoossaa na7aa gidiyaa waappe atin, ayille gidakka; qassi neeni A na7aa gidoope, Kiristtoosa bagganna Xoossay qaalaa geleeddabaa laattiyaawaa.

Phawuloosi Galaatiyaa Asaabaa Hirgheedda

⁸ Shin hintte hawaappe kase Xoossaa erennaan de7iidde, tuma gidenna xoossatuwaassi ayille gidiiide eeno geeddita. ⁹ Shin ha77i Xoossaa eriide, ubbaakka Xoossaan erettiide, laafanne qassi kadhetteedda ha ayyaanatuwaakko waaniide simmiitee? Shiretti simmi, ayille gidiiide, laa7ethuwaana untunttoo eeno gaanaw koyyiitee? ¹⁰ Dummateedda gallassatuwaa, agenatuwaa, wodetuwaanne laythatuwaa hintte loythi naaguwaan aylleteeddita.

¹¹ Taanaa hinttebay yashshee; taani hinttenttoo coo gaade mela daaburaadditaashsha?

¹² Taanaadan ammaniyaawantoo, taani hinttenttuudan haneedda diraw, “Hinttenttukka taanaadan hanite” gaade, hinttentta woossay; hintte taana aynne naaqqibeykkita. ¹³ Taani koyro hinttenttoo mishiraachchuwaa qaalaa odeeddawe taana harggissishshiina

gidiyaawaa hintte eriita. ¹⁴ Taw paxatethay dhayyiide, hinttentoo paace gidin akka, taana kadhibeeykkita; shenetikkabeeykkita. Hewaa diraa ubba taana Xoossaa kiitanchchaa mokkiyaawaadan, woy Kiristtoosa Yesuusa mokkiyaawaadan mokkeeddita.

¹⁵ Yaatina, hekko hintte nashettiyaawe beettenna! Taana gidoope, hinttentoo dand-dayettiyaabaa gidina, taw hintte hinttentu ayfiyaa wooci imminttonne ixxennawaa markkattay. ¹⁶ Yaatina taani hinttentoo tumuwaaw odiyaa diraw, hintte morkke gidaytaa?

¹⁷ Hara asatuu hinttentoo qarettiyaawaa malatiino; shin untuntuu qofay lo77enna; ayissi gooppe, hintte untuntuu qarettana mala, taappe hinttentta shaakkanaw koyyiino. ¹⁸ Shin taani hintte matan de7iyaa wode xalalaan gidennaan, ubba wodekka lo77obaan hintte koyettiyaawantta gidoope lo77a.

¹⁹ Ta siiqo naatoo, Kiristtoosa medhetay hinttentun beettana gakkanaw, maccawunno oythay sakkiyaa keenaa, taani hintte diraw sakettay. ²⁰ Shin taani hinttentoo hirggiyaa diraw, ha77i hintte mata baade hinttentunna doonan haasayantto, darii dosay.

Aggaarinne Saari Leemisuwaa

²¹ Muse higgiiyan moodettiide de7anaw koyyiyaawanttoo, higgii giyaawaa siskkitee? Ane taw odite. ²² Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Abraahaamossi danggaaxirattipenne godattippe yeletteedda laa77u naanay de7iino” yaagee. ²³ Shin danggaaxiratti na7ay asay na7aa yeliyaa maaraadankka yeletteedda; qassi godatti na7ay, Xoossay sinthappe immana giide qaalaa geleeddawaan yeletteedda.

²⁴ Ha laa77u maccawanttu laa77u caaquwassi gidiyaa leemiso. Untuntuppe itinna, Musessi higgii imetteedda Siinaa Deriyaappe caaquu yeeddawunna, bare naanaa ayl-letethaw yelaaddu; izakka Aggaaro. ²⁵ Ha Aggaara Arabiyaa geetettiyyaa gadiyan de7iyaa Siinaa Deriyaan leemisettaw; qassikka ha77i de7iyaa Yeerusalaamen leemisettaw; ayissi gooppe, Yeerusalaame katamay bare gidдон de7iyaa asaa ubbaanna Muse higgiiyaa ayl-letethaan de7ee. ²⁶ Shin saluwan de7iyaa Yeerusalaame aylletethaan de7ukku; iza nuussi aatto gideedda Saaro. ²⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay,

“Hannee, yelabeenna manthattee, nashetta;
yeluwaa oythay oyqqi erennawunnee,
ne kooshshaa dhoqqu oothaade ilila!

Ayissi gooppe, bare asinaanna
de7iyaa maccawunnippe,
barekka de7iyaa maccawunniw
cora naanay de7ana”
yaagee.

²⁸ Taanaadan ammaniyaawanttoo, nuunikka Saari na7aa Yisaaqaadan, Xoossay sinthappe immana giide qaalaa geleedda naanaa. ²⁹ Shin he wode asaa maaraadan yeletteeddawe, Xoossaa Ayyaanay geeddawaadan yeletteeddawaa yedersi diggowaadan, ha77ikka hewaa mala. ³⁰ Shin Xoossaa Maxaafay waagii? “Danggaaxiratti na7ay godatti na7anna itippe laattenna diraw, danggaaxiratto izi na7anna itippe kessa yedda” yaagee.

³¹ Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni godatti naanaa gidiyaawaappe attin, danggaaxiratti naanaa gidokko.

5

Kiristtoosan Aylletethaappe Kesussaa

¹ Nuuni aylletethay baynnaan, de7ana mala, Kiristtoosi nuuna aylletethaappe kesseedda; simmi minniide eqqite; laa7enthuwaa aylletethaa morgge mithaan waaxettoppite.

² Sisite, taani Phawuloosi, hinttentta yaagay; hintte qaxxarettiyaawaa gidoope, Kiristtoosi hinttentta aynne maaddenna. ³ Qaxxarettiyyaa ubbatuu higgii giyaawaa ubbaa poliide naaganaw bessiyaawaa guujaade qopethay. ⁴ Higgiiyaa naagiide xillanaw koyyiyaawanttoo, Kiristtoosappe shaaketteeddita; Xoossaa aadho keekatethaappekka kunddeeddita. ⁵ Nuuna gidoope, nuuni Xoossaa Ayyaanaa bagganna ammanuwan xillanaw nashechchaan naageetto. ⁶ Ayissi gooppe, nuuni Kiristtoosi Yesuusanna itippe de7ooppe, siiquwan oothiyaa ammanuwaappe attin, qaxxarettin akka, qaxxarettennaani agginakka nuuna aynne maaddenna.

⁷ Kase lo77o woxxiita; shin tumatethaw hintte eeno geenna mala, oonee hinttentta diggeeddawe? ⁸ Ha cimuu hinttentta xeeseedda Xoossaappe yiibeenna. ⁹ Asay

giyaawaadan, guutha irshshuu munaqaa ubbaa denthee. ¹⁰ Hinttenttu harabaa qoppen-nawaa taani Xoossaan ammanettay; shin hinttentta metiyaa uray oona gidooппenne, Xoossaappe bare pirddaa akkanawaa.

¹¹ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hawaa gakkanaw qaxxaray koshshiyaawaa odiaawaa gidooппe, taana ayissi yederssiinoo? Hewe tuma gidooппe, taani Kiristoosa masqaliyaabaa tamaarissina aynne metiyaabay baawa. ¹² Hinttentta metoothiyaawanttu barentta barenttookka goyreerikkinooshsha!

¹³ Hinttentta gidooппe, taanaadan ammaniyaawanttoo, ayillettethaappe kesanaw xeesetteeddit. Gidooппenneekka ayillettethaappe hintte keseeddawaan, hintte asatethaa amuu hinttentta mooddoppo. Hewaa diraa siiquwan ittuu ittoo moodtite. ¹⁴ Ayissi gooппe, higgii ubbay itti haasayan qashetteedda; ikka, “Ne shooruwaa ne huuphiyaadan siiqa” yaagiyaawaa. ¹⁵ Shin hintte ittu ittuwaanna sa7ettiyaawaanne meetettiyaawaa gidooппe, hintte hintte gidon wureenna mala naagettite.

Ayyaanaanne Ashuwa

¹⁶ Shin sisite; Xoossaa Ayyaanay hinttentta kaaletthiyaawaa gidooппe, hintte ashuwaa amuwaa mulekka polikkita. ¹⁷ Ayissi gooппe, nu ashuu amottiyaawaa Geeshsha Ayyaanay ixxee; qassi Geeshsha Ayyaanay amottiyaawaa nu ashuu ixxee; hawanttu ittuu ittuwaanna ixettiino. Hewaa diraw, hintte dosiyaawaa oothanaw danddaykkita. ¹⁸ Shin Xoossaa Ayyaanay hinttentta kaaletthiyaawaa gidooппe, Muse higgii hinttentta moodenna.

¹⁹ Ashuwa oosuu eretteeddawaa; ikka ayee gooппe, woshummiyaawaa, tunatethaa, aadhheedda tunatethaa oosuwa, ²⁰ eeqaw goyinniyaawaa, bitiyaawaa, morkketethaa, palumaa, qanaatiyaawaa, hanquwaa, barena dosiyaawaa, walaqettiyaawaa, ittuu ittuwaappe shaakettiyaawaa, ²¹ asawaa amottiyaawaa, mathottiyaawaa, yethanchchaa gidiaawaanne hawantta malatiyaawantta. Kasekka taani hinttenttoo odeeddawaadan, hawantta malatiyaawantta oothiyaawanttoo Xoossaa kawutethaan geliyaasay baawa.

²² Shin Geeshsha Ayyaanaa ayfii, siiquwaa, nashechchaa, sarotethaa, danddayaa, keekatethaa, lo77otethaa, ammanettiyaawaa, ²³ ashikketethaa, bare huuphiyaa naagiyaawaa. Hewantta malatiyaawantta diggiyaa higgii baawa.

²⁴ Kiristoosa Yesuusabaa gidiaawanttu barenttu asatethaa A iita qofaannanne A amuwaanna ittippe masqaliyaa bollan misimaariyan dhishiide kaqqeeddino. ²⁵ Nuussi Geeshsha Ayyaanay de7uwaa immowaappe guyyiyan, nuuna qassi I kaalettho. ²⁶ Ane otorettiyaawaa, woy ittuu ittuwaa hanqqethiyaawaa, woy ittuu ittuwaa qanaatiyaawaa aggoyyte.

6

Ittu Ittuwaanna Maadettiyaawaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenan Geeshsha Ayyaanay de7iyaawanttu itti uray ay bayizzuwaa oothiide, beettooppeekka, ashikketethaa ayyaanay A suurissite; qassi hintte paacettenna mala, hintte huuphiyaa naagite. ² Ittu ittuwaa tookuwaa tookkite; hewaa oothiyaawaan Kiristoosa higgew azazettiita. ³ Ayissi gooппe, itti uray aynne hanennaan de7iidde, ittibaa I haneeddawaa aw malatooппe, bare huuphiyaa cimnee. ⁴ Shin asay ubbay huuphiyan huuphiyan bare oosuwa paacco; hewaappe guyyiyan, hara asawaanna likkennaan, bare huuphe oosuwa xalalaan ammanettiyaawaa demmana. ⁵ Ayissi gooппe, asay ubbay huuphiyan huuphiyan bareppe naagettiyaawaa oothana bessee.

⁶ Shin Xoossaa qaalaama tamarriyaawe barew de7iyaa lo77obaa ubbaa barena tamarri-siyaawaanna shaakko.

⁷ Hinttentta hinterekka cimmooppite. Ooninne Xoossaa bolla qilliiccanaw dand-dayenna; ayissi gooппe, asay bare zeriyaawaa zarethiide qoycana. ⁸ Bare ashuwaa amuwan zeriyaawaa gidooппe, ashuwaa amuwaappe hayquwaa qoycana. Shin Xoossaa Ayyaanay zeriyaawaa gidooппe, Xoossaa Ayyaanaay medhinaa de7uwaa qoycana. ⁹ Ane lo77o oosuwa oothanaw minnoyyte. Ayissi gooппe, nuuni minni oothooппe, qoyciyaa wodii sinthappe yaanawaa. ¹⁰ Hewaa gidooппe ha oothanaw nuuni dand-dayiyaawaan, asaa ubbaw lo77obaa oothoytte; shin ubbaappe aathiide, nuunanna ammuwan de7iyaawanttoo lo77obaa oothoytte.

Wurssethaa Zoriyaanne Sarotaa

¹¹ Taani ta kushiyan, ay mala wolqqaama pidolatuwan, hawaa hinttenttoo xaafaadditanto be7ite. ¹² Asaa sinthan lo77iide beettanaw koyyiyaa ubbatuu, hintte qaxxarettana

mala koyyiino; shin hewaa untuntu oothiyaawe barenttoo Kiristtoosa masqqaliyaa diraw yederssettennaan attana xalalaassa. ¹³ Ayissi gooppe, untuntu hintte qaxxaretteddawaan ceeqettanaw hinttentta qaxxarettino giinoppe attin, haray atto qaxxaretteddawantukka barenttu huuphew Muse higgiiyaa naagikkino.

¹⁴ Shin alami taw kaqettina, taanikka alamew kaqetteedda Yesuusi Kiristtoosa masqqaliyaappe attin, taani ceeqettiyaabay harabay taappe haakko. ¹⁵ Ayissi gooppe, Kiristtoosi Yesuusan ooratha medhetaa gidiiyaawe maaddeeppe attin, qaxxarettin akka qaxxarettennaan aggin akka aynne maaddenna. ¹⁶ Ha wogaan hamettiyyaa ubbatuwaa bollaniinne Xoossaa asaa ubbaa bolla, sarotethayenne maarotethay gido.

¹⁷ Taani Yesuusaw mayteedd mallaa ta bollan tokkeedda diraw, hawaappe sinthaw itti asaykka taana metoothoppo.

¹⁸ Taanaadan ammaniyaawanttoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethay hinttenttunna gido. Amen⁷⁷ⁱ.

Phawuloosi Efesoona Asaw Xaafeedda Kiitaa Geluwaa

Phawuloosi Efesoonaan de7iya asaassi xaafeedda kiitaan ubbabaappe aathiide I xeelleeddawe, “Xoossaa qofaa oosuwan peeshshanawe saluwaaninne sa7an de7iyaabay ubbay ittipe shiiqiide, itti Kiristtoosa maataa garssan aqiyaa wodii gakkana” yaagiyaa qofaa (1:10). Hewaa bollankka gujay Yesuusi Kiristtoosanna ittipe gidiiide, asaa zariyaa ubbay ittuwaa gidana mala, ha wolqqaama qofaa oosuwan peeshshanaadan Xoossaa asaa hassayissee.

Efesoona Kiitay koyro saan xaafii ittippetethaawaa xaafanaw doommeeddawaa aasiide, Xoossay Aawuu bare asaa wooti dooreeddentto, untunttukka A na7aa, Yesuusi Kiristtoosan barenttu nagaraappe maarettiide, waani la77a keseeddenttonne Xoossaa wolqqaama hidootaa qaalay Geeshsha Ayyaanaa bagganna wooti eretteeddentto odee. Laa7ethiyaa shaakuwan qassi xaafii ha kiitaa nabbabiyaawanttu barenttu ittippetethaa de7uwan Kiristtoosan untunttussi de7iya ittippetethay tuma gidana mala untunttu waaniide de7anaw bessintto qofissee.

Asay Kiristtoosan de7iya ittippetethaan waaniide de7anaw danddayintto dumma dumma hiilla haasayan qoncceedda. Ammaniyaa asay itti asatethaa leemisuwaa gidiyaa wode, Kiristtoosi he asatethaw huuphiyaa gidee. Ammaniyaa asay gimbbiyaa golliyaan leemisettiyaa wode, Kiristtoosi he gimbbiyaa gollew godaa xaphuwaa minissiyaa waanna shuchchaa gidee. Ammaniyaa asay machchiyaadan leemisettiyaa wode, Kiristtoosi asinaadan gidee. Xaafiyaawe Kiristtoosa bagganna qoncceedda Xoossaa aadho keekatethaa daro dhoqqissi nashshi haasayiidde, ciimmateedda qofaa shiishshee. I ubbabaakka Kiristtoosa siiquwan, I yarshshettowan, A maarotethan, A aadho keekatethaaninne A sarotethaa bagganna xeellee.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-2)

Kiristtoosanne ammaniyaa asaa (1:3-3:21)

Kiristtoosan beettiyaa oratha de7uwaa (4:1-6:20)

Wursethaa qutiyyaa (6:21-24)

¹ Taani Xoossaa sheniyaan Kiristtoosi Yesuusi kiitteedda Phawuloosi, Efesoonaan de7iya Xoossaa naanaw qassi Kiristtoosa Yesuusaw ammanettiide de7iyaawanttoo ha dabidaabbiyyaa xaafay.

² Xoossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aadho keekatethayinne sarotethay hinttenttoo gid.

Kiristtoosappe Beettiyaa Ayyaanaa Anjuwaa

³ Ayyaanaa anjuwaa ubbaan Kiristtoosa bagganna bolla saluwaan nuuna anjeeedda Xoossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, nuuni galateetto. ⁴ Nuuni A sinthan geeshshatuwaanne pokkuu bayinnawantta gidana mala, Xoossay nuuna sa7ay medhetanaappe kase, Kiristtoosa bagganna bare siiquwan dooreedda. ⁵ Xoossay bare sheniyaan bare doseeddawaadan, Yesuusi Kiristtoosa bagganna nuuna bare naanatuwaa oothanaw kasetiide qoppi wotheedda. ⁶ Xoossay bare siiqiyaa Na7aa bagganna nuussi coo immeedda aadho keekatethaa bonchuwaa diraw, nuuppe galataa akkanaw hewaa ootheedda.

⁷ Nuuni Xoossaa aadho keekatethaa daruwaadan, Kiristtoosa suuthan wozetteeddo; hewan Xoossay nu nagaraa atto geedda. ⁸ Xoossay bare aadhdheedda eratethaa ubbaaninne bare wozanaa qofaa ubbaan bare aadho keekatethaa nuussi darissiide immeedda. ⁹ Ayissi gooppe, Xoossay bare qoppeeddawaa ootheedda; qassi Kiristtoosa bagganna polanaw qoppi wotheedda xuura yewuwaa nuuna erisseedda. ¹⁰ Xoossay wodiyya wurssethay gakkiiya wode polanaw qoppeedda qofay Kiristtoosa waanna udiide, saluwaaninne sa7an de7iya medhetaa ubbaa ittipe aani shiishshanawaa.

¹¹ Ubbabay Xoossaa qofaadaanne I geeddawaadan haneedda; Xoossay kasetiide qoppi wotheeddawaadan, Kiristtoosa bagganna nuuni aawantta gidanaadan, nuuna dooreedda. ¹² Nuuni kasetiide, Kiristtoosa bagganna akkana giide nashechchan naagiyaaawanttu, Xoossaa bonchuwaa galateetto. ¹³ Hinttewukka qassi hewaadan haneedda; tumu kiitaa, hinttenttoo atatethaa aheedda mishiraachchuwaa qaala, hintte siseedda wode Kiristtoosa ammaneeddita; Xoossay hinttenttoo immana geedda Geeshsha Ayyaanaa bagganna, hintte Aawaa gidiyaawaa erissiyaa maatafaa hintte bolla wotheedda. ¹⁴ Xoossay bare

asaw immana geeddawaa nuuni laattana gakkanaw, Geeshsha Ayyaanaa waasetethaa oyyqeeddo. Hewe qassi A bonchchuwass, galataa gidanawa.

Phawuloosi Efesoona Asaw Woosseedda

¹⁵ Hewaa diraw, Godaa Yesuusa hintte ammaniyaawaanne geeshshatuwaa ubbaa hintte siiqiyaawaa taani sisoodeppe doommaade, ¹⁶ hinttenttoo Xoossaa galatiyaawaa aggabeyikke; Xoossaa woosaadde hintteuwukka woossay. ¹⁷ Qassi Godaa Yesuusi Kiristoosa Xoossay, bonchchuwaa Aawuu, Xoossaa hintte eranaadan, hinttena aadhdheedda eranchcha oothiyaa qassi Xoossaa hinttenttoo qonccissiyaa Geeshsha Ayyaanaa hinttenttoo immanaadan, taani woossay. ¹⁸ Xoossay hintte akkana giide, nashechchan naagi utteeddawoo hinttena xeeseeddawaanne I bare asaw immana giya anjjuu ay keenaa durentto hintte eranaadan, Xoossay hintte wozanaa dooyyina, A poo7uwaa hintte be7anaadan, taani Xoossaa woossay.

¹⁹⁻²⁰ Qassi A ammaniyaawaa nuunan A wolqqay loythi oothiee. Ha nuunan de7iya wolqqayenne hayiquwaappe Kiristoosa denthiide, saluwaawaa sa7an Xoossaaappe ushechcha bagganna * utisseedda wolqqaama wolqqay ittuwaa. ²¹ Kiristoosi saluwaawaa sunthatuwaappe, godatethay de7iyaawantuppe, wolqqaamatuwaappe godatuwaa ubbaappe bolla giidiide mooddee; I ha77i de7iyaa yeleta xalalaan gidennaan, sinthaappe yaana yeletaanikka hara sunthatethaa ubbaappe dhoqqee. ²² Xoossay ubbabaa Kiristoosa gediyaappe garssan moodissiide, qassi Xoossay I ubbabaani ubbaappe bollanna Godaa gidanaadan, woosa gollew A immeedda. ²³ Woosa gollii Kiristoosa asatethaa; woosa gollii Kiristoosi ubbasan ubbabaa kunthiyaa A poluwaa.

2

Kiristoosan Hayiquwaappe De7oo Pinniyaawaa

¹ Hintte azazettennan ixxeedda dirawunne hintte nagaraa diraw, kase wodiyaan ayyaana hayiquwaa hayiqqeeddita. ² He wode hintte ha alamiyaa yeleta iita ogiyaa hametteeddita; carkkuwaa gidдон de7iya wolqqaama ayyaanatuwaa kaappoo qassi Xoossaw azazettenna asaa ha77i mooddiyaa ayyaanaw azazetteeddita. ³ Nuunikka qassi ubbay he asaa mala; qassi nuuni nu ashuwaa amuwaadan de7eeddo; nu ashuunne nu wozanay koyyeeddawaa ootheeddo. Nuunikka haratuwawaadan, nu medhetaan Xoossaa hanqquwaa akkanaw de7eetto.

⁴ Shin Xoossaa maarotethay dara gidiyaa diraw, bare siiquwaa daruwaadan, ⁵ Nuuni aw azazettennan ixxiide, haray atto ayyaanay hayiqqeeddawannta gidin akka, I Kiristoosanna nuussi de7uwaa immeedda. Xoossaa aadho keekatethan hintte atteeddita. ⁶ Nuuni Kiristoosi Yesuusanna saluwaanne sa7aanne mooddanaadan, Xoossay nuuna aananna ittippe hayiquwaappe dentheedda. ⁷ I sinthappe yaana wodiyaan, nuussi Kiristoosi Yesuusann de7iya keekatethan, ubbaappe aadhdhiyaa bare aadho keekatethaa dhoqqatethaa bessanaw hewaa ootheedda. ⁸ Ayissi gooppe, hintte Xoossaa aadho keekatethan, ammanuwan atteeddita; hawe Xoossaa imuwaappe attin, hintte oosuwaanna gidenna. ⁹ Hintte daaburan beettibeenna diraw, hintte ceegettiyaabay ayayiinne baawa. ¹⁰ Ayissi gooppe, nuuni Xoossaa medhetaa; I nuussi kasetiide giigissi wotheedda lo77o oosuwaawaa nuuni oothanaadan, Kiristoosi Yesuusa bagganna nuuna medhdheedda.

Kiristoosan Beettiyaa Ittipetethaa

¹¹ Hewaa diraw, hinttenoo zariyaan Ayihuda gidenna asatoo, barenttu asatethaa bolla kushiyan oosetteeddawan, barena qaxxaretteeddawannta giya Ayihudatu, qaxxarettibeennawannta giide xeesiyaawantoo, hintte kase oonentto akeekite. ¹² He wode hintte Kiristoosappe shaaketteeddita; imatha giidiide, Israa7eeliyaa asaappe haakkiide de7eeddita; Xoossay bare asaw immana giide caaqeedda caaquwaappe ayinne demmibeykkita; ha sa7aa bolla hintte demmana giide, nashechchan naagi utteeddawaa demmennaaninne qassi Xoossay bayinnaan de7eeddita. ¹³ Shin hintte kase haakkiide de7iyaawantuu ha77i Kiristoosa Yesuusanna de7iide, Kiristoosa hayiquwan mataa shiqeeddita.

¹⁴ Ayissi gooppe, Kiristoosi Ayihuda asaanne Ayihuda gidenna asaa ittuwaa udiide, nuussi sarotethaa aheedda. Untuntuu laa77uwaa shaakkiide, morkke oothi wotheedda morkketethaa godaa bare asatethan koli yeggeedda. ¹⁵ I bare huuphew ha laa77u zaretuwaappe itti ooratha asaa medhdhiide sarotethaa wothanaw, Ayihuda asatuwaa higgiiyaa A azazatuwaanne wogatuwaanna ittippe dhayisheedda. ¹⁶ Kiristoosi masqqaliyaa bolla

* 1:19-20 ushechcha bagga: Wolqqaanne bonchchuwaa sa7aa. 1:19-20 Maz 110:1 1:22 Maz 8:6 1:22 Qol 1:18

misimaariyan dhishettiide hayqqeedda bare hayiquwan morkketethaa dhayiseedda; qassi masqqaaliyaa bagganna laa77u zaretuwaakka itti asaa oothi sigethiide, Xoossaakko aheedda. ¹⁷ Kiristtoosi yiide, Xoossaappe haakkiide de7iya hinttentoo Ayihuda gidennawanttoonni, A matan de7iya Ayihudatoo ubbaw, mishiraachchuwaa qaala sarotethaa odeedda. ¹⁸ Ayissi gooppe, nuuni ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawanttukka, itti Geeshsha Ayyaanan Kiristtoosa bagganna Aawuwaa sintha shiiqanaw danddayeetto.

¹⁹ Simmi hintte Ayihuda gidenna asatuu hawaappe sinthaw allagaa woy imathaa gidikkita; ha77i hinttenne geeshshatuu itti biittaa asaa; qassi Xoossaw hintte soy asaa. ²⁰ Yesuusi kiitteeddawanttunne timbbitiyaa odiyaa wanttu baaseedda baasuwwa bolla hintteekka keexetteedita; godaa xaphuwaa minissiyaa waanna shuchchay Kiristtoosi Yesuusa. ²¹ I golliyaa ubbaa ittippe shiihshi oyqqiide, Xoossaa bagganna Geeshsha, Xoossaa Geeshsha golle gidana mala dichchee. ²² Hintte qassi Xoossay bare Ayyaanan de7iya golliyaa gidanaw, haratuwaa ubbaanna ittippe Kiristtoosan keexettiita.

3

Phawuloosi Ammanenna Asaw Ootheedda Oosuwaa

¹ Hewaa diraw, hinttenoo Ayihuda gidenna asatoo, taani Phawuloosi hintte diraw Kiristtoosi Yesuusa qasho asaa gideeddawe, Xoossaa woossay. ² Xoossay bare aadho keekatethan, taani hinttena maaddanaadan, ha oosuwwa taw immeeddawaa hintte loythi siseeddita. ³ Xoossay bare xuura qofaa taw qonccissiide, taana erisseedda; taani hewaa qanthaan xaafaaddi. ⁴ Qassi taani xaafeddawaa hintte nabbabiyyaa wode, Kiristtoosa xuuraan taani woota akeekaadditanttonne eranaw danddayiita. ⁵ Beni wode asay he xuura yewuwaa sisibeenna; shin Xoossay hewaa Yesuusi kiitteedda Xoossaa naanatoonni timbbitiyaa odiyaa wanttu, Geeshsha Ayyaanan ha77i qoncciseedda. ⁶ Xuura yewuu hawaa; Ayihuda gidenna asay wonggalaa bagganna, Xoossaa anjuwaa Ayihudatuwaana ittippe laattiino; untunttu itti asatethan shaakettennaan de7iino; qassi Kiristtoosi Yesuusa bagganna Xoossay immana geeddawaa Ayihudatuwaana shaakkiino.

⁷ Xoossay bare oosuwwa wolqqaa bagganna taw immeedda aadho keekatethan taani ha wonggalaw qooma gidaaddi. ⁸ Taani geeshshatuwaa ubbaa gidдон laafiyaawaa gidoopekka, Ayihuda gidenna asaw zaway bayinna Kiristtoosa duretethaa mishiraachchuwaa qaala odiyaa ha qaadaa Xoossay taw immeedda. ⁹⁻¹⁰ Qassi taani hewaa Xoossaa xuura qofaa asaa ubbaw qonccissa odana; ubbaba medhdheedda Xoossay bare xuura yewuwaa beni wode genthi wotheedda. Xoossay ha77i hewaa woosa golliyaa bagganna saluwaa sa7an de7iya kaappatoonni godatethay de7iya wanttu zaway bayinna bare aadhdheedda eratethaa qonccissanaw ootheedda. ¹¹ Xoossay hewaa nu Godaa Kiristtoosi Yesuusa bagganna I poleedda bare medhinaa qofaadan ootheedda. ¹² Nuuni Kiristtoosi Yesuusa ittippe gidiide, A ammaniyaa ammanuwan ammanettiide, ayinne yayyennaan Xoossaa sintha shiiqanaw danddayeetto.

¹³ Hewaa diraw, taani hinttewaan metootiyaawan hintte hirggenna mala, hinttena woossay; ayissi gooppe, taani hintte bonchchoo metootay.

Kiristtoosa Siiquwaa

¹⁴⁻¹⁵ Hewaa diraw, taani saluwaaninne sa7an de7iya ammaniyaa golliyaa asay ubbay aappe yeedda * Xoossaa sinthan gulbbatay. ¹⁶⁻¹⁷ Xoossay bare bonchchuwwa daruwaadan, bare Geeshsha Ayyaanan, hinttentoo hintte garssa asatethan hintte minniyaa wolqqaa immanaadaaninne, qassi ammanuwwa bagganna Kiristtoosi hintte wozanaa bare golliyaa medhdhanaadan, taani Xoossaa woossay; qassikka hintte xaphuwaa yeddiide, tokettiide siiquwan minnanaadan, Xoossaa woossay. ¹⁸ Qassi geeshshatuwaa ubbaanna Kiristtoosa siiquu ay keenaa aakentto, adussentto, dhoqqenttonne ciimmentto † eriyaa wolqqaa hinttentu demnanaadan, taani Xoossaa woossay. ¹⁹ Eratethaappe aadhdhiyaa Kiristtoosa siiquwaa hintte eranaadaaninne qassi Xoossawaa gidiyaa ubbabaani hintte poli kumanaadan, taani Xoossaa woossay.

²⁰⁻²¹ Simmi nu gidдон oothiyaa bare wolqqaa bagganna nuuni woossiyaawaa woy qoppiyaawaa ubbaappe loythi darissi oothanaw danddayiyaa Xoossaw, woosa golliyaaninne Kiristtoosi Yesuusan ubba wode medhinaappe medhinaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen77i.

^{2:17} Isa 57:19 * ^{3:14-15} aappe yeedda: Aappe denddowaan, ittuwa ittuwaa huuphiyan huuphiyan eriyaawaassa.
 † ^{3:18} aakentto, adussentto, dhoqqenttonne ciimmentto: Hawe bessiyaawe saluwan de7iyaa Yeerusalaamo woy Xoossaa siiquwaa woy Xoossaa aadho eraa woy Yesuusa masqqaalew de7iyaa bilethaa.

4

Bollaa Ittipetethaa

¹ Hewaa diraw, taani Godaw oothiyaa diraw qashetteeddawe Xoossay hinttana xeeseedda xeessaw bessiyaa de7uwaa hintte de7anaadan, taani hinttana woossay. ² Ubba wode hintte hintte huuphiyaa kawushshiyaawantta, ashikketuwaanne dand-dayanchchatuwaa gidite; ittuu ittuwaa maaddiyaawan hintte siiquwaa bessite. ³ Hinttana ittippe gathi qachchiyaa sarotethaan, Geeshsha Ayyaanay hinttentoo immiya ittip-petethaa naaganaw minnite. ⁴ Xoossay hinttana xeeseedda hidootay, hintte demmana giide naagi utteeddawe mexxi ittuwaa gidowaadan, itti asatethayenne itti Geeshsha Ayyaanay de7ee. ⁵ Itti Goday, itti ammanuunne itti xinqqatay de7ee. ⁶ Ubbaa Goday, ubbaa bagganna oothiyaawe, ubbaa gidдон de7iyaawe, itti Xoossay, ubbaa Aawuu de7ee.

⁷ Shin Kiristtoosi immeedda imuwaadan, nuuni huuphiyan huuphiyan dumma imuwaa akkeeddo. ⁸ Hewaa diraw, Xoossaa Maxaafay,

“I pude dhoqqasaa keseedda wode,
omoddetteeddawantta afeedda;
asawukka imotaa immeedda”

yaage. ⁹ Yaatina, “Pude keseedda” giyaawe waagiyaawe? I koyiro duge wodhdheedda; hewe sa7aw hirkki wurssethasaa wodhdheedda giyaawaa. ¹⁰ Ha duge wodhdheeddawe bare huuphew A; he I ubbaba kumanaadan, saluwaa ubbaappe dhoqqiyaasaa pude keseedda.

¹¹ Asaw imotaa immeeddawe A; I ittuwaa ittuwaa Yesuusi kiiteeddawantta, haratuwaa timbbitiyaa oodiyaawantta, qassi haratuwaa mishiraachchuwaa qaalaa oodiyaawantta, qassikka haratuwaa woosa golliyyaa kaalethiyaawantanne tamarissiyaawantta oothi suntheedda. ¹² I hewaa geeshshatuu ubbay ammaniyaasaa asaa oosuwa oothanaadaninne Kiristtoosa bollan keexettanaadan giigssanaw ootheedda. ¹³ Qassi nuuni ubbay Xoossaa Na7aa ammaninanne erina beettiyyaa ittipetethaakko gakkana; nuuni Kiristtoosa polo dichchaa keenaa dicciide, donza asa gidanaadana.

¹⁴ Nuuni beetan yaanne haanne shocettiide, barenttu cimmiyaa hanotaan asaa balaa ogiyaa kaalethiyaa geniyyaa asaa timirtiyaa carkkuwaa ubbaan sugettiide, hawaappe sinthaw na7a gidanaw bessenna. ¹⁵ Shin nuuni siiqotethan tumuwaa haasayiidde, huuphe gidiyaa Kiristtoosakko ubbabaani diccanaw bessee. ¹⁶ Bollaa gidдон de7iya dumma dumma shaakotay aani ittippe oyqetteeddino; qassi kumentha bollay barew imetteed-dasaa ubbaan ittuu ittuwaana gakeettiide, ittippe oyqgetti utteedda; he dumma dumma shaakotay oothanaw bessiyaawaa oothiyaa wode, kumentha bollay siiquwan diccenne barena keexxee.

Kiristtoosan Beettiyyaa Ooratha De7uwaa

¹⁷ Hewaa diraw, taani hawaa hinttentoo Godaa sunthan odayenne markkattay. Hintte go77i bayinna qofaa qoppiyaa Ayihuda gidenna asatuwaadan de7oppite. ¹⁸ Unttuntu wozanay dhumaani de7ee; untuntu ayinne erennawantanne azzettenna diraw, Xoossay immiya de7uwaappe haakkeeddino. ¹⁹ Unttuntu matan yeella giyaawe baawa; untuntu woshummaw kajjeelanaw barenttu huuphiyaa aathi immiino; qassi tunabaa ubbaa paci bayinnaan oothanaw loythi yorattiyaawantta.

²⁰ Shin hintte Kiristtoosaa hewaadan tamaribeyikkita. ²¹ Aabaa tumu siseeddita; qassi tumatethayikka Yesuusan de7iyaawaa, aappe tamarareeddita. ²² Hintte kase de7iya de7uwaa aggite; qassi bare cimmiyaa amuwan dhayiyaa hintte eca asatethaa dhayissite. ²³ Hintte wozanayenne qofay ubbanna ooraxxanaw bessee. ²⁴ Tumu xillotethaaninne geeshshatethan Xoossaa leemisuwani medhetteedda ooratha asatethaa mayyite.

²⁵ Simmi worddotoppite. Nuuni ubbay Kiristtoosa asatethan itti asaa gidiyaa diraw, asay ubbay bare ishaw tumuwaa haasayanaw bessee. ²⁶ Hanqqettite; shin hintte hanqquwan nagaraa oothoppite. Hintte hanqquwan de7ishshin, away wulloppo. ²⁷ Xalaw xoo77iyaa immoppite. ²⁸ Wuu77iyaa uray hawaappe sinthaw wuu77oppo; shin hewaa aggiide, hiyyeesatuwaa maaddanaw, bare kushiyan lo77obaa oothiide daaburo.

²⁹ Hintte haasayay sisiyaawantta go77ana mala, koshshiyaawaadan menthethiyaa lo77o qaalay hintte doonaappe kesoppe attin, iita qaalay mulekka kesoppo. ³⁰ Xoossay hinttana woziyaa gallassaw hintte attametti utteedda Xoossaa Geeshsha Ayyaanaa kayyoyoppite. ³¹ Ixxiyaa hanotaa, yiilluwaa, hanqquwaa, waasuwanne cashshaa ubbaa iitatethaa ubbanna hintteppe dhayissite. ³² Ittuu ittoo keekitenne qarettite; qassi Xoossay Kiristtoosa bagganna hinttentoo atto geeddawaadan, hintteekka ittuu ittuwaa atto giite.

5

Poo7uwaan De7ite

¹ Simmi Xoossay siiqiyaa naanatuwaadan, A malatite. ² Qassi Kiristtoosi nuuna siiqiide, bare huuphiyaa Xoossaw nashechchiyaa yarshshuwaadaaninne imotaa udiide immeeddawaadan, hintteka siiquwan de7anaw bessee.

³ Shin Xoossaa naanaw bessiyaawaadan, hintte gidдон woshummiyaawennee tunatethaa ubbay, woy miishshaa amottiyaawe mulekka sisettoppo. ⁴ Yeellayiyaawenne eeya haasayay woy pathenna qidhii hinttentoo bessennawaa gidiyaa diraw, hintte matan ubbakka de7oppo; hintte hewaa ubbaa aggiide, Xoossaa galatanaw bessee. ⁵ Hawaa erite; ooninne woshummiyaawaa woy tunabaa oothiyaawaa, woy miishshaa amottiyaawaa gidoope, Kiristtoosa kawutethaanne Xoossaa kawutethaa laattanaw danddayenna; miishshaa amottiyaawe eeqaw goyinniyaawaappe dummattenna.

⁶ Hinttena ooninne pathenna haasayan cimppo; ayissi gooppe, hawaa gaasuwan Xoossaa hanqquu azazettenna asaa bolla yaana. ⁷ Simmi hewaa mala asaanna zuppetop-pite. ⁸ Ayissi gooppe, kase hintte dhumaani de7eeddita; shin Godaa bagganna ha77i poo7uwan de7iita; poo7uwan de7iya asaadan poo7uwan hamettite. ⁹ Ayissi gooppe, poo7uu lo77otethaa, xillotethaanne tumatethaa ubbaa ayiffee.

¹⁰ Godaa nashechchiyaabay ayentto tamarite. ¹¹ Go77i bayinna dhuma oosuwa qonccissi bessiteppe attin aananna walakettoppite. ¹² Untunttu geeman oothiyaawe haray atto haasayiaawekka pokkee. ¹³ Shin ubbabay poo7uwa kesiyaa wode, qoncciyaan beettana; ayissi gooppe, qoncciyaan beettiyaa ubbabay poo7uwa. ¹⁴ Hewaa diraw, "Gemi77ishiyaa wode, beegotta;

hayiquwaappekka dendda;

Kiristtoosi new poo7issanawaa"

yaagee.*

¹⁵ Simmi hintte waani de7into akeekite; aadhdheedda eratethaanna de7iya asaadan de7iteppe attin, aadhdheedda eratethay bayinna asaadan de7oppite. ¹⁶ Wodii iita gidiyaa diraw, hintte wodiya hintte danddayettowaadan lo77otethaw go77ettite. ¹⁷ Hewaa diraw, Goday koyiyyaawe ayentto akeekiteppe attin, eeya gidoppite.

¹⁸ Qassi hinttenan Geeshsha Ayyaanay qanxxennaan kumoppe attin, hinttena bay-izziyaa woyiniyaa giyaa eessaa ushiide mathottoppite. ¹⁹ Mazimuriyaa yethaan, galatiidde yexxiyaawaaninne ayyaana yethaan ittuu ittuwaanna haasayite; qassi galatiyaa yethaaninne mazimuriyaa yexxiyaawaan hintte wozanaan Godaa galatiidde yexxite. ²⁰ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunthan, Aawuwa Xoossaa ubbabaw ubba wode galatite.

Asinaabaanne Machchattibaa

²¹ Kiristtoosaw yayyiidde, ittuu ittoo moodettite.

²² Machchetoo, Godaw moodettiyaawaadan, hintte asinaw moodettite. ²³ Ayissi gooppe, Kiristtoosi qassi woosa gollaw huuphe gidiyawaadan, asinaykka bare machchattiw huuphe; qassi Kiristtoosi bare huuphiyan, bare bollaa gidiyaa woosa golliyaa ashshiyawaa. ²⁴ Shin woosa golli Kiristtoosaw moodettiyaawaadan, machchetuu qassi barenttu asinaw ubbaaninne moodettanaw bessee.

²⁵ Asinatoo, Kiristtoosi woosa golliyaa siiqiide, bare huuphiyaa iziw immeeddawaadan, hintteka hintte machchatuwaawaa siiqite. ²⁶ I woosa golliyaa bare qaalaaninne haathan meecci geeshshiide, Xoossaw dummayanaw hawaa ootheedda. ²⁷ Kiristtoosi woosa golliyaa qitay woy deemuwaawaa cidhdhissiyaawe woy hewaa malatiyaawe bayinnaan, A kumentha bonchchuwaanna geeshshaanne borettennawaa udiide, bare huuphew shiishshanaw koyyeedda. ²⁸ Simmi qassi asinay bare machchatto bare bollaadan siqanaw bessee; bare machchatto siiqiyaawe barena siiqee. ²⁹ Ayissi gooppe, bare bollaa ixxiyaa asay mulekka baawa; shin Kiristtoosi woosa golliyaa muziyaawaadaaninne naagiyaawaadan ooninne bare bollaa muzeenne naagee. ³⁰ Ayissi gooppe, nuuni A bollaa dumma dumma asatethaa.

³¹ Xoossaa Maxaafay; "Hewaa diraw, attumawe bare aawuwaanne bare daayo aggiide, bare machchattina ittippe de7ana; untunttu laa77uukka itti ashuwaa gidana" yaagee.

³² Ha xuuray wolqqaama tumatethaa; shin taani hawe Kiristtoosabaanne woosa golliyabaa odee yaagay. ³³ Gidooppekka, qassi asinay huuphiyan huuphiyan machchiyaa bare huuphiyaadan siqanaw bessee; machchattakka bare asinaa bonchchanaw bessee.

6

Yeleddawanttubaanne Yelettedda Naanatuwaabaa

¹ Naatoo, hinttana yeleddawanttoo Godaa bonchchiyaawaadan azazettite; ayissi gooppe, hawe oothanaw bessiyaawaa. ²⁻³ “New ubbay lo77anaadaaninne sa7an ne laythay aduqqanaadan, ne aawuwaanne ne daayo bonchcha” giya azazuu Xoossay immana geedda hidootaana de7iya koyiro azazuwaa.

⁴ Aawatoo, hintte hintte naanatuwaa Godaa seeraaninne zoriyaan dichchiteppe attin, untuntta hanqqethoppite.

Godatuwaabaanne Ayillatuwaabaa

⁵ Ayillatoo, Kiristtoosaw oothiyaawaadan, hintte godatoo yashshatethaaninne kokkorssaan suure wozanaappe azazettite. ⁶ Xoossay geeddawaa oothiyaawanttudan, Kiristtoosa ayillatuwaadan, wozanaappe oothiteppe attin, asaa nashechchanaw oothiyaawaadan, asay be7o giide oothoppite. ⁷ Asaw gidennaan Godaw oothiyaawaadan, dhibennaan wozanaappe oothite. ⁸ Ayille gidina woy womaanuwaa gidina, I oothiyaa lo77o ooso ubbaw Goday huuphiyan huuphiyan woyitanawaa eriita.

⁹ Godatoo, hintte ayilletuwaa naassiyaawaa aggiide, untunttoo hewaadan oothite; hinttananne untuntta gathi mooddiyaa Goday, onanne maaddi pirdennawe, saluwan de7iyaawaa eriita.

Xoossaa Olaa Miishshatuwaabaa

¹⁰ Wurssethaan, Godaaninne A wolqqaama wolqqan ubba wode minnite. ¹¹ Xalahiyaa iita cimuwaa te77anaw hintte danddayana mala, Xoossay hinttentoo immiya ollaa mayuwaa ubbaa mayyite. ¹² Ayissi gooppe, nuuni bolla saluwaa de7iya iita ayyaana wolqqatuwaanna, mooddiyaawanttunna, godatethay de7iyaawanttunne ha dhuma biittaa mooddiyaawanttunna olettiyaawaappe attin, asaana olettokko.

¹³ Hewaa diraw, iita gallasaan * te77anawunne qassi wurssethay gakkanaw wadhet-towaappe guyyiyan, minni eqqanaw hintte danddayana mala, Xoossaa olaa miishshaa ubbaa oyqqite. ¹⁴⁻¹⁵ Hewaa diraw, xeessan saqqiyaa dancciyaawaadan tumatethaa danccide, tiraan wothiyaa olaa miishshaadan xillotethaa mayyiide, hintte gediyaan caammaa wothiyaawaadan sarotethaa mishiraachchuwaa qaalaa odanaw giigiide, minni eqqite.

¹⁶ He ubbaappe aathiide, xalahii yeddiyaa wonddaafiyaa tamaa ubbaa toyissanaw, ammanuwaa ubba wode gondhalliyaadan oyqqite. ¹⁷ Atotethaa huuphiyan wothiyaa birataa qoobiyaadan wothite; qassi Geeshsha Ayyaanaa mashshaa gideedda Xoossaa qaalaa oyqqite. ¹⁸ Xoossaa woossiiddinne A maaduwwaa oochchiidde, ubba wode Geeshsha Ayyaanan Xoossaa woossite. Hewaa diraw, minnite; salettoppite; geeshshatuwaa ubbaw Xoossaa ubba wode woossite.

¹⁹ Qassi taani yayyennaan wonggalaa xuuraa odanaw, Xoossay ta doonaa dooyyiide, haasayiawaa immanaadan, tawukka Xoossaa woossite. ²⁰ Taani ha77i qashuwan de7ooppekka, ha wonggalaa diraw taani kiitetteeddawaa; taani aabaa taw bessiyaawaadan yayyennaan odana mala, taw Xoossaa woossite.

Wurssetha Sarotaa

²¹ Shin taani waana de7inttonne ayaa oothaytantto hintteikka eranaadan, nu siiqo ishay, Godaa oosuwan ammanetteedda qoomay Tikiqoosi, tawaa ubbaa hinttentoo odanawaa.

²² Nuuni ubbay waani de7intto hinttentoo odiide, hinttana minissana mala, taani A hintteikko kiittaaddi.

²³ Xoossaa Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe sarotethayenne siiqotethay ammanuwaana ittippe ishatuwaa ubbaw gido; ²⁴ Dochchenna siiquwan nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa siiqiyaa ubbatuwaanna Xoossaa aadho keekatethay gido. Amen77i.

Phawuloosi Piliphphisiyoosa Asaw Xaafedda Kiitaa Geluwaa

Phawuloosi Piliphphisiyoosa asaw xaafedda kiitay xaafetteeddawe, Maqidooniya gidduwan de7iyaa Roomen omoddetteedda Piliphphisiyoosa geetetiya gadiyaan de7iyaa ammaniyaawanttussa. Hawanttu Phawuloosi koyro ammanthiide shiishsheeddawanta. Untunttu Roome gade yeleta gido dirawunne qassikka kare gadeppe yeedda wogaaninne ammanuwan daroppe ayyiino. Phawuloosa bollan unntunttu daroppe hanqqtteedda gaasuukka hawaa (Kit 16:20). Ha kiitay xaafetteeddawe, hara ammaniya oosanchchatuu Phawuloosa qofaa phalqqi phalqqiide waayissiyaa wodiyaananne Piliphphisiyoosa ammaniyaawanttu gidдон dendeedda worddo timirtiyaa gaasuwan A wozanay daro kayyottiide me77eedda wodenne qasho golliyaan I de7iyaa wodiyaana. Gidoshshin, Phawuloosi Yesuusi Kiristtoosa minissiide ammaniya asa gideedda diraw, ha kiitaa bollan qoncciiide beettiyaawe nashechchaanne kumentha ammanettiyaawaa.

Phawuloosi ha kiitaa xaafedda koyro gaasuu A metuwaa wode A maaddanaw Piliphphisiyoosa ammaniya asay imotaa aw kiitteedda diraw, untunttu galatanaassa. A bollankka untunttu bollankka dumma dumma metuu gakeeddawaa gidoppekka, untunttu xalana malanne kumentha ammanettiide de7ana mala, ha gakettedda injjiyan untunttu menthethee. Ayyuwaanne otoruwa diggiide, Yesuusi Kiristtoosa ashikketethan untunttu kumana mala, minissiide untunttu hassayiseedda. Yesuusi Kiristtoosanna ittipe gideeddawaan untunttu demmeedda de7uu Xoosaa aadho keekatethaappe pultteeddawaanne untunttu ammanuwan akkeeddawaa gidiaawaappe attin, Ayihudatuwaa wogatuwaa poliyaawan beetteeddawaa gidennawaa untunttu hassayisee. Yesuusi Kiristtoosanna ittuwaa gidiide de7iyaa ubbatoo Xoossay immiyaa sarotethaabaanne nashechchaabaa untunttussi xaafee.

Ha kiitay erettiyaawe nashechchaa, ammanettiyaawaa, ittippetethaanne Kiristinnaa ammanuwaaninne de7uwan minniide de7iyaawaa geeshshiide bessiyaawaana. Hewaa bollakka gujjiide, Phawuloosi Piliphphisiyoosan de7iyaa ammaniya asatuwaa siiqiyaa wolqqaama siiquwaa qonccisee.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-11)

Phawuloosassi de7eedda de7uwa hantooa (1:12-26)

Kiristinnaa de7uwa leemisuwaa (1:27-2:18)

Ximootoosassinne Ephafiroodiiituussassi de7iyaa qofaa (2:19-30)

Ammanuwa egettiyaawantuppe naagettana mala odetteeddawaa (3:1-4:9)

Phawuloosi Piliphphisiyoosa ammaniyaawanttussi shiishsheedda galataanne maquwaa (4:10-20)

Wurssethaa qutiya (4:21-23)

Sarotaa

¹ Nuuni Yesuusi Kiristtoosa oosanchchatuu Phawuloosinne Ximootoosi, Kiristtoosa Yesuusan de7iyaawanttoo, Piliphphisiyoosa giya katamaan de7iya geeshshatoo ubbatoo, ammaniyaawantta kaalethiyaawanttoonni maaddiyaawanttoo ha dabidaabbiyaa xaafetto.

² Nu Aawuwaa Xoosaaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aadho keekatethayinne sarotethay hinttentoo gido.

Phawuloosi Woosseedda Galataa Woosaa

³ Taani hinttena hassayiya wode ubbaan ta Xoosaa galatay. ⁴⁻⁵ Hintte koyiro gallassaappe hanno gakkanaw, mishiraachchuwaa qaala odiyawaan taana maaddeedda diraw, taani ubba wode hinttentoo ubbaw nashechchan Xoosaa woosay. ⁶ Qassi hinttentu gidдон lo77o oosuwa doommeedda Xoossay, Kiristtoosi Yesuusi simmiyaa gallassay gakkanaw polanawaa eray.

⁷ Taani hinttentoo ubbaw hewaadan qoppanaw bessee; ayissi gooppe, taani hinttena ubba wode hassayay. Ha77i taani qashuwan de7iyaawaaninne wonggalaw mootetiyaawan, qassi wonggalaa minissa essiyaawaaninne, Xoossay taw qaadeedda qaadaa hinttekka taananna gishi akkeedita. ⁸ Ayissi gooppe, taani hinttena ubbatuwaa Kiristtoosi Yesuusappe yiya siiquwan ay keenaa siiqintto, Xoossay taw markka.

⁹⁻¹⁰ Qassi taani hinttenttoo Xoossaa woossiyaawe hawaa; lo77obaa ayaanneekka dooranaw hinttenttu danddayanaadaaninne, qassi hinttenttu siiquu tumu eratethaananne akeeka ubbaanna ittippe gujji gujji diccanaadan, Xoossaa woossay; yaatiide Kiristtoosi simmiyaa gallassan hinttenttu suurenne pokkuu baynnawantta gidana. ¹¹ Qassi hinttenttu shemppuukka Xoossaa bonchchoonne galataw Yesuusi Kiristtoosa bagganna beettiyaa xillotethaa ayfiyaa ayifana.

Phawuloosi Qashuu Wonggalay Aakkanawaa Diggibeenna

¹² Taanaadan Xoossaa kaalliyawaantto, ha taana gakteeddawe mishiraachchuwaa qaalay aakkanaadan tumu maaddeeddawaa hinttenttu erana mala koyyay. ¹³ Taani Kiristtoosa diraw qashetteeddawaa, kaatiyaa golliyaa naagiyaa ubbatuunne hawaan de7iya haratuu ubbatuu eriino. ¹⁴ Qassi taani qashetteeddawe nu ishatuwaappe dariyaawaanttu Godan loythi ammanettiide, Xoossaa qaala yashshi baynnaan kasewaappe xaliide odanaadan maaddeedda.

¹⁵ Tumuppe ittuu ittuu qanaatiyaa dirawunne palumiyaa diraw, Kiristtoosawaa odino; shin haranttu lo77o amuwan odiino. ¹⁶ Hawanttu Xoossay taw wonggalaa naagiyaa oosuwa immeedda diraw, siiqiide qaala odiino. ¹⁷ Shin yokkonttu taani qashuwan de7ishshin, ta bolla waayyiyaa ahanawaa untunttoo malatina, barena siiqiyaa wolqqaama amuwan Kiristtoosawaa odinoppe attin, wozanaappe odikkino.

¹⁸ Aynne baawa; malatissiyaa odonne gido woy tumu odonne gido, ay ogiyaaninne Kiristtoosawaa odooppe, taani hewan nashettay. Sinthanawukka qassi taani nashettana. ¹⁹ Ayissi gooppe, taani hinttenttu woosaaninne Yesuusi Kiristtoosa Ayyaanaappe yiyaa maaduwan attanawaa eray. ²⁰ Ta wolqqaama amuunne Xoossaappe akkana gaade taani nashechchan naagiyaa naagu ayee gooppe, taani paxa de7inakka woy hayiqqinakka yayyennaan, kasewaadan ha77ikka ta kumentha asatethan Kiristtoosi bonchchetanawaappe attin, taani haray atto ittibanikka yeellatennaan attanaassa. ²¹ Ayissi gooppe, taw de7uu Kiristtoosa; qassi hayiquukka taw go77a. ²² Shin taani paxa de7iyaawaan daro go77iyaawaa oothanawaa gidoooppe, haqawaa dooranentto taw eretenna. ²³ Taani ha laa77u yewatuwan meetootay; ha de7uwaappe shaakettanawunne qassi Kiristtoosanna ittippe de7anaw amottay; Kiristtoosanna ittippe de7iyaawe ubbaappe aadhdheedda daro lo77obaa. ²⁴ Shin taani hayiqqiyawaappe hinttenttu diraw paxa de7iyaawe hinttena daro koshshiyaawaa.

²⁵ Hawe tuma gidiyaawaa taani geeshshaade eray; qassi ammanuwan hinttenttu dicanaadaaninne nashettanaadan, taani hinttenanna ubbaanna paxa de7ana. ²⁶ Hewaa diraw, taani hinttenanna laa7ethuwaa yiyaa wode, Kiristtoosa Yesuusanna hintte de7iya de7uwan, tabaan ceeqettiyaabay hinttenttoo darana.

²⁷ Gidooppekka, hinttenttu hinttenttu huuphew Kiristtoosa wonggalaw bessiyya de7uwa de7ite; taani hinttena baade woy be7ana dhayina, hinttenttu itti qofaan minniide eqqeeddawaanne, qassi wonggalaa ammanoo itti wozanaa gidiide ittippe baaxetiyaawaa sisana. ²⁸ Hintte morkketuwassi ayanka yayyoppite; hewe untunttoo untunttu dhishissee; shin Xoossay hinttena xoonissiyaa diraw, hinttenttoo atatethaa dhishissee. ²⁹ Ayissi gooppe, Kiristtoosaw oothiyaa qaaday hinttena gakteeddawe hinttenttu aani ammanana xalalaassa gidennaan A diraw waayyiyaa akka akkanaassa. ³⁰ Taani kase baaxetishshin hinttenttu be7eeddawaa mala baaxiinne qassi ha77ikka taani baaxetiyaawaa hinttenttu sisiyaawaa malay hinttena gakteedda.

2

Kiristtoosi Barena Kawushsheeddawaa Leemisuwaa

¹ Kiristtoosan hinttenttu de7iyaa de7uu hinttena wozanthii? A siiquu hinttena menthethii? Geeshsha Ayyaananna hinttenttoo ittippetethay de7ii? Hintte ittuu ittuwassi keekitennee qarettiitee? ² Yaatooppe, hinttenttu qofaan, siiquwan, wozanaaninne qofaa poluwan ittuwaa gidiide, taana polo nashechchite. ³ Hinttena siiqiyawaan woy ceqqettanaw koyyiyaa mela amuwan ittibaanne oothoppite; shin ittuu ittuwaappe dhoqqay yaagiide qoppennaan, ittuu ittuwassi hinttenttu huuphiyaa kawushshite. ⁴ Qassi ittuu ittuwaa go77iyaawaa koyyanaappe attin, hinttenttu huuphe xalalaa go77iyaawaa koyyoppite.

⁵ Kiristtoosa Yesuusan de7iya ha ashikketethaa qofay qassi hinttenanka de7anaw bessee.

⁶ I ubba wode Xoossaa gidiide de7eedda;

shin I wolqqaan Xoossaa keena gidiyaa maatay de7iyaawaa bessiyaawaadan paydibeenna.

- ⁷ Shin I bare sheniyaan ubbabaa aggiide, *
ayllyyaa medhetaa akkeedda;
qassi asaa malatiide qoncceedda.
- ⁸ I barena kawushsheedda;
hayqoo, ubba haray atto,
masqqaliyaa bolla hayqqanawukka azazetteedda.
- ⁹ Hewaa diraw, Xoossay A loythi dhoqqu dhoqqu ootheedda;
qassi sunthaa ubbaappekka aadhdhiyaa
dhoqqa sunthaa aw immeedda.
- ¹⁰ Hewaa diraw, saluwaaninne sa7an
sa7aappe garssan de7iya ubbay
Yesuusa sunthaa bonchchanaw gulbbatana.
- ¹¹ Qassi asay ubbay Yesuusi Kiristtoosi Godaa yaagiide,
Xoossaa Aawuwaa bonchchoo markkattana.

Ha Sa7an De7iya Asaassi Poo7o Gidiyaawaa

¹² Hewaa diraw, ta dabbatoo, taani hinttenanna de7iyaa wode ubbaan hinttenttu taw azazetteeddawaadan, ha77i taani hinttenttu matan de7enna wodekka, hinttenttu kasewaappe aathiide taw azazettanaw bessee; yashshatethaaninne kokkorssaan hinttenttu atosethaa polanaw oothite. ¹³ Ayissi gooppe, Xoossay hinttena barew eeno giisanaadaaninne qassi I qoppeeddawaa hinttenttu oothanaadan hinttenttu gidдон ubba wode oothee.

¹⁴⁻¹⁵ Geellanne nagaranchcha asaa gidдон pokkuu baynnawantta, geeshshatuwaa, Xoossaa naanatuwaadankka pokkuu bayinnawantta gidite; qassi zuuzummennan woy iitabaa qoppennaan ubbabaa oothite. He asaa gidдонikka saluwan poo7iya xoolintiyaadan poo7iidde, ¹⁶ de7uwaa mishiraachchuwaa qaalaa untunttoo odite; he wode ta daabayinne ta oosuu mela dhayibeennawe erettiyaa diraw, Kiristtoosi simmiyaa gallassi taani hinttenan ceeqettana.

¹⁷ Haray atto hinttenttu ammanuu Xoossaw yarshshiyaa yarshshuwaa bolla ta suuthay ushshaa yarshshuwaaan gukkooppekka, taani nashettay; hinttenanna ubbaanna ittippe nashettay. ¹⁸ Hewaadan hinttekka qassi nashettanaw bessee; taananna ittippe nashettiite.

Ximootoosinne Eppafiroditoosi Ootheedda Oosuwaa

¹⁹ Shin taani hinttenttu de7uwaabaa sisaade nashettanaadan, Ximootoosa hinttekko ellekka yeddanaawaa Godaa Yesuusan ammanettay. ²⁰ Ayissi gooppe, hinttenttu de7uwaabaw wozanaappe hirggiyaa A mala asay haray ooninne taw baawa. ²¹ Ayissi gooppe, haratuu ubbatuu barenttu huuphe go77aa koyyiino; Yesuusi Kiristtoosawaa koyyikkino. ²² Shin na7ay bare aabbu oothiyaawaadan, Ximootoosi taananna ittippe gidide, wonggalaa oosuwaa ootheeddawan, ammanettiya asaa gidiyaawaa erisseeddawaa hinttenttu eriita. ²³ Hewaa diraw, taani yewuu haniyaawaa be7aade, ellekka A hinttekko yeddana gaade qoppay. ²⁴ Taani ta huuphew mata wodiyaan hinttekko baanawaa Godan ammanettay.

²⁵ Shin taani ta ishaa Eppafiroditoosa, taananna ittippe ta bagga gidide ootheeddawaa, oletteeddaawaanne, qassi taana maaddiyaawan hinttenttoo kiitettiide ootheeddawaa hinttekko kiittanaw koshshiyaawaa qoppaaddi. ²⁶ Ayissi gooppe, I hinttena ubbaa be7anaw laamotee; qassi I saketteeddawaa hinttenttu siseedda diraw, bare wozanaan daro metootee. ²⁷ I tumu sakettiide, hayiqqi atteedda; shin Xoossay aw qaretteedda; A xalalaw gidennaan kayyuu kayyuwaa bolla gujettennaadan, tawukka qaretteedda.

²⁸ Simmi hinttenttu laa7enthuwaa A be7iide nashettanaadan, tawukka ta wozanaa kayyuu irxanaadan, taani ellekka A hinttekko yeddana. ²⁹ Hewaa diraw, Godan de7iya ishaadan, kumentha nashechchan A mokiite; qassi A malatiyaa asaa ubbaakka bonchchite. ³⁰ Ayissi gooppe, hinttenttu hinttenttu huuphew taana maaddana danddayenna maaduwwaa maaddanaw, Kiristtoosa oosuwaa diraw, bare shemppuwaa shenekoo giide, hayiqqi atteedda.

3

Tumu Xillotethaa

¹ Wurssethaan, taanaadan Xoossaa kaalliyaawantto, Goday hinttenttoo nashechchaa immo. Taani kase xaafeeddawaa zaarethaade xaafiyaawe taana waayissenna; qassi he xaafiyaawe hinttena naagana.

* 2:7 ubbabaa aggiide: I barena mela udeedda guussaa. 2:10 Isa 45:23 2:14-15 Zar 32:5

² Iitabaa oothiyaawantuppe, he kanatuwaa eeshshay de7iyaawantuppe, qaxxaray koshshee giya asatuwaappe naagettite. ³ Ayissi gooppe, nuuni Xoossaa Geeshsha Ayyaanan Xoossaw goyinniyyaa dirawunne nu de7uwan Godaa Kiristoosa Yesuusana nashettiyyaa diraw, tumu qaxxaraa qaxxaretteddawantta; asathaa bolla oosettiyaawan ammanokko.

⁴ Qassi taw ta huuphiyankka ta asathethan ammanettiyaawe de7ee. Ay asayenne bare asathethan ammanettiyaawe barew de7ee giide qoppoeppe, taani aappe loythaa aadh-hay. ⁵ Taani yelettoodeppe hospuntha gallasaan * qaxxarettaaddi. Taani yeletan Israa7eeliyaa; Biiniyaama zare; walakay bayinna Ayihuda asaa. Ayihuda higgiiyaa naagiyaawan gidooeppe, taani Parisaawe; ⁶ Ayihuda ammanoo seelaa gidooeppe, taani ammaniyaawantta waayissaaddi; itti uray Muse higgew azazettiide xilliyaawaa baggaa gidooeppe, taanan pokkobay beettibeenna.

⁷ Shin taana go77iyaa he ubbabaa Kiristoosa diraw bayeeddawaadan payday. ⁸⁻⁹ Tumakka, hewanttu xalalaa gidenna; taani ta Godaa Kiristoosi Yesuusaa eriyaawe ubbabaappe loythi aadhhiyyaa diraw, ubbabaa taana mulekka go77ennawaadan payday; taani A diraw ubbabaa yegga bashaaddi. Kiristoosa demmanawunne aananna de7anaw ubbabaa wora oleeddawaadan payday; taani Muse higgew azazettaade demmiyyaa ta huuphe xillotethay taw baawa. Kiristoosa ammanina, Xoossay immiia xillotethay, ammanuwan Xoossaa matappe yiyyaa xillotethay taw ha77i de7ee. ¹⁰⁻¹¹ Taani Kiristoosanne A dendummaa wolqqaa eranaw koyyay; yaataade taani ta huuphew hayiquwaappe dendummaa yaagiyaawan, A waayiyaa aananna waayyetanawunne A hayiquwan A malatanaw amottay.

Gakkiyaasaa Gakkanaw Woxxiyaawaa

¹² Taani ha77i demma diggaaddi woy taanan bali baawa giikke. Shin Kiristoosi Yesuusaa taana barew ootheedda woytaa demmana gaade elleellay. ¹³ Taanaadan Xoossaa kaalliyaawantto, taani hewaa demma diggaaddi gaade qoppikke; shin taani ittibaa oothay; taappe guyyenna de7iyaawaa dogaade sinthan de7iyaawaa oyyqanaw wadhetay. ¹⁴ Xoossay Kiristoosi Yesuusaa bagganna bolla de7uwassi xeesiyyaa woytaa akkanaw, ta gakkanaw woxay.

¹⁵ Simmi nuuni Ayyaanan minneeddawanttu ubbatuu hawaa qoppaanaw bessee; qassi hintteppe amareeddawanttoo ayaaninne dumma qofay de7ooeppe, hewaakka Xoossay hinttentoo qonccissana. ¹⁶ Gidoopekka, nuuni hanno gakkanaw de7eedda maaraadan, ane sinthaw he maaraa kaalloyyte.

¹⁷ Taanaadan Xoossaa kaalliyaawantto, taani haniyaawaadan hanite. Nuuni hinttentoo leemisuwaa gideeddo; hewaadan hintteikka nuuni hinttentoo leemisuwaa gideedda maaraa kaalliyaawantta akeekite. ¹⁸ Ayissi gooppe, taani hewaa hinttentoo kase coratoo odaaddi; qassi ha77i laa7ethuwaakka afoxxaadde hinttentoo oday; Kiristoosi masqqaliyyaa bolla misamaariyan dhishettiide hayiqqeeddawoo barentnu shempuu barena morkke ootheedda daro asatuu de7iino. ¹⁹ Unttuntu wurssethay bashshaa; unttuntu uluu untntuntuu Xoossaa; yeellatanaw bessiyaawan untntuntu otorettiino; qassi ha sa7aabaa xalalaa qoppiino. ²⁰ Ayissi gooppe, nu biittay saluwaana; nuuni qassi saluwaappe yaana nuuna ashshiya Godaa Yesuusaa Kiristoosa naageetto. ²¹ Kiristoosi ubbabaa bareppe garssan wothanaw danddayiyaa bare wolqqan, nu daaburanchcha asathethaa laammiide, bare bonchcho asathethaa malattiiside oothana.

4

Wurssetha Zoriyyaa

¹ Taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, taani siiqiyaawanttoo, laamotiyaawanttoo, taana nashechchiyawaanttoo, taana dhoqqu oothiyaawanttoo, ta dabbatoo, simmi Godan hinttentuu minni eqqanaw bessee.

² Ewoodenne Sinxxiikee, hinttentuu laa77uukka qofaan ittuwaa gidiide, Godan de7anaadan, taani hinttena zoray. ³ Qassi taananna oothiyyaa ammanetteeddawoo, neeni ha macca asatuwaa maaddanaadan, taani neena woossay; ayissi gooppe, untntuntu taanannanne untntuntu sunthay Xoossaa de7uwaa maxaafan * xaafetteedda Qaleminxxoosanna qassi taananna ittippe oothiyyaa haratuwaa ubbaanna wonggalaa ubbasaa gathanaw daabureeddino.

⁴ Godaanna hinttentuu de7iya de7uwan ubba wode nashettite; taani hawaa gujjaadekka gay; nashettite.

* 3:5 Taani yelettoodeppe hospuntha gallasaan: Hawe Ayihudiyyaa attuma naanay yelettoodeppe hospuntha gallasaan qaxxarettiyaawaa bessee. * 4:3 Xoossaa de7uwaa maxaafan: Xoossaa asaa sunthay xaafettiyyaa maxaafaa.

⁵ Asay ubbay hinttenttu ashikketethaa ero; Goday matan yaana. ⁶ Xoossaa hinttenttu woossiyaa woosaa ubbaan A loythi galatiidde, hinttenu koshshiyaa ubbaw woos-siteppe attin, ittibawukka hirgoppite. ⁷ Qassi asaa erathethaa ubbaappe aadhdhiyaa Xoossaa sarotethay hinttenttu wozanaanne hinttenttu qofaa Godaa Yesuusi Kiristoosa bagganna naagana.

⁸ Wurssethaan, taanaadan Xoossaa kaalliyaa wantto, hinttenttu wozanaan lo770baanne galattisiyaawaa qoppite; tuma gidiyaa ubbaa, bonchchisiyaawaa ubbaa, bayizzuwaa gidennabaa ubbaa, geeshshabaa ubbaa, siiquwaa ubbaa, suure gidiyaa ubbaa qoppite. ⁹ Hinttenttu taappe tamaareeddawaa, akkeeddawaa, siseeddawaanne be7eeddawaa ubbaa oothite; qassi nuussi sarotethaa immiyya Xoossay hinttenanna ittippe gidanawaa.

Barew Kiitettedda Imotaw Phawuloosi Galateeddawaa

¹⁰ Shin daro wodiyaappe guyyiyan, ha77i hinttenttu tawaa laa7enthuwaa qoppanaw doommeedda diraw, taani Godan loythi nashettay; taw qoppanaw hinttenttu injjeten-nan ixceeddawaappe attin, taw qofaa qoppiita. ¹¹ Taani hawaa taana meteedda diraw giikke; ayissi gooppe, taw de7iyaabay taw gidana † giyaawaa taani tamaaraaddi. ¹² Taani metootiide wooti de7anentto eray; qassi durettiide de7iyaawekka ayentto eray; haqan gidinakka awude gidinakka, taani kaluwaanne koshshaa qassi pacaanne palahaa tamaaraaddi. ¹³ Kiristoosi taw immeedda wolqqan, ubbabaa oothanaw taani danddayay.

¹⁴ Gidooppeka, hinttenttu ta metuwaa taananna metootiide daro loytheeddita; ¹⁵ Piliphphisiyoosa asaw, wonggalaa mishiraachchuu koyro hintte giddon odetteedda; shin taani Maqidooniyaappe keseedda wode, taana ammaniyaa hinttenttuppe attin, haray maaddibeennawaa hinttenttu hinttenttu huuphew eriita; qassi immiyyaabankka akkiyabankka hintteppe attin, haray taana maaddibeenna. ¹⁶ Ayissi gooppe, taana metuu oyqqeedda wode, haray atto taani Teselonqqiyaan de7ishshinkka taana zaari zaariide maaddeedita. ¹⁷ Taani hinttewaa bolla harabay gujettanawaa koyyiyaawaappe attin, woyitaa xalalaa akkanaw koyyikke.

¹⁸ Shin taani hinttenttu immeeddawaa ubbaa akkaaddi; qassi taw palahiide gidiyaa de7ee. Hintte kiitteedda ubbabaa Eppafiroditoosappe akkaaddi; koshshiyaa ubbay taw de7ee. Hintte taw kiitteedda imuu Xoossaw sawuwaa toshikku giyaanne I dosiyaa, A nashechchiyaa yarshshuwaa mala. ¹⁹ Qassi ta Xoossay bare bonchcho duretethaa daruwan Kiristoosi Yesuusa bagganna hinttenu koshshiyaa ubbaa hinttenttu immana. ²⁰ Nu Xoossaw, nu Aawoo medhinaappe medhinaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen77i.

Wurssetha Sarotaa

²¹ Kiristoosi Yesuusawaa gidiyaa Xoossaa asatuwaa ubbatuwaa saro giite. Taananna hawaan de7iya ishatuu hinttenu saro giino. ²² Hawaan de7iya Xoossaa asatuwaa ubbatuu, ubbaappeka aathiide Kaatiyaa Qeesaare golliyaan de7iyaawanttu hinttenu saro giino.

²³ Nu Godaa Yesuusi Kiristoosa aadho keekatethay hinttenanna gido.

† 4:11 taw de7iyaabay taw gidana: Taw de7iyaabaan taani shemppay, kallay, woppugay.

Phawuloosi Qolaasiyaasa Asaw Xaafeedda Kiitaa Geluwaa

Phawuloosi Qolaasiyaasa asaassi xaafeedda kiitay xaafetteeddawe, Efesoone asaw xaafetteedda kiitaana itti wodiyaana malatee. Hewekka Qeeri Iisiyan, Efesooneppe away doliyaa bagganna beettiyaa Qolaasiyaasan de7iyaa ammaniyaa asatuwaassa gidiiide laa77uwaa gidдон de7iyaa dummatethay, Qolaasiyaasa asaw xafetteedda kiitay Kiristtoosi medhetaa ubbaassi huuphe gidiiyaawaa bessiyaa wode Efesoona asaassi xaafetteedda kiitay qassi Kiristtoosi woosa gollew huuphe gidiiyaawaa bessee. Ha asatuwaassi qaalaa markkatteeddawe Phawuloosa gidana dhayooppekka, Roome gadiyan, Iisiyaa waanna katamaa gidiiyaa Efesooneppe untuntussi oothiyaa asatuwaa kiittiyawe A gidiiyaa diraw, Qolaasiyaasawukka aawotiyaa hanotay aw de7ee. Qolaasiyaasa ammaniyaawanttu gidдон, “Xoosaa eranawunne kumentha atotethaa demmanaw, asay ubbay ayyaana wolqqatuwaassinne maataay de7iyaawanttussi goyinnanaw koshshee” yaagiyaa worddo astamaaratuu de7iyaawaa Phawuloosi siseedda. Ha astamaaratuu harabaa qassi, “Asay ubbaykka qaxxaraa malatiyaa wogatuwaassi moodettanawunne qumaa wogaanne hara wogatuwaa ubbaa naaganaw koshshee” yaagiino.

Phawuloosi ha kiitaa xaafeeddawe tumanchcha gidiiyaa Kiristinnaa kiitaa odiiyaawaan, untunttu worddo timirttiyaa phalqqanaassa. I zaaredda zaaruwaappe waannatiyaawe “Yesuusi Kiristtoosi kumentha atotethaa immnanaw danddayee; ha hara ammanatuunne oosatu aappe haassanaw danddayiino” yaagiyawaa. Xoosay Kiristtoosa bagganna ha alamiyaa medhdheedda. Qassi A bagganna zaariide A barekko ahana. Ha alamiyassi Kiristtoosa wozanappe ammaniyaawa xalalaan atotethaa hidootay de7ee. Hawaa maaran Phawuloosi ha wolqqaama timirtti ammaniyaa asaa de7uwan waaniide oosuwan peeshanaw danddayintto odee.

Ha kiitaa Phawuloosappe akkiide, Qolaasiyaasa gathanaw kiitetteedda Tiikiiqoosanna ittippe beeddawe Anaasimoosa gidiiyaawaa be7iyaawe go77iyaawaa. Waaniide gooppe, Phawuloosi ha Anaasimoosa geettetiyyaa bare oosanchchaabaa denthiiide, Pilimoonaw hara kiitaa xaafeedda.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-8)

Kiristtoosa eeshshaanne oosuwaa (1:9-2:19)

Yesuusan beettiyaa oratha de7uwwaa (2:20-4:6)

Wursethaa qutiyyaa (4:7-18)

¹ Taani Phawuloosi, Xoosaa sheniyaan Kiristtoosi Yesuusi kiitteeddawaa gideed-dawenne nu ishay Ximootoosi, ² Qolaasiyaasa giyaa katamaan de7iyaa Xoosaa ishanatoo, Kiristtoosan ammanetteedda ishanato ha dabidaabbiyaa xaafheetto.

Xoosaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aadho keekatethayinne sarotethay hinttentoo gido.

Phawuloosi Woosseedda Galataa Woosaa

³ Nuuni hinttentoo woosiidde, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, Xoosaa ubba wode galateetto. ⁴ Ayissi gooppe, nuuni Kiristtoosi Yesuusa hinttenttu ammaniyaawaanne Xoosaa asatuwaa ubbaa siiqiyaawaa siseeddo. ⁵ Tumu kiitay wongalay koyiro hinttekkoo yeedda wode, Xoosay sinthaappe immnaa geeddawaa siseeddita. Simmi hinttenttu ammanuunne siiquu saluwan giigiide naagiyaa, Xoosay sinthappe immnaa geeddawan doometeedda. ⁶ He wonggelii hinttekkoo gakteedda; hinttenttu A sisoodeppenne Xoosaa aadho keekatethaa tumatethaan eroodeppe doommiide, hinttenttu gidдон de7iyaawaadankka, biittaa ubbaan anjuwaa aheenne ubbasaa aakkee.

⁷ Hinttenttu hewaa nuunanna ittippe qooma gideedda siiqo Eppaafiraappe tamaareed-dita; I nu diraw Kiristtoosaw ammanettiide oothiyaawe, ⁸ Xoosaa Ayyaanan haratuwaa hinttenttu siiqiyaawaa nuussi odeedda.

⁹ Hewaa diraw, nuuni qassi hewaa siseedda gallasaappe doommiide, Xoosay hinttenttoo bare sheniyyaa eriya eratethaa, Xoosaa Ayyaanan immiya aadhdheedda eratethaannanne akeekaanna ittippe kunthiide immnaadan, ubba wode balennaan Xoosaa woosheetto. ¹⁰ Hewaappe guyyiyan, Goday koyiyyaawaadan hinttenttu de7anawunne, ubba wode A nashechchiyaabaa oothanaw danddayana; hinttenttu oothiyaa lo77o

oosuwaa ubbaan hinttentu de7uu go77ana de7iyaawaa gidanawa; qassi Xoossaa eriyaawan dicci dicci baanita.

¹¹ Hinttentu ubbabaani nashechchan genccanaadaaninne danddayanaadan, Xoossay bare bonchchuwaa gitatethaadan immiya wolqqa ubbaan minnite. ¹² Qassi Xoossaa naanattoo giigeedda poo7o kawutethaa laattanaw, nuuna danddayiseedda Xoossaa Aawuwaa galatite. ¹³ I nuuna dhumaa wolqqaappe ashshiide, bare siiqiyaa Na7aa kawutethaakko pintheedda. ¹⁴ Qassi I bare Na7an nuuna woziide, nu nagaraa atto geedda.

Kiristoosa Xoossatethaanne A Oosuwaa

¹⁵ Kiristoosi beettenna Xoossaa qonccissiyaawaa; I medhetteddawaa ubbaappe aadhdhiyaa bayra Na7aa. ¹⁶ Ayissi gooppe, ubbabaykka aani medhettedda; beettiyaawanttu, beettennawanttu, ayyaanatuwaappe beettiyaa wolqqayenne godatethay, dhoqqatethayenne maatay, saluwaaninne sa7an de7iya ubbabaykka Aaninne Aw medhettedda. ¹⁷ I ubbaappe kase de7eedda; ubbabaykka Aani bare sa7aa sa7aa oyqqiide de7ee. ¹⁸ I bare huuphew, woosa gollew huuphene de7o; I ubbaappe bolla gidana mala, kasetiide hayiquwaappe denddeedda Bayira Na7aa gideedda.

¹⁹ Ayissi gooppe, Xoossay koyyeeddawaadan, Aani Xoossatethaa kumenthay de7ee. ²⁰ Yaatina Xoossay Kiristoosa bagganna ubbaba barenanna sigethanaw yewuwaa qachcheedda; bare Na7ay masqqaliyaa bollan gusseeedda suuthan saluwaaninne sa7an de7iya ubbaba barenanna sigetheedda.

²¹ Hawaappe kase, hinttentu iitabaa qooppeedda dirawunne ootheedda diraw, Xoossappe shaakettiide, Aananna morkketteedda. ²² Shin Xoossay ha77i hinttentta pokkobay bayinnawanttanne qassi geeshshatuwaa oothiide, bare sintha shiishshanaw, bare Na7aa hayiqqeeddawaa asatethan barenanna hinttentta sigetheedda. ²³ Hewe hinttentu tumu ammanuwan minni eqqiide, mishiraachchuwaa qaalaasiisiide, sinthaappe akkana geeddawaappe qaaxxennan minniide de7ooppe hanana; he wonggalaa mishiraachchuu sa7an de7iya medhettaa ubbaa matan odetteedda. Taani Phawuloosikka mishiraachchuwaa qaalaasiisiide odiyaaawaa gidaadi.

Phawuloosi Yesuusi Kiitteeddawaa Gidiide Ootheedda Oosuwaa

²⁴ Taani hinttenttoo waayyettedda diraw, ha77i nashettay; Kiristoosi bare huuphew, hewaa giyaawe woosa gollew, waayyettishin pacceddawaa taani ta bollaaku sakuun kunthay. ²⁵ Xoossay taana hinttentta maaddiyaawanne A qaalaasiisiide odiyaa ashikkaretethaa kiitaa taw immeedda. ²⁶ Ha qaalay hawaappe kase bagga ubbaan, asaa ubbaw errettennaan geemmiide de7ee; shin barena ammaniyaawanttoo Xoossay ha77i qoncciseedda. ²⁷ Xoossay Ayihuda gidenna asaw wotheedda ha asaw qonccibeenna bonchchuwaanne dure yewuu ayentto geeshshatuwaa erissanaw koyyeedda; ha asaw ha77i qoncceddawe ayee gooppe, Kiristoosi hinttenttu de7iyaawaa; hewaa giyaawe Xoossaa bonchchuwaa aananna hinttenttu akkanawaa.

²⁸ Hewaa diraw, nuuni asaa ubbaw Kiristoosawaa odeetto; asaa ubbaa Kiristoosan kumentha asaa oothiide, Xoossaakko shiishshana mala, nuussi aadhdheedda eratethaa ubbaan hinttentta seeretonne tamarisseeetto. ²⁹ Taani hawaa polanaw, taanan oothiyaa Kiristoosi taw immiya wolqqan baaxetayenne daaburay.

2

¹ Taani hinttenttoonni Lodoosiyaa giya katamaan de7iya asatoonni qassi taana be7ibeenna ammaniyaawanttoo ubbatoo ay keenaa baaxetaadditanto hinttentu erana mala koyyay. ² Unttuntu wozanay minnana mala, siiquwan ittippe gidiide, tumu akeekan beettiyaa doretethaa ubbaa unttuntu akkana malanne qassi unttuntu Xoossay asaw qoncciseennawaa, Kiristoosa A huuphew erana mala, taani daaburay. ³ Geeman Xoossay minjjeedda erayenne aadhdheedda eratethay ubbay Aani de7ee.

⁴ Ooninne hinttentta cimmiyaa qaalaan balethenna mala, taani hinttentta hassayisay. ⁵ Ayissi gooppe, taani hinttentu matappe haakkaade de7ooppeekka, ayyaan hinttentunna de7ay; hinttentu de7iya maaraanne Kiristoosa hinttentu minniide ammaniyaawaa be7aade nashettay.

Kiristoosan Beettiyaa Kumentha De7uwaa

⁶ Simmi hinttentu Godaa Kiristoosi Yesuusa akkeeddawaadan, Aani de7ite. ⁷ Aani xaphuwaa yeddiide diccite; hinttentu tamarisseeeddawaadan ammanuwan minnite; Xoossaa ubba wode galatite.

⁸ Kiristoosappe gidenna timirttiyaan, ha sa7aa mooddiyaa ayyaanatuwaa timirttiyaaninne, asaappe yeedda eratethan, qassi mela cimuwan hinttentta ooninne omodenna mala naagettiite. ⁹ Ayissi gooppe, Kiristoosa asatethaa bollan Xoosattethaa medhetaa kumenthay de7ee. ¹⁰ Qassi ubbaa ayyaanatuwaa kaappotethawunne godatethaw ubbaw huuphe gidiyaa Kiristoosappe kumentha de7uwaaw demmeeddita.

¹¹ Hinttenttu Kiristoosanna itti asaa mala gidiiide, asaa qaxxaraa mala gidennaan, hinttenttu nagaranchcha medhetaa diggiyaa qaxxaraa, hawekka ashuwaa qaxxaraa gidennaan Kiristoosi ootheeddawaa. ¹² Hinttenttu xammaqetteedda wode, Kiristoosanna moogettiide, Kiristoosa hayiquwaappe dentheedda Xoossaa wolqqaa ammaneedda diraw, ooratha de7uwaassi xinqqatan Kiristoosanna ittipe denddeeddita.

¹³ Hinttenttu hinttenttu naaquwaaninne hinttenttu eca asatethaa qaxxarettennan ageeeddawan hayiqqiide de7iya wode, Xoossay hinttenttu naaquwaa atto giide, Kiristoosanna hinttentta paxa wotheedda. ¹⁴ Nuuna ixxiyaa, acuwaa paramaa A caaquwaanna ittipe Xoossay daakkeedda; masqqaliyaa bollan dhishiide, ogiyaappe diggeedda. ¹⁵ Kiristoosi he masqqaliyan kaappatuwaappenne godatuwaappe wolqqaa wothi akkiide, bare xoonuwaannee omoddetteeddawanta qoncciyaan besseedda.

¹⁶ Hewaa diraw, muusaaan woy ushshaan, baalaa gallassaa woy agenay xeeriyaa wodiyaaw bonchchiyaawan, woy Sambbataa bonchchiyaawan, ooninne hinttenttu bolla pirdoppo. ¹⁷ Hawanttu sinthaappe yaana yewatuwassii eeshuwaa; shin tumatethay Kiristoosawaa. ¹⁸ Wordduwaa ashikke malatanawunne kiitanchchaw goyinnanaw koyyiyaawe, be7ibeennawaa saxaan be7aaddi giide otorettiyaawe, asatethaa qofaan coo ayyiyaawe, ooninne hinttenttu bolla pirdoppo. ¹⁹ Hewaa mala asay huuphe gidiyaa Kiristoosa minissi oyqqeeddawaa leppissee. Bolla ubbay he huuphiyaappe wolqqaa demmiide, bolla de7iyaa kuriyaannanne xaphuwaanna ittipe oyqqettiide, Xoossay dichchiyaa dishuwaadan diccee.

Hayquwanka Paxanka Kiristoosanna De7iyaawaa

²⁰⁻²¹ Hinttenttu ha sa7aa mooddiyaa ayyaanatuwaappe haakkiide, Kiristoosanna hayiqqeeddita; yaatina, ayissi ha sa7aa wogaan de7iya asaadan de7iitee? “Oyqqoppa; baara be7oppa; bochchoppa” yaagiyaa higgetoo ayissi azazettiitee? ²² Ha ubbabaykka asay medhdheedda higgenne timirtte gidiyaa diraw, wodiyaappe guyyiyan dhayana. ²³ Unttuntu kiitanchchaw goyinniyaawaaninne wordduwaa ashikke malatiyaawan qassi barenttu asatethaa gilqqissiyaawan aadhdheedda eranchcha malatiino; shin ashuwaa amuwaa digganaw go77enna.

3

¹ Simmi hinttenttu Kiristoosanna hayiquwaappe denddeeddawaa gidooppe, Xoosaaappe ushechcha bagganna utteedda Kiristoosi de7iyaasaan saluwan de7iyaawaa minissi koyyite. ² Saluwan de7iyaawaa hinttenttu qoppanaappe attin, sa7an de7iyaawaa qoppoppite. ³ Ayissi gooppe, hinttenttu hayiqqeedita; qassi hinttenttu shempuu Xoosaa Kiristoosanna geemmeedda. ⁴ Hintteew de7o gideedda Kiristoosi qoncciyaa wode, he wode hintteekka aananna bonchchuwan qonccana.

Ecaanne Ooratha De7uwaaw

⁵ Hewaa diraw, hinttenttu de7iya ha sa7aa amotuwaaw wodhite; hewanttukka woshumiyaawaa, tunatethaa, woshummanaw koyiyaawaa, iita amuwaa, miishshaa amottiyaawaa. Yoranchchaa gidussay eeqaw goyinniyaawaappe dummatenna. ⁶ Hawanttu gaasuwan, Xoossay azazettenna asatuwaa hanqqettanawaa. ⁷ Kase hinttenttu ha iita qofatuwaan de7iya wode unttuntun moodetteeddita.

⁸ Shin ha77i hinttenttu qassi hanquwaa, yiilluwaa, hinttenttu doonaappe kesiyaa cashshaanne yeellayiyaa haasayaa hawantta ubbaa hintteppe dhayissite. ⁹ Ittuu ittoo worddotoppite; ayissi gooppe, nagaranchcha medhetaa A oosuwaanna hintteppe dhayissi diggiide, ¹⁰ Xoossay, A medhdheeddawe, barena malattissanawunne barew de7iya eratethaa ubbaa immanaw, ubba wode oorathiyaa ooratha medhetaa mayyeedita. ¹¹ Ha ooratha medhetaan, Giriike asaa woy Ayihuda asaa, qaxxaretteddawaa woy qaxxarettibeennawaa, imathatuwaanne aynne tamaaribeennawaa, ayilliyaa woy womaanuwaa giide shaakkiyaabay baawa; huuphe allaalli Kiristoosa; I ubbanka de7ee.

¹² Hewaa diraw, Xoossay dooreeddawanttudan, geeshanne siiqiyaaawanta gidiiide, maarotethaa, qaretaa, keekatethaa, hinttenttu huuphiyaa kawushshiyaawaa, ashikketethaanne danddayaa mayyite. ¹³ Ittuu ituwaawaa danddayite; ooninne bare laggiyaa bolla hanqqetteeddawe de7ooppe, ittuu ittoo atto yaago. Kiristoosi hinttenttu atto geeddawaadan, hintteekka atto giite. ¹⁴ Hewaa ubbaa bolla, ubbabaa ittipe shiishshi

qachchiyaa siiquwaa mayyite. ¹⁵ Kiristtoosi immiya sarotethay hinttentta mooddo; ayissi gooppe, Xoossay hinttentta itti asaa udiide, he sarotethaw xeeseedda Xoossaa galatite.

¹⁶ Kiristtoosa qaalay hinttenttu wozanaan kumiide de7o; hinttenttoo de7iya aadhd-heedda eratethaa ubbaan ittuu ittuwaa tamarissitenne zorite; hinttenttu wozanaan Xoossaa galatiidde, woosaanne mazimuriyaa, Xoossaa sunthaa dhoqqu oothiyaa yethaa yexxite. ¹⁷ Hintte ay haasayyaawaa woy ay oothiyaawaa gidoopeppikka, Aawuwaa Xoossaa Yesuusa bagganna galatiidde, oothiyaawaa ubbaa Godaa Yesuusa sunthan oothite.

Ammaniya Asatuwaa Gollen De7anaw Bessiyaa Wogaa

¹⁸ Machchetoo, ammaniya asaw bessiyaawaadan, hinttenttu asinaw moodettite.

¹⁹ Attuma asatoo, hinttenttu macca asaa siiqite; untuntunna woppu giide de7ite.

²⁰ Naatoo, hinttentta yeledawantoo ubbabaani azazettite. Ayissi gooppe, hinttenttu untunttoo azazettiyaawe Xoossaa daro nashechchee.

²¹ Aawatoo, hinttenttu naanay wozanaa bayenna mala, untunta yiloyoppite.

²² Ayilletoo, sa7an hinttenttoo godaa gidiyaawantoo ubbabaani azazettite; Godaw yayyiide, suure wozanaan oothiteppe attin, asaa nashechchanawunne asay be7o giyaawaan azazettiyaawantta gidoppite. ²³ Hintte oothiyaa oosuu ubbaa asaw gidennaan Godaw oothiyaawaadan, wozanaappe oothite. ²⁴ Godaa Kiristtoosaw hinttenttu oothiyaa diraw, I barewanttoo immnanaw giigissi wotheeddawaa hinttenttu laattanawaa akeekite. ²⁵ Balabaa ootheedda uray ooninne, bare ootheedda balaadan woytaa akkana; ayissi gooppe, Xoossay pirdidiidde, oonanne maaddenna.

4

¹ Godatoo, hinttewukka saluwan Goday de7iyaawaa eriide, hinttenttu ayilletoo xil-lotethaaninne suuretethaan koshshiyaawaa oothite.

Zoriyaa

² Xoossaa aggennaan woossite; qassi woossiide azallennan, A galatiidde woossite.

³ Qassi hinttenttu woossiyaa wode ubbaan, kaseedeppe asaw qonccibeennawaa, Kiristtoosawaa nuuni odana mala, Xoossay nuussi injjeyanaadan, nuussikka Xoossaa woossite; ayissi gooppe, ha77i taani qasho golliyaan de7iyaawe hewaassa. ⁴ Qassikka taani bessiyaawaa keenaa qonccissaade ha yewuwaa odana mala, taw Xoossaa woossite.

⁵ Hinttew de7iya wodiya go77i bayinnasaan dhayissennan, ammanennawanttu matan cinccatethaan de7ite. ⁶ Hinttenttu asaa ubbaw wooti zaaranaw bessintto erana mala, hinttenttu haasayay ubba wode, sisanaw lo77iyaawaanne nashechchiyaawaa gidanaw bessee.

Wurssetha Sarotaa

⁷ Nu siiqo ishay Tikiqoosi, taananna ittippe Godaa oosuwan qoomaa gideedda ammanetiya oosanchchay, ta de7uwaabaa hinttentta erissana. ⁸ Taani A hinttekkoo kiittiyaawe, nuuni waani de7intto hinttenttoo I odiide, hinttentta menthethana diraassa. ⁹ Anaasimoosi, ammanettiya siiqo ishay, hinttenttu gadewe, aananna ittippe hinttekkoo bee; untunttu hawaan haniyaa ubbaba hinttentta erissana.

¹⁰ Taananna qashuwan de7iya Arisxxirokoosinne Barnnaabaasaw awuwaa gideedda Marqqoossi hinttentta sarotiino; taani hinttentta kase azazeedawaadan, Marqqoossi hinttekkoo booppe, wozanaappe A mokiite. ¹¹ Yosxxoosa giyaa Yesuusikka hinttentta saro saro gee; Ayihuda asatuwaappe taananna Xoossaa kawutethaw oothiyaawe, ha heezzu asatuwaappe haray baawa; hawanttu taana daro maaddeeddino.

¹² Eppaafiri, hinttenttu gadewe, Kiristtoosi Yesuusa qoomay, hinttentta saro saro gee. I hinttenttu Xoossaan minniide eqqanaadaaninne Xoossay koyyiyaawe ubbay ayentto eriide, poli ammananaadan, ubba wode Xoossaa minissi woossee. ¹³ Ayissi gooppe, I hinttenttoo, Lodooyiyaa asawunne Hirapoliisa giya katamaa asaw daro daaburiyaawaa taani markkattay.

¹⁴ Nu siiqo dottorii Luqaasinne Deemaasi hinttentta saro de7iitee yaagiino. ¹⁵ Lodooyiyaan de7iya nu ishatoonne Nimppiw qassi izi golliyaan shiiqiyaa ammaniya asatoo nu sarotaa odite.

¹⁶ Ha dabiddaabbiiyaa hinttenttu nabbabeeddawaappe guyyiyan, Lodooyiyaa ammaniyaawanttookka nabbabissite; hinttekka Lodooyiyaa ammaniyaawanttukka hinttenttoo yeddiyaa dabidaabbiiyaa nabbabite. ¹⁷ Qassi Arkkipoosaw, "Goday new immeedda oosuwaa polanawaa dogoppa" yaagiide odite.

¹⁸ Taani Phawuloosi, ta kushiyan sarotaa xaafeddawaa hawaa be7ite; taani qashuwan de7iyaawaa dogoppite.

Xoossaa aadho keekatethay hinttentunna gido.

Phawuloosi Teselonqqiyaa Asaw Xaafedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Teselonqqiyaa Maqidooniyaa geetettiyaa Roomaa biittaw waanna katamatto. Phawuloosi Teselonqqiyaan ammaniyaawantoo shiishsheeddawe, Piliphphisiyoosa biittaa yeggi beeddawaappe guyyiyaana. Gidoppe attishshin, Ayihudatuwaa ammanuwaa akkanaw mateedda Ayihuda gidenna asatuu Phawuloosi tamaarissiyaa, ammanuwaa timirttiyaa doseedda diraw (1:8-10), Ayihudatuu Phawuloosa qanaatiide, phalqqethaa dentheeddino. Hewaa diraw Phawuloosi Teselonqqiyaa yeddiide, Beeriyaa geetettiyaa gadiyaa beedda. Takkiidde I Qorontoosa gakkedda wode, matan A maaddiyaa Ximootoosi Teselonqqiyaa biide simmowaappe guyyiyan ammaniya asaa hanotaa aw qonccissiide odeedda.

Phawuloosi koyro kiitaa Teselonqqiyaa asaassi xaafeddawe, ammaniyaawantta minisanaassanne menthethanaassa. I untunttu ammanuwaabaanne siiquwaabaa lo77o woriyaa siseedda diraw, Xoossaa galatee. Kase I untunttu gidдон heezzu saaminttaa (Kit 17:1-9) de7eedda wode, ay mala de7uwaa de7eeddentto untuntta akeekissee. Hewaappe guyye Kiristoosa laa7ethuwaa yuussaa xeelleeddawaan dendeedda ooshatuwaassi zaaruwaa immee. He ooshatuwaappekka amareeddawanttu: “Kiristoosi ha alamiyaa simmanaappe kasetiide hayqqeedda ammaniya asay, Kiristoosa simay immiyaa medhinaa de7uwaa shaakki akkanaw danddayii? Kiristoosi simmiide yaanawe awudee?” yaagiyaawantta. Phawuloosikka he gakettedda wodiya go77ettiide, “Kiristoosa laa7enthuwaa yuussaa timirttiyaa hidootaan naagiidde I yaana gakkanaw woppu giide hinttenttu oosuwaa oothite” yaagiide untuntta zoree.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1)

Phawuloosa nashechchaanne galataa (1:2-3:13)

Ammaniyaawanttu de7uwaa kaaletthiyaa ogiyaa (4:1-12)

Yesuusa laa7ethuwaa yuussaa timirttiyaa (4:13-5:11)

Wurssethaa maquwaa (5:12-22)

Qutiya (5:23-28)

¹ Nuuni Phawuloosi, Sillaasenne Ximootoosi Teselonqqen de7iya ammaniya asatoo ha dabidaabbiyaa xaafheetto; hewanttu Xoossaa nu Aabbuwanttoonni Godaa Yesuusi Kiristoosawantto, aadho keekatethayenne sarotethay gido.

Teselonqqiyaa Asaa De7uwaanne Ammanuwaa

² Nuuni woosaan Xoossaa galatiidde, ubba wode hinttena ubbatuwaa hassayeeto. ³ Nuuni nu Xoossaa, nu Aawuwaa sinthan ammanuwan hinttenttu otheedda oosuwaanne, siiquwan hinttenttu daabureedda daaburaa, qassi nu Godaa Yesuusi Kiristoosan hinttew de7iyaa hidootaan gencciyaa genccuwaa ubba wode hassayeeto.

⁴ Nuunaadan Xoossaa kaalliyaaawantto, Xoossay hinttena siiqiyaawaanne hinttena barew naanaa oothanaw dooreeddawaa nuuni ereetto. ⁵ Ayissi gooppe, nuuni wongalaa, wolqqaan, Geeshsha Ayyaanaanne he wongelli tuma gideeddawaa wurssi ammaniyaawan hinttentto aheeddawaappe attin, asaa qaalaa xalalaan ahibeykko. Nuuni hinttenanna de7iya wode, hinttenttu diraw waani de7eeddentto, hinttenttu eriita. ⁶ Qassi hinttenttu daro waayyettoopekka, Geeshsha Ayyaanay immeedda nashechchaan kiitaa akkeeddita; hewan nu leemisuwanne Godaawaa kaalleeddita. ⁷ Hewaa diraw, Maqidooniyaaanne Akaayiyaa giya gadiyan de7iya ammaniya ubbatoo leemisuwaa gideeddita. ⁸ Ayissi gooppe, Godaa qalay hintteppe kesiide, Maqidooniyaaanne Akaayiyaa xalalaan sisetibeenna; shin Xoossaa hinttenttu ammaniyaawe ubbasan sissettedda. Simmi nuuni haasayanaw koshshishshin attowe aynne baawa. ⁹ Ayissi gooppe, nuuni hinttekkko beedda wode, hinttenttu nuuna wooti mokkeedenttonne qassi hinttenttu hinttenttu eeqaw oothiyaawaa aggiide, worddotenna de7uwaa Xoossaw oothanaw waani Xoossaakko simmeedditentto, untunttu barenttu huuphiyan haasayiino. ¹⁰ Qassi Xoossaa Na7ay Yesuusi, Xoossay hayiquwaappe dentheeddawe, nuuna sinthaappe yaana Xoossaa hanquwaappe ashshiyawe saluwaappe yaanawaa hinttenttu naagiyaawaa untunttu haasayiino.

2

Phawuloosi Teselonqqiyaan Ootheedda Oosuwaa

¹ Nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttu, nuuni hinttekkko beeddawe mela gidennawaa hinttenttu hinttenttu huuphew eriita. ² Shin nuuni hinttekkko yaanaappe kase Piliph-phisiiyoosa giya katamaan waayyetteddawanne boretteddawaa hinttenttu eriita; daro phalqqethay de7ooppekka, hinttenttoo A mishiraachchuwaa qaalaa odana mala, Xoossay nuussi minotethaa immeedda. ³ Nuuni hinttena woossiyaawe baliide woy tunatethaan woy geniyan gidenna.

⁴ Shin Xoossay wonggalaa hadaraa akkanaw nuuni ammanettiyaawanttu gidina, nuussi he hadaraa immeedda; he immeeddawaadanka nuuni haasayeetto. Qassi nuuni nu wozanaa xomoosiya Xoossaa nashechchiyaawaadan haasayeettoppe attin, asaa nashechchiyaawaadan haasayokko. ⁵ Nuuni hinttekkko cimmiyaa haasayaanna, woy nuuni yoraa genthiiyaa hanotaan yibeennawaa hinttenttu loythi eriita; Xoossaykka nuussi marka. ⁶ Nuuni asaappe, woy hintteppe, woy haranttu ooppenneekka bonchchuwaa akkanaw koyyibeykko. ⁷ Nuuni Kiristoosi kiitteeddawanttu gidiiide, bonchchuwaa hinttenttuppe oochchanaw danddayeetto. Shin aatta bare naanatuwaa siiquwan dichchiyaawaadan, hinttenttu giddon ashikke gideeddo. ⁸ Hinttenttu nuussi daro al77o gideedda diraw, Xoossaa wonggalaa hinttenttoo immanaawaa xalalaa gidennaan, nu de7uwaakka hinttenttoo immanaw giigi utteeddo; ayissi gooppe, hinttena nuuni loythi siiqeeddo. ⁹ Nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttu, nu oosuwaanne nu daaburaa hinttenttu akeekiita; hinttenttoo Xoossaa mishiraachchuwaa qaalaa odiidde, hinttena ayinne wayyisenna mala, qammanne gallassi nuuni ootheeddo.

¹⁰ Nu de7uu hinttenttu matan, ammaniyaawanttu matan, geeshsha, xillonne borettennawaa gidiiyaawoo hinttenne Xoossay marka. ¹¹ Nuuni hinttenttoo huuphiyan huuphiyan aawuu bare naanaw haniyaawaadan haneeddawaa eriita. ¹² Nuuni hinttena zoreeddo; menthetheeddonne hinttenttoo markkatteeddo. Hewenneekka hinttena keeseedda Xoossaa nashechchiyaa de7uwaawaa hinttenttu de7anaadananne A kawutethaanne A bonchchuwaa gelanaadaana.

¹³ Hintte nuuppe Xoossaa qaalaa tuma gideeddawaadan akkeedda wode, Xoossaa kiitaadan akkeeddawaappe attin, asaa kiitaadan akkibeenna diraw, Xoossaa qaalay ammaniyaawaa hinttenan oothee; he gaasuwan nuuni Xoossaa ubba wode galateetto.

¹⁴ Ayissi gooppe, nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, Kiristoosi Yesuusan ittuwaa gideedda Yihudaa giya gadiyan de7iya ammaniyaawanttu, hinttenttu leemisetiita; hewanttu Xoossaa ammaniyaawanttu. Ayihudatuu untunttu wayisseeddawaadan, hinttenttu biittaa asaykka hinttena wayisseedda. ¹⁵ He Ayihudatuu Godaa Yesu-usanne nabatuwaa wodheeddino; qassi nuuna yedersseeddino. Untunttu Xoossaa nashechchikino; asaa ubbaakka ixxiino. ¹⁶ Ayihuda gidenna asay attana mala, nuuni untunttoo qaalaa odiiyaawaa diggiino. Qassi untunttu nagaraykka ubba wode dari dari bee. Shin wursethaan Xoossaa hanqquu untunttu bolla wodhdheedda.

Phawuloosi Teselonqqiyaa Asaa laa7enthuwaa Xomoosanaw Amotteedda Amuwaa

¹⁷ Shin nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttu, nuuni nu qofaan gidennaadan, asatethaa xalalaan hintteppe guuthaa wodew shaaketteedda wode, hinttena daro laamotiide, ayfiyan be7anaw loythi koyyeeddo. ¹⁸ Ayissi gooppe, nuuni hinttekkko simmiide baanaw koyyeeddo. Ubba taani Phawuloosi zaara zaaraade hinttekkko baanaw mala be7aaddi; shin Seexaanay nuuna diggeedda. ¹⁹ Ayissi gooppe, nu Godaa Yesuusi Kiristoosi yiyaa wode, nuuni be7ana giide nashechchan naagiyaawe, woy nu nashechchay, woy nuuni ceeqettiyaawaa akililii oonee? Hinttena gidikkiteeyee? ²⁰ Ayissi gooppe, hinttenttu nu bonchchuwaanne nu nashechchaa.

3

¹ Hewaa diraw, nuussi genccanaw danddayettennan ixceedda wode, Ateena giya katamaan nuurekka attanaw qofaa qachcheeddo. ² Hinttena zoranaadaaninne hinttenttu ammanuwan hinttena minissanaadan, Xoossaw oothiyaa nu ishaa, nuunanna ittippe Kiristoosa mishiraachchuwaa qaalaa odiiyaa Ximootoosa hinttekkko kiitteeddo. ³ Ha waayiyaa gaasuwan hintteppe ooninne guyye simmenna mala, A kiitteeddo. Nuuni hewoo dooretteddawaa hinttenttu hinttenttu huuphew eriita. ⁴ Ayissi gooppe, nuuni hinttenanna de7iidde, nuuni waayyettanawaa kasetiide hinttenttoo odeeddo; qassi hinttenttu eriyaawaadankka kase hewaadan haneedda. ⁵ Hewaa diraw, qassi genccanaw taw danddayettennan ixceedda wode, "Ooni eri xalahiyaa kaappuu hinttena paaccennan aggenaa. Nu daaburayikka mela gidennaan aggenaa" yaagaade hinttenttu ammanuwaa eranaw Ximootoosa hinttekkko kiittaaaddi.

⁶ Shin ha77i Ximootoosi hinttenttu matappe nuukko yiide, hinttenttu ammanuwaabaanne hinttenttu siiquwaabaa hinttenttoo mishiraachchu giide nuussi odeedda. Qassi nuuni hinttana be7anaw laamotiyaawaadan hinttekka nuuna be7anaw laamotiide, ubba wode nuussi lo77obaa qoppiyaawaa I odeedda. ⁷ Hewaa diraw, nuunaadan Xoossaa kaalliyaawantto, nu waayyiyaaninne nu tuggaan ubbaan hinttenttu ammanuwaabaa bagganna hinttewan nu minetteeddo. ⁸ Godan minniide hinttenttu de7ooppe, nuunikka ha77i de7eetto. ⁹ Ayissi gooppe, nuuni hinttebaw Xoossaa galateeto. Nuuni nu Xoossaa sinthan hinttenttu diraw de7iya nashechchaa ubbaw A daro galateeto. ¹⁰ Nuuni hinttana be7anawunne hinttenttu ammanoo paccceeddawaa kunthanaw, qammanne gallassi nu kumentha wozanaappe Xoossaa woosseetto.

¹¹ Nu Aawuu, nu Xoossay bare huuphew, qassi nu Goday Yesuusi Kiristtoosi nuuni hinttekkoo biya ogiyaa nuussi giigisso. ¹² Nuuni hinttana loythi siiqiyaawaadan, Goday hinttenttu ittuu ittuwaa siiqiyaawaa siiquwaanne qassi asaa ubbaa siiqiyaawaa hinttenttoo darisonne gujjo. ¹³ Nu Goday Yesuusi bare geeshshatuwaa ubbaanna yiyaa wode, nu Xoossaa, nu aawuwaa sinthan hintte wozanay geeshshanne pokkuu baynnawaa udiide, hinttana I menthetho.

4

Xoossaa Nashechchiyaa De7uwaa

¹ Simmi wurssethaan, nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, Xoossaa nashechchanaw hinttenttu waani de7anaw bessintto, nuuppe tamaareedditto. Hewe hinttenttu kaseedeppe de7iya maaraa; shin ha77i hinttenttu kasewaappe loythiide oothanaadan, Godaa Yesuusa sunthan hinttana woosseettonne zoreetto. ² Ayissi gooppe, nuuni Godaa Yesuusa maataa bagganna hinttenttoo immeedda azazu haqawentto, hinttenttu eriiita.

³ Ayissi gooppe, Xoossay hintteppe koyyiyaawe ayege gooppe, hinttenttu geeshsha gidanawaanne woshummiyaawaa ubbanna agganawaa koyyee. ⁴ Hinttenttu huuphiyan huuphiyan geeshshatethaaninne bonchchuwan hinttenttu machchiyaanna wooti de7anentto * eranaw besseepppe attin, ⁵ Xoossaa erenna ammanenna asatuwaadan, loythi amottiyaawaan akkanaw bessenna. ⁶ Nuuni qassi kase hinttenttoo odeeddawaadaninne hinttana minissi zoreeddawaadan, Goday hawaa malaban ubbaan haluwaa kesiyaawaa gidiyaa diraw, ooninne ha yewuwaan bare ishaa naaqqanawunne cimmanaw bessenna. ⁷ Ayissi gooppe, Xoossay nuuna geeshshatethan de7anaw xeeseeddawaappe attin, tunatethaan de7anaw xeesibeenna. ⁸ Hewaa diraw, ha timirttiyaa ixxiyaa ooninne hinttenttoo bare Geeshsha Ayyaanaa immiya Xoossaa ixxeepppe attin, asaa ixxenna.

⁹ Hintte hinttenttu huuphiyan ittuu ittuwaa siiqanaadan, Xoossay hinttana tamaarisseedda diraw, hinttenttu hinttenttu ishatuwaa wooti siiqanaw bessintto, nuuni xaafanaw kosshenna. ¹⁰ Qassi Maqidooniyaa biittaa ubbaan de7iya ishatuwaa ubbatuwaa tumu hinttenttu siiqiita. Shin nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu hewaappe gujji gujjiide untuntta siiqana mala, hinttana woosseetto.

¹¹ Nuuni kase hinttenttoo odeeddawaadan, woppu geedda de7uwaa de7ite. Qassi hinttana kosshiyaawaa demmanaw, hintte kushiyan oothite. ¹² Hewaa gidoope, ammanenawanttu matan hinttenttu bonchchettananne qassi hinttana kosshiyaabaw oonanne awuddashikkita.

Goday Yiyaa Wode hayiqqeedda Asayenne Paxa De7iya Asay Hananabaa

¹³ Shin nuunaadan Xoossaa kaalliyaawantto, hinttenttu hidootay baynna asatuwaadan kayyottenna mala, hayiqqeedda asatuwaabaa hinttenttu erana mala koyetto. ¹⁴ Nuuni Yesuusi hayiqqeeddawaanne qassi hayiquwaappe I denddeeddawaa ammaneeetto; hewaadankka, Xoossay Yesuusa ammaniide hayiqqeeddawanttu Yesuusanna ahanawaa ammaneeetto.

¹⁵ Ayissi gooppe, nuuni hinttenttoo odiyaa Godaa qaalay hawaa; nuuni, Godaa laa7enthuwaa yuussaa gallassay gakkanaw hawaan paxa de7iyaawanttu, hayqqeeddawatuppe kasetokko. ¹⁶ Ayissi gooppe, Goday bare huuphiyan azazuwaanna, kitanchchatuwaa kaappuwaa koosshaanna, Xoossaa malakataa giirethaanna saluwaappe wodhdhana. Kiristtoosa ammaniide hayiqqeeddawanttu kasetiide hayiquwaappe denddana. ¹⁷ Hewaappe guyyiyan, nuuni he wode paxa de7iyaawanttu, Godaanna carkkuwaa gidon gakkettanaw untuntunna ittippe shaariyaan denddana. Hewaa diraw nuuni Godaanna ittippe ubba wode de7ana. ¹⁸ Hewaassi, ha qaalaan ittuu ittuwaa menthethite.

* 4:4 Geeshshatethaaninne bonchchuwan hinttenttu machchiyaanna wooti de7anentto: Guussay bare asatethaa naagiide geeshshatethaan de7anaw kosshiyaawaa bessee.

5

Godaa Yuussaa Giigiide Naagite

¹ Shin nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, ha yewatuu awude hananentto, wodiyaanne agenaa hinttenttoo xaafanaw kosshenna. ² Ayissi gooppe, Godaa gallassay kayisuu qamma yiyaawaadan yaanawaa hinttenttu loythi eriita. ³ Asay, “Ubbabay sara; ayaykka hanenna” giishshin, macca asaa yeluu oyqqiyaawaadan, bashshay untunttu goppenna untunttu bolla yaana. Untunttu mulekka kessi akkikkino.

⁴ Shin nuunaadan Xoossaa kaalliyaawantto, he gallassay hinttenttoo kayisuu yiyaawaadan yaanaw hinttenttu dhumaani de7ikkita. ⁵ Hintte ubbay poo7uwaa asanne gallassaa asaa; nuuni qammaa asaa woy dhumaa asaa gidokko. ⁶ Hewaa diraw, nuuni haratuu gemi77ishiyaawaadan gemi77ishanaw bessenna. Nuuni beegottanawunne wogaan de7anaw bessee. ⁷ Ayissi gooppe, gemi77ishshiyaawanttu qamma gemi77ishiino; mathottiyaawanttukka qamma mathottiino. ⁸ Shin nuuni gallassaa asaa gidiyaawanttu wogaan de7anaw bessee. Nuuni ammanuwaanne siiquwaa tiraan wothiyaa olaa miishshaadan oyqqiide, nuuni hidootaan naagiyaa atotethaa, birataa qoobiyaadan, huuphiyan wothanaw bessee. ⁹ Ayissi gooppe, Xoossay nuuna nu Godaa Yesuusi Kiristoosa bagganna atotethaa demmanaw dooreedawaappe attin, A hanquwaa akkanaw dooribeenna. ¹⁰ Nuuni paxa gidina woy hayiqgeeddawantta gidina, Kiristoosanna ittippe de7ana mala, Kiristoosi nu diraw hayiqgeedda. ¹¹ Hewaa diraw, hinttenttu qassi ha77i oothiyaawaadan, haratuwaa menthethitenne ittuu ittuwaa dichchite.

Wurssetha Zoriyaanne Sarotaa

¹² Nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu gidon oothiyaawantta, hinttena ammanuwaa ogiyaan kaalethiyaawanttanne zoriyaawantta, hinttenttu bonchchana mala, hinttena woosseetto. ¹³ Untunttu oothiyaa oosuwaa diraw, untunttu loythi bonchchitenne siiqite. Ittuu ittuwaanna sarotethaan de7ite.

¹⁴ Nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, nuuni hinttena zoreetto; maaray bayinna de7uwaa de7iyaawantta seerite. Yayyiyaawantta menthethite. Wolqqi baynnawantta maaddite. Asa ubbaa danddayite. ¹⁵ Ooninne iitaa diraw iitaa zaarena mala naagettite; shin ubba wode, ittuu ittoonne qassi asaa ubbaw lo77obaa oothanaw minnite.

¹⁶ Ubba wode nashettite. ¹⁷ Ubba wode qanxxennaan Xoossaa woossite. ¹⁸ Ubbabaani galatite. Ayissi gooppe, Kiristoosa Yesuusa bagganna Xoossay hintteppe koyyiyaawe hewaa.

¹⁹ Geeshsha Ayyaanaa tamaa toyissoppite. ²⁰ Timbbitiyaa qaalaa kadhoppite. ²¹ Ubbabaakka paaccite. Lo77obaa oyqqite. ²² Iita oosuwaa ubbaappe haakkite.

²³ Sarotethaa Xoossay bare huuphew hinttena ubbabaani polo geeshsho; qassi nu Goday Yesuusi Kiristoosi yiyaa wode, Xoossay hinttenttu ayyaanaa, shemppuwaanne asatethaa ittippe borettennawaanne polo udiide naago. ²⁴ Hinttena xeesiyaawe ammanetteed-dawaa; qassi hewaa I polana.

²⁵ Nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, nuussi Xoossaa woossite.

²⁶ Ishatuwaa ubbaa geeshsha yeruwa yeriide sarotite.

²⁷ Hintte ha dabiddaabbiiyaa geeshsha ishatuwaa ubbaw nabbabanaadan, Godaa sunthan hinttena woossay.

²⁸ Nu Godaa Yesuusi Kiristoosa aadho keekatethay hinttenanna ittippe gido.

Phawuloosi Teselonqqiyaa Asaw Xaafeedda Laa7entho Kiitaa Geluwaa

Kiristoosa laa7entho yuussaa xeelliyaaawaan dendeedda ooshay walassaa medhdhiidde beedda diraw, Teselonqqen de7iyaa ammaniyaa asaa gidдон metuu dariidde beedda. Phawuloosi Teselonqqiyaa asaassi xaafeedda laa7entho kiitay, “Goday yaana gallassay mateedda” yaagiyaa ammanuwaa minissiide odee. Phawuloosi untuntussi odiidde, “Kiristoosi yaanaappe kasetiide Kiristoosa timirttiyaa phalqqiyaa itti, ‘Makkala asa’ geetettiyyaa Kiristoosa ixxiyaawe kaalethina alamiyaa bollan iitatethaynne makkalay dariidde baana” yaagiide untunttu ammanuwaa suurissanaw malee.

Yesuusi Kiitteeddawe nabbabiyaawantussi, “Metuunne waayyii darooppekka untunttu barenttu ammanuwan minnanaadan, ikka aananna ittippe oothiyaawanttukka oothiyaawaadan, untunttu barenttu de7uwaassi koshshiyaawaa demmanaw, minniide oothanaadan, hewaadankka qassi lo77o oosuwaa oothanaw dhibennaadan” yaagi untuntta minissiide zoree.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-2)

Galataanne hadaraa (1:3-12)

Yesuusa laa7enthuwaa yuussaw imetteedda timirttiyaa (2:1-17)

Ammanuwan de7uwaabaa maqquwaa (3:1-15)

Wursethaa qutiyyaa (3:16-18)

¹ Nuuni Phawuloosi, Sillaasenne Ximootoosi, Teselonqqen de7iya ammaniyaa asatoo ha dabidaabbiyaa xaafheetto. Hewanttu Xoossaa nu Aabbuwantanne Godaa Yesuusi Kiristoosawantta.

² Xoossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristoosappe, aadho keekatethaynne sarothay hinttentoo gido.

Kiristoosa Yuussaa Gallassi Hanana Pirdaa

³ Nuunaadan Xoossaa kaalliyaaawanttoo, hinttenttu ammanuu loythi dicciyaa dirawunne, hinttenttu ittuu ittuwaa siiqiyaa siiquu dariya diraw, nuuni hinttenttoo bessiyaawaadan, Xoossaa ubba wode galatanaw bessee. ⁴ Hewaa diraw, hinttentta yedesaynne waayyiyaa ubbay gakkinaakka hinttenttu genciyaawaanne ammaniyaaawaa nuuni nu huuphew Xoossaa ammaniyaaawanttoo odiidde, hinttewan ceegetteetto.

⁵ Hinttenttu waayyettiyyaa Xoossaa kawutethaw bessiyaawantta gidiide paydettana mala, Xoossay pirddiyaa xillo pirddaa bessiyaa mallaa. ⁶⁻⁷ Xoossay tumu pirddaa pirddana. Goday Yesuusi bare wolqqaama kiitanchchatuwaanna tamaa lacuwaa gidдон saluwaappe yiyyaa wode, Xoossay hinttentta waayissiyaawanttu bolla waayyiyaa ahana. Qassi waayyettiyyaa hinttenanne nuuna shemppissana. ⁸ Qassi Xoossay barena erennawantanne nu Godaa Yesuusi Kiristoosa wonggalaa mishiraachchoo azazettenawantta murana. ⁹⁻¹⁰ He gallassi I bare geeshshatuwaan bonchchettanawunne qassi barena ammaniyaa ubbatuwaan sabettanaw yiyyaa wode, untunttu Godaa sinthappenne A wolqqa bonchchuwaappe shaakettiide, medhinaa bashshaan murettana. Gaasuunneekka, nuuni hinttenttoo odeedda kiitay ammanetteedda.

¹¹ Nuuni hinttenttoo ubba wode Xoossaa woossiyaaawe hewaassa. Nu Xoossay xeeseedda de7oo hinttentta bessiyaawantta giide paydanaadan, nuuni A woosseetto; hinttenttu lo77obaa ubbaa amottiyaawaanne hinttenttu ammanuwaa oosuwaa I bare wolqqan polo. ¹² Hewaan nu Xoossaa aadho keekatethaaninne qassi nu Godaa Yesuusi Kiristoosa aadho keekatethan, Godaa Yesuusa sunthaa hinttenttu bonchchana; hinttenakka I bonchchana.

2

Yesuusa Laa7ethuwa Yuussaabaa

¹ Ha77i nuunaadan Xoossaa kaalliyaaawanttoo, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa yuusaabawunne nuuni aananna de7anaw aakko shiiqanabaw, ² timbbitiyyaa asay hinttenttoo odiyaawaan woy hara asaappe siseedda qaalaan, woy ooninne nuuppe yeedda kiitaadan haasayiyaawan, “Godaa gallassay gakkheedda” giide hinttenttu ellekka dagammennaadaaninne wozanaa bayennaadan, nuuni hinttentta woosseetto. ³ Hinttentta ooninne ay ogiyaaninne balethoppo. Ayissi gooppe, kasetiide makkaliyaawenne qassi

nagaranchchay, bashshaa na7ay qonccennaan de7ishshin, he gallassay gakkenna. ⁴ Asay goyinniyaa ubbaanne asay Xoossaa giya ubbabaa I ixkana. I barena untunttu ubbaappe dhoqqu oothana. Qassi haray atto Xoossaa Geeshsha Golliyaa geli uttiidekka, “Taani Xoossaa” gaana.

⁵ Hinttenttu hassayikkitee? Taani hewaa hinttenttoo hinttenanna de7aadda odaaddi. ⁶ I bare wodiyaan yaanaappe attin, ha77i yaanawaa ayay A teqqintto, hinttenttu eriita.

⁷ Ayissi gooppe, xuuraa gideedda makkalay ha77i oothee; shin he te77iyaawe ogiyaappe kichchana gakkanaw, I qonccenna. ⁸ Hewaappe guyyiyan, he makkalanchchay qonccina, Goday Yesuusi bare doonaa peenuwan A wodhana. Qassi Yesuusi bare laa7entho bonchcho yuussaan A mulekka dhayissana. ⁹ He makkalanchchay Seexaanaa oosuwan yiide, daro wolqqaan worddo malaataanne maalalissiyaawaa oothana. ¹⁰ Hewaadankka, qassi dhayiyaa asatuwaa dumma dumma iita cimuwan balethana. Dhayiyaawanttu attanaw tumatethaa siiqiide akkibeenna diraw dhayana. ¹¹⁻¹² Hewaa diraw, tumatethaa ammanibeenna ubba asatuu, nagaraa oothiyaawan nashettiyaawanttu ubbay pirddetanaadaaninne worddo gidiyaabaa ammananaadan, Xoossay wolqqaama balaa untunttu giddo yeddana.

Atotethaw Dooretteedda Asatuwaa

¹³ Shin Goday siiqiyaa nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, nuuni Xoossaa hinttenttu diraw, ubba wode galatanaw bessee. Ayissi gooppe, Geeshsha Ayyaanaa wolqqaninne tumatethaa hinttenttu ammaniyaawan hinttentta ashshanaw, Xoossay hinttena bayraadan dooreedda. ¹⁴ Xoossay hinttentta nuuni hinttenttoo odeedda nu mishiraachchuwaa qaala bagganna xeeseeddawe, hinttenttu nu Godaa Yesuusi Kiristtoosanna ittippe bonchchettanaassa. ¹⁵ Simmi nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, minniide eqqite; nuuni hinttena nu doonan gidina, woy nu dabidaabbiyan gidina, tamarisseeedda wogaa oyyqite.

¹⁶⁻¹⁷ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi bare huuphiyan qassi Xoossay, nu Aawuu nuuna siiqiide, bare aadho keekatethan nuussi medhinaa danddayaanne lo77o hidootaa immeeddawe, qassi hinttenttu lo77obaa ubbaa oothanaadaninne haasayanaadan, hinttenttu wozanaa minissonne menthetho.

3

Phawuloosi, “Nuussi Woossite” Yaageedda

¹ Wurssethaan nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, Godaa qaalay hinttenttu gidдон, ellekka aakkanaadaaninne bonchchettanaadan, nuussi Xoossaa woossite. ² Qassi asay ubbay ammanenna diraw, Xoossay nuuna nagaranchcha asatuwaappenne iita asatuwaappe ashshana mala, nuussi woossite.

³ Shin Goday ammanthiyawaa; I hinttena menthethanne qassi iitaappekka naagana. ⁴ Nuuni hinttena azaziyaawaa hinttenttu ha77i oothiyaawaanne qassi sinthappekka oothanawaa Goday nuuna hinttewaan ammanthee.

⁵ Goday hinttenttu wozanaa Xoossaa siiquwaakonne Kiristtoosi immiya danddayaakko kaaletho.

Kiitaa Kiitetti De7anawe Gidde

⁶ Nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu nuuppe akkeedda wogaa kaallennaan azalla de7uwaa de7iya ishaa ubbaappe hinttenttu shaakettanaadan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunthan hinttena azazeetto. ⁷ Ayissi gooppe, nuuni hinttenanna de7iya wode azallibeenna diraw, hinttenttu nuwaadan haniide de7anaw bessiyaawaa hinttenttu hinttenttu huuphiyan eriita. ⁸ Nuuni hintteppe oossinne tookuwaa gidenna mala, qammanne gallassi daaburiidenne jaamiide oothiide de7eeddawaappe attin, ooppenne qumaa coo mibookko. ⁹ Nuuni hewaa ootheddawe hinttenttu nuwaadan haniide de7anaadan, nuuni hinttenttoo leemisuwaa gidanaadappe attin, hewaa hinttena oochchanaw nuussi maatay dhayina gidenna. ¹⁰ Ayissi gooppe, nuuni haray atto hinttenanna de7iiddekka, “Oothanaw koyyenna uray ooninne mooppo” yaagiide hinttena azazeeddo.

¹¹ Ayissi gooppe, asaa yewuwaan geliyaawaappe attin, ayinne oothenawaanttu, azalla de7uwaa de7iya amareedda asatuu hinttenttu gidдон de7iyaawaa nuuni siseeddo. ¹² Nuuni hewanttu mala asatuu maara de7uwaa de7anaadaaninne oothiide qumaa maanaadan, Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunthan azazeettonne zoreetto.

¹³ Shin hinttenttu nuunaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, lo77o oosuwa oothanaw azaloppite. ¹⁴ Qassi nuuni ha dabidaabbiyan kiitteedda kiitaw azazettenna uray ooninne

de7ooppe, he uraa akeekite. I yeellatana mala, aappe shaakettite. ¹⁵ Shin ishaadan A seeriteppe attin, morkkiyaadan xeelloppite.

Wurssetha Sarotaa

¹⁶ Sarotethaa Goday bare huuphiyan hinttenttoo ubba wodenne ubba bagganna sarotethaa immo. Goday hinttenanna ubbaanna gido.

¹⁷ Taani Phawuloosi, ha sarotaa ta kushiyan xaafaaddi; ta dabiddaabbiiyaa ubbaw hawe ta firmaa. Hawe taani xaafiyaa ogiyaa.

¹⁸ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethay hinttenanna ubbaanna gido.

Phawuloosi Ximootoosaw Xaafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Ximootoosa geetettiyyaa, ammaniyyaa yalagay, Qeeri Iisiyyaa geetettiyyaa sa7an yelettedda. I bare daayi bagganna Ayihude asa; bare aabbu bagganna qassi Giriike asa. I Phawuloosanna kiitaan ittippe zuppetiyyaa asa; mishiraachchuwaa qaalaa kiitaakka aananna maadettiide oothiyaawaa. Phawuloosi Ximootoosaw xaafeedda koyro kiitay heezzu ayfe yewatuwan shaakettee.

Ubbaappe kasetiide ha kiitay ammaniyyaa asaa gidдон denddeedda worddo timirtiyaabaa missiiside odee. Ha imatha gideedda timirtii Ayihuda asatuwaa qofaappe baggaanne hara asatuwaa qofaappe baggaa oyqqeeddawaa; “Hawe beettiyyaa alami nagaraan hambbalaachetti diggeeddawaa gidiyaa diraw, asay atotethaa demmanaw dumma gideedda xuura eratethaa eranaw, itti itti qumatuwaa meennaan agganawunne machchiyyaa akkennaaninne asinaa gelennaan de7anaw koshshee” yaagiyaa qofaa baaso udiide oyqqeeddawaa. Hewaa bollaakka gujjiide A kiitay ammaniyyaa asaa ayisuwaabaanne goynuwwa wogaabaa tamarissiyaa timirttiyyaa; hewaadankka qassi amaniyyaa asaa kaaletthiyaawantunne untuntta maaddiyaawanttu ay mala eeshshaanna de7iyaawantta gidanaw bessinto odiyaabaa oyqqeedda. Wurssethaan Ximootoosi Yesuusi Kiristoosassi oothiyyaa lo77o oosanchchaa waaniide gidanaw danddaynttonne qassi dumma dumma ammaniyyaa asaa maabaraa sinthan aw de7iyaa awotethaassi, Phawuloosi A zoreedda zoriyyaa be7eetto.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-2)

Ammaniyyaa asaabaanne untunttu gidдон oothiyyaa Xoossaa osanchchatuwaabaa (1:3-3:16)

Ximootoosaw A oosuwaassi imetteedda timirttiyyaa (4:1-6:21)

¹ Nuuna ashshiyaa Xoossayenne nuuni be7ana giide nashechchan naagiyaa Yesuusi Kiristoosi azazeedda azazuwadan, Yesuusi Kiristoosi kiiteeddawaa gideedda taani Phawuloosi, ² ammanuwaa bagganna ta tumu na7aw, Ximootoosaw ha dabidaabbiyyaa xaafay.

Worddo Timirttiyaappe Naagettussa

Xoossaa nu Aawuwaappenne nu Godaa Kiristoosa Yesuusappe aadho keekatethay, maarotethayenne sarotethay new gido.

³ Taani Maqidooniyyaa baade new geeddawaadan, neeni Efesooneen gami77ana mala koyyaaddi. Itti itti asatuu wordduwaa timirttiyyaa tamarissiino; hewanttu tamarissenna mala, aggite gaade oda. ⁴ Untunttu tossaa odiyaawaanne barenttu zariyyaa gayriyaawaa agganaadan oda. Ayissi gooppe, hewaa malabay palumaa kaalethee; qassi Xoossaa qofaa ammanuwan erettiyaawaa oothikkino. ⁵ Ha azazoo waanna qofay geeshsha wozanaappe, lo77o suure wozanaappe, asay be7o giyabay baynna ammanuwaappe beettiyyaa siiquwaa denthethanaassa. ⁶ Itti itti asatuu hawaa aggiide, maaddenna haasayaakko simmeed-dino. ⁷ Untunttu ayaa haasayinttonne woy barenttun ammanettiide odiyaabay ayentto erikkino; shin Xoossaa higgiiyyaa tamarissiyaawantta gidanaw koyyiino.

⁸ Asay bessiyaawaadan higgiiyan go77ettooppe, higgii lo77a gidiyaawaa nuuni ereetto. ⁹ Ittibaa akeekanaw koshshee. Higgii lo77o asaw medhettiibeenna. Shin higgiiya menthiyaawanttoo, azazettennawanttoo, makkalanchchattoo, nagaranchchattoo, geeshshatethay baynnawanttoo, tunattoo, barenttu daayo woy aabba wodhiyaawanttussi, shemppuwaa wodhiyaawanttussi, ¹⁰ woshummanaw kajeeliyaawanttoo, attuma asay attuma asaanna woshummiyaawanttoo, asaa zali77iyaawanttoo, worddanchchatoonne wordduwan caaqqiyaawanttoo, woy tumu timirttiyaanna gakettenna ay oosuwwa gidinakka oothiyaawanttoo keseedda. ¹¹ He tumo timirttii anjetteedda Xoossay taani awaajjanna mala, taw hadaraa immeedda bonchcho wonggalaa gidduwan de7ee.

Phawuloosi Xoossaw Shiishsheedda Galataa

¹² Taani oothiyyaa kiitaan taw wolqqaa immeedda nu Godaa Kiristoosa Yesuusa galatay. Taana bare oosanchchaa sunthiide, taana he oosoo bessiyaa ammanettowaa giide paydeedda dirawukka A galatay. ¹³ Taani hawaappe kase A boriyaawaa, A yeder-siyaawaanne tuggayiyawaa gidooппenne, taw hawaa I ootheedda. Shin taani erennaan ootheedda dirawunne ammanabeenna diraw, Xoossay taana maareedda. ¹⁴ Qassi nu

Goday zaway baynna bare aadho keekatethaa ta bolla gussiide, Kiristtoosa Yesuusa bagganna nubaa gideedda ammanuwaanne siiquwaa taw immeedda.

¹⁵ Kiristtoosa Yesuusi nagaranchchatuwaa ashshanaw ha sa7aa yeedda giya haasayay ammanetteeddawaanne asay ubbay tuma giide akkanaw bessiyaawaa. Ubbappe aadhdiyaa nagaranchchay taana. ¹⁶ Shin medhinaa de7uwa akkanaw Aani ammananaw bessiyaa asaw taani leemisuwaa gidanaadan, ubbaappe aadhdiyaa nagaranchchaw taw Yesuusi Kiristtoosa daro danddayaadan, Xoossay taana maareedda. ¹⁷ Ayfiyan beettenna medhinaa Xoossaw Ittuwassi, medhinaa Kaatew, medhinaappe medhinaa gakkanaw galataynne bonchchuu gido. Amen77i!

¹⁸ Ta na7aa Ximootoosaa, kase nebaa timbbitiyaa odeeddawaadan, he odeeddawaadan lo77o olaa neeni olettana mala, ha azazuwaa new hadaraa immay. ¹⁹ Ammanuunne lo77o suure wozanay new de7o. Ittu ittuu barenttu suure wozanaa yeggi aggiide, laaggiyaawe baynna markkabii bayiyaawaadan, barenttu ammanuwaa bayizzeedinno. ²⁰ Xoossaa boriyaawaa aggana mala, hewaa tamaanaw taani Seexaanaw aatha immeedda Hemeneyoosinne Iskkindiri untunttu gidon de7iino.

2

Woosa Golliyaa Woosaa

¹⁻² Nuuni Xoossaa malatiyaawan, geshshatethaa ubbaan, sarotethaaninne ashikketethan de7ana mala, asaa ubbaw, kaatetoonne sunthathethay de7iyaa ubatoo, Xoossaa oochchanaw, woossanaw, gaannatanawunne galatanaw bessiyawaa ubbabaappe kasetaade taani neena erissay. ³⁻⁴ Asay ubbay attanaadaaninne tumatethaa eranaadan koyiyaa nuuna ashshiyaa Xoossaa sinthan hawe lo77iyaabaanne nashechchiyaawaa. ⁵ Ayissi gooppe, itti Xoossay de7ee; Xoossaappenne asaappe gidduwan gidiiide gaannatiyaa ittu de7ee. Hewekka Kiristtoosi Yesuusa giya asaa. ⁶ I asaa ubbaa wozanaw barena ubbaw immeedda. Xoossay bare wodiyaan asaa ubbaa wozanaw koyiyaawaa bessiyaa markkay hawaa. ⁷ Taani Xoossaa qalaa odiiyaawaa, Yesuusi kiitteeddawaanne qassi ammanuwaaninne tumatethaan Ayihuda gidenna asaa tamarissiyaawaa gidaade suntheteeddawe hawaassa. Taani worddotikke; tumuwaa haasayay.

⁸ Hewaa diraw, ubbasan de7iyaa attuma asay hanqqunne palumii baynnaan, bare geshsha kushiyaa pude denthiiide, Xoossaa woossanaadan, taani koyyay.

⁹⁻¹⁰ Hewaadan qassi maccawanttukka bessiyaa mayuwaa yashshatethaaninne barentta mooddiyaawan mayyino. Xoossaw yayyay giya macca asaa bessiyaawaadan, lo77obaa oothiyaawanappe attin, huuphiya shurubbaa daddiyaawan, worqqaan woy inqquwaan, woy daro al77o afilaan barena alleeqqissoppino.

¹¹ Maccawunna ubbabaani moodettaadde, co77u gaade tamaru. ¹² Taani maccawunna co77u gaade de7uu gayippe attin, attuma asaa tamarissunne woy untunttu bolla aawotuu giikke. ¹³ Ayissi gooppe, Addaami koyro medhettedda; Hewaana guyyeppe medhettaaddu. ¹⁴ Hewaana cimettaade Xoossaa higgiiyaa menthaadduppe attin, Addaami cimettibeenna. ¹⁵ Shin maccawunna ammanuwan, siiquwan, geshshatethaaninne barena mooddaade de7ooppe, naanaa yeliyaawaan attana. *

3

Woosa Golliyaa Kaaletthiyaawantta

¹ Ooninne woosa golliyaa kaaletthiyaawaa gidanaw koyyoooppe, lo77obaa amotteedda giya haasayay tuma. ² Woosa golliyaa kaaletthiyaa uray borissennawaa, itti machchatti xalalay de7iyaawaa, barena mooddiyaawaa, barena naagiyaawaa, barew bessiyaawaa oothiyaawaa, imathaa mokkiyaawaa, tamarissanaw danddayiyaawaa,

³ mathottennawaa, ashikketethaappe attin walaqettennawaa, palumettennawaa, shaluwaa siiqennawaa, ⁴ naanay aw azazettiyaawaanne bonchchiyaawaa, qassi bare golliyaa ayissanaw danddayiyaawaa gidanaw bessee. ⁵ Ayissi gooppe, itti uray bare golliyaa ayissanaw danddayennawaa gidoooppe, Xoossaa ammaniyaawantta wooti ayissanaw danddayii?

⁶ Otoruwan sugettiidi, xalahiyaa kaappuu Xoossaa pirddan kunddeeddawaadan kundenna mala, ooratha ammaneedda asaa gidanaw bessenna. ⁷ Xalahiyaa kaappuwaa boriyaaninne phiriyaan gelenna mala, he uray woosa golliyaappe karenna de7iyaa asaan nashshettiyaawaa gidanaw bessee.

Woosa Gollen Maaddiyaawantubaa

⁸ Hewaadan qassi woosa golliyaa maaddiyaawanttu asay bonchchiyaawantta, laa77u doonaa haasayennawantta, daro woyiniyaa eessaa ushennawantta, miishshaw yaaretenawantta, ⁹ ammanuwaa xuuraa geeshsha wozanaa qofaan naagiyaawantta gidanaw bessee. ¹⁰ Hewanttu kasetiide paacettanaw koshshee. Paaciya aadhdhowaappe guyyiyan, woosa gollen oothiyaawantta gidiide oothino.

¹¹ Hewaadanka qassi untunttu machchatuu asay bonchchiyaawantta, zigirennawantta, barena mooddiyaawantta, ubbabaani ammanettiyaawantta gidanaw bessee.

¹² Woosa golliyaa maaddiyaawe itti machchatti xalalay de7iyaawaanne qassi bare naanaanne bare golliya loythi ayissiyaawaa gidanaw bessee. ¹³ Ayissi gooppe, woosa golliya maaddiyaawantta gidiide, lo77o oosuwa oothiyaawanttu barenttu huuphew wolqqaama bonchchuwa demmiino; qassi Kiristtoosa Yesuusan barenttoo de7iyaa ammanuwaa loythi xaliide haasayanaw danddayiino.

Wolqqaama Xuuraa

¹⁴ Taani neekko ellekka baana gaade hawaa new xaafay. ¹⁵ Shin taani beennaan gami77ooppe, Xoossaa gollen neeni woota de7anaw bessintto erana mala xaafay. He gollii tumatethaw tuussaanne baaso gidiyaa de7uwa Xoossaa woosa golliya. ¹⁶ Nu ammanuwaa xuuray wolqqaama gidiyaawaa ooninne sidhanaw danddayenna.

Kiristtoosi ashuwan qoncceedda;

I xilluwaa gidiyaawaa Geeshsha Ayyaanay markkatteedda.

Kiitanchchatuukka A be7eeddino;

Ayihuda gidenna asay aabaa odina siseedda.

Sa7an de7iyaa asay A ammaneedda;

bonchchuwan I saluwaa beedda.

4*Worddo Astattamaaratuwaa*

¹ Itti itti asay wurssethaa wodiyaan ammanuwaa agganawaa Geeshsha Ayyaanay qoncciyaan odeedda. Untunttu worddo ayyaanatuwassii azazettana; qassi xalahatuwaa timirtiyaa kaallana. ² Hawaa mala timirtii, tilla wozanaa tamaan bonqqeedda birataan guuddeeddawaadan donccilleedda worddo asatuwaa bagganna yeedda.

³ Hawanttu mala asatuu akkiyawaanne geliyaawaa qassi itti itti qommo kathaa miyaawaa diggiino. Shin ammaniyaawanttunne tumatethaa eriyaawanttu Xoossaa gala-teeddawaappe guyyiyan maana mala, Xoossay kathaa medhdheedda. ⁴ Ayissi gooppe, Xoossay medhdheeddabay ubbabayka lo77a. Xoossaa galatiide akkooppe, olettiyaawe ayaynne baawa. ⁵ Ayissi gooppe, he ubbabay Xoossaa qaalaaninne woosan anjjetteddawa.

Kiristtoosassi Lo77o Oosanchchaa Gidiyaawaa

⁶ Hewaa diraw, neeni ishātuwaa hewaa hassayissiyaawaa gidooppe, ammanuwaanne neeni kaalleedda lo77o timirtiyaa qaalaan eqooppe neeni Kiristtoosi Yesuusaw lo77o oosanchcha gidanaassa. ⁷ Shin ammaniyaawaa asaw lo77enna haasayaappenne qassi cima macca asaa tossaappe baqata. Qassi Xoossaa malatiyaawan neena loohissa. ⁸ Ayissi gooppe, asay bare bollaa minissiyaawe laafa go77ee. Shin Xoossaa malatiyaawan loohissiyaawe ha77ikka sinthappekka de7uwaa immana giya diraw, ubbabawukka go77ee. ⁹ Ha haasayay asay ubbay akkanaw bessiyaa tumu haasaya. ¹⁰ Nuuni hewaa demmanaw daabureettonne loythi oothetto; hewaassi nuuni hidootaa wotheeddawe asaa ubbaa, ubbaappe aathiide, ammaniyaawantta ashshiya de7uwa Xoossaa.

¹¹ Hawaa azazanne tamarissa. ¹² Neeni yalaga gidiyaa diraw, neena ooninne kad-hoppo. Shin ammaniyaawanttoo ne haasayan, hanotethan, siiquwan, ammanuwaaninne geeshshatethan leemisuwaa gida. ¹³ Taani yaana gakkanaw asaassi Xoossaa maxaafaa nabbabiyaawaani, Xoossaa qaala odiyawaaninne tamarissiyaawaani minna. ¹⁴ Timbbitiyaa odiyawaanttu haasayinanne cimatu barenttu kushiya ne bolla wothina, neeni akeedda, neenan de7iyaa Geeshsha Ayyaanaa imuwaa toochchoppa.

¹⁵ Ne dichchay asaa ubbaw qonccana mala, hewaa minissa qoppa. Hawaa ubba wode ootha. ¹⁶ Ne huuphiyaanne ne timirtiyaa naaga. Neeni hewaa oothooppe, neenanne neeni giyaawaa sisiyaawantta ashshiya diraw, aggenaan ootha.

5

¹ Cima asaa ne aabba bonchchiyawaadan bonchchappe attin, toochchoppa. Yalagatuwaa ne ishaadan, ² qassi cima macca asaa ne aattiidan, yalaga macca asaa ne michchattiidan, kumentha geeshshatethan bonchcha.

³ Bare xalalaa gideedda tumu am77etuwaa bonchcha. ⁴ Shin am77attiw naanay woy naanaa naanay de7ooppe, he naanay Xoossaa malatiyaawaa barenttu soy asaa bessiyaawaaninne qassi hewaa oothiyaawan barentta yeleddawantu kushiya zaariyaawaa tamarino. Ayissi gooppe, hewe Xoossaa nashechchiyaawaa.

⁵ Ayaa maaduukka baynna bare de7iyaa tumu am77atta Xoossay immana gaade nashechchan naaga uttaaddu. Qassi gallassinne qamma Xoossay izo maaddana mala, woossawunne oochchaw. ⁶ Shin barena ishalissiyaa am77atta paxa de7ooppe, iza hayqqadiggaaddu. ⁷ Qassi ooninne untuntta borena mala, ha azazuwaa imma. ⁸ Shin barenttuwo qassi ubbaappe aathiide, bare soy asaw qoppenna uray oonanne gidoope, hewe bare ammanuwa kaddeeddawaa. Ammanenna asaappekka aadhdhiide aw iita.

⁹ Usuppun tammu laythay kumibeenna am77atti sunthaa maziggobiyaan xaafoppa. Hewaa bollan qassi iza itti asinaappe haraa gelabeennawunno giddanaw koshshee. ¹⁰ Naanaa dichchiyaawan, imathaa mokkiyaawan, geeshshatuwaa gediya meecciyaawan, waayyetteedda asaa maaddiyaawan, lo77o oosuwa ubbaa kaalliyaawan, ha lo77o kiitaa kiitettiyaawan erreetteeddawunno giddanaw bessee.

¹¹ Shin yalaga am77etuwaa yokkontu sunthaanna gatha xaafoppa. Ayissi gooppe, untunttu barentta, asinaa gela gela giya wode, Kiristtoosa agganawantta. ¹² Koyro ammanuwa kadheedda diraw, untunttu pirdettana. ¹³ Hewe baynnaan oosuwa dhayiide itti golliyaappe hara golliyaa yuuyiide, hamettiyaawaa xalalaa gidnaana, barenttoo bessennabaa haasayiide, zigirsaanne yewuwaan coo geliyaawaa tamarino. ¹⁴ Hewaa diraw, nu morkketuu nu bolla haasayiyaa iitabaa demmenna mala, yalaga am77atuu asinaa geliide, na7a yeliide, barenttu golliya ayissana mala zoray. ¹⁵ Ayissi gooppe, hawaappe kase amareedda am77atuu Seexaanaa kaallana aggiiide guye simmeeddino.

¹⁶ Ammaniya mishirattiw haqankka dabbo am77atuu de7ooppe, iza untuntta maaddanaw bessee. Ammaniya asatuu maadu bessiya tumu am77etuwa maaddana mala, untunttu ammaniyaawanttoo tooko gidoppino.

¹⁷ Loythi heemmiya cimatu, qassi ubbaappe aathiide, qaalaa odiyaawaaninne tamarissiyaawaan daaburiyaawanttu, dakko bonchchuwa akkanaw bessiino. ¹⁸ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, "Uddumaan kathaa yedhdhiyaa boora doonaa qachchoppa" qassi, "Oosanchchay bare dirguwaa akkanaw bessee" yaagee.

¹⁹ Laa77u woy heezzu markkay baynnaan, woosa golliya cimaa mootiyaawaa sisoppa. ²⁰ Haratuu yayyana mala, nagaraa oothiyaa ubbatuwa asaa ubbaa sinthan seera.

²¹ Neeni aynne asaa deemuwaa xeellennan, ituwa ituwaappe dummayennan ha azazuwaa naagana mala, Xoossaaninne Yesuusi Kiristoosan doorteedda kiitanchchatuwa sinthan neena taani zoray. ²² O bollaanne elleellaade ne kushiya wothoppa. Haratuwa nagaraan geloppa. Neena geeshshatethan naaga.

²³ Neeni ubba wode sakettiya dirawunne ne uluwaa diraw, guutha woyiniya eessaa ushappe attin, haathaa xalalaa ushoppa.

²⁴ Itti itti asatuwaa nagaray be7anaw qoncce; untunttu nagaray untuntta pirdanaw untunttupe sinthaw aadhdhee. Shin haratuu nagaray guyyeppe qonccce.

²⁵ Hewaadankka, lo77o oosuukka qonccce. Qonccibeennabaa gidooopenne, geemmanaw danddayenna.

6

Aylletuwassi Imetteedda Zoriya

¹ Xoossaa sunthayenne nu timirtii borettena mala, aylletethaa morgge mithaa gidon de7iyaawanttu barena mooddiya godatoo bonchchuu bessiyaawaa erino. ² Ammaniya asaa ayliya gideeddawanttoo untunttu godatuu untunttoo ishaa gidiya diraw, untuntta kadhoppino. Shin barenttu kiitaan go77ettiyaawanttu untunttu siiqiya ammaniyaawantta gidiya diraw, untunttu kasewaappe aathiide oothanaw bessee.

Worddo Timirttiyaanne Tumu Duretethaa

Neeni ha yewatuwaa tamarissanawunne odanaw bessee. ³⁻⁴ Ooninne dumma timirttiya tamarissiyaawaa gidoope, qassi nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa tumu qaalaananne nu ammanuwa timirttiyaanna gakettena uray daro otorettee; aynne erenna. Qassi qaalaa bollan palumettanawunne walaqqetanaw untunttoo giigenna qofay de7ee. Hewe qanaatiya, palumaa, boriya, iita sidhiya kaalethee. ⁵ Qassi untunttu huuphii

oothenna. Tumatethay bayna asatuwaannakka palumaa kaalethee. Unttuntu Xoossaa malatiyaawan durettana giide qoppiino. Neeni he asatuwaappe shaaketta.

⁶ Shin taw de7iyaabay taw gidana giya uraa Xoossaa malatiyaawe dureyee. ⁷ Ayissi gooppe, nuuni ha alamiyaa aynne ahibeykko; qassi aappe aynne afokko. ⁸ Shin miyaabaynne mayyiyabay de7ooppe, hewe nuussi gidanawaa. ⁹ Shin durettanaw koyyiyaawanttu paaciyaaninne phiriyaan geliino; qasi daro asaa bashshawunne dhayoo goochi afiyaa daro eeyanne qohiyaa amuwan kunddiino. ¹⁰ Ayissi gooppe, shalluwaaw siiqiyaawe iitatethaa ubbaw pulttuwaa. Ittu ittuu hewaa amottiiddi, ammanuwaappe balettiide, daro metuwan barentta qoheeddino.

Phawuloosi Ximootoosa Zoreedda Zoriyaanne Azazeedda Azazuwaa

¹¹ Shin neenoo, Xoossaa asaw, hewaappe baqata. Xillotethaa, Xoossaa malatiyaawaa, ammanuwaa, siiquwaa, danddayaanne ashikketethaa kaalla. ¹² Ammanuwaa baaxiyaa loytha baaxeta. Daro asaa sinthan lo77o markkaa markkattaade, neena Xoossay xeeseedda medhinaa de7uwaa oyqqa. ¹³ Ubbabaw de7uwa immiya Xoossaa sinthaaninne, qassi Phenxxeenaawiyaa Philaaxoosa geetettiyaa gadiya mooddiyaawaa sinthan lo77o markkaa markkattedda Kiristoosi Yesuusa sinthan taani neena hawaa azazay. ¹⁴ Nu Godaa Yesuusi Kiristoosi qonccana gakkanaw, qitay bayinnaaninne borii baynnaan he azazuwaa naaga. ¹⁵ A qonccethaa, Itti sunthay de7iyaa anjjettedda Xoossay, kaatatuwaa Kaatii, godatuwaa Goday, bare bessiyaa wodiyaan bessana. ¹⁶ Hayqqennawe itti A xalalaa. Ooninne Aakko shiiqanaw danddayenna poo7uwan de7ee. Ooninne A be7ibeenna; qassi be7anawukka danddayenna. Bonchchuunne medhinaa wolqqay aw gido. Amen77i.

¹⁷ Ha77i ha wodiyaan dure gidiyaawanttu otorettennaadaaninne qassi nuuni nashettanaadan, ubbabaa palahissiide Nuussi immiya de7uwa Xoossaan ammanettanawaappe attin, aadhdhiyaa duretethaan untunttu ammanettennaadan, untuntta azaza. ¹⁸ Untunttu lo77obaa oothanaadan, lo77o kiitaan durettanaadan, keekiyaawanttanne haratuwaanna shaakki akkiyawantta gidanaadan azaza. ¹⁹ Hewaa yaatiyaawan untunttu sinthaw barenttoo mino baaso gidiyaa shalluwaaw barenttoo shiihshino. Hewaappe guyyian, untunttu tumu de7uwaa akkana.

²⁰ Ximootoosaa, itti itti asay balaan eratethaa giyaa eeya palumiyaappenne mela haasayaappe baqataadde, new imetteedda hadaraa naaga. ²¹ Ayissi gooppe, ittu ittuu nuussi eratethay de7ee yaagiidde, ammanuwaa baleeddino.

Xoossaa aadho keekatethay hinttenanna ubbaanna gido.

Phawuloosi Ximootoosaw Xaafeedda Laa7entho Kiitaa Geluwaa

Hawe Phawuloosi Ximootoosaw xaafeedda laa7entho kiitay, Phawuloosi mata barena maaddiyaanne oosuwaa barenanna ittippe oothiyaa wodalla, Ximootoosa zoreedda zoriyaa oyqqeeddawaa. A zoriyaappe dariyaa baggay danddayaan genccana bessee giyaawaa. Ximootoosaw zoriyaanne menthetuwwaa gaalay imetteeddawe, Yesuusi Kiristoosabaa ammanettiyaawaa gidide markkattanaadan, Mishiraachchuwwaa Qaalaanne Eca Qaalaa Caaquwaa timirtiyaa minissiide oyqqanaadaaninne metiyaabaynne egetiyaabay darooppekka tamarriisiyaawaaninne Mishiraachchuwwaa Qaalaa odiyawaan minnanaassa.

Ximootoosi eeyatethaan osettiyaa pathenna mela palumaappe haakkana mala, dumma mino oduu aw odetteedda. Ayissi gooppe, hewaa mala oduu sisiyaawantta bay-izziyaawaappe attin, hara I immiya go77i baawa.

Hewan ubbaan Ximootoosi hassayanaw bessiyaabay Phawuloosa de7uwaanne A hanotaa lo77o qofaa, hewaappekka A ammanuwaa, A genccuwaa, A siiquwaa A danddayaanne yedesaan A gakkeedda metuwwaa leemisuwaa kaallanaadaana.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-2)

Ximootoosaw imetteedda maquwaa (1:3-2:13)

Asay kaddiyaa wode ammanetti beettussa (2:14-4:5)

He wode de7iyaabatuwaanne koshshiyaa kaaletthiyaa ogatuwaa (4:6-18)

Wursethaa qutiya (4:19-22)

¹ Taani Phawuloosi, Xoossay immana geedda Kiristoosi Yesuusaanna nuussi de7iyaa de7uwaabaa odanaw, Xoossay geeddawaadan, Kiristoosi Yesuusi kiitteeddawe, ² ta siiqo na7aa Ximootoosaw ha dabidaabbyyaa xaafay.

Ximootoosaw Imetteedda Zoriyaa

Xoossaa Aawuwaappenne nu Godaa Kiristoosi Yesuusappe, aadho keekatethay, maarotethaynne sarotethay new gido.

³ Ta zaratuu ootheeddawaadan, taanikka taana zoriyaa geeshsha wozanaappe oothiyaa Xoossaa qammanne gallassi woossiyaa woosaan ubba wode neena hassayiyaa diraw, A galatay. ⁴ Taani ne afothaa hassaya hassayaade nashettana mala, neena be7anaw daro laamotay.

⁵ Neenan de7iyaa worddo baynna ammanuwaa hassayay. He ammanuu beni ne daay daay Loydininne ne daay Ewuniqiin de7iyaa ammanuwaa mala; qassi neenanikka hewe de7iyaawaa eraaddi. ⁶ Hewaa diraw, taani ta kushiyaa laa77uwaa ne bolla wotheedda wode, * Xoossay new immeedda imuwaa neeni doshissenna mala, neena hassayissay. ⁷ Ayissi gooppe, Xoossay nuussi wolqqaa, siiquwaanne nu huuphiya naagiyaawaa immiya Geeshsha Ayyaanaa immeeddappe attin, yashshaa ayyaanaa immibeenna.

⁸ Simmi, nu Godaw markkattiyaawan woy A diraw qashuwan de7iyaa tawankka yeellatoppa. Shin Xoossay new immiyaa wolqqaa keenaan taananna mishiraachchuwwaa gaalaw waayetta. ⁹ Xoossay bare qofaaninne bare aadho keekatethan nuuna ashshiide, bare asaa oothanaw xeesowaappe attin, nuuni ootheedda oosuwaa diraw gidenna. I ha aadho keekatethaa Kiristoosi Yesuusa bagganna wodii doomettanaappe kase nuussi immeedda. ¹⁰ Shin ha77i ha aadho keekatethay nuuna ashshiyaa Kiristoosi Yesuusa yuusaan nuussi qoncceedda. Qassi hayquwaa wolqqaa I dhayisseeedda. Wonggalaa mishiraachchuwwaa bagganna bayenna de7uwwaa nuussi qoncciseedda.

¹¹ Taani Yesuusi kiitteeddawaanne Ayihuda gidenna asaa tamarriisiyaawaa gidaade, wonggalaa mishiraachchuwwaa odana mala, Xoossay taana dooreedda. ¹² Qassi taani ha metuwwaa akkiyawee hewaa diraassa. Shin taani ammaneeddawaa eriyaa diraw, yeellatikke. Qassi I taw immeedda hadaraa he gallassay gakkanaw, I naaganaw dand-dayiyaawaa eray.

* 1:6 Taani ta kushiyaa laa77uwaa ne bolla wotheedda wode: Hawe bessiyaawe, ammaniyaa asaa kaaletthanaadan Geeshshaa Ayyaanay oosuwaassi doorina tumatethaan kaaletthiyaawanttu Qaalaa odanaw woy tamarriisanaw Xoossay okkeeddawanttu bollan barenttu kushiyaa wothiide woossiyaawaa bessee. 1Xi 1:4 xeellite.

¹³ Taani neena tamaarisseedda tumu qaala leemisuwaa uda oyiqqaa,de, Kiristtoosi Yesuusan nuussi de7iyaa ammanuwaaninne siiquwan de7a. ¹⁴ Nu gidon de7iyaa Geeshsha Ayyaanaa bagganna new hadaraa immeedda lo77obaa naaga.

¹⁵ Iisiya giya biittaaan de7iyaa ubbatuu taappe baqateeddawaa eraasa; untunttu gidon Pigeluusinne Hermogeneesi de7iino.

¹⁶ Henesifooru taana daro wode menthetheedda diraw, Goday A soy asaw maarotethaa immo. Qassi taani qasho gollen de7iyaawaa I yeellatibeenna. ¹⁷ Shin Roome giya katamaa gakkeddasaanna taana loythi koyyiide demmeedda. ¹⁸ He gallassi Godaappe maarotethaa demmanaadan, Goday aw immo. Qassi Efesoona giya katamaan I taana ay keenaa maaddeeddenttonne neeni loythaa eraasa.

2

Kiristtoosaw Lo77o Wottaaddara Gidiide Metuwaa Akkiyawaa

¹ Simmi ta na7aw, Kiristtoosi Yesuusan de7iyaa aadho keekatethan minna. ² Qassi daro markkatuu de7iyaasaan taappe neeni siseedda yewatuwaa haratuwaa tamarissanaw danddayiyaa ammanetteedda asatuwaassi hadaraa imma.

³ Kiristtoosa Yesuusaw ammanetteedda wottaaddaraadan, taananna waayyetta. ⁴ Olaa biya wottaaddaray bare kaappuwaa nashechchanaw, wottaaddara gidenna asay oothiyaa kiitaan walakettenna. ⁵ Qassi wothaan keesettiyaa uraykka wogaadan woxxana dhayooppe, woytaa akkenna. ⁶ Daro daaburiide oothedda biittaa goshiyaa bitani shiiqeedda kathaappe barena gakkiiyawaa koyro akkanaw bessee. ⁷ Neeni ubbabaa akeekanaadan, Goday neena danddayissana diraw, taani giyaawaa qoppa.

⁸ Taani wonggalaa mishiraachchuwaa odiyawaadan, hayquwaappe denddeedda Daawite zariyaa Yesuusi Kiristtoosa qoppa. ⁹ Taani wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaa diraw, iitabaa ootheddawaadan, haray atto qashettana gakkanaw waayyetta. Shin Xoossaa qalay qashettenna. ¹⁰ Hewaa diraw, taani Xoossay dooreedda asatuukka Kiristtoosi Yesuusan de7iyaa atotethaa medhinaa bonchchuwaanna demmanaadan, untunttu diraw, taani ubbabaan waayyetta.

¹¹ Hawe,

“Nuuni aananna ittippe hayqqeeddawaa gidooppe,
aananna ittippe de7ana.

¹² Nuuni genccooppe,
aananna ittippe kawutana.

Nuuni A kaddooppe,
ikka nuuna kaddana.

¹³ Nuuni ammanettennaan aggooppekka,
I ammanettiyaawaa gidiide de7anawaa.

Ayissi gooppe, I barena bare huuphew
erikke gaanaw danddayenna”

giyaawe tumu haasaya.

Mino Oosanchcha

¹⁴ Neeni ne asaa hawaa hassayissa; untunttu qaalaan palumettenna mala, Xoossaa sinthan zora. Hewe sisiyaa asaa bayizziyaawaappe attin, aynne go77enna. ¹⁵ Neeni Xoossaa tumatethaa qaala suuretethaan odiyawaanne qassi A oosoo yeellatenna oosanchcha gidaade, Xoossay sabbiyaa asaadan, ne huuphiya Xoossaw immanaw minna.

¹⁶ Shin ha sa7aw injjetiyaa maaddenna haasayaappe neena naaga. Ayissi gooppe, hewe Xoossaappe asaa haassee. ¹⁷ Qassi untunttu tamarissiyaawe bolla cittuwaadan ubbasaa gakkanaassa. He tamarissiyaawantuppe laa77atu Hemeneyoosanne Pili-xoosa. ¹⁸ Untunttu tumuwaa ogiyaa aggiide, “Hayquwaappe denddiyaawe kase aadhdhidiggeedda” yaagiide amareedda ammaniyaa asatuwaa ammanuwaa bayizziino.

¹⁹ Gidooppekka, Xoossay esseedda mino tuussay qaaxxana danddayenna. Qassi A bolla, “Goday barewantta eree”; qassi “Godaawaa gidiyaa ooninne iita oosuwaa aggo” yaagiyaa qaalatuu xaafetteeddino.

²⁰ Itti wolqqaama gollen worqqaappenne biraappe medhettedda miishshaa xalalaa gidennaan, mithaappenne urqqaappe medhettedda miishshatuukka de7iino. Hewantuppe baggatuu bonchcho oosuwaa untuntun oothanaw, qassi baggatuu tooshettiyaabaa untuntun oothanaw medhetteddino. ²¹ Hewaa diraw, ooninne ha iitabaa ubbaappe barena geeshshooppe, I bare Godaa go77iyaa oosuwaa oothanaw barena immeedda diraw, bonchcho oosuwaa oothiyaa miishshaa gidanawa. Qassi lo77o oosuwaa ubbaa oothanaw giigetteddawaa gidanawa.

²² Shin neeni iita wodallatethaa amuwaappe baqata. Barentta maaddanaw geeshsha wozanaappe Godaa xeesisiyaawanttunna ittippe, xillotethaa, ammanuwaaw, siiqotethaanne sarotethaa minissaade kaalla.

²³ Shin eeyatuwaa palumiinne aynne erennawanttu palumii walassaa kaaletthiyaawaa eraade aappe baqata. ²⁴ Godaa qoomay ubbaw keekiyaawaa, loythi tamaarissiyaawaanne danddayanchcha giddanaw besseeppe attin, walaqqetanaw bessenna. ²⁵ Qassi I barena ixxiyaawantta ashikketethan seeriyaawaa giddanaw bessee. Unttunttu barenttu nagaraappe simmiide, tumatethaa eranaadan Xoossay oothanentto, ooni eri. ²⁶ Qassi untunttu barenttu wozanaa qofaw simmiide, untuntta bare koyyeeddabaw azazettana mala oyqqeedda xalahiyaa kaappuwaaw dabbaappe kessi akkana.

3

Wurssetha Gallassatuwaan Hananaw De7iya Iita Yewatuwaa

¹ Shin wurssetha gallassi waayissiyaa wodii yaanawaa akeeka. ² Ayissi gooppe, asay barena siiqiyaawantta, shaluwaa siiqiyaawantta, ceeqettiyaawantta, ayyiyaawantta, boriyaawantta, barena yeleeeddawanttoo azazetennawantta, galatennawantta, geeshshatethay baynnawantta, ³ siiquu baynnawantta, sigetennawantta, zigirssanchchatuwaa, barena naagennawantta, keekennawantta, lo77obaa dosennawantta, ⁴ ubbaa erikke giyaawantta, dirbbiyawantta, otoruwan sugettiyawantta, qassi Xoossaappe aathiide, ishaluwaa dosiyawantta gidana. ⁵ Unttunttu Xoossaw goyinniyaawaa malatiino; shin A wolqqaa kaddeeddino. Hewanttu mala asatuwaakko shiiqoppa.

⁶⁻⁷ Ayissi gooppe, untunttuppe ittu ittuu asaa golliyaaw geliide, nagaray deexeeddawantta, dumma dumma amuwan sugettiyawantta, ubba wode tamaariide, tumatethaa era akkanaw mule danddayibeenna daaburanchcha maccawantta balethiino.

⁸ Yaaneesinne Yambbareesi * Muse yewuwaa phalqqowaadan, hewaadan qassi hawanttu, suure qofay baynnawantta ammanuwan kundeeddawanttu, tumatethaabaa phalqqiino.

⁹ Shin Yaaneesa eeyatethayenne Yambbareesa eeyatethay qassi qoncceddawaadan, untunttu eeyatethaykka asaa ubbaw qonccana diraw, untunttu kasewaappe aadhdiide diccikino.

Wurssetha Zoriyaa

¹⁰ Shin neeni ta timirttiyaa, ta hanotaanne ta qofaa, ta ammanuwaanne ta danddayaa, ta siiquwaanne ta gencuwaaw, ¹¹ ta yedesaanne ta waayiyaa be7aadda. Anxxookiyaanne, Iqooniyoonenne Lisxxiraa giyaa katamatuwaan taana gakeeddabaanne taani danddayeedda yedesaa eraasa. Goday taana he ubbaappe ashsheedda. ¹² Tumatethaan Kiristtoosi Yesuusan Xoossaa malatiide de7anaw dosiyaa ubbay yederssettana. ¹³ Shin iita asatuunne balethiyaawanttu haratuwaa balethiidenne barenttu huuphew baliide, kaseppe iiti iiti biino.

¹⁴ Shin neeni he tumatethaa ooppe tamaareeddenttonne eraade, neeni tamaareeddawaaninne ereeddawaan minnaade de7a. ¹⁵ Neeni guutha naa7atethaappe doommaade Kiristtoosi Yesuusa ammanaade, atatethay beettiyaaw aadhdeedda eraa immanaw danddayiyaa Geeshsha Maxaafatuwaa eraadda. ¹⁶⁻¹⁷ Xoossaa Maxaafaa ubbaan Xoossaa Ayyaanay de7ee. Qassi he maxaafatuu Xoossaw oothiyaa asay kumenthanne lo77o oosuwaaw ubbaw giigeeddawaa gidana mala, tumatethaa tamarissanaw, balaa seeranaw, bayyizuwaaw suurissanawunne xillotethaa de7oo zoriyaa immanaw maaddiino.

4

¹ Taani neena Xoossaa sinthaaninne, de7uwan de7iyaa asaanne hayqqeedda asaa pirdanaw de7iyaa Kiristtoosi Yesuusa sinthan, qassi A yuusaaninne A kawutethaan neena zoray. ² Qaalaa oda. Wodii injjetina injjetana dhayina, minnaade oda. Daro danddayan asaa tamarissaadde suurissa, seeranne zora. ³ Ayissi gooppe, asay tumu timirttiyaa sisannaan ixxiyaa wodii yaanawaa. Shin asay barenttu amuwaa kaalliide, sisanaw nashechchiyaawaa odiyaa tamarissiyaawantta gujji gujji shiishshana. ⁴ Unttunttu tumu yewuwaa sisiyaawaa aggiide, tossaa sisanaw barenttu haythaa wora zaarana. ⁵ Shin neeni ubbabaani ne huuphiya naaganaw bessee. Waayiyaa danddaya. Wonggalaa mishiraachchuwaaw odiyaawe oothiyaa oosuwaaw ootha. Xoossaa qoomaadan, ne oothiyaa oosuwaaw ubbaa pola.

* **3:8** Yaaneesinne Yambbareesi: Ha sunthatu Eca Caaquwaa Maxaafan baawa. Shin cora asay giyaa qofay, "Hawanttu Muse Isra7eeliyaa asaa Gibxeppe kessiide kaaletthanaw qoppeedda wode, aananna eqetteedda murunniyaawantta" yaagiyaawaanna. Kes 7:11, 12 xeellite. **3:8** Kes 7:11

⁶ Taana gidoope, ta suuthay gukkiide yarshshettiyaa wodiinne qassi ha de7uwa aggaade biya wodii gakkedda. ⁷ Taani lo77o baaxiyaa baaxetaaddi; wothaa woxxaadde wurssaaddi; ammanuwakka naagaaddi. ⁸ Sinthappe taw xillotethaa akililii giigi utteedda. Hewaa xillo pirddaa pirddiyaa Goday he gallassi taw immana. Qassi Kiristtoosi qoncanawaa dosiyaa ubbaassappe attin, ta xalalaassa gidenna.

A Buzo Allaallatuwabaa

⁹ Taakko ellekka yaanaw minna. ¹⁰ Ayissi gooppe, Deemaasi ha alamiyaa dosiide, taana aggiide, Teselonqqiyaa giya katamaa beedda. Qerqqiisi Galaatiyaa giya gadiya biina, qassi Tiito Dilmaaxiyaa giya gadiya beedda. ¹¹ Luqaasa xalalay taananna de7ee. Marqqoossi taana kiitaan loythi maaddanaw danddayiyaa diraw, A demmaade neenanna akkaade ya. ¹² Shin taani Tikiqoosa Efesoona giya katamaa kiittaaddi. ¹³ Neeni yaadde, Xiro7aadaa giya katamaan Karppoosawan taani yeggaade yeedda ta gaabiyaanne qassi maxaafatuwaa taw akkaade ya. Shin dummayaade galbaan xaafetteedda maxaafatuwaa ayaa giddoppene, akkennaan yooppa.

¹⁴ Birataa qoxxiyaa Iskkiindiri taana daro goheedda; Goday aw A oosuwaadan zaarana. ¹⁵ I nuuni odiyaawaa loythi phalqqiyaa diraw, neeni aappe neena naaga.

¹⁶ Koyro taana mootiyaa wode, ubbaykka aggeeddawaappe attin, taana ooninne maad-dibeenna. Xoossay hewaa untunttoo paydoppo. ¹⁷ Shin taani kumentha kiitaa Ayihuda gidenna asay ubbay sisanaw odana mala, Goday ta matan eqqiide, taw wolqqaa immeedda. Qassi gaammuwaa doonaappekka taana ashsheedda. ¹⁸ Goday taana iitabaa ubbaappe ashshiide, bare saluwaa kawutethaa sarotethaan afana; aw medhi medhinaw bonchchuu gido. Amen77i.

Wurssetha Sarotaa

¹⁹ Phirisqillissi, Aqilaassinne Henesifooru soy asaw ta sarotaa oda. ²⁰ Erasxxoosi Qoronttoosa giya katamaan atteedda. Shin Xirofiimoosi sakettedda diraw, Miliixe giya katamaan A wothaaddi. ²¹ Balgguu wodhdhanaappe kase yaanaw minna.

Ewubuluusi, Phudeesi, Liinoosinne Qilawude qassi hara ishatuu ubbaykka neena saro saro giino.

²² Goday ne ayyaanaanna gido. Aadho keekatethay hinttenanna ubbaanna gido. Amen77i.

Phawuloosi Tiitossi Xaafeedda Kiitaa Geluwaa

Tiito Ayihuda gidenna asa gidiide, guyyeppe Kiristinnaa ammanuwan laamettiide Phawuloosi Mishiraachchuwaa Qaalaa kiitaa oothiyaa wode, matan de7iide, he oosuwaa maaddeedda asa. Phawuloosi ha kiitaa xaafeeddawe, laythaan aappe guuxxiyaa ha barenanna oothiyaa Tiitossi gidishshin, he wode Tiito ammaniyaawantta xeellanawunne naaganaw, Qarixxeese giyaa haathaan doodetteedda sa7an atteedda. A kiitaa qofay heezzu huuphe yewatuwaa bollaana.

Koyruu woosa golliya kaaletthiyaawanttu Qarixxeese asatuwaa iitaa oosuwaa xeeliyaawaan ay mala eeshshay de7iyaawantta gidanaw koshshintto Tiita akeekissanaassa. Laa7ethuu ammaniyaawanttu gidдон de7iyaa dumma dumma citaa, cima attumawantanne maccawawantta, yalaga attuma asatuwaanne Godaassi oothiyaa dumma dumma asaa wooti tamarissanaw bessintto Tiita zoreedda. Wurssethay qassi ammaniyaasaa eeshshaabaa, sarotethaaninne siiguwan de7ana de7uwaabaa, ammaniyaasaa giddoppe walassaa, palumiyaaanne shaakotethaa dhayissanabaa Tiito zoriyaa immeedda.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-4)

Ammaniyaasatuwaa kaaletthiyaawantta (1:5-16)

Ammaniyaasatuwaa dumma dumma oosuwaa citaa (2:1-15)

Maqquwaanne naagettana mala imetteedda maaraa (3:1-11)

Wursethaa qutiyaa (3:12-15)

¹ Yesuusi Kiristoosi kiiteedda taani Phawuloosi, Xoossaa aylli, ha dabidaabbiiyaa xaafay. Xoossay dooreedda asaw ammanuu de7anaadaaninne Xoossaa tumatethaa eraakko untuntta kaaletthanaadan taani doorettaade kiitettaaddi. ² Worddotenna Xoossay nuussi ha medhinaa de7uwaa daro wodiyaappe kase immana geedda. ³ Xoossay nuuna ashshiyaawe likke wodiyaan bare qaalaan hawaa qonccisseedda; I hadariide taana azazeeddawaadan, taani A qaalaa oday.

⁴ Ammanuwaa ittippetethaan ta tumu na7aa new Tiitoo, Xoossaa Aawuwaappenne nuuna ashshiya Yesuusi Kiristoosappe, aadho keekatethay, maarotethayne sarotethay gido.

Tiito Qarxeesan Oothiyaa Oosuwaa

⁵ Taani neena Qarxeesan aggaade yeeddawe, neeni attowaa giigissanaassanne, taani azazeeddawaadan, katamaa ubbaan woosa golliyaa cimatuwaa dooranaassa.

⁶ Cimay borettanawaanne itti machchatti xalalay de7iyaawaanne ammaniyaasaa naanay de7iyaawaa gidanaw bessee; A naanay shalluwaa bayzziyaabaaninne woy azazettennaan ixxiyaaban asay amassalennawantta gidanaw bessee. ⁷ Ayissi gooppe, he cimay Xoossaa oosuwaa azaziya kaappuwaa gidiide, pokkissennawaa, otorettennawaanne elle hanqqettennawaa gidanaw bessee; qassi mathottennawaa, sugennawaanne yorattennawaa gidanaw bessee. ⁸ Shin imatha mokkiyaawaanne lo77obaa dosiyaawaa gidanaw bessee; qassi akeekanchchaa, xilluwaa, geeshshaanne barena naagiyaawaa gidanaw bessee. ⁹ Ammanettiya de7uu beettiya timirttiyaanna giigiyaa qaalaa I loythi oyqqo.

Yaatooppe haratuwaa tumu ammanuwaa tamarissiyaawaani menthetanawunne qassi hewaa ixxiyaawanttakka zoranaw danddayanawa.

¹⁰ Ayissi gooppe, azazettennawanttu, maaddennawaa haasayiawanttu, haratuwaa cimmiyaawanttunne qaxxaretteedda Ayihuda ammaniyaawanttu bagga gideedda daro asatu de7iino. ¹¹ Untunttu tamarissanaw bessenna pokkiyaa ogiyaan miishshaa demanaw tamarissiyaawaan golliyaa ubbaa bayzziyaa diraw, untunttu haasayaa te77ana bessee. ¹² Untunttu giddoppe ittuu, timbbitiyaa odiyaawe untunttoo, “Qarixxeese asay ubba wode, worddatuwaa, iita du7atuwaanne yoranchchaa; qassi azalla asaa” yaageedda. ¹³⁻¹⁴ I markkattowe tuma; hewaa diraw, neeni untunttussi mino ammanuu de7anaadaaninne qassi Ayihudatuwaa tossaanne tumuwaa ixceedda asatuwaa azazuwaa untunttu sisennaadan, untunttu minissaade seeranaw bessee. ¹⁵ Barenttu huuphew geeshsha gideeddawanttussi ubbabaykka geeshsha; shin tunatuwaassinne ammanenawanttussi untunttu wozanaa qofayenne untunttu suure wozanay tuneedda diraw, untunttoo ayayenne geeshsha gidenna. ¹⁶ Untunttu barenttu Xoossaa eriyaawaa qoncciyaan

odiino; shin untunttu sheneyiyaawantta, azazettennawanttanne oosuwaa ubbawukka giiggennawantta gidiyaa diraw, barenttu kiitaan A erokko giino.

2

Geeshsa Timirttiyaabaa

¹ Shin neeni de7uwaa demmanaw giigiyaa timirttiyaa tamarissanaw bessee. ² Cima attuma asay ammanuwan, siiquwaaninne danddayan mino gidanaadan, qassi mathottennawaa, bonchchettiyaawaanne barenakka naagiyaawaa gidanaadan zora. ³ Hewaadanka cima macca asay geeshsha de7uwa de7iyaawantta, zigirennawantta, woyiniyaa eessaassi moodettennawanttanne lo77obaa tamarissiyaawantta gidanaw bessee. ⁴⁻⁵ Untunttu Xoossaa qaalay borettenna mala, barenttu asinatuwaanne barenttu naanaa siiqiyaawantta, barenttakka naagiyaawantta, geeshshatuwaa, barenttu gollen oothiyaawantta, keekatuwaanne barenttu asinatuwaasikka azazettiyaawantta gidana mala, yalaga maccawantta tamarissa.

⁶ Hewaadanka yalaga attuma asatuu barentta naagana mala zora. ⁷ Neeni ne huuphewukka lo77o oosuwaa ubbaan untunttoo leemiso gida; neeni tamarissiyaawankka ammanettiyaawaanne bonchchettiyaawaa gida. ⁸ Ne morkketuu nuuna zigiriyaabay untunttussi dhayiyaa wode untunttu yeellatana mala, neeni borettenna lo77o haasayaa haasaya.

⁹ Ayilletuu barenttu godatuwaassi azazettana malanne, untunttunna palumettennan ubbabaani untuntta nashechhana mala zora. ¹⁰ Untunttu barenttu godatuwaappe wuu77enna mala, qassi nuuna ashshiyaa Xoossawaa tamarissiyawaa ubbabaani galatisanaw, barenttu oothiyaa kiitaan ubba wode lo77anne ammanettiyaawantta gidiyawaa bessana mala, untuntta zora.

¹¹ Ayissi gooppe, Xoossay asaa ubbaa ashshiya bare aadho keekatethaa qonccisseedda. ¹² He aadho keekatethay nagaraa oosuwaanne ha alamiyaa amuwaa nuuni agganaadaaninne nu huuphiya naagiide, Xoossaa malatiide, xillotethan de7anaadan, nuuna tamarissee. ¹³ Nuuni nu wolqqaama Xoossay, nuuna ashshiya Yesuusi Kiristtoosi beettana geedda anjetteedda bonchcho gallassaa naageetto. ¹⁴ Iita oosuwaa ubbaappe I nuuna wozanawunne lo77obaa oothanaw amottiyaa bare geeshsha asaa kessanaw, nu diraw, bare huuphiya immeedda.

¹⁵ Neeni hawaa tamarissa, ne kumentha maataani zoranne seera; ooninne neena kadhoppo.

3

Xoossaa Asay Oothiyaa Oosuwaa

¹⁻² Untunttu mooddiyaawanttussinne maatay de7iyaawanttussi moodettanaw, azazettanawunne lo77o oosuwaa ubbaa oothanaw gigettanaadan untuntta hassayissa; qassi untunttu O bollanne iita qaalaa haasayenna mala, oonannanne walaqettenna mala, asaa ubbaa ashikketethaanne sigatethaa bessiyaawantta gidanaadan zora. ³ Ayissi gooppe, nuuni kase nu huuphewukka eeyatuwaa, azazettennawantta, baliyaawanttanne amuwaassinne dumma dumma nashechchaassi ayilliyaadan moodettiyaawantta; qassi iitatethaaninne qanaatiyaan de7iyaawantta; asaan ixettiyaawanttanne ittu ittuwakka ixxiyaawantta. ⁴ Shin nuuna ashshiya Xoossaa keekatethayenne asaa I siiqiya siquu qoncceedda wode, ⁵ I bare maarotethaadanka, ooratha yelettussaan haneedda geeyyussaaninne Geeshsha Ayyaan ooraxxeeddawan nuuna ashsheeddawaappe attin, nuuni xillo oosuwaa ootheeddawaana gidenna. ⁶⁻⁷ Xoossay bare aadho keekatethan nuuni xillanaadaaninne, I immana geedda medhinaa de7uwaa laattanaadan, nuuna ashshiya Yesuusi Kiristtoosa bagganna Geeshsha Ayyaanaa nu bolla darissiide tigeedda. ⁸ Ha haasayay ammanetteeddawaa; Xoossaa asatuu lo77o oosuwaa oothanaw giganaadan, ha yewuwaa untunttussi neeni minissaade odanaw koyyay; hawanttu asaw lo77anne go77iyaawantta. ⁹ Shin eeyatethaa palumaappe, zariyaa paydiyaawaappe, walassaappenne higgiiyaaban walaqettiyaawaappe naagetta. Ayissi gooppe, hewanttu go77ennawanttanne maaddennawantta. ¹⁰⁻¹¹ Shaakotethaa medhdhiyaa uray geella asa gidiyawaanne bare huuphiyaan pirddiide nagaraa oothiyaawaa eraade, itti gede woy laa77u gede A seereeddawaappe guyyiyan, hewaa malatiyaa asaappe shaaketta.

Wurssetha Zoriyaa

¹² Taani Arxxemaasa woy Tikiqoosa neekko kiittiya wode, neeni taakko Niqoophiliyoona yaanaw minna. Ayissi gooppe, taani balguwaa * yaani shaaccanaw qofaa qachchaaddi. ¹³ Higgiyaa eriya Zeenaasinne Aphiloosi ogiyaa biya wode, untuntussi ayaynne paccenna mala, untuntta loytha maadda. ¹⁴ Nu asaykka maaddenna asa gidide attenna mala, barentta loythi koshshiyaawaa demmanaw, lo77o oosuwaa minniide oothiyaawaa taaarino.

¹⁵ Taananna de7iyaa ubbatuu neena saro saro geeddino. Nuuna ammanuwan siiqiyaawantta saro saro ga. Xoossaa aadho keekatethay hinttenanna ubbaanna ittippe gido. Amen77i.

* **3:12** balguwaa: Giriike qaalanka iray bukkiiyaa wodiya gidiyaawaa odee. Ingilizeethuwan 'Winter' giyaawaa.

Phawuloosi Pilimoonaw Xaafeedda Kiitaa Geluwaa

Pilimooni eretteedda ammaniyaasa; I Qolaasiyaasa woosa golliya asa gidennaan waayyii aggana. Pilimoonaw Anaasimoosa giya ayllii de7ee. He ayllii bare godaappe betiide beedda wode, qasho gollen de7iyaa Phawuloosanna gakettedda. Anaasimoosi Phawuloosa bagganna Yesuusa ammaneedda. Phawuloosi Pilimoonassi xaafeedda kiitay Pilimooni guyye simmi biidde de7iyaa bare qoomaanna sigettanaadan, hewaa hassayis-siyawaa. Hewaa bollaakka ha77i Anaasimoosi ammaniyaasa gideedda diraw, hawaappe sinthaw ammaniyaasa ishaadan A mokki akkanaappe attin, qoomaadan A xeellenaadan aw odee.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1-3)

Pilimoonassi Phawuloosa galataa (4-7)

Phawuloosi Anasimoosa diraw shiishsheedda mino ooshaa (8-22)

Wurssethaa qutiyaa (23-25)

¹ Taani Phawuloosi, Yesuusi Kiristoosa diraw qashuwan de7iyaawenne nu ishaa Xi-mootoosi, nuunanna oothiyaa nuuni siiqiyaa Pilimoonaw, ² ne gollen shiiqiyaa ammaniyaawanttoo, nu michchatti Afibissinne nuunanna ittippe de7iyaa Kiristoosa wot-taaddaraa Arkkipoosaw ha dabidaabbiyaa xaafetto.

³ Xoossaa nu Aawuwaappenne nu Godaa Yesuusi Kiristoosappe aadho keekatethayenne sarotethay hinttentussi gido.

Pilimoona Siiquwaanne Ammanuwaa

⁴⁻⁵ Neeni Xoossaa asatuwaa siiqiyawaanne Godaa Yesuusa ammaniyaawaa taani sisiyaa diraw, Xoossaa woossaade neena hassayiya wode ubbaan, ta Xoossaa galatay. ⁶ Neeni ne ammanuwaa haratuwaanna shaakkiyaawe nuussi Kiristoosi Yesuusa bagganna yiyaa lo77obaa ubbaa erissana mala, taani Xoossaa woossay. ⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa asatuwaa wozanay ne kiitaan minneedda diraw, ta ishaw, taani ne siiquwan daro nashechchaanne menthetuwaa demmaaddi.

Anaasimoosi Pilimoonakko Simmeedda Simuwaa

⁸ Hewaa diraw, neeni oothanaw bessiyaawaa oothana mala, taani neena azazanaw Kiristoosa bagganna xaloopekka, ⁹ Taani Phawuloosi cimeeddawe, Kiristoosi Yesuusaw ha77ikka qashuwan de7iyaawe, siiquwaa diraw, neena woossay. ¹⁰ Taani qashuwan de7aadde aw aawuwaa gideedda ta na7aa Anaasimoosa * diraw, neena woossay. ¹¹ I kase neena go77enna; shin ha77i neenakka taanakka tumu go77ee.

¹²⁻¹³ Taani wozanappe dosiyaa Anaasimoosa neekko yeddowe ta wozanaa yeddowaa. Taani wonggalaa diraw qashetta utta de7ishshin, neena kochchiide, taana maaddana mala, ta matan A ashshanaw koyyay. ¹⁴ Shin neeni ne sheniyaadan oothanaawaa koyyayappe attin, neenanna zorettenan wolqqan aynne oothanaw koyyikke.

¹⁵ Anaasimoosi guutha wodiya neeppe shaaketteeddawe, ooni eri simmiide, ubba wodekka neenanna de7anaassenttonne. ¹⁶ Simmi hawaappe sinthaw Anaasimoosi aylliya gidenna; shin aylliyaappe I loythi aadhdehe; I taw ay keena siiqo ishee! Qassi I new asaa baggaannakka Godaa baggaannakka ay keena aadhheedda ishaa gidanddeeshsha!

¹⁷ Simmi neeni taana ne laggethaa giyaawaa gidoope, taana mokkiyaawaadan, A mokka. ¹⁸ I new bayizeeddabay woy A bolla new acuu de7oope, taappe cigaa akka. ¹⁹ He acuwaa taani ciggana gaade, taani Phawuloosi ta kushiyaa xaafay. Taani taw ne shemppuwaa acota utteeddawaa taani neena hassayissanaw koshshenna.

²⁰ E, ta ishaw, Godaa bagganna neeppe maaduwa demmanaw koyyay. Kiristoosa bagganna taana menthetha. ²¹ Taani geeddawaappe daruwaa neeni oothanaawaa eraade, qassi ne taw azazettanawaakka ammanaade, hawaa new xaafay.

²² Qassi hinttentu ellekka taw imathay shemppiya golliya giiggisite. Ayissi gooppe, Xoossay hinttentu woosan taana hinttentussi guyye zaariide immana gaade qoppay.

Wurssethaa Sarotaa

²³ Kiristtoosi Yesuusa diraw, taananna qashuwan de7iyaa Eppaafiri neena saro saro gee. ²⁴ Qassi taananna ittippe oothiyaa Marqoossi, Arisxxirokoosi, Deemaasinne Luqaasi neena saro saro giino.

²⁵ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethay hinttenttu ayyaanaanna gido.

Ibraawe Asaw Xaafettedda Kiitaa Geluwaa

Hawe Phawuloosinne Phexiroosi xaafeddawaadan kiitaa gidennaan timirtte gidide xaafetteeddawe, wolqqaama tuggay gakkina, ammanuwaa agganaw mateedda ammaniyaa asatuwaassa (10:32-39). Ha maxaafaa xaafeddawe oonentto erettenna. Ha Xaafiyaa huuphe qofay koyrottiide untuntun de7iyaa siquwakko simmanaadan Yesuusa dhoqqatethaa bessiide untuntun zoree. He xaafii Ibrawe ammaniyaawantussi minissi odiyaaawe Yesuusi Kiristoosi tumanne Xoossaa polo qonccethaa gidyaawaana. Ha ammaniyaawanttu barenttu ammanuwan minnana mala, untuntun menthethee. I hewaa oothiide heezzu tumatuwaa qonccissiide bessee:

1@ I akkeedda metuwaa bagganna bare Aawuwaassi tumu azazetteedda Yesuusi Xoossaw medhinaa Na7aa. I Xoossaa Na7aa gideedda diraw, Eca Qaalaa Caaquwaa wodiyaan timbbitiyaa odiyaaawantuppe, kiitanchchatuwaappenne, haray attin, Museppukka loythi aadhdhiyaawaa.

2@ Yesuusi Eca Qaalaa Caaquwaa qeesatuwaappe loythi aadhdhiyaa, medhinaa qeesa gidyaawaa Xoossay bare huuphew odeedda.

3@ Yesuusa bagganna ammaniyaawe nagaraappe, yashshatethaappenne hayquwaappe attee. Yesuusi qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa diraw, kase Ibraawatuwaa ammanuwan wogatuwaaninne mehetuwaa yarshshuwan kuwaan beettiya atatethaa ha77i tuma gidanaadan udeedda.

Xaafii Isra7eeliyaa asaa taarikiyaan daro eretteedda asaa ammanuwaa leemisuwaan go77ettiide (Shemppuwaa 11), ha maxaafaa nabbabiyaa asatuu barenttu ammanuwan minnanaadan qofisse. Hewaadankka (Shemppuwaa 12) nabbabiyaaawanttu barenttu ayfiyaa Yesuusa bollan tishshi udi wothiide, barenttu ammanuwan minnanaadaaninne ay mala metuunne waayyii gakkoopekka, untuntun genccanaadan zoree. Wurssethaan qassi zoriyaanne akeekissuwaa qaalaa immiyaawan wurssee.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa: Xoossay Yesuusan qoncceddawaa (1:1-3)

Kiristoosi kiitanchchatuwaappe bolla gidyaawaa (1:4-2:18)

Kiristoosi Museppenne Iyaasuppe bolla gidyaawaa (3:1-4:13)

Kiristoosa qeesatethaa dhoqqatethaa (4:14-7:28)

Kiristoosa qalaa caaquwaa dhoqqatethaa (8:1-9:23)

Kiristoosi yarshshetteeddawe oowaappenne dariyaawaa (9:23-10:39)

Ammanuwaa darotethaa (11:1-12:29)

Xoossaa nashechchussaa (13:1-19)

Xoossay Bare Na7aa Bagganna Haasayeedda

¹ Xoossay beni wode, nu aawotuu nabatuwaa bagganna dumma dumma ogiyaaninne daro wodiyaan haasayeedda. ² Shin ha wurssetha wodiyaan, ubbabaa A laatissiide, yeletaa A bagganna medhdheedda bare Na7aa bagganna nuussi haasayeedda. ³ Na7ay Xoossaa bonchcho poo7uwaa phoolee; qassi kumentha Xoossaa eeshshaa akkiide, bare wolqqaama qaalaan ha sa7aa naagee; yaatiide asaa nagaraappe geeshshiide, Ubbaaappe Bolla Xoossaappe ushechcha bagganna *saluwan utteedda.

Xoossaa Na7ay Kiitanchchatuwaappe Bolla

⁴ Xoossay aw immeedda sunthathay kiitanchchatuwaappe dhoqqa gidyaawadankka, untuntuppe A loythi dhoqqu ootheedda. ⁵ Ayissi gooppe, Xoossay bare kiitanchchatuwaappe oona,

“Neeni ta Na7aa;

taani hachche new aawuwaa gidaaddi”

geeddee? Woy qassi oona,

“Taani aw aawuwaa gidana;

ikka taw na7a gidana”

geeddee? ⁶ Qassi Xoossay bare bayra Na7aa ha sa7aa yeddana haniidde,

“Ta kiitanchchatuwaa ubbatuukka aw goyinnino”

yaageedda. ⁷ Xoossay kiitanchchatuwaabaa haasayiidde,

“Taani ta kiitanchchatuwaa carkkuwaa kessay;

* 1:3 ushechcha bagganna: Bonchchuwaanne wolqqaasa gidyaawaa bessee.

1:5 Maz 2:7; 2Sa 7:14; 10d 17:13

qassi ta oosanchchatuwaakka tamaa lacuwaa kessay”
yaagee. ⁸ Shin bare Na7aawaa haasayiide,

“Xoossaw, ne kawutethaa oydi
medhi medhinaw de7ee.

Ne kawutethaa xillotethaan ahasaa.

⁹ Neeni xillotethaa siiqaade;
naaquwaa ixxaadda.

Xoossay, ne Xoossay neena
ne laggetuwaappe aathiide,
nashechchaan ililissiyaa zaytiyaa okkeeddawe hawaassa”

yaagee. ¹⁰ Xoossay hawaadan yaagee;

“Godaw, koyro neeni sa7aa medhdhaadda;
saluwaakka ne kushiyan medhdhaadda.

¹¹ Hewanttu ubbay dhayana;
shin neeni de7ana.

Unttuntu ubbayka afilaadan wurana.

¹² Neeni unttunta gaabiyaadan dakkoyana;
qassi unttuntu afilaadan laamettanawantta.

Shin neeni neenakka;
ne laythay ubbaakka wurenna”

yaagee. ¹³ Shin Xoossay bare kiitanchchatuwappe ittuwaanne,

“Taani ne morkketuwaa neeni
gediyan yedhdhiyaawaa oothana gakkanaw,
hawaan taappe ushechcha baggan utta”

gibeenna. ¹⁴ Kiitanchchatuu ubbay Xoossaw oothanawunne atatethaa demmana asat-
uwaa maaddanaw Xoossay kiitteedda ayyaanatuwa gidikkinooyee?

2

Wolqqaama Anjjuwaa

¹ Hewaa diraw, nuuni siseedda tumu yewuwaappe sugetti wora beenna mala, he yewuwaa loythi oyqqanaw bessee. ² Ayissi gooppe, kiitanchchatuu odeedda qaalay tumu gidiyaa diraw, naaqqiyaa woy azazettenna asay ubbay muretteeddawaa gidooppe, ³ Yaatina, nuuni ha wolqqaama atatethaa sheneko gooppe, waaniide attanee? Goday koyro bare huuphew ha atatethaa odeedda; qassi I odeeddawaa siseeddawanttu nuussi geeshshiide odeeddino. ⁴ He siseeddawanttu markkatteeddawe bolla Xoossayka mal-
laa, oorathabaanne dumma malaata kiitettiyaawan gujji markkatteedda; qassi Geeshsha Ayyaanaa imuwaakka bare koyyeeddawaadan, gishi gatheedda.

Atotethaw Kaaletthiyaawaa

⁵ Ayissi gooppe, Xoossay nuuni haasayiyaa sinthaappe yaana alamiyaa, kiitanchchatuwa moodissibeenna. ⁶ Shin Xoossaa Maxaafay itti saan hawaadan yaagee;

“Xoossaw, neeni asaawaa qoppnanaw asay aye?

Woy neeni aw hirgganaw I aye?

⁷ Neeni kiitanchchatuwappe
amareedda wodiya A guuthaadda.

A huuphiyanka bonchchuwaanne
saba akililiyaa wothaadda.

⁸ Qassi ubbabaa A gediyaappe garssanna
wothaade moodissaadda”

yaagee. Ayissi gooppe, Xoossay ubbabaakka A moodisseeddawaadan aani moodet-
tibeenname ayaynne baawa; shin ha77i ubbabay aw moodettiyaawe nuussi beettenna. ⁹ Shin nuuni Yesuusa be7eetto; Yesuusi Xoossaa aadho keekatethaa bagganna asa ub-
baw hayqqana mala, amareedda wodiya kiitanchchatuwappe garssa gideedda. Qassi hayquwaa waayiyaa I waayyettedda diraw, poo7iya bonchchuwaanne saba akililiyaa
wotheddawaa ha77i nuuni be7eetto. ¹⁰ Xoossay ubbabaa medhdheeddawe, ubbabaakka
naagiyawe, Yesuusi daro naanaa ahiide, barenanna bonchchissana mala, waayiyaa
bagganna Yesuusa balay baynnawaa ootheddawaa bessee; ayissi gooppe, he naanaa
atatethaw kaaletthiyaawe Yesuusa.

¹¹ Ayissi gooppe, asaa geeshshiyaa Yesuusawukka qassi he geeyyeedda asaa ubbawukka Aawuu ittuwa. Yesuusi untuntta, “Ta ishatuwaa” giide yeellatennaan xeesiyaawe hawaassa. ¹² Yesuusi,

“Taani ne sunthaa ta ishatoo awaajjana.

Maabaraa shiiquwanka neena galatana”

yaagee. ¹³ Qassi I, “Taani ta ammanuwaa Xoossaa wothana” qassikka, “Xoossay taw immeedda naanatuwaanna taani hawaan de7ay” yaagee.

¹⁴ Naanaa giide I xeesiyaawanttu, ashuwaappenne suuthaappe medhettedda asatuwaa gidiyaa diraw, Yesuusi bare huuphew untuntta malatiide, untunttu medhetaa akkeedda; qassi I hewaa otheeddawe, xalahiyaa kaappuwaa hayquwaa bolla maatay de7iyaawaa bare hayquwan dhayissanaassa. ¹⁵ Qassi barenttu de7uwaa ubbaan hayqoo yayyiide, hayqoo ayiletiide de7iyaawantta ubbatuwaa ayilethaappe kesseedda.

¹⁶ Ayissi gooppe, Abraahaama zariyaa I maaddiyawaappe attin, kiitanchchatuwa maaddennawe eretteedda. ¹⁷ Hewaa diraw, asaa nagaray atto geetettana mala, Xoossaa kiitaan ammanetteedda maariyaa qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala, ubbabaani I bare ishatuwaa malatanaw bessee. ¹⁸ Ayissi gooppe, I bare huuphew paacetteedda dirawunne waayyetteedda diraw, paacettiyaawantta maaddanaw danddayee.

3

Yesuusi Museppe Bolla

¹ Hewaa diraw, Xoossay xeeseedda geeshsha ishatoo, nu markkatethaa Xoossay kiiteeddawaa qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa, Yesuusi Kiristtoosa qoppite. ² Muse bare kiitaan Xoossaa golliyaa ubbaan ammanetteeddawaa gideeddawaadan, Yesuusikka barena dooriide, ha oosoo yeddeedda Xoossaw ammanetteeddawaa. ³ Ayissi gooppe, ke-exettiya golliyaappe keexxiyaa bitani bonchchettiyawaadan, Musewaappe aadhdhiyaa bonchchuwaa I akkanaw bessiyaawe eretteeddawaa. ⁴ Ayissi gooppe, golliyaa ubbaa keexxeeddawe itti asaa; shin ubbabaa keexxeeddawe Xoossaa. ⁵ Muse Xoossaa golliyaa ubbaan ammanetteedda oosanchchaa gidide, Xoossay sinthaappe gaanawaa markkatteedda. ⁶ Shin Kiristtoosi Xoossaa gollen na7adan ammanetteeddawaa; nuuni akkana giide nashechchaan naagiyaawaa xalathaaninne ammanuwan naagooppe, Xoossaw golliyaa gideetto.

Xoossaa Asay Shemppuwaa Demmana

⁷ Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay hawaadan yaagee;

“Xoossaa qaala hinttenttu hachche sisiyaabaa gidoope,

⁸⁻⁹ hinttenttu aawotuu taw ixxi makkaliide,
oytamu laythaa ta oosuwaa be7eedda bazuwaa paaciya gallaasaan,
hinttentukka zoriyaa akkennaan ixoppite.

¹⁰ Hewaa diraw, taani

he asaa hanqqettaade,

‘Unttunttu ubba wode barenttu wozanaan baliino.

Ta ogiyaakka eribeykino’ yaagaaddi.

¹¹ Hewaadankka qassi,

taani hanqqetta caaqqaaade,

‘Taani shemppiyaasaa untunttu
ubbakka gelikkino’ yaagaaddi”

yaagee.

¹² Taanaadan ammaniyaawanttoo, de7uwa Xoossaa hinttentta shaakkiyaa iita amanenna wozanay hinttenan oonaninne de7enna mala naagettite. ¹³ Shin Xoossay hinttentta ubba gallassi hachche giide xeesishin, hintteppe oonanne nagaray balethina, zoriyaa akkennaan ixenna mala, ittu ittuwa zorite. ¹⁴ Ayissi gooppe, nuuni koyro nuussi de7iya ammanuwaa wurssethay gakkaw loyhi naagooppe, Kiristtoosanna ittippe shaakkana. ¹⁵ Xoossaa Maxaafay,

“Xoossaa qaala hinttenttu

hachche sisiyaawaa gidoope,

he wode untunttu ixxi makkaleeddawaadan,

zoriyaa akkennaan ixoppite”

yaageedda.

¹⁶ Xoossay giyaawaa sisiide, aw makkaleedda asatuu oonee? Muse Gibxeppe kaaletihina keseedda ubbatuwaa gidikkinoooyee? ¹⁷ Xoossay oytamu laythaa oonan hanqgetteeddee? Anhay woraan atteedda asatuwaa, nagaraa ootheddawantta gidikkinoooyee? ¹⁸ Qassi Xoossay barew azazettennan ixceeddawatantu I shemppiyyaa sa7aa ubbaakka gelenna mala, untuntussi caaqqeeddawaappe attin, oossi caaqqeeddee? ¹⁹ Untunttu ammanibeenna diraw, shemppiyaasaa gelanaw danddayibeennawaa nuuni be7eetto.

4

¹ Simmi Xoossay nuuna bare shemppiyaasaa, “Gelissana” geeddawe bira gidoope, hintteppe ooninne he shemppiyaasaa gelenna antenna mala naagetto. ² Ayissi gooppe, untunttu wonggalaa mishiraachchuwaa siseeddawaadan, nuunikka siseeddo; untunttu siseeddino, shin ammaniide akkibeenna diraw, aynne untunttu go77ibeenna. ³ Gidooppekka, Xoossaa kiitay sa7ay medhettoodeppe doommina poletteeddawaa gidoope, Xoossay,

“Taani hanqqetta caaqqaade,

‘Untunttu taani shemppiyaasaa

ubbaakka gelikkino’ yaagaaddi”

geeddawaadan, nuuni ammaneeddawatantu I shemppiyaasaa gelana. ⁴ Ayissi gooppe, laappuntha gallassaabaa ittisa7an Xoossaa Maxaafay, “Xoossay laappuntha gallassan bare oosuwaa ubbaappe shemppeedda” yaageedda. ⁵ Qassi he sa7an, “Untunttu taani shemppiyaasaa ubbakk gelikkino” yaageedda. ⁶ Wonggalaa mishiraachchuwaa koyro siseeddawatantu azazettibeenna diraw, shemppuwaa sa7aa gelibeeykino; itti itti asatuu yaa gelanawatantu de7iino. ⁷ Xoossay daro wodiyaappe guyyiyan, Daawita bagganna laa7enthuwa itti gallassaa, “Hachche” giya qaalaan keeriide,

“Xoossaa qaalaa hinttentu hachche sisiyaawaa gidoope,
zoriyaa akkennaan ixxoppite”

yaageedda. ⁸ Xoossay shemppiyaasaa asaa afiide Iyaasu shemppiseeddawaa gidintto, Xoossay hara gallassaawaa guyye keerenna. ⁹ Hewaa diraw, Xoossaa asaw Sambbataa shemppuu naagetti utteedda. ¹⁰ Ayissi gooppe, Xoossay shemppiyaasaa geliyaa ooninne, Xoossay bare oosuwaappe shemppeeddawaadan, ikka bare oosuwaappe shemppana.

¹¹ Simmi Israa7eeliyaa asay azazettennan ixxiide, Xoossaa ittippe shemppiyaasaa gelennaan atteeddawaadan, nuuppe ooninne hewaa mala ixuwan yaa gelennaan antenna mala minnoyte.

¹² Ayissi gooppe, Xoossaa qaalay midhinaw de7iyaawaannee oothiyaawaa; laa77u bagganna leefetteedda mashshaappekka aadhhiide kuusee. He qaalay shemppuunne ayyaanay, kuriinne kolzzii ittippe gakettiyaasaa shaakkana gakkanaw caddee. Qassi asaa wozanaan de7iyaa koshshaanne qofaa I shaakkee. ¹³ Nuuni oothiyaawaa wochchiyaa Xoossaa sinthan ubbayaykka beettiyaawaappenne qoncciyaan de7iyaawappe attin, A ayfiyan geemmiya medhetay ayaynne baawa.

Yesuusi Qeesatuwaa Ubbatoo Wolqqaama Kaappuwaa

¹⁴ Simmi saluwaa beedda, qeesatuwaa ubbatuwaa wolqqaama kaappuu, Xoossaa Na7ay Yesuusi, nuussi de7iyaa diraw, nu ammanuwaa loythi naagetto. ¹⁵ Ayissi gooppe, nu qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu nuuni daaburiyaa wode nuussi qarettanaw danddayee; nagaraa I oothibeennaawaappe attin, nuunaadan ubbabankka paacetteedda. ¹⁶ Simmi nuuna koshshiyaa wode maaddiyaa maarotethaa akkanawunne aadho keekatethaa demmanaw, aadho keekatethay de7iya sa7aa Xoossaa araataakko, yayyennaan shiiqoytte.

5

¹ Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappatuu huuphiyaan huuphiyaan bare asaa giddoppe doorettiide, he asaa gishshataw Xoossaw oothanaw, imuwaa immanawunne nagaraa yarshshuwaa yarshshanaw sunthetteeddino. ² I bare huuphew daaburanchcha gidiyaa diraw, tamaribeennawanttoonni baliyaawanttoo qarettanaw danddayee. ³ Hewaa diraw, he qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu asaa diraw yarshshuwaa yarshshiyaawaadan, bare huuphe nagaraa dirawukka yarshshanaw bessee.

⁴ Xoossay Aarona qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa giddana mala xeeseeddawaadan, Xoossay xeesanaappe attin, ooninne qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa bonchuwaa barew akkanaw danddayenna. ⁵ Hewaadankka, Kiristoosi qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa bonchuwaa barew akkibeenna; shin Xoossay A,

“Neeni ta Na7aa.

Taani hachche new Aawuwaa gidaaddi”
yaageedda. ⁶ Hewaadankka qassi harasaan,
“Malkki-Xedeqi * qeesa gideeddawaadan,
neenikka medhinaw qeesa gidana”
yaageedda.

⁷ Yesuusi sa7an de7iyaa wode, barena hayquwaappe ashshanaw danddayiyaa Xoossaa loythi yeekkiidenne afoxxiide woosseeddanne oochcheedda; Xoossay A woosaa siseeddawe, I barena toochcheeddawaassanne aw yayyeeddawaassa. ⁸ Yesuusi Xoossaa Na7aa gidooppenne, bare waayyettedda waayyiyaan azazettiyaawaa tamaareedda. ⁹ Yesuusi bare oosuwaawaa poleedda wode, barew azazettiya ubbaw medhinaw atatethaa demmanaw gaaso gideedda. ¹⁰ Qassi Xoossay Malkki-Xedeqa sunthatethaadan, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala, A suntheedda.

Asay Balennaadan Odetteedda Mino Oduwaa

¹¹ Nuuni ha yewuwaan haasayanabay darobay de7ee; shin hinttentu akeekanaw azalla gidiyaa diraw, hinttentussi odi gelissanaw waayisse. ¹² Ayissi gooppe, hinttentu ha wodiyaan tamarissiyaawantta gidanaw bessooppekka, Xoossaa qaala koyro timirtiyaa hinttentta zaari tamarissiyaa itti uraa koshshee; hinttentta ushiyaa maathaa koshsheeppe attin, coommiyaa qumaa koshshenna. ¹³ Maathaa pakettiide de7iyaa ooninne gacino na7aa gidiyaa diraw, xillotethaa timirttiyaawaa erenna. ¹⁴ Shin mino qumay iitanne keeka de7uwa daruwan shaakki ereedda wozanaama asaassa.

6

¹⁻² Hewaa diraw, Kiristoosa timirttiyaa biro doommiyaawaa aggiide, wozanaama asaa timirttew sinthaw boytte; koyro nuuni tamaranaw koshshiyaa timirttiyaa wodhdhii eqqiide tamaranaw nuussi bessenna; he timirttii aye gooppe, maaddenna oosuwaappe simmiyaawaa, Xoossaa ammaniyaawaa, xinqqatatuwaabaa, * kushiyaa wothuwaabaa, hayquwaappe dendduwaabaanne medhinaw pirddaabaa. ³ Xoossay oothite gooppe, hewaa nuuni oothana.

⁴⁻⁵ Ayissi gooppe, ittoodekka poo7uu poo7eeddawantanne saluwaa imuwaa baari be7eeddawantta, qassi Geeshsha Ayyaanaakka shaakki akkeeddawantanne Xoossaa qaalay lo77a gideeddawaa sasi ereeddawantta, sinthaappe yaana sa7aa wolqqaakka bochchi xeelleeddawantta, ⁶ hewaappe guyye simmiide kaddeeddawantta nagaraappe laa7enthuwa zaaranawe danddayettenna. Ayissi gooppe, hewanttu Xoossaa Na7aa masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqiyaawantanne asa sinthan kawushshiyaawanttu mala.

⁷ Ubba wode bukkiiyaa iraa ushina, gosheedda uraa go77iyaa kathaa mokkiyaa biittaa Xoossay anjee. ⁸ Shin buluwaanne buuzzuwaa mokkooppe, aynne go77enna; sheqaw shiigii utteedda. Qassi wurssethaan guudetana.

⁹ Shin nu siiqatto, nuuni hawaadan haasayiyaawaa gidooppenne, hinttentu atatethaw gidiyaa lo77obay hinttentussi de7iyaawaa ereetto. ¹⁰ Ayissi gooppe, hinttentu oothedda oosuwaanne qassi ammaniyaawantta maaddeeddawaaninne ha77ikka maaddiyaawan Xoossaa siiqeedda siiquwaa Xoossay doganaw makkala gidenna. ¹¹ Hinttentu huuphiyaan huuphiyaan demmana giide, hidootaan naagi utteedda kumentha tumatethaa wurssethay gakkanaw, kasewaadan minissiide oothana mala amotteetto. ¹² Xoossay immana geeddawa ammanuwaaninne gencan laattiyawanttu mala hinttentu gidanawaa nuuni koyyiyaawaappe attin, azalla gidanawaa koyyokko.

Xoossay Immeedda Hidootay Sidhissennawaa

¹³ Xoossay Abraahaamoo immana giide caaqqeedda wode, bareppe aadhhiyaa wolqqaamay bayna diraw, bare huuphiyan caaqqeedda. ¹⁴ Xoossay A, “Taani neena anjjana;
ne zerethaakka corissana”

yaaggiide caaqqeedda. ¹⁵ Hewaadankka, Abraahaamo gencii naagiide, Xoossay immana geeddawa akeedda.

¹⁶ Ayissi gooppe, asay bareppe dhoqqiyaa uraan caaqqee; qassi he caaquu palumiyaa ubbaakka te77ee. ¹⁷ Hewaa diraw, Xoossay bare immana geeddawa laattanawantto

5:5 Maz 2:7 * 5:6 Malkki-Xedeqi: Ha sunthay Eca Caaquwaan xesetteeddawe, I Qeesaa Aaroneppe kasenna de7eeddawe eretto dirassa. A guyye zariyaabaassinne A hayquwaabaassi aynne geetettowe baawa. 7:3; Dom 14:17-20 xeellite. 5:6 Maz 110:4 * 6:1-2 Xinqqatatuwaabaa: Meechatuwabaa giyaawaa giidiide geeshshatethaabaa Griiken dumma dumma wogaa gidiyaawaa bessee. 6:8 Dom 3:17-18 6:14 Dom 22:16-17

bare qofaa ubbaakka laammennawaa geeshshi odanaw loythi koyyiide, hewe tuma gideeddawoo caaqeedda. ¹⁸Xoossay worddotanaw danddayenna ha laa77u laamettenna yewatuwan, I immana geedda nu sinthan de7iyaawaa oyqqanaw aakko baqateedda nuussi wolqqaama menthetu de7ee.

¹⁹ Ha nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawe, nu shempoo markkabiyyaa oyqqiyaa qaaxxenna birataa mala; he nuuni demmana giide, nashechchaan naagi utteeddawe eretteedda mino gidiide, gaariiduwwaa † giddo geeshshasaa gelee.

²⁰ Qassi Yesuusi Malkki-Xedeqa sunthatethaadan, medhinaw qeesatuwaa ubbatuwwaa kaappuwwaa giidiide, nu gishshataw nuuppe kasetiide, he sa7aa geleedda.

7

Qeesaa Malkki-Xedeqa

¹ Ha Malkki-Xedeqi, Saleema kaatii, Ubbaappe Bolla Xoossaa qeesay, Abraahaamo kaatetuwa wodhiide olaappe simmishshin, aananna gaketiiide, A anjeedda.

² Abraahaamo bare omoddeedda ubbaappe asirataa kessiide, aw immeedda; Malkki-Xedeqa sunthaw koyro bilethay xillotetha kaatiyaa giyaawaa; qassi Saleema kaatiyaa I gidiyaa diraw, laa7etho bilethay sarotethaa kaatiyaa giyaawaa. ³ Malkki-Xedeqaw daaya woy aawuu, woy aw zariyaa payduu baawa; qassi A yeletaw doomethay woy A hayqoo wurrsethay baawa; shin Xoossaa Na7aa malatiide, medhinaw qeesa gideedda.

⁴ Nu aawotuwa kaappuu Abraahaamo olaan omoddiide, aheeddawaappe asirataa immeedda Malkki-Xedeqi ay keena dhoqqu giyaawentto be7ite. ⁵ Qeesaa gidiyaa Leewiyaa zaratu Isra7eeliya asaappe, hewenne barenttu gade asaappe haray atto untunttu Abraahaamo zare gidooppenne, asirataa akkana mala, higgiiyan azazetteeddino. ⁶ Malkki-Xedeqi Leewiyaa zare gidenna; shin Abraahaamoppe asirataa akkiide, Xoossay immana geeddawaa naagiya Abraahaama anjeedda. ⁷ Qassi anjiyaawe anjjetiyaawaappe dhoqqu giyaawe palunthenna.

⁸ Itti bagganna, hayqqiyaa asay asirataa kessee; shin hara bagganna qassi, hayqqenna giide markkatiyaa uray asirataa kessee. ⁹ Hawaadan haasayanaw haray atto, asirataa kessiyaa Leewikka Abraahaamo bagganna asirataa immeedda. ¹⁰ Ayissi gooppe, Malkki-Xedeqi Abraahaamonna gakkatiyaa wode, Leewii biro yelettibeenna; shin bare zariyaa Abraahaama gulbbatan de7ee.

¹¹ Isra7eeliyaa asaw higgii Leewiyaa * zerethatuwwaa qeesetethaa bagganna imetteedda. He qeesetethaa kiitay balay baynnawaa gidoope, Aaroonawaa mala gidennaan Malkki-Xedeqa mala hara qeesay sunthetanaw ayissi koshshii? ¹² Ayissi gooppe, qeesetethay laamettiyaa wode, higgiiikka qassi laamettanaw koshshee. ¹³ Ha yewuu haasayetteedda uray hara zarii; A zariyaappe ooninne yarshshiyaasaan qeesaadan oothibeenna. ¹⁴ Nu Goday Yihudaa zariyaappe yeeddawe eretteeddawaa gidiyaa diraw, Muse qeesatuwaabaa haasayiidde, he zariyaabaa aynne haasayibeenna.

Kiristoosi Malkki-Xedeqa Mala Qeesaa

¹⁵ Malkki-Xedeqa mala hara qeesay yeeddawaa gidintto, hawe aadhhiide erettanawaa.

¹⁶ I asaa higgiiyaaninne wogaan qeesa gidibeenna; shin wurena de7uwa wolqqaan qeesa gideedda. ¹⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay,

“Malkki-Xedeqi qeesa gideeddawaadan,
neenikka medhinaw qeesa gidanawa”

yaagiide markkattee. ¹⁸ Beni de7iyaa higgii laafanne maaddennawaa gidiyaa diraw atteedda. ¹⁹ Ayissi gooppe, Muse higgii ayanne balay baynnawaa oothanaw danddayenna; qassi nuuni A bagganna Xoossaa aakko shiiqana giide nashechchaan naagi utteedda ubbaappe aadhhiyaawe yeedda.

²⁰ Hewaa bollan qassi Xoossaa caaquukka de7ee; haratuu qeesa gideedda wode, hewaa mala caaquu baawa. ²¹ Shin Yesuusi caaquwaan qeesa gideedda; Xoossay A, “Goday caaqeedda; I bare qofaa laammenna.

‘Neeni medhinaw qeesa gidana’ geedda”
yaageedda. ²² Hewaa diraw, Yesuusi ubbaappe aadhhiyaa caaqoo waase gideedda.

²³ Kase qeesatuwaa payduu cora; ayissi gooppe, untunttu oothana oosuwwaa hayquu diggeedda. ²⁴ Shin Yesuusi medhinaw de7iyaa diraw, A qeesetethay laamettenna.

† **6:19** gaariiduwwaa: Hawe dunkkaaniyaa gidduwan goynaw maaddiyaawaa. Hewekka “Geeshshasaa” geetteeddaawaappe “Geeshshaappe Geeshshasaa” shaakkanaw go77iyaawaa giidiide qeesatuwaa kaappo xalalay gelanaw danddayiyaasaa. **6:19** Wog 16:2 **6:20** Maz 110:4 **7:1** Dom 14:17-20 **7:5** Pay 18:21 * **7:11** Leewiyaa: Ha sunthaa xeessettiyaawantu qeesatuwaappenne untunttu maaddiyaawantuppe dooreetteeddawanta. **7:17** Maz 110:4 **7:21** Maz 110:4

²⁵ Hewaa diraw, I untunttu gishshataw gaannatanaw medhinaw de7iyaa diraw, Xoos-saakko bare bagganna yiyaawantta ubbatuwaa ashshanaw danddayee.

²⁶ Nuussi giigiyaa hawaa mala, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu de7anaw koshshee; I geeshsha; aani geniinne kadhethiyaabay baawa; nagaranchchatuwaanna I gaket-tenna; qassi dhoqqa saluwankka I bonchchetteedda. ²⁷ Hara qeesatuwaa ubbatuwaa kaappatuwaadan, I koyro bare huuphe nagaraassi yarshshiide, qassi guyyeppe asaa nagaraassi hachche hachche yarshshanaw koshshenna; I barena yarshsheedda wode, laa7enthennaan itti gede yarshsheedda. ²⁸ Ayissi gooppe, Muse higgii daaburanchcha asaa qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa udiide sunthee; shin Xoossay immana giide caaqqeadda higgiiyaappe guyye yeedda qaalay medhinaw balay baynnawaa, Xoossaa Na7aa sunthee.

8

Yesuusi Ooratha Qaalaa Caaquwaa Qeesatuwaa Ubbatuwaa Kaappuwaa

¹ Nuuni haasayiyaa wolqqaamabay hawaa; saluwan Ubbaappe Bolla Xoossay uttiyaa kawutethaa oydiyaappe ushechcha bagganna utteedda qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu, hawaa malay nuussi de7ee. ² Geeshsha Sa7aaninne tumu Dunkkaaniyan I oothee; he Dunkkaanii asay esseeddawaa gidennaan, Xoossay esseeddawaa.

³ Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu ubbay imuwaanne yarshshuwaa Xoossaw im-manaw sunthetteedda diraw, ha qeesatuwaa ubbatuwaa kaappookka yarshshanaw it-tibay de7anaw koshshee. ⁴ Simmi sa7an I de7iyaawaa gidoope, ubbakka qeesa gidenna; ayissi gooppe, higgii azaziyaawaadan, imuwaa immiya qeesatuu de7iino. ⁵ Untunttu qeesatuwaadan oothiyaa kiitay saluwan de7iyaa oosoo tumu leemisuwanne eeshuwaa; ayissi gooppe, Muse Dunkkaaniyaa essana hanishshin, Xoossay A, “Akeeka; ubbabaakka taani neena deriyaa huuphiyaan besseedda leemisuwaa kaallaade ootha” yaageedda. ⁶ Shin Yesuusi gaannatiyaa caaquu kasewaappe aadhdhiyaawaadankka, aw inetteedda oosuukka untunttuwappe aadhdhee; ayissi gooppe, he caaquu Xoossay immana geedda ubbaappe aadhdhiyaa kiitaan oosetteedda.

⁷ Ayissi gooppe, koyro caaquwaan balay baynnawaa gidintto, laa7entho caaquwaa koshshenna. ⁸ Shin untuntta boriidde, Goday hawaadan yaagee;

“Taani Israa7eeliyaa asaannanne Yihudaa asaanna ooratha caaquwaa caaqettiyaa gallassatuu yaanawaa.

⁹ He caaquu taani Gibxe gadiyaappe untunttu aawatuwaa kushiyaay oyiqqaa, goochcha kesseedda wode, untuntunna caaqetteedda caaquwaa mala gidenna.

Untunttu ta caaquwaan ammanettibeenna diraw, taanikka untuntta aggaaddi.

Taani, Goday, hawaa oday.

¹⁰ Ayissi gooppe, he gallassatuwaappe guyyiyan, taani Israa7eeliyaa asaanna caaqettana caaquu hawaa:

Taani ta higgiiyaa untunttu qofaan wothana; qassi untunttu wozanankka xaafana.

Taani untunttu Xoossaa gidana; untunttukka ta asaa gidana. ¹¹ Untunttuppe ooninne bare shooruwaa

woy bare ishaa,

‘Godaa era’ yaagiide tamaarissenna.

Ayissi gooppe, untunttu naa7aappe cimaa gakkanaw ubbay taana eriino. ¹² Taani untunttu naaquwaa maarana;

untunttu nagaraakka laa7entho hassayikke”

yaagee. ¹³ Xoossay ooratha caaquwaa giide haasayiyaawan koyrowaa eciseedda; qassi eciyaabayinne wuriyaabay ellekka dhayana.

9

Saluwan Oosettiyaa Ayyaanaa Oosuu Sa7an Oosettiyaa Ayyaanaa Oosuwaappe Aadhd-hee

¹ Koyro caaqoo Xoossaw goyinniyyaa wogayenne asay ootheedda Geeshsha Gollii de7ee. ² Ayissi gooppe, koyro Dunkkaanii eqqeedda; A gidduwan muqaaddaa wothiyaawe, xaraphpheezyanne Godaa sinthan wothiyaa ukithay de7ee; he sa7ay Geeshshasaa giide xeeseettee. ³ Laa7entho gaariduwaa guyye bagganna Ubbaappe Aadhdhiyaa Geeshsha

Sa7aa geetettiyyaa Dunkkaanii de7ee. ⁴ A gidduwan ixaanaa cuwayanaw worqqaappe ootheedda saaxiniinne ubbasaanna worqqaan sheeshsheedda Qaalaa caaquuwa Taabootay de7ee. He Qaalaa caaquuwa Taabootan mannay de7iyaa worqqaaxaaruu, Aaroon xam77ay aceeddawenne qassi Muse higgii xaafetteedda laa77u masetteedda shuchchatuu de7iino. ⁵ He Qaalaa caaquuwa Taabootaappe bolla bagganna atto giya sa7aa qum77iyaa barenttu qefiyan genthiiyaa bonchcho kiruubetuu de7iino; shin ha ubbaba ha77i wurssi odanaw danddayokko.

⁶ Hewe hewaadan giigi de7ishshin, qeesatuu ubba wode, barenttu oosuwa oothanaw koyro Dunkkaaniyaa geliino. ⁷ Shin qeesatuwa ubbatuwa kaappuwa xalalay laa7entho Dunkkaaniyaa laythaappe itti gede geliide bare dirawunne erennaan asay ootheedda nagaraa diraw, Xoossaw yarshshiyaa suuthaa akkiide gelee. ⁸ Koyro Dunkkaanii eqqi de7ishshin, ubbaappe aadhdiyaa geeshsha sa7aa afiyaa ogii biro dooyetti beennawaa Geeshsha Ayyaanay hewan erissee.

⁹ He Dunkkaanii ha wodew leemisuwaa; hewaa giyawe Xoossaw immiya imuunne yarshshuu goyinniyaawaa sure wozanaa balay baynnawaa oothanaw danddayikkinno. ¹⁰ Hewanttu muussaabaa, uushshaabaanne dumma dumma meechchaabaa odiiya kare bagga wogatuwaa; untunttu ooraxxiyaa wodii gakkanaw oosettiyya wogatuwaa.

¹¹ Shin Kiristoosi hawaan de7iyaa lo77obaw qeesatuwa ubbatuwa kaappuwa gidiide yidiggeedda. I geliide oothiyaa Dunkkaanii ubbaappe aadhdiyaawaanne balay baynnawaa; qassi he Dunkkaaniyaa asay oothibeenna; ha medhetteedda sa7aabaakka gidenna. ¹² Kiristoosi Ubbaappe Aadhdiyaa Geeshsha sa7aa geliyaa wode, deeshshaa suuthaanne galo maraa suuthaa oyqqiide gelibeenna; shin bare suuthaa oyqqiide, nuussi medhinaa atotethaa immiide, laa7ethennaan itti gede gelleedda. ¹³ Tunnedda asaa bolla korumaa suuthaanne deeshshaa suuthaa caccafiide, guudetteedda ussatti bidintha qolina, he uraa tunatethaappe geeshshanaw danddayooppe, ¹⁴ Medhinaa Geeshsha Ayyaanaa bagganna balay bayna yarshshuwaadan, Xoossaw barena immeedda Kiristoosa suuthay, nuuni de7uwaa Xoossaw oothana mala, kase nu hayqqeedda oosuwaappe nu suure wozanaa wooti geeshshanddeeshsha!

¹⁵ Hewaa diraw, Xoossay xeeseeddawanttu I immana geedda medhinaa anjuwaa laatana mala, Kiristoosi ooratha caaqoo gaannateedda; hewe hanana danddayiyaawe, asay koyro caaquwaappe garssan de7iide ootheedda balaa ayilletehaappe kessiyaa hayqu de7iyaa diraassa.

¹⁶ Ayissi gooppe, hayqqiyaa uray woyteeddawe de7ooppe, he uray hayqqowe erettanaw koshshee. ¹⁷ Ayissi gooppe, woyteedda uray hayqqeedda wode, I woyteeddawe polettedda; he woyteeddawe paxa de7ishshin, aynne polettenna.

¹⁸ Haray atto, koyro caaquukka suuthay baynnaan injjetibeennawe hawaassa. ¹⁹⁻²⁰ Ayissi gooppe, higgiiyan de7iyaa azazuwa ubbaa Muse asaa ubbaw odeedda; hewaappe guyyiyan, galo maraa suuthaanne deeshshaa suuthaa, haathaanna, zo7o dorssaa isikiyaannanne hisoophiyaa giya mithaa bonciyaanna ittipe akkiide, "Hawe hinttentta Xoossay azazeedda caaquuwa suuthaa" yaagiide, higgiiya maxaafaa bollanne asaa ubbaa bolla caccafeedda. ²¹ Hewaadankka, Dunkkaaniyaa bollanne oothiyaa miishshaa ubbaa bolla suuthaa Muse caccafeedda. ²² Higgii giyawaadan, tumukka amareeddawaappe attin, ubbabaykka suuthan geeyyee; suuthay gukkana dhayooppe, atotethay baawa.

Kiristoosi Yarshshetteeddawe Nagaraa Qucci Dhayissee

²³ Hewaa diraw, saluwan de7iyaawantta malatiyaawanttu he yarshshuwan geeyyanaw koshshee; shin saluwan de7iyaawaanttukka barenttu huuphew geeyyanaw aadhdiyaa yarshshuwa untuntta koshshee.

²⁴ Ayissi gooppe, Kiristoosi tumu geeshshasan leemissettiyya asay ootheedda geeshshasaa gelibeenna; shin I ha77i nu gishshataw Xoossaa sinthan beettanaw yaa saluwa geleedda. ²⁵ Qeesatuwa ubbatuwa kaappuu laythaan laythaan bare suuthaa gidennawaa oyqqiide, Geeshsha sa7aa geliyaawadan, Kiristoosi barena ubbaade yarshshanaw gelibeenna. ²⁶ Hewaa gidintto, Kiristoosi sa7ay medhettoodeppe doommiide daro gede waayyetanaw koshshee; shin ha77i wodiya wurssethaan nagaraa dhayissanaw barena yarshshiide, laa7ethennaan ittigede beettedda.

²⁷ Asay ubbay itti gede hayqqanaw bessee; hewaappe guyyiyan Xoossay asaa pirddana. ²⁸ Hewaadanka, qassi Kiristoosi daro asaa nagaraa dhayissanaw itti gede yarshshettedda; qassi I barena loythi naagiyaawantta ashshanaw beettanaappe attin, laa7entho nagaraa tookkanaw beettenna.

10

¹ Ayissi gooppe, higgew yaana lo77obaa eeshuwaa xalalay de7ee; aw tumu leemisuu baawa. Ubba wode laythan laythan itti mala yarshshuu yarshshettee; hewaa diraw, higgii Xoossaakko shiiqiyaa asaa he yarshshuwan balay baynna asa oothanaw aynne dandayenna. ² Xoossaw goyinniyyaa asay bare nagaraappe ubbanna geeyeeddabaa gidintto, sure wozanaan laa7ethuwaa nagaraa qoppenna; qassi yarshshiyaawaakka aggana. ³ Shin asay laythan laythan he yarshshuwan bare nagaraa hassayee. ⁴ Ayissi gooppe, korumaa suuthaynne deeshshaa suuthay nagaraa dhayissanaw ubbaakka dandayenna.

⁵ Hewaa diraw, Kiristoosi ha alamiyaa yaana haniidde, hawaadan yaageedda;

“Neeni yarshshuwanne imuwaa koyyabeykka;

shin taw bollaa giigissaadda.

⁶ Neeni xuuggiyaa yarshshuwaaninne

nagaraa yarshshuwan ubbaakka nashetakka.

⁷ Taani he wode, ‘Xaatha maxaafan tabay xaafetteeddawaadanka,

Xoossaw, taani neeni koyiyaawaa oothanaw yaaddi’ yaagaaddi”

yaageedda. ⁸ Yarshshuu yarshshettana mala, higgii azaziyaawaa gidooppenne, Kiristoosi koyro, “Neeni yarshshuwaa, imotaa, xuuggiyaa yarshshuwanne nagaraa yarshshuwaa ubbaakka koyyabeykka; hewaantun nashettakka” yaageedda. ⁹ Hewaappe guyyiyan Kiristoosi, “Xoossaw, taani neeni koyiyaawaa oothanaw yaaddi” yaageedda. Hewaa diraw, Kiristoosi laa7enthuwa essanaw koyrowaa dhayissee. ¹⁰ Yesuusi Kiristoosi Xoossay koyyeeddawaa ootheedda diraw, bare ashuwaa laa7enthennaan itti gede yarshsheeddawan nuuni nu nagaraappe geeyyi aggeeddo.

¹¹ Qeesatuwaa ubbatuu hachche hachche eqqiide, bare oosuwaa oothiino; qassi nagaraa dhayissanaw ubbaakka dandayenna itti mala yarshshuwaa zaari zaariide yarshshiino.

¹² Shin Kiristoosi nagaraa diraw, ubba wodew gideedda itti yarshshuwaa yarshshiide, Xoossaappe ushechcha bagganna utti aggeedda. ¹³ Xoossay sinthappe Kiristoosa morkketuwaa Kiristoosaw gediyan yedhdhiyaawaa oothana gakkanaw, yaani naagee. ¹⁴ Ayissi gooppe, I itti gede yarshsheeddawan, nagaraappe geeyyeeddawantta medhinaw balay baynnawantta ootheedda.

¹⁵ Qassi Geeshsha Ayyaanay nuussi markkattiidde, hawaadan yaagee;

¹⁶ “Taani he gallassatuwaappe guyyiyan,
unttuntunna caaqettiya caaquu hawaa:
Taani ta higgiiya untunttu qofaan wothana;
qassi untunttu wozananka xaafana”

yaagee. ¹⁷ Qassi hewaappe guyyenna,

“Taani untunttu nagaraanne

untunttu makkala oosuwaa laa7entho hassayikke”

yaagee. ¹⁸ Xoossay he nagaraa atto geedda wode, nagaraa dhayissanaw hawaappe sinthaw yarshshuwaa koshshenna.

Xoossaakko Shiiqanaw Koshshee

¹⁹ Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni Yesuusa suuthaa bagganna Ubbaappe Aadhdhiyaa Geeshsha sa7aa gelanaw nuussi xalatethay de7ee. ²⁰ Kiristoosi nuussi ooratha ogiyaanne de7uwa ogiyaa gaariduwaa bagganna, hewaa guussay bare bollaa bagganna dooyeedda. ²¹ Nuussi Xoossaa gollen sunthetteedda wollaqaama qeesay de7iyaa diraw, ²² Nuuni suure wozanaana, tumu ammanuwaanna, iita wozanaappe geeyyeedda wozanaannanne qassi xillo haathaana meecetteedda bollaanna Xoossaakko shiiqoytte.

²³ Nuussi immana geedda Xoossay ammanthiya diraw, nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawaa loythi oyqqoytte. ²⁴ Ittu ittuwanna waani siiqettanenttonne qassi lo77o oosuwaa wooti oothanentto, ittu ittuwassi qoppetto. ²⁵ Ittu ittuw shiiquwaa dooya udiide shiiqiyaaawaadan, nuunikka ittippe shiiqiyaaawaa aggokko; shin Godaa gallassay matattiyaawaa hinttenttu be7iyaa diraw, ittu ittuwaa menthethheetto.

²⁶ Nuuni tumatethaa era akkidiggiide, eriidde nagaraa oothiyaawaa gidoope, hawaappe sinthaw nagaraa dhayissiyaa yarshshuu ittibaynne baawa. ²⁷ Shin yashshiyaa

pirddaa naagiyaawenne Xoossaa ixxiyaa ubbaa maanaw wolqqaama tamay de7ee.
²⁸ Muse higgew azazettenna uray, laa77u uray woy heezzu uray A bolla markkattooppe, qareti baynnaan hayqqee. ²⁹ Xoossaa Na7aa kadheedda uray, barena nagaraappe geeshsheedda Xoossaa aaquwaa suuthaa tunabaadan qoppeedda uray, qassi aadho keekatethaa Geeshsha Aayyaanaa boriyaa uray, ay keena iita pirddaa akkanaw bessinttonne ane qoppite.

³⁰ Ayissi gooppe, “Taani haluwaa kesanne kushiya zaarana” geeddawaa nuuni ereetto; qassikka, “Goday bare asaa pirddana” yaageedda. ³¹ De7uwa Xoossaa kushiyan kunddanawe daro yashshiyaawaa.

³² Hinttentussi Xoossaa poo7uu poo7eeddawaappe guyyiyan, hinttentu daroban waayyettiide, wolqqaama wadhetaan gencceedda beni wodiya hassayite. ³³ Itti itti gede hinttentta asaa sinthan boreeddinonne paxa kaa7eeddino; qassi hara wode hewaadan ootheddawantunanne ittippe de7eeddita. ³⁴ Ayissi gooppe, qashuwan de7iyaa asatuwaassi hinttentu qarettedda; yaatiide hinttentussi medhinaw wurena ubbaappe aadhdiyaa shaluu saluwan de7iyaawaa hinttentu huuphew ereedda diraw, hinttebaa ubbaa akkidigooppe hidootaan gencceeddita.

³⁵ Hewaa diraw, wolqqaama woyitaana de7iyaa hinttentu xalatethaa oloppite. ³⁶ Xoossay koyyiyaawaa udiide, I hinttentussi immana geeddawa akkanaw genccana koshshee. ³⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Amareedda wodii atteedda.

Yiyaawe yaanawaa; gami77enna. ³⁸ Ta xilluu ammanettiide de7anawaa. Shin ooninne guyye simmooppe, taana nashechchenna”

yaagee. ³⁹ Nuuni ammanettiide atteeddawantu bagga gidiyaawaappe attin, guyye simmiide dhayeeddawantu bagga gidokko.

11

Ammanuwaa

¹ Ammanuwaa giyawe, demmana giide nashechchaan naagi utteeddabay ammanthiyaawaanne be7anaw danddayennabaa erissiyaawaa. ² Xoossay beni cima asaw markkattawe, untuntuu ammaneeddawaana.

³ Saluunne sa7ayne Xoossaa qaalaan medhetteddawaa ammanuwan nuuni ereetto; hewaa diraw, beettiyaabaye beettennabaappe medhettedda.

⁴ Aabeel Qaa7eelawaappe aadhdiyaa yarshshuwa Xoossaw yarshsheeddawe amanuwaana. Xoossay A imuwaabaa markkattiide, I xilluwaa gideeddawaakka markkattedda; Aabeel haray atto hayiqqeeddashshinkka, bare ammanuwan ha77i gakkanaw haasayee.

⁵ Heenooki hayqqennan saluwaa beeddawe amanuwaana; Xoossay afeedda diraw, ooninne A be7anaw danddayibeenna. Xoossaa Maxaafay, “Heenooki saluwaa baanaappe kase Xoossaa nashechcheedda” yaagee. ⁶ Ammanuu baynnaan ooninne Xoossaa nashechchanaw danddayenna; ayissi gooppe, Xoossaakko yiyaa ooninne Xoossay de7iyaawaanne barena koyyiyaawantoo woytaa immiyaawaa ammananaw koshshee.

⁷ Nohe be7anaw danddayenna sinthaappe hananabaw Xoossay, “Neena naaga” giina, Xoossaw yayyiide, barenanne bare soy asaa ashshanaw markkabiya medhdheeddawe ammanuwana; yaatiide hewaan ha sa7aa bolla pirddiide, ammanuwan beettiya xil-lotethaakka Xoossaappe akedda.

⁸ Abraahaamo laattanaadan, Xoossay barew immana geedda gadiya baana mala, Xoossay barena xeeseedda wode, azazetteeddawe amanuwaana; I bare gadiyaappe kesiide biya wode, haqa binttonne erennaan kesseedda. ⁹ Abraahaamo Xoossay barew immana geedda gadiyan hara biittaa asaadan de7eeddawe amanuwaana; Xoossay he immana geeddawaa barenanna ittippe laattana Yisaaqannanne Yayiqoobanna Dunkkaaniyan de7eedda. ¹⁰ Ayissi gooppe, Abraahaamo Xoossay lo77o baasuwan qoppiide keexxeedda katamaa naagee.

¹¹ Saara bare huuphew haray atto ecaadekka, immana geedda Xoossay ammanetteeddawaa gideeddawaa ereedda diraw, na7aa shahaaranaw wolqqa demmeeddawe amanuwaana. ¹² Hewaa diraw, hayqqeedda asaa malatiyaa itti bitaniyaappe saluwan de7iyaa xoolintiyaa keena, abbaa gaxaan de7iyaa payduu baynna shafiyaa keena zaretuu yelletteeddino.

¹³ He asatuu ubbatuu ammanuwan hayqqeeddino; barenttoo Xoossay immana geed-dawaakka akkibeykkino; shin haakuwan hewaa be7iide, saroteeddino. Qassi untuntuu sa7an imathanne yederissettiide keseedda asatuwaa gideeddawaa ereeddino.

¹⁴ Ayissi gooppe, hewaadan giya asatuu barenttu huuphe gadiya koyiyaawaa erissiino.

¹⁵ Untuntuu he yeggiide kesseedda gadiyaa simmanaw qoppeeddawaa gidintto, guyye simmiyaa kaacaa demmennaan aggikkino; shin ¹⁶ untuntuu hewaa aggiide, lo77iyaa gadiya laamotiino; hewe saluwaa gadiya. Hewaa diraw, Xoossay untuntuu Xoossaa geetettanaw yeellatenna. Ayissi gooppe, I untunttoo katamaa giigissi wotheedda.

¹⁷⁻¹⁸ Abraahaamo Yisaaqa yarshshanentto woy yarshshenentto, Xoossay eranaw xomooseedda wode, Abraahaamo ammanuwan A yarshsheedda. Xoossay Abraahaama, “Ne zarii Yisaaqa bagganna xeesettanawaa” geeddashshinkka, Abraahaamo bare na7aa Yisaaqa yarshshanaw giigeedda. ¹⁹ Abraahaamo Xoossay Yisaaqa haray atto, hayquwaappukka pathanaw danddayiyaawaa ereedda; hewaa diraw, hayquwaappe guyye A zaariide akeedda.

²⁰ Yisaaqi sinthappe hananabaw Yayiqoobanne Eesaa anjeeddawe ammanuwaana.

²¹ Yayiqoobi hayqqana haniidde, Yooseefo naanaa huuphiyaan huuphiyaan anjeeddawenne gatiman gufetiide, Xoossaw goyinneeddawe ammanuwaana.

²² Yoosefo hayqqanaw matiidde, Israa7eeliyaa asay Gibxeppe kesanawaa haasayeeddawenne bare meqethaa oothanabaa untuntuu azazeeddawe ammanuwaana.

²³ Muse yeletteeddawaa guyyiyan, aawuunne aatta malaa lo77o na7a gideeddawaa be7iide, heezzu agenaa qoseeddawe ammanuwaana; untuntuu kaatiyaa awaajjookka yayyibeykkino.

²⁴ Muse dicceeddawaappe guyyiyan, Gibxe kaatiyaa naatti na7aa geetettanawaa ixceeddawe ammanuwaana. ²⁵ Nagaraan Muse guutha wodiya nashettanawaappe, Xoossaa asaana waayettanawaa dooreedda. ²⁶ Wodeppe demmana woytaa I tishshi udiide xeello diraw, Gibxe gadiyaa shaluwaa ubbaappe Kiristoosa diraw borettiyaawe daro aadhdhiyaa duretethaa gideeddawaa qoppeedda.

²⁷ Kaatiyaa hanqqoo Muse yayyennaan, Gibxe gadiyaappe keseeddawe ammanuwaana; ayissi gooppe, beettenna Xoossaa be7eeddawaadan, gencciide sinthaw beedda.

²⁸ Hayquwaa kiitanchchay Israa7eeliyaa asaw bayra naanaa bochchennaadan, Muse Paasigaa bonchcheeddawenne gubaniyan suuthaa caccaffiseeddawe ammanuwaana.

²⁹ Israa7eeliyaa asay mela biitan hamettiyaawaadan, Zo7o Abbaa pinneeddawe ammanuwaana; shin Gibxe asatuu paacew gelishshin, haathay untuntuu mitti aggeedda.

³⁰ Israa7eeliyaa asay Iyyarkko giyaa katamaa shuchchaa dirssaa laappu gallassaa yuuyyi yuuyyi aadhdhowaappe guyyiyan, he shuchchaa dirssay kundeeddawe ammanuwaana. ³¹ Caaratta Ra7aaba yewuwaa qoriyaawantta loytha mokkeedda diraw, Xoossaw azazettannan ixceedda asaana hayqqennan atteeddawe ammanuwaana.

³² Simmi harabaa gujjaade ayaal odoo? Geedoonabaa, Baaraaqabaa, Samisoonabaa, Yoftaahebaa, Daawitebaanne Saameelabaa, qassi nabatuwaabaa odanaw taw wodii gidenna. ³³ Untuntuu kaatiyaa ubbaanna olettiide xoneeddawenne xillobaa ootheeddawe ammanuwaana; yaatiide Xoossay immana geeddawa akkeeddino; gaammotuwa doonaakka gordeeddino.

³⁴ Wolqqaama tamaa toyisseeddino; kuussa mashshaappe atteeddino; untuntuu daaburanchcha; shin minneeddino; qassi olaan minniide, hara gadiyaa olaa asaa yederseeddino. ³⁵ Maccawanttu barenttu hayqqeeddaawantta hayquwaappe denddina akkeeddino.

Qassi harantuu qashuwaappe biletanawaa ixxiide, keekkiyaa de7oo hayquwaappe denddanaw, ugatiide hayqqeeddino. ³⁶ Haratuwaa bolla asay qilliicci kaa7eedda; lissuwan shocetteeddinonne santhalataan qashettiide, qasho golliya geleeddino.

³⁷ Shuchchan cadetteeddino; magaaziyaa laa77u kesiide phalqqetteeddino; paacetteeddino; mashshaan hayqqeeddino; untuntuu ubbabaykka dhayina, waayettiide tuggattiide, dorssaa calaanne deeshshaa calaa mayyiide yuuyyeeddino. ³⁸ Untuntussi ha alamii giigennaan ixxina, woraan, deriyaan, gonggoluwaa giddoninne ollaa gidduwan yuuyyeeddino.

³⁹ Xoossay untuntuu ammanuwa markkattooppekka, hewantuu ubbatuu I, immana geeddawa akkibeykkino. ⁴⁰ Xoossay nuussi itti lo77o qofaa qoppi wotheedda diraw, untuntuu nuuni baynnaan balay baynnawantta gidikkino.

11:13 Dom 23:4; 1Od 29:15; Maz 39:12 **11:17-18** Dom 22:1-14 **11:20** Dom 27:27-29,39-40 **11:21** Dom 47:31
11:22 Dom 50:24-25; Kes 13:19 **11:23** Kes 2:2; 1:22 **11:24** Kes 2:10-12 **11:28** Kes 12:21-30 **11:30** Iya 2:1-21; 6:22-25 **11:32** Daa 6:11-8:32; 4:6-5:31; 13:2-16:31; 11:1-12:7; 1Sa 16:1-1Ka 2:11; 1Sa 1:1-25:1 **11:33** Dan 6:1-27 **11:34** Dan 3:1-30 **11:35** 1Ka 17:17-24; 2Ka 4:25-37 **11:36** 1Ka 22:26-27; 2Od 18:25-26; Erm 20:2; 37:15; 38:6 **11:37** 2Od 24:21

12

Xoossay Nuussi Aawuwa

¹ Simmi nuussi hawaa keena daro asay, shaariyaadan nu matan yuuyyi aadhdiide markattiyaawe de7ishshin, nuuna dhubbiyaa ubbabaanne baqqi oyqqiyaa nagaraa diggiide nu sinthan de7iyaa nuuni woxxana wothaa gencciide woxxoytte. ² Nuuni nu ammanoo ogiyaa dooyyeeddawaanne polissiyaawaa gideedda Yesuusa xeelloyte. Yesuusi yeellaa kadhiide, sinthappe aw de7iyaa nashechchaa diraw, masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide hayqqanaawaa gencciide, Xoosaa kawutethaa oydiyaappe ushechcha bagganna utteedda.

³ Hinttenttu hinttenttu wozanaa bayizziide daabureenna mala, nagaranchchatuu barena daro ixxinakka genceedda Yesuusa qoppite. ⁴ Nagaraanna hinttenttu baaxetiide, suuthaa gussana gakkanaw biro oletti diggibeykita. ⁵ Xoossay bare naanaadan, hinttentta zoriyaawaa dogeedditee? Xoossay hinttentta, “Ta na7aw, Xoossay neena muriyaa wode, laafabaadan qoppoppa.

I neena seeriyaa wodekka yayyoppa.

⁶ Ayissi gooppe, I bare siiqiyaa uraa muree;

qassi bare na7adan akkiya ubbaakka lissuwan shocee”

yaageedda. ⁷ Xoossay hinttentta muriyaa wode genccite. Ayissi gooppe, I hinttentta naanaadan oothee. Aawuu seerenna na7ay de7ii? ⁸ Naanaa ubbaa seeriyawaadan, hinttentta murennaan aggooppe, karen yeletteeddaawaanta giditappe attin, tumu naanaa gidikkita. ⁹ Hewaa bollan qassi, nuuna yeledda nu aawotuu nuuna mureedda wode, nuuni untuntta bonchcheeddo. Yaatina, nuuni waaniide ayyaanaa Aabboo loythi darissi moodettiide de7okkoo? ¹⁰ Ayissi gooppe, nuuna yeledda nu aawotuu barentta lo77owaadan, amareedda wodiya nuuna mureeddino; shin Xoossay nuuni A geeshshatethaa akkana mala, nuuna maaddanaw muree. ¹¹ Nuuni murettiyyaa wode, ha77iw yiloyee; nashechchenna. Shin mureeddawantoo guyyeppe he muray xillotethaa de7uwaa sarotethaa woytaa immna.

Zoriyaanne Seeraa

¹² Hewaa diraw, hinttenttu arggaacedda kushiyaanne hinttenttu daabureedda gulbataa menthethite. ¹³ Wobbiyaa gedi paxanaappe attin, burqgenna mala, suure ogiyaan hamettite.

¹⁴ Asaa ubbaanna saro de7anaw minnite; qassi geeshsha de7uwaa de7ite. Ayissi gooppe, geeshshatethay baynnaan ooninne Godaa be7anaw danddayenna. ¹⁵ Xoosaa aadho keekatethaa ooninne aknnaan attenna mala naagettite; qassi dolaade, bare marzziyaan asaa waayissiyaa camo mithaadan haniide, ooninne daro asaa tunisenna mala naagettite.

¹⁶ Woshumanaw kajjeeliyaa asay ooninne de7enna mala, woy qassi itti gede miyaabaw bare bayratethaa zali77eedda, ayyaanaabaa kawushissiyaa Eesaa mala asaykka de7enna mala naagettite. ¹⁷ Hewaappe guyyiyan, Eesay bare aabbu anjuuwa akkanaw koyyeeddawaa eriita; shin A aabbu A anjennan ixceedda; ayissi gooppe, nagaraappe simmiyaa ogiyaa I haray atto, afoxxi koyyiidekka demmanaw danddayibeenna.

¹⁸ Hinttenttu bochchanaw danddayiyaa deriyaakkonne eexxiyaa tamaakko, dhumaakko, shaariyaakkonne gotuwaakko, ¹⁹ qassi malakataa waasuwaakkonne qaala kooshshaakko yibeykita. Asay he kooshshaa siseedda wode, haraa gujji sisenna mala woosseedda. ²⁰ Ayissi gooppe, Xoossay untuntta, “Haray atto, do7aykka he deriyaa bochchooppe, shuchchan cadettiide hayqo” yaageedda azazuwaa untunttu gencanaw danddayibeykino. ²¹ Ayfiyan beettiyaawe daro daganthiyaawaa gidiyaa diraw Muse, “Taani yashshaan kokkoray” yaageedda.

²² Shin hinttenttu Xiyoonne Deriyaa, de7o Xoossay de7iyaa katamaa, ittippe shiiqiide nashettiyyaa daro sha77a kiitanchchatuwaakko saluwaa Yeerusalaame yeeddita. ²³ Xoosaa bayra naanatuwaakko, ittippe shiiqeeddawantukko, untunttu sunthay saluwan xaafetteeddawantukko yeeddita; qassi asaa ubbaa pirdidiya Xoosaaakkonne, balay baynnawanta ootheedda xillo asatuwaa ayyaanatuwaakko yeeddita. ²⁴ Ooratha caaqoo gaannatiyaa Yesuusanne Aabeela suuthaappe aadhdiyaawaa odiiyaa gukkeedda suuthaakko yeeddita.

²⁵ Hinttenttussi odiiyaa uraa yewuwaa sisiyaawaa hinttenttu ixxenna mala, hinttentta naagite. Xoosaa kiitaa sa7an barenttoo odiiyaawe odiiyaawaa sisenna ixceeddawanttu attana dhayooppe, saluwan, “Hinttena naagite” giya Xoosaaappe nuuni waaniide attanee? ²⁶ He wode A kooshshay sa7aa qaatheedda; shin I ha77i, “Taani sa7aa xalalaa

gidennaan, itti gede gujjaade saluwaakka qaathana” yaageedda. ²⁷ “Itti gede gujjaade” giyaa qaalay qaaxxennabay minniide de7ana mala, medhetteeddabay qaaxxanawaanne kichchanawaa geeshshiide bessee.

²⁸ Nuuni qaaxxanaw danddayenna kawutethaa akkiya diraw, ane Xoossaa galatoyt-tenne A nashechchoypte; aw bessiyaawaadan bonchchuwaaninne yashshatethaan aw goyinnoytte. ²⁹ Ayissi gooppe, nu Xoossay tumu bayizziyaa tamaa.

13

Xoossaa Nuuni Wooti Nashechchanaw Bessintto

¹ Hinttenttu ishatuwaa siiqiyaawaa aggoppite. ² Imathaa mokkiyaawaakka dogoppite. Ayissi gooppe, yaatiyaawan itti itti asay erennaan kiitanchchatuwa mokkeedda. ³ Qasho gollen de7iyaawantubaa hinttentukka untuntunna ittippe qasho gollen de7iyaawaadan qoppite; qassi hinttenttu hinttenttu huuphew waayyettiyaawaadan, waayyettiyaawantubaa qoppite.

⁴ Akkiyawaanne geliyaawaa asay ubbay bonchchanaw bessee; qassi asinayenne machchatta ittu ittuwassi ammanettanaw bessee; ayissi gooppe, Xoossay woshummanaw kajjeeliyaawantanne woshummiyaawantta pirddana.

⁵ Miishshaa siiquwaappe hinttentta naagite; hinttenttussi de7iyaawe hinttenttussi gido. Ayissi gooppe, Xoossay bare huuphew, “Taani neena ubbaakka yeggikke woy aggikke”

yaageedda. ⁶ Hewaa diraw, nuuni xaliide, “Goday taana maaddiyaawaa; taani yayyikke.

Asay taana ay oothii?”
yaageetto.

⁷ Xoossaa qaalaa hinttenttussi odeedda hinttentta kaaletheeddaawantta hassayite; untunttu waani de7eeddinonttonne hassayite; qassi untunttuwaadan ammanite.

⁸ Yesuusi Kiristoosi zinokka hachchekka medhinawukka laamettenna. ⁹ Dumma dumma ooratha timirttiyaan wora booppite. Nu wozanay Xoossaa aadho keekatethan minnooppe lo77o giidiyaawappe attin, qumaa wogaroo azazettiyaawaa gidenna; hewoo azazetteeddawanttukka maadettibeykkino.

¹⁰ Nuussi yarshshiyaasay de7ee; Dunkkaaniyaa gidдон oothiyaawanttu he yarshshiyaasaappe maanaw untunttoo maatay baawa. ¹¹ Qeesatuwaa ubbatuwa kaappuu nagaraa diraw, mehiyaa suuthaa yarshshanaw Ubbaa Aadhdiyaa Geeshsha sa7aa afee; shin he mehiyaa ashuwaa qassi dirssaappe karenna guuddee. ¹² Hewaa diraw, Yesuusikka qassi nagaraappe asaa bare suuthan geeshshanaw, katamaa penggiyaappe karenna waayyetteedda. ¹³ Simmi nuuni I boretteedda boriyaa akkiide, dirssaappe kare aakko kesoytte. ¹⁴ Ayissi gooppe, nuussi hawaan medhinaw de7iyaa katamay baawa; shin nuuni yaana katamaa naageetto.

¹⁵ Simmi Xoossaw Yesuusa bagganna ubba wode galataa yarshshuwaa immoytte; hewaa giyawe mettershshay A sunthaw immiya galataa giyaawaa. ¹⁶ Lo77obaa oothiyaawaanne ittu ittuwa maaddiyaawaa dogoppite. Ayissi gooppe, Xoossaa nashechchiyaawe hewaa mala yarshshuwaa.

¹⁷ Hinttenna kaaletthiyaawanttoo azazettite; qassi untunttu azaziyaawaakka oothite. Untunttu barentu ootheddawaa Xoossaw odana diraw, hinttenttu shemppuwaa loythi naagiino; hinttenttu untunttoo azazettoppe, barentu oosuwa nashettiidde oothana; hewe dhayooppe, untunttu yilotiidde oothana; hewe hinttentta aynne maaddenna.

¹⁸ Nuussi Xoossaa woossite. Nuuni ubba wode lo77obaa oothanaw koyyiyaa diraw, nuuna zoriyaa lo77o wozanay nuussi de7ee. ¹⁹ Xoossay taana hinttentukko ellekka zaarana mala, Xoossaa hinttenttu loythi woossanaadan, taani hinttentta loythi woossay.

Woosaa

²⁰ Sarotethaa Xoossay, nu Godaa Yesuusa, dorssatuwaa henthanchchaa wolqqaamaa, medhinaa caaquwaa suuthan hayquwaappe dentheedda. ²¹ Xoossay Yesuusi Kiristoosa bagganna bare sinthan barena nashechchiyaawaa hinttentta oosissiidde, hinttentukka I koyyeeddawaa oothana mala, lo77o oosuwa ubbaan hinttentta I giigisso; Xoossay medhi medhinaw bonchchetto. Amen77i.

Qutethaa Qaalaa

²² Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani ha dabidaabbiyaa hinttentussi qanthaan xaafeedda diraw, hinttenttu ha zoriyaa salettennaan sisana mala, taani hinttentta woos-say.

²³ Nu ishay, Ximootosi qashuwaappe biletteeddawaa erite. Elleli I haa yooppe, taani aananna baade hinttentta be7ana.

²⁴ Hinttena kaaletthiyaa ubbatuwaanne Xoossaa asatuwaa ubbaa saro saro giite. Xaaliyappe yeedda ammaniyaawanttu hinttentta saro saro giino.

²⁵ Aadho keekatethay hinttenanna ubbaanna ittippe gido. Amen77i.

Yayiqoobi Xaafeedda Kiitaa Geluwaa

Ha kiitaa xaafeedda Yayiqoobi Godaa Yesuusa ishaappe attin tammanne laa77u Yesuusa kaalliyaaawantuppe ittuwaa gidenna. Ikka Yeerusaalaamen de7iyaa ammaniyaasaa kaaalethiyaa cimaa (Gal 2:9). Ha kiitay xaafetteeddawe itti woosa gollattiw gidennaan Roome kawutethaa gidдон laalettfeedda Ayihuda ammaniyaawanttu ubbatuwaassa gideedda, nuunakka hachche hachche de7uwaa kaaalethiyaa qofatuwaa oyqqeedda. Xaafetteeddawekka “Alamiyaa ubbaan laalettfeedda Xoossaa asaassa”. Ha maxaafaa xaafeeddawe aadhdheedda eratethaa nuuni oosuwan peeshshiyaa hiillaanne ammaniyaasaa eeshshaanne hanootaa tamaarissiyaa ogiyaa kaalesuwaa immiyaa yewatuwaa misiliyaadan qoncciyaan bessee.

Hiyyeesatethaabaa, duretethaabaa, paacciyaabaa, lo77o eeshshaabaa, qanaatiyaabaa, ammanuwaabaanne lo77o oosuwaabaa, inxxarssaa maaduwaabaanne qohuwaabaa, aadhdheedda eratethaabaa, ittuu ittuwanna walaqettiyaabaa, otoruwaabaanne ashikketethaabaa, hara asaa bolla pirddiyaawaa, ceequwaabaa woy ayyuwaabaa, genccaabaanne woosaabaa, ammaniyaasay de7anaw bessiyaa ogiyaa ubbaa xaafeedda.

Kiitaykka kiristinnaa de7uwan ammanuu oosuwan peeshshana hanotaabaa qonccisiide bessee.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1)

Ammanuwanne aadhdheedda eratethaa (1:2-8)

Hiyyeesatethaabaanne duretethaa (1:9-11)

Paaciyaa (1:12-18)

Xoossaa qaalaa sisussaanne oosuwaa bolla peeshussaa (1:19-27)

Hanenna ogiyaan ittu haraassi maaddenna mala imetteedda oduwaa (2:1-13)

Ammanuwanne oosuwaa (2:14-26)

Ammaniyaasaa asaanne inxxarssaappe kesiyaa haasayaa (3:1-18)

Ammaniyaasaa asaanne ha alamiyaa (4:1-5:6)

Dumma dumma yewuwaassi imetteedda maqquwaa (5:7-20)

¹ Taani Yayiqoobi Xoossaa aylliinne Godaa Yesuusi Kiristtoosa ayllii, biittaa ubbaan laalettfeedda tammanne laa77u zerethatoo * sarotaa kiitay.

Danddayaa, Ammanuwa, Aadhdheedda Eratethaa

²⁻³ Taanaadan Xoossaa kaalliyaaawantto, hintte ammanuu paacettiyaawe hinttentto danddayaa immanaawaa eriide, dumma dumma paacii hinttena gakkiiya wode, hewaa kumenta nashechchaadan paydite. ⁴ Hintte danddayay aynne bali baynnaan hinttena minneeddawantanne paci bayinnawantta oothiide, bare oosuwaa polo. ⁵ Shin hintteppe ooninne barew aadhdheedda eratethay dhayooppe, kadhennaani ubbaw keekatethan immiyya Xoossaa woosso. I aw immana. ⁶ Shin I ayaaninne sidhennaan ammanuwan Xoossaa woosso. Ayissi gooppe, sidhiyaa uray carckuu sugina qaaxxiyaa abbaa beetaa mala. ⁷⁻⁸ Ayissi gooppe, laa77u qofay de7iya uray, bare ogiyaa ubbaan bare qofaa qachchennawe, he uray Godaappe ayinne demmanaw qoppoppo.

Hiyyeesa Asaanne Dure Asaa Nashechchaa

⁹ Shin hiyyeesaa ishay Xoossay A dhoqqu ootheedda wode nashetto. ¹⁰ Qassi dure ishaykka Xoossay A kawushiseedda wode nashetto. Ayissi gooppe, dure bitani maataa gidдон dicciyaa ciishshaadan dhayana. ¹¹ Ayissi gooppe, away bare seelaanna kesiide, maataa melissina, ciishshay dhayee; qassi A malaa lo77otethaykka dhayee; hewaadankka qassi dure bitani barewaa oothiide dhayana.

Asaa Bolla Gakkiiya Paaciyaa

¹² Waayyiyan gencciyaa uray anjjetteddawaa; ayissi gooppe, he waayyiya xooneddawaappe guyyiyan, Xoossay barena siiqiyaaawantto immuna geedda de7uwaa akililiyaa † I akkana. ¹³ Ooninne paacetteedda wode, “Taana Xoossay paaccee” gooppo. Ayissi

* **11** biittaa ubbaan laalettfeedda tammanne laa77u zerethatoo: Yayiqoobi giidde de7iyaa qofay, Godaa kaalliyaa ammaniyaawantta gidide tammanne laa77u Isra7eeliyaa zerethatuwaadan barenttu morkketuwan biittaa ubbaa laalett gakkieeddawantta guussaa. **1:10** Isa 40:6-7 † **1:12** de7uwaa akililiyaa: Bonchchetteedda de7uwaa guussaa.

gooppe, Xoossay iitan paacettanaw danddayenna; qassi I bare huuphew oonanne paacenna. ¹⁴Shin asay huuphiyan huuphiyan bare huuphe iita amuwan gooshettiya wodenne cimettiyyaa wode paacettee. ¹⁵Hewaappe guyyiyan, amuu shahaariide, nagaraa yelee; qassi nagaray dicciide, hayquwaa yelee.

¹⁶Taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, cimettoppite. ¹⁷Lo77o imuwaa ubbayinne kumentha woytaa ubbay saluwaappe yee. Saluwaa poo7uwaa medhdheedda Aawuwaappe yee; Xoossay bare huuphew dummatennanne woy bare kuwaa laammenna. ¹⁸Nuuni I medhdheedda medhetatuwaa gidдон dhooqasaa akkanaadan, nuuna bare sheniyaan tumu qaalaan yeleeedda.

Siseeddawaa Oosuwan Peeshshiyaawaa

¹⁹Taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, hawaa hassayite; asay ubbay sisanaw elleello; shin haasayanawunne hanqqettanaw elleelloppo. ²⁰Ayissi gooppe, asaa hanqquu Xoossay koyiyyaa xillotethaa ahenna. ²¹Hewaa diraw, tuna hanotaa ubbaanne iitathethaa ubbaa hintteppe dhayissidde, Xoossay hintte wozanaan tookkeedda hintte shemppuwaa ashshanaw danddayiyyaa qaalaashikketethan akkite.

²²Shin Xoossaa qaalaasuuwan peeshshiteppe attin, sissa xalalaan hintte huuphiyaa cimmoppite. ²³Ayissi gooppe, qaalaasisiide oothenna uray de7ooppe, I bare malaa masttootiyyaa xeelliyaa uraa mala. ²⁴I barena xeelliide bee; ellekka I ay malenttonne dogi aggee. ²⁵Shin ooninne ayilletethaappe kessiyaa bali bayinna higgiiyyaa xeelliide, aani aqiyaa qassi A naagiyaawe, siseeddawaakka dogennawe, he uray bare oothiyyaa oosuwan anjettana.

²⁶Bare inxxarssaa naagennan barena cimmiidde, barew Xoossaa goynniyaawaa malatiyyaa uray de7ooppe, A goynay mela. ²⁷Xoossaa Aawuwaasinthan pokkuu bayinna geeshsha goynay hawaa; hewe haqawe gooppe, aatta aawuu bayinna naanatuwaanne waayyettiyyaa am77etuwwa maaddanawaanne sa7aa nagaraa qitaappe bare huuphiyaa naaganawaa.

2

Hiyyeesaa Kadhanaw Bessenna

¹Taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, hintte nu bonchcho Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammani de7iidde, deemuwaa xeelliide, asaa bonchchoppite. ²Ayissi gooppe, worqqaamigiduwwa wothiide, lo77o mayuwaa mayeedda itti asay hintte shiiquwaa yooppe, qassi curqqa mayuwaa mayeedda hiyyeesaa asikka yooppe, ³lo77o mayuwaa mayeedda bitaniyyaa hintte aathi bonchchiide A, “Neeni hawaan ubbaappe lo77iyaa oydiyan utta” giide qassi hiyyeesaa bitaniyyaa, “Neeni hininna eqqashsha; woy hawaan ta gediyyaa matan sa7an utta” gooppe, ⁴yaatina hintte hintte gidдон shaaketethaa medhdhiyaawanttanne iita qofaanna de7iyaa daannatuwwa gidikkiteeyee?

⁵Taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, sisite; Xoossay ha sa7an de7iyaa hiyyeesa asay ammanuwan durretanawunne barena siiqiyaawanttoo immanna geedda saluwaa kawutethaa laattanaw doorbeenneyee? ⁶Shin hintte hiyyeesatuwaa toochcheed-dita. Duretuu hinttena tuggaiyaawantta gidikkinooyee? Untuntuu hinttena daannan mootiyaawantta gidikkinooyee? ⁷Hintte imetteedda lo77o sunthaa boriyaawanttu untuntuu gidikkinooyee?

⁸Shin Xoossaa Maxaafan, “Ne shooruwaa ne huuphiyaadan siiqa” geetettiide xaafetteedda kaatiyyaa higgiiyyaa * hintte polooppe, lo77obaa oothiita. ⁹Shin hintte asaa deemuwaa xeelliide bonchchooppe, nagaraa oothiita; qassi higgii hintte bolla, higgiiyya mentheeddawanttudan pirddana. ¹⁰Ayissi gooppe, ooninne higgiiyyaa ubbaa naagiide, ittinno menthiyaawaa gidoooppe, he uray higgiiyyaa ubbaa menthee. ¹¹Ayissi gooppe, “Woshummoppa” geeddawe qassi “Wodhoppa” geedda; shin neeni woshummana dhayoooppe, wodheeddawaa gidoooppe, higgiiyya menthaadda. ¹²Asa ayiletethaappe kessiyaa higgiiyan, pirddaa akkana asatuwaadan haasayitenne untuntuwaadan oothiite. ¹³Ayissi gooppe, asaa maaribeenna uraa Xoossay maarennan pirddana; maarotethay pirddaa xonee.

Ammanuwaanne Oosuwwa

¹⁴Taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, itti uray barew ammanuu de7ee gooppe, qassi A ammanuwaa A oosuwan erissana dhayoooppe, A ay go77anee? A ammanuu A ashshanaw danddayii? ¹⁵Itti ishay, woy itti michchatta kallottooppe, qassi untuntuu ubba gallassi

* 2:8 kaatiyyaa higgiiyya: Ubbaappe aadhuwan go77iyaa higgiiyya; hawaa bilethay, kaatiyaappe imetteeddawaa guussaa. Kaatii oonee gooppe Xoossaappe imetteedda higgiiyya. 2:8 Wog 19:18 2:11 Kes 20:13,14; Zar 5:17,18

miyaabay dhayooppe, ¹⁶ hintteppe itti uray untuntta, “Saro biite. Tamaa ho77ite. Kalliide miite” giide, untunttoo koshshiyaaawaa immana dhayooppe, untuntta ay go77anee? ¹⁷ Hewaa diraw, ammanuu oosuu baynnaan barekka de7ooppe hayqqeeddawaa.

¹⁸ Shin itti uray, “New ammanuu de7ee; qassi taw oosuu de7ee. Neeni ne ammanuwaa ne oosuwaappe shaakkaade taana bessa; taanikka ta ammanuwaa ta oosuwan neena bessana” gaana. ¹⁹ Neeni itti Xoossay de7iyaawaa ammanaasa; hewe lo77a. Xalahetuukka qassi ammaniino; yashshaan kokkoriino. ²⁰ Neeni eeyay! Ammanuu oosuwaappe shaakettiide go77ennawaa † eranaw koyyay? ²¹ Nu aabbu Abraahaamo bare na7aa Yisaaga yarshshiyaa sa7aa bolla wotheedda wode, bare oosuwan xillibeennee? ²² A ammanuunne A oosuu ittippe ootheeddawaanne A ammanuu A oosuwan poletteeddawaa be7ikkii? ²³ Xoossaa Maxaafay “Abraahaamo Xoossaa ammaneedda. Xoossaykka hewaa aw xillotethan paydeedda” geeddawe poletteedda; qassi Xoossaa dabbo geetettiide I xeeseettedda. ²⁴ Asay ammano xalalaana gidennaan, oosuwan xilliyaawaa hintte be7iita.

²⁵ Hewaadanka qassi caaratta Ra7aaba kiitettowantta mokkaade hara ogiyaanna untuntta moyizzeedda wode, bare oosuwan xillabeykkee?

²⁶ Ayissi gooppe, shemppuu shaaketteedda bollay hayiqqeeddawaa gidiaawaadan, hewaadanka qassi oosuu shaaketteedda ammanuu hayqqeeddawaa.

3

Inxxarssaa Naagiyawaa

¹ Taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, nuuni haratuwaappe aadhhiyaa pirddaa akkanawaa hintte eriya diraw, hintteppe coratuu tamarissiyaawantta gidoppite. ² Nuuni ubbayikka daroban baleetto; itti uray bare haasayan mulekka balana dhayooppe, I barena naaganaw danddayiyaa bali bayinna asaa. ³ Paratuu nuussi azzettana mala, bixaalaa barssiide, nuuni koyyiyaasaa ubbaa untuntta afeetto. ⁴ Be7ite, markkabetuukka qassi hewaa keenaa wolqqaama gidiidde, gotuwaa carckkuwan lagettoopekka, untuntta laaggiyaawe barewaa koyyiyaasaa zaariide laaggiyaa qeeri guuthaa mithaan lagettiide biino. ⁵ Hewaadann xinxarssay bollaa gidдон guutha asatethaa gidoopekka, daro wolqqaamaban ceqqettee.

Guutha tamay waaniide wolqqaama woraa guuddii! Akeekite. ⁶ Inxxarssaykka tamaa mala. I nu asatethaa gidдон itabaa ubbaa oothana danddayee; asatethaa ubbaa tunissee. Qassi nu de7uwwa wothaakka tamaan guuddee; Gaannamiyaa tamaan I guudettanawaa. ⁷ Ayissi gooppe, do7atuwaa, kafatuwaa zariyaa, tiraan gooshettiya shooshshatuu zariyaanne abbaan de7iya medhetatuwaa zariyaa ubbaa asay aadisseedda; qassi untunttukka aadeeddino. ⁸ Shin ooninne inxxarssaa aadissanaw danddayibeenna; inxxarssay wodhiyaa marzzii kumeedda co77u geenna iita medhetaa. ⁹ Nuuni inxxarssan nu Godaanne Aawuwaa galateetto; qassi aanikka Xoossaa malatiide medhettedda asaa sheqqeetto. ¹⁰ Itti doonaappe galatayenne sheqay kesee. Taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, hewe hewaadan hananaw bessenna. ¹¹ Pultuu itti ollaappe mal77iyaa haathaanne cammiyaa haathaa pultanaw danddayii? ¹² Taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, balasiyaa giya mithay wogaraa ayifanaw danddayii? Woy woyiniyaa turay balasiyaa giya mithaa ayifanaw danddayii? Maxine maxine giya haathaappekka mal77o haathay kesana danddayenna.

Saluwaa Aadhdheedda Eraanne Sa7aa Aadhdheedda Eraa

¹³ Hintte gidдон aadhheedda eranchchayinne akeekanchchay oonee? Bare lo77o de7uwan oosettedda bare oosuwa aadhheedda eratethaappe yiyaa ashikketethaan besso. ¹⁴ Shin hintte wozanaan cammiyaa qanaatiinne yirggii de7oppo. Qassi tumatethaa bollaakka worddotoppitenne otorettoppite. ¹⁵ Hewaa mala aadhheedda eratethay saluwaappe wodhdhiyaawaa gidenna; shin hewe sa7aabaa, asaawaa, xalahatuwawaa. ¹⁶ Ayissi gooppe, qanaatiinne yirggii de7iyaasaan walassayinne iita ooso ubbay de7ee. ¹⁷ Shin bollappe yiyaa aadhheedda eratethay ubbaappe kase geeshsha. Qassi sarotethaa dosiyaawaa, ashikkenne eeno giyaawaa; qassi maarotethayenne lo77o ayfii kumeeddawaa. Sidhiinne lo77o malatiyaa iitatethay bayinnawaa. ¹⁸ Xillotethaa ayfii sarotethaa oothiyaawanttu sarotethaan zereedda zerethaappe beettedda.

4

Ha Alamiyaa Iitatethaa Dosennan Agganawaa

† 2:20 go77ennawaa: Hawaa guussay hayqqeeddawaa guussaa.

2:21 Dom 22:1-14

2:23 Dom 15:6; 20d 20:7;

Isa 41:8 2:25 Iya 2:1-21 3:9 Dom 1:26

¹ Olayne walassay hintte gidduwaa haqappe yii? Unttuntu yedasay hintte bollaa gidдон olettiiyaa hintte nashettanaw wolqqaama amuwaa amottiyaawaappe gidennee? ² Hintte amottiita; shin demmikkita; wodhiita. Loythi koyyiita; shin demmanaw dand-dayikkita; walaqquetiitane olettiita. Shin Xoossaa woossenna diraw, hintte koyiyaawaa demmikkita. ³ Xoossaa woossiita, shin demmikkita; gaasuukka balaa ogiyaan woossiita. Hewaa hinttena nashechchiyaawaan peeshshanaw koyyiya dirassa. ⁴ Simmi woshum-miyaawantoo, ha alamiyaanna dabbotiyaawe Xoossaw morkke gididiyaawaa erikkitee? Ayissi gooppe, ha alamiyaanna dabbotanaw koyyiyaawe ooninne Xoossaanna morkkettee. ⁵ Woy Xoossaa Maxaafay, “Xoossay nuunan wotheedda Ayyaanay wolqqaama amuwaa nuussi amottee” * giyaawaa hinttentoo coo giyaawaa malatii? ⁶ Shin Xoossay aadho keekatethaa aathiide immee. Hewaa diraw, Xoossaa Maxaafay, “Xoossay otoret-tiyaawantta ixxee; shin barena kawushshiyaawanttoo aadho keekatethaa immee” yaage.

⁷ Simmi, hintte Xoossaw moodettite. Yaatiide xalahiyaanna eqettite; I hintteppe baqatana. ⁸ Xoossaakko shiiqite; ikka hinttekkko shiiqana. Hinttenoo nagaranchchatoo, hintte kushiyaa meecettite. Laa77u qofay de7iyaawanttoo, hintte wozanaa geeshshite. ⁹ Tuggattite; kayyottitenne yeekkite. Hintte miichchaa yeekoo laammite; hintte nashechchaakka kayyoo laammite. ¹⁰ Godaa sinthan hintte huuphiyaa toochchite; qassi I hinttena dhoqqu dhoqqu oothana.

Asaa Bolla Pirdennaan Agganawaa

¹¹ Taanaadan Xoossaa kaalliyaaawanttoo, ittuu ittuwaa zigiroppite. Bare ishaa zigi-riyaawenne A bolla pirddiyaawe higgiiyaa zigireenne higgiiyaa bolla pirddee. Neeni higgiiyaa bolla pirddooppe, higgiiyaa bolla pirddiyaawaa gidaasappe attin, higgew azazettiyaawaa gidakka. ¹² Higgiiyaa immiyaawenne pirddiyaawe Xoossaa xalalaa; I ashshanawunne dhayissanaw danddayee; shin ne shooruwaa bolla pirddiyaawe neeni oonee?

Ceeqettennaadan Imetteedda Zoriyaa

¹³ Hinttenoo, “Nuuni hachche woy wontti he katamaa baana; hewan laythaa uttana; zali77ananne qassi miishshaa wodhissana” giyaawanttoo, be7ite. ¹⁴ Wontti hintte de7uu ayaa hananenttonne erikkita; guutha wodew hintte beettiide, guyyeppe dhayiyaa peenuwa mala. ¹⁵ Hewaa aggiide, “Goday gooppe, nuuni de7ana; hawaa woy hewaa oothana” gaanaw bessee. ¹⁶ Shin hintte ha77i hinttenttu dhoqqatethaan ceeqettiita; hewaa mala ceequu ubbay iita.

¹⁷ Hewaa diraw, lo77obaa oothanaw eriidde oothenna uraw hewe nagaraa.

5

Dure Asaassi Imetteedda Mino Zoriyaa

¹ Ha77ikka hinttenoo dure asatoo, hintte bolla yiyaa tuggaw “Aayyee! Aayyee!” yaagiide yeekkitenne zilalite. ² Hintte duretethay baydiggeedda; qassi hintte afileakka bil77ay midiggeedda. ³ Hintte worqqayanne hintte biray shi7i diggeedda. Qassi he shi7ay hintte bolla markkattana; hintte bollaakka tamaadan maana. Hintte hintte miishshaa sinthaw dagay de7iita. ⁴ Akeekite; hintte gaden kathaa qoyceedda asatoo ciggibeenna kiraa miishshay waassee; unttuntu waasuu wolqqaama Godaa hayiithan sisettedda. ⁵ Hintte injetina, sa7an ishaliide de7eeddita; shukaa gallassaw dhiikkiyaawaadan, hintte bollaa dhiikkeeddita. ⁶ Xillo asaa bolla pirddeeddita; qassi A wodheeddita; I hinttenanna eqettenna.

Godaa laa7entho Yuussaa Danddayan Naagiyaawaa

⁷ Hewaa diraw, taanaadan Xoossaa kaalliyaaawanttoo, Goday yaana gakkanaw genccite; biittaa goshiyaawe adilliyaa irayanne assuura iray yaana gakkanaw gencciide, al77o kathaa I wooti naagiide gathi akkintto be7ite. ⁸ Hinttekkka qassi genccite; hintte wozanaa minissite. Ayissi gooppe, Godaa yuussay matatteedda.

⁹ Taanaadan Xoossaa kaalliyaaawanttoo, Xoossay hintte bolla pirdenna mala, ittuu ittuwaa bolla zuuzummoppite. Be7ite, pirddiyaawe penggiyan eqqeedda. ¹⁰ Taanaadan Xoossaa kaalliyaaawanttoo, waayyiyaassinne genccaassi leemisuwaa gideeddawantta,

* 4:5 “Xoossay nuunan wotheedda Ayyaanay wolqqaama amuwaa amottee”: Xoossay nuunan bare Ayyaanay wotheeddawe, nuussi lo77o qofaa amottiyaawaana. 4:6 Lem 3:34 4:13 Lem 27:1 5:4 Zar 24:14-15

Godaa sunthan haasayeedda nabatuwaa hassayite. ¹¹ Be7ite, danddayiide genceeed-dawannta nuuni anjetteeddawannta geetto. Iyyooba genccaa hintte siseeddita; qassi Goday aw wurssethaan immeeddawaakka be7eeddita. Ayissi gooppe, Goday maarotaynne qaretay kumeeddawaa.

¹² Shin ubbaappe kase, taanaadan Xoossaa kaalliyaaawanttoo, saluwan gidina, woy sa7an gidina, woy hara caaquwaan gidina, ayankka caaqqoppite. Shin Xoossaa pirddan hintte gelennaadan, hintte yewuu E giyaawaa gidoope, “E” giite; gidenna giyaawaa gidoope, “Gidenna” giite.

¹³ Hintte giddon waayyettiyaa uray ooninne de7ooppe, Xoossaa woosso; nashettiyaa uray ooninne de7ooppe, yexxiide galato. ¹⁴ Hintteppe sakettiyaa uray ooninne de7ooppe, ammaniyaa asaa kaaalethiyaa cimatuwaa barekko xeeso; untunttu Godaa sunthan zaytiyaa A okkiide, aw Xoossaa woossino. ¹⁵ Ammanuwan Xoossaa woosseedda woosay hargganchchaa pathana; Godaykka A harggiyaappe denthana; qassi nagaraa I ootheddawaa gidoopekka Goday aw atto gaana. ¹⁶ Hewaa diraw, hintte paxana mala, hintte nagaraa ittuu ittoo paaxitenne ittuu ittoo Xoossaa woossite; xillo asaa woosay wolqqaama oosuwaa oothee. ¹⁷ Eelaas nu mala asaa. Iray sa7an bukkennaadan, I minissiide, Xoossaa woossina heezzu laythanne usuppun agenaa sa7an iray bukkibeenna. ¹⁸ Laa7enthuwaa Xoossaa I woossina, saluwaappe iray bukkeedda; sa7aykka bare katha mokkeedda.

¹⁹ Taanaadan Xoossaa kaalliyaaawanttoo, hintteppe ooninne tumuwaappe wora booppe, qassi ittuu A guyye he tumuwaakko zaaroppe, ²⁰ nagaranchchaa A balaa ogiyaappe zaariyaa ooninne A shemppuwaa hayiquwaappe ashshanawaanne daro nagaraa kammanawaa ero.

Phexiroosi Xaafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda Phexiroosi xaafeedda koyro kiitay xaafetteeddawe, he kiitaa gid-don “Dooretteedda Xoossaa asatuwaa” geetettiide xeesettiyaanne Qeeri Iisiyan hu-phissa bagga shaakuwan laaletteedda ammaniyaawantussa. Ha kiitaa waanna qofay, ammanuwaa gaasuwan metuunne waayyii gakeeddawantta minissanaassanne menthethanaassa. Xaafii hawaa oothiyaawe A hayquwaa, A dendduwaa, A laa7entho yu-ussaa odiyaa Yesuusi Kiristtoosa mishiraachchuwaa qaalaa nabbabiyaawantta hassayis-siyaawaana. Untunttu Yesuusi Kiristtoosa de7uwaa leemisawaadan akkiide, metuwaa gencciide aadhdhanaadan hassayissee. Hawaanna ittippe gathiyaa wode, metuu unt-tuntu ammanuwaa xalttatethaa paacciyaawaanne Yesuusi Kiristtoosi qoncciyaa gallassi untunttu bessiyaa gatiyaa akkanaw de7iyaawaa untuntta hassayissee.

Xaafii, untunttu metuwan genccana mala menthethiyaawaa bollaakka, Kiristtoosa kaalliyaawanttu de7iyaawaadan untunttu de7anaadan qofissee.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-2)

Xoossaa ashshuwaabaa (1:3-12)

Geeyyeedda de7uwaa de7anaadan imetteedda maqquwaa (1:13-2:10)

Metuwaa wode ammaniyaawaa asay oothana bessiyaa aawotethaa (2:11-4:19)

Ammaniyaawaa asaa ashiketethaanne oosuwaa (5:1-11)

Wursethaha qutiyaawaa (5:12-14)

¹ Taani, Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda Phexiroosi, Xoossay dooreedda asatoo Phanxxoosa gadiyan, Galaatiyaa gadiyan, Qaphphadoodiqiyaa gadiyan, Iisiya biittiinininne Biitaaniyaa gadiyan betiyan de7iyaawanttoo dabidaabbiyaa xaafay. ² Yesuusi Kiristtoosaw hintte azazettana malanne A suuthan geeyyana mala, Xoossay Aawuu dooreedda hinttenttoo bare Ayyaanan geeshsheeddawanttoo, aadho keekatethayenne sarotethay gido.

De7uwaa Immana Geedda Hidootaa

³ Nuuni Xoossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, bare maarotethaa daruwaadankka nuuna laa7ethuwaa yeleeddawaa, Yesuusi Kiristtoosa hayiquwaappe dentheeddawaan nuussi de7uwaa hidootaa immeeddawaa galateetto. ⁴ Qassi Xoossay hinttenttoo immana daro laataay wooqqennawe, bayennawenne dhayennawe saluwan naagee. ⁵ Hewekka hinttenttussi, Xoossaa wolqqaan ammanuwan naagetti uttiide, atotethaw giigeeddawanttussi wursethaha wodiyaan qonccanawaa.

⁶ Ha77i guuthaa wodew haray atto dumma dumma paaciyaan hintte paacetanaw koshshooppekka, hawaan daro nashettite. ⁷ Hewe haray atto, tamaan yeggina dhayiyaa worqqaappekka hintte ammanuu daro al77onne bali bayinnawaa gidiiyaawaa bessanaassa; yaatiide Yesuusi Kiristtoosi beettiyaawaa wode, galataa, bonchchuwaanne sabaa hintte akkana. ⁸⁻⁹ Hintte A erana dhayooppekka, siiqiita; hintte ha77i A be7ana dhayooppekka, ammaniita. Qassi hintte hintte ammanoo polo gidiiyaawaa hintte shemppuwaa atotethaa akkiya diraw, odanaw danddayettenna bonchchuu kumeedda nashechchaa nashettiita.

¹⁰ Xoossay hinttenttoo immana aadho keekatethaabaw timbbitiyaa odeedda nabatuu loythi biddiide, ha atotethaawaa koyyeeddino. ¹¹ Untunttu de7iya Kiristtoosa Ayyaana Kiristtoosa tuggaabaanne hewaappe guyyiyan yaana bonchchuwaabaa kasetiide markkattiide, awude woy waaneedda wodiyaan yaanenttonne akeekisseeeddawaadan, untunttu koyyeeddino. ¹² He timbbitiyaa odiyaawanttu ootheedda oosuu hinttessappe attin, untunttu huuphiyaassa gidennawaa Xoossay untunttoo qonccisseeedda; ha77i hintte siseedda mishiraachchuwaa qaalaa hinttenttoo odeedda asatuu, barew saluwaappe kiitteedda Geeshsha Ayyaanaa wolqqan odeeddino. Hewaa kiitanchatuukka be7anaw amottiino.

Geeshshatethan De7iyaawaa

¹³ Hewaa diraw, oosuwaa oothanaw hintte wozanaan qofaa giigisiiidde hintte huuphiya naagite. Yesuusi Kiristtoosi qoncciyaa wode aadho keekatethaa hintte akkiya diraw, kumantha hidootaan naagite. ¹⁴ Xoossaw azazettiyaawaa naanaadan; hintte kase erennaan

amotteedda amuwaa kaalloppite. ¹⁵⁻¹⁶ Shin hinttena xeeseedda Xoossay geeshsha gideeddawaadan, hintteikka hintte oosuwaa ubbaan geeshsha gidite. Xoossaa Maxaafan, “Taani geeshsha gidiyaa diraw, hintteikka geeshsha gidite” geetettiide xaafetteedda.

¹⁷ Asaa huuphiyan huuphiyan deemuwaa xeellennan A oosuwaadan pirdidiyaa Xoossaa woossiide hintte, “Nu Aabboo” giide A xeesiyaawaa gidoope, ha alamiyaan bete gidide hintte de7iya wodiyaan yashshatethaan de7ite. ¹⁸⁻¹⁹ Hintte hintte aawatuwappe laatteedda pathenna de7uwaappe wozetteeddawe, dhayiyaa biraa woy worqqaa malaana gidennawaa eriita; borissiyaabay woy qitay bayinna dorssaa suuthaadan, al77o Kiristoosa suuthan hintte wozetteeddiita. ²⁰ Xoossay sa7ay medhettanaappe kase Kiristoosa doori wotheedda; shin hintte diraw, ha wodiyaan wurssethaan I beetteedda. ²¹ Hintte ammanuunne hintte akkana giide nashechchan naagi utteeddabay Xoossaan de7ana mala, Xoossay hayiquwaappe A dentiide, aw bonchchuwaa immeeddawaa aani ammaniita.

²² Tumatethaw hintte azazettiyaawan, lo77a malatiyaa iitatethay bayinnaan hintte ishatawaa siiganaw hintte huuphiyaa geeshshiide, ittuu ittuwaanna minissiide wozanaappe siiqettite.

²³ Hintte hayiqqiyyaa zerethaappe laa7enthuwaa yelettibeykkita; shin medhinaw de7iyaawaanne sinthawukka de7ana Xoossaa qaalaan hayqqenna zerethaappe yeletteeddiita. ²⁴ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Asay ubbay maataa mala; A bonchhuu ubbayikka maataa ciishshaa mala. Maatay melee; ciishshayikka qoqqofettee. ²⁵ Shin Godaa qaalay medhinaw de7ee” yaage. Hawe hinttentoo Goday odeedda mishiraachchuwaa qaala.

2

De7uwaa Shuchchaanne Geeshsha Asaa

¹ Hewaa diraw, hintteppe iitatethaa ubbaa, cimmiyaawaa ubbaa, lo77a malatiyaa iitatethaa, qanaatiyaanne zigirssaa ubbaa diggite. ²⁻³ Goday keeka gideeddawaa hintte de7uwan be7eeddawaa gidoope, ha77i yeletteedda gacino naanatuwaadan, ushiide diccanawunne attanaw xillo gideedda ayyaanaa maathaa laamotite.

⁴ Godaakko de7o shuchchaakko shiiqite. Asay A ixceedda; shin Xoossaa matan I dooretteedda al77o. ⁵ Hintteikka qassi de7o shuchchaadan, geeshsha qeesaa gidide, Yesuusi Kiristoosa bagganna Xoossaa nashechchiyaa ayyaanaa yarshshuwaa Xoossaw yarshshanaw, hintte hintte huuphew ayyaana keethaadan keexettite. ⁶ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay, “Be7ite, taani Xiyoone giya katamaan golliyyaa godaa xaphuwaa minisiyyaa, dooretteedda, al77o shuchchaa wothay; aani ammaniyyaa ooninne yeellatenna” yaage.

⁷ Hewaa diraw, ha shuchchay hinttentoo ammaniyaawanttoo daro al77a; shin ammanennawanttoo, “Gimbbiyaawanttu kadheedda shuchchay godaa xaphuwaa minisiyyaa, ubbaappe aadhdhiyaa shuchchaa gideedda” yaage. ⁸ Qassikka, “Ha shuchchay asaa dhubbiyaa shuchchaanne asaa kunddissiyyaa zaallaa” yaage; untuntuu Xoossaa qaala ammanenna diraw, untuntuu kassenna qofetteeddawaadan dhubetteeddiino.

⁹ Shin Xoossay dhumaappe maalalissiyyaa bare poo7oo hinttena xeeseedda; hintte A ooratha oosuwaa odanaw dooretteedda zare; hintte kaatiyaa qeesatuwaa; geeshsha asanne Xoossaassi buzo asa. ¹⁰ Hintte kase Xoossaa asa gidikkita; shin ha77i hintte A asa; hintte kase maarotethaa akkibeykkita; shin ha77i maarotethaa akkeeddiita.

Xoossaa Ayllatuwaa

¹¹ Ta dabbatoo, hintte ha sa7an imathaanne bete gidide de7iyaawantta gideeddawaadan, ubba wode hintte shemppuwaanna olettiiyaa asatethaa amuwaappe hintte haakkana mala, taani hinttena woossay. ¹² Amenenna asay hinttena iitabaa oothiyaawanttudun zigiriyaa wode, Kiristoosi yiyaa gallassi hintte lo77o oosuwaa untuntuu akeekiide, Xoossaa galatana mala, hintte de7uwaa untuntuu gidon loythi naagite.

¹³ Godaa diraw, asaa higgiiyaa ubbaw moodettite; kaatiikka ubbaappe bolla gidiyaa diraw, aw moodettite. ¹⁴ Qassi gadiyaa moodiyaawanttookka moodettite. Ayissi gooppe, untuntuu iitabaa oothiyaawantta muranawunne lo77obaa oothiyaawantta galatanaw kaatiyaappe kiitetteeddiino. ¹⁵ Ayissi gooppe, Xoossay hintte hintte lo77o oosuwan kadhiyaa eeyaa asatuwaa haasayaa co77u udanawaa koyyee. ¹⁶ Ayilletethaappe kesiide, Xoossaa ayilliyaadan de7iteppe attin, he ayilletethaappe keseeddawaa iitatethaa genthiyaawaa oothoppite. ¹⁷ Asaa ubbaa bonchchite. Hintte ishatawaa siiqite. Xoossaw yayyite. Kaatiyaa bonchchite.

Kiristoosa Gakkeedda Metuwaa Leemisuwaa

¹⁸ Ayllatoo, hintte lo77o godatuwaa xalalawunne ashikke godatuwaa xalalaw gidennaan, iittookka daro yayyiide moodettite. ¹⁹ Ayissi gooppe, asay naaqqiyaa wode waayyettiyaay uray Xoossaa qoppiidde, oge baynnaan naaqettooppe Xoossay A anjjana. ²⁰ Ayissi gooppe, hintte nagaraa oothina, hinttena dechchiya wode, hintte danddayooppe, hinttentoo ay galatay de7ii? Shin lo77obaa oothiide waayyiyaa hintte danddayooppe, Xoossay hinttena hewoo anjjana. ²¹ Xoossay hinttena xeeseeddawe hewaa diraassa; ayissi gooppe, Kiristoosi hinttentoo waayyettee; hintte A qatamaa kaallana mala, hinttentoo leemisuwaa gideedda. ²² Nagaraa I oothiibeenna; bare doonaappe wordduwaa haasayibeenna. ²³ Asay barena boriyaa wode, zaariide boribeenna; waayyettiyaay wodekka manddibeenna. Shin xilluwaa pirddiyaa Xoossaw barena aathiide immeedda. ²⁴ Nuuni nagaraa hayiqqiide, xillotethaw de7ana mala, Kiristoosi bare huuphew bare ashuwan nu nagaraa masqqaliyan tookkeedda; hintte A maythaan paxeedita. ²⁵ Ayissi gooppe, hintte ogi baleedda dorssaa mala; shin ha77i hintte shemppuwaa heemmiyaawaakkonne naagiyaawaakko simmeedita.

3*Asinaawaanne Machchiyaawaa*

¹⁻² Hewaadanka machchetoo, hintte asinatuwaappe Xoossaa qaalaw azazetenna ittuu ittuu de7ooppekka, hintte palumettennan, untunttu hintte yashshatethaanne hintte geeshsha de7uwaa be7iide xoonettana mala, untunttoo moodettite. ³ Hintte hintte huuphiyaa al77o baan giigissiyaawaaninne worqqa wothiyaawan woy al77o mayuwaa mayiyaawan hinttentu bolla bagga loythoppite. ⁴ Shin hintte garssan qosettedda asatethaa lo77otethay Xoossaa sinthan hinttentoo daro al77o gidiide, dhayenna ashikkenne woppu geedda ayyaanaa gido. ⁵ Ayissi gooppe, hewaadan Xoossaan hidooteedda geeshsha macca asatuu beni wode barentu asinaw moodettiide, barenta daro loytheeddino. ⁶ Hewaadan Saara Abraahaama, "Ta godaw" yaaga xeesaadde, aw azazettaaddu; hintteikka ittibawunne yayyennaan lo77obaa oothooppe, I naanatuwaa.

⁷ Hewaadan asinattoo, hintte macca asatuwaanna akeekan ittippe de7ite. Untunttoo daaburanchcha asatethay de7iyaa diraw, untuntta bonchchite; hintte woosay dhubettenna mala, Xoossay immeedda de7uwaa aadho keekatethana untunttu hinttenanna ittippe laattino.

Lo77obaa Oothiide Metuwaa Akkiyawaa

⁸ Wurssethaan, ubbay itti qofaan de7ite. Ittuu ittoo qarettite; ishatuwaadan siiqettite; qassi ittuu ittoo keekiyaawantanne hintte huuphiyaa kawushshiyaawantta gidite. ⁹ Iitaa diraw iitaa woy sheqaa diraw sheqaa zaaroppite; hewaa aggiide, Xoossay hinttentu anjuwaa laattanaadan hinttena xeeseedda diraw, anjjite. ¹⁰ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafay hawaadan yaage; "De7uwaa dosiyaawenne lo77o gallassaa be7anaw koyyiyaaawe oona gidooppenne bare inxxarssan iitabaa haasayiyaawaanne wordduwaa odiyaaawaa aggo.

¹¹ "Iitabaa oothiyaawaa aggiide, lo77obaa ootho; sarotethaakka loythi koyyonne kaalanaw baaxeto.

¹² "Ayissi gooppe, Godaa ayfii xillotuwaakko xeellee; qassi A haythay ubba wode untunttu woosaw dooya de7ee. Shin Goday iitabaa oothiyaawantta bare hanquwaa som77iyaan xeellee" yaage.

¹³ Hintte lo77obaa oothanaw amottooppe, hinttena qohanawe oonee? ¹⁴ Shin haray atto, xillotethaa diraw hintte waayyettooppekka, anjjetteddawannta. Asaw yayyoppitenne hirgoppite. ¹⁵ Shin Kiristoosa hintte wozanaan bonchchitenne A hintte Godaa oothite. Xoossay hinttentoo hidooteedda de7uwaassi gaasuwa oochchiyaa oossinne zaaruwaa immanaw ubba wode giigi uttite; ¹⁶ shin hewaa ashikketethaaninne yashshatethaan oothite. Qassi Kiristoosan hintte de7iya lo77o de7uwaa iitabaa ootheeddawaadan, hintte bollan iitabaa haasayiyaa asay bare zigiriyaawan yeellatan mala, hintte ayyaanay geeshsha gido. ¹⁷ Ayissi gooppe, Xoossay geeddawaa gidoope, iitabaa ootheedda diraw waayyettiyaawaappe, lo77obaa ootheedda diraw waayyettiyaawe keeka. ¹⁸ Ayissi gooppe, Kiristoosi nuuna Xoossaakko afanaw, barew xillo gidiide, makkalananchatuwaa diraw, itti gede ubbaa nagaraa hayiqqeedda; I bare asatethan hayiqqeedda; shin ayyaanay paxeedda. ¹⁹ Qassi he Ayyaanay, qashuwan de7iya ayyaanatuwaakko biide, untunttoo qaala odeedda. ²⁰ He ayyaanatuu amareedda, hosppun asatuu haathan atteedda markkabiyaay Nohe keexxishshin, Xoossay danddayiide gami77eedda wode, Xoossaw

azazettibeenna asaa ayyaanatuwaa. ²¹ Hewe xinqqataw leemisuwaa gidiiide, hinttina ha77i ashshée; suure wozanaappe Xoossaa woossiyaawaappe attin, bolla qitaa meeciyaawaa gidenna; hewe hinttina Yesuusi Kiristtoosi hayiquwaappe dendeeddawaan ashshée. ²² Saluwaa biide Xoossaappe ushechcha baggan I uttiide, kiitanchchaa ubbaa, maataanna de7iyaawantanne wolqqaamatuwaa mooddee.

4

Geeshshatethan De7ana De7uwaabaa

¹ Hewaa diraw, Kiristtoosi bare ashuwan nuussi waayyetteedda diraw, hintteikka he qofaan dancsettite. Ayissi gooppe, bare ashuwan waayyetteedda uray nagaraa oothiyaawaa aggeedda. ² Hawaaype sinthan, ha sa7an shemppuwaanna de7anaw atteedda wodiyaan, Xoossay koyyiyaawaadan de7anaw bessiyaawaappe attin, asaa amuwaadan de7anaw bessenna. ³ Ayissi gooppe, ammanenna asay oothanaw dosiyaawaa hintte oothiide, woshummanaw kajeeliyaawaan, amuwan, mathuwan, yethaan, ushshaan, pokkiyaa eeqaw goyinniyaawan, de7eedda kase aahddeedda wodii hinttenttoo gidanawa. ⁴ Ammanenna asaanna hintte shoray bayinna oosuwaa ittippe oothenna diraw maalalettiide, hinttina boriino. ⁵ Shin untuntu paxa de7iya asaa bollanne hayqqeedda asaa bolla pirddanaw giigi utteedda Xoossaw zaaruwaa immana. ⁶ Hayqqeedda asay* bare asatethan asay pirddetiyaawadan pirddettanawunne qassi ayyaan Xoossay de7iyaawaadan de7anaw, wonggalaa mishiraachchuu untuntu hewoo odetteedda.

Xoossay Immeedda Imotatuwaa Loythi Ayissiyaawaa

⁷ Ubbabawukka wurssethay matatteedda. Hewaa diraw, Xoossaa woossanaw qofaan geeyyiide, hinttina naagitenne minnite. ⁸ Siiquu daro nagaraa kammiyaa diraw, ubbabaappe aathiide ittuu ittuwaanna wozanaappe siiqettite. ⁹ Zuuzummennan ittuu ittuwaa imathatethaan mokiite. ¹⁰ Hintte huuphiyan huuphiyan Xoossaappe dumma dumma aadho keekatethaa akkeeddawaadankka, Xoossaa dumma imuwaa hadaraa loythi kesiyaawantudan, ittuu ittoo oothiite. ¹¹ Yesuusi Kiristtoosa bagganna ubbabaani Xoossay galattana mala, ooninne oodiyaawaa gidoope, qaala Xoossaappe akkiide oodiyaawaadan odo. Qassi ooninne maaddiyaawaa gidoope, Xoossay aw immiya wolqqan maaddo. Bonchchuunne godatethay Xoossaassi medhinaappe medhinaw gido. Amen77i.

Metuwaa Wode Minniyaawaa

¹² Ta siiqatoo, hintte giddon tamaadan guuddiide paacciyaa waayyii yiyaawaa oorathabay haniyaawaadan malalettoppote. ¹³ Shin Kiristtoosa bonchchuu beettiyya wode hintte nashettana mala, aananna waayyettiyaawan nashetite. ¹⁴ Asay hinttina Kiristtoosa sunthaa diraw boriyaawaa gidoope, hintte anijetteeddawantta; ayissi gooppe, bonchcho Ayyaanay, Xoossaa Ayyaanay, hintte bolla shemppana. ¹⁵ Hintteppe ooninne shemppuwa wodeeddawaadan, woy kayisuwaadan, woy iitabaa ootheedda asaadan, woy hara asaa yewuwaa geleeddawaadan waayyettoppo. ¹⁶ Shin ooninne Kiristaaniyaa gidiyaa diraw waayyettoppo, Kiristtoosa sunthaa diraw, Xoossaa galatanaappe attin, yeallatoppo.

¹⁷ Ayissi gooppe, pirdday Xoossaa gollayan doomettiyaa wodii gakeedda. Qassi he pird-day koyiro nu bolla doomettiyaawaa gidoope, A wonggalaw azazettennawanttu wurssethay ayaa gidanee? ¹⁸ Xillo asay tuggaan attiyaawaa gidoope, makkalanchchayenne nagaranchchay yaatina waanane? ¹⁹ Hewaa diraw qassi, Xoossay geeddawaadan waayyettiyaawanttu lo77oobaa oothiide, barenttu shemppuwa hadaraa barena medhdheedda ammanettiya Xoossaw immiino.

5

Xoossaa Asaa Ayissanaw Imetteedda Zoriyaa

¹ Simmi taani woosa golliyaa cimatuwaanna cima gidiyaawenne, Kiristtoosa waayiyaa markkattiyaawe, qassi qonccana bonchchuwa shaakkanawe hintte giddon de7iya cimatuwaa zoray. ² Hintte giddon de7iya Xoossaa wudiyaa Xoossay koyyiyaawaadan heemmite. Dosuwaanappe attin, wolqqan gidenna. Qassi hintte go77a xalalaa xeellennan, lo77o qofaan heemmite. ³ Wudew hintte leemisuwaa giditeppe attin, hintte heemmiyaawantta wolqqaan heemmoppote. ⁴ Qassi heemmiyaawanttu kaappuu qoncciyaa wode, bayenna bonchcho akililiyaa hintte akkana.

⁵ Hewaadankka yalaga asatoo, cimattoo moodettite. Ubbaykka ittuu ittoo oothanaw hintte huuphiyaa kawushshiyaawaa afileadan mayyite. Ayissi gooppe, Xoossay otoret-tiyaawantta ixxee; shin barena kawushshiyaawanttoo aadho keekatethaa immee.

⁶ Xoossay bare lo77o wodiyaan hinttana dhoggu oothana mala, wolqqaama Xoossaa kushiyaappe garssanna hinttana toochchite. ⁷ I hinttenttoo qoppiyaa diraw, hinttana hirggissiyaa ubbabaa A bolla olite.

⁸ Xalahiyyaa kaappuu, hintte morkkii, mittiyaa uraa koyyiide, gudiyaa gaammuwaadan hintte yuushshuwan yuuyyiyaa diraw naagettitenne beegottite. ⁹ Sa7an de7iya hintte ishatauu hewaadan waayyettiyaawaa eriide, ammanuwan minniide, aananna eqettite.

¹⁰ Aadho keekatethaa ubbaa Xoossay, bare medhinaa bonchchoo Kiristtoosi Yesuusa bagganna hinttana xeeseeddawe, amareedda wodiyaan hintte waayyetteeddawaappe guyyiyan, I bare huuphew hinttana shiri orathananne minissana. Qassi I hinttana maaddananne baasi essana. ¹¹ Wolqqay medhinaappe medhinaa gakkanaw aw gido. Amen77i.

Wurssetha Sarotaa

¹² Hawe Xoossaa tumu aadho keekatethaa gidiyaawaa taani hinttenttoo markkattaad-denne hinttana zoraadde, hinttenttoo qanthaan xaafeedda dabidaabbiyaa ammanettiya ishaa gaade taani qoppiyaa Sillaase bolla kiittaaddi; he aadho keekatethan minneeddita.

¹³ Hinttenana ittippe dooretteedda Baabiloonen * de7iya woosa golliyyaa asaynne ta na7ay Marqqoossi hinttana “Saro saro” giino. ¹⁴ Siiquwaa yeretaa yerettiidde, ittuu ittuwaa sarotite.

Hintteew, Kiristtoosanna ittuwaa gideeddawanttoo ubbatuwaassi sarotethay gido. Amen77i.

Phexiroosi Xaafeedda Laa7entho Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda Phexiroosi xaafeedda laa7entho kiitay xaafetteeddawe, dumma dumma sa7an de7iya, beni ammaniyaa asatuwaassa. Kiitaw huuphe qofay worddo astamaaratuwaa iita oosuwaanne untunttu timirttiyaa gaasuwan medhetteedda pokko de7uwaa eqettiyaawaa. Medhetteedda metatuwaa qaaranaaw maado gidiaawee Yesuusa barenttu ayifiyan be7eeddanne I tamaarissiyaa wode barenttu hayithan siseedda asatuu tamarisseeedda timirttiyaa bagganna Xoossaabaanne Godaa Yesuusi Kiristoosawaa ammanthiyaa eraa demmiyaawaa. Xaafii dumma naagiide odeeddabay, “Kiristoosi laa7etho yeenna” yaagiyaa wordduwaa timirttiyaabaa. Hewaa xeelliaawaan haasayiidae, “Kiristoosi simmiide yeennaan gami77eeddawe, Xoossay, asay ubbay bare nagaraappe simmanawaappe attin, ooninne dhayanawaa koyyenna diraassa” yaage.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-2)

Ammaniyaa asaa xeessaa (1:3-21)

Worddo Astamaaratuwaa (2:1-22)

Yesuusa laa7entho yuussaa (3:1-18)

¹ Taani Simooni Phexiroosi, Yesuusi Kiristoosa xillotethaa bagganna nuwaa mala ammanuwaa akkeeddawanttoo, ha dabidaabbiyaa xaafay.

² Xoossaanne nu Godaa Yesuusa hintte eriyaawan aadho keekatethaynne sarotethay hinttentoo palahiide gido.

Xoossaa Xeessaanne A Dooruwwaa

³ Nuuni Xoossaa bonchchuwaanne lo77otethaa laattana mala, nuuna xeeseeddawaa nuuni eriyaawan, de7uwaassinne Xoossaa malatussassi nuuna koshshiyaawaa ubbaa Xoossaa wolqqay nuussi immeedda. ⁴ Hintte A imuwaa bagganna sa7an de7iya bayizzia amuwaappe kessi akkanaadaninne Xoossaa Xoossethethaa laattanaadan, I bare immana geedda daro wolqqaamanne al77o imuwaa nuussi immeedda. ⁵ Hewaa diraw, hinttena bessiyaawaa ubbaa minni oothiidae, hintte ammanuwaa bolla lo77otethaa, lo77otethaa bolla eratethaa, ⁶ eratethaa bolla hinttena naagiyaawaa, hinttena naagiyaawaa bolla genccaa, genccaa bolla Xoossaa malatiyaawaa, ⁷ Xoossaa malatiyaawaa bolla ishatethaa siiquwaa, ishatethaa siiquwaa bolla siiquwaa gujjite. ⁸ Ayissi gooppe, hawanttu hinttentoo loythi dariyaawaa gidoope, hinttena Godaa Yesuusi Kiristoosa eratethan tishshanne ayifiyaanna de7iyaawantta oothana. ⁹ Shin hewanttu baynna uray bare matan de7iyaawaa xalalaa demmee; qassi I qooqaa; I kase ootheedda nagaray atto geetteeddawaa dogeedda.

¹⁰ Hewaa diraw, taanaadan Xoossaa kaalliyaawanttoo, hinttena Xoossay xeeseeddawaanne dooreeddawaa loythi erissanaw, kasewaappe aadhdhi minnite; ayissi gooppe, hintte hewaa oothiyaawaa gidoope, dhubettikkita. ¹¹ Hewaadan qassi nu Godaanne nuuna ashshiya Yesuusi Kiristoosa medhinaa kawutethaa geliyaa kumentha maataay hinttentoo imettana.

¹² Hewaa diraw, hintte ha yewatuwaa eriyaawaa gidoopeekka, qassi hintte oyqqeedda tumuwaan minneeddawantta gidoopeekka, taani hinttena ha yewatuwaa ubbaa wode hassayissiyaawaa aggikke. ¹³ Taani paxa de7eedda keenan, hinttena hassayissaade qaasethanaw koshshiyaawaa taw malatee. ¹⁴ Nu Goday Yesuusi Kiristoosi taw qonciyaan odeeddawaadan, taani ha hayiqqiyaawaa asatethaa gami77ennan qaara olanaawaa eray. ¹⁵ Taani hayqqeeddawaappe guyyiyan gidinakka, hintte ha yewatuwaa ubba wode qoppaaw danddayana mala, taw danddayetteeddawaa ubbaa oothana.

Kiristoosa Bonchchuwaa Bare Ayifiyan Be7eedda Markkatuwaa

¹⁶ Nuuni A wolqqaama bonchchuwaa nu ayifiyan be7iide odettoppe attin, medhdhi akkeedda tossaan nu Godaa Kiristoosa wolqqaanne yuussaa hinttentoo odibeykko. ¹⁷ Ayissi gooppe, daro wolqqaama bonchchuwaappe, “Taani aani dinto nashettiyaaw ta siiqo Na7ay hawaa” yaagiyaa kooshshay yeedda wode, Xoossaa Aawuwaappe bonchchuwaanne galataa I akkeedda. ¹⁸ Qassi nuunikka geeshsha deriyaa bollan aananna de7iidae, he kooshshay saluwaappe yeeddawaa siseeddo.

* **1:10** dhubettikkita: Nagaraan kunddikkita.

¹⁹ Asay hewaappe loythi aadhdhiyaa timbbitiyaa odiyaaawanttu haasayeedda nuuna loythi ammanthiyya qaalay nuussi de7ee; hintte he qaalaa naagiyaawaa gidoope loytheeddita. Ayissi gooppe, hewe sa7ay wonttana gakkanaassinne wontta xoolinttiyaa poo7uu hintte wozanaan poo7ana gakkanaw, dhumaani poo7iyya poo7uwaa mala. ²⁰ Ubbaappe kasetiide, hawaa erite; Xoossaa Maxaafan xaafetteedda timbbitiyaa odeeddawaa ooninne barekka billanaw danddayenna. ²¹ Ayissi gooppe, timbbitiyaa odeeddawe ubbay geeshsha asatuu Geeshsha Ayyaanay kaaalthina, Xoossaa qaalaa haasayeeddinoppe attin, asaa sheniyaan haasayettiibenna.

2

Worddo Asttamaaratuwaa

¹ Shin timbbitiyaa odiyaa worddatuu asaa gidдон kase de7iyyaawaadan, hintte gidonikka wordduwaa tamarissiyaawanttu de7ana. Unttuntu barena wozeedda, Godaa kaddiide, bayizziya worddo timirttiyaa ahana; qassi untntuntu akeekenna bashshaa barenttu bolla ahana. ² Qassi daro asay yeellayiyaa untntuntu iita ogiyaa kaallana; untntuntu gaasuwan tumuwaa ogii borettana. ³ Wordduwaa tamarissiyaa hewanttu shaloo yaaretiyaawan barenttu medhdhi akkeedda tossaan hinttana bongqana; benippe doommiide, untntuntu pirdday giigi utteedda; untntunta dhayissiyaawe beegottiide naagee.

⁴ Nagaraa otheedda kiitanchchattoo Xoossay qarettennaan, pirddaa gallassay gakkanaw dhuma ollaan untntuntu qashetti utteedda Gaannamiyan yeggeedda. ⁵ Xoossay nagaranchchatuwaa bolla bashshaa haathaa yeddeeddappe attin, beni asaw keekibeenna; shin xillotethaabaa odeedda Nohanne hara laappu asatuwaa ashsheedda.

⁶ Xoossay Sodoomaanee Gamooraa giya katamatuwaa biittaa bidintha udiide, guuddi dhayissiide, nagaranchcha gidiyaawantta gakkanabaw leemisuwaa otheedda.

⁷ Higew azazetenna tunatethaa oothiyya asatuwaa gidдон tuggattiide de7iyya xilluwaa Looxa Xoossay ashsheedda. ⁸ He lo77o bitani untntuntu gidдон de7iide, untntuntu oothiyya iita oosuwaa gallassi gallassi be7eedda wodenne siseedda wode A lo77o wozanay un77etteedda. ⁹⁻¹⁰ Hewaa gidoope, Goday Xoossaw goyinniyaa asatuwaa paaciyaappe wooti ashshantenno eree; nagaranchchatuwaa qassi ubbaappe aathiide, tuna amuwan ashuwaa amuwaa kaalliyaawanttanee qassi Xoossaa wolqqa kadiyaawantta, pirddaa gallassay gakkanaw Goday muriide wothanawaakka eree.

Wordduwaa tamarissiyaa hewanttu xalanne otoranchchaa gideeddawaan, bolla de7iyya bonchcho medhetaa boriinoppe attin, bonchchikino. ¹¹ He wordduwaa tamarissiyaa asatuwaappe daro minonne wolqqaama gidiyya kiitanchchatuukka untntunta Godaa sinthan boriyan mootanaw koyyikkino. ¹² Shin he asatuu oyqqettiide dhayanaw yeletteedda barenttu medhetaan wozanay bayinna woraa do7atuwaadan haniino; untntuntu erennabaa boriino; qassi barenttu bayizzuwan, untntuntu coo dhayana. ¹³ Untntuntu barenttu medhdheedda metuwan metootana; gallassi yexxiide duriyaawaa nashchchiyaabaa giide qoppiino; untntuntu kawushissiyaawanttanee tunatuwaa gidi uttiide, hinttenanna miyaa qumaa muussaan nashettiino. ¹⁴ Caaratiyaa macca asaa xeelliyaawaa aggenaa ayfii untntuntoo de7ee; qassi nagaraa oothiyaawaakka aggikkino. Ammanuwan minnibeenna asaa cimmiino. Amuwaa dooyeedda wozanay untntuntoo de7ee; untntuntu sheqetteeddawantta. ¹⁵ Suure ogiyaa aggiide baleeddino. Bi7oora na7aa Balaama ogiyaanna beeddino; Balaami makkalaan miishshaa akkanaw koyyeedda.

¹⁶ I timbbitiyaa odiyaaawaa; shin A nagaraa diraw, A harii asaadan haasayan seeriide, gooshshaa mala hanuwaappe A te77eedda.

¹⁷ He asatuu melidiggeedda pulttuwaa mala; qassi gotuu tookkiide afiyaa shaariyaa mala; Xoossay untntuntoo sakkana dhuma giigissi wotheedda. ¹⁸ Ayissi gooppe, untntuntu melanne otoro haasayaa hasayiino; baliide de7iyya asaappe kesi yeeddawantta wolqqaama ashuwaa amuwan cimmiino. ¹⁹ Untntuntu barew bashshaa amuwaanna de7iide untntunta, "Hintte ayilletethaappe kesana" yaagiino; ayissi gooppe, itti asay barena xoneeddabaw ayawunne ayilliyya. ²⁰ Untntuntu nu Godaanne nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa eretathan ha sa7aa tunatethaappe kessi akkeeddawaappe guyyiyan, guyye simmiide, aani dhubettiide xonettiyaawaa gidoope, kase de7iyya de7uwaappe guyyewe untntuntoo iitana. ²¹ Ayissi gooppe, untntuntoo imetteedda geeshsha azazuwaa eriide aggiyaawaappe untntuntu xillotethaa ogiyaa erennaan aggintto lo77a shin. ²² "Kanay bare cooshshaakko guyye simmee" giya leemisuunee qassi, "Meecetteedda gudunthay guyye simmiide, urqqaan gondorettee" giya leemisuu tuma gidiyaawaa untntunta gakkeddawe bessee.

3

Goday Yesuusi Yaana Nashechchaa

¹ Ta siiqatoo, hawe taani hinttentoo xaafeedda laa7entho dabidaabbiyaa; taani he laa77u dabidaabbatuwaakka hintte suure qofaa qoppanaadan denthethanaw hinttena hassayissanaadan xaafaaddi. ² Geeshsha gideedda nabatuu beni odeedda qaalaa hintte hassayana malanne Goday hinttena ashshiyaaawe, bare kiitteeddawantu bagganna hinttena azazeedda azazuwaa hintte hassayana mala koyyay. ³ Wodiyaaw wurssethaan, asaa toochchiyaa barenttu amuwaadan de7iyaawanttu asaa toochchiidde dendanawaa ubbaappe kasetiide erite. ⁴ Unttuntu, "I 'Yaana' yaageedda. Gibeennee? Yaatina haqan de7ii? Ayissi gooppe, nu aawotuu hayiqqi diggeeddino; shin ubbabaykka sa7ay medhettoodeppe doommiide de7iyaawaadankka de7ee" yaagana. ⁵ Daro wodiyaaappe kase Xoossay haasayina, saluunne sa7ay medhetteddawaa eriide, unttuntu akeekennaan ixceeddino. Sa7ay haathaappenne haathan medhettedda. ⁶ Qassi hewaa gaasuwan, he wode de7iya sa7ay he haathan mitetti dhayeedda. ⁷ Shin ha77i de7iya saluunne sa7ay, Xoossaw goyinnenna asatuu pirddettiyaa gallassayne dhayiyaa gallassay gakkanaw takkiide, he qaalaan tamaa naagiino.

⁸ Shin ta siiqatoo, ha itti yewatto dogoppite; Godaa matan, itti gallassay sha77a laythaa mala gidiyaaawaanne, qassi sha77a laythay itti gallassaa mala gidiyaaawaa dogoppite.

⁹ Ittu ittuu qoppiyaawaadan, Goday bare oothana geeddawaa oothanaw takkenna; shin ooninne bare nagaraappe simmanaadan koyyeeppa attin, ooninne dhayana mala koyyenna diraw, hinttessi giide danddayaan gam77ee.

¹⁰ Shin Godaa gallassay kaysuwaadan yaana. He gallassi salatuu wolqqaama gunthan dhayana; saluwaa medhetatuu wolqqaama seelaan siilana; sa7aynne A bollan de7iya ubbabay dhayana. ¹¹ Ubbabaykka hewaadan dhayiyaaawaa gidoope, hintte ay mala asaa gidanaw bessii? Hintte de7uu geeshshanne Xoossaa malatiyaawaa gidanaw koshshee. ¹² Hintte Xoossaa gallassaa naagishshina, he gallassay ellekka gakkanaadan, hinttentoo danddayettiyaaawaa oothite; he gallassi salatuu guudettiide dhayananne saluwaa medhetatuukka wolqqaama seelaan siilana. ¹³ Shin nuuni Xoossay immana geedda ooratha saluwaanne ooratha sa7aa xilluu de7anasaa naageetto.

¹⁴ Hewaa diraw, ta siiqatoo, he gallassaa naagiidde, pokuunne yeellayiyaabay bayin-nawantta giidiide, aananna sarotethaan de7ana mala lo77obaa ubbaa oothite. ¹⁵ Godaa danddayay atotethaa gidiyaaawaa hintte wozanaan qoppite; hewaadan qassi nu siiqo ishay Phawuloosi, Xoossay barew immeedda aadhdheedda eratethan hinttentoo xaafeedda. ¹⁶ Bare xaafiyaa dabidaabbiyaan, he yewuwaabaa xaafiyaa wode, tamaribeenna asatuunne minnibeenna asatuu hara Xoossaa Maxaafatuwaa geellayiyaawaadankka, he dabidaabbiyaa gidдон de7iya akeekanaw waayissiyaa yewuwaa geellayiiino. Unttuntu hewaa oothiyaawan barenttu bolla bashshaa ahiino.

¹⁷ Hewaa diraw, ta siiqatoo, hintte hewaa eriya diraw, makkalanchchatuwaa balaan cimettiide, wora beenna malanne, qassi minniide de7iya sa7aappe kunddenna mala naagettite. ¹⁸ Shin hintte nu Godaa, nuuna ashshiya Yesuusi Kiristoosa aadho keekatethaaninne eratethan diccite. Aw ha77inne medhinaa gallassay gakkanaw galatay gakko. Amen77i.

Yohaannisi Xaafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda Yohaannisi xaafeedda koyro kiitay, laa77u huuphe qopatuwaa oyqqeedda; hewanttukka: nabbabiyaawantoo Xoossaannanne A na7aa Yesuusi Kiristoosanna ittippetethay de7anaadan menthethanaassanne ha ittippetethaa dhayissanaw danddayiyaa worddo timirttiyaappe untunttu haakkana mala, minissiide akeekissanaassa. He wode dendeedda worddo timirttii "Iitatethay pulittiyaawe ha nuuni de7iya wolqqaama alamiyaanna gaketiiyaa gakethaanna gidiiyaa diraw, Xoossaa Na7ay Yesuusi mulekka asaa gidanaw woy, asatethaa eeshshay aw de7anaw danddayenna" yaagiyaawaa. He astamaaratuu, "Atotethaa guussay alamiyaa de7uwaassi un77ettiyaawaappe la77a kesiyaawaa" yaagiino. Hewaa bollaakka qassi "Iitaanne keekaa shaakkiide oyqqiyaawaa woy, hara asaw siiquwaa bessiyaawaa gidooppekka, atotethaanna untunttu gathiyaabay baawa" yaagiino.

Xaafii ha timirttiyaa egettiide, "Yesuusi Kiristoosi polo asa; Yesuusan ammaniyaawantunne Xoossaa siiqiyaawantuu ubbay barenttu giddonikka ittuu ittuwaanna siiqettanaw bessee" yaagiide odeedda.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-4)

Poo7uwaanne dhumaa (1:5-2:29)

Xoossaa naanaanne xalahiyaa naanaa (3:1-24)

Tumuwaanne balethuwwaa (4:1-6)

Siiquwaa wolqqanthuwwaa (4:7-21)

Xooniyaa ammanuwwaa (5:1-21)

De7uwwaa Qaalaa

¹ Nuuni koyiruwaappe doommiide de7iyawaa, nu ayifiyan be7iide, nu kushiyan A bochchi be7eedda de7uwwaa qaalaaabaa hinttenttoo xaafheetto. Nuuni A be7eeddo; nu kushiikka A bochchi be7eedda. ² He de7uu qonccina, nuuni A be7iide, aabaa hinttenttoo markkatteetto; qassi Xoossaa Aawuwwaa matan de7iya nuussi qoncceedda medhinaa de7uwwaaabaa hinttenttoo odeetto. ³ Qassi nuunanna hinttenttoo ittippetethay de7ana mala, nuuni be7eeddawaanne siseeddawaa hinttenttoo odeetto; nuussi Aawuwwaannanne A Na7aa Yesuusi Kiristoosanna ittippetethay de7ee. ⁴ Nuuni nu nashechchay polettana mala, hawaa hinttenttoo xaafheetto.

Xoossay Poo7uwwaa

⁵ Nuuni Xoossaa na7aappe sisiide, hinttenttoo odiiyaa kiitay, "Xoossay poo7uwwaa; aani dhumay mulekka baawa" yaagiyaawaa. ⁶ Nuuni nuussi aananna ittippetethay de7ee giide dhumaani de7ooppe, nu haasayaaninne nu oosuwan worddoteetto. ⁷ Shin poo7uwan I de7iyaawaadan, nuunikka poo7uwan de7ooppe, nuussi ittoo ittuwaanna ittippetethay de7ee; qassi A Na7aa, Yesuusi Kiristoosa suuthay nagaraa ubbaappe nuuna geeshshee.

⁸ Nuuni nagaraa oothibeykko gooppe, nuurekka nuuna cimmeetto; nuunan tumatethaykka baawa. ⁹ Shin nuuni Xoossaw nu nagaraa paaxooppe, I nu nagaraa atto gaanawunne nu bayizzo oosuwwaa ubbaappe nuuna geeshshanaw, ammanettiyaawaanne tumuwwaa oothiyaawaa. ¹⁰ Nuuni nagaraa oothibeykko gooppe, Xoossaa wordduwaa getto; A qaalaykka nu wozanaan de7enna.

2

Kiristoosi Nuussi Gaannatiyaawaa

¹ Ta naatoo, nagaraa hintte oothennaadan, taani hawaa hinttenttoo xaafay; shin ooninne nagaraa oothooppe, Aawuwwaa matan nuussi gaannatiyaa Yesuusi Kiristoosi, Xil-luu, de7ee. ² Qassi nuuni nu nagaraa atto geetettussaa Kiristoosa bagganna demmeetto; Kiristoosi yarshshetteeddawe asaa ubbaa nagaraa digganaassappe attin, nu nagaraa xalalaa digganaassa gidenna.

³ Nuuni Xoossaa azazuwwaa naagoooppe, tumu A eriyaawaa hewan shaakkanaw dand-dayeetto. ⁴ Itti uray, "Taani A eray" giide, qassi A azazuwwaa naagennan aggooppe, he uray wordduwaa; tumatethaykka aani baawa. ⁵ Shin A qaalaw azazettiya oona gidooppenne, he uray Xoossaa siiqiyaawe tumu poletteedda. Nuuni Xoossaan de7iyaawaa hawe nuuna

erissee. Hewekka, ⁶ “Taani, Xoossaan de7ay” giya ooninne Kiristtoosi de7eeddawaadan de7anaw bessee.

Ooratha Azazuwaa

⁷ Ta siiqatoo, taani hinttenttoo koyiruwaappe de7iya eca azazuwaa xaafayppe attin, ooratha azazuwaa xaafikke; he eca azazuu hintte siseedda qaalaa. ⁸ Gidooppekka, taani hinttenttoo laa7enthuwaa ooratha azazuwaa xaafay; he azazuwaa tumatethaykka Kiristtoosaninne hinttenan beettee. Ayissi gooppe, dhumay dhayee; tumu poo7uu ha77i poo7ee.

⁹ Poo7uwaan de7ay giidde, bare ishaa ixxiyaa ooninne hanno gakkanaassikka dhumaani de7ee. ¹⁰ Bare ishaa siiqiyyaa ooninne poo7uwan de7ee; he uran hara uraa dhub-biyaabay ayaynne baawa. ¹¹ Shin bare ishaa ixxiyaa ooninne dhumaani de7ee; dhumaani hamettee. Dhumay A ayfiyaa qooqissi wotheedda diraw, haqa binttonne erenna.

¹² Ta naatoo, Xoossay Kiristtoosa sunthaa diraw,

hintte nagaraa atto yaageedda diraw, taani

hinttenttoo xaafay.

¹³ Aawotoo, koyiruwaappe de7iyaawaa hintte ereedda diraw,

hinttenttoo xaafay.

Yalagatoo,

xalahiyaa kaappuwaa hintte xoneedda diraw,

hinttenttoo xaafay.

Guutha naatoo, Xoossaa Aawuwaa hintte ereedda diraw,

hinttenttoo xaafay.

¹⁴ Aawotoo, koyiruwaappe de7iyaawaa hintte ereedda diraw,

hinttenttoo xaafay.

Yalagatoo,

hintte mino gidiyaa dirawunne

Xoossaa gaalay hinttenan de7iya diraw,

qassi xalahiyaa kaappuwaa hintte xoneedda diraw,

hinttenttoo xaafay.

¹⁵ Ha alamiyaa woy alamiyaan de7iya ayaanne siiqoppite. Hintte ha alamiyaa siiqooppe, Xoossaa siiquu hinttenan baawa. ¹⁶ Ayissi gooppe, ha alamiyaan de7iyaa ubbabay, hewekka: asatethaa amuu, ayifiyan xeelliide kajeeliyaawenne bare de7iyaawaan ceeqettiyaawe ha alamiyaappe yeeddawaappe attin, Xoossaa yibeenna. ¹⁷ Ha alaminne ha alamiyan asay amottiyaa ubbabay aadhkana. Shin Xoossay geeddawaa oothiyya uray medhinaw de7ana.

Kiristtoosa Eqettiyaawaappe Naagettiyaawaa

¹⁸ Ta naatoo, wodiyya wurssethay matatteedda; Kiristtoosa eqettiyaawe sinthaappe yaanawaa hintte siseeddawaadan, haray atto ha77ikka A eqettiyaawanttu coratuu dendeeddo. Hewaa diraw, wodiyya wurssethay matatteeddawaa nuuni hewan ereetto.

¹⁹ Ha eqettiyaawanttu nu bagga gidenna diraw, nu gidoppe keseeddino; ayissi gooppe, untunttu nu bagga gidiyaabaa gidinttonne, nu giddon de7ana; shin untunttuppe ooninne nu bagga gidennawe erettana mala, nu gidoppe keseeddino.

²⁰ Shin Kiristtoosi hintte bolla Geeshsha Ayyaanaa gusseedda; qassi hintte ubbay tumuwaa eriita. ²¹ Tumuwaa hintte eriya dirawunne qassi tumuwaan wordduu ayaynne bayinnawaa hintte eriya diraw, taani hinttenttoo xaafayppe attin, tumuwaa hintte erenna diraw xaafikke.

²² Yesuusi Oketteedda Kiristtoosa gidiyaawaa erikke giya uraappe attin, wordduu oone? Hewe Xoossaa Aawuwaanne Na7aa erikke giyaawe Kiristtoosa eqettiyaawaa.

²³ Xoossaa Na7aa erikke giyaa oonanne Xoossaa Aawuukka erenna; Xoossaa Na7aa eray giya oonanne qassi Xoossaa Aawuukka eree.

²⁴ Hewaa diraw, koyiruwaappe hintte siseeddawaa hintte wozanaan minissiide naagite. Koyiruwaappe siseeddawaa hintte naagooppe, hinttenttoo qassi Xoossaa Na7aannanne Xoossaa Aawuwaanna ittippetethay de7ana. ²⁵ Qassi Kiristtoosi bare huuphew nuussi immna geeddawe medhinaa de7uwaa.

²⁶ Taani hawaa hinttenttoo he hinttena balethiya asatuwaa diraw xaafaaddi. ²⁷ Shin Kiristtoosi hintte bolla bare Geeshsha Ayyaanaa gusseedda. Geeshsha Ayyaanay hinttenan de7iya diraw, ooninne hinttena tamarissana koshshenna; ayissi gooppe, A Geeshsha Ayyaanay hinttena ubbaabaa tamarissee. I tamarissiyaawe tumuwaappe attin wordduwaa gidenna. Hewaa diraw Ayyaanaa Geeshsha timirtew azazetiidde, Kiristtoosanna ittippetethaan de7ite.

²⁸ Ta naatoo, qassi I qoncciyaa wode, nuuni yashshi bayinnawantta gidanaadaaninne, A yuussaa gallassi A sinthan nuuni yeellatennaadan, aananna ittipetethaan de7ite. ²⁹ Kiristtoosi xillo gidiyaawaa hintte erooppe, xillobaa oothiyaa ubbay Xoossaa na7aa gidiyaawaa eranaw bessee.

3

Xoossaa Naanatuwaa

¹ Nuuni Xoossaa naanatuwaa geetettiide xesettana mala, Xoossay nuuna ay keenaa siiqeeddenttonne be7ite. Nuuni tumukka A naanatuwaa. Ha alamii Xoossaa erenna diraw, nuunakka erenna. ² Ta siiqatoo, ha77i nuuni Xoossaa naanatuwaa; nuuni ayaa hananentto biro erettiibeenna; shin Kiristtoosi qoncciyaa wode, nuuni A malatanawaa ereetto. Ayissi gooppe, I tumu A gidiyaawaa nuuni kumenthan be7ana. ³ Qassi Kiristtoosa be7ana giide nashechchan naagiya ooninne Kiristtoosi geeshsha gideeddawaadan, barena geeshshee.

⁴ Nagaraa oothiyaa ubbay Xoossaa higgiiya menthee; ayissi gooppe, nagaray Xoossaa higgiiya menthussaa. ⁵ Kiristtoosi asaa nagaraa dhayissanaw qoncceddawaa hintte eriita; aani nagaray baawa. ⁶ Kiristtoosan de7iyaa ooninne nagaraa oothiidde de7enna; gassi nagaraa oothiidde de7iyaa ooninne A be7ibeenna woy eribeenna.

⁷ Ta naatoo, ooninne hinttena balethoppo. Kiristtoosi xillo gidiyaawaadan, xillobaa oothiyaa uray xilluwaa. ⁸ Xalahiyyaa kaappuu koyiruwaappe nagaraa ootheedda diraw, nagaraa ubba wode oothiyaa uray xalahiyyaa kaappuwaassa; hewaa diraw, Xoossaa Na7ay xalahiyyaa kaappuwaa oosuwa dhayissanaw qoncceddada. ⁹ Xoossaa naanatuwaa gidiyaa ubbay Xoossaa medhetay untuntun de7iya diraw, nagaraa ubba wode oothikkino; qassi Xoossay untuntuu Aawuwaa gidiyaa diraw, nagaraa oothanaw danddayikkino. ¹⁰ Xoossaa naanatu gidduwaaninne xalahiyyaa kaappuwaa naanatuwaa gidдон de7iya dummatethay hawaan erettee; xillobaa oothennawantunne woy bare ishaa siiqenawantuu ooninne Xoossaa naanatuwaa gidikkino.

Ittuu Ittuwaanna Siiqettiyaawaa

¹¹ Ayissi gooppe, koyiruwaappe hintte siseedda kiitay, "Ittuu ittuwaanna siiqettanaw bessee" yaagiyaawaa. ¹² Nuuni Qaayeela mala gidanaw bessenna. Qaayeeli xalahiyyaa kaappuwaassa; hewaa gido diraw, bare ishaa wodheedda. I bare ishaa ayissi wodheeddee? I ootheedda oosuu iita gidina, A ishay ootheedda oosuu lo77a gideedda diraw wodheedda.

¹³ Taanaadan Xoossaa kaalliyawanttoo, ha sa7aa asay hinttena ixxoopspe, oorathabaa gooppite. ¹⁴ Nuuni ammaniyaawanttaa siiqiyaa diraw, hayiquwaappe de7oo pinneedawaa ereetto; ammaniyaawantta siiqenna uray ooninne hayiquwaa gidдон de7ee. ¹⁵ Ammaniyaawantta ixxiyaa ooninne shemppuwaa wodheeddawaa; qassi shemppuwaa wodheeddawaan medhinaa de7uu bayinnawaa hintte eriita. ¹⁶ Kiristtoosi bare shemppuwaa nu diraw aathiide immeeddawaan siiquu ayentto nuuni ereeddo; nuunikka ammaniyaawanttu diraw, nu shemppuwaa aathiide immanaw bessee. ¹⁷ Shin dure asay ooninne bare ishay metootiyaawaa be7iidde, aw qarettennaan ixxoopspe, bare wozanaan Xoossaa siiqay gaanaw waani danddayii? ¹⁸ Ta naatoo, nuuni oosuwaaninne tumatethaan siiqettoyteppe attin, coo haasayan woy bolla doonan siiqettanaw bessenna.

Xoossaa Sinthan Ammanettiide Eqqiyaawaa

¹⁹⁻²⁰ Nuuni tumuwaa baggan de7iyaawaa hewan erana; qassi nu wozanay nu bolla pirddiyaa wode ubbaan, Xoossaa sinthan tumatethaa nuuna hewan erissee. Ayissi gooppe, Xoossay nu wozanaappe wolqqaama; qassi I ubbabaa eree.

²¹ Ta siiqatoo, nu wozanay nu bolla pird dennawaa gidoooppe, nuuni Xoossaa sinthan yayyokko. ²² Nuuni A azazuwaa naagiya dirawunne A nashechchiyaabaa oothiyaa diraw, woossiyaa ubbabaa aappe akkeetto. ²³ Xoossaa azazu hawaa: Kiristtoosi nuuna azazedawaadanka, Xoossaa Na7aa Yesuusi Kiristtoosa sunthan nuuni ammananaadaaninne ittuu ittuwaanna siiqettanaadan Xoossay nuuna azazeedda. ²⁴ Xoossaa azazuwaa naagiya ooninne Xoossaa gidдон de7ee; Xoossaykka A gidдон de7ee; Xoossay nuussi immeedda A Ayyaanaa bagganna I nu gidдон de7iyaawaa nuuni ereetto.

4

Tumanchcha Ayyaanaanee Worddo Ayyaanaa

¹ Ta siiqotoo, Xoossaa Ayyaanay taanan de7ee giyaa ubbaa ammanoppite; shin untuntun de7iyaa ayyaanay Xoossaappeeyee woy gidennentto paaccite. Ayissi gooppe,

cora worddo nabatuu ubbasaa beeddino. ² Xoossaa Ayyaana gidiaawaa hintte hawaan erana; “Yesuusi Kiristoosi asaa gidiiide yeeddawaa ammanay” giyaa oonaninne de7iyaa ayyaanay ubbay Xoossaappe yee. ³ Qassi Kiristoosi asaa gidiiide yeeddawaa ammanay geennawaa ayyaanay ubbay Xoossaappe yibeenna; aani Kiristoosa eqettiyyaa ayyaanay de7ee. Hintte hewe yaanawaa kase siseeddita; I haray atto ha77ikka ha alamiyaan de7ee.

⁴ Ta naatoo, hintte Xoossawantta; hintte gididon de7iya Geeshsha Ayyaanay ha alamiyaan de7iyaa ayyaanaappe daro wolqqaamiyaa diraw, worddo nabatuwaa hintte xooneeddita. ⁵ Untunttu ha alamiyaa asa gidiyaa diraw, ha alamiyaabaa haasayiino; ha alamiyaa asayykka untunttu haasayaa sisee. ⁶ Nuuni Xoossawantta; Xoossaa eriyaa ooninne nuuni giyaawaa sisee. Xoossaa erenna ooninne nuuni giyaawaa sisenna. Nuuni tumu ayyaanaanne worddo ayyaanaa hewan shaakkeetto.

Xoossay Siiquwaa

⁷ Ta siiqatoo, siiquu Xoossaappe yiyaa diraw, ane ittuu ittuwaanna siiqettooytte. Si-iqettiyyaa ooninne Xoossaa naanaa; Xoossaakka eriino. ⁸ Xoossaa eeshshay siiqo gidiyaa diraw, siiqenna uray ooninne Xoossaa erenna. ⁹ Xoossay nuuna bare siiquwaa hawaan bessedda; nuuni A bagganna de7uwaa demmana mala, bare itti Na7aa ha alamiyaa kiitteedda. ¹⁰ Siiquwaa giyaawe hawaa; Xoossay nuuna siiqiide, nuuni nu nagaraappe maarotethaa demmeedda bare Na7aa nuussi kiitteeddappe attin, nuuni A siiqeed-dawaanaa gidenna.

¹¹ Ta siiqotoo, Xoossay nuuna hawaadan siiqeeddawaa gidooppe, nuunikka ittuu it-tuwaanna siiqettanaw bessee. ¹² Xoossaa ooninne mulekka be7ibeenna; nuuni ittuu ittuwaanna siiqettooppe, Xoossay nu gididon de7ee; A siiquukka nu gididon poletteedda.

¹³ Xoossay bare Ayyaanaa nuussi immeedda diraw, nuuni Xoossaa gididon de7iyaawaanne ikka nu gididon de7iyaawaa ereetto. ¹⁴ Xoossaa Aawuu bare Na7aa ha alamiyaa ashshiyaawaa gidanaw kiitteeddawaa nuuni be7iide markkatteetto. ¹⁵ Yesuusi Xoossaa Na7aa gidiaawaa markkattiyaa O gidduwaaninne Xoossay de7ee; ikka Xoossaa gididon de7ee. ¹⁶ Xoossay nuuna siiqiyaawaa nuuni nu huuphew ereettonne ammaneeetto.

Xoossay siiquwaa. Siiquwan de7iya ooninne Xoossaa gididon de7ee; Xoossayykka A gididon de7ee. ¹⁷ Nu de7uu ha alamiyaan Kiristoosi de7eeddawaa mala gidiyaa diraw, pirddaa gallassi nuuni yayyenna mala, siiquu nu gididon poletteedda. ¹⁸ Siiquwan yashshi baawa; gaasuukka tumu siiquu yashshaa kessi olee. Yashshayenne muray ittipe biya diraw, yayyiyaa uraa siiquu kumentha gidenna.

¹⁹ Xoossay koyro nuuna siiqeedda diraw, nuuni A siiqeeddo. ²⁰ Ooninne, “Taani Xoossaa siiqay” gidde bare ishaa ixkooppe, I wordduwaa. Ayissi gooppe, be7eedda bare ishaa siiqennawe be7ibeenna Xoossaa siiqanaw waani danddayii? ²¹ Qassi Kiristoosi nuussi immeedda azazu hawaa; Xoossaa siiqiyyaa uray bare ishaakka siiqanaw bessee.

5

Ha Alamiyaa Xooniyaawaa

¹ Oketteedda Kiristoosa yaagiide, Yesuusa ammaniyaa ubbay Xoossaa nanaa; qassi Xoossaa Aawuwaa siiqiyyaa ooninne A naanatuwaakka siiqee. ² Nuuni Xoossaa si-iqiyaawaaninne A azazuwaa naagiyaawan, Xoossaa naanatuwaa siiqiyaawaa ereetto. ³ Ayissi gooppe, nuuni Xoossaa siiqiyaawe A azazuwaa naagiyaawaa; A azazuukka deexo gidenna. ⁴ Ayissi gooppe, Xoossaa Na7aa gidiyaa ooninne ha alamiyaa xoonanaw dand-dayee; nuunikka ha alamiyaa xoonanawe nu ammanuwaana. ⁵ Ha alamiyaa xoonanaw danddayiyaawe oonee? Yesuusi Xoossaa Na7aa gidiaawaa ammaniyaawaa xalalay xoonana.

Kiristoosawaa Markkatteeddawaa

⁶ Xinqqataa haathaannanne hayquwaa suuthaanna yeeddawe hawaa; ikka Yesuusi Kiristoosa; haathaannanne suuthaanna * I yeeddawaappe attin, haathaa xalalaana yibeenna. Geeshsha Ayyaanay tuma gidiyaa diraw, hewe tuma gidiaawaa I bare hu-uphew markkattee. ⁷ Ayissi gooppe, heezzu markkatuu de7iino. ⁸ Hewanttu, Xoossaa Ayyaanaa, haathaanne suuthaa; ha heezzatuu ittuu ittuwawaa phalqqikkino. ⁹ Nuuni asay markkattiyaawaa ammanooppe, Xoossay markkattiyaawe asaawaappe loythi aadhdhee; ayissi gooppe, Xoossay bare Na7abaa markkatteedda markkathay hawaa. ¹⁰ Xoossaa Na7aa ammaniyaa uraa wozanaa ha markkathay de7ee. Xoossaa ammanenna uray

* 5:6 haathaannanne suuthaanna: Yesuusi ha alamiyaa yiide xinqqataa haathaa xalalaana gidennaan bare hayquwaa suuthaan yeedda. Hewaa guussay I asaa kushiyaan xammaqettussa xalalaa gidennaan, ha alamiyan hayqqeedda guussaa.

ooninne Xoossay bare Na7aw markkatteedda markkatethaa ammanibeenna diraw, Xoossaa wordduwaa gee.

¹¹ Simmi markkatethay hawaa; Xoossay nuussi medhinaa de7uwaa immeedda; hewekka A Na7an de7ee. ¹² Xoossaa Na7ay de7iya oossinne de7uu de7ee; Xoossaa Na7ay bayna oossinne de7uu baawa.

Medhinaa De7uwaa

¹³ Xoossaa Na7aa sunthan ammaniya hinttentoo medhinaa de7uu de7iyaawaa hintte erana mala, hawaa hinttentoo xaafaaddi. ¹⁴ Xoossay koyyiyaawaadan, ayinne nuuni A woossooppe, I sisiyaawaa nuuni eriya diraw, A sinthan yayyokko. ¹⁵ Nuuni woossiyaa ubbaan I sisiyaawaa erooppe, nuuni A woosseeddawaa I zaareeddawaa ereetto.

¹⁶ Ooninne hayquu bessenna nagaraa bare ishay oothishshin be7ooppe, Xoossaa woosanaw bessee; hayquu bessenna nagaraa ootheddawanttoo Xoossay de7uwaa immana. Hayquu bessiyaa nagaray de7ee; taani hinttena hewoo Xoossaa woosite giikke. ¹⁷ Bayizzo oosuu ubbay nagaraa; shin hayquu bessenna nagaray de7ee.

¹⁸ Xoossaa naanay ooninne nagaraa ubba wode oothennawaa nuuni ereetto. Ayissi gooppe, Xoossaa Na7ay untuntta naagee; qassi xalahiyaa kaappuukka untuntta qohanaw danddayenna. ¹⁹ Nuuni Xoossawantta gidyaawaanne ha alamii ubay xalahiyaa kaappuwan moodetteeddawe ereetto.

²⁰ Nuuni tumu Xoossaa eranaadan, Xoossaa Na7ay yeeddawaanne nuussi akeekaa immeeddawaa ereetto. Nuuni tumu Xoossaa gidдон, A Na7aa Yesuusi Kiristoosa gidдон de7eetto; I tumu Xoossaanne medhinaa de7uwaa.

²¹ Ta naatoo, eeqatuwaappe hintte huuphiyaa naagite.

Yohaannisi Xaafeedda Laa7entho Kiitaa Geluwaa

Yohaannisa laa7entho kiitaa, Yesuusi kiitteenaa ammaniyaawantta kaalethiyaa cimaa Yohaannisi xaafeedda. Xaafetteeddawekka, dooretteedda godatissanne izi naanatuwaassa. Izakka he wode de7iyaa ammaniyaawantta asaa shiiquwaa bessaw. Ha qantha kiitay xaafetteeddawe untunttu ittuu ittuwaanna siiqettanaadan hassayissanaassanne worddo astamaaratuwaappenne untunttu timirttiyaappe naagettanaadan qofissanaassa.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1-3)

Siiquu ubbaappe bollaa (4-6)

Worddo timirttiyaappe naagettanaadan odettowaa (7-11)

Wurssethaa qutiya (12-13)

¹⁻² Taani ammaniyaawantta kaalethiyaa cimay, hinttenttoo, dooretteedda genniwwunne izi naanaw * ha dabidaabbiiyaa xaafay; nu gidдон de7iya qassi nuunanna medhinaw de7ana tumatethaa diraw, taani hinttena tumu siiqay. Qassi ta xalalaa gidennaan, tumatethaa eriya ubbatuu hinttena siiqiino.

³ Xoossaa nu Aawuwaanne A Na7aa Yesuusi Kiristoosa aadho keekatethay, maarotethayne sarotethay tumatethaaninne siiquwan nuunanna ittippe gido.

Tumuwaabaanne Siiquwaabaa

⁴ Xoossaa Aawuu nuuna azazeedawaadan, ne naanatuwaappe amareeddawanttu, tumatethaan de7iyaawaa be7aade taani daro nashettaaddi. ⁵ Siiqo gennee, ha77ikka nuuni ubbay ittuu ittuwaanna siiqettana mala, taani neena woossay; ha azazu kaseedeppe nuunanna de7iya azazuwaappe attin, taani new ooratha azazuwaa xaafikke. ⁶ Siiquwaa giyaawe nuuni Xoossaa azazuwaa naagiidde de7iyaawaa giyaawaa. Qassi koyiruwaappe hintte siseeddawaadankka, A azazuu ayee gooppe, hintte ubbay siiquwan de7anawaa.

⁷ Ayissi gooppe, Yesuusi Kiristoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanokko giyaawanttu, balethiya daro asatuu, gade giddo geleeddino. Hewaa mala uray ooninne asaa balethiyaawaanne Kiristoosa egettiiyaawaa. ⁸ Hintte ootheeddawoo kumentha woytaa akkanaappe attin, nuuni † ootheeddawaa bayizzenna mala, hinttena naagite.

⁹ Kiristoosa timirttiyaappe haakkiiyaa urawunne qassi A timirttiyaan de7enna uraw Xoossaanna ittippetethay baawa. Kiristoosa timirttiyaan de7iya uraw Xoossaa Aawuwanne A Na7aanna ittippetethay de7ee. ¹⁰ Ooninne hinttekkoo yiide, ha timirttiyaa ahennaan aggooppe, hintte golle A gelissoppite; sarokka gooppite. ¹¹ Ayissi gooppe, A saro giya uray A iita oosuwaa aananna gishettee.

Wurssetha Sarotaa

¹² Taani hinttenttoo xaafanaw koyyeedda darobay de7ee; shin waraqataaninne qalamiyaan xaafanaw koyyabeykke; shin nu nashechchay polettana mala, hinttenanna doonan haasayanaw hinttekkoo baana gaade qoppay.

¹³ Siiqo gennee, Xoossay dooreedda ne michchatti naanay neena saro saro yaagiino.

* **1:1-2** Dooretteedda genniwwunne izi naanaw: Ooni eri hawe xaafetteeddawe, woosa gollewwunne izin de7iyaa Godaa kaalliyaa ammaniyaawanttoo gidennaan aggenna. **13** xeellite. **1:5** Yoh 13:34; 15:12,17 † **1:8** Nuuni: Itti itti Geeshsha Maxaafaa bilethay, "Hinttenttu" yaagee.

Yohaannisi Xaafedda Heezzenho Kiitaa Geluwaa

Yohaannisa heezzenho kiitaa, Yesuusi kiitteenaa ammaniya asaa kaaletthiyaa cimaa Yohaannisi xaafedda. I xaafeeddawekka Gaayoosa giya itti woosa golliiyaa kaaletthiyaawaassa. Xaafii, Gaayoosi hara ammaniyaawantta maaddeedda diraw A galatee; hara bagganna qassi Diyootiraafisa geetettiyyaa metuwaa medhdhiyaa bitaniyaappe naagettana mala akeekissee.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1-4)

Gaayoosi galatettowaa (5-8)

Diyootiraafise naagettanaadan odettowaa (9-10)

Dimexiroosi galatettowaa (11-12)

Wurssethaa qutiyyaa (13-15)

¹ Taani ammaniyaawantta kaaletthiyaa cimay, tumu siiqiyaa ta siiquwaa Gaayoosaw ha dabidaabbiyaa xaafay. ² Ta siiqoo, neeni Xoossaana de7iyaa de7uu lo77a gidiaawaa taani eriyaawaadan, neena ayayinne waayissenna malanne qassi ne asatethay paxa gidana mala, Xoossaa woossay. ³ Ayissi gooppe, amareedda ishatuu yiide, ubba wode neeni tumatethaan de7iyaawaanne ne tumatethaabaa markkatteedda wode, taani daro nashettaaddi. ⁴ Ta naanay* tumatethaan de7iyaawaa sisiyaawaappe aadhdhiide, taana nashechchiyaabay baawa.

Gaayoosabaa Asay Markkattee

⁵ Ta siiqoo, nu ishatuu imatha gidooppekka, neeni untuntntoo oothiyaa oosuwaa ubbaan ammanetteedda oosuwaa oothaadda. ⁶ Qassi untuntntu ne siiquwaabaa ammaniya asatoo markkatteeddi; untuntntu qanxennaan bare ogiyaa baana mala Xoossay dosiyaawaadan, neeni lo77obaa oothaade untuntnta maaddaarikkii. ⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa ammanennawnttuppe ayinne akkennaan, Kiristtoosa sunthaa diraw keseeddi. ⁸ Hewaa diraw, nuuni tumatethaa untuntntunna ittippe oothana mala, hawanttu mala asatuwaa maaddanaw bessee.

Diyootiraafise Seeretteedda; Dimexiroosi Sabetteedda

⁹ Taani ammaniyaawanttoo, dabidaabbiyaa xaafaaddi; shin untuntntu kaappuwaa gidanaw koyyiyaa Diyootiraafise nuuni giyaawaa akkenna. ¹⁰ Hewaa diraw, taani yaa biya wode, I nu bollan haasayiyaa iita haasayaanne I ootheedda oosuwaa hinttentoo odana; qassi I hewe guuxxeedda giide, nu ishatuu yiyaa wode mokenna; haray atto untuntnta mokkanaw koyyiyaa wanttakka diggiide, ammaniyaawanttu giddoppe kessee.

¹¹ Ta siiqoo, lo77obaappe attin, iitabaa malatoppa. Lo77obaa oothiyaa ooninne Xoossaa asaa; shin iitabaa oothiyaa ooninne Xoossaa erenna.

¹² Dimexiroosi lo77a gidiaawaa asay ubbay markkattee; tumatethay bare huuphiyankka aabaa markkattee. Nuunikka qassi aabaa markkatteetto; nu markkatethay tuma gidiaawaa hintteekka eriita.

Wurssethaa Sarotaa

¹³ Taani new xaafanaw koyyeedda darobay de7ee; shin waraqataaninne qalamiyaaninne xaafanaw koyyikke. ¹⁴ Shin taani matan neenanna gakkettanaw qoppay; he wode nuuni gakeettiide haasayana.

¹⁵ Sarotethay neenanna gido.

Ne dabbatuu neena saro saro yaagiino. Nu dabbatuwaa ubbaa untuntntu sunthaa sunthaa xeesaade, taana saro saro geedda yaaga.

Yihuday Xaafeedda Kiitaa Geluwaa

Yihudaa kiitay xaafetteeddawe, ammanennaan de7iidde ammaniyaa asaa malatiide, worddo timirttiyaa laaliyaa asatuwaappe ammaniyaa asay naagettana mala, odanaassa. Ha qantha kiitay bare gidдон oyqqeeddawan laa7entho Phexiroosa malatee. Xaafii nabbabiyaawantussi odiidde, “Laa7ethenna hanotaan Xoossay bare naanatuwassi itti kaallakka immeedda ammanuwaassi minniide baaxetanaadan” minissiide qofissee.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1-2)

Worddo astamaaratuwaa timirttiyaa eeshshaanne kunddethaa (3-16)

Ammanuwaa naaganaadan imetteedda zoriyaa (17-23)

Wurssethaa anjjuwaa (24-25)

¹ Taani Yesuusi Kiristtoosa qoomay Yihuday, Yayiqqooba ishay, Xoossay xeeseeddawantoo, Xoossay Aawuu siiqiyawantoo, qassi Yesuusi Kiristtoosi naagiyaawantoo, ha dabidaabbiyaa xaafay.

² Maarotethay, sarotethayne siiqotethay hinttenan kumo.

Worddo Astamaaratuwaa

³ Ta siiqatoo, nuuni ittippe shaakki akkana atotethaabaa hinttentoo xaafanaw taani daro daaburiyaa wode, Xoossay bare naanattoo laa7ethennaan itti gede immeedda ammanoo hintte baaxetana mala, hinttena zoraade xaafanaw koshshiyaawaa akeekaaddi.

⁴ Ayissi gooppe, Xoossaa erenna itti itti asatuu ooninne be7ennaan hintte giddo geleeddino. Hewanttu nu Xoossaa aadho keekatethaabaa odiyaa kiitaa iita tunatethaw geellay tamarisino; untunttu nu itti Kaatiyaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa erokko yaagiino; qassi untunttu pirddaa akkanawaa Xoossaa Maxaafatuu daro wodiyaappe kase odeeddino.

⁵ Shin hintte ha ubbabaa eriyaawaa gidoopeekka, Goday Israa7eeliyaa asaa Gibxe gadiyaappe wooti ashsheeddenttonne qassi ammanibeennawanta guyyeppe wooti dhayisseeddento, taani hinttena hassayissanaw koyyay.

⁶ Qassi barenttu de7iyaasaa aggiide, barenttoo imetteedda kaappotethaa naagibeenna kiitanchatuu pirddaa akkiya wolqqaama gallassay gakkanaw Xoossay untunttu naagiyaasan, dhumaappe garssan medhinaw qachchi wothee. ⁷ Hewaadan Sodoomaanne Gamooraa giya katamatuwaaninne untunttu heeran de7iya katamatuwaan de7iya asay he kiitanchatuwaadan woshummeeddinonni woshummanaw loythi kajjeleeddino; hewanttu medhinaa tamaan eexxiide, haratoo leemisuwaa gideeddino.

⁸ Hewaadan qassi he akumettiyaasatu barenttu asatethaa tunissiino; Xoossaa godatethaa kadhiino; bonchcho medhetatuwaakka boriino. ⁹ Shin kiitanchatuwaa kaappuu Mikaa7eeli Muse anhaabaa * xalahiyaanna palumetteedda wode, “Goday neena seero” geeddawaappe attin, boriyaa qaalaan A bolla pirddanaw koyyibeenna.

¹⁰ Shin he asatuu barew akeekennabaa ubbaa boriino; qassi untunttu yuushshi qoppenna do7atuwaadan, medhetaa eratethan eriya yewatuu untunttu dhayissiyaawantta. ¹¹ Untunttuu aayyeero! Ayissi gooppe, untunttu Qaayeeeli hametteedda ogiyaa † hametteeddino. Shaluwaa diraw giide, Balaami otheeddawaa ‡ mala bayizzuwaa otheeddino. Qassi Qoore § giyaa bitani makkaliide dhayeeddawaadan, untunttukka makkaliide dhayeeddino.

¹² Hewanttu siiquwan shoobbiyaa hintte miyasaan hinttenanna yashshi bayinnaan miyaa wode, qosetteedda dhubuwaa mala. Untunttu barenttu xalalaa naagiino. Untunttu carkkuu afiyaa iray bayinna shaariyaa mala; qassi untunttu boniyon ayfiyaa ayifenna, xaphuwaanna shodettiide, mulekka meleedda mithaa mala. ¹³ Untunttu

^{1:5} Kes 12:51; Pay 14:29-30 ^{1:6} Dom 6:2 ^{1:7} Dom 19:1 * ^{1:9} Mikaa7eeli Muse anhaabaa: Hawe bessiyaawe, beni koyrottiide Ayihudatuwaa maxaafaan Musebaassi xaafetteeddawaa. ^{1:9} Dan 10:13,21; 12:1; Sax 12:7; Zar 34:6; Zak 3:2

† ^{1:11} Qaayeeeli hametteedda ogiyaa: Qaayeeeli bare ishaa Aabeela wodheedda. Dom 4:3-8 xeellite. ‡ ^{1:11} Balaami otheeddawaa: Geeshsha Qaalaa payduwaa maaraadan, bolla gujaa demmana giide Isra7eeliyaa asaa sheqqikke giide ixceedda gaasuwan untunttu Xoossaw azazettennaadan de7ana ogiyaa tamarisseedda. Pay 22:18; 24:13; 25:1-3; 31:16 xeellite.

§ ^{1:11} Qoore: Daataanenna ittippe gididi Musewunne Aaroonew makkaleeddawaadan, makkalaa asaa tamarisseeddino. Pay 16:1-35; 26:9, 10 xeellite. ^{1:11} Dom 4:3-8; Pay 22:1-35; 16:1-35

barenttu pokkuwaa genthenna hoommotiya, iita abbaa beetaa mala. Unttuntu, Xoossay, medhinaw sakkana dhumaani sa7aa giigissi wotheedda yuuyyiyaa xoolinttatuwaa mala.

¹⁴⁻¹⁵ Heenooki Addaamappe doommina, laappuntha yeletaa gidiyaaawe, daro wodiyaappe kase untuntuuwaa timbbitiyaa odiidde, hawaadan yaageedda;

“Akeekite; Xoossaa erenna nagaranchcha

asatuu ootheedda iita oosuwaa ubbawunne

qassi Xoossaa erenna he iita asatuu

Xoossaa bolla haasayeedda iita haasayaa ubbaw,

Goday unttuntu ubbaa bolla pirddanaw,

bare cora sha77a geeshshatuwaanna ittippe yaana”

yaageedda. ¹⁶ He asatuu ubba wode zuuzummiinonne haratuwaa amaassaliino; qassi barenttu iita amuwaa kaalliino; barenttu huuphew go77a demmanaw haratuwaa sabbionne barenttu kooshshaa wogaappe aathiide, dhoqqu oothi haasayiino.

Mino Akeekissuwaanne Zoriyaa

¹⁷ Shin ta siiqatoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi kiitteeddawanttu hinttentoo beni haasayeedda qaala akeekite. ¹⁸ Unttuntu hinttentoo, “Wurssethaa wodiyaan, barenttoo xoossay bayinnawanttu, barenttu amuwaa kaalliyaaawanttu, qassi hintte bolla gilliicciyaawanttu yaana” yaageeddino. ¹⁹ Hewanttu asaa giddon shaakotethaa medhdhiyaawanttanne, barenttu iita amoo moodetteeddawantta; qassi Geeshsha Ayyaanay baynnawantta.

²⁰ Shin ta siiqatoo, ubbaappe aadhdhiyaa geeshsha ammanuwan hintte huuphiyaa keexxite; qassi Geeshsha Ayyaanaa wolqqaan Xoossaa woossite. ²¹ Qassi nu Goday Yesuusi Kiristtoosi bare maarotethan hinttentoo immana medhinaa de7uwaa naagiidde, hintte huuphiyaa Xoossaa siiquwan wothite.

²² Itti itti sidhii de7iya asatoo qarettite. ²³ Ittuwaa ittuwaa tamaappe dafi kessiide ashshite. Qassi haray atto unttuntu iita amuwan tuneedda mayuwaa ixxiiddeka, ittoo ittoo yashshatethaan qarettite.

Galataa Woosaa

²⁴⁻²⁵ Hintte kunddennaan, hinttena naaganawunne pokkuu baynnawantta udiide, bare bonchchuwaa sintha wolqqaama nashechchaan shiishshanaw danddayiyaa nuuna ashshiya itti Xoossaw, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa bagganna bonchchuu, gitatethay, wolqqaynne maatay, aadhdheedda wode ubbaappenne ha77inne medhinaa gakkanaw gido. Amen77i.

Yohaannisaw Yeeda Saxaa Geluwaa

Yohaannisaw yeeda saxay xaafetteeddawe, ammaniyaa asatuu Yesuusi Kiristoosa barenttu Godaa udiide, geeshshatethan de7eedda diraw, untuntta metuunne waayyii gakkedda wodiyaana. Xaafiyaa huuphe qofay, nabbabiyaaawanttu hidootay kumentha gidanaadan, untuntta menthethanaassanne barentta gakkedda yedesaanne metuwaa gidдон barenttu ammanuwan minnanaadan, untuntta minnanaassa.

Maxaafaa gidдон dariya baggay daranne kaalli kaalliide qonccedda saxatuwaa oyqqeeddawaa. Saxatuu he laythan de7iyaa ammaniyaa asaassi geliyaawantta. Shin haratuwaassi xuura gidiide qonccenna haasayan shiiqqeeddino. Mazimuriyaa az-imaachchi zaarethettiyaawaadan, ha maxaafaa gidдон de7iya huuphe yewatuwaa dumma dumma saxatuu bagganna dumma dumma malaaninne dumma dumma misiliyaa paydatuwan zaari zaariide shiiqqeeddino. Ha maxaafaa xeelliyawaan dumma dumma qofay de7ooppenne aw gidдо qofay qonccce. Hewenne, “Xoossay Godaa gideedda Kiristoosa bagganna laa7ethenna hanotaan, bare morkketuwaa, Seexaanaannakka ittippe, itti gede wurssethaa xoonuwaa xoonana. Poleeddawaappe guyyiyan barew ammanettiide de7eedda, bare baggatuwaa ooratha saluwaanne ooratha sa7aa anjuuwaa laatissana” yaagiyaawaa.

Shempatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-8)

Saxaa doyaanne Laappu Woosa Golletoo kiitetteedda kiitaa (1:9-3:22)

Maxaafaanne Laappu Maatafatuwaa (4:1-8:1)

Laappu Malkkatatuwaa (8:2-11:19)

Dawiyaanne Laa77u Mehetuwaa (12:1-13:18)

Dumma dumma saxatuwaa (14:1-15:8)

Xoossaa hanquuwaa laappu xuu7atuwaa (16:1-21)

Baabiloone Bashshaa, Du7aa, Worddo nabiyaanne Seexaanay xoonettiyaawaa (17:1-20:10)

Wurssethaa pirddaa (20:11-15)

Ooratha saluwaa, ooratha sa7aanne ooratha Yeerusalaamo (21:1-22:5)

Wurssethaa qutiyaa (22:6-21)

¹ Elleelli hananaw bessiyaawaa bare oosanchchatuwaa bessana mala, Xoossay Yesuusi Kiristoosaw immeedda saxay hawaa; Yesuusi bare kiitanchchaa kiittiide, ha saxaa bare oosanchchaa Yohaannisaa erisseedda. ² Yohaannisii be77iide tumatethaan odeedda ubbaby, Xoossaa qaalaanne Yesuusi Kiristoosa markkatethaa. ³ Ha maxaafaa nabbabiyaa uray * anjjetteddawaa; qassi ha timbbitiyaa maxaafaa sisiyiyaawanttunne ha maxaafan xaafetteeddawaa naagiyaawanttu anjjetteddawatnta; ayissi gooppe, ha yewuu poletanaw wodi matateedda.

Iisiyan De7iya Laappu Woosa Golletuwassi Kiitetteedda Sarotaa

⁴ Taani Yohaannisii, Iisiyaa gadiyan † de7iyaa laappu woosa golletoo yaagay; kase de7iyaa Xoossaappe,

ha77ikka de7iyaa Xoossaappe,
sinthappekka yaana Xoossaappe,
qassi A kawutethaa oydiyaa sinthan
de7iya laappu ayyaanatuwaappe,
aadho keekatethaynne sarotethay
hinttentussi gido.

⁵ Qassi ammanetteedda markkaa,
hayquwaappe koyro dendeedda

Na7aappe,
sa7aa kaatatuwaa mooddiyaa
Yesuusi Kiristoosappe
aadho keekatethaynne sarotethay

* **1:3** nabbabiyaa uray: Hawaa guussay ubba asay ittippe Xoossaa goshetiyaa woden hewantussi qaala nabbabiyaa uray anjjetteddawaa guussaa. † **1:4** Iisiya gadiyaa, 1:4-3:22 de7iyaawe dabidaabbiyaa gidiide xaafetteedda. Iisiyaa gadii awayifii doliyaa bagganna de7iyaa Roome kawutethaa gidiide ha77i ha wodiyaan Turiki gadiyaa giide xeesettiyaawaa. **1:4** Kes 3:14; Sax 4:5

hinttenttussi gido.
I nuuna siiqeenne
qassi nu nagaraa ayilletethaappekka
bare suuthan
nuuna kesseedda.

⁶ Nuuni bare Xoossawunne Aawoo
oothana mala,

I nuuna kaatatuwaanne
qeesatuwaa ootheedda;
aw medhinaappe medhinaa gakkanaw
bonchchuunne
mooddiyaa wolqqay gido. Amen⁷⁷ⁱ.

⁷ Be7ite,

Yesuusi shaaryaani yee.
Asay ubbay, haray atto,
A caddeeddawanttukka
A be7ana;

sa7an de7iya asay ubbay
A gaasuwan yeekkanawantta.

Hawe tumuppe hananawaa. Amen⁷⁷ⁱ.

⁸ Kase de7iyaawe, ha77ikka de7iyaawe, sinthappekka yaana Goday, Ubbaappe Wolqqaama Xoossay, “Ubbabbaw Alfaynne Omeegay, koyruunne wursethay Taana” † yaagee.

Kiristtoosi Saxaan Qonceeddawaa

⁹ Taani Yohaannisi, hinttenttu ishay, hinttenaana Yesuusi Kiristtoosa waayyiyaanne A kawutethaa qassi A danddayaa ittippe shaakettiyaawe, Xoossaa qaalaa odeedda dirawunne Yesuusawaa markkattedda diraw, Piiximo giyaa haathay dooddo biitaan de7aaddi. ¹⁰ Godaa gallassan taani Ayyaanan de7ay; taani taappe guyyenna malakataa waasuwwa mala wolqqaama kooshshaa sisaaddi. ¹¹ He kooshshay taana, “Neeni be7iyaawaa maxaafan xaafa; Iisiyan de7iya laappu woosa golleto, Efesoona, Samiri-neesa, Pherggaamoona, Tiyaxiirona, Sarddeesa, Pilaadelifiyaa, Lodoociyaa woosa golleto yeedda” yaageedda.

¹² Taani taw odiyaa kooshshaa be7anaw guyye simmaaddi; xomppiyaa wothiyaa laappu worqqaa ballatuwaa be7aaddi. ¹³ He ballatuwaa gidдон Asaa Na7aa malatiyaawaa be7aaddi; adussa afilaa bare gediya gathi mayyiide, worqqaa dancuwwaa bare tiraan yuushshi aatheedda. ¹⁴ A huuphiinne A huuphiya binnanay bootha dorssaa isikiyaanne hewaappekka aadhdhiide shachchaa malatee; A ayfiikka tamaa lacuwwaa malatee.

¹⁵ A gediikka coociyaa tamaan teeriide phooliyaa nahaasiyaa giyaa birataa malatee; A kooshshaykka wolqqaama shaafaa gunthaa mala. ¹⁶ I bare ushechcha kushiyan laappu xoolinttatuwaa oyqqeedda. A doonaappe laa77u bagganna qaaretteedda mashshay ke-seedda. A deemuukka loythi poo7iyaa awayfiyaa malatee.

¹⁷ Taani A be7eedda wode hayqqeeddawaadan hanaade, A gediya matan kundaaddi. Bare ushechcha kushiya ta bolla wothiide, taana hawaadan yaageedda; “Yayyoppa; koyruukka wurssethaykka taana. ¹⁸ Taani de7uwan de7iyaawaa. Taani hayqqaaaddi; shin be7a, medhi medhinawukka de7uwan de7ay. Hayquwaa qulppiinne Si7ooliyaa qulppii ta kushiyan de7ee. ¹⁹ Simmi neeni be7eeddabaanne ha77i de7iyaawaa, qassi sinthappe hananabaa xaafa. ²⁰ Neeni ta ushechcha kushiyan be7eedda laappu xoolinttatuwaa bilethaynne qassi xomppatuwaa wothiyaa laappu worqqaa ballatuwaa bilethay hawaa; laappu xoolinttatuwaa laappu Woosa Golletuwaa kiitanchchatuwaa; § woosa goliyaa laappu worqqaa ballatuwaa laappu woosa goliyaa.

2

(1) Yesuusi Efesoonen De7iya Woosa Gollew Goowaa

1:5 Isa 55:4; Maz 89:27 **1:6** Kes 19:6; Sax 5:10 **1:7** Dan 7:13; Mat 24:30; Mar 13:26; Luq 21:27; 1Te 4:17; Zak 12:10; Yoh 19:34,37 † **1:8** Alfaynne Omeegay: Hawaa guussay Ooratha Caaquu koyro Griike Qaalaan xaafetteedda diraw, koyruunne wurssethay gaanaw koyyiide, Alfaa giyaa Griike koyro pidoliyaa akkiide wurssethaw qay Omeegaa giyaa wurssethaan de7iyaa pidoliyaa akkeeddino. Hawantta guussay leemisuwan Dawuroothuwwa pidolatuwaa akkintto [A, Z] yaagiyaawaa mala guussa. **1:8** Sax 22:13; Kes 3:14 **1:13** Dan 7:13; 10:5 **1:14** Dan 7:9; 10:6 **1:15** Hiz 1:24; 43:2 **1:17** Isa 44:6; 48:12; Sax 2:8; 22:13 § **1:20** kiitanchchatuwaa: Hawantta guussay ammaniyaawantta kaaletthiyaa cimatuwaa woy ammaniyaawanttoo kiitetteeddawantta.

1 “Efesoonen de7iya woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade xaafa:

‘Bare ushechcha kushiyan laappu xoolinttiyaa oyqqeeddawe, xomppatuwaa wothiyaa laappu worqqaa ballatuwaa gidduwaanna hamettiyaawe hawaadan yaagee. ² Taani ne kiitaa, ne daaburaanne ne gencuuwaa eray. Qassi neeni iita asatuwaa gencanaw danddayabeennawaakka taani eray; Yesuusi kiitteeddawantta gidennaan de7iidde barentta, ‘Nuuni Yesuusi kiitteeddawantta’ giyaawantta neeni xomoosaade, untunttu worddo gidiyaaawaa demmeeddawaakka eray. ³ Neeni genccaadda; qassi ta sunthaa dirawukka metuwaa danddayaadda; daaburabeykka. ⁴ Shin taani neena kadhiyaabay de7ee; ayissi gooppe, neeni kase ne siiquwaa aggaadda. ⁵ Simmi neeni haqappe kundaaddinttonne akeeka. Ne nagaraappe simma; neeni kase oothiyaa oosuwaawaa ootha. Hewe dhayooppe, taani neekko yaana; yaade neeni ne nagaraappe simmana dhayooppe, neeni xomppiyyaa wothiyaa ne ballaa A sa7aappe akkadiggana. ⁶ Shin itibaa loythaaadda; Niiqoolaawatuwaa oosuwaa, taani ixxiyaawaa neenikka ixxaadda.

⁷ ‘Sisanaw haythay de7iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooy giyawaa siso; taani xooniyaa uraw Xoossaa gennetiyan mokkiyyaa de7uwa mithaa ayfiya maanaw immana’ yaagee”
yaagaade xaafa.

(2) *Yesuusi Samirineesan De7iya Woosa Gollew Goowaa*

⁸ “Samirineesan de7iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade xaafa:

‘Hayqqeeddawe, hayquwaappekka denddeeddawe, koyruunne wurssethay hawaadan yaagee.

⁹ ‘Taani ne waayyiyaanne ne hiyyeesatethaa eray; shin neeni dure. Ayihuda gidennaan de7iidde barentta, ‘Nuuni Ayihuda’ giyaawanttu boriyaawaa taani eray; shin untunttu Seexaanaa maabaran de7iino. ¹⁰ Neeni waayyettana waayyew yayyoppa. Be7a, xalahiyaa kaappuu hinteppe amareeddawantta xomoosanaw qasho gollen yeg-gana; tammu gallassa gakkanaw hinttentu waayyettana. Hayqqana gakkanaassikka ammanetteeddawaa gida; taani new de7uwa akililiyaa * immana.

¹¹ ‘Haythay de7iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooy giyawaa siso; xooniyaa uray laa7ethuwa hayquwan † qohettenna’ yaagee”
yaagaade xaafa.

(3) *Yesuusi Pherggaamoonan De7iya Woosa Gollew Goowaa*

¹² “Pherggaamoonan de7iya woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade xaafa:

‘Laa77u bagganna leefetteedda mashshay de7iyaawe hawaadan yaagee.

¹³ ‘Taani neeni de7iyaa sa7aa eray. Neeni Seexaanaa kawutethaa oydi de7iyaa sa7an ‡ de7aasa; ta sunthaa minissa naagaasa. Haray atto, Seexaanay de7iyaa sa7an hinttentu matan asay wodheedda taani ammaniyaa markkay Anttiphaasi de7iyaa wodekka taana ammaniyaawaa aggabeykka. ¹⁴ Shin taani neena boriyaa guuthabay de7ee; Israa7eliyaa asay eeqaw yarshsheedda qumaa maanaadaaninne woshummanaadan untuntta nagaraa oosisseedda Baalaaqa tamarisseedda Balaama timirttiyaa tamaariyaa amareedda asatuu neenanna de7iino. ¹⁵ Hewaadankka, qassi Niiqoolaawatuwaa timirttiyaa tamaariyaa asatuu neenanna de7iino. ¹⁶ Hewaa diraw, neeni ne nagaraappe simma; hewe dhayooppe, taani neekko ellekka yaana; yaade he asatuwaanna ta doonaappe kesiyaa mashshaan olettana.

¹⁷ ‘Haythay de7iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooy giyawaa siso. Xooniyaa uraw taani geeman de7iya mannaappe amareeddawaa immana. Qassi taani bootha shuchchaakka aw immana; akkiya uraappe attin, ooninne erenna ooratha sunthay he shuchchaa bolla xaafetti utteedda’ yaagee”
yaagaade xaafa.

(4) *Yesuusi Tiyaxiroonen De7iya Woosa Gollew Goowaa*

¹⁸ “Tiyaxiroonen de7iya woosa golliya kiitanchchaw hawaadan yaagaade xaafa:

2:7 Dom 2:9; Sax 22:2; Hiz 28:13; 31:8 2:8 Isa 44:6; 48:12; Sax 1:17; 22:13 * 2:10 de7uwaawaa akililiyaa: Bonchcheteedda de7uwaawaa. † 2:11 laa7ethuwaawaa hayquwaa: Koyro hayquu ashuu shemppuwaappe shaakettiyaawaa gidoode, laa7etho hayquu shemppuu medhinaw metootiidde de7iyaa hayquwaa. ‡ 2:13 Seexaanaa kawutethaa oydi: Hawaa bilethay loythiide qoncce gidenna, shin hawe bessiyaawe Xoossaa erennaan ixceeddawanttu goyinniyya goynaa sa7aa gaana danddayettee. 2:14 Pay 25:5,7; 31:16; Zar 23:4; Pay 25:1-3 2:17 Kes 16:14-15; 16:33-34; Yoh 6:48-50; Isa 62:2; 65:15

'Xoossaa Na7ay, tamaa lacuwaa malatiyaa ayfi de7iyaawe, qassi coociyaa tamaan teeriide phooliyaa nahaasiyaa geetettiyaa birataa malatiyaa gedi de7iyaawe, hawaadan yaagee.

¹⁹Taani ne oosuwa, ne siiquwaa, ne ammanuwa, ne maaduwaanne ne gencuwa eray; neeni koyro oothiyaawappe ha77i darissaade oothiyaawaa taani eray. ²⁰Shin taani neena kadhiyaabay de7ee; barena, 'Taani nabatto' yaagiyaa mishiratto Elzzaabeelo sheneko gaadda; he mishiratta ta oosanchchatuu woshummanaadaaninne eeqaw yarshsheedda qumaa maanaadan, tamarissawunne balethaw. ²¹Iza bare nagaraappe simmana mala, taani iziw wodiyaaw immaaaddi; shin woshummanaw kajeeliyaawappe iza simmanaw koyyabeykku. ²²Be7ite, taani izo gisuwan kundissina; sakuwan iza waayyettana. Izinna woshummiyaawanttu he izinna oothiyaaw nagaraappe simmana dhayooppe, untuntakka wolqqaama waayyiyan yeggana. ²³Taani izi naanaakka wodhana; qassi woosa golliyaa ubbaykka taani asaa qofaanne amuwaa eriyaawaa gidiyawaa erana; taani hinttentussi hinttenttu kiitaa malaa immana.

²⁴'Tiyaaxiroonen de7iya haratoo, ha iita timirttiyaa tamaribeennawantoo, haratuu, "Seexaanaa ciimmo yewuwaa" giyaawaa hinttenttu tamaribeeyikkita; taani hinttentta hara deexuwaa toossikke gay. ²⁵Shin taani yaana gakkanaw hinttenttussi de7iyaawaa loythi naagite.

²⁶⁻²⁷'Xooneeddawoonne wurssethay gakkanaw ta kiitaa naageeddawoo, asaa zariyaa ubbaa mooddana mala, taani ta Aawuwaappe akkeedda maataa malaa aw immana;

"I asaa zariyaa ubbaa birataa xam77aan mooddananne urqqaappe

medhetta miishshaa menthiyaawaadan menthana."

²⁸Qassi taani aw bakkaaliyaa xoolinttiyaa immana. ²⁹Sisanaw haythay de7iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooy giyawaa siso' yaagee" yaagaade xaafa.

3

(5) *Yesuusi Sarddeesan De7iyaa Woosa Gollew Goowaa*

¹"Sarddeesan de7iya woosa golliyaa kiitanchchaw hawaadan yaagaade xaafa:

'Xoossaa ayyaana laappunatuunne laappu xoolinttatuu de7iyaawe hawaadan yaagee.

Taani ne kiitaa eray; asay neena shemppuwaanna de7aasa ginttokka, neeni hayqqaadda. ²Beegotta! Atteeddawaanne hayqqanaw mateeddawaa menthetha. Ayissi gooppe, ne kiitay ta Xoossaa sinthan polo gidennawaa taani demmadi. ³Simmi neeni akkeeddawaanne siseeddawaa akeeka; naaga; ne nagaraappekka simma. Neeni beegottennawaa gidooppe, taani neekko kayisuwaadan yaana; taani woysaade yaanetto neeni erakka. ⁴Shin barenttu mayuwaa qitissibeenna amareedda asatuu Sarddeesan neenana de7iino. Untunttu bootha mayuwaa mayyiide taananna hamettana; ayissi gooppe, untunttu bootha mayuwaa mayyanaw bessiyaawantta. ⁵Xooniyaawe hewaaddankka bootha mayuwaa mayyana. Taani A sunthaa de7uwa maxaafaappe * quccikke; taani ta Aabbu sinthaaninne A kiitanchchatuwaa sinthan I tawaa gidiyawaa markkattana.

⁶'Sisanaw haythay de7iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooy giyawaa siso' yaagee" yaagaade xaafa.

(6) *Yesuusi Pilaadelifyan De7iya Woosa Gollew Goowaa*

⁷"Pilaadelifyan de7iya woosa golliyaa kiitanchchaw hawaadan yaagaade xaafa:

'Daawite qulppiyaa † oyqqeeddawe, ooninne gorddanaw danddayennaadan dooyiyaawee, qassi ooninne dooyyanaw danddayennaadan gorddiyaawe geeshshayenne, tumanchchay hawaadan yaagee.

⁸'Taani ne kiitaa eray. Be7a, taani ne sinthan ooninne gorddanaw danddayenna penggiyaa wothaaddi; ayissi gooppe, ne wolqqay guutha gidoppenne, ta qaalaan naagaaddanne ta sunthaakka erikke gabeykka. ⁹Be7a, Ayihuda gidikkino shin barena, 'Nuuni Ayihuda' guide worddotiyaa Seexaana Ayihuda woosa golliyaa taani ahaadde, ne sinthan goynissananne neena siiqiyaawaakka untunttu erissana. ¹⁰Neeni gencuwan ta azazuwaa naageedda diraw, sa7an de7iya asaa paaccanaw kumentha sa7aa bolla

yiya waayyiya wodiyaappe taanikka neena naagana. ¹¹ Taani ellekka yaana; ooninne ne akiliiyaa akkenna mala, new de7iyaawaa minissa oyqqa. ¹² Taani xooniyaa uraa ta Aawuwaa Geeshsha Golliyan tuussaa oothana; I hewaappe ubbaakka kessenna. Taani ta Xoossaa sunthaa, ta Xoossaa katamaa sunthaanne ta Xoossaa mataappe wodhdhana ooratha Yeerusalaame sunthaa A bolla xaafana. Qassi taani ta ooratha sunthaakka A bolla xaafana.

¹³ ‘Sisanaw haythay de7iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooy giyawaa siso’ yaagee”
yaagaade xaafa.

(7) *Yesuusi Lodoqiyaan De7iya Woosa Gollew Goowaa*

¹⁴ “Lodoqiyaan de7iya woosa golliya kiitanchchaw hawaadan yaagaade xaafa:

‘Ammanetteedda tumanchcha markkay, Xoossay medhdheeddawaa koyruu, “Amen77i” giyaawe’ hawaadan yaagee.

¹⁵ ‘Taani ne kiitaa eray. Neeni irxxa gidakka; woy seelliyawaa gidakka; irxxa woy seelliyawaa gidaarikkii. ¹⁶ Neeni irxxa woy seelliyawaa gidennaan, dombboloola gidiyaa diraw, taani neena ta doonaappe cuchchana hanay. ¹⁷ Ayissi gooppe neeni, “Taani dure; miishshaanna de7ay; taana aynne koshshenna” yaagaasa. Shin neeni metootiyaa asa, qarethiyaa asa, hiyyeesaa, qooqanne kallotteedda asa gidiyawaa erakka. ¹⁸ Hewaa diraw, neeni duretana mala, tamaan geeyeedda worqqa, neena yeellayiyaa ne kalluwaa kammanaw bootha mayuwanne qassi loytha xeellanaw ne ayfiyaa okkiyaa dhaliyaa taappe shammanaadan, taani neena zoray. ¹⁹ Taani siiqiyaa ubbaa seeraynne muray; simmi loytha seeletta; ne nagaraappekka simma.

²⁰ ‘Be7a, taani karen eqqaade xeesay. Ooninne taani xeesiyawaa sisiide, kariyaa dooyooppe, taani aakko gelaade aananna ittippe kawuwaa maana; ikka taananna ittippe maana. ²¹ Qassi taani xoonaa de ta Aawuwaanna A kawutethaa oydiyan utteeddawaadan, xooniyaa uraw taananna ta kawutethaa oydiyan uttiyaa maataa immana.

²² ‘Sisiyaa haythay de7iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooy giyawaa siso yaagee’ yaagaade xaafa”
yaageedda.

4

Xoossay Yohaannisa Bare Kawutethaa Oydiyaa Sintha Aheedda

¹ Hewaappe guyyiyan, taani saluwan dooya penggiyaa be7aaddi; qassi taw malakataadan odishshin, taani siseedda koyro kooshshay taana; “Hawaappe guyyiyan, hananaw bessiyaawaa taani neena bessana; haa kesa” yaageedda. ² Ellekka taani Geeshsha Ayyaanaa mooduwaaw giddo gelaa aggaaddi. Be7ite, saluwan kawutethaa oydi de7ee; he oydiyan ittu utteedda. ³ He utteeddawaa malay al77o Iyaasiphphiidiyaa shuchchaadaaninne al77o Serddinoone shuchchaadaani phoolee. Kawutaa oydi zuluwaan yuuyyi aadhdhiide ubba bagganna al77o marggidiyaa shuchchaadan phoolee. ⁴ He kawutethaa oydiyaa yuuyyi aadhdhiide, hara laatamanne oydu kawutethaa oydatuu de7iino; untuntun bootha mayuwaa mayyiide, huuphiyaan worqqa akililiyaa wotheedda laatamanne oydu cimatu utteeddino. ⁵ Kawutethaa oydiyaappe walqqanthay, kooshunchaynne gugunthaa gunthay keseedda; qassi kawutethaa oydiyaa sinthan laappu xomppatuu po7iino. Hewanttu Xoossaa laappu ayyaanatuwa. ⁶ Kawutethaa oydiyaa sinthan birilliya malatiyaa burccukkuwaa abbay de7ee.

He kawutethaa oydiyaappe sinthannanne guyyenna A matan yuuyyi aadhdhiide, ayfi kumeedda oydu de7uwan de7iyaa medhetatuu de7iino. ⁷ Koyro de7uwan de7iya medhetay gammuwaa malatee; laa7enthuu miizaa maraa malatee; heezzenhuwaa som77i asaa deemuwaa malatee; qassi oyddenthuu paalliyaa argganthaa malatee. ⁸ Oydu de7uwan de7iya medhetatoo huuphiyaan huuphiyaan usuppun qefii de7ee; untunttoo bollan garssankka ubbasan ayfi kumeedda. Untunttu qammanne gallassi,

“Geeshshaw, geeshshaw, geeshshaw,
kase de7iyaawoo, ha77ikka de7iyaawoo,
qassi sinthappe yaanawoo,
Godaw, Ubbaappe Wolqqaama Xoossaw”

giyaawaa aggikkino. ⁹ He medhetatuu kawutethaa oydiyan utteedda medhi medhinaw de7uwan de7iyaawaa mazimuriyan sabbeedda wode, bonchcheedda wodenne galateedda wode, ¹⁰ laatamanne oydu cimatuu kawutethaa oydiyan utteedda medhi medhinaw de7iyaawaa sinthan guufanniide, aw goyinniino; barenttu akililiyaa kawutethaa oydiyaa sinthan wotheide hawaadan yaagiino.

¹¹ “Nu Godaw Xoossaw,
neeni bonchchuwaa,
sabaanne wolqqa
akkanaw besaasa.
Ayissi gooppe,
ubbabaa neeni medhdhaadda;
qassi ubbabaykka
neeni koyyeeddawaadan
haneeddanne de7eedda”
yaagiino.

5

Maxaafaanne Dorssaa

¹ Itti xaaxetto maxaafay * kawutethaa oydiyan utteeddawaa ushechcha kushiyan de7iyaawaa be7aaddi; he xaaxetto maxaafay laa77u baggannakka xaafetti utteedda; qassi laappu maatafay A bolla attametteedda. ² Taani itti wolqqaama kiitanchchay bare qaalaa dhoqqu udiide, “Maatafaa dooyyiide, xaaxetto maxaafaa billanaw bessiyya uray oonee?” yaagiide, awaajjiyaawaa be7aaddi. ³ Saluwan gidina woy sa7an gidina, woy sa7aappe garssan † gidina, he xaaxetto maxaafaa billanaw woy A gidduwaa xeellanaw ooninne bessiyaawe baawa.

⁴ Xaatha maxaafaa billanaw woy A gidduwaa xeellanaw bessiyya uray baynna diraw, taani daro yeekkaaddi. ⁵ Cimatuwaappe ittu taana, “Yeekkoppa; be7a, Yihudaa zariyaa gideedda Gaammuu, Daawite zarii xooneedda. I maatafaa dooyyanawunne xaaxetto maxaafaa billanaw bessee” yaageedda.

⁶ Taani kawutethaa oydiyaappe, de7uwan de7iya oydu medhetatuwaappenne qassi cimatuwappe gidduwan, shuketteedda Dorssaa malatiide eqqeeddaawaa be7aaddi; aw laappu kacetuunne laappu ayfetu de7iino. Hewanttu alamiyaa ubbaa kiitetteedda Xoossaa laappu ayyaanatuwa. ⁷ He Dorssay biide, kawutethaa oydiyaa bolla utteeddaawaa ushechcha kushiyaappe xaaxetto maxaafaa akeedda. ⁸ I he xaaxetto maxaafaa akeedda wode, de7uwan de7iyaa oydu medhetatuunne laatamanne oydu cimatu A sinthan kunddeeddino. Untunttu huuphiyaan huuphiyaan diithaanne ixaanay kumeedda worqqa miishshaa oyqqeeddino. He ixaanay geeshshatuu Xoossaa woossiyaawaa.

⁹ Untunttu,
“Xaatha maxaafaa
akkanawunne
maatafaa dooyyaade
xeellanaw new bessee.
Ayissi gooppe,
neeni shukettaadda.
Neeni qommuwaa ubbaappe,
dumma dumma
gadiyaa qaalaa ubbaappe,
yaraa ubbaappenne
zariyaa ubbaappe
ne suuthan
Xoossaw asaa wozaadda.
¹⁰ Nu Xoossaw oothana mala,
untuntta neeni
kaatuwaanne
qeesatuwaa oothaadda.
Qassi untunttu sa7an mooddana”

4:8 Hiz 1:18; 10:12; Isa 6:2-3 * **5:1** xaaxetto maxaafaa: Hawaa guussay waraqatan woy galbaan xaafetteedda xaaxettiyyaa maxaafaa gidiiide, daro kare bagganna itti woy laa77u bolla bagga galbaan maatafay attamettee. **5:1** Hiz 2:9-10; Isa 29:11 † **5:3** sa7aappe garssan: Hayqqeeddawannta guussaa. **5:5** Dom 49:9; Isa 11:1,10 **5:6** Isa 53:7; Zak 4:10 **5:8** Maz 141:2 **5:9** Maz 33:3; 98:1; Isa 42:10

yaagiide ooratha mazimuriyaa
yexxiino.

¹¹ Hewaappe guyyiyan, taani xeellaade, kawutethaa oydiyaa, de7uwan de7iya oyddu medhetatuwaanne cimatuwaa yuuyyi aadhdiide eqqeedita daro kiitanchchatuwaa kooshshaa sisaaddi; untunttu sha77aaninne miilooniyan paydetteeddino. ¹² He kiitanchchatuu barenttu qaalaa dhoqqu udiide,

“Shuketteedda Dorssay
wolqqa, duretethaa,
aadhdeedda eraa,
minotethaa,
bonchchuwaa, sabaa,
galataa akkanaw bessee!”
yaageeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyan, sa7an, saluwan, sa7aappe garssaaninne abbaa gidduwan de7iya medhetaa ubbayne qassi hewaantun de7iya medhetaa ubbay,

“Kawutethaa oydiyaa bolla
utteeddawoonne Dorssaw
galatay, bonchchuu,
sabayne wolqqay
medhi medhinaw gido!”
yaagiide yexxishshin sisaaddi.

¹⁴ De7uwan de7iya oyddu medhetatuu, “Amen77i” yaagina, cimatu guufanniide goyinneeddino.

6

He Xaaxetta Maxaafaa Maatafaa Dooyaa

¹ Dorssay laappu maatafatuwaappe ittuwa dooyishshin be7aaddi; qassi shemppuwaanna de7iya oyddu medhetatuwaappe ittuu guugunthaa gunthaa malatiyaa kooshshaan, “Haa ya!” yaagiyaawaa, taani sisaaddi. ² Taani itti bootha paraa be7aaddi. He paraa toggeeddawe wonddaafiyaa oyiqqeedita; qassi aw akililii imetteedita. Olaa I xooniidinne qassikka xoonanaw keseedita.

³ Dorssay laa7enthoo maatafaa dooyeedda wode, shemppuwanna de7iya medhetatuwaa laa7enthuu, “Haa ya!” yaagiyaawaa, taani sisaaddi. ⁴ Qassi hara daama paray keseedita. Asay ittuwanna shukettana mala, he paraa toggeeddaawoo sa7an sarotethaa diggiyaa wolqqay imetteedita. Wogga mashshay aw imetteedita.

⁵ Dorssay heezzentho maatafaa dooyeedda wode, de7uwan de7iya medhetatuwaa heezzentho, “Haa ya!” yaagiyaawaa, taani sisaaddi. Yaataade karethaa paray keseedita be7aaddi; qassi he paraa toggeeddawe bare kushiyan miizaniyaa oyiqqeedita.

⁶ Taani de7uwan de7iya oyddu medhetatuwaa giddoppe kooshshaa malatiyaabaa sisaaddi. He kooshshay, “Itti gallassaa oosoo dirgguu bagga kiiluwwaa zarggaa; qassi itti gallassaa oosoo dirgguu itti kiiluwwaa bagga banggaa. Shin zaytiyaanne woyiniyaa eessaa qohoppa” yaagiyaawaa sisaaddi.

⁷ Dorssay oydentho maatafaa dooyeedda wode, de7uwan de7iya medhetatuwaa oydentho, “Haa ya!” yaagiyaawaa, taani sisaaddi. ⁸ Taani giraace paray keseedita be7aaddi. He paraa toggeeddaawaa sunthay Hayquwaa; A geeduwwaa Si7oolii kaalleedita. Hayquunne Si7oolii sa7aappe oydentho kushiya olaan, koshaan, harggiyaan, do7aan wodhissana mala, untunttussi maatay imetteedita.

⁹ Dorssay ichcheshentho maatafaa dooyeedda wode, untunttu Xoosaa qaalaa odeedita dirawunne barenttu markkatethan ammanetteedita diraw, shukkeedita asaa shemppuwwaa yarshshuwwaa yarshshiyaasaappe garssan be7aaddi. ¹⁰ Untunttu barenttu qaalaa dhoqqu udiide, “Ubbaa Mooddiyaa Godaw, geeshshaw, tumanchchaw, sa7an de7iya asaa bolla awude pirdday? Qassi nu suuthaa awude cigettay?” yaageeddino. ¹¹ Untunttoo huuphiyaan huuphiyaan bootha mayuu imetteedita. Untunttuwaadan hayqqanaw bessiyaa untunttu laggethaa oosanchchatuwaa payduunne untunttu ishatuwaa payduu kumana gakkanaw, untunttu amareedita wodiya takkishshana mala, untunttussi odetteedita.

¹² Dorssay usuppuntha maatafaa dooyeedda wode, taani be7aaddi; biittay loythi qaaxxeedita. Awayfi karethaa mayuwaadan karexxeedita; agenaykka mule suuthaa malaiteedita. ¹³ Balasiyaa giyaa mithatti gami77e ayfi, wolqqaama carkkuu qaathina, sa7an qoqqofettiyaawaadan, xoolintatuu saluwaappe sa7an qoqqofetteeddino. ¹⁴ Saluu xaax-

etto maxaafay xaaxettiyaawaadan, xaaxettiide dhayi ageedda; deri ubbatuunne haathaan doodetteedda sa7ay ubbay barenttu de7iyaasaappe kichchii aggeeddino. ¹⁵ Hewaappe guyyiyan, sa7aa kaatatu, deriyaa mooddiyaawanttu, shaalaqatuu, duratuu, wolqqaa-matuu, qassi hara asay ubbay, ayilletuu, womaanatuu, deriyaa kessiide, gonggoluwaa giddoninne deriyan de7iyaa zaallaa guyye baggan qosetteeddino. ¹⁶ Yaatiide dere-tuwaanee shuchchaa, “Kawutethaa oydiyan utteeddawa ayfiyaappenne Dorssaa han-qquwaappe nu bolla kunddiide, nuuna genterkkiteeshsha! ¹⁷ Ayissi gooppe, untunt-too wolqqaa hantuuwa gallassay gakkikichcheedda; he hantuuwa danddayanawe oonee?” yaageeddino.

7

Israa7eeliyaa Asaappe 144000 Asatuwa Som77iyaan Maatafay Wodhdheedda

¹ Hewaappe guyyiyan, taani oyddu kiitanchchatuu oyddu bagga sa7aa gaxaan eqqeed-daawantta be7aaddi. He kiitanchchatuu sa7aa bollan, woy abbaa bollan, woy ay mithaa bollan, carkkuu carkkennaadan te77eeddino. ² Qassikka de7uwa Xoossaa maatafaa oyqqiide hara kiitanchchay away mokkiyaasaappe kesiyaawaa taani be7aaddi. He ki-itanchchay bare kooshshaa dhoqqu udiide, sa7aanne abbaa qohanaw wolqqay imet-teedda oyddu kiitanchchatuwa ³ xeesiide, “Nu Xoossaa oosanchchatuwaa deemuwan nu-uni maatafaa wothana gakkanaw, sa7aa gidina woy abbaa gidina, woy mithaa gidinakka qohoppite” yaageedda.

⁴ Taani Xoossaa maatafaa deemuwan wotheeddawanttu payduwaa sisaaddi. Israa7eeliyaa zariyaa ubbaappe itti xeetanne oytamanne oyddu sha77a asatuwaa deemuwan maatafay wodhdheedda.

⁵ Yihudaa zariyaappe
tammanne laa77u sha77aa
deemuwan maatafay
wodhdheedda.

Roobeela zariyaappe
tammanne laa77u sha77aa.

Gaade zariyaappe
tammanne laa77u sha77aa.

⁶ Aaseera zariyaappe
tammanne laa77u sha77aa.

Niftaaleeme zariyaappe
tammanne laa77u sha77aa.

Minaase zariyaappe
tammanne laa77u sha77aa.

⁷ Simoona zariyaappe
tammanne laa77u sha77aa.

Leewiyaa zariyaappe
tammanne laa77u sha77aa.

Yisaakoora zariyaappe
tammanne laa77u sha77aa.

⁸ Zaabiloona zariyaappe
tammanne laa77u sha77aa.

Yooseefo zariyaappe
tammanne laa77u sha77aa.

Biiniyaama zariyaappe
tammanne laa77u sha77aa

deemuwan maatafay
wodhdheedda.

Bootha Mayuwaa Mayyeedda Cora Asatuwaa

⁹ Hewaappe guyyiyan, zariyaa ubbaappe, qommuwaa ubbaappe, yaraa ubbaappenne duma duma gadiyaa qaala ubbaappe ooninne paydanaw danddayenna zaway bayna cora asa taani be7aaddi. He asay bootha mayuwaa mayyiide, zambbaa haythaa barenttu kushiyan oyqqiide, kawutethaa oydiyaa sinthaninne Dorssaa sinthan eqqeedda.

¹⁰ Untuntu barenttu qaala dhoqqu udiide,

“Nu atatethaykka

kawutethaa oydiyan

utteedda
nu Xoossaappenne
Dorssaappe yee”
yaageeddino.

¹¹ Kiitanchchatuu ubbay kawutethaa oydiyaa, cimatuwanne de7uwan de7iya oyddu medhetaa yuuyyi aahdhiiide eqqeeddino. Untunttu kawutethaa oydiyaa sinthan barenttu deemuwan guufanniide Xoossaw goyinniide,

¹² “Amen77i!

Anjjuu, bonchchuu,
aahdheedda eratethay,
galatay, sabay,
wolqqay, minotethay
medhinaappe medhinaa gakkanaw
nu Xoossaw gido.

Amen77i!”

yaageeddino.

¹³ Cimatuwaappe ittu taana, “Ha bootha mayuwa mayyeedda asatuu oonee? Untunttu haqappe yeeddinoo?” yaagiide oochcheedda.

¹⁴ Taani, “Ta Godaw, neeni eraasa” yaagaaddi. I taana hawaadan yaageedda;

“Hawanttu daro waayiyaa
waayyetiide yeeddawantta.
Untunttu barenttu mayuwa
Dorssaa suuthan meecchiide
booxxeeddawantta.

¹⁵ Hewaa diraw,
untunttu Xoossaa kawutethaa oydiyaa
sinthan eqqiide,
gammanne gallassi
A Geeshsha Golliyan
aw oothiino.

Qassi I bare kawutethaa oydiyan
utteeddawe
untunttu gidduwan de7ana.

¹⁶ Hawaappe sinthanaw ubbakka
untunttu koshattikkino
woy saamettikkino.

Away untuntta meenna;
qassi ay seelaykka untuntta guuddenna.

¹⁷ Ayissi gooppe,
kawutethaa oyde
gidduwan utteedda Dorssay
untuntta heemmana.
De7uwa haathaa pulttuwaakkokka
untuntta kaaalethana.

Xoossaykka
untunttu ayfiya afothaa ubbaa quccidiggana”
yaageedda.

8

Xaaxetha Maxaafaa Laappuntha Maatafay Dooyetteedda

¹ Dorssay laappuntha maatafaa dooyeedda wode, bakka saatiyaa gidiyaawaa keena saluu co77u geedda.

² Hewaappe guyyiyan, taani laappu kiitanchchatuwa Xoossaa sinthan eqqiyaawantta be7aaddi; untunttussi laappu malakatay imetteedda.

³ Ixaanaa cuwayiyaa worqqa miishshaa oyqqeedda hara kiitanchchay yiide, yarshshiyaasaa matan eqqeedda. Worqqaappe medhettedda yarshshiyaasay kawutethaa oydiyaa sinthan de7ee; he yarshshiyaasaa bolla geeshsha ubbatuwa woosaa gujjana mala, kiitanchchaw daro ixaanay imetteedda. ⁴ Ixaanaa cuway geeshshatuwa

woosaanna ittipphe he kiitanchchaa kushiyaappe pude Xoossaakko beedda. ⁵ Hewaappe guyyiyan, kiitanchchay ixaanaa cuwayiyaawaa akkiide, yarshshiyaasaappe tamaa bonqquwaa akkiide, aani kuntheedda. He ixaanaa cuwayiyaawaa duge sa7aa olina, guugunthay guummeedda. Walqanthatay wolqqaameedda; qassi biittaykka qaaxxeedda.

Malakatatuu Punetteeddino

⁶ Qassi laappu malakataa oyqqiide laappu kiitanchchatuu malakataa punnanaw gi-geeddino.

⁷ Koyro kiitanchchay bare malakataa punnina suuthaanna walaketteedda shachchaynne tamay sa7an bukkeedda. Sa7aappe heezzenotho kushii guudetteedda; mithaappekka heezzenotho kushii guudetteedda; maataa ubbaykka guudetteedda.

⁸ Laa7entho kiitanchchay bare malakataa punneedda. Wolqqaama deriyaa malatiyaabay taman eexxiidde, abbaan yegetteedda; yaatina, abbaappe heezzenotho kushii suuthaa gideedda. ⁹ Abbaan de7uwan de7iya medhetatuwaa heezzenotho kushii hayqqeedda; markkabetuwaappekka heezzenotho kushii dhayeedda.

¹⁰ Heezzenotho kiitanchchay bare malakataa punnina shaafaappenne pulttuwaa haathaappe heezzenotho kushiya bolla saluwaappe xomppiyaadan eexxiyaa wolqqaama xoolinttii wodhdheedda. ¹¹ He xoolinttiyaa sunthay Camuwaa geetettee. Haathaappe heezzenotho kushii cammeedda; qassi haathay cammeedda diraw, daro asay he haathaa ushiidde hayqqeedda.

¹² Oyddentho kiitanchchay bare malakataa punneedda. Awaappe, agenaappenne xoolinttiyaappe heezzenotho kushii deshetteedda; untuntu poo7uwaappekka heezzenotho kushii dhumeedda. Hewaa diraw, gallasaappe heezzenotho kushii, qammaappekka heezzenotho kushii dhumeedda.

¹³ Itti argganthatay saluwan paalliyaawaa taani be7aaddi. He argganthatay bare qaalaa dhoqqu udiide, "Heezzu kiitanchchatuu punnana bessiyaa yokko malakatay punettiyaa wode, sa7an de7iya asaw aayyeero! Aayyeero! Aayyeero!" yaagiyaawaa sisaaddi.

9

¹ Hewaappe guyyiyan, ichcheshentho kiitanchchay bare malakataa punnina saluwaappe duge sa7aa kundeedda xoolinttiyaa be7aaddi. He xoolintteew ciimmo ollaa * qulppii imetteedda. ² Xoolinttii ciimmo ollaa dooyyeedda; aako coociyaappe kesiyaa cuwaa mala cuway he ciimmo ollaappe kesseedda. Qassi awaynne sa7ay he ciimmo ollaappe keseedda cuwan dhumeeddino.

³ Cuwaappe boolii duge sa7aa yeedda. Sa7an de7iya soggato de7iya wolqqaala mala wolqqay boolewukka imetteedda. ⁴ Xoossaa maatafay deemuwan baynna asaa xalalaa qohanaappe attin, sa7an de7iya maataa woy aaciya mithaa gidina woy ay mithaa gidinakka qohenna mala, boolew odetteedda. ⁵ Boolii he asaa ichcheshu agena gidiyaawa paxa kaa7ana mala, maatay imetteeddawaappe attin, aw asaa wodhanaw maatay imetteenna. Sogguu asaa dukkiide seelissiyaawaa keenaa boolii seelisse. ⁶ He gallassatuwan asay hayquwaa koyyana; shin demmenna. Qassi hayqqanawukka amottana; shin hayquu asaappe baqatana.

⁷ Boolii olaw giigi utteedda paraa malatee. Booliyaa huuphiyaan worqqaala malatiyaa akililii de7ee; A deemuuka asaa deemuwaa malatee. ⁸ A binnaanaykka macca asaa binnaanaydaa aduqqee; A achchaykka gaammuwaa achchaa malatee. ⁹ A tiray birataan ootheedda gondalliyaa malatiyaawan goozetti utteedda; qassi A qefiyaa kooshshay olaa baanaw piriixiyaa paratuu goochchiyaa gaariyaa kooshshaa mala. ¹⁰ Aw sogguwaa dufiyaa malatiyaa dufii de7ee; A dufiyan dukkiyaabay de7ee. He dufiyan ichcheshu agena gidiyaawa asaa qohanaadan, aw maatay imetteedda. ¹¹ A mooddiyaa kaatii de7ee. He kaatii ciimmo ollaa kiitanchchaa. A sunthaykka Ibraayisxxe qaalaan Abiddoona; qassi Giriike qaalaan Apholiyoona geetettee. Apholiyoona giyaawoo bilethay, dhayissiyaawaa giyaawaa.

¹² Koyro aayyeero giyawe aadhheedda; be7a, biro hara laa77u aayyeero giyawe yaanawaa.

¹³ Usuppuntha kiitanchchay bare malakataa punneedda. Xoossaa sinthan eqqeedda worqqaappe medhdheedda yarshshiyaasaan de7iyaa oyddu gaxaa kacetuwaappe itti kooshshaa sisaaddi. ¹⁴ He kooshshay malakatay de7iyaa usuppuntha kiitanchchaa,

8:5 11:19; 16:12,18; Hiz 10:2; Kes 19:16 **8:7** Kes 9:23-25; Hiz 38:22 **8:10** Isa 14:12 **8:11** Erm 9:15 **8:12** Isa 13:10; Hiz 32:7; Iyu 2:10,31; 3:15 * **9:1** ciimma ollaa: Hawaa guussay garssa bagga biittaan darissi ciimmatiide de7iyaa iita ayyaanatuu barentu wurrssethaa muraa gallassay gakkanaw qashettiide de7iyaasaa. **9:2** Dom 19:28
9:3 Kes 10:12-15 **9:4** Hiz 9:4 **9:6** Yob 3:21; Erm 8:3 **9:7** Iyu 2:4 **9:8** Iyu 1:6 **9:9** Iyu 2:5 **9:13** Kes 30:1-3

“Efiraaxeesa giya wogga shaafan qashetteedda oyddu kiitanchchatuwa billa” yaageedda. ¹⁵ Asaa zariyaappe heezenthoo kushiya wodhanaw, ha saatiyaassi, gallassaasi, agennaassinne laythaassi giigissi wotheedda, oyddu kiitanchchatuwa biletteeddino. ¹⁶ Olaa paraa toggiyaa asaa payduu laa77u xeetu miiloone gidiaawaa taani sisaaddi.

¹⁷ Qassikka taani saxaan paratuwaanne he paratuwaa toggeedda asaa be7aaddi. Asaw tiraan wothiyaa birataa gondalliyaa malay de7ee. He tiraan wothiyaa birataa gondalliyaa malay tamaadan zo7o; samaayiyaa; qassi eexxiyaa diiniyaa mala. Paratuwaa huuphii gaammuwaa huuphiyaa mala. Untunttu doonaappe tamay, cuwayanne adiliyaa ciishshaa malatiyaa eexxiyaa diiniyaa tamay keseedda. ¹⁸ Paratuwaa doonaappe keseedda taman, cuwaaninne eexxiyaa diiniyan ha heezzu boshatuwan asaa zariyaappe heezenthoo kushii hayqqeedda. ¹⁹ Ayissi gooppe, paratoo wolqqay doonaaninne dufiiyan de7ee. Untunttu dufiikka huuphiyaanna de7iyaa shooshshaa malatee; hewan untunttu asaa qohiino.

²⁰ Ha boshatuwan hayqqennan atteedda asay bare kushiyan oothiyaawaa aggibeenna. Qassi worqqaappe, biraappe, nahaasiyaa geetettiyaa birataappe shuchchaappenne mithaappe oosetteedda, xeellanaw woy sisanaw woy hamettanaw danddayenna eeqaassinne xalahiyaassi goyinniyaawakka aggibeenna. ²¹ Asay eriiddi wodheeddawaa, woy bare biteeddawaa, woy bare woshummeeddawaa, woy bare wuu77eeddawaa aggidide, bare nagaraappe simmibeenna.

10

Kiitanchchaanne Guutha Maxaafaa

¹ Qassikka taani hara wolqqaama kiitanchchay saluwaappe kesiide, duge wodhdhiyaawaa be7aaddi. Shaariyaa I mayyi utteedda; qassi zuluu A huuphiyaa yuuyyi aadhdhi utteedda. A deemuuka awaa mala; A gediikka tamaa tuussaa mala. ² He kiitanchchay dooya de7iya itti guutha xaaxetto maxaafaa bare kushiyan oyqqeedda. Bare ushechcha gediya abbaa bolla essiide, bare haddirssa gediya biittaa bolla esseedda. ³ Gudiyaa gaammuaadan, wolqqaappe gudeedda. I gudeeddawaappe guyyiyan, laappu dadatuu aananna gunthan haasayeeddino.

⁴ Untunttu guummeedda wode taani xaafanaw qoppaaddi. Shin saluwaappe, “Laappu dadatuu haasayeeddawaa asaw qattoppanne xaafoppa” yaagiya kooshshay taw sisettedda.

⁵ Hewaappe guyye, abbaa bollaanne biittaa bollan eqqide7ishshin taani be7eedda kiitanchchay, bare ushechcha kushiya saluwaa pude micceedda. ⁶ Saluwaanne saluwan de7iya ubbabaa, sa7aanne sa7an de7iya ubbabaa, abbaanne abbaan de7iya ubbabaa, medhdheedda medhi medhinaw de7iya Xoossaa sunthan caaqqeedda. Yaatiide, “Wodii wuranaw gami77enna. ⁷ Shin laappuntha kiitanchchay bare malakataa punniyaa wode, Xoossay nabatuwaa gideedda bare ashikkaretoo qaalaa odi wotheeddawaadankka, I xuureedda qofay polettana” yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyiyan, saluwaappe haasayishshin taani siseedda kooshshay laa7enthuwa zaariide taana, “Abbaa bollaanne biittaa bollan eqqeedda kiitanchchaa kushiyan dooya de7iya xaaxetto maxaafaa baade akka” yaagiyaawaa sisaaddi.

⁹ Taani he kiitanchchaakko baade, guutha xaaxetto maxaafaa taw immana mala, A oochchaaddi. I taana, “Akkaade ma; maxaafay ne uluwaa camissanawaa; shin ne doonan eessaadan, I mal77anawaa” yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye, taani kiitanchchaa kushiyaappe he guutha xaaxetto maxaafaa akkaade maaddi; ta doonan maxaafay eessaadan mal77eedda. Shin taani meeddawaappe guyyiyan, ta uloo gidduu cammeedda. ¹¹ Qassikka taana, “Yaraa ubbaa, zariyaa ubbaa, dumma dumma biittaa qaalaanne kaatatuwaabaa neeni timbbitiyaa qanxxennaan haasayanaw bessee” yaageedda.

11

Laa77u Markkatuwaaw

¹ Hewaappe guyye, maqqaa malatiyaa likkiyaa xam77ay taw imetteedda; taana geedawe hawaa; “Baade Xoossaa Geeshsha Golliyaanne yarshshiyaasaa likka. Hewan goyinniyaawaantakka payda. ² Shin Geeshsha Gollew kare baggaa agga basha; hewaa likkoppa. Ayissi gooppe, he sa7ay Ayihuda gidenna asaw imetteedda. Ayihuda gidenna asay geeshsha katamaa oytamanne laa77u agenaw yedhdhana. ³ Taani gaabiyaa mayyeedda ta

laa77u markkatuwaaw kiittana; untunttu itti sha77anne laa77u xeetanne usuppun tammu gallassan Xoossaa kiitaa odana” yaageedda.

⁴ He laa77u markkatuu ha sa7aa Godaa sinthan eqqiyaa xomppiyaa wothiyaa laa77u ballatuwaa. ⁵ Ooninne untuntta qohanaw koyyoope, untunttu doonaappe tamay kesiide untunttu morkketuwaakka dhayissee. Qassi ooninne untuntta qohanaw koyyoope, hewaaddankka hayqqana. ⁶ Untunttu Xoossaa kiitaa odiyaa wodiyaan iray bukkennaadan, saluwaa gorddanaw untunttussi maatay de7ee. Untunttussi haathaa suuthaa kessiyaa maatay akka de7ee; qassi untunttu barena koshsiyaa wode, sa7aa dumma dumma boshaan shocanaw untunttussi maatay de7ee.

⁷ Untunttu barenttu markkatethaa wursseeddawaappe guyyiyan, ciimmo ollaappe pude kesiyyaa do7ay untuntunna olettana. He do7ay untuntta xooniide wodhana.

⁸ Untunttu Goday masqqaliyaa bollan misimaariyan dhishettiide suletteedda katamaa wogga ogiyaan untunttu anhay gisanawaa. He katamay leemisuwan Sodoomaa woy Gibxe geetettiide xeessettee. ⁹ Qassi yaraa ubbaappe, qommuwaa ubbaappe, dumma dumma biittaa qaalaappen zariyaa ubbaappe yeedda asay untunttu anhaa heezzu gallassanne baggaa be7ana. Anhay moogettenna mala, he asay diggana. ¹⁰ Sa7an de7iya asay ha timbitiyaa odiyaa laa77u asatuwa hayquwan nashettana. Asay untunttu hayquwaa ittuu ittuwaanna imotaa laamettiide bonchchanawaa; Ayissi gooppe, sa7an de7iya asaa untunttu darissi metootheeddino.

¹¹ Heezzu gallassanne baggappe guyyiyan, de7uwa shemppuwaa Xoossay untuntun shempinna, untunttu denni eqqeeddino. Untuntta be7eedda ubbay iita yashshaa yayyeedda. ¹² Hewaappe guyyiyan, he timbitiyaa odiyaa laa77u asatuu saluwaappe, “Haa pude kesite” giya wolqqaama kooshshaa siseeddino. Barenttu morkketuu barentta xeellishshin, untunttu shaariyaan geliide, pude saluwaa beeddino.

¹³ He saatiyaan biittay loythi qaaxxina katamaappe tammuntha kushii dhayeedda. Qassi biittaa qaathan laappu sha77a asay hayqqeedda. Atteedda asay loythi kokkori yayyiide, saluwaa Xoossaa gitatethaa sabbeedda.

¹⁴ Laa7entho aayyeero giyawe aadhdheedda. Shin akeekite; heezzentho aayyeero giyawe ellekka yaanawaa.

Laappuntha Malakataa

¹⁵ Hewaappe guyyiyan, laappuntha kiitanchchaykka bare malakataa punneedda. Saluwan,

“Alamiyaa kawutethay
ha77i nu Godaassanne

A Kiristoosassa;
qassi medhinaappe medhinaa gakkanaw
I mooddana”
yaagiyaa wolqqaama kooshshay sisettedda.

¹⁶ Barenttu oydiyan utteedda laatamanne oydu cimatu Xoossaa sinthan duge guufanniide, Xoossaw goyinniide hawaadan yaageeddino;

¹⁷ “Ha77i de7iyaawoo,
kaseppekka de7iyaawoo,
Godaw,

Ubbaappe Wolqqaama Xoossaw,
new wolqqaama wolqqay

de7iyaa dirawunne
neeni mooddanaw

doommeedda diraw,
nuuni neena galateetto.

¹⁸ Ayihuda gidenna asay hanqqetteedda;
ne hanqquukka yeedda.

Hayqqeeddawanntu
pirddeettiyaa wodii ha77a;
qassi neeni ne oosanchchattoo,
nabattoo,

geeshshattoo,
ne sunthaw yayyiyaawanttoo,
dhoqqatooonne laafattoo

unttuntu oosuwaadan
 immiyaa wodiikka ha77a.
 Sa7aa dhayissiyaawanttakka
 neeni dhayissiyaa wodii ha77a”
 yaageeddino.

¹⁹ Saluwan de7iya Xoossaa Geeshsha Golli dooyetteedda; A Geeshsha Golliyan Xoossaa Qaalaa caaquwaa Taabootay beetteedda. Qassi walqqanthay wolqqaameedda; gunthay sisetteedda; guugunthay guummeedda; biittay qaaxxeedda; wolqqaama shachchaykka shacceedda.

12

Taani Mishiratto, Na7aanne Dawiyaa Be7aaddi

¹ Hewaappe guyyiyan, saluwan wolqqaama mallay beetteedda. Awaa mayyeedda itti mishiratta, agenaa bolla eqqeeddawunna, tammanne laa77u xoolinttiyaa akililiyaa bare huuphiyan wotheeddawunna hewaan de7aw. ² He mishiratta shahaara; izo yeluwaa oythay, un77ethina waassaaddu.

³ Hara itti wolqqaama mallay saluwan beetteedda. Tammu kaciyanna de7iyaa laappu huuphiyan akililiyaa wotheedda itti wolqqaama zo7o dawi de7ee. ⁴ He dawi bare dufiiyan heezentho kushe xoolinttiyaa saluwaappe dafiide, sa7an oleedda. He dawi yeletti wodhdhosaannakka na7aa maanaw yelana haniyaa mishiratti sinthan eqqeedda.

⁵ Mishiratta attuma na7aa, Ayihuda gidenna asaa ubbaa birataa xam77aan mood-danawaa yelaaddu. Shin na7ay Xoossaakkonne A araataakko, pude ellekka aketteedda.

⁶ Mishiratta itti sha77anne laa77u xeetanne usuppun tammu gallassaw miziidenne ushshiidde wothanaw Xoossay giigissi wotheedda sa7aa bazzuwaa baqataaddu.

⁷ Hewaappe guyyiyan, saluwan olay denddeedda. Mikaa7eeli bare kiitanchchatuwaanna ittippe dawiyaa oletteedda; dawiiika bare kiitanchchatuwaanna gidiide, zaari oletteedda. ⁸ Shin dawi xoonettina dawiyaasinne A kiitanchchatuwaassi saluwan sa7ay dhayeedda. ⁹ Woliqqaama dawi, xalahiyaa kaappuwaa woy Seexaanaa giyaawe, beni shooshshay, alamiyaa ubbaa balethiyaawe oletteedda; I bare kiitanchchatuwaanna ittippe duge sa7aw oletteedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyan, taani saluwaappe hawaadan yaagiyaa kooshshaa sisaaddi; “Xoossaa atatethay ha77i yeedda.

Xoossay barew
 Kaate gidiyaawadankka
 bare wolqqa besseedda;
 A Kiristtoosi bare maataa besseedda.

Ayissi gooppe,
 gammanne gallassi
 Xoossaa sinthan eqqiide,
 nu ishatuwaa mootiyaawe
 saluwaappe duge oletteedda.

¹¹ Nu ishatuu Dorssaa suuthaaninne
 barenttu tumu markkatethan
 dawiyaa olettiide xoneeddino.

Qassi unttuntu
 barenttu shemppuwaa aathi immiyaawoo
 qarettibeykkino.

¹² Hewaa diraw,
 saluunne saluwaa gidдон de7iyaawanttu,
 nashettite.

Shin sa7awunne
 abbaw aayyeero!
 Ayissi gooppe,
 xalahiyaa kaappuu
 barew guutha wodii
 atteeddawaa eriyaa diraw,
 wolqqaama hanqquwan
 duge hinttentukko
 wodhdheedda”

yaageedda.

¹³ Qassi dawi barena duge sa7aa oleeddawaa be7eeddawaappe guyyiyan, he attuma na7aa yeleeedda mishiratto yederssuwaa doommeedda. ¹⁴ Mishiratto shooshshay qohenna mala, heezzu laythaanne baggaa maadenne ushaadde iza naagettiyaasaa bazzuwa paallaade baana mala, laa77u wolqqaama argganthaa qefii iziw imetteedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyan, mishiratto di7uu di77iide afana mala, shooshshay shaafaa haathaa keena haathaa bare doonaappe mishiratti geeduwan gusseedda. ¹⁶ Shin biittay mishiratto maaddeedda; biittay bare doonaa dooyyiide, dawiya doonaappe keseedda haathaa mitti aggeedda. ¹⁷ Dawi mishirattiw darissi hanqqettiide, izi zerethaa Xoossaa azazuwaa naagiya ubbatuwaanne Yesuusi qoncciseedda tumu ammanettiyaawantta olanaw, ¹⁸ biide abbaa doonan de7iyaa shafiyaan eqqeedda.

13

Taani Abbaappe Kesiyaa Laa77u Do7atuwaa Be7aaddi

¹ Hewaappe guyyiyan, itti do7ay abbaappe kesishshin, taani be7aaddi. Aw tammu kaciinne laappu huuphii de7ee; A tammu kaciya bollan tammu akililii de7ee. A huuphiyanka boriyaa sunthay xaafetti utteedda. ² Taani be7eedda do7ay maahiya malatee; A gedi babbanthaa geetettiya iita du7aa gediya malatee; A doonay gaammuwaa doona malatee. Dawi bare wolqqa, bare kawutethaa oydiyaanne bare wolqqaama maataa he do7aw immeedda.

³ He do7aa huuphetuwaappe ittuu hayqqeeddawaa malaatiyaawaa taani be7aaddi; shin wodhiyaa maythay paxeedda. Sa7aa asay ubbay maalalettiide, he du7aa geeduwaa kaalleedda. ⁴ Dawi bare maataa do7aw immeedda diraw, asay ubbay dawew goyinneedda. Qassi he asay, "Do7aa malay oonee? Aananna olettanaw ooni danddayii?" yaagiidde, do7aw goyinneedda.

⁵ He do7aw pala yewuwaanne boriyaa haasayiya doonay imetteedda. Oytamanne laa77u agenaassi oothana mala, aw maatay imetteedda. ⁶ He do7ay Xoossaa, A sunthaa, I de7iyaasaanne saluwan de7iya ubbatuwa boriyaa doommeedda. ⁷ He do7ay Xoossaa asatuwaanna olettiide, untuntunta xoonana mala, aw maatay imetteedda. Qommuwaa ubbaa, yaraa ubbaa, dumma dumma biittaa qaalaa ubbaanne zariyaa ubbaa modiyaa maatay aw imetteedda. ⁸ Sa7ay medhettanaappe kase shuketteedda Dorssaa de7uwa maxaafan sunthay xaafettiibeenna asay, sa7an de7iyaawe ubbay, he do7aw goyinnana.

⁹ Sisiyaa haythay de7iyaa uray siso.

¹⁰ Omoddettana asay de7ooppe, ooninne omoddettanawaa.

Mashshaan shukettaana asay de7ooppe, ooninne mashshaan shukettanawaa.

Geeshshatuwaa danddayaynne ammanuu hawaan erettanawaa.

Taani Sa7aappe Kesiyaa Do7aa Be7aaddi

¹¹ Hewaappe guyyiyan, hara do7ay sa7aappe kesiyaawaa taani be7aaddi. Dorssa kaciya malatiyaa laa77u kacii aw de7ee; shin he do7ay dawiyaa haasayeedda. ¹² He do7ay koyro do7aa wolqqaama maataa ubbaa A sinthan otheedda. Sa7aynne sa7an de7iya asay ubbay A wodhiyaa maythay paxeedda koyro do7aw goyinnana mala, he do7ay godatteedda. ¹³ He laa7entho do7ay wolqqaama malaatatuwa otheedda; haray atto tamaa saluwaappe asaa ubbaa sintha sa7aa wothana gakkanaw malaatatuwaa otheedda. ¹⁴ Koyro do7aa sinthan oothanaw, aw imetteedda malaatatuwaan sa7an de7iya asaa ubbaa I baletheedda. Mashshaan maythattooppenne paxa de7iyaa koyro do7aa bonchchoo misiliyaa giigissanaadan, sa7aa asaa ubba laa7entho do7ay odeedda. ¹⁵ Qassi koyro do7aa misilii haasayanaadaaninne barew goyinnenna ubbaa wodhanaadan, laa7entho do7ay bare shemppuwaa koyro do7aa misiliyan shemppuwaa gelissanaw azazetteedda.

¹⁶ Asay ubbay woggaynne qeeray, manqqunne durii, womaannunne aylii bare ushechcha kushiyaw woy bare deemuwan mallaa wodhanaadan, he laa7entho do7ay godatteedda. ¹⁷ He do7aa sunthay woy A sunthaa payduu de7iyaa mallay baynna asay ooninne zali77aanawunne shammanaw danddayenna.

¹⁸ Aadhdheedda eratethay hawaan de7ee. Eray de7iyaa ooninne he do7aa payduwaa bilethaa ero; ayissi gooppe, he payduu itti asaa sunthaa. A payduu usuppun xeetanne usuppun tammanne usuppuna.

14

Taani Dorssaanne 144000 Asatuwaa Be7aaddi

¹ Hewaappe guyyiyan, taani be7aaddi. Be7ite, Dorssay Xiyoone Deriyaa bolla eqqeedita. A sunthaynne A Aabbu sunthay deemuwan xaafetteedita, itti xeetanne oytamanne oydu sha77a asatuwan aananna ittippa de7iino. ² Saluwaappe kuntho haathaa gunthanne dadaa gunthaa malatiyaa wolqqaama kooshshaa taani sisaaddi. Qassi taani siseedita kooshshay diithaa diixxiyaawanttu barenttu diithaa diixxina siseetiyyaa kooshshaa malatee. ³ Itti xeetanne oytamanne oydu sha77a asatuwan kawutethaa oydiyyaa sinthan, oydu paxa de7iyya medhetatuwaa sinthaaninne cimatuwaa sinthan eqqeedita. Sa7aappe wozetteedita untuntuppe attin, haray ooninne tamaanaw danddayenna ooratha mazimuriyya yexxeedita. ⁴ Hawanttu geeshsha asatuwaa gidiiyya diraw, maccawantunna gaketitide barena tunissibeykkino. Dorssay * biyaasaa ubbaa untunttu kaalliino. Untunttu Xoossaassinne Dorssaassi bayra gidanaw, sa7aa asaa gidoppe wozetteeditawantta. ⁵ Untunttu ubbaakka worddoti erikkino; untunttu bayizuu baawa.

Taani Xoossaa Kiitanchchaa Be7aaddi

⁶ Sa7an de7iyya asaa ubbaw, zariyaa ubbaw, qommuwaa ubbaw, duma duma biittaa qaala ubbaawunne yaraa ubbaw medhinaa wonggala mishiraachchuwaa awaajanaw, bolla saluwan paalliyyaa hara kiitanchchaa taani be7aaddi. ⁷ He kiitanchchay bare qaala dhoggu udiide, “Xoossaw yayyite; A bonchchite. Ayissi gooppe, sa7aa asaa I pirdiyya saati gakteedita. Saluwa, sa7aa, abbaanne haathaa puluttuwa medhdheedda Xoossaw goyinnite” yaageedita.

⁸ Hara laa7entho kiitanchchay, “Wolqqaama Baabiloon kunddaaddu; iza kundedda gaasuunneekka asaa zariyaa ubbaa iita oosuwa oosissiyaa diraassa” yaagiidde, koyro kiitanchchaa kaalleedita.

⁹ Heezentho kiitanchchay bare kooshshaa dhoggu udiide, hawaadan yaagiidde, koyro laa77u kiitanchchatuwa kaalleedita; “Do7awunne A misilew goyinniyya ooninne qassi A mallaa bare deemuwan woy bare kushiyan wothiyaa ooninne de7ooppe, ¹⁰ Xoossay bare wolqqaama hanqquwa burcukkuwan kuntheedita hanqquwa woyiniyya eessaa I ushana. Hewa otheedita ubbay geeshsha kiitanchchatuwaa sinthaaninne Dorssaa sinthan, tamaaninne eexxiyya diiniyan paxa kaa7ettana. ¹¹ Untunttu paxa kaa7iyya tamaa cuway medhi medhinaw cuwattana. Do7awunne he do7aa misilew goyinniyya oosinne qassi he do7aa sunthaa malaataanna de7iyya oosinne qammanne gallassi shemppuu baawa” yaageedita.

¹² Xoossaw azazettiyaanne Yesuusaw ammanettiyya geeshshatuu danddayiyya danddayay hawaana.

¹³ Hewaappe guyyiyan saluwaappe, “Hawaa xaafa; hawaappe sinthaw Godan hayqqiyaawanttu anjetteeditawantta” yaagiyya kooshshaa taani sisaaddi.

Ayyaanay, “Tuma; untunttu barenttu daaburaappe shemppana; ayissi gooppe, untunttu lo77o kiittaw, Xoossay lo77uwan zaarana” yaagee.

Taani Qoychchaa Wodiyya Be7aaddi

¹⁴ Qassikka taani be7aaddi. Be7ite, bootha shaarii de7ee. Shaariyya bolla Asaa Na7aa malatiyaawe utteedita; A huuphiyaan worqqa akililii, qassi A kushiyan qara baacay de7ee. ¹⁵ Hara kiitanchchay Geeshsha Golliyaappe kesiide, shaariyya bolla utteeditawoo bare qaala dhoggu udiide, “Qoychchaa saati gakteedita diraw, ne baacaa yeddaade katha qoycaa; ayissi gooppe, sa7aa katha meleedita” yaageedita. ¹⁶ Shaariyya bolla utteeditawe, bare baacaa sa7aa yeddiide, sa7aa katha cakkeedita.

¹⁷ Qassikka saluwan de7iyya Geeshsha Golliyaappe hara kiitanchchay kesseedita; awukka kuussa baacay de7ee.

¹⁸ Tamaw kaappo gideedita hara kiitanchchay yarshshiyaasappe kesiide, kuussa baacay de7iyya kiitanchchaw bare qaala dhoggu udiide, “Woyiniyya ayfi teereedita diraw, ne kuussa baacaa yeddaade, sa7an de7iyya woyiniyya turaappe honddodda ayfiyya qanxxa!” yaageedita. ¹⁹ He kiitanchchay bare baacaa sa7aa yeddiide, sa7an de7iyya woyiniyaappe honddodda ayfiyya qanxxeedita; Xoossaa wolqqaama hanqquwa

he woyiniyaa gumi77iyaa ollaan yeggeedda. ²⁰ Katamaappe gaxaan de7iya woyiniyaa ayfiyaa gumi77iyaa ollaan woyiniyaa ayfi gumi77ettee. Suuthay kesiide, he woyiniyaa gumi77iyaa ollaappe heezzu xeetu kiilo miitiriya keenaa haakkiide, paraw puuluwaa gakkiiyawaa keenaa dhoqqu giide eelleedda.

15

Taani Burccukkuwaa Abbaa Bee7aaddi

¹ Taani saluwan hara wolqqaamanne maalalissiyaa mallaa be7aaddi. Xoossaa hanqquu untunttu bollan polettiiyaa diraw, wurssetha laappu boshanna de7iya laappu kiitanchchatuu de7iino.

² Qassikka taani burccukkuwaa abbaa malatiyaawaa tamaanna walaketteeddawaa be7aaddi. Qassi do7aa, A misiliyaanne A sunthaa payduwaa xoneeddaawantta be7aaddi. Xoossay untuntussi immeedda diithatuwaa oyqqiide, burccukkuwaa malatiyaa abbaa matan untunttu eqqeeddino. ³ Untunttu, Xoossaa oosanchchaa Muse mazimuriyaanne Dorssaa mazimuriyaa hawaadan yexxeeddino.

“Godaw,

Ubbaappe Wolqqaama Xoossaw,
ne kiitay gitanne maalalissiyaawaa.

Asa zariyaa ubbaa Kaatew,
ne ogii xilluwaanne tumuwaa.

⁴ Godaw, new yayyennawenne
ne sunthaa bonchchennawe oonee?
Ayissi gooppe, geeshshay ne xalalaa.

Asa zariyaa ubbay yiide,
ne sinthan goynnana;
ayissi gooppe, ne xillo kiitay
ubbaw qoncceddada”

yaagiide yexxiino.

Laappu Boshanna De7iyaa Laappu Kiitanchchatuwaa

⁵ Hewaappe guyyiyan, taani saluwan de7iya Geeshsha Golli dooyettowaa hewekka markkatethaa dunkkaaniyaa be7aaddi. ⁶ Laappu boshanna de7iya laappu kiitanchchatuu Geeshsha Golliyaappe keseeddino. Untunttu phooliide booxsiya laynuwaa mayuwaa mayyeeddino; barenttu tiraa worqqa dancuwan yuushsi aathiide qachcheeddino. ⁷ De7uuwan de7iya oyddu medhetatuwaappe ittuu, medhi medhinaw gakkanaw de7iyaa Xoossaa hanqquu kumeedda laappu worqqa keretuwa laappu kiitanchchatoo immeedda. ⁸ Xoossaa bonchchuwaappenne A wolqqaappe yeedda cuway Geeshsha Golliya kumeedda. Laappu kiitanchchatuu aheedda laappu boshatuu polettana gakkanaw, Geeshsha Golliya ooninne gelanaw danddayibeenna.

16

Xoossaa Hanqquu Kumeedda Keretuwa

¹ Hewaappe guyyiyan, laappu kiitanchchatoo, “Biide Xoossaa hanqquwaa laappu keriyaappe sa7an gussite” yaagiide, Geeshsha Golliyaappe haasayiyaa wolqqaama kooshshaa taani sisaaddi.

² Koyro kiitanchchay biide, bare keriyaa de7iyaawaa sa7an gussina, do7aa malalay de7iyaawanttu bollanne he do7aa misilew goynniyaawantu bolla loythi sakkiiyaa maythaa keseedda.

³ Laa7entho kiitanchchay bare keriyaa de7iyaawaa abbaan gussina abbaa haathay hayqqeedda asa suuthaa malateedda. Qassi abbaan de7iya medhetaa ubbaykka hayqqi aggeedda.

⁴ Heezzentho kiitanchchay bare keriyaa de7iyaawaa shaafatuwaaninne pulattatuwan gussina untunttu suuthaa gideeddino. ⁵ Haathaw aawottiya kiitanchchay hawaadan yaagiyaawaa, taani sisaaddi;

“Kasekka ha77ikka
de7iyaa Godaw,

Geeshshaw,
ha pirddaa pirddeedda diraw,
neeni xilluwaa.

⁶ Unttuntu geeshshatuwaa suuthaanne
nabatuwaa suuthaa
gussedda diraw,
neeni untuntta ushshanaw
suuthaa untunttoo immaadda.

Unttuntu barenttoo
bessiyaawaa akkeeddino”
yaageedda.

⁷ Yarshshuwaa yarshshiyaasaappe,
“Godaw,
Ubbaappe Wolqqaama Xoossaw,
ne pirdday tumuwaanne xilluwaa!”
yaagiya kooshshaa taani sissaadi.

⁸ Oyddentho kiitanchchay bare keriyaa de7iyaawaa awayfiyaa bollan gussina bare tamaa seelaan asaa guddanaw, awayfew maatay imetteedda. ⁹ Asay wolqqaama seelaan guudettiide ha boshatuwaa bollan maatay de7iyaa Xoossaa sunthaa boreedda. Shin bare nagaraappe simmibeennanne Xoossaa gitatethaakka bonchchibeenna.

¹⁰ Ichcheshentho kiitanchchay bare keriyaa de7iyaawaa do7aa kawutethaa oydiyaa bolla gussina, he do7aa kawutethay dhumeedda. Asay bare seelaan diraw, bare inxxarssaa sa77eedda. ¹¹ Qassi asay bare seelaan dirawunne bare maythaa diraw saluwaa Xoossaa sheqqeedda. Shin bare ootheedda nagaraappe simmibeenna.

¹² Usuppuntha kiitanchchay bare keriyaa de7iyaawaa wogga Efiraaxeesa geetettiyaa shaafan gussina away doliyaa baggappe yaana kaatatuwassi ogii giiganaadan, haathay meleedda. ¹³ Hewaappe guyyiyan, taani sheedhdhiyaa malatiyaa heezzu tuna ayyaanatu dawiyaa doonaappe, du7aa doonaappenne wordduwaa timbitiyaa odiyaawaa doonaappe kesishshin be7aaddi. ¹⁴ Unttuntu mallatuwaa oothiyaa xalahatuwaa ayyaanatuwaa. He heezzu iita ayyaanatuu Ubbaappe Wolqqaama Xoossaa wolqqaama gallassan, sa7aa kaatatuwaa ubbaa olaw shiishshanaw baana.

¹⁵ “Be7a, taani kayisuwaadan yaana. Asaa sinthan kallo hamettiide yeellatenna mala, gemi77ishennan bare mayuwaa mayyiide naagiya uray anjjetteddawa!” yaageedda.

¹⁶ He iita ayyaanatuu kaatatuwaa Ibraayisxxe qaalaan Arimaagedoona * geetettiyaa sa7aa shiishsheeddino.

¹⁷ Laappuntha kiitanchchay bare keriyaa de7iyaawaa carkkuwan gussina, Geeshsha Golliyaa de7iya araaataappe, “Poletteedda” yaagiya wolqqaama kooshshay yeedda. ¹⁸ Hewaappe guyyiyan, walqanthey wolqqaameedda; gunthay sisettedda; guugunthay akka gummeedda. Qassi biittay pala qaathaa qaaxxedda. Asay sa7an medhettoodeppekka biittay hewaa mala qaathaa qaaxxi erenna; hewe ubbaappe aadhdheedda qaathaa. ¹⁹ Wolliqqaama katamay heezzu kesiide za77eedda. Biittaa ubbaan de7iya kaatamatu dhayeeddino. Xoossay wolqqaama Baabiloono qoppiide, bare iita hanqquwaa woyiniyaa eessay kumeedda burccukkuwaappe woyiniyaa eessaa Baabiloono ushsheedda. ²⁰ Abbaan doodetteedda biittay ubbay dhayeedda; deriikka beettibeenna. ²¹ Asaa bolla oytamu kiilo keenaa deexiya wolqqaama shachchay saluwaappe wodhdheedda. Asay he shachchaa boshaa diraw, Xoossaa boreedda; ayissi gooppe, boshay daro wolqqaama.

17

Baabiloono Bolla Yaana Muraa

¹ Hewaappe guyyiyan, laappu keretuu de7iyaa laappu kiitanchchatuwappe ittuu taakko yiide, taana hawaadan yaageedda; “Haa ya; daro shaafatuwaa gaxaan de7iya woshummiyaa, wolqqaama katamatta, waana murettanentto, taani neena bessana. ² Sa7an de7iya kaatatu izinna woshummeeddino; sa7an de7iya asaykka iza woyiniyaa eessaa ushi mathottiide izinna woshummeedda” yaageedda.

³ He kiitanchchay taana Ayyaanan bazzuwaa afeedda. Hewan taani itti mishiratto boriyaa sunthay hollaa ubbaan xaafetti utteedda zo7o do7aa toggeeddawunno be7aaddi; he do7aw laappu huuphiyan tammu kacii de7ee. ⁴ He mishiratta teera ochchaa malatiyaa mayuwanne zo7o mayuwaa mayyaaddu; iza qassi worqqaan, bonchcho shuchchaaninne

16:10 Kes 10:21 **16:12** Isa 11:15 * **16:16** Arimaagedoona: Ha qaalaw koyrotti de7iyaa Ibraayisxxiyaa medhetay, “Har-Maagido” yaagiyaawaa gidiiide, “Har-Maagido” giyaawoo de7iyaa bilethay, “Meegido-Zooziyaa” yaagiyaawaa. Hawaa guussay beni wodiyaan asay cora olaa oletteedda sa7aa guussaa. **16:16** 2Ka 23:29; Zak 12:11 **16:19** Isa 51:17 **16:21** Kes 9:23; Sax 11:19 **17:2** Isa 23:17; Erm 51:7

inqquwaa geetettiyyaa al77o shuchchan alleeqqaaddu. Iza woshummiyyaa tunabaynne sheneyiyaabay kumeedda worqqaa burccukkuwaa bare kushiyan oyqqaaaddu. ⁵ Izi deemuwan xuura yewuwaa bilethay de7iyaa sunthay,

“Woliqqaama Baabiloono;
Sa7aan De7iyaa
Woshummiyaawantoonne
Sa7aan De7iyaa
Sheneyiyaabaw Aatto”

yaagiyaawe xaafetti utteedda.

⁶ Qassi he mishiratta geeshshatuwaa suuthaanne Yesuusaw markkattishshin wodheed-dawanttu suuthaa ushaade mathotteeddawunno taani be7aade malalettaaddi.

⁷ Kiitanchchay taana, “Neeni ayissi hawaadan maalalettaaddii? Taani new mishiratti xuura yewuwaanne iza tookkeedda laappu huuphiyan tammu kacii de7iyaa du7aa xuura yewuwaa odana. ⁸ Neeni be7eedda do7ay kase de7ee; shin ha77i baawa. He do7ay ciimmo ollaappe elle kesiide, bashshaw baanawaa. Alamii medhettoodeppe doommiide, de7uwa maxaafan untunttu sunthay xaafettiibenna sa7an de7iya asay do7aa be7iide malalettana. Ayissi gooppe, I kase de7ee; ha77i baawa; shin sinthappe yaanawaa.

⁹ “Hawe aadhheedda eratethanne akeeka koyyee. Laappu huuphii mishiratta ut-tiyaa laappu deretuwaa; hewanttu qassi laappu kaatatuwaa. ¹⁰ Unttuntuppe ichcheshu kaatatu kundeeddino. Ittuu ha77i gakkanaassikka mooddee; yokko kaatii yibeenna. I yiide, guutha wodiyya takkanaw bessee. ¹¹ Kase de7eedda do7ay, ha77i baynawee, I bare huuphew hospuntha du7aa. I laappu do7atuwaappe ittuwaa; I dhayanaw bee.

¹² “Neeni be7eedda tammu kacetuu mooddanaw doommibeenna tammu kaatetuwa. Shin untunttu do7anna ittippe itti saatew kaatetuwan mooddanaw untunttussi maatay imettana. ¹³ Unttunttussi ubbaw itti qofay de7ee; untunttu barenttu wolqqaanne barenttu maataa do7aw immana. ¹⁴ Unttunttu Dorssaanna olettana; shin dorssaynne dorssaanna de7iyaawanttu, I xeegeeddawantunne dooreeddawanttu, A kaalliyaa amanetteeddawanttu, he kaatetuwaa xoonana; ayissi gooppe, I godatuwaa Godaanne kaatetuwaa Kaatiyaa” yaageedda.

¹⁵ Kiitanchchay qassikka taana hawaadan yaageedda; “Caaratta utteedda he neeni be7eedda haathay yaratuwaa, cora asaa, asaa zaretuwaanne dumma dumma biittaa qaala. ¹⁶ Qassi neeni be7eedda tammu kaciinne do7ay woshummewunno ixanawantta. Unttunttu iziw de7iya ubbabaa akkidiggana. Qassi izo kallo ashshanne izi ashuwaa midiggana; yaatiide untunttu izo taman guuddana. ¹⁷ Ayissi gooppe, Xoossaa qalay tumattana gakkanaw, untunttu qofay ittuwa gidanaadan, untunttu barenttu mooddiyya wolqqa do7aw immanaadaaninne Xoossay qoppeeddaawaa untunttu oothanaadan, untunttu wozanaan Xoossay amuwaa wotheedda.

¹⁸ “He neeni be7eedda mishiratta sa7aa kaatetuwa mooddiyya wolqqaama katamatto” yaageedda.

18

Baabilooni Kunddethaa

¹ Hewaappe guyyiyan, wolqqaama maatay de7iyaa hara kiitanchchay saluwaappe wodhdhishiina, taani be7aaddi. He kiitanchchaa bonchchuu sa7aa poo7isseedda.

² He kiitanchchay bare kooshshaa dhoqqu udiide,
“Iza kundaaddu!

Wolqqaama Baabilooni kundaaddu!
Baabilooni xalahatuu aqiyaasaa gidaaddu;
iita ayyaanatuu ubbatuunne
ixettiyya iita kafatuu ubbatuu
iini de7iino.

³ Ayissi gooppe,
asaa zariyaa ubbaa
bare mathoyiyaa woyiniyaa eessaa
ushshina
izinna woshummeeddino.
Qaykka sa7aa kaatatu
izinna woshummeeddino.

Izi ishalo wolqqa gaasuwan
 sa7an de7iya
 zali77anchchatuu duretteeddino”
 yaageedda.

⁴Hewaappe guyyiyan,
 taani saluwaappe
 hawaadan yaagiyaa
 hara kooshshaa sisaaddi;
 “Ta asaw, iippe kesite!
 Izi nagaraa izinna koxxoppite!
 Izi muraa gishettoppote.

⁵Ayissi gooppe,
 izi nagaray
 saluwaa gakkaw dooretti utteedda.
 Xoossay izi iita bayizzuwa
 hassayeedda.

⁶Iza immeeddawaa keenaa zaariide,
 iziw immite.
 Iza ootheeddawoo

laa77u kushiya
 iziw qanxxite.
 Iza hinttenttussi giigiseedda ushshaappe
 laa77u kushiya ushshaa
 izi burccukkuwaa kunthite.

⁷Iza bonchchetteeddawaanne
 ishaleeddawaa keenaa
 izo tuggayitenne kayyoyite.

Iza bare wozanaan,
 “Taani kaatattiidan uttay;
 taani asinay baynna maccawunno gidikke;
 qassi ubbaakka kayyottikke’
 yaagaw.

⁸Hewaa diraw,
 izi boshaa ubbay
 harggi, kayyuunne koshay
 izo itti gallassi oyqqana.
 Qassi iza taman guudettana;
 ayissi gooppe,
 izi bolla pirddiyaa
 Godaa Xoossay Wolqqaama”
 yaageedda.

⁹Sa7aa kaatatu, izina woshummiide ishaleeddawanttu he katamatta guudettina, ke-siyaa cuwaa be7eedda wode, katamattiw untunttu waassananne yeekkana. ¹⁰Untunttu he katamatti ugaw yayyeedda diraw, haakki eqqiide, “Ha wolqqaama katamattee! Wolqqaama katamattee! Baabiloonee, new aayyeero! Neeni ay mala tuggattaniishsha. Neeni itti saatiyaa gidдон ne pirddaa akkaadda” yaagana.

¹¹Untunttu markkabiya caanaa hawaappe sinthanaw shammiyaabay baynna diraw, sa7an de7iya zali77anchchatuu he katamattiw waassananne kayyottana. ¹²Untunttu worqqa, biraa, bonchcho shuchchaa, inqquwaa geetettiyaa al77o shuchchaa, teera oochcha malatiyaa mayuwaa, suufiyaa mala mayuwaa, hariya geetettiyaa mayuwaa, zo7o mayuwaa, ubba qommo sawiyaa mithaa, ubba qommuwan otheedda danggarssaa achchaa, al77o mithaappe medhetteeddabaa, nahaasiyaa, birataa, ibineberediya geetettiyaa shuchchaa, ¹³qarafaa, qimaamiyaa, ixaanaa, shittuwaa, sawiyaa ixaanaa dhiilliyaa, woyiniyaa eessaa, wogaraa zaytiyaa, liiqeedda dhiilliyaa, zargaa, miizzaa, dorssaa, paraanne paray goochchiyaa gaariyaa, untunttu aylletuwanne haray atto asaa shemppuunne shammiyaabaykka baawa.

¹⁴Zali77anchchatuu mishirattiw,
 “Neeni amotteedda
 lo77obay ubbay neeppe halidiggeedda.

Ne de7uunne

alleeqqettiyaabay ubbay dhayidiggeedda.

Neeni laa7entho

unttunta ubbaakka demmakka”

yaageeddino.

¹⁵ He katamattin zali77iide duretteedda zali77anchchatuu izi ugaw yayyiide, iippe haakkiide eqqana. Unttuntu yeekkananne kayyottana. ¹⁶Qassi,

“Suufiyaa geetettiyyaa

kiriyan dadetteedda mayuwaa,

teera ochchaa malatiyaa

mayuwanne zo7o mayuwaa mayyaade,

worqqaa alleeqquwan,

bonchcho shuchchaaninne

inqquwaa geetettiyyaa

al77o shuchchan alleeqqeedda,

he wolqqaama katamattiw aayyeero! ¹⁷Hawaa keena

wolqqaama maxuu ubbay

itti saatiyaa giddon

dippi gi dhayi ageedda”

yaageeddino.

Markkabiyyaa laaggiyaa ubbatuu, markkabiyan biya ubbatuu, markkabiyan oothiyyaa ubbatuunne abbaan oothi go77ettiyyaa ubbatuu haakki eqqeeddino. ¹⁸ He katamatta guudettina kesiyaa cuwaa be7eedda wode barenttu kooshshaa dhoqqu udiide, “Ha wolqqaama katamatto malatiyaa katamaw ubbaakka baawa” yaageeddino.

¹⁹ Unttuntu barenttu huuphiyaan baana qoliide, waasseeddinonne kayyotteeddino;

“Abbaan markkabetuu de7iyaa ubbaa

bare maxuwan dureyeedda

wolqqaama katamattiw aayyeero!

Qassi iziw de7iyaabay ubbay

itti saatiyaa giddon

dhayi ageedda.

²⁰ He katamatta dhayeedda diraw,

saloo, nashetta!

Geshshatoo, Yesuusi kiitteeddawanttoo,

nabattoo, nashettite!

Ayissi gooppe,

iza hinttentta ootheeddawaa

diraw Xoossay izo pirddeedda” yaageedda.

²¹ Hewaappe guyyian,

wolqqaama kiitanchchay

woxaa malatiyaa wolqqaama shuchchaa

denthi abbaan oliide hawaadan yaageedda;

“Wolqqaama katamatta

Baabiloona sugina,

hawaadan kunddana;

iza hachcheppe sinthaw

ubbaakka beettukku.

²² Diithaa diixxiyaawantunne

mazimuriyaa yexxiyaawanttu,

suusulliyyaanne malakataa punniyaawanttu

kooshshay hawaappe hini baggan

ne giddon ubbakka siseettenna.

Kushiyyaa hiilla eriyaa ooninne

laa7etho ubbakka de7enna.

Woxaa kooshshaykka

hawaappe sinthaw ne giddon siseettenna.

²³ Xomppiyaa poo7uukka

laa7ethuwa ne giddon poo7enna.

Akkiyawaa kooshshayenne

18:15 Hiz 27:31,36

18:17 Isa 23:14; Hiz 27:26-30

18:18 Hiz 27:32

18:19 Hiz 27:30-34

18:20 Zar 32:43;

Ern 51:48

18:21 Ern 51:63-64; Hiz 26:21

18:22 Hiz 26:13; Isa 24:8

18:22 Ern 7:34; 25:10

gelewunni kooshshay
 sinthaw ne giddon siseettenna.
 Ne zali⁷⁷anchchatuu sa⁷aa
 ubbaan eretteedda wolqqaamatuwaa.
 Ne bitiyaawan asaa zariyaa ubbay
 cimetteedda.
²⁴Nabatuwaa suuthay,
 geeshshatuwaa suuthayne
 sa⁷an hayqqeedda ubbatuwaa suuthay
 izin beetteedda diraw,
 Baabiloona
 murettaaddu”
 yaageedda.

19

¹ Hewaappe guyyiyan, saluwan cora asaa kooshshaadan kooshummiyaa wolqqaama kooshshay hawaadan yaagiyaawaa taani sisaaddi;
 “Xoossaa galatay gakko.

Atotethay,
 bonchchuunne wolqqay
 nu Xoossaassa.

² A pirdday
 tumuwaanne xilluwaa.
 Caarataade sa⁷aa tunisseeedda
 wolqqaama caaratto

Xoossay pirddeedda;
 Xoossaa oosanchchatuwaa
 iza wodheedda diraw,
 Xoossay izo mureedda”
 yaageedda.

³ Asay laa⁷enthuwa bare koshshaa dhoqqu udiide,
 “Xoossaa galatay gakko.
 He katamatta medhi medhinaw cuwattana”
 yaageeddino.

⁴ Laatamanne oyddu cimatuunne shemppuwaanna de⁷iyi oyddu medhetatuu kawutethaa oydiyan utteedda Xoossaw guufanniide, “Amen⁷⁷ⁱ. Xoossaa galatay gakko”
 yaagiide goyinneeddino.

Dorssaa Bullachchaw Xeesiyaa Xeessaa

⁵ Hewaappe guyyiyan,
 “Xoossaa ayllatuu ubbay,
 Xoossaw yayyiya guuthay,
 daruu ubbay nu Xoossaa
 galatite”

yaagiya kooshshay kawutethaa oydiyaappe kaseedda.

⁶ Hewaappe guyyiyan, cora asaadan kooshummiyaa, wolqqaama shaafaadan gummiyaa, wolqqaama guugunthaadan guugummiyaa kooshshaa taani sisaaddi. He kooshshay,
 “Xoossaa galatay gakko.

Ayissi gooppe,
 nu Goday,
 Ubbaappe Wolqqaama Xoossay
 kawuteedda.

⁷ Dorssaa bullachchaw
 gallassay gakeedda dirawunne
 gelewunnakka bullachchaw
 barena giigiseedda diraw,
 nuuni pashikkoyttenne nashettoytte;
 qassi Dorssaa bonchchoyite.

⁸ Gelewunniw mayyanaw

suufiyaa geetettiyyaa
 kiriyaa dadetteedda
 phooliyaa bootha mayuu imetteedda.
 Suufiyaa geetettiyyaa
 kiriyaa dadetteedda mayuu
 geeshshatuwaa
 xillo oosuwaa”
 yaagiyaawaa, taani sisaaddi.

⁹Hewaappe guyyiyan, kiitanchchay taana, “‘Dorssaa bullachchaw xeesetteeddawanttu anjetteeddawantta’ yaagaade xaafa” yaageedda. He kiitanchchay qassikka taana, “Hawe Xoossaa tumu qaalaa” yaageedda.

¹⁰Hewaappe guyye taani aw goyinnanaw A gediyan kunddaaddi. Shin I taana, “Hewaa oothoppa. Taani ne malanne Yesuusi untuntussi qoncciseedda tumatethaa oyqqeedda ne ishatuwaa ubbaa ayliiyaa. Xoossaw goyinna. Ayissi gooppe, Yesuusi qoncciseedda tumatethay timbitiyaa odiyaaawoo denthethiyaawaa” yaageedda.

Bootha Paraa Toggeeddawaa

¹¹Yaatina, saluu dooyetteeddaawaa taani be7aaddi. Hewan bootha paray de7ee; he paraa toggeeddaawe ammanettiyaawaanne tumanchchaa giide xeesettee. Toggeeddawe xillotethaan pirddeenne bare olaakka olettee. ¹²A ayfi tamaa lacuwaa malatee; qassi I bare huuphiyaan daro akililiyyaa wotheedda. A bolla xaafetti utteedda sunthay de7ee; shin he sunthay ayenttonne aappe attin, ooninne erenna. ¹³I mayyeedda mayuu suuthan naaqqi kesseeddawaa. A sunthayikka Xoossaa Qaalaa. ¹⁴Saluwaa wottaaddaratuu bootha geeshsha suufiyaa geetettiyyaa kiriyaa dadetteedda mayuwaa mayyiide, bootha paratuwaa toggiide, A geeduwaa kaalliino. ¹⁵Asaa zerethaa I dhayissiyyaa kuussa mashshay A doonaappe kesse. Birataa xam77aan asaa I mooddana. Ubbaappe Wolqqaama Xoossay bare hanqquwaa woyiniyyaa eessay gumi77ettiyaasan, gumi77iide bessana. ¹⁶A mayuwaa bollanne A wodiriyyaa bolla, “Kaatuwaa Kaatiyaanne godatuwaa Godaa” yaagiyya sunthay xaafetti utteedda.

¹⁷Hewaappe guyyiyan, taani itti kiitanchchay awaan eqqeeddaawa be7aaddi. He kiitanchchay saluwan dhoqqiide paalliyaa kafuwaa ubbatoo bare kooshshaa dhoqqu udiide, “Haa yiite. Xoossaa kawuwaassi ittisa7a shiiqite. ¹⁸Yiide kaatuwaa ashuwaa, shaalaqatuwaa ashuwaakka wottaaddaratuwaa ashuwaa miite; paratuwaa ashuwaakka paratuwaa toggeeddawanttu ashuwaakka miite; qassi asaa ubbaa ashuwaa ayliyaawaanne womaannuwaa, dhoqqaawaanne hokaawaa miite” yaageedda.

¹⁹Paraa toggeeddaawaannanne A wotaaddaratuuwana olettanaw, do7ayenne sa7aa kaatatu qassi untunttu wottaaddaratuu itti sa7aa shiiqi utteeddawantta taani be7aaddi. ²⁰He do7ay A sinthaan malaataa otheedda worddo nabiyaanna ittippe oyqqetteedda. Do7aa mallay de7iyaawantanne do7aa misilew goyinneeddawaantta I baletheeddawe he oothiyya malaatatuwaana. Do7ayenne wordduwaa timbitiyaa odiyaaawe laa77atuukka diiniyaan eexxiyyaa tamaa abbaan paxa yegetteeddino. ²¹Untunttu wottaaddaratuu paraa toggeeddaawaa doonaappe kesiyaa mashshaan hayqqeeddino. Kafatuu ubbatuu untunttu ashuwaappe barenttoo danddayeeddawaa keenaa meeddino.

20

Sha77a Laythaa Kawutethaa

¹Ciimmo ollaa qulppiyaanne wolqqaama santhalataa bare kushiyan oyqqeedda itti kiitanchchay saluwaappe yiyaawaa taani be7aaddi. ²Kiitanchchay dawiyyaa, he beni shooshshaa, xalahiyaa kaappuwaa woy Seexaanaa giyaawaa oyqeedda; yaatiide sha77a laythaw qachcheedda. ³Kiitanchchay ciimmo ollaan A yeggiide, sha77a laythay wuranaw, asaa zerethaa laa7ethuwa balettenna mala, he ciimmo ollaa qulppi gorddiide attameedda. Hewaappe guyyiyan, dawii amareedda wodiyyaa biletanaw bessee.

⁴Hewaappe guyyiyan, taani araatatuwaanne untunttu utteeddawantta be7aaddi; untunttussi pirddiyyaa maatay imetteedda. Yesuusi qoncciseedda tumaanne Xoossaa qaalaa awaajjeedda diraw, barenttu qoodhiyyaa qanxxetteedda asaa shemppuwaakka taani be7aaddi. Untunttu do7aw woy do7aa misilew goyinnibeykkino. Untunttu do7aa mallaa barenttu deemuwaan woy barenttu kushiyan wothibeeykkino. Untunttu hayquwaappe denddiide, Kiristtoosaanna ittippe kaatetuwanan sha77a laythaw mooddeeddino. ⁵Hayqqeeddawatuppe coratuu sha77a laythay wurana gakkanaw,

hayquwaappe denddibeykkino. Hewe koyro dunduwa. ⁶ Koyro dunduwan dendeed-dawantu anijetteeddawantanne Xoossaa asatuwaa. Untuntu bolla laa7entho hayqoo wolqqay baawa. Untuntu Xoossaassinne Kiristoosassi qeesatuwaa gidana; untuntu aananna itippe sha77a laythaw mooddana.

Seexaanay Xoonetteedda

⁷ Sha77a laythay wureeddawaappe guyyiyan, Seexaanay qashuwaappe biletana. ⁸ I Sa7an ubbasan de7iya asaa zerethaa balethanaw kessana; hewe Googanne Maagooga geetettiyaawaa. Seexaanay abbaa shafiyaa keena zerethaa olaw shiishshana. ⁹ He zaretuu biittaa ubbaa mayyiide geeshshatuwaa heeraanne Xoossay siiqiyaa katamatto yuuyyi aaddhdi eggeeddino. Shin tamay saluwaappe wodhdhiide, untuntta meedda.

¹⁰ Do7aynne worddo nabii yegetteedda eexxiyaa diiniyaa tamaa abbaan xalahiyyaa kaappuu, asaa zerethaa baletheeddawe, yegetteedda. Untuntu qammanne gallassi medhi medhinaw paxa kaa7ettana.

Wurssetha Pirddaa

¹¹ Hewaappe guyyiyan, taani wolqqaama bootha araataanne he araataan utteed-dawaa be7aaddi. Sa7aynne saluu A sinthappe baqateeddino; laa7entho beettibeykkino.

¹² Hayqqeeddawantu, dhoqqu giyaawantunne guuthatuu araataa sinthan eggeed-daawanta taani be7aaddi. Maxaafatuu dooyetteeddino; hara maxaafay, de7uwa max-aafaykka dooyetteedda. Hayqqeeddawantu barenttu oosuwaadan, maxaafatuwan xaafetti utteeddaadankka pirddetteeddino. ¹³ Abbay bare giddon de7iya hayqqeeddaawanta immeeddino; hayquunne Si7oolii barenttu giddon de7iya hayqqeeddawanta immeeddino. Ubbaykka barenttu oosuwaadan pirddetteeddino. ¹⁴ Hewaappe guyyiyan, hayquunne Si7oolii tamaa abbaan yegetteeddino. He tamaa abbay laa7etho hayquwaa. ¹⁵ De7uwa maxaafan bare sunthay xaafetteenna asay ooninne tamaa abban yegetteedda.

21

Ooratha Saluwaanne Ooratha Sa7aa

¹ Hewaappe guyyiyan, taani ooratha saluwaanne ooratha sa7aa be7aaddi. Koyro saluunne koyro sa7ay dhayeedda. Abbaykka dhayeedda. ² Geeshsha katamatta ooratha Yeerusalaame, bare asinaw mayyaade giigeedda geliyaa wodoro naattiidan, giiga utteed-dawunna saluwaappe Xoossaa matappe duge wodhdhewunno taani be7aaddi.

³ Woliqqaama kooshshay araataappe hawaadan yaagiidde, haasayishshin, taani sisaaddi; “Xoossaa gollii asaanna de7ee; Xoossay asaanna itippe de7ana. Untuntu A asaa gidana; Xoossay bare huuphew untuntunna de7ana. I untuntu Xoossaa gidana.

⁴ Xoossay untuntu ayfiya afutha ubbaa quccana. Hawaappe sinthanaw hayquunne kayyuu woy waasunne sakuu baawa. Ayissi gooppe, eccabay dhayeedda” yaageedda.

⁵ Araatan utteeddawe, “Taani ubbabaa ooraxxissay” yaageedda. Qassikka gujjiide taana, “Taani haasayiyaawe ammanettiyaawaanne tuma gidiyaa diraw xaafa” yaageedda.

⁶ Qassikka taana hawaadan yaageedda; “Poletteedda. Taani Alfaanwe Omeegaa; Doomethaanne Poluwaa. Saametteedda oonanne Taani de7uwaa haathaa pulutuwaappe coo ushshana. ⁷ Xooniyaa uray ooninne hawaa ubbaa laattana. Taani aw Xoossaa gidana; ikka ta na7aa gidana. ⁸ Shin yayyiyaawantu, ammanennawantu, tunatuu, shemppuwaa wodhiyaawantu, woshummiyaawantu, bitiyaawantu, eeqaassi goyinniyaawantunne worddotiyaawantu ubbay de7iyaa sa7ay tamaynne eexxiyaa diinii eexxiyaa abbaa gidanawaa. Hewe laa7entho hayquwaa” yaageedda.

Ooratha Yeerusalaamo

⁹ Laappu wurssetha boshatuu kumeedda laappu keretuwa oyygeedda laappu ki-tanchatuwappe ituu taakko yiide taana, “Haa ya. Taani neena gelewunno Dorssaa machchatto bessana” yaageedda. ¹⁰ Kiitanchay taana daro dhoqqa deriyaa huuphiya Ayyaanan kessiide geeshsha katamatta, Yerusalaama saluwaappe Xoossaa matappe duge wodhdhewunno taana besseedda. ¹¹ He katamatta Xoossaa bonchchuwan poo7aw. He katamatti poo7uu yasphhiidiyaa geetettiyyaa al77o shuchchaa mala; birilliyyadan phoolaw. ¹² He katamatti tammanne laa77u penggetuunne he penggetuwaan tammanne laa77u kiitanchatuu naagiyaa wolqqaama adussa dirssay de7ee. Penggetuwaan tammanne laa77u Israa7eeliyaa zaretuwa sunthay xaafetti utteedda. ¹³ Away doliyaa bagganna heezzu penggetuu de7iino. Qassi hirkki bagganna heezzu penggetuunne

huuphissa bagganna heezzu penggetuu de7iino. Away wulliyaa baggaannakka heezzu penggetuu de7iino. ¹⁴ Katamatti dirssay Dorssay kiitteedda tammanne laa77atuwaa sunthay xaafetteedda tammanne laa77u shuchchatuwaa bolla gimbbetteedda.

¹⁵ Taananna haasayeedda kiitanchchaw katamatto, izi penggetuwaanne izi dirssaa likkiyaa worqqa gatiway de7ee. ¹⁶ Katamattiw oyddu gayax de7ee; katamati geesaynne gomppay itti mala. Kiitanchchay katamatto bare gatiman likkeedda. Katamatta laa77u sha77anne laa77u xeetu kiilo miitiriyaa gidaaddu; katamatti geesay, gomppaynne dhoqqatethay itti mala. ¹⁷ Kiitanchchay qassi dirssaakka likkeedda. Asaa kushiyan itti xee-tanne oytamanne oyddu wadha gideedda. Hewe ooninne likkiyaa ogyaan kiitanchchay likkinaada.

¹⁸ Katamatti dirssay yasphhiidiyaa geetettiyaa shuchchan diretteedda. Katamatta birilliyadan phooliyaa geeshsha worqqaan medhettaaddu. ¹⁹ Katamatti dirssaw hi-xetteedda shuchchay bonchcheteedda shuchchaa ubbaan alleeqqetteedda; koyro hi-xetteedda shuchchay yasphhiidiyaa; laa7enthuu sampperiyaa; heezzenhuu kelqqe-dooniyaa; oyddenthuu baluuriyaa; ²⁰ ichcheshenthuu sarddonkkisa; usuppunthuu sard-diyoona; laappunthuu kiristiloooba; hospunthuu biralli; uddupunthuu toophaaziyoonyaa; tammunthuu kirisphhiraasiisa; tammanne ittenthuu yaakintiyaa; tammanne laa7enthuu ametesxxinoosiyaa.

²¹ Tammanne laa77u penggetuu tammanne laa77u inqquwaa geetettiyaa al77o shuchchaa; itti itti penggi itti inqquwan oosetteedda. Katamatti ogii birilliyaa mala geeshsha worqqa.

²² Goday, Ubbappe Wolqqaama Xoossaynne Dorssay katamatti Geeshsha Golliyaa gidiyaa diraw, taani he katamattin Geeshsha Golliyaa be7abeykke. ²³ Katamattiw poo7iya away woy agenay kosshenna. Ayissi gooppe, Xoossaa bonchchuu he katamattin poo7ee; Dorssaykka he katamattiw xomppiyaa. ²⁴ Asaa zerethay katamatti poo7uwan hametana. Sa7aa katatuukka barenttu bonchchuwaa he katamattikko ahana. ²⁵ Katamatti penggetuu ubba gallassikka dooya de7ana; ubbakka gorddettikkino. Ayissi gooppe, hewan qammay baawa. ²⁶ Asaa zerethaa gitatethaynne bonchchuu he katamattikko shiiqana. ²⁷ Shin tunabay woy kawushshabaa oothiyaawe, woy worddotiyaawe ooninne he katamatto gelenna. Qassi Dorssaa de7uwa maxaafan sunthay xaafetteeddawanttu xalalay he katamatto gelana.

22

¹ Hewaappe guyyiyan, kiitanchchay taana Xoossaa kawutethaa oydiyaappenne Dorssaa kawutethaa oydiyaappe goggiyaa birilliyadan phooliyaa de7uwa haathaa shaafaa besseedda. ² He shaafay katamaa ogyiyyaa gidduwaanna duge goggee. Shaafaappe hefintha baggannanne hafintha bagganna agenaan itti gedenne laythan tammanne laa77u gede ayfiyaa de7uwa mithay de7ee. He mithaa bonchchuu de7iyaawe, zariyaa ubbaa harggiyaappe pathanaassa.

³ He katamaan Xoossaa sheqay aynne baawa. Xoossaa kawutethaa oydiinne Dorssaa kawutethaa oydiine he katamaan de7ana. Xoossaa oosanchchatuu Xoossaw goyinnana. ⁴ Unttuntu A deemuwa be7ana; A sunthay unttuntu deemuwaan xaafetana. ⁵ Hewaappe sinthaw hara qammay baawa. Unttuntu xomppiyaa woy awaa poo7uwaa kosshenna; ayissi gooppe, Goday Xoossay untntuntussi xomppiyaa gidanawa. Unttuntu medhi medhinaw kawutana.

Yesuusa Yuussaa

⁶ Hewaappe guyyiyan, kiitanchchay taana hawaadan yaageedda; “Ha taani haasayiyaawe tumuwaanne ammanettiyaawaa. Nabatoo bare Geeshsha Ayyaanaa immiya Goday Xoossay, matan hananaw bessiyaawaa bare oosanchchatuwaa bessanaw bare kiitanchchaa kiitteedda” yaageedda.

⁷ Yesuusi, “Be7a! Taani ellekka yaana. Ha maxaafan de7iya timbbitiyaa naagiyaawanttu anjjetteeddawantta” yaageedda.

⁸ Taani Yohaannisi, ha ubbabaa sisaaddinne be7aaddi. Taani hawaa siseedda wodenne be7eedda wode, hewaa taana besseedda kiitanchchaw goyinnanaw, A gediyan kundaaddi. ⁹ Shin kiitanchchay taana, “Hewaa oothoppa. Taani nenaadaaninne nabe gideedda ne ishatuwadan, qassi maxaafan de7iyaabaw azazettiyaa ubbatuwaadan ayl-liyaa. Xoossaw goyinna” yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyan, kiitanchchay taana, “Hanana geedda ha maxaafaa qaalaa maatafan gorddoppa. Ayissi gooppe, ha ubbabay polettiyaa wodii matatteedda. ¹¹ Iitabaa oothiyaawe gujjiidekka iitabaa ootho; tunay gujjiidekka tuno. Lo77obaa oothiyaawe gujjiidekka lo77obaa ootho; geeshshayenne gujjiidekka geeshsha gido” yaageedda.

¹² Yesuusi, “Be7a! Taani ellekka yaana. Asaa ubbaw A oosuwaadan immanaw, ta woytaa akka yaana. ¹³ Taani Alfaanne Omeegaa; Koyruwaanne Wurssethaa; Doomethaanne Poluwaa” yaageedda.

¹⁴ Barenttu mayuwaa geeshshi meecciyaawaanttu anjjetteddawatnta. De7uwa mithaa ayfiyaa maanawunne katamaa penggiyaanna gelanaw untuntussi maatay imetteedda. ¹⁵ Shin kanatuu, bitiyaawanttu, woshummiyaawanttu, shemppuwaa wodiyaawanttu, eeqaassi goyinniyaawanttunne barenttu haasayaaninne barenttu kiitaan worddotiyaawanttu karenna de7iino.

¹⁶ “Taani Yesuusi, ha yewuwaa hinttentussi woosa golletuwan markattana mala, ta kiitanchchaa kiittaaddi. Taani Daawita Golliyaa Yeletaa. Taani poo7issiyaa Wonttaa Bakkaaliyaa” yaageedda.

¹⁷ Geeshsha Ayyaanayenne gelewunna, “Haa ya” yaagiino. Qassi hawaa sisiyawe ooninne, “Haa ya” yaago. Saametteedda asay ooninne haa yo. De7uwa haathaa koyyiyaa asay ooninne coo akko.

¹⁸ Taani ha maxaafan xaafetteedda hanana geedda qaalaa sisiyaa oonanne zoray. Ooninne ha qaalaa bolla ittibaa gujjooppe, Xoossay ha maxaafan xaafetteedda boshaa A bolla gujjana. ¹⁹ Ooninne maxaafan de7iya timbbitiyaa qaalaappe ayenne pacissooppe, ha maxaafaa gidдон qoncciseedda de7uwa mithaa ayfiyaappenne geeshsha katamaappe A gakkiiya gishuwaa Xoossay pacissana.

²⁰ Ha ubbabaw markattiyaaawe, “Tuma! Taani ellekka yaana” yaagee. Amen77i. Godaa Yesuusaa, neeni haaya.

²¹ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethay hinttenaanna * ubbaanna gido. Amen77i.